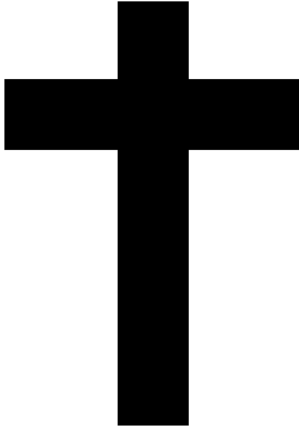

Ἡμε menomenyεέ
meké

New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

Ν_WΕ **menomeny**εέ **meké** **New Testament in Denya (CM:anv:Denya)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
c1c6a10b-c0b1-5242-bb46-153e2e25ddc7

Contents

Matyo	1
Makos	54
Lukase	86
Jon	139
Utó Angbá Jisós	177
Rom	221
I Kórent	242
II Kórent	265
Galasiya	279
Efesos	287
Filipi	295
Kolosiya	301
I Tessalonika	307
II Tessalonika	312
I Timoti	315
II Timoti	321
Titos	326
Filemón	329
Hibrus	331
Jemsi	347
I Pita	353
II Pita	360
I Jon	364
II Jon	370
III Jon	371
Jud	372
Amé gejya Jon	374

Abya melóméló Jisᵔs Kras ndere MATYO ásamé

Ukwéne ante Jisᵔs Kras (Luk 3:23-38)

¹ Gé ᵓwe mabᵔ ukwéne ante Jisᵔs Kras mpyáne mfwa Devid, Devid mpyáne Abraham. ² Abraham alu nte Asek, Asek alu nte Jakᵔb, Jakᵔb alu nte Juda ne aᵓmé bií abi ande. ³ Ne Juda alu nte Pères ne Sera, mmá bwᵔ akamege Tama. Pères alu nte Hēsᵔrᵔn, Hēsᵔrᵔn alu nte Ram. ⁴ Ne Ram alu nte Aminadab, Aminadab alu nte Nashyᵔn, Nashyᵔn alu nte Salmᵔn. ⁵ Salmᵔn alu nte Boas ne mma Boas akamege Rahab. Boas alu nte Obēd, ne mmá Obēd akamege Rut, Obēd alu nte Jesse. ⁶ Jesse alu nte mfwa Devid.

Ne mfwa Devid alu nte Solomun, mmá Solomun abᵔ abᵔᵔ mbe abá lé Uriya. ⁷ Ne Solomun alu nte Rehoboam, Rehoboam alu nte Abija. Abija alu nte Asa. ⁸ Asa alu nte Jehoshafa, Jehoshafa alu nte Joram, Joram alu nte Usiya. ⁹ Usiya alu nte Jotam, Jotam alu nte Ahas ne Ahas alu nte Hēsēkya. ¹⁰ Hēsēkya alu nte Manase, Manase alu nte Emᵔs, ne Emᵔs alu nte Josaya. ¹¹ Gébégé ápyené bᵔᵔ Isrēli né bé ájye ne ebwᵔ né melᵔ Babilᵔn, Josaya abyē Jekoneya ne aᵓmé bií abi ande.

¹² Ajyégé ne bwᵔ né Babilᵔn, Jekoneya abyē Sheltyel, Sheltyel alu nte Serubabel. ¹³ Serubabel alu nte Abiud, Abiud alu nte Eliakim ne Eliakim alu nte Asᵔh. ¹⁴ Asᵔh alu nte Sadᵔk ne Sadᵔk alu nte Akim ne Akim alu nte Eliud. ¹⁵ Eliud alu nte Eliassa, Eliassa alu nte Matan ne Matan alu nte Jakᵔb. ¹⁶ Ne Jakᵔb alu nte Josef, Josef ayi menᵔ Meri. Meri abyē Jisᵔs Muú yi Esᵔwᵔ akweré ji elá gefwa.*

¹⁷ Mmye ke nnᵔ upyáne ukouko, manlᵔ mbaá Abraham ókwóné mbaá Devid úlú nyá úfyáneúni. Manlᵔ ntᵔ mbáa Devid ókwóné gébégé ájyé ne ebwᵔ né Babilᵔn úlú ntᵔ úfyáneúni. Ne mámanlᵔ gébégé ájyé ne ebwᵔ né Babilᵔn kpaá te gébégé ábyené Kras, upyáne úlú nyá ntᵔ úfyáneúni.

Nebye né Jisᵔs Kras (Luk 2:1-7)

¹⁸ Na ne nebyéné Jisᵔs Kras nekené. Mma wuú akamege Meri. Josef abᵔ akpe mambá Meri ayi alu mambye Jisᵔs, nsa nnᵔ ebwᵔ ákaá ujógené ate, Meri age nnᵔ ji alu ne une né utᵔ Mendoᵔ Ukpea. ¹⁹ Josef akaage nnᵔ Meri alu ne une, elé ji Josef alú nyá cho né mbe ushu Esᵔwᵔ, akélé fᵔ manchye ji mekpo unᵔᵔ wᵔ, ashuú manwá neba bwᵔ bíbií. ²⁰ Ndere ji aferege depᵔ etiré mbᵔ, Esᵔwᵔ atᵔ ekiénné wuú échwᵔ gáre ji né gejya eké, “Josef mpyáne Devid, ᵔfᵔgé fᵔ manse mendée wye Meri né neba, néndé elé Mendoᵔ Ukpea ne epyéé ji akpané une. ²¹ Ne ji abyene nyé maá mende, ayi aferege nye bᵔᵔ bií né efwyale ewé gabo achwᵔᵔ ne ewú. Getu eyigémbᵔ, ᵔbᵔ mamfye ji mabᵔ nnᵔ Jisᵔs.” †

²² Unᵔ bina uko úpyéé nnᵔ ébé wáwálé nkane Esᵔwᵔ apye Asaya muú ekpávé wuú ajᵔᵔ nnᵔ, ‡

* **1:16** Elú wáwálé nnᵔ: Kras, ula utene nnᵔ Muú yi Esᵔwᵔ akweré ji elá gefwa. † **1:21** Elú wáwálé nnᵔ: Mabᵔ Jisᵔs matene nnᵔ Muú yi aferege nye bᵔᵔ bií né efwyale. ‡ **1:22** Elú wáwálé nnᵔ: Asaya ajᵔᵔ depᵔ etiré na ebele nya aᵓme 750 ne ále sa ᵓwe Matyo.

²³ “Wuúge, gembwénégé mendée gékpáne nyε unε, gébyé maá mende, ákuú nyε ji nnó Emmanuel.” Ula útené nnó, “Esɔwɔ alu ne esé.”

²⁴ Ne Josef ápégé géjyá asε mendée wuú Meri wyé ndere ekiénné Esɔwɔ εgaré ji. ²⁵ Yémbɔ εbwɔ ákaá ujógéné ate wɔ, kpaá te Meri ábyené maá wuú mende. Ne Josef afyé ji mabɔ nnó Jisɔs.

2

Ande abi ágii depɔré ambe, áchwɔ gé Jisɔs

¹ Abyé Jisɔs né melɔ Betlehem, né gebagé mewaá Judiya, gébé eyigé Herɔd álú mfwa né gebagé mewaá eyigémbɔ. Abyégé Jisɔs, ande fɔ abi ágii depɔré ambe átané né égbé ewé ημεέ έtánege ákene áchwɔɔ né Jerosale ágige bɔɔ áké, ² “Maá meke ayi ábyené nnó ábé mfwa bɔɔ Jus alu fɔ? Eσε degige mbɔ, gétúgé dégené membe wuú mbaá ημεέ έtánege ayi áleré esé nnó ábyé ji, ne esé déchwɔ manógé ji.”

³ Mfwa Herɔd aké awuú mechɔ ewe, metɔɔ έtyá ji mmu wyεmbɔ ntó ne έpyεé ne bɔɔ Jerosale ako. ⁴ Mfwa Herɔd akuú, ánsɔ baá ámpyε upε Esɔwɔ ne ánléré mabé Esɔwɔ, εbwɔ ako áchomé mbaá ama, agii εbwɔ aké, “Ndé mbaá ábɔɔ mambyé muú ayi ákuú ji Kras?”

⁵ Ashuú ji meko aké, “Ábɔ mambyé ji né Betlehem, fa gebagé mewaá Judiya.” Néndé, mbɔ ne Esɔwɔ apyε bɔɔ εkpávε bíi ásáme nnó,

⁶ “Wɔ Betlehem, né gebagé mewaá Judiya, yé élé wɔ ɔlu kɔɔ, ɔpɔfɔ ηénéηéné né geluágé malɔ genwá ayi álú né mme Judiya.

Néndé, eta wyé ne mfwa átánege nyε ayi ágbárege bɔɔ ba Isrɛli, nkane mémbamé mágónηηε ápéle magónηηε jii.”

⁷ Ne Herɔd áwúgé mbɔ, akú ankeé bimbɔ ájwólé bíbii, agii εbwɔ aké, “Gárege me gébé eyigé enyú dégénε membe yimbɔ né melɔ nyú títi.” ⁸ Eféé ne Herɔd áttame εbwɔ aké, “Chóge né Betlehem démyémmye dégé mbaá ayi maá yimbɔ álú, dégege ji kérege meso, déchwɔ dégaré me nnó nnyé nnógé ji ntó.” ⁹ Ne ankeé bimbɔ áwúgé genó eyigé mfwa yimbɔ ajɔɔ ne εbwɔ, álɔ manjyε. Ne ndere εbwɔ ájyε ágé wyé membe yimbɔ ayi εbwɔ ábɔ ágene nkane ajyέε mbe, εbwɔ ákwólege ji meso. Akwónégé né Betlehem membe yimbɔ atené né mfaánebuú cho né gepú eyigé maá yimbɔ álú. ¹⁰ Ébwɔ ágegé membe yimbɔ eféé, matɔɔ ágo εbwɔ dɔɔ. ¹¹ Akpégé né mmu gepú eyigémbɔ, ágé maá yimbɔ ne mmá wuú Meri. Eféé ne átomé manɔ mme áchyé ji enogé. Ne ánené uba bwɔ áferé unó mabɔ áchyé ji, gémá gélu genógé gesege ηka eyigé ákuú nnó gul, gémá gélu gefógé emmá ewé ewyáá gebe gelógélɔ ne eyige fɔ gelú laménda ayi álú gefógé mawéé gebé gefɔ. ¹² Nkane ankeé bimbɔ ábelé ne utuú, Esɔwɔ achwɔ kwéle εbwɔ mbeé né gejyá nnó ekage ákéré meso mbaá Herɔd. Ébwɔ ákoó meti ewéchá ne ájyé né melɔ bwɔ.

Josef ne Meri akpá Jisɔs ábɔ afé né melɔ Ijip

¹³ Anke bimbɔ áwúlégé, ekiénné Esɔwɔ ékwɔ Josef ushu né gejya, έjɔɔ ne ji eké, “Josef, Kwílé ka, kpa maá yina ne mmá wuú débo dejyε né melɔ Ijip. Déjyεgé láge έwu kpaá te bíi bí ngárege nyε enyú nnó dékéré meso. Néndé Herɔd ákεlege maá yina manwá.” ¹⁴ Josef ápégé géjyá ne utuú bimbɔ, apyε wyé nkane ekiénné Esɔwɔ εgaré ji eké. “Kpá maá yimbɔ ne mmá wuú ɔjyε né Ijip.” ¹⁵ Akwónégé Ijip, ála wyé kpaá te gébégé mfwa Herɔd ágboó. Unó bi

na úpye nnó depó etírè Èsòwò ápye nnó muú ekpávè wuú agaré bós bíí débè wáwálé, nnó, “Nkú maá wa átané né Ijip.” *

Hèròd àjòó nnó áwá baá ande

¹⁶ Hèròd agégé nnó ànkéé bimbó ábwólé jì, nchye anywóné jì mmu. Achyé meko aké, “Áwá baá ande ako né Betelèhem né maló ayí kwókwólé, áló né baá abi ákwóné anmè ápea áshúlégé.” Hèròd àjòó mbó gétúgè jì áferé nnó élé mé anmè ápea ayí jì agú ànkéé bimbó gèbé eyigé èbwó ágené membe yimbo. ¹⁷ Mechó èwéna épyembó nnó, genó eyigé Jerimaya muú ekpávè Èsòwò ájòó geye wáwálé. ¹⁸ Àjòó nyá aké, “Meko negbo átanegé né meló Rama ne gejamégé elúlu ne dámpepe. Rashel alili baá bíí, bós áfyéé jì metós nnó ágó magbo, akámégé gétúgè baá bíí abi ágbóó.”

Josef ne Meri ákeré meso ne Jisòs né Nasaret

¹⁹ Hèròd ágbógé, ekiénné Èsòwò ekwó Josef ushu né géjyá né Ijip, ²⁰ eké “Josef, kwilé ka ókpá maá yina ne mma wuú, enyú dékéré meso né mme Isrèli. Bós abi ákelege manwá jì ágbóó.” ²¹ Josef ápégé, ase maá yimbo ne mmá wuú áfé né mme Isrèli. ²² Yémbó jì áwúgè nnó Achelòs ase gefwagè nte wuú Hèròd né gebagé mewaa Judiya, abó èfó manjye wyé. Né gejya eyigé jì áma gé, Èsòwò ákwélé jì mbeé nnó ajye né gebagé mewaa Galilií. ²³ Ne Josef ajye jwóle né meló Nasaret ewé élú né gebagé mewaa eyigémbó. Mechó wé épye nnó genó eyigé Èsòwò abó apye nnó muú ekpávè wuú agaré bós bíí gèbé wáwálé nnó, “Bós ákuú nyé jì nnó muú Nasaret.”

3

Mekomejòó ayi Jòn menwyaá bós manaá Èsòwò ágarége (Mak 1:1-8; Lúk 3:1-18; Jòn 1:19-28)

¹ Né gèbé eyigémbó, ndere Jisòs alu né Násaret, mende fò ayi akuú jì Jòn menwyaá bós manaá Èsòwò, aló mangaré mekomejòó Èsòwò né mashwòne né gebagé mewaa Judiya aké, ² “Kwórege matós nyú délyá gabo néndé gèbé eyigé Èsòwò ágbárege gefwa ne bós bíí géla kwókwólé.” ³ Jòn yina ne Asaya muú ekpávè Èsòwò ágarége nyá átomé ne jìí nnó, “Muú fò abene mbó né mashwòne aké, ‘Kwyége meti Ata dakené, nyaáge éwú ébé cho.’”

⁴ Gefógé nkúú eyigé Jòn abó afyé ájó ne bya mpò mashwòne. Awélé ekandá mekó menya né gebwe jìí, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwyóó. ⁵ Ne gejamégé bós áchwó manwú mekomejòó ayi Jòn ágarége. Bós bina átané Jerosale, ne gebagé mewaa Judiya meko ne maló mako ayi álú kwókwólé ne èbé Jodan. ⁶ Ndere èbwó áshuú ekúú né gabo ayi èbwó ápyéé, Jòn awyaáge èbwó manaá Èsòwò né mmu èbéé Jodan.

⁷ Ndere Jòn ágarége mbó, agé gejamégé ekwó bó Farasi ne ekwó bó Sadusi fò ndere áchwóó nnó jì awyaá èbwó manaá Èsòwò, aké ne èbwó, “Enyú mmyó! Ndé muú agaré enyú nnó, dekage bó efwyale ewé Èsòwò áchwó tó?” ⁸ Yéndémuú nyú apyéé unó èbí úleré nnó akwòré metós wuú alyá gabo wáwálé. ⁹ Déferégé fò nnó, dekage déjwóle déli mmye nnó, élé esé délu upyáne Abraham dékágé bó efwyale ewé echwóó. Kaáge wáwálé nnó, Èsòwò akage pye mataá yina ábwólé upyáne Abraham. ¹⁰ Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábwéé mé ètós mfaá mango yendé genóó ne makaka eyigé gélagé

* 2:15 Elú wáwálé nnó: Meló ñwe ewé na etané né ñwe Hosea 11:1.

wómé umpomé ulúlú ásóré áfóme mmu mewe. ¹¹ Me nwyage enyú ne manaá Èsòwò mamimami manleré nnó, enyú dékwóré matóó nyú. Yémbò, muú fò achwó mbò me meso, ayi áñeá gemé apwò me, nkwané yé muú ayi mkpane unò uká bíí wó. Achwógé, awyage nyé enyú ne Mendoó Ukpea ne mewe. ¹² Achwóó nyé ne ékóriyá né ébwò wuú máńchá esa. Anerégé ashwané nyé matoó alá pópó, afyè esa né mmu uba abelé. Ne ukwóó ebi uláá akpane agbè né mewe ewé élá nómgé. *

*Awyáá Jisòs manaá Èsòwò
(Mak 1:9-11; Luk 3:21, 22)*

¹³ Èwýá yé wó, Jisòs atané gebagé mewaa Galilíí achwóó né ebéé Jodan mbaá Jòn nnó awyáá ji manaá Èsòwò. ¹⁴ Yémbò, Jòn abó ashya ne ajóó ne Jisòs aké, “Nnó me nchwó eta wyé òwýáá me manaá Èsòwò, wò òma òchwó eta wáa?” ¹⁵ Jòn ájógémbò, Jisòs ashuú ji meko aké, “Gó éwú ébè mbò nana, elòme nnó dépyé yéndégenó eyigé Èsòwò akélege. Èféé ne Jòn ákamé manwýáá Jisòs manaá Èsòwò.” ¹⁶ Ténéténé ayi áwýáá Jisòs manaá Èsòwò, atané mmu nnyi, aké apele mfaánebuú anené, agé Mendoó Èsòwò éshúlege nkane gepwine ne echwó téné ji mmyé. ¹⁷ Ne meko atané mfaánebuú aké, “Gé maá wa na, ngboó ne ji, apyéé metóó egóó me.”

4

*Danchòmeló ammu Jisòs
(Mak 1:12, 13; Luk 4:1-13)*

¹ Èféé Mendoó Ukpea épye Jisòs afé né mashwòne nnó danchòmeló ammu ji. ² Jisòs abelé éwu usaá ndò upea, utuú ne ñwómésé ayi alá nyéé menyéé wó ne mesa alá mammye ji. ³ Gébé eyígémbò ne danchòmeló áchwó jóó ne ji aké, “Mbógé wò òlu Maá Èsòwò, garé mataá áyina ábwólé ntoó bréd.” ⁴ Jisòs ashuú ji meko aké, “Asá mmu ñwe Èsòwò nnó, menyéé jiji fò wó awyáá eshye mángbaré geńwáge mekwaá wó, yéndé mekomejóó ayi Èsòwò ajóó awya ntó eshye mángbaré geńwáge mekwaá.” ⁵ Ajóógé mbò, danchòmeló ase ji afé né Jerosale melò ukpea, abelé ji né melu ewé élu tete mfaá echa upe Èsòwò. *

⁶ Ne aké ne ji, “Mbógé wò òlu Maá Èsòwò, nyó cho mme, néndé ásá né mmu ñwe Èsòwò nnó, ‘Èsòwò atòme nyé makiénné jíí nnó áchwó ábámé wò’, ama sá nnó:

‘Agbárege nyé wò né amu bwó chánchá nnó ókagé ótó enóó geká né ntaa.’ ”

⁷ Jisòs ashuú ji meko aké, “Ñgba, me nyogé fò néndé, ásá ntó né mmu ñwe Èsòwò nnó, ‘Mekwaá ákpelégé fò Nte wuú Èsòwò mankpea ji nnó ápyé genó.’ ”

⁸ Alyágé eféé, danchòmeló ama akpá ji áfe né mfaá mékwé ewé éñogé dóó ne aleré ji malò mme mako ne gefwa eyi gélu wyé. ⁹ Ne alerégé Jisòs mbò, ajóó ne ji aké, “Menchyge nyé wò unò bina uko mbógé otogé manó mme onogé me.” ¹⁰ Jisòs anyá ji aké, “Kwilé me ushuú, wò danchòmeló, ása mmu ñwe Èsòwò aké, ‘Òbó manógé elé Nte wyé Èsòwò jimbiú ne òkpáné wyé lé ji defwe.’ ”

¹¹ Ajóógé mbò, danchòmeló alyá ji afé. Èféé ne makiénné Èsòwò áchwó pòó Jisòs.

*Jisòs ab utóó bíí né Galilíí
(Mak 1:14, 15; Luk 4:14, 15)*

* **3:12** Elí wáwálé nnó: Mendoó Ukpea echwòge muú né mmye, eshyege ji eshye mampye utóó Èsòwò, mbòntó ne mewe esóó yéndé gabo ayi muú ápye epye ji akpea. * **4:5** Elí wáwálé nnó: Bóó Jus áferé nnó Jerosale álu melò ukpea bwó néndé, echa upe Èsòwò elú nyá wyé. Echa upe Èsòwò eleré né eta bwó nnó Èsòwò alú fa mme.

12 Jisṓs áwúgḗ nnó ápye Jṓn menwyaá bṓṓ manaá Eṣṓwṓ áfyéé denṓ, alyá gebagé mewaá Judiya akeré né gebagé mewaá Galilií. 13 Ajyégḗ, ábelé fṓ né Nasaret dṓṓ wṓ, akoó kóge ajyé jwólé né Kapanṓm melṓ ewé élú né mapea gentoógḗ mewaá Galilií né gebagé mewaá Sebuloṓ ne Naftali. 14 Ebo epyembo nnó genó eyigé Asaya muú ekpávé Eṣṓwṓ asamé gébé wáwálé nnó,

15 “Mme Sebulon ne mme Naftali, mme ayi álú meti ebeé mega, né égbé ebeé Jodan, gebagé mewaá Galilií eyigé gejamégḗ bṓṓ abi alá pṓ bṓṓ Jus ájwólḗge wyé. 16 Bṓṓ abi ábṓ álú mmu gemua ágé gekpékpéégḗ genjgbṓ. Ne bṓṓ bi álú nya mmu manoó negbo, nana genjgbṓ gégené, ebwṓ átane meti.”

17 Elṓ né gébé eyigémbo, Jisṓs alṓ mangaré bṓṓ mekomejṓṓ Eṣṓwṓ aké, “Kwórege matṓṓ nyú délya gabo nénde, gébé eyigé Eṣṓwṓ ágbárege gefwa jíi ne bṓṓ géla kwókwólé.”

*Jisṓs akú baá utṓṓ bií ani abi mbé
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)*

18 Bií fṓ, ndere Jisṓs akéne né mbále ebeé mega ewe elu né Galilií, ágé áṣmḗ ápea mmá ama, nte ama. Ama akamege Simun ayi ákuú ji ntó nnó Pita, ne meṣmo wuú Andru. Ebwṓ áṣmḗe utófo bṓṓ, élé álu áwáné meshuú. 19 Jisṓs ajṓṓ ne ebwṓ aké, “Kwólege me, nlerege nye enyú, ndere ákpálege bṓṓ eké meshuú.” 20 Tenétené yimbṓ Simun ebwṓ ne meso wuú Andru ályáá utófo bṓṓ ne ákwólé ji. 21 Ndere Jisṓs ályá eféé ajyéé mbé gachye, áma gé áṣmṓ abifo ápeá Jḗmsi ne Jṓn meṣmo wuú ebwṓ álú baá Sebḗdee. Álú né mmu ekpée ne nte bṓṓ Sebḗdee átóme upáá utófo bṓṓ. Akuú ebwṓ nnó ákwólé ji. 22 Jisṓs ajṓgḗ mbṓ, yé gébé áchṓ wṓ ályá ekpée mbaá nte bṓṓ ne ákwólé ji.

*Jisṓs alerege, agarege mekomejṓṓ Eṣṓwṓ ne apye bṓṓ mamée átóoge
(Luk 6:17-19)*

23 Ne Jisṓs akéné gebagé mewaá Galilií geko. Ndere akene, alerege bṓṓ mekomejṓṓ Eṣṓwṓ, né mmu macha mmyemenene bṓṓ. Agarege ebwṓ abya melómélṓ ndere Eṣṓwṓ ágbárege gefwa ne bṓṓ bií. Ama apye bṓṓ abi amé mamée ufṓṓ ufṓṓ átóoge. 24 Abya yi apye ṣgṓ Jisṓs akwṓ kpaá akwṓné gebagé mewaá Siriya geko. Bṓṓ ákpáne bṓṓ bṓṓ ako abi ámeé mameé ufṓṓ ufṓṓ ne abi ágene efwyale dṓṓ áchwṓ eta wuú nnó ápye ebwṓ átoó. Né geluágḗ bṓṓ bina, abifo áwya aló nchye, abifo ákwéne usasa ne abifo ámeé uchanchi. Jisṓs apye ebwṓ átoó. 25 Ewena épyegémbo, gejamégḗ bṓṓ ako abi átané gebagé mewaá Galilií ne gebagé mewaá eyige ákuú nnó malṓ áfyá ne Jerosale ne Judiya né egbé ebeé Jodan, ebwṓ ako alṓ mankwólége Jisṓs. †

5

Jisṓs alerege bṓṓ mekomejṓṓ Eṣṓwṓ né mfaá mekwé

1 Jisṓs ágégḗ gejamégḗ bṓṓ abi áchwṓṓ matoómatóṓ né mbaá ayi ji álú, akwṓ ajye jwólé mfaá mekwé. Ne baá utṓṓ bií ájwólé áno ji mme.

*Jisṓs alerege mejé ewé wáwálé
(Luk 6:20-23)*

2 Ne alṓ mánleré ebwṓ aké: 3 “Eṣṓwṓ ajé bṓṓ abi ágené nnó mbogḗ ji alá pṓ ebwṓ ápṓ yé genó; nénde gefwa eyigé Eṣṓwṓ ágbárege ne bṓṓ bií gelú eyigé bṓṓ. 4 Eṣṓwṓ ajé bṓṓ abi álú ne masome, nénde Eṣṓwṓ áfyéé nye ebwṓ metṓṓ. 5 Eṣṓwṓ ajé bṓṓ abi alá sélé gemḗge bṓṓ eke genó, nénde mme meko abéé

† 4:25 Elú wáwálé nnó: Malṓ afya yina, élé Dekapolis.

nyé awe bwó. ⁶ Méjé elu ne bɔɔ abi áwyaá matɔɔ mampye genó eyigé Eɔwɔ akélege, néndé ji apyéé nye ebwó ápye genó eyigé ebwó akélege. ⁷ Eɔwɔ ajé bɔɔ abi ágene bɔɔ meshwe, néndé Eɔwɔ ntó agene nyé ebwó meshwe. ⁸ Eɔwɔ ajé ebwó abi áwyaá matɔɔ mmu pópó, néndé ágéne nye Eɔwɔ ne ame bwó. ⁹ Eɔwɔ ajé bɔɔ abi ámmyéé nnó bɔɔ ábé nesɔ ne ate, néndé, ákuú nye ebwó nnó baá Eɔwɔ. ¹⁰ Eɔwɔ ajé bɔɔ abi bɔɔ ámyé amu ne ebwó gétúgέ ápye unó ebí Eɔwɔ akélege néndé gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege ne bɔɔ bíi gelu eyigé bwó. ¹¹ Méjé elu ne enyú abi bɔɔ áju enyú mashye mmye, enyú abi ámmyéé amu ne enyú detúdetú ne enyú abi ama ájɔ́ge ufoɔ unó uboubou ebi ulú gebyó eta nyú gétúgέ dékwalegé me. ¹² Bége lé ne metɔɔ megomego ne nechóchó, néndé, gekpékpegé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge ntó nnó mbɔ ne ámye nyá amu ne bɔɔ ekpávé Eɔwɔ abi ábɔɔ mbe ne enyú.”

Jisɔs alerege nnó ánhwale bíi álú eké mega ne genɔbɔ mbaá bɔɔ mme

¹³ Enyú bí delu ánhwale baá délu eke mega mbaá bɔɔ mme meko, yémbo mbɔgé mega élá pɔ sé ne ugo bíi, ápyeé mbɔ nnó ne ugo bíi ukéré? Éfílé sé yé genó, éla lé genó eyigé ágbéle dafye bɔɔ ájyále ne uka. ¹⁴ Enyú delu genɔbɔ mbaá bɔɔ mme meko, wye ndere melo ewé átené mfaa mékwé éla ebígé fɔ mangé. ¹⁵ Mbɔntó ne muú alwégé étuléká alá abɔɔ fɔ gesá ákwéré ewu. Yémbo, álwégé éwú aɳma ewú mfaa mbaá yi égénege yéndémuú né mmu gepú ágené. ¹⁶ Wyembɔ ntó ne élome nnó délyá genwáge nyú gégénégé eké mewé mbaá bɔɔ ako, nnó yéndémuú ágé uló melu ebí enyú dépyé ne áfégé Nte nyú Eɔwɔ muú alu né mfaánebuú.

Jisɔs alerege bɔɔ depɔré mabé Mosis

¹⁷ Déferégé fɔ nnó me mbɔ nchwó élé mánchɔ mabé Mosis ne unó bi bɔɔ ekpávé Eɔwɔ ábɔ́ aléré. Nchwó lé nnó mpye unó ebí mabé yimbo ájɔ́ úbé wáwálé. Nchwó fɔ mánchɔ áji wó. ¹⁸ Ngarege enyú wáwálé nnó, teé mfaa ne mme ábyeé, ye ekéke genó eyigé áférege né mabé Mosis yina gépɔ yé genéné nnó, kpaá teé unó uko ebi ásámé úbée nye wáwálé. ¹⁹ Ne yéndémuú ayi abyaá ekéke genó né mabé ayi, nnó epɔ́fɔ genó, ne álerege ntó nnó bɔɔ ábyágé ewu, abeé gembyánkwógé muú né gefwa eyigé Eɔwɔ ágbarege ne bɔɔ bíi. Yémbo muú ayi ábélege mabé Eɔwɔ ayi, ne alerege ntó bɔɔ nnó ábélégé áji abeé nyé gekpékpegé muú né gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege. *

²⁰ Ngarege enyú wáwálé nnó mbɔgé enyú delá fyéé mekpo mambéle mabé Eɔwɔ depwó ekwɔ bɔɔ Farasi ne áneré mabé Eɔwɔ wó, degene fɔ meti manke né gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege ne bɔɔ bíi cháchá.

Jisɔs alerege depɔré metɔɔ usɔɔ

²¹ Enyú debó déwú nyá nkane ebé Mosis ejɔ́ mbaá ukwéne ante sé nnó, ékage muú áwá nte. Muú ayi ápyeé mbɔ, akpéne nyé unɔ́ mpa. ²² Yémbo me ngarege enyú nnó, yéndémuú ayi abɔɔ metɔɔ usɔɔ ne nte menímé akpene nye unɔ́ mpa eso. Ne muú ayi ashyéé nte menímé nnó, “wɔ́ olu waá?” Akpene nye ntó eso ewe kpaá. Ne muú ayi ájɔ́gé ne nte menímé ntó nnó, “Wɔ́ genkenégé muú” akpene mmu mewé ewé élá nómgé. ²³ Ne ndere elúmbo, ébégé nnó muú abɔ́ echye manchyé, né mbaá ayi áchyége echye Eɔwɔ, ne atege nnó apye genó eyi gesɔ́ menímé wuú metɔɔ, ²⁴ ályá echye ewémbó eféé, abɔ́ kpe mbe ajyé akwyé depɔ́ ne menímé wuú, ne achwó achyé echye wuú mbaá Eɔwɔ. ²⁵ Muú abɔ́gé efwyale ne muú mawámé wuú, akamégé fɔ́ ji ajye ne ewú né

* **5:19** Elú wáwálé nnó: Bɔɔ Jus ákuú gefwágé Eɔwɔ nnó gefwágé mfaánebuú gétúgέ ebwó áfɔ́ mantya mabɔ́ Eɔwɔ, detú detú.

eso. Akwyeé depò ábé meko ama gemege nnó ajye né eso. Nénde, alá pye mbo wó, gébé gékoógé ajyegé ne éwú né eso, afye nye ji né amú mempané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bòò bò nku, ne bòò nkú áfyéé nye ji denò. ²⁶ Ne kaáge wáwálé nnó aláá né denò etirémbo, kpaá te ákwóle ujwòò bimbò uko.

Jisòs alárege depòré ulò ne neba manwá

(Mat 19:9; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

²⁷ Enyú debò dewú nyá nkane ebé Mosis ejòò nnó muú ákwegé ulò. ²⁸ Yémbò me ngarege enyú nnó, muú ayi apéle mendée dómee, ne abòò nkyaa né metòò wuú mambelè ne ji, akwe mé mbo lé ulò ne mendée yimbò né mmu metòò wuú. ²⁹ Ne ndere elúmbò, mbógé dambòònniyi wyé ayi ebwònye apye nnó ókwé ebé Esòwò ju ji óféré, néndé élú galógálò nnó gepógé menyammye génó wò, ne nnó óbé ne upòò mmye uko, ójyé né mewe ewé alá nómégé. ³⁰ Ne mbógé ebwònye wyé épyé wò nnó ókwé ebé Esòwò, sò éwú ófómé, néndé élú galógálò nnó jógé menyammye wyé génó ne nnó menyammye wyé mekomeko ákpé mmu mewe ewé alá nómégé. ³¹ Enyú dewú nyá nnó ebé Mosis ejòò éké muú akage wá neba ne mendée wuú mbógé achyegé ji mekpó ñwe. ³² Yémbò me ngare enyú nnó, muú ayi awáne neba ne mendée wuú ewé mendée wuú alá kwe ulò wó, muú yimbò apye nnó mendée wuú akwé ulò mbógé abagé menò ayi chá. Ne ye ndé mende ayi abagé mendée ayi menò wuú alya ji neba akwé ntó ulò.

Jisòs alárege depòré manyémeno

³³ Enyú debò déma wú nyá nkane ebé Mosis ejòò ne ukwéne ante sé nnó, ékágé muú anyémeno mampye genó eyige gélá pò ji metòò mampye. Muú abò mampye genó eyigé ji ányémeno né mbe ushuú Esòwò nnó apyéé. ³⁴ Yémbò me ngarege enyú nnó ékágé muú akele kanja, ye ébéle mannkú mabò mfaánebuú, néndé élé geluoge Esòwò. ³⁵ Yé ébelé mankele ákú mme néndé mme alu geluó eyige Esòwò ánérege uká bíi wyé ágbéege mmye, ne muú akelé gé akú ye Jerosale néndé ele Esòwò mfwa yi kpaá ne abòò melò Jerosale. ³⁶ Ne ékágé muú akélé yé mekpò wuú néndé ákágé bwòle eñkaá méjwé ema ebé pópó yé lé megilí. ³⁷ Kámélé nnó “E é” mbógé genó gélú eyigé wò ókamege ne shya ntó nnó, “Ngba” mbógé genó, gélú eyige wò óshyáa. Yéndégenó eyigé ómage gbéé né mfaá eyina getané mbaá danchòmelò.

Jisòs alárege nnó ékagé muú ashuí gabo mfaa gabo

(Luk 6:29, 30)

³⁸ Enyú debò dewú nyá ntó nnó ebé Mosis éké muú anigé dambòònniyi nte menímé, ánií ntó awuú. Ne yé amugé nénéne nte, ámu ntó eníí. ³⁹ Yémbò me ngarege enyú nnó, ékágé muú ashuí gabo mfaa gabo. Ne muú adogé wò égbé etaá ewé ebwònye, bwólé ewé fò ntó ado. ⁴⁰ Ne mbógé muú aké aklege mampye mpa ne wò nnó ase nkú wye ayi mmu, chyéé ji chonchò ne ayi dafye. ⁴¹ Mbógé muú bee agbarégé wò nnó ókpá metuú wuú ójye mkpa neke ama, chó ne ji mkpá neke épeá. ⁴² Muú akógé wò genó, chyéé ji géjí ónyogé. Ne muú achwógé nnó ópwò ji genó ntó óshyagé, pwò ji geji.

Bó gejeé ne bòò mawáme

(Luk 6:27, 28, 32-36)

⁴³ Enyú debò dewú me nnó ebé Mosis éké, “Gbógé ne bòò abi dényéé détúge ne ebwò ne paáge bòò abi alá kíí enyú.” ⁴⁴ Yémbò me ngarege enyú nnó bógé gejeé ne bòò mawáme nyú, dénénemmye mbaá Esòwò nnó aje bòò abi ámmye amu ne enyú. ⁴⁵ Depyege mbo, debéé nye baá Nte enyú muú alú né mfaánebuú. Ji apyéé mñmèé étyéé mbaá bòò abi ápyéé galógálò ne abi apyéé

gabogabo, ne manaá nnó akwéné mbaá bɔɔ abi ápyéé unó bi ji ákélege ne abi alá pyéé. ⁴⁶ Ne mbɔgé enyú dégbóo lé ne bɔɔ abi ágbɔɔ ne enyú, ndé nsá ayi enyú deboá wyeé? Pó wyémbɔ ntó ne ánselé nká makpo apyéé? ⁴⁷ Ne mbɔgé enyú dedoá lé abya ne bɔɔ abi denyéé detúge ne ebwɔ, nde mechó ewé enyú depye mbɔ ewé muú alá pye? Yé bɔɔ abi alá pó bɔɔ Jus; mbɔntó ne ápyéé. ⁴⁸ Né gétú eyigé na debó mambé cho ndere Nte enyú muú alú né mfaánebuú álú.

6

Jisɔs alerege nkane débɔɔ mampyé gé unó Esɔwɔ dela lerege mmye né mbe ushu bɔɔ

¹ Yémbɔ Jisɔs aléré gé aké, “Sége gébé nnó ékágé déléré gé mmye né mbe ushuú bɔɔ nnó ágéné enyú gétú gé unó Esɔwɔ ebi depyéé. Muú apyé gé mbɔ, abɔɔ fɔ nsa ayi nte nyú né mfaánebuú áchyege. ² Getu eyigembɔ, yéndégébé muú nyú aké apoóge mbya muú ekagé ádó makánka melóméló nkane bɔɔ démbwólé ápye, né macha mmyemenene, ne metɔɔ melɔ nnó bɔɔ áfé gé ebwɔ nnó álú bɔɔ alálál. Me ngarege enyú wáwálé nnó mamféé ayi bɔɔ áfé gé mbo ebwɔ gé le áwu bɔɔ nsa ne ebwɔ abɔɔ me mbɔ. ³ Ndere elúmbɔ, muú nyú aké apoóge mbya muú, apoó gefɔɔ eyigé yeé muú ayi álu kwákwólé ne ji alá kaagé. ⁴ Nnó mampó ayi dépoóge mbya muú abe bíbí. Deké dépyembɔ, nte nyú muú alú mfaánebuú agene yéndé unó bi bɔɔ ápyéé bíbí achyege nyé nyú nsá.”

Jisɔs alerege nkane muú abɔɔ manemmye mbaá Esɔwɔ (Luk 11:2-4)

⁵ Jisɔs afé mbe mánleré aké, “Ne yéndégébé, enyú deké denemmye, déné gé fɔ eké bɔɔ abi ábwólé gé gemége bɔɔ néndé, ebwɔ ágbóo mantene téné né macha mmyemenene ne mapeá anɔɔ mati áné mmye nnó bɔɔ ágéné ebwɔ. Me ngarege enyú wáwálé nnó mangé ayi bɔɔ ágéné mbo ebwɔ, gé le áwú bɔɔ nsá ne ebwɔ ábɔɔ me mbɔ. ⁶ Ndere elúmbɔ, yéndégébé muú nyú aké ákélege manemmye, ajye akpe mmu gepú jíí, mbaá ayi ji abeé jimbíí, agbé gepú, anemmye mbaá nte wuú Esɔwɔ ayi alá géné ji ne ame. Ne nte wuú ayi agene yéndé unó bi bɔɔ ápyéé yéndé mbaá, achyege nyé ji nsá. ⁷ Ne muú nyú aké anemmye ájóógé mejɔɔ ewé elá pó ne mekpó ne ula ndere bɔɔ abi alá pó bɔɔ Jus ápyéé. Gétú gé ebwɔ áférege nnó ájóógé mejɔɔ dɔɔ ne Esɔwɔ awú mmyemenene bɔɔ. * ⁸ Débé gé fɔ eké ebwɔ, néndé nte nyú Esɔwɔ akaá mé genó eyigé dékélege gemé gé nnó degíí ji. ⁹ Ne yéndégébé déké denemmye nege na, Nte esé Esɔwɔ, wɔ yi álú mfaánebuú, pyé mabɔ mmyé mábé ne énogé. ¹⁰ Pye gefwa jyé géchwɔ. Pye bɔɔ apyége elé genó eyigé wɔ ókelege fa mme nkane ápyéé né mfaánebuú. ¹¹ Chyégé esé menyéé yi dékélege bíí ne bíí. ¹² Jinte gabo yi ese dépye eta wye ndere ese ntó déjigente gabo yi bɔɔ ápyéé eta esé. ¹³ Okamé gé esé dékpé né mmuameno ayi apye esé dékwéne né gabo. Yémbɔ féré esé né amu danchɔmeló. †

¹⁴ Mbɔ ne débɔɔ manemmye. Né ebégé ojigé nte gabo yi ate bɔɔ apyé ne eta wye, Nte wye Esɔwɔ né mfaánebuú ajigé ntó nte gabo wye yi apyé. ¹⁵ Yémbɔ alá jinte gabo ayi ate bɔɔ apyé né eta wye wɔ, Nte wye Esɔwɔ ajigé nyé fɔ ntó nte gabo wye yi apye.”

Jisɔs alerege nkane debɔɔ manlyáge menyéé kpékpé gétú gé depɔré Esɔwɔ delá léré gé mmye

* **6:7** Elú wáwálé nnó: Esɔwɔ ayi bɔɔ ubeé áné mmye, ápɔfɔ Esɔwɔ ayi abɔɔ mfaá ne mme. † **6:13** Elú wáwálé nnó: Ukwene bɔ nyé abifɔ aké, Néndé gefwa jyé, uto bye ne njo wye ulú te kwakwya ne kwakwya Amen.

16 “Ne yéndégébé deké délyage menyee kpékpé gétúgé deporé Eṣṣṣṣ, ekagé déla meshwemeshwe nkane bṣṣ abi ábwólégé gemegé bwṣ ápyeé. Ebwṣ álaá meshwemeshwe eké bṣṣ abi ágéne efwyale, nnó bṣṣ ákaá nnó ebwṣ ályá menyee kpékpé. Me ngarege enyú wáwálé nnó mangé ayi bṣṣ ágéne mbṣ ebwṣ, gé le awu bwṣ nsá ne ebwṣ ábṣṣ me mbṣ. 17 Ne ébégé muú nyú alyagé menyee kpékpé gétúgé deporé Eṣṣṣṣ, áshwóné ushu bíí, áwaa mawee, ne achá mejwé wuu. 18 Muú nyú apyegé mbṣ, bṣṣ ákágé fṣ nnó alyá menyee kpékpé, éle Nte wuu Eṣṣṣṣ muú akaáge unó bi bṣṣ ápyeé bíbí ne akaáge nye. Ne Nte wuu Eṣṣṣṣ muú agéne yéndégenó eyigé ji apyee bíbí, achyegé nye ji nsá.”

Ekágé muú abya Eṣṣṣṣ gétúgé unó mme
(Luk 12:32-34)

19 “Ekagé désélé gefwage nyú dékwígé fa mme, mbaá ayi baá menya ne nfrákán ányee nye geji, ne ánjó ntó ágyále gepú ákpe ákpá yendé genó. 20 Genó eyigé yéndémuú abṣṣ mampye gelu nnó ábélé gefwa ji né mbaá yi Eṣṣṣṣ mbṣṣ gefwa alú, mbaá yi baá menya ne nfrákán alá kaágé anye ne ánjó ntó alá kágé gyá gepú ákpá yendégenó.” 21 Nénde, mbaá ayi muú ábélege gefwa jíí, efeé ntó ne metṣṣ wuu ebéé.

Jisṣ alerege bṣṣ genṣbógé menyammye
(Luk 11:33-36)

22 “Amé mekwaá álu eke etúlékán né menyammye wuu meko. Ne mbṣgé ame jyé álú chánchá, ebyennó menyammye wyé meko abeé ne genṣbṣ. 23 Ne ebégé ame jyé ala apó chánchá menyammye wyé meko akwene gemuage-mua. Ne mbṣgé genó eyi gepye wṣ ṣgéne mbaá gekwege gemua, ébyennó menyammye wyé meko alu mmu gekpekpégé gemua.”

Jisṣ alerege nkane débṣṣ mambé ne Eṣṣṣṣ ne unó mme
(Luk 12:22-31)

24 “Muú ama ákágé kpá fṣ defwé mbaá bṣṣ apea gébé gemaá. Apyegémbṣ, apaá nyé ama agboó ne ayifṣ. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifṣ. Enyú dekáge nógé fṣ Eṣṣṣṣ ne nka gébé gemaá. 25 Gé ula bi ngarege enyú nnó déchyegé fṣ gemege nyú efwyale, désómégé nnó dényé nyé ndé? Dényuú nyé ndé? Ne defyee nyé ndé? Genwáge mekwaá gepwṣ menyee wṣ? Ne menyammye mekwaá apwṣṣ mandeé mamfyé wṣṣ? 26 Pége denywóné, detí depené menyee, deferege ne débélége mbwé, yémbṣ nte nyú muú álu né mfaánebuú achyegé detí menyee, nnó enyú denéá geme depwṣṣ deti wṣṣ? 27 Déchyegé fṣ geme nyú efwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuu ekagé gbée yee bíí uma né amṣme ayi Eṣṣṣṣ achyee enyú nnó débélé fá mme? 28 Ulannó déchyegé gemege nyú efwyale gétúgé mandeé? Pége dégé unṣṣ mewaa ébi úkome ukoo ulṣṣṣ ndere úwéné, úpyé fṣ utṣṣ, ukwyége ye mandeé. 29 Yémbṣ ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomon ayi abṣ awyá unó uko, apó ye ne nkú ayi alómé akwóné ukoo ébi unṣṣ bina. 30 Mbṣgé Eṣṣṣṣ achyegé bya mewaa bina ukoo ulṣṣṣ. Bya ébí fina ulú ube geyá úgbṣ átuú áfyé mewe, defereé nnó ákágé chyee fṣ enyú mandeé apwṣ ndere ji apele bya mewaa? Metṣṣ ewé enyú defyee ne Eṣṣṣṣ éṣṣené kpaá épwṣ amu. 31 Désómégé sé déshaágé mmye nnó dényé nyé ndé? Dényuú nyé ndé? Ne defyee nyé ndé? 32 éle bṣṣ abí alá pṣ bṣṣ Jus ne anerege matṣṣ né ufṣṣ unó bina. Kaágé nnó Nte nyú Eṣṣṣṣ muú alu mfaánebuú akaá me nnó debṣ mambé ne ubi uko. 33 Ne bṣge mbe dékelé kpé meti ewé Eṣṣṣṣ abeé mfwa nyú depyegé unó bi ji ákélege, depyegé mbṣ, achyegé nye enyú unó bina uko. 34 Ne déchyegé fṣ efwyale né menyammye enyú désómégé gétúgé

unó bi geyá, yéndé bií uwyá eti depó eti déchwóó ne ubi. Desege fó efwyale ewé bií ebi chá décho ne ewe fina.”

7

Dépagé mpa bóó ne metóó usóó (Luk 6:37, 38, 41, 42)

1 “Dépagé mpa ate ne defya, nnó ékagé Esówo apa awe nyú. 2 Néndé gefóó eyigé dépane mpa ate, wyémbo ntó ne Esówo ápane awu nyú. Gefóó eyigé démege genó déchyége muú, mbóntó ne ámege nye áchyéé enyú. 3 Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambóónnyi nte menmé wye óla ófyéé mekpo ne gabo ayi alu eke mekwókwó né dambóónnyi awye wómbóó? 4 Epyembo nnó ne ójóó ne menmé wye nnó, ‘Léré me nféré wó maá gejwaá ayi alú wó né dambóónnyi’ ayi ólá géné mekwókwó ewé ekwere wómbóó né dambóónnyi? 5 Wó muú dembwólé bó kpé mbe féré ntó mekwókwó ewe elú wó né dambóónnyi, óké ógene mbaá chánéné ne óféré ekéké gejwaá ewé elú menmé wye né dambóónnyi.

6 “Débógé fó unó Esówo déchyé mbaá bóó abi alá bóó gébé ne ji wó. Alu eké bó mammye. Depyégé mbó abwólege mmye áno enyú. Débógé fó genó gelógéló déchyége mbaá bóó abi alú eké ukwende, depyégé mbó ájyárege geji ne uká ábulé né utwóntwó.

Jisós alerege nnó óké ókelege genó, gii Esówo né mmyemenene (Luk 11:9-13)

7 “Gige wye Esówo gige, achyége nyé enyú unó bi dekelege, kelege wye kelege ápye nyé enyú degé ubi. Dóoge wye menombi doó, anénege nye enyú ewú. 8 Néndé muú yi agigé genó, asele nye, ne ayi akelégé, agene nye, ne muú yi adogé menómbí, anénege nye ji éwú. 9 Nde muú nyú ayi maá wuú agigé ji bréd áchyége ji ntaá? 10 Ne ye ebe elé nnó agii ji meshuú áchyége ji mmyó? * 11 Mbógé enyú ákwaá abi delú bóó nchye, dechyége unó ulóuló mbaá baá nyú, ndé gepyé ne Nte nyú Esówo muú alu né mfaánebuú alá chyégé unó ulóuló mbaá bóó abi ágige ji ubi?

12 “Depó deko etire menjóó mbó delú nnó, pyégé etá bóó wye genó eyigé dekélege nnó ápye eta nyú. Gé mémma mechó ewé mabé Mosis ne bóó ekpávé Esówo ábó ásamé na.

Menómbi mamkpe né gerwá eyi gélá gebyéé elú mámále (Luk 13:22-30)

13 “Kóoge né menómbi ewé elú mámále néndé ewé muú akogé wye ajye né meti negbo elu fuú. Ne gejamégé bóó ákwólege le éwú. 14 Yémbo menombi ewé muú ákoge wye ájyéé né meti gerwá eyi gélágé byé elú mámále ne meti ewémbo épó kóoge. Ne bóó abi ágene ewu ája wó.

Genó ne umpomé bií (Luk 6:43, 44)

15 “Sége gébé ne bóó gebyó abi áké alú bóó ekpávé Esówo. Ógegé ebwó né ame alú nyameé eké magónheme, nsanjí elé ukwaála. 16 Dekage nyé ufóó bóó ebi ebwó alú né gepó eyigé ebwó áwyaá, wye ndere ákage genó né umpomé bií. Muú ákagé jye fó né dánso ákyé gempomé eyigé gegóó. Muú ajye fó né agbójélé ákyé geloge sokoro. 17 Unó ulóuló uwóme umpomé ulóuló, ebi uboubo uwóme umpomé uboubo. 18 Genó gelógéló géwómé fó umpómé uboubo ne eyi geboegebo géwómé fó umpomé ulóuló. 19 Ne yéndé genóó

* 7:10 Elú wáwálé nnó: Bóó Jus aseé manye mmyo.

eyí gélágé wómé umpomé ulóúlú mbóó mekóó ákele geji ásoré áfyé mewe. ²⁰ Mechó ewé me njóó mbó, elú nnó, dékaáge nyé bóó gebyó abi áké álú bóó ekpávé Eṣṣwá né gepó eyigé ebwó áwyaá.

Jisṣ agarege nyé bóó abifó nnó ji akaágé ebwó
(Luk 13:25-27)

²¹ Jisṣ ama jye mbe mánjóógé aké, “Eṣṣfó yéndémuú ayi akúu me ‘Ata Ata’, ne anyéé nyé gefwage Eṣṣwá. Ele bóó abi ápyé genó eyigé nte wa Eṣṣwá muú alu né mfaánebuú akélege ne anyé nyé geji. ²² Ne bíi mpa Eṣṣwá úkwónégé, bóó ájóógé nyé ne me áké, ‘Ata Ata! Pó nnó esé ne Eṣṣwá apye dégáre ná bóó mekomejóó ayi atané eta wuú né mabó myéé? Déma débuú gejamégé aló nchye ne déma depyéé ntó ukpekre unó né mabó myéé?’ ²³ Bíi bi mbó ngarege ebwó gbógónó nnó, ‘Kwílege me ushuú enyú bóó abi déla pyéé unó bi Eṣṣwá ákelege, nkágé fó enyú!’

Ufóó ánténé upú aped
(Luk 6:46-49)

²⁴ “Ne yéndémuú ayi awuúge unó bi ngare mbó uko ne ápyéé ndere ájóó alu eké muú déngá ayi átené gepú jíí né mfaá etárávé; ²⁵ yé manaá ákwe, mannyí akpe, ne mbyo amye gepú eyigémbó gekwene fó, gétúgé átené géjíí né mfaá etárávé. ²⁶ Ne yéndémuú ayi awúu mekomejóó wa yina, ne alá pyéé fó ndere ákelege; alu eké, genkekenegé muú ayi atané gepú jíí né mfaá gesóó. ²⁷ Manaá ákwegé, mannyí ákpégé, mbyo ammyegé, gepú eyigémbó gékwé mme kpakpa!”

Jisṣ alárege nkane muú ayi ajóógé éṣṣó

²⁸ Jisṣ anérégé manjóó depó etire na, gejamégé bóó abi álú éféé ala mano mekpo fuú né gefóó eyigé ji alárege, ²⁹ néndé alárege ne ncha ayi atane mbaá Eṣṣwá éṣṣfó eke ánléré mabé Eṣṣwá.

8

Jisṣ apye muú ubá atóó
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Jisṣ anérégé mánlere unó bina né mfaá mekwé áshulé mme. Gejamégé bóó ákwólé ji. ² Aké ápéle muú ubá fó achwó tó ji mánó mbe ushu, ane ji mmye aké, “Ata mbógé okélege, pye me nkpea.” * ³ Jisṣ anyaa ébwó wuú ata ji aké, “Me nkelege, ubá byé ubyé, kpea.” Ténéténé yimbo mende yimbo akpea. ⁴ Jisṣ ajóó ne ji aké, “Ekagé ópye muú fó akaá genó eyi gépye ne wá. Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpyé upé Eṣṣwá áchééré agé nnó otóó. Ne chyéé genó eyigé ebé Mosis éjóó, mampye bóó ákaa nnó otóó.”

Jisṣ apye maá defwé muú kpaá bóó bee Rom atóó
(Luk 7:1-10)

⁵ Jisṣ afé né meló Kapanom, ákwónégé wyé, muú kpaá bóó bee né Rom ajye báne Ji ne aló máné ji mmye, nnó apóó ji. ⁶ Aké, “Atá maá defwé wa amee, akóre ala mmu béle ne ubalé.” ⁷ Jisṣ ajóó ne ji aké, “Nchwó pyé nyé ji atóó.” ⁸ Ne muú kpaá bóó bee yimbo aké, Ata nfu yé muú fó ayi ókpéne gepú eyá wó, yémbó wá jóó lé genó ne maá defwé wa atoge nyé. ⁹ Elé mentó nwya bóó kpakpa né mbe, abi me nwúu ne ebwó. Ajóógé ne me nnó, “Mpye genó eyi, mpye. Ne nwya ntó bóó bee abi áwúu ne me.” Yé ayi ndé ne njóoge ne ji

* **8:2** Elú wáwálé nnó: Né gepógé bóó Jus muú áké amee uba, ásele ji nnó alú debadeba né mbe ushu Eṣṣwá. Apó sé muú ayi áchóme mmye ne ate, ne ákamegé fó nnó ji akpe né mmu echa upé Eṣṣwá.

nnó, “Chó fa ajiye, njóógé ne yimbo nnó chwó we, achwó.” Ne njóógé ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyee géji. ¹⁰ Jisós awúgέ mbo, byo uwó ji mmu. Abwólé mmye ajóó ne bóó abi ákwólége ji aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, me nlú danjé muú ayi áfyéé metóó ne me na, yeé ébélé né Isréli. ¹¹ Ngarege enyú nnó gejamége bóó átanége nyé né umé maló mme mako ájwólé chónchó ne ukwene ante se, Abraham, Asek ne Jakob manye gefwa eyigé Ésowo ágbárege. ¹² Ne gejamége bóó Isréli abi gefwa eyigé na gebó gélu eyigé bwó áfomege nye ébwó dafyé ála mmu epinyá gemua álili, ányéé májéné.” ¹³ Jisós ánerége manjóó unó bina ajóó ye ne muú kpaá bóó bee yimbo aké, “Kéré meso né gepú jyéé, okamé nnó Ésowo akaáge pye maá wyé atóó, chó yéndégenó gébéé wyembo.” Wyé ndere Jisós ajóó mbo maá defwé yimbo atóó.

Jisós apye gejamége bóó maméé átóó
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Ne Jisós alyaaagé eféé, afé né gepúgέ Pita, ndere akpené mmu, agé mmá mendée Pita né mfaá ukwó bélé, amee njaja gefwine. ¹⁵ Jisós ajiye tá ébwó wuú. Ténéténé yimbo gefwine gebyé ji mmye, akwilé ka akéle menyéé achyé ji. ¹⁶ Nkwale akwónégé bóó áchwó ne gejamége bóó bwó abi aló nchye áchyége ébwó éfwyale mbaá Jisós. Ne Jisós ányá aló nchye bimbo ne mekomejóó wuú, átané bóó bimbo mmye ne apye abi áméé ako átóó. ¹⁷ Jisós apye unó bí nnó genó eyigé Asaya muú ekpávé Ésowo ájóó nyá átome ne ji gebé wáwálé nnó, “Aferé esé né ubale, apye maméé se ábyé.”

Gejwágé ájkwólé Jisós
(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisós agége nkane gejamége bóó géchwó náó ji mme, ajóó ne baá utóó bíí aké, “Déchyaá gentógé mewaá dejiye égbé né.” ¹⁹ Gemége nnó ébwó áchyaá, menleré mabé Ésowo fó, achwó mbaá Jisós aké, “Ménleré, nkelege nnó ne nkwólégé wó dejiyégé yéndé mbaá ayi ójyé.” ²⁰ Jisós ashuú ji meko né nekanémejóó aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwyoñé dewyaa anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu ewé nshwórege mekpo ngbeé mmye.” ²¹ Ne maá utóó Jisós ayi ama ajóó ne ji aké, “Ata gó njyé nnii kpé nte wa ne nchwó.” ²² Jisós ashuú ji meko aké, “Gó bóó abi álú eké áwuú bó ánií mewu bwó, wó kwóle me.”

Jisós anyá mbyonnyi atené
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Ndere Jisós akpene mmu ékpe, baá utóó bíí ákwólé ji nnó áchyaá ájye égbé géntóógé mewaá. ²⁴ Ndere ébwó áchyaáge, mbyonnyi metometo átané mbelepo aló mmye. Amye kpaá apye ngbannyi adó ékpe éla mankemanke, yémbo Jisós ábó abelege ji gejiyá. ²⁵ Ne ébwó ájye peé ji aké, “Ata poó esé, déchwó nó nnyi.” ²⁶ Jisós ajóó ne ébwó aké, “Défóó ndé? Metóó ewé enyú défyéé ne me épó ne unó.” Ájóógé mbo akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbo nnó áténe! Atené, mbaá akwené tómeé. ²⁷ Mechó ewé épye baá utóó bíí ála mano mekpo fuú ájóoge ne ate aké, “Nde gefógé muú ná, ayi ányáge yé mbyo nnyi ne ngba nnyi áwuú ji?”

Jisós abú aló nchye átané ande fó aped mmye
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Jisós ne baá utóó bíí áchyaagé gentóógé mewaá, afé né gebagé mewaá Gadaren. Akwónégé éwu, ande fó ápeá abi aló nchye áchyége ébwó éfwyale átané né manómé bó mbaá ayi ébwó ájwólége áchwó báne Jisós. Ande bimbo ápye éfó kpaá te bóó ákamége sé mánkógé né meti ewémbo. ²⁹ Ndere ébwó

ágené Jisós, álo mánkálegé áké, “Wó Maá Eṣṵwṵ, ṵbṵ ndé mechwó ne esé? Ūchwó chyé esé efwyale ayi gébége eyige Eṣṵwṵ áchyé esé gélage kwṵne wṵ?” ³⁰ Éké épyemba, nṵnṵné mekwende fṵ nébṵ nényéé éféé kwṵkwṵlé, ³¹ aló nchyé abi álú ande bimbṵ né mmyé áne Jisós mmyé áké, “Mbṵgé ṵbuúge esé, te esé déjye dékpe né nṵnṵné mekwende eniné mbṵ.” ³² Jisós ajṵó yé ne abi áké, “Tánége déjye.” Aló nchyé bimbṵ átané ájye kpé nṵnṵné mekwende eniné mbṵ né mmyé. Éféé mbṵ nṵnṵné mekwende eniné mbṵ nésṵṵ ne gatelé, né shulé mékwé né kwe mmu gentoóge mewaá né nyú manaá négbo. ³³ Ambamé mekwende eyimbṵ, ágéégé ndere épyéé, ábṵ gatelé áfé né melo ágaré genó eyi gépyéé ne ande bimbṵ. ³⁴ Awúgé mbṵ, melo meko etané manjye báne Jisós, égéégé jí éne jí mmyé nnó ályáá mewaá bwṵ.

9

Jisós apye muú úchánchi atóó (Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisós alyágé bṵṵ melo Gadaren, ákeré meso né mbále gentoógé mewaá, ákpe ekpée achyaá áfé né melo ewé jí ájwolege wyé. ² Akwṵnégé wyé, bṵṵ fṵ ákpá muú úchánchi fṵ né ulṵ áfé ne jí eta wuú nnó apyé jí átoó. Ne Jisós agéégé nnó bṵṵ bimbṵ áfyéé matṵṵ ne jí wáwále nnó jí akaáge pye muú úchánchi yimbṵ atóó, áké ne mende úchánchi yimbṵ, “Maá wa, gbaré metṵṵ, ṵfṵgé, ájiinte gabo wyéé.” ³ Ewéna épye ánleré mabé Eṣṵwṵ fṵ abi álú wyé álo mangígé ate nnó, “Mende yina abṵṵ fṵ mameé mmyé ne Eṣṵwṵ wṵ.” ⁴ Jisós akaá genó eyigé ebwṵ áférege, ne agií ebwṵ áké, “Ulannó enyú déwya uféré uboubo né mmu matṵṵ nyú? ⁵ Ndé gelu pere manjṵṵ, ‘Nnó ájiinte gabo wyé’, waá manjṵṵ nnó, ‘Kwile téné ké?’ ⁶ Nkelege mámpye enyú dékaá nnó Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá. Éféé ajṵṵ yé ne muú úchánchi yimbṵ áké, “Kwilé ka kpa ulṵ byéé chó mmu.” ⁷ Muú úchánchi yimbṵ atóó, akwilé ka akpá ulṵ bií awulé né gepú jíí. ⁸ Bṵṵ ágéégé genó eyigé pyé, éfṵ ékwṵ ebwṵ matṵṵ. Aló mamfége Eṣṵwṵ gétúgé gefoge uto ebi jí achyéé akwaá.

Jisós akuú Levi ndere maṵ utṵṵ wuu (Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisós alyágé mbaá yimbṵ, ákéne ájyéé, agé mende fṵ ayi akamege Matyo ménselé nkamakpo. Jí ajwólé né melú utṵṵ wuu, Jisós akuú jí áké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka aló mankwólé jí. ¹⁰ Ewyágé, Matyo ane Jisós né gepú jíí, ndere Jisós ajwólé ányéé menyéé ne baá utṵṵ bií, gejamége ánselé nkamakpo ne bṵṵ ubeé áchwṵ bane bṵ Jisós ányéé menyéé ne ebwṵ. ¹¹ Bṵṵ Farasi fṵ ágéégé mbṵ, ágií baá utṵṵ Jisós áké, “Ulannó ne ménleré enyú anyéé menyéé ne ánselé nkamakpo ne bṵṵ ubeé?” ¹² Jisós awúgé genó eyigé ebwṵ ágií baá utṵṵ bií, ató ebwṵ neka áké, “Bṵṵ abi álá meé, ákélégé fṵ muú uka, élé abi ámeé ne ákélege.” ¹³ “Chóge dégi dékaá genó eyigé njwe Eṣṵwṵ agaré esé. Asá wye nnó, genó eyigé me nkélege, gelu nnó ákwaá ágene ate meshwe épṵfṵ upé manpyege eta wa. Kaáge nnó nchwṵ kú fṵ bṵṵ abi álú cho né mbe ushu Eṣṵwṵ wṵ, nchwṵ lé mánkú bṵṵ abi apyéé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé (Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Baá utṵṵ Ūn dénywaá bṵṵ manaá Eṣṵwṵ áchwṵ gií Jisós áké, “Ulannó esé ne bṵṵ Farasi mélyage menyéé kpékpé gétúgé depṵré Eṣṵwṵ ne baá utṵṵ byé álá pye fṵ mbṵ?” ¹⁵ Jisós ashuú ebwṵ meko áké, “Nnó ájeé menṵ neba ályage menyéé kpékpé ayi menṵ neba alu ne ebwṵ? Cháchá. Yémbṵ gébé

gebée nye eyigé menə neba alá beé nye sé ne ebwó, éféé ne ályáge nye menyéé kpekpe né mboó gébé gétúgé deporé Eṣṣwá.” ¹⁶ Ne muú akaáge sé fə gebagé ndeé geke akwómé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyegé mbo, gebagé ndeé eyigémbó génywewerege nye gépye ndeé yimbó egyalé dṣó. ¹⁷ Elómé fə ntó nnó muú akpá mmṣó make áfáné mmu ukwéne unó mmṣó ebi akwyéé ne meko menya. Apyegé mbo, mmṣó mimbo mabene nyé mapye ukwene unó mmṣó ebimbo ugbó ne mmṣó mawule mme. Muú abógé mmṣó make afyéé lé né mmu unó mmṣó uke. Apyegé mbo mmṣó ne unó mmṣó ubée nye chánjéné.

Maá Jarṣ ne mendée ayi atáá nku Jisṣ
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Ndere Jisṣ alú jóṣge ne ebwó, aké ápele, muú kpaá fə achwó kwé ji uká, aló manjṣó ne ji aké, “Maá wa ayi mendée agbo mbo wye nana. Nné wṣ mmye, Ata chwó nere ji ebwṣ mmye, apege nye.” ¹⁹ Jisṣ akwilé ka ne baá utṣó bíí ákwále mende yimbó. ²⁰ Ndere ájyéé, mendée yi agéne me efwyale dṣó ayi manóó mabṣ matanége ji mbe málé aṣmé áfyá ne ápeá, achwó ji né meso ata manó nku wuú. ²¹ Elé ji abṣ aferé me né metṣó wuú nnó, “Mbógé ntagé yé lé nku wuú, ntoge nye.” ²² Jisṣ abwólé mmye agé mendée yimbó ajṣó ne ji aké, “Gbaré metṣó maá wa, ṣtóó gétúgé ṣfyéé metṣó wye ne me.” Ténéténé yimbó mendée yimbó atóó. ²³ Jisṣ akoó yé afé né gepúge muú kpaá yimbó. Akwónégé né gepúge Jarṣ, agé bṣó ndere álíle ne gejamégé abifṣ nkane ákwéle ubeé áfṣmege ambya. ²⁴ Ajṣó ne ebwó aké, “Chógé, mesṣó mendée yina agbo wṣ, abelege lé géjyá.” Jisṣ ajṣógé mbo, bṣó bimbo áló manjwáné ji jwané. ²⁵ Ne Jisṣ ábúge bṣó bimbo ako átánégé dafye, ákpṣe mmu ágbaré ebwṣ mesṣó mendée yimbó, apye ji apeé, akwilé ka. ²⁶ Ne ngṣ mechṣ éwéná akwṣ akwóné maló mako né gebagé mewaa éyigémbó.

Jisṣ apye bṣó ame nónómé apea ágéne

²⁷ Ndere Jisṣ alyaa gepúge Jarṣ ajyéé, bṣó ame nónómé fə apea áló mankwólégé ji ábeége aké, “Jisṣ, Mpyáne Devid gé esé meshwe.” ²⁸ Jisṣ akwónégé né mmu gepú eyigé ji ajwálege ande bimbo ájye báne ji. Jisṣ agii ebwṣ aké, “Nnó enyú dífyeé matṣó ne me nnó nkage pye enyú dégéne?” Akamé aké, “Ata dífye.” ²⁹ Akámégé mbo, Jisṣ ata ame bṣó aké, “Ébé wyé ndere enyú dífyeé metṣó ne me.” ³⁰ Bṣó bimbo áló mángéné mbaá. Ne Jisṣ aji ebwṣ etu aké, “Ékagé dépye muú ákaa mechṣ ewena.” ³¹ Yémbṣ ájyége ákage cho metṣó ápye ngṣ Jisṣ akwṣ akwóné maló mako gétúgé utṣó bí ji apye eta bwṣ.

Jisṣ apye mbú ajṣóge mejṣó

³² Ne wye ndere ande bina makpṣ ápeá ályaa ájyéé, bṣó fə áchwó ne muú fə mbaá Jisṣ ayi meló nchye apye ji álaá mbú. ³³ Jisṣ ábúge meló nchye yimbó, mbú yimbó aló mejṣó manjógé. Ne gejamégé bṣó abi álú éféé ágégé mbo, matye mawá ebwṣ meno áló manjógé aké, “Délú danjé gefógé genó eyina gepye fana né meló Isréli.” ³⁴ Yémbṣ bṣó Farasi ájṣó aké, “Elé danchṣmeló mfwa áló nchye ne achyéé ji uto nnó ábúge áló nchye”.

Jisṣ agéne bṣó meshwe

³⁵ Jisṣ alyage éféé akene ajyéé né maló ayi kṣṣó ne ayi kpakpa, alerege bṣó mekoméjṣ Eṣṣwá né mmu macha mmyemenene bṣó Jus. Ama agarege ntó bṣó abya melóméló nkane Eṣṣwá ágbárege gefwa jí. Apyeé ntó bṣó abi ámeé mamée ufṣóufṣó átóoge. ³⁶ Ndere Jisṣ agéné gejamégé bṣó abi áchwṣó eta wuú, meshwe akwṣ ji metṣó dṣó gétúge bṣó bimbo, néndé efwyale bwṣ ejaá

ɔɔɔ, alá mbyambya eké mágóhme ayi alá pɔ ne mémbamé. ³⁷ Efée ne ájóɔ ne baá utɔɔ bií aké, “Mbwé mamferé ajá ɔɔɔ ne bɔɔ utɔɔ abi áferege aja wɔ. ³⁸ Nége mmye mbaá Eɔwɔ mbɔɔ mekɔɔ nnɔ atɔ bɔɔ utɔɔ abifo nnɔ áchwɔ áferé mbwé wuu.”

10

Jisɔs ajya áhgbá bií áfyáneapeá (Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Ne bií úma Jisɔs akuú áhgbá bií áfyáneapeá, áchwóge achyéé ebwɔ uto ebi ábuú aló nchye né mmye bó ne mampye bɔɔ abi áméé mamée ufɔɔ ufɔɔ átóoge. ² Gé mabɔ áhgbá Jisɔs áfyáneapeá na. Ayi mbe akamege Simun (ákúup ji ntó nnó Pita) ne menhmo wuu Andru, Jemsi ne Jon baá Sebēdee. ³ Filip ne Batolomyo, Tɔmasi ne Matyo ayi álú ménselé nkamakpo, Jemsi maá Alfɔs, Tadiyɔs ne ⁴ Simun muú ukógé ayi ammyéé nnó bɔɔ bií ábé mmyemmye bwɔ ne Judas Iscarot ayi achyéé Jisɔs mankwáá.

Jisɔs atɔ áhgbá áfyáneapeá nnó ápye utɔɔ bií (Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Jisɔs agare ebwɔ bina aké, “Mentɔme enyú dafye. Déjyéé mbɔ dékpege fɔ malɔ bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus ye né gebagé mewaa Samariya. ⁶ Chóge lé né mbaá bɔɔ Isrēli. Ebwɔ álú eké mágóhme ayi ánome. ⁷ Dégarégé ebwɔ nnó gébé eyigé Eɔwɔ ágbárege gefwa ne bɔɔ bií géla kwókwólé. ⁸ Pyéége bɔɔ mameé átóoge, peége bɔɔ abi ághoó ákérége né genwá, pyéége ntó bɔɔ ubá átóoge, búge áló nchye abi áchyéégé bɔɔ efwyale né mmye. Nchyéé enyú utó mampye unó bi, déchyé nka wɔ, chóge dépyége ntó mbaá bɔɔ dégigé nka. ⁹ Ekagé déjyé ne yéndé gefóge nka né mmu uba nku nyú. ¹⁰ Muú nyú ákpagé fɔ gébagé neke, ye ébéle nkú ayichá, yeé unó uká ne metó neke, néndé ábɔ manchyé muú utɔɔ genó eyigé ji abɔɔ mambé ne géjí. ¹¹ Yéndé melo ewé dékpené, kélege muú yi ábɔɔ gejeé manse enyú nnó déjwale ne ji, jwólégé wye efée kpaá te délyáge melo ewémbɔ. ¹² Dekpege mmu gepú eyimbo, támoge bɔɔ abi álú mmu nnó, ‘Méjé Eɔwɔ ébé ne enyú.’ ¹³ Ne mbógé bɔɔ abi álú mmu ásege enyú chánéné, nége mmye nnó méjé Eɔwɔ élá ne ebwɔ, mbógé alá se ntó enyú wɔ, nége mmye nnó Eɔwɔ ásé méjé wuu. ¹⁴ Mbógé muú alá se enyú ye ébe élé manwú mekomejɔ nyú wɔ, déké detanene melo ewémbɔ ye ébe lé gepú eyigémbɔ kwége mpúpú eyi élu enyú uká ne délyaa déjye. ¹⁵ Ne me ngarege enyú wáwálé nnó, bií unɔɔ mpa, Eɔwɔ agené nyé bɔɔ Sodom ne Gomara meshwe apwɔ bɔɔ melo ewé éshyaá manwú mekomejɔ enyú.”

Jisɔs agare áhgbá bií efwyale ewé ebwɔ agéne nyé (Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶ Aké, “Wuuige, mentɔme enyú mbaá bɔɔ mme nkane mágóhme né mpú ukwaála, kaagé chánéné nkane dékene ne bége nyaáme dékélégé mpa. ¹⁷ Sége gébé, néndé bɔɔ ápyéne nyé enyú áfé ne enyú né eso ákpakpa melo ne ádóo nyé enyú baá unɔɔ né macha mmyemenene bwɔ. ¹⁸ Ne ajame nyé enyú áfé né mbe ushu bɔ gómēna ne afwa melo gétúgé délu ankwale ba, ápyége mbɔ ébyennó degé mbɔ lé meti mangaré ebwɔ ne bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus mekomejɔ wa. ¹⁹ Gébége ásege enyú ájyégé né macha eso, déchyége menyammye nyú efwyale, dégigé nnó dejoge nyé nnó néndé gebe eyigé mbɔ gékwonégé Eɔwɔ achyēge nyé enyú genó eyigé débɔɔ manjɔɔ. ²⁰ Njógé mbɔ néndé, uchu mejɔɔ ebí enyú déjoge nyé úbéé fɔ ebí nyú, élé Mendoó Ukpea ewé Nte nyú Eɔwɔ atóme nyé ne égarēge nyé enyú genó eyigé débɔɔ manjɔɔ. ²¹ Ne gebé eyigé

mbontó, aḡmó áchyége nyé atéé aḡmó nnó áwá. Anté áchyége nyé baá bwó nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne ammaá bwó ne anté bwó mampye nnó áwá ébwó. ²²Bóó ako ápaá nye enyú gétúgé délu bóó ba. Yémbó yéndémuú ayi akogé metóó te kwyakwya áférege nye ji né éfwyale gabo. ²³Yéndé melo éwé bóó áchyége enyú éfwyale kwilége wyé wáwá déjyé éwé chá. Kaáge wáwálé nnó, gemégé nnó déké maló Isréli mako mampye utóó ba, me Maá Nte Mekwaá nchwó nyé. ²⁴Kaáge nnó maá ḡwe akaágé fó ḡwe ápwó menleré wuú, ye maá defwé aḡeáge fó geme apwó muú ayi abóó ji. ²⁵Maá ḡwe aferéégé fó nnó ápyéé nye galógáló ne ji apwó menleré wuú ne maá defwe ntó aferéégé fó nnó ápyéé nye galógáló ne ji apwó muú ayi abóó ji. Mbóge bóó ákage ḡea matóó akúu me ayi nlu nte ula gepú Éswá nnó nlu danchómelo (Belsebab) ne enyú bóó ula gepú ba yé, ákúu nyé enyú ufóó mabó ufóó ufóó ámi mabóó mapwóó amu. *

Muú ayi débóó mamfó lé Éswá épóó mekwad
(Luk 12:2-7)

²⁶“Défóge ye muú fó, genó fó gépó eyigé ákwérége géjí bóó alá géne nye, ye eyigé ábigé bóó alá kágé nye gépó. ²⁷Unó bi ngárege mbo enyú né metóó utuú, gárege úbí gbóḡḡó ne ebi dewuú mbo enyú enyú garege ubi mbaá bóó ako áwúu. ²⁸Défóge fó bóó. Ébwó ákage wá lé muú wáne, ákágé wá fó méndóó wuú. Fóge lé Éswá muú awyáá utó manwá muú chóncho ne méndóó áfyé mmu ntoné mewe. ²⁹Gege baá denwyoḡné abi aname ne ḡka eyi élá fuú yé genó wó. Yémbó yé ama ayi átánege né mfaá akwé ayi Nte nyú Éswá alá kaá wó apó. ³⁰Mbontó ne élu ne enyú, Éswá akaá mpa dénkaaré mejwe eti délu yéndémuú nyú mekpo. ³¹Défóge fó genó eyigé bóó apyé nye eta nyú, enyú denéá geme né mbe ushuú Éswá depwó ekwó denwyoḡné.

Muú ayi áfyéé metóó ne Kras ne ayi ashya ji
(Luk 12:8, 9)

³²“Ne yéndémuú ayi ágárege gbóḡḡó né mbe ushu bóó nnó alu muú wa, mentó ngarege nyé gbóḡḡó mbaá Nte wa muú álú né mfaánebuú nnó ji alu muú wa. ³³Yémbó, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bóó nnó ji apó fó muú wa, bíi mpa Éswá, mentó nshyáá nyé ji né mbe ushu Nte wa muú alu né mfaánebuú nnó ji apó fó muú wa.

Mekomejóó jisás achwó ne mawámé épóó nesó
(Luk 12:51-53; 14:26, 27)

³⁴“Enyú déferéégé fó nnó menchwó fá mme mampye bóó ábé nesó ne até, nchwó lé mampye bóó ámmyége ne até. ³⁵Nchwó pyé nnó maá ayi mende ámmyé ne nte wuú, ayi mendée ámmyé ne mmá wuú. Mendée menó ammye ne ḡmogétá wuú. ³⁶Ne bóó mawámé muú átanége élé né ula gepú bíi. ³⁷Muú abóge gejeé ne mma wuú yélé ne nte wuú gépwóge gejeé eyi abóó ne me, ébyennó akwane fó mambé menkwóle wa wó. Ne muú abóge gejeé ne maá wuú ayi mende yélé ayi mendée gépwóge gejeé eyi abóó ne me akwane mambé menkwóle wa wó. ³⁸Ne mbóge muú alá kame mamkpa gekwa jíi akwólege me wó, ébyennó akwane fó mambé menkwóle wa wó.” † ³⁹Muú ayi akélege mampóó geḡwá jíi, ji yimbó ne ágbóó nye, ne ayi akélege maní geḡwá jíi getú ya ébyennó bóó nyé geḡwá eyi gélagé byé.

* **10:25** Élu wáwálé nnó: Besebóó élé mabo danchómelo ami fó pé ntó né 12:27. † **10:38** Élu wáwálé nnó: Gekwa gelú mbaá ayi bóó Rom áwane nya bóó abi atóó makpo ne ébwó, mamkpa gekwa akwóle jisás, ula úlu nnó mange éfwyale éwé ekáge chwó muú yé ebe élé ne negbo getu jíi.

*Ɛsɔwɔ achyɛge nyɛ nsa mbaad muu yi asele muu utɔɔ wuu ne nechɔchɔ
(Mak 9:41)*

⁴⁰ “Yɛndɛmuu ayi asele enyɔ ne metɔɔ megɔmɛgɔ ebyennɔ ase mbɔ le me, ne muu ayi asele me ase mbɔ lɛ Ɛsɔwɔ muu atɔme me. ⁴¹ Yɛndɛmuu ntɔ ayi asele muu ekpavɛ Ɛsɔwɔ ne metɔɔ megɔmɛgɔ elɛ akaa nnɔ alu muu utɔɔ Ɛsɔwɔ, Ɛsɔwɔ achyɛge nyɛ ji nsa wye ndere achyɛge muu ekpavɛ wuu. Muu ayi asele muu yi apyɛɛ genɔ eyigɛ Ɛsɔwɔ akɛlege, asele nsa wye nkane ayi Ɛsɔwɔ achyɛge muu yimbɔ. ⁴² Ne muu ayi achyɛge nkɔ manaá makwe mbaá muu ama né geluagɛ abi alu ankwɔle ba, yɛ ayi alú byábyá né ame bɔɔ, ngarege enyɔ wáwálɛ abɔɔ nyɛ nsa.”

11

*Bɔɔ dentɔɔ Jɔn menwyaad bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ
(Luk 7:18-35)*

¹ Ne gɛbɛgɛ Jisɔs anerɛ mangarɛ baá utɔɔ bií makpo áfyanéapeá genɔ eyigɛ ebwɔ abɔɔ mampye, alyaa melú ewɛmbɔ afɛ né malɔ bɔɔ Jus ayi fɔ né gebagɛ mewaá Gálilí nnɔ álérɛgɛ ne amá ágáregɛ ntɔ ebwɔ abyá melómélɔ. ² Né gɛbɛ eyigɛmbɔ ntɔ Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ abɔ akpe denɔ. Awúgɛ unɔ bi Jisɔs, Muu yi Ɛsɔwɔ akwerɛ ji elá gefwa, apyɛɛ, atɔ baá utɔɔ bií abifɔ nnɔ ájye ágií akaá gefɔgɛ muu ayi ji álú. ³ Ajyɛgɛ ágií Jisɔs ákɛ, “Wɔ ne ólú muu ayi abɔ alú manchwɔ wá ɛsɛ dégilɛ ayichá?” ⁴ Ne Jisɔs ashuu ebwɔ meko akɛ, “Choge dégere Jɔn unɔ bi enyɔ déwuú bɔɔ ájɔge ne ebi enyɔ amboɔ dékpanɛ ame dégene. ⁵ Bɔɔ ame nónómɛ ágɛne, ubwɛrɛ, ukwilɛ úkɛne, bɔɔ abi ámeé ubá átoɔ, bɔɔ matu gbégbɛ álɔ manwúgɛ, abi ágboɔ ápee, ne ubyá bɔɔ úwú abyá melómélɔ. ⁶ Meje ébɛ ne muu yi alá pɔ ne dembyɔ né metɔɔ gétú yá.”

Jisɔs agare bɔɔ gefɔgɛ muu ayi Jɔn alu

⁷ Nderɛ baá utɔɔ Jɔn ályaa ájyɛɛ, Jisɔs alɔ manjɔɔ depɔre Jɔn ne gejamɛgɛ bɔɔ abi álú efɛɛ akɛ, “Tégɛ gɛbɛgɛ enyɔ déjye nya né mashwɔne, defɛ mangɛ ndɛ gefɔgɛ muu? Déjye gɛ le muu ayi alú ekɛ mancha ami afɔfo akpáne átɛne egbe ewe ne ewe? ⁸ Mbɔgɛ mbɔ fɔ wɔ, defɛrɛ nnɔ deyjɛ gɛ ndɛ gefɔɔgɛ muu? Défɛ manjye ge muu ayi afye mandeé malómálɔ? Chyaa-o. Dekaa fɔ nnɔ bɔɔ abi áfyɛɛ ufɔɔ mandeé yimbɔ ájwɔlege lɛ né mmu dachi afwa bɔ wɔ? ⁹ Ne enyɔ défɛ yɛ éwú mánjye gɛ waa? Elɛ muu ekpavɛ Ɛsɔwɔ? Eh, gɛ muu yi enyɔ dégenɛ mbɔ. Ngare enyɔ wáwálɛ nnɔ, aneá geme apwɔ yɛndɛmuu ekpavɛ Ɛsɔwɔ. ¹⁰ Elɛ Jɔn yina ne abɔ ásamɛ gétú jíí nnɔ Ɛsɔwɔ akɛ, ‘Wuu gɛ, ntɔme nyɛ muu dentɔɔ wa ayi abɔ nyɛ mbe ne wɔ manchwɔ kwɔyɛ meti wye.’” *

¹¹ Jisɔs afɛ mbe ajɔge akɛ, “Kaáge wáwálɛ nnɔ, né geluagɛ bɔɔ ako abi ándɛe ábyɛnɛ, ye muu ayi aneá geme eke Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ apɔ. Yɛmbɔ muu ayi alá fuu ye genɔ wɔ né geluagɛ abi Ɛsɔwɔ abɛɛ mfwa bwɔ aneá geme apwɔ Jɔn. ¹² Gefwa eyigɛ Ɛsɔwɔ ágbárege gejyɛɛ mbe ne eshyɛ elɔ né gɛbɛ eyigɛ Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ agarege mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ, ekwɔne bií ebi fina. Ne bɔɔ abi amyɛ mankpe wye, amyɛ ne eshyɛ. † ¹³ Gemɛgɛ nnɔ Jɔn áchwɔ álɔɔ utɔɔ bií, bɔ nwe abi Mosis asame ne abi bɔɔ ekpavɛ Ɛsɔwɔ ako abɔ mé mbe ágere unɔ bi upyɛɛ nyɛ né gɛbɛ eyina. ¹⁴ Ne mbɔgɛ dékɛlege mankame ne genɔ eyigɛ me njɔɔ, goge me ngare enyɔ nnɔ Jɔn ne alu Elija ayi bɔɔ ekpavɛ Ɛsɔwɔ abɔ ajɔɔ nnɔ achwɔɔ.” ¹⁵ Muu yi áwyaá matu mawú, áwú.

* **11:10** Elú wáwálɛ nnɔ: “Wɔ” né melɔ nwe ewɛna, atɛne mbaá muu ayi Ɛsɔwɔ akwere ji elá gefwa.

† **11:12** Elú wáwálɛ nnɔ: Melɔ nwe ewɛna, né bɔ nwe bifo ájɔɔ cha. Pe TEV, RSV ne abifɔ ntɔ.

16 “Mmege na kpé nnye enina ne ndé? Nélú nkane baá melo abi ájwale né metó melo, akuú ate ayme bwó aké, 17 ‘Esé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé, dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’ ” 18 Njoge mbo néndé, Jon menwyaá bós manaá Esowo achwós nyá, ji ányuú fós mmós, ne gebé eyigé fo alyage menyéé kpékpé gétúgé deporé Esowo getu eyigémbó, bós aké, “Awyaa melo nchye.” 19 “Me Maá Nte Mekwaá nchwó, nnye menyéé, nnyu mmós gbene, enyú deké péle muú genó ne menyuu mmós yi, mejeé ánselé nkamakpo ne mejeé bós ubeé. Yémbó ákaagé nnó denjaré Esowo etiré muú áwyaá delu cho né unó ulúlú ebi ji ápyéé.”

Maló ayi álá áfyéé matós ne Jisós wó
(Luk 10:13-15)

20 Bós abi álú né malo ayi Jisós ápye nyá ukpékpé ufélékpá wye, ályaa fós mámpyége gabo wó. Ewena epye Jisós áló manshulege ebwó ndo. 21 Ake, “Utóńkwa ubé nye ne enyú bós meló Korasin, utóńkwa ubé ntó ne enyú bós Betsada néndé, ukpékpé ufélékpá ebi mpye eta nyú, mbo mpye nyá ubi mbaá bós Tiya ne Sidon mbo ályaa mé gabo bwó te gachii, áfyé uchálé mandeé, áwaa matwó né mekpo mánleré nnó ályaa gabo ebwó. 22 Ngárege enyú wáwálé nnó, bíi unós mpa Esowo, Esowo agene nye bós Tiya ne abi Sidon meshwe apwó enyú. 23 Ne enyú bós Kapanom, déferé nnó dékwame nye njo dós? Gebyo, Esowo awáne nye enyú gelu degbo dékwóné melo áwuú bós. Néndé, ukpékpé ufélékpá ebi mpye na eta nyú, mbó mpye ubi mbaá bós Sodom, mbó Esowo áwaa nya fo ebwó wó, ábó álú ábe té fina. 24 Ngarege enyú wáwálé nno, bíi unós mpa Esowo, Esowo agene nye bós Sodom meshwe apwó enyú.”

Jisós aké ‘Muú yi akelege ugbeé mmye achwó eta wáa’
(Luk 10:21, 22)

25 Wyéé né gébé eyigémbó, Jisós anemmye aké, “Nte wa, Ata ayi abós mfaá ne mme, mféé wó dós, nkane ápyéé nnó depó etire detome ne me debe bibii mbaá bós dengá ne abi ákaá nje dós. 26 Jnené deti gbógónó mbaá bós abi álá kaáge ye genó nnó ákaá. 26 Elu wáwálé Nte wa, mbo ne wómbós ókelé nnó ébé.” 27 Ama jóó ne bós aké, “Nte wa achye me unó uko ne ye muú ayi akaáge gefógé muú ayi Maá alú ápó, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaáge gefógé muú eyigé Nte alu ápó ekose Maá ne bós abi ji ájyaa nnó ápye ebwó ákaá Nte wuú. 28 Enyú ako abi depwaa gétúgé dékpané matuu efwyale ayi ános enyú, chwoge eta wa, nsele áji nchye enyú ugbeé mmye. 29 Chyége gemége nyú eta wa degi géno eyige nlérege, néndé me nlu nyame ne mbwégé fós mmye. Dépyégémbó, debós nye ugbeé mmye. 30 Genó eyigé ngarege enyú nnó dépye gejwerege fo ne eyigé nchyege enyú nnó dékpá genós fós.”

12

Nkwé ayi bíi uwyaá bós Jus
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 Ébélé ye wó, né bíi uwyaá fo Jisós ne baá utós bíi ákoóge né mekós gefógé nchi fo eyi ákuú nnó wid. Mesa abó ammye baá utós bíi. Apye ebwó áló mánkógé nchi eyimbo ányéé. 2 Ekwo bós Farasi fo ágegé mbo, ájóó ne Jisós aké, “Gé ébé se ékámé fós nnó baá utós byé ákós nchi bíi uwyaá wó.” 3 Ne Jisós ashuu éwid meko aké, “Enyú délu danjú né mmu nje Esowo dékaá genó eyigé mfwa Devid ápyé nyá gébégé mesa ammye ji ne bós bíi wó? 4 Akpe nyá mmu echa upe Esowo abó bred ayi achyege matame mbaá Esowo, anyé ne bós abi álú ne ji. Elú ébé nnó muú yicha abós fós manyé menyé yimbo wó ekosé ámpye upe

Εσωω ne ányé.” ⁵ Ama gií aké, “Délú danjú ebé Mosis ewé eké, ámpye upé né echa upé Εσωω ákwene ebé bií uwyaa, ebé ewé eké muú apyégé fə utóó bií uwyaa. Nkane ebwó ápye utóó né bií uwyaa ákwe ebe ewémbə. Yémbə ebé Mosis ewémbə egbaré fə ebwó nnó ápye utóó bií uwyaa wó? ⁶ Gəgé ngaré ye enyú nnó muú alu fa ayi ápwə ye bélé echa upé Εσωω. ⁷ Nwe Εσωω ájəó aké, ‘Genó eyigé Εσωω ákélege gélú nnó dégéné ate meshwe épófó lé mámpye upé eta wuu’. Mbəgé debó dékaá mekomejəó yina, mbó enyú déjəó fə nnó bəó abi ála pye gyéé wó ákwé mpa. ⁸ Kaáge ye nnó, me Maá Nte Mekwaá ne nlu Ata ayi abəó bií uwyaa.”

Jisəs apye mende yi ebwə egboó ji atoo
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jisəs ályágé éféé, aje kpe né echa mmyemenene bwó. ¹⁰ Mende fə ayi ebwə egboó ji abó alú wye. Éféé mbəntó, bəó fə abi ákélege meti mánjəó nnó Jisəs ápye genó gebo álú wye. Agií Jisəs aké, “Nnó ebé se ékamé nnó ápyéé muú atoo né bií uwyaa?” ¹¹ Jisəs ashuú ebwó meko aké, “Mbəgé muú nyú awyaa egəjme, ne ekwegé mmu gepyéé bií uwyaa, nnó áférégέ ewu?” ¹² Ne mekwaá áyi anjeá gemé ápwó egəjme ye! Ndere elúmbə, ebé egbáregé fə muú nnó apoođe fə nte mejme bií uwyaa. ¹³ Éféé ne Jisəs ájəó ne mende ayi ebwə egboó ji aké, “Nyaá ebwə wye.” Anyágé, ténéténé ebwə wuu etoó ekere mebe nkane ewe fə. ¹⁴ Bəó Farasi abi álú eféé ágégé mbə, átané ájye ásó mala nnó ápye Jisəs áwá.

Εσωω ajya Jisəs nnó abé muú utóó wuu

¹⁵ Ne Jisəs akaágé nnó ájəó geju manwá ji, alyaa mbaá yimbə afé mbaá yicha. Gejamégé bəó ákwólé ji, apye abi ámeé ako átoó. ¹⁶ Ne aji ebwó etu aké, “Ékagé ájye ágáregé bəó depə eti.” ¹⁷ Jisəs ájəó mbə nnó mechó ewé Εσωω apyéé Asaya muú ekpávé wuu ájəó ébé wáwálé

¹⁸ nnó, “Gé muú utóó wa ayi njyaa na, mbə gejeé ne ji, apyéé metəó egóó me dəó, nchyege nye ji uto Mendoó wa, ne agarége nye bəó abi álá pó bəó Jus nnó me mpyéé nye ebwó átene cho né mbé ushu wa.

¹⁹ Abéé fə muú mawáme, ne ménjəó mejóó, abéé muú ayi ala awuú fə mejəó wuu né melə tametame.

²⁰ Ajógé fə mejəó metometo ne bəó abi áwyaá matəó dada, ne ápyéé fə matəó ásó ubya bəó ne abi ágene efwyale.

Wye mbə ne abéé ne bəó kpaá te apye nye wáwálé wuu apwə unó uko.

²¹ Ne bəó malə mme meko ánerenge nye matəó ne ji mambə gejwá.”

Jisəs apó fə ula uma ne Belsebəb mfwa aló nchye
(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Éwyágé, bəó fə áchwó ne muú ayi meló nchye ápyé ji álaá mbú ne ame nónómé mbaá Jisəs. Apye ji atoo alə mángéné mbaá, ajəge mejəó. ²³ Genó eyigé Jisəs apye, gépye gejamégé bəó abi álú wye matye mawá ebwó meno álə mángigé ate aké, “Nnó mpyáne Devid áwu álú máchwó nkane mempoó se na waá?” ²⁴ Ne ekwó bəó Farasi áwúgέ nnó Jisəs apye muú ayi meló nchye áchyége ji efwyale atoo, álə mánjəó aké, “Elé Belsebəb mfwa aló nchye ne áchyége ji utóó nnó abúgέ bəó aló nchye mmye.” ²⁵ Jisəs ákaá genó eyigé ebwó áférége, ajəó ne ebwó aké, “Yéndé melə ewé bəó álə pó meko ama, éfénégέ. Ne yéndé ulaá gepú ebi ummye ne ate ulaá tyatya. ²⁶ Ne mbəgé nte meló nchye aké abuu ayifə, ebyennó gefwage danchəmeló gekaré mmye ne épyéémbə nnó ne geji géténé? ²⁷ Mbəgé Belsebəb ne achyege me uto mamferé bəó aló nchye

mmye, waá achyége bɔɔ enyú utó mǎmferege bɔɔ aló nchye mmye? Ne mbɔgé enyú dekame fɔ nnó Belsebɔb ne achye ebwɔ utó aferege bɔɔ aló nchye ne mmye wɔ, ebwɔ ambɔɔ ne alárege nye nnó enyú delú gyéé né genó eyígé dejógé mbo ne me.” * 28 Ne mbɔgé élé né Mendoó Eɔwɔ ne mbuú bɔɔ aló nchye mmye, kaáge nnó gefwage Eɔwɔ gélɔ mé fá ne enyú. 29 Muú ákaáge kpe fɔ gepúgé meto muú ájó genó mbɔgé alá bɔmbé áwé ji wɔ. Ekosé nnó abɔgé mbe awége ji ne ákaáge kpe ájó yéndégenó. 30 Yéndémuú ayi alá pɔ ula uma ne me, alu muú mawame wa, ne yéndémuú ntó ayi alá pɔóge me manyweré bɔɔ, atya ebwɔ tyaá nnó abe tete ne Eɔwɔ. 31 Kaáge nnó Eɔwɔ ajígente yéndé gabo ne mejɔɔ mebomebo ewé bɔɔ ájógé ne ate. Yémbɔ ájígé fɔ nte mejɔɔ mebomebo ewé bɔɔ ájógé atome ne Mendoó Ukpea. 32 Eɔwɔ ájígé nye nte yéndé mejɔɔ mebomebo ewé muú ájógé atome ne Maá Nte Mekwaá yémbɔ ájígé fɔ nte mejɔɔ mebomebo ewé muú ájógé atome ne Mendoó Ukpea. Yé ebelé fa mme yina ne ayi achwɔɔ.

Genɔɔ ne umpomé bíí (Luk 6:43-45)

33 Désége nnó umpome genɔɔ ulɔme, debɔ manse ntó nnó genɔɔ geji ambɔɔ gélɔme. Ne désége nnó genɔɔ gélɔme fɔ ebyennó umpome bíí ntó ulɔme fɔ, néndé akaáge genɔɔ né mbaá umpome bíí géjí géwɔme. 34 Enyú abi delú éke mmyɔ épyéémbɔ nnó ne déjɔɔ galógálɔ ne muú ayi enyú delú bɔɔ abo? Néndé, genó eyi gélú muú metɔɔ géjí ne gétánege ji meno. 35 Muú melómélɔ ájógé depɔ delɔdélɔ eti delú ji né metɔɔ, muú mebomebo ájógé depɔ debodebo eti delú ji metɔɔ. 36 Kaáge wáwálé nnó, bíí unɔɔ mpa Eɔwɔ yéndémuú ágarege nye ula bi ji ajó yéndé gechuge mejɔɔ gebogebo eyi gétané ji meno. 37 Néndé ye mpa akwilege wɔ, ye akwene wɔ, áɔɔ ji lé né uchu mejɔɔ bye.

Bɔɔ ákelege Jisɔs apyéé ufélekpa (Mak 8:11, 12; Luk 11:29-32)

38 Jisɔs ájógé mbo, ánlere mabe Eɔwɔ ne bɔɔ Farasi fɔ ájóɔ ne ji áké, “Ménlere, pye ufélekpa ese dégé, manlere nnó utó bye utané mbaá Eɔwɔ.” 39 Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Enyú nnye eniné na debɔ, delu bɔɔ abi átíi meso ne Eɔwɔ. Dekelege me nléré enyú ufélekpa, yémbɔ yé uma nlerégé fɔ, wye lé ufélekpa Jona muú ekpávé Eɔwɔ ne me nlerége nye enyú. 40 Wye nkane Jona ábelé ndó eléé né mmu une mekwɔle, mbɔntó ne áníge nye me Maá Nte Mekwaá mbelé ndó eléé utuú ne n̄wɔmese né mme. 41 Bíí unɔɔ mpa Eɔwɔ, bɔɔ melɔ Nínene ákwilege nye áshulé enyú bɔɔ nnye enina ndo nnó dépye gabo, néndé, ákwóré nya matɔɔ bwɔ ákame né Eɔwɔ gebégé Jona ágaré ebwɔ mekomejɔɔ Eɔwɔ. Gáge mpye enyú dékaá nnó, muú alu né metɔɔ metɔɔ nyú ayi ágárege mekomejɔɔ apwɔ Jona yémbɔ dékélégé fɔ mánkwóré. 42 Bíí unɔɔ mpa Eɔwɔ, mfwa mendée né melɔ Sheba ákwilege nye ashule bɔɔ nnye enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwɔ wú unó bi mfwa Solomun áleré nya bɔɔ ne déngá. Kaáge ye nnó muú alu mbo né metɔɔ metɔɔ enyú ayi alárege mekomejɔɔ ne déngá apwɔɔ mfwa Solomun yémbɔ défyéé fɔ matu manwúge.”

Meló nchye ayi akéré meso (Luk 11:24-26)

43 Jisɔs afé mbe ajógé aké, “Abúgé meló nchye atanége muú mmye, alá yia yiáge né mmu mashwone akerege melu ewe ajwɔlege. Akerege alá ge wɔ, 44 ajógé ne gemé jíí aké, ‘Nkerege meso mbaá ayi mbo nlu.’ Akerege meso

* 12:27 Elú wáwálé nnó: “Belsebɔb” élé mabɔ amifo, ami ákuú danchomeló pé ntó né 10:25.

agegé nnó melu ewémbo élú mewa, áshwa ela pópó ákwyé ábelé,⁴⁵ akerege, afé ase áló nchye abifó akénéama abi abóó apwóó ji, ákpé ájwólé mmu. Ne gefóó eyigé muú yimbo ábéé gebóó gépwo eyigé mbembe. Wye na ne epye nye ne enyú nnyéné bóó abo bina.”

Jisós aleré ufóó bóó abi alú anmó bíi ne mmá wuu

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Ne nkane Jisós alú jyéé mbe manjóó mejóó ne bóó bimbo, mmá wuu ne anmó bíi áchwó téne dafye ákelege manjóó mejóó ne ji. ⁴⁷ Muú fó akulé agare ji aké, “Ge mmá wye ne anmó byéé álú mbo dafye téne ákelege manjóó mejóó ne wo.” † ⁴⁸ Jisós ashuu muú yimbo meko aké, “Ndé bo álú mmá wa ne anmó ba?” ⁴⁹ Abwéé ebwó asá mbaá baá utóó bíi aké, “Gégé mmá wa ne anmó ba ná.” ⁵⁰ Nendé, yéndemuú ayi apye genó eyigé Nte wa muú alu né mfaánebuú ákelege, ji yimbo ne alu mmá wa ne menmó wa.

13

Nekanémejóó mentya mbwe

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Wye né bíi bimbo, Jisós atané né gepú eyigé ji abó alú wye, ashulé ajye jwólé né mbale géntoógé mewaá. ² Gejamé gé bóó ákwólé ji afé ewu. Ji ágégé nnó bóó bimbo ájá dóó, ajye kpe ajwólé mmu ékpéé ewé élú né mbále nnyi. Bóó bimbo ako átené né mbale géntoógé mewaá. ³ Aló manleré ebwó gejamé gé unó né makámejóó. Ató neka eníné mbe aké, “Bíi uma mempye makóó fó afé manjye tya mbwé né mekoó wuu. ⁴ Ndere átyaá ájyéé, ámé mbwé áyifó ákwé né maá meti ayi ákoge wye, denywóné dégé gé déchwó chwé dényé. ⁵ Amé áyifó ákwé né mfaá mme etárávé mbaá ayi mme alá jaá wye wó. Ebelé yéé wó áchií. Ne élé mme alá jaá wye wó, ⁶ ηmeé étyé gé, edo mbwé yimbo, ne élé maka alá kpe mme chánchá wó, adé agbó. ⁷ Amé áyifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchige wye, áchígé, genkpé eyigé mbo géwé gekweré mbwé yimbo meshii ejo agbó. ⁸ Yé mbo ámé ayifó ákwé né mme melóméló, áchií áwé, chánchá, áfyé uló. Ayifó áfyé usaá uló uta, áyifó áfyéé usaá uló uléé, ne áyifó áfyéé uló esaá meso efyá apwó nkane ábó ápené.” ⁹ Jisós ánerégé manto nekanemejóó eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú”.

Ula bi Jisós atóme makámejóó

(Mak 4:10-12; Luk 8:9, 10)

¹⁰ Jisós ánerégé mántó nekanémejóó enina, baá utóó bíi ájye gií ji aké, “Ata ula nnó wo oléré gé bóó bina né makámejóó?” ¹¹ Jisós ashuu ebwó meko aké, “Elé enyú ne Ešwóó apyé nnó dékaá wáwálé depó etiré délu nya bibii ndere ji ágbárege nye gefwa jíí. Yé mbo ji anene fó deti gbógónó mbaá bóó abifó nnó ebwó akaá wó. ¹² Néndé, yéndemuú ayi awya genó, ji ne ágbége nye ji ebwó nnó abé ne gejamé. Ne muú ayi alá pó, yé ékéké ewé ji awya, áséle nye eta wuu. ¹³ Gégé ula bi menlérege ebwó né makámejóó na, áwyaá ame mangé, yé mbo ágéné fó, áwyaá matu mánwú yé mbo áwuu fó, ye mankaá ákaágé fó cháchá. ¹⁴ Ne ndere ebwó ápyéé mbo, genó eyigé Ešwóó apye Asaya muú ekpávé wuu ajóó nyá getane wáwálé, nnó, ‘Enyú dénénege nye matu manwú mekomejóó wa yé mbo dekaágé ula, défyé nye ame mangé unó ebí mpye yé mbo dégéné fó.

¹⁵ Néndé bóó bina anjea matóó, awyaá matu mmeé.

† 12:47 Elú wáwálé nnó: Né bo ηwe ukwene bifó malo yina apo wye.

Akwere amε bwɔ né depɔré Eɔwɔ,
 mbɔgé epɔ mbɔ fɔ wɔ, mbɔ ágéne mbaá ne amε bwɔ,
 áwuú ne matu bwɔ
 ákaá chánchá
 ákwɔré matɔ́ ákeré eta wa
 nnó mpyε ebwɔ ápó.’

¹⁶ Enyú dewya éfwɔ, néndé, amε nyú ágéne ne matu nyú ntó áwú. ¹⁷ Kaáge wáwálé nnó gejamégé bɔ́ ekpávε Eɔwɔ ne bɔ́́ abi álu cho né mbε ushu Eɔwɔ, ákelé nya meti mangé unó bi enyú dégène mbɔ, yémbɔ áge wɔ, ne manwú unó bi enyú déwuú mbɔ yémbɔ áwuú wɔ.”

Jisɔs agare baá utɔ́ bíi ula nekanémejó́ mentya mbwε
 (Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Jisɔs afé mbε mánjógé aké, “Wúge ye ula nekanémejó́ mentya mbwε. ¹⁹ Mbwε ayi akwené né maá meti ayi ákoóge wye alu éke bɔ́́ abi áwúgé mekomejó́ Eɔwɔ ayi ágárege nkane Eɔwɔ ágbárege gefwa jíí alá ákaágé ula, danchómélɔ achwɔ aferé jí né mmu matɔ́́ bwɔ. ²⁰ Ne mbwε ayi ákwené né mfaá mme étárávε, álu éké bɔ́́ abi áwúgé mekomejó́ Eɔwɔ ténéténé yimbo, áse jí ne nechóchó. ²¹ Yémbɔ, mekomejó́ yimbo akpé fɔ ebwɔ mmu matɔ́́ chánchá wɔ, awyágé mano. Gébége álogé mangé éfwyale ndere bɔ́́ ápaá ebwɔ gétúgé mekomejó́ Eɔwɔ, ájá mmyε meso. ²² Ne mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshíí ejomé, álu éké muú ayi áwugé mekomejó́ Eɔwɔ, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwɔ́́ ne gefwa, ujo mekomejó́ yimbo upyεé jí áwɔ umpome ulóúl wɔ. ²³ Mbwé ayi ákwené né mme melómélɔ, alu éké bɔ́́ abi áwugé mekomejó́ Eɔwɔ, ákaágé ula. Mekomejó́ yimbo akwɔrége gerwáge ebwɔ gebéé éké mbwé ayi áchií áwene chánchá afyεé gejamégé ulɔ. Ayifɔ áfyεé usáá ulɔ uta ayifɔ usáá uléé, ne ayifɔ esáá meso efya.”

Nekanémejó́ mancha ami muú mawámé apené mmu mekɔ́́ mbwε

²⁴ Jisɔs ama tó nekanémejó́ enínefɔ aké, “Gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege gelu éké nekanémejó́ eníné na. Mende fɔ apε mbwé melómélɔ né mekɔ́́ wuú. ²⁵ Ne bíi fɔ ndere mbɔ́́ mekɔ́́ yimbo, apene mbwé yimbo, muú mawámé wuú akwilé ne utuú ayi yéndémuú abelé geja, ajye pe ntó mancha né mpu mbwé yimbo, alya afé. ²⁶ Ne gébége mbwé yimbo áchií áwene afyεé amε, ne bɔ́́ ágéné nnó mancha ntó ne mawene mbɔ́́ né mekɔ́́. ²⁷ Efé ne bɔ́́ utɔ́́ mende yimbo ájye gíí jí aké, ‘Ata pɔ́́ ɔ́pɔna lé mbwé áyi álu melómélɔ né mekɔ́́ wye? Ne mancha matané éfɔ wýé?’ ²⁸ Ashuú ebwɔ meko aké, ‘Ebe nye lé muú mawámé wa ne ajye pe mancha mimbo.’ Bɔ́́ utɔ́́ bimbo ágíí jí aké, ‘Nnó ókelegé ese déjye degoó mancha mimbo?’ ²⁹ Mende yimbo ashuú ebwɔ meko aké, ‘Ngba, debɔ́́ge mangoó mancha yimbo nana, dechome nye ne mbwε yimbo degoó. ³⁰ Góge ájí awε chonchó ne mbwε, gébége mbwε ákwónégé mamferé ngarege nye bɔ́́ abi áferégé nnó ábɔ́́ mbε ágoó mancha mimbo áwé uboubɔ́́ áfyé né mewε, ne áferé mbwε áfyé mmu meke ákpá áchwɔ́́ ábélé mfaá gélálé.’ ”

Nekanémejó́ mbwé ayi akuí jí Mɔ́́sta
 (Mak 4:30-32; Luk 13:18, 19)

³¹ Jisɔs ama tó neka enínefɔ aké, “Gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege gélú éké nekanémejó́ eníné na. Mende fɔ apε nyiné gempome genɔ́́ eyigé ákuú nnó masta né mekɔ́́ wuú. ³² Nnyiné gempome eyigémbɔ́́ géjnené gépwo amé mbwé ayifɔ. Yémbɔ gébége néchií nówé, népwo baá unɔ́́ abifɔ́́ abi ápené nébwólé gekpékpégé genɔ́́ eyigé denywoné déshíge, déténege anyua bwɔ́́ wýé.”

*Nekanémejó Yis
(Luk 13:20, 21)*

³³ Jisós ama tó nekanémejó eniné fò aké, “Gefwa eyigé Esòwò ágbárege fa mme gelú eké yis uka ebi upye bréd amualé ebi mendéé abò achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá te flawa meko amuále.”

*Ula ébi Jisós alárege né makámejó
(Mak 4:33, 34)*

³⁴ Né gejamégé ndò eyi Jisós abò alárege nya unó bina ne gejamégé ebifò mbaá bòó, alárege lé né makámejó. Alérégé nyá fò bòó bimbò genóge fò ayi alá tómé nekanémejó wò. ³⁵ Atome nyá makámejó yina nnó genó eyigé muú ekpávé Esòwò fò abò ajòó gébé wáwálé. Ajòó nya aké, “Me njógé nye mejóó ne ebwó né makámejó, nlérege ebwó unó bi Esòwò abelé bibí te gébége ji akwye mme.”

Jisós agaré ula nekanémejó mancha ami muú mawámé apené né mekòó

³⁶ Jisós alya gejamégé bòó bimbò ajye kpe mmu gepú ne baá utòó bíí. Eféé ne baá utòó bíí ágíí ji aké, “Nte sé, gare ese ula nekanémejó mancha mi muú mawámé apené né mekòó.” ³⁷ Ashuú ebwó meko aké, “Muú yi apene mbwe melóméló yimbò elé Maá Nte Mekwaá.” ³⁸ Mekòó ewémbò etené mbaá mme meko, ne mbwe melóméló yimbò atené mbaá bòó gefwage Esòwò. Mancha matené mbaá bòó danchòmeló. ³⁹ Ne muú mawámé ayi apene mancha elé danchòmeló. Mamferé mbwe atené mbaá gébé eyigé mme yina abyéé. Ne abi áférege mbwe yimbò elé makiénné Esòwò. ⁴⁰ Wye nkane ánywérege mancha uboubò áfyé né mewé, mbòntò ne ápyéé nye ne bòó danchòmelò gébége mme yina abyéé. ⁴¹ Gébé eyigémbò, me Maá Nte Mekwaá ntòme nye makiénné ya, áfé ájya bòó abi ápye ate ákpéne né gabo ne abi alá akpége mabe áfere né mpu bòó gefwa ya. ⁴² Makiénné yimbò áferégé ebwó, áfómé mmu gekpékpégé ntoné mewé. Eféé mbò ne ebwó álílí nye, ányé manjéné. ⁴³ Gébé eyigémbò gepógé bòó abi álú cho né mbe ushu Esòwò gégénege nye eké mjméé né gefwage nte bwó Esòwò. Muú ayi awyaá matu awú chánjéné.

Nekanémejó genógé ñka eyi abii

⁴⁴ Jisós ama tó nekanémejó eniné fò aké, “Gefwa eyigé Esòwò ágbárege fa mme gelú eke nekanémejó eniné na. Muú fò age genógé ñka eyigé ábíí né melu mme, agege abí geji chánchá alya, áfé ne gejamégé nechòchò. Akpó yéndégenó eyigé ji awyaá ajye na melu mme ewémbò.”

Nekanémejó ntaá eniné né jamé ñka

⁴⁵ Ama ato neka enínefò aké, “Gefwa eyigé Esòwò ágbárege fa mme gelú ntó eké nekanémejó eninéna. Menkene gese fò akene akélege mataá ayi ajamé ñka dòó mana. ⁴⁶ Agégé né máa eníné né jamé ñka, ajye kpo unó bi ji awya uko anna néni”

Nekanémejó dansa

⁴⁷ Jisós ama ató neka eniné na aké, “Gefwa eyigé Esòwò ágbárege fa mme gelú eké nekanémejó eninéna. Anwané meshuú fò, áso dansa né nyi. ⁴⁸ Ndere ásoó meshuú ese wye ufòufòó, ágégé nnó meshuú ese wye dòó, aja ákwó né mapea mewaá. Ajya eyi melóméló áfyé mmu uba ne eyi mebomebo atuú ágbé. ⁴⁹ Wye mbò ntó ne ebéé nye bíí mpa Esòwò gébége mme abyéé. Makiénné Esòwò áchwó fere nye bòó abi ápyéé gabo né mpu abi ápyéé genó eyigé Esòwò akélege. ⁵⁰ Aferégé ebwó, áfómége mmu gekpékpégé ntoné mewé. Aláá wye álílí, ányé manjéné.”

Jis̄as ajoge dep̄o etiré deke ne etiré gekwéne

⁵¹ Jis̄as agií baá ut̄oó bií aké, “P̄o enyú dékaá dep̄o etiré na chánéné?” Akamé aké, “Eh dekaá.” ⁵² Aj̄oó ye ne ebw̄o aké, “Yéndé menleré mabe Es̄owa ayi agií ndere Es̄owa ágbárege gefwa jii fa mme, alu eké mb̄oó gep̄ú ayi akaáge unó Es̄owa bi uké ne ebi gekwéne ebi ulú né mmu maá gep̄ú ayi ji ábelege unó bií wye.”

*B̄oó Nasaret̄ aɓya Jis̄as
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)*

⁵³ Jis̄as anérégē manleré makamej̄oó yi, alyaa melu ewémb̄o, ⁵⁴ akeré meso né melo wuú. Ndere al̄oó manlérégē b̄oó mekomej̄oó Es̄owa né mmu echa mmyemenene bw̄o, ála mano mekpo fuú ágige ate aké, “Ndé muú áchyeé ji gef̄oóge denjá eti? Ne ut̄o mampye ukp̄ékp̄é ufélékpa bina?” ⁵⁵ P̄o maá menw̄oné up̄u na? P̄o Meri ne alu mma wuú? P̄o nnó aɓmo bií abi ande elé Jemsi, Josef, Simun, ne Judas? ⁵⁶ Ne p̄o aɓmo bií abi andée álu na fa ne esé? Ne ji atané ye ef̄o ne gejamégē denja etirena?” ⁵⁷ Né getú eyigémb̄o, áɓya ji, yémb̄o Jis̄as aj̄oó ne ebw̄o aké, “Anoge muú ekp̄ávē Es̄owa yéndé mbaá. Wyele b̄oó melo wuú ne abi ula gep̄ú bií ne ála nógé ji.” ⁵⁸ Ne t̄éé mbaá ála áfyéé f̄o met̄oó ne ji w̄o, ji nt̄o ápye f̄o gejamégē ufélékpa né melo wuú w̄o.

14

*Negbo né J̄on Menwyaá b̄oó manaá Es̄owa
(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)*

¹ Né gébé eyigémb̄o Her̄od muú alu muú kpaá né gebagé mewaá Galilií, ji awúgé η̄go ukp̄ékp̄é unó bi Jis̄as ápyeé, ² aj̄oó ne b̄oó abi apyeé ut̄oó ne ji aké, “Elé J̄on menwyaá b̄oó manaá Es̄owa. Es̄owa apye ji akwilé né negbo. Ge ula bi ji awya ut̄o mampye ufélékpa” ³ Her̄od aferé mb̄o néndé ji ne ápyeé nnó ágbaré J̄on áwé áfyé né mmu gep̄úge den̄o, gétúge agaré gabo ayi Her̄od apye nnó aferé Her̄odyas mendée men̄mo wuú Filip abá. * ⁴ Né gébége Her̄od aselé Her̄odyas né neba, J̄on agarege ji aké, “Ebe Es̄owa ekame f̄o nnó w̄o ̄ose mendée men̄mo wye ̄oá w̄o.” ⁵ Her̄od akelé meti manwá J̄on, yémb̄o afo b̄oó Jus, néndé ebw̄o ákame nya nnó J̄on alu muú ekp̄ávē Es̄owa. ⁶ Ne né bií ebi Her̄od anené epaá mante bií ebi ábyené ji, maá Her̄odyas meso mendée, abé mabeé malómáló né mbe ushu b̄oó abi áchw̄oó nyé epaá ewémb̄o kpaá te met̄oó meḡomeḡo epye Her̄od, ⁷ aj̄oó ne maá yimb̄o aké, “Nkelé nnó, Nchyege w̄o yénde gen̄o eyigé ̄okelege nnó menchye w̄o.” ⁸ Maá yimb̄o ase majye mma wuú ajye j̄oó ne mfwa Her̄od aké, “Fye mekpo J̄on menwyaá b̄oó manaá Es̄owa fa né gebagé nkpagene nana.” ⁹ Mech̄o ewéna epye Her̄od álá j̄oó, yémb̄o elé ji akele né né mbe ushu an̄kéé bií abi áchw̄o epaá, ákágé sé nkane amáge kw̄ore mej̄oó wuú. Aké b̄oó bee ápye gen̄o eyigé maá yimb̄o aj̄oó. ¹⁰ Ajye áso mekpo J̄on né mmu gep̄úge den̄o áchw̄oó ne ewú. ¹¹ Anérégē afyé ewú né gebagé nkpagene áchw̄o chye maá yimb̄o mendée, ase ajye chye mbaá mma wuú. ¹² Ne baá ut̄oó J̄on áchw̄oó kpá gen̄kwo jii ajye nií. Ajye ágare Jis̄as nkane epye ne J̄on.

*Jis̄as achyeé delé b̄oó áta menyéé
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; J̄on 6:1-14)*

¹³ Jis̄as awúgé aɓya negboné J̄on, alyaa melu ewémb̄o ájye kpe mmu ekp̄ée ne baá ut̄oó bií, áf̄é né mbaá ayi álú bamb̄o, nnó ebw̄o ábē ewú ebw̄o ebw̄o. Yémb̄o b̄oó áwúgé nnó akpe ekp̄ée ale jye, atané né um̄e mal̄o áke ne

* **14:3** Elú wáwálé nnó: Filip alú meso Her̄od. Ji abá Her̄odyas. Ebelege Her̄od afere Her̄odyas mendée Filip, abá.

uka ákwòlege ji. ¹⁴ Jisós átanégé mmu ekpée, mankwó mapea mewaá, agé gejamégé bós, ne meshwé akwó ji metós gétúgέ εbwó, apye εbwó atóó mbaá mameé ayi εbwó ábós ámée.

¹⁵ Ndere nkwalé akwónege baá utós bíí ájyέ báne ji áké, “Ata bíí úfε ne mbaá yina alu eke mashwone, lyaá bós bina ájyε áná menyéé né baá malo ayi álu fa kwókwólé ányé.” ¹⁶ Jisós ashúú εbwó meko áké, “Ngé fós ula bi εbwó ájyε kéle menyéé wó. Enyú ambós chyége εbwó genó ányéé.” ¹⁷ Baá utós bíí áké, “Déwyaá lé ntó bréd étáa ne meshuú épea fa, ye genó eyigécha gepó.” ¹⁸ Jisós áké ne εbwó, “Chwage me ne éji.” ¹⁹ Agaré gejamégé bós bimbó áké ájwólé né dambyanja, asé ntóó bréd eyimbó étáa ne meshuú épeá, ape amε mfaánebuú achyε matame mbaá Εσωó agyá éji ubauba achyεé baá utós bíí, nnó ákaré mbaá gejamégé bós bimbó. ²⁰ Yéndémuú ányé ágbeé. Ne baá utós bíí áké ányweré ayi álaá, ágbeé usá úfyáneupeá. ²¹ Mpa bós abi ányé menyéé yimbó mbógé alá gbεé fós ándée ne baá wó, ande εbwó εbwó álu delé bós átáa.

Jisós akε mfaá mekó manaá
(Mak 6:45-52; Jon 6:15-21)

²² Epyégé mbó, Jisós áké baá utós bíí ákpe ekpée ábós mbε áchyaágé gentoógé mewaá. Ji ala meso agare bós nnó εbwó ákéré né upú bwó. ²³ Anérégέ mangaré εbwó nnó ákéré, akwó afé mfaá mékwé jimbíí manemmyε. Alu éwu jimbíí kpaá te nkwalé akwóné. ²⁴ Né gébé eyigémbó ekpée ewé ekpané baá utós bíí éfε mé tete metós nnyi. Mbyo ammyε ne ewu, apyεé ngbannyi adóó ewu εgbé ewé ne ewé. ²⁵ Elo né gejejégébí kpaá te dondo, Jisós ákéné mfaá mekó manaá manjyε báne εbwó. ²⁶ Baá utós bíí áké ágéne nkane ji ákéne achwó mfaá mekó manaá, εfó ekwó εbwó matós ákálege áwére áké “Meló ó ó, meló ó ó.” ²⁷ Ténéténé yimbó Jisós ajós ne εbwó áké, “Elé me, gbarege matós nyú, défoge.” ²⁸ Pita ashúú ji meko áké, “Ata mbógé nnó ele wó wáwálé pye me ntó nshulé nke mfaá mekó manaá nchwó mbané wó.” ²⁹ Jisós áké ne ji, “Shulé chwó, ajóge mbó.” Pita atané mmu ekpée ashule nnyi alo mánkené mfaá mekó manaá manjyε báne ji. ³⁰ Ne nkane ágené mbyo nnyi ammyε ne eshyε, εfó ekwó ji metós ne alo manke mmu nnyi. Akalé áké, “Ata, poó me.” ³¹ Jisós asá εbwó ténéténé yimbó agbaré ji, ajós áké, “É é metós ewé ofyεé ne me elú dada, waá áké wó óbe ne dembyó né metós.” ³² Εbwó ákprégé né mmu ekpée, mbyo yimbó apwá. ³³ Εfεé ne bós abi álu mmu ekpée ánogé Jisós, ájóógé áké, “Wáwálé wó ólu Maá Εσωó.”

Jisós apye bós mameé átoó né Genésáret
(Mak 6:53-56)

³⁴ Bó Jisós anérégέ manchyaá gentoógé mewaá eyigémbó, ákwóné né meló Genesáret. ³⁵ Ne bós abi álu εfεé ákaá nnó gé Jisós na, alo meko né malo ayi álu né gebagé mewaá eyigémbó geko. Bós bimbó ákpa yé bós abi ámeé ako áchwó ne εbwó mbaá Jisós. ³⁶ Anε Jisós mmyε nnó agó εbwó áta lé mano nkú jíí. Ne yéndémuú nemeé ayi atáa mano nkú Jisós atóó.

15

Jisós agarege unó bi ukwene ante bós Jus áleré
(Mak 7:1-13)

¹ Bós Farasi ne anleré mabé Εσωó fó átané Jerosale áfε mbaá Jisós ágíí ji áké, ² “Ulannó ne baá utós byε ályaa mankwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Pε εbwó áshwónégé fós amu gefós eyigé ukwene ante sé ájóó nnó esé dépyégé ne dényégé menyéé.” ³ Jisós awúgέ mbó ashúú εbwó meko áké, “Enyú ntó delyaa

mabe ayi Eṣṱwṱ aké débélégé, dela kwólé lé unó bi ukwene ante nyú álerége?

⁴ Dese ndere Eṣṱwṱ ajṱṱ nnó, ‘Nógé mma wye ne nte wye.’ Ne ájṱṱ ntó nnó, ‘Mbṱgṱ muú ajṱgṱ mejṱṱ mebo ne mma wuú yé élé ne nte wuú ábṱ manwá ji.’

⁵ Yémbṱ né egbé ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbṱgṱ muú abegé ne genó eyigé ji akage poó mma wuú yéé ebéle nte wuú ne geji, ‘Agaré lé nnó anyé mé meno manchye geji mbaá Eṣṱwṱ.’ ⁶ Apyegembṱ abṱṱ sé manleré enógé, apóṱ mmá wuú ne nte wuú manchyeé ebwṱ geji wṱ. Wyembṱ ne enyú desele mabe Eṣṱwṱ ne gembya gétúgṱ gepṱ eyigé ukwene ante nyú áleré. ⁷ Enyú bṱṱ dembwólé, Asaya muú ekpávṱ Eṣṱwṱ abṱ alu cho gébégé agaré nyá mekomejṱṱ Eṣṱwṱ atomé ne enyú nnó,

⁸ “Bṱṱ bina ánógé me ne ubómeno,

yémbṱ ánógé fṱ me né mmu matṱṱ bwṱ cháchá.

⁹ Enógé ewé ebwṱ ánoge me elú detú,

nénde ásele unó ukwene ante bwṱ álerége eké mabe ya.”

*Unó bi upye mekwad ala beé fṱ cho né mbe ushuú Eṣṱwṱ
(Mak 7:14-23)*

¹⁰ Jisṱs akuú njuné bṱṱ eniné mbṱ nechwṱ eta wuú, aké, “Wúge genó eyigé menkelege mangaré enyú ne kaáge nnó.

¹¹ Unó bi upye muú ála beé cho né mbe ushuú Eṣṱwṱ, upṱ fṱ ebi ukpéne ji né meno, élé eyi getanege ji né meno.”

¹² Jisṱs ajṱgṱ mbṱ baá utṱṱ bií ake mmye afí ji agíí aké, “Ṭkaá nnó genó eyigé wṱ ajṱṱ mbṱ gepye bṱṱ Farasi áṱṱ matṱṱ wṱ?” ¹³ Jisṱs ashúú ebwṱ meko aké, “Nte wa muú alu né mfaánebuú agoóge nye yéndé genṱṱ eyigé ji alá pṱé wṱ. ¹⁴ Dechyegé gemge nyú efwyale gétúgṱ bṱṱ Farasi bimbo. Ebwṱ álú bṱṱ amé nónómé abi ajame abifṱ meti. Ne mbṱgṱ muú ayi amé anómé ji, ajame nte muú amé nónómé meti, ebwṱ ako ákwéne mmu gepyeé.” ¹⁵ Jisṱs ajṱgṱ mbṱ, Pita agíí ji aké, “Gáre esé ula nekanémejṱṱ eniné wṱ otome na nnó, epṱfṱ unó bi ukpéne muú né meno ne upyeé ji ála beé fṱ cho né mbe ushuú Eṣṱwṱ.”

¹⁶ Jisṱs aké ne ebwṱ nnó, Enyú ntó delú defṱṱ pṱ eké ate? ¹⁷ Enyú dekaá fṱ nnó, yéndégenó eyi gekpéne né meno gékoóge le né unṱ ne getané wṱ? Geji gepyeé fṱ nnó muú ábṱ debadeba né mbe ushu Eṣṱwṱ. ¹⁸ Yémbṱ unó bi útánege muú né meno utanege ji né mmu metṱṱ, ubi ne upye ji abéé debadeba né mbe ushuú Eṣṱwṱ. ¹⁹ Elé né metṱṱ ne uféré uboubṱ utanege, ubi ne upye bṱṱ áwáne ate, ákwene malṱ, ánáne manáné tametame, ájo ejṱ, átenege ntésé gebyṱ, ne manchṱge mabṱ ate. ²⁰ Gé unó bi upyeé muú ála beé fṱ cho né mbe ushuú Eṣṱwṱ na. Mbṱgṱ muú anyegé menyéé amu deba epyé fṱ nnó ji ábégé cho né mbe ushuú Eṣṱwṱ.

*Mendée ayi afyeé metṱṱ ne Jisṱs
(Mak 7:24-30)*

²¹ Bṱṱ Jisṱs ályaa éféé, áfé né gebagé mewaá Tiya ne Sidṱn. ²² Ne mendée fṱ né geluage bṱṱ Kanaan ajwṱlege né gebagé mewaá eyimbṱ, achwṱ báne Jisṱs anene ji mmye aké, “Mpyáne Devid, Ata ge me meshwe. Melo nchye akpe maá wa mmye, achyege ji efwyale dṱṱ.” ²³ Jisṱs ashúú yeé ji meko wṱ, éféé ne baá utṱṱ bií ajṱṱ ne ji aké, “Bú mendée yina ajye néndé achyege esé efwyale ne mejṱṱ.” ²⁴ Ne Jisṱs aké, “Eṣṱwṱ atṱ me nnó nchwṱ le mbaá bṱṱ Isrelí abi álú eké magṱmṱme ayi ánomé.” ²⁵ Yémbṱ mendée yimbṱ achwṱ tṱ manṱ né mbe ushuú wuú anene ji mmye aké, “Ata poó me.” ²⁶ Jisṱs ashúú ji meko aké, “Elómé fṱ nnó muú ase menyéé ayi baá melṱ anyé achyeé bṱṱ mammye.” ²⁷ Mendée yimbṱ ntó ashúú ji meko aké, “Ata elú wáwálé, yémbṱ bṱṱ mammye

ányéé uchöchogéré menyéé ebi utanegé mfaá ekpókpógélé ante bwó ukwene mme.” ²⁸ Jisós awúge mbó, ashúú jì meko aké, “É, é, mma metóó ewé ofyee ne me eja gé. Esówó apye nye genó eyigé wó okélege.” Wye né gébé eyigémbó, Esówó apye maá mendée yimbó atóó.

Jisós apye gejamégé bód mameé dtóó

²⁹ Bó Jisós ályaaagé yéé eféé, ákóó né mapea géntóógé mewaá Galilii. Akwó mfaá mékwé ajwólé ka. ³⁰ Gejamégé bód áchwó eta wuú ne ubwiré bód, bód amé nónómé, bód uchánchi, abi alá jógé mejóó alá wuú, ne gejamégé bód mameé abifó. Abelé ebwó mbe ushuú Jisós ne apye ebwó ako átóó. ³¹ Bód bimbó alá mano mekpo fuú ndere ágené bód abi ábó alá jógé mejóó, ájógé abi ábó alá wuú, áwuú, bód uchánchi átóó, ubwiré úkéne ne abi amé nónómé ágene. Bód bimbó áféé Esówó ayi bód Isrelí ánoge.

Jisós achyéé delé bó ani menyéé (Mak 8:1-10)

³² Jisós akutú baá utóó bií ajóó ne ebwó aké, “Meshwe apyee me ne bód bina gé néndé ále mbó fa ndó eleé ne me ne nana ápó yéé ne genó eyigé ányéé. Nkélegé fó manlyaa ebwó ájyee une mesa ekage muú bwó fó átóó né meti.” ³³ Baá utóó bií ágií jì aké, “Fa né mashwone ese degene mbó menyéé fó ayi ákwanege njuné bód bina manyé né mbaá yina ayi melo elá épó?” ³⁴ Ne Jisós agií ebwó aké, “Enyú dewyaa ntoo bréd enii eféé?” Ashúú jì meko aké, “Dewyaa ntoo bréd ékénéama ne ukéke baá meshuú.” ³⁵ Eféé mbó ne Jisós agaré bód bimbó aké, “Jwólege mme.” ³⁶ Aségé ye ntoo bréd eyimbó ékénéama ne ukéke baá meshuú bimbó, achyéé matame eta Esówó gétúgé menyéé yimbó. Agya jì ubauba achyéé baá utóó bií nnó ákáré mbaá bód bimbó. ³⁷ Ebwó ako ányéé ágbé ne gébége baá utóó bií ánywéré uba bi ulaa ugbeé usá ukeneama. ³⁸ Mpa ande abi ányéé menyéé yimbó álu bó delé anii. Apaá fó andée ne baá melo wó. ³⁹ Epyégémbó, Jisós ate bód bimbó áwilé. Jimbó ajye kpe mmu ékpée afé né gebagé mewaá Magadon.

16

Ekwó bód Farasi ne Sadusi agií Jisós nnó aléré ebwó ufélékpa (Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Gébé eyigémbó, bód ekwó Farasi ne bód Sadusi áchwó mua Jisós aké, “Pye ufélékpa ese dégé, manlere nnó Esówó ne atóme wó.” ² Yémbó Jisós ashúú ebwó meko aké, “Nkwale akwonégé nebuú né gelege deké bií ulóme nye geyá. ³ Ne dondo akwonégé nebuú nshulége goge, dansama aké apyee deké, “Manaa achwó kwé”. Enyú degege nkane nebuú nélé dekaage gefóge genó eyigé gechwó pye, yémbó enyú dekaage ula unó bi upye mbó né gébé eyigé na. ⁴ Enyú njye eniné na debó, delu bód abi átií meso ne Esówó. Dekelege me nléré enyú ufélékpa, yémbó yé uma nlérége fó, wye lé ufélékpa Jona muú ekpávé Esówó ne me nlérege nye enyú.” Ajóógé mbó atané afé jì.

Jisós akwelé baá utóó bií mbeé nnó áse gébé ne yis bód Farasi ne bód Sadusi (Mak 8:14-21)

⁵ Ne baá utóó Jisós achyaa géntóógé mewaá afé egbé ewé né, ndere ájye ájinte mamkpa bréd. ⁶ Ndere ebwó ájyee, Jisós ajóó ne ebwó aké, “Sege gébé ne yis ekwó bód Farasi ne ekwó bód Sadusi.” ⁷ Ebwó álo manjógé ebwó ebwó aké, “Ndófo ajógé mbó lé delá kpaá bréd wó.” ⁸ Jisós akaá genó eyigé ebwó ajógé ne agií aké, “É é metóó ewé enyú defyee ne me elu dada. Ulannó enyú dejóoge mechó bréd ayi enyu dela pó ne jì?” ⁹ Nnó enyú delu dekaá? Elúmbó éké dejinte

nnó me nkaáge chyéé enyú menyéé. Tege nkane nselé ntoó bréd éta nchyéé delé bə eta ányéé ne usá ebi uláá. ¹⁰ Ma tege ntó, ntoó bréd ékénéama eyi nselé nya nchyéé delé bə eniú ányéé ne usá ebi uláá. ¹¹ Enyú dekaá nnó me mbó njóógé fó lé gétúgé bréd wó? Gage me mmá nyware njóó nnó ségé gébé ne yis ekwá bós Farasi ne ekwá bós Sadusi.” ¹² Eféé mbə ne baá utóó bií ákaá yé nnó ji abo ajóógé atome fó lé ne yis ayi apye bréd amuale. Ajóógé atome lé ne unó bi ekwá bós Farasi ne ekwá bós Sadusi álerege.

*Pita aké Jisəs alu muú ayi Esəwə akwere ji ela gefwa
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³ Ne Jisəs alyaáge eféé, afé né gebagé mewaa Kaisaria Filipi. Akwónégé wye, agiú baá utóó bií aké, “Ndé gefógé muú ayi bós ajóógé nnó me Maá Nte Mekwaa nlu?” ¹⁴ Baá utóó bií ashúú ji meko aké, “Bós abifó ajóóge nnó ɔlu mewené Jɔn menwyaá bós manaá Esəwə, abifó aké ɔlu Elija ne abifó ntó aké ɔlu Jerimaya, elá pó mbə fó wó, ɔkage be muú ekpávé Esəwə fə.” ¹⁵ Ne ama gií ebwó aké, “Yé enyú ambós deké me nlu waa?” ¹⁶ Ajóógé mbə, Simun Pita ashúú ji meko aké, “Wə ɔlu Muú yi Esəwə akweré ji elá gefwa, Maá Esəwə muú álu mebe yéndégébé.” ¹⁷ Ne Jisəs ashúú ji meko aké, “Simun maá Jɔn, galógál alu ne wə néndé, mechó ewé ojóó mbə, ákwaá fə wə, aleré wə éwú wó, elé Nte wa né mfaánebuú ne aleré wə. ¹⁸ Ne ngarege wə nnó ɔkamege etarave. Gébégé ntenégé nye echomele bós ba, etarave ewena ne ebeé nebəme. Ne negbo népó ne uto mampwə ewu. * ¹⁹ Ne nchyege nye wə egbógóló né gefwa eyigé Esəwə ágbarege. Ne yéndégenó eyigé wə ɔshyaá fa mme, ebyénnó Esəwə ntó ashya mé né mfaánebuú ne eyigé wə ɔkamégé fa mme ebyénnó Esəwə ntó akamé mé né mfaánebuú.” ²⁰ Ne aji yé baá utóó bií etu nnó ékágé ágaré muú fə nnó ji ne alu Kras, Muú yi Esəwə akweré ji elá gefwa.

*Jisəs agaré efwyaale wuú ne negbo nií
(Mak 8:31—9:1; Luk 9:22-27)*

²¹ Eféé ne Jisəs alóó mangaré baá utóó bií pópó aké, “Mbó manjye né Jerosale, eféé ákpakpa melo ne anós baá abi ápye upé Esəwə ne ánléré mabé Esəwə, ápye nye me ngé gejamégé efwyaale ne apyéé nye bós áwá me. Yémbə ndo eléé ekwónégé Esəwə abwége nye me nkwilé né negbó.” ²² Ajóógémbə, Pita ase ji átené babá, aló manshule ji ndo aké, “Cha-o! Ata Esəwə akamégé mechó ewéna epye eta wye.” ²³ Yémbə Jisəs aké ne Pita, “Kwilé me mbə ushu, danchameló. Jgbéé me meti mampye genó eyigé Esəwə akélege néndé ɔferégé unó nkane mekwaá, ɔferégé fó eké Esəwə.”

Meti efwyaale ewé baá utóó Jisəs dbós mankwólé

²⁴ Jisəs agaré yé baá utóó bií aké, “Yéndémuú ayi akelege mambé menkwólé wa, abó manjinte gemé jii akpá gekwa jii nnó ákame negbo mankwólé me. ²⁵ Néndé yéndémuú ayi akelege mampóó genwá jii ebyénnó aníige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jii getú ya, ebyénnó abo nye geji. ²⁶ Ndé nsá ayi muú ábós, mbógé abege ne unó mme uko ne aníige genwá jii? Ndé géfógé genó eyigé muú akágé chyéé mankwóré ne genwá jii. ²⁷ Ngarege enyú unó bina uko néndé me Maá Nte Mekwaa nkerege nye ne utóó bi Nte wa Esəwə achyéé me ne makiénné ya ne nchyege nye yéndémuú nsá wuú, ndere ji apyéé utóó. ²⁸ Ngarege enyú wáwálé nnó, gentógé bós álu mbə fáná, abi álá gbóo fə kpaá te ágene nye ndere Maá Nte Mekwaa achwós nye mangbare gefwa jii fa mme.”

* **16:18** Elú wáwálé nnó: Mabo ‘Pita’ mantene nnó etarave né mejóó Grek.

17

Jisós akwàré gefóó agenege mané mané
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Ndo ékéné ékógé, Jisós ase Pita, Jemsi ne Jòn men_{mo} Jemsi ákwó áfè né mfaá mékwé ájwalé ebwó ebwó. ² Ne áké apéle Jisós akwàré gefóó, ushu bíi ugénege éké nésáné ñme ne mandeé jii abwalé áshwánege mané mané. ³ Ebwó áké apéle, ágé nkane Mosis ebwó ne Elija ákwómé mbélépó ájóóge mejóó ne Jisós. ⁴ Pita ajóó ne Jisós aké, “Ata éló ndere esé délú fa. Mbógé ókélege nte nege nye enyú baá óto áléé fa, ama eta wye, ama eta Mosis ne ama eta Elija.” ⁵ Wye nkane Pita alu jóóge mbó, áké apéle gekó gefó pópó gégénege mané mané gékweré ebwó ako mme ne meko muú atané né mmu gekó eyigémbó aké, “Gége maá wa ayi mbwi metóó na, metóó egóó me ne ji, wuúge ne ji.” ⁶ Gébégé baá utóó bina áléé áwuú meko yimbó, efo ékwó ebwó metóó ákwé pyó ne mashu mme. ⁷ Yémbó Jisós achwó ta ebwó ne ajóó aké, “Kwilege mme défóóge sé.” ⁸ Aké apéle ágé sé muú yicha wó ékosé Jisós ji mbií.

Elija achwó me

⁹ Ndere ebwó áshulege mékwé ájyéé Jisós áji ebwó etu aké, “Dégarégé muú fó genó eyigé enyú dégené mbó kpaá te me Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.” ¹⁰ Jisós ájóóge mbó, baá utóó bíi ágii yé ji áké, “Ulannó ánléré mabé Esówo ájóó aké Elija abó mambó mbe akere meso fa mme gemége nnó Muú yi Esówo akwere ji ela gefwa achwó?” ¹¹ Jisós ajóó aké, “Elú wáwálé nnó Elija abó mambó mbe achwó, akwyéé unó uko nnó ube cho. ¹² Yémbó ngárege enyú wáwálé nnó Elija achwó mé ne bóó ákaá fó gefóóge muú ayi ji alu wó, ápye gabo ne ji nkane ejii ebwó. Wye mbó ntó ne ebwó áchyege nye Maá Nte Mekwaá efwyale.” ¹³ Eféé mbó ne baá utóó bíi bimbó álé kaá yé nnó mechó ewé ji abó ajóóge mbó, atome mbó lé ne Jòn menwyaá bóó manaá Esówo.

Jisós apye maá ayi amee gesasa atóó
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Ebwó ákérége meso ábané gejamégé bóó. Mende fó achwó tó mano mbe ushu wuú, ane ji mmye aké, ¹⁵ “Ata, ge me meshwe, maá wa mende amee gesasa. Ne nemeé eníne mbó nechyege ji efwyale bóó. Népyéé ji akwene yéndégébé né mewé né gébé eyigéfo akwene né nnyi. ¹⁶ Ne nchwó ne ji mbaá baá utóó bye yémbó ápulé nnó ápye ji atóó meti epó.” ¹⁷ Jisós ashúú meko aké, “É é enyú nnye enina delu untantamé bóó abi dela fyéé metóó ne Esówo cháchá wó. Nkoge mbó metóó ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó eníí ne défyéé metóó ne Esówo? Chwóge me ne maá yimbó.” ¹⁸ Achwóóge ne maá yimbó Jisós anyá meló nchye yimbó atané ji mmye. Wye né gébé eyigémbó maá yimbó atóó. ¹⁹ Ewyágé Jisós ne baá utóó bíi ála ebwó ebwó ne baá utóó bíi ágii ji áké, “Ulannó ne esé dépulé meló nchye yimbó mambuú apwo?” ²⁰ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Melo nchye yimbó apwo enyú mambú gétúgé metóó ewé défyéé ne Esówo elu dada. Ngárege enyú wáwálé nnó, metóó ewé défyéé ne Esówo yé ebé élé ñénéñéné eke nyiné mbwé ngbon, dekage gáre mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa cho né mbaá yicha,’ ne ekwilége. Ye genó gefo gepwóó fó enyú mampye.” ²¹ [Yémbó Enyú dékage buú gefóóge meló nchye yina yewélé mbógé dénege mmye ne délyage menyéé kpékpé gétúgé depóré Esówo ne mmyemenene.]*

* 17:21 Elú wáwálé nnó: Melo ñwe ewéna epóó né mmú bó ñwe gekwene abifo.

Jis̄as ama gare baá utóó bií ndere ji ágbóó nye
(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Bií f̄ó ndere Jis̄as ne baá utóó bií alú melu ema né Galilíi, ajóó ne ebwó aké, “Ela gachyéé áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bóó nchye. ²³ Awáne nye ji ne ndó éléé ekwonége Eṣṣwá apye nye ji akwilé né negbo. Jis̄as ajóóge mbo, baá utóó bií ála mesómé mesómé ndere áwuú mbo.”

Jis̄as agáre mechá ŋka makpo echa upé Eṣṣwá

²⁴ Jis̄as ne baá utóó bií áchwó né melo Kapanom, ndere ebwó álu ewu, ánselé ŋka makpo echa upé Eṣṣwá áchwó bane Pita ágií ji aké, “Nnó menlere nyú achyége f̄o ŋka makpo echa upé Eṣṣwá?” † ²⁵ Pita akame aké, “Achyége.” Gébégé ji ákere meso né mmu gepú, gemégé nnó ánené meno, Jis̄as abó mé mbe ajóó ne ji aké, “Simun nwyaaá nkwe mangií wá. Nde ufóó bóó abi afwa mme ásele ŋka makpo ne manka yifó eta bwó? Ásele na le mbaá ambóó melo wa mbaá ankéé bóó?” ²⁶ Pita ashúú ji meko aké, “Ásele mbaá ankéé bó.” Ajóge mbo Jis̄as aké, “Mbo ebyennó baá ambóó melo áchyége f̄o ŋka makpo. ²⁷ Yémbó esé dekélége f̄o nnó depye matóó ásó bóó abi. Shule né gentóge mewaa, oŋme eno wye. Meshuú mbe ayi bóó, néné meno wuú oŋene nye ŋka wye, ekwanege machyéé ŋka makpo ya ne ejye. Bó ejí ochyéé eta bwó.”

18

Ndé muú alú muú kpaá
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Ewya yéé wá, baá utóó Jis̄as ajyéé agií ji aké, “Ndé muú ábée muú kpaá né gefwa eyigé Eṣṣwá ágbárege?” ² Jis̄as akuú maá f̄o kóó ayi alu eféé, achwóge apye ji aténé né metóómetóó baá utóó bií. ³ Ne aké, “Ngarége enyú wáwálé nnó muú ála kwóré abe eké mamane kóó wá, abe f̄o muú ayi anyé nye gefwage Eṣṣwá. ⁴ Ndere elúmbó, yéndémuú ayi ashulege mmye ji mme nkane maá yina ne abée muú kpaá ayi apwóó amu né gefwa eyigé Eṣṣwá ágbárege. ⁵ Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kóó nkane ayina né mabó ma, ebyennó ase mbo lé me.

Mmuameno mampye gabo
(Mak 9:42-48; Luk 17:1, 2)

⁶ “Yémbó, yéndémuú ayi apyéé mamane kóó nkane ayina nnó apye gabo né geluagé bóó abi áfyéé metóó ne me elú galógáló nnó áshii ji gekpékpége ntaa né geme áŋmé ji né gentóóge ebeé mega. ⁷ Meshwe apyéé me ne bóó mme yina gétúge unó bi uténe ebwó ápyéé gabo. Unó bina ubó mampye, yémbó ebóó nye ne muú ayi aténe nte yifó nnó apyéé gabo. ⁸ Mbóge ebwá wye, yélé geká jye ne gétene wá nnó apyéé gabo, só geji ófómé. Elú galógáló nnó okpe né genwá gechúchúle ne nnó okpe né mewé ewé élá nómgé ne upó menyammye bye uko. ⁹ Ne mbóge dambóónnyi wye atene wá nnó apye gabo, pwólé ji ófómé, élú galógáló nnó okpe né genwá gechúchúle ne nnó okpe né ntoné mewé ewé élá nómgé ne amé ápeá.

Nekanémejóó egomŋme ewé enomé
(Luk 15:1-7)

¹⁰ “Sege gébé, debyagé f̄o yéé muú ama né geluagé abi áfyéé matóó ne me eké ambáne kóó. Néndé, makiénné bwó álu yéndégébé né mbe ushuú nte wa muú alu né mfaánebuú. ¹¹ Néndé Maá Nte Mekwaá achwó mampoó bóó abi ála ákwálege depóré Eṣṣwá.

† 17:24 Elú wáwálé nnó: Ŋka makpo yina, élé ŋka eyi yéndémuú Jus áchyége nnó ákwýe echa upé Eṣṣwá.

12 “Desε nnό muú awyaá usaa magόn me úta ne éma enogé apyεé nnό? Mferé nnό ályágé ayi usaa uni meso nekuúneeni né mbyo mékwé afe akεle εwé enomé kpaá té ágéne. Pó mbo? 13 Akεlégé εwu agegé, ngarege enyú wáwálé nnό, abεé ne nechóchό dόó né gétúgé εma εwé ji agené apwό áyi usaa uni meso nekuúneeni áyi ála no wό. 14 Wyémbό ntό ne Nte enyú muú alu né mfaánebuú alá kélégé nnό yεé muú ama ánó né geluágé abi áfyεé metόó ne me eké ambáné kόó.

Jisós alere ndere muú abéé ne nte meηme ayi apyε ji gabo

15 Jisós afé mbe manlérégé aké, “Mbógé nte meηme wyε né echomele bόó ba apyεgé gabo εta wyεé, chó báné ji bíbí opyε ji akaá gyεé ayi ji apyεé. Mbógé akamégé nnό alu gyεé εbyennό dema se ate ndere anηme. 16 Ne mbógé alá kamé nnό genό eyigé ji apyεé gélú gyεé wό, ‘se muú ama yé apea okere εta wuu nnό unό bí ojoge ne ji bόó apea ye aléé ábé ndere bόó nte sé.’ * 17 Ne mbógé ake ashya wyε shyá nnό apó gyεé né genό eyigé ji apyεé, kpá mechό εwémbo cho ne εwu né echomele bόó ba. Ne mbógé echomele epagé nnό olu chó ne ji alá kamé wό, sege ji nkane muú ayi alá afyεé metόó ne εsowό wό ye eké mensele ηkamakpo.” †

Baá utόó Jisós áwyaá εshye fa mme

18 Jisós ajόógé mbo aké, “Ngárege enyu wáwálé nnό yéndégenό eyigé enyú deshaá fa mme, εbyénnό εsowό ashyaá mé geji né mfaánebuú. Ne yéndégenό eyigé enyú dekamégé fa mme εbyénnό εsowό ntό akamé mé geji né mfaánebuú. 19 Ne genό eyigé fε eyigé mmage gáre enyú gelu nnό, yéndégébé enyú ápeá fa mme dekamégé meko ama mangii εsowό genό, dénégé mmyε Nte wa muú alú né mfaánebuú achyεge enyú geji. 20 Néndé yéndé mbaá yi bόó ba ápeá ye aléé áchomégé mbaá ama me ntό mbe eféé ne εbwό.”

Jisós alere nnό déjinte gabo ayi ate anηme ápyεé εta sé

21 Pita achwό gií yé Jisós aké, “Atá njiεge mbo nte gabo ayi nte meηme apyεé εta wa ndó enii? Nnό kpaá te ndó ekeneama?”

22 Jisós ashuú ji meko aké, “Ngba, εpόfό ndó ekénéama, obό manjii ji nte usaa ndó uléε meso εfyá né malu akeneama. 23 Me ngarege enyú mechό εwé gétúgé gefwa eyigé εsowό ágbárege gélú eké abya yina. Mfwa fό abόó mankwólé bόó utόó bíí abifo áchwό ne bόó utόó bíí ányεé ji. 24 Ndere abó ula mankwólégé, bόó utόó bíí abifo áchwό ne muú utόó wuu ayifo ama ayi agbaré ji gejamégé ηka eyi εpwό amu. 25 Ne elé alá kaáge kwό ujwόó bíí ji anyεé mfwa yimbo, mfwa yimbo aké akpό mende yimbo, mendé wuu ne baá ne yéndégenό eyigé ji awyaá nnό agé ηka akwό ujwόó bíí. 26 Ajόoge mbo, muú utόó wuu yimbo abogéné mmyε mme ne mbe ushu mfwa yimbo, anε ji mmyε aké, ‘Ata, nkpa geka jyε, chyεé me gébé nkwole nye ujwόó byéé uko.’ 27 Apyégé mbo meshwe akwό mfwa yimbo metόó dόó alyaa ji nnό ajyεé akwόgé sé ujwόó bimbo. 28 Yémbό, ndere muú utόó yimbo atané mbaá mfwa ajyεé dafye agé nte muú utόó ayifo ayi agbaré ji ekéké ηka εwé elá pó yéé genό mameé ne ηka eyi ji agbaré mfwa yimbo. Apyε ji anyuá amu mmwólé aké, ‘Chyεé me ηka ya eyi onyεé.’ 29 Nte meηme yimbo abogéné mme anε ji mmyε aké, ‘Nte, chyεé me gébé nkwole nye ujwόó bye!’ 30 Yémbό mende yimbo akame wό. Tenétené yimbo afyε mende yimbo né denό nnό akwό ujwόó bíí uko. 31 Gébégé bόó utόó mfwa abifo ágéné mechό

* **18:16** Elú wáwálé nnό: Né melo ηwe εwéna, ajόó wyε ηkane asame né mmu ηwe Deteronami 19:15.

† **18:17** Elú wáwálé nnό: Anselé ηkamakpo ányεé nya bόó upwό gétúgé eyigémbo bόó ásele nya nnό εbwό álu bόó ubee.

ewéna, metáó esó ebwó dáo ájye toó mfwa yéndégenó eyigé gepyéé. ³² Mfwa akuú muú utáo ayi mbá, ayi ji abó ajáo nnó akwógé sé ujwáo bi ágbarege ji nnó achwó. Achwógé, ajáo ne ji aké, “Wó muú mebo yina, óne me mmye ngé wó meshwé, nlyaa gekpéképégé ujwáo ebi ónyé me; ³³ óbó ólu mangé ntó nte menjme wye meshwé ndere me ngené wó meshwé, pó mbó?” ³⁴ Ne metáo esó mfwa yimbó dáo ajáo aké áfyé mende yimbó né denó átulé ji kpaá te akwóle ujwáo ebi anyeé ji uko.” ³⁵ Jisós ánerégé manjóó aké, “Wye mbó ntó ne ebe nye ne Esówo Nte wa muú alu né mfaánebuú. Mbógé olá jinte gabo ayi nte menjme wye ápyeé ne metáo wyeé meko wó, Esówo apyeé nye ne wó ntó wye ndere mfwa yimbó abó apyeé ne muú utáo wuu yimbó.”

19

Jisós alérege deparé manwá neba (Mak 10:1-12)

¹ Jisós anerege manjóó depó etire na deko, alyaa gebagé mewaa Galilií afé né gebagé mewaa Judiya achyaá ebeé Jodan. ² Gejamege báo gekwóle ji. Apye abi ámeé átoó. ³ Ndere ji alú ewú, báo Farasi fó áfé eta wuu mammua ji aké, “Nnó ebe esé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuu né yénde eké mecháo?” ⁴ Agige mbó, Jisós ashuu ebwó meko aké, “Élu wáwálé nnó enyú deku mé né mmu Esówo nnó, té ula uláo ebi Esówo muú ákwyéé nyá báo, akwyéé ebwó, mende ne mendée.” ⁵ “Getú eyigé na mende alyage nye mmá wuu ne nte wuu afé acho mmye ne mendée wuu ebwó ápea ákwé muú ama. ⁶ Ebwó ápó sé báo ápeá nana, ála muú ama. Ndere elúmbó báo abi Esówo áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.” ⁷ Báo Farasi abimbó ágii ji aké, “Ulannó ne ebe Mosis ejáo eké mende akáge chyéé mendée wuu mekpo nwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji?” ⁸ Jisós ajáo ne ebwó aké, “Mosis akame nnó enyú déwá neba ne andée nyú gétúgé mekpo meto nyú. Yémbó, ebo epófó mbó gébége Esówo abáo mbe akwyéé mende ne mendée.”

Jisós alérege deparé uló ne neba manwá (Mat 5:27-32; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

⁹ “Ne ngárege enyú nnó, yéndé mende ayi awáne neba ne mendée wuu, mbógé mendée yimbó alá kwe uló wó ne ajyége ba mendée ayichá akwé mbó lé uló.” ¹⁰ Baá utáo Jisós ajáo ne ji aké, “Ebege nnó wye mechó uló ewu ewu ne muú akágé wa neba ne mendée wuu, élu chanéné nnó mende ábagé ye mendée cháchá.” ¹¹ Jisós ashuu ebwó meko aké, “Báo ako fó wó ákamégé manjwóle ayi alá ábá neba wó. Ekose báo abi Esówo achyéé ebwó eshye ne ákágé jwóle. ¹² Kágé nnó ábyé ande abifó mpé, abifó elé ákwaá ne ápyeé ebwó álu mbó. Báo abifó ájwóle wye mbó eké mpé gétúgé utáo gefwa eyigé Esówo ágbárege. Báo abi ákamégé manjwólé ayi ála abá neba wó ájwólé.”

Jisós ajé ambáné káo (Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Báo fó áchwó ne baá bwó eta Jisós nnó anéré ebwó amu makpo anemmye mbaá Esówo ajé ebwó. Baá utáo bií ányá báo bimbó. ¹⁴ Yémbó Jisós ajáo ne ebwó aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esówo ágbárege gelú eyigé báo abi álu ndere baá bina.” ¹⁵ Ajógé mbó, anere ammu né mekpo yéndé maá ajé ebwó, anerege alyaa yé melu ewémbó afé.

Abya muú nka (Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Bií uma mende fɔ afɛ mbaá Jisɔs. Agii ji aké, “Ménleré mbɔgé nkélege genwá eyi gélágé byéé, nde galógáló ayi mboó mampye?” 17 Agige mbo, Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ulannó wɔ ɔgíge me genó eyi geláme, Esɔwɔ mbii ne alú muú ayi alóme. Mbɔgé ɔkélege mamba genwá, nóge yé mabe Esɔwɔ.” 18 Ne mende yimbo agii Jisɔs aké, “Mabe ayi nde?” Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ówáge muú, ɔkwége ulɔ, ɔjogé ejo, ɔténége ntésé gebyó. 19 Nógé nte wyeé ne mmá wyeé ne gbógé ne nte ménmɛ wyeé ndere ɔgboó ne geme jyéé.” 20 Ne mende yimbo ashúú Jisɔs meko aké, “Nlɔ mambélé mabé yina mako, ndegecha gelaá?” 21 Jisɔs ajóó ne ji aké, “Mbɔge ɔkelege mambe chó, gé genó eyi gelaá, chó kpoo yéndégenó eyigé ɔwyaá, ɔchyeé nka yimbo mbá ubya bóó, ne ɔbɛé nye ne gefwa né mfaánebuú. ɔpyegé mbo, ɔchwó ɔkwólé me ndere maá utóó wa.” 22 Mende yina awugé ndere Jisɔs ajóó, alyaa afɛ meshwemeshwe ne mesomé néndé ji awyaa gefwa dóó. 23 Ne Jisɔs ajóó ne baá utóó bií aké, “Ngárege enyú wáwálé nnó ejwerége ne muú nka akpe né gefwagé Esɔwɔ.” 24 Mmage gare enyú nnó elú wáwá nnó mpɔ mashwone áshwá né embú ábyamé ne nnó muú nka akpe né gefwagé Esɔwɔ ágbárege. 25 Baá utóó bií áwúgé mbo matye mawa ebwó meno ne agige ate aké, “Ne ndé muú yi abɔ nyé genwá eyi gélágé byéé?” 26 Jisɔs ape ebwó domeé ajóó ne ebwó aké, “Akwaá ákágé pye fɔ ufóó unó bina, yémbɔ Esɔwɔ akage pye unó uko.” 27 Pita ashúú ye ji meko aké, “Gé esé delyaa unó sé uko dékwolege wɔ. Ndé nsá ayi esé débóó nye?” 28 Jisɔs ajóó ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, enyú abi dékwole me dejwolege nyé ntó ndere afwa mampáné depɔ né matoo áfyáneapeá ayi bóó Isrelí gébége Maá Nte Mekwaá ajwólégé né geluɔ mamgbare gefwa jii né mme meke. 29 Ne yémbɔ muú ayi alyaa upú, ánmɛ, nte ne mmá, yé baá yé lé makóó gétúgé alu menkwólé wa, abɛé nye ne bóó ne gejamégé unó bi upwɔ amu. Ne Esɔwɔ achyege nye ji genwá eyi gélágé byéé. 30 Yémbɔ gejamégé bóó abi álú mbo mbe nana, meso gébé álaá nye meso ne gejamé abi álú mbo meso nana abɛé nye mbe.”

20

Jisɔs atoó nekanémejóó ampyeé utóó né mekóó umpome

1 Jisɔs ama ajóó aké, “Gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege gelú eké nekanémejóó enina. Bií uma mende fɔ afɛ ntone gesé dondo ajye kelé bóó abi ájyeé pye utóó né mmu mekóó wuú. 2 Ajyege, bóó abi ji aboó mbe ágene ákame nnó ji achyege yéndémuú ebwó meno nka ewé yéndémuú anyé mé né bií uma ne agare yé ebwó nnó ajye alɔ utóó. 3 Kálánká eneéneama ekwónégé ama jyéé dafye age bóó abifɔ átene wye detú né ntóné gese. 4 Ajóó ne ebwó aké, ‘Enyú ntó chogé depye utóó né mmu mekóó wa. Nchyege nye enyú genó eyi gepyeé matóó ágóó enyú.’ 5 Abimbo afɛ manjyeé lɔ utóó. Mbɔ mekóó yimbo apyeé wye mbo né metóó nkwómésé. Né kálánká eléé ama jyéé pye wye mbo. 6 Genógé kálánká eta né nkwale mende yimbo ama jyéé né gese, ama gé bóó áténé wye eféé detu. Agii ebwó aké, ‘Enyú dechóó bií bina detu, elɔ mbo?’ 7 Ashúú ji meko aké, ‘Muú fɔ ákuú esé nnó depye utóó wó.’ Aké ne ebwó, ‘Enyú ntó choge depye utóó né mekóó wa.’

8 “Nkwale akwónégé mbo mekóó yimbo ajóó ne mempelé bóó utóó bií aké, ‘Kuú ampyeé utóó bimbo ako áchwó ne ɔchyeé yéndémuú nka jii. Bɔmbe chye bóó utóó abi álaá meso, ne abi abo mbe chye ebwó kwyakwa.’ 9 Ne bóó abi ábɔ áchwó né kálánká eta né nkwale anyé wye meno nka emna ne abi áchwóó te dondo. 10 Abi ábɔ mbe áchwóge áfere nnó ebwó ányéé nye nka dóó ápwó abifɔ, yémbɔ ebwó ntó ányé wye nka janja. 11 Ndere ebwó ásele nka eyimbo

álo manḡménégé áshuúlege mbóó mekóó ndo, ¹² ajóge aké, ‘bóó abi ósele ebwó kwyakwya apye utóó lé né nchwaneke ama yémbó óchyeé ebwó meno ḡka wye ndere esé abi dégne efwyale depyee utóó bií kpógele né nmu gebábálégé ḡmeé!’ ¹³ Yémbó mbóó mekóó ashuú muú bwó ama meko aké, ‘Mejée wa me mfwale fó wó, wó. Okame mansé ḡka ndere yéndémuú anyeé mé né bií uma, epo mbo?’ ¹⁴ Se ḡka jyéé wulege, membóó ne nke nchyege muú utóó ayi kwyakwya wye ndere nchyeé wó. ¹⁵ Nnó nlu gyéé mampye genó eyigé nkélege mampye ne ḡka ya?’ Wa metóó esóó wó ele nlu muú ayi nchyege echyé?’ ¹⁶ Jisós anerege ajóó ye aké, ‘Bóó abi aḡea mbó geme fina akwene nye mbya né meso gébé ne abi alu mbó mbya fina aḡeage nye geme né meso gébé.’”

Jisós ama gáré máḡáne aléé nkane ji agboó nye
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Ndere bó Jisós ákwóme ájyeeé né Jerosale, ase baá utóó bií áfyaneápeá ebwó átené babá. ¹⁸ Ajóó ne ebwó aké, “Wuúge, esé dékwóme mbó déjyeeé né Jerosale, ewu, áfyeeé nye Maá Nte Mekwaá né amú anóó baá ampyeé upe Esówo ne ánléré mabé Esówo. Ebwó ajóge nye nnó, me nkwe mpa, áwá me. ¹⁹ Ne áfyeeé nye ji né amú bóó abi alá pó bóó Jus. Ebwó ájwyaáge nye ji, átulege nye ji ne utó ne áwóme nye ji né gekwa agboó. Yémbó, ndó éleeé ékwónégé Esówo apyeeé nye ji akwilé né negbo.”

Dékpakpa né gefwage Esówo
(Mak 10:35-45)

²⁰ Wye né gébé eyigémbó, mendée Sebedee afé mbaá Jisós ne baá bií ande ápeá, ató mano né mbe ushu wuú, agii Jisós nnó apoó ji. ²¹ Jisós agii ji aké, “Okélege ndé?” Ashuú ji meko aké, “Nkélege nnó, né meso gébé ójwólégé óke ógbarege gefwa jyeeé opye baá ba bina apea ájwóle ntó ne wó né malu enoge, ama né egbe ebwónyee wye ne ayifo né egbe ebwóbe wye.” ²² Ne Jisós ajóó ne ebwó aké, “Enyú dekaage genó eyigé degigé mbó. Nnó enyú dekaage nyú nye ḡko efwyale ayi me nyuú nye?” Aké, “E é, esé dekaage.” ²³ Akamege mbó, Jisós ajóó ne ebwó aké, “Nkame wáwálé nnó enyú dékágé gé nye efwyale nkane me ḡene nye, yémbó me fó njyaa bóó bi ájwólege né ebwónyee wa ne abi ajwólege né ebwóbe wó. Malu yimbo alú élé ayi bóó abi Nte wa ajyaa me nnó ajwóle wye.” ²⁴ Ne baá utóó Jisós abi makpo áfya, áwúgé genó eyigé abi ápeá ápye, matóó ásó ebwó dóó.

²⁵ Ne Jisós akuú baá utóó bií ako ajóó ne ebwó aké, “Enyú dekaá nnó afwa mme abi alá pó bóó Jus áselé utó bwó ápyeeé yéndégenó eyi géjii ebwó metóó ne bóó bwó ne yé ákpakpa melo áwyaá utó bi ajóge mechó ne bóó bwó ébyé. ²⁶ Ne ébége fó mbó ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambe muú kpaá abó mambe ménkpané defwé nyú; ²⁷ yéndémuú nyú ayi akélege mambe menámbe abó mambé eké mefwé nyú. ²⁸ Wye nkane Maá Nte Mekwaá, ji achwóó fó nnó bóó ákpá ji defwé wó, achwó lé mánkpa bóó defwé nnó achye geme jii mawené gejamégé bóó né gabo.”

Jisós apye bóó ame nóónomé apea ágyene
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Jisós ne baá utóó bií ályage Jeriko, gejamégé bóó ákwólé ebwó. ³⁰ Wye né gébé eyigémbó, ande fó ame nóónomé apea abó ájwólé né mapea meti. Nkane bóó ájóóge nnó Jisós ale koó ande bimbo ábege áke, “Ata, Mpyáne Devid gé esé meshwe!” ³¹ Bóó bimbo ányá ebwó áke, “Kwenege nyáme”, yémbó ábeé lé beége ne eshye áke, “Ata, Mpyáne Devid, gé ese meshwe.” ³² Jisós awúgé mbó átené, akuú ye bóó ame nóónomé bimbo apea agii ebwó aké, “Ndé genó

dekεlege me mpye ετα ενyú?” ³³ Ashuú ji meko áke, “Ata, dékelege nnó ɔpye εsé dégene mbaá!” ³⁴ Meshwε akwó Jisós metóó getúge bwó ne ata ame bwó. Ténéténé yimbó álo mángéné mbaá ne ákwólege ji.

21

*Jisós akpe né Jerosale nkane mfwa
(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)*

¹ Nðere Jisós ne baá utóó bií álé kwókwólé ne Jerosale, ákwónégé Betfage melo ewé elu né mfaá Mékwé Olif. Jisós áfere baá utóó bií makpro ápeá ató nnó ábó mbe. ² Nðere atóme εbwó, ajóó aké, “Chogé né maá melo ayi alu mbo enyú né mbe, ténéténé dégene nyε maá géjuná eyigé áshii ne maá wuu ne εgbe mmye. Kaáge dechwó me ne ubi. ³ Ne mbogé muú agigé enyú ula bi dekage geji, garege ji nnó, ‘Ata ne akélege ubi.’ Ténéténé yimbó, alyágé enyú dechwó ne ubi.” ⁴ Ewéna epyembó nnó εβε wáwálé ndere muú εkpávε Eσωó abó ajóó nnó,

⁵ “Gare bóó Sayon nnó,

Gege mfwa nyú,

apó ne nepa,

ajwólé mfaá géjuná achwóó ne maá mbyene géjuná.” *

⁶ Baá utóó bimbó ájyégé ápye wye ndere Jisós agare εbwó. ⁷ Achwógé ne géjuná yimbó ne maá εtá Jisós, áfere mandeé bwó ágyaá ubi meso ne Jisós akwó ajwólé mfaá. ⁸ Ne gejamégé bóó abi álu εfεé ágyaáge mandée bwó né meti. Abifó ásórege uwó máme ágyaáge ntó né meti nnó Jisós akoó mfaá. †

⁹ Gejamégé bóó ájyεé mbe abifó ákwólege meso ne Jisós alu metóó metóó. Ebwó ako álo mankálége áke,

“Matame mábé ne mpyáne Devid!

Mejé εbé ne muú ayi achwóó né mabo Ata.

Matame mábé ne Eσωó muú alu
né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!”

¹⁰ Wye ndere Jisós akpené né Jerosale, melo meko enyigé tegétege ne bóó álo mangigé áké, “Acha muú ayi achwóó mbo waá ye?” ¹¹ Ne gejamégé bóó abi akene ne Jisós ashuú meko áké, “Élé Jisós muú εkpávε Eσωó ayi atané né melo Naseret né gebagé mewaá Galilii.”

*Jisós abú bóó bi ákpóó unó né mmu εcha upe Eσωó
(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)*

¹² Ne Jisós akpégé né melo Jerosale akpe né mmu dachi εcha upe Eσωó, abú bóó bi ákpóó ne abi áname unó. Atyá makpókpógélé bóó abi ákene gesegé manka mankwóré ne malu ujwólé bóó ako abi ákpóó upwine melo εbi ápye upe Eσωó ne ubi. ‡

¹³ Nðere Jisós apyembó, agare εbwó aké, “Asa né mmu ηwe Eσωó nnó, Eσωó aké, ‘Gepú ya eyige bóó áchómege wye mamfεé me ákuú nyε geji nnó gepúgé mmyemenene.’ Ýεmbo enyú débwólé géji gelá melu ewé ánjó ábigε wye!”

¹⁴ Nðere ji alú né mmu εcha upe Eσωó, bóó ame nónomé ne abi ubwire áfé εta wuu. Apye εbwó ako átoó. ¹⁵ Anóó baá ampyéé upe Eσωó ne ekwó anlere mabe Eσωó ágé ukpékpé unó bi Jisós apyéε ne áwú ntó ndere baá melo ákalege né mmu εcha upe Eσωó, nnó matame mábé ne mpyáne Devid. Awugé mbo

* **21:5** Elú wáwálé nnó: 1. Sayon élé melo Jerosale. 2. Gébége bó Jisós, afwa ájwólege lé né mfaá mpó mekagala ne ákene. Ubya bó ne ukene mfaá ujuja. † **21:8** Elú wáwálé nnó: Ge na ne bóó Jus apye mansε muú kpaá ne enoge. ‡ **21:12** Elú wáwálé nnó: Gepwine melo gélú getu eyigé bóó Jus ápye upe mbaá Eσωó.

matóó áśó ébwó. ¹⁶ Agí Jisós áke, “Ōwuú mbó genó eyigé baá meló ájógé?” Jisós ashúú ébwó meko áké, “Éeh nwu, nnó ényú délu danjú genó eyigé asame né mmu ηwe Éśówó? Áśá wye nnó; Ōleré baá meló ne abi álu maka amu ndere áfége wó.”

¹⁷ Jisós ajógé mbó alyá ébwó afé né meló Betani ajye bele éwu.

Jisós alwéré genóoge fig gégbó
(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Bíí uyyágé, dondo gemua mme, ndere Jisós abóó mankeré meso né Jerosale, akwónégé meti mesa aló mamye ji. ¹⁹ Agé genóó eyigé akuú nnó fig né egbé meti. Afé wye nnó waá agene unpomé fó wyyé, yémbó yéé géma age wó ekosé bya ubiubi. Jisós ajóó ne genóó eyigémbó áké, “Te mme abyéé, wó ómagé wóó sé unpomé.” Ténéténé yimbó genó eyigémbó gewanjésé gégbó.

²⁰ Ne baá utóó Jisós ágégé mbó ála mano mekpo fuú, ágige ate áké, “Genóge fig eyigé na gégbó mbó wáwá ndé?” ²¹ Ne Jisós ashúú ébwó meko áké, “Ngarege ényú wáwálé nnó, mbógé ényú defyégé matóó ne Éśówó ne déla pó ne dembyó né éshye ewe ji awyáá, dépye nye unó nkane me mpyéé mbó ne genóge fig, yé ébé lé ébi upwóó bina dépye nye ubi. Dékage jóó yé ébé lé ne mékwé ewéna nnó, ‘Táné fa ojyé ókwé né mmu ébéé mega’, Éśówó apye wye nkane ényú déjóó.

²² Mbógé defyégé matóó nyú ne Éśówó ne dégige yéndégenóó né mmyemenene achyége nye ényú geji.”

Agil Jisós mbaá ayi uto bi utané
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jisós akeré né mmu écha upé Éśówó, akpégé mmu aló manleré bóó mekomejóó Éśówó. Ndere alérege anóó baá abi ápyéé upé Éśówó ne ákpakpa meló áchwóó báne ji, agíí ji áke, “Ndé uto ébi ówyaá mampye unó bina? Waá achyéé wó uto ubi?” ²⁴ Jisós ashúú ébwó meko áké, “Me ntó nwyáá awa nkwe mangíí ényú, deshúgé me meko me ngarége ényú uto ébi me nwyáá ne mpyéé unó bina. ²⁵ Waá achye Jón uto manwyáá bóó manaá Éśówó, Éśówó waá akwaá?” Jisós agíigé mbó álo manyége mbeé ne ate áké, “Dejógé mbó nye nnó? Ébege dejógé nnó élé Éśówó ne achyéé Jón uto bi, agige nye esé áké, ‘Ulanóó ne delá kamé mekomejóó wúú wó?’ ²⁶ Yémbó mbógé déjógé nnó ‘Akwaá ne áchye’ ébyénnó dekelege bóó bina mpa. Nendé, yéndémuú abó akaá nnó Jón alu muú ekpávé Éśówó wáwálé.” ²⁷ Epye ébwó áshú lé Jisós meko áké, “Esé dékaá fó muú ayi achyéé Jón uto wó.” Ne Jisós ashúú ntó ébwó meko áké, “Yé me ntó ngarége fó ényú muú yi achyé me uto ne mpyé unó bina.”

Jisós ató nekanémejóó mende fó ne baá bíí aped

²⁸ Ne Jisós áké, “Ényú déferé mbó nnó ne mechó ewéna? Mende fó abó alu, awyáá baá ande makpó apea. Bíí uma ákuú ayi mbe, ajóó ne ji áké, ‘chó pye utóó ne mekóó fina.’ ²⁹ Ne maá yimbó ashúú ji meko áké, ‘Njyéé fó’ yémbó éwyáge akwóré metóó wúú afé. ³⁰ Mende yimbó afe mbaá ayifó ajóó wyémbó ne ji. Ajógé mbó maá yimbó akamé áké, ‘Ata njye.’ Yémbó ajyéé ji wó. ³¹ Jisós ajógé mbó, áké, gárege me, né baá bina makpo apea, ayi ndé áwuú meko nte wúú?” Ashúú ji meko áké, “Élé ayi mbe” Éféré mbó Jisós agaré ébwó áké, “Mengarege ényú wáwálé nnó bóó abi álu bóó abo nkane anselé ηka makpo ne andée eno, ábóó nye mbe age meti wáwá mamkre né gefwa eyigé Éśówó ágbárege ápwó ényú abifó. ³² Néndé Jón menwyáá bóó manaá Éśówó achwó nya eta nyú bóó Isréli ako aleré ényú ndere muú abóó mambélé genwá jíí ndere Éśówó akélege, ne ényú dekamé meko wúú wó; yémbó anselé ηka makpo ne andée eno ne ákamé meko wúú. Ne yéé gébégé ényú dégené mbó na, ényú deti fó meso ne gabo nyú dekamé meko wúú wó.”

Nekanémejjó bɔ́ ɔ́ uségé ne mbɔ́ mekɔ́
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ Jisɔs ama ajɔ́ aké, “Wuúge nekanémejjó eniné fɔ́”, “Muú fɔ́ awyaá nya mekɔ́ wuú, ape unɔ́ ɛbi ákuú vine, ásele umpome bií mampye mɔ́, ano gebame agyaá ɛwú mme, achó ɛmbu akwyeé ɛwú chánéné nnó aké ájámegé umpome ɛbimbo manaá makpéné wye. Atene ntó maá enyɔ́ nnó membamé mekɔ́ ajwálégé wye. Áse bɔ́ uségé afyé wye. Apyégé mbɔ́, atané afé neke né melo fɔ́. ³⁴ Gébé gekwónégé eyigé akyeé umpome vine ɛbimbo mbɔ́ mekɔ́ ato baá defwé bií nnó ájye áse ɛbií umpome vine mbaá bɔ́ uségé bimbɔ́. ³⁵ Baá defwé bimbɔ́ akwónégé né mekɔ́, bɔ́ uségé ágbaré ɛbwó, átulé ama, áwá ama, ne átó ayifo ne mataá. ³⁶ Apyégé mbo, mbɔ́ mekɔ́ yimbɔ́ ama tó baá defwé abifo, abi ajamé apwɔ́ abi mbembe. Ne bɔ́ uségé bimbɔ́ ápye ne baá defwé bimbɔ́ wye nkane ápye ne abi mbe. ³⁷ Ne kwyakwya, achwó fére maá wuú ató, ajɔ́ aké, ‘Ágegé nye maá wa membɔ́ yé ɛbé nnó áchyege nye ji éndógé.’ ³⁸ Yémbɔ́ bɔ́ uségé bimbɔ́, ágegé maá awuú nkane achwó, ajɔ́ ne ate aké, ‘Gége menyéé geteé mekɔ́ na, chwóge déwá ji, ji ne alú muú ayi anyéé nye geteégé mekɔ́ ɛwéna, chwóge dewá denyé geteé jii!’ ³⁹ Apyégé ji áfome meso gébámé áwá.

⁴⁰ “Jisɔs anérégέ mantó nekanémejjó eniné na, agii ákprakpa bɔ́ Jus abi ji agarege ɛbwó makamejjó ayina aké, déferé nnó mbɔ́ mekɔ́ yimbɔ́ akerégé meso né neke nií, apye nye nnó ne bɔ́ uségé bimbɔ́?” ⁴¹ Ashuú ji meko aké, “Akerégé meso, apye nye bɔ́ nchye bimbɔ́ ágbɔ́ negbo nebo. Achyeé mekɔ́ ɛwémbɔ́ mbaá bɔ́ uségé abi cha, abi áchyege nye ji ɛbi umpome vine yéndé gébége mbwe.” ⁴² Ajógé mbɔ́, Jisɔs agii ɛbwó aké, “Nnó enyú délú danjú genó eyige ásamé né mmu ɲwe ɛsɔwɔ? Ása wye nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélémbó, neni ne nélaá menɔ́ ntaá ayi ágbaré ekwó gepú. Ata ne apye nnó ɛwú ɛbe mbo, ne elu gekpekepe genó né ame se!’

⁴³ “Ndere elúmbɔ́, me ngarege enyú wáwálé nnó, enyú débéé nye sé bɔ́ bi ɛsɔwɔ ágbárege gefwa ne enyú, ala gbaré nye lé ne bɔ́ abi ákwɔre matɔ́ bwó ákwane mambé bɔ́ gefwage ɛsɔwɔ.” ⁴⁴ [Ne yéndémuú ayi akwene mfaá ntaá eniné na, akorege nye, yéndémuú ntó ayi ntaá enína nekwené ji mmye nechogéré ji yilé yilé.] ⁴⁵ Anɔ́ baá abi apye upe ɛsɔwɔ ne bɔ́ Farasi áwuúgé ndere Jisɔs atomé maka mejjó yimbɔ́, ákaá nnó ájoge mbo lé ne ɛbwó. ⁴⁶ Akelé meti mampye ji, yémbɔ́ áfɔ́ nyá gejamégé bɔ́ abi álú ɛféé, néndé yéndémuú áse Jisɔs nnó alu muú ekpávé ɛsɔwɔ.

22

Nekanémejjó epáa neba
(Luk 14:15-24)

¹ Ne Jisɔs ama tó ɛbwó nekanémejjó eniné fɔ́ aké, ² “Gefwa eyigé ɛsɔwɔ ágbárege gélú eké nekanémejjó eniné na. Mfwa fɔ́ akpomé mmye mampye epáa nebane maá wuú ayi mende. ³ Mfwa yimbɔ́ anérégέ, ató baá defwe bií nnó ájye ákú bɔ́ abi ji agaré mé nnó achwó epáa ɛlɔ́, yémbɔ́ ye muú ama achwó wó. ⁴ Mfwa yimbɔ́ ama kéré ató baá defwé abi fɔ́ aké, ‘chóge dégaré bɔ́ abi me mbo nloó nnó nwá mpɔ́ mabo, ntyéé ɛbwó menyéé melóméló, nkwyéé yéndégenó. Achwó wáwá, áwyagé epáa ɛchwó ɛlɔ́!’ ⁵ Yémbɔ́ bɔ́ bimbɔ́ áse yé ɛwémbɔ́ eké genó wó. Afé ápye lé depɔ́ debwó ɛtiré cháchá. Abifo afé makɔ́ bwó, abifo afé ne upú use bwó. ⁶ Ne abifo ágbaré baá defwe mfwa átulé ɛbwó eke menya, áwá. ⁷ Apyégémbɔ́, metɔ́ ɛsɔ́ mfwa yimbɔ́, ató bɔ́ bee bií ájye wá bɔ́ abi áwané mbo baá défwé bií, ne áso ntó melo bwó. ⁸ Ne agaré yé baá

defwé bií aké, ‘Epaá wa echwóó lo, ne bós abi me nene álere nnó ákwane fó mambé bós abi áchwóó epaá wa wó. ⁹ Chóge né mati mako, kuúge yéndemuú ayi dégéne nnó áchwóó epaá.’ ¹⁰ Ne baá defwé bií mbó áfé ápyéé wye nkane ji ajóó. Akúú yéndemuú ayi ébwóó ágené, abi aboabo ne abi álsáls áchwóó. Kpaá te gepúge neba gegbeé ne bós. ¹¹ Ne gébége mfwa yimbo akpené mmu mangé bós abi anené ébwóó epaá, agé mende fó ama ayi ala fye ndée neba eyi ekwané mbaá epaá ewémbo wó. ¹² Agii ji aké, ‘Mejeé wa, wó opyéé nnó ne akpené fa ne ndée eyi ela ekwané mbaá epaá ewéna wó?’ Ne mende yimbo ala bómbo. ¹³ Epye mfwa agaré bós abi ánene ankéé né epaá aké, ‘pyége ji déwé uka ne amu, debwéé ji défómé dafye né melu ewé empinya gemua elu wye. Eféé mbo ne bós állilí nye ányéé manéne.’ ¹⁴ Jisós anérége mantó nekanemejóó eníné na, aké, ‘Esowo akúú gejamége bós yémbo abi ji ajyaá jaá wó.’

*Agii Jisós mechó nkamakpo
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

¹⁵ Ewya yé wó, bós ekwó Farasi fó abi awuú genó eyigé Jisós ajógé, atane ájyéé gbáre geju ákélege meti ewé ébwóó ápye ne Jisós akwe nekwené meno. ¹⁶ Ébwóó ako ákamé meko ama, átó baá utóó bwó choncho ne bós ekwó Heróó, nnó ájye agii Jisós nkwé. Ájyégé aké, ‘Ménleré, esé dékaá nnó wó ólu muú ayi ójógé wáwáale, ne ólerege bós unó ndere Esowo akélege wáwáale, ófóó fó ame bós néndé, ósélé fó nnó muú ayifó, anea geme apwo ayifó. ¹⁷ Nnó esé delú chó manchyége nkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyége fó? Garé esé genó eyigé wó ófere nnó gelú chó.’ ¹⁸ Yémbo Jisós akaá uféré uboubo ébi ulú ébwóó metóó. Ne epye ji aké enyú bós dembwóle bina, ‘Ndé enyú dépénege me mataá? ¹⁹ Lerege me gefógé nka eyi dechyége nkamakpo.’ Aleré ji, ase agbaré. ²⁰ Agii ébwóó aké, ‘Mekpo wá na, ne mabo waá na ásamé né nka eyi?’ ²¹ Ashuú ji meko aké, ‘Élé mekpo mfwa Rom ne mabo mií.’ Eféé ne Jisós agaré ébwóó aké, ‘Chyéége yé mfwa Rom genó eyi gelú ejii. Ne chyége ntó Esowo genó eyi gelú eyi Esowo.’ ²² Awuúgé meko ayi Jisós ashuú ébwóó byó uwó ébwóó mmu ályaa ji áfé.

*Agii Jisós nkwé mechó mankwile né negbo
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ Wye né bií bimbó, bós ekwó Sadusi fó áchwóó mangii Jisós mechó. Ébwóó abi na álu bós abi ákame nya nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Agii ji aké, ²⁴ ‘Ménleré, ébé Mosis eké mbógé muú abagé mendée ne agboge ayi ála pó ne maá, menmo áwuú abó manse mendée yimbo ukwi nnó ábyége baá ábé lé né maá ami mewené menmo yimbo. ²⁵ Ébó epye nyá nnó, ájpmó fó ákénéama abi ande álú. Ayi mbe abá mendée, agboó alya ji yé maá apó, ayi akwólege ase mendée yimbo ukwi, ²⁶ menmo yimbo ntó agbo yé maá abyéé ne mendée yimbo wó. Wye mbo ne epye ne ayi agbeé makpo aléé kpaá te ébwóó ákénéama ágbó ako. ²⁷ Kwiyakwya, mendée yimbo ntó agbo.’ ²⁸ Ndere elúmbó, agii Jisós aké, ‘Élé mendée yina abané mbó ébwóó ako, gébé eyigé Esowo apye nye bós ákwilége né negbo, mendée yina abéé nye ayi waá?’ ²⁹ Jisós ashuú ébwóó meko aké, ‘Enyú delú gyeé dós né nkwé ayi dégii, nénde dékágé fó mekomejóó Esowo ne utóó bií. ³⁰ Débó mankaá nnó, gébége Esowo apyégé bós ákwilége né negbo, ábané fó neba ne átuú fó andeé neba, abéé eké makiénné Esowo né mfaánebuú. ³¹ Ne gétúge mechó bós abi ágbóó meso gébé Esowo apye nye ébwóó ákwilé né negbo, nnó delú dankú genó eyigé Esowo ajóó atome ne ukwene ante abi agboó mé? Ajóó aké, ³² ‘Me nlu Esowo ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakób ánógé.’ Ewéna eléré nnó Esowo apye bós ákwilége né negbo

néndé ji apó fɔ Ɛsɔwɔ awuú bɔɔ alu ayi bɔɔ abi álú abe.” ³³ Gejamégé bɔɔ abi álú eféé áwúge ndere ji ajɔɔ mbɔ, byɔ uwɔ ebwɔ mmu né gefɔɔ eyígé Jisɔs alárege unó.

*Ébé ewé epwɔ mabe mako
(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)*

³⁴ Bɔɔ ekwɔ Farasi áwuúgé nnó genó eyígé Jisɔs ajɔɔ ne bɔɔ Sadusi gépye mano ágbɛ bɔɔ ekwɔ Sadusi, ágbaré geju mankelé meti ewéchéá nnó ágíi Jisɔs nkwe. ³⁵ Ne muú bwɔ áma ayi ákaá mabe Mosis dɔɔ, áfé mamua Jisɔs. ³⁶ Agíi ji nkwe áké, “Ménleré, ndé ebé Mosis ewe eɲéá epwɔɔ mabe jíi mako?” ³⁷ Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Ébé ewé eɲéá epwɔɔ mabe Mosis ako élé ewé ejɔɔ nnó, ‘Gbógé ne Ata Ɛsɔwɔ wyeé ne metáɔ wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byéé uko.’” ³⁸ Ge meno ebé ayi aɲéá apwɔɔ mabé mako. ³⁹ Ne ebé ewé ema kwóle elu wye eké ewé mbe ne ejɔɔ eké, ‘gbógé ne nte ménmɛ wyeé ndere ogboó ne geme jyéé.’ ⁴⁰ Mabé ayi na apeá ne ágbaré yéndégenó, eyígé Ɛsɔwɔ akélege nnó bɔɔ ápye ndere Mosis ne bɔɔ ekpávɛ Ɛsɔwɔ ásamé.”

*Muú ayi Ɛsɔwɔ akweré ji ela gefwa alu mad wad?
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)*

⁴¹ Ndere bɔɔ ekwɔ Farasi álú melu ema ne Jisɔs, agíi ebwɔ nkwe áké, ⁴² “Enyú deféré nnó ne Kras, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa, ji alu maá waá?”

Ashúú ji meko áké, “Alu mpyáne mfwa Dɛvid.” ⁴³ Ajɔɔge mbɔ Jisɔs agíi ebwɔ aké, “Mbógé ji alu mpyáne Dɛvid, epye nnó ne Mendoó Ukpea epyéé nyá mfwa Dɛvid akuú ji nnó Ata? Néndé áké, ⁴⁴ ‘Ata Ɛsɔwɔ ajɔɔ ne Ata wa aké, jwólé fa né egbé ebwɔnye wa né gelúoge énogé kpaá te mpyéé bɔɔ mawámé byéé álaá eké mboó genɔɔ ayi ónerege uká byéé mfaá.’” ⁴⁵ Ne mbógé Dɛvid akuú Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa nnó Ata, epyéémbo nnó ne ji amáge bé mpyáne wuú?” ⁴⁶ Agige mbɔ, yé muu ama ayi akáge shúú ji meko apó. Ɛlɔ né gébé eyigémbo, ojyé mbe, yé muú ayi ama mua mangíi ji nkwe apó.

23

*Jisɔs akwelé baá utɔɔ bíi mbeé nnó ekage áse gepógé Anleré mabe Ɛsɔwɔ
(Mak 12:38, 39; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)*

¹ Ne Jisɔs ajɔɔ ne gejamégé bɔɔ bi álú eféé chóncho ne baá utɔɔ bíi aké, ² “Anleré mabe Ɛsɔwɔ ne bɔɔ ekwɔ Farasi ne abɔɔ manleré mabé Ɛsɔwɔ. ³ Gétú eyígé na, débɔ mankwólégé ne mampyége yéndégenó eyígé ebwɔ alárege chánéné. Yémbɔ, enyú dékwólégé fɔ gepoge bwɔ, néndé alárege mabe Ɛsɔwɔ ayi ebwɔ ámbɔɔ alá nógé áji. ⁴ Awéle matuú ayi ánsɔ ánérege bɔɔ né makpo, yémbɔ átárégé fɔ yeé ebwɔ bwɔ nnó ápoó ebwɔ ákpá áji. ⁵ Apyéé lé deporé Ɛsɔwɔ deko nnó bɔɔ ágé, áféégé ebwɔ. Pɛége yé ndere ebwɔ ápye unó bi ásamé mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ né mmu uɲeage ne áwelé né mampwé ne ulóó amu bwɔ. Afyéé ntó bɔ nku abi áwyaá machagele matyéé matyé né mano. ⁶ Ebwɔ ágbóo manjyágé ulú énogé né mapaá né áma ájyaá ntó malu aló aló né mmu macha mnyemenene ájwólége wye. ⁷ Ebwɔ ágbóo ntó nnó bɔɔ átámégé ebwɔ ne énogé, ne ájyege né machomelé ákelege ntó nnó bɔɔ ákúgé ebwɔ nnó, ‘Anleré.’” ⁸ Yémbɔ ekagé muú nyú fɔ akamé nnó ákuú ji nnó, ‘Ménleré,’ néndé enyú déwyaá élé menleré ama ne enyú ako delu aɲmɛ. ⁹ Ne dékúgé ntó muú fa mme nnó, ‘Nté’, nyú néndé déwya lé Nte ama muú alu né mfaánebuú. ¹⁰ Ne dékamégé ntó ákuú muú nyú nnó, ‘Ata’, néndé déwya lé Ata ama. Ata yimbo

* **23:9** Elú wáwálé nnó: Jisɔs ajógé fɔ lé ne ante abi ábyené ese, ajógé lé ne bɔɔ abi ákelege nnó ákuúgé ebwɔ mabo kpakpa, nnó ákwɔ ɲɔ.

elé Kras, Muú yi Esᵋwᵋ akweré ji elá gefwa. ¹¹ Muú ayi ábée muú kpaá né geluágé nyú, abó mambé lé menkpané defwé nyú. ¹² Yéndemuú ayi ábwége geme jí, Esᵋwᵋ awáne nye ji gelu. Ne yéndemuú ayi asele mmye ji nnó apó yéé muú fᵋ, Esᵋwᵋ apye nye ji akwᵋ ᵋgᵋ.

*Jisᵋs ashule ndo mbaá anleré mabé Esᵋwᵋ ne ekwᵋ bᵋᵋ Farasi
(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)*

¹³ Ne Jisᵋs afé mbe manjᵋge aké, “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esᵋwᵋ ne enyú ekwᵋ bᵋᵋ Farasi ejame nye dᵋᵋ. Enyú délu bᵋᵋ démbwᵋlé, nénde unó bi enyú dépyéé, dégbéé bᵋᵋ nnó ákpege fᵋ né gefwa eyigé Esᵋwᵋ ágbárege. Enyú ambᵋᵋ dékpené fᵋ né geji ne délyágé fᵋ meti nnó bᵋᵋ abi amuame makpe wye ákpe. ¹⁴ Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esᵋwᵋ ne enyú ekwᵋ bᵋᵋ Farasi ejame nye dᵋᵋ. Enyú délu bᵋᵋ dembwᵋlé, néndé enyú denyéé akwi andée upwᵋᵋ né unó bwᵋ enyú depyéé eké delú cho né mbe ushu Esᵋwᵋ, depyéé mmyemenene nyú éshyaá né mbe ushu bᵋᵋ. Né meso gébé efwyale ewé Esᵋwᵋ achyge nye enyú ejame nye dᵋᵋ. ¹⁵ Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esᵋwᵋ ne enyú ekwᵋ bᵋᵋ Farasi ejame nye dᵋᵋ. Enyú délu bᵋᵋ dembwᵋlé, néndé dékene déjye yéndé mbaá nnó dépye yé muú ama ayi alá kwᵋlege Esᵋwᵋ, akwᵋlege ji. Ne muú akamege nnó akwᵋlege Esᵋwᵋ, depye ji ákwᵋre alá elé muú ayi agéne nye efwyale dᵋᵋ né ntoné mewé apwᵋᵋ enyú ambᵋᵋ. ¹⁶ Efwyale ewé egile enyú ejame nye dᵋᵋ. Enyú délu eké bᵋᵋ ame nónómé abi ájame ate meti. Enyú délerege bᵋᵋ nnó, ‘Mbᵋge muú anyégémen akelégé echa upe Esᵋwᵋ nnó apye genó ne ála apye wᵋ, ewémbᵋ epᵋ yéé genó. Yémbᵋ mbᵋge muú akelégé unó bi ákwye ne gesege ᵋka ebi ulú né mmu echa upe Esᵋwᵋ nnó apye genó, abᵋ mampye genó eyigé ji anyémeno.’ ¹⁷ Enyú ukenkéne bᵋᵋ ame nónómé, enyú deféré nnó ndé genó gᵋᵋá na dᵋᵋ gepwᵋ? Genó eyi gélú mmu echa upe Esᵋwᵋ, waá echa upe Esᵋwᵋ ewé epyéé nnó genó eyi gélú mmu gébé ne ukpea né mbe ushu Esᵋwᵋ? ¹⁸ ‘Enyú dema delerege nnó muú anyégémen akelege gelu eyigé apyéé upe Esᵋwᵋ wye nnó apye genó ne ala apye geji wᵋ, genó gefᵋ gepyéé ji. Yémbᵋ mbᵋge genó eyigé ji achyéé nnó ápye gepé né mfaá gelu ne ji akelé, abᵋ mampye genó eyigé ji anyémeno nnó apye.’ ¹⁹ Enyú bᵋᵋ ame nónómé, enyú deféré nnó ndé genó gᵋᵋá na gepwᵋ? Echye ewé elú mfaá gelu eyigé ápyéé upe wye waá, gelu eyigé ápye gepé eyigémbᵋ ne gélú ne ukpea né mbe ushu Esᵋwᵋ? ²⁰ Yémbᵋ muú akelégé gelu eyigé apyéé upe Esᵋwᵋ wye, akelé fᵋ lé gelu eyigémbᵋ gejjeji wᵋ. Akelé ntᵋ yéndégenó eyi gélú né mfaá gelu eyigémbᵋ. ²¹ Ne yéndemuú ayi akelégé echa upe Esᵋwᵋ akelé ntᵋ chóncho ne Esᵋwᵋ muú ajwᵋlége mmu ewu. ²² Muú ayi akelége mfaánebuú akelé ntᵋ gelu eyigé Esᵋwᵋ ajwᵋlége wye chóncho ne Esᵋwᵋ muú ajwᵋlege mfaá geji.

²³ Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esᵋwᵋ ne enyú ekwᵋ bᵋᵋ Farasi ejame nye dᵋᵋ. Enyú délu bᵋᵋ dembwᵋlé, Enyú dekarage menyéé ayi dékpane né makᵋᵋ nyú dékaré malú afya, déchye Esᵋwᵋ melú ema, yé ne utᵋᵋse ebi upyéé menyéé agᵋᵋ gébé. Yémbᵋ delyage mampye ukpékpé unó bi mabé Esᵋwᵋ álerege nnó dépyege. Depᵋᵋ fᵋ pᵋpᵋ ne ate anᵋe, dégᵋné fᵋ ebwᵋ meshwe ne defyéé fᵋ matᵋᵋ ne Esᵋwᵋ wᵋ. Pyege ukpékpé unó bina. Yémbᵋ delyage fᵋ manchye echye ewé enyú debᵋ dechyege me. ²⁴ Ndere demmye mambele ukéke mabe debyaá ayi kpaᵋa, delu bᵋᵋ ame nónómé abi ájame abifᵋ meti. Delu eké muú ayi áchérege manaá ami ji anyúu nnó ekage ámé gejenchi, yémbᵋ áméne mpᵋ mashwᵋne.

25 “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esòwò ne enyú ekwò bòò Farasi ejame nye dòò. Néndé gepòge nyú gélú eké muú ayi ashwònege meso amo ne uchweri menyé pópó, yémbò né mmu, abelege unó bi ji abòò né mati mabomabo. Dépyé unó nnó bòò áférégè nnó enyú délú cho né mbe ushu Esòwò, yémbò matòò nyú agbee ne manwáá ne mmmwólé unó unyeyé. 26 Enyú ekwò Farasi délú bòò amé nónómé, bòge mbe déshwóné mmu amo ne uchweri menyé, depyeyé mbò meso ntó akpeage nye.

27 “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esòwò ne enyú bòò ekwò Farasi ejame nye dòò. Enyú délú bòò dembwólé, néndé enyú délú eké manomé ayi áwáá mbómé né mfaá. Ɔgegé áji, álu malómáló né dafye, yémbò né mmu ágbee ne ugoó áwuú bòò ne ufòòufòò umpwapwáne unó. 28 Wye mbò ntó ne enyú depye wéna né dafye nnó bòò áférégè nnó enyú delu cho né mbe ushu Esòwò, yémbò wáwálé alu nnó né mmu matòò nyú enyú delu bòò dembwólé, ne degbóò mampyégé nchye.

29 “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esòwò ne enyú ekwò bòò Farasi ejame nye dòò. Enyú bòò dembwólé, dékwyeyé manómé bòò ekpávè Esòwò ne ayi bòò abi álu cho né mbe ushu Esòwò, 30 dejòge deké, ‘Esé débó débé nyá gébége ukwene ante sé mbò debó décho fò amu manwá bòò ekpávè Esòwò bimbo wò.’ 31 Ndere enyú dejògé ne ukwene ante se mbò, eleré nnó enyú délú upyáné bòò abi áwané bòò ekpávè Esòwò bimbo. 32 Chóge yé mbe, déneré mampye gabo ayi nyá ukwene ante nyú álòò ula mampye. 33 Enyú mmyò, délú baá utòò, déféré nnó dékágé bó efwyale ewé ekpane nye enyú dékpe né ntoné mewe ewé elá nómégé? 34 Ne gétú eyigé na, ntòme nye enyú bòò ekpávè Esòwò, bòò dénga ne anleré mabé Esòwò. Déwane nye abifò, ne déwómé nye abifò né gekwa, ágbó, détulege nye abifò ne utó né mmu macha mmyemenene nyú ne déma déchyege nye abifò efwyale né malómáló. 35 Ndere enyú dépyembo, gewu eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bòò abi álu cho né mbe ushu Esòwò fa né mme gékpéne nye enyú mmye gelòò ula ne manóò Ebel muú alú cho né mbe ushu Esòwò kpaá gekwóné né ami Sakariya maá Barakia ayi enyú déwané nya né metòò metòò echa upe né geluò eyigé ápyé upe Esòwò wye. 36 Me ngarege enyú wáwálé nnó gewú eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bòò abi álu cho né mbe ushu Esòwò gélú enyú bòò njyé eniné na mmye.”

Jisòs asomége Jerosale (Luk 13:34, 35)

37 Jisòs ajòóge mbò aké, “E é, bòò Jerosale! Bòò Jerosale! Enyú dewane bòò ekpávè Esòwò ne detome abifò ne mataá, bòò dentoò abi Esòwò atómé eta nyú! Mmuá mé ndòndò ne ndò manyweré enyú nkwere nkane mekwò akwérege baá bií, yémbò enyú dékélégé fò. 38 Gége yé nnó, melò nyú éla mé mábómé, éla mewa. 39 Néndé ngarege enyú nnó, elo fina epyégé mbe, enyú démágé gésé me kpaá te bií ebi enyú dejòge nye nnó, ‘Mejé ébè ne muú ayi achwòò né mabo Atá.’”

24

Jisòs agaré ndere áchòò nye echa upe Esòwò (Mak 13:1, 2; Luk 21:5, 6)

1 Jisòs ajòóge mbò, alyáá echa upe Esòwò. Ndere ji ajyeyé baá utòò bií áke áfíú ji nnó álere ji upú ebi átené né mmu dachi echa upe Esòwò. 2 Yémbò Jisòs ashuú ébwò meko aké, “Pò enyú dége mbò uchánchá upé bina uko? Ngarege enyú wáwálé nnó ámuú nye ubi uko kpá, té ne mataá ne mataá yéé ntaá némaá eni nélaá nye mfaá nte nepò.”

*Jisᵛs agaré ndere ankwólé bií ágéne nye efwyale
(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)*

³ Ewyágé Jisᵛs ajye jwólé né mfaá Mékwé Olif. *

Baá utᵛᵛó bií ebwᵛ ebwᵛ ájyé bane ji, ágií ji áké, “Garé esé, nde gébé eyige depotiré na depyé nye? Ne ndé ufᵛᵛ unᵛ upye nye ne esé dékaa gébé eyigé wᵛ ᵛchwᵛ ne gébé eyigé mme ábyéé?” ⁴ Agígé mbᵛ, Jisᵛs ashuu ebwᵛ meko áké, “Sége gébé nnᵛ ekagé muú fᵛ ábwólé enyú déno mewaa. ⁵ Néndé, gejamégé bᵛ áśéle nye mabᵛ ma áchwᵛ eta nyú. Adoo nye ebwᵛ ewᵛmᵛ ájᵛᵛge áké, ‘Me ne nlú Kras, Muú yi Esᵛwᵛ akweré ji elá gefwa.’ Apye nye mbᵛ ábwólé gejamégé bᵛ áno mewaa. ⁶ Ne déwuú nye ntᵛ abya be kwᵛkwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete. Yémbᵛ gébége unᵛ bina uké upyéé, débégé fᵛ ne efᵛ. Néndé unᵛ bina ubᵛ mampye ne epᵛᵛ nnᵛ mme yina achwᵛ kwya wᵛ. ⁷ Gébé eyigémbᵛ ntᵛ malᵛ kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bᵛ bᵛᵛ ámmye nye ne ate, emímí mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu. ⁸ Ewéna ebé nye eké lé ula ulᵛ ubalé bi mendée awúu gébége nebye neké nemmye ji.

⁹ “Gébé eyigémbᵛ ápyéne nye enyú áfyé né amu bᵛ abi áchyege enyú efwyale ne áwane nye enyú. Malᵛ mme meko ápaá nye enyú gétúgé délú ankwólé ba. ¹⁰ Ewéna epyéé nye gejamégé bᵛ ája mmye meso, áferé metᵛᵛ ewé áfyéé ne Esᵛwᵛ, áchyege nye ate mankwaá ne ápaá nye ntᵛ ate.

¹¹ “Ne gejamégé bᵛ ekpávᵛ Esᵛwᵛ abi gebyᵛ áchwᵛᵛ nye, ábwólé gejamégé bᵛ áno mewaa. ¹² Ne gétúgé nchye ayi bᵛᵛ ápye ájame nye dᵛᵛ, gejeé eyigé bᵛᵛ abᵛᵛ gebe nye sé dᵛᵛ. ¹³ Yémbᵛ yéndémuú ayi akogé metᵛᵛ te kwyakwyaá áferege nye ji né efwyale gabo.” ¹⁴ Abya melómélᵛ yina, ayi Esᵛwᵛ ágbárege nye gefwa ne bᵛᵛ bií, ankwóle ba agarege me ji mbaá bᵛᵛ mme meko nnᵛ malᵛ mako né mme ákaa ji, gébé eyigémbᵛ ne mme akwyage nye.

*Jisᵛs agaré nkane áchwᵛ nye Jerosale
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)*

¹⁵ “Danel muú ekpávᵛ Esᵛwᵛ abᵛ ájᵛᵛ nya atᵛᵛ ne ‘geboboge genᵛ eyi gechyege mekpo unᵛᵛ mbaá Esᵛwᵛ.’ Degene nye ndere genᵛ eyigémbᵛ gepyéé né mmu echa upᵛ Esᵛwᵛ.” (Yéndémuú ayi akuú malᵛ ᵛwe ayina akaá ula).

¹⁶ “Gébé eyigémbᵛ, bᵛᵛ abi álu né Judiya ábᵛ ájye ákwᵛ mfaá makwe ábií. ¹⁷ Yéé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnᵛ ashulege mme, ajye bᵛ genᵛ né mmu gepú jíí. ¹⁸ Muú ayi alú ntᵛ né mekwᵛ áchwᵛᵛ yé gébé nnᵛ akere mmu achwᵛᵛ bᵛ nku gefwene wuu ne ábᵛ. ¹⁹ E é ebéé nye mbᵛ nnᵛ ne andéé abi álu ne mané yé ne abi áchyége baá mámbᵛ. ²⁰ Neége mmye mbaá Esᵛwᵛ nnᵛ gébé gebo eyigémbᵛ, gébége fᵛ ne metᵛᵛ nshwᵛne. Yé ebé lé bií uwyaá. ²¹ Néndé gébé eyigémbᵛ, gebéé nye lé gébége gekpékpége efwyale ewé té Esᵛwᵛ akwye mme yina bᵛᵛ alá álu danᵛᵛ ewú. Ne yé ewé emage be sé eké ewémbᵛ epᵛ. ²² Ne wáwálé alu nnᵛ mbogé Esᵛwᵛ ala asᵛᵛ ndᵛ efwyale eyimbᵛ ela mboᵛ wᵛ, ebyénnᵛ yéé muú ayi apome nye apᵛ. Yémbᵛ gétúgé bᵛᵛ abi Esᵛwᵛ ájyaá nnᵛ ábᵛ ábií, asᵛrege nye ndᵛ eyimbᵛ ela mboᵛ.

²³ “Ne mbogé muú agaré enyú nnᵛ, ‘Gége Kras, Muú yi Esᵛwᵛ akweré ji elá gefwa alu fana,’ yéé agaré lé enyú nnᵛ, ‘Alu né,’ dékamégé fᵛ ne ji. ²⁴ Néndé bᵛᵛ gebyᵛ abí áké álu Kras ne bᵛᵛ gebyᵛ abi ake alu bᵛᵛ ekpávᵛ Esᵛwᵛ ntᵛ áchwᵛᵛ nye. Achwᵛᵛge ápyéé nye ukpékpé ufelekpé ebi upwᵛ amu. Apyembo nnᵛ ábwólé bᵛᵛ ako ne mbogé meti ebége yé ebélé bᵛᵛ abi Esᵛwᵛ ájyaá nnᵛ ábᵛ

* **24:3** Elú wáwálé nnᵛ: Mékwé ewéna ekamege mbᵛ gétúgé ejamé unᵛᵛ ebi akuú nnᵛ Olifet dᵛᵛ.

abii, ábwólé ébwó áno mewaá. ²⁵ Kaáge yé nnó mbó mé mbe ngaré enyú unó bina, geméégé nnó upyéégé.

²⁶ “Yé muú achwóó agaré enyú nnó, ‘Gége ji alu mbo né mewaá’, déjyégé wye. Yé agaré lé nnó, ‘Gége abii mbo né mmu baá upú’, dékaméégé fó nnó elú wáwálé. ²⁷ Néndé ndere dasama akéle mamma, ne nebuú négénége, álo ne égbé ébwónyε akwoné ne ébwóbe bóó ako ágéne, wye mbo ntó ne Maá Nte Mekwaá achwóó nyε.

²⁸ “Yéndé mbaá ayi genkwógé genó gebéé, eféé mbo ne denwýone etire denyéé unkwó unó dénwérege.”

Unó bi upyε nyε geméégé nnó Maá Nte Mekwad akérege fa mme

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ “Éfwyale ewéna echwógé, ténéténé ayi ébyéé, ηmécé ekwene nyε gemuage-mua. Mfaá ágénéégé sé, ambe ntó áno mege nyε, ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyíge nyε. ³⁰ Gébé eyigémbo genó eyi gelére nnó Maá Nte Mekwaá achwóó, gegénéégé nyε né mfaánebuú. Ne bóó maló mme meko áfyéε nyε gepúgé negbo állile. Ne ágéne nyε nkane Maá Nte Mekwaá achwóó né mmu gekó ne uto bíi, ne gekpékpéégé énoógé. ³¹ Ndere ji achwóó áfomege nyε gekpékpéé mbá, ne atome nyε makiénné jii nnó ájyε anyweré bóó abi ji ájyáá né mme meko ábé abii mbaá ama.

³² “Pεge gepage genóoge fig degí genó wye. Gébéégé mata jii álogé mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwóné achwóó shúle. ³³ Wyé mbo ntó ne gébéégé enyú dégégé unó bina uko uke upyéé, débó mankaá nnó gébé eyigémbo géla kwókwólé. ³⁴ Ngarege enyú wáwálé nnó njyε eníné na négboó fó kpaá te unó bina ukó úpyéé. ³⁵ Mfaá ne mme ábyéé nyε, yémbo mekomejóó wa alaá te kwyakwya.

Yé muú ayi akáage gébé eyigémbo apó

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Yé muú ayi ákaá bíi ne gébé eyíge unó bina úpyéε nyε apó. Makiénné Ésowo ne mfaánebuú ákaágé fó, yé Maá Ésowo jimbóó ákaá wó. Ékosé wye Nte wuú ji mbii ne ákaá. ³⁷ Ndere epyéé nyá né gébéégé Nowa, wyé mbo ntó ne epyé nyé gébéégé Maá Nte Mekwaá aké akerege meso fa mme. ³⁸ Ne gébé eyigémbo, geméégé nnó genyagé nnyi geshwa nyá bóó, bóó abó ányé, ányúú, ápyéé maba ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bíi bi Nowa ákpené mmu ékpe. ³⁹ Ndere apyémbo, abó ákaá nya genó eyi gepye wó, kpaá te genyage nnyi geshwané ébwó ako. Wyé mbo ntó ne epyé nyε gébéégé Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme. ⁴⁰ Né gébé eyigémbo ntó, ande apea ábéégé ne mekóó aké apyε utóó, Maá Nte Mekwaá akpane nyε ama alyáá ama. ⁴¹ Andée apea ábéégé né mbaá ayi ákwóó unó, akpane nyε ama alyáá ama.

⁴² “Gétú eyíge na, débó mambε peé dégilé néndé, dekaá fó bíi bi Ata nyú akérege meso wó. ⁴³ Kaáge nnó mbógé mboó gepú akaáge gébé eyíge menjó achwóó ne utuú manchwó gya gepú jii, mbo abéé peé abame geji nnó ekáge menjó achwóó agyá akpé mmu. ⁴⁴ Enyú ntó kpómege mmyε gétúgé Maá Nte Mekwaá akerege nyéε meso né gébé eyíge délá dékágé.

Baá defwε abó mampyε matóó bwó chánchá

(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “Bεge ndere maá defwé ayi awyaá denja, apyε utóó bíi chánchá. Nte wuú alyáage ji ne baá defwé abifo nnó apélé ébwó, achyεge ébwó menyé chánchá né gébé gelógéló. ⁴⁶ Galógáló abéé nyε ne maá defwé yimbo, gébéégé nte wuú akéréégé meso agéne nyε nnó ji apyε utóó bíi chánchá. ⁴⁷ Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nyε ji ndere muú kpaá né unó bi ji awyaá uko nnó apélé.

48 Ne mbogé maá utóó yimbo abegé ayi áwyaá gepo gebogebó, ajóge nyé ne gemé jí aké, 'Nte wa abelege nyé dós ne achwó.' 49 Abó mantúlégé ate anme abifo, anyéé anyú mmós ne ate anyuú mmós ne abifo ákwene. 50 Mbogé apyége mbo, nte maá utóó yimbo achwó kwó nyé jí nenmé né gébé eyigé jí alá kaá nnó achwó wó. 51 Abanégé jí mbo, achyége nyé jí gekpékpé éfwyale ewé ebós epwós amu, afyé jí né melu ewé Ésowo afyéé nyé bós dembwólé. Ne bós alilé nyé anyéé manéné ewú.

25

Nekanémejós asó andée makpo afya

1 Jisós afé mbe ajóge aké, "Gefwa eyigé Ésowo ágbárege gelu eké asó andée makpo afya abi álweé mátuléká manjyéé bane menó neba. * 2 Né geluágé ébwó, abi ata awyaá defós ne abi ata akénege. 3 Abi ata abi akénege álweé mátuléká, yémbó ama kpá sé mawéé ami fó nnó ámi malu mmu mátuléká mábyége amá afyé wó. 4 Ne abi awyaá defós akpa mawéé nnó ami malu mmu mátuléká bwó mábyege ébwó ama afyé. 5 Ne élé menó neba yimbo alá achwó wáwá wó, géjá gékpá ébwó ábelé.

6 "Ne metós utuú eké ekwónenege ébwó awú nkane bós ákálege aké, 'Menó neba achwó chwóge débáne jí.' 7 Baá ásoandée bimbo áwúge mbo ákwilé ati mátuléká bwó. 8 Ne abi akénege ajyé kó mawéé mbaá abi áwyaá defós aké, 'Chyége esé ekéké mawéé defyé né mátuléká sé achwó nóomé.' 9 Abi áwyaá defós áshuú ébwó meko aké, 'Ngba mawéé amina makwánégé fó esé ne enyú, chóge mbaá bós abi ákpoó né melo déna amí nyú.' 10 Ne ndere ájyé mana mawéé, menó neba yimbo achwó. Achwóge ase abi ata abi ákpomé mmye álú eféé ágilé jí, afé ákpe né mmu gepú epaá neba ágbé menombi.

11 "Éwyágé abifo ata abi ájyé na mawéé áchwó. Ala dafyé ádóó menombi ákuú aké, 'Ata Ata! néné esé menombi.' 12 Ne menó neba ashuú ébwó meko aké, 'Me ngarége enyú wáwá wó nnó nkágé fó enyú.'

13 Jisós anérége mantó nekanémejós eníné na aké, "Sege yé gébé néndé dekaágé fó bíí ne gébé eyigé me nkerege meso.

Nekanémejós baá defwe makpo alé

(Luk 19:11-27)

14 "Gefwa eyigé Ésowo ágbárege ne bós bíí gelu eké nekanémejós eníné na: Mende fó abó ajyéé neke, gébége jí achwóó jyéé, akuú baá defwé bíí ako, akaré ébwó nka nnó áke gese ne éjí. 15 Achyéé ama uba nka uta, achyé ayifo uba upea ne achyé ntó ayifo geba géma. Akare ébwó nka eyina ndere yéndémuú akáge gbáre atane afé neke. 16 Ayi aselé uba nka uta, achó sé gébé wó, ajyé ló gese manke. Abó ntó nsa uba nka uta. 17 Wyembo ntó ne ayi aselé uba upea apyéé. Jí ntó abó nsa uba nka upea. 18 Yémbó ayi aselé geba géma ajyé cho mme aníí nka nte wuú.

19 "Ébélége nte bwó akéré meso né neke eníné jí abó ajyéé. Akuú ébwó ako nnó áchére áge ndere yéndémuú apyéé ne éjíí nka. 20 Ne ayi achyéé jí uba nka uta achwó téné mbe ushu nte bwó, ajóó ne jí aké, 'Ata achyéé nyá me uba nka uta, nke gese ne éjí, mbo nsa uba ebifó uta gé éjí na.' 21 Nte wuú ashuú jí meko aké, 'Oppe dós, ólu maá defwé melóméló, muú akage nere metós ne wó. Te ndere óleré nnó okage gbáre ekéké nka chánchá, mbelege nyé wó né melu ewé ógbárege gejamégé nka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metós megómego!'

* 25:1 Elú wáwá wó nnó: Né gepoge bós Jus muú abagé neba bós ájyéé Iyaá jí né gepú jíí ne utuu.

22 “Ne maá defwé ayi achyéé ji uba nka upea achwó ntó mbaá nte bwó. Ajóó ne ji aké, ‘Ata ochye nyá ntó me uba nka upea, nke gese ne eji. Mbó nsa uba ebifó upeá gé eji na.’ 23 Nte bwó ashuú ji meko aké, ‘Ópye dóó ólu maá defwe melóméló, muú akage neré metóó ne wó. Te mbaá óleré nnó ókage gbáre ekéké nka chánchá, mbelege nye wó né melu ewé ógbárege gejamé gé nka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metóó megómego!’

24 “Ne kwyakwya ayi achyéé ji gébagé nka géma achwó ntó eta nte bwó. Ajóó ne ji aké, ‘Ata menkaá nnó depó tyéé demmye amba. Ólu eké muú ayi agóme menyéé né mekóó ayi nlá kágé meso yi ápéne. 25 Getú eyigémbo, mbó éfo nnó nka jye enógé ochyegé nye me éfwyale. Njye cho mme nniú eji wye nnó ekagé enó. Gé nka jye na se.’

26 “Ne nte bwó ashuú ji meko aké, ‘Wó ólu maá defwé mebomebo, ne mémbwá, ójóó gé óke me nlu eké muú ayi agóme menyéé né mekóó ayi nlá kágé meso ayi ápéne ne nkyéé mbwé né mbaá ayi nlá ntyaá depomé wó. 27 Getú eyigémbo, mbó óbo ófyé nka ya né gepú gé nka nnó nkeregé meso nse eji ne nsa mfaá.’ 28 Ajóó gé mbo, agaré baá defwé abifó aké, ‘Te mbaá ji aleré nnó akaáge gbáre fó nka eyimbo, sége eji déchyéé muú ayi awyaá uba ufyá. 29 Kaáge nnó muú ayi abó gé nsá né genó, ji ne ámáge gbéé ji ébwó nnó ji abó gejamé gé unó. Yémbó muú ntó ayi alá abóó nsá né genó eyigé me nchyéé ji wó, yé ékéké genó ewé ji awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó alá amu mawa. 30 Ne áfomé ji ntó né epinyá gemua né dafye, mbaá ayi ji awuú nye ubalé, alile anyéé mánjéné.’

Gefóó eyigé Éswó apane nye mpa bóó né bil bi kwyakwya

31 “Gébé gé Maá Nte Mekwaá achwó gé ne enógé, chóncho ne makiénné jii ako, ajwólege nye né mfaá geluó gé gefwa jii éyi gewyaá enógé, 32 ne bóó átanage nye né malo mme mako anyweré né mbe ushuú wuú. Éféé mbo, akarege nye ébwó matoó apea nkane membamé magóhme aferege magóhme ayi álú choncho ne menmené hme. 33 Abelege nye ntoó nema né egbé ébwónye wuú, nema né egbé ébwóébe wuú. 34 Ne mfwa ajóóge nye ne bóó abi alú né egbé ébwónye wuú aké, ‘Chwó gé enyú bóó abi Nte wa ajéle enyú. Denyé gefwa eyigé ji akwyéé mé abelé eta nyú téé gébé gé mme alóó. 35 Néndé mesa abó ámmye me, déchyéé me menyéé, mmwólé manaá épye me, déchyéé me manaá nyú, dége me ndere menkéé, dése me. 36 Mpo ne mandeé mamfyé, déchyéé me mandeé, mbó mmeé dépele me, nkpe denó dekene degene me.’

37 “Éféé mbo ne bóó abi alú cho né mbe ushu Éswó ashúge nye ji meko aké, ‘Ata ndé gébé esé degene mesa ammye wó, dechyéé wó menyéé, mmwólé manaá épyéé wó déchyéé wó manaá ónyuú, 38 ne ndé gébé ntó dégené wó ndere menkéé, dénéne wó, ólu gejóó gé déchyéé wó mandeé ófyéé?’ 39 Ndé mbaá dégené wó ómée, dépelé wó, ókpené denó esé dékené dégené wó?’ 40 Ne mfwa ashúge nye ébwó meko aké, ‘Me ngarege enyú wáwálé nnó te mbaá enyú depye unó bina ne ayme ba, yé ébéle mbaá muú ama ayi alá anja game wó né geluage ayme ba ébyénnó depye mbo lé ne me!’

41 “Ne abwólége nye mmye ajóó ne abi alú ji né egbé ébwóébe aké, ‘Kwilege me ushu, enyú abi mfaánebuú ashule enyú mmye, débó manjye né ntoné mewé ewé élá nó mé gé, ewé me nkweé mé mbelé mbaá danchómelo ne makiénné jii. 42 Néndé mbó nlu mesa déchyéé me menyéé wó, mmwólé manaá épyéé me, déchyé me manaá nnó nyú wó, 43 dé gé me ndere menkéé, déne me wó, nlu gejóó gé déchyéé me mandeé nnó mfyé wó, mmeé dechwó gé me wó, nkpe denó dekéé dégené me wó.’

44 “Éféé mbo ne ébwó áshuge nye ji meko aké, ‘Ata ndé gébé esé dégené mesa ammyéé wó, mmwólé manaá épyéé wó, esé délá póó wó wó? Ne ndé gebe ntó

degene wɔ nkane menjεέ, ɔmeé, ne ɔkrɛne denɔ esé délá depoó wɔ wó?’⁴⁵ Ne ashuge nye εbwó meko aké, ‘Me ngarége enyú wáwálé nnó, te mbaá enyú délá poó yéé muú ama ayi álá anjea gemε né geluágé anje ba bina wó, εbyénnó depoó fɔ me wó.’⁴⁶ Gétú eyigéna, bɔɔ bimbɔ ákrɛne nye né εfwyale εwé élá εbyéé yémbɔ abi alu cho né mbe ushu Εσωω anyé nye genwá eyi gélagé byé.”

26

Ajɔɔ geju manwá Jisɔs

(Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2; Jɔn 11:45-53)

¹ Jisɔs anérége manlere unó bina uko, ajɔɔ ne baá utɔɔ bií² aké, “Enyú dékaá me nnó epaá koó upú elú ndɔ fi elεé, né bií bimbɔ, achyεgé nye me Maá Nte Mekwaá mankwaá nnó áwo me né gekwa.”³ Wye né gébé eyigémbɔ anɔɔ baá ámpyεé upε Εσωω chóncho ne ákprakpa melɔ ágbare ujwɔle né gepúgé Kaifas ayi alu εtukpe ámpyεé upε Εσωω,⁴ ajɔɔ geju ndere εbwó apyεé ne apyε Jisɔs né defya awá.⁵ Yémbɔ áfεré aké, “Dépyεgé fɔ ji gébége epaá εwéna, ékágé bɔɔ áñme ummyε né melɔ.”

Awáá Jisɔs mawéé né melɔ Bétáni

(Mak 14:3-9; Jɔn 12:1-8)

⁶ Né gébé eyigémbɔ, Jisɔs alu né melɔ Bétáni né mmu gepúge Simun ayi abo amεé uba, akuú ji nnó εbwó ájye anyé menyεé.⁷ Ndere εbwó anyé menyεé, mendée fɔ akpe ne mawéé gebé ami majamé ñka dɔɔ. Mawéé amibɔ malu né mmu εkpómé εwé akwyεé ne genó eyigé akuú nnó alabasta. Akpége mbɔ amo Jisɔs mawéé ami mbɔ né mekpó.*

⁸ Ne baá utɔɔ Jisɔs ágégé mbɔ, matɔɔ ásɔ εbwó mmu te ágigé ate aké, “Ulannó ji áchɔɔ mawéé amina?”⁹ Mbɔ ákpoó mami áse gejamége ñka, áchyεé mbaá ubyá bɔɔ.”¹⁰ Jisɔs akaá mé genó eyigé εbwó áfεrege né mmu matɔɔ bwó, ashuu εbwó meko aké, “Ulannó enyú déchyεge mendée yina εfwyale? Ji apyémɔ lé genchánchágé genó eta wa.”¹¹ Ubyá bɔɔ úlú ne enyú yéndégébé yémbɔ gébé eyigé me mbeé ne enyú géjá sé wó.¹² Mendée yina amo me mawéé mina mmyε nnó gébége ngboge ánií me níige.¹³ Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bɔɔ ágárege nye Abya melómélɔ yina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyigé mendée yina apyε. Nkane ágárege, mbɔntó ne áteé nye ji yéndégébé.”

Judas akame mankpó Jisɔs

(Mak 14:10, 11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Εwyágé, maá utɔɔ Jisɔs ama né geluágé abi áfyaneápeá ayi akuú ji nnó Judas Iscarot ajye báne anɔɔ baá ámpyεé upε Εσωω,¹⁵ ajɔɔ ne εbwó aké, “Mbógé me mfyεgé Jisɔs né amu nyú déchyεge me ndé?” Ajɔɔgé mbɔ, ápa uba ngba ba sere esaá meso εfya áchye ji.¹⁶ Eféé ne Judas álɔɔ mankélége meti εwé ji apyεé ne Jisɔs akpe εbwó né ámu.

Jisɔs anyéé epaá koó upú ne baá utɔɔ bií

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Jɔn 13:21-30)

¹⁷ Né bií mbe, ebi epaá bred yi álá muálé élɔ, baá utɔɔ Jisɔs ájye gií ji aké, “Ndé mbaá ayi ɔkélege nnó esé déjyε détyεé menyεé epaá koó upú wyεé?”¹⁸ Agigé mbɔ Jisɔs ashuu εbwó aké, “Chóge né melɔ kpaá, déjyεgé dégéne nye mende fɔ, gárege ji nnó, ‘Ménleré aké, gébé ya gékwané; ne me nkélege

* **26:7** Elú wáwálé nnó: Ntaá né alabasta nétánege nya né melɔ Ijip, mendée yimbɔ achwó né mawéé gebé mimbɔ, abó mami, agbé né mekpó.

manyé menyéé epaá koó upú ne baá utóó ba né gepú jyé.’ ” † ¹⁹ Ne baá utóó Jisós apye wye ndere ji agaré ebwó, átyé menyéé epaá koó upú.

²⁰ Nkwale ákwónégé Jisós ne baá utóó bíí áfyaneápeá, ájwólé ka manyé menyéé. ²¹ Ne ndere ányéé, Jisós ajóó ne ebwó aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, muú nyú ama achyége nye me mankwaá.” ²² Mechó ewé epye ebwó ábó efwyale né matóó ne aló mangíí ji ama, ama aké, “Ata nnó élé me?” ²³ Agígé mbó Jisós ashúú ebwó meko aké, “Élé muú ayi ebwó wuú ne ewa etuúge né mmu akpánkpa ne akpoó nye me. ²⁴ Ne Maá Nte Mekwaá agbóó nye wye ndere nwe Ésoówó abó ajóó mé te gachíí, utonkwa ube ne muú ayi akpóó nye Maá Nte Mekwaá. É! Mbógé nnó ábé dambyé muú yimbo, mbó eló kpaá epwó.” ²⁵ Jisós ájógé mbó Judas ayi alú mankpóó ji achwó gíí ji ntó aké, “Ménleré nnó élé me?” Jisós ashúú ji meko aké, “Mbó ne wó ajóó.”

Menyéé Ata Jisós

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kór 11:23-25)

²⁶ Ne ndere ebwó álú nyéé menyéé yimbo, Jisós abó ntó bréd, anemmye, achyéé matame mbaá Ésoówó. Agyá ntó bréd yimbo uba uba, akaré mbaá baá utóó bíí ajóó aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.” ²⁷ Ne abó ntó amo ne mmóó mmu, anemmye achyéé matamé mbaá Ésoówó, achyéé ebwó aké, “Sége dényú enyú ako. ²⁸ Gége manoó ma na, amí malu menomenyéé ewé Ésoówó anyéé nye ne bóó bíí. Magbélege nyé né mme mampye nnó Ésoówó ájíinte gabo ayi gejamégé bóó ápyéé.” ²⁹ Ama ajóó ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbó mmóó mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye amí make ne enyú né gefwa eyigé Nte wa agbárege.” ³⁰ Ne ebwó ánerégé, ákwá ekwó áféé Ésoówó átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

Jisós agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jón 13:36-38)

³¹ Ewyágé Jisós ajóó ne ebwó aké, “Enyú ako deboó nye delyaá me ne utuú bina mbó ne ásáme né mmu nwe Ésoówó nnó Ésoówó aké, ‘Nwane nye membame mágónme ne ekwó mágónme eláa nye tyátyá.’ ³² Ne nkwlégé né negbo, mbó nye mbe ne enyú né gebagé mewaá Galilíí.” ³³ Ajóógé mbó Pita ashúú ji meko aké, “Yé ebélé nnó bóó ako abó alyaa wó, me nlyágé fó wó.” ³⁴ Ne Jisós ntó ashúú ji meko aké, “Pita, gó ngaré wó wáwálé nnó utuú bina gemégé nnó menó mekwó akú, wó áshyaa nye ndó eléé nnó wó ókágé me.” ³⁵ Ndere Jisós ajóó mbó, Pita anyémenó aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóó ne wó, nshyaa fó wó.” Wyémbó ntó ne baá utóó abifó anyémeno mampye.

Jisós anemmye né Getsemane

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Anérégé eféé Jisós asé ebwó áfé né melu ewé ákuú nnó Getsemane wyéé né mékwé ewémbó. Akwónégé éwu, agaré ebwó aké, “Jwólege fa, mente mmye mbe gachyéé manémmmye.” ³⁷ Ndere ji atené mmye mbe manémmmye asé Pita ne baá Sebēdee apeá (Jemsi ebwó ne Jón) ndere ebwó ájye meshwe né masómé makwó Jisós metóó. ³⁸ Ne ajóó ne ebwó aké, “Masómé amí malú me metóó maténe me meti negbo. Yémbó jwólege fa, debe peé ne me.” ³⁹ Atégé yéé mmye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme anemmye aké, “Nte wa mbógé elú kókage fére amó efwyale yina átáné me mmye, yémbó pye genó eyigé wó ókelege épó fó eyigé me nkélege.” ⁴⁰ Ne ákerégé meso né mbaá ayi baá utóó bíí abí aké álú, abané ebwó ndere ábélege géjyá. Ajóó ne Pita

† **26:18** Elú wáwálé nnó: Gébé eyigé Jisós aké gekwané, ele gébé eyigé ábóó manwó ji né mfaá gekwa.

aké, “Nnó enyú dékágé bífó peé ne me, yéé lé né nchwaneké ama? ⁴¹ Béege peé, dénénémmye mbaá Esòwò nnó ékágé enyú dékpe né mmuameno. Matòó nyú ákélege nnó enyú dénénémmye yémbo menyammye nyú áwya gepwá.” ⁴² Ajjógé mbo ama akéré meso manemmye aké, “Nte wa, mbógé ókélége fò manke nkò efwyale ayina akoó me, gò me nyú ji ndere wò ókele.” ⁴³ Ne ama akérége ndò eyi egbeé epeá né mbaá baá utòó bií álú, abané wye ndere ebwó ábélege géjyá néndé géjyá gejá ebwó ame dàó. ⁴⁴ Ne Jisòs amágé lyaágé ebwó, ajye nemmye ndò eyi egbeé eléé annyuaré wye mmyemenene eyimbo. ⁴⁵ Ne ama kérége mbaá baá utòó bií ajòó ne ebwó aké, “Délú bélege géjyá, degbeé mmye? Gége gébé gekwané eyigé áchyegé nye Maá Nte Mekwaá mankwaá ne áfyé ji né amu bòó ubeé. ⁴⁶ Kwilege mme déjyé, gége muú ayi achyegé nye me mankwa mbo alé chwó.”

Apye Jisòs

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴⁷ Wye ndere Jisòs alú jòóge mbo, maá utòó wuú ama ayi akámege Judas né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bòó. Bòó bimbo ágbaré bò aparanja ne mámbo unòó. Bòó bi átómé ebwó élé anòó baá ámpyee upe Esòwò ne ákpakpa melò. ⁴⁸ Eké epyembo, Judas abó mé mbé agaré ebwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbo pyége.” ⁴⁹ Akwónégé, yé gébé achò sé wó, akoó cho afé mbaá Jisòs aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaa. ⁵⁰ Atyágé ji mbo, Jisòs ajòó ne ji aké, “Mejeé wa, chò mbé ne utòó byéé.” Ajjógé mbo bòó bimbo áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato. ⁵¹ Agbárégé Jisòs mbo, muú ama né geluágé abi álú ne Jisòs, ajuú aparanja asó etu memfós etukpe ámpyee upe Esòwò. ⁵² Ne Jisòs ajòó ne ji aké, “Shwóré aparanja wye né mmu mekò, néndé bòó ako abi ámmye umye ne aparanja, agboó negbone aparanja. ⁵³ Óferé nnó nnegé mmye mbaá Nte wa nnó apoo me, atómé fò gejamégé makiénné ji nnó áchwó apoo me? ⁵⁴ Yémbo, me mpyegé mbo, epye mbó nnó ne unòó bi ñwe Esòwò ajòó upe wáwálé?” ⁵⁵ Wye né gébé eyigémbo, Jisòs ajòó ne gejamége bòó bimbo aké, “Enyú dechwó na ne bò aparanja ne mámbo unòó mampye me nnó me nlu menjó? Me nlú fa ne enyú yéndé bií, nlerégé mekomejòó Esòwò né echa upe, nnó débó degéé me mampye wó? ⁵⁶ Yémbo, depò etiré depye mbo na, nnó unòó bi bòó ekpávè Esòwò ásamé ubé wáwálé.” Eféé ne baá utòó bií ako áboó ályaa ji.

Jisòs akpe unòó mpa

(Mak 14:53-65; Luk 22:63-71; Jon 18:13, 14, 19-24)

⁵⁷ Ne baá utòó bií alyágé ji mbo, bòó abi ápyene ji, ase ji áfé né gepúge Kaifas ayi alu etukpe ampye upe Esòwò. Eféé mbo nto ne anleré mabé Esòwò chóncho ne ákpakpa melò anyweré. ⁵⁸ Ne ndere ájye, Pita akwòlege ebwó meso gachyéé, gachyéé kpaá te akpené né mmu dachi etukpe ampye upe Esòwò. Akpégé, ajye jwólé ne ámbamé dachi etukpe mangé genó eyigé apye mbaá Jisòs. ⁵⁹ Anòó baá ampye upe Esòwò ne bòó ako abi ájwólé mmu echa eso, ákélé amma mpa gebyó mamma Jisòs mmye nnó áwá ji. Yémbo ágé yéé ema wó. ⁶⁰ Ne gejamégé bó ntésé gebyó átané áma Jisòs depò mmye, yémbo yéé mémá ema ewé eleré nnó Jisòs akwé mpa epó. Ewyágé, bò ntésé gebyó apeá achwó, ⁶¹ ne ájòó aké, “Maá mende yina ji aké, me nkagé mú echa upe Esòwò ne gemégé nnó ndò eléé ekwóné mmagé nténe ewú.” ⁶² Eféé mbo ne etukpe ampye upe Esòwò akwilé ajòó ne Jisòs aké, “Wò ntó óp ne meko manshuú né depò etire bòó ájòóge mbo nnó ópye?” ⁶³ Yémbo, yéé meko Jisòs ashuú ji wó, etukpe ema ñmére ejòó eké, “Me ngígé wò né mabò Ata Esòwò, muú alú mebe yéndégébé, mbógé wò ne ólú Maá Esòwò, Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa

gáré.” ⁶⁴ Agígé mbò, Jisàs akamé aké, “Mbò ne wò ojò. Yémbò mengaregè enyú wáwálé nnó: meso gébé degéne nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwólé né egbé ebwònye Èsòwò ayi apwò amu ne dégene nye ntó ndere achwò né mmu gekógé mfaánebuú!” ⁶⁵ Jisàs ajògè mbò, etúkpe ampye upe Èsòwò agyá mandé jí né mmye manleré nnó metòò esò jí dòò, akálé aké, “Amege mmye ne Èsòwò! Ndé gécha démage kéle bò ntésé? Enyú ambòò dewú mé ndere jí ámége mmye ne Èsòwò!” ⁶⁶ Déferé nnó ápyéé nnó ne jí?” Agígé mbò, bòò ako áwya aké, “Akwe mpa ne abò mangbó.” ⁶⁷ Eféé ne ábòò mankpó Jisàs matye ushu ádoó jí ukpékpé ne bòò abifò ádoó jí maka, ⁶⁸ ájwiyagé jí áké, “Wò òlu Kras, Muú yi Èsòwò akweré jí elá gefwa. Garé esé, Waá adoó wò?”

Pita ashya nnó akadgé fò Jisàs

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jòn 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ndere epyembo, Pita alú wye ka né dachi etúkpe ampye upe Èsòwò, aké apélé maá mesò mendée fò alú maá defwé etúkpe ampyeé upe Èsòwò, achwò jòò ne jí aké, “Wò ntó òbò òlú ne Jisàs muú Galilí.” ⁷⁰ Ajògè mbò, Pita ashya né mbe ushu ebwò ako aké, “Chaá-ó nkaá yé geno eyigé òjòge mbò wó.” ⁷¹ Ashyágémbò akwilé afé né menombi gébámé. Eféé maá mesò mendée ayi fò agégé jí ajòò ne bòò abi átené eféé aké, “Mende yina abò alú ne Jisàs muú Nasaret.” ⁷² Yémbò Pita ama shya wye shya afyé amu mewé aké, “Wáwálé nkaágé fò mende yimbo.” ⁷³ Eké ewyage bòò bí átené eféé áchwò jòò ne jí aké, “Wáwálé gembí gepò mmu, wò ntó òlú muú bwò ama néndé nénómé mejòò neé néleré mbaá ayi wò òtané.” ⁷⁴ Ndere ájòò mbò Pita aké. Me nkaá kpé mende yimbo te mfaánebuú. Wye ndere jí akélege mbò, aké awúu menò mekwò akú kòkògòlòkòò. ⁷⁵ Ne ténéténé yimbo Pita ate mekomejòò ayi Jisàs abò ájòò ne jí nnó, “Gemégé nnó menò mekwò akú, òshya nye ndò eleé nnó òkaágé fò me.” Ne atané dafye anyò meko ngbó ali segé segé.

27

Afé né Jisàs mbaá Palet

(Mak 15:1; Luk 23:1, 2; Jòn 18:28-32)

¹ Bii ujjágé ne dondo, anòò baá ampye upe Èsòwò ne ákpakpa melò áchomé, áso mala ndere ápye ne áwá Jisàs. ² Ne ánerégé mansò mala, áwé Jisàs amu áse jí afé mbaá Palet gòmena bòò Rom.

Negboné Judas

(Anj 1:18, 19)

³ Judas muú akpoó Jisàs ágégé nnó ásò mpa nnó áwáne Jisàs, byò ukaré jí mmu, aferé nnó jí apye gabo, akpá uba ngba sére esaá meso efya eyi jí abò akpoó Jisàs ajye shuú etukpe ampye upe Èsòwò ne ákpákpá melò. ⁴ Ajòò ne ebwò aké, “Mpye gabo manchyaá manóò nte mekwaá ayi álá apyéé gabo wò.”

Bòò bimbo áshuú jí meko aké, “Ewémbò eta esé ndere ndé? Gabo ayi mbò akpa wò.”

⁵ Ajògè mbò, Judas atyá ñka eyimbo eféé né metòò gepú echa upe Èsòwò atané ajye shuú geme jí.

⁶ Ne anòò baá ampye upe Èsòwò ápwé ñka eyimbo. Ajòò aké ñka eyina élé ñka manóò, ne ébé sé ekamé fò nnó décho ñka eyina melu ema ne eyi elu ne mmu mekwa ñka echa upe Èsòwò wó. ⁷ Afyéégé makpo bwò mbaá ama, áke ábòò ñka eyina ána melu mme mbaá menkwyé unje meséé anigé anke bòò wye. ⁸ Elo né gébé eyigémbò kpaá te fina álú ákuú melu mme ewémbò nnó mewaaá manóò.

⁹ Ερρϋέμβο nnό mekomejόό ayi Jerimaya muú ekpávε Εσωω abό ajόό abe wáwálé. Ji ajόό nya aké áσε uba ηgba bό séρε εσαά meso εfya εyi elú gese eyi bόό Isreli ákamé mana ji, ¹⁰ άpυε wye ndere Εσωω agaré me ana melu mme mbaá menkwυεέ ujemeséé.

Palet agii Jisás bό nkwé
(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jón 18:33-38)

¹¹ Ndere Jisás atené né mbe ushu Palet gόmena bόό Rom, Palet agii ji aké, “Wό ne álú mfwa bόό Jus?”

Ne Jisás ashuú ji meko aké, “Elu nkane ajόό.” ¹² Yέmbό gebyό εyigé anόό baá ampυε upε Εσωω ne ákpakpa melo ámalé ji mmyε, yeé meko Jisás ashuú ji wό. Ajwólé wye ji nyámé. ¹³ Ne Palet agii yé ji aké, “Nnό wό owuú mbό fό depό εtiré bόό bi aké wό opye?”

¹⁴ Yέmbό Jisás ajwólé wye ji nyámé. Εwéna εpυε mfwa bόό Rom akwe tametame.

Palet asό mpa nnό áwá Jisás
(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jón 18:39—19:16)

¹⁵ Ne gepόgέ gόmená bόό Rom, gélú nnό yéndé ημε, gébégέ epaá koό upú, áferégé muú denό ama né gepúgέ denό, ndere bόό ákélege. ¹⁶ Ne wye né gébégέ epaá koό upú εwέmbό, mende fό ayi bόό akaá ji dόό gétúgέ depό εtiré ji apυέε abό akpε denό. Akamege Barabas. ¹⁷ Ne ndere melo meko εchomé né dachi Palet, Palet agii εbwό aké, “Enyú dékélege me mferé ndé muú né denό; Barabas waá Jisás muú ayi ákuú ji ntό nnό Kras?” ¹⁸ Palet agii mbό néndé akaá chánéné nnό elé wye né nchυε detú ne ákpakpa bόό Jus άpyené Jisás áchwό ne ji eta wuú. ¹⁹ Ne ndere Palet ajwólé né mmu εcha eso apane mpa yina, mendée wuú atό áchwό gáρε ji aké, “Féré amu né mpa mende yimbό, néndé apυε gabo fό wό. Genό εyigé Εσωω alere me ne géjya gétú jii fina gechυε me εfwyale dόό.”

²⁰ Yέmbό anόό baá ampυε upε Εσωω ne ákpakpa melo áfyε εshυε nnό ájόό nnό Palet aféré Barabas né denό, alyaá Jisás nnό áwá. ²¹ Ne Palet ama agii εbwό aké, “Ebwό bina apeá, ndé muú ayi εnyú dékélege nnό mferé ji né denό?”

Ashuú ji meko aké, “Esé dékélege nnό wό oferé Barabas.”

²² Palet ama anηmere agii εbwό aké, “Enyú dékélege me mpye yeé nnό ne Jisás ayi ákuú ji ntό nnό Kras?” Ama áshuú ji meko aké, “Gό áwό ji né gekwa.”

²³ Ajόόgέ mbό, Palet ama gií εbwό aké, “Ulannό εnyú dékélege nnό áwá ji? Ndé gabo ayi ji άpyeé?”

Yέmbό, εbwό áwya wyale ne εshυε áké, “Gό áwό ji né gekwa!”

²⁴ Ne Palet agégé nnό ji atulege mmyε detú εfwyale ekagé tane mbόgέ ji álá akamé nnό áwá Jisás wό, Atό ájυε chwé manaá, áchwόό chυéε ji ashwóné amu né mbe ushu bόό bimbό aké, “Amu ya apό né negboné mende yina, gé εfwyale nyú mbό”.

²⁵ Ajόόgέ mbό, bόό bimbό ákamé áké, “Gό gewu εyigémbό gewilé esé mmye chóncho ne baá esé.”

²⁶ Palet aférégέ Barabas né denό. Atulé Jisás ne geto ne álé lyaá nnό bόό bee Rom ája ji ájye áwό ji né gekwa.

Bόό bee ájwyagé Jisás
(Mak 15:16-20; Jón 19:2, 3)

²⁷ Palet alyágé Jisás nnό áwό ji né gekwa, bόό bee bií áσε Jisás áfé ne ji né εcha gόmena, ákuú bόό bee ako áchwό nό ji mme, ²⁸ aféré ji mandeé mmyε, áfyé ji εwulé megéle éwé elú eké nkúu afwa. ²⁹ Atό elá meshii áfaá Jisás né mekpo ne

áfye ji ntó meto né ebwó eké meto gefwa. Apyégé mbo, átóme manó né mbe ushu wuú ne ájwaáge ji áké, “Wó Mfwa bós Jus neki nébé ne wó.” ³⁰ Ndere ájwyáge ji mbo, ákpóo ji matyé mmye, ne áfós meto ewémbó né ebwó wuú ádo ji né mekpo. ³¹ Anérégé mánjwya ji, áferé nkúu megélé yimbó ákeré áfye ji mandéé jíí né menyammye wuú. Aja ji ájye wó né gekwa.

Awó Jisós né gekwa

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jón 19:17-27)

³² Ndere ájyee, átuú ne mende fó né meti ayi ákuú ji nnó Simun muú melo Seren, ápye ji ne utó nnó akpá gekwagé Jisós. ³³ Akwónégé né melú éwé ákuú nnó Golgota, mabo ami matene nnó “Melú Uηκόηκό Makpo” ³⁴ áchyeé Jisós mmós amí áchwaré ne genó eyi génywónge nnó anyú ne afwóregé mami, ashya manyú.

³⁵ Ebwó áwógé ji, áñme gefógé megyaa fó nnó ákaré mandéé jíí. ³⁶ Anérégé ájye jwóle mme ábáme Jisós efeé. ³⁷ Ndere ebó epyéé mbo ása genó eyigé áké Jisós apye né gebagé genós awó né mekpo gekwa eyigé áwómé Jisós wyee. Ása wye áké, “Gé Jisós Mfwa bós Jus na.” ³⁸ Wye né bíí ebií mbo, áwó nyá ntó anjo apeá né ebi bwó ukwa. Áwó ama né ejíí gekwa né egbé ebwónyeyé Jisós ne ama né egbé ebwóbe wuú.

³⁹ Ne bós abi ákoge koógé ájúu Jisós mashyeyé mmye, ákamege ne makpo ájwyage ji áke, ⁴⁰ “Wó muú oké omugé echa upe Esówo, gemégé nnó ndó eléé ekwóné wó omage tene ewéchá, mbógé nnó olu Maá Esówo, póo geme jyé, otáné mfaá gekwa oshulé mme.”

⁴¹ Wyémbó ntó ne anós baá ampye upe Esówo ne áñleré mabé Esówo chóncho ne ákpakpa melo ájwyaá ntó Jisós áké, ⁴² “Apoóge bós bí chachá, yémbó akaágé póo gemé jíí? Pó nnó ji áké na ji alu Mfwa bós Isrelí? Goge ji átáné mfaá gekwa áshuúlé mme ne esé defyeeé matós se ne ji. ⁴³ Ji áfyeeé metós ne Esówo, ne Esówo áchwó ápoó yé ji mbógé ágboó ne ji, néndéé ji ajógé áké ji alú Maá Esówo.”

⁴⁴ Yé bós ubée abi áwómé ntó ebwó né ukwa, wyémbó ntó ne ájúu Jisós mashyeyé mmye.

Negboné Jisós

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jón 19:28-30)

⁴⁵ Kálánká efyáneépeá eké ékwónege, ηmee énomé, gemmua gékwé né melo meko kpaá te kálánká eléé. ⁴⁶ Wye né kálánká eyimbó eléé, Jisós alo mánkalé kénké áké, “Eli, Eli lama sabatani” ula etené nnó Esówo wa Esówo wa, ndé olyaá me mbíí né efwyale?

⁴⁷ Ne bós abifoé abi átené efeé, áwúgé ndere Jisós ajóge mbo, áferé áké, “Akuú mbo lé Elija muú ekpávé Esówo.” ⁴⁸ Ne muú ama né geluágé abi átené efeé, alomé gatelé ajye bó ekochá anyua né mmu mmós amí mamýáme, ajo né genós abweé asa né ubós meno Jisós nnó anyú.

⁴⁹ Yémbó abifoé áké, “Gó ji ábé ewú dégé kpé nnó Elija achwó póo nye jíí!”

⁵⁰ Ne Jisós ama akále kénké afyeyé geme jíí né amu Nte wuú Esówo.

⁵¹ Wye ndere metós ekwené Jisós mbó, ndeé eyi ekaré echa upe Esówo egyptalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme, mme anyigé, tegetege matarávé agyalé ubauba. ⁵² Manome ánené alá fuúfuú ne gejamégé bós Esówo abi agboó mé te gachi, ákwilé né negbo. ⁵³ Gébégé Jisós akwilé né negbo. Bós Esówo bimbo, átáné né manome áfé né Jerosale melo ukpea. Aleré mmye mbaá gejamégé bós.

⁵⁴ Ne muú kpaá bɔɔ bee ne bɔɔ bee abifo abi álú eféé ábáme Jisɔs, ágégé ndere mme anyigé, ne unó bifɔ ebi upyee éfo ekwɔ ébwɔ matɔɔ. Aǝǝge áké, “Wáwálé mende yina abɔ alu Maá Ésɔwɔ.”

⁵⁵ Gébé eyigémɔ ntó, gɛjamégé andée, átané tete ágéné yéndégenó eyi gɛpye. Andée bina átané ne Jisɔs kpaá te né Galilii ákwólé ji, ápóge Jisɔs, achyɛge ji unó bi akélege. ⁵⁶ Né geluage andée bina élé, Mɛri ayi atané melo Magdala, Mɛri mmá Jɛmsi ébwɔ ne Josef, ne Mɛri mma baá Sebɛdee. *

Anii Jisɔs

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jɔn 19:38-42)

⁵⁷ Ne nkwale akwonege, muú ŋka fɔ ayi atane melo Arimatya akuú ji nnó Josef achwɔ. Ji ntó alú nyá maá utɔɔ Jisɔs ama. ⁵⁸ Achwɔgé, ayye bane Palet agii ji nnó achyɛ ji utó ji ayye afere genkwógé Jisɔs anii. Ne Palet achyee utó nnó afere genkwógé Jisɔs áchyɛ ji. ⁵⁹ Ne Josef aségé genkwógé Jisɔs, afyalé géji ne éshyɛ ndéé pópó ⁶⁰ abwée ayye béle né mmu menome meke ewé ji apye bɔɔ akwyee né eba ntaá. Abélége, apelé gekpékpégé ntaá akweré meno menome ewémɔ alyaa awilé ji. ⁶¹ Ndere ji apyee unó bina, Mɛri muú melo Magdala ne Mɛri ayifo ájwólé toitoi ne menome ewémɔ ápélé.

Palet atɔɔ bɔɔ nnó abamé menome Jisɔs

⁶² Ne bií uyyage, mmyeke bií ebi bɔɔ Jus ákpomege mmye manyé uwyaá bwɔ ukoge, anɔɔ baá ampye ure Ésɔwɔ ne ekwɔ bɔɔ Farasi áyye báne Palet, ⁶³ ágaré ji áké, “Ata, délu téé mbɔ ndere muú dembwólé yimbɔ ajɔɔ nyá gébége ji alú mebe nnó, ‘Ndɔ eléé ekwónégé Ésɔwɔ abwɛge nye me nkwlílé né negbo.’” ⁶⁴ Ndere élúmbɔ esé dekelégé nnó wɔ ofye bɔɔ ábámé menome ewémɔ kpaá te ndɔ eyimbɔ eléé ekóge. Éwéna epye nye nnó ekagé baá utɔɔ bií ájɔ genkwɔ ji, ne meso gébé agarege gebyɔ nnó Ésɔwɔ apye ji akwlílé né negbo. Mbɔgé alá apye mbɔ wɔ, ne ájogé genkwɔ jii, dembwólé etire nana depwɔɔ nye etire mbembɛ.”

⁶⁵ Aǝǝgé mbɔ Palet áké, “Pye ndere wɔ akágé pye, kwyyéé bɔɔ bee abele ábámé menome ewémɔ chánéné.”

⁶⁶ Ne áyyégé afye gelo né menome ewémɔ nnó ékágé muú anene ewu, afye bɔɔ bee ábámé ewu.

28

Jisɔs akwlílé né negbo

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jɔn 20:1-10)

¹ Bií uwyaá bwɔ ukógé, ndere bií uyyáge, Mɛri muú melo Magdala ne Mɛri ayifo atané áyye chere ndere menome Jisɔs élú. ² Aké apele mme abɔ anyigé ne éshyɛ. Ekiénné Ésɔwɔ etané mfaánebuú, echwɔ bógene ntaá eininé mbɔ ebelé babá ejwólé mfaa. ³ Menyammye wuu agénege manémané eké gasama, ne mandé jii ashwánege pópó eké éshyee ndéé. ⁴ Epyégé mbɔ, bɔɔ bee abi ábámé menome ewémɔ áwe jaja ne éfo metɔɔ getu jii, ákwé eké unkwɔ bɔɔ.

⁵ Ne ekiénné Ésɔwɔ ewémɔ ejɔɔ ne andée bimɔ eké, “Défógé. Nkaá nnó enyú dékelege mbɔ lé Jisɔs, ayi ábɔ áwómé ji né gekwa. ⁶ Ji apósé fana, akwlílé né negbo wye nkane ji abɔ ajɔɔ nnó epye nye. Chwógé dégé melú ewé ábɔɔ ábelé ji. ⁷ Ne kérege meso wáwá, dégaré baá utɔɔ bií nnó, ‘Ésɔwɔ apye ji akwlílé né negbo. Abɔ mǝ mbɛ ne enyú afé né Galilii; dégené nye ji ewú!’ Gége genó eyigé me mbɔɔ mangaré enyú mbɔ.”

* 27:56 Elú wáwálé nnó: Baá bina élé Jɛmsi ébwɔ ne Jɔn.

⁸ Andée bimbɔ átané né menome ne gatelé, ne efo metɔ́, yémbɔ ájyɛ́é ne nechóchɔ́. Ake wáwá manjyɛ́ gáre baá utɔ́ Jisɔ́s meko ayi ekiénné egaré ebwɔ́.

⁹ Ne ndere ebwɔ́ ájyɛ, Jisɔ́s abané ebwɔ́ né meti, atamé ebwɔ́ aké mejé ebé ne enyú. Andée bimbɔ́ ákwé ji né uká ánoge ji. ¹⁰ Ne Jisɔ́s afyɛ́é ye ebwɔ́ metɔ́ aké, “Défɔ́gé, choge dégaré anmé ba nnó ájyɛ ne Galilíi, ágéne nyɛ me ewú.”

Ambamé menome Jisɔ́s agaré mechɔ́ ewé epyɛ́

¹¹ Ndere andée bina ájyɛ né melɔ́ manjyɛ́ gáre baá utɔ́ Jisɔ́s genó eyigé Jisɔ́s ne ekiénné Eɔ́wɔ́ ájɔ́, bɔ́ bee fɔ́ abi ábɔ́ ábáme menome Jisɔ́s, áfé ntó né melɔ́ manjyɛ́ gáre ánó baá ampyɛ́ upe Eɔ́wɔ́ yéndégenó eyi gepyɛ́. ¹² Apyɛ́gembo, anɔ́ baá ampyɛ́ upe Eɔ́wɔ́ chóncho ne ákpakpa melɔ́, áchomé mbaá ama, áso mala akpa gejamégé ñka áchyéé unyéle mbaá bɔ́ bee bimbɔ́ ¹³ Agaré ebwɔ́ aké, “Débɔ́ mangaré bɔ́ nnó, baá utɔ́ Jisɔ́s achwɔ́ jo genkwɔ́ jii ne utuú gébége enyú débélege gejyá. ¹⁴ Ne mbɔ́gé gɔ́mena awúgé mechɔ́ ewé, esé dékagé nyɛ ndere dégárege ji, nnó ekagé enyú dékpe efwyale.”

¹⁵ Bɔ́ bee áségé ñka eyimbɔ́, ájyɛ́ gáre wyɛ ndere anɔ́ baá ampyɛ́ upe Eɔ́wɔ́ aké ebwɔ́ ágaré. Ne abya yina atyaá akpe né gebagé mewaá bɔ́ Jus geko, yéé te fina abya yina álu asanege né gebage mewaá bɔ́ Jus.

Jisɔ́s aleré mmyɛ́ mbaá baá utɔ́ bii

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jɔ́n 20:19-23; Anj 1:6-8)

¹⁶ Baá utɔ́ Jisɔ́s afyaneama áwugé meko ayi Jisɔ́s alɔ́ ebwɔ́, áfé né mfaá mékwé né gebage mewaá Galilíi ndere Jisɔ́s agaré ebwɔ́. ¹⁷ Ne ebwɔ́ ágegé ji, ánoge ji yémbɔ́ abifɔ́ áwyaá dembyɔ́ né metɔ́. ¹⁸ Jisɔ́s ajɔ́ ne bwɔ́ aké, “Eɔ́wɔ́ achyéé me uto né unó uko bi úlú, né mfaánebuú ne fa mme.” ¹⁹ Ndere elúmbɔ́ chóge ye né malɔ́ mme meko dépye bɔ́ ábé ankwólé ba. Abi akemege mambé ankwólé ba, wyagé ebwɔ́ manaá Eɔ́wɔ́ né mabɔ́ Eɔ́wɔ́ nte ne ami maá ne Mendoó Ukpea. ²⁰ Lérégé ebwɔ́ nnó akwólege majyɛ́é ami me nchyéé enyú. Ne kaágé wáwálé nnó me mbéé wyé ne enyú yéndégébé kpaá te mme abyɛ́.

Abya melóméló Jisós Kras ndere MAKOS ásamé

*Mekomejós ayi Jón menwyaá bós manaá Esowó ágarége
(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)*

¹ Gé náne abyá melóméló ayi Jisós Kras, Maá Esowó ákéné. ² Abya yina alo wye nkane Asaya muú ekpávé Esowó abó ásamé nnó, “Esowó aké, ‘Wuúgé, ntóme nyé muú dentós wa ayi abó mbé ne wó manchwó kwyé meti wye.’

Asaya ama asá ntó nnó, ³ muú fɔ abene mbó né mashwone aké, ‘Kwyége meti Ata dakéné. Nyaáge éwú ébé cho!’ ”

⁴ Bii fɔ Jón achwó né mashwone agarege yéndemuú nnó ákwóré metós wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Esowó nnó, Esowó ajinte gabo wuú. ⁵ Yéndégébé gejamégé bós átanége né gebagé mewaá Judiya ne bós Jerosale áko ájyé wu mekomejós Jón, áshuú ekúú né gabo ayi ebwó ápyéé, Jón awyaáge ebwó manaá Esowó né Ebeé Jodan.

⁶ Jón áfyé mandeé ayi átós ne bya mpó mashwone. Awélé ekandá mekó menya né gebwé jii, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwyós.

⁷ Jón agarege bós aké, “Muú fɔ achwó mbó me meso ayi áneá gemé apwó me, nkwané yé muú ayi nkage mbyéle mme nkaá manyii unó uka bii wó.”

⁸ Ama jós aké, “Me nwyage enyú ne manaá Esowó mamímamí ne ji ayi áchwó awyage nyé enyú ne Mendoó Ukpea.”

*Awyaá Jisós manaá Esowó
(Mat 3:13-17; Luk 4:1-13)*

⁹ Né gébé eyimbo, Jisós atané né meló Nasaret né gebagé mewaá Galilii achwó nnó Jón awyaá ji manaá Esowó * né Ebeé Jodan. ¹⁰ Gébége awyaá ji manaá Esowó átánége né mmu nnyi, agé mfaanebuú anené Mendoó Ukpea etané mfaá éshúlege ji mmye nkane gepwine. ¹¹ Ne meko atané mfaánebuú aké, “Wó alu maá metós wa, metós egós me ne wó dós.”

*Danchóméló ammuá Jisós
(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)*

¹² Ténéténé yimbo Mendoó Ukpea épye ji afé né mashwone. ¹³ Jisós abelé ewu usaá ndó upea, ne danchóméló achwó kpelé ji. Mbaá ayi ji alu, menya mebomebo ntó elu wye ne makiénné Esowó áchwó póó Jisós.

*Jisós ab utós bii né Galilii
(Mat 4:12-17; Luk 4:14, 15)*

¹⁴ Ewyagé Heród apyéé Jón áfyé denó. Jisós atané né gebagé mewaá Judiya afé né Galilii agarege abyá melóméló ayi atané mbaá Esowó. † ¹⁵ Ajósge aké, “Lyage gabo nyú dékámé ne abyá Esowó melóméló élé gébé eyigé Esowó ágbarege gefwa jii gelá kwókwólé.”

* **1:9** Elú wáwálé nnó: Manwyaá bós manaá Esowó ele manlere nnó bós áfyé matós bwó ne Jisós ne ákwólége ji. † **1:14** Elú wáwálé nnó: Okúige né uba nwe 6:14-29 okage ula bi áfyéé Jón denó.

*Jisós akú baá utóó bíí ani abi mbé**(Mat 4:12-17; Luk 5:1-11)*

¹⁶ Bíí fò Jisós abó akóóge né mbále ébeé mega ewé elu né Galilíí, agé Simun ne menmó wúú Andru, ánméle utóófó bwó, élé álu áwáné meshuú. ¹⁷ Jisós ajóó ne ébwó aké, “Kwólege me, nlerége nye enyú ndere ákpálege bóó éké meshuú.”

¹⁸ Ténéténé yimbó, ébwó álya utóófó ébwó, ne ákwólé jí.

¹⁹ Ndere Jisós ályá eféé ajyéé mbé gachyé, agé Jemsi ne Jón menmo wúú, ébwó álú baá Sebēdee. Abó álú mmu ékpée átome upaá utóófó bwó. ²⁰ Akúú ébwó, ne yé gébé áchó wó álya nte ébwó Sebēdee né mmu ékpée ne bóó utóó abi ébwó áselé, ne ákwólé jí.

Jisós afere mende fò meló nchye mmye

²¹ Jisós ne baá utóó bíí áfé né Kapanóm, bíí uwyaá bóó Jus ukwónégé áfé né écha mmyemenene aló mánlérégé. ²² Bóó áwu nkane jí alárege ála mano mekpo fuú né gefóó eyígé jí alárege néndé alárege ne ncha ayi atane mbaá Ésowó épófó eke ánléré mabé Ésowó.

²³ Mende fò ayi awya meló nchye abó alu ntó mmu écha mmyemenene, aké agéne Jisós aló mánkalégé aké, ²⁴ “Jisós ayi Nasaret, ókelege mampye esé ndé? Óchwó maníí esé mbwe? Nkage wó, ólu Muú Ukpea ayi atané mbaá Ésowó.”

²⁵ Jisós anyá meló nchye yimbó aké, “Kwéné mejóó, táné jí mmye.”

²⁶ Meló nchye yimbó apye jí akalé akwé mme achu gbokgbok ne atané jí mmye. ²⁷ Bóó ako ágégé gefóó yina ala mano mekpo fuú ne ágige ate aké, “Éwé etané éfó? Ndófo élé gefógé geno eyi geké ne utóó? Mende yina awya utóó mányá áló nchye ne áwúú jí.”

²⁸ Ewya wó, ngó Jisós akwó akwóné gebagé mewaá Galilíí geko.

*Jisós apye gejamégé bóó mameé atóó**(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)*

²⁹ Jisós, Jemsi ne Jón ályágé écha mmyemenene, ébwó ako áfé cho né gepúgé Simun ne Andru. ³⁰ Ne mmá mendée Simun amée njaja gefwine abelé mfaá ukwó, ágare Jisós nnó mendée yimbó amée. ³¹ Awuúge mbó atene jí nekune mmye agbaré jí ébwó abwe jí akwilé ajwóle ka. Ténéténé yimbó gefwine gebyé jí mmye ne mendée yimbó achyé ébwó menyéé.

³² Ne nkware akwonege, gébégé mnméé epwyaá, bóó áchwó ne bóó mameé ako ne ye abi aló nchye áchyége ébwó éfwyale mbaá Jisós. ³³ Ne gemége meló geko gechwó chóme né menombi gepú eyige Jisós álu. ³⁴ Eféé ne Jisós apyé gejamégé bóó bíí amée ufóó mameé atóó ne ama féré abifó gejamégé aló nchye mmye. Akámé fò aló nchye abifó ájóó mejóó wó néndé ákaá gefógé muú yi jí álu.

Jisós agaré mekomejóó Ésowó né gebage mewaá Galilíí

³⁵ Dondo gemuá mme Jisós akwile áfé né melu éwé bóó alá pó wyeé, anenmmye. ³⁶ Simun ne abifó áló jí mánkelé. ³⁷ Agégé jí aké, “Yéndemuú akélege wó.”

³⁸ Jisós aké ne ébwó, “Ésé debó manjye ntó mata maló ayifó nnó ngaré ntó ébwó mekomejóó Ésowó nende gé genó eyi gepyé me nchwó mbó.”

³⁹ Ne Jisós aké né gebagé mewaá Galilíí geko agarege mekomejóó Ésowó né mmu macha mmyemenene bwó ne aférége bóó aló nchye mmye.

*Jisós apye muú ubá atóó**(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)*

⁴⁰ Bíí uma, muú ubá fò achwó tó mánó mbe ushu Jisós, ane jí mmye aké, “Mbógé ókelege, pye me nkpea.”

41 Jisós áwuúgembó meshwε akwó ji metóó, anyaa εbwó wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.” 42 Ajógembó ubá mende yimbó ubyε, akpea. 43 Jisós anerege, aké alyaáge mende yimbó nnó ajye, aji ji εtu, 44 ajóó ne ji aké, “Ékagé ópyε muú fó akaá genó eyi gépyε ne wó. Chó léré lé mmyε jyé mbaá mémpyé upε Εσωó ácháré agé nnó otóó. Ne chyéé genó eyigé εbέ Mosis éjóó, mampye bóó akaá nnó otóó.”

45 Yémbó mende yina ajyege ake agaré abya yina mbaá meko, ne gegare eyi gepye Jisós kpené sé melo gbógónó ajwóle shushu, ne yémbó bóó átánege yéndé mbaá áchwó wyε eta wuu.

2

Jisós apye muú úchánchi atoo (Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 Jisós ábélégé éwu mboó ndó, ama akéré meso né Kapanóm ne bóó áwú nnó alú mmu. 2 Gejamé gé bóó áchwó chome né mmu gepú, ágbéé kpaá melu epó sé yé né menombi. Ne Jisós abó agaregé εbwó mekomejóó Εσωó. 3 Ndere alerege ande fó aníi, ákpá muú úchánchi né uló áchwó ne ji mbaá Jisós. 4 Akwónégé ágé fó meti mánkpe ne ji mmu gepú wó, gétúgé bóó ájamé dóó, ákwó mfaá gepú átí εmbu né mfaá nchu mbaá yi Jisós alu. Anérégé ábwe mende yimbó ne gebó, ápyé ji ashule mme. 5 Jisós agé gé ndere bóó bimbó áfyéé matóó ne ji, aké ne mende úchánchi yimbó, “Maá wa, ájiinte gabo wyéé.”

6 Eke epyéémbó ánleré mabé Εσωó fó abó alú eféé, áwúgembó áló mangígé né matóó εbwó nnó ndé muú na? 7 “Epye nnó ne mende yina ábyaa Εσωó. Ajóó éké ji alu Εσωó. Εσωó mbíi ne akage jinte gabo muú.”

8 Jisós akaá me genó eyige εbwó áféré gé né mmu matóó bwó, agíi εbwó aké, “Ulannó enyú déwya gefógé uféré bimbó né matóó nyú? 9 Nde gelu pere manjóó ne muú uchánchi, ‘Nnó ájiinte gabo wyé,’ waá manjóó nnó, ‘Kwile téné, pwi gebó jyε ke ójye.’ 10 Nkelege mámpye enyú dékaa nnó Maá Nte Mekwaá awyaa uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Jisós aké ne mende úchánchi yimbó, 11 “Kwile téné, pwi gebó jyé, ójye mmu.”

12 Ajogembó, mende yimbó akwilé téné mbe ushu bwó ako, apwi gebó awulé né gepú jíi. Ne bóó ako alá mano mekpo fuú, áféége Εσωó ake, “Ese delú dangé gefó geno eyige na.”

Jisós akú Levi ndere mad utóó wuu (Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Bii fó Jisós ama jyε né mbále géntoógé mewaa Galilíi. Ne gejamé gé bóó áchwó nó ji mme, aló manleré εbwó mekomejóó Εσωó. 14 Ndere Jisós álya eféé akene ajye, agé Levi maá Alfás. Ajwolé né melú utóó wuu ásele nkámakpo. Jisós akúu ji aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka aló mankwólé ji.

15 Ewyágé ndere Jisós ajwóle ányéé menyéé ne baá utóó bíi né gepúgé Levi, gejamé gé ánselé nkámakpo ne bóó ubeé ne gejamé gé bóó abifó abi ákwólege Jisós, abó ányéé ntó menyéé ne ji. 16 Ne ánleré mabé Εσωó fó abi alú bóó Farasi, ágé gé nkane Jisós anyéé menyéé ne ánselé nká makpo ne bóó ubeé, agíi baá utóó bíi aké, “Ulannó ne Jisós anyéé menyéé ne ánselé nkámakpo ne bóó ubeé?”

17 Jisós awúgé genó eyigé εbwó agíi baá utóó bíi, ató εbwó neka aké, “Bóó abi alá meé, aké lé gé fó muú uka, élé abi ámeé ne akélege. Ne me nchwó fó fa mme mánkú bóó abi álu cho né Εσωó wó, nchwó lé mánkú bóó abi ápyéé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé (Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Bii fɔ baá utɔɔ Jɔn ménwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ ne abi bɔɔ Farasi, ályá menyéé kpékpé getúgɛ depɔré Ɛsɔwɔ. Ne bɔɔ fɔ ágégɛ mbɔ áchwɔ gii Jisɔs áké, “Ulannɔ baá utɔɔ Jɔn ne abi bɔɔ Farasi ályage menyéé kpékpé, ne abyéé alá pye mbɔ?”

19 Ne Jisɔs ashuu ébwɔ meko áké, “Nnó ájeé menɔ neba ályage menyéé kpékpé ayi menɔ neba alú ne ébwɔ? Akáge lyaá fɔ. 20 Yémbɔ gébé gebéé nye eyígɛ menɔ neba alá beé nyé sé ne ébwɔ, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgɛ depɔré Ɛsɔwɔ.”

Gepɔ geke géselé fɔ gekwéne gepɔ

21 Jisɔs ama tó makámejɔɔ ayifɔ áké, “Ne muú akaágɛ sé fɔ gebagé ndeé geke akwɔmé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyégɛ mbɔ gebagé ndeé eyigembo génywewerege nye gépye ndeé yimbɔ egyalé dɔɔ. 22 Ne muú akpané fɔ mmɔɔ make áfyé né ukwéne unɔ mmɔɔ ébi akwyéé ne meko menya. Apyégɛ mbɔ, mmɔɔ mimbɔ mamuale nye mapye unɔ mmɔɔ bímbɔ úgbɔ. Mmɔɔ ne unɔ mmɔɔ ébimbɔ uchɔge nye detú. Áfyé le mmɔɔ make né unɔ uke.”

Nkwé ayi bii uwyaa bɔɔ Jus (Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Né bii uwyaa bɔɔ Jus fɔ, Jisɔs ne baá utɔɔ bii ákoóge né mekɔɔ gefɔgɛ nchi fɔ eyi ákuú nnó wid. Ndere ébwɔ ákoóge né mmu mekɔ wembɔ, baá utɔɔ bii álo mánkógɛ gefɔgɛ nchi eyimbɔ alálege ányéé. 24 Ne bɔɔ Farasi fɔ ágégɛ mbɔ, ájɔɔ ne Jisɔs áké, “Gé ébé se ékámé fɔ nnó baá utɔɔ byé ákɔɔ nchi bii uwyaa wɔ.”

25 Jisɔs ashuu ébwɔ meko áké, “Enyú délu danjɔɔ né mmu ɲwe Ɛsɔwɔ dékaá genó eyigɛ mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bɔɔ bii wɔ? 26 Akpe nyá mmu echa upe Ɛsɔwɔ, abɔ bréd ayi abɔ ájelé áchye mbaá Ɛsɔwɔ ányé. Ewe ébe se eké muú yicha anye fɔ menyéé yi ajélé áchye mbaá Ɛsɔwɔ, ekose ámpye upe Ɛsɔwɔ wɔ. Yé mbɔ Devid ábɔ anyé áchye ntó bɔɔ bii.” Mechó ewe epye gébége Abyata alu mfwa ámpyé upe Ɛsɔwɔ.

27 Jisɔs anɲere ajɔɔ ne ébwɔ áké, “Akwyé fɔ mekwaá gétúgɛ bii uwyaa wɔ, ákwyé lé bii uwyaa gétúgɛ mekwaá. 28 Nkelege mangaré enyú nnó Maá Nte Mekwaá ne alú Ata ayi abɔɔ utó mangaré mekwaá genó yi abɔ mampye bii uwyaa bɔɔ Jus.”

3

Jisɔs apye mende yi ébwɔ egboó ji atoo (Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 Jisɔs ama jyé né echa mmyemenene ne mende ayi ébwɔ egboó ji abɔ alú wye. 2 Eféé mbɔntɔ, bɔɔ fɔ abi ákélege meti mánjɔɔ nnó Jisɔs apye genó gebo alú wye ápéle yi dome mangɛ nnó apye nye mende yimbɔ atoo né bii uwyaa bwɔ ne ájɔɔ nnó ákwé ébé. * 3 Jisɔs áké ne mende yimbɔ, “Kwilé, chwɔ téné mbe ushu bwɔ.” 4 Agii ébwɔ áké, “Ébé esé eké depye ndé né bii uwyaa? Eke depye galógálɔ wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyaa ji agbó?”

Ne yé muú ayi anené meko apó. 5 Metɔɔ esɔɔ Jisɔs dɔɔ ape ébwɔ agyaa yémbɔ meshwe akwɔ ji metɔɔ gétúgɛ áneá matɔɔ. Ajɔɔ ne mende yimbɔ áké, “Nyaá ébwɔ wye.” Anyágɛ ébwɔ wuú etoo. 6 Ténéténé yimbɔ bɔɔ Farasi átáné dafye ájye báne ekwɔ Herɔd, ásɔ mala nnó ápye Jisɔs áwá.

Gejamégɛ bɔɔ akwólége Jisɔs

* 3:2 Elú wáwálé nnó: Mabe bɔɔ Jus áleré nnó mampye muú átoó élé utɔɔ gétúgɛ eyigémbo, ákamege fɔ muú apye muú átoó né bii uwyaa ekosé mbɔgé muú nemeé yimbɔ ala meti negbo.

7 Jisós ne baá utóó bíí ályaa áfé ne mbále gentoge mewaá Galilíí, né gejaméégé bóó ákwólége ji abi átáné gebage mewaá Galilíí, Judiya, ⁸ Jerosale, Idumiya, abi átáné egbé ebéé Jodan, ne gebagé mewaá eyi gelu kwókwólé ne Tiya ne Sidón. Bóó bina áko ábó áchwó efee gétúgέ áwú unó bi Jisós ápyeé. ⁹ Jisós agaré baá utóó bíí nnó ákwyé ekpeé ji akpe mmu, néndé bóó ája dóó ékagé áñméré ji mme. ¹⁰ Ne gétúgέ ji apye gejaméégé bóó atóó, bóó mameé ako ámmye máñchwó ji mmye nnó áta ji. ¹¹ Yéndégébé bóó bi áwya aló nchye ágegέ Jisós, aló nchye bimbo ápye ebwó akwéne mme mbe ushu wúú ákálege áké, “Wó ólu Maá Ésówó.”

¹² Yémbó Jisós anyáne abi nnó ékágé ájye ágaré bóó ákaá gefoge muú yi ji alu.

Jisós ajya áñgbá bíí áfyáneápea
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Éwyagé Jisós afé mfaá mekwé, akuú bóó bí ji akelege nnó ákwóle ji, áchwógé, ¹⁴ ajya bóó áfyáneápeá nnó ábé ne ji, achye ebwó mabo nnó áñgbá. Agare ebwó aké, “Ntómé nyé enyú dafye nnó déjyé degarége mekomejóó Ésówó melóméló, ¹⁵ ne uto bíí déférégέ aló nchye bi áchyege bóó éfwyale mmye.”

¹⁶ Ge mabo bóó abi ji ajyá na, Simun ayi Jisós achye ji mabo amifo nnó Pita, ¹⁷ Jemsi ne merjme wúú Jón baá Sebēdee, Jisós achye bwó mabo nnó Banagis, ula útené nnó baá nénfée. ¹⁸ Andru, Filip, Batolomyo, Matyo, Tómasi, Jemsi maá Alfós, Tadyós ne Simun ayi alu muú ekwó bóó Kanenia, † ¹⁹ ne Judas Iscarot ayi meso gébé achyé Jisós manjkwáá.

Jisós apó ula uma ne Belsebób mfwa aló nchye
(Mat 12:22-30; Luk 11:14-23)

²⁰ Ndere bó Jisós akérégέ mmu, gejaméégé bóó ama chwó efee ája kpaá ápye ji ne ákwólé bíí gébé gepó eyi ebwó ákáge nyé yé menyéé. ²¹ Bóó ula gepú Jisós áwuúge ndere bóó ájógé nnó Jisós alé meé gebwó áfé manjye se ji.

²² Ne áñleré mabé Ésówó fó abi átáné Jerosale ábó ájógé áké, “Jisós awya melo nchye ayi ákuú nnó Belsebób mfwa aló nchye. Ji ne achyéégé Jisós utó nnó ábúgέ aló nchye.” ‡

²³ Jisós awúgembó, akuú bóó bimbo nnó áchwó, áchwógé aló mántó ebwó makámejóó aké, “Danchóméló ákáge bú mbó gеме jíí nnó? ²⁴ Mbógé melo ékaréégé eké emyé ne ate, melo ewémbó eténégé. ²⁵ Mbógé ula gepú ukarégé, eké umyé ne ate utyage. ²⁶ Ne mbógé danchóméló aké amyé ne bóó bíí, ebyennó ewú ebye.

²⁷ “Muú ákaágé kpe fó gepúgέ meto muú ájó genó mbógé alá bómbe áwé ji wó. Ékosé nnó abógé mbe awege ji ne ákaágé kpe ájó yéndegenó.

²⁸ “Ne enyú kaáge wáwálé nnó Ésówó ajigente gabo yi muú apye ne mejóó mebomebo ewé étánége ji meno. ²⁹ Yémbó ájígé fó nte muú ayi ájógé mejóó mebomebo ne Mendoó Ukpea, gabo yimbo alaá ji mmye te kwyakwya.”

³⁰ (Jisós ajómbó gétúgέ bóó ábó ájógé nnó, “Ji awyaá meló nchye.”)

Mmá Jisós ne áñmó bíí
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Mmá Jisós ne áñmó bíí áchwó téné dafye, átó muú nnó akuú ji. ³² Ne gejaméégé bóó bíí ájwólé ánoó Jisós mme, ágaré ji áké, “Mmá wye ne áñmó byeé álú dafye ákélege wó.”

† 3:18 Elú wáwálé nnó: Ekwó bóó Kanenia ula utene nnó ekwó bóó ukoge. ‡ 3:22 Elú wáwálé nnó: Belsebób ne danchóméló élé muú awu ama.

³³ Jis̄as ashuú ebwó meko aké, “Goge me ngaré enyú ntó muú ayi alú mmá wa ne aṅmó ba”. ³⁴ Abwólé ape b̄óó bí ájwólé ánoó ji mme aké, Gége mmá wa ne aṅmó ba na. ³⁵ Yéndemuú ayi awuú ne ápyé genó eyíge Eṣ̄owó ákelege, ji ne alú meṅmó wa ne mmá wa.

4

Nekanemej̄ó Mentyaá mbwe (Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Gébé gef̄ó Jis̄as afe né mbale géntoógé mewaá Galilíi, aló mánlere mekomej̄ó Eṣ̄owó ewu. Gejamégé b̄óó ákwólé ji áfé ewu. Ji ágégé nnó b̄óó bimbó ájá d̄óó, ajye kpe ajwólé mmu ékpée ewé élú mbále mewaá. B̄óó bimbó álaá né mbale gentóo mewaá. ² Alerege ebwó gejamégé unó né makámej̄ó. Ndere ábó alérege aké, ³ “Wuúge! Bíi uma mempye makóó fo afé manjye tya mbwé né mekóó wuú. ⁴ Ndere átyaá ájyee, ámé mbwé áyifó ákwé né maá meti ayi b̄óó akoge wye, denywóné dégégé déchwó chwé dényé. ⁵ Amé áyifó ákwé né mfaá mme etárávé mbaá ayi mme alá jaá wye wó. Ebelé yee wó áchií. Ne élé mme alá jaá wye wó. ⁶ Nmeé étyégé, edo mbwé yimbó, ne élé maka alá kpe mme chánchá wó, adé agbó. ⁷ Amé ayifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchíge, genkpé eyigémbó géwé gekweré mbwé yimbó, meshii ejo agbó, mbwé yimbó áfyé uló wó. ⁸ Yémbó ámé ayifó ákwé né mme melóméló, awégé áfyé uló, ayifó áfyé uló esaá mesó efya, ayifó áfyé usaá ulé ne ayifó usaá uta apwó nkane ábó átyá.”

⁹ Jis̄as ánerégé manto nekanemej̄ó eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.”

Ula bi Jis̄as atóme makámej̄ó (Mat 13:10-17; Luk 8:9, 10)

¹⁰ Ewyágé Jis̄as alyaa gejamégé b̄óó bimbó ala mmyemmye jii, aṅgba bií áfyánaépea ne b̄óó bifó abi álu kwókwóle ne ji ágii ji ula bi ji atome makámej̄ó. ¹¹ Aké ne ebwó, “Élé enyú ne Eṣ̄owó apyé nnó dékaá gb̄ogano unó bi ulú nya bibi né gefwa jii, ne abi alá pó né gelua genyú, ntome lé ebwó makámej̄ó, ¹² nnó,

‘Apele wye pele yémbó ágegé f̄ó;
ne awuúge lé wúu,
yémbó ákágé f̄ó ula;

Nnó ekágé ákeré meso mbaá Eṣ̄owó ajige nte gabo b̄wó.’”

Jis̄as agare baá utóó bil ula nekanemej̄ó mentya mbwe (Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹³ Ne Jis̄as aké ne ebwó, “Enyú delá ká mbó ula nekanemej̄ó eni na wó, depyembo nnó ne dekaá ayifó?” ¹⁴ Mbwe ayi mempyé mekóó atyá mbó, élé mekomej̄ó Eṣ̄owó. ¹⁵ Gejamégé b̄óó bifó álu eké mbwé ayi ákwené meti, ebwó áwugé mekomej̄ó Eṣ̄owó, ténéténé danchómeló achwó aféré mekomej̄ó yimbó né mmu matóó b̄wó. ¹⁶ B̄óó ábifó álu eké mbwé ayi ákwené né mfaá mme etárávé, áwugé mekomej̄ó Eṣ̄owó ténéténé yimbó, áse ji ne nechóchó.

¹⁷ Yémbó mekomej̄ó Eṣ̄owó ájwale ebwó né mmu metóó wó néndé álu eke genóó eyi gelá gepó ne maka né mme. Ne ábógé efwyale mangé ndere b̄óó ápaá ebwó gétúge mekomej̄ó yimbó, ténéténé ájá mmye meso. ¹⁸ “B̄óó abifó álu eké mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshii ejomé. Ebwó bina álu eké b̄óó abi áwugé mekomej̄ó Eṣ̄owó, ¹⁹ yémbó élé ebwó áwyaá mmwólé né unó mme, ábóó gejeé ne ṅka ne ufóó unó uko bí ebwó ákelege, unó bina ujo

mekomejɔɔ yimbo upyɛɛ ebwɔ áwɔ umpome ulɔ́ulɔ́ wɔ. ²⁰ Yɛmbɔ boɔ abifo álú éké mme melóméló, ebwɔ áwúgɛ mekomejɔɔ Eɔwɔ áse ji áfyɛ mmu genwáge bwɔ, áwɔme umpome ulɔ́ulɔ́, abifo áfyɛ ulɔ́ esaá meso áfyɛ, abifo usaá ulɔ́ ulɛ́, ne abifo ntó usaá ulɔ́ uta epwɔ nkane abó ápené.”

Muú abii fɔ mekomejɔɔ Eɔwɔ mbaa boɔ

²¹ Jisɔs ama jɔɔ ne ebwɔ aké, “Muú akágɛ lwe fɔ étúlɛ́nká abɔ gesá ákweré yé mambelé éwú né nteé ukwɔ. Anɔma ewú mfaa. ²² Yé genó eyi gebeé biibi boɔ alá kágɛ nyɛ gépɔ. Ne genó fɔ gépɔ eyigé ákwérégɛ geji boɔ alá kágɛ. ²³ Mbɔgɛ muú awya matu, awú.”

²⁴ Ajoɔ ntó ne ebwɔ aké, “Sége gébé nkane enyú déwúu depɔ. Gefɔɔ eyigé démege genó déchyége muú, mbɔntó ne ámege nyɛ áchyéé enyú. Ne achyége nyɛ ntó enyú eyi géjame gepwɔɔ. ²⁵ Muú ayi awya genó, ji ne ágbége nyé ji ebwɔ, ne muú ayi alá pɔ, yé ékéké ewé ji awya, ásele nyɛ eta wuú.”

Nekanémejɔɔ mbwé yi awéne

²⁶ Jisɔs ama jɔɔ aké, “Gefwage Eɔwɔ gélu nkane mbwé ayi mempyé makɔɔ ápenɛ. ²⁷ Alyaa afé apyɛ unó bií ebicha agéne ndere mbwé wuú áwéne, ne yé genó eyi gepyɛ mbwé wuú áwéne akágɛ. ²⁸ Elé mme ne apyɛ nnó amé mbwé áchií, áwé ákwóné áfyɛ ulɔ́. ²⁹ Ne gébé eyigé mbwé yimbo ágélégɛ mɛ mempyɛ makɔɔ achwɔ alɔ́ mansɔré ne esaá nende gébé gekwóné.”

Nekanémejɔɔ mbwé ayi akuu ji Mɔsta (Mat 13:31-32; Luk 13:18, 19)

³⁰ Ne Jisɔs ama agii ntó aké, “Ese delege nnó gefwage Eɔwɔ gélu nkane nde? Mmége nyé geji ne ndé nekanémejɔɔ? ³¹ Gélu nkane mbeé mbwé ayi ákuú mɔsta, ápege alu nénéjéné eke nyiné mbwé ngonɔ. ³² Ebélegɛ ndere ápéne nechii, nɛwé, nébwólé gekpékpégɛ genɔɔ eyi gepwɔɔ unɔ́ uko, gefyɛ mata ayi denwɔnɛ débígɛ nɛmɛ, déténege anyua bwɔ wyé.”

Ula bi Jisɔs dɛrege né makámejɔɔ (Mat 13:34-35)

³³ Jisɔs agaré boɔ mekomejɔɔ Eɔwɔ né gejamégɛ makámejɔɔ aléré ebwɔ né gefɔ eyige ebwɔ ákage káa ula. ³⁴ Ajógɛ fɔ ne ebwɔ ayi alá tóme makámejɔɔ, yémbɔ gébégɛ abegé ji mbi ne baá utɔɔ bií ágarege ebwɔ úla yéndé mechó.

Jisɔs anyá mbyonnyi aténé (Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Ne nkwalé Jisɔs ajoɔ ne baá utɔɔ bií aké, “Déchyaá gentógɛ mewaá deyyé egbé né.” ³⁶ Ne ebwɔ álya gejamégɛ boɔ eféé, ne Jisɔs ajyɛ jwolé mé mmu ékpe, ne baá utɔɔ bií achwɔ kpé. Ebwɔ álɔ́ mánychya ne mákpéé ayifo ákwólége. ³⁷ Ndere ájyɛ, mbyonnyi metometo áchwɔ bule nnyi ne ngba nnyi apyɛ nnyi nébúlege, apyɛ ékpe enyige ne uto ne manaá malo mankpéne né ékpe, éla mankemanke. ³⁸ Jisɔs abó alú né meso ékpe, anéré mekpo né genɔɔge mekpo, abelege. Ne baá utɔɔ bií ájyɛ pe ji ájɔge aké, “Ménlɛré abɔ gébé nnó ese dechwɔ gbɔ wɔ?”

³⁹ Ne Jisɔs akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbo ajoɔ aké, “Mgbannyi tené nyámeé.” Mbyo nnyi yimbo átené, mbaa akwené tɔmeé. ⁴⁰ Ewyage Jisɔs agii ebwɔ aké, “Défɔɔ ndé? Défyéé fɔ matɔɔ ne Eɔwɔ wɔ?”

⁴¹ Ala mano mekpo fuú áwére ne efɔ metɔɔ ágige atɛ aké, “Ndé gefɔgɛ muú na? Yé mbyo nnyi ne mgbannyi áwuú ji?”

5

Jisɔs abɔ alɔ nchye atané mende fɔ mmye
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jisɔs ne baá utsɔ bií áchyangé gentoógé mewaá Galilíi, ákwɔné mbale nnyi kwókwólé né gebagé mewaá Garɛsɛne. ² Nɔere Jisɔs atané né ékpe ashule né mbale nnyi, mende fɔ yi awya meló nchye atané né manome ayi áchomé né etárávɛ abó gatelé áchwɔ báne ji, ³ ji ajwɔlege le né manome. Yé muú yi akáge wé se ji ne bɔ mkpokovɛ apó, ⁴ Nɔo nɔo ne nɔo ábɔ áwéle mé ji uka ne amu yémbɔ asɔrege bɔ ŋkpokovɛ ne use bi úlú ji uka agbɛ. Mende yina atoo kpaá apwɔ ayi muú alá kágé ba ji mme awe. ⁵ Utuu ne nwámésé mende yimbɔ akene tametame né manome ne mfaá makwɛ, akalege ne asɔrege menyammye wuu ne mataá awuú ubale.

⁶ Aké agɛne Jisɔs tɛtɛ, abó gatelé, ajye tó manó né mbɛ ushu Jisɔs. ⁷ Apyegé mbɔ, alile akalege kénké aké, “É é Jisɔs, Maá ɛsɔwɔ Anyata! Ɔbɔ ndé mechɔ ne me? Kélé mabɔ ɛsɔwɔ nnó ɔchyege fɔ me efwɔyale.” ⁸ Ajɔgembɔ élé Jisɔs abó anyane ji nnó, “Wɔ meló nchye táné mende yina mmye.”

⁹ Ewɔyagé Jisɔs agii ji aké, “Mabɔ mye makamege nnó?” Mende yimbɔ ashuu ji meko aké, “Nkamege ‘Gejamé’, néndé ese delú gejamé.” ¹⁰ Ne aló nchye anɛ Jisɔs mmye nnó ekágé abú ebwɔ atané né gebagé mewaá eyigémbɔ.

¹¹ Wyɛ efɛé, nfɔné mekwɛnde fɔ nébɔ nényɛé kwókwólé né mbyɔ Mékwɛ.

¹² Aló nchye bimbɔ áne Jisɔs mmye nnó álya ebwɔ ájye kpe mekwɛnde eyimbɔ mmye. ¹³ Jisɔs akamé. Aló nchye bimbɔ atané ájye kpe nfɔné mekwɛnde eníné mbɔ né mmye. Akpége mbɔ, nébɔ neshulé Mékwɛ, nékwɛ mmu gentoóge mewaá néke. Nfɔné mekwɛnde eníné mbɔ nelú genógé bɔ delé ápea.

¹⁴ Ambamé mekwɛnde yimbɔ ágégé, abó afɛ né meló mangaré genó eyi gepyɛé, abifɔ afɛ né makɔ́ ágarege abya yimbɔ. Ne bɔ́ atané nnó áchwɔ áge mechɔ ewé epyɛé. ¹⁵ Ne ebwɔ ákwónégé mbaá ayi Jisɔs alu, ágé ntó mende ayi abɔ awya gejamégé aló nchye ndere ajwólé efɛé ne mandéé jii mmye, akéré menyammye wuu. Ebwɔ ágégé mbɔ efɔ ekwɔ ebwɔ mataɔ́. ¹⁶ Bɔ́ bí abɔ ágené genó eyigé pyé aló mangaré mechɔ ewé epyɛ ne mende yi abɔ awya aló nchye, ágarege ntó mechɔ ewé epyɛ ne mekwɛnde.

¹⁷ Ne ebwɔ aló mánɛ Jisɔs mmye nnó ályaa gebagé bwɔ ájye.

¹⁸ Nɔere Jisɔs abɔ akpɛne mmu ekpée, mende yi abɔ awya aló nchye anɛ Jisɔs mmye nnó ago ji akwólé ji.

¹⁹ Yémbɔ Jisɔs akamé wó. Agare le ji aké, “Kere meso mbaá bɔ́ byɛ ne ɔgare ntó ebwɔ nkane ɛsɔwɔ agɛné wɔ meshwɛ, apoo wɔ ne unó uko bí ápyɛé eta wyé.”

²⁰ Mende yimbɔ afɛ né gebagé mewaá eyigé ákuu geji nnó Dekapolis, mme malɔ ufya, aló mankɛné ne agarege galógálɔ ayi Jisɔs ápyɛé eta wuu. Mechɔ ewena épye yéndémuú ayi awuú ala meno mekpo fuú.

Maá Jarɔs ne mendée ayi ataa nku Jisɔs
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Bɔ́ Jisɔs ama kpe ékpe áchýá akéré egbé gentógé mewaá Galilíi. Ne ndere atɛné mapeá nnyi, njuné bɔ́ néchwɔ nɔ́ ji mme. ²² Ne Jarɔs muú kpaá né echa mmyemenɛne ewe elu efɛé abɔ alu nto geluage bɔ́ bimbɔ. Gébége agɛné Jisɔs, ajye tó manó mbɛ ushu wuu. ²³ Aló manɛné Jisɔs mmye ne metá wuu meko nnó apoo ji. Aké, “Maá wa ayi kɔ́ mendée améé ne achwɔ gbó. Ata, chwɔ nɛre jí ebwɔ mmye, apege nyɛ.”

²⁴ Jisɔs alya, aló manjye ne Jarɔs. Ne njuné bɔ́ nekwɔlege ji, egbɛ we ne ewe áɲmɛrege atɛ mme.

²⁵ Né geluage bɔɔ bimbɔ mendée fɔ abɔ alu ayi manoó mátánege ji mbe, málé aɲmé áfyáneápeá. ²⁶ Mendée yina agé me efwyale dɔɔ, achɔ ŋka mbaá bɔ maka kpaá yéé galógálɔ apɔ. Yémbɔ ébɔɔ wye bɔɔ. ²⁷ Mendée yimbɔ abɔ áwuú ngɔ Jisɔs aké né mpu ekwɔ bɔɔ ewémbɔ, achwɔ ji né meso, anyaa ébwɔ, atá nku wuu. ²⁸ Ajɔge ne gemé jíí aké, “Mbɔgé ntage yé lé mandée jíí, ntoge nyé.”

²⁹ Atágé mbɔ, ténéténé manoó mansó. Ne awuu menyammye wuu nnó atóó. ³⁰ Wye né gébé eyigémbɔ Jisɔs awuu nnó uto útané ji mmye, ábwólé mmye ne njuné bɔɔ aké, “Waa ataa mandée ya?”

³¹ Baá utɔɔ bíí aké ne ji, “Ge nkane gejamégé bɔɔ ándɔ wɔ mme, epyéémbɔ nnó ne ɔgige nnó waa ataa wɔ?”

³² Yé lé ébwɔ ájɔɔmbɔ, Jisɔs ashíí wye mampéle agyage, agíge muú yi abɔ ataa ji. ³³ Mendée yimbɔ ákaáge genó eyigé gepyéé né menyammye wuu, atané metɔɔmetɔɔ bɔɔ bimbɔ awere ne efɔ metɔɔ achwɔ kwé mbe ushu Jisɔs. Apyége mbɔ, agare ji abya wuu meko. ³⁴ Ne Jisɔs aké ne ji, “Maá wa, ɔtóó gétugé ɔfyéé metɔɔ wye ne me. Ɔmágé wú sé ubale. Ke pere.”

³⁵ Ndere Jisɔs abɔ alú jɔɔge ne mendée yimbɔ, bɔɔ dentɔɔ átané né gepúge Jarɔs áchwɔ gáre Jarɔs aké, “Maá wye agbó mé, ɔchyege sé ménleré efwyale detú.”

³⁶ Ne Jisɔs afyéé mekpo né depɔ etiré ájɔgé wɔ, yémbɔ aké ne Jarɔs, “Ɔfágé, fyé lé metɔɔ ne me.” ³⁷ Akamé fɔ nnó muú yicha akwólé ji wɔ ékosé Pita ne Jemsi ne menjɔm wuu jɔn. ³⁸ Akégé ákwónégé gepúge Jarɔs, Jisɔs age nkane bɔɔ ákwéné tametame áyiáge, ádorege mmye mme álíle kenke. ³⁹ Jisɔs akpé mmu aké ne ébwɔ, “Ndé enyú déyiáge délíle? Maá mesɔ mendée yina agbɔ wɔ, abelege lé géjyá.”

⁴⁰ Awúge mbɔ álb manjwáné ji jwané, eféé ne alé bú ébwɔ ako átané dafye, asé le mma ne nte maá yimbɔ ne baá utɔɔ bíí aléé, ájyé kpe mbaá ayi ábelé maá yimbɔ. ⁴¹ Ne Jisɔs agbare ji ébwɔ ajɔɔ né meko aramaic aké, “Tabita kumi. Ula utené nnó, meso mendée njɔge ne wɔ nnó kwilé ka.”

⁴² Maá yimbɔ akwilé, ténéténé alb mankené. Mesɔ mendée yimbɔ alu aɲmé áfyáneápeá. Bɔɔ bi ágene mechɔ ewé, mano áwule ébwɔ mmu ukokó. ⁴³ Jisɔs aji ébwɔ matu nnó ekagé ágaré muú yicha mechɔ ewe. Anérége aké ne ébwɔ, “Chyege maá yimbɔ menyéé anyéé.”

6

Bɔɔ Násarét ábya Jisɔs (Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Jisɔs alyaa melu ewémbɔ, akéré né melo wuu ne baá utɔɔ bíí. ² Ne bíí uwyaá bɔɔ Jus ukwónégé, afé mmu echa mmyemenene, aló manleré bɔɔ deporé Esɔwo. Gejamégé bɔɔ bi áwuú unó bi alerégé ála mano mekpo fuú ne aké, “Ewéna elúmbɔ nno? Nde mbaá, atáné ne unó uko? Ndé muú áchyeé ji gefɔógé denjá ti ne utó nnó apyégé ufelekpa? ³ Pó memwómé upú ayi alu maá Meri na? Pó aɲmó bíí álú Jemsi, ne Jose, Judas ne Simun? Pó aɲmó bíí abi andée álú fa ne esé.” Epye bɔɔ áfyéé matɔɔ ne Jisɔs wɔ ne ábya ji.

⁴ Ne Jisɔs ajɔɔ ne ébwɔ aké, “Anoge bɔɔ ekpávé Esɔwo yéndé mbaá. Yémbɔ wyele bɔɔ melo bɔɔ ne ula gepú bɔɔ ne aɲme bɔɔ ne alá nógé ébwɔ”

⁵ Ewena epye ji abɔ fɔ gébé mampye ufélekpa eféé wɔ, ékosé ukéke bɔɔ mamée abi ji anéré ébwɔ amu mmye atóó. ⁶ Ji ala meno mekpo fuú ndere agene nnó bɔɔ bina áfyéé fɔ metɔɔ ne ji wɔ.

Jis̄os at̄o ɔ̀ngbá ɔ̀fyáneapeá nnó ɔ̀pye ut̄oó bií
(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Ne Jis̄os atánégé melo wuú, afé né mata maló ayifo, alerege b̄oó mekomej̄oó Es̄ow̄o. ⁷ Akuú ɔ̀ngbá bií ɔ̀fyáneapeá ako, áchw̄ogé at̄o ebw̄o dafye apea apea. Achyé ebw̄o ut̄o mamférégé aló nchye né mmye b̄oó. ⁸ Ndere ebw̄o achw̄o jyé, Jis̄os aké ne ebw̄o, “Ekagé débó yéé genó, b̄ogé le meto ewu ewu, dékpágé f̄o menyéé, yé gébagé neke, yé ŋka, ⁹ yé gekwarégé ndeé, yémba fyége lé unó uka.” ¹⁰ Ama j̄oó ne ebw̄o aké, “Dekw̄onégé yénde melo, gepú eyigé dékpégé, ásege enyú ne met̄oó meḡomeḡo bége wye eféé kpaá te délyáge. ¹¹ Mb̄oge melo elá s̄eé enyú w̄o, yé manwu mekomej̄oó nyú w̄o, lyáge déjye detene né met̄oó mel̄o, dekke uka mme nnó mpupu eyi ebalé enyú uka étáné, ne elerege nyé nnó ákwele ebw̄o mbeé.”

¹² Ne baá ut̄oó bií atáné afé, ál̄o mangárégé b̄oó mekomej̄oó Es̄ow̄o. ¹³ Ebw̄o áfere gejamégé aló nchye né mmye b̄o, áma ɔ̀pye b̄oó mameé at̄oó ndere ágb̄ele ebw̄o mawéé mmye.

Negbo né J̄on Menwyaá b̄oó manaá Es̄ow̄o
(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)

¹⁴ Mfwa Her̄ođ Antipas ayi awáne baá gebégé ɔ̀byene Jis̄os awú ŋḡo ukpékpé dep̄o tiré Jis̄os apyé deko. Nendé yénde mbaá b̄oó ágaré abya wuú. B̄oó bifo áj̄oge áke, “J̄on menwyaá b̄oó manaá Es̄ow̄o ne akwilé né negbo nkaáwu ne awya ut̄o mampye ufélékpa.” ¹⁵ Yémba abifo áké, “Jis̄os alu mewené Elija muú ekpávé Es̄ow̄o.” Abifo áké, “Jis̄os alu gekwénége muú ekpávé Es̄ow̄o.”

¹⁶ Ne Her̄ođ awúge nḡo Jis̄os aké, “Nd̄ofo elé J̄on menwyaá b̄oó manaá Es̄ow̄o ayi mb̄o ns̄oó ji mekpo ne ákwilé né negbo achw̄o.” ¹⁷ Epyem̄b̄o Her̄ođ at̄o b̄oó nnó ágb̄aré J̄on áwé ɔ̀fyé né mmu gepúge deno, gétúge agaré gabo ayi Her̄ođ apyé nnó aferé Her̄ođyas mendée men̄mo wuú Filip abá. ¹⁸ J̄on abo aj̄oge ne Her̄ođ nnó, “Ēl̄ome f̄o manfere mendée men̄mó wye ɔ̀bá.”

¹⁹ Né gétú eyigémba Her̄ođyas abo apaá J̄on ne akélé meti manwá ji yémba ágé meti w̄o. ²⁰ Her̄ođ abo ánógé J̄on ne ákelégé f̄o nnó awá ji. Akaá nnó J̄on alu muú mel̄ómel̄o ne alu cho né mbe ushu Es̄ow̄o. Yélé unó bi J̄on aj̄oge ulú tametame né met̄oó wuú, yémba met̄oó éḡoó ji manwúge J̄on yéndégébe.

²¹ Bií uma Her̄ođyas age meti mawá J̄on. Gébége Her̄ođ apye epaá bií ebi ɔ̀byéné ji, akú ákpakpa melo ne afwa b̄oó bee né gebage mewaa Galilií. ²² Ne maá Her̄ođyas mes̄o mendée achw̄o bee gef̄oge mabeé eyigé géḡoó Her̄ođ ne an̄kéé bií mat̄oó, eféé ne Her̄ođ aké ne ji, “Gare me yénde genó eyige ɔ̀kelege, nchye w̄o.” ²³ Nkelé nnó, “Nchyege w̄o yénde genó eyigé ɔ̀kelege, ye ebe le gebagé melo wá.”

²⁴ Maá yimbo atáné ajye gií mma wuú aké, “Mma, ngaré mfwa nnó nkelege nde?”

Mma aké, “Mekpo J̄on menwyaá b̄oó manaá Es̄ow̄o.”

²⁵ Maá yimbo abó akéré, agaré Her̄ođ aké, “Nkelege nnó ɔ̀chye me mekpo J̄on menwyaá b̄oó manaá Es̄ow̄o fa né gebagé nkpagene nana.”

²⁶ Mech̄o ewé epye mfwa Her̄ođ byo uk̄oré ji mmu yémba akágé shya manchye ji gétúge abó akele me né mbe ushu an̄kéé bií. ²⁷ Ténéténé yimbo, Her̄ođ at̄o membame wuú ayi ama nnó, ájye áso mekpo J̄on né gepúge deno. Ne ájye só áchw̄o ne ewu. ²⁸ Mende yimbo anérégé, abó mekpo ewu afyé né gebagé nkpagene ajye chye maá yimbo mendée, ne maá yimbo ajye chye mbaá mma wuú. ²⁹ Ne baá ut̄oó J̄on áwúge nnó áwá nte bw̄o, ájye kpá gen̄kwo j̄i, anii né menome ewe áchomé né etáravé.

Jisós achyéé délé bós áta menyéé
(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

³⁰ Anǵbá Jisós ákéré meso né neke eniné ji abó atome ebwó. Agaré Jisós ufóó unó bí ebwó ápyé ne áleré. ³¹ Ewyágé bós áchwós mbaá Jisós, abi áchwós, ne abi ájye, ájá kpaá ápye Jisós ne baá utóó bíí ápó yé ne gébé manyéé menyéé. Eféé ne Jisós aké ne baá utóó bíí, “Déjyé né melú ewé bós alá pó, nnó enyú degbéé mmye gachyé.” ³² Eféé ájye kpe mmu ékpée ebwó ebwó, álo manjye né mbaá ayi álu bómbo.

³³ Yémbó gejamégé bós ágé ebwó ndere átané ájye ákaá Jisós ne bós bí ne melu ewé ebwó ájye. Ne ebwó átané malómaló, ásó mewaá mewaá, abó mbe ne Jisós ne baá utóó bíí. ³⁴ Jisós átanégé mmu ékpée, agé gejamégé bós, ne meshwe akwó ji metóó, gétugé álu eké magoñme ayi alá pó ne membámé. Eféé alo manleré ebwó gejamégé unó. ³⁵ Ndere bíí uló mangile baá utóó Jisós ájye jóó ne ji áké, “Atá bíí úfé ne mbaá yina alu eke mashwone. ³⁶ Gó bós bina ájye nnó ebwó ákáge jye ne makóó né baá malo ayi álu kwókwólé, áná menyéé ányéé.” ³⁷ Ne Jisós ashuu ebwó meko aké, “Enyú amboó chyége ebwó genó ányéé.”

Ne ebwó áké, “Atá ókaá fó nnó ñka yi ese dénáme bós bina menyéé ékáge be genóge uba ñka upea wó?” *

³⁸ Jisós aké, “Enyú dewya ntó bred eníí? Choge depé.” Ajye gé, ne áké, “Ese dewya ntó bred eta ne meshuu épea.”

³⁹ Ne Jisós agare ebwó nnó ákaré bós bimbó matoómatoó, ájwólé né dambyanja. ⁴⁰ Apye ebwó ájwólé, mbaá ayifo álu usaá bós uta ne ayifo alu usaá bós upea meso efya. ⁴¹ Ajwólégé Jisós abó ntóó bred étáa ne meshuu épeá, ape ame mfaánebuú, achyé matame mbaá Esowó. Agya bred achyé mbaá baá utóó bíí nnó ákaré mbaá bós bimbó. Ne ákaré ntó meshuu épea mbaá ebwó ako. ⁴² Yéndémuú ányé ágbéé. ⁴³ Ne baá utóó Jisós ányweré bred ne meshuu ágbéé usá úfyáneupeá ébí ányéé uláá. ⁴⁴ Bós bí ányé menyéé álu délé bós átáa.

Jisós ake mfaá meko manaá
(Mat 14:22-23; Jón 6:15-21)

⁴⁵ Ewyágé Jisós apye baá utóó bíí ákpe ékpée nnó abó mbe áchyá gentoógé mewaá ájyé né melo Betsada. Ji ala meso agare bós nnó ebwó ákéré né upú bwó. ⁴⁶ Ajógé mé né bós nnó áke chánéné, afe né mfaá Mekwe manemmye. ⁴⁷ Nkwále akwonégé, ékpée elú né metóó gentoógé mewaá Galilií, ele Jisós mbii ne álaá né mapeá nnyí. ⁴⁸ Jisós agé nnó baá utóó bíí ágéne efwyale ndere mbyo nnyí atané ebwó mbe ushú ápélege ékpée bwó. Elo né gejéjégé bí kpaá te dondo, Jisós ákéné mfaá meko manaá achwó eta bwó, ela gachye ake apyáme ebwó akoó. ⁴⁹ Ebwó áké ágéne nkane Jisós akéne mfaá meko manaá achwó, áferé nnó ele muú nefoo ne alo máñkalégé. ⁵⁰ Ebwó ako ágegé ji efóó ekwó ebwó matóó.

Yémbó áké ne ebwó tenetene yimbó, “Elé me, gbarege matóó nyú, défoge.” ⁵¹ Jisós akpege né mmu ékpée ne ebwó, mbyo yimbó apwá. Agege mbó ala mano mekpó fuú. ⁵² Yele Jisós abó achye dele bós atá bred ányéé, ákaá fó gefoge muú eyige ji alu wó; néndé aña matóó.

Jisós apye bós mameé atoó né Genesáret
(Mat 14:34-36)

⁵³ Jisós ne baá utóó bíí áchyagé gentoógé mewaá, áchwó kwóne né melo Genesáret, né gentó eyigémbó ne ebwó áshii ékpée eféé. ⁵⁴ Ténéténé yi ebwó

* **6:37** Elú wáwálé nnó: Denari alu ñka yi apege muú né utóó bíí uma.

átané mmu ékpée, bós ákaá nnó gé Jisós na. ⁵⁵ Alomé gatélé, áfe melo meko ne baá mata maló, áfe ákpane bós mameé bwó áchwó ne ebwó, ne yénde mbaá ayi áwuúge nnó Jisós alú wye. ⁵⁶ Ne yénde mbaá ayi Jisós ákwóné, yé né maló ayi kókó ye ayi kpákpá ne ye né makós ákpané bós mameé ánywérege malú malú yé né ntoné gese, ne ánené Jisós mmye nnó alya ebwó atá mano nkú jíí. Ne yéndémmu nemeé ayi ataá mano nkú Jisós atóó.

7

Jisós agarege unó bi ukwene ante bós Jus áleré (Mat 15:1-20)

¹ Bós Farasi ne anleré mabé Esowó fó átané Jerosale áchwó nó Jisós mme. ² Ndere ebwó álu eféé, ágé nnó baá utós Jisós abifo anyéé menyéé amu debadeba ayi alá shwónége amu ndere gepó gebwó gelerége wó.

³ Bós Farasi ne bós Jus ako abi ákwólege unó bina dós, ushuú bós Farasi cháchá anyéé fó menyéé ayi alá bómbe áshwóné amu bwó ndere gepóge ukwene ante bwó gelu wó. ⁴ Yéé muú bwó ayi anyéé genó eyigé ánáme né gese ayi alá shwóné chánéné apó. Ebwó ábelege ntó gejamége mabe bwó nkane manshwónége amó, meseé ne mámba.

⁵ Ne Bós Farasi ne anleré mabé Esowó ágíí Jisós áke, “Ulannó ne baá utós bye alá kwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Ulannó ebwó anyéé menyéé ayi alá shwónége amu?”

⁶ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú bós dembwólé. Asaya, muú ekpávé Esowó abó alu cho gébége agaré nyá mekomejóó Esowó atomé ne enyú nnó, ‘Bós bina ánogé me ne ubómeno yémbo ánogé fó me né mmu matós bwó cháchá.

⁷ Enógé ewé ebwó ánoqe me, elú detú néndé ásele unó ukwene ante bwó álerege eké mabe ya!’ ”

⁸ Jisós aké ne ebwó, “Enyú dése mabé Esowó, deke debélé egbe ema nnó dénógé unó bi ákwaá álerege.”

⁹ Jisós afe mbe manjóó aké, “Dewyá mati malómaló mánlya mabé Esowó nnó dékwólégé le unó bi ukwene ante nyú álerege. ¹⁰ Gébége Mosis alerege mabe Esowó, abó ajós aké, ‘Nógé mma wye ne nte wye’. Ama jóó ntó nnó, ‘Mbógé muú ajógé mejós mebo ne mma wuú yé elé ne nte wuú, abó manwá jí.’ ¹¹ Yémbo né egbe ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbógé muú abegé ne genó eyigé jí akage póó mma wuú yéé ebélé nte wuú ne geji, ajós le nnó, ‘Elé echye Esowó.’ ¹² Wye mbo ne dégbéé bós nnó ápoóge fó amma bwó ne ante bwó. ¹³ Enyú dépye mabé Esowó áfu sé yé genó wó getúgé unó bi enyú délerege. Ge wye gepó gema na me njós mbo gejamége gabo alú ayi enyú dépye wye na.”

Unó bi upye mekwad alá beé fó cho né mbe ushuú Esowó (Mat 15:10-20)

¹⁴ Ne Jisós ama akuú njuné bós nnó áchwó eta wuú. Achwóge aké, “Enyú ako wuúge, ne yéndémmu ákaá genó eyigé njógé. ¹⁵ Genó eyigé muú anyége gejye jí une gepye fó muú ábeé debadeba né mbe ushuú Esowó, elé eyi getanege jí né meno.” ¹⁶ Ne mboge muú awyá matu manwú áwú.

¹⁷ Jisós anérége, jí ne baá utós bíí ályá bós bimbó, áfé né mmu gepú, ne ebwó ágíí jí ulá nekanemejóó enina. ¹⁸ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú delú defós pó eké ate? Enyú dékaá wáwálé nnó dényége menyéé ákágé pye fó enyú débé debadeba. ¹⁹ Menyéé wuú ákpéné fó né matós nyú, ájye le né une, ne átane né menyammye.” Ndere Jisós ajós mbo ebyennó ufós menyéé uko ukwané manyéé.

²⁰ Ne Jisós aké, “Uféré ebi utánege muú metós ne upye muú abéé debadeba né mbe ushuú Esowo.” ²¹ Ama jóó aké, “Uféré uboubó, ubelé tametame, ejo ne manwáné bós. Unó bina uko utánege né metós, ²² mankwéné uló, use, ne nchye, mambwólege bós, eñmené, mansoge metós nnó bós ábó unó ápwó enyú, manchoge bós mambó, nepa ne ukéñké. ²³ Unó bina uko utanege né metós ne ubi ne upyee muú ábéé debadeba né mbe ushuú Esowo.”

Mendée ayi áfyéé metós ne Jisós
(Mat 15:21-28)

²⁴ Ne Jisós atané afé né gebagé mewaá bós Jus eyi gelú kwókwólé ne melo Tiya ne Sidón. Jisós ajye kpe mmu gepú gefo ne akélégé fó nnó muú akaá nnó ji alu eféé, yémbó meti epó ewe ji ákage bíí. ²⁵ Mendée fó ayi maá wuú yi mendée awya meló nchye, áwuúgé nnó Jisós alu eféé, atané ténéténé achwó tó manó né mbe ushuú wuú. ²⁶ Mendée yina apó fó muú Jus alu muú Grek ne ábó ábyé ji títi né gebagé mewaá Siriya ne Sirofónishya. Ane Jisós mmye nnó aféré meló nchye yimbó né mmye maá wuú. ²⁷ Yémbó Jisós aké, “Gó esé debó mbe dechye baá melo menyéé, elómé fó nnó muú ase menyéé ayi baá melo ányé achyéé bó mammye.” *

²⁸ Ne mendée yimbó ashúú ji meko aké, “Ata, yémbó bó mammye ányéé uchóchógeré ebi utánege né ekpókpógélé ukwéne mme gébégé ambané áke ányéé menyéé.”

²⁹ Jisós aké ne ji, “Elé wáwálé, chó, ógene nye ndere meló nchye yimbó atané mé maá wye mmye.”

³⁰ Gébégé mendée yimbó akéré né gepú jíí, agé maá wuú ndere ábelé né ukwó ne meló nchye atané mé ji mmye.

Jisós apye mbuú atoó

³¹ Ne Jisós atánege melo Tiya akoó né meti Sidón afé né ebeé mega Galilíí. Afé né mme Dekapolis, mme maló afya. ³² Bós fó áchwó ne mende ayi alu matu gbégbé ne akagé jóó fó mejóó. Ebwó áne Jisós mmye nnó anéré ji ebwo mmye. ³³ Jisós ase ji né metós metós gejamégé bós, afé né melu ewé elu bibíí eféé ne afye denóré amu né matu mende yimbó, akpó matye ne ata nenóme níí. ³⁴ Ne Jisós ape amé mfaánebuú ne ashuúle gefere, ajóó né meko aramaic aké, “Eífata” ula úlú nnó, “Néné”.

³⁵ Ténéténé mende yimbó aló manwu ne aló ntó manjóó mejóó ayi álá pó se ne éfwyale. ³⁶ Ne Jisós akwelé ebwó mbeé nnó ékagé ágaré muú. Yémbó ndere ákwelé ebwó mbeé dóó, mbó nto ne bós ágarage abya wuú ájye. ³⁷ Ebwó ako abó, álá manó mekpo fuú ájoge aké, “Yéndé genó eyige ji apyee gelú gelógeló.” Apye bós matu gbégbé áwuú ne abi álá joge, ájoge.

8

Jisós achyéé delé bós ani menyéé
(Mat 15:32-39)

¹ Éwyage gejamégé bós gema chwó nó Jisós mme. Bós bina abó akpá fó menyéé ayi ányéé wó. Ne Jisós akuú baá utóó bíí ne aké, ² “Meshwe apyee me ne bós bina, néndé ebwó álé mbó ndo eleé ne me ayi álá ányéé ye genó fó wó. ³ Mbógé ngarege ebwó nnó ájyee une mesa, átóó né meti gétúgé abifó nekene bwó neshya.”

* **7:27** Elú wáwálé nnó: Né melo ñwe ewéna bós abi Jisós ájógé atome ne ebwó nnó baá melo elé bós Jus ne abi ji atome ne ebwó nnó bó mamye elé bós abi álá pó fó bós Jus.

4 Baá utós bií agii ji áké, “Fa né mashwone muú agene mbo menyéé efó ayi ákwanege bós bina ako?”

5 Ne Jisós agii ebwó aké, “Enyú dewyaá ntoó bréd eníí eféé”? Aké, “Dewyaá ntoó bréd ékénéama.”

6 Ewyage Jisós agaré bós bimbó aké, “Jwólege mme”. Ne asé ntoó bréd eyimbo ékénéama áchyege matame mbaá Esowó, agya, achyéé baá utós bií nnó ákáré mbaá bós bina, ne ápye wyembó. 7 Ne ebwó ábó awya ntó ukéke baá meshuú. Jisós ase achyéé matame mbaá Esowó né uno bi, agaré baá utós bií nnó ákáré mbaá bós. 8 Yéndemuú ányéé ágbeé ne baá utós Jisós ánywéré uba bi ulaa ugbeé usá ukeneama. 9 Mpa bós bi ányé alú delé bós aníí. Anérégé Jisós aké ákere meso né upú bwó. 10 Ténéténé yimbo Jisós ne baá utós bií ákpe mmu ékpee áchyaá áfé né gebagé mewaá eyigé akuú nnó Dalmanuta.

*Ekwo bós Farasi ne Sadusi agii Jisós nnó áléré ebwó ufélékpa
(Mat 16:1-4; Luk 12:54-56)*

11 Bós Farasi fó ábó áfé mbaá Jisós áló manyé mbeé ne ji. Ebwó abó akéle meti mamua ji. Agii ji áké, “Pyé ufélékpa ese dégé, manlere nnó Esowó ne atóme wó.” 12 Jisós awuúgémbo, ashulé gefere ne agii ebwó aké, “Ulannó njye enina fi nekelege ufélékpa? Ngarege enyú wáwálé nnó yé úma degené fó.”

13 Ajógé mbo alya ebwó, áma jyé kpe mmu ekpee, áchya afé egbe gentógé mewaá.

*Jisós akwelé baá utós bií mbeé nnó áse gébé ne yis bós Farasi ne bós Sadusi
(Mat 16:5-12)*

14 Baá utós Jisós ábó ájinte mankpa gejamé gé bréd ne ábó áwya le maá ntó bréd ama né ekpee. 15 Jisós akwelé ebwó mbeé aké, “Sege gébé ne yis bós Farasi ne mfwa Heró.”

16 Ne ebwó áló manjógé ebwó ebwó áké, “Ndófo ajógé mbo lé délá depó yé ne bréd?”

17 Jisós akaá genó eyigé ebwó ajógé ne agii aké, “Ulannó enyú dejoge mecho bréd ayi enyú dela pó né ji? Nnó enyú delú dankaá ula mecho ewé? Mató nyú álu wye séséleé? Delú dankaá gefóge muú ayi me nlu? 18 Enyú déwyaá ame dégene fó mbaá? Enyú déwyaá matu déwuú fó? Dékagé fere fó depó tiré na? 19 Gébé gé nkare ntoó bréd éta mbaá bós dele bó átáa ányéé, ayi ábó álaá gbeé usa uníí?” Ne ebwó áshuú ji meko aké, “Usá úfyaneupeá.”

20 Jisós ama agii ebwó nnó, “Ne gébé gé nkaré ntó, ntoó bréd yimbo ékénéama mbaá bó delé bós aní ányéé, ayi álaá enyú dénywere nyá, álaá usá uníí?” Ebwó áshuú meko aké, “Usá ukeneama.”

21 Jisós agii ebwó ake, “Enyú degé nkane nsele baá nto bréd nchyeé gejame bós menyéé wó, te fi, delú dankaá gefógé muú eyi me nlu?”

Jisós apye muú ame nónómé né Betsaida agéne

22 Gébé gé Jisós ne baá utós bií ákwone né Betsada, bós fó áse muú ame nónómé áfé ne ji mbaá Jisós áne ji mmye nnó atá ji. 23 Jisós agbaré ji ebwóebwó áfé mekpo meti, eféé ne akpó ji matye ame. Anéré ji amu né ame, agii ji áké, “Nnó ógene mbo genó fó?”

24 Mende yimbo ape ame mfaá aké, “Ngene bós yémbo álu lé eké unós ebi ukéne ugyage.”

25 Ama ata ji amu né ame nana mende yimbo aké apele ame ji ánené aló mángene mbaá, ne agene yénde genó chánéné. 26 Jisós agare nnó, “Cho mmu gepú jyé, ekagé ókere né meló.”

*Pita aké Jisós alu muú ayi Esòwò akwere ji éla gefwa
(Mat 16:13-16; Luk 9:18-21)*

²⁷ Jisós ne baá utós bií ájyé né baá maló fò kwókwólé ne melò Kaisaria Filipi. Ndere ebwó akene ájyé, agií baá utós bií aké, “Ndé gefógé muú ayi bós ájósógé nnó me nlu?”

²⁸ Baá utós bií áshuú ji meko aké, “Bós bifo áke òlu Jòn menwyaá bós manaá Esòwò, abifo áke òlu Elija ne abifo áke òlu muú ekpávè Esòwò ama.”

²⁹ Ajógémbò, Jisós agií ebwó aké ne “Yé enyú ambós deké me nlu waá”? Pita ashúú ji meko aké, “Wò òlu Muú yi Esòwò akweré ji alá gefwa.”

³⁰ Jisós akwelé baá utós bií mbeé nnó ékágé ágaré muú fò, muú ayi ji alu.

*Jisós agaré efwiyale wuú ne negbo nií
(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)*

³¹ Jisós alò mangaré nnó, Maá Nte Mekwaá abó mangé gejamégé efwiyale, éle ákpakpa melò, ne anós baá bi ápye upè ne anleré mabe Esòwò, áshya nye ji, áwáne nye ji. Yémbò ndò élé ékwónegé akwilege nye né negbo. ³² Ne Jisós agaré ebwó mechò ewe gbògò. Ajóge mbò, Pita ase ji áténé egbe. Alò manshule ji ndò nnó ajóge se gefógé mechò ewémbò. ³³ Yémbò Jisós abwólé ushu ape baá utós bií ne ashule Pita ndò aké ne ji, “Kwilé me mbe ushu danchamelò. Òferege unò nkane mekwaá, òferégé fò éké Esòwò.” ³⁴ Ne Jisós akuú gejamégé bós bimbò ne baá utós bií, ajós ne ebwó aké, “Yé mbógé muú enyú akelege mambè menkwòle wa, abò manjinte gème jí akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me. ³⁵ Mbógé muú akelege mampòó genwá jí ébyénnó anúige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyé genwá jí getú ya ne abya melómél, apomé nye. ³⁶ Ndé nsá ayi muú ábò, mbógé abege ne unò mme uko ne anúige genwá jí? ³⁷ Ndé genó muú ákage bò achye mankwòré ne genwá jí? ³⁸ Kaáge nnó mbógé mmyé égbóó muú gétuú ya ne mekomejóó wa né mbe ushu nýe eniné na, eniné nétíí meso ne Esòwò, népyéé gabogabo, mbòntó ne Maá Nte Mekwaá mmyé égbóó nyé ji manse muú yimbò ndere muú wuú gébége aké achwó ne makénné ukpea jí ne enoge ewé Nte wuú achyeé ji.”

9

¹ Jisós ama jóó ne bós bimbò aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, gentógé bós álú mbò fáná, abi alá gbóó fò kpaá te ágene nye gefwage Esòwò ndere gechwóó ne eshye wuú.”

*Jisós akwòré gefós agenege mané mané
(Mat 17:1-9; Luk 9:28-36)*

² Ndò ékéné ékógé Jisós ase Pita, Jemsi ne Jòn ákwó áfé mfaá Mekwe fò kpaá. Ajyège ájwólé ebwó ebwó áke ápele menyammye Jisós alò manshwanegé né mbe ushu bów. ³ Gefós eyigé mandeé ji akpea ye muú ayi akage shwòne áji nnó ábè pópó mbò apó, ye ébélé ne uka. ⁴ Aké ápéle ágé Elija ne Mosis ákwò fwéé ájósógé mejóó ne Jisós. ⁵ Pita ajós ne Jisós aké, “Ata, élò ndere esé délú fa, gò ese déténe ótó úléé, géma eta wye, géma eta Mosis, géma eta Elija.” ⁶ Pita akágé se genó eyigé ji ajósógé néndé éfó ékwó ebwó matós dós.

⁷ Ndere ajósógé mbò, aké ápelé gekó gekweré ebwó mme ne meko atané né mmu gekó eyigémbò aké, “Gége maá wa ayi mbwi metós na, wuúge ne ji.”

⁸ Ténéténé yimbò aké amagé pè áge sé ye muú fò wó ekosé Jisós jimbií ne ebwó ambós.

⁹ Ndere ebwó áshulege mékwé ájyéé, Jisós áji ebwó etu aké ékágé ágaré muú fò genó eyige ebwó ágené kpaá te ji Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.

10 Awúgè depò tire Jisòs ajò, ábele wýe déti né mmu matòò bwò, ne ágiige atè nkane uláá mankwilé né negbo útené. 11 Ne baá utòò Jisòs bimbò ágií ji áké, “Ulannò ánlèré mabé Èsòwò ájòò áké Elija abò mambò mbè achwò ne Muú yi Èsòwò akwere ji ela gefwa?”

12 Èfèé Jisòs akamé áké, “Elú wáwálé nnó, Elija abò mambò mbè achwò akwýéé unò uko abelé, yémbò ulannò ásáme ntó né mmu ñwe Èsòwò nnó, ‘Maá Nte Mekwaá abò mangè gejamégé efwýale ne ápaá nyè ji, áma shyá jí?’

13 Yémbò ngárege enyú wáwálé nnó, Elija achwò mé ne bòò ápye gabo ne ji nkane ejí ébwò wýe ndere abò asamé né mmu ñwe Èsòwò atomé ne ji.”

Jisòs apýe maá ayi améé gesasa atoo
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

14 Ébwò ákérégè meso, áge gejamégé bòò ndere ánoò baá utòò abifò né mme ánlère mabé Èsòwò anyéé mbeé ne ébwò. 15 Ne bòò bimbò áké ágèné Jisòs ácháné ala áme makpo fan álomé ájýe táme ji. 16 Jisòs agií ánlèré mabé Èsòwò áké, “Nde enyú denyéé mbeé ne ébwò?”

17 Ne mende fò né geluagè ñjune bòò bimbò áké, “Ménlèré nchwò ne maá wa né eta wýe ayi melò nchýe apýé ji alá jógé mejòò. 18 Yéndégébé melò nchýe yimbò akwilégé ji mmye, apýe ji akwe mme, génfwéné gétánege ji meno, anyé májéné ala nógéé. Nne baá utòò bye mmye nnó áféré melò nchýe yimbò, ápulé épwò.”

19 Jisòs ashúú ébwò meko áké, “È é ndé gefòge nyè eni nelá fyéé metòò ne Èsòwò? Nkoge mbò metòò ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndò enií ne défyéé metòò ne Èsòwò? Chwóge me ne maá yimbò.”

20 Achwò ne maá yimbò mbaá Jisòs.

Ndere melò nchýe yimbò ágéné Jisòs, apýe maá yimbò akwé mme achúú gbok! gbok, genfwéné getanege meno. 21 Jisòs agégé mbò agií nte maá yimbò áké, “Nemeé niné na nébèlé mé ji mmye nnó?”

Mende yimbò áké, “Nelò ji tè dembáné.” 22 “Melò nchýe yimbò ákélege manwá ji, apýé ji akwéne gébé eyigé fò né mewé gebé eyifò né nnyi, Ata gé esé meshwé opòó esé mbògé okage pye.”

23 Jisòs agií ji áké, “Ndé genò wò ójòge! Nnó mbògé okage pye? Èsòwò apýe yéndégenó eyi gejwèregé ne muú ayi áfyéé metòò ne ji.”

24 Nte maá yimbò ala ténéténé áké, “Me nkamé ne Èsòwò, Ata, poó me nkame ne metòò ema.”

25 Gébégé Jisòs ágéné nnó gejamégé bòò áboó áchwòò ji mmye, anyá melò nchýe yimbò áké, “Wò mbú ne álú, nnyá wò tánege ji mmye. Ojýé mbò okerege sé.”

26 Melò nchýe yimbò apýe maá yimbò akalé akwé mme ne alé táne ji mmye. Atánégé, maá yimbò ala mme nyamé eké mewu muú ne bòò ágégé mbò áférége nnó ágbó. 27 Jisòs agbaré ji ébwò, abwéé ji akwilé tené.

28 Ne Jisòs ne baá utòò bíí ákérégè mmu, ágií ji bibií áké, “Ulannò ne esé dépulé melò nchýe yimbò mambuú apwò?”

29 Jisòs agare ébwò áké, wýe lé mmyemenene ne ekage féré gefógé melò nchýe yina.*

Jisòs ama gare baá utòò bit ndere ji ágboó nyè
(Mat 17:22, 23 ; Luk 9:43b-45)

30 Jisòs ne baá utòò bíí ályá mbaá yimbò ákoó koóge né gebagé mewáá Galilií. Ji ákélégé fò nnó muú akaá mbaá ayi ji alú. 31 Nénde ji abò alerege

* 9:29 Elú wáwálé nnó: Manlyá menyéé kpekpe ápò né gejamégé gekwene bò ñwe bi mbembe abi ábò ásáme.

ebwó nnó, “Meso gébé áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bós nchye, áwáne nye ji. Yémbó ndó éléé ékwónégé, ji akwilege nye né negbo.”

³² Yelé ji agaré neka eni, baá utós bíí ákaá ula wó, ne amá áfó mangií ji ula neka eníné na.

Ndé muú alú muú kpaá
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ebwó ákwónégé né melo Kapanom, ájye kpe né gepú eyige ebwó ájwóle. Jisós agií baá utós bíí aké, “Ndé enyú denyé nye mbeé né meti gébége dechwós.”

³⁴ Awúgé mbó, ákwené nyámé getúgé ebwó ábó ányéé mbeé mechó dékpkapa. ³⁵ Ajwólégé ka, akuú baá utós bíí makpo áfyaneápeá, áchwóge, ajós ne ebwó aké, “Mbóge muú akélege mambé muú kpaá né geluage nyú, abó mambé ndere maá defwé akpáné defwe mbaá abifo.” ³⁶ Ajóge mbó, akuú maá fó kós achwó téné né metós metós ebwó, akpa maá yimbó né amu jii ajós ne baá utós bíí aké. ³⁷ “Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kós nkane ayina né mabó ma, ebyennó apyembo lé ne me ne yéndémuú ayi apye galógáló ne me ntó, ebyennó apyembo lé ne nte waá yi átomé me.”

Muú ayi alá paá esé alu awesé

³⁸ Ne Jón akuú Jisós aké, “Ménleré, esé degé mende fó asele mabó myeé aferege bós aló nchye né mmye. Degégémbó, dégbé ji gétúgé alá pó fó né geluá gesé.”

³⁹ Jisós ajós ne ebwó aké, “Dégbége fó gefóge muú yimbó. Néndé ye muú yi asele mabó ma apyéé ufelekpá ne éwyagé ajóge gabo getú ya apó, ⁴⁰ néndé muú yi alá paá esé, alu awesé. ⁴¹ Ngarege enyú wáwálé nnó ye muú ayi achyége enyú njkó manaá né mabó ama gétúgé délu bós ba ayi alá abós nye nsá apó.” †

Mmuameno mampye gabo
(Mat 18:6-9; Luk 17:1, 2)

⁴² Jisós amá jós aké, “Yéndémuú ayi apyéé mamane kós nkane ayina ayi áfyéé metós ne me nnó apye gabo, élú galógáló nnó áshii ji gekpékpégé ntaá né geme, ájmeé ji né gentoógé ebeé mega. ⁴³⁻⁴⁴ Ama jye mbe aké, mbóge ebwó wye epyé wó nnó ókwéné mabé Esowó, só ewu ófómé, élú galógáló nnó ókpe né geñwá gechúchúle ne nnó ókpe né ntoné mewe ewé élá nómége ne amu apha. † ⁴⁵⁻⁴⁶ Ne mbóge geká jye ne gétene wó nnó ókwéné mabé Esowó, só geji ófómé, élú galógáló nnó ókpe né geñwá geká géma epwó nnó ókpe uka upea né ntoné mewe ewé élá nómége ne bó dámmwólé bíí ntó ala gboó. ⁴⁷ Ne mbóge dambónnnyi wye atene wó nnó ókwéné mabé Esowó, pwólé ji ófómé, élú galógáló nnó ókpe né gefwa eyigé Esowó ágbárege gechúchúle ne nnó ókpe né ntoné mewe ewé élá nómége ne amé ápeá. ⁴⁸ ‘Mbaá yi bó dámmwólé bí alá gboó, ne mewe ewu ntó éla nómege.’

⁴⁹ “Yéndémuú awuú nye mewe né menyammye wuú wye nkane muú áchwarege mega né menyéé nnó ékágé áchóó.

⁵⁰ “Mega élú genó gelógéló, ne mbóge mega élá pó sé ne ugo bíí, apyéé mbó nnó ne ewu ema egós?

“Ewéna éleré nnó enyú débé éké mega, dényége nesó ne ate.”

† **9:41** Elú wáwálé nnó: Jisós ajóge mbó atóme lé ne geme jii ndere muú ayi Esowó ákwere ji éla gefwa.

† **9:43-44** Elú wáwálé nnó: Maló 44 ne 46 apó fó né géjámégé bó njwe. Unó bi ájós né maló ayina ulú wye éké ebi ájós né maló 48.

10

Jis̄as alerege depore manwa neba (Mat 19:1-8)

¹ Efeé Jis̄as alyaa Kapenum, afe ne gebage mewaá Judiya, achyaá ebeé Jodan. Ndere akwone éwu, gejamé gé bós ama chwó nò ji mme ne aló manleré ebwó nkane ji apye mé yéndé gébé.

² Bós Farasi fò áfé eta wuú mammua ji, ágií ji áké, “Nnó ebé esé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuú?”

³ Jis̄as ashúú ebwó meko aké, “Ebe ewé Mosis achyé enyú gétúgé neba ejó nnó?”

⁴ Ebwó áshuú meko aké, “Mosis abo agaré esé nnó mende akáge chyéé mendée wuú mekpo nwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji.”

⁵ Ne Jis̄as ajóó ne ebwó aké, “Elé gétúgé mekpo meto nyú ne epye Mosis achyéé enyú ebé ewéna. ⁶ Te ula ulóó ebi Esowo alóó mankwyé mme, akwyéé ebwó, mende ne mendée. * ⁷ Getú eyigé na mende alyage mmá wuú ne nte wuú, afe acho mmye ne mendée wuú, ⁸ ebwó ápea ákwé muú ama. Ebwó ápó sé bós ápeá nana, ála muú ama. ⁹ Ndere elúmbó, bós abi Esowo áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.”

Jis̄as alerege depore ulo ne neba manwa (Mat 5:27-32; Luk 16:18)

¹⁰ Jis̄as ne baá utóó bií akérégé mmu, ewyage baá utóó bií ama gií ji mechó nebá ewé. ¹¹ Ajóó ne ebwó aké, “Muú yi awáne neba ne mendée wuú, ajyé bá ayichá, akwé mbó lé uló, ¹² ne mendée ayi atanega menó wuú neba, ajyége ba ayichá, akwé mbántó lé uló.”

Jis̄as ajé ambané kóó (Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Bií uma bós fò ákpa baá bwó áfe mbaá Jis̄as nnó anéré ebwó amu mmye, ajé ebwó. Baá utóó bií ágégé mbó, ányá ebwó. ¹⁴ Yémbó Jis̄as agégé mbó, metós ésó ji ajóó ne ebwó aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esowo ágbárege gelú eyigé bós abi álu ndere baá bina. ¹⁵ Goge me ngare enyú wáwálé nnó muú yi alá kamé nnó Esowo ábé mfwa wuú nkane mamane kóó wó, akpéné fò né gefwa jíí.” ¹⁶ Efeé Jis̄as akpa baá bimbó ama ama né uwyáá, anere ebwó amu mmye ajé ebwó.

Abya muú nka (Mat 19:16-22; Luk 18:18-30)

¹⁷ Jis̄as aló manjye neke, ndere ájyé mendefo alomé gatele achwó kwé ji uká aké, “Ménleré melóméló, mpyéé nnó ne mbó genwá eyi gélágé byéé?”

¹⁸ Jis̄as ashúú ji meko aké, “Ulannó okuú me muú melóméló? Yé muú ayi alómé metós apó, ekosé Esowo mbií ne alu melóméló. ¹⁹ Pó okage mabé Esowo ayi áke, ‘Ekagé ówá muú, ekagé ókwé uló, ojogé ojo, ekagé óténé nte gebyó. Onyegé manwaá, nógé nte wyyé ne mmá wyyé.’”

²⁰ Mende yimbó aké, “Ménleré nló mambélé mabé yina mako te dembáné ta.”

²¹ Ajógémbó, Jis̄as ape ji domée ne gejeé aké, “Ela wó genó géma. Chó kpó unó byé uko, ochye nka yimbó mbaá bós gekpo, abéé nye ne gefwa né mfaánebuú, ochwó akwólé me.” ²² Mende yina awugé mechó ewé Jis̄as ajóó apwa, alyaa áfé meshwemeshwe ne mesómé néndé ji awyáá gefwa dáó.

* **10:6** Elú wáwálé nnó: Né 10:6 Jis̄as ajóó mbó lé genó eyigé ásáme né nwe ula ulóó 1:27, ne 2:24.

²³ Jisəs abwólé mmye ape baá utóó bií aké, “Ejweré ne muú ŋka akpe né gefwagé Esəwə.”

²⁴ Baá utóó bií áwúgέ mbə álá mano makpo fuú, yémbə Jisəs ama jóó ne ebwó aké, baá ba ejwéré mankpe né gefwagé Esəwə! ²⁵ Elú wáwá nnó mpə mashwəne áshwá né embú ábyamé epwə nnó muú ŋka akpe né gefwagé Esəwə ágbárege.

²⁶ Baá utóó bií áwúgέmbə byə ukóre ebwó mmu ágígé ate aké, “Ne ndé muú yi abə nyé geŋwá eyi gélágé byéé?”

²⁷ Jisəs ape ebwó domeé ajóó ne ebwó aké, “Unó bi upwóó ákwaá mampye, upwóó fə Esəwə, néndé Esəwə akage pye unó uko.”

²⁸ Pita abə manjóó aké, “Gé, esé delyaa unó sé uko dékwəlege wə.”

²⁹ Ne Jisəs ashuú meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi alyaa gepú jii, yé lé áŋmé bií abi andée ne abi ande, amma bií ne ante bií, baá bií ne makóó jii né gétú ya ne gétúgέ abya melóméló, ³⁰ Esəwə achyeye nye ji bəó ne gejame unó fa mme yina epwə nkane abə awyaa, yé úpú, áŋmé abi andée ne abi ande, amma bií ne baá bií ne makóó jii ne áchyeye nye ji ntó gejamégέ efwyale né gétú ya. Ne abəó nye ntó geŋwá eyi gélágé byéé né mme ayi áchwə. ³¹ Yémbə gejamégέ bəó abi alú mbə mbe nana, meso gébé álaá nye meso ne gejamé abi álu mbə meso nana ábéé nye mbe.”

*Jisəs ama gáré máŋáne aléé nkane ji ágboó nye
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Jisəs ne baá utóó bií alyá ákwəme ájyee né Jerosale, Jisəs alu ebwó mbe ne baá utóó bií akwe tametame, efə epye bəó bi akwəlege ebwó. Ne Jisəs ase baá utóó bií makpo áfyaneapeá átené babá ne abə mangaré ebwó unó bi upye nye ne ji, ³³ abə mangaré ebwó aké, “Wuuúge, esé dékwəme mbə déjyee né Jerosale, ewu, áfyee nye Maá Nte Mekwaá né amú anóó baá amppee upe Esəwə ne ánléré mabé Esəwə. Ebwó ajógé nye nnó, me nkwe mpa, áwá me, ne áfyee nye ji né amú bəó abi álá pə bəó Jus. ³⁴ Ajwyaáge nye ji, ákpóó ji matye mmye, átulé ji ne áwá ji. Yémbə ndó kpogele éléé ékwónégé, akwilége nye né negbo.”

*Dékpakpa né gefwagé Esəwə
(Mat 20:20-24)*

³⁵ Jəmsi ne Jən baá Sebədee áfe mbaá Jisəs aké, “Ménleré dekelege nnó wə opye ese genó gefə.”

³⁶ Jisəs agii ebwó nnó, “Enyú dekélege mpye nyú ndé?”

³⁷ Ashuú ji meko aké, “Ese dekelege gébégé əjwólégé né geluəge enóge, opye esé dejwólé ne wə, muú ama né egbe ebwənye wye ne ama né egbe ebwəbe.”

³⁸ Yémbə Jisəs ajóó ne ebwó aké, “Nnó enyú dekelege genó eyigé degígé mbə. Nnó enyú dekelege nyú nye ŋkə efwyale ayi me nyúú nye? Nnó enyú dekelege wə nye manaá efwyale ami me nwoó nye?”

³⁹ Ashuú ji meko aké, “Ese dekelege pyembə.” Jisəs ajóó ne ebwó aké, “Enyú denyúú nye né ŋkə ayi nnyú nye ne dewóó nye manaá efwyale ami me nwoó.

⁴⁰ Yémbə, me fə wə njyaa bəó bi ájwəlege né ebwənye wa ne abi ajwəlege né ebwəbe wə. Malu yimbə alú mbaá bəó bi abə manjwólé wyéé.”

⁴¹ Baá utóó Jisəs abi makpo áfya áwúgέ genó eyigé Jəmsi ne Jən ájóó mbə, álo mansó matóó ne ebwó. ⁴² Jisəs akuú ebwó ako ajóó ne ebwó aké, Enyú dekaaá nnó ákpakpa bəó abi álá pə bəó Jus áwyaá utó mampye ne bəó bwó nkane ejii ebwó. Yé ákpakpa melə áwyaá utó bi ajógé mechó ne bəó bwó ébyé. ⁴³ Ne ébégé fə mbə ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambə muú kpaá abə mambə ménkpané defwé nyú, ⁴⁴ yéndémuú nyú ayi akélege mambə menəmbə abə

mambé éké mefwé mbaá bós ako. ⁴⁵ Peye gekpekpegé muú ndere Maá Nte Mekwaá, ji achwós f3 nnó bós ákpá ji defwé w3, achwós lé mánkpá bós defwé nnó achye geme jí mawené gejaméégé bós né gabo.

Jis3s apye Batimus agene

⁴⁶ Jis3s ne baá utós bíí akwóné né Jeriko. Ndere ályaa ajyee, gejaméégé bós ákwólege ebw3 meso. Muú ame nónómé f3 akamege Batimus maá Tim3s ajwólé né mapea meti akós deko. ⁴⁷ Awúg3 nnó Jis3s ayi Nasaret ne akoóge mb3 al3 mankalé aké, “Jis3s mpyáne Devid, gé me meshwe.”

⁴⁸ Gejaméégé bós áweé ji aké jw3le nyame, yémb3 akálege wye kálege ne eshye aké, “Mpyáne Devid ge me meshwe.”

⁴⁹ Jis3s awúg3 mb3 atené, ajós aké, “kuúge ji achwós.” Ajye kuú ji aké, “Kwilé ka chw3 3f3ge, ákuú w3.”

⁵⁰ Muú ame nónómé yimb3 afere nkú gefwine wuu aymé, anyo akwilé ka ája ji áfé mbaá Jis3s.

⁵¹ Jis3s agíí ji aké, “Ndé genó w3 3kélege nnó me mpye eta wyé?” Muú ame nónómé yimb3 ashúú meko aké, “Ata, nkelege nnó 3pyé me ngéné mbaá.”

⁵² Jis3s ajós ne ji aké, “Chó mmu gepú jyé, metós ewé w3 3fyé ne me epye w3 otóó.”

Ténéténé yimb3 al3 mángéné mbaá ne akw3lege ji.

11

Jis3s akpe né Jerosale nkane mfwa (Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Ndere Jis3s ne baá utós bíí álé kw3kw3lé ne Jerosale, ákw3nég3 Betfage ne Betani baá mal3 áyi álú mfaá Mékwé Olif, at3 baá utós bíí makpo ápeá nnó áb3 mbe. ² Ajós ne ebw3 aké, “Chogé né maá mel3 ayi alu mb3 enyú né mbe. Ndere dékrene wye, dégene nye maá géjuná ayi áshíí muú álú danké wye. Kaáge, déchw3 ne geji. ³ Ne mb3gé muú agigé enyú nnó waá aké dekaá, garege ji nnó, Ata ne akélege, ne anérég3 atómé nye gekéré wáwá.”

⁴ Ajyégé, ágé maá géjuná yimb3 ndere áshíí né mbe menombi egbe men3 meti. Al3 mánkaá geji, ⁵ ndere ákaágé bós abi álú efeé agíí ebw3 aké, “Dekaáge géjuná yimb3 ndé?”

⁶ Baá utós Jis3s ágaré bós bimb3 wye nkane Jis3s ab3 ajós gébégé atome ebw3, ne ályaa ebw3 ájye ne geji. ⁷ Achw3gé ne géjuná yimb3 mbaá Jis3s, afere mandeé bw3 ágyaa géjuná yimb3 né meso, Jis3s akw3 ajwólé mfaá.

⁸ Gejaméégé bós ágyaáge mandeé bw3 né meti nnó géjuná yimb3 gekéné mfaá, abif3 ás3rege uw3 mámé ágyaáge meti ntó. ⁹ Ndere ajye bós abi álú mbe ne abi álú meso akálege aké, “Matame mábé ne E3w3! Mejí e3é ne muú ayi achw3 né mab3 Ata.” ¹⁰ Mejé e3e ne gefwage nte sé Devid eyi gechw3 mb3! Matame mábé ne E3w3 ayi álú né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!

¹¹ Ndere Jis3s akpené né Jerosale, ajye kpe né mmú echa upe E3w3 ape yéndegenó. Agégé nnó gébé gekoó, ase baá utós bíí áfyanéápeá ákeré né mel3 Betani manjye bele wye.

Jis3s alweré genóoge fig gégb3 (Mat 21:18-22)

¹² Bíí uyyágé, ndere ebw3 ályaa Betani ákerégé meso, mesa al3 mamye ji. ¹³ Atene tete agé genó fig ne gejaméégé bya wye, afé ape nnó agene nye gempome f3 wye. Akw3nég3 agé yé gef3 w3 ekosé bya ubíubi néndé gébé eyigé unós fig uw3me umpomé gelu gakwáne. ¹⁴ Jis3s ajós ne genó fig eyigembo

aké, “Te mme abyeé muú amage nyéé sé gempome jyéé.” Baá utóó bií áwuú genó eyigé ji ajóó.

Jisás abú bóó bi ákpóó unó né mmu echa upé Esówo
(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jón 2:13-22)

¹⁵ Ebwó ákwónégé né Jerosale, Jisás akpe né mmu echa upé Esówo, aló mambu bóó abi ákpóó ne abi ánáme unó né mmu. Atyá makrókpógélé bóó abi ákéne gesegé manjka mankwóré ne malu ujwólé bóó ako abi ákpóó upwine melo ebi ápye upé Esówo ne ubi. ¹⁶ Ne ama kame sé nnó muú áma kpá genó gese akóó ye ne geji né mmu echa upé Esówo wó. ¹⁷ Ne aló manlere bóó aké, “Asa mmu nwe Esówo nnó Esówo aké, ‘Gepú ya ákuú nye geji nnó gepúgé mmyemenene mbaá umé malo mako.’? Yémbó enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wyeé.”

¹⁸ Anóó baá abi ápyeé upé Esówo ne ánléré mabé Esówo áwúge depó tiré Jisás apye, áló mánkele meti nnó áwá ji. Afóó ji gétúgé gejamégé bóó álaá meno mekpo fuú né unó bi Ji alrege.

¹⁹ Nkwale akwónege, Jisás ne baá utóó bií álya melo kpaá áfe ábelé mbaá ayicha.

Genóógé fig gégbó
(Mat 21:18-22)

²⁰ Ne dondo ayi Jisás ne baá utóó bií ákerege meso, áge genóógé fig eyi Jisás abó jóó nnó gemage wó se umpome nkane gegbó me. ²¹ Pita atege genó eyigé Jisás abó ajóó ne genóógé fig yimbo, ajóó ne ji aké, “Ménleré, gé genóó eyigé óbó jóó nnó gemage wó sé umpome gégbó.”

²² Ne Jisás ashuú ebwó meko aké, “Fyegé matóó nyú ne Esówo. ²³ Ngarege enyú wáwálé nnó, muú ajóóge ne mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa ókwéné mmu ebeé mega,’ ayi ála pó ne dembyó né metóó ne akamege nnó genó eyigé ji ajóó gepyeé nye, Esówo apye wye nkane ji ajóó. ²⁴ Ngarege enyú nnó dégíge yéndégenó né mmyemenene mbaá Esówo, kamege nnó dесе mé geji, ne gebéé nye eyigé nyú. ²⁵ Ne yéndé gebé enyú deke denenmmye, debó manjinte gabo yi bóó ápyeé eta nyú nnó Nte nyú yi alu né mfaánebuú ajinte gabo awu nyú ntó. ²⁶ Yémbó dela jinté gabo yi bóó ápye étá nyú wó, nte nyú yi alu né mfaánebuú ajigé fó nte gabo awu nyú.” *

Agií Jisás mbaá ayi uto ebi utané
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Jisás ne baá utóó bií ákére meso né Jerosale. Ndere akwóne, akpe né echa upé Esówo aló mankéne né mmu, anóó baá abi ápyeé upé Esówo ne ánléré mabé Esówo chóncho ne ákpakpa melo ájye gií ji aké, ²⁸ “Wó apye unó bina ne ndé uto, ne waá achyeé wó uto ubi?”

²⁹ Jisás ashuú ebwó meko aké, “Me ntó nwyaa awa nkwé mangií enyú, dégarege me, me ntó ngare enyú uto bi me nwyaa ne mpyeé unó bina. ³⁰ Agií ebwó aké, Waá achye Jón uto manwyaa bóó manaá Esówo, Esówo waá akwaá? Shuúge me meko.”

³¹ Aló manyége mbeé ne ate aké, “Dejóógé mbo nye nnó? Ebege de jóógé nnó, ‘Elé Esówo ne achyeé Jón uto bí,’ agige nye esé aké, ‘ulannó ne delá kamé mekomejóó wuú wó?’ ³² Nnó de jóó nnó utó bií utané mbaá akwaá?” Akage jóó fó mbo gétúgé áfóó bóó bi álu efeé nendé yéndémuú ajóóge nnó Jón abó alu muú ekpávé Esówo wáwálé. ³³ Ewéna pye ebwó áshuú Jisás meko aké, “Esé dekaá wó”.

* 11:26 Elú wáwálé nnó: Ukwene bó nwe abifo agbéé v. 26 nkane KJV.

Jisɔs ashuú ntó ebwɔ meko aké, “Yé me ntó ngáregé fɔ enyú muú yi achyɛé me uto ne mpyé unó bina.”

12

Nekanemejɔ́ bɔ́ uségé ne mbɔ́ mekɔ́ (Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Eféé Jisɔs ala manto ebwɔ nekanemejɔ́ aké, “Mende fɔ abɔ ató mekɔ́ wuú, ape unɔ́ ebi ákuú vine, ábɔgé umpome bií ápyeé mmɔ́, anɔ gebame agyaa éwú mme, achó embu, akwyeé mbaá ayi ánjámege umpome mampye mmɔ́. Atene enyɔ́n mbaá ayi muú ájwólege ábamé mekɔ́. Ase bɔ́ uségé afyé né mekɔ́ ewémbo. Atane afé neke né melo fɔ. ² Gébé gekwónégé eyigé ásogege umpome ebimbo, mbɔ́ mekɔ́ ató maá defwé wuú ama nnó áchyéé ebií unó mbwé ebi utane né mekɔ́ ewémbo. ³ Yémbo bɔ́ uségé bimbo áchyéé wɔ, ágbaré maá defwé yimbo átulé, ábú ji akéré amuamu. ⁴ Mbɔ́ mekɔ́ ama tó maá defwé ayifɔ, bɔ́ bimbo ápye ji ntó átulé, ákere ji upa mekpo, áchyéé ji mekpo genɔ́. ⁵ Ama kere ató ayi agbeé makpo aléé, ji yimbo ágbaré áwá. Atɔ gejamége abifɔ, átulé abifɔ, áwá abifɔ. ⁶ Elá le maá wuú ayi mende ama ayi abɔ́ gejeé ne ji dɔ́, kwyakwya achwɔ́ fére maá yimbo ató, aferege nnó áchyége nye ji énogé. ⁷ Yémbo bɔ́ uségé bimbo ágégé ji álo mánjɔ́ogé aké ne ate, ‘Gége menyéé geteé mbɔ́ mekɔ́ na, chwóge déwá ji, geteé jíi gelaá eyigé esé.’ ⁸ Apyégé maá mbɔ́ mekɔ́ yimbo, áwá, ábwéé genkwɔ́ áfomé meso gébámé.”

⁹ Jisɔs ánerere agií ebwɔ aké, “Enyú deféré nnó mbɔ́ mekɔ́ yimbo apye nye nnó ne bɔ́ uségé bimbo? Abɔ́ manchwɔ́ awá bɔ́ bimbo achyéé mekɔ́ ewémbo mbaá bɔ́ abicha. ¹⁰ Enyú dejojé me né mmu jwe Esɔwɔ nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaa nnó nélómé, neni ne nélaá menɔ ntaá ayi ágbaré ekwɔ gepú.

¹¹ Ata ne apye nnó éwú ebe mbɔ́, ne elu gekpekppe genó né ame se.’”

¹² Jisɔs ánerere mántó nekanemejɔ́ eni, ákpakpa bɔ́ Jus ákaá nnó ajɔge mbɔ́ lé ne ebwɔ. Akelé meti mampye ji, yémbo áfɔ́ nyá gejamégé bɔ́ abi álú eféé ályaa ji áfé.

Agii Jisɔs mechwɔ́ nkamakpo (Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Ewyage áto bɔ́ Farasi fɔ ne ekwɔ Herɔd nnó ájye agií Jisɔs gejamégé bɔ́ nkwé nnó akwegé nekwené meno, ágbaré ji. ¹⁴ Ajyégé mbaá Jisɔs ájɔ́ ne ji aké, “Ménleré esé dékaá nnó ɔlu muú wáwálé. ɔsele yéndemuú janja, ɔfɔ́ fɔ ame bɔ́. ɔlerege bɔ́ unó ndere Esɔwɔ akélege wáwálé. Garé esé, nnó ebé se ekame nnó déchyéégé nkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyéégé? ¹⁵ Nnó déchye waá déchyéégé?”

Yémbo Jisɔs agé me defyá debwɔ́, agií ebwɔ aké, “Ndé enyú dépénege me mataá? Chwóge me ne sére me nchére.”

¹⁶ Achwóge ne ji, agií ebwɔ aké, “Mekpo wá na ne mabo waá na ásamé né nka eyi?” Ashuú ji meko aké, “Elé mekpo mfwa Rom ne mabo mií.”

¹⁷ Jisɔs agaré ebwɔ aké, “Chyéége mfwa Rom genó eyi gélú ejíi ne chyéége ntó Esɔwɔ genó eyi gélú eyi Esɔwɔ.”

Auwégé meko ayi Jisɔs ashuú ebwɔ álaá mano mekpo fuú.

Agii Jisɔs nkwé mankwile né negbo (Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Ewyagé bɔ́ Sadusi fɔ áchwɔ́ mbaá Jisɔs. Ebwɔ ákame nnó muú agbogé, akwílege sé né negbo. Ajɔ́ ne Jisɔs aké, ¹⁹ “Ménleré, Mosis abɔ́ asá né mmu

ηρωε εβέ se nnó, ‘Muú aghogé alyage mendée wuú ayi alá bye baá ne ji wó, menjmo wuú abo mansε mekwi mendée yimbo nnó ábyégé baá ábέ lé né mabo ami mewenέ menjmo yimbo.’ ²⁰ Né gébégé fó aηmó fó akénéama abi ande álú, ayi mbe abá mendée agboó yέ maá apó. ²¹ Ayi akwólege ji ase mendée yimbo né ukwi ji ntó agboó yέ maá apó. Wýembo ne epye ne ayi agbeé makpo áléε. ²² Mbó ne epye ne aηmó bimbo akénéama. Ebwó ako ágbó ayi ye muú alá bye maá ne mendée yimbo wó. Ebélegé mendée yimbo ntó agbó. ²³ Ne ndere ebwó ako ábánε mbó mendée yina, gébégé ákwilégé né negbo, mendée yina abεé nye ayi waá?”

²⁴ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú dékaá nnó delu gyeé wó? Delu gyeé nénde dékágé fó mekomejós Esowa ne utó bií. ²⁵ Ama jóó ne ebwó aké, gébégé bóó ákwilégé né negbo, neba nébεé se. Alaá le nkane makiénné Esowa né mfaánebuú. ²⁶ Ne gétúgé mechó bóó ágbógé ákwilégé né negbo, enyú delu danjós genó eyigé ásámé mmu ηρωε Mosis? Né abya genó eyigé mewe εbo εluli wye gélá sóoge, Esowa ajoó ne Mosis aké, ‘Me nlu Esowa ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakób’. ²⁷ Esowa apó fó ayi awuú bóó, alú Esowa ayi bóó abi álú abε. Enyú bóó Sadusi ako delu gyeé né mechó ewéna.”

*Εβέ εwέ epwó mabe mako
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Ménleré mabé Esowa fó ayi alú efεé gébégé Jisós ajooge ne bóó Sadusi, ágégé nnó Jisós ashuú ebwó meko ne denja ágií ji aké, “Ebé Esowa ewéndé ηjea epwó mabé mako?”

²⁹ Jisós ashuú ji meko aké, “Ebé εwέ epwó mabe mako ele ewé ejóó nnó, bóó Isrelí wuúge Esowa nte se ayi abo εsé ako alu ama, ³⁰ gbógé ne Ata Esowa wyeé ne metóó wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byéé uko. Tége wyeé lé ji yéndégébé, pyégé utóó bií ne eshye wyeé meko, ³¹ ne ewé εgbeé apeá eke, gbógé ne nte ménjme wyeé ndere ogboó ne geme jyéé. Yé ebé ewé ηjeá epwó ayina apeá épó.”

³² Ménleré mabé Esowa yimbo ajoó ne Jisós aké, “Ménleré, ojóó chánéné, elu wáwálé nkane ojóó nnó Esowa alu ama ayichá apó. ³³ Ne élú ntó wáwálé nnó bóó mambógé gejee ne Esowa ne metóó wyeé meko, bóó mántégé wye lé ji yéndégébé, bóó mámpyégé utóó bií ne eshye wyeé meko. Ne bóó mamba gejee ne ate bóó nkane bóó gejee ne geme jyéé. Obelege mabé ayina apeá εbo epwó yéndé gefogé upe ne echye ewé ósoó né mewe ochyεge mbaá Esowa nkane eshye.”

³⁴ Jisós agegé nnó menleré mabe Esowa ayina ashuú meko melóméló, ajoó ne ji aké, “Ela wó gachyé ne okpé né gefwage Esowa. Ebo né gébé eyigémbo yé muú ayi ama mua mangií ji nkwe apó.”

*Muú ayi Esowa akweré ji εla gefwa alu mad waá?
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ Ndere Jisós alérege bóó né echa upe Esowa, ajoó aké, “Epye nnó ne ánleré mabé Esowa aké Muú yi Esowa akweré ji εlá gefwa alu mpyáne mfwa Devid? ³⁶ Mendoó Ukpea ne epye mfwa Devid jimbo abo ajoó nnó,

‘Ata Esowa aké ne Ata wa, jwolé fa né εgbé ebwónyε wa né geluóge énoógé kpaá te mpyéé bóó mawámé byéé álaá éké mboó genóó ayi ónérege uká byéé mfaá.’ ³⁷ Ne mbógé mfwa Devid akú Muú yi Esowa akweré ji εlá gefwa nnó ‘Ata wuú’, epyémbó nnó ne muú yimbo ámagé bε mpyáne wuú?”

Ndere Jisós alérege mbó mmye muú ayi alu efεé matóó ágóó ebwó manwúgé unó bi ji álerege.

Jis̄as akwelé baad utóó biit mbee nnó ekage áse gepogé Anleré mabe Es̄owá
(Mat 23:1-36; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

³⁸ Ndere Jis̄as alu lérege aké, “Sége gébé ne gepogé ánleré mabé Es̄owá. Ebwó ágboó mámfyégé b̄o nkúú átyé átyé, ákéné ágyaáge ntoné gese nnó b̄oó átámégé ebwó ne énogé. ³⁹ Ebwó ágboó ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene, ne ájyégé epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólé. ⁴⁰ Ebwó ányé ákwi ándée upwóó, ánéne mmye áwyáge mámbwólé b̄oó nnó álú b̄oó alóáló. Ndere ápyembo efwyale ebwó ejame nye epwó.”

Echyé mbya mekwi mendée

⁴¹ Jis̄as anérége manlere, ayye jwólé toitoi ne mekwa ewé áfyéé ñka apele ndere b̄oó áchwóó áfyé manka bwó mmu genó eyigé áfyé ñka Es̄owá. Agé ndere gejamégé b̄oó manka áchwóó áfyéé gejamégé ñka. ⁴² Ewyage mbya mekwi mendée fo achwó fyé ntó baá ubaá ngba ápeá abi alá fuú ye genó wó. ⁴³ Mekwi mendée yimbó achyége mbó, Jis̄as akú baá utóó biit aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó echyee ewé mbya mekwi mendée yina achyee epwó ewé yéndémuú áchyé. ⁴⁴ Yéndémuú áferé ekeke ñka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémbó, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jii achyé.”

13

Jis̄as agaré ndere áchwóó nye echa upé Es̄owá
(Mat 24:1, 2; Luk 21:5, 6)

¹ Jis̄as ályáge echa upé Es̄owá, maá utóó wuú ama ajóó ne ji aké, “Ménleré, pe uchánchá upú ebi átené ne uchánchá mataá.” ² Anérége, Jis̄as ashuuú ji meko aké, “Póógé mbó ukpékpé upú bina? Umúge nye kpá ne mataá ne mataá. Yéé ntaá maá eni nélaá nye mfaá nte népó.” ³ Ewyage ndere Jis̄as ayye jwólé né mfaá Mékwe Olif ewé élu toitoi ne echa upé Es̄owá. Pita, Jemsi, Jon ne Andru áfé mesomeso ájye gií ji aké, ⁴ “Garé ese, nde gébé eyige depó tiré na depyé nye? Ne ndé gepo ese dégène nye ne dékaá nnó unó bina uko upye nye wáwálé?”

⁵ Jis̄as aló mangaré ebwó aké, “Sége gébé ekage muú fo ábwólé enyú déno mewaa. ⁶ Njoge mbó, néndé gejamégé b̄oó áséle nye mabó ma áchwóó eta nyú. Adoó nye ebwó ewómé ájóoge aké, ‘Me ne nlú’ Apye nye mbó ábwólé gejamégé b̄oó áno mewaa. ⁷ Ne déwuú nye ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, Yémbó gébége unó bina uké upyéé, débégé f̄o ne efo. Néndé unó bina ubó mampye ne epófó nnó mme yina achwóó kwaya wó. ⁸ Gébé eyigémbó ntó malo kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne b̄oó bwó ámmye nye ne ate, emími mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu. Ewéna ebé nye eké lé ula uló ubalé ebi mendée awúu gébége nebye neké nemmye ji.

Jis̄as agare angbá biit efwyale ewé ebwó ágène nye
(Mat 10:16-25; Luk 21:12-17)

⁹ “Sége gébé, kaáge nnó ápyéne nye enyú áfyé né amu ákpakpa meló ápa mpa enyú mmu macha eso. Atúlege nye enyú né macha mmyemenene. Né getú ya, ájáme nye enyú détene né mbe ushu b̄oó góména ne afwa meló. Apyegémbó kaáge nnó degé mbó lé meti mangaré ebwó mekomejóó wa. ¹⁰ Ne gemégé nnó mme yina akwaya, b̄oó ábó mangaré abya Es̄owá melóméló né malo mako. ¹¹ Gébége ápyégé enyú ekage dedorégé mmye mankelé uchuú mejóó ebi déjóóge. Gébé gékwonégé jógé uchu mejóó ebi uchwó enyú meno, néndé uchu mejóó ebi déjóóge upófó ebi enyú élé Mendoó Ukpea ne échyége nye enyú. ¹² Ne gébé eyigémbó ntó, anmó áchyége nyé atéé anmó nnó áwá. Ante

áchyegé nyé baá bwó nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne amma bwó ne ante bwó mampye nnó áwá ebwó. ¹³ Bóó ako ápaá nyé enyú gétúgé délú áñkwólé ba. Yémbó yéndémuú ayi akogé metóó te kwyakwyaá, áférege nyé ji né efwyale gabo.

Jisós agaré nkane áchóó nyé Jerosale

(Mat 24:15-21; Luk 21:20-24)

¹⁴ Jisós afe mbe mánjóge aké, “Gebobogé genó eyi gechyége mekpó unó mbaá Esówó, gepyee nyé né malu ayi géláge pó mampye. (Muú ayi akúu nje yina ase gebé nnó efwyale echwóó.) Gébé eyigémbó, bóó abi álu né gebagé mewaa Judiya ábó ájye ákwó mfaa makwe ábií. ¹⁵ Yéé muú ayi alú mfaa gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme ajye bó genó né mmu gepú jí. * ¹⁶ Muú ayi alú ntó né mekóó áchógé yé gébé nnó akere mmu achwóó bó nku gefwene wuu ne ábó. ¹⁷ É é ébé nyé mbó nnó ne andeé abi álu ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. ¹⁸ Négé mmye mbaá Esówó nnó ekagé unó bina upye gébége néba, ¹⁹ néndé efwyale ewé echwó nyé, ebeé gekpékpé gé efwyale ewé délá lú dangé te Esówó akwye mme yina ne yé ewé emage be sé eké ewémbó epó. ²⁰ Mbogé Esówó alá sáre ndó yimbo éla mboó wó, ébyénnó yéé muú ayi apome nyé apó. Yémbó gétúgé bóó abi Esówó ájyaá nnó ábé ábií, asorege nyé ndó eyimbo éla mboó. ²¹ Gébége yimbo, mbogé muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi Esówó akweré ji elá gefwa alu fa,’ yéé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né’, dékamagé fó ne ji. ²² Njóge mbo mampye enyú dekaaá nnó, bóó gebyó abi áké álu Kras ne bóó gebyó abi áké álu bóó ekpávé Esówó ntó áchwóó nyé. Achwógé ápyéé nyé ukpékpé ufélekpá ebi upwó amu. Apyémbó nnó ábwólé bóó ako ne mbogé meti ébgege yé ébélé bóó abi Esówó ajyaá nnó ábé ábií, ábwólé ebwó áno mewaa. ²³ Sége ye gébé! Dekaaá nnó mbó mé mbe ngaré enyú depó étiré na gemége nnó dépyége.

Unó bi upye nyé gemé gé nnó Maá Nte Mekwaá akérege meso fa mme

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ “Gébége efwyale ewéna echwógé, ténéténé ayi ébyeé, njméé ekwene nye gemuagemua. Mfaa ágénégé sé. ²⁵ Ambe ntó ánomége nyé, ne unó bi uwyaa utó né mfaánebuú unyíge nyé. ²⁶ Éféé ne ágéne nyé nkane Maá Nte Mekwaá achwóó né mmu gekó ashúlege achwóó ne gekpékpé gé utó ne énogé. ²⁷ Wye né gébé eyigémbó, atome nyé makiénné jí nnó ájye anyweré bóó abi jí ájyaá né mme meko nnó ábé ábií mbaá ama.”

Jisós améé gepó gé genóóge fig ne unó bi upyee nyé

²⁸ Jisós ajóó ne baá utóó bíí aké, “Pége gepóge genóóge fig degíí genó wye. Gébége mata jíí álogé mántó bya uke enyú dekaaá nnó nshwóné achwó shúle. ²⁹ Wyémbó ntó ne gébége enyú dégé gé nkane unó bina upyee, debó mankaá nnó gébé eyigémbó géla kwákwólé. ³⁰ Ngarege enyú wáwálé nnó njye éniné na négboó fó kpaá te unó bina ukó úpyee. ³¹ Mfaa ne mme ákoóge nyé yémbó mekomejóó wa alaa te kwyakwya.

Yé muú ayi akaáge gébé eyigémbó apó

(Mat 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

³² “Yé muú ayi akaá bíí né gébé eyigé unó bina úpyee nyé apó. Makiénné Esówó ne mfaánebuú akaáge fó, yé Maá Esówó jimboó akaá wó. Ékosé wye Nte wuu jí mbíí ne akaá. ³³ Ségé gébé dékpómé mmye, debé peé dégilé néndé enyú dékaáge fó gébé eyigé unó bina upyee nyé.” ³⁴ Aké, “Elú eké mende fó abó

* **13:15** Elú wáwálé nnó: Bóó Jus áténege upú bwó, mfaa alu dede ayi muú akáge kwó ajwólé wyeé.

ajyeé neke, alyaa gepú jii ne baá défwε bií nnó ápele. Achyeé yéndémuú ebi utóó, ajóó ne ayi ábáme gepú aké, ‘Bé peé, ógilé’. ³⁵ Wyembó ntó ne enyú débó mambé peé dégilé néndé dekaaá fó gébé eyígé mbóó gepú akerege meso wó. Akage chwó ne nkwale, metóó utuú, gejeyjyégé bií, yéé ebéle dondo. ³⁶ Ekáge akwó enyú nejmé ndere debélege dékwánege. ³⁷ Ndere ngarege mbó enyú, mbóntó ne ngárege yéndémuú nnó, Bége peé”.

14

Ajóó geju manwá Jisós

(Mat 26:1-5; Luk 22:1, 2; Jón 11:45-53)

¹ Ndó éla epea eyí bós Jus ányée epaá koó upú ne epaá bréd yi alá muálé. Anóó baá ámpyée upε Ešwó ne ánléré mabé Ešwó ajwale geju ákélege meti nnó áwá Jisós bibí. ² Ajóó ne ate aké, “Dépyégé fó ji gébége epaá ewéna, ékágé bós ájme ummye né melo.”

Awáá Jisós mawée né meló Bétáni

(Mat 26:6-13; Jón 12:1-8)

³ Ndere Jisós alu né meló Betani mmu gepúgé Simun muú ubá anyée menyéé, mendée fó achwó kpé mmu ne ékpómé mawée gebé ami majame nka dós, éle laménda ayi ebwó ákuú nnó nard. Anené meno ékpómé ewémbo agbé mawée mimbo né mekpo Jisós. ⁴ Mendée yina apyεge mbó, matós ásó bós fó abi álu eféé kpaá te ájoge ne ate aké, “Mendée yina achóó mbó mawée mína ndé? ⁵ Mawée amí ákage kpó, áse gejamégé nka eyi epwóó nka eyi muu akage pye né nme, áchyeé mbaá ubyá bós ne wó mendée yina óchóó mbó?” ⁶ Jisós ajóó ne ebwó ake, “Gógé ji abε nyame, ndé enyú dechyége ji efwyale? Apye mbó lé me genchánchágé genó eta wa. ⁷ Ubyá bós ulú ne enyú, dékágé poó ebwó yéndégébé eyi dékélege. Ne me mbéé nye fó ne enyú gébé geko. ⁸ Mendée yina apye me genó eyígé ji akaáge pye, abó mbe agbé mé mawée mmye nnó gébége ngboge ániú me níige. ⁹ Ngarege enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bós ágárege nye Abya melóméló ayina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyígé mendée yina apye. Nkane ágárege, mbóntó ne áteé nye ji yéndégébé.”

Judas akame mankpó Jisós

(Mat 26:14-16; 11; Luk 22:3-6)

¹⁰ Judas Iscarat ayi alú maá utóó Jisós ama né géluágé abi áfyaneápeá, ajye báne anóó baá ámpyée upε Ešwó nnó ákpoó ebwó Jisós. ¹¹ Ebwó awuúgé gejuge Judas, matós ágo ebwó ányemeno nnó áchyége ji nka. Eféé ne Judas álóó mankélége meti ewé ji apyée ne Jisós akpe ebwó né ámu.

Jisós anyée epaá koó upú ne baá utóó bií

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jón 13:21-30)

¹² Bií mbe ebi ányée epaá bréd yi alá muálé, gébé eyígémbo ne áwáne mágónnme gepe nnó ányé epaá koó upú. Baá utóó Jisós ájye giú ji aké, “Atá ndé mbaá yi ákélege nnó esé déjyé détyée menyée epaá koó upú wyée?” ¹³ Agigémbo Jisós áferé baá utóó bií ápeá, ató aké, “Chóge né meló kpaá, detuge nye ne mende fó ayi ákpané nkwo manaá né mekpo, kwólege ji. ¹⁴ Dekwónégé né gepú eyígé ji akpené, joge ne mbóó gepú nnó, ‘Ménleré aké dégiú wó nnó, maá gepú ánkéé alé nnó ji achwógé ajwólé anyé menyée epaá koó upú ne baá utóó bií?’ ¹⁵ Ne mbóó gepú yimbo alerege nye enyú maá gepú ayi ákwyé mé ábélé né mfaá enyón, tyége menyée sé eféé.” ¹⁶ Baá utóó bimbo ájyεge, ágé wye yéndégenó nkane Jisós ajóó, átyé menyée epaá koó upú bwó eféé ábele. ¹⁷ Nkwale akwónégé, Jisós ne baá utóó bií makpo áfyaneápeá, áfé

manyé menyéé yimbó. ¹⁸ Ndere ájwólé ányéé menyéé Jisós ajóó ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú nyú ama achyége nye me mankwaá.” Mbóó yimbó alu mbó fa anyé menyéé ne me. ¹⁹ Baá utóó bií áwúgέ mbó, ála mmye meshwé meshwé, yéndémuú agige ji aké, “Ata nnó élé me?” ²⁰ Jisós ashuu ébwó meko aké, “Élé muú ayi ese ne ji détuige nye amu manta mbya né mmu akpánkpa. ²¹ Ne Maá Nte Mekwaá agbóo nye wye ndere nwe Esowó abó ajóó mé te gachii. Utonkwa ube ne muú ayi akpóo nye Maá Nte Mekwaá. É é! Mbógé nnó ábé dambyé muú yimbó, mbó éló kpaá epwo.”

Menyéé Ata Jisós

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²² Ndere Jisós ne baá utóó bií ányéé menyéé, abó ntó bréd áchyégé matame mbaá Esowó né mmyemenéne, agyá ntó bréd yimbó ubauba, akaré mbaá baá utóó bií ajóge aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.” ²³ Jisós abwéé ntó amó ne mmóó né mmu, achyégé matame mbaá Esowó, achye baá utóó bií ányú átu ate. ²⁴ Ajóó ne ebwó aké, “Gége manóó ma amí magbéle mbaá gejamégé bós gétúgέ menomenye ewé Esowó ányé ne ákwaá. ²⁵ Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbó mmóó mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye ami make gébégέ Esowó aké agbarege gefwa jii.” ²⁶ Ne ebwó ánerégé, ákwá ekwó áféé Esowó átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

Jisós agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

²⁷ Jisós ajóó ne baá utóó bií aké, “Enyú ako deboó nye delyaá me ndere ásámé mmu nwe Esowó nnó, Esowó aké, ‘Nwane nye membame mágónme ne ekwó mágónme eláa nye tyátyá.’ ²⁸ Ne nkwlílgé né negbo, mbó nye mbe ne enyú né gebagé mewaá Galilií.” ²⁹ Ajógémbó, Pita aké, “Yé bós ako ne ábó alyáá wó, me nlyágé fó wó.” ³⁰ Jisós ashuu ji meko aké, “Pita gó ngaré wó nnó utuú bina fi gemégé nnó menó mekwó akú ukúkúle upea, wó oshyaa nye ukúkúle uléé nnó ókágé me.” ³¹ Yémbó Pita aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóo ne wó, nshyáá fó wó.” Wyémbó ntó ne abifó ako ajóó.

Jisós anemmye né Getsemane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Jisós ne baá utóó bií ako áfé né melu ewé ákuú nnó Getsemane. Akwónégé éwu, agaré ebwó aké, “Jwólege fa, kpaá te nnérege manénemmye.” ³³ Ajógémbó asé Pita, Jemsi ne Jon nnó akwólé ji. Nkane ájye aló mambó gejamégé meshwé ne masómé né metóó. ³⁴ Ajóó ne ebwó aké, “Masómé amí malú me metóó, maténe me meti negbo. Yémbó jwólege fa debe peé.” ³⁵ Atégé yéé mmye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme, anemmye nnó mbógé meti élu, Esowó apye efwyale ewémbó ekóó ji koóge. ³⁶ Anenemmye aké, “Nte, Nte yeé genó eyi gepwóó wó gepó. Nnene wó mmye féré amó efwyale yina átané me mmye. Yémbó pye genó eyigé wó okelege épó fó eyigé me nkélege.” ³⁷ Anérégé akéré meso mbaá ayi bó Pita álú, achwó báne ebwó ndere ábélege géjyá. Ape Pita, agii ji aké, “Simun, nnó enyú dékágé bífó peé ne me, yeé lé né nchwaneké ama? ³⁸ Beége peé, dénénemmye mbaá Esowó nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno. Matóó nyú ákélege nnó enyú dénénemmye yémbó menyammye nyú áwyá gepwá.” ³⁹ Ama lya ebwó akéré meso manemmye wye gefógé mmyemenéne eyigé ji abó anéne. ⁴⁰ Ne amá akérége ndó eyi egbeé epeá né mbaá baá utóó bií álú, abané wye ndere ebwó ábélege géjyá néndé géjyá gejá ebwó ame dóó, ne ákaá se meko ayi áshuúge ji wó.

⁴¹ Jisós ama ákérégè ndò eyi egbeé eléé, abané wýé ebwó ndere ábélege, anyá ebwó aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gékwýá mbò, ge gebé gekwané eyigé áfyé nye Maá Nte Mekwaá né amú bós ubeé.” ⁴² Kwilége ka, déjye, gé muú ayi akpóo me mbò, alé chwó mé.”

Apye Jisós

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴³ Ndere Jisós álú jóógembò, Judas maá utós wuú ayi ama né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bós enine negbáre bò aparanja ne mámbó unós. Bós bina élé anós baá ámpyéé upe Esòwò ne ánleré mabé Esòwò chóncho ne ákpakpa melò ne átómé ebwó nnó áchwó apye Jisós. ⁴⁴ Eké epyembò, Judas abó mé mbé agaré ebwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbò pyége, défyéé metós metós nyú, déjye ne ji.” ⁴⁵ Judas ákwónégé yé gebé achó sé wó, akóó cho afé mbaá Jisós aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaá. ⁴⁶ Bós bina ágégé, áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato. ⁴⁷ Ápyégé Jisós, metós esó maá utós wuú ama ajuú aparanja asó etu memfwé etukpe ámpyéé upe Esòwò. ⁴⁸ Eféé ne Jisós agíí ebwó aké, “Enyú dechwó na ne bò aparanja ne mámbó unós mampye me nnó me nlu menjó? ⁴⁹ Me nlú fa ne enyú yéndé bíí, nlerégé mekomejóó Esòwò né echa upe, nnó débó degeé me mampye wó? Yémbò genó eyigé ásame mmu ñwe Esòwò gebó mampyé.” ⁵⁰ Baá utós bíí ágégé mbò, ábóó, ályaaá ji.

⁵¹ Nkane ájye ne Jisós, ñjye gesa fò afyale metyéé ndeé né menyammye akwòlege ebwó. Aké ágéne ji, ágbare ndeé yimbò nnó ápye ji, ⁵² apalé eji, alyaaá abó afé gejóñéné.

Jisós akpe unós mpa

(Mat 26:57-66; Luk 22:63-71; Jon 18:13, 14, 19-24)

⁵³ Ase Jisós áfe ne ji mbaá etúkpe ampye upe Esòwò, ánós baá abi ápye upe Esòwò, ánleré mabé Esòwò chóncho ne ákpakpa melò ájye chome wye. ⁵⁴ Pita ntó akwòlege ebwó meso gachye, gachye kpaá te akpene né mmu dachi etúkpe ampye upe Esòwò. Eféé ne ájye bane ámbamé dachi etúkpe nnó awyagé mewe. ⁵⁵ Anós baá ampye upe Esòwò ne bós ako abi ájwólé mmu echa eso, ákéle amná mpa gebyó mamma Jisós mmye nnó áwá ji. Yémbò ágé yeé ema wó. ⁵⁶ Gejamégé bós ákwye depò mámma Jisós mmye yémbò elé gebyó néndé ebwó ako ápó nya meko ama. ⁵⁷ Bós abifo ákwilé ka, ábyoge ji gebyó mmye aké, ⁵⁸ “Ese déwú ndere ji ashuú mmye nnó ji ammu nye echa upe Esòwò ewéna ewé akwaá áténé ne ámu, ne ndò eléé ekwónégé átenege ewéchéá ewé alá tené fò ne ámu wó.” ⁵⁹ Yémbò ebwó ako ápó meko ama.

⁶⁰ Eféé ne etúkpe ampye upe Esòwò ákwile ka né mbé ushuú bós ako agíí Jisós aké, “Wò ntó opó ne meko manshuú né depò etire bós ájóoge mbò nnó opye?” ⁶¹ Yémbò Jisós akwene bómbo yé meko ashuú ji wó. Etukpe ema ñmére egíí ji eké, “Wò ne ólú Maá Esòwò, Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa?” ⁶² Jisós akamé aké, “Me ne nlú, dégene nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwólé né geluoge enógé né egbé ebwònye Esòwò ne ndere achwó nye né mfaánebuú mmu geko.” ⁶³ Etúkpe ampye upe Esòwò agyá mandeé jíí né mmye manleré nnó metós esó ji dós, agíí eso aké, “Ndé gécha démage kéle bò ntésé? ⁶⁴ Pò déwú depò etiré ji ájóoge? Amége mmye ne Esòwò, nana deké depye nnó ne ji?” Bós ako akame aké, ekwane nnó, “Awá ji wáne.” ⁶⁵ Eféé ne bós abifo álo mánkpo ji matye mmye, áwé ji ndeé ame, átúlege ji, ájóoge aké, “Garé esé muú ayi adoo wó?” Ambamé echa eso áchwó se Jisós ádoó ji maka.

Pita ashya nnó akaáge Jisós

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Ndere Pita álu né dachi yimbo, maá meso mendée fo ama né geluage abi ákpáne defwé mbaá etúkpe ampye upe Esowo achwo eféé, ⁶⁷ agé ndere Pita ájwólé áwyáa mewe. Ape ji dómeé, ájò aké, “Wò ntó òlu gelua ne Jisàs muú Nasaren yimbo.” ⁶⁸ Pita ashya aké, “Chaa-ó nkaa yé geno eyigé ójoge mbo wó.” Ndere Pita akwilé manjye né meno gébámé, menomékwò mbe akú. ⁶⁹ Mesò mendée yimbo ámá ágegé Pita wye alò mamma jòó ne bóó abi átené eféé aké, “Mende yina alu muú bwó ama.” ⁷⁰ Pita ama shya wye shya eké ewyage, bóó abi átené eféé álò mánjòó ne Pita aké, “Wáwálé gebii gepó mmu, òkágé shya fò néndé òlu muú Galiliú.” ⁷¹ Yémbò Pita álò mánkalé aké, “Mbógé mbyógé le gebyó mfaánebuú áshulé me mmye, nkágé fò mende ayi enyú déjoge mbo.” ⁷² Ténéténé yimbo menò mekwò akú ukúkúle upeá kòkògólòkòó. Pita ate mekomejòó ayi Jisàs abó ájòó ne ji nnó, “Gemégé nnó meno mekwò akú ukúkúle upeá oshya nyé mánjáne aléé nnó òkaágé me.” Ateége mbo anyò meko ngbó ali segé segé.

15

Afé né Jisàs mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Luk 23:1, 2; Jòn 18:28-32)

¹ Wye ndere bií ujyaá dondo, anòó baá ampye upe Esowo, ákpakpa melò ne ánléré mabé Esowo áchomé ne bóó eso ako, ájwòle ájòó geju. Eféé ne ágbaré Jisàs áwéle, áse ji, afé mbaá gòmena Palet. ² Akwónégé Palet agiú Jisàs aké, “Wò òlu Mfwa bóó Jus wáwálé?” Jisàs aké, “Èlu nkane ójòó.” ³ Ajógémbò, anòó baá ampye upe Esowo álò mammálé Jisàs depó mmye matimati. ⁴ Palet ama giú Jisàs aké, “Ópó ne meko manshuú? Ówuú fò depó etiré ámmálé wò mmye nnó ópye?” ⁵ Ne yeé meko Jisàs ashuú ji wó, ewena epye Palet alaá meno mekpo fuú.

Palet asó mpa nnó áwá Jisàs

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jòn 18:39—19:16)

⁶ Gepoge Palet gelu nnó yéndé ñme gébégé epaá koó upú bóó Jus ábò mamferé muú ama né denò ndere bóó ákélege. ⁷ Né gébé eyígémbò muú denò fò alú eféé, ákuú ji Barabas. Ji ne abifò ákpe denò gétúgé bóó abi ebwó áwané né efwyale ewé ebwó áchwóó ne éwú né melò. ⁸ Ndere elúmbò, gejamégé bóó ájye báne Palet nnó áferé muú denò ama ndere ápye mé yéndé epaá ewémbò. ⁹ Palet agiú ebwó aké, “Enyú dékelege nnó mferé Mfwa bóó Jus?” ¹⁰ Palet agiú mbo élé ji akaá chánéné nnó élé wye né nchye detú ne anòó baá ampye upe Esowo ápyené Jisàs áchwóó ne ji eta wuú.

¹¹ Yémbò anòó baá ampye upe Esowo ágaré ekwó bóó ewémbò nnó ágaré Palet aferé lé Barabas. ¹² Palet ama agiú ebwó aké, “Enyú dékelege me mpye yeé nnó ne mende yina ayi ákuú ji Mfwa bóó Jus?” ¹³ Ne ebwó ako ákalé kénjé aké, “Wó ji né gekwa.” ¹⁴ Palet ama giú ebwó aké, “Ndé gabo ayi ji ápyéé?” Yémbò ákpe kále kénjé né eshye aké, “Áwó ji né gekwa.” ¹⁵ Nnó Palet apye matóó ágóó bóó Jus, aferé Barabas né denò. Ágaré bóó bee bií nnó átulé Jisàs ne geto, ánerégé, áwó ji né gekwa.

Bóó bee ájwyage Jisàs

(Mat 27:27; Jòn 19:2, 3)

¹⁶ Bóó bee bimbo ánerégé mantulé Jisàs, ája ji áfé mmu echa gòmena. Ákuú bóó bee ako né geluá gebwó. ¹⁷ Afyé ji nkúu megélé, áto ela meshií eke ela mfwa ákweré ji mekpo. ¹⁸ Ápyégémbò, álò manjwyagé ji aké, “Mfwa bóó Jus, neki nébé ne wó.” ¹⁹ Ne álò mándógé ji unòó né mekpo. Ákpó ji matyé mmye, áto manó mme mampye eké anóge ji. ²⁰ Anérégé mánjwya ji, aferé nkúu megélé

yimbɔ akere áfyε ji mandeé jii né menyammyε wuu. Aja ji átane né melo manjyε wó né gekwa.

Awó Jisɔs né gekwa

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

²¹ Ndere ájyεé átuú ne mende fɔ ayi akamege Simun muú melo Sereen nkane atané melo wuu ájyεé né Jerosale. Bɔɔ bee bimbɔ ágbaré ji kpékpé nnó akpá gekwagé Jisɔs. Simun alu nte bɔ Aleksanda ne Rufos. ²² Afé né Jisɔs né mbaá ayi ákuú nnó Golgota. Ula utané nnó melú Unkónkó makpo. ²³ Achyεé ji mmɔɔ amí áchwaré ne uka ebí ákuú nnó myrrh * Yémbɔ Jisɔs ashya manyú. ²⁴ Ala wyε eféé mbɔ, áwó ji né gekwa, áñme gefógé megyaá fɔ nnó ákáré mandeé jii eyi yéndemuú aséle. ²⁵ Awó Jisɔs né gekwa né kálánka eneneama né dondo. ²⁶ Abó gebagé genɔɔ áwɔ mfaá mekpo gekwa eyigé áwɔmé Jisɔs wyεé, ásá genó eyigé áké ji apyε ne áwɔme ji. Áké, “Mfwa bɔɔ Jus.” ²⁷ Awó ntó ángo apea gébége gema ne Jisɔs, ama alu né egbé ebwɔnyε wuu ayifó né egbé ebwɔbe wuu. Yéndemuú bwá álu né mfaá gekwa jii. ²⁸ Mechɔ ewena épye nnó ébé wáwálé nkane mekomejɔɔ Esɔwɔ ájɔɔ nnó áfyε ji mmu mpa bɔɔ ubeé. † ²⁹ Ne bɔɔ abi ákoge koógé ájúu Jisɔs mashyε mmyε, ákamege ne makpo, ákálege áké, “E é, Pɔ wɔ ne oké ommu nye echa upe Esɔwɔ gemégé nnó ndó eléé ekwóné wɔ omage tène ewéché?” ³⁰ Poó gemyé jyé átáné mfaá gekwa ashulé mme.” ³¹ Wyémbɔ ntó ne anɔɔ baá ampye upe Esɔwɔ ne ánléré mabé Esɔwɔ ntó ájwyáge ji áké, “Apoóge bɔɔ bí chachá, akaáge poó fɔ gemyé jii. ³² Áké ji alu Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa, áma jɔɔ áke ji alu Mfwa bɔɔ Isrɛli, átáné mfaá gekwa áshuúlé mme. Apyégé mbɔ, ese défyεé matɔɔ ne ji.” Anjo bimbɔ abi áwɔmé ntó ebwɔ né ukwa, ájúu Jisɔs mashyε mmyε.

Negboné Jisɔs

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

³³ Metɔɔ ñwɔmese, kálánká efyáneépeá eké ékwónege, ñmées enomé, gem-mua gékwé né melo meko kpaá te kálánká eléé. ³⁴ Kálánka eléé eyimbɔ, Jisɔs ala mánkálé kénké áké, “Eloi, eloi lama saba tani, ula utané nnó Esɔwɔ wa, Esɔwɔ wa, ndé olyaá me mbiú né efwyale?” ³⁵ Bɔɔ abifó abi átené eféé áwúge ndere Jisɔs ájoge mbɔ áferé áké, “Akuú mbɔ lé Elija muú ekpávε Esɔwɔ.” ³⁶ Muú ama né geluage bɔɔ bimbɔ abó gatelé ajyε bó ekochá, áwe ne genɔɔ anyua né mmu mmɔɔ amí mamýame, abwées até Jisɔs né ubɔɔ meno nnó ányú. Ájɔɔ áké, “Degé kpé nnó Elija achwɔ feré nye ji mfaá gekwa yi.” ³⁷ Ne Jisɔs ama akále kénké, ashulé kwyakwya geféré h-ε-m metɔɔ ekwé. ³⁸ Wyé ndere Jisɔs ágbó, ndeé eyi ekaré echa upe Esɔwɔ, egyptalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-etya mme. ³⁹ Muú kpaá bɔɔ bee † ayi atene eféé agegé gefɔɔ eyige Jisɔs akalé ne ale gbó áké, “Wáwálé mende yina alu Maá Esɔwɔ.”

⁴⁰ Gébé eyigémbɔ ntó, andée fɔ átené nya tete ágéné yéndégenó eyi gepyé ne Jisɔs. Né geluage andée bina Meri ayi atané melo Magdala, Salome, ne Meri mma Jemsi ayi mamane kó ebwɔ ne Jose álu ntó wyε. ⁴¹ Gébége Jisɔs alu né Galiliú andée bina ábó ákwólége ji, ama ápooge ji ntó, andée abifó abi átene Jerosale ákwɔle Jisɔs álu ntó wyε.

Anil Jisɔs

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

* **15:23** Elú wáwálé nnó: Myrrh ele uka bi ulú nya mampyε nnó muú awuúge fɔ ubale dɔɔ. † **15:28**

Elú wáwálé nnó: Melo ñwe ewena né ukwene bɔ ñwe abifó áfyε ewu né ukelenge pe KJV ne TEV. † **15:39**

Elú wáwálé nnó: Muú kpaá bɔɔ bee Rom alu muú yi apele usaá bɔɔ bee uta.

⁴² Jis̄s agbó bií bí b̄oó Jus ako ákpomége mmye nnó né nkwalé álo mányé uwyáá b̄wó. Ndere bií ule koó, ⁴³ mende f̄o ayi ákuú ji Josef achwó. Alu muú melo Arimatya, alu muú ayi anoge ji d̄oó né eso b̄oó Jus, ji ab̄o agile ntó gébé eyigé Es̄w̄o achwó gbáre nye gefwa jii. Akpome mmye nkane mende, ajye báne Palet agii ji nnó achye ji utó nnó ajye aferé genkwógé Jis̄s né mfaá gekwa. ⁴⁴ Agigé mb̄o, Palet aláa meno fuú mánwu nnó Jis̄s agbó me. Akú muú kpaá b̄oó bee agii ji wá Jis̄s agb̄oó mé. ⁴⁵ Muú kpaá b̄oó bee yimb̄o akamé nnó agbo, eféé ne Pálet akamé nnó Josef akáge jyé feré genkwógé Jis̄s né gekwa. ⁴⁶ Josef ajye na éshyé ndeé pópó, aferé genkwógé Jis̄s né gekwa, afyalé géjí ne éshyéé ndeé eyimb̄o, akpa ajye fyé mmu menome ewé áchomé mmu etáráv. Abogéné gekpékpégé ntaá agbé meno menome ewemb̄o. ⁴⁷ M̄eri muú melo Magdala ne M̄eri ayi mmá Jose ágé mbaá ayi ábelé genkwógé Jis̄s.

16

Jis̄s akwilé né negbo

(Mat 28:1-10; Luk 24:1-12; J̄on 20:1-10)

¹ Bií uwyáá b̄wó ukógé, M̄eri muú melo Magdala, Sal̄me ne M̄eri mmá J̄emsi ajye na mawéé gebéé nnó ajye gbere né genkwógé Jis̄s. ² Ne dondo bií mbe né uwyáá, ndere mbe ñme atane, ebwó ajye né menome ewé anii Jis̄s. ³ Agigé ate áké, “Wáá ábogéné nye esé gekpékpé ntaá eníné ágbé mb̄o menome?” ⁴ Aké ákwonege wyé, áge nnó ábogéné mé ntaá enínémb̄o néla babá nelu gekpékpégé ntaá. ⁵ Ndere ebwó ákpene mmu menome ewémb̄o, áge njye gesa f̄o ajwólé né eghé ebwonye b̄wó, afye ewule pópó. Ebwó ágégé mb̄o alá mano mekpo fuú. ⁶ Njye gesa yimb̄o ajóó ne ebwó aké, “Défágé. Nkaá nnó dékelege mb̄o lé Jis̄s muú Nasaret ayi áb̄o áwómé nya ji né gekwa, apó sé fa, Es̄w̄o apye ji akwilé né negbo. Gége melú ewé áb̄oó ábelé ji. ⁷ Kéregé meso dégaré Pita ne baá utóó bií abif̄o nnó ji ab̄o mé mbe ne enyú afé né Galilii; dégené nye ji ewú wyé ndere ji ab̄o agaré enyú.” ⁸ Andée bimb̄o átáné né menome ne gatelé, áwére ne éfo metóó, ne yeé muú f̄o agaré ebwó geno eyíge pye wó gétúgé éfo ewe elú ebwó matóó.*

Jis̄s aleré mmye mbaá M̄eri yi Magdala

⁹ [Dondo bií mbe uwyáá ebi Jis̄s akwilé né negbó, ab̄o mbe aleré mmye mbaá M̄eri muú melo Magdala. Jis̄s ab̄o aferé nya ji aló nchye akénéama mmye. ¹⁰ M̄eri afe agáre ájeé bií abi ebwó áb̄o ákene nya ne Jis̄s ne ábane ebwó ndere állie, ásómege. ¹¹ Yé lé ebwó áwuú nnó Jis̄s álú mebe M̄eri muú melo Magdala agé ji, ákamé f̄o nnó elu wáwálé wó.

Jis̄s alere mmye mbaá bad utóó bií apea

¹² Ewyágé Jis̄s akwó mbe ushuú baá utóó bií apea né gefóó eyigé alá kaáge sé ji gébége ebwó akene ajye né meti. ¹³ Ebwó ákaáge nnó muú yi ágene mb̄o ele Jis̄s, ákeré meso ajye garé baá utóó bifo yémb̄o ye muú b̄wó yi ákamé nnó élú wáwálé apó.

Jis̄s alere mmye mbaá bad utóó bií afyaneama

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; J̄on 20:19-23; Arj̄j 1:6-8)

¹⁴ Ema ewyagé ndere baá utóó bií ajwólé ányéé menyéé, akwó ebwó ushuú alo mawéé ebwó gétúgé alá p̄o né ukáme ne matóó ayi ebwó áñea alá kamé mekomejóó b̄oó ábi ágené nnó ji akwilé né negbo wó. ¹⁵ Ajóó ne b̄wó aké,

* 16:8 Elú wáwálé nnó: Malo ñwe yina 9-20 apó né ukwene b̄o ñwe bifo.

“Chóge né malɔ mme meko dégárégé bɔɔ abya Ɛsɔwɔ melóméló. ¹⁶ Muú ayi akamégé mekomejɔɔ yina ne áwyaáge ji manaá Ɛsɔwɔ, áférege nye ji né efwyale gabo. Ne muú ayi alá kamé mekomejɔɔ yina wɔ, ákwéne nye mpa Ɛsɔwɔ. ¹⁷ Gé unó bi upye nye ne bɔɔ abi ákamé ne Ɛsɔwɔ na. Né mabɔ ma ábuú nye aló nchye, ájɔge nye ufɔɔ mejɔɔ ebi alá kaáge fɔ. ¹⁸ Aǵbárége nye mmyɔ ne ámu ne ye ányú lé uka ubo yeé geno eyi gepye ebwɔ gepɔ. Anérégé bɔɔ mameé amu mmye, átóge.”

Jisɔs akwɔ afɛ mfaánebuú

¹⁹ Ata Jisɔs anérégé mánjɔɔ depɔ tire na, Ɛsɔwɔ ase ji akwɔ afɛ né mfaánebuú. Ajwɔlé né geluoge enógé né eǵbé ebwɔnye nte wuú Ɛsɔwɔ. ²⁰ Baá utɔɔ bíí ntó alá mbɔ ákeré, ákéne ágarége bɔɔ mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ né malɔ mme mako. Atá Jisɔs ntó alu ne ebwɔ achyege ebwɔ utó ápyeé ufélekpá mánleré nnó mekomejɔɔ bwɔ alu wáwálé.]

Abya melóméló ayi Jisᵒs Kras ndere LUKASE ásamé

Ulaulo

¹ Atá Tyófilos, gejamégé bᵒᵒ ámuá mé mansá abyá unó bí úpyé né metᵒᵒ metᵒᵒ esé. ² Ebwᵒ áśá wyé ndere ebwᵒ ábᵒ áwuú mbaá bᵒᵒ bí ákpané amé ebwᵒ ágené ndere unó biná ulᵒᵒ mampye ne ukwyá, ne eké éwyage álᵒᵒ mangare abyá yi. ³ Ndere me ntó mbᵒ nkwᵒlege unó bina uko chánéné te gachii, mbᵒ ngé nnó élú galógáló nnó nsá wᵒ unó bí ndere nsámé nkwyé ubi nkane úpyé géma géma. ⁴ Mpyé na nnó wᵒ ákaá nnó, unó bí ábᵒ agii wᵒ ulú wáwále.

Na ne nebyéné Jᵒn Menwyaá bᵒᵒ manaá Esᵒwᵒ nékené

⁵ Gébége Herᵒᵒ abᵒ alú mfwa né gebagé mewaá Judiya, Mempyé upe Esᵒwᵒ fᵒ abᵒ alú wyé, ákuú ji Sakariya. Ji ne ampýé upe abifo ápye utᵒᵒ né geluágé Abija. Mendée wuú Elisabet alu ntó mpyáne *Eᵒᵒn. Abi alú ntó ámpye upe Esᵒwᵒ. ⁶ Ebwᵒ apeá álú cho né mbe ushu Esᵒwᵒ, áwuú mekomejᵒᵒ wuú áma ábélege mabe jii, ákwéné ye ema ⁷ ebwᵒ ako ákwᵒ ukoᵒ ne ápó ne maá, gétúgé Elisabet alú ménkwᵒᵒ.

⁸ Bii uma, élé gebégé utᵒᵒ Sakariya ne ekwᵒ wuú, Mampye utᵒᵒ bii nkane mampye upe Esᵒwᵒ. ⁹ Náná élú lé gepage bwᵒ ámpýé upe Esᵒwᵒ manyú nkwu nnó, Esᵒwᵒ ajya genᵒ eyigé yéndemuú abᵒᵒ mampye. Apyégé mbᵒ ajya Sakariya, nnó ji ne akpé mmu echa upe Esᵒwᵒ mansᵒ genᵒ eyigé géwya gebé nkane elu. ¹⁰ Gébé gékwᵒnégé eyigé Sakariya ajye sᵒ geno gebé eyigémbo, gejamégé bᵒᵒ gélu dafye génénemmye. ¹¹ Wyé gebé eyigémbo, aké apele ekiénné Esᵒwᵒ ekwᵒ ji ushu, étené égbé ebwᵒnye wuú kwᵒkwᵒlé ne geluᵒ eyigé asᵒ uno ubé bimbo. ¹² Agégé mbᵒ efᵒ ékwᵒ ji metᵒᵒ, ala amé mekpo fan.

¹³ Yémbᵒ ekiénné Esᵒwᵒ éké ne ji, “Sakariya ófᵒgé, néndé Esᵒwᵒ awú mmyemenene jyé ne mendée wyé Elisabet akpane nyé une ne abyene nyé maá mende ne abᵒ mankuú ji nnó Jᵒn. ¹⁴ Ǿbe nyé ne metᵒᵒ megamegᵒ, ne gejamégé bᵒᵒ ábée nyé ne nechóchᵒ gétúgé nebyé nii. ¹⁵ Ji maá yina abe nyé gekpékpégé muú né mbe ushu Ata Esᵒwᵒ, ne ji anyú fᵒ mmᵒᵒ, ye amí bᵒgebᵒge, ye ami matomato, ne élᵒ te bii ebi ábyené ji Mendoó Ukpea egbége nyé ji metᵒᵒ, ¹⁶ ne ji abwᵒlége nyé matᵒᵒ bᵒᵒ Isreli nnó ákwᵒlé Ata Esᵒwᵒ bwᵒ. ¹⁷ Maá yimbo abo nyé mbe ne Ata Esᵒwᵒ ndere muú dentᵒᵒ. Esᵒwᵒ achyége nyé ji utᵒ mendoᵒ wyé nkane abᵒ achyé Elija, nnó apye ánte ábᵒ gejeé ne baá bwᵒ ne apye nyé abi átoᵒ makpo ásé gepᵒ eyigé abi átené cho. Apye nyé unó bí uko nnó bᵒᵒ ákpómé mmye mangíli Ata Esᵒwᵒ.”

¹⁸ Sakariya agii ekiénné Esᵒwᵒ aké, “Mpye nnó ne nkaá nnó mechᵒ ewená ebée nyé wáwále néndé esé ne mendée wa dékwᵒ mé ukoᵒ?” ¹⁹ Ekiénné ewémbo éké, “Me Gabriya, ne ntené fáná gétúgé Esᵒwᵒ atomé me nnó nchwᵒ ngaré wᵒ abyá melóméló yina. ²⁰ Gé óbe nyé mbú, ójógése mejᵒᵒ kpaá te depᵒ etí depye nyé gétúgé alá okamé uchwú mejᵒᵒ bá ebi ube nyé wáwále né meso gebé wᵒ.”

²¹ Ndere Sakariya alú wyáge mmu, bᵒᵒ bí ábᵒ álú dafye ánénemmye akwé tametame, álᵒ memferé genᵒ eyi gepye ji mmu echa upe Esᵒwᵒ. ²² Gébége ji atané dafye, amua manjᵒᵒ mejᵒᵒ meti épᵒ. Ala méé lé ne amu élé alaa mbú, ebwᵒ ágégé mbᵒ ákaá nnó agé lé amé géjya né mmu echa upe Esᵒwᵒ. ²³ Gébége nénjáne utᵒᵒ bii né byégé, akere melᵒ wuú.

²⁴ Eké ébelege, mendée wuú Elisabet akpa une, ala mmu bibii né amfaá áta. ²⁵ Ne aké, “Nána nkaá nnó Èsòwò agé me meshwè, aferé me neshyè mmyè nnó bòó ájwyágé sé me dèḡkwò.”

Gegáré nebyéné Jisòs

²⁶ Gébégé Elisabet alú ne une amfaá akéné, Èsòwò ató Gabriya ekiénné wuú né melò Nasaret ewé elú né gebagé mewaá Galilí. ²⁷ Ató ewú nnó ejyè etá gébwéne mesó mendée ayi ákúu ji Mèri, ayi ebwó ne Josef ányémèno mambá atè. Josef alu mpyáne mfwa *Devid. ²⁸ Ekiénné Èsòwò éfé eta Mèri éké, “Mmá ojwòle, Èsòwò alu ne wò amá agbo ne wò dós.”

²⁹ Mèri awúgé mbó akwé tametame, aferege, agige né metós wuú nnó ndé gefógé matame na? ³⁰ Ekiénné ewémbò éké ne ji, “Mèri Jfógé, Èsòwò agboó ne wò ne achyé wò nebo. ³¹ Gé, òkpane nyé une, òbyé maá mende ne òkuú nyé ji nnó Jisòs. ³² Abè nyé gekpékpégé muú ne ákuu nye ji Maá Anyátá Èsòwò. Ata Èsòwò apye nyé ji ajwólé né geluógé Mfwa Devid, gekwénége nte wuú. ³³ Agbarege nyé gefwa mbaá upyáne Jakòb uko te kwyakwyá. Ne gefwa jí gébyé fò.”

³⁴ Mèri awúgé mbó, agii ewú aké, “Ekéne mbó nnó ne nkpa une nkane nlá nlú dankáa mende?” ³⁵ Ekiénné Èsòwò eshuú ji meko éké, “Mendoó Ukpea echwò nyé wò mmyè ne uto bí Anyátá Èsòwò upye nyé wò òkpá une. Né gétú yina maá yi òbyéne nyé abè ne ukpeá ákúu nyé ji Maá Èsòwò. ³⁶ Gé, menmó wyé Elisabet ye élé akwò ukoó ne bós abò ákúu ji menkwò mendée, nana akwaré gefós alé amfaá akéné ne abyene nyé maá mende. ³⁷ Ne kaá nnó genó gefó eyí gépwò Èsòwò gepó.” ³⁸ Ekiénné Èsòwò ejógé mbó, Mèri aké ne ewú, “Nlu lé maá utós Èsòwò, ébè wyé nkane ojós.” Mèri ajógé mbó, ekiénné ewémbò éseé.

Mèri ajye gé Elisabet unké

³⁹ Depó eti dépyégé, Mèri akpomé mmyè akwilé wá akwó afé né melò fò ewé, elú né gebagé mewaá Judiya. ⁴⁰ Akwónégé, akpe mmu gepúgé Sakariya, atamé mendée wuú Elisabet. ⁴¹ Gébégé Elisabet awuú matame Mèri, maá yi alú ji une akwilé melu ujwólé ne eshyè, ne Mendoó Ukpea echwó gbée Elisabet metós. ⁴² Ji ado elúlú ajós ne mèri aké, “Wò awya éfwò òpwo andée ako, ne mejé Èsòwò ébé ne maá yi wò òbyéne nye. ⁴³ Nlu kpé wáa ayi Èsòwò anógé me ne mmá Ata wa achwó gé me unkéé? ⁴⁴ Wyé òké òtamege me mbó, nechóchó népye maá akwilé né melú ujwólé. ⁴⁵ Méjé Èsòwò ébé ne ji yi akamé nnó mechó ewé Ata ajós mbó, ébè nyé wáwálé.”

Mèri afé Èsòwò

⁴⁶ Mèri aké:

“Metós wa egós me ne Ata.

⁴⁷ Ne metós wa elú ne nechóchó gétúgé Èsòwò Mempoó wa.

⁴⁸ Ji ate me ye élé nlú lé menkpané defwé wuú.

Lò nána ojyége mbè, bós ako ákúu nyé me nnó muú yi abós nebo,

⁴⁹ nendé Èsòwò yi awya uto uko, apye me gekpékpégé mechó.

Ènógé ébé ne ji kpaá te kwyakwyá,

⁵⁰ agéne meshwè mbaá bós bí anóge ji,

eló né ante bwó ekwóné né upyáne.

⁵¹ Aléré eshyè ne ebwò wuú

mantyá bós nepá ne ufós unó bí ebwó áférege.

⁵² Aferé afwa né malú ujwólé bwó,

ne afyé ubyá bós né malu bwó.

53 Achyé menyéé mbaá bɔɔ bí alú mesa,
ne abú afwa áfé amu máwa.

54-55 Ate menomenye ewé ji abó anyéé ne ukwéne ante sé,
ne náná achwó mampoo baá Isrelí, bɔɔ utɔɔ bíí.
Apye wye ndere ji abó anyémeno nnó age ne Abraham meshwe,
ne upyáne bíí te kwyakwya!”

56 Meri ajógé mbɔ, abelé ne Elisabet genógé amfaá aléé, ne ákeré meso melo wuú.

Nebyéné Jɔn Menwyá bɔɔ Manad Esɔwɔ

57 Gébé gékwónégé eyígé Elisabet ábyéne, abyé maá mende. 58 Ate áhímé ne bɔɔ ulagepú bíí, aké áwuú nnó Ata Esɔwɔ agé ji meshwe achyé ji nebɔ, matɔɔ ágɔ bwɔ ako. 59 Ne ndó énee ékwónégé áchwɔ mansó ji nsó ne ábó álú mamfye ji mabɔ nte wuú Sakariya. 60 Mma wuú aké ngba, “Akúu ji Jɔn.” 61 Yémbɔ aké ne ji, “Yé muú ula gepú wyé fɔ ayi awya mabɔ mímbɔ apó.” 62 Ne ámeé ne amu ágiú nte wuú aké, ndé mabɔ mí ji akélege nnó áfyé maá yimbɔ. 63 Améé ne amu nnó áchyé ji genó gefó ásá wyé. Achwó ne géjí asá, “Mabɔ maá yimbɔ nnó Jɔn.” Bɔɔ ágégé mbɔ ála mano mekpo, fuú.

64 Sakariya áságé mbɔ, ténéténé ama lɔ manjɔɔ mejɔɔ ne alo mamféé Esɔwɔ. 65 Gébégé bɔɔ melo wuú, áwuú nnó Sakariya ama lɔ manjɔɔ mejɔɔ, mecho ewéna epwɔ bwɔ amu. Gegaré mechó ewé, gékwɔ gékwóné maló mekwé mako né gebagé mewaá Judiya. 66 Bɔɔ ako abi áwuú mechó ewé, áfyé né matɔɔ bwɔ áferege nnó, “Maá yi abeé nyé ndé gefɔɔ?” Aferege mbɔ élé ágéné nnó Esɔwɔ alu ne ji.

Sakariya aféé Esɔwɔ

67 Né gébé eyígémbɔ Mendoó Ukpea echwɔ gbée Sakariya mmu metɔɔ awú meko mejɔɔ Esɔwɔ ne alo mangaré aké:

68 “Gó ebwɔ áféé Ata Esɔwɔ, nte bɔɔ Isrelí!
Gétúgé achwɔ mamferé bɔɔ bíí né defwé.

69 Achyé esé gekpékpégé ménchyé geɲwá
ayi átané ula gepú Mfwa Devid maá utɔɔ wuú,

70 wyé ndere abó anyémeno mbaá bɔɔ ekpáve Esɔwɔ abi gekwéne nnó,

71 ji apóoge nyé esé, mbaá bɔɔ bi ákelege manwá esé,
ne aferege nyé esé né amú bɔɔ mawámé esé.

72 Abó anyémeno mangé meshwe mbaá ukwéne ante sé,
ne ate menomenye ukpea ewé jimbɔɔ abó anyéé ne ebwɔ.

73 Abó agaré gekwéne nte sé Abraham ne akelé nnó,

74 aferege nyé esé né amú bɔɔ mawámé esé,
nnó dépyé utɔɔ bíí débégé ne efo,

75 mambé bɔɔ ukpea bíí wáwálé ne manténé cho né mbe ushu wuú,
ndó meko kpaá te dégboó.

76 Wɔ, maá wa, akúu nyé wɔ *Muú Ekpávé Anyátá Esɔwɔ.

Ɔbo nyé mbe ne Ata Esɔwɔ nnó,
ɔkwyé mati jíí.

77 Ɔpye nyé bɔɔ Esɔwɔ ákaá nnó,
Esɔwɔ akélege manjíinte gabo bwɔ ne áféré ebwɔ né efwyale gabo.

78 Gétúgé ji ágéne meshwe dɔɔ mbaá bɔɔ yéndégébé,
ji atome nyé muú yi achyege esé geɲwá,

achwɔ ayi átanéne né mfaánebuú ayi mfaá mfaá nkane mɲmémé ewé étye
dondo,

79 ewú échyége nyé geɲgbó mbaá bɔɔ bí alú né gemua,

ne échyége nyé geṅwá mbaá bɔɔ abi álú né manó negbo, ne manleré esé meti ewé échwɔ ne geṅwágé neso.”

⁸⁰ Ne maá Sakariya yimbɔ alu ne ekwɔ wuú, awene ne menyammye ne denjá, ne Mendoó Esɔwɔ elú ne ji. Awégé, ayye jwóle né *mashwɔne, ne gébé gekwónége, álere mmye jii gbógónɔ mbaá bɔɔ *Isreli.

2

Nebyené Jisɔs Kras (Mat 1:18-25)

¹ Né gébé eyigémbɔ, Ɔgostɔs abɔ alu *Mfwa kpaá né malɔ yi álú ntente *Rom. Afyé ebé nnó ápá bɔɔ ako abi álú né malɔ ayi ábɔ álú nte gefwa jii. Gé ndo mbɛ ayi alɔ mampáné bɔɔ na, ² né gébé eyigémbɔ Kwirinɔs alu gɔmena né gebagé mewaá Siriya. ³ Nɔdere elúmbɔ, yéndémuú afé né gebagé melɔ wuú mansá mabɔ mií mmu bɔ ḡwe abi ápáne bɔɔ. ⁴⁻⁵ Josef atané melɔ Nasaret né gebagé mewaá Galilií, ase Meri ayi ebwɔ ányémemo mambá ate, afé né Betelehem mmu Judiya mbaá ayi abɔ ábyené Devid mfwa nyá *Isreli, mansá mabɔ bɔw. Josef afé ewu gétúgɛ alú mpyáné Devid. Gébé yimbɔ ntó Meri alu ne unɛ.

⁶ Nɔdere ebwɔ álú ewú, gébé gekwáné eyígɛ Meri abyéné maá yimbɔ. ⁷ Ne abyɛ maá mbɛ wuú mende. Afyalé ji ne ubaá mandeé, abelé ji mmu gekú mbaá utú unyɛé menyɛé, néndé melu epó nyá ewé ebwɔ achwógɛ ábélege mmu.

Ambamé magónɔɔme ne Makiénné Esɔwɔ

⁸ Eké epyembɔ, ande fɔ álú né mewaá kwókwólé ne Betelehem, ábáme magónɔme bɔw ne utuú. ⁹ Ne áké ápéle *Ekiénné Esɔwɔ ekwɔ ebwɔ mbɛ ushu ne geṅgbógɛ Ata gégené gegyá ebwɔ mme. Efo ekwɔ ebwɔ metɔɔ dɔɔ. ¹⁰ Yémbɔ Ekiénné Esɔwɔ eke, “Défógɛ, nchwɔ enyú ne genchánchágɛ abya ayi álú ne gejamégɛ nechóchɔ mbaá bɔɔ ako. ¹¹ Fina né melɔ Mfwa Devid, ábyé Mempoó nyú, alu Ata, Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa. ¹² Ne gepo eyi gelérege nyé enyú nnó gé maá yimbɔ na, gelú nnó degene nyɛ maá yi afyalé ji ne ubaá mandeé, ábelé ji mmu gekú, melu ewé utú unyɛé menyɛé.”

¹³ Wyé mbélépó mbɔ, áké ápéle, ekwɔ makiénné Esɔwɔ etané mfaánebuú echwɔ cho ne ewé ebɔɔ mbɛ, álɔ mánkwáné, afége Esɔwɔ ake:

¹⁴ “Ngó ábɛ ne Ata Esɔwɔ ayi álú né mfaánebuú ayi mfaá mfaá, achyé neso ne bɔɔ mme néndé agboó ne ebwɔ.”

¹⁵ Makiénné yimbɔ ályágɛ ebwɔ, ákeré meso né mfaanebuú. Ne ámbamé magónɔme áke ne ate, “Déjyɛ dégɛ geno eyi gépyé né Betelehem eyígɛ Ata Esɔwɔ agaré esé.” ¹⁶ Mbɔntó ne ebwɔ ákwilé wáwá ákwónégɛ, ágɛ Josef ne Meri chóncho ne maá yimbɔ nɔdere ábelé ji mmu gekú. ¹⁷ Nɔdere ágené ebwɔ, álɔ mangaré unó uko ebí ekiénné Esɔwɔ ejɔɔ, gétúgɛ maá yina. ¹⁸ Bɔɔ ako bí áwuú mechwɔ ewé ámbamé magónɔme ájɔɔ, ála mano mekpɔ fuú. ¹⁹ Yémbɔ Meri awuúgɛ depɔ eti deko, afyɛ mmu metɔɔ wuú aférégɛ yéndégébé. ²⁰ Bɔɔ bí ábáme mágónɔme, ákerégɛ meso, áchyɛge ngó ne afége Esɔwɔ mbaá depɔ tiré bɔw áwuú ne ágené. Unó bi upyɛ janja nɔdere ekiénné Esɔwɔ egaré bɔw.

Afyé mad yimbɔ mabɔ nnó Jisɔs

²¹ Uwyá ukoo, ne gébé eyígɛ ebwɔ áso maá *nsó gékwáné, ne ebwɔ afyé ji mabɔ nnó Jisɔs, mabɔ mí Ekiénné Esɔwɔ ebɔ efyé ji ne mma wuú alé kpá unɛ bií.

Aleré mad ayi akui ji Jisɔs mbaá Esɔwɔ

22 Ne gébégé gepúgé buú getyaagé, gébé gékwané eyíge Josef ne *Meri ájye pyé *Gepé ndere ásámé né mabe Mosis, ne ákpa maá bwó manjye mfaá Jerosale nnó áleré ji mbaá Eṣṣṵ. 23 Ndere ásámé né ηwe Eṣṣṵ nnó, “Yende mabe maá ayi alú mende, ábó manchyé ji mbaá Eṣṣṵ.” 24 Ne áfé ntó áchyeé *gepe eyigémbó eyigé gelú, “upwene mewaá upea, mbógé upó áchyege baá upwene melo ápeá nnó ápyé gepe wyé ndere asamé né ηwe Eṣṣṵ.”

25 Né gébé eyigémbó, mende fṵ alu nyá né Jerosale ákúu ji nnó Simyṵn; alu cho né égbé Eṣṣṵ ne anoge ji, ne ji ntó abó agile Eṣṣṵ nnó áféré bṵṵ Isreli né mbaá efwyale. *Mendoó Ukpea elú nyá ne ji. 26 Mendoó Ukpea ebó epye Simyṵn akaá nnó aságé gbó ayi alá gé fṵ *Muú yi Eṣṣṵ akweré ji elá gefwa, ayi Eṣṣṵ abó anyémemo nnó atame. 27 Bií bi Meri ne Josef ábó áchwṵ né Jerosale, manleré Jisṵs mbaá Eṣṣṵ ndere ebé Mosis egaré, Mendoó Ukpea epye Simyṵn afé né echa upe Eṣṣṵ. Ndere akpené agé maá yimbó, 28 ase ji né amu jíí, aló manchyé gé matame ne mamfé gé Eṣṣṵ ake:

29 “Ata menomenyé wyé elú nana wáwálé,
mbógé ejíi wṵ ókaáge lya maá utṵṵ wyé agbó pere,

30 néndé nkpa ame ya ngé Menchye Genwá ayi ábṵ ónyémemo.

31 Ne wṵ óto ji nnó bṵṵ ako ágé ji.

32 Abe nye mewé mbaá bṵṵ abi alá pó bṵṵ Jus,
nnó ebwṵ ákaá wṵ ntó. Apye nye melṵ Isreli ékwṵ ηgo.”

33 Mma ne nte áwuú gé mechṵ ewe Simyṵn ajṵṵ gétú gé maá bwṵ, ála meno mekpo fuú. 34 Simyṵn anérége manjṵṵ depṵ etire na, achyéé ebwṵ mejé Eṣṣṵ. Eké ewyágé ama kuú Meri mmá Jisṵs aké, “Wuú gé! Eṣṣṵ ajyá maá yiná nnó apyé gejamé bṵṵ Isreli ákwé ne mambwéé abifṵ mfaá. Abe nye ntó ndere gepṵ eyí gé Eṣṣṵ jimbṵṵ, ne gejamé gé bṵṵ áshyá nye ji. 35 Apyé gé mbṵ, elerege gbṵṵṵ depṵ etiré ebwṵ ábií mmu matṵṵ bwṵ. Ne mesómé maá wyé yina ebé nye wṵ metṵṵ eké aparaja ne ájómé wṵ.”

36 Gébé eyigémbó ntó, mekoó mendée fṵ, alu né Jerósále akamege Ana. Alu muú ekpave Eṣṣṵ ayi mendée. Eṣṣṵ agárege ji depṵ mangáregé bṵṵ bií. Alu maá Fanuel ayi alú mpyáne Ekwṵ Ashye. Abá meno abelé anjé akénéama ne menṵ wuú ágbó. 37 Té gébé eyigémbó ala mekwí mendée. Yéndégébé alu mmu echa upe Eṣṣṵ, afége Eṣṣṵ ne anenemmye, utuú ne ηwṵmésé, alyage menyéé kpékpe. Né gébé eyigémbó, alu usaá anjé uni meso eníi. 38 Ama chwṵ né echa upe Eṣṣṵ, wyé gébé yimbó ntó ne Meri ne Josef achwṵ ne maá bwṵ. Ana agé gé maá yina, aló mánfé gé Eṣṣṵ, agarege depṵ etiré maá yi mbaá bṵṵ ako abi ágili nnó Eṣṣṵ áféré bṵṵ Jerosale né efwyale.

39 Josef ne Meri anéré gé yendé genó ndere ebe Eṣṣṵ egaré, ákpa maá bwṵ ákeré meso né Nasaret *gebagé mewaá Galilíi. 40 Maá yimbó alu eféé, awene wyé wéne ne gelu, ne eshye chóncho ne dengá. Ne mejé Eṣṣṵ elú ne ji.

Maá yi ákúu ji Jisṵs alu né echa upe Eṣṣṵ né Jerosale

41 Yéndé njme, mmá ne nte Jisṵs ájye né Jerosale manjye nyé epaá *koó upú ewé Eṣṣṵ aferé nyá bṵṵ Isreli né defwé. 42 Jisṵs akwónégé anjé áfyanéápeá, áfé ndere ebwṵ ájye mé, ndere ebwṵ ájye áse ntó Jisṵs. 43 Epaá ébyegé, álo mankeré meso melo bwṵ. Ne Jisṵs alá meso né Jerosale ayi mmá wuú ne nte wuú alá kaá wṵ. 44 Abó áfere nnó ake geluá ne bṵṵ abifṵ. Ake kpaá bií kpogele. Ne gébé gé ákélé ji né geluágé anjé ne ajeé bwṵ, 45 áge ji wṵ. Aló mankeré meso né Jerosale mankélégé ji. 46 Né ndṵ éléé ekwṵnegé ágé ji mmu echa upe Eṣṣṵ. Abó alu geluá ne *Anleré mabé Eṣṣṵ. Awuú genó eyige álérege ne amá agige ntó bwṵ bṵ nkwe. 47 Bṵṵ ako abi áwuú genó eyigé ji ajṵṵge alá

mano mekpo fuú néndé awya uchánchá dós ne ashuúge ebwó meko ne dénga. ⁴⁸ Ndere mmá wuú ne nte wuú ágené ji, matye mawá ebwó meno. Mmá aké, “Maá wa òpye mbó esé nnó? Esé ne nte wýé dekelé wó kaá depwaá, delo manfó nnó ndó fò genó ne gepyé wó.”

⁴⁹ Ashuú bwó meko aké, “Ulannó enyú dékélege me, dekágé fó nnó mbó mambé fa mmu echa nte waá wó?” ⁵⁰ Yéle ashuú ebwó meko yimbó, ákaá fó ula mechó ewé ji ajó wó.

⁵¹ Jisós akéré meso ne ebwó né meló bwó Nasaret, alu ne bwó, awuú majyeé chánchá. Ndere depo ti depye mbó, Mmá wuú afyé deti deko né metó wuú ne até yéndégébé. ⁵² Eféé, Jisós awene ne menyamyé ne denjá ne gelú, awya mejé né égbé Esòwò ne bós agbóo ne ji.

3

Mekomejóó ayi Jón menwyaá bós manaá Esòwò agarége (Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jón 1:19-28)

¹⁻² Gébé eyíge *Jón maá Sakariya alú né *mashwóné, Ata Esòwò achyéé mekomejóó wuú. Wýé gébé eyigémbó ntó ne Tibaros alú anjmé nekuú né gefwa jíí né *Rom. Pontyós *Palét alu nyá gòmena né *gebagé mewaa Judiya, *Heród Antipa alu mémgbaré gebagé mewaa Galilí, menjé wuú Filip alu nyá mémgbaré gebagé mewaa Itura ne Trakonitis. Lysanias alu mfwa meló Abilen gébé eyigémbó ntó, Anas ebwó ne Kaifas alú nyá *Matúkpe ampye ure Esòwò. ³ Wýé ndere Esòwò abó atámé Jón mbó, aló mankéné maló yi álú kwókwlé né ebeé Jodan, agarege yéndemuú nnó ákworé metó wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Esòwò nnó Esòwò ajinte gabo wuú. ⁴ Ndere abó agárege mbó, elú wýé nkane Asaya muú ekpávé Esòwò asámé mmu njwe wuú nnó,

“Muú fò abene mbó né mashwone aké:
Kwyege meti Ata dakené,
nyaáge éwú ébé cho!

⁵ Sórege yéndé mékwé ewé kpaá ne ewé kós, nnó degbeé yénde genkó.

Nyaáge mati ufwé ábé cho,
pyége malu yi álú gbérégbéré ábé dógédógé.

⁶ Ne bós ako ágéne nyé nkane Esòwò áférege ebwó né efwyaale gabo.”

⁷ Nkane Jón agárege mbó, gejamége bós áchwó eta wuú nnó ji áwyaá bwó manaá Esòwò, aké né bwó, “Enyú mmyó! Ndémuú agaré enyú nnó dekage bó efwyaale ewé Esòwò achwó tó? ⁸ Pyége unó bí úlérege nnó dekwóre matóó nyú wáwálé. Déferége fó nnó dekage déjwóle déli mmye nnó, esé delú upyáne *Abraham. Ewémbó efú yé genó né eta Esòwò wó. Kaáge wáwálé nnó, Esòwò akage pye mataá yina ábwólé upyáne Abraham. ⁹ Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábwéé mé etóó mfaa mango yéndé genó ne makaka eyi gélagé wómé upómé ululóó ásóré áfome mmu mewé.”

¹⁰ Ne gejamége bós áwúge mbó, ágíí Jón aké, “Nana esé dépyé nnó?” ¹¹ Jón ashuú ebwó meko aké, “Muú abegé ne bó nkúw ápeá, akaré achyé nte menjé ayi ala pó ne nkwo, ne ayi abegé ne menyéé, akaré achyé ayi ala pó ye ne genó.”

¹² Yé anselé nkámakpo ntó áchwó nnó Jón áwyaá ebwó manaá Esòwò ágíí ji áke, “Ménleré, ese ntó depyé nnó?” ¹³ Ashuú ebwó meko aké, “Désege fó nka épwó ndere ebé éké.” ¹⁴ Bós bee áchwó gíí ntó áke, “Ne esé dépyé nnó?” Agaré bwó aké, “Dényége manwaa, ye maáma muú mechó detú, sége wýé nka utóó nyú ne metóó megómego.”

¹⁵ Jɔn agárege mbɔ, bɔɔ ábɔ ágíle me *Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa, efé eɔwɔ álu ne dembyɔ né matɔɔ bwɔ, ábélege umeé nnɔ ndɔfɔ ji ne alú Muú ayi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa. ¹⁶ Jɔn ashuú eɔwɔ ako meko aké, “Me nwyage enyú ne manaá Eɔwɔ mamímamí yémbɔ, muú ayi áneá geme apwɔ me achwɔ mbɔ me meso. Ne nkwané yé muú ayi ntóme manó mme nkaá manyíi unó uká bíi wó. Achwɔgé, awyage enyú ne *Mendoó Ukpea ne mewe. ¹⁷ Achwɔɔ nyé ne ékóriyá né eɔwɔ wuú mánchá esa. Anerégé ashwané nyé matoó alá pópó, afye esa né mmu uba abelé. Ne ukwɔɔ ebi ulaá akpane agbe né mewe ewé élá nómégé.”

¹⁸ Na ne Jɔn agaré *abya Eɔwɔ melómélɔ mbaá bɔɔ, ne aji bwɔ matu né gejamégé majyé amí ama chyéé bwɔ. ¹⁹ Jɔn ashulé ntó ndo mbaá Herɔd ayi alú góména, gétúgé abané Herɔdyas, mendée menjé wuú jimɔ, ne géjámégé ubée bí ama pye. ²⁰ Herɔd aké awúu mbɔ, ama jye mbé mampye gabo, apye Jɔn afyé deno.

*Awyad Jisɔs manaá Eɔwɔ
(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)*

²¹ Nsá nnɔ Jɔn akpé deno, abó awyage mé bɔɔ manaá Eɔwɔ. Bíi fɔ anérége Jisɔs achwɔ ntó nnɔ Jɔn awyaá ji manaá Eɔwɔ. Aké atanége mmu nyi, anenemmye mfaánebuú anené. ²² Anénégé mbɔ, *Mendoó Ukpea éshulé echwɔ ji mmye élu wyé eké gepwine. Ne meko atané mfaánebuú aké, “Jlu maá metɔɔ wa, metɔɔ egɔɔ me ne wɔ dɔɔ.”

*Ukwéne ante Jisɔs Kras
(Mat 1:1-17)*

²³ Gébége Jisɔs aléré mmye manlɔ utɔɔ bíi alu anjme esaá meso efya. Bɔɔ ábɔ áfere nnɔ alu maá Josép ne Josef abó alu maá Heli. ²⁴ Heli abó alu maá Matat, Matat abó alu maá Levi, Levi maá Melki, Melki abó alu maá Jana, Jana ayi alu maá Josef. ²⁵ Josef alu maá Matatyas, Matatyas alú maá Emɔs, Emɔs maá Nahum, Nahum maá Eseli, Eseli ayi alú maá Nagay, ²⁶ Nagay alu maá Mat, Mat maá Mattatya, Mattatya maá Semén, Semén, maá Josech, Josech maá Joda, ²⁷ Joda maá Joanan, Joanan maá Resa, Resa maá Serubabel, Serubabel maá Sheltyel, Sheltyel alu maá Neri. ²⁸ Neri maá Melki, Melki maá Adi, Adi maá Kɔsam, Kɔsam maá Elmada, Elmada alu maá Ere. ²⁹ Ere maá Joshua, Joshua maá Elyssa, Elyssa maá Jorim, Jorim ayi alú maá Matat, Matat maá Levi. ³⁰ Levi maá Simyon, Simyon maá Juda, Juda maá Josef, Josef maá Jonam, Jonam yi alú maá Eliakim, ³¹ Eliakim maá Meleya, Meleya maá Menna, Menna maá Matata, Matata maá Natan, Natan alu maá Devid. ³² Devid maá Jesse, Jesse maá Obéd, Obéd maá Boas, Boas maá Salmɔn, Salmɔn alu maá Nashyɔn. ³³ Nashyɔn maá Aminadab, Aminadab maá Admin, Admin maá Ani, Ani maá Hēsɔn, Hēsɔn maá Peres, Peres alu maá Juda. ³⁴ Juda maá Jakɔb, Jakɔb maá Asek, Asek maá Abraham, Abraham maá Tera, Tera maá Náho. ³⁵ Náho alu maá Serug, Serug maá Ru, Ru maá Peleg, Peleg maá Ebe, Ebe maá Shela. ³⁶ Shela maá Kenan, Kenan maá Afasad, Afasad maá Shem, Shem maá Nowa, Nowa alu maá Lamek, ³⁷ Lamek maá Metusela, Metusela maá Enok, Enok maá Jare, Jare maá Mahalale, Mahalale alu maá Kenan. ³⁸ Kenan alu maá Enos, Enos maá Set, Set maá Adam, Adam abó alu Maá Eɔwɔ.

4

*Danchɔmelɔ ammua Jisɔs
(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)*

¹ Ndere Jon ábò áwyaá Jisós manaá Esòwò né ebeé Jodan, Mendoó Ukpea egbee Jisós metòò ne épye ji afé né mashwòne. ² Eba ji né usaá ndò upeá, nnò danchòmelò ammuwa ji. Jisós abelé né mashwòne wyémbo ye menyéé anyéé wò. Gébégé ndò yimbo ekwyágé mesa alò mammye ji.

³ *Danchòmelò áchwò eta wuú ajò aké, “Mbògé wò òlu *Maá Esòwò, garé mataá àyina ábwólé ntòò brèd.” ⁴ Jisós ashuú ji meko aké, “Asá mmu ñwe Esòwò nnò, ‘Menyéé jiji fò wò awyaá eshye mángbaré genwágé mekwaá wò.’ ”

⁵ Danchòmelò akpá ji ákwò te mfaa melu fò ewé éngé ne aleré ji malò mme mako ne gefwa. Jisós age ájí gébé dáma. ⁶ Ne ajòò ne Jisós aké, “Achye me mme yiná meko ne nkage chyé yé waá ayi ajigé me metòò. Menchyége nyé wò uto ne gefwa yí gélú fá né mme yina. ⁷ Mbògé otógé mánò mbé ushu wa ne onogé ne nkane Esòwò, mme yiná meko abéé nyé awyé.” ⁸ Jisós ashuú ji meko aké, “Asa né mmu ñwe Esòwò nnò, ‘Òbò manógé elé Nte wye Esòwò jimbií ne òkpáné wye lé ji defwe.’ ”

⁹ Danchòmelò ama ase Jisós afé né Jerosale abelé ji né melu ewé élú tete mfaa écha upe Esòwò né Jerosale ne aké ne ji, “Mbògé wò òlu Maá Esòwò nyò chò mme. ¹⁰ Néndé asá né mmu ñwe Esòwò nnò: ‘Esòwò atome nyé makiénné jí nnò áchwò ábámé wò.’ ”

¹¹ Ama sá nnò:

‘Agbárege nyé wò né amu bwò chánchá nnò ókagé ótó enòò geká né ntaá.’ ”

¹² Jisós ashuú ji meko aké, “Ajòò nnò:

‘Mekwaá ákpelégé fò Nte wuú Esòwò mankpea ji nnò ápyé genó.’ ”

¹³ Danchòmelò ánerégé mámua Jisós alyá ji, afé kpé.

Jisós alo utòò bií né Galilí

(Mat 4:12-17; Mak 1:14-15)

¹⁴ Jisós ályágé melu ewémbo akeré meso né Gálilí, ne uto Mendoó Ukpea ulú ne ji. Ngò wuú akwò né malò Galilí yimbo mako, ¹⁵ gétúgé ábò álérege bòò né mmu macha mmyemenene ne bòò ako bi awuú, áféége ji.

Bòò Násaret abya Jisós

(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Né gébé gefò Jisós afé ntó né Nasaret mbaá yi áwéé ji. Bií uwyaá bwò úkwónégé afé mmu écha mmyemenene ndere gepò jí gélú mé. Eké éwyáge akwilé ka mankwuú ñwe Esòwò. ¹⁷ Achyé ji ñwe yi Asaya *Muú Ekpávè Esòwò ásamé. Anené ji, ape melu fò né mmu, akú melu ewémbo éké:

¹⁸ “Mendoó Ata Esòwò élú ne me, gétúgé ábò ajyá me nnò ngaré abya Esòwò melómélò mbaá bòò gekpo.

Ama tó me nnò ngare mekomejóò Esòwò mbaá bòò bí ákpené denoré bee nnò ébwò átánege nyé

ne mangaré mbaá bòò ame nónómé nnò ébwò ámage ló nyé mangé,

átó me ntó nnò mferé ntó abi álú né éfwyale,

¹⁹ ne mangaré nnò gébé gékwóné eyígé Atá ápóoge nyé bòò bií.”

²⁰ Jisós ajógé ñwe yimbo, akweré, ashuú etá mémbelé, ajwólé ka. Bòò ako né mmu écha mmyemenene átó ji ame mmye. ²¹ Alo mangaré ébwò aké, “Mekomejóò yi déwuú fina né mmu ñwe Esòwò alu wáwálé.” ²² Bòò áwúgé dengare mejóò melómélò ewé ajòò, matòò ágò bwò dàò. Akamé nnò alo cho ne ákwéne dembyò aké, “Pó maá Josef na?”

²³ Jisós aké ne ébwò, “Èla gachyé enyú déto me maka mmye nnò, ‘Mémppyé mamée, pòò geme jyé, ufélékpá ebí ólerege né Kapanòm, léré ubí ntó fá né melò wyé.’ ” ²⁴ Jisós ama jóò ne ébwò aké, “Ngarege enyú wáwálé nnò bòò

ekpávè Èsòwò apó ne ènógè né melò bwó”.²⁵ Ama ñmère aké, “Wuúge gébégè Èlija álú Muú Èkpávè Èsòwò, Èsòwò apye mekwýé abelè né àñmé àléè ne geba ne mesa akwé malò mako. Dekaá ntó nnó gejamégè akwí andée álú nyá né gébè eyigémbò fá melò Isrèli,²⁶ Èsòwò áto fò *Èlija nnó àjyè ápoò afo wó. Áto lé ji mbaá mekwí mendée yi ajwólège né Sarifat né gebagé mewaá Sidón ne apóò ji.

²⁷ Gébégè *Elishya álú *Muú Èkpávè Èsòwò gefòó genó eyigémbò gépye ntó. Né mme Isrèli, gejamégè bòó àbò àméè ubá ne Elishya apóò yé muú bwó ama wó. Apóò élè *Naman ayi álú lé muú Siriya.”

²⁸ Bòó bí álú né mmu Ècha Mmyemenène awuúgé depò eti, nchye anwyónè èbwó,²⁹ àkwilè ka, ágbaré Jisòs, ája ji áfé nnó àmmú ji akwé né ntee géñkò. Àbò àtèné melò bwó né mfaa mekwè, egbè ema èbò élú ntee géñkò.³⁰ Ndere àjye ne ji abwolè mmye akoó kóoge metòó metòó bwó áfé egbé wuú.

Jisòs apye mende ayi awya melò nchye atoo
(Mak 1:21-28)

³¹ Jisòs ashulé áfé né Kapanòm, melò kpaa èwú né gebagé mewaá Galili, ne yéndè bìi uwyaá bòó Jus ukwónégè, alerege èbwó mekomejòó Èsòwò.³² Èbwó ála mano mekpo fuú, né gefòó eyigé ji àlérege gétúgé ajóge ne uto.³³ Mende fò abò alu èféè né Ècha Mmyemenène ayi melò achyége efwyale. Èwya wó, alò mánkalé ne eshye aké,³⁴ “È è Jisòs ayi Nasaret, òkelege mampye esé ndé? Òchwò manii esé mbwè? Nkage wò, òlu Muú Ukpea ayi atané mbaá Èsòwò.”

³⁵ Jisòs anyá melò nchye yimbò aké, “Kwéné mejòó, táné ji mmye.” Melò nchye apye mende yimbò akwé né mbè ushu bòó, ne atané ji mmye. Yémbò achwu ji wó.³⁶ Bòó ako ágégè gefòó yina ala mano mekpo fuú ne ágige atè aké, “Mekomejòó Jisòs alu mbò nnó? Awya uto mányá álò nchye atané bòó mmye.”³⁷ Ngó Jisòs akwó malò mako né gebagé mewaá eyigémbò.

Jisòs apye gejamégè bòó mamée atoo
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisòs ályágè ècha mmyemenène, áfé gepúgé Símun. Èféè mmá mendée Símun améè njaja gefwine. Bòó bí álú mmu gepu áke né Jisòs: Áta pye ji atoo.³⁹ Ajógè mbò, Jisòs akwilè ajye tene ji né nékuú né mmye né mbaá yi abelè. Anyá dámáa gefwine gebyè ji mmye ne mendée yimbò akwilè ka achyé èbwó menyéé.

⁴⁰ Nkwale aké akwónège bòó bí áwya bòó bí àméè ufòó mameé né upú bwó áchwò ne èbwó mbaá Jisòs. Ji ata bwó amu mmye, èbwó ako átoó.⁴¹ Yémbò gejamégè bòó abò álú ábí álò nchye áchyége bwó efwyale. Gébégè álò nchye bimbò átanégè èbwó né mmye, ábò ákálege áke, “Jisòs, òlu Maá Èsòwò.” Jisòs anyá ábí nnó àkwéné mejòó, akámé fò ábí ájòó mejòó wó néndè ákaá nnó alu *Muú yi Èsòwò akwerè ji elá gefwa.

Jisòs agarege meko mejòó Èsòwò né mmu macha mmyemenène
(Mak 1:35-39)

⁴² Bii uýágè alyá áfé né melu éwè bòó alá pò wýéé. Aké ajye mbò, bòó ála meso mákélégè ji ne áge ji wó. Gébégè ágené ji alu mé téné manjye. Èféè ne ánené ji mmye nnó ajwólè èféè ne èbwó⁴³ Ashya aké ne èbwó, “Mbò ntó manjye né malò ayichá mangaré abya melómélò ayi agarege ndere gefwage Èsòwò gélu. Èsòwò ató me fá mme yina gétú eyigémbò.”⁴⁴ Ajógè mbò ne ji alyá àjyè melò Nasaret meko, mángarége abya yimbò né mmu macha mmyemenène Judiya.

5

Jisɔs aku baɗ utɔɔ biɪ ani abi mbe
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ Biɪ fɔ Jisɔs abɔ atɛnɛ nɛ mapea gɛntoogɛ mewaá Genesaret. Bɔɔ áchwɔ nɔ ji mme, ánmérege ji ákélege manwú meko mejɔɔ Esɔwɔ. ² Agɛ mákpɛe ápeá nɛ mapea gɛntoogɛ mewaá ne ambɔɔ mákpɛe átanɛ ájye shwɔne utɔfu bɔwɔ. ³ Ajye kpe nɛ ekpɛe éma éwɛ Simun, ne ajɔɔ ne ji aké, “Até ekpɛe éjyɛ dachyɛ ne nnyi. Até Jisɔs ajwolɛ mmu ekpɛe, bɔɔ ála mbale nnyi, Jisɔs alɔ yɛ manlɛregɛ bɔwɔ.”

⁴ Anérégɛ mánlɛré, aké ne Simun, “Té ekpɛe éjyɛ mbaá yi nnyi négomɛ ne wɔ ne bɔɔ byɛ nmége utɔfú nyú manwá meshuú.” ⁵ Simun ashúú ji meko aké, “Ata dépye utɔɔ ne utuú kpaá ye genɔ déwa wɔ. Yémbɔ, ndere wɔ ne ɔjɔ mmage njyɛ mua.” ⁶ Ebwɔ áfɛ, ánmɛ utɔfú bɔwɔ, meshuú ése gejamɛ te utɔfú úke úgyálɛ. ⁷ Eɓwɔgɛ ebwɔ, áfu amu nnɔ atɛ ajɛé abi alú mmu ékpe ewé fɔ áchwɔ pɔɔ bɔwɔ. Achwɔgɛ áferɛ gejamégɛ meshuú, áfyɛ makpɛe bɔwɔ apea ágbeɛ te ákélege mánke.

⁸ Simun ayi akúú ji ntó nnɔ Pita agégɛ genɔ eyi gepye mbɔ, ajye tó manɔ mme mbe ushu Jisɔs aké, “Atá kwilɛ lyá me, néndɛ nlu mémpyɛé ubeɛ.” ⁹ Abɔ ajɔge mbɔ gétúgɛ ji ne bɔɔ biɪ ágenɛ gejamégɛ meshuú eyi ebwɔ áwanɛ, efɔ ékwɔ bɔwɔ mataɔ. ¹⁰ Ajɛé biɪ Jɛmsi ne Jon abi alú baá Sebɛdee ála ntó mano makpo fuú. Ne Jisɔs ajɔɔ ne Simun aké, “Ɔfɔgɛ, nana ɔɔ nyɛ manywérégɛ lé bɔɔ.” ¹¹ Ebwɔ áwúgɛ mbɔ ája mákpɛe bɔwɔ ákwɔ mewaá, ályá yɛndégenɔ ne ákwɔlé ji.

Jisɔs apye muú ubá atoo
(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Né gébɛ gefɔ Jisɔs abɔ alú nɛ melɔ kpaá fɔ ne muú fɔ alú wyɛ ayi amée *ubá. Agégɛ Jisɔs ajye tó mánɔ mme, akpá ji geká aké, “Ata mbɔgɛ ɔkelege, pye me nkpea.” ¹³ Jisɔs anyaa ebwɔ wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.” Wye ndere ájɔɔ mbɔ ubá bimbɔ úbyɛ ¹⁴ Jisɔs aké nɛ ji ekagɛ ɔgáre muú fɔ, “Chó léré lé mmye jyɛ mbaá mémpyɛe upe Esɔwɔ, chyɛ ntó genɔ eyige ápye gepɛ ndere Mosis abɔ ájɔɔ nnɔ muú amegɛ ubá atooégɛ áchyɛge, mampye bɔɔ ákaá nnɔ otó.”

¹⁵ Yé élɛ Jisɔs afye ji ebɛ, mende yina agarɛ abya wuú mme meko kpaá gejamégɛ bɔɔ gechwɔ chóme mbaá Jisɔs, manwú nkane alérege ne nnɔ apye ntó abi ámeɛ átoó. ¹⁶ Yémbɔ Jisɔs ályá ebwɔ nɛ mboó gébɛ manjye némmye nɛ melu ewé bɔɔ alá pɔ wyɛ.

Jisɔs apye muú úchánchi átoó
(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Né biɪ fɔ Jisɔs abɔ alerege bɔɔ, Atá Esɔwɔ áchyɛgɛ ji uto ne ji apye bɔɔ mamɛ átoogɛ. Bɔɔ biɪ ákúú bɔwɔ Farasi ne Anlɛré mabe Esɔwɔ alú wyɛ, ne abɔ átanɛ nɛ malɔ Galilíi mako ne Judiya chóncho ne Jerosale. ¹⁸ Bɔɔ fɔ akpá muú úchánchi nɛ ulɔ. Abɔ áchwɔ nnɔ ákpe mmu gepú ne ábélɛ ji mbe ushu Jisɔs. ¹⁹ Yémbɔ áge meti mankpe ne ji wɔ, gétúgɛ bɔɔ ájamɛ dɔɔ, kpaá ánmérege atɛ. Efɛɛ ne ákwómɛ mfaá nchwu, * ábeá mekpɔ nkɔ, áshulɛ mende yimbɔ nɛ ulɔ nɛ mbe ushu Jisɔs. ²⁰ Jisɔs agégɛ nnɔ bɔɔ bimbɔ áfyɛé matɔɔ ne ji aké ne mende úchánchi yimbɔ, “Mejeɛ wa ájiinte gabo wyɛɛ.”

* **5:19** Elú wáwálɛ nnɔ: Gepú eyigémbɔ gepɔfɔ gepúgɛ nchwu. Upú bi bɔɔ Isrelɛ aténégɛ mfaá alu dedɛ, muú akaáge jwɔle wye nkane agbá. Mbaá yifo ákwérege ne mataá, ne ákáge fɛre ala fuú.

²¹ Anleré mabé Eṣṳwṳ fṳ, ne abi akuú bṳw Farasi áḡménége ne matṳṳ usṳṳ áke, “Mende yina áferé nnó álu waá. Akélege mameé mmye ne Eṣṳwṳ? Elé Eṣṳwṳ mbií ne akage jinte gabo muú.” ²² Jisṳs akaá ula bí ebṳw áḡménége ne áḡí ebṳw áké, “Ulannó enyú déwya gefṳgé uféré bímbṳ né matṳṳ nyú?” ²³ Ndé gelu pere manjṳṳ, ‘Nnó ájiiṳte gabo wyé’, waá manjṳṳ nnó, ‘Kwile téné ke?’ ²⁴ Nkélege mámpye enyú dékaá nnó *Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Ajṳgé mbṳ, akuú mende úchánchi yimbṳ aké, “Kwile téné. Kpá ulṳ byéé, chṳ mmu.” ²⁵ Akwilé téné mbṳ ushu bṳṳ, akpá ulṳ bií awulé né gepú jii áfége Eṣṳwṳ. ²⁶ Bṳṳ ako ágége ewe epye na, efṳ ékwṳ bṳw matṳṳ dáṳ. Ala mano mekpo fuú ne áfége Eṣṳwṳ áké, “Dégé ufṳṳ unṳ fina.”

Jisṳs akú Lévi ndere mad utṳṳ wuu

(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ Jisṳs ályá éféé manjye dafye, gébége ajye agé mende fṳ ayi ákuú ji Lévi; ménselé ḡkámakpo, ajṳwolé melu utṳṳ wuu. Jisṳs akuú ji aké, “Kwólé me.” ²⁸ Ajṳgé mbṳ Lévi alyá yéndégenó, akwilé ka alṳ mankwólé ji.

²⁹ Eké éwyaḡ Lévi akuú gekpékpéḡ epaá né gepú jii nnó ebṳw ne Jisṳs ábṳ mmu nechṳchṳ. Gejame ánselé ḡkámakpo ne bṳṳ bífṳ abi bṳṳ Jus áselé ndere bṳ ápṳ mpa, ebṳw ako abṳ ányéé menyéé ne Jisṳs. ³⁰ Bṳṳ Farasi ne Anleré mabé Eṣṳwṳ abifṳ ágége mbṳ, álṳ máḡmené áké ne baá utṳṳ Jisṳs, “Ulannó enyú dénye menyéé ne ánselé ḡkámakpo ne bṳṳ ubeé.” ³¹ Jisṳs atṳ ebṳw neka aké, “Bṳṳ abi alá meé, ákélégé fṳ muú uka, élé abi ámeé ne ákélege. ³² Ne me nchwṳ fṳ fa mme mánkú bṳṳ abi álu cho ne Eṣṳwṳ wṳ, nchwṳ lé máḡku bṳṳ abi ápyéé ubeé nnó ákwṳre matṳṳ bṳwṳ.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé

(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Ama ḡii Jisṳs nkwé yina nnó, “Baá utṳṳ Jṳn ályage *menyéé kpékpé né mboṳ gébé gétúgé depṳré Eṣṳwṳ. Baá utṳṳ bṳṳ Farasi ápye ntṳ wyémbṳ ne abyéé ápyé fṳ mbṳ. Ebṳw ákéne ányé, ányúu.” ³⁴ Jisṳs ashúu ebṳw meko aké, “Nnó bṳṳ ájyegé epaá neba muú akage pyéé ajeé menṳ neba ályage menyéé kpékpé ayi menṳ neba alú ne ebṳwṳ? ³⁵ Yémbṳ gébé gebéé nye eyígé menṳ neba alá bṳé nyé sé ne ebṳwṳ, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboṳ gébé gétúgé depṳré Eṣṳwṳ.”

³⁶ Ama tṳ neka eníne fṳ aké, “Elómé fṳ nnó muú ágyá ndeé meke ákwṳmé ndeé eyi gekwéne. Apyegé mbṳ achṳṳ ndeé yi meke, ne nkwṳmé yimbṳ ábálé ne gekwénegé ndeé. ³⁷ Elómé fṳ ntṳ nnó muú ákpa mmṳṳ make, áfáné mmu ukwéne unṳ mmṳṳ ebi akwyéé ne meko menya. † Mbṳḡe apyegé mbṳ gébége mmṳṳ mí make maké mabéne unṳ mmṳṳ bimbo úfúle nyé, mmṳṳ magbélégé nyé mme ne unṳ mmṳṳ uchṳḡé nye ntṳ. ³⁸ Muú abí mamfyé mmṳṳ make yéndégébé mmu unṳ mmṳṳ ebi uke. ³⁹ Epṳ kṳkṳge nnó muú yi abeá mé mányú akí mmṳṳ ámá ákwṳré ányúgé mpwa mmṳṳ. Akélege wyé akí mmṳṳ.”

6

Nkwé ayi bií uwyaá bṳṳ Jus

(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Né bií uwyaá bṳṳ Jus fṳ, Jisṳs ne baá utṳṳ bií ákoḡge né mekṳṳ gefṳgé nchi fṳ eyi ákuú nnó wid. Baá utṳṳ bií álṳ máḡkṳḡé ulṳnchi fṳ álálege ányéé. ² Bṳṳ Farasi ágége mbṳ áḡíi áké, “Ulannó enyú dépyéé genṳ eyígé ebé ela ékamé nnó muú apye bií uwyaá wṳ?” ³ Jisṳs áḡíi ebṳw awuu nkwé aké, “Enyú délu danjṳṳ

† 5:37 Elú wáwálé nnó: Epṳfṳ ushwṳ, élé uba mekṳmenya.

né mmu ηεε Εσωω ndere mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bɔɔ bíi wɔ? ⁴ Akpe mmu εcha upe Εσωω ábɔ menyéé yi ábɔ áchyé mbaá Εσωω, ányé ne áchyé ntó bɔɔ bíi wɔ? Ebé ejɔɔ nyá nnó muú ányége fɔ menyéé yimbo, ékosé mémpeyé upe Εσωω.” ⁵ Jisɔs ama jɔɔ ne bwɔ aké, “Ele *Maá Nte Mekwaá ne akáge gáre genó yi muú ábɔɔ mampye né bíi uwyaa.”

Jisɔs apye mende yi εbwɔ εgboó ji atoo

(Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Bíi uwyaa ébifɔ úkwónégé, Jisɔs ajye kpé mmu εcha mmyemenene, alo mánlérége bɔɔ. Mende fɔ ábɔ alú éféé, ayi εbwɔnyε wuú εgboó. ⁷ *Anleré mabé Εσωω ne bɔɔ Farasi ábɔ ábáme Jisɔs nnó ámá ji mechɔ mmye. Apéle ji dome mangε nnó apye nyε mende yimbo atoo né bíi uwyaa bwɔ ne ájɔɔ nnó ákwé ebé. ⁸ Yémbɔ Jisɔs akaá genó eyígé εbwɔ áférege aké ne mende yimbo, “Kwilé chwɔ téné mbe ushu bwɔ.” Ne akwilé achwɔ téné éféé. ⁹ Mende yimbo áténége éféé, Jisɔs agii εbwɔ aké, “Ebé esé eké depye ndé né bíi uwyaa? Eke dépye galógál wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyaa ji agbɔ?” ¹⁰ Ape εbwɔ bɔɔ ne álé jɔɔ ne mende yimbo aké, “Nyaá εbwɔ wye.” Ténéténe mende yimbo anyágé, εbwɔ wuú etoo. ¹¹ Ewéna epwɔ εbwɔ amu, matɔɔ áś εbwɔ ájye chwɔ mánś mala nnó áwá Jisɔs.

Jisɔs ajya ángbá bíi áfyánaépea

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Né gébé eyígémbɔ, Jisɔs alyá melo akwɔ mékwé fɔ mánemmye mbaá Εσωω ne ala ewú anenemmye utuú uko. ¹³ Gébége bíi úkaá, akú baá utɔɔ bíi; áchwɔgé ajya áfyánaépea abi akúu εbwɔ nnó ángbá. ¹⁴ Abi ájya élé Simun ayi ákúu ntó nnó Pita ne Andru menjmó Simun. Abifɔ álú Jεmsi ne Jon, Filip ne Batolomyo. ¹⁵ Matyo ne Tɔmasi, Jεmsi maá Alfɔs, Simun ayi ákúu ji muú ukógé. ¹⁶ Judas ayi maá Jεmsi, ne Judas Iscarot ayi né meso gébé áchyé Jisɔs mankwaa.

Jisɔs alerege, agarege mekomejɔ Εσωω ne apye bɔɔ mamée átóoge

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Anérége manjya εbwɔ alo mánshulé mekwe. Ashulé akwya né mbaá ayi alú dede, ne gejamége bɔɔ gébɔ géchomé éféé. Abó átané malɔ mako ayi Judiya ne Jerosale ne malɔ Tiya ne Sidon ayi álú mbále ebéé mega. ¹⁸ Abó áchwɔ mánwú nkane Jisɔs álerege ne nnó ápye mamée bwɔ ábyé. Bɔɔ bí áló nchye áchyége εbwɔ éfwyale áchwɔ ntó, ne Jisɔs apye εbwɔ átóo. ¹⁹ Wyémbɔ ne gejamége bɔɔ genmérége ate manjye tá Jisɔs gétúgé uto bí útánege ji menyamyε úpyé bɔɔ mamée ako átóoge.

Jisɔs alerege mejé ewé wáwalé

(Mat 5:2-12)

²⁰ Né gébé gefɔ Jisɔs ape baá utɔɔ bíi dómeé aké: “Méjé élú ne enyú bí délú gekpo, néndé *Gefwa eyígé Εσωω ágbárege gelú eyígé nyú. ²¹ Méjé élú ne enyú bí mesa ámyé nyú nana, denyε nyé menyéé degbeé. Méjé élú ne enyú bí delile mbɔ náná, enyú dejwane nyε.

²² “Méjé elu ne enyú mbogé dekwɔlege Maá Nte Mekwaá, ne bɔɔ aké ápáa enyú, áfwéne enyú, áshye nyú ne ákúu nyú mabɔ mabomabo. ²³ Bége ne nechóchwɔ gébége gefɔ genó eyígé ná gépyége, gétúgé Εσωω akwyé mé

gekpékpégé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge nnó wyémbò ne ukwéne ante bɔ́ bína áfwyalé nyá ukwéne bɔ́ ekpávè Èsɔ̀wɔ̀.

²⁴ “Yémbò utóŋkwa úlú ne enyú bí delú mbò né gefwa nana, néndé débò mé nsá nyú.

²⁵ Utóŋkwa úlú ne enyú bí dényéé dégbéegé náná, néndé debéé nyé mesa.

Utóŋkwa úlú ne enyú bí déjwáne náná, néndé delile nyé né masómé.

²⁶ “Utóŋkwa úlú ne enyú gébége bɔ́ ako áké áféegé enyú, wyémbò ntó ne ante bwò abi mbe ábò ápye ne bɔ́ ekpávè Èsɔ̀wɔ̀ abi gebyó.

*Bò gejeé ne bɔ́ mawámé
(Mat 5:38-48; 7:12a)*

²⁷ “Yémbò enyú bí déwúu mekomejɔ́ wá ngarege enyú nnó, bóge gejeé ne bɔ́ mawámé nyú, pyége galógáló ne bɔ́ bí ápáa enyú. ²⁸ Yéndégebé bɔ́ álwérége enyú, négemmye nnó Èsɔ̀wɔ̀ agé ebwò meshwe ájé bwò, máge dénénemmye mbaá Èsɔ̀wɔ̀ gétúgè bɔ́ bí áshyé enyú.

*Jisɔ́s alárege nnó ékagè muú ashúu gabo mfaá gabo
(Mat 5:38-42)*

²⁹ Mbógé muú adogé wò neka né etá éma, bwólé ewé fò ntó ádo. Mbógé áfyegé bò nkú apeá né mmye ne muú afóógé ayi mfaá, kpe chyé jì ayi nteé. ³⁰ Muú akógé wò genó, chyéé jì. Afóógé genó jyé, aségé sé géjì. ³¹ Pyége etá bɔ́ wyé genó eyigé dekélege nnó ápye eta nyú.

³² “Mbógé enyú degboó lé ne bɔ́ abi ágboó ne enyú ndé nsá ayi enyú debɔ́? Ye bɔ́ abi ápyéé gabo, ágboó ne bɔ́ bí ágboó ne ebwò. ³³ Ne mbógé enyú depye élé galógáló ne bɔ́ bí apyé galógáló ne enyú nsá nyú alu éfó? Yé bɔ́ abi ápyéé gabo, mbòntó ne apyéé. ³⁴ Mbógé depwòle unó mbaá bɔ́ bí dékaá nnó áshúuge nyé eta enyú galógáló yi enyú dépye alá? Abi deké álú bɔ́ ubee ápye ntó gefɔ́ géma. Yéndémuú apwòle genó etá mejì wúu, akaáge nnó ashuge nyé geko. ³⁵ Genó eyigé débɔ́ mampye gélú nnó gbógé ne bɔ́ mawámé enyú ne pyége galógáló ne ebwò, depwòge ebwò epwò, dégigé nnó áshúu. Debɔ́ nyé gekpékpégé nsá ne debéé nyé baá Anyátá Èsɔ̀wɔ̀. Néndé álome ne bɔ́ ubee ne abi alá támégé jì. ³⁶ Gége bɔ́ meshwe wyé ndere Nte nyú Èsɔ̀wɔ̀ agéne nyú meshwe.

*Dépagé mpa bɔ́ ne metɔ́ usɔ́
(Mat 7:1-5)*

³⁷ “Dépagé mpa muú ne ufya ékagè Èsɔ̀wɔ̀ ápá ntó awu nyú mbò. Déchoge muú mabò nnó apye ubee ékagè Èsɔ̀wɔ̀ áchó ntó ami nyú. Jíige nte gabo ayi bɔ́ apyé eta nyú nnó Èsɔ̀wɔ̀ ajìjì ntó nte gabo awu nyú. ³⁸ Chyége bɔ́ genó eyigé ebwò akélege, Èsɔ̀wɔ̀ achyége nyé ntó enyú. Yéndégebé áké achyégé, amége chánchá, akwysége aŋmárege nnó gégbéé gégbélégé mme. Gefɔ́ eyigé démege genó déchyége muú, mbòntó ne ámege nyé áchyéé enyú.”

³⁹ Jisɔ́s ama tó ebwò neka nnó, “Èpofò kòkoge nnó muú amé nónómé ájáa nte ayifò meti. Mbógé apyége mbò, ebwò ako ákwéne mmu gepyéé. ⁴⁰ Kaáge nnó maá ñwe akaágé fò ñwe ápwò menleré wúu. Yémbò, gébége aneregé mángií ñwe, abéé nyé ntó ndere ménleré wúu.

⁴¹ Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambòónnyi nte menjmé wyé ala áfyéé mekpo né gabo ayi alu eke mekwòkwò né dambòónnyi awye wò mbò? ⁴² Èpyembò nnó ne ójò ne menjmé wyé nnó, ‘Té mmye we mfére wò gejwaá né dambòónnyi ayi ala kaáge nnó mekwòkwò elú né dambòónnyi wyé.’ Wò muú dembwólé bò mbe fére ntó mekwòkwò ewé elú

wɔ né dambɔɔnnyi, ne ɔkaá nkane ɔférege ekéké gejawá eyigé lú menmé wye né dambɔɔnnyi.”

Genɔs ne umpomé bií
(Mat 7:15-20; 12:33-35)

⁴³ Jisɔs ama jɔɔ aké, “Genɔs yí gelógeló géwómé fɔ umpomé uboubo ne eyí gebogebo ntó géwómé fɔ umpomé ulúúl. ⁴⁴ Yéndemuú akaágé genɔs né umpomé bí géjí géwóme, muú ajye fɔ ákyé genchógelé eyigé mbɔ mfaá genchógelé denywané. Muú ajye fɔ né nepe ákyé éké. ⁴⁵ Muú melóméló ájogé depɔ delódéló eti delú ji né metɔɔ, muú mebomebo ájogé depɔ debodebo eti delú ji metɔɔ. Ná ne elú gétúgé genɔ eyi gelú muú né metɔɔ géjí ne gétánege ji meno.”

Ufɔɔ ánténé upú dped
(Mat 7:24-27)

⁴⁶ Jisɔs ama gií aké, “Ulannó enyú dekuú me Ata Ata! ne dela dépyé genɔ eyigé me njɔge. ⁴⁷ Muú yi achwɔ awúu mekomejɔ wa ne ajyegé ápyéé ndere ájɔɔ, ⁴⁸ muú yimbɔ alu eké mende yi álɔɔ mantené gepú jii, ne abɔ mbe achó mme, afyé mataá chánchá ne ale téné géjí. Meso gébé geneagé nnyi géchwɔgé mammu géjí yémbɔ genyígé fɔ gétúgé áténé géjí chánchá. ⁴⁹ Yémbɔ muú yi awúu mekomejɔ wa ne alá pyeé ndere ákélege alu eké muú ayi atné gepú jii né nébóme eniné alá cho afyé mataá wɔ. Meso gébé nnyi negbeégé né mmu gepú eyigémbɔ gékwé mme gbang.”

7

Jisɔs apye maá defwé muú kpaá bɔɔ bee Rom atɔɔ
(Mat 8:5-13)

¹ Jisɔs anéré manlérégé bɔɔ unɔ bimbɔ ne atané afé né meló Kapanɔm. ² Muú kpaá bɔɔ bee *Rom fɔ abɔ alu né melo wémbɔ ne abɔ awya maá defwé ayi agbo ne ji dɔɔ. Maá defwé yimbɔ akwé nemé ala mangbómangbó ³ Mende yimbɔ awúgé abya Jisɔs, atɔ ákpakpa bɔɔ Jus nnó ájyé ákuú ji áchwɔ ápyeé maá defwé wúu átoó. ⁴ Ajyégé, ágé Jisɔs ákwé ji uká aké, “Atá chɔ póo muú kpaá yimbɔ. Alu muú yi ókage *pó ji. ⁵ Agboó ne esé bɔɔ Jus dɔɔ te atané esé echa mmyemenene.”

⁶ Ebwɔ ájogé mbɔ Jisɔs afé ne ebwɔ. Ndere álé kwókwólé ne dachi muú kpaá yimbɔ, atɔ ajeé bií bichá ájyégé átuú ne Jisɔs aké, “Muú kpaá aké dégaré wɔ nnó, ‘Ata, ówagé mmye jyé detú mánkwɔné gepú ya, nfu yeé muú fɔ ayi ókpéne gepú eyá wɔ.’ ⁷ Gé ula ubí jimbɔɔ alá chwɔ báne wɔ wɔ. ‘Wɔ jɔɔ lé genɔ, ne maá defwé wúu átoó.’ ⁸ Elé mentó nwyá bɔɔ kpakpa né mbe, abi me nwyú ne ebwɔ. Ájogé ne me nnó, ‘Mpye genɔ eyi’, mpye. Ne nwyá ntó bɔɔ bee abi áwúu ne me. Yé ayi ndé ne njɔge ne ji nnó, ‘Chó fa ajye, njɔge ne ayimbɔ nnó chwɔ we, achwɔ.’ Ne njɔge ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyeé géjí.” ⁹ Jisɔs awúgé mbɔ, akwé dembyɔ, abwólé ushu mbaá ekwɔ bɔɔ bí ákwólege ji aké, “Ngarege nyú nnó me nlú dangé muú yi áfyéé metɔɔ ne me na, yeé ébélé né Isréli.” ¹⁰ Ajeé muú kpaá yimbɔ abi ji atómé, aké akérege meso mmú gepú ágé nnó maá defwé mende yimbɔ atɔɔ.

Jisɔs ape maá mekwi mendée né negbo

¹¹ Mechó ewémbɔ ékógé, Jisɔs ne baá utɔɔ bií álo mánjye né melo ewé ákuú Nen. Ne gejamége bɔ ntó abɔ akwólege ji. ¹² Afé, aké ákwónege mekpó meti, ágé ndere bɔɔ fɔ ákpané mewu muú ájyé nii. Mende yi agboó mbɔ, mmá wúu

abó abyε lé ji mbií. Ne mmá yimbó alu mekwí mendée. Ndere εbwó ajye mbó, gejaméégé bós né melo ewémbó ákwólege mekwí mendée yimbó.

¹³ Atá Jisós agéégé mendée yimbó meshwe akwó ji metós te ajós ne ji ake, mma “Óligé se.” ¹⁴ Ajógé mbó, aηme uká afé mbe, atágé uló, bós abi ákpané genkwógé muú eyigémbó átene. Jisós aké, “Gesagé muú ngaré wó nnó kwilé ka.” ¹⁵ Mende yi agboó mbó, akwilé ka alo manjós mejós. Jisós agbaré ji achyé mbaá mma wuu. ¹⁶ Bós ako ágéégé na, εfó ékwó bwó matós. Alo manféé Esówa aké, “Gekpékpéégé *Muú Ekpávε Esówa achwó mámbé ne esé. Esówa achwó póo bós bií.” ¹⁷ Abya mechó ewé Jisós apyé na afé né maló bós Jus mako ne máta maló ayifo.

*Bós dentós Jón menwyad bós manaá Esówa
(Mat 11:2-19)*

¹⁸ Baá utós Jón ntó áwuú depó εtiré na deko ne ále garé ji. ¹⁹ Agaréégé mbó, Jón aferé εbwó makpó apeá ató mbaá Atá Jisós nnó ájyé gií ji nnó, “Ólu *Ménkwólé Gewu ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?” ²⁰ Ajyéégé ágé Jisós aké, “*Jón menwyáá bós manaá Esówa ató esé né eta wyé nnó déchwó dégií wó nnó, ‘Ólu Ménkwólé Gewu ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?’”

²¹ Wyé né gébé eyigémbó, Jisós abó apóge bós mamée mámpyé mamée bwó ábyé. Aferege ntó áló nchye abi áchyege bós εfwyale ne apye bós ame nónómé ágéne. ²² Efé ne ashuú baá dentós bimbó meko aké, “Choge dégare Jón unó bi ényú déwuú bós ájoge ne ébi ényú ambós dékpané ame dége ne. Bós ame nónómé ágéne, ubwéré ukwilé ukéne, bós abi ámeé ubá átoó, bós matu gbé gbé álo manwúgé, abi ágboó ápeé, ne ubyá bós úwú abyá melóméló. ²³ Metós megómego ébé ne muú yi alá pó ne dembyó né metós gétú yá.”

²⁴ Baá dentós Jón akéréégé meso, Jisós alo mángare bós depó tiré Jón, ake, “Tégé gébége ényú déjye nya né mashwóne, defe mange ndé gefógé muú? Déjye gé le muú ayi alú éké mancha ami afofo akpáne átene εgbe ewe ne ewe? ²⁵ Mbóge mbó fó wó, deféré nnó dejyé gé ndé gefógé muú? Défé manjye ge muú ayi afye mandeé malómáló yéndégébé ápyé gesa? Bós bi áfyé mandeé malómáló ne ányéé genwá, ájwólege né dachi afwa. ²⁶ Gárege me, ényú défé yé éwú mánjye gé waa? Élé muú ekpávε Esówa? Eh, gé muú yi ényú dége né mbó. Ngare ényú wáwálé nnó aηeá geme apwó yéndémuú ekpávε Esówa. ²⁷ Élé Jón yina ne abó ásamé gétú jí nnó Esówa aké, ‘Wuúgé, ntome nyé muú dentós wa ayi abó nyé mbe ne wó manchwó kwýé meti wyé ne óchwógé.’ ²⁸ Jisós ama jós aké, Jón aηeá geme apwó yéndémuú yi mendée ábyené ji fá mme. Yémbó Jón agé lé *ugéné ámé, ne muú ayi mejé gefwage Esówa éló ne ji, ye alu kós apwó ji Jón.”

²⁹ Bós áwúgé mechó ewéná ákamé nnó, depó tiré Esówa abó akwyé na delú cho, gejaméégé bó bina abifo alu anselé ηkámakpo. Akamé wyémbó, gétúgé ábó ákamé depó tiré Jón ajós, ne alé wyaá εbwó manaá Esówa. ³⁰ Yémbó bós Farasi ne Anleré mabé Esówa né matós bwó áma áshyá wyé shyá depó tiré Esówa akwyé. Ébwó áshya mbó, élé ábó áshyá ntó nnó Jón awyágé fó εbwó manaá Esówa.

³¹ Jisós awyágé agií geme jí aké, “Mmege na bós njye enina ne ndé? Alú mbó nnó? ³² Agigé mbó aké, alú éké ambáné bi alú né metós melo ápye metu, ákuú áte, aké:

‘Esé dékwe ényú ubeé neba nnó débé, déshya mambé,
Esé dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’

³³ Wyémbò ne enyú depye ntó. Jòn menwyaá bɔ́ɔ manaá Ɛsɔwɔ, abó achwó ajwólé mesa, anyuú mmɔ́ wó, ne deshye ji deké, ‘Awyaa meló nchye.’
³⁴ Me *Maá Nte Mekwaá nchwó nnye menyéé, nnyu mmɔ́ deshye me ntó deké, ‘Nlú muú genɔ ne menyúú mmɔ́, ne dékií me deké me nlu mejeé ánselé nkámakpo ne “Bɔ́ɔ ubeé”.’ ³⁵ Yémbò ákaagé nnó denɔgaré Ɛsɔwɔ etiré muú áwyaá delu cho né unó ulúlú ebi ji ápyéé.”

Jisɔs alu mmu gepúgé Simun muú Farasi ne mendée yi achwó nnó apóó ji élé apyé gabo

³⁶ Né gébé gefó muú Farasi akuú Jisɔs nnó ajoye ányé menyéé né gepú jii. Jisɔs akamé ajoye nyé menyéé ne ji. ³⁷ Mendée fɔ abó alu né melo wémbò, bɔ́ɔ akií ji gétúgé ányéé eno. Awúgέ nnó Jisɔs anyéé menyéé né gepúgέ mende Farasi, abó maá ekpómé laménda afé ne ji eféé. ³⁸ Akpégé mmu gepú atené né nénkúné mmye Jisɔs, mmyé égbó ji, abó manli, mánsé áshúlege áchyéege né uká Jisɔs. Eféé ne amoo mekpó mme atile uká Jisɔs ne méjwé wuú, anywalé ubí ne alé awaa laménda yimbò wyé.

³⁹ Mende Farasi ayi akuú Jisɔs né gepú jii, agégé mbò, ajɔ́ɔ né metɔ́ wuú aké, “Mbɔ́gέ Jisɔs abó abé *Muú Ekpávé Ɛsɔwɔ wáwálé mbó abó akaá gefogé mendée yi atáa mbò ji nnó alu mendée eno.” ⁴⁰ Ténéténé Jisɔs akuú mende Farasi yimbò aké, “Simun nwyá mechó mangaré wɔ.” Aké “Ɛ é” “Ménleré” “garé me.”

⁴¹ Eféé Jisɔs abó mangaré abya nnó, “Gébé gefó nyá mende fɔ apwɔ bɔ́ɔ ápeá nka. Apwɔ ama uba nka útá, ayifó mboó géba. ⁴² Aka mánsé nka jii meti épó, agégé nnó ujwɔ́ɔ bi na úpwɔ ébwɔ́ɔ mankwɔ́, ajinte ébwɔ́ɔ ako. Jisɔs agáregé mbò agii, Simun ake, né uméé byé ébwɔ́ɔ bina makpó apeá, ayindé agbóo nyé ne mbɔ́ɔ ujwɔ́ɔ dɔ́ɔ?” ⁴³ Ashuú ji meko aké, “Elé muú yi abó ájinte ujwɔ́ɔ bíi dɔ́ɔ.” Jisɔs aké, “Ɔ́ɔ́ɔ cho.”

⁴⁴ Jisɔs abwólé ushu ape mendée yimbò ne ama kuú Simun aké, “Pe mendée yina gé! Te mekoó nkpené fá gepú jye, achyé me manaá nnó nshwóne uká bá wó. Yémbò, mendée yina ashwóné uká ba ne mánsé jii, ne ati ubí ne méjwé wuú. ⁴⁵ Ɔ́tamé fɔ me ɔ́kpá ɔ́ya wó. Yémbò te mekoó nkpené fá, mendée yi alú danlyá manyáwálé me uká. ⁴⁶ Ɔ́waa me ye mawéé amma né mekpó wó. Yémbò mendée yina awaa me laménda né uká ba. ⁴⁷ Kaá nnó mendée yina aleré mbò gekpékpegé gejee eyigé na, Ɛsɔwɔ ajiinte gejamége gabo ayi abó apyé. Yémbò, muú yi aferé nnó Ɛsɔwɔ abó manjinte gabo ayi ji apye dachye, mbontó ne alerégé gejee ne Ɛsɔwɔ dachye.”

⁴⁸ Wyé eféé Jisɔs ajɔ́ɔ né mendée yimbò aké, “Ajiinte *gabo wyé.” ⁴⁹ Bɔ́ɔ bi abó ányéé menyéé ne ji eféé áló máñmené nnó, “Mende yina aferé nnó alu ndé gefogé muú, ayi akáge jɔ́ɔ nnó ji ajiinte gabo muú?” ⁵⁰ Eféé Jisɔs ama nmeré aké ne mendée yimbò, “Chó chánchá, Ɛsɔwɔ apóó wó gétúgé ɔ́fyéé metɔ́ wyé ne me.”

8

Andée fɔ akéne ne Jisɔs ne ápoge ji

¹ Ebelé ye wó, Jisɔs ne baá utɔ́ɔ bíi makpó áfyanéapeá áló mánkéné né maló ayi kɔ́ɔɔ ne ayi kpakpa. Agárege abya Ɛsɔwɔ melóméló nkane gefwage Ɛsɔwɔ gélu. ² Andée fɔ ntó áfé ne ébwɔ́, ébwɔ́ abó alú andée bi Jisɔs apye mameé bwɔ́ ábyé. Abifó abú aló nchye abi áchyége ébwɔ́ éfwyale. Ama akamege *Meri ayi atané meló Magdala ayi Jisɔs ábuú aló nchye ákénéneama. ³ Ayifó akámége Joana mendée Chusa ayi alú mammye dentɔ́ɔ mfwa Herɔ́d. Ayifó Susana, ne

gejamégé andée bifó ntó. Andée bina ako ápoóge Jisós ne baá utóó bií ne manjka bwó.

Nekanémejóó mentya mbwe
(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Ndere Jisós ákène mbo, boó átánege malómáló áchwó gé ji. Gejamégé boó géchómégé, aló mangaré ebwó nekanémejóó eni. ⁵ Néboó nelú nnó, “Bíi uma mampye makóó fó afé manjye tya mbwé né mekoó wuu, ndere átyaa, ámé ayifó ákwé né maá meti. Ewyágé boó ákógé ájyále, ne denywóné ntó déchwó dechwére denyéé. ⁶ Amé ayifó ákwé né mfaá mme etáráné áchií ne ewyá wó áwanjésé getúgé mbaá yimbo alú kpógóló. ⁷ Amé ayifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchíge, genkpé eyigémbo géwé gekweré mbwé yimbo meshii ejo ji. ⁸ Amé ayifó ákwé né mme melóméló, áchiígé, áwé, áfyé úsaá amé uta ápwó nkane abó ápéné.” Jisós ánérége ake, “Fwóregé! Muú yi áwyaá matu manwú, áwú.”

Ula bi Jisós atóme makámejóó
(Mat 13:10-17; Mak 4:10-12)

⁹ Ewyágé baá utóó Jisós ágií ji ula nekanémejóó eníné abó atómé mbo. ¹⁰ Ake ne ebwó, “Élé enyú ne Eṣowá apyé nnó dékaá unó bi. Yémbó boó bifó áwúu gefwa jii eyi gébó gélu nyá bibi né makámejóó jii. Eṣowá apye wyembo nnó ébé nkane abó ásámé nyá mmu bo njwe nnó: ‘Ápéle ágéné fó, áwúu ákaagé fó ula.’”

Jisós agare baá utóó bií ula nekanémejóó mentya mbwe
(Mat 13:18-23; Mak 4:13-20)

¹¹ Ake, “ula nekanémejóó eniné na nelú nnó, mbwé yimbo élé mekomejóó Eṣowá. ¹² Amé mbwé ayi ákwéne meti álú boó bi áwúu mekomejóó Eṣowá, ewyágé danchómeló achwó fére mekomejóó yimbo né matóó bwó nnó ekáge ebwó ákámé ne Eṣowá aferé ebwó né efwyale gabo. ¹³ Amé mbwé ayi ákwené né mfaá mme etáráné álú boó bi áwúge mekomejóó Eṣowá, ténéténé áse ji ne nechóhó. Yémbó álya fó nnó mekomejóó Eṣowá akpé mmu matóó bwó wó. Mekomejóó Eṣowá yimbo alu eta bwó eké genóó eyi géla gepó ne maka. Gébége mmuameno achwóge gétúgé mekomejóó Eṣowá, ájá mmye meso. ¹⁴ Ne mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshii ejomé, álu nkane boó abi áwúge mekomejóó Eṣowá, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwóó ne gefwa ujo mekomejóó yimbo. Mbóntó ne mekomejóó Eṣowá anómé mmu matóó bwó detú. ¹⁵ Amé mbwé ayi ákwené mme melóméló álú ntó eké boó bi áwúu mekomejóó Eṣowá, ágbaré ji metóó émá ne apyé genó eyigé mekomejóó ágaré, ne ájyé wyé mbembe.

Muú abi fó mekomejóó Eṣowá mbaá boó
(Mak 4:21-25)

¹⁶ “Muú álwégé fó étuléká ne abó genó akwéré éwú. Akáge bó ntó ewú afyé ntee ukwó. Yendegébé muú alwégé étuléká, anjma ewú mfaá, nnó, boó ákpege mmu gepú ágéné mbaá. ¹⁷ Kaáge nnó depó deko etiré débó délú bibi, dége nege nyé ne etiré délú né gemmua déchwó nyé né genjgbó. ¹⁸ Yendé gébé ayi enyú dewuúgé mekomejóó Eṣowá, fwórege chánchá nnó dekaá depó etiré délú mmu. Kaáge nnó muú yi awya genó, ámage gbéé nyé ji eyigéfó. Muú yi alá pó ne geji, áséle nyé ye ékéké ewé ji awya nnó akpé alá amuamu.”

Mmá Jisós ne anjmo bií
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ Ndere Jisós abó álú alerege mbo, mmá wuu ne anjmo bíí áchwó mangé ji. Yémbó áka mankpé meti epó gétúgé boó ájamé dáó né menómbi. ²⁰ Muú fó

agare ji nnó, “Mmá wye ne anmó byeé álú dafye ákélege mangé wó.” ²¹ Jisós agaré ebwó aké, “Mmá wa ne anmó ba élé bós abi áwúu mekomejóó Esówo ne ápye genó eyigé mekomejóó yimbo ákélege.”

*Jisós anyá mbyonnyi atané
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Bii bifó Jisós ákpe mmu ékpe ne baá utós bií, ne ájóó ne ebwó aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyyé egbé né.” Eféé ebwó álo manjyege. ²³ Ndere ebwó áchyaáge, Jisós akwé gejjá. Mbyonnyi átáné wye mbélepó né mfaá achwó ne eshye né gentógé mewaá, apye mbyo nnyi ado ékpe, manaá maló mánkpe mmu. Mané magyálege ebwó nnó áchwó kée. ²⁴ Ne ebwó ájye peé ji aké, “Atá, Atá déchwó nó nnyi.” Jisós akwilé ka anyá mbyo nnyi yimbo akwené, mbaá akwené tómeé. ²⁵ Ewyágé Jisós agii bwó aké, “Matós nyú ayí défyéé ne me álé?” Yímbo éfo éwú éwú ne élaá ebwó matós ne ála mano mekpo fuú, ágíge ate aké, “Ndé gefógé muú na ayi anyagé mbyo ne ngba nnyi áwúu ji?”

*Jisós abú aló nchye átané mende fo mmye
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Aké ánérege manchyaá gentógé mewaá, ákwóné gebagé mewaá Garésene eyí gélú toitoi né *gebagé mewaá Galilíi. ²⁷ Jisós aké atané né ékpe, akwóné kwókwólé né melo fó, mende fo yi átáné melo ewémbó, ayi aló nchye áchyége ji efwale áchwó báne ji. Te mekoó mende yina abó álú wye gejjógené, alyá upú ne abelege lé mmu nanome ayi áchomé né étárávé.

²⁸ Aké agene Jisós ajye kwé ji uká, alile akalege kénké aké, “Jisós Maá Esówo Anyata! Óbó ndé mechó ne me? Nkpá wó geká, óchyegeé fó me efwale.” ²⁹ Ajóó mbo gétúgé Jisós abó anyane ji nnó, tané mende yina mmye. Mende yina yéndégébé meló nchye yimbo akwilégé ji mmyé, bós áfwénege ji ne ápye. Yé lé áwéle ji uká ne amu ne bo nkpókwé, ábelé ji nkane muú denó, asórége abi, meló yimbo ápyé ji abó akpe mewaá.

³⁰ Eféé ne Jisós agii mende yimbo aké, “Mabó mye makamege nnó?” Ashuú ji meko aké, “Nkamege gejamé.” Ajóó mbo gétúgé gejamé aló nchye ábó álú ji mmye. ³¹ Aló nchye bimbo ákwó Jisós mata nnó ékagé ábú abi akéré mmu gepyeé eyi geláge pó ne kwyakwya nnó ágéné efwale. ³² Eféé kwókwólé, nfóné mekwende fo nébó nényé né mbyo mékwe. Aló nchye bimbo ágégé nfóné mekwende eniné mbo áne Jisós mmye nnó agó bwó ákpe mekwende yimbo mmye, Jisós akamé. ³³ Aló nchye bimbo átáné ájye kpé nfóné mekwende eniné mbo né mmye. Nfóné mekwende eniné mbo nésóó ne gatelé, né shulé mékwe nékwé mmu gentógé mewaá né nyú manaá néke.

³⁴ Ambamé mekwende yimbo ágégé ndere epyeé, abó akéré meso melo bwó, mangaré abya yimbo. Ndere ájye, ágaré ntó abya yina né baá maló ne bo dachi né gebagé mewaá eyigémbó. ³⁵ Bós áwúgé abya yi, áchwó mangé genó eyigé gébó gépyé, ákwónégé mbaá ayi Jisós alu, ágé mende yimbo, ayi aló nchye átane ji mmye ne nana ajwólé né egbe mmye Jisós, ne mandeé jii mmye, akéré menyammye wúu. Ebwó ágégé mbo éfo ekwó ebwó matós. ³⁶ Bós bí abó ágéné genó eyigé pyé álo mangaré abi áchwó ndere épyége ne mende yimbo alé tóo.

³⁷ Bós ako né geba eyigémbó gétúgé ábóó éfo ané Jisós mmye nnó ályaa melo bwó. Ajóó mbo, Jisós akpe mmu ékpe manjye. ³⁸ Jisós akwilégé manjye, mende ayi aló nchye abó achyége ji efwale, ane Jisós mmye nnó agó ji akwólé ji. Jisós ashya aké, ³⁹ “Kéré meso. Ndere ójye mbo, gáré bós gekpékpégé genó eyigé Esówo ápyeé eta wye.” Jisós ajógé mbo mende yimbo afé, aké meló kpaa ewémbó meko agarege yéndémuú galógáló ayi Jisós ápyeé eta wúu.

*Maá Jarɔs ne mendée ayi ataa nku Jisɔs
(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)*

⁴⁰ Jisɔs achwá akeré égbé géntoógé mewaa. Éfée ékwó bɔɔ ábó ágile ji ne áchwógé áse ji ne metɔɔ megɔmegɔ. ⁴¹ Mende fɔ achwó, ayi ákúu ji Jarɔs, alu muú kpaá né echa mmyemenene. Ajye kpa Jisɔs geká nnó ajyé né gepú jii, ⁴² gétúgá maá wuu áchwó gbó. Awya lé maá yiná ama mendée, ne alu anjmé afyáneapeá.

Ne Jisɔs alɔ manjye, ndere ajyé bɔɔ ákwɔlege ji égbé ewé ne ewé. ⁴³ Né geluage bɔɔ bimbɔ mendée fɔ abó alu ayi manoo mátánege ji mbe, málé anjmé áfyáneapeá; bɔɔ maka apye kpa meti epó mantoó. ⁴⁴ Né geluage bɔɔ bimbɔ mendée yimbɔ ake né mpu bɔɔ achwó ji né meso anyaa ébwɔ ata manó nku wuu. Wyé ndere ataa mbɔ manoo mimbɔ masú.

⁴⁵ Jisɔs agii aké, “Waa taá me?” Yéndemuú ashya, Pita aké, “Ata ógéné fɔ ndere bɔɔ áno wó mme ánmérege wɔ?” ⁴⁶ Yémbɔ Jisɔs ató wye eshye ajó aké, “Muú fɔ ata me néndé nwú ndere uto útané me mmye.” ⁴⁷ Mendée yi agégé nnó ula úgyá ji achwó mbe ushu Jisɔs awere, akwé ji uká. Éfée alɔ mangaré mbe ushu bɔɔ ako genó eyígé pyé ne ji ataa Jisɔs. Ne ama gáre ntó ndere ji atágé Jisɔs nemée nii nébyé ténéténé. ⁴⁸ Jisɔs aké ne ji, “Maá wa otó gétúgá ofyé metɔɔ wye ne me, ke pere.”

⁴⁹ Ndere Jisɔs abo alú jóge ne mendée yimbɔ, muú fɔ átané né gepúgá Jarɔs áchwó gáre Jarɔs aké, “Maá wye agbó mé, oshyégé sé ménleré efwyale detú.” ⁵⁰ Ndere ajóge mbɔ, Jisɔs awú ne aké ne Jarɔs, “Ofógé, fyé lé metɔɔ ne me, maá wye apome nyé.” ⁵¹ Jisɔs ne Jarɔs átané áfé. Akwónégé né gepúgá Jarɔs, Jisɔs akamé fɔ nnó muú yicha akpe mmu wó, ékosé Pita ne Jemsi ne Jon ne mma ne nte maá yimbɔ. ⁵² Bɔɔ ako bí ábó alú éfée, álili, ádórege mmyé mme. Jisɔs aké ne ébwó, “Deligé sé, mesó mendée yina agbo wó, abelege lé géjyá.” ⁵³ Ébwó álo manjwané Jisɔs jwané gétúgá ákaa nnó maá awú agbó mé. ⁵⁴ Jisɔs afé né melu ewé ábelé maá yimbɔ, agbaré ji ébwɔ, akú ji aké, “Mensɔ mendée kwilé ka.” ⁵⁵ Maá yimbɔ mendoó wuu ekeré, apeé akwilé ajwolé ka. Jisɔs aké ne bwó kélege menyé chýége ji anyé. ⁵⁶ Mmá maá yimbɔ ne nte wuu aké ágéne mbɔ, matye mawá ébwó meno. Jisɔs afye ébwó ebé nnó ékagé apyé muú akaa genó eyi gépyé.

9

*Jisɔs ató angbá afyáneapeá nnó apye utɔɔ bií
(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)*

¹ Né gébé géfɔ Jisɔs akuú angbá bií afyáneapeá. Achwógé, achyéé ébwó uto mámbú aló nchye ako abi áchyége bɔɔ efwyale ne mampye bɔɔ mamée átoóge. ² Ne ató ébwó nnó ajyé ágáre abya gefwage Esɔwɔ ne mampye bɔɔ mamée átoó. ³ Ama jó ne ébwó nnó, “Deké deye dékpagé ye genó. Dégbarége meto ye menyé ye gebá ye nka. Ékagé muú abó ndeé eyichá. ⁴ Dekwónégé yéndé melo yéndé gepú eyigé dékpegé, bége wye kpaá te délyáge géjí. ⁵ Mbógé meló éshagé mánsé enyú, lyáge éwú. Deke delyage, nóge uká mme nnó mpúpú eyi ébalé enyú né uká étáné mambé nkane gepo eyi gelérege gabo yi bɔɔ biná apyé.” ⁶ Wyémbɔ ne ályá, álo mankéné malómáló ágárege Abya Esɔwɔ melóméló ne apyé bɔɔ mamée átoóge mbaá meko.

*Mfwa Herɔd akwé tametame
(Mat 14:1-12; Mak 6:14-29)*

⁷ Né gébé eyigémbo, Herod muú alu muú kpaá né gebagé mewaá Galilíí, jì awú ñgò ukpékpé unó bí baá utóó Jisàs ápye. Akwé tametame, gétúgé bós fò ájógé aké Jisàs yina alu lé mewené Jòn menwyaá bós manaá Eṣṓwò ne akwilé né negbo. ⁸ Abifò aké: Elija *Muú Ekpávé Eṣṓwò ne áamá chwó lère mmye mbaá bós, abifò aké: Elé gekwénégé muú ekpávé Eṣṓwò ne áamá kwilé né negbo. ⁹ Herod awúgè mbò aké, “Jòn nsòó jì mekpò ne waá chá me mmage wúmbò ufélékpa ebí apye.” Ne akelé meti mangé Jisàs yimbo.

*Jisàs achyé menyéé mbaá bò *delé bós atáa
(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jòn 6:1-14)*

¹⁰ *Angbá Jisàs bimbo áfé neke akérégé meso, ádo jì abya ufoó unó bí ebwó ápyé. Aferé ebwó né gelúagé bós ase ebwó áfé ebwó ebwó né melò kpaá ewé ákúú Betsada. ¹¹ Yémbò gejamégé bós áwúgè nnó áfé, ábò mankwólé jì. Agégé ebwó, ase wýé ebwó ako ne alò mangáragé ebwó ndere gefwage Eṣṓwò gelú ne mampye bós mamée átóoge.

¹² Nkwale aké akwónege baá utóó bíí áfyáneapeá ágaré jì aké, “Ese delu fá né mashwone. Gáré bós bina ájye akélé né malò nnó ágéne genó eyigé ányéé ne malú ubélé.” ¹³ Jisàs ashúú ebwó meko aké, “Enyú ambós chyége ebwó menyéé ányé.” Ashúú jì meko aké, “Déwyaá lé ntó bréd étáa ne meshúú épea, wá ókelege nnó esé déjyé déná menyéé yi ákwánege gejamégé bós bí?” ¹⁴ Abó ájógé mbo gétúgè bós álú eké ushye. Ande ebwó ebwó álú *delé bós átáa. Jisàs ake ne baá utóó bíí, “Gáré ebwó ájwólé matóó matóó, yendé ntóó usa bós úpéa mesó éfya.” ¹⁵ Ájógé mbo, bós bimbo ájwólé mme. ¹⁶ Jisàs abó ntóó bréd eyimbo étáa ne meshúú épeá, ape amé mfaánebuú, achyé matame mbaá Eṣṓwò, agyá éjì ubauba achyé baá utóó bíí nnó ákáré mbaá bós bimbo ányé. ¹⁷ Ebwó ako ányéé ágbeé. Ne ánerégé, ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupeá.

*Pita aké Jisàs alu muú ayi Eṣṓwò akwere jì ela gefwa
(Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)*

¹⁸ Bíí umá ebí Jisàs anénemmye jimbí, baá utóó bíí ábó álú kwókwólé ne jì. Aké anerege agíí ebwó ake, “Ndé gefógé muú njune bós ájógé nnó me nlu?” ¹⁹ Ebwó akéré meko aké, “Bós bí fò aké òlu mewené Jòn menwyaá bós manaá Eṣṓwò, abí fò áke òlu Elija abifò ntó áke òlu muú ekpávé Eṣṓwò ayi ábó agboó ne ama péé.” ²⁰ Jisàs ama gíí ebwó aké, “Yé enyú deké nlu waá?” Pita ashúú jì meko aké, “Wò òlu *Muú yi Eṣṓwò akweré jì elá gefwa.”

*Jisàs agaré efwyale wuú ne negbo níí
(Mat 16:20-28; Mak 8:30; 9:1)*

²¹ Jisàs afye ebwó ebé nnó ékágé ágaré muú fò nnó jì alu Muú yi Eṣṓwò akweré jì elá gefwa. ²² Ama jóó ne ebwó aké, “*Maá Nte Mekwaá abó mangé efwyale dós. *Akpakpa melò chóncho ne ámpyé upé Eṣṓwò ne *Anleré mabé Eṣṓwò áshyá nyé jì ne áwáne jì. Yémbò ndò éléé ékwónégé akwilege nyé né negbo.”

²³ Ne ama jóó ne bós áko aké, “Yé mbógé muú nyú akélege mambé menkwòle wa, abó manjinte geme jíí akpa gekwa jì akame ye negbo ne akwólégé me. ²⁴ Mbógé muú akelege mampóó genwá jíí ebyénnó aníige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jíí getú ya, ebyénnó apomé nye. ²⁵ Ama gíí aké: Ndé nsá ayi muú ábóó, mbógé abege ne unó mme uko ne aníige genwá jíí? ²⁶ Kaáge nnó mbógé mmyé égbóó muú gétúú ya ne mekomejòó wa, wýémbò ne *Maá Nte Mekwaá mmyé egbóó nyé jì mansé muú yimbo ndere muú wuú né gébégé aké achwó ne genjgbó gefwa jíí ne eyi gelú ntó eyigé Eṣṓwò ne

makiénné ukpea jii. ²⁷ Kaáge wáwálé nnó gentóge bós álú mbó fáná, abi alá gbóo fò kpaá te ágene nyé gefwage Eṣṓwá.”

Jisṓs akwṓré gefṓs agenege manémané
(Mat 17:1-9; Mak 9:2-8)

²⁸ Genógé ndó énee ékógé eyi *Jisṓs abó ajóó unó bi, ase Pita, ne Jón ne Jemsi akwṓ ne ebwṓ mfaá mekwé fṓ nno ajye anémmye éwu. ²⁹ Afé, ne ndere abó anémmye ushu bíi uló mánkwṓré ne úla gefṓs géchá. Mandeé jii ntó ákwṓré ála pópó ashwánege. ³⁰ Wyé mbélépó bós ápéa ákwṓ fweé, efeé ájóoge mejṓs ne Jisṓs. Bós bímbó élé Mosis ne *Elija, ³¹ ne gengbógé Eṣṓwá gebo gegénege mbaá yi ebwṓ abó álú. Ebwṓ ájóge ndere Jisṓs ajye gbó nyé né Jerosale ndere Eṣṓwá aké ébé.

³² Ndere ebwṓ abó jóge ne Jisṓs, Pita ne Jemsi ne Jón abó ákwé géjya. Aké ápéle ágé ndere Gengbógé Eṣṓwá géshwánege né menyamye Jisṓs ne ande bímbó ápéa abi átené ne ji. ³³ Wyé ndere ande bímbó ályá Jisṓs ájye, Pita aké ne Jisṓs, “Ata, éló ndere esé délú fa. Esé détenege nyé óto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis ne géma eta Elija.” Pita ajóge mbó, akaá wó.

³⁴ Wyé ndere Pita ajógé mbó, gekó géchwá kwéré bwṓ ne éfṓ ékwṓ bwṓ matṓs ³⁵ Meko muú fò atané mmu gekó aké, “Gége maá wa ayi me njyá na, wuué ne ji.” ³⁶ Meko yimbó aké akwyage ágé nnó Jisṓs ala jimbií. Ebwṓ akérégé meso ála bómbo né gébé eyígémbá, ágaré ye muú fò unó bí úpyé né mfaá mékwé wó.

Jisṓs apye mad ayi amee gesasa atóó
(Mat 17:14-18; Mak 9:14-27)

³⁷ Bíi újyágé ndere Jisṓs ne ángbá bíi áshúlege mekwé ewémbó áchwá, gejamégé bós áchwá báne ebwṓ. ³⁸ Muú ama akalé né mmu gejamégé bós bímbó aké, “Ménleré, nkpa wá geká pe maá wa. Nwya éle maá yiná ama, alu mende. ³⁹ *Meló nchye achyége ji efwyale. Yéndégébé akwilégé ji akalé, akwé mme achuú, akpane aya, ne genfwéné getánege ji meno, meló nchye yimbó alyágé ji kókoge. ⁴⁰ Nne baá utṓs bye mmye nnó áféré meló nchye yina ne ápulé épwá.”

⁴¹ Jisṓs awúgé mbó aké, “E é enyú nnye enina delu untantamé bós abi dela fyéé matṓs ne Eṣṓwá cháchá wó. Nkoge mbó metṓs ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó enii ne défyéé matṓs ne Eṣṓwá? Ajógembo, aké ne mende yimbó, chwṓ ne maá wye fa.” ⁴² Ndere ákéne achwṓs ne maá yimbó meló nchye yimbó, apye ji akwé mme achwu gbokgbok. Jisṓs anyá meló nchye yimbó atané maá yimbó mmye atóó. Jisṓs ashuú ji mbaá nte wuú. ⁴³ Bós áko ágégé uto bí Eṣṓwá awya matye mawá ebwṓ meno.

Jisṓs ama gare bad utṓs bíi ndere ji agboó nyé
(Mat 17:22, 23; Mak 9:30-32)

Yéndémuú ala meno mekpó fuú né ukpékpé unó bí Jisṓs apye, abwólé ajóó ne baá utṓs bíi ake, ⁴⁴ “Nénege matu déwú mechó ewé nchwṓs gare enyú. Achyége nyé Maá Nte Mekwaa né amu bós nchye nnó ápyé ne jí ndere éjii bwṓ.” ⁴⁵ Yé ndere Jisṓs ajóó mbó, baá utṓs bíi ákaá ula mechó ewéna wó. Genó gefṓ géwá ebwṓ matṓs nnó ye áwu ákaágé ula. Ne ebwṓ abó ntó efó má mangii ji.

Ndé muú alú muú kpaá
(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Eké éwyage mbeé akwé baá utṓs Jisṓs ebwṓ ebwṓ nnó waá alú muú kpaá? ⁴⁷ Jisṓs akaá uféré bwṓ éféé ne aselé maá fò kṓs aténé ne ji né nénkwú né mmye, ⁴⁸ ne aké ne ebwṓ, “Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kṓs

nkane ayina né mabò ma ebyennó ase mbò lé me, ne muú yi asegé me ebyennó ase mbò lé muú yi atómé me. Kaáge nnó muu yi aséle menyamyε wuu nnó ji apó ye muú fò né geluáge nyú élé ji ne alú muú kpaá.”

Muú yi alá paá wó alu lé awyε

(Mak 9:38-40)

⁴⁹ Jón akwilé ne ewú aké, “Ata debó degé mende fò aferege aló nchye né mabò myé ne dégbé ji gétúgé alá pò fò né geluá gesé.” ⁵⁰ Jisàs ajó ne ebwó aké, “Dégbé gé gefógé muú yimbo gétúgé muú yi alá paá enyú alu lé awu nyú.”

Bóó Samarya dshya mánse Jisàs

⁵¹ Gébé géláge kwókwólé eyigé Eṣṣwá aséle nyé Jisàs mánjye mfaánebuú, Jisàs awya metóó nnó abó manjye né Jerosale. ⁵² Ndere alóó mánjye, ató bóó fò né mbe. Akwónégé melo fò né gebage Samariya, áló mánkéle melu ewé Jisàs achwógé ábélege. ⁵³ Bóó bimbo ágégé nnó Jisàs akoge mánjye Jerosale, áshya mánse ji. * ⁵⁴ Jemsi ne Jón, áwúgé mbò ágií Jisàs áke, “Ata, nnó déjé mewé étáné mfaánebuú éshulé échwó éso bóó bi ágbó?” ⁵⁵ Jisàs abwolé ushu ashulé ebwó ndo. ⁵⁶ Ne alyágé éféé afé melo ewéchéá ne baá utóó bií.

Geṣwágé áṅkwólé Jisàs

(Mat 8:19-22)

⁵⁷ Wyé ndere ákéne ájye né meti, mende fò achwó jjó ne Jisàs aké, “Nkwólégé wó déjyégé yéndé mbaá ayi ojíé.” ⁵⁸ Jisàs ashúú ji meko né nekanémejóó aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwyoné dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu ewé nshwórege mekpo ngbeé mmye.”

⁵⁹ Eké éwýáge Jisàs aké ne mende yicha, “Kwólé me.” Mende yimbo aké, “Ata gó njyé nnú kpe nte wa ne nchwó.” ⁶⁰ Jisàs ashúú ji meko aké, “Lyá abi álú eké áwuú bó ánií mewu bwó; ne wó chó ójyé ógáre ndere gefwage Eṣṣwá gélu.”

⁶¹ Muú yifó ama jóó ne ji aké, “Ata nkwólege nyé wó, yémbo gó kpe njyé ngaré ulagepú ba nnó esé détámé ate ne nchwó.” ⁶² Jisàs ashúú ji meko aké, “Muú yi agbarégé mé géká manká mekóó ne amagé ja mmye meso akwané fò mambé muú utóó gébége Eṣṣwá agbarégé gefwa ji wó?”

10

Jisàs ató áṅkwólé usaá úléé mesó eḡyanepéa

¹ Depó etiré na dékógé, Ata Jisàs ajya usaá bóó úléé mesó eḡyanepéa, ató ebwó ápéa ápéa nnó ábó mbe né malo ayi jimboó akoge nyé wyéé. ² Ndere atómé ebwó aké, “Mbwé manferé ajá dáo ne bóó utóó abi áférege ája wó. Nége mmye mbaá Eṣṣwá mbóó mekóó nnó ató bóó utóó abifo nnó áchwó áferé mbwé wuu. ³ Chóge, ndere déjyé mbò kaáge nnó mentóme enyú mbaá bóó mme nkane mágónme né mpú ukwaála. ⁴ Deké deyye debógé ṅka, ye géba ye unó uká ebifó. Deké deyye né menó meti détenégé fò détámé muú ⁵ Yéndé melo ewé dekwónégé, gepú eyigé dékpeṅe, bóge mbe détámé bóó abi álú né mmu nnó, ‘Neso nébé né gepú yina’ ⁶ Mbógé muú álú né gepú eyigémbò ayi apyé fò neso, neso neláa nyé ne ji, mbóge ápyé neso, neso nékérege nyé eta nyú. ⁷ Dekpege né gepú eyigémbò bége wyé éféé, dékpege fò upú upú. Yéndégenó eyigé áchyé gé nyú nyége lé nyéé ne eyigé manyú nyúge, getúgé muú utóó abó mambé ne nsá. ⁸ Yéndé melo ewé dekwónégé ásege nyú ábelégé mmu gepú déshagé fò menyéé yi áchyége enyú. ⁹ Pyége bóó mamée átóó né melo ewémbò, ne gárege ntó ebwó

* **9:53** Elú wáwálé nnó: Asé ji wó, getugé bóó Jus ne bóó Samarya ápáa ate.

mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ nnɔ, ‘Gefwage Ɛsɔwɔ gechwɔ kwɔ́kwɔ́lé ne nyú.’ ¹⁰ Yéndé melo ewé dekwónégé ne áshagé manse enyú, chóge né metɔ́ melo déjɔ́ nnɔ, ¹¹ Yé mpúpú éyí dékpané né melo enyú, gége éjíná ndere dékwele uká nnɔ étáné. Yémbɔ kaáge nnɔ Gefwage Ɛsɔwɔ gechwɔ kwɔ́kwɔ́lé.’ ¹² Ngarege enyú nnɔ bíí únɔ́ mpa, Ɛsɔwɔ agene nyé melo Sodom meshwe apwɔ melo ewémbɔ.”

Malɔ ayi dɔ́ ɔ́fye matɔ́ ne Jisɔs wɔ́
(Mat 11:20-24)

¹³ Ake, “Utóŋkwa ubé nyé ne enyú bɔ́ melɔ́ Korasin, utóŋkwa ubé ntó ne enyú bɔ́ Betsada néndé, ukpékpé ufelekpá ebi mpye eta nyú, mbɔ mpye nyá ubi mbaá bɔ́ Tiya ne Sidon mbɔ ályaa mé gabo bwɔ́ te gachiú, ɔ́fye uchálé mandeé, áwaá matwɔ́ né mekpɔ mánleré nnɔ ályaa gabo ɛbwɔ́. ¹⁴ Kaáge nnɔ bíí únɔ́ mpa Ɛsɔwɔ agene nyé bɔ́ Tiya ne Sidon meshwe apwɔ enyú. ¹⁵ Chyá enyú bɔ́ Kapanom, déferé nno ngɔ́ nyú akwɔme nyé te mfaá mfaá? Ngba! Ashúlege nyé enyú mme kpáte dékwónége melo áwuú bɔ́.”

¹⁶ Jisɔs aké achwɔ nére, ajɔ́ ne abi ji atómé aké, “Muú yi awugé enyú ɛbyennɔ́ awú mbɔ́ élé me, ne muú yi ashyagé enyú ɛbyennɔ́ ashya mbɔ́ élé me; ne muú yi ashyagé me éleré nnɔ ashya mbɔ́ lé Ɛsɔwɔ muú átome me.”

Baá dentɔ́ Jisɔs ákeré meso ne nechóchɔ́

¹⁷ Baá dentɔ́ Jisɔs bimbɔ́ usaá uléé mesɔ́ ɛfyanepea ákeré meso ne nechóchɔ́ aké ne Jisɔs, “Atá ye aló nchye áwuú ésé gébége dényané abi né mabɔ́ myé.” ¹⁸ Jisɔs ákeré bwɔ́ meko aké, “Élú wáwálé, ngé *danchomelɔ́ ndere atáné mfaánebuú eké dasama akwe né mme. ¹⁹ Wuúge! Nchye enyú uto ebi dékáge jyá múnyé ne ngát ne mma nchyeé enyú uto bí upwɔ́ ye uto ebi Danchomelɔ́ ne genó gefɔ́ éyí gépyé enyú gépɔ́. ²⁰ Yémbɔ débégé fɔ́ ne nechóchɔ́ gétúgé aló nchye áwú enyú. Bége lé ne nechóchɔ́ nnɔ Ɛsɔwɔ asá mabɔ́ nyú né mmu ŋwe ayi alú né mfaánebuú.”

Jisɔs alu ne nechóchɔ́
(Mat 11:25-27; 13:16, 17)

²¹ Né gebé eyigé Jisɔs ájɔ́ge depɔ́ ti, Mendoó Ukpea épye ji agbeé ne nechóchɔ́ ne ajɔ́ aké, “Nte wa, Ata ayi abɔ́ mfaá ne mme, mféé wɔ́ dɔ́, nkane ɔ́pyé nnɔ depɔ́ ɛtire detome ne me debe bibíí mbaá bɔ́ denjá ne abi ákaá ŋwe dɔ́. Ŋnené deti gbógónɔ́ mbaá bɔ́ abi alá kaáge ye genó nnɔ ákaá. Élu wáwálé Nte wa, mbɔ́ ne wɔ́ mbɔ́ ókelé nnɔ ébé.” ²² Jisɔs ama jɔ́ aké, “Nte wa achye me unó uko. Muú ayi akaáge gefɔ́ge muú ayi Maá alú ápɔ́, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaáge gefɔ́ge muú ayi Nte alu ápɔ́ ekose Maá ne bɔ́ abi ji ájyaá nnɔ ɔ́pye ɛbwɔ́ ákaá Nte wuú.”

²³ Eké éwyage abwálé ushu ajɔ́ ne baá utɔ́ bíí aké, “Enyú dewya éfwɔ́ mangé unó bí dégéne mbɔ́. ²⁴ Ngarege enyú nnɔ gejamégé bɔ́ ɛkpávé Ɛsɔwɔ ne afwa ntó abɔ́ ákelé mangé unó bi enyú dégéne mbɔ́ ne manwú unó bi enyú déwuú mbɔ́ yémbɔ́ áwuú wɔ́.”

Nekanémejɔ́ mende Samarya ayi alómé metɔ́

²⁵ Eké éwyage *Ménleré mabé Ɛsɔwɔ fɔ́ achwɔ́ ne defyá né metɔ́ mámua Jisɔs aké, “Ménleré, mpye nnɔ ne mbɔ́ genjá éyi gélagé byé?” ²⁶ Jisɔs agíí ji aké, “Asá né mmu ŋwe Ɛsɔwɔ nnɔ? Ŋjɔ́ wyé ɔ́wú nnɔ?” ²⁷ Ashuú Jisɔs meko ake, “Gbógé ne Ata Ɛsɔwɔ wyéé ne metɔ́ wyéé meko, ne mendoó wyéé meko ne uféré byéé uko, pyégé utɔ́ bíí ne eshye wyéé meko, tége wyéé lé ji yéndégébé, ne gbógé ne nte ménmé wyéé ndere ɔ́gboó ne game jyéé.” ²⁸ Jisɔs aké ne ji, “Ŋlu cho Pyémbɔ́ ne óbɔ́ genjá.”

²⁹ Mende yimbo, manleré nnó nkwe wuu alu cho, agii ji aké, “Mpye nnó ne nkaá nte menme wa?” ³⁰ Jisós agaré lé ji nekanémejó aké, “Né bíí fò mende fò atané Jerosale ashulege ajye né Jeriko, aké akwonege meti ánjó apye ji, átule ji, áfóó unó bíí uko, ályá ji ala mángbómangbó, ábó áfè. ³¹ Eké épyembó, *mémpye ure Esówa ashulege ajye né meti ewémbó aké agene mende yimbo apyamé akóó. ³² Wyémbó ntó ne muú Lévi áchwóó, alu mempoó ámpyé ure Esówa, akwónégé éféé, agé mende yimbo ji ntó akóó égbé ewé chá. ³³ Eké ewyage mende *Samariya fò ayi ébwó alá tógé ne bóó Jus akwóne éféé aké agene mende yimbo meshwe akwó ji metóó. ³⁴ Ajye báne ji, ashwóné upa bímbó ne mmóó *, ata mawéé wyé awé úbí ne ubaá mándée. Abwéé ji aneré mfaá *géjuná jíí, afé ne ji né gepú eyígé ankéé ábélege áchyége manka, éféé ne apelé ji. ³⁵ Bíí ujjágé aferé nka achyé mbóó gepú aké ne ji, ‘Pélé me mende yiná. Mbógé ochógé nka épwógé eyí, nkerégé meso nshuge nyé wá éjí!’”

³⁶ Jisós agarégé ji mbo, agii ji aké, “Né ébwó bímbó áléé ayi ndé álére nnó ji alu nte menme mende yi ánjó átulé mbo ji? Garé me.” ³⁷ *Ménleré mabe Esówa ashuu ji meko ake, “Élé ayi agené mbo ji meshwe.” Jisós agaré ji aké chó, “Pye wyémbó.”

Jisós ajye gé Mata ne Meri

³⁸ Ewyágé Jisós ne baá utóó bíí átane ájye kwóne né meló fò. Mendée fò ajwólege éféé ayi akamege Mata. Ané Jisós mmye nnó achwó né gepú jíí. ³⁹ Mata abó awya meso wuu yi alú mendée ayi akámege Meri. Nderé Jisós abó akpené mmu, Meri ajwóle ji né nenkúné mmye, afworege unó bí Jisós alérege, ⁴⁰ yémbó Mata né égbé ewuu amyé le mankele genó eyígé Jisós anyéé. Eke ewyage Mata ajye jóó ne Jisós aké, “Atá Jógéné ndere Meri alyá me nnó mpye utóó me mbií? Gáré ji áchwó apóó me.” ⁴¹ Ata Jisós akuú ji aké, “Wó Mata ówane mmye jye mampye gejamégé unó ne óma óchyége geme jye efwyale; ⁴² Yémbó genó gelu géma élé Meri ne ajyá genó eyígémbó. Amage sé sé gejí eta wuu.”

11

Jisós aleré ndere muú abóó manemmye mbaá Esówa (Mat 6:5-13; 7:7-11)

¹ Né gébé gefó Jisós abó anenemmye né mbaá fò. Aké anerege maá utóó wuu ama achwó jóó ne ji áke, “Ata leré ese ndere debóó manemmye mbaá Esówa wye ndere Jón abó aleré baá utóó bíí.” ² Éféé Jisós aleré baá utóó bíí ako aké, “Yéndégébé deké denenemmye jóóge nnó: Nte sé, pyé mabo mmyé mábé ne énogé Pye gefwa jyéé géchwó.”

³ Chyége esé menyéé yi dékélege bíí ne bíí.

⁴ Jinte gabo yi ese depye eta wye, ndere esé ntó déjigente gabo yi bóó ápyéé eta esé. Okamégé esé dékpé né mmuameno.”

⁵ Ne Jisós améé aké dése nnó, “Mbógé ólu ne mejeé ne ójyégé gáre ji ne metóó utuu aké, ‘Mejeé pwó me ntó bred éléé. ⁶ Menkéé wa achwó, mpó ne genó eyigé nchyége ji, mejeé wyé ajóóge nyé nnó?’ ⁷ Ndofo ébéé nnó ji ashuge ji meko né mmu gepu aké, ‘Óchyége me efwyale. Ngbé mé gepú ya mbelé ne baá ba, nkwilégé sé ka mankelé genó nchyé wó.’ ⁸ Jisós aké, mende yiná ashá mánkwilé ka achyé ji menyéé, yé lé alú mejeé wuu yémbó ngarege wó

* **10:34** Elú wáwálé nnó: Bóó Isreli áselé mmóó bwó ne mawéé nkane uka.

nnó yε épyé nnó, gétúgέ adoó menómbí dós dós, mejeé wuú akwilege nyé ka manchyé ji yendé genó eyíge akélege ájyé.

Jisós alerege nnó aké akélege genó, gii Esowó né mmyemenene (Mat 7:7)

⁹ “Mbó ne ngarege enyú nnó, ‘Gige wye Esowó gige, achyεge nyé enyú unó bí dekelege, kelege wye kelege ápye nyé enyú dege ubi. Dóoge wye menombi doó, anénege nye enyú ewú.’ ¹⁰ Kaáge nnó muú yi agigé genó, asele nye, ne ayi akeléégé, agene nye, ne muú yi anogé menómbí, anénege nyé ji éwú. ¹¹ Ndé muú nyú ayi abegé nte, ne maá wuú agigé ji meshuú, áchyége le ji mmyó? ¹² Wá mbógé akógé nekwanchíi, achyεge lé ji ngat? ¹³ Mbógé enyú ákwaá abi délu bós nchye, dechyεge unó ulúúló mbaá baá nyú, ndé gepye ne Nte nyú yi alú ne mfaánebuú alá chyéégé Mendoó Ukpea mbaá bós abi ágíge ji?”

Jisós apó ula uma ne Belsebób mfwa aló nchye (Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Né gébé gefó Jisós aféré meló nchye ayi apyé mende fó álaá mbú. Meló yimbó aké atanege ji mmye mende yimbó aló manjóó mejóó. Gejamégé bós bí awuú ndere mende yimbó ajógé mejóó matye mawá ebwó meno. ¹⁵ Yémbó abifó aké, “Abuú aló nchye né menyamyε bós, élé Belsebób mfwa aló nchye ne achyége ji uto nkawu ne ábuú aló nchye.” ¹⁶ Abifó akéle meti mamua Jisós. Agii ji aké, “Pye ufélékpa ese dégé, manlere nnó Esowó ne atóme wó.” ¹⁷ Jisós ákaá genó eyíge ebwó áférége, ajóó ne ebwó aké, “Yéndé melo ewé bós alá pó meko ama, éténégé. Mbógé ula gepú ukarégé, uké umye ne ate utyage. ¹⁸ Mbántó ne élú ne danchómelo, mbógé bós bíi ákarégé aké ámyé ne ate gefwa jíi géténégé. Njóó mbó, gétúgέ enyú deke uto ba utanege mbaá danchómelo, ne nkáge mferε aló nchye. ¹⁹ Deké mferεge aló nchye né uto bí danchómelo. Ndere enyú deké mbó, bós nyú áferege né uto bí wá? Ebyennó ebwó amboó álerege enyú nnó delu gyé. ²⁰ Yémbó, mbógé élé utó bí Esowó ne mbuú aló nchye, kaáge nnó Gefwage Esowó gélo mé fá ne enyú.

²¹ “Enyú dekaá nnó, mbógé meto muú akpomégé mmye ne unó bee mámbá gepú jíi, unó bíi uko ubée chánéné. ²² Yémbó mbógé muú yi atóo apwóó ji, achwógé kpá ji ne umye, afóge nyé unó umye bíi ebí ji abó anéré metóó wuú wyé, akaré ne ajeé bíi.

²³ “Muú yi ashyagé mantené né depó ta, ébyennó atya lé déti. Mbógé muú ashyagé mampóó me nnó apyé bós ákaá Esowó, ébyennó acho mbó élé utóó ba.

Meló nchye ayi akeré meso (Mat 12:43-45)

²⁴ “Gepógé meló nchye gélú nnó, gébégé atanégé muú né mmye akéne akélege melu mangbéé mmye né mmu mewaá. ‘Mbógé alá ge melu wó, ajóge aké nkerege meso né mbaá yi ntané.’ ²⁵ Mbógé akerege meso ne agegé nnó gepú yimbó gela gewa, ákwye áshwa mé géjí, ²⁶ akerege, afé ase aló nchye abifó akénéama abi abóó apwóó ji, ákpé ájwólé mmu. Ne gefóó eyíge muú yimbó ábéé gebóó gépwoó eyíge mbembe.”

Metóó megómego ewé wáwále

²⁷ Jisós ajóógé depó etí, mendée fó né mmu geluwa bós bimbó ado élúlu aké, “Metóó megómego élú ne mendée yi ábyené wó ne awéé wó ne mámbé jíi.”

²⁸ Jisós akeré meko ake, “Géjamégé metóó megómego gélú lé ne bós bí awúu mekomejóó Esowó, ne apye ndéré aké.”

Bós akélege ufélékpa (Mat 12:38-42; Mak 8:11, 12)

²⁹ Ndere Jisṓs ajṓge depṓ tí gejamégé bṓṓ áchwṓ chṓme áwúu. Ne Jisṓs ajṓṓ ne ebwṓ aké, “Enyú nnye eniné na debṓ. Dekelege me nléré enyú ufélékpa, yémbṓ yé uma nlérégé fṓ, wye lé ufélékpa ebi *Jona. ³⁰ Wyé ndere Eṣṓwṓ abṓ apyé ufélékpa né mmye Jona manleré utó bií mbaá bṓṓ Ninενε, mbṓntó ne álerege nye né mmye Maá Nte Mekwaá, ne nnye eniné na négéne nye. ³¹ Bií unṓṓ mpa Eṣṓwṓ, mfwa mendée né melṓ Sheba ákwilege nye ashule bṓṓ nnye enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwṓ wú unṓṓ bi mfwa *Solomun áleré nya bṓṓ ne déngá. Kaáge ye nnó muú alu mbṓ né metṓṓ metṓṓ enyú ayi álerege mekomejṓṓ ne déngá apwṓṓ mfwa Solomun yémbṓ défyéé fṓ matu manwúge wṓ. ³² Bií mpa, bṓṓ Ninενε ntó áshulege nyé ndo mbaá nje eniné fi gétúgé ebwṓ abṓ awúu mekomejṓṓ Eṣṓwṓ ayi Jona abṓ agare ne ákwṓré matṓṓ bwṓ. Muú yichá alu fá nána ayi mekomejṓṓ wuú apwṓṓ ayi Jona, ne enyú dewuú fṓ ji.

Jisṓs alerege bṓṓ gengbṓgé menyammye
(Mat 5:15; 6:22, 23)

³³ “Muú álwégé fṓ étuléká ábele bibí. Yé gesá akpáné fṓ akwéré ewú. Anma ewú mfaá nnó bṓṓ ákpégé mmu gepú ágéné mbaá. ³⁴ Amé mekwaá álu eke étulékáṅ né menyammye wuú meko. Mbṓgé ame jyé álu chánéné, kaá nnó menyammye wyé meko abéé ne gengbṓ, ne mbṓgé ame jií apṓ chánhá agene gemua mbaá meko. ³⁵ Muú abṓ mancheré chánhá agé nnó gengbṓ eyigé ji aferé nnó agene gépṓ fṓ lé gemua. ³⁶ Mbṓgé muú akwólégé gengbṓ wáwálé, ayi depṓ tíí délá pṓ né gemua, genwá jií geko gebéé nyé pópó ndere mewé egénege né gemua.”

Jisṓs ashule ndo mbad anleré mabé Eṣṓwṓ ne ekwṓ bṓṓ Farasi
(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷ Ndere Jisṓs alṓ ajṓge mbṓ, muú Farasi fṓ akú ji nnó ajyé anyé menyéé ne ji né gepú jií. Ajye kpé ajwólé, ebwṓ áṓ manyé menyéé. ³⁸ Muú Farasi yimṓṓ agégé nnó Jisṓs alṓ manyé menyéé ayi alá shwṓné amu wṓ ala meno mekpṓ fuú. ³⁹ Jisṓs aké ne ji, “Enyú bṓṓ Farasi dewya matṓṓ nchye ne usée. Néndé gepṓge nyú gélu eké muú ayi ashwṓnege meso amo ne uchweri menyé, yémbṓ né mmu, abelege unṓṓ bi ji abṓṓ né mati mabomabo. ⁴⁰ Ama jṓṓ aké: Enyú delu ukenkené bṓṓ. Enyú dekaá fṓ nnó Eṣṓwṓ yi akwyé meso genṓ ji ne akwyé ntó mmu wṓ? ⁴¹ Genṓ eyigé enyú débṓṓ mampye gélu nnó, bṓge genṓ eyigé gelu mmu bṓ akpánkpa menyéé nyú déchye mbaá bṓṓ gekpṓ. Eféé matṓṓ nyú ntó ábé nyé pópó né depṓ deko.

⁴² “Utónkwa úlú ne enyú bṓṓ Farasi. Enyú dekarege menyéé yi dékpáne né makṓṓ nyú dékaré malú afya, déchye Eṣṓwṓ melú ema. Yémbṓ depyé unṓṓ ebí úlú cho mbaá bṓṓ ne dejinte mangbṓgé ne Eṣṓwṓ. Pyege ukpékpé unṓṓ bina. Yémbṓ délyage fṓ manchye echye ewé enyú debṓ dechyege me.

⁴³ “Utonkwa úlú ne enyú bṓṓ Farasi degboṓ mánjwólé malú ujwólé ayi énogé né mmu macha mmyemenene ne dekelege nnó bṓṓ átámégé enyú ne énogé ne matṓṓ gese.

⁴⁴ “Utónkwa úlú ne enyú, délu eké manome ayi álu bibi. Bṓṓ ákéne mfaá ákaá fṓ nnó ákpáne mbṓ lé getṓṓ wṓ.”

⁴⁵ Jisṓs anérége manjṓṓ depṓ etí, Ménleré mabé Eṣṓwṓ ama aké, “Ménleré ójṓge mbṓ depṓ etíré na, ashye mbṓntó esé.” ⁴⁶ Jisṓs ashúú ji meko ake, “Utónkwa úlú ntó ne enyú Anleré mabé Eṣṓwṓ, enyú denerege bṓṓ matuú ayi áṓṓ nnó ákpa, mánwṓ ebwṓ yé dachyé déwólé.

47 “Utóŋkwa úlú ne enyú; enyú dékwyége manómé bɔ́ ɛkpávé Ɛsɔ́wɔ́ abi ante nyú abó áwané, yémbɔ́ deshya meko mejóó ɛbwó. 48 Mámпые mɔ́ ɛnyú degame mɔ́ lé ante nyú né unó bi ɛbwó ábó ápyé. Awá bɔ́ ɛkpávé Ɛsɔ́wɔ́, nána dékwyége manome bwó. 49 Ɛsɔ́wɔ́ mfwa déŋgá né gétú ɛyígé mɔ́ aké, ‘Ntɔme nyé ɛbwó bɔ́ ɛkpávé ne áŋgbá bá. Ɛbwó áchyége nyé gentɔ́gé bɔ́ ba bimɔ́ ɛfwyale ne áwané nyé abifá.’ 50 Elé nje ɛniné na ne Ɛsɔ́wɔ́ agíge nyé ɛbwó gewu ɛyígé bɔ́ ɛkpávé bíí, abi bɔ́ ábó manwáné te mme yina alóó úla, kpaá te nána. 51 Alo nyé mángii manóó mewené Ɛbel ákwɔ́né ami Sakariya ayi ɛbwó áwané ji né mmu ɛcha upe Ɛsɔ́wɔ́, metɔ́metɔ́ geluú ɛyígé ápye upe ne melu ɛwé bɔ́ alá kpréné tametame. Ngarege enyú wáwálé nnó Ɛsɔ́wɔ́ alo nyé mángígé nje ɛniné na gewugé bɔ́ abi áwané.

52 “Utóŋkwa úlú ne enyú Anleré mabé Ɛsɔ́wɔ́. Debí egbógóló menómɔ́ ɛwé muú akoógé ne akaá Ɛsɔ́wɔ́. Enyú ambɔ́ dékélégé fɔ́ mankoó wyé dekaa uchánchá bíí, wyembɔ́ ntó ne dégbéé bɔ́ abi akelégé mankoó wye.”

53 Jisɔ́s anérégé uno ebi manjɔ́, ɛké ɛwyage atané dafye, Anleré mabé Ɛsɔ́wɔ́ ne bɔ́ Farasi áshulé ji mmye, ágii ji bɔ́ nkwé ne gejamégé depɔ́ nnó áwú ɛwé étánege nyé ji meno. 54 Agíge ji mɔ́ nnó akwegé nekwené menó ne ɛbwó amhá ji mechɔ́ mmye.

12

Muú akaágé bwóle fɔ́ Ɛsɔ́wɔ́

(Mat 10:26, 27)

1 Ndere Jisɔ́s alú jɔ́ge depɔ́ eti, gejamégé bɔ́ áchwɔ́ nó ji mme, ájá ɛké ushye te áŋmérége ate. Jisɔ́s abwalé kpré ushu ne baá utɔ́ bíí aké, “Sege gébé ne gepɔ́ ɛyígé bɔ́ Farasi * áwyá, álú lé bɔ́ dembwólé. 2 Kaáge nnó genó gefɔ́ gépɔ́ ɛyígé ákwérégé gejí, bɔ́ alá gɛné nyé ne ɛyígé ábigé ntó géjí bɔ́ alá kágé nyé gépɔ́. 3 Ɛbyennó, depɔ́ deko ɛtiré enyú dejɔ́ge lé né metɔ́ utuú, áwúu nyé déti bíí gbɔ́. Ne depɔ́ ɛtiré enyú degbe gepú dejɔ́ge geju, bɔ́ ako áwúu nyé déti.

Muú ayi débɔ́ mamfɔ́ lé Ɛsɔ́wɔ́ ɛpɔ́fɔ́ mekwaá

(Mat 10:28-31)

4 “Ajeé ba, ngarege enyú nnó défógé fɔ́ bɔ́. Akáge wá lé muú wáne ne ákáge pyé ɛsé genó ɛyigéché. 5 Ngarege nyé enyú muú yi debɔ́ mamfɔ́. Fógé lé Ɛsɔ́wɔ́ ayi awagé muú, alú wyá uto mamfúmé muú yimɔ́ né mewé ɛwé élá nómégé. Ngarege enyú wáwálé nnó ji ne alú muú ayi debɔ́ mamfɔ́.

6 “Pɔ́ enyú dekaa nnó akpóo baá denywóné átá ne ŋka eyi élá fuú yé genó wó. Yémbɔ́ Ɛsɔ́wɔ́ abya ye maá enwyóné ama wó. 7 Ne enyú, Ɛsɔ́wɔ́ akaá mpa déŋkaaré mejwe eti délu yéndémuú nyú mekpo. Dechyége geme genyú ɛfwyale néndé denjá geme né mbe ushuú Ɛsɔ́wɔ́ dépwɔ́ ekwó denywóné.

Muú ayi dɛyɛé metɔ́ ne Kras ne ayi ashya ji

(Mat 10:32-39; 12:32; 10:19-20)

8 “Ngarege enyú nnó yéndémuú ayi ágárege gbóŋŋónó né mbe ushu bɔ́ nnó alu muú wá, Maá Nte Mekwaá ntó akamege nyé né mbe ushu makiénné Ɛsɔ́wɔ́ nnó muú yimɔ́ alu awuú. 9 Yémbɔ́, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bɔ́ nnó akágé me, nshyaá nyé ntó ji né mbe ushu makiénné Ɛsɔ́wɔ́.

10 “Génó géma ɛyígé débɔ́ mankaá gélú nnó, Ɛsɔ́wɔ́ akage jíinte gabo muú ayi ájɔ́ge mejɔ́ mebomebo ne Maá Nte Mekwaá, yémbɔ́ muú ayi ájógé mejɔ́ mebomebo ne Mendoó Ukpea, Ɛsɔ́wɔ́ ájígé fɔ́ nte gabo wuú.

* 12:1 Elú wáwálé nnó: Gepɔ́ ɛyígé bɔ́ Farasi ne bɔ́ Sadusi getené mbaá *Yis.

11 “Kaáge nnó gébé gékwónége nye eyíge ápyéne enyú muú ama ama mánjye tène unós mpa né macha mnyemenene, ámage sé enyú nnó déténe mbé ushu afwa melo ne bọ góména. Gébé eyígémbo gekwónégé, désoméggé f3 nnó depye nyé nnó ne dépoó gemé genyú, ye nnó dejóge nyé nnó. 12 Né gébé eyigembo, Mendoó Ukpea égarége nye enyú genó eyíge débóó manjóó.”

Nekanemejóó gekenkéngé mfwa

13 Ndere Jis3s abó achyége baá utóó bíí, “Ndere elúmbó, ngarege enyú nnó ajóó ake, “Ménleré, gáré menmé wa akaré geteégé nte sé achyé éya.” 14 Jis3s akuú jí aké, “Mejeé, waá ake me mpáné bọ mpa nyú ne nkaré getee genyú?”

15 Abwalé, ajóó ne b3ó ako aké, “Sége gébé, ekagé dénéré matóó né unó mme d3ó, néndé, gerwágé muú gepó f3 lé né unó bí jí awya. Yé ábé lé ne gefwa nnó?”

16 Jis3s ajóge mbo, ató ebwó nekanemejóó ake, “Mfwa f3 abó alu ayi awyá mek3ó wuú ewé élmé menyéé d3ó. 17 Agúí gemé jíí ake, ‘Mpye nyé nnó? Mp3 sé ne melú ewé mbélléggé menyéé wa. 18 Ewyage ake, ‘Genó eyíge mpye nyé géltú nnó.’ Mmu nye utó ba, ntené ebi urjea; mbéllége nyé menyéé ne mbwé menyéé wa meko efé. 19 Mpyéggé mbo, njóge nyé ne gemé yá nnó nana njyé gbée mmye. Nwya gejamé menyéé ayi nnyéé né gejaméggé ayme. Njye nyéggé, nnyúggé mm3ó ne nnyéggé genwá.’ 20 Ndere áféréggé mbo, E33w3o akuú mende yimbo ake, ‘W3 genkenegé muú ásélé genwá jyé ne utuú bina ne unó byé ebi 3belé, ulá nyé ebi wa?’” 21 Jis3s aké ne ebw3, “Wýé na ne epyé nyé ne muú yi akélléggé unó uko nnó ubé ebií ayi alá akélléggé unó ebi mampye dep3ré E33w3o.”

Jis3s alerege nkane deb3ó mambé ne E33w3o ne unó mme (Mat 6:24-34)

22 Jis3s anéréggé aké ne baá utóó bíí, “Ndere elúmbó, ngarege enyú nnó dechyéggé f3 gemé enyú efwyalé mankelé genó eyíge dényé ne mandeé ayi défyéé nye. 23 Kaáge nnó genwá enyú genjá gepw3o menyéé ayi dényéé ne menyammye enyú arjeá apw3o mandeé ayi défyéé. 24 Pége denyw3oné, detí depené menyéé, déferége ne débélléggé mbwé. Dép3 ye ne malu ayi débelege menyéé, élé E33w3o ne achyége detí menyéé. Ne enyú denjá d3ó né ame E33w3o depw3o denyw3oné. 25 Déchyeéggé gemé nyú efwya, ndé muú nyú ayi mesóme wuú ekáge gbée yeé bíí uma né ayme ayi E33w3o achyé jí nnó débélé fá mme? 26 Epyé nnó ne jí amye mambé ne unó uko ebi úchyége jí genwá, ayi alá kaággé pyé ye ekéké genó ewéna? 27 Pége déggé unós mewaaá ebi úkome ukoó ul3ul3 ndere úwéné, úpyé f3 utóó, ukwyége ye mandeé. Yémb3o ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomun ayi abó awyá unó uko, ap3 ye ne nkú ayi alómé akw3oné ukoó ebi unós bina. 28 Mb3ggé E33w3o achyege bya mewaaá bina ukoó ul3ul3. Bya ebi fina ulú ubé geyá úghó atuú áfyé mewé, deféré nnó ákágé chyéé f3 enyú mandeé apw3o ndere jí apele bya mewaaá? Met3ó ewé enyú defyeé ne E33w3o éjnené kpaá épw3o amu. 29 Ebeéggé mbo, dechyéggé f3 gemé enyú efwyalé mankeléggé genó eyíge dényéé ne eyíge dényúnyú nyé. 30 Elé b3ó bí alá kaággé E33w3o ne áchyége gemé bw3 efwya ye ndegébbé mankeléggé unó bina. Kaággé nnó Nte nyú E33w3o akaá me nnó deb3o mambé ne ubi uko. 31 Ne myéggé mänge meti ewé E33w3o abéé mfwa nyú, depyeéggé mbo, achyege nye enyú unó bina uko.

Ekággé muú abya E33w3o géttéggé unó mme (Mat 6:19-21)

32 “Baá ba, déf3ggé, ye lé delá déja w3, Ata E33w3o ajya mé enyú nnó dényéé genwá né mmu gefwa jíí. 33 Kp3ge unó bí déwya uko, déchye nka yimbo mbaá ubyá b3ó. Kelege úba ebi ulá ch3ggé, ewéna elaré nnó debéle gefwa genyú né mfaánebuú mbaá yi genó géllá kaággé ta. Yé menjó alá kaággé jó, ye ukye úla

kaágé nyé. ³⁴ Kaáge nnó mbaá ayi muú ábége gefwa jí, eféé ntó ne metóó wuú ebéé.

Bóó Kras abó mangilé ji

³⁵ “Kpómege mmye lwege mawe álúli, ³⁶ dégile ndéré bóó ágile nte bwó nnó akérége meso né epaá neba ewé ji ajyé. Akérége meso adogé menómbi ákage néne ji ewu ténéténé. ³⁷ Efwó élú né baá defwé abi nte bwó akérége meso, ábánege ebwó peé! Ngarege enyú wáwálé nnó, akpomege nyé mmye, agaré ebwó nnó ájwólé ka ji akpá menyéé achyé ebwó ányé. ³⁸ Efwó élú né baá defwé abi mbógé mbóó gepú achwógé, ye ne metóó utuú ye gejjýjyégé bí, ábánege ebwó peé.

³⁹ “Kaáge nnó mbógé mbóó gepú akaáge gébé eyigé menjó achwóó gyá nyé geji akpé mmu, mbó ajwólé abame géjí nnó menjó akáge achwó agyá akpé mmu. ⁴⁰ Enyú ntó kpómege mmye, gétúgé Maá Nte Mekwaá akerege nyé meso né gébé eyigé délá dékágé.”

Baá defwé abó mampye matóó bwó chánchá (Mat 24:45-51)

⁴¹ Pita akuú Jisós aké: Atá, “Ótó mbó nekanémejóó eni né eta esé waá mbaá bóó ako?”

⁴² Ata ama ló mangaré ebwó ake, “Bége ndere maá utóó ayi awyaá denga, apye utóó bíí chánchá. Nte wuú alyaáge ji ne baá defwé abifo nnó apélé ebwó, achyége ebwó menyé chánchá né gébé gelógéló. Maá utóó yiná alu ndé gefógé muú? ⁴³ Galógáló abeé nyé ne maá defwé yimbo, gébége nte wuú akérége meso agéne nyé nnó ji apye utóó bíí chánchá. ⁴⁴ Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nyé ji ndere muú kpaá né unó bí ji awyaá uko nnó apélé. ⁴⁵ Ne mbógé maá utóó yimbo abeége ayi áwyaá gepó gebogebo, ajóge nyé ne gemé jíí aké, ‘Nte wa abelege nyé dóó ne achwó,’ ne aló nyé mantulége baá defwé abifo, andée ne ande ne manyéégé menyéé ne manyúgé mmoó te mapyéne ji. ⁴⁶ Mbógé apyége mbó, nte maá utóó yimbo achwó kwó nyé ji nenmé né gébé eyigé ji alá kaá nnó achwó wó. Abanége jí mbó, achyége nyé ji gekpékpé efwyale ewé ebóó epwóó amu nnó ájyé ábáné bóó ubéé

⁴⁷ “Maá defwé ayi akaáge genó eyigé nte wuú akélege nnó ji apye ne alá pye géjí wó, nte wuú agarege nnó ábwólé ji ula ádó chánéné. ⁴⁸ Mbógé maá utóó alu ayi apyége gyé né mechó ewé akpáne matulé, yémbó élé alá kaá genó eyigé nte wuú akélege wó, ajíí matulé ájámé. Enyú debó mankaá nnó muú yi áchyége jí gekpékpége genó, ji ne amé mako apéle. Muú yi áchyége jí genó eyigé mbó, ji ne áchérege jí chánéné.”

Mekomejóó Jisós achwó ne mawámé épóó nesó (Mat 10:34-36)

⁴⁹ Jisós ama jóó nnó, “Nchwó né mme yiná manlweé mewe, ne mbógé ébó élo mé manlúlé, mbó metóó égóó me. ⁵⁰ Afyé nyé me né efwyale wyé ndere áfyé muú mmú nnyi nnó awó manaá Esówo. Wyé kpaá depó etí dékogé ne metóó wa ékwené.

⁵¹ “Enyú deferé nnó nchwó fá mme mampye nnó bóó ábé nesó ne ate? Kaáge nnó nchwó lé mampye bóó áfá mbwa ne ate. ⁵² Ló nána ojyége mbe, bóó ábege makpó áta né ulá gepú, ákárege nyé, alá ábeé nyé né égbé wá, ápea áshyá nyé me. Mbógé ápea álú égbé wá, áléé áshyá nyé me. ⁵³ Nte ashya nyé manwú mechó ne maá wuú ayi mende, maá ayi mende ntó ashya nyé manwú mechó ne nte wuú. Mmá ashya nyé ewé maá wuú ayi mendée, maá ntó ashya nyé ewé mmá. Nmogétá ashya nyé ewé mendée maá wuú, mendée maá wuú ntó ashya nyé ewé nmogétá wuú.”

*Muú abó mancheré akaá ndere ji atené ne Eṣṣwṓ
(Mat 16:2, 3)*

⁵⁴ Jisṣs ama jṣṣ ne ekwṓ bṓṓ aké, “Enyú degégé gekó yendégébé géké génywérege dejégé deké, ‘Manaá achwṓ kwé. Ne akwene ntó.’ ⁵⁵ Yéndégébé degégé nnó, ‘Gefwene nebá gélé chwṓ’ dekaá nnó genome gechwṓ jyá. Ne mbṓntó ne ébée. ⁵⁶ Enyú bṓṓ dembwólé, ndere dépéle mfaá ne mme délóo ndere bií ubé nyé. Epye nnó ne enyú delá géné unó bí Eṣṣwṓ apyé mbṓ né gébé eyí?

*Kwye depṓ ne muú mawámé wyé
(Mat 5:25, 26)*

⁵⁷ “Enyú ambṓṓ dekágé fère fṓ, dékáa genó eyí gélu cho eyígé débṓṓ mampye? ⁵⁸ Mbṓgé muú nyú abogé efwyale ne muú mawámé wuu, ne muú yimbṓ ajyeye kpó ji né eso, abṓ mankwṓ ji mata nnó ajá mechṓ ewémṓ meso ndere ebwṓ alú jyée jyée. Ebégé alá pyémṓ wṓ mbṓṓ ujwṓṓ ajye nyé ne ji mbaá mémpané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bṓṓ bṓ nku, ne bṓṓ nkú áfyéé nyé ji denṓ. ⁵⁹ Ngarege enyú nnó, átánégé nyé denṓ etirémṓ kpaá te ákwóle ujwṓṓ bimbṓ uko.”

13

Kwṓré metṓṓ wyé ne ṓpṓ mbṓgé mbṓ fṓ wṓ ṓgbṓ

¹ Né gébé eyigémṓ, bṓṓ áchwṓ gáre Jisṣs mechṓ fṓ ewé ebṓ epyéé ne bṓṓ Galilíi fṓ. Ndere ebwṓ apyé ure, Palet Góména né Rom, ató bṓṓ nnó áwá ebwṓ. Ajyeye áwá bṓṓ bimbṓ ne manóṓ bwṓ macho ne amí menya eyí apyé ure. ² Jisṣs awúgé mbṓ agíi aké, “Déferé nnó bṓṓ abi ṓgbṓ mbṓ, élé apyéé ubeé ápwṓṓ bṓṓ Gálilíi abifṓ? ³ Epṓfṓ mbṓ. Ngarege enyú nnó: Mbṓgé delá *kwṓré matṓṓ nyú wṓ, deniíge nyé gémé nyu geko nka ama. ⁴ Tége genó eyí gépyé né meló Silṓm. Enyṓṓ ekwé éwá bṓṓ nekwuneálée. Déferé nnó bṓṓ bí ṓgbṓ mbṓ, élé ebwṓ apyéé ubeé dṓṓ ápwṓṓ bṓṓ Jerosale abifṓ? ⁵ Epṓfṓ mbṓ. Ngarege enyú nnó, Mbṓgé delá kwṓré matṓṓ nyú wṓ, deniíge nyé gémé nyu geko nka ama.”

Nekanémejṓṓ genṓṓ eyl gélá wṓmṓ

⁶ Ne Jisṣs agaré ebwṓ nekanémejṓṓ eni ake, “Mende fṓ abṓ ape genṓṓ * gefṓ né mekwṓ wuu, gébé gékwónégé ajye pe nnó genṓṓ eyigémṓ gewṓ ne ji akýé umpomé ne ye géma agé wṓ. ⁷ Né gébé eyigéfṓ, ajṓṓ ne muú utṓṓ wuu aké, ‘Anímé álé mbṓ alée ayi nchwṓṓ mankyé umpomé fá né genṓṓ eyi ne ye gefṓ ngéné. Ke géjí gékwé, géfṓṓ mbaá detú.’ ⁸ Muú utṓṓ aké, ‘Atá, nne wṓ mmye, ma lyaá géjí gébé né ṓme néma. Nchome nyé ula bií ngyá, ngbele ujwaá wyé. ⁹ Mbṓgé ṓme néchá gewṓgé élṓ, gélagé wṓ wṓ ṓkágé ké geji ṓṓmṓ mme.’”

Jisṣs apye mbwéré mendée alo mankene né bií uwyaa

¹⁰ Bií uwyaa bṓṓ Jus fṓ úkwónégé Jisṣs abṓ alerege bṓṓ né mmu echa mmyemenene. ¹¹ Mendée fṓ abṓ alu éféé, ayi meló nchye ájyalé ji gempyó, ála ke pyópyó. Ameé né anme nekúuneálée ne akágé nyaá mmye aké cho. ¹² Jisṣs age mendée yimbṓ, akuu ji ne aké ne ji, “Mmá lṓ nána ṓjyégé mbe nemée néé nébyé.” ¹³ Ajṓge mbṓ aneré ji ebwṓ mmye, téné téné mendée yimbṓ atóṓ, anyaa mmye atené cho, alo mamfégé Eṣṣwṓ.

¹⁴ Muú kpaá né echa mmyemenene agégé nnó Jisṣs apye mendée yiná atóṓ bií uwyaa bwṓ, metṓṓ éṣṓ ji. Alo manwégé bṓṓ aké, “Ndṓ élú ékéné eyí bṓṓ apye utṓṓ. Chwṓge lé né ndṓ yimbṓ nnó apye enyú detóṓ. Muú amagé chwṓ sé né

* **13:6** Elú wáwálé nnó: Genṓṓ eyige mende yimbṓ apéne akúú geji *fig.

bií uwyaa.” ¹⁵ Atá Jisós aké ne ji, “Enyú bós dembwólé! Yéndé bií uwyaa, yéndémuú nyú, akágé ná mpò wuú nnó ajyé ányú manaá? ¹⁶ Mechós ewé mendée yina élú nnó alu mpyáne Abraham, ne danchomeló afye ji né efwyale né anme nekúuneálée. Epó galógáló nno áféré ji né efwyale bií uwyaa?” ¹⁷ Jisós ajógé mbò, bós mawámé bií mmyé égbò ebwó yémbò gejamé gé bó álú ne nechóchó né ufélékpá ebi Jisós apyée.

Nekanémejó mbwé ayi akuú ji Mòsta
(Mat 13:31, 32; Mak 4:30-32)

¹⁸ Ne Jisós agií gémé jii aké, “Gefwage Esòwò gélú mbò nnó? Mmège ná geji ne ndé? ¹⁹ Gélú nkane mbeé mbwé ayi akuú mòsta, eníné muú abós apené né mekós wuú. Néchígé, nówé, nébwólé gekpékpé gé genós ne denywóné déténege anyua bwó wyé.”

Nekanémejó Yis
(Mat 13:33)

²⁰ Jisós ama gii gémé jii aké: “Mmage mée na gefwage Esòwò ne ndé? ²¹ Gelú ntó nkane yis uka ebi upye bred amualé ebi mendée abò achwaré ne gejamé gé flawa abelé kpaá te flawa meko amuale.”

Menómbi mamkpe né genwá eyi gélá gebyé élú mámálé
(Mat 7:13, 14, 21-23)

²² Jisós álú kéne ajye né Jerosale. Ndere ajyé, akoge malómáló, alerege bós mekomejó Esòwò. ²³ Muú fò agií ji aké, “Ata, bós bií ányéé nyé genwá eyi gélá gébyé ábée nyé élé gachyé?”

Ne Jisós aké ne bós ako, ²⁴ “Enyú mýége lé mamkpe né menómbi ewé élú mámálé nnó depó. Néndé ngarege enyú nnó gejamé gé bós ámuáme nye mamkpe, ne metí ébé nye. ²⁵ Gébé gékwónége nye, eyígé mbós gepú akwilege ka, agbé menómbi. Gébége agbége ewú, enyú bí délaá dafye denomé nye menómbi dekuú nnó, ‘Ata, néné esé menómbi.’ Ne ajoge nye ne enyú aké, ‘Nkágé fò mbaá yi enyú detané.’ ²⁶ Enyú delò nye manéné mmye deké, ‘Pó esé debó dejwólé mbaá ama ne wò, denyé menyée, denyú mmós? Pó óbó óchwó né melò sé ogarege bós mekomejó Esòwò?’ ²⁷ Yémbò ashúge nye enyú meko nnó, ‘Ngarege enyú, nkágé fò mbaá yi detané. Kwilege me ushuú. Enyú dekene depye nchye!’ ²⁸ Ne degene nye Abraham, Asek, ne Jakób chónchó ne bós ekpávè Esòwò ako ndere ájwólé mbaá ayi Esòwò ágbárege gefwa jii, enyú delile nye, ne denyé májéné ne matós usós. ²⁹ Né gébé eyígémbò bós átánege nye né umé malò mme mako, manye gefwa eyigé Esòwò ágbárege. ³⁰ Kaáge nnó bós fò abi anóge mbò ebwó, álaá nye bò apó mpa ne bós abi álú bò apó mpa álaá nye afwa.”

³¹ Wyé né gébé eyígémbò, bós Farasi fò áchwò garé Jisós aké, “Kwélé fa chó geba eyigéchá néndé Mfwa *Heród akélege manwá wò.” ³² Jisós aké ne ebwó, “Chóge degáre muú defyá yimbò nnó, ji akaá nnó mferege aló nchye fina mmage mpye bós mamée átoó ne wyémbò ne mmáge pyé geyá. Fí ndó élé ne nnérege utós ba. ³³ Yémbò yélé mbó njós, mbó manlyá fina nyje Jerosale, nkene neke geyá ne ndó epéa. Elímé fò nnó áwá muú ekpávè Esòwò né mbaá yichá ékosé né Jerósále wó.”

Jisós asomége Jerosale
(Mat 23:37-39)

³⁴ Jisós alò mánsómé gé ake, “É é Jerosale, É é Jerosale, dewane bós ekpávè Esòwò ne detome abifó ne mataá, bós dentós abi Esòwò atómé eta nyú! Mmua mé ndó ndó ne ndó, manyweré enyú nkwere nkane mekwò akwérege baá bií,

yémbò enyú dékélégé fò. ³⁵ Gége yé nnó, melò nyú éla mé mábómé. Ne ngarege enyú nnó, elo fina ejyégé mbe, enyú démágé gésé me kpaá te bií ebi enyú dejóge nyé nnó, 'Mejé ébè ne muú ayi achwòò né mabò Atá!' "

14

Jisòs ama pye mende fò atoo né bií uwyaa bòò Jus

¹ Né bií uwyaa ébifò, Jisòs ajye nyé menyéé né gepúgè mende fò. Mende yimbò abò alu muú kpaá bòò Farasi. Ndere Jisòs alú éféé, bòò ápéle ji chwéchwé, nnó ágé genó eyíge ji apye nye bií bimbò. ² Éféé mende fò ayi uká ne amu úmualé, abò atené mbe ushu Jisòs, ³ Jisòs agií bòò Farasi ne Anleré mabé Èsòwò abi álú ntó éféé aké, "Ébè esé egaré nnó muú akage pye muú nemée atoo né bií uwyaa?" ⁴ Yémbò ébwò akeré ye ji meko wó. Ne Jisòs agbaré mende yimbò apye ji atoo, agaré ji nnó ajyé. ⁵ Éké éwyage Jisòs agií ébwò aké, "Mbógé muú nyú fò ne maá wuú akwegé né gepyége manaá bií uwyaa, ye élé mpò wuú ne akwené, muú yimbò anyógé wáwá akpé mmu aféré ji?" ⁶ Nkwé yiná apwò ébwò amu, apye ébwò ála bòmbò.

Èsòwò akelege lé muú yi alá bwégé mmye ne ayi anéne mané

⁷ Jisòs agégé nnó bòò abi álòò bwò epaa, áchwòge ájyá lé malu ujwólé malómálò, agaré ébwò nekanémejóò eni aké: ⁸ "Yéndegébé ákugé muú né epaa neba ajwólé lé né melu ewé bòò ako ájwòlege. Akelégé fò melú énogé. Mbógé ójwólégé wyé, ékage bé nnó ákuú mbòntò muú yi apwòò wò. ⁹ Gébége muú yimbò achwógé, mbòò epaa agarege nyé wò nnó, 'kwílé melu ujwólé ewe, muú kpaá ajwólé.' Mbógé épyégé mbò ójwòlege nyé né melú ewé éla pò ne énogé, éféé mmyé égbóò nyé wò. ¹⁰ Yéndegébé ójyégé epaa, jwólé né melu ewé éla pò ne énogé. Gébége muú yi alò wò epaa achwógé gé wó éféé, ajoge nyé ne wò nnó, 'Mejé wa, kwílé fá chó jwólé né melú énogé.' Gébége épyégémbò óbèe nye ne énogé né mbe ushu bòò. ¹¹ Wyémbò ne Èsòwò áwane nyé muú ayi ábwége mmye gelu ne ábwége nyé lé ayi alá lérégé mmye."

¹² Jisòs ama jóò ne mbòò epaa yi akuú ji aké, "Yéndegébé óké ópye epaa, ókugé fò wyé lé ajeé byé, anjé byé ne bòò ula gepú byé. Ókugé fò wye lé afwa melò gétúgè ébwò ákage kuú nyé wò ntó né ewu bwò epaa. Apyégémbò áshúge wò galógáló ayi ópyé eta bwò. ¹³ Óké ópye epaa, kuú lé bòò gekpo, ubwéré, ukòkóré bòò ne abi amé nónómé. ¹⁴ Mbógé ópyégé mbò, óbèe nyé ne metòò megòmegò gétúgè bòò bimbò ákagé shúu fò galógáló ayi ópyé eta bwò. Galógáló wyé atanege nyé mbaá Èsòwò né gébé eyíge bòò abi álu cho ákwilege nye né negbo."

Nekanémejóò epaa neba (Mat 22:1-10)

¹⁵ Ndere Jisòs ajoge mbò, muú fò ama ayi abò anyéé menyéé ne ji akame ake, "Wáwálé galógáló alu ne muú yi anyéé nyé menyéé né mbaá ayi Èsòwò ágbárege gefwa jii." ¹⁶ Jisòs awúgè mbò, alò mangare ji abya aké, "Né gébé gefò mende fò abò apye gekpékpégé epaa, akuú gejamégé bòò. ¹⁷ Gébé gékwónégé, ató maá defwé wuú nnó ajyé agaré bòò bi ji akuú bwò epaa nnó, 'Achwò epaa échwò l.' ¹⁸ Ajyége, agé muú ama ama ne yéndemuú alò mandoré ubòmeno agare wyé ewú. Muú ayi mbe aké, 'Wyé náná ne nnamé mekòò wa nkelege manjye gé ewú. Chó gáre nte wyé nnó ekage asò metòò nnó nchwò epaa wuú wó.' ¹⁹ Ama jyé gé ayifò, mende yimbò ntó aké, 'Wyé náná ne nnamé mpò eyí ekyá makòò efya, nlu mé téné manjye muá éjí wá épyé utòò."

Nkpa enyú geká, ekage désó metós nnó nchwá wó.’²⁰ Ama jyé gé ayifo, mende yimbo ake, ‘Wyé náná ne mbané mendée wa gétú eyige na nchwá fá.’

²¹ “Maá defwé yimbo akérégé meso, agaré depó etiré na deko mbaá nte wuú; ayi akúú epaá, ne aké awuú mbo metós esó ji dós. Ama tó maá defwé wuú aké, ‘Chó né metós melo ne anós mati ayí kókó ne ayí kpakpa, akúú ubwéré, abi amé nónómé, ukókóré bós ne abi gekpo nnó achwó gepú ya.’²² Maá defwé ajyégé, akéré meso aké, ‘Ata mpye mé ndere ojós ne gepú gélú danbéé.’²³ Nte wuú, ama gáre ji aké, ‘Chó náná né baá maló ne bó dachi ako ne mati ayi kókó, agaré bós áchwó ápyé gepú yá gégbeé.’²⁴ Kaá nnó bós bi mbó nkuú mé ebwó, áshyá manchwó ye muú ayi áfwórege menyéé wa ayi ntyéé apó.’ ”

*Gefós eyigé muú abós mamkpomé mmye mambé ménkwólé Jisós
(Mat 10:37, 38)*

²⁵ Ndere Jisós ama lo manjyé gé neke níí, gejamége bós ákwólege ji. Eké éwyage atené, abwólé ushu, ajós ne ebwó aké,²⁶ “Muú akágé bé fó ménkwólé wa mbógé alá agboó ne me apwó mmá wuú ne nte wuú ne amá agbógé ne me apwó mendée wuú, baá bíí ne arjmé bíí. Ne amá agbógé ne me apwó gemé jíí.²⁷ Muú akágé béfó ntó ménkwólé wa mbógé alá kamé negbo akpá ejíí gekwa akwólé me ne gejí wó.

²⁸ “Mbógé muú nyú ama ashúú mantené enyón, abó kpé mbe ajwólé, aferé chánchá meno nká eyi gepú eyigémbo genyéé nye ne akaá wa abe nye ne nká eyi ekwanegé maneré géjí? ²⁹ Mbógé alá feré mbo wó, ébé nye nnó anérégé fó gepú eyigémbo, atenege nyé lé nébómé, bós bi ákóoge eféé ágégé nebómé eniné mbo, álo manjwáné áke: ³⁰ ‘Gé muú yi aké atenege enyón, épwo ji.’

³¹ “Ekágé bé nnó mfwa ajye myé bee ne mfwa ayifo. Mbógé akwilege manjye, gé nnó Mfwa ayifo achwa ne bós gejamé abi apwós abíí né malú ápéa, apye nnó? Nnó abó kpé mbe ajwólé ne bós bíí aferé wa akágé myé nye bee ne bós bimbo? ³² Mbógé agegé nnó úpwáó nye ebwó, aferege nyé bós ató nnó ajyé ábáné mfwa yimbo ndere alú tete, akwó ji mata nnó ágáre élé genó eyigé ji akélege nnó ebwó áchyé ne álya ebwó ábé né neso. ³³ Wyé na ntó ne enyú debós mankpomé mmye.” “Muú akágé bé fó ménkwólé wa mbógé alá kámé mánlyá unó uko wó.

*Mechós menkwólé Jisós ayi atós getós
(Mat 5:13; Mak 9:50)*

³⁴ “Mega élu genó gelógéló ne mbógé mega élá pó sé ne ugó bíí, ápyéé mbo nnó ne ugó bíí ukéré? ³⁵ Efúlé sé genó. Muú akágé gbéé fó éwú né mekós, yé ama áchwáre ne ujwáá ne ágbé né mekós élmé fó. Agbéle lé éwú gbéle. Muú yi awyá matu áwú.”

15

*Nekanémejós egómhyme ewé enomé
(Mat 18:10-14)*

¹ Bíí uma ánselé nká makpo ne abifó abi ápyéé ubeé, áchwó mánwú mekomejós Jisós. ² Ne bós bi akúú ebwó Farasi abi aferé nnó alú cho né ebé Esáwo ne *Anleré mabé Esáwo ágégé na matós ásó ebwó áke, “Mende yina alu gelúá ne bós ubeé ne amá anyéé menyéé ne ebwó.”

³ Eféé Jisós ató ebwó nekanémejós eni aké, ⁴ “Mbógé muú nyú awyaá usaá magónhyme úta ne éma enogé apyéé nnó? Nnó ályágé fó ayi usaá uni meso nekuúneeni ne ajyé ákélégé ewé enomé kpaá té ágéne? ⁵ Gébégé akélégé, agegé, akpane anéré mankós abene. ⁶ Achwógé mmu akú ajeé ne ate áhjmé

aké, ‘chwóge débé mabeé. Εγὼ ἤμε wa εἰwé εἰbό εἰnómé, ngé.’ ” ⁷ Ne Jisós aké: “Ngarege wó nnó wyémbo ntó ne matós agoós bós dós né mfaánebuú gétúgé muú ubeé ama ayi ákwóré metós wuu ne gerwá jii epwó gejame bós abi álu cho alá bó mankwóre matós bwó wó.

Nekanemejós ηκα εyi énomé

⁸ “Mbógé ntó mendée fó awya bó sére áfya ne ama anogé apyé nnó? Alwégé mewé áshwá gepú jii, ápéa akélé kpaá te agéne? ⁹ Ne akélégé agégé akú ajeé bií aké chwóge debé mabeé, sére wa ayi abó ánomé, ngé jii.” ¹⁰ Ne Jisós aké: “Ngarégé wó nnó. Wyémbo ntó ne makiénné Εσωwó áβεε ne nechóchó gétúgé muú ubeé ama ayi akwóré metós wuu ne gerwá jii.”

Nekanémejós maá ayi ánomé

¹¹ Jisós ama jóó aké, “Mende fó abó awya baá ande ápéa. ¹² Bií uma ayi meso aké ne nte wuu, ‘Atá káré geteé chyé εya.’ Εφέε ne nte wuu akaré achyé εjii. ¹³ Aségé gebagé geteé jii ébelé ye mboó ndó wó, akpó ase ηκα, alyá melo wuu, afé neke tete né meló kpaá ewéché, éféé ne akwené menya anyéé ηκα meko. ¹⁴ Anyégé ηκα jii ébyégé eké getú ne mesa ayi ákwené né melo ewémbo alá ámu amu. ¹⁵ Εφέé ajye gé mende fó né melo wembó, ákwe ji uká ne mende yimbó ase wyé ji séle né utós mámbámé mekwende jii né mekós wuu. ¹⁶ Afé mámbámé ne muú ayi achyége ji menyéé ápó, mesa amyé ji dós ne akélege ye manyéé ntó uchachuu gasala ebi ukwéndé unyéé ¹⁷ Gébége ji aferé defós tíi dékeré aké, ‘Bós utós nte wa anyé ágbége, ayifo aláá, nlu fá ndere mesa. ¹⁸ Nkerege meso mbaá nte wa nné ji mmye nnó, Ata, mpye gabo né égbé Εσωwó, ne gyé eta wyé. ¹⁹ Mfu sé ayi mbeé maá wyé wó. Σε le me nkane muú utós wyé ama.’ ²⁰ Ajógé mbó, akwilé afé mbaá nte wuu.

“Ndere álu tete nte wuu agé ji nkane achwó, gejeé ne meshwe gekwó ji metós, alomé ajye kpá ji atyá ábogéné mme. ²¹ Maá aké, ‘Ata mpye gabo né égbé Εσωwó ne eta wyé. Mfu sé mámbé maá wyé wó.’ ²² Ajógé mbó, nte wuu aké ne baá defwé bií, chóge wáwá dépe nkwú melóméló dechwó défyé ji mmye, ‘Ma fyége ji ηkpáganeré ne unó uká. ²³ Ma chwóge ne mpó mabó déwá depyé epáá. ²⁴ Mbó mferé nnó maá wa yiná agbó, ne alu mebe, abó anó ne mmangé ji, éféé ne epáá élóó.’

²⁵ “Gébége anyé epáá ewémbo, mámbé mende yimbó alu né mekós aké akerege meso alé kwókwólé ne gepú, awú ubeé né dachi bwó ²⁶ Ne atené agii maá defwé aké ndé mechó élu dachi sé? ²⁷ Agii gé mbó, maá defwé agaré ji ake, ‘Menmó wyé ne ákeré meso mebe ne nte wyé metós εgós ji awané ji mpó mabó.’ ²⁸ Awúge mbó metós esó ji kpaá ashya mánkpe mmu dachi, éféé ne nte wuu achwó né ji mmye nnó akpé mmu. ²⁹ Yémbo atené éshyéne ne nte wuu aké, ‘Gejame aηme ayi me nkwené na nkane memfwé eta wyé, nlu dantó mekpo ye dá máa, ochyé me ndé? Ye maá mbyéné mηme yi ochyé me nnó nnye ne ajeé ba ne metós megómegó ápó. ³⁰ Ne gébége maá wyé yi akwené menya anyéé ηκα ne andée deno ake achwó wá ji mpó mabó?’ ³¹ Nte wuu akú ji aké, ‘Maá wa álu ne me fá yendégebé ne unó uko ébii nwyá élé ebyé ³² Yémbo esé abi mmu debó mampye epáá ne metós megómegó gétúgé menmó wyé ayi débó déferé nnó agbó ne alu mebe, abó anó ne dégé ji nána.’ ”

16

Jisós agare nkane muú abós mangbaré ηκα jii

¹ Jisós ama garé baá utós bií nekanémejós éniné fó aké, “Muú ηκα fó abó alu, ayi awyá muú utós wuu ayi apéle unó ηκα bií uko. Gébé gefó, bós fó áchwó

garé ji nnó muú utóó wuú achóó ñka jíí. ² Ne akú muú utóó yimbó, achwógé, agíí aké, ‘Ndé gefó genó eyi nwuú mbó nnó òpýéé? Chó, chwó ne bó ñwe ako abi ósamé unó ba, óshuú me nende ópó sé muú utóó wa.’

³ “Muú utóó yimbó agige gemé jíí ake, ‘Mpyé mbó nye nnó, nana ayi nte wa áchwó féré me né utóó? Mpó ne eshyé mangbaré esaá, ye deko degbóo me mmye.’ ⁴ Eké ewyáge ake: ‘Nana nkaá genó eyigé mpyé nye, nnó gébégé nte wa aféregé me né utóó, mbe ne ajeé abi ápoóge me né upú bwó.’

⁵ “Eféé, ne muú utóó yimbó aló mankuúge bóó abi ágbárege nte wuú ujwóó ama ama. Agíí muú ayi mbe aké, ‘Ógbaré nte wa nnó?’ ⁶ Muú yimbó aké, ‘Ngbarege ji usaá ndá mawéé uta.’ Muú utóó yimbó aké, ‘Gé ñwe ayi óbó samé wyé, se wáwá jwólé mme, ókwóré, ósá usaá ndá mawéé upéa meso éfyá.’ ⁷ Ama agíí ayifó ake, ‘Wó gbare nte wa ujwóó nnó?’ Aké, ‘Ngbarege ji usaá úba Érise uta.’ Muú utóó yimbó ake, ‘Gé ñwe ayi óbó samé wyé na, kwóré, sá usaá úba uni.’

⁸ “Nte muú utóó yimbó agéégé nnó muú utóó wuú anyé ji upwó, akame ake, nte mende yina akpaá. Jisós anerege nekanémejóó eni ake, bóó mme bina ápye uno bwó ne defóó ápwó nkane bóó Ésówó ápyé ebi bwó. ⁹ Ñka elúmbó, ndó yifó epyé gabo. Ne nchyege enyú majyé nnó debó ñka eyi déwyaá dépyé dejeé ne Ésówó nnó gébégé ñka yina ébyé gé ásele nyé enyú, ábelé né melu ewé geñwá eyi gélá gébyéé.

¹⁰ “Muú yi anerege metóó ne ji né ekéké genó mbóntó ne anerege metóó ne ji né eyigé kpaá. Ne muú yi áfwalege muú né ekéké genó mbóntó ne áfwalége muú né eyigé kpaá. ¹¹ Mbóge enyú dekáge béle fó ñka chánéné eyi ndófó épyé gabo, epyémbó nnó ne áchye enyú genó gembó? ¹² Mbóge dekáge chéré genó eyigé muú ayichá chánéné, ndé muú ábóó genó áchýége nnó gébé eyigé enyú?

¹³ “Maá defwé ama ákágé kpá fó defwé mbaá bóó apea gébé gemaá. Ápyégémbó, apaá nyé ama agboó ne ayifó. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifó. Enyú dekáge nógé fó Ésówó ne ñka gébé gemaá.”

¹⁴ Bóó Farasi fó abi abó álú eféé áwuúge mechó ewé Jisós ajoó, áló manshwá meshwá géttúge ébwó ágbóó ne ñka dóó. ¹⁵ Eféé Jisós ake ne ébwó, “Enyú delu bóó abi débwolege bóó nnó enyú delu cho, yémbó Ata Ésówó akage matóó enyú. Kaáge nnó unó bi bóó afége nnó úló, úlú ukwenkwe né mbe ushu Ésówó.”

**Gefwagé Ésówó gepwó mabé ayi nyá*

¹⁶ Jisós amá aké, “Gébé genyá, bóó áwuú le *Mabé Mosis ne unó bi bóó ekpávé Ésówó ábó ásamé. Ló né gébé eyigé Jon achwóó, bóó ágárege abya melóméló gefwa eyigé Ésówó ágbárege ne bóó ako ámyé ne eshyé mankpe mmu gefwa yimbó. ¹⁷ Yémbó, epófó nnó ebé Mosis elá detú. Elú wáwá nnó mfaá ne mme ákwýá epwó nnó eké mansá ñwe né ebé ewémbó elá detú.”

Jisós alérege depóré uló ne neba manwá (Mat 5:27-32; Mat 5:27-32; Mak 10:11-12)

¹⁸ “Wyémbó ne élú nnó yéndé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, ne abagé ayichá, akwé mbó lé uló. Mende ayi abagé ntó mendée ayi menó wuú ábuú ji, akwé mbó lé uló.”

Abya Lasarós ne mende ayi awyá gefwa

¹⁹ Jisós ama garé abya yiná aké, “Mende fó abó alu ayi awyá gefwa. Afye uchánchá mandée, anyéé geñwá yéndé bíí. ²⁰ Ne mbyá muú fó, abó alu ntó ayi akúú ji Lasarós. Ayi abó amée mansa. Yéndégébé ábelege wyé né menómbi muú gefwa yimbó, ²¹ anyagé gemé, apele wa muú ñka yimbó, aló mé manyége

menyεέ nnó eke ekwéne ye mme, ji abó anyé. Ne mbaá ayi ji abelé, bó mamye áchwó alárege upa bíí.

²² “Ne bíí uma Lasarós agbó, makiénné Eṣṵwá áchwó kpa ji, áfé né mfaánebuú. Ajwólé né nēnkúné mmye Abraham, eféé Lasarós aló manyé menyéé ne ji. Ebélégé muú nka yimbó ntó agbó, ánií ji. ²³ Afé né meló áwuú bós, eféé aló mangéné efwyalé ewé mebo. Né gébé gefó aṅme ame agé Lasarós tete, ndere ajwólé né nēnkúné mmye Abraham. ²⁴ Agége mbó, akuú ake, ‘Ata *Abraham, gé me meshwe, tó Lasarós ajyé fyε enó bwó wuú mmu manaá achwó pye metós wa ekwené, ngeṅe gebébége efwiyale né mewε ewéna.’

²⁵ “Abraham ashúú ji meko aké, ‘Maá wa, te ndéré ɔlu nyá né mme, ɔbó ɔlu gbene, ɔnyéé ɔbwólege ayi Lasarós alá pó ye ne genó, agene lé efwiyale. Nana Lasarós anyéé geṅwá fa ayi wó gené gebébége efwiyale ewu. ²⁶ Eṙófó yémbó, newú nékaré eṣé nnó muú ayi akélege manchya áchwó wena agége fó meti ne ayi akélege manchya ntó áchwó ewu agége fó meti.’ ²⁷ Muú nka yimbó, ama kwó ji mata ake, ‘Nte ese Abraham, tó Lasarós né dachi nte wa, ²⁸ nnó ajyé ajíí aṅmé ba áta matu nnó ekagé ebwó ákwólé geṙo ya, áchwó né melú ubalé ewé.’

²⁹ “Abraham ashúú le ji meko aké, ‘Ebwó áwya ṅwe Mosis ne abi bós ekpávε Eṣṵwá ásamé. Gó ebwó áwuú geno eyigé bós ekpávε Eṣṵwá ajóge.’ ³⁰ Muú gefwa yimbó ashya ake, ‘Nṅba, Atá Abraham, mbógé muú ayi agboó mé ne abó ajyεgé gáre ebwó, ákwórege nyé matós.’ ³¹ Yémbó Abraham aké ne ji, ‘Mbógε ebwó áshyagé manwú mekomejó Mosis ne ayi bós ekpávε Eṣṵwá ye lé mewu muú ne ajye gáre ebwó, awuú nyé fó.’”

17

Mmuameno mampye gabo

(Mat 18:6, 7, 21, 22; Mak 9:42)

¹ Jisós ajós ne baá utós bíí ake, “Unó úlú ebi úbwólege bós nnó ápyé *gabo. Yémbó utónkwa úlú ne muú ayi ábwólege nyé ayifó nnó apyé gabo. ² Ebo ebo nnó áshíí muú yimbó gekpékpége ntaá né gemε, aṅmé ji né gentoógé ebeé mega, ne nnó ábé mebe, ábwólégé ye muú ama né bós bi alú eké ambáné nnó apyé gabo.

³ “Sege gébé nnó ekagé depye gyéé mbaá depó tiré na. Mbógé menmé wyé apyége gabo, ɔbó mankuú ji ɔjóó ne ji ne akamégé nnó alu gyéé, ɔbó manjíí ji nte. ⁴ Ye apyége gyéé eta wyé mánáne akénéama né bíí, ne achwógé akamégé yéndégébé nnó, ‘Alu gyéé,’ ɔbo manjinte né ndo yimbó meko.”

Gefó eyigé bós Jisós abó mamfyé matós bwó ne Eṣṵwá

⁵ *Aṅgbá Jisós áwyaagé aké ne ji, “Ata poó eṣé nnó défyéé matós ne Eṣṵwá déṙwá ndere debo défyéé mé.” ⁶ Ne Ata Jisós ashúú ebwó meko ake, “Metós ewé défyéé ne Eṣṵwá yé ebé elé * ṅénéṅéné eke nyiné mbwé ngbon, dekage jóó ne genós eyina nnó, ‘Kwilé fa ɔjye téné né ebeé mega.’ Genós eyimbó gébó mampyé nkane dejóó.

Bós Jisós awya utós ebi bwó

⁷ “Désé nnó muú nyú ama awya muú utós wuú. Ne apyége utós bii uko né mekós yelé membame magonṅmé. Nnó achwóge mmu agarege ji ténééné nnó, ‘Chó, kpá menyéé wyé, ɔnyé?’ ⁸ Nṅba agarege nyε le ji nnó, ‘Chó, kwórε mandeé jyé, ɔtyé menyéé, ɔchyé me nyé.’ Nnerégé mé, ɔchwó, ɔféré unó ne ɔfé ɔnyé awyé. ⁹ Mbógé apyége ndere ágaré ji, nnó nte wuú ala nyé wyé

* 17:6 Elú wáwálé nnó: Gefógé mbwé ngbon ayina ákuú nnó Musta.

mantámégé jì? ¹⁰ Elú wýé genó gémá ne enyú, depyegé utóó ebi áchyége enyú denérégé, debó manjós nnó, ‘Ese delu lé baá defwé. Depye lé utóó ebi debóó mampye.’”

Jisós apye bós ubá afya átóó, ama ne akéré dchwá táme jì

¹¹ Ndere Jisós abó alu akéne aye né Jerosale, akoó melere ayi bós Samariya ne bós Galilíí. ¹² Gébégé Jisós áchwá kwóne né maá melo fò, agé ande fò afya abi amée ubá, ágégé jì átené tete, ¹³ ne álo mankuú jì áke, “Ata Jisós, ge esé meshwé.” ¹⁴ Jisós ake agene ebwó, áké, “Choge déléré lé mmye nyú mbaá ámpyé ure Esówa nnó áchéré enyú.” Ndere bós bina akene ájyé né meti, ágé nnó ebwó ako atóó. ¹⁵ Ne muú ama né geluágé bós bimbó ágégé nnó atóó, aló mankeré meso, akwane kénké, aféége Esówa, manchwá táme Jisós. ¹⁶ Akwónégé, ató manó mme né mbé ushu Jisós, atamege jì. Mende yina abó alu lé muú Samariya. ¹⁷ Jisós ágégé jì, aló mangiú geme jii áké, “Pó mbó mpye ná bós afya átóó ne abi aneneéama álé? ¹⁸ Wýé lé menkéé yiná ne akéré meso manchwó táme Esówa?” ¹⁹ Ne Jisós ake ne mende yimbó, “Kwilé, chó ejyé geba, otóó mbó gétúgé ofyée metóó ne me.”

*Jisós agaré nkane *Gefwagé Esówa géchwá (Mat 24:23-28, 37-41)*

²⁰ Né gébé gefó bós Farasi, ágií Jisós ake, “Ndé gébé eyige Esówa áchwá gbáre nyé gefwa jii fá mme? Ashuú ebwó meko ake, ‘Unó fò upó se ebi ulérege nyé nnó Esówa achwó gbáre gefwa jii.’ ²¹ Muú fò apó ayi akaáge gáre nyé wáwálé nnó, ‘Gé Esówa na élé agbaré mé gefwa jii fa!’ ‘Ge Esówa mbó élé agbare mé Gefwa jii ewu!’ Kaáge nnó *Gefwage Esówa gelu mé ne enyú.” †

²² Ne ajós ne baá utóó bií ake, “Gébé gekwónége nyé eyigé enyú dékélege mangé Maá Nte Mekwaá ye né bii uma, yémbó degené nye fò jì. ²³ Né gébé eyigembó, bós bifó ajósge nyé ne enyú nnó, ‘Gége jì alu fa,’ ‘Gége jì alu éwu.’ Ye ájósge mbó déjyegé fò mankéle jì. ²⁴ Gébégé Maá Nte Mekwaá ake achwá, bós ágéne nyé jì wýe nkane dasama akéle mamma, egbé ewe ne ewe, ne nebuú négénege. ²⁵ Yémbó nsá nnó jì ájyé achwá, abó mangé gejamégé efwyale ne njye eniné na neshyá nyé jì. ²⁶ Ndere epyéé nyá né gébége Nowa, wýémbó ntó ne epyé nyé gébége Maá Nte Mekwaá aké akerege fa mme. ²⁷ Bós ábo ányé, anyúu, abifó ábáne andée, ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bií ebi Nowa ákpené mmu ékpe. Eféé ne manaá akwené dóó, manyi ákpe ne genyágé nnyi, gechwó shwa bós bimbó ako, ágbó. ²⁸ Epye nyé ntó wýé nkane ebó epyé né gébé eyigé *Lot alu mebe, bós ábó ányé, ányúu, abifó akpóó unó, abifó ánáme, bós bifó ápyé makóó, abifó áténege upú, ²⁹ ne bií ebi Lot alyá melo Sodom, Esówa apyé ndóó mewé atané mfaánebuú achwá só melo Sodom meko eke *mewé dáwá ³⁰ Wýémbó ntó ne epyé nyé mbaá bós né gébé eyigé Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme.

³¹ “Né bií bimbó, mbógé muú abegé mfaá gepú, ekagé ashulé mme nnó abóó genó né gepú jii, ábó ájyé. Wýémbó ntó muú yì ayyegé mekóó ekagé ama kéré mmu gepú jii. ³² Tége genó eyigé gébó gepyé ne mendée Lot. ³³ Muú ayi akélege mampóó genwá jii ebyénnó anlige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jii getú ya, apóme nye.” ³⁴ Jisós ama jós ake, “Ngarege enyú nnó né utuú bimbó, bós ábelégé né ukwó apea, ákpáne nyé ama, ályaa ayifó. ³⁵ Yé andée apeá ake ákwóó nchi mbaá ama, ákpáne nyé ama, ályaa ayifó.” ³⁶ [Yé mbógé bós apeá ábegé né mekóó, áke ápyé utóó, ákpáne nyé ama, ályaa

† 17:21 Elú wáwálé nnó: Kaáge nnó Gefwage Esówa gelu mé metóó metóó nyú.

ayifo.] ³⁷ Baá utóó bií áwúgέ depo εtirena ágií ji áke, “Ata unó bína úpyé nyé éfó.” Ne Jisós ashúú ébwó meko ne neka ενίνα ake, “Yéndé mbaá ayi genkwógé genó gebéé, éféé mbó ne denwyo-ne εtire denyéé unkwó unó dénwérege.”

18

Nekanémejóó mekwi mendée ne mémpané mpa

¹ Jisós agaré baá utóó bií nekanémejóó ενίνε fó manleré ébwó nnó, muú ábóó fó mampwa manénemmye mbaá nte wúú Εσωώ. ² Aké, “Mémpané mpa fó abó alú né melo fó ayi alá afóó Εσωώ ne ye gébé ne bóó abó wó. ³ Mekwi mendée fó abó alu ntó né melo εwémbo. Mendée yimbo ajyé yéndégébé, agige mémpané mpa yimbo nnó, ‘Akwyé mechó bwó ne muú mawámé wuú!’ ⁴ Ndo mbε yi mendée yina aló manjóó ne ji, abó ashya manwú ne éwyágé, agii gemε jii aké, ‘Yé élé nlá fós Εσωώ ne nlá bó gébé ne muú wó, ⁵ yémbo gétúgέ mendée yina achwó yéndégébé, achyége me éfwyale, nkwyεge nye mechó wuú, mboge nlá pyembó wó, agóó nyé me mbélé géjyá.’”

⁶ Ne Ata Jisós ájógémbo aké ne ébwó, “Pó enyú dewú nkane muú defyá mémpané mpa yiná ajóó? ⁷ Ndere mémpané mpa ápoó mendée yina, nnó Ata Εσωώ achóó nye gébé mampoó bóó bi ájyá abi álile εta wuú utuú ne nwómésé? Alyágé nyé ébwó né éfwyale? ⁸ Kaáge, nnó Εσωώ achóó nye gébé mampa mpa achye ébwó. Yémbo gébégέ Maá Nte Mekwaá akerege meso, nnó agene nyé bóó bi áfyéé matóó ne Εσωώ?”

Nekanémejóó Muú Farasi ne Mensélé ηkámakpo

⁹ Jisós ama gáre nekanémejóó ενίνε fó, mbaá bóó abi álérege mmye nnó ébwó álú cho ne ápéle abifo nnó ápó bóó. ¹⁰ “Bií fó, ande fó apeá, áfé né εcha upε Εσωώ ewé élu né Jerósále manemmye. Mende ayi ama, alú muú Farasi ne ayifo alu мэnselé ηkámakpo. ¹¹ Gébégέ ébwó akpéné mmu εcha, muú Farasi yimbo ajye téne né melu ewé bóó akó ákáge gé ji, aló manénemmye aké, ‘Ata Εσωώ ntamé wó nnó mpó fó nkane bóó abifo, ye eké мэnselé ηkámakpo yimbo. Me mfógé fó genógé muú detú, nnyé fó manwaá ne nkwené fó uló ne mendée muú. ¹² Nlyage menyéé kpékpé né depo tyé, ndó epéa yéndé uwyáá, mma nkarege unó ba né malú afya, nchyege wó melú εma.’ ¹³ Mensélé ηkámakpo yimbo, atené meso, akparé amu mekpo, amo mekpo mme, ajoge ake, ‘Ata Εσωώ, gé me meshwe, nlu muú yi mpyé gabo.’” ¹⁴ Jisós anérégέ, ake ne ébwó, “Bóó bina ákerege meso, muú ayi alú cho mbε ushu Εσωώ élé Μέnselé ηkámakpo épó fó muú Farasi. Nende muú ayi awya nepá, Εσωώ awane nyé ji gelu ne apyé nyé ayi alá pó ne nepá, akwó ngó.”

Jisós ajé ambáné kóó

(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Né gébé géfó, bóó fó ákpa ambáné kó áchwó étá Jisós nnó anéré ébwó amu makpo ama ama ne ajé ébwó. Baá utóó bií ágége ndere ébwó áchwóó, ányá ébwó. ¹⁶ Jisós awúgέ mbó, akú bóó bimbo nnó áchwó ne baá bwó. Ne ajóó ne baá utóó bii aké, “Lyáge ambánékó áchwó εta wa, ekagé dégbé ébwó néndé gefwa eyigé Εσωώ ágbárege gelú eyigé bóó abi álú ndere baá bina. ¹⁷ Ngarégé enyú wáwálé nnó: muú yi alá kamé nnó Εσωώ ábε mfwa wuú, nkane mamane kóó wó akpéné fó né gefwa jii.”

Abya muú ηka

(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Muú kpaá fó achwó gií Jisós ake: “Ménleré melóméló, mpyéé mbó nnó ne mbó genwá eyi gélagé byéé?”

19 Jisós agií ji ake, “Ulannó òkuú me muú melóméló? Yé muú yi alómé metòò apó, ékosé Èsòwò mbii ne alu melóméló. 20 Pó òkage mabé Èsòwò ayi áke, ‘ékagé òwá muú, ékagé òkwé ulò, òjogé ojo, ékagé óténé ntésé gebyó. Ònyegé manwaá, nógé nte wyyé ne mmá wyyé.’”

21 Mende yimbò aké, “Nlò mambélé mabé yina mako te dembané.”

22 Jisós áwuúgémbo, ako ne ji, “Èla genó gema eyi òbòò mampye, cho, kpó unò byé uko òkáré ñka yimbò mbaá bòò gekpo, ne ólò mankwólé me. Mbògé òpyégémbo, òbèé nye ne gefwa né mfaánebuú.”

23 Mende yina awugé mechò ewé, byò úkòré ji, alò mansomé gefwa jii.

24 Jisós agégé nnò metòò egòò ji wó, aké, “Èjweré ne muú ñka akpe né gefwagé Èsòwò. 25 Èlú wáwá nnò *mpò mashwòne áshwá né embú ábyamé, ne nnò muú ñka akpe né gefwagé Èsòwò ágbàrege.”

26 Bòò abi awuú mechò ewé agií aké, “Ne ndé muú yi abò nyé geñwá eyi gélagé byéé.”

27 Jisós ashúú ebwò meko aké, “Genó eyi gepwògé ákwaá, gepwò fò Èsòwò.”

28 Ne Pita ajòò aké, “Gé esé delyaá unò sé uko, dékwòlege wò.”

29 Ajògé mbò, Jisós ake ne baá utòò bií, “Ngarege enyú wáwálé nnò muú ayi alyagé gepú jii, ye mendée wuú, ye baá bií, ye mma wuú, ye mma wuú ne nte wuú gétúgé gefwage Èsòwò, 30 abe nyé ne bòò ne gejamégé unò né mme yina, upwò ebi ji abò alyaa ne abe nyé ne geñwá eyi gélagé byéé né mme ayi áchwò nye.”

*Jisós ama gáré mánáne alé nkane ji agboó nye
(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)*

31 Né gébè gefò, Jisós ase baá utòò bií áfyaneápeá, ájye tène melu ewéchéá, éféé alò mangaré ebwò aké, “Wuúge esé dékwòme mbò déjyéé né Jerosale, dekwònégé éwú, unò uko ebi bòò ekpávè Èsòwò ábò ásamé útaá Maá Nte Mekwaá, ubéé nyé wáwálé. 32 Asá nnò áfyé nyé ji né amú bòò abi alá pó bòò Jus, abi ájwyaáge nye ji, áshyé ji, ákpóò ji matye mmye. 33 Atúlege nyé ji, ne áwá ji, yémbo ndò éléé ékwònégé, akwilége nye né negbo.”

34 Yé ndere Jisós ajòò mba, ángbá bií ákaá fò ala mechò ewíná wó, ebwò alá tameta ye genó gema ágbaré né metòò wó.

*Jisós apye muú ame nónómé agene
(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)*

35 Jisós aké akwònege né mekpó meti Jeriko, muú ame nónómé fò, ajwólé né mapea meti akòò ñka. 36 Awúgé nkane gejamégé bòò áwyaále, ákóge, mende yimbò agií aké, Ndé mechò echwòò?

37 Agaré ji aké, “Jisós ayi Nasaret ne akóge.”

38 Mende yimbò awúgé mbò, alò mankálégé aké, “Jisós, mpyáne Devid, gé me meshwe.”

39 Bòò abi abò ájyé mbe, alò manyáné ji nnò akwéné mejòò. Ndere ányáne mbò ji, èlú eké áchyé lé ji eshye nnò akálé kénké. Ne aké, “Mpyáne mfwa Devid, nkpa wò geká, gé me meshwe.”

40 Jisós awúgé mbò atené, atò bòò nnò ajyé achwò ne muú ame nónómé yimbò. Ebwò áchwògé ne ji, Jisós agií ji ake, 41 “Ndé genó wò òkélege mpyé eta wyyé?”

Mende yina aké, “Ata, nkelege nnò òpyé me ngéné mbaá.”

42 Ne Jisós aké ne ji, “Lò yé mangéné. Òtoò mbò gétúgé òfyéé metòò wyyé ne me.”

43 Ténéténé yimbò alò mánagé mbaá ne akwòlege ji, ne afége Èsòwò. Bòò ako ágégé mbò, alò ntó mamféé Èsòwò.

19

Jisɔs ne Sakiyɔs

¹ Jisɔs akwónégé melo Jeriko, alɔ mankogé. ² Muú kpaá *ánselé ñkamakpo fɔ, abɔ alu eféé ayi akamege Sakiyɔs. Alu muú ñka. ³ Awúgé nnó Jisɔs akoge né melo bwɔ, afé mangé gefɔgé muú ayi Jisɔs alú, yémbɔ age ji wɔ gétúgé bɔɔ ájamé ne alu mboó. ⁴ Eféé ne áboó gatélé ajyé kwɔ mfaá genɔɔ né mbaá yi Jisɔs akóge nyé nnó age ji. ⁵ Jisɔs akwónégé né genɔɔ yimbɔ, ape amɛ mfaá, agé ji. Atené akú ji aké, “Sakiyɔs shúlé mme wáwá. Fina mbɔ mankpe wɔ unkéé.”

⁶ Sakiyɔs awúgé mbɔ ashúlé mme ténéténé, ase Jisɔs ne metɔɔ megɔmegɔ. ⁷ Bɔɔ ágégé nkane Jisɔs ajyé ne Sakiyɔs, álɔ manmené aké, “Mende yiná ajyé kpe unkéé mbaá muú ubeé.”

⁸ Ebwɔ ne ji ájwólégé nmu, ewyage Sakiyɔs akwilé téné aké, “Ata nkarege nyé unɔ ba nchyé geba mbaá bɔɔ gekpo, ye nnyé lé muú manwáá, nshúge nyé mbɔɔ genó eyimbɔ né malu ani.”

⁹ Jisɔs awuúge mbɔ ake, “Ngarege enyú nnó, fina bɔɔ bi álu né gepú yina átane né efwyale gabo, gétúgé mende yina alú ntó mpyáne Abraham. ¹⁰ Maá Nte Mekwáá, achwɔ le mankɛle bɔɔ bi ánómé né egbe ewe Esɔwɔ nnó apyé ebwɔ átáné né efwyale gabo.”

*Nekanémejɔɔ baá defwɛ makpo alé**(Mat 25:14-30)*

¹¹ Nɔere bɔɔ abɔ áwuú mechó ewé, Jisɔs ama gáre ebwɔ nekanémejɔɔ eníné fɔ, getúgé ji alé mé kwókwólé ne Jerosale ne bɔɔ aférege nnó *Gefwage Esɔwɔ géchwɔ lɔ ténéténé fa mme. ¹² Ajɔɔ aké, “Né gébé gefɔ maá mfwa fɔ alyá melo wuú, afé neke né melo fɔ ewé élú tete nnó ákwéréé ji elá gefwa ne achwágé ábé mfwa né melo wuú. ¹³ Gébé eyige achwɔ jyé, akú baá defwé bií afya, akaré ebwɔ ñka. Achyé yéndemuú gébagé ñka, ne aké ne ebwɔ, ‘Delagé fa, kége gese ne ñka yimbɔ kpaá te nkérege.’

¹⁴ “Ne ályaa ájyé, yémbɔ bɔɔ melo wuú ápá ji dɔɔ te átó bɔɔ nnó ájyé garé nnó, ‘Ebwɔ ákélege fɔ mende yimbɔ ábé mfwa bwɔ.’

¹⁵ “Yémbɔ nɔere mende yimbɔ ajyé, ákwéréé ji ela ewémbɔ nnó achwɔ ábé mfwa. Akérégé meso, akú baá defwé bií abi ji abɔ achyé ebwɔ ñka nnó áchwɔ lɛré ji nsá ayi ebwɔ abɔɔ né ñka yimbɔ. ¹⁶ Maá utɔɔ ayi mbe achwógé aké, ‘Ata gébagé ñka eyi ɔbɔ chyé me, gépye mbɔ nsá uba ñka úfya.’ ¹⁷ Mende yina awúgé mbɔ, metɔɔ ego ji ne aké, ‘Opye dɔɔ, ɔlu maá utɔɔ melómélɔ, muú akage nare metɔɔ ne wɔ. Nɔere ɔpélé eké genó ewé chánéné, nchyege nyé wɔ utɔ né malɔ áfya nnó ɔpélé ájí.’ ¹⁸ Ayifɔ achwógé aké, ‘Ata gébagé ñka eyi ɔchyé me, gépye mbɔ nsá uba ñka úta.’ ¹⁹ Ne ajɔɔ ne ayimbɔ aké, ‘Nchyege nyé wɔ malɔ áta nnó ɔpélé ájí.’

²⁰ “Ne ayifɔ achwógé aké, ‘Ata gé gébagé ñka jyé. Mbɔ mpwé né gebágé ndéé mbelé. ²¹ Mbelé éji gétúgé nkaá nnó gepɔ jyé getóo ne mfɔɔ wɔ. Ne gébé eyigé fɔ ɔsle unɔ detú. Ɔkpane menyéé né mekɔɔ ayi ɔlá kágé meso yi ápéne.’” ²² Mende yimbɔ ake né maá defwé yimbɔ, ‘Ɖbɔ gepɔ, uchuú mejɔɔ ebi ɔjɔɔ ne nséle mpa, mpa wyé. Ɖkaá nnó gepɔ yá getóo ne mma nséle unɔ detú ne mkpane menyéé né mekɔɔ ayi nlá kágé meso yi ápéne. ²³ Nɔere ɔkaá mbɔ, ndé ɔbɔ ɔlá fyé ñka yá né gepúgé ñka nnó nkeregé meso nse eji ne nsa wɔ?’

²⁴ “Eké ewyage ajɔɔ ne bɔɔ abi áténé eféé aké, ‘Sége gébagé ñka yimbɔ, déchyéé muú ayi awyaa uba ufya.’ ²⁵ Bɔɔ bimɔ áshya áké, ‘Ata, ji awya mé uba ñka úfya.’ ²⁶ Ajɔɔ ne ebwɔ aké, ‘Kaáge nnó muú ayi abɔgé nsá né genó,

ji ne ámáge gbée ji ebow, ne ayi alá aboó nsá yé ékéké genó ewé ji awya, áselé nyé geji eta wuu, nnó alá amu mawa. ²⁷ Nána boó mawámé ba, abi áshya nnó mbége fó mfwa bwó, chwóge ne ebow, dewá né mbe ushu wa.’ ”

*Jisós akpe né Jerosale nkane mfwa
(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jón 12:12-19)*

²⁸ Jisós anérége manjóó nekanémejóó eni, aló mankwó ajyé né Jerosale. ²⁹ Akwónégé kwókwólé né meló Betfage ne Betani baá maló áyi alú mfaá mékwé ewé ákuú nnó Olif, ató baá utóó makpo ápeá nnó ábó mbe, ³⁰ aké ne ebow, “Chogé né maá meló ayi alu mbo enyú né mbe, dekwónégé dége ne yé maá géjuná ayi áshúú ji ne muú álú danké wye, kaágé déchwó ne geji fa. ³¹ Ne mbógé muú agigé enyú nnó, ‘Waá aké dekaa *géjuná yimbo?’, gárege ji nnó, ‘Ata ne akélege.’ ”

³² Ne baá utóó bimbo áfé, ájyégé ágé yéndégenó ndere Jisós abó ajoó. ³³ Gébége ákaágé maá géjuná yimbo, mbóó géjuná achwó gií ebow aké, “Waá aké enyú dekaa géjuná yimbo?”

³⁴ Ashuú ji meko aké, “Ata ne akélege.” ³⁵ Achwógé ne géjuná yimbo mbaá Jisós, áfere mandeé bwó ágyaá mfaá, ábweé ji ajwólé mfaá. ³⁶ Ndere Jisós ajyé, boó ájye ji mbe ágyaáge mandeé bwó né meti nnó ji akógé wýé.

³⁷ Akwónégé mekpó Mekwe Olif, aló manshúle, ndere alé kwókwólé ne Jerosale, ne gejamégé ánkwalé bíí, áchwóó ji meso ákwáne kénké, áfége Esowo né ufélékpá ebi ebow ágené. ³⁸ “Mejé ebe ne Mfwa ayi áchwóó né mabo Ata ayi alú né mfaánebuú, eniné mfaá mfaá, ji ne achyége nesó.”

³⁹ Ne boó Farasi bifó aké, “Ménleré weé baá utóó byé ákwéné mejóó.”

⁴⁰ Jisós ashuú ebow meko aké, “Kaáge nnó ye mbógé boó bina ákwenégé mejóó, ye mataá akálege nyé áfége Esowo.”

Jisós ali magbo getugé Jerosale

⁴¹ Ndere Jisós akwóné kwókwólé ne Jerosale, ape ewu dómee, meshwe akwó ji metóó, aló manlilé ajoge ⁴² aké, “É é boó Jerosale, fina enyú debó dekaa genó eyi géchyége enyú nesó, ne nana dekáge sé geji. ⁴³ Gébé gekwónége nyé eyigé boó mawámé nyú, áchwógé áténé ekwó gepú ágyaá meló nyú mme, ákelé enyú mmu. ⁴⁴ Apyégémbo, ákpéne nyé mmu áwá enyú ako, áma amú upú enyú uko ne mbaá ala nyé dede nnó ye ntaá nema nélagé mfaá eníne fó. Mbo ne ebeé nyé néndé enyú deshá mankaá bíí bi Esowo áchwóó mampóó enyú.”

*Jisós abu boó bi akpóó unó né mmu echa upe Esowo
(Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Jón 2:13-22)*

⁴⁵ Jisós alyágé melu ewémbo, akpe né mmu echa upe Esowo, aló mamfwéné boó abi ákpóó unó né mmu. ⁴⁶ Ndere ábuú ebow aké, “Asá né mmu ñwe Esowo nnó, Esowo aké, ‘Gepú ya gebéé nyé lé gepúge mmyemenene.’ Ne nana enyú débwalé géjí melu ewé ánjó ábige wýé.”

⁴⁷ Ne Jisós alerege wýé boó mmu echa upe Esowo yéndé bíí. Né gébé yimbo anóó baá abi ápyéé upe Esowo chóncho ne ánléré mabé Esowo ne ákpakpa melo akélege meti nnó áwá ji. ⁴⁸ Yémbo ebow áge meti wó néndé boó ájwólége yéndégébé áwú mekomejóó Jisós ne ákelege fó nnó gechu jíí gema gekoó mme detú.

20

*Agil Jisós mbaá ayi uto ebi utané
(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)*

1 Bií fɔ Jisɔs abɔ alerege bɔɔ né echa upe Ɛsɔwɔ, ágarege ebwɔ abya melómélɔ ayi atané mbaá Ɛsɔwɔ. Nɔɔre ájógembɔ, anɔɔ baá abi ápyéé upe Ɛsɔwɔ chónchɔ ne Anleré mabé Ɛsɔwɔ, ne ákpakpa melɔ, áchwɔ chɔɔ ne bɔɔ bimbɔ, 2 ágií Jisɔs aké, “Ndé uto ebi ɔwyaá mampye unɔ bina? Waá achyéé wɔ uto ubi?” 3 Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké “Me ntó nwyaa awa nkwe mangií enyú ayi debɔɔ manshuú me”. 4 Ne ágií ebwɔ aké, “Waá achyé Jɔn uto manwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ, Ɛsɔwɔ waá akwaá?”

5 Alo manjɔɔ ne ate aké, “Ebege deɔɔgé nnó élé Ɛsɔwɔ ne achyéé Jɔn uto bi, agige nye esé aké, ‘Ulanɔɔ ne delá kamé mekomeɔɔ wuú wɔ.’ 6 Ne mbɔgé deɔɔgé nnó, ‘Utané mbaá akwaá,’ bɔɔ ako áwane nye esé ne mataá gétúgé ebwɔ ákaá wáwálé nnó Jɔn abɔ alu *Muú Ekpávé Ɛsɔwɔ.” 7 Ne aké ne ji, “Ese dekaá fɔ mbaá yi uto bií utane wɔ.”

8 Ne Jisɔs ashuú ntó ebwɔ meko aké, “Yé me ntó ngárégé fɔ enyú muú yi achyé me uto ne mpyé unɔ bina.”

Nekanémeɔɔ bɔɔ uségé ne mbɔɔ mekɔɔ

(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)

9 Jisɔs alo mangaré bɔɔ bina nekanémeɔɔ ake, “Mende fɔ abɔ ató mekɔɔ, ape unɔɔ ebi ákuú vine, ábɔgé umpome bií ápye mɔɔɔ. * Ase bɔɔ uségé afyé wye. Atane afé neke né melɔ fɔ, ewú ne ábélé dɔɔ. 10 Gébé gekwónégé eyigé ákyé umpómé bimbɔ, mbɔɔ mekɔɔ ató maá defwé wuú ama mbaá bɔɔ uségé bimbɔ nnó achyé ebií unɔ mbwé ebi utane né mekɔɔ ewémbɔ. Yémbɔ ebwɔ átulé maá defwé yimbɔ, ábú ji akéré amu amu. 11 Ama tó ayifo, ebwɔ ágégé ji, áse ji ne matúlé, áchyé ji mekpo unɔɔ, ábú ntó ji akéré amuamu. 12 Mende yimbɔ ama tó maá defwé ayifo, bɔɔ bimbɔ átulé ji, afyé ji upa mmye, ne ája ji mmemme átó ji dafye. 13 Ne mbɔɔ mekɔɔ yimbɔ aké, ‘Mpye nye nnó? Elú galógálɔ nnó ntó nana maá wa ayi ngboó ne ji dɔɔ, ndɔfɔ ágégé nye ji, áchyege ji éndógé.’ 14 Maá yimbɔ afé, ne ndere alé kwókwólé, bɔɔ bimbɔ ágé ji ne aké ne ate, ‘Gége menyéé geteé mbɔɔ mekɔɔ na, chwóge déwá ji, geteé jí geláa eyigé esé.’ 15 Akpégé mmu mekɔɔ, ája ji átó dafye, áwá ji.”

Jisɔs anerege nekanémeɔɔ eni, ágií bɔɔ abi alú eféé ake, “Enyú deferé nnó mbɔɔ mekɔɔ yimbɔ apye nye nnó ne bɔɔ uségé bimbɔ? 16 Elú wáwálé nnó, abɔ manchwɔ awá bɔɔ bimbɔ achyéé mekɔɔ ewémbɔ mbaá bɔɔ abi cha.”

Bɔɔ bina áwúge mbɔ aferé ubée aké, “Ɛsɔwɔ akamégé.”

17 Jisɔs ape ebwɔ dómeé ne ágií aké, “Ne nana genó eyigé ásáme mmu nwe Ɛsɔwɔ geké nnó? Asá nnó:

‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nelómé, neni ne nélaá menɔ ntaá ayi ágbaré ekwɔ gepú.’

18 Muú akwegé mfaá ntaá enine mbo, atyáge nye ubauba ne mbɔgé nekwége muú mmye, muú yimbɔ alá nye yiliyili.”

19 Jisɔs agárégé nekanémeɔɔ eni, *Anleré mabé Ɛsɔwɔ ne anɔɔ baá bi apye upe Ɛsɔwɔ áwúge, ákaá nnó ajoge mbo lé ne ebwɔ, ábɔ alú mampye Jisɔs wye né gébé eyigémbɔ, yémbɔ ágó gétúgé áfɔɔ amé bɔɔ.

Ágií Jisɔs mechɔ nkamakpo

(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 Bɔɔ bina ámalɔ mankélé meti ewéchá, ne átó bɔɔ nnó ájyé pyé eké ábɔɔ mechɔ ne Jisɔs wɔ, nnó mbɔgé Jisɔs akwegé nekwené meno, ebwɔ ágbaré ji ájyé mbaá ámpáan mpa abi átómé nye ji mbaá góména ayi Rom. 21 Bɔɔ bimbɔ ájyéégé ákuú Jisɔs aké, “Ménleré, esé dékaá nnó depɔ etiré ɔgárege ne ɔlerege

* 20:9 Elú wáwálé nnó: Genɔɔ eyigé bɔɔ Isreli ásélé umpomé bií ápyé mɔɔɔ ákuú geji né meko mekala nnó, *Grape.

délú wáwálé. Ὁ πό φύ meso ama. Διερεγε βός unό ndere Εσωω akélege wáwálé.”
²² Εσέ dekaá wó, “Nnó εβέ sé eké nnó déchyégé ηkámakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé?”

²³ Jisós akágé nnó ápené mbo ji lé metáa, aké ne εbwó, ²⁴ “Chwóge me ne sére † ama. Achwóge ne ji, agiú εbwó aké, Mekpo wá na ne mabó waá na ásamé né ηka eyi?” Aké ne Jisós, “Élé mekpo mfwa Rom ne mabó mií.”

²⁵ Ne Jisós aké ne εbwó, “Chyégε Mfwa Rom genó eyí gélú ejíú ne chyεge ntó Εσωω genó eyi gélú eyi Εσωω.”

²⁶ Gefós eyigé Jisós akwyé meko ashuú εbwó gepye byó úkaré εbwó mmu, alá nyámé néndé ágé φύ genó eyigé ji apyεé wó.

*Agil Jisós nkwé ayi muú akwilege né negbo
 (Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)*

²⁷ *Bós Jus φύ abi ákú bwó *Sadusi. Εbwó alú bós bi áké muú agbólé akwilége sé né negbo. Achwó giú Jisós aké, ²⁸ “Ménleré, Mosis abó asá εβέ εwéna mmú ηwe mabé sé nnó ‘Mbóge muú abagé mendée wuú ne agbólé alyagé mendée yimbó ayi εbwó alá byé maá wó, meηmó wuú abó manse mendée yimbó né ukwi, nnó ábyégé baá ábélé né mabó ami mewené meηmo yimbó.’ ²⁹ Agare ji neka eni áké, áηmó φύ ákénéama abi ande alú abi átané nte ama. Meηmó yi muú kpaá abó abá mendée wuú ne agbó ayi εbwó alá byé maá wó. ³⁰ Ayi akwólege ji ase mendée yimbó né ukwi. Ayi mbo agbó ntó ayi εbwó alá byé maá wó. ³¹ Epye wyémbó kpaá εbwó ákénéama ágbo ako. Yé muú yi ábyené maá ne mendée yimbó apó. ³² Εbélégé mendée yimbó ntó agbó.” ³³ Ajógémbó, ágiú Jisós aké, “Ndere aηmó bina ákénéama ábó abané mendée yina, gébége εbwó ako ákwilége né negbo, mendée yina abεé nyε ayi waá?”

³⁴ Ne Jisós ashuú εbwó meko ake, “Né mme yina ande ábané andée ne andée átó anó. ³⁵ Yémbó gébége bós abi Εσωω asélé nnó ákwáné, bós ákwilége né negbo, ákpege né mme yi achwó nyε, gébé eyigémbó, ye neba nébεé se. ³⁶ Ndere Εσωω apye εbwó ákwilége né negbo, ámagé gbó sé, néndé alú nkane makiénné Εσωω, ne alú baá Εσωω te kwyakwyá. ³⁷ Mosis ntó aleré wáwálé nkane muú ágbólé ákwilége né negbo. Asá abya genós eyigé mewe εbó εluli wyε gélá sósge ne akuú Ata Εσωω né melu εwémbó mmu ηwe wuú nnó, Εσωω ayi Abraham ne ayi Asek ne ayi Jakób. ³⁸ Mosis akúgé ji mbo, éleré nnó Εσωω alu ayi bós abi alú abε. Εσωω apó φύ Εσωω ayi awuú bós, alu ayi bós abi alú abε, néndé bós ako alú abε né mbe ushu wuú.”

³⁹ Jisós ajógé mbo, Anleré mabé Εσωω abifo áké ne ji, “Ménleré οu cho.”
⁴⁰ Εbwó áwúgé mbo, mano bwó ákpe né mekó, yé muú ayi ama mua mangiú ji nkwé apó.

*Muú ayi Εσωω akweré ji éla gefwa alu mad wad
 (Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)*

⁴¹ Ewyage Jisós ntó agiú εbwó awuú nkwé aké, “Bós ajóge nnó Muú yi Εσωω akweré ji éla gefwa alu mpyáne mfwa Dεvid, εwéna ébεε mbo nnó? ⁴² Enyú dekaá nnó mfwa Dεvid asá né ηwe makwa wuú nnó:

‘Ata Εσωω ajós ne Ata wa nnó,
 jwolé fa né εgbé εbwónyε wa,

⁴³ kpaá te gébé gékwónεge nyé eyigé mpye bós mawámé byéé, aláá eké mboó genós nnó ónéré uká byéé mfaá.’

† 20:24 Ελί wáwálé nnó: Ερός sére élé *denarius, ayi ébó éli ηká bós Rom.

44 Ewéna éleré nnó Mfwa Devid akuú Muú yi Eṣṵwṵ akweré ji elá gefwa nnó Ata wuú. Epyembṵ nnó ne *Muú yi Eṣṵwṵ akweré ji elá gefwa ama alú mpyáne Devid?”

Jisṵs akwelé baá utṵṵ bií mbeé nnó ekage áse gepṵgé Anleré mabé Eṣṵwṵ
(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

45 Nana Jisṵs ajṵge lé ne baá utṵṵ bií ne bṵṵ ako áwúu ntó, aké, 46 “Sége gébé ne gepṵgé anleré mabé Eṣṵwṵ. Eṵwṵ ágbṵṵ mamfyéḡé bṵ nkúú átyé átyé, ákéné, ágyaáge ntoné gese nnó bṵṵ átáméḡé eṵwṵ ne énogé. Agbṵṵ ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene. Ajyḡéḡé epáá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólege. 47 Yémbṵ, mmyé égbṵṵ eṵwṵ, áfwyálege akwi andée, áfṵṵge upú bwṵ, ne ama ákéné malumalu, ánénemmye áwyáge dṵṵ nnó ágiléḡé bṵṵ ame. Ndere ápyé mbṵ, áfyé lé getoó né mmye bwṵ. Akpéne nyé né efwyale ewé mebo.”

21

Echyé mekwi mendée ayi alú mbyá
(Mak 12:41-44)

1 Ndere Jisṵs alú mmu echa upé Eṣṵwṵ, apele dómee nkane bṵṵ nka áchwṵ áfyé manka bwṵ mmu genó eyigé áfyé nka Eṣṵwṵ. 2 Agé ntó mbya mekwi mendée fṵ ndere áfyé baá ubaá ngba ápeá. 3 Agégémbṵ aké, “Kaáge wáwálé nnó nka yi mbyá mekwi mendée yina áfyé, ejá epwṵ eyi bṵṵ ako áfyé. 4 Yéndémuú áferé ekeke nka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémbṵ, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jí achyéé.”

Jisṵs agaré nkane gekpékpéḡé efwyale géchwṵṵ nyé meso gébé
(Mat 24:1, 2; Mak 13:1, 2)

5 Baá utṵṵ bifṵ álo mamfḡéḡé echa upé Eṣṵwṵ nkane átené ewú ne uchánchá mataá, ne ama afége uchánchá unó bi achyé nnó ánogé Eṣṵwṵ. Eféé Jisṵs aké ne eṵwṵ, 6 “Enyú degene unó bi, dema deféḡe yémbṵ gébé gékwónéḡé nyé eyigé amúu ewú ne yeé ntaá némaá eni nélaá mfaá nte népṵ.”

7 Agii ji áké, “Menléré, nde gébé eyige depṵ tiré na depyé nyé? Nde genó eyi gélérege nyé nnó unó bi uchwṵṵ pyé?”

8 Jisṵs ashúu eṵwṵ meko aké, “Sége gébé nnó ékagé muú fṵ ábwólé enyú dénó mewáá. Nénde, gejaméḡé bṵṵ ásele nyé mabṵ ma áchwṵ eta nyú, áké, ‘Me ne nlu’ ne ájṵḡe nyé nnó, ‘Gébé gékwóné.’ Ajṵḡe depṵ tí, déwugé fṵ eṵwṵ.”

9 Ne déwuú nyé ntó abya be kwákwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, défṵḡé fṵ. Unó bina uko ubṵṵ mbe upye ne epṵfṵ nnó mme yina achwṵ kwyá ténéténé wṵ.”

10 Jisṵs amajṵṵ ne eṵwṵ ake, “Malṵ kpakpa ámmye nyé ne ate ne ate afwa ne bṵṵ bwṵ ámmye nyé ne ate, 11 Ukpékpé unó upyéé nyé mme yina anyige ne eshye abwólé né gejaméḡé malu. Emímí mesa ekwéne nyé né malumalu, ne mamée áwáne nyé bṵṵ. Unó bi úgyálege mané upyéé nyé né nebuú manleré ubée unó bi uchwṵ pye.”

Jisṵs agare ángbá bií efwyale ewé eṵwṵ agéne nyé
(Mat 10:16-25; Mak 13:9-13)

12 “Geméḡé nnó unó bi upye; kaáge nnó bṵṵ ápyéne nyé enyú, áma átulé enyú. Dekpene nyé unṵṵ mpa né macha mmyemenene ne áfyé nyé enyú deno. Ajyḡé nyé ne enyú né mbe ushu afwa ne bṵṵ gṵmena gétúḡé dékamé nnó delu bṵṵ ba. 13 Gébéḡé detenéḡé mbe ushu bṵṵ bimbṵ, kaáge nnó debṵ mbṵ élé meti mangaré eṵwṵ mekomejṵṵ Eṣṵwṵ. 14 Yémbṵ ekagé dechyé geme nyú efwyale,

mamférégè unò bi de jógè nyé. ¹⁵ Gébè gekwónégè, nchyege nyé enyú den garè mejó eti déjógè yè muú mawame nyú ayi anénégè geyó yè manyé mbeé ábéé. ¹⁶ Kaáge nnó bóó enyú ne ákpóo nyé enyú, yè ébélé ántè nyú, yè ánmé nyú yè bóó ula gepú nyú, yè ajeé nyú. Achyége nyé enyú mbaá ákpakpa melo, nnó déténe unò mpa ne áwáne nyé enyú bífó. ¹⁷ Bóó ako ápaá nyé enyú gétúgè délú ánjkwólé ba. ¹⁸ Yè enkaá mejwè ewé éjúge nyé né mekpo nyú ékwé, enó epó. ¹⁹ Dekamégè metóó ema, dekpéne nyé mmu genwá eyi gelá gebyé.

Jisàs agaré nkane áchóó nyé Jerosale
(Mat 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ “Gébégè degégè nnó bóó bee áno melo Jerosale mme, kaáge nnó gébè gekwóné eyigé áchwó chó ewu. ²¹ Gébégè mechó ewé epyégè, bóó ako abi né bagagé mewaa Judiya ábó ajyé bíi mfaá makwé. Bóó abi álú né melo ewémbo áboó ntó. Yéndémuú ayi atanégè mekóó, ékage akyaá nnó ajyé mmu. ²² Kaáge nnó gébè eyigémbo, élé bíi bi Ésowo atóme nyé efwiyale né melo Jerosale mampye nnó unò bi ásáme mmu ñwe wuú ubé wáwálé. ²³ É é ebéé nyé mbó nnó ne andeé abi álú ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. Ésowo asó nyé metóó ne melo ewé, ne bóó ako ágéne nyé gebégè efwiyale. ²⁴ Áwáne nyé abifó ne desaa, ásíle nyé abifó nkane bóó denoré bee, ákaré átó né malo mako. Ne bóó abi álá pó bóó jus ápwo nyé melo Jerosale, ne áchyége nyé ébwó efwiyale, kpaá gébè bwó gébyé.

Unó bi upye nyé gemégè nnó Maá Nte Mekwaá ákérege meso fa mme
(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ “Né gébè eyigémbo, ágéne nyé ufóó unó bi upye né ñmèé ne mfaá ne ambe. Né mme, gewyágè mgbannyi eyi gétánege né ebéé mega, gepyé nyé gejamégè malo áfso nnó ebéé échwó kpaá ébwó. ²⁶ Bóó áwére nyé ne éfo né metóó getúge ákaá nnó unó bi ugyálege mane uchwó pyé né malo mako. Ne unó bi uwyaa uto né mfaánebuú unyige nyé, ²⁷ ne ágéne nyé nkane Maá Nte Mekwaá achwóó né mmu gekó ne uto bíi, ne gekpékpégè énogé. ²⁸ Degégè nnó unó bi úlo mampye, tenege, dégílè gétúgè dekaaá nnó gébè gekwóné eyigé Ésowo achwó férè enyú né efwiyale.”

Jisàs agaré nkane unó bi úlálège bya
(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Ne Jisàs agaré ébwó nekanémejóó ake, “Pége gepóge genóóge fig ne unóó uko ébi úlálège bya. * ³⁰ Gébégè degégè nnó unóó bimbó úlo mantó bya uké, dekaaá nnó nshwóné alé chwó lóó. ³¹ Wyémbo ntó, gébégè enyú dégégè nnó unó bina upyéé, débó mankaá nnó Ésowo achwó gbaré Gefwa jíi.

³² “Ngarege enyú wáwálé nnó nyé eníné na négboó fí kpaá te unó bina ukó úpyéé. ³³ Mfaá ne mme ákwýáge nyé, yémbo mekomejóó wa alaá te kwakwya.

Sége gébè

³⁴ “Sége gébè nnó dékagé dényégè genwá, ne dényúgè mmóó dékwéné, ékagé matóó nyú átáné ne Ésowo. Ékagé dénéregè matóó né genwágè mme yina nnó ékagé bíi bimbó úbáné enyú nkane menya akwéne metaá. ³⁵ Ne depó étiré bíi bimbó dégbárege nyé bóó ako abi álú fá mme. ³⁶ Kpómege mmyé, dénénémmye mbaá Ésowo yéndégébè, nnó ji achyé enyú éshyé dékóó né efwiyale ewé échwó nyé. Depyége mbó, detenege nyé mbé ushu Maá Nte Mekwaá ayi déla pó ne deba.”

* 21:29 Elú wáwálé nnó: Genóó eyige ásamé né mmu ñwe ákú nnó *fig.

³⁷ Yéndé bíí Jisṣas alerege wyé bṣṣó né ɛcha upé Ɛsṣṣṣṣṣ. Anerégé, yéndé nkwalé ajoyé né Mekwé Olif. ³⁸ Ne yéndé dondo bṣṣṣṣṣ ako áchwṣṣṣ, ajwṣṣṣlege mmu ɛcha upé Ɛsṣṣṣṣṣ manwú mekomejṣṣṣṣ wuú.

22

Ajṣṣṣṣṣ geju manwá Jisṣas

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Jṣṣṣṣṣ 11:45-53)

¹ Ne gébé gébṣṣṣ géfii ɛyigé ányéé epaá koó upú ne epaá bréd yi alá muálé. ² Né gébé ɛyigémbṣṣṣ, anṣṣṣ baá ámpyéé upé Ɛsṣṣṣṣṣ ne ánleré mabé Ɛsṣṣṣṣṣ, ábṣṣṣ ákélege meti nnó áwá Jisṣas bibí, nendé, áfṣṣṣ nya bṣṣṣ melṣṣṣ.

³ Ne danchṣṣṣmeló akpṣṣṣ mmu metṣṣṣ Judas ayi ákuú ji ntó Iscarot, maá utṣṣṣ ama né geluágé abi áfyaneápeá. ⁴ Ajyṣṣṣ sṣṣ ula ne Anṣṣṣ baá ámpyéé upé Ɛsṣṣṣṣṣ ne bṣṣṣ kpakpa abi ábáme ɛcha upé Ɛsṣṣṣṣṣ, nnó ákpṣṣṣ ɛbwṣṣṣ Jisṣas. ⁵ Ɛbwṣṣ áwúgémṣṣṣ, matṣṣṣ ágṣṣ ɛbwṣṣ ne ákamé nnó áchyége Judas ṣka. ⁶ Judas akamé mechṣṣ ɛwé ájṣṣṣ ne álṣṣṣ mankélége meti ɛwé ji apyṣṣṣ ne Jisṣas akpṣṣṣ ɛbwṣṣ né ámu nkane gejamégé bṣṣṣ alá kágé.

Jisṣas anyéé epaá koó upú ne baá utṣṣṣ bíí

(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; Jṣṣṣṣṣ 13:21-30)

⁷ Bíí ɛbi áwáne maá ɛgṣṣṣme gepṣṣṣ mbaá epaá bréd yi alá muálé, úkwṣṣṣnégé, ⁸ Jisṣas atṣṣ Pita ne Jṣṣṣ aké, “Chógé depyṣṣṣ menyéé epaá *koó upú nnó ɛsṣṣ deyjṣṣṣ dényé ɛwú.”

⁹ Agii ji aké, “Ɔkélege nnó ɛsṣṣ deyjṣṣṣ deyṣṣṣ menyéé ɛfṣṣṣ?”

¹⁰ Ashuú ɛbwṣṣ meko ake: “Wuúge, mbṣṣṣgé deyjṣṣṣgé, dekpṣṣṣgé né melṣṣṣ kpaá, degene nye mende fṣṣ ne ṣkwṣṣ manaá né mekpṣṣṣ, kwṣṣṣlege ji né gepú ɛyigé ji akpṣṣṣne. ¹¹ Gébége ɛnyú dekpṣṣṣgé, gárege mbṣṣṣ gepú nnó: ‘Ménleré aké, léré ɛsṣṣ maá gepú áṣkṣṣṣ, ayi ji anyéé nyé menyéé epaá koó upú ne baá utṣṣṣ bíí.’ ¹² Ne mbṣṣṣ gepú yimbṣṣṣ alerege nye ɛnyú maá gepú ayi alú tṣṣ mfaá ɛnyṣṣṣ ayi ákwyṣṣṣ mé ábélé. Pyégé menyéé yimbṣṣṣ ɛwu.”

¹³ Afṣṣṣ, ágé wyé yéndégenṣṣṣ nkane Jisṣas abṣṣṣ agaré ɛbwṣṣṣ. Ne átyé ntó menyéé epaá koó upú yimbṣṣṣ.

Menyéé Ata Jisṣas

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Kṣṣṣ 11:23-25)

¹⁴ Gébé gékwṣṣṣnégé, Jisṣas ne áṣṣṣgbá bíí áchwṣṣṣ álṣṣṣ manyé menyéé yimbṣṣṣ. ¹⁵ Ne Jisṣas aké ne ɛbwṣṣṣ: “Mbṣṣṣ gejjigé metṣṣṣ manjwṣṣṣlé chóncho ne ɛnyú nnó dényé epaá koó upú ne ngé ɛfwyale. ¹⁶ Kaáge nnó me mmáge nyé sé epaá ɛwéná kpaá tṣṣ depṣṣ ɛtiré epaá ɛwé débṣṣṣé wáwálé, gébége Ɛsṣṣṣṣṣ agbárege nyé gefwa jii.”

¹⁷ Ne abwṣṣṣ amó ne mmṣṣṣṣṣ né mmu, achyégé matame mbaá Ɛsṣṣṣṣṣ, achyṣṣṣṣ mmṣṣṣṣ mimbṣṣṣ mbaá áṣṣṣgbá bíí aké: “Sége dényú, déchuú áte. ¹⁸ Ngarege ɛnyú wáwálé nnó, ɛlṣṣṣ nana ɛjyṣṣṣgé mbe, nnyú sé mmṣṣṣṣṣ mina tṣṣ gébé ɛyigé Ɛsṣṣṣṣṣ aké agbarege gefwa jii.”

¹⁹ Abṣṣṣ ntó bréd, áchyége matame mbaá Ɛsṣṣṣṣṣ, agyá nto bréd yimbṣṣṣ ubauba achyṣṣṣṣ bwṣṣṣ aké, “Gége menyammyṣṣṣ wa [ayi nchyége né gétúgé ɛnyú. Pyégé wyé na mantégé negbo na.” ²⁰ Ake ánérege manyéé menyéé, ama bṣṣṣ amó ne mmṣṣṣṣṣ né mmu, aké, “Amo yina, ɛlṣṣṣ *menomenyéé meke ɛwé Ɛsṣṣṣṣṣ anyéé nye ndrṣṣṣ manó ma magbélege nyé né mme né gétúgé ɛnyú.]

²¹ Yélé njṣṣṣgembṣṣṣ, muú ayi akpṣṣṣṣṣ nyé me alu fá né ujwṣṣṣlé bina. ²² Kaáge nnó Maá Nte Mekwáá agbṣṣṣṣṣ nye wyṣṣṣ nkane Ɛsṣṣṣṣṣṣ amṣṣṣṣṣ abelṣṣṣ, yémṣṣṣṣṣ utoṣṣṣkwa ube ne muú ayi akpṣṣṣṣṣ nyé ji.”

²³ Ǻngbá bií áwúgέ mbo, álo mangii atε áké, “Waa áltú né geluáge sé ayi apyé nyé gefóó genó eyigé na?”

Ǻngbá Jisós anyéé mbeé mechó dékpakpa

²⁴ Né gébé gefó, Ǻngbá Jisós álo mbeé manyégé ne atε, nnó waa alú muú kpaa né geluáge bwó. ²⁵ Jisós awúgέ mbeé bwó, ajóó ne εbwó áké, “Gé na ne afwa mme abi álá pó bóó Jus ápyeé. Agárege nnó uto melo meko últú εbwó né ámu, ájyárege bóó ne uká, ne ama ákélege nnó bóó ákwáné galógáló ayi εbwó ápye. ²⁶ Yémbó, ébégé fó mbo ne enyú. Muú kpaa nyú abε nkane mamáné ne menambe abeé nkane ménkpané defwé. ²⁷ Waa alú muú kpaa? Muú ayi áchóge ji menyéé nnó anyé waa muú ayi áchwó ne menyéé? Elé ji ayi áchóge ji menyéé nnó anyé pó mbo? Yémbó me nlu né geluáge enyú ndere menkpané menyéé.”

²⁸ Jisós áké, “Yé ndere ngéne εfwyale, enyú ne déltú wyé ne me. ²⁹ Gétú eyigémbó, mpye nyé enyú nnó débé afwa wyé nkane nte wa apye me ntó nltú Mfwa. ³⁰ Denye nyé, denyú ne me né gefwa ya. Dejwólege nyé ntó ndere afwa mampáné depó né matoo áfyáneapeá ayi bóó Isrelí.”

*Jisós agaré ndere Pita áshyda nye ji
(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38)*

³¹ Jisós akú Pita áké, “Simun, Simun! Gé ngarege wó nnó danchómelo ase uto nnó amuá enyú, mamféré matóó nyú ne me nkane ácháge esa, áférege ukwóó. ³² Ne me nnenemmye mbaá Esowó nnó ékagé wó oféré metóó wyé ne me kánká. Metóó wyε emagé béne, fyé aηmé byé εshye.”

³³ Pita ajóó ake, “Ata, me mkpomé mmye manjye deno ne wó ne ye mangbó ne wó.”

³⁴ Jisós ake, “Pita gé, gó ngaré wó nnó, geméégé nnó menó mekwó akú fina wó áshyaa nye nnó ókagé me kpaáte ukúkúle uléé.”

Jisós agaré baá utóó bií nnó ákpomé mmyé

³⁵ Ne Jisós ama jóó ne Ǻngbá bií áké, “Tége nkane ntómé nyá enyú neke ηka pó, geba pó ne unó uká εbichá pó, genó geli nya enyú?”

Ne εbwó áké, “Ngba, ye genó eyi geli esé gepó.”

³⁶ Agaré εbwó áké, “Nana muú yi awya ηká menyéé jii abó, ne geba ntó. Ne muú yi álá pó ne esaá akpó nkú wuú asé ηka yimbó ana esaá. ³⁷ Wuúge, Asá genó gefó mmu ηwe Esowó nnó, ‘Afyε nyé ji né geluáge bóó nchye.’ Genó yina gépye nyé me wáwálé. Enyú debó mankaá nnó yendé genó eyigé ajóó atome ne me gébó mambé wáwálé.”

³⁸ Ne Ǻngbá bi áké, “Ata dewyá desaá depeá fa.” Jisós ake, “Lyáge mechó εwémbó.”

*Jisós anemmye né Mekwe Olif
(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)*

³⁹ Jisós ályágé gepú eyigémbó, afé né Mekwe Olif nkane ji apye mé, ne baá utóó bií, ákwólé ji ntó. ⁴⁰ Aké ákwónege né melu εwémbó, agaré εbwó áké, “Négemmye mbaá Esowó nnó ékagé enyú dékpé né mmuameno.”

⁴¹ Ne alyá εbwó afé mbe gachyé, ató manó mme aló manemmye mbaá Esowó áké, ⁴² “Nte, mbógé ejigé wó, féré amó εfwyale yina né eta wa ábé tete, yémbó pye genó eyigé wó ókelege, epóó eyigé me nkélege.” ⁴³ [Gébége anéemmye mbaá Esowó, ekiénné Esowó étané mfaánebuú εchwó fyé ji metóó.

⁴⁴ Ne gekpékpé gé mesómé né metóó, Jisós anemmye ne εshye kpaa njúnjú atané ji mmye achyεge mme nkane denkáré manoo.]

⁴⁵ Ji ánerégé mánemmye, akwilé akeré mbaá yi ángbá bií alú. Abané ebwó ndere ábélege géjyá gétúgé ápwá né masómé. ⁴⁶ Ape ebwó agií aké, “Debelege nde? Kwélége ka, négemmye mbaá Eṣṳwṳ nnó ékágé dékpré né mmuameno.”

Apye Jisṳs

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jṳn 18:3-11)

⁴⁷ Ndere Jisṳs alu jṳóge, njuné bṳó néchwó ne Judas, ngba ama né geluágé abi áfyaneápeá. Judas aja ebwó meti, achwógé, afé mbe atyá Jisṳs. ⁴⁸ Atyágé ji mṳṳ, Jisṳs ajoó ne ji aké, “Judas okpó lé Maá Nte Mekwaá né mantýá ji nnó bṳó ákaá ne ápye ji?”

⁴⁹ Gébégé ángbá Jisṳs ágené nnó mechó kpaá élé chwó, agií aké, “Ata debó desaa delo úmye?” ⁵⁰ Ne ngbá Jisṳs ama né geluágé bwó, ajuú aparanja, aló manké memfwé *Etúkpe ámpyεé upe Eṣṳwṳ, asó etu ewé egbé ebwṳnyε.

⁵¹ Ne Jisṳs agaré bṳó bií aké, “Dépyεgé sé mṳṳ, lyáge ebwó.” Aferé ebwó wuu ata etu memfwe yimbṳ, eferé.

⁵² Ne Jisṳs abwólé eta *Anṳṳ baá ampyεé upe Eṣṳwṳ ne ámbamé echa upe Eṣṳwṳ ne ákpakpa melo abi áchwó mampyεe ji. Agií ebwó aké, “Enyú dechwó na ne bṳ aparanja ne mámbó unṳṳ mampyεe me nnó me nlu menjṳ? ⁵³ Nṳṳ ndṳ ne ndṳ njwólege ne enyú né echa upe, enyú deta me ebwṳ mmye wó. Yémbṳ gébé eyige nyú gékwané nana, dechwó né uto dánchṳmeló ayi mfwa utuu.”

Pita ashya nnó ji akágé fṳ Jisṳs

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-72; Jṳn 18:15-18, 25-27)

⁵⁴ Ne bṳṳ bina ápye Jisṳs afé ne ji né dachi etúkpe ampyεe upe Eṣṳwṳ. Ne Pita ala te meso, akwólege ebwó gachyeé, gachye. ⁵⁵ Akwónégé, abané bṳṳ bí ásené mewε né dachi áwyá. Pita achwṳ jwólé ntó né geluágé ebwó. ⁵⁶ Ménkpané defwé ama né dachi yimbṳ ayi alú mendée, agégé Pita né geṅgbógé mewε nkane ajwóle, ape ji domeé, aké, “Mende yina ntó abó alu ne Jisṳs.”

⁵⁷ Pita ake, “Chaá-ó! Mesṳ mendée nkágé ji.”

⁵⁸ Ewya ye wó, mende fṳ agé Pita ake, “Wó ntó ṳlu muú bwó ama.”

Pita ake, “Me detuu-o!”

⁵⁹ Ewya genógé nchwáneke, mende ayifo aké, “Wáwálé gebií gepó mmu mende yiná ntó abó alu ne Jisṳs, ji ntó atané gebagé Galilií.”

⁶⁰ Ne Pita ake, “Ge da, me kágé ewe wṳ jṳge mṳṳ.”

Wye nkane ji alú jṳge mṳṳ, menṳ mekwṳ akú kṳkṳgólṳkṳṳ. ⁶¹ Ata Jisṳs akó gemε apé Pita. Ame bwó átuú, ne Pita ate mekomejṳṳ ayi Ata Jisṳs abó agaré ji nnó, “Gemégé nnó menṳ mekwṳ ákú, ṳshya nyé ukúkúle uléé nnó okágé me.” ⁶² Gébégé Pita áteé mekomejṳṳ yimbṳ, afé dafye, anyṳ meko ngbó ali segé segé.

⁶³ Bṳṳ bí ábáme Jisṳs, álṳ manjwýá Jisṳs, ne átúlege ji. ⁶⁴ Awé ji ndeé né ame, ne ágiige ji aké, “Waá adoó wṳ? Garé εsé mbógé okage.” ⁶⁵ Ne ebwó áma jú ji mashye mmye né gejamégé mati.

Jisṳs akpe unṳṳ mpa

(Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jṳn 18:19-24)

⁶⁶ Bií újyágé, *ákpakpa melo, ne Anṳṳ baá ampyεe upe Eṣṳwṳ ne *Anleré mabé Eṣṳwṳ áchomé né eso. Achwó ne Jisṳs né mbe ushu bwó. ⁶⁷ Agií ji aké, “Wṳ ne álu Muú yi Eṣṳwṳ akweré ji elá gefwa?”

Jisṳs ashuu ebwó meko aké, “Mboge ngarégé enyú, dekámégé nyε fṳ ne me. ⁶⁸ Ne mbógé ngiige enyú nkwe dekámégé nyé fṳ manshuú me meko. ⁶⁹ Yémbṳ lṳ nana chó mbe, Eṣṳwṳ ayi áwya uto uko abelege Maá Nte Mekwaá né mfaá

geluṣgé énoḡé né egbé ebwṓnyε wuú.” ⁷⁰ Ajḡgé mbo, ebwṓ ako ágií aké, “Wṓ ne ólú Maá Éṣṓwṓ?”

Jisṓs aké, “Élú wyé nkane enyú deḡṓṓ mbo.” ⁷¹ Ne ebwṓ áke ne ate, “Ndé gécha demáge kéle bṓ ntésé? Éṣé ambṓṓ dewú mé genó eyi getané jimbo meno.”

23

Afē né Jisṓs mbaá Palet

(*Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1-5; Jṓn 18:28-38*)

¹ Ebwṓ ajḡgé mbo, echomele meko ekwelé ká efé ne Jisṓs mbaá Palet. ² Akwónégé éwu, álo maáma ji deḡṓ mmyε aké, “Dépyé ményákwṓ yi ndere achṓṓ melo éṣé, achoge bṓṓ uká mme nnó áchyeḡé fṓ nkamakpo mbaá Mfwa Rom, ne ama garege bṓṓ nnó ji ne alú Muú yi Éṣṓwṓ akweré ji elá gefwa.”

³ Palet agií Jisṓs aké, “Wṓ ólu Mfwa bṓṓ Jus wáwálé?”

Jisṓs aké, “Élu nkane ójṓṓ.”

⁴ Ne Palet ajṓṓ ne anṓṓ baá abi ápyε upe Éṣṓwṓ ne gejamégé bṓṓ, aké, “Ngéḡfṓ gabo ayi mende yina apyé wṓ.”

⁵ Yémbṓ áshii wyé ne ewú aké mende yina achoge bṓṓ uká mme, aleré né mme Judiya meko, álo né melo Galilií kpaá akwóné fá melo ewe.

Palet atṓ Jisṓs mbaá mfwa Herṓd

⁶ Palet awúḡé mbo, agií aké, “Mende yina ele muú Galilií?” ⁷ Akámégé, Palet atṓ Jisṓs mbaá Herṓd néndé Herṓd ne agbaré mboó melo yimbṓ. Né gébé eyigembṓ Herṓd abṓ alu né Jerosale. ⁸ Gébéḡé Herṓd agené Jisṓs, metṓṓ egḡ ji dṓṓ, elé ji abṓ akélege mé mangé ji te gachií, néndé, ji abṓ awuú mé ḡḡḡ Jisṓs. Ne abṓ awya uméé nnó ji agé ufélekpá ebi Jisṓs apye. ⁹ Ewyágé Herṓd agií Jisṓs bṓ ḡkwé dṓṓ, ne yeé meko Jisṓs ashúú ji wṓ. ¹⁰ Agigé mbo, *Anṓṓ baá ampyε upe Éṣṓwṓ ne *Anleré mabé Éṣṓwṓ áwṓ áchwṓ mbe, álo manjṓṓ deḡṓ eti Jisṓs apyé ne εshye. ¹¹ Mfwa Herṓd ne bṓṓ bee bií álo manjwyágé Jisṓs, áchyeḡe ji mekpo unṓṓ. Abṓ nkúu mfwa áfyé ji mmyε, ámá átṓ ji akeré meso mbaá Palet. ¹² Né bií ebi mbo deḡéé Palet ne Herṓd delo. Té gachi ebwṓ ábṓ alú máwámé ne ate.

Palet asṓ mpa nnó áwá Jisṓs

(*Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jṓn 18:39—19:16*)

¹³ Gébéḡé ákeré meso ne Jisṓs, Palet akú anṓṓ baá abi ápyé upe Éṣṓwṓ, ne ákpakpa melo, ¹⁴ áchwṓḡé, aké ne bwṓ, “Mbe mbe, enyú dese mé mende yina dechwṓ ne ji eta wa deké achṓṓ melo. Ngii ji bṓ nkwé né mbe ushu nyú, yémbṓ ngefṓ gabo yi mende yina apyé né deḡṓ etiré enyú déké ji akwé ebe wṓ. ¹⁵ Yé Mfwa Herṓd ntó age nnó mende yina akwé ebe wṓ, nkawú ne ji akeré meso eta éṣé. Góḡe ngáré enyú nnó mende yina apyé ye gabo fṓ ayi abṓ mangbṓ wṓ. ¹⁶ Yémbṓ nchyege nyé enyú ebwṓnyε nnó átúlé ji ályá ji, ajyé.”

¹⁷ [Nkane gepṓḡé gébé yimbṓ gélu, yendégébége epáá kwyakwya defwé, Palet aferege muú denṓ ama nkane bṓṓ bií ákelege.]

¹⁸ Ne ákalé ebwṓ ako aké, “Wá mende yina, éṣé dekelege élé Barabas.”

¹⁹ (Barabas abṓ akpe denṓ gétúḡé achwṓṓ ne efwyale né melo ne muú ayi ji ama wá.)

²⁰ Palet ákelege meti manlyá Jisṓs ajyé, ne ama ajṓṓ ne ebwṓ. ²¹ Ne ebwṓ ako ákalé aké, “Wṓ ji né gekwa, wṓ ji né gekwa.”

²² Né manjane aléé Palet ama gií ake, áwṓ ji nnó apye nnó? “Ndé gabo ayi ji apyéé?” Ngε ye genó eyigé ji apyé ne njṓṓ nnó áwṓ ji né gekwa wṓ. Ngarege ádṓ ji ályá ji ajyé.

²³ Né ebwó ádo delúlu áké, “Awó ji né gekwa.” Makálé bwó áwerí uto Palet.
²⁴ Akamé ne asó mpa aké, “Apye ne Jisós ndere ebwó ákelege.” ²⁵ Aferé muú yi ebwó ákelege ayí abó akpené denó gétúgέ, efwyale ewe ji achyé ne muú ayi ji awáné. Gébégé áféré ji, Palet agbaré Jisós achyé ebwó, nnó ápye ndere ejí ebwó.

Awó Jisós né gekwa

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jón 19:17-27)

²⁶ Bóó bee áse Jisós né dachi Palet ále jyé, ne nkane ebwó ákéne ájyε, átuú ne mende fó ayi akú ji Simun, muú meló Sere, atané dondo yimbo né mewaa ájyε Jérusalem. Agbaré ji áneré ji gekwagé Jisós né mánkáó nnó ji akpá akwólege Jisós meso. ²⁷ Ne gejamégé bóó ákwólege ji meso. Abifó élé andée, abi ákparé amú mekpó, állile, áyiage ne masómé ndere áteé efwyale wuú. ²⁸ Ne Jisós abwólé aké ne ebwó, “Andée Jérusalem, déligé sé gétú ya, líge lé geme enyú ne baá enyú. ²⁹ Kaáge nnó né meso gébé bóó ájoge nyé nnó, ‘Éfwó ébé ne andée abi ákwené dénkwá ne abi ála alú danchyéé baá mámbé!’ ³⁰ Né gébé eyigémbo, bóó áshyáge nyé mmye nnó, ‘Échye mfaánebuú ashulé esé mmye, ye mme aní ese.’ ³¹ Apyégémbo na ne genóó eyi gélú gebe, ne ebeé nyε nnó ne gegbógbógé genóó?”

³² Gébégé ájyε wó Jisós, áse ntó bóó ubée apéa manjyε wá choncho ne ji. ³³ Akwónégé melú ewé ákuú nnó, “Ἰηκόνκó makpó,” áwó Jisós né gekwa. Ne ama wó bóó ubée bimbo mfaá ukwa upea, ama né egbé ebwónyε wuú, ne ayifó né egbé ebwóbe wuú. ³⁴ Jisós aké, “Nté, gé ebwó meshwe, jinte gabo áyi ebwó ápyémbo, néndé ákágé.”

Bóó bee bina, ákpyá megyaá ákáré mandéé Jisós áfyé ate amú. ³⁵ Bóó átené éféé ápéle nkane áwóme Jisós né gekwa. Ne ákpakpa bóó Jus, álo manjwyágé ji áké, “Apoóge bóó bí chachá, akaágé poó fó ntó geme jí mbógé alú Muú yi Éswá akweré ji elá gefwa.”

³⁶ Bóó bee ntó ájwyá Jisós, áchyéé ji mmóó amí mamyáme, ³⁷ ne áké, “Mbógé nnó ólu Mfwa bóó Jus wáwálé, poó geme jyé.”

³⁸ Asá ntó ηwé ába né gekwa né mfaá mekpó Jisós. Asá wyéé áké, “Gé Mfwa bóó Jus na.”

³⁹ Muú ubée ama ayi áwómé ji ntó né gekwa ejí, alo manjwya ntó Jisós aké, “Pó ólu Muú yi Éswá akweré ji elá gefwa? Poó yé gémé jyé, oopoó esé ntó.”

⁴⁰ Ne ayifó ashulé ji yimbo ndo aké, “Wó ófóó fó Éswá? Ólu ntó mmú efwyale nkane mende yina. ⁴¹ Esé ne wó debó nsá né gabo ayi esé depyé, nkawú ne dégéne efwyale ewé. Ne mende yina apyé gabo wó.” ⁴² Ne ajóó ne Jisós aké, “Ata te me gébége óchwógé gbáre gefwa jyé.”

⁴³ Jisós áshuú ji meko aké, “Ngarege wó wáwálé nnó fina óbe nyé ne me né meló Éswá.”

Negboné Jisós

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jón 19:28-30)

⁴⁴ Kálánká éfyáneépeá eké ékwónége, ηméé enomé, gemmua gékwé né melo meko kpaá te kálánká elé. ⁴⁵ ηméé énomégé, ekat ewé ekaré metóó echa upe Éswá egyptalé ubaa úpeá. ⁴⁶ Eké éwyáge, Jisós alo mankálé kénké aké, “Nte mfyε geme ya né amú jyé.” Ajógé mbo, ashulé kwyakwya geféré h-ε-m metóó ekwé.

⁴⁷ Muú kpaá bóó bee ayi abó atené eféé, agégé genóó eyi gepyé, aféé Éswá aké, “Wáwálé, mende yina abó apyé gabo wó.” ⁴⁸ Gejamégé bóó abi abó áchomé éféé ápéle, ákeré upú bwó amu meso kpákpáré, mashu mme tóntó né genóó

eyigé ebwó ágené. ⁴⁹ Ajeé Jisós ako áténé tete ágene depó etiré na. Abifó alú andée abi abó átané Galilíi ákwólé ji.

Anii Jisós

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jón 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Mendefó abó alu, akamege Josef, atané né meló Arimatya né gebagé mewaa Judiya. Alu nyá muú ayi alu cho, ne abelege mabé Esowó. Abó agile gébé eyigé Esowó achwó gbáre gefwa jii. Yé élé alú ntó muú ama né geluágé ákpakpa bós Jus, apó nyá meko ama ne ebwó nnó áwá Jisós. ⁵² Nkane Jisós agboó, afé mbaá Palet, ajye gií nnó achyé ji genkwógé Jisós. ⁵³ Palet achyé gé ji ebwónyé, ajye féré genkwógé Jisós né mfaá gekwa, afyalé géji ne éshyé ndée, ajye ní mmu menome ewé abó áchomé te gachii mmu etaravé, ewé ála álu ganii muú wyé. ⁵⁴ Afyé ji mmu menome, nénde ákpomege mmyé nnó bií uwyaa ébwó ébi uló nkwale yimbo.

⁵⁵ Andée abi átane ne Jisós né Galilíi, ákwólé Josef ne ágé ntó menome ne áma ágé ntó nkane afyé ji né mmu. ⁵⁶ Akérégé meso né úpú bwó ákwyé mawee gébé ami malómáló ami awáage mewu muú.

Bií uwyaa bwó úkwónégé, ébwó ágbeé mmyé nkane ebé bwó élu.

24

Jisós akwilé né negbo

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jón 20:1-10)

¹ Bií mbe né uwyaa, andée bimbo ákpá mawee gébé ami ébwó ákwyé, dondo gemmuá mme áfé né menome ewé anii Jisós. ² Akwónégé wyé, áge nnó, ábogéné mme ntaá égbé éma eniné abó ákweré embú menome. ³ Ne gébégé ákpené mmu menome, ákelé genkwógé Atá Jisós áge wó, ⁴ ákwé tametame, áké apélé ágé bós makpó apéa ne mandée ayi áshwánege áténé ébwó nenkuné mmyé. ⁵ Éfó ekwó bwó metós, ámmo makpo mme. Bós bimbo ágií bwó áké, “Ndé enyú dékelege muú yi alú mebe né geluágé abi ágboó? ⁶ Apó fa, akwilé né negbo, atane. Tége genó eyigé ji agaré enyú gébége enyú delú né Galilíi.

⁷ “Abó aké, ‘Achyége nyé Maá Nte Mekwaá mbaá bós ubeé, áwóme nyé ji né gekwa, ne ekwónégé ndó eléé, akwilége nyé né negbo’.”

⁸ Andée bina áte unó bí Jisós abó ajós, ⁹ átané né menome áfé mangaré unó bi úpyé mbaá ángbá bií abi álaá áfyaneama, ne áma garé ntó ánkwolé Jisós ako. ¹⁰ Andée bimbo élé, Meri muú meló Magdala, ne Joana ne Meri ayi Mmá Jemsi chóncho ne andée abifó ntó, ágaré ángbá Jisós genó eyigé ébwó ágené. ¹¹ Ne ángbá ákamé wó, áse nnó élu gebyó. ¹² Yémba, Pita akwilé ka abó afé né menome, abyelé mme ape, ágé lé mandée áyi abó afyalé genkwógé Jisós. Ala meno mekpo fuú, ne akere meso mmu gepú jii.

Ágé Jisós né meti meló Emmaeus

(Mak 16:12-13)

¹³ Wyé bií bimbo, bós abi ákamé ne Jisós apéa, álya meló Jerosale ájye né maá meló ayi ákú Emmaeus. Neke nelu genógé *ñkpá neke ekénéama. ¹⁴ Ndeere ájyé, ádóo abya né depó deko etiré depyé. ¹⁵ Nkane ádóo abya ákéne ajye, Jisós atané ébwó né meso ne alo manké ne ébwó. ¹⁶ Yémba áge ji, ne ákaá fí nnó élé Jisós wó. ¹⁷ Jisós agii bwó aké, “Nde abya ayi enyú dékéne dédóo ne dembyó né matós enyú?”

Áténé nyámeé, mmyé meshwé meshwé. ¹⁸ Muú bwó ama, ayi ákú ji Klyopas agii ji aké,

“Wɔ mbi ne ɔlu menkɛɛ fá melɔ Jerosale ayi ɔlá kágé depɔ etiré depyé mboɔ ndɔ eyína?”¹⁹ Jisɔs agií aké, “Nde depɔ depyé?”

Ashuú ji meko aké, “Depɔ eti depyé mbaá mende yi akámege Jisɔs ayi muí Nasaret. Alu nyá gekpékpégé *Muí Ekpávɛ Ɛsɔwɔ. Ne apyɛ ukpékpé ufelekpá ne agarege nyá meko mejɔ Ɛsɔwɔ. Ɛsɔwɔ afɛé utɔɔ bií, yɛ bɔɔ ntɔ afɛé utɔɔ bií.²⁰ Yémbɔ anɔɔ baá abi ápyɛ upɛ Ɛsɔwɔ ne ákpakpa melɔ ágbare ji áchyeé nnɔ áwá ne áwɔ ji né gekwa.²¹ Ne esé debɔ débelé umɛé nnɔ ji ne Ɛsɔwɔ átome nnɔ achwɔ áféré bɔɔ Isrɛli né efwyale. Elé mbo ndɔ élé fi, eyi depɔ etiré na depyé.²² Ekwyá mbo wɔ, andée fɔ abi alú né geluágé sé ápyɛ esé dela meno mekpo fuú. Afɛ né menomé gejjéyégé bí.²³ Yémbɔ áge fɔ genkwógé Jisɔs wɔ, ne ákere meso, ágere esé nnɔ ebwɔ ábɔ áge makiénné Ɛsɔwɔ eké élé *ame gejjá, ágaré ebwɔ nnɔ Jisɔs alu mebe.²⁴ Bɔɔ bifɔ abi alú né geluágé esé afɛ né menome ne áge yéndégenɔ wyé nkane andée bimbo ábɔ ájɔɔ, yémbɔ ebwɔ áge Jisɔs wɔ.”

²⁵ Jisɔs aké ne ebwɔ, “Enyú dekenegɛ, matɔɔ nyú álú dembyɔ mankamé unɔ bi bɔɔ ekpávɛ Ɛsɔwɔ ásámé.²⁶ Enyú dekaá fɔ nnɔ Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa ábɔ mangé efwyale ne akpé mmu gefwa jí wɔ?”²⁷ Jisɔs alɔ mampyɛ nnɔ ebwɔ ákaá unɔ uko ebi ásámé átome ne ji né mmu nɔwe Ɛsɔwɔ, manlɔ né nɔwe ayi Mosis asamé, ɔkwóné né abi bɔɔ ekpávɛ Ɛsɔwɔ ntɔ ásámé.

²⁸ Wyé nkane ála kwɔkwólé ne melɔ ewé ebwɔ ábɔ ájyɛɛ, Jisɔs apyɛ eké achwɔ koó,²⁹ ebwɔ ágbé ji aké, “Bélé fá ne esé néndé bií ukoó, gemmua gélé chwɔ.” Akame, ne afɛ mámbelɛ né ebwɔ.³⁰ Gébégé ajwálé ka mányé menyéé ne ebwɔ, ábɔ ntɔ bred achyé matame mbaá Ɛsɔwɔ agyá achyé ebwɔ.

³¹ Ténéténé yimbɔ ame ákaá ebwɔ mekpo, ebwɔ ákaá nnɔ gé Jisɔs na. Ne eke ewyage aseé ebwɔ né ame.³² Alágé meso, aké ne ate, “Pɔ mane magyalé esé gébégé ábáne esé né meti agárege ese depɔ etiré déluú mmu nɔwe Ɛsɔwɔ?”

³³ Ténéténé yimbɔ, ákwilé, ákere meso né Jerosale, áge baá utɔɔ afyaneama choncho ne ánkwalé Jisɔs abifɔ.³⁴ Abi afyaneama áke, “Elú wáwálé, Ata akwilé né negbo, Simun agé ji mebe.”

³⁵ Abimbɔ ápeá ágaré ntɔ ebwɔ ewé ebɔ épyé né meti, ne gébége Jisɔs agyalé bred ne ebwɔ álé ká ji.

Jisɔs aleré mmyɛ mbaá ángbá bií

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jɔn 20:19-23; Anɔ 1:6-8)

³⁶ Gébégé ebwɔ álú garégé depɔ tí, Jisɔs jimbo akpe atené metɔ metɔ bwɔ aké, “Nesɔ nébɛ ne enyú.”

³⁷ Yémbɔ ebwɔ ábɔ efɔ, áferege nnɔ ebwɔ ágéne mbo le muí nefoó.³⁸ Jisɔs agií ebwɔ aké, “Nde mane magyálege enyú? Enyú debyɔme mbo ndé? ³⁹ Pégɛ amu ya, ne uká bá ne dekaá nnɔ élé me mboɔ. Tage menyammyɛ wa dewú ndere alú, muí nefoó ábɛé fɔ ne menyammyɛ ne ugoó nkane enyú degene mbo me.”

⁴⁰ Jisɔs ajógé mbo, aleré ebwɔ amu jíí ne majya jíí.⁴¹ Yémbɔ ákwé tametame mmu nechóchɔ né ákélégé fɔ mankamé. Efɛé mbo Jisɔs agií bwɔ aké, “Dewyáá menyéé fɔ fá manyé?”⁴² Ábɔ mboó meshuú ayi ábɔ átyé, áchyeé ji.⁴³ Ase anyé né mbe ushu bwɔ.

⁴⁴ Ake yé ne ebwɔ, “Genɔ eyigé enyú dégéne fina élé eyigémbɔ ngaré enyú gébégé debɔ déluú choncho. Nké unɔ uko ebi ábɔ ásámé átome ne me né mmu nɔwe Mosis ne abi bɔɔ ekpávɛ Ɛsɔwɔ ne ebi ásámé ntɔ né mmu nɔwe makwa Ɛsɔwɔ, úbɔ mambé wáwálé.”

⁴⁵ Ndere Jisɔs ajɔɔ mbo, anené ebwɔ defɔɔ nnɔ ákaá mekomejɔɔ ayi alú né mmu nɔwe Ɛsɔwɔ.⁴⁶ Ne ajɔɔ ne bwɔ aké, “Ábɔ ásá nnɔ, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa ábɔ mangé efwyale ne ágbɔ, ne ndɔ ekwónégé eléé, akwilege nyé né

negbo. ⁴⁷ Alo nyɛ né Jerosale ne ájyɛ né malo mako mangaré gé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́ né mabɔ́ mií nnó bɔ́ ákwɔ́ré matɔ́ bɔ́ ne Ɛsɔwɔ́ ajinte gabo bɔ́. ⁴⁸ Enyú delu bɔ́ bí degéné unó bina, ne debɔ́ mangaré bɔ́ ubi. ⁴⁹ Ntóme nyé enyú ɛhyɛ ewé nte wa abɔ́ anyémeno manchyɛ enyú. Yémbɔ́ jwólege fa né melɔ́ kpa ɛwé, kpaá té gébé gékwónege nyé ɛyigé uto bimbɔ́ utánege mfaánebuú uchwɔ́ enyú mmyɛ.”

*Jisɔs akwɔ́ afɛ́ mfaánebuú
(Mak 16:19-20; Anɔ́ 1:9-11)*

⁵⁰ Jisɔs ase ɛbɔ́ afɛ́ kwɔ́kwólé né melɔ́ Betani, ɛféé mbɔ́ abwɛé amu mfaá ajé ɛbɔ́. ⁵¹ Ndere ajéle ɛbɔ́, alya bɔ́ alo mankwɔ́ ajyɛ né mfaánebuú. ⁵² Ɛfɛmbɔ́, baá utɔ́ bi ál mamféé ji ne ákeré meso né Jerosale ne gejamé gé nechóchó. ⁵³ Ne yendégébé ájwólege mmu ɛcha upɛ Ɛsɔwɔ́, áfége Ɛsɔwɔ́.

Abya melóméló Jisós Kras ndere

JON

ásamé

Mekomejós ayi achwós ne genwá

¹ Gemegé nnó mme yina aló, mekomejós abó alú me. Mekomejós yimbó abó alu ne Esówa ne mekomejós yimbó abó alu Esówa. ² Abó alú mé ne Esówa té ula uló.

³ Unó uko ebi Esówa akwyé uké ne ji. Ji ábé dampó, mmbó yé geno gema gepó. ⁴ Mekomejós yimbó ne awyaa genwá. Ne genwá eyigémbó gelú lé genjgbó mbaá akwaá. ⁵ Genjgbó eyigémbó gegené né mmu gemmua, yémbó gemua gékágé kweré geji.

⁶ Esówa abó ato mende fó ayi ákuú ji nnó Jon, ⁷ Jon achwó ndere nte, mangaré akwaá genó eyigé genjgbó eyigémbó gelú, nnó ebwó awú áfyéé metóó ne geji. ⁸ Jimbós apófó genjgbó eyigémbó, achwó lé nkane nte mampye akwaá ákaá genjgbó eyigémbó. ⁹ Genjgbó eyigé wáwálé, eyi gegené mbaá yéndemuú, gebó gechwó fa né mme.

¹⁰ Ji abó alú fa mme, ne yé élé mme ayi Esówa akwyé akéné ne ji, bós mme akaá fó ji wó. ¹¹ Ji achwó né meló wuú, bós meló wuú ásé fó ji wó. ¹² Yémbó bós ako abi ásélé ji, áfyéé matóó ne ji, áchyéé ebwó ebwónyé mambe baá Esówa. ¹³ Gefós eyigé ábyéné ebwó, gepófó ndere akwaá ábyene baá. Ne epófó ntó ndere akwaá ákelegé, epófó ntó ndere nte akelege. Nebyene bwó netane mbaá Esówa.

¹⁴ Mekomejós yimbó, abwólé mekwaá, ajwóle fa mme ne ese, alere galógáló ayi apwó amu ne ajógé depó etire delú wáwálé. Degé enoge ewé ji awyaa, ewé ji aséle mbaá Nte wuú ndere danchi Maá.

¹⁵ Jon agarege bós geno eyigé ji agene getóme ne Jisós, ajógé kenke aké, “Gegé muú ayi njógé nya nnó, ‘Ji ayi achwó mbó me meso apwó me, néndé gemegé nnó ábyé me, ji abó alu mé.’”

¹⁶ Ne gétúgé galógáló wuú apye ese ako debó nebo matimati. ¹⁷ Mabé Esówa aké ne Mosis yémbó galógáló ne wáwálé áke ne Jisós Kras. ¹⁸ Yé muú ama ayi agene me Esówa apó ekose danchi maá wuú. Ji alu ntó eke Esówa. Ji ayi alu fí ne nte wuú ne apye bós akaá gefós eyigé nte alu.

Mekomejós ayi Jon menwyaá bós manad Esówa dgarege (Mat 3:1-12; Luk 3:1-18)

¹⁹ Akpakpa bós Jus né Jerosale áto ámpyéé upe Esówa ne ámpoó ámpyéé upe Esówa nnó áchwó ágií Jon nnó ji alú waá? Agigé mbó,

²⁰ Jon ashya fó mangaré ebwó wáwálé wó. Ge na ne ji agare, aké “Me mpófó Muú yi Esówa akweré ji elá gefwa.”

²¹ Agí ji áké, “Ne wó ólu waá? Nnó wó ólu élé Elija.” Ne Jon ashúú ebwó meko aké, “Ngba me mpó.” Ama ágií ji áké, “Nnó wó ólu muú ekpávé Esówa?” Ama ashúú ebwó meko aké, “Ngba.”

²² Aké, “Wó ólu waá yéé, shúú esé meko ayi deyye garé bós abi atomé esé. Wó mbós óké ólu waá?”

²³ Ne Jon ashúú ebwó meko aké, “Me nlu meko muú fó ayi ábéne né mashwone nnó, nyage meti Ata ébe cho; mbó ne Asaya muú ekpávé Esówa abó ajóó.”

²⁴ Bɔ́ dentɔ́ bina álu ntó ekwɔ́ bɔ́ Farasi, ²⁵ Ne ágíí Jón áké, “Ulannó wɔ́ ɔ́wyagé bɔ́ manaá Ɛsɔ́wɔ́ mbɔ́gɛ ɔ́pɔ́fɔ́ Muú yi Ɛsɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa, yé elé Elíja yé ebé elé muú ekpávé Ɛsɔ́wɔ́ ayi abɔ́ agare nnó achwɔ́?”

²⁶ Jón ashuú ebwɔ́ meko aké, “Me, nwyage enyú ne manaá Ɛsɔ́wɔ́ mamímamí, yémbɔ́ muú fɔ́ alú fa metɔ́ metɔ́ enyú ayi delá kágé ji. ²⁷ Achwɔ́ mbɔ́ me meso, me nkwané yé muú ayi akágé manyí unó uka ebíí wɔ́.”

²⁸ Unó bi na uko upye né melo Betani né egbé ebéé Jodan mbaá Jón awyagé bɔ́ manaá Ɛsɔ́wɔ́.

Jisɔ́s alu maá egɔ́nme Ɛsɔ́wɔ́

²⁹ Bii uyyagé Jón agé ndere Jisɔ́s achwɔ́ eta wuú, aké, “Gegé maá egɔ́nme Ɛsɔ́wɔ́ ayi akpáné gabo akwaá fa mme. ³⁰ Ji ne me mbɔ́ njɔ́ge ntome ne ji nnó, ‘Muú fɔ́ achwɔ́ mbɔ́ me meso ayi apwɔ́ me néndé gemége nnó ábyé me ji abɔ́ alu mé.’ ³¹ Me mbɔ́, mbɔ́ nkaá fɔ́ ji wɔ́. Yémbɔ́ ula bi me nwyagé bɔ́ manaá Ɛsɔ́wɔ́ úlú elé mampye bɔ́ Isrélí akaá ji.”

³² Ne Jón agaré bɔ́ geno eyigé ji agene, aké, “Ngé Mendoó Ukpea ndere etané mfaánebuú eké gepwine echwɔ́ téné ji mmye. ³³ Me mbɔ́, nkaá fɔ́ ji wɔ́, yémbɔ́ muú ayi atómé me nnó nwyaá bɔ́ manaá agaré me aké, ‘Muú ayi ɔ́gené Mendoó Ukpea ɛ́shúlege etané ji mmye, ji yi mbɔ́ ne alú muú ayi awyagé bɔ́ ne Mendoó Ukpea.’ ³⁴ Me ngé ndere ppyembɔ́ ne Jisɔ́s, ne ngarege enyú nnó ji alú Maá Ɛsɔ́wɔ́.”

Baá utɔ́ abi Jisɔ́s abɔ́ mbɛ akui

³⁵ Bii ebifɔ́ uyyagé, Jón ama atené eféé ne baá utɔ́ bii apee. ³⁶ Ndere agéne Jisɔ́s akene ajye, ajɔ́ ne baá utɔ́ bii aké, “Gégé maá egɔ́nme gepégé Ɛsɔ́wɔ́ mbɔ́.”

³⁷ Ne baá utɔ́ bii bimbɔ́ apeá áwúgɛ ndere Jón ajɔ́ mbɔ́, ákwólé Jisɔ́s. ³⁸ Jisɔ́s ábwólégé ushu meso agé ebwɔ́ ndere akwólégé ji, ágíí ebwɔ́ aké, “Enyú dekelégé ndé?” Ebwɔ́ aké ne ji “Rabi wɔ́ ɔ́wɔ́lege efɔ́” (Ula Rabi utene nnó menleré).

³⁹ Aké ne ebwɔ́, “Chwɔ́ge dégé mbaá ayi me njwɔ́lege.” Ebwɔ́ ákwólé yé ji ájye gé mbaá awu, alá ewú ábelé ne ji bii bimbɔ́. Gébé eyigémbɔ́ gébɔ́ gélú kálánká eni né nkwalé.

⁴⁰ Ne baá utɔ́ bina apeá abi áwuú ndere Jón ajɔ́ ákwólé Jisɔ́s, ama ele Andru menjmo Simun Pita. ⁴¹ Andru abɔ́ mbɛ akelé menjmo wuú Simun. Agégé ji, agaré ji aké, “Ɛsé degé Muú yi Ɛsɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa.” Mabɔ́ ami na, malu wye mabɔ́ mami mamaá ne Kras. ⁴² Asé yé Simun afé mbaá Jisɔ́s ne Jisɔ́s apé ji domeé, aké, “Wɔ́ ɔ́kamege Simun maá Jón, akui nye ntó wɔ́ nnó Sefas.” Sefas alu wye mabɔ́ mami mamaá ne Pita. (Ula Pita utene nnó etárávé.)

Jisɔ́s akú Filip ne Nataniél

⁴³ Bii ebifɔ́ uyyagé, Jisɔ́s akpome mmye manjye Galilí, ndere ajyeyé agé Filip, ajɔ́ ne ji aké, “Kwólé me.”

⁴⁴ Filip ntó atané Betsada maá melo ayi Andru ebwɔ́ ne Pita atane wye. ⁴⁵ Filip akéle Nataniél. Agégé ji, agaré ji aké, “Ɛsé dégé muú ayi Mosis asamé né mabé atome ne ji ne bɔ́ ekpávé Ɛsɔ́wɔ́ ntó ásá ato ne ji. Alu Jisɔ́s muú Nasaret maá Josef.”

⁴⁶ Nataniél akale aké, “Ɛ é! Genó gelógéló ntó gétánege né Nasaret.” Filip aké, “Chwɔ́ kpa ame jye ɔ́gé.”

⁴⁷ Jisɔ́s agégé ndere Nataniél achwɔ́ eta wuú, aké, “Gé maá Isrélí ayi wáwálé na. abwólége fɔ́ dembwólé.”

¹⁹ Jisṣas ashuú ebwṣ meko aké, “Muúgέ echa upe ewéna, nselé ndṣ eléé mpye ewú ekere meso ndere ebṣ elu”.

²⁰ Bṣṣ bimbṣ aké, “Oké ndeé? Echa upe ewé, eselé esé usaá ηme upeá meso ekené mantené, ne wṣ oké ṣselé ndṣ eléé mantené ewú?” ²¹ Yémbṣ echa upe ewé Jisṣas ajṣṣ mbṣ, ató elé ne menyammye wuú jimbṣṣ. ²² Jisṣas akwilégé né negbo, baá utṣṣ bíí áte nnó ji abṣ ajṣṣ mé mechwṣ ewé. Akamé ne genó eyigé ηwe Esṣwṣ ajṣṣ ne eyigé Jisṣas ajṣṣ.

Jisṣas akad genó eyi gélu né metṣṣ akwaá

²³ Ne gébégé Jisṣas alú né Jerosale anyeé epaá koó upú, apye gejamégé bṣṣ áfyéé matṣṣ ne ji gétúgέ ufṣṣ unó ne ufélekpa ebi ji apyeé. ²⁴ Yémbṣ Jisṣas afyéé fṣ matṣṣ ne ebwṣ wṣ, néndé akaá ndere mekwaá alú. ²⁵ Epṣṣé ewé muú agarégé ji néndé jimbṣṣ akaá mé genó eyi gélu mekwaá metṣṣ.

3

Jisṣas ne Nikodemus

¹ Muú kpaá bṣṣ Jus fṣ abṣ alú, ayi ákuú ji Nikodemus. Alú muú ekwṣ bṣṣ Farasi. ² Mende yimbṣ achwṣ bané Jisṣas ne utuú, ajṣṣ ne ji aké, “Ménleré esé dékaá nnó Esṣwṣ ne atómé wṣ, néndé muú fṣ akágé pye unó bi wṣ ṣpyéé, mbṣgé Esṣwṣ alá pṣ ne ji.”

³ Ne Jisṣas ashuú ji meko aké, “Ngarégé wṣ wáwálé nnó, mbṣgé alá ábyé muú mambye ayi meke wṣ, agene fṣ gefwa eyigé Esṣwṣ ágbárege.”

⁴ Ajṣṣgé mbṣ, Nikodemus agíí ji aké, “Muú akwṣgé mbṣ mé ukóó, ápyeé mbṣ nnó ne ámá ábyé ji?” nno amage kpe né mmu une mma wuú ábyé jí?

⁵ Jisṣas ashuú ji meko aké, “Ngarégé wṣ wáwálé nnó mbṣgé alá ábyeé muú nebyeé né manaá ne Mendoó wṣ, anyeé fṣ gefwage Esṣwṣ. ⁶ Mekwaá abyene ele nte mekwaá, Mendoó ntó ebyene elé Mendoó. ⁷ Ekágé alá meno mekpo fuú, elé njṣṣ ne wṣ nnó, abṣ mambyé muú mambyé ayi meke. ⁸ Mbyo amyé yéndé mbaá ayi akelégé, muú awuú gewya jíí, yémbṣ akágé fṣ mbaá ayi atané ne mbaá ayi ajye. Wyémbṣ ntó ne elu ne muú ayi ábyéne ji né Mendoó. Muu ákaáge gare fṣ ndere Mendoó ebyene Mendoó.”

⁹ Nikodemus awúgέ mbṣ, agíí Jisṣas aké, “Ewéna ebeé mbṣ nnó?” ¹⁰ Jisṣas ashuú ji meko aké, “Wṣ olú gekpékpégé menleré bṣṣ Isrelí nnó okágé unó bi?” ¹¹ Ngaregé wṣ wáwálé nnó, esé deṣṣṣge depṣ etiré dékágé, ne dégarage unó bi esé dégéne, yémbṣ enyú dékelege fṣ manwú. ¹² Ngarege enyú unó bi upye fa mme enyú dékámégé, nnó ngare enyú ebi upyéé né mfaánebuú ne dékámégé? ¹³ Yé muú ayi akwṣmé mé ájyeé né mfaánebuú apṣ, ekosé wye Maá Nte Mekwaá ne atané mfaánebuú achwṣṣ fa mme. ¹⁴ Ndere Mosis abweé nyá nmyṣ né mashwṣne wyémbṣ ntó ne abṣṣ mambwe Maá Nte Mekwaá né mfaá ¹⁵ Ne yéndémuú ayi áfyéé metṣṣ ne ji, abṣ genwá eyi gélagé byé.

¹⁶ Esṣwṣ abṣ gejeé ne bṣṣ mme, nkáwú ne atómé danchi maá wuú nnó yéndémuú ayi áfyéé metṣṣ ne ji, anomé fṣ mme detu, abṣ genwá eyi gélagé byé. ¹⁷ Esṣwṣ átṣṣ fṣ Maá wuú fa mme nnó áchwṣ ágare nnó bṣṣ mme ákwe mpa wṣ. Ató lé ji nnó áchwṣ áfere ebwṣ né efwyale gabo. ¹⁸ Yéndémuú ayi áfyéé metṣṣ ne ji akwene fṣ mpa, yémbṣ muú ayi alá áfyéé metṣṣ ne ji wṣ akwe mé mpa néndé áfyéé fṣ metṣṣ ne danchi Maá Esṣwṣ wṣ. ¹⁹ Gé na ne mpa ayi mbṣ abeé nye. Genṣṣṣ géchwṣ fa mme, yémbṣ bṣṣ ágbṣṣṣ ne gemua ápwṣ genṣṣṣ néndé unó bi ebwṣ abṣ ápye ulómé fṣ. ²⁰ Ne yéndémuú ayi apyéé gabo akíí fṣ genṣṣṣ, ne akélgé fṣ manchwṣ né genṣṣṣ nnó ekágé gabo wuú agéné.

21 Yémbò muú ayi apyée galógáló, achwáó né genjgbó, nnó galógáló wuú agéné ágé nnó ji apyée ndere Esòwò akélege.

Jon menwyad bɔ́ɔ manaá Esòwò agaré ndere Jisòs alu

22 Ewyágé Jisòs ne baá utáó bií alyaa Jerosale, áfé né gebagé mewaá Judiya ábelé ewú mboó ndò awyagé bɔ́ɔ manaá Esòwò. 23 Né gébé eyigémbò, Jon menwyaá bɔ́ɔ manaá Esòwò abó awyagé ntó bɔ́ɔ manaá Esòwò né melò Enòn ewé elú kwókwólé ne melò Salim, élé manaá malú ewú dɔ́ɔ. Bɔ́ɔ ájye eta wuú awyagé ebwó manaá Esòwò. 24 (Né gébé eyigémbò, abó álú danfyé Jon né denò.) 25 Ewyágé muú Jus fɔ́ aló manye mbeé ne baá utáó Jon, gétúgé gefɔ́ɔ eyigé muú abɔ́ɔ manshwóné mmye ne ábé pópó né mbe ushu Esòwò. 26 Ne baá utáó Jon achwó eta wuú agaré ji aké, “Ménleré, mende ayi nyá ɔ́bɔ́ ɔ́lu ne ji né egbé ebéé Jodan ewé né, ayi ɔ́bɔ́ ɔ́garege bɔ́ɔ gétú jíí, alú mbò fa ne bɔ́ɔ ako ájye eta wuú awyagé ebwó manaá Esòwò.”

27 Ajɔ́ɔgé mbò, Jon ashuú ebwó meko aké, “Muú fɔ́ akágé bɔ́ genó ekose nno Esòwò achyége ji geji. 28 Enyú ambɔ́ɔ délú bɔ́ ntésé ba gébégé ngaré nnó, ‘Me mpó fɔ́ Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa. Esòwò atò me nnó mbó mbe ne ji.’ 29 Menò neba ne awyaa mendée neba, yémbò mejeé menò neba, muú ajwálege awuú meko menò neba, abéé ne nechóhó gétúgé meko menò neba ayi ji awuú. Nechónchó enina nelú ena, ne nana metáó egɔ́ɔ me gétúgé mende yina. 30 Ji abó mankwó ñgó, me mbó magbó gelú.”

31 “Muú yi atané mfaánebuú aŋea geme apwò bɔ́ɔ ako. Muú mme, abyé wye muú mme ne ajɔ́ɔgé lé depò ndere bɔ́ɔ mme ajɔ́ɔge. Ji ayi atané mfaánbeuú apwò bɔ́ɔ ako. 32 Ji agarege unó bi ji awuú ne ebi agéne, yémbò yé muú yi akamege meko wuú apó. 33 Yéndémuú ayi akámege meko mejóó wuú alerege nnó genó eyigé Esòwò ajɔ́ɔ gelú wáwálé. 34 Ne muú yi Esòwò atómé, ajɔ́ɔgé élé depòré Esòwò néndé Esòwò achyége ji uto Mendoó wuú byagébyágé. 35 Nte agboó ne Maá, ne afyé ji unó uko né amu. 36 Ne yéndémuú ayi áfyéé metáó ne Maá yimbò, awyaa genwá eyi gélágé byé. Yémbò, yéndémuú ayi atóó mekpo mamfyé metáó ne ji agéné fɔ́ genwá eyigémbò, metáó usóó Esòwò elu ne muú yimbò te kwyákwyá.”

4

1 Ekwó bɔ́ɔ Farasi áwú nnó bɔ́ɔ abi ajyee mbaa Jisòs, ji awyage ebwó manaá Esòwò aja apwò abi ajyee mbaa Jon. 2 Yembò wáwálé alú nnó Jisòs jimbo awyágé fɔ́ bɔ́ɔ manaá Esòwò, élé baá utáó bií ne áwyáge. 3 Ne Jisòs awúgé nnó bɔ́ɔ Farasi áwú nnó bɔ́ɔ abi áchwáó eta wuú aja apwò abi Jon, alyaa Judiya akéré meso né Galilíí, 4 abó mankoó wye né gebage mewaá Samariya ne áfé né gebagé mewaá Galilíí.

5 Akwónégé né gebagé mewaá Samariya akwóné melò ewé ákuú nnó Sikar. Sikar alú kwókwólé ne melú mme ewé Jakób abó achyée maá wuú Josef. 6 Embu manaá ewé Jakób abó áchomé elú ntó efeé. Jisòs ákége ápwagé, ajye jwólé wye. Gébé gélú kalanjá éfyánépeá ne ñwómese eyigé Jisòs akwóné né mbaa yimbò.

7 Eké ewyáge, mendée Samariya fɔ́ achwó efeé manchwé manaá. Jisòs ajɔ́ɔ ne ji aké, “Chyéé me manaá nyú.” 8 Gébé eyigémbò, baá utáó bií áfé né melò manjye na menyéé.

9 Mendée Samariya yimbo aké, ne ji “Wò olú muú Jus, me nlú muú Samariya, epyémbò nnó ne ogií me manaá manyú?” Ajóó mbò néndé bós Jus ne bós Samariya átuúgé fò. *

10 Jisàs ashúú ji meko aké, “Wò òbò akaá mbò ehye ewé Èsòwò achyégé ne gefógé muú ayi agií mbò wò manaá, mbò ogií ji, ne ji abó achyégé wò manaá ami machyége geṅwá.”

11 Mendée yimbo ajóó ne ji aké, “Ata òpó ne genó manchwé manaá, ne embu manaá ewéna egomé. Òpyéé mbò nnó ne ogé manaá ami machyégé geṅwá?”

12 Nnó wò òṅeá gemé òpwo gekwenege nte sé Jakòb muú áchomé esé embu manaá ewéna? Èwé jimbò, baá bií ne utú bií anyuú manaá wye.”

13 Jisàs aké ne ji, “Yéndémuú ayi anyú manaá amina, mmwólé manaá emágé pye ji, 14 yémbò, yéndémuú ayi anyuú manaá ami me nchyége nye, mmwólé manaá emágé pye sé ji te kwyakwya. Ne manaá ami me nchyége ji, mabwólége nye mala eta wuú eké embu nnyi ewé etanege manaá ami machyége geṅwá eyi gélágé byé.”

15 Mendée yimbo aké, “Ata chyéé me manaá amimbò nnó mmwólé manaá epyégé sé me, ne nnó nchwóge sé fa manchwé manaá.”

16 Jisàs ajóó ne ji, aké, “Chó kuú menò wye enyú déchwó.”

17 Ne mendée yimbo ashúú ji meko aké, “Me mmpò ne menò”,

Jisàs aké, “Wò olú cho ndere oké òpó ne menò, 18 néndé òbò òbá mé anò ata, ne ayi olú mbò ne ji nana, apó fò menò wye. Genó eyigé wò òjòó mbò gélú wáwálé.”

19 Mendée yimbo ajóó ne ji aké, “Ata elúmbò eké wò olú muú ekpávè Èsòwò.

20 Ukwene ante sé abó ánógé Èsòwò né mekwè ewéna, yémbò enyú bós Jus deké ánógé elé Èsòwò né melo Jerosale.”

21 Jisàs ajóó ne ji aké, “Kámé genó eyigé me njóógé, gébé gechwó nye eyigé enyú delá nógé sé Èsòwò fa né mekwè ewéna, yéé ebéle né Jerosale. 22 Enyú bós Samariya dénogé genó eyigé delá kaágé, esé bós Jus dénogé genó eyigé dékaágé néndé muú ayi áferege akwaa né efwyale gabo atanegé nye elé né mbaá bós Jus. 23 Yémbò gébé gechwó, ne géchwó mé, eyige bós abi anógé Nte se wáwálé anogé nye ji né gefóó eyi gelu wáwálé ndere Mendoó Èsòwò elerege. Gé ufóó bós abi Èsòwò akélege nnó ánógé ji mbò. 24 Èsòwò alú Mendoó ne bós abi anógé ji abó manógé ji né gefóó eyi gelu wáwálé ndere Mendoó Èsòwò elerege.”

25 Ne mendée yimbo aké, “Nkaá nnó Muú yi Èsòwò akweré ji elá gefwa, ayi akuú ji Kras achwó, gébégé achwógé agarege nye esé yéndégenó chánéné.”

26 Jisàs agaré yé ji aké, “Me yi njóge mbò nlu ji awu.”

27 Eké ewyágé baá utóó Jisàs áchwó; ne alá menò mekpo fuú nkane ágéné ji ajóóge mejóó ne mendée yémbò yé muú ayi agií ji nnó òkelege ndé, yé ebé elé nnó ulannó òjóóge mejóó ne mendée yina apò.

28 Mendée yimbo alyaá yé ñkwó manaá wuú efee afé né melo ajye gáré bós aké, 29 “Chwóge dégé mende ayi agaré me yéndégenó eyige me mbò mpyéé. Nnó ji ne alu Muú yi Èsòwò akweré ji elá gefwa?” 30 Ne bós átané né melo ájyéé gé Jisàs.

31 Né gébé eyigé mendée yimbo ajyee né melo, baá utóó Jisàs akpeáge ji aké, “Ménleré nyé menyéé.”

* 4:9 Elú wáwálé nnó: Bós Jus átúgé fò ne bós Samariya néndé gébé eyigé bós Asariya amyéé be ápwáó bós Isrelí, ákpa ebwó áfe ndere afwe. Ne abi alá né gebagé mewaa Samariya ába bós abi alá pó fò bós Jus. Ndere elúmbò, bò Jus bifo abi alá né gebagé mewaa Judiya, áse nnó ebwó ápo pópó né mbe ushu Èsòwò.

³² Yémbò Jisàs ajóó ne ébwò aké, “Me nwya menyéé manyé ayi enyú délá kaá wó.”

³³ Ajóógé mbò, baá utóó bíí ájóó ne até aké, “Nnó muú fò achwó jí ne menyéé?”

³⁴ Ndere ájóógé mbò, Jisàs aké, “Menyéé wa alú élé mampye genó eyigé muú ayi atómé me akélege ne mampye utóó bíí nnéré chánchá. ³⁵ Pó enyú déjóóge na nnó, ‘Éla amfaá ani ne mbwé ákwóné mamferé?’ Yémbò me ngarege enyú nnó bwege amé dépe makóó, mbwe akwóné mé mamferé. ³⁶ Ye nana muú ayi aférégè mbwé abóó nsa wuú ne anywerege mbwé yimbó ne mbwé yimbó ele genwá eyi gélagé byé. Ebégé mbò, mepené ne memferé ábéé ne nechóchó chónchó. ³⁷ Epyégémbò, nekanemejóó eniné ajóó nnó, ‘Mepené apégé, memferé aféré’ nelú wáwálé. ³⁸ Me ntó enyú nnó déjyéé déféré mbwé né mekóó éwé enyú délá dépéé mbwé wye wó. Bóó ábi chá ápye utóó, enyú débó nsá né utóó bwó.”

Gejamégé bóó Samariya áfyé metóó ne Jisàs

³⁹ Né gébé eyigémbò gejamégé bóó Samariya, áfyé metóó ne Jisàs gétúgé genó eyigé mendée yimbó agaré ébwó nnó, “Agaré me yéndégenó eyigé mbó mpyéé.” ⁴⁰ Bóó Samariya bimbó, ágégé Jisàs, áné jí mmye nnó ajwólé ne ébwó, né Jisàs abelé ne ébwó ndó epeá.

⁴¹ Né mboó ndó eyimbó, gejamégé bóó ama áfyé metóó ne Jisàs gétúgé mekomejóó ayi jí agaré. ⁴² Ne ájóó ne mendée yimbó aké, “Ésè défyéé metóó ne Jisàs nana epósé gétúgé mekomejóó ayi agaré esé néndé esé ambóó déwú ne dékaá nnó jí alu Mepoó bóó mme wáwálé.”

Jisàs apyéé maá muú kpaá góména atóó

⁴³ Ndó yimbó epea ekógé, Jisàs alyaa melo Samariya afé né Galilí. ⁴⁴ Jisàs jimbóó abó ajóó mé aké, “Muú ekpávè Éswó apó ne énogé né melo wuú.”

⁴⁵ Akwónégé né Galilí bóó melo Galilí ásé jí amu apeá néndé ébwó ágé yéndégenó eyigé jí apyéé né Jerosale gébégé epaá koó upú. Elé ébwó ntó ábó alú wye.

⁴⁶ Ne Jisàs ama ajyéé né melo Kana ewé jí abó apyéé manaá mábwólé mmóó né gebagé mewaa Galilí. Ne muú kpaá góména fò abó alú né melo Kapanom ayi maá wuú abó amée. ⁴⁷ Mende yimbó awúgé nnó Jisàs atané melo Judiya achwó né Galilí, ajyéé ne jí mmye nnó áchwó ápyéé maá wuú ayi amée alá magbómagbó atóó.

⁴⁸ Ne Jisàs ajóó yé ne jí aké, “Me nlá mpyé gepógé ufélékpá ebi ulérege utó Éswó wó, enyú défyéé fò matóó ne me.”

⁴⁹ Ajóógé mbò, muú kpaá yimbó aké, “Ata chwó déjyéé ekágé maá wa agbó.”

⁵⁰ Ne Jisàs ajóó ne jí aké, “Chó maá wye atoge nye.”

Ne mende yimbó akamé ne mekomejóó ayi Jisàs ajóó mbò, afé. ⁵¹ Ndere mende yimbó ajyéé, baá défwé bíí átuú ne jí né meti, agaré jí aké, “Maá wye alu mebe.” ⁵² Ne mende yimbó agií ébwó gébé eyigé maá yimbó atóó. Aké, “Gefwene yimbó gébyé jí mmye njuna né kalanjá ama.”

⁵³ Agarégé jí mbò, ate nnó élé wye né gébé eyigémbò ne Jisàs abó ajóó ne jí nnó, “Maá wye atógé nye.” Ndere epyéémbò mende yimbó ne ula gepú bíí uko áfyé metóó ne Jisàs.

⁵⁴ Gé ndó ayi agbéé manjáne apea ayi Jisàs aléré gepógé ufélékpá né Galilí gébégé atané né Judiya.

¹ Ndófó ekógé, Jisós alyaa Galilií akwó afé né Jerosale manjye nyé epaa bós Jus fó. ² Né melo Jerosale, géntoógé manaá fó gélú wye eyigé anó geji nebo agbá ata, Kwókwólé ne menombi ewé magóñme ákóge wye. Akuu geji né mejós Hibru nnó Betsata. ³ Gejamégé bós abi amée, ájwólége wye. Abi ame nónómé, ubwéré, ne abi amée unchanchi. Agile nnó Nnyi nebulé. ⁴ Ekiénné Esono fó echwós, gébégébé ebúlege géntoógé manaá Eyimbo. Ne muú ayi ábós mbé ashúlége né mmu manaá mimbo, yéndé nemée eniné ji amée nebyéé. * ⁵ Mende fónó ayi abó amée né añme esaá meso nekuúneléé abó alu eféé. ⁶ Jisós agégé ji ndere álú eféé bélé, akaá nnó amée mé né gejamégé añme. Agii ji aké, “Ókèlege nemée nyéé nebyéé?”

⁷ Mende yimbo ashuu ji meko aké, “Ata, mpó ne muú ayi akpané me afyéé né mmu gentoó eyigémbó gébége nnyi nébulégé. Yéndégébé nkulégé manjye, muú yicha abó mbé.”

⁸ Ajóógé mbó, Jisós aké ne ji, “Kwilé ka, pwi gebó jyé, oyye mmu.” ⁹ Ne ténéténé ayi Jisós ajós mbó mende yimbo atóó, akwilé ka, apwi gebó jíí akene.

Mechó ewéna epyé né bíí uwyaa bós Jus. ¹⁰ Epyégémbó, ákprakpa bós Jus ájóó ne mende yi atóó mbó aké, “Fina élé bíí uwyaa, ne ebé sé ekamé fó nnó muú akpá gébo né bíí uwyaa wó.”

¹¹ Ne mende yimbo ashuu ébwó meko aké, “Muú ayi apye me ntoó ne agaré me nnó nkpá gébo ya nke nnye.”

¹² Akprakpa bimbo, agii ji aké, “Ndé muú awú agaré wó nnó akpá gébo jye okené?”

¹³ Mende yimbo akagé sé muú ayi apye ji atóó, néndé gejamégé bós abó alú eféé, ne Jisós akpe né mpú bwó.

¹⁴ Ewyagé Jisós ama agé ji né mmu echa upe Esono, ajós ne ji aké, “Gé, nana otóó, opyégé sé gabo, ékágé mechó kpáa eshúllí wó mmye.” ¹⁵ Ne mende yimbo ajye garé yé ákprakpa bós Jus bimbo nnó élé Jisós ne abó apyéé ji atóó.

¹⁶ Eféé mbó ne ákprakpa bós Jus álóó manchyege Jisós efwyale gétúgé ji apyéé muú atóó né bíí uwyaa. ¹⁷ Jisós ajós ne ébwó aké, “Nte wa apye utós yéndégébé, mentó mbó mampyege utós.”

¹⁸ Ajóógé mbó, matós ásó ákprakpa bós Jus kpáa, ányéméno nnó ábó manwá ji. Néndé ji akwé fó ebé bíí uwyaa ewú ewú wó, amée ntó mmye ne Esono gétúgé ajós nnó Esono alú nte wuu.

Jisós awya utó manchyéé genwá ne mansó mpa

¹⁹ Jisós ajós ne ébwó aké, “Me ngaré enyú wáwálé nnó me Maá nténége fó ushu ushu ba mampye genó, ekosé unó bi me ngéne Nte wa apyéé ne me ntó mpye néndé yéndégenó eyigé Nte apye, geji ntó ne Maá apyéé. ²⁰ Elé Nte agboó ne me Maá alérege me unó uko ebi jimboós apyéé. Ne amágé lére nye me ukpékpé unó bi upwós bina. Ne enyú délaa nye mano mekpo fuú. ²¹ Ne wye ndere Nte apye bós abi agboó ákwilege ne negbo, achye ébwó genwá, mbántó ne Maá achyége genwá mbaa yéndémuú ayi ji Nte akélege. ²² Ne yé muú ayi Nte wa asóó mpa wuu apó. Yémbó achye mé Maá wuu utó nnó nsógé mpa bós akó. ²³ Nnó bós ako ánogé Maá wye ndere ánogé Nte. Muú ayi álá ánogé Maá wó, ebyennó ánogé fó ntó Nte muú atómé ji.

²⁴ “Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndémuú yi awuu mekomejóó wa ayina, ne áfyéé metós ne muú ayi atómé me, awya genwá eyi géláge byé. Muú yimbo ntó akpéné fó unós mpa, atané me né meti negbo akpe né meti genwá. ²⁵ Ngarége enyú wáwálé nnó gébé géchwós, ne géchwó mé eyigé bós abí álú

* **5:4** Elú wáwálé nnó: Malo ani yina, apó né ukwéne bó ñwe.

ne meti negboó awuú nyε meko Maá Εσωω. Ne boó abi awuú ne áfyεé metáó ne ji, ákerege nyé né meti genwá. ²⁶ Ndere Nte wa jimbó alú menchyeé genwá mbóntó ne ji apye me Maá wuú nnó mbé menchyeé genwá. ²⁷ Ne achyeé me Maá wuú uto mansó mpa akwaá, néndé melú Maá Nte Mekwaá.

²⁸ “Ékágé délá mano mekpo fuú gétúgé mechó ewé. Gébé géchwóó eyigé áwuú boó abi álú né mmu manome áwuú nyε mekomejóó Maá Nte Mekwaá ²⁹ Awúgé átánege nyε mmu manome. Abi ápyεé unó bi Εσωω ákélege, ákwilége nyε ákpe né genwá eyi gélágé byεé. Ne abi ápyεé gabo ákwilége nyε ákpe né unó mpa. ³⁰ Nkágé téne fó ushu ushu ba mpyε genó. Nkane Nte wa agárege me mbóntó ne nsóó mpa. Ne gefóó eyigé me nsóó mpa gelú cho, néndé nkelege lé mampye genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó mpyε, epóó ndere me nkélege mampye.

Bó ntεse Jisós

³¹ “Mbógé me mbóó nke ngarege boó depó etiré détome ne uto ba ebyénnó unó bi me ngarege mbó ulú detú. ³² Muú fó ntó alú ayi alú ntésé wa, ne nkaá nnó unó bi ji agarege átóme ne me, ulú wáwálé. ³³ Enyú detó nyá boó dentóó mbaá Jon menwyaá boó manaá Εσωω, ne ji agaré enyú wáwálé gefógé muú ayi me nlú. ³⁴ Me nkelege fó nnó boó ákaá gefógé muú ayi me nlu. Me njógé mbó ntome ne Jon, nkelege élé nnó enyú dewu nnó ékágé dekwe mpa Εσωω. ³⁵ Ji Jon abó alú éké εtulekanj ewé éluú égénege. Ne mboó gébé fó enyú debó désé gengbó jii ne nechóchó. ³⁶ Me nwyá unó bi úlεrege gefógé muú ayi me nlú, ebi njea upwó ebi Jon ágaré. Elé wye utóó ubi, ebi Nte wa afyεé me né amu nnó nnéré, ubi ne mpyéε. Ne ubi ne úlεrege nnó Nte wa ne atómé me. ³⁷ Ne Nte wa muú atómé me, agaré ntó gefógé muú ayi me nlú. Enyú délu danwú meko wuú, ne ye gefógé muú ayi ji alú délu danjé. ³⁸ Ne enyú debelé fó mekomejóó wuú né matóó nyú wó, néndé genó eyi gelerege mbó élé metáó ewé enyú dela défyεé fó ne muú ayi ji atómé wó. ³⁹ Enyú decherege uno ebi ásame né muu ηwe Εσωω ayi déferé nnó ji ne apyεε enyú débó genwá eyi gélágé byé ne mekomejóó yimbó ajoógé atome élé ne me. ⁴⁰ Yémbó enyú dékélégé fó manchwó εta wa nnó débó genwá eyi gélágé byé.

⁴¹ “Me nkélégé fó nnó ákwaá áféε me. ⁴² Yémbó ndere me nkaá enyú, enyú débóó fó gejeé ne Εσωω wó. ⁴³ Me nchwó né mabó Nte wa, enyú déshya mansε me. Yémbó muú yi chá achwóge né mabó amií jimbóó, enyú déselé nyε ji. ⁴⁴ Enyú dékélege nnó ate boó ne áfege enyú dékélege fó nnó muú yi ji mbii ne alú Εσωω, áféε enyú. Epyεmbó nnó ne enyú défyεé matáó ne me.

⁴⁵ “Yémbó déferégé fó nnó me ne nkúu nyε enyú mpa né mbe ushu Nte wa, élé Mosis ayi enyú déneré matáó ne ji ne akuú nyε enyú mpa. ⁴⁶ Mbógé enyú débó défyεé matáó ne Mosis wáwálé, mbó défyεé ntó matáó ne me, néndé unó bi ji asamé, útoó ne me. ⁴⁷ Téε ndere enyú délá kamé nnó unó bi Mosis asamé ulú wáwálé wó, epyεmbó nnó ne dekame nnó ebi me njógé ulú wáwálé?”

6

Jisós achyεé delé boó dta menyéε

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Ébélégé, Jisós achyaá géntoóge mewaá Galilií eyigé ákuú ntó nnó géntoóge Tiberas. ² Ne gejamégé boó ákwólege ji gétúgé ágené gepógé ufélékpá ebi ji apyεé boó mameé átoó. ³ Jisós ne baá utóó bií ákwó ájye jwóle né mfaá mekwe. ⁴ Gébé eyigémbó, epaá boó Jus ewé ákuú nnó epaá koó upú, éla kwókwólé.

⁵ Ne Jisṓs ábwégé amε agé ndere gejamégé bṓs áchwṓs eta wuú, ajṓs ne Filip aké, “Dename mbṓ bréd εfṓ ayi akwánege bṓs bina manyé?” ⁶ Agií mbṓ manwú meko yi Filip ashúge nye, néndé jimboṓ akaá mé genó eyigé ji abṓs mampye.

⁷ Filip ashuú ji meko aké, “Yé dékpá elé ηká eyi muú utṓs anyéé né ámfaá aneé ne déna bréd dékáré ukéké ukéké mbaá bṓs bina, akwánege fṓ ebwṓ ako.”

⁸ Ne maá utṓs Jisṓs ayifṓ ayi akúu ji nnó Andru menjmo Simun Pita, aké, ⁹ “Njye gesa fṓ, alú fana ayi awyaá ntó bréd eta eyi ápye ne bele ne meshuú εpea, yεmbṓ ekwánege mbṓ bṓs bina nnó?”

¹⁰ Ajṓsge mbṓ, Jisṓs aké, “Garé yéndemuú ájwólé ka.” Melú ewémbṓ εjá dambyanja daṓ, bṓs abi ájwólé wye ande ebwṓ ebwṓ alú genógé dεlé bṓs átáa. ¹¹ Ne Jisṓs asé ntóo bréd eyimbṓ, achyé matamé mbaá εsṓwṓ, akaré mbaá bṓs abi ájwólé εfεé. Wyεmbṓ ntó ne apye ne meshuú eyimbṓ εpeá ne yéndemuú ase ndere ji akelege. ¹² Anyégé agbége, Jisṓs agaré baá utṓs bií aké, “Nywerege ayi álaá ekágé délyaa yéé genógefṓ” ¹³ Ne ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupeá yé elé ntó bréd εbṓ elú elé eta.

¹⁴ Ne bṓs bina ágégé gepoge ufélekpá bina, εbí Jisṓs apyémbṓ, aké, “Gé muú εkpávε εsṓwṓ wáwálé na, ayi alú manchwṓ fa mme.” ¹⁵ Jisṓs ákágé nnó bṓs bimbo ákεlege mangbaré ji ne utó ápye ji ábé mfwa, alyaa εbwṓ ama akwṓ afé te mfaá mekwε jimbií.

Jisṓs akε mfaá mekṓ manaá (Mat 14:22-23; Mak 6:45-52)

¹⁶ Nkwalé akwónégé baá utṓs Jisṓs áshulé áfé né mbale géntoógé mewaa eyigémbṓ, ¹⁷ ákpe ékpe manchyaá ájyé né melṓ Kapanṓm. Gébé eyigémbṓ utuú ugi, ne Jisṓs abṓ alú danchwṓ báne ebwṓ. ¹⁸ Ndere ajyéε mbyo metometo amnye apye mgbannyi akwṓme. ¹⁹ Ebwṓ ájyégé genógé ηkpa neke eni, áké ágéne nkane Jisṓs akéne mfaá mekṓ manaá achwṓ kwṓkwólé ne εkpée, ábṓ εfṓ. ²⁰ Ne Jisṓs ajṓs ne ebwṓ aké, “Défṓgé, elé me.” ²¹ Ajṓsge mbṓ matṓs ágo ebwṓ mansε ji akpe né mmu εkpée, áké ápéle ékpe etaré mé mbale mewaa né mbaá ayi ebwṓ ájyεε.

Jisṓs alú eké bréd ayi achyεge geηwá

²² Bií uyjage, gejamégé bṓs abṓ alu né εgbé géntoógé mewaa ewefṓ, ágé nnó elé ékpe εma ne εbṓ elú né mbale nnyi. Ape áge sé Jisṓs wṓ, ne ate nnó ji abṓ akpée fṓ ékpe ewémbṓ ne baá utṓs bií wṓ, baá utṓs bií ábṓ áfé ebwṓ ambií. ²³ Wye né bií bimbo, makpe fṓ átané né melṓ Tiberas achwṓ táré né mapea gentoge mewaa kwṓkwólé ne mbaá ayi Ata Jisṓs abṓ ajelε bréd bṓs anyéε. ²⁴ Apé Jisṓs ne baá utṓs bií né makpe yimbṓ ágé wṓ. Akpe makpe yimbṓ áchyaá géntoógé mewaa eyigémbṓ áfé né melṓ Kapanṓm ákεlege Jisṓs.

²⁵ Agégé ji, ágií ji aké, “Ménleré ndé gébé wṓ ṓchyaá géntoógé mewaa ṓchwṓ wé?”

²⁶ Jisṓs ashuú ebwṓ meko aké, “Me ngarége enyú wáwálé nnó dékélégé fṓ me gétúge gepoge ufélekpá εbí enyú dégené. Dékεlege elé me gétúgé dényéε bréd dégbeé. ²⁷ Détulége fṓ mnye dékélégé menyéé ayi áchṓge, mnyege mnye dékélégé elé menyéé ayi achyégé geηwá eyi gélagé byé. Ji yimbṓ ne me Maá Nte Mekwaa nchyége nye enyú. Nte wa εsṓwṓ apye ukpekpε uno fṓ ne alérege nnó ji achyéε me utó bií, nnó nchyége bṓs geηwá eyigémbṓ.”

²⁸ Ne bṓs bimbo ágií ji aké, “Esé dépyéεmbṓ nnó ne dépyéε utṓs εsṓwṓ?”

²⁹ Jisṓs ashúú ébwṓ meko aké, “Utṓṓ Éṣṓwṓ bimbṓ úlú nnó enyú défyéé metṓṓ ne muú ayi ji atómé.” ³⁰ Bṓṓ bimbṓ ama agií ji aké, “Ndé ufélékpá ébi wṓ omáge pyé nnó esé dégé ne dékámé ne genó eyigé wṓ oṓṓṓge? ³¹ Ukwéne ante sé anyé nyá mana né mashwṓne, wyé ndere asamé né mmu bṓ ḡwe Éṣṓwṓ nnó, ‘Achyéé ébwṓ bred ayi atané né mfaánebuú anyé’.”

³² Ne Jisṓs aké ne ébwṓ, “Me ngarége enyú wáwálé nnó epṓfṓ Mosis ne achyéé enyú bred ayi atané mfaánebuú, élé Nte wa ne achyége ushuú bred ayi mbṓṓ ayi atané né mfaánebuú. ³³ Bred ayi Éṣṓwṓ achyége élé muú ayi atané mfaánebuú ne achyége bṓṓ geḡwá eyi géla gébyéé.”

³⁴ Jisṓs aṓṓṓge mbṓ, bṓṓ bimbṓ aké, “Ata chyége esé bred yimbṓ yéndégébé.”

³⁵ Ne Jisṓs agaré yé ébwṓ aké, “Me ne nlú bred ayi achyége geḡwá. Yéndémuú ayi achwṓṓ eta wa mesa ammyé sé ji, ne muu ayi áfyéé metṓṓ ne me mmwólé manaá nto epyé sé ji. ³⁶ Ne ngare mé enyú nnó enyú dégé me yémbo défyéé mataṓ ne me wṓ. ³⁷ Yéndémuú ayi Nte wa achyége me, achwṓṓ nyé eta wa, ne yéndémuú ayi achwṓṓ eta wa, me mbuú fṓ ji. ³⁸ Néndé me ntané fṓ mfaánebuú manchwṓ pyé ndere nkélege wṓ, nchwólé mampye ndere muú ayi atómé me akélege. ³⁹ Ne genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó, mpyé géluú nnó ekágé mpyé yéé muú ama anó né geluágé bṓṓ ako abi ji achyéé me. Mpyé élé ébwṓ akwilé né negbo né bií bi kwyakwya. ⁴⁰ Néndé genó eyigé Nte wa akélege géluú nnó, yéndémuú ayi agéné me Maá wuú ne áfyéé metṓṓ ne me, abṓ geḡwá eyi gélagé byé. Ne me mpyé nyé ji akwilé né negbo né bií ebi kwyakwya.”

⁴¹ Jisṓs aṓṓṓgé mbṓ, bṓṓ bimbṓ álbṓ manménégé gétugé ji aṓṓ aké, ‘Me nlú bred ayi atané mfaánebuú ashulé mme’. ⁴² Aké pṓ nnó Jisṓs maá Josef na? Esé dékage mma wuú ne nte wuú. Epyembo nnó ne ji aké atané mfaánebuú ashulé mme?

⁴³ Ne Jisṓs ashúú yé ébwṓ meko aké, “Gógé manménégé ne ate, ⁴⁴ yéé muú ayi akágé chwṓ eta wa ayi nte wa muú atómé me alá aja ji áchwṓ wṓ apṓ. Ne ayi achwṓṓ eta wa, mpyé nyé ji akwilé né negbo né bií bi kwyakwya. ⁴⁵ Muú ekpávé Éṣṓwṓ fṓ abṓ asá nnó, ‘Éṣṓwṓ alárege nyé bṓṓ ako meti.’ Ewena etene nno yéndémuú ayi awuú ne agií genó eyigé Nte wa akélege, achwṓṓ eta wa. ⁴⁶ Menjṓṓ mbṓ, epṓfṓ nnó muú fṓ agé mé Nte wa wṓ, ekosé me muú ntané eta wuú ne ngéne ji. ⁴⁷ Ngaré enyú wáwálé nnó yéndémuú ayi áfyéé metṓṓ ne me abṓṓ geḡwá eyi géla gébyéé. ⁴⁸ Me nlú bred ayi achyége geḡwá. ⁴⁹ Ukwéne ante nyú anyé nya mana né mashwṓne, yémbo ágbṓ. ⁵⁰ Ne gé bred ayi atané mfaánebuú ashulé mme, ji ne alu gefṓṓ eyigé yéndémuú ayi anyé ji agboṓ fṓ. ⁵¹ Me nlú bred ayi achyége geḡwá, ayi atané mfaánebuú ashulé mme. Yéndémuú ayi anyéé bred yina abéé ne geḡwá eyi gélagé byé. Ne bred yina élé menyammyé wa ayi nchyége nyé mbaá bṓṓ mme mekó manwene geḡwáge bwṓ.”

⁵² Jisṓs aṓṓṓgé mbṓ, bṓṓ Jus álbṓ manyé mbeé metometo ne ate aké, “Mende yina achyége mbṓ esé menyammyé wuú nnó dényé nnó?”

⁵³ Jisṓs aṓṓ yé ne ébwṓ aké, “Ngarége enyú wáwálé nnó, mbṓṓgé enyú déla dényéé menyammyé Maá Nte Mekwaá ne dényúú manoó mií wṓ, débṓ fṓ geḡwá. ⁵⁴ Ne yéndémuú ayi anyéé menyammyé wa ne anyúú manoó ma, abṓṓ geḡwá eyi gélagé byé, ne mpyé nyé ji akwilé né negbo né bií bi kwyakwya. ⁵⁵ Néndé menyammyé wa alú menyéé wáwálé ne manoó ma ntó málu genó eyigé anyú wáwálé. ⁵⁶ Yéndémuú ayi anyéé menyammyé wa ne anyú manoó ma, abéé muú ama ne me, ne me ntó mbéé muu ama ne ji. ⁵⁷ Nte wa menchyé geḡwá ató me, Me ntó nwyáá geḡwá gétú jí. Mbṓntó ne yéndémuú ayi anyéé

menyammye wa aboó geŋwá gétú ya. ⁵⁸ Gé bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme na. Apófó eké mana ayi ukwéne ante nyú ányé nyá ne ábelégé ágboó. Yéndémuú ayi ányé bréd yina abéé mebe te kwyakwya.” ⁵⁹ Jisós ajó depo etiré na né Kapanóm, gébégé alárege boó unó né mmu echa mmyemenene.

Gejamége ankwólé Jisós ályaa jii

⁶⁰ Gejamége ankwólé Jisós áwúgé genó eyigé ji alárége áké, “Genó eyigé mende yi alárege getoó. Yéé muú ayi akámege gefogé genó eyigé na apó.”

⁶¹ Yémbó Jisós akágé né mmu metó wuú nnó ankwóle bíí ànménége gétúgé mechó ewé ji ajó. Aké, ne bwó, “nnó mechó ewéna epye nnó enyú deja mmye meso? ⁶² Ebege mbó, enyú deferege nye nnó mbogé dégége Me Maá Nte Mekwaá ndere nkérége meso mbaá ayi ntané yé?”

⁶³ Elé Mendoó ne échyége geŋwá. Menyammye mekwaá apye ye genó cháchá! Unó bi Me njó mbó ne enyú, utané mbaá Mendoó ne ubi ne uchyege geŋwá eyi gélágé byé. ⁶⁴ Yémbó, enyú abifo défyéé mató ne me wó.” (Jisós akaá mé te ula uló boó abi alá fyé mató ne ji wó, ne muú ayi achyege nye ji mankwaá) ⁶⁵ Ne ajó ne ebwó aké, “Gé ula bí ngaré enyú nnó, muú akágé chwó fɔ eta wa, mbogé Nte wa alá léré ji meti wó.”

⁶⁶ Ebo né gébé eyigé na, gejamége ankwólé bíí ája mmye meso, ámagé kwóle sé ji.

⁶⁷ Ne epyégémbó, Jisós aké ne ánbá bíí áfyáneapeá, “Nnó enyú ntó dékélégé manlyaa mé?”

⁶⁸ Simun Pita ashuu ji meko aké, “Ata, esé demagé lya wó défɛ efo? ele wó ne uwyaá mekomejó ayi achyége geŋwá eyi gélágé byé. ⁶⁹ Esé défyéé mató ne wó ne dékaa nnó wó ne ólu Muú Ukpea ayi Esowo átomé.”

⁷⁰ Jisós ashuu ebwó meko aké, “Me ne njyá enyú áfyáneapeá, yémbó muú nyú ama alú danchomeló.” ⁷¹ Jisós ajó mbó ato lé ne Judas maá Simun Iscarot, yélé alú né geluágé abi áfyáneapeá, ji ne achyege nye Jisós mankwaá.

7

Jisós ne anjmo bíí

¹ Jisós ánerégé manléré unó bi, aló mankéné né gebagé mewaá Galilíí, akélégé fɔ manjye né gebagé mewaá Judiya gétúgé ákpakpa boó Jus akélege manwá ji. ² Gébé eyigémbó epaá boó Jus ewé ákuú nnó epaá baá otó elá kwókwólé. * ³ Ne anjmo Jisós abi ande áké, “Lyaá fa oյյe né gebagé mewaá Judiya apye ufélékpá ankwólé bye ágé. ⁴ Néndé muú aké akélege nnó boó ákaa gefogé muú ayi ji alú, apyee fɔ utó bíí bíbí. Té ndere okágé pye ufélékpá ebi, élome nnó apye ubi mbaá ayi boó ako ágéne.” ⁵ Anjmo bíí ájóoge mbó ye ebwó ntó áfyéé fɔ mató ne Jisós wó.

⁶ Jisós ashuu ebwó meko aké, “Eya gébé gélu dankwóne, né egbé ewé nyú dékágé jye yéndégébé. ⁷ Bóó mme akage paá fɔ enyú, ápaá elé me, néndé me ngarege gabo ayi ebwó ápyéé gbógónó. ⁸ Enyú chóge epaá ewéna me njyee fɔ nana néndé gébé ya gélu dankwóne.” ⁹ Ajóoge mbó ama abéle mboó ndó né Galilíí.

Jisós afɛ epaá baá otó

* **7:2** Elú wáwálé nnó: Epaá baá otó elé epaá ewé boó Jus aténege baá otó né mbaá ayi alú bómbo, manjwólé wye átámége Esowo né galógáló ayi aláre ebwó né mashwone.

10 Anho Jisos áyégé ji alá meso akwólé ebwó afé bíbí, epófó gbógónó. 11 Ndere bós ányéé epaá ewémbó, ákpakpa bós Jus áló mankelé Jisos, ágigé ate bós áké, “Mende yimbó alé?”

12 Bós abi áchwós epaá ewémbó, anménege ákuú Jisos meno. Abifó áké, “Alú muú melóméló,” abifó ntó áké, “Ngba” “achós bós makpo.” 13 Yémbó yéé muú ayi akuú Jisos meno gbógónó apó néndé áfó ákpakpa bós Jus.

14 Anyégé epaá ekárégé mmye, Jisos afé né mmu echa upe Esowó alérege meko mejóó Esowó. 15 Ne ákpakpa bós Jus áwúgé ndere Jisos alérege, mano alá ebwó mekpo fuú ágigé ate áké, “Dénjá etire na détané mende yina efó, ayi yéé nwe ji alá agi dso wó?”

16 Ajóógé mbó, Jisos ashuú ebwó meko áké, “Unó bi me nlérege mbó utané fó me né metóó wó utané lé mbaá muú ayi atomé me. 17 Muú ayi awyaá metóó mampye genó eyigé Esowó akélege, ji ne akágé nye mbaá yi unó bi me nlérege mbó utánege. Yéé utanége lé mbaá Esowó yéé lé né metóó wa, akágé nye. 18 Muú ayi ajóoge unó bi utánege ji né metóó, akélege lé nnó ngó wuú akwó. Yémbó muú ayi akélege nnó muú ayi atome ji akwó ngó, ajoge genó eyi gelu wáwálé, ábyógé fó gebyó cháchá. 19 Mosis abó achyé ényú mabé, wá mbó fó wó? Yémbó, yéé muú nyú ama ayi abelé aji apó. Ulannó ényú demuame manwá me?”

20 Jisos ajóógé mbó, bós bimbó áshuú ji meko áké, “Melo nchye achyége wó efwyale, ndé bós amuame manwá wó?”

21 Ji ntó ashuú ebwó meko áké, “Me mpye muú atóó bií uwyaa, ényú délá mano mekpo fuú. 22 Ele Mosis ne achyéé ényú ebé nnó desógé nsó. Ye lé ela elo fó ne ji wó, elo ne ukwéne ante nyu, ényu desóó baá nyu nsó né bií uwyaa. 23 Ne mbógé bií ebi asóó maá nsó ukwegé bií uwyaa, ényú desóó ji nsó nnó ekágé dékwé ebé Mosis, ulannó ényú désóó matóó ne me gétúgé me mpye menyammye muú meko atóó né bií uwyaa? 24 Muú apyégé genó ékágé débó mbé déjóó nnó ji apye gabo ndere bós ako ágne, ayi délá débóó mbé dékaa alá wó. Cherége dékaa né meti ewé elú cho ne deso mpa wuu.”

Nde mmú alú Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa

25 Ndere Jisos alérege bós Jerosale, abifó áló mangigé ate áké, “Pó mende yi akélege na ji manwá na? 26 Pe ndere ji ajóógé mejóó né mbé ushu bós ako ne yéé muú ayi apégé meko apó, nnó ákpakpa sé ágé nnó ji ne alú Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa waá? 27 Ndafó ji fó wó néndé Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa aké achwós muú akágé fó mbaá ayi ji atánégé yémbó esé dékaa mbaá yi mende yina atané.”

28 Ndere Jisos alú lérege né mmu echa upe Esowó, abwéé meko mfaá áké “Elú wáwálé nnó ényú dékaa me ne dékaa ntó mbaá yi me ntané yémbó me nchwó fó fa né utó ba wó, nchwólé gétúgé muú ayi atomé me. Elu wawale nno ji ne atomé me ne ényú dékágé fó ji. 29 Me nkágé ji néndé me ntané lé eta wuu. Ji ne atomé me nnó nchwó.”

30 Ajóógé mbó, bós bimbó ákwilé nnó ápyé ji yémbó yéé muú ayi ataa ji ebwó mmye apó, elé gébé ejíí gelá gelú dankwóne. 31 Yémbó né geluáge bós bimbó gejame abi áfyéé metóó ne ji ajóógé áké, “Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa achwógé nnó amáge pye gepoge ufelekpa upwóó ebi mende yina apyéé?”

32 Bós ekwó Farasi abi alú eféé áwúgé ndere bós anménege gétúgé Jisos, ácho ula ne anóó baá ampýéé upe Esowó, áfó ámbamé echa upe Esowó nnó ajye apyé Jisos. 33 Ne Jisos ajóó áké, “Me mbelege sé ne ényú dso, ela gachyéé me nkerege meso mbaá muú ayi atomé me. 34 Ényú dékélege nye me, yémbó degéne fó me. Mbaá ayi me mbéé ényú dékágé chwó fó wye.”

³⁵ Ajoógé mbo, ákpakpa bós Jus álo mangígé ate áké, “Ndé mbaá yi mende yina aferé nnó ji aye, ayi yéé dékélé ji délá dégéné? Nnó aye jwóle nye élé né gebagé mewaá Greek ne malo ayi bós sé ájwólege, alrege bós Grek mekomejós Esowo?” ³⁶ Ajos mbo, áké, “Enyú dékélege nye me dégéné, ne mbaá yi me mbéé, enyú dékágé chwó fó wye. Ula utene mbo nnó?”

Manaá ami machyége geṅwá

³⁷ Kwyakwya bií bi ányéé epaá ewémbo, ulú gekpekpege bií. Né bií bimbo Jisós akwilé ka ajoó kenje aké, “Yéndémuú ayi mmwólé manaá epyéé ji achwó anyú eta wa. † ³⁸ Muú afyégé metóó ne me, genó eyi gepye ne ji gebéé wye ndere ásamé né mmu ḡwe Esowo nnó, ‘Genó eyi gétánege ji te metóó gebéé eké nnyi eniné néwya manaá ami machyégé geṅwá.’ ” ³⁹ Manaá ami machyégé geṅwá ami Jisós ajoó mbo matené mbaá Mendoó Ukpéa ewé bós abi áfyéé matós ne Jisós ábós nye. Né gebéé eyigémbo, Esowo abó alú danchyéé ebwó Mendoó Ukpéa, néndé Jisós abó alú dangbó akéré meso mfaánebuú mbaá ayi Esowo achyéé ji enógé.

Bós ajoógé unó uchduchá gétúgé Jisós

⁴⁰ Bós bimbo áwuúgé genó eyigé Jisós ajoó, abifo áké, “Elú wawále nnó mende yina alú muú ekpavé Esowo ayi débó dégilé.”

⁴¹ Abifo áké, “Alú Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa.” Yémbó abifo áké, “Epyémbo nnó ne Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa atanégé né Galilíi. ⁴² Pó ḡwe Esowo áké na, Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa abéé mpyáne mfwa Devid ne ábyéne ji né Betelehem, melo ewé mfwa Devid atané wye?” ⁴³ Ndere elúmbo, bós abifo ajoógé ágáme Jisós, abifo ágáme fó. ⁴⁴ Bós abifo ábó alú mampyéé ji, yémbó yé muú ayi ataa ji ebwó mmye apó.

Akpakpa bós Jus áshya mamfyé metóó ne Jisós

⁴⁵ Ambamé echa upe Esowo abi ábó átomé ebwó nnó áyje apyé Jisós, ákeré meso amuamu mbaá anós baá amppe upe Esowo ne ekwó bós Farasi. Achwógé ákpakpa bimbo ágií ebwó áké, “Ulannó enyú délá chwó ne ji wó?”

⁴⁶ Ambamé bimbo áshuú ebwó meko áké, “Esé delú danwú muú fó ajoó gefógé depó etiré mende yimbo ajoógé.” ⁴⁷ Ekwó bós Farasi áshuú ebwó meko áké, “Nnó abwólé enyú ntó?” ⁴⁸ Ebwó ama gií áké, “Nnó enyú dékaá yéé muú sé ama né geluágé ákpakpa, yé ebélé muú ekwó Farasi ayi áfyéé metóó ne ji? ⁴⁹ Ngba! Ekosé bós abi álá kaágé mabe sé ne áfyéé metóó ne ji. Ne ebwó bimbo alu bós abo né mbe ushu Esowo.”

⁵⁰ Muú Farasi fó ayi ebwó ákuú ji Nikodemus muú yi abó áyje mbaá Jisós, abós alu ntó né geluage bwó. Agíí ebwó áké, ⁵¹ “Nnó ebé sé egbarege muú nnó alú gyéé ayi bós álá lu danwú mpa wuú akaá mechó ewe ji apyé?”

⁵² Akpakpa bimbo áshuú ji meko áké, “Elú eké wó ntó olu muú Galilíi. Chó gií né mmu ḡwe Esowo ne akaá nnó muú ekpavé Esowo atanégé fó né Galilíi.”

† ⁵³ Ajoógé mbo, yéndémuú atyaa ákeré meso né gepú ji.

8

Apye mendée ayi akwené ul

† **7:37** Elú wawále nnó: Gébége epaá ewéna amppe upe Esowo ájyéé yéndé bií átuú manaá áchwóó ne mami né echa upe. Ndere ápyéé mbo áteé nkane Esowo áchyéé nya bós bií manaá gébége ebwó ákne né mashwone. Jisós ájógé nnó ji alu eké manaá mimbo mbaá bós. † **7:52** Elú wawále nnó: Ukwene bo ḡwe abi mbembe apó ne maló ḡwe yina. Oló né 7:53 ákwóné né 8:11.

¹ Jisṣ akwṓ afe ji né Mekwe Olif. ² Ne bií ujayáge ji ama kéré meso né dachi echa upe Esṓwṓ. Gejamége bṓṓ áchwṓ anṓ ji mme ne ajwólé ka aló manléregé ebwṓ. ³ Ndere ji ajóogé, anléré mabé Esṓwṓ ne ekwṓ bṓṓ Farasi áchwṓ ne mendée ayi akwené uló. Achoó ji né mbe ushuú bṓṓ ako abi álú efé. ⁴ Aké ne Jisṣ, “Ménleré, esé dépye mendée yina nkane akwéne uló. ⁵ Asá né mmu nje mabé Mosis nnó ábṓ manwá gefogé mendée yina ne mataá. Ne wṓ ojṓṓ nnó?” ⁶ Nkwé yi ebwṓ agii mbṓ élé metaá né ebwṓ ápené nnó Jisṣ akwegé, ebwṓ ágé meti manjṓṓ nnó apye gyé.

Yémbṓ Jisṣ abyélé mme asamé genó gefṓ ne enṓṓ ebwṓ wuu. ⁷ Ndere ebwṓ álú ágigé wye ji gigé, Jisṣ anyaa mmye mfaá aké ne ebwṓ, “Mbṓgé muú nyú fṓ alú dampye gabo, abṓ mbe abṓ ntaá ató ji.” ⁸ Ajóogé mbṓ, ama byéle mme asamé genó ne enṓṓ ebwṓ wuu.

⁹ Bṓṓ abi achwṓṓ ne mendée yimbṓ, áwuúgé nkane Jisṣ ajṓṓ, alṓ manjye ama ama. Bṓṓ kpakpa ne ábṓṓ mbe alṓṓ manjye. Afé kpá ályá mendée yimbṓ téné né mbe ushuú Jisṣ. ¹⁰ Jisṣ anyaa mmye mfaá aké ne mendée yimbṓ, “Bṓṓ bimbṓ alé? Nnó yeé muú fṓ ajṓṓ nnó wṓ nkwe mpa wṓ?”

¹¹ Mendée yimbṓ ashuu ji meko aké, “Ata yeé muú ajṓṓ wṓ.” Ajóogé mbṓ, Jisṣ ajṓṓ yé aké, “Yé me ntó mpyeé wṓ genó, chṓ, apyege sé gabo.”

Jisṣ alú genṓṓ mbaá bṓṓ mme

¹² Ewyáge Jisṣ ama jṓṓ ne ekwṓ bṓṓ bimbṓ aké, “Me nlú genṓṓ mbaá bṓṓ mme, muú yi akwólége me, akéné fṓ né gemua, agéne nye lé genṓṓ eyi gechyege genwá.” *

¹³ Ne ekwṓ bṓṓ Farasi aké ne ji, “Gé yé nkane ṓtené ntésé né gemé jye, ebyennṓ depṓ etiré wṓ ogárege mbṓ delu detu.”

¹⁴ Jisṣ ashuu ebwṓ meko aké, “Yé me nténé lé ntésé né gemé ya, depṓ etiré me ngarege mbṓ depṓ fṓ detu, néndé me nkaáge mbaá ayi ntané ne mbaá ayi njyé. Yémbṓ enyú dékaáge fṓ mbaá ayi ntané, yé mbaá ayi njyéé dékaáge. ¹⁵ Enyú decherege depṓ ndere akwaa áchérege, me nchéregé yeé mechṓ muú fṓ. ¹⁶ Ne yeé ebélé nnó ncherégé, uchéchére ba úlú cho néndé nchéregé fṓ me mbií, Nte wa muú atómé me alú ne me. ¹⁷ Asá né mmu mabé nyú nnó bṓ ntésé apeá ajóogé genó gema, ebyennṓ mechṓ ewémbṓ epṓ fṓ detú. ¹⁸ Me ntené ntésé né gemé ya, ne Nte wa muú atómé me alú ntó ntésé wa.”

¹⁹ Ajóogé mbṓ, ebwṓ agii yé ji aké, “Nte wye alú efṓ?” Jisṣ ashuu ebwṓ meko aké, “Esé ne nte wa yeé muú ayi enyú dékáge ápṓ. Mbṓgé enyú debṓ dékaá me, mbṓ dékaá ntó Nte wa.”

²⁰ Jisṣ abṓ ajóogé depṓ etiré na gébége ji álerege bṓṓ né dachi echa upe Esṓwṓ kwṓkwólé ne mbaá ayi ábélege makwa ayi áfyéé nka Esṓwṓ wye. Yémbṓ yeé muú ayi apyéné ji apṓ néndé gébé jii gélu dankwóné.

Jisṣ akwelé mbeé mbaá bṓṓ abi alá kame fṓ nnó ji alu muú ayi Esṓwṓ atáme ji wṓ

²¹ Ewyáge Jisṣ ama jṓṓ ne ekwṓ bṓṓ bimbṓ aké, “Me njye nye mbaá fṓ, enyú dékelége nye me dégéné, ne dégbṓṓ nye né mmu gabo enyú. Ne mbaá ayi me njyéé enyú dékaáge chwṓ fṓ wye.”

²² Akpakpa bṓṓ Jus áwuúgé mbṓ agii ate aké, “Nnó ájye wá nye gemé jii waá? Mbṓgé mbṓ fṓ wṓ, ula bi ji ajóogé nnó ‘mbaa ayi ji ajye nye esé dékaáge jyé wye utené nnó?’ ”

* **8:12** Elú wáwálé nnó: Jisṣ abeé ne ánkwalé bií yéndégébe wye nkane gekwage mewé gebo gélu ne bṓṓ Isreli gébége átané né Ijipt. (Ge Esṓ. 13:21)

²³ Jisṣ ashuu ɛbwṣ meko aké, “Enyú détané fa mme yina, me ntané mfaánebuú, enyú delú bṓṣ mme, me mpṓ fṓ muú mme. ²⁴ Gé ula bi mbṓ njṓṣ ne enyú nnṓ, dégbṓo nyɛ né mmu gabo nyú. Ne mbṓgé enyú delá kamé nnṓ, ‘Me Nlú Muu ayi Me Nké Nlú wṓ, dégbṓo nyɛ né mmu gabo nyú wáwálé.’”

²⁵ ɛbwṓ ágií yéé ji aké, “Wṓ ɔlú waa?” Jisṣ ashuu ɛbwṓ meko aké, “Me nlú muú yi mbṓ ngárege mé enyú te gachií nnṓ nlú. ²⁶ Nwya gejamégé unṓ bi njṓṣgé ulérege nnṓ enyú dékwé mpa. Yémbṓ muú ayi atómé me ajṓṣgé wáwálé ne genṓ eyigé nwúgé eta wuu géji ne ngárege bṓṣ mme.”

²⁷ Nɔere Jisṣ abṓ ajṓge mbṓ ɛbwṓ ábṓ akaá fṓ nnṓ ajṓṣgé mbṓ atome lé ne Nte wuu wṓ. ²⁸ Ne Jisṣ ajṓṣ yé ne ɛbwṓ aké, “Gébége abwɛge nyɛ me Maá Nte Mekwaa né mfae, gébé eyigémbo ne dékáage nyɛ nnṓ, ‘Me Nlú Muu ayi Me Nké Nlú’ ne dékáage nyɛ ntṓ nnṓ me njṓge fṓ genṓ gefṓ né ushu ushu ba, mpye lé eyigé Nte wa aléré me nnṓ mpye. † ²⁹ Ne ji muú atómé me alú ne me, alyaa fṓ me mbií wṓ néndé mpye unṓ bi ujigé ji metṓṓ.”

³⁰ Ne gejamé bṓṣ abi áwuú nɔere Jisṣ ajṓṣgé unṓ bina ákamé nnṓ ulú wáwálé.

Bṓṣ abi álú baá Abraham wáwálé

³¹ Jisṣ ajṓṣ ne bṓṣ Jus abi ákamé ne ji aké, “Dégbarége amu né unṓ bi nlerege enyú, débe ankwólé ba wáwálé. ³² Ne dékáage nyɛ wáwálé ne wáwálé, yimbo apyɛ nyɛ enyú dela mmyemmye nyu.”

³³ ɛbwṓ ashuu ji meko aké, “Esé delú upyáne Abraham ne delú dambé afwé eta muú fṓ, ulannṓ wṓ oké esé détanége nyɛ né ɛfwyale.”

³⁴ Jisṣ ashuu ɛbwṓ meko aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnṓ, yéndémuú ayi apyé gabo, abwólé mewé gabo. ³⁵ Ne mewé alaa fṓ né ula gepú eyigé ji akpane défwé wyɛ te kwyakwya élé maá mbṓṣ gepú ne ala. ³⁶ Nkane elúmbo, mbṓgé Maá apyɛge wṓ ɔlage mmyemmye jyɛɛ, ɛbyénnṓ ɔla mmyemmye jyɛ wawale. ³⁷ Me nkaá nnṓ enyú delú upyáne Abraham. Yémbṓ dékelégé manwá me néndé enyú debṓṣ fṓ gébé ne mekomejṓṣ wa chacha wṓ. ³⁸ Me ngarege enyú genṓ eyigé me ngené mbaá Nte wa, enyú depyéé lé genṓ eyigé nte nyú agaré enyú.”

³⁹ Bṓṣ Jus bimbo ashuu ji meko aké, “Abraham alú gekwéne nte sé.” Ajṓṣgé mbṓ Jisṣ aké ne ɛbwṓ, “Mbṓgé enyú débṓ débé upyáne Abraham wáwálé, mbṓ depyéé unṓ bi ji abṓ apyéé. ⁴⁰ Yémbṓ enyú dékelege manwá me ayi ngárege enyú mekomejṓṣ ayi wáwálé, ayi nwuú ne ɛsṓwṓ. Abraham abṓ apyéé fṓ mbṓ wṓ. ⁴¹ Enyú depyéé genṓ eyigé nte nyú apyéé.”

ɛbwṓ aké ne ji, “Esé depṓ fṓ baá ulṓ, ɛsṓwṓ ne alú Nte sé wáwálé.”

⁴² Ajṓṣgé mbṓ, Jisṣ aké ne ɛbwṓ, “Mbṓgé ɛsṓwṓ abṓ ábṓ Nte nyú wáwálé, mbṓ dégbṓo ne me néndé ntané eta wuu ne nchwṓ fa. Nchwṓṓ fṓ fa né ushu ushu ba wṓ, ji ne atómé me. ⁴³ ɛpyennṓ ne enyú delá kaágé genṓ eyigé me njṓṣgé? Ndṓfṓ élé delá kélége manwú genṓ eyigé me njṓṣge. ⁴⁴ Nte nyú élé danchomelṓ, enyú dékelege lé mampyége unṓ bi ujigé ji metṓṓ. Te ula ulṓṓ geɔwá jíí, ji alú lé muú ayi awáne bṓṣ, ne akii fṓ genṓ eyi gélu wáwálé, néndé jimboṣ ajṓṣgé fṓ wáwálé. Ake abyṓge gebyṓ akwṓlege lé gepṓ jíí, néndé gebyṓ geko gelo ne ji. ⁴⁵ Elé me ngarege genṓ eyi gélu wáwálé, enyú dekamégé fṓ ne genṓ eyigé me njṓṣgé. ⁴⁶ Nnṓ muu nyu fṓ akage gare yɛ gabo ayi me mpyeɛ? Ne mbṓgé me ngarege enyú genṓ eyi gélu wáwálé, ulannṓ enyu déla dekamégé ne me? ⁴⁷ Yéndémuú ayi alu muu ɛsṓwṓ, awúu genṓ eyigé ɛsṓwṓ ajṓṣgé. Elú wáwálé nnṓ enyú depṓ fṓ baá ɛsṓwṓ, gé ula bi enyú delá wuu fṓ me mbṓ.”

† 8:28 Elú wáwálé nnṓ: Jisṣ ajṓgembo, átome mbṓ ɛle ne gebe eyige áwome nyɛ ji né gekwa.

Jisɔs agarege gefɔgɛ muu ayi ji alu

⁴⁸ Ajɔɔgɛ mbɔ, ɔkpakpa bɔɔ Jus ɔshuu ji meko ɔkɛ, “Esɛ depɔ fɔ gye manjɔ nnɔ wɔ ɔlu muu Samariya ne melo nchye achyɛge wɔ efwyale.”

⁴⁹ Ne Jisɔs ashuu ebwɔ meko ɔkɛ, “Melɔ nchye achyɛge fɔ me efwyale. Me nnɔgɛ Nte wa yɛmbɔ enyɔ dɛnɔgɛ fɔ me. ⁵⁰ Me mpyɛɛ fɔ unɔ nnɔ bɔɔ ɔfɛɛgɛ me, yɛmbɔ muu alu wye ayi ɔfɛge me. Ji ne alu muu ayi ɔsɔɔ mpa bɔɔ. ⁵¹ Ne me ngarege enyɔ wɔwɔlɛ nnɔ muu ayi ɔbɛlege mekomejɔɔ ayi me nɛrege agbɔɔ fɔ chacha.”

⁵² Ajɔɔgɛ mbɔ bɔɔ Jus ɔkɛ, “Nana esɛ dɛkaɔ nnɔ ɔmɛe gebwɔ wɔwɔlɛ. Abraham agbɔ wye ndere bɔɔ ekpɔvɛ Esɔwɔ abifɔ agbɔɔ, wɔ ɔkɛ mbɔgɛ muu abelɛgɛ unɔ bi wɔ ɔlɛrege agbɔɔ fɔɔ? ⁵³ Nnɔ wɔ ɔjeɔ game ɔpwɔ ntesɛ Abraham ayi agbɔɔ wa nnɔ? Bɔɔ ekpɔvɛ Esɔwɔ ntɔ agbɔɔ, wɔ ɔferɛ nnɔ ɔlu waɔ?”

⁵⁴ Ne Jisɔs ashuu ntɔ ebwɔ meko ɔkɛ, “Mbɔgɛ me nɛfɛgɛ game ɛyɔ, ufɛfɛɛ ebimbɔ unɔ mme detu. Muu ayi ɔfɛge me elɛ Nte wa muu enyɔ dɛselɛ nnɔ alu Esɔwɔ nyu. ⁵⁵ Yɛ elɛ enyɔ dɛlɔ dɛkaɔ yeɛ ji kanja wɔ. Me nkɔge ji. Mbɔgɛ me njɔgɛ nnɔ nkaɔgɛ fɔ ji, ebyennɔ me nlɔ muu gebyɔ nkane enyɔ. Me nkaɔ ji wɔwɔlɛ, ne nwɔu ne ji. ⁵⁶ Nte nyu Abraham abɔɔ mɛ mbe akaɔ nnɔ, me nchwɔɔ nyɛ ne metɔɔ ego ji. Agege mbɔ metɔɔ ego ji dɔɔ.”

⁵⁷ Ne bɔɔ Jus ɔshuu meko ɔkɛ, “ɔlu dankwɔne ye usaɔ aɲme upeɔ meso efya, ɔpyɛmbɔ nnɔ ne ɔkaɔ Abraham.” ⁵⁸ Ne Jisɔs ɔkɛ, “Me ngarege enyɔ wɔwɔlɛ nnɔ, gemɛgɛ nnɔ ɔbyɛ Abraham, me nlɔ.”

⁵⁹ Ajɔɔgɛ mbɔ, ebwɔ abɔ mataɔ nnɔ atɔ ji, yɛmbɔ Jisɔs abii atanɛ nɛ mmu echa upe Esɔwɔ.

9*Jisɔs apye muu ayi abyɛnɛ ji amɛ nɔnɔmɛ agɛne*

¹ Nɛre Jisɔs akɛne ajyɛɛ, agɛ mende fɔ ayi abyɛnɛ ji amɛ nɔnɔmɛ. ² Ne baɔ utɔɔ biɔ agii ji akɛ, “Mɛnlɛrɛ, gabo ayi ndɛ muu apyɛɛ abyɛnɛ mende yina amɛ nɔnɔmɛ? Awuu jimbaɔɔ? Waɔ ayi mma wuu ne nte wuu.”

³ Jisɔs ashuu ebwɔ meko ɔkɛ, “Amɛ anɔmɛ fɔ mende yina gɛtɔgɛ gabo ayi ji apyɛɛ wɔ. Ne ɛpɔfɔ ntɔ gɛtɔgɛ gabo ayi mma wuu ne nte wuu apyɛɛ. Abyɛ mende yina amɛ nɔnɔmɛ nnɔ Esɔwɔ alɛrɛ ndere utɔ bi upyɛɛ utɔɔ nɛ menyammyɛ wuu. ⁴ Debo mampyɛ utɔɔ Atɔ muu atomɛ me ndere biɔ ulu gbɔɔ, nɛndɛ utuu ugigɛ ye muu akage pyɛ se ubi. ⁵ Te ndere me nlɔ fa mme yina, me nlɔ genjɔ mbɔ bɔɔ mme.”

⁶ Ajɔɔgɛ mbɔ akpɔ matyɛ mme, apyɛ gentwɔtwɔ awaɔ mende yimbɔ nɛ amɛ ⁷ ajɔɔ ne ji akɛ, “Chɔ shwɔnɛ ushu byɛ nɛ gentɔgɛ manaɔ eyigɛ ɔkuu nnɔ Silɔm” (Ula Silɔm utɛnɛ nnɔ ɔtɔ). Ne mende yimbɔ afɛ, ashwɔnɛ ushu biɔ, akɛ achwɔɔ, alɔ mangɛnɛ mbaɔ.

⁸ Epyɛgɛmbɔ, bɔɔ abi ɔjwɔlege dachi ama ne ji, ne abi abɔ ɔgɛne mɛ ji ndere akɔɔ dɛkɔ, ɔgɛgɛ ji, ɔkɛ, “Pɔ mende ayi ɔjwɔlege na akɔɔ dɛkɔ yɛndɛgɛbɛ na?”

⁹ Abifɔ ɔkɛ, “Elɛ ji,” abifɔ ntɔ ɔkɛ, “Ngbɔ muu yimbɔ afu elɛ fulɛ.”

Ne mende yimbɔ ajɔɔgɛ wye akɛ, “Elɛ me mbɔɔ.”

¹⁰ Ajɔɔgɛ mbɔ, bɔɔ bimbɔ agii ji akɛ, “Eke nnɔ ne wɔ ɔlɔɔ mangɛ?”

¹¹ Ashuu ebwɔ meko ɔkɛ, “Mende fɔ ayi akɔmege Jisɔs, ne apyɛ gentwɔtwɔ awaɔ me nɛ amɛ, ajɔɔ ne me akɛ, chɔ shwɔnɛ ushu byɛ nɛ gentɔgɛ manaɔ eyigɛ ɔkuu nnɔ Silɔm. Njyɛgɛ, nshwɔnɛ ne nlɔɔ mbaɔ mangɛnɛ.”

¹² Ne bɔɔ bimbɔ agii ji akɛ, “Mende awu alu fɔ? Akɛ ne ebwɔ me nkaɔ wɔ.”

Ekwó bɔɔ Farasi ácheré mankaá ndere epyé ne mende yimbɔ alɔɔ mbaá mangéné

¹³ Mende yimbɔ ajoyé mba, ákpá ji áfé mbaá ekwó bɔɔ Farasi. ¹⁴ Bii bi Jisɔs apye getwɔtwɔ mende yimbɔ alɔɔ mbaá mangéné, elé bii uwyaa. ¹⁵ Ne ekwó bɔɔ Farasi ntó ama ágií mende yimbɔ ndere epyé ne ji alɔɔ mbaá mangéné. Ne mende yimbɔ agaré ebwó aké, “Awaá me gentwɔtwɔ né ame, nshwóné ushu ba ne nana ngéne mbaá”.

¹⁶ Ajoyé mba, ekwó bɔɔ Farasi abifɔ aké, “Mende yina ayi ákuú ji Jisɔs atané fɔ mbaá Esɔwɔ wó, néndé ábélégé fɔ ebé ewé aké muú apyé ne fɔ utɔɔ bii uwyaa”.

Yémbɔ abifɔ aké, “Epyémɔ nnó ne muú ayi apyé gabo, apyé ufɔ́lékpá bina?” Ewéna epye ebwó ábɔ́ uféré ucháchá.

¹⁷ Ne áma ágií mende yimbɔ aké, “Ne wɔ mbɔɔ ojɔɔ nnó, gétúgé mende yina ayi apye ame jye ánené?”

Ashuú meko aké, “Ji alu muú ekpávé Esɔwɔ.”

¹⁸ Yémbɔ ákpakpa bɔɔ Jus ákélégé fɔ mankamé nnó ábɔ́ ábyé mende yina ame nónómé ne alɔɔ mbaá mangéné. Akuú mma wuú ne nte wuú. ¹⁹ Achwógé ágií ebwó aké, “Maá nyú na? Enyú déké débyé ji ame nónómé? Epyé ne nnó ne ji agéne nana?”

²⁰ Mma wuú ne nte wuú agaré ebwó aké, “Esé dékaa nnó gé maá sé na, débɔ́ débyé ji ame nónómé. ²¹ Ne genó eyi gépyé ne ji alɔɔ mangéné mbaá, esé dékaa wó. Yéé muú ayi anené ji ame, esé dékaagé fɔ. Gígé jimbɔ́ agaré enyú, apó sé mamane kɔ.” ²² Ebwó ájɔɔ mba gétúgé áfɔ́ ákpakpa bɔɔ Jus, abi ábɔ́ ajoyé mé nnó muú ayi ajoye nnó Jisɔs alu Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa, áfyé ji ebé nnó akpé sé né mmu echa mmyemenene. ²³ Gé genó eyi gepyé mma wuú ne nte wuú ajoyé aké, “Ji apó sé mamáné kɔ, gígé jimbɔ́ agaré enyú.”

²⁴ Ne ákpakpa bɔɔ Jus áma kuú mende yi amé ábɔ́ ánomé ji, ájɔɔ ne ji aké, “Garé wáwálé wye né mbe ushu Esɔwɔ, néndé esé dékaa nnó mende yina alú muú ayi apyé gabo.”

²⁵ Ne mende yimbɔ ashuú ebwó meko aké, “Waa ji alú muú ayi apyé gabo ah, waa apɔ́ ah, genó gema eyigé me nkaa gélu nnó me mbá nlú ame nónómé ne nana ngéne mbaá.”

²⁶ Ne ágií ji aké, “Apyé nnó, ne wɔ? Apye nno ne wɔ alɔɔ mangéné mbaá?”

²⁷ Ashuú ebwó meko aké, “Pó me mbɔ́ ngaré mé enyú? Yémbɔ dékélégé fɔ manwú, ulannó enyú dékélégé mámanwú? Nɔfɔ́ enyú ntó dékélégé mambé ankwólé bii?”

²⁸ Ajoyé mba, bɔɔ bimbɔ́ ábɔ́ manju ji mashye mmye, aké, “Wɔ ne alú menkwólé wuú. Esé délu ankwólé Mosis. ²⁹ Esé dékaa nnó Esɔwɔ ajoyé nyá mejɔɔ ne Mosis, ne ushuú mbaá menya muú yina atané esé dekaa wó.”

³⁰ Mende yimbɔ aké, “Mechó ewé egboó me mmye. Enyú déké dékaa fɔ mbaá ayi ji atané wó yémbɔ apye me ngéné mbaá. ³¹ Dékaa nnó Esɔwɔ awuú fɔ mmyemenene bɔɔ abi apyé gabo, yémbɔ yéndémuú ayi ánogé Esɔwɔ ne ápyé unɔ́ bi Esɔwɔ ákéle, Esɔwɔ awuú mmyemenene jii. ³² Te mme alɔɔ délu danwú nnó muú fɔ ánené amé muú ayi ábyené ji amé nónómé. ³³ Mende yina ábɔ́ dantáne mbaá Esɔwɔ mbá ye genó ji apyé wó.”

³⁴ Ajoyé mba, áshuú ji meko aké, “Ábyé wɔ ówé né mmu gabo. Ndé genó wɔ ákéle manleré esé?” Ajoyé mba, áfyé ji ebé nnó ákpé sé mmu echa mmyemenene.

Bɔɔ abi agéne ne abi álá agéne

³⁵ Ne Jisᵉs awuúgᵉ nnó afyé mende yimbo ebé, akelé ji agé, agiú ji aké, “Nnó wᵉ ofye metᵉᵉ ne Maá Nte Mekwaá?”

³⁶ Ne mende yimbo ashuú ji meko aké, “Ata, Maá Nte Mekwaá elé waá? Garé me mmfyé metᵉᵉ ne ji.”

³⁷ Jisᵉs ajᵉᵉ ne ji aké, “Wᵉ ᵉgᵉ mé ji nana. Ji ne ajᵉᵉgᵉ mbo mejᵉᵉ ne wᵉ.”

³⁸ Mende yimbo ajᵉᵉ yé ne Jisᵉs aké, “Ata me mmfyé metᵉᵉ ne wᵉ”, ne anógᵉ ji.

³⁹ Ne Jisᵉs ajᵉᵉ ne ji aké, “Me nchwᵉ fa mme mampye gabo boᵉ agene gbᵉgᵉᵉ, nnó boᵉ, abi álú ame nónómé ágéné mbaá ne nnó abi aferé nnó ebwᵉ ágéne, abe ame nónómé.”

⁴⁰ Ajᵉᵉgᵉ mbo, boᵉ ekwᵉ Farasi abi álú eféé, áwuú, agiú ji aké, “Esé déferé nnó wᵉ ajᵉᵉgᵉ fᵉ lé ne esé nnó délú ntó amé nónómé?”

⁴¹ Ne Jisᵉs ashuú ebwᵉ meko aké, “Enyú débᵉ dékámé nnó délú ame nónómé mbo abᵉ ajᵉᵉ fᵉ nno enyu depye gabo wᵉ. Te mbaá enyú déké dégᵉne, gabo nyú alá enyú mmye.”

10

Mebame magᵉᵉme melómélᵉ ne magᵉᵉme jii

¹ Ngarege enyú wáwálé nnó, “Muú ayi akwᵉme mfaá gebame akpene né mmu gebamege magᵉᵉme, alá koge né meno gebame alú menjo. Elá pᵉ mbo fᵉ wᵉ, alú muú yi afᵉgᵉ unᵉ boᵉ. ² Ne muú yi akogᵉ né meno gebame akpene né mmu gebamege magᵉᵉme alú mboᵉ magᵉᵉme yimbo. ³ Mebame meno gebame anénégᵉ ji meno gebame, ji akpene né mmu, ne magᵉᵉme awuú meko wuú. Ne ji akuú magᵉᵉme jii né mabo ne ase áji afé dafye. ⁴ Ne aségᵉ magᵉᵉme jii ako atanege dafye, ji ayye mbe aji akwᵉlege ji meso, néndé ákage meko wuú. ⁵ Yémbᵉ áji akwᵉlege fᵉ menkᵉé, aboᵉ lé ji boᵉ néndé ákage fᵉ meko wuú.”

⁶ Jisᵉs ató ebwᵉ nekané mejᵉᵉ eníné na, yémbᵉ, ebwᵉ ákage fᵉ geno eyige ji agarege ebwᵉ.

⁷ Ne Jisᵉs ama ajᵉᵉ aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó me ne nlú meno gebamege magᵉᵉme. ⁸ Ne boᵉ ako abi abᵉᵉ mbe achwᵉᵉ ne me, álú lé anjo, ne boᵉ abi afᵉgᵉ unᵉ boᵉ fᵉge, magᵉᵉme awuú fᵉ ebwᵉ. ⁹ Me ne nlú meno gebame, yéndémuú ayi akoógᵉ eta wa ne akpene né mmu, Esᵉwᵉ aferege nye ji né efwyaᵉ gabo. Ne akpene nye mmu atanege dafye agene yéndégenᵉ eyi gelii ji. ¹⁰ Menjo achwᵉᵉ lé nnó ajo unᵉ, awá boᵉ ne ácho unᵉ, yémbᵉ me nchwᵉ lé nnó mmpye boᵉ abᵉ geᵉwá abe gbene né mati mako.

¹¹ “Me nlú membame magᵉᵉme melómélᵉ. Membame magᵉᵉme melómélᵉ achyegᵉ gemᵉ jii gétúgᵉ magᵉᵉme jii. ¹² Muú usege apᵉ fᵉ membamé magᵉᵉme, muú áwyaá magᵉᵉme, ndere elúmbo, gébégᵉ agᵉge mekwaᵉ aké achwᵉᵉ, aboᵉ alyaa magᵉᵉme, mekwaᵉ afwené áji alá tyatya. ¹³ Muú yimbo, aboᵉ alyaa magᵉᵉme yimbo néndé ji alú lé muú usege, abᵉᵉ fᵉ gébé ne áji wᵉ. ¹⁴ Me nlú membame magᵉᵉme melómélᵉ, me nkágᵉ magᵉᵉme ya ne magᵉᵉme ya ntó ákage me. ¹⁵ Wye ndere Nte wa akaa me, me ntó nkaa ji. Me nchyegᵉ gemᵉ ya gétúgᵉ magᵉᵉme ya. ¹⁶ Ne nwyā magᵉᵉme ayifo, ayi alá pᵉ né geluage ayina, mbᵉᵉ manse áji ncho ne ayina. Áji ntó áwuú nye meko wa, ne mpye nye áji ábe ekwᵉ magᵉᵉme ema ne ábéé nye ne membame ama.

¹⁷ “Ula bi nte wa agboᵉ ne me ulú nnó nchyegᵉ gemᵉ ya nnó awá gétúgᵉ boᵉ ba ne nnó kwyakwya me mma mbᵉ geji. ¹⁸ Yé muú ayi akágᵉ wa me apᵉ, yémbᵉ me mboᵉ ne nchyegᵉ gemᵉ ya nnó awá. Ne me nwyā uto manchye

geme ya nnó áwá ne nwyá ntó uto mamma mbò geñwá ya. Ge geno eyige Nte wa agare me mbò”

¹⁹ Jisàs ajógé mbò, bóó Jus ábó ufere ucháucha. ²⁰ Abifo ajógé áké, “Melo nchye achyeye Jisàs efwyale ne amee gebwóó, déwúgé ji.”

²¹ Ne abifo ntó ajógé áké, “Muú ayi melo nchye achyegé ji efwyale ajógé fò ufóó unó bina. Nnó muú ayi meló nchye achyegé ji efwyale, akaáge apyee ntó muú amé nónómé agene mbaá?”

Bóó Jus áshyá Jisàs

²² Ne gébégé bóó Jus ányéé epáá ewe ebwó áteé ndere áfyee echa upé né amu Esòwò, Jisàs abò alu né Jerosale. Gébé eyigémbò neba nelu. ²³ Ndere Ji alú né dachi echa upé Esòwò, akene né agbá ayi akuú nnó agba Solomun. ²⁴ Bóó Jus áchwó nò ji né mme, ágií ji áké, “Wò òlyagé mbò esé né mmu dembyò nnó? Mbógé wò òlú Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa gare ese gbòhò.”

²⁵ Ne Jisàs ashúú ebwó meko áké, “Me mbò ngare me enyú, yémbò enyú dékame ne me wò. Utóó ebi mepyyéé né mabò Nte wa, ubi ne ulerege gefoge muú ayi me nlú. ²⁶ Yémbò enyú dékamege néndé depò fò né geluage magòhme ya. ²⁷ Magòhme ya, ákágé meko wa. Me nkágé áji ne áji ntó ákwòlege me. ²⁸ Me nchyege áji geñwá eyi gélagé byéé. Áji ánome fò mme detu ne yé muú ayi ákágé fòó áji né amu ya ápó. ²⁹ Néndé Nte wa muú áfyéé me áji né amu, aheá geme apwò bóó ako, ne yé muú ayi ákágé fòó áji né amu Nte wa ápó. ³⁰ Me ne nte wa Esòwò delu muú ama.”

³¹ Jisàs ajógé mbò, bóó Jus ama ábó mataá nnó áto ji áwá. ³² Ne Jisàs ajóó ne ebwó áké, “Me mpye gejamégé utóó ulóólú ebi Nte wa achyee me utóó nnó mpye, enyú degé. Né ebi ndé ne enyú dékelege manto me ne mataá?”

³³ Bóó Jus bimbò áshúú ji meko áké, “Epfò gétúgé utóó ulóólú ebi wò òpyéé ne ese detome wò ne mataá. Elé gétúgé wò òbyaa Esòwò. Wò òlú lé mekwaá, yémbò òse geme jyeé nnó wò òlú Esòwò.”

³⁴ Ne Jisàs ajóó ne ebwó áké, “Pò nnó asa né mmu ñwe Esòwò nnó, ‘Me nke enyú delu bò esòwò?’ ³⁵ Ese dékaá nnó mekomejóó Esòwò akwòrégé fò. Ne mbógé Esòwò akú bóó abi ji achyee ebwó mekomejóó nnó álú bò esòwò. ³⁶ Epyembò nnó ne me muú Esòwò ajyaa átome fa mme, njógé nnó nlú Maá Esòwò, enyú déké me mbyaa Esòwò? ³⁷ Mbógé me mpyee fò utóó ebi Nte wa achyee me nnó mpyege, dékamegé fò ne me. ³⁸ Ne mbógé me mpye lé ubi, yé lé enyú déla dékame nnó genó eyigé me njógé gelú wáwálé wó, kamegé ne utóó ebi me mpyee. Dépyege mbò, dégene nye nnó me nlu muú ama ne Nte wa, ne Nte alu muú ama ne me.”

³⁹ Ajógé mbò, bóó Jus bimbò ama amua mampye ji, yémbò aloó ebwó né amu.

⁴⁰ Achyaa áfe né egbe ebeé Jodan ewefò mbaá ayi Jon abò awyage nya bóó manaá Esòwò, ajwòlege ewú. ⁴¹ Ne gejamégé bóó ákwòle ji, ajógé ne ate áké, “Jon apye yé ufélékpa fò wó, yémbò yéndégenó eyigé ji ajóó atome ne mende yina gelú wáwálé.” ⁴² Efee ne gejamégé bóó áfyee metóó ne Jisàs.

11

Negboné Lasaròs

¹ Gébégé fò, mende fò abò amee, akuú ji nnó Lasaròs. Ji alu muú Betani. Betani ele melo Meri ebwò ne meñmo wuú Mata. ² Elé Meri yina ne abò ágbelé nya lamenda né uka Ata, atile ne mejwe wuú. Ji ne meñmo wuú Lasaròs abò amee. ³ Gétúgé Lasaròs amee, aheá bií átó meko mbaá Jisàs áké, “Ata mejeé wyyé ayi ogboó ne ji dóó amee.”

⁴ Jisṣ awúgḗ meko ayi abó ji, aké, “Nemeé eniné Lasarṣ améé mbṵ, nepó fṵ eni netene ji aló nelú ele nnó, bṵṵ áfḗge Maá Ḕṣṵwṵ nnó ḡṵṵ Ḕṣṵwṵ akwṵ. Getu eyigembo bṵṵ áfḗge nye Maá Ḕṣṵwṵ.”

⁵ Jisṣ agboó ne Mata, ne meḡmo wuu Mḗri ne Lasarṣ. ⁶ awuge nnó Lasarṣ améé ama beḗ ne melṵ ewé ji abó alú wyeé ndṵ epea. ⁷ Ne ndṵ yimbṵ epea ekógé, ajṵṵ ne baá utṵṵ bií aké, “Déma déjye né gebage mewaá Judiya.”

⁸ Baá utṵṵ bií ájṵṵ ne ji áké, “Ménleré elú dambḗle ayi bṵṵ bimbo áké áto wṵ ne mataá áwá, ne wṵ ṵkelege nnó déma dékeré ewú?”

⁹ Ajógḗ mbṵ, Jisṣ ashuu ebwṵ meko né nekanémejṵṵ aké. “Yéndé bií uwyáá nchwaneke efyánépeá ne utuu ugi, wa mbṵ fṵ wṵ? Bṵṵ áké ákene ne bií gbṵṵ, ákparege fṵ nekwe néndé ágene mbaá. ¹⁰ Yémbṵ bṵṵ abi akene ne utuu ákparege nekwe néndé geḡgbṵ gepṵ.” ¹¹ Ajógḗ mbṵ, aké ne ebwṵ, “Meḡme se Lasarṣ akwe gejya, yémbṵ ne nje ewú nnó pye ji apeé gejya.”

¹² Ajógḗ mbṵ, baá utṵṵ bií áké ne ji, “Ata mbṵḡé abelé gejya ebyennó alé atóṵ.”

¹³ Jisṣ abṵ agarege mbṵ lé ebwṵ negbone Lasarṣ, yémbṵ ebwṵ áfere nnó ajógḗ mbṵ lé mechṵ gejya eyigémbṵ.

¹⁴ Jisṣ agare yé ebwṵ gbṵḡṵṵ aké, “Lasarṣ agbo. ¹⁵ Ne metṵṵ eḡṵṵ me gétúgḗ nyú nnó me mbṵ mpṵ fṵ ewú ne ji. Genṵ eyigé mempye nye, gepye nye enyú défyéé metṵṵ ne me chánḗné. Kwilege mme déjye dége ji.”

¹⁶ Ajógḗ mbṵ, Tṵmasi maá gefa, ajṵṵ ne ate baá utṵṵ aké, “Kwilege déjye, yé ebe lé negbo, degbo ne ji”.

Jisṣ afyéé aḡme Lasarṣ metṵṵ

¹⁷ Jisṣ akwṵnege né melṵ Betani, age nnó aní Lasarṣ né mmu eba ntaá ale me ndṵ eni. ¹⁸ Nekene Betani ne Jerosale nelú genóge ḡkpa neke epea. ¹⁹ Ne gejamégḗ bṵṵ Jus áfḗ manjwye Mata ebwṵ ne Mḗri mmye gétúgḗ negbone meḡmo bṵṵ.

²⁰ Mata awúgḗ nnó Jisṣ achwṵṵ, atane ajye bane ji, Mḗri álá ji né mmu gepṵ. ²¹ Mata ábánégḗ Jisṣ ajṵṵ ne Ji aké, “Ata mbṵḡé wṵ ṵbṵ ṵbe fa, mbṵ meḡmṵ wa agboṵ wṵ.” ²² Yémbṵ, yé ebe élé nana, nkaá nnó, yéndégenṵ eyigé wṵ ṵgigé Ḕṣṵwṵ, achyege wṵ geji.

²³ Ne Jisṣ ajṵṵ ne ji aké, “Meḡmṵ wye akwilege nye né negbo.”

²⁴ Ne Mata aké, “Nkaá nnó akerege nye meso né geḡwá gébégé bṵṵ áké ákwilege nye né negbo né bií bi kwiyakwya.”

²⁵ Ajógḗ mbṵ, Jisṣ aké, “Me ne mbwyege bṵṵ ákwilege né negbo, ne me ne nchyege bṵṵ geḡwá. Yéndémuú ayi áfyéé metṵṵ ne me, yé agbo akerege né geḡwá. ²⁶ Ne yéndémuú ayi alú mebe, áfyéé metṵṵ ne me ágboṵ fṵ, Mata ṵkamé nnó élé wáwálé?”

²⁷ Mata aké, “Eh Ata nkamé, nnó wṵ ne ṵlú Muú yi Ḕṣṵwṵ akweré ji elá gefwa, Maá Ḕṣṵwṵ ayi ábṵṵ manchwṵ fa mme.”

Jisṣ asṵ manse

²⁸ Mata ajógḗ mbṵ, ajye kú meḡmo wuu Mḗri ajṵṵ ne ji bibi aké, “Ménleré achwṵ, aklege mangḗ wṵ.” ²⁹ Mḗri awúgḗ mbṵ, akwilé mme wáwá, ajye bane Jisṣ. ³⁰ Jisṣ abṵ alú dankwṵne yé né melṵ, alú wye né mbaá ayi Mata abané ji. ³¹ Ne bṵṵ Jus abí alú né mmu gepúge negbo áfyéé Mḗri metṵṵ né negbone meḡmo wuu, ágege ndere Mḗri akwilé ka wáwá átane dafye, ebwṵ ntṵ ákwilé ákwṵle ji, néndé áfere nnó ji ajyeé mbṵ lé né menome meḡmo wuu Lasarṣ manli negbo.

³² Mēri akwōnege, age Jisōs, akwe ji né uka aké, “Ata wō ɔbō ɔbe fa, mbo mēnmo wa abó agboó wó.”

³³ Jisōs ágégé ndere Mēri álili chonchó ne bós Jus abi ákwōlege ji, eta ji mmu ne meshwē akwó ji metós.

³⁴ Agií ebwó aké, “Enyú dénií ji efó?”

Ashuú ji meko aké, “Ata, chwó ge mbaá wuú.”

³⁵ Jisōs asó manse. ³⁶ Bós Jus bimbo, ágégé mbo, áké, “É é, gege ndere ji abós gejeé ne Lasarós.”

³⁷ Yēmbō abifo ájógé áké, “Nnó ji muú apyēé muú ame nónómé agene, abó akágé pye fó nnó Lasarós agboge?”

Jisōs ape Lasarós né negbo

³⁸ Ne nchye ama anywōne Jisōs né mmu, afé né menome. Menome ewémbō, elú lé embu ebá ntaá, agbe ewú ne ntaá. ³⁹ Jisōs aké, “Ferege ntaá eniné mbo né meno menome.”

Mata mēnme Lasarós ashuú ji meko aké, “Ata, agbo mbo ale fina ndó eni, gébé eyi, gebe gebogebo geja gepwó amu.”

⁴⁰ Ne Jisōs ajós ne ji aké, “Mata, pó me ngaré na wó nnó ɔfyege metós ne Esōwó, ɔgene nye genó eyigé utó ba upyēé?” ⁴¹ Aférégé ntaá eniné mbo, Jisōs abwéé ame ape mfaá anemmye aké, “Nte wa, ntame wó néndé ɔwú mmyemenene ya. ⁴² Nkaá nnó wó ɔwuú mmyemenene ya yéndégébé. Yēmbō, njós mbo gétúgέ bós abi álú fa, nnó ebwó ákamé nnó wó ne ɔtame me.”

⁴³ Anerege manjós mbo, anyá ne meko metometo aké, “Lasarós táné chwó fa.” ⁴⁴ Tenétené yimbo, Lasarós atane dafye, uka bií ne amu, úlú wyé wéwé né mmu uba mandée ebíí áni ji né mmye chonchó ne ushu. Ne Jisōs aké, “Kaáge ji ajoye.”

Ajós geju manwá Jisōs

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2)

⁴⁵ Ne gejamégé bós Jus abi abó álú eféé áchwós áchwéé Mēri mmyé, ágēge ndere Jisōs apyēé Lasarós apeé né negbo, áfyéé matós ne Jisōs. ⁴⁶ Yēmbō, abifo ájye gare bós Farasi fō genó eyigé Jisōs apyēé. ⁴⁷ Ne ano ba ampyéé ure Esōwó ne ekwó bós Farasi fō, ákú ujwólé, áchomé né eso ájós aké, “Nana esé dépyembo nnó? Mende yina apyēé mbo ufélékpa ufós ufós ajoyé. ⁴⁸ Mbógé délyage ji nnó ajoyé mbe mampye ubi, melo meko efyēé nye metós ne ji, ne bós Rom áchwó cho nye echa ure se chonchó ne melo.” *

⁴⁹ Ne muú bwó ama, ayi akamege Kaifas, ji ne alú etukpe ampye ure Esōwó né nme eniné mbo. Ajós aké, “Enyú dékage yé genó kanja, ⁵⁰ dekaá fó nnó elú galógáló eta nyú nnó muú ama agbo gétúgέ bós ako epwó nnó melo meko énomé wó?” ⁵¹ Mejós ewé Kaifas ajós mbo, etane fó jimboós né metós wó. Ndere ji alú etukpe ampyéé ure Esōwó né nme eniné mbo, Esōwó apye nnó ji agare nnó Jisōs abó magbo gétúgέ melo meko. ⁵² Ne epófó gétúgέ melo ewú ewú wó, agbo ntó nnó apye bós Esōwó abi álaá tyátyá né mme meko anywere akwe muú ama. ⁵³ Elo né gébé eyigémbō, ákpakpa bós Jus asó mala ndere ápyéé ne áwa Jisōs. ⁵⁴ Né getú eyigémbō, Jisōs amáge ke sé gbɔɔnɔ né géluage bós Jus. Alyáá Jerosale afé né maá melo fó ayi akúú nnó Efrem kwókwólé ne mashwōne. Ewúmbō ne ji ne baá utós bií ájwólége.

⁵⁵ Ne gébégé epaá bós Jus ewé ákuú nnó epaá kóó upú elá kwókwólé, gejamégé bós áfé né Jerosale nnó akpome mmye ndere ebwó apye me gemēge

* **11:48** Elú wáwálé nnó: Mbógé nnó bós Jus áfyégé metós ne Jisōs, Ji ámmye nye apwó bós Rom nnó bós Jus álaá mmyemmye bwó.

nnó epaá ewémbò ekwàne. ⁵⁶ Ne ndere ebwò anywere né mmu echa upé Esòwò, ápele mbògé agene nye Jisàs. Ajóge ne ate aké, “Enyú défere mbò nnó? Nnó ji achwòó nye né epaá ewéna waá achwòó?” ⁵⁷ Gemége nnó epyembò etukpe ampye upé Esòwò ne ekwò bòó Farasi fò, ábò áchyyéé me meko nnó muú ayi akaáge mbaá ayi Jisàs alú ágare, ájye apye ji.

12

Awad Jisàs mawee né melò Bétáni (*Mat 26:6-13; Mak 14:3-9*)

¹ Epaá koó upú eláge ndò ekene, Jisàs afe né melò Betani melò ewé Lasaròs muú Jisàs apye ji apeé né negbo ajwólége. ² Eféé ne anene Jisàs ne menyéé. Mata ne afaá menyéé yimbò ne Lasaròs alú muú ama né geluage bòó abi ájwòle agiú mmye né ekpókópógélé ne Jisàs. ³ Ndere ájwòle mbò, Meri akpa ekpómé mawee Lamenda ami majame ñka dòó, amo Jisàs né uka. Gepú geko geka ne gebége lamenda, ne ase mejwe wuú ati uka Jisàs. Mawee amina malu mmye po. Akwyyéé mami ne genó eyigé akuú nnó, “Nard.” ⁴ Ne Judas Iscarot, maá utòó Jisàs ama ayi abòó manchyyéé Jisàs mankwáá, agége geno eyi meri apyembò, aké, ⁵ “Mbò ákpoó mawee lamenda amina, áse gejamégé ñka, eyi epwòó ñka eyi muu akage pye né ñme áchyyéé mbaá ubyá bòó.” ⁶ Mejòó ewé Judas ajòó mbò na, epòfò nnó ji agboó ne ubya bò, elé gétúgé ji alú menjo ne ajòó mbò. Ji ne ábélege mekwa ñka baá utòó Jisàs. Ne gebé eyigé fò, ajòó ñka wye.

⁷ Judas ajógé mbò, Jisàs aké, “Gógé ji abe nyame, ji apyembò nnó me ngboge ániú me niíge. ⁸ Ubyá bòó úlú fa ne enyú yéndégébé, yémbò me mbéé nye fò ne enyú gébé geko.”

⁹ Ne gejamégé bòó Jus áwúgé nnó Jisàs alú eféé né melò Betani, ákwòle áfe ewú. Ajye nya fò mange lé Jisàs jimbií wó, áfe ntó nnó áge Lasaròs muú Jisàs apye ji apeé né negbo. ¹⁰ Ndere elúmbò, anòó baá ampyeé upé Esòwò asò mala nnó áwa Lasaròs. ¹¹ néndé elé getú jíí ne gejame bòó Jus ályaa ebwò áfyéé metòó ne Jisàs.

Jisàs akpe né Jerosale nkane mfwa (*Mat 21:1-9; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40*)

¹² Bií uyyage, gejamégé bòó abi áchwòó manyé epaá koó upú, áwú nnó Jisàs achwòó né Jerosale. ¹³ Asò mamméé, átane ájye bane ji meti. Awyále aké, “Matame mábé ne Esòwò. Mejé ebé ne muú ayi achwòó né mabò Ata. Efwò ebe ne Mfwa bòó Isrèli!”

¹⁴ Jisàs agége maá géjuná, akwò ajwòle né mfaá. Ne genó eyigé ábò ásamé né mmu ñwe Esòwò getane wáwálé nnó, ¹⁵ “Enyú bòó Sayon défoge, gége mfwa nyú achwòó, ajwólé mbò né mfaá maá géjuná” *

¹⁶ Ndere Jisàs akpene né Jerosale, baá utòó bií akaá fò nnó uno bi ábò ásame me né mmu ñwe Esòwò úlú wawale wó. Yémbò gébége Jisàs akwòme ajyee né mfaánebuú, ne ebwò atee nnó abò asa né mmu ñwe Esòwò nnó unò bina upyee nye ne ji. Ne ápye ntó ubi ne ji.

¹⁷ Ne bòó abi abò alú ne Jisàs gébége ji apye Lasaròs apeé né negbo, akpa gegare eyigémbò, ájyee ne geji. ¹⁸ Genó eyigé na ne gepye gejamégé bòó ájyee bane Jisàs né meti gétúgé áwuú gepoge ufelekpa ebi ji apyee. ¹⁹ Ne ekwò bòó Farasi, ajógé ne ate aké, “Ye mekpo ne ula esé dégene fò né mecho ewe desò mbò mala manwa Jisàs. Gégé, gemége melò geko gela kwòle elé ji.”

* **12:15** Elú wáwálé nnó: Opge né Mat. 21:5 né ntee gebage ñwe ógené ula Sayon.

Jisɔs abɔ mbɛ agare negbo niɪ

²⁰ Né geluage bɔɔ abi ájye né Jerosale manogé Eɔwɔ gébégé epaá koó upú, ne abi ákú ebwɔ nnó bɔɔ Grek álú wye. ²¹ Bɔɔ Grek bina áchwɔ mbaá Filip muú melo Betsada né gebage mewaa Galilií, ájɔɔ ne ji áké, “Ata esé dékelege mangé Jisɔs.”

²² Filip awúgɛ mbɔ, ajye gare Andru, ne ebwɔ ne Andru ájye gare Jisɔs. ²³ Ne Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Gébé gekwane eyigé bɔɔ ágene nye nnó Maá Nte Mekwaá apwɔ amu. ²⁴ Me ngarege enyú wáwálé nnó nyine nchi nelaá wye nyine nchi nemaá, mbɔgɛ muú alá apéé néné né mme degbo wó. Negboge ne nechii nefye gejame amé nchi. ²⁵ Muú ayi asele genwá jii nnó genéá gemé dɔɔ, genwá jii genóme nye mme detu. Ne muú ayi asele nnó genwá jii genéá fɔ gemé né mme yina wó, abéé nye ne genwá eyi gélagé byé. ²⁶ Mbɔgɛ muú akelege mampyege utɔɔ ba, abɔ mankwɔle me. Ne yéndé mbaá ayi me mbɛɛ, muú utɔɔ wa ntó abéé wyeé ne me. Ne yéndémuú ayi apógé me mampyege utɔɔ ba, Nte wa anoge nye ji.

²⁷ “Nana ufere ba úlú uyaá uyaá. Ewena njɔge mbɔ nnó? Nnɛne mbɔ élé mmye nnó, ‘Nte wa aféré me né efwyale ewé echwɔɔ mbɔ me né mbɛ waa?’ Ngba, nnɛne fɔ mbɔ, néndé ula bi me nchwɔɔ fa mme úlú nnó nge efwyale ewéna. ²⁸ Nte wa, pye bɔɔ ákaa nnó wɔ ɔpwɔ amu.”

Ajógé mbɔ, meko fɔ atane né mfaánebuú aké, “Me mpye mé bɔɔ akaá nnó me mpwɔ amu, ne mmage pye wye mbɔ.”

²⁹ Ne gejamé gé bɔɔ abi átene efeé, áwúgɛ meko yimbɔ, abifɔ aké, élé nemfe, abifɔ aké, élé ekiénné Eɔwɔ ne ejɔɔ mejɔɔ ne Jisɔs.

³⁰ Ne Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Meko ayi déwuú mbɔ alú lé né galógáló nyú, epɔfɔ awa. ³¹ Nana, gébé eyigé Eɔwɔ apyeé bɔɔ mme ákpe né unɔɔ mpa gekwane, gébé gekwane eyigé ábuú danchameló mfwa bɔɔ mme, ³² né geluage gefwa jii. Ne abwɛge me né mbaá gekwa, njame nye bɔɔ ako achwɔ eta wa.” ³³ Jisɔs ajɔɔ mbɔ, manlere gefɔge negbo eniné ji agboó nye.

³⁴ Ne bɔɔ bimbɔ, ájɔɔ aké, “ɲwe mabe eɔwɔ agare ese nnó Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa, abe mebe te kwyakwyaá, epyémbɔ nnó ne wɔ ɔke abɔ mambwye Maá Nte Mekwaá né mfaá gekwa, waa álú Maá Nte Mekwaá yimbɔ?”

³⁵ Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Gengbɔ gelú gegenege eta nyú né mboó gébé, kége nana ndere gengbɔ gelú gegenege nnó ékágé gemua gewere enyú. Muú ayi akene né gemua ákágé fɔ mbaá ayi ji ajyeé. ³⁶ Fyége metɔɔ ne muú ayi achyégé gengbɔ nana ayi ji alú ne enyú, nnó debe bɔɔ abi achyége gengbɔ. Jisɔs ajógé mbɔ, alyaá ebwɔ ajye bií.”

Bɔɔ Jus áshyá wye shyá mamfyɛ matɔɔ ne Jisɔs

³⁷ Ne yé lé Jisɔs apye gejamé gé ufɔɔ ufélékpa ebwɔ ágené, áfyéé fɔ matɔɔ ne ji wó. ³⁸ Epye mbɔ nnó genó eyigé Asaya muú ekpave Eɔwɔ abɔ ajɔɔ getane wáwálé. Asaya abɔ ajɔɔ nya aké, “Ata, ndé muú ákamé ne mekomejɔɔ ayi esé dégare. Ne ndé muú ayi Ata alere ji gefɔge utó bi ji awyaá?”

³⁹ Ula bi ebwɔ alá ákame nya ne mekomejɔɔ yimbɔ wó, úlú wye ndere, Asaya muú ekpave Eɔwɔ abɔ ajɔɔ nya nnó Eɔwɔ aké, ⁴⁰ “Ngilége ebwɔ amé nnó ékágé ágene unó ne amé, ne mpye bwɔ ánea matɔɔ nnó ékágé ebwɔ ákaa genó eyigé mekomejɔɔ yimbɔ ágaré. Eɔwɔ aké, ‘Me mpye mbɔ nnó ékágé ebwɔ áti meso ne gabo bwɔ, áchwɔ eta wá nnó me mfere ebwɔ né efwyale.’”

⁴¹ Asaya ajɔɔ mejɔɔ ewéna ato ne Jisɔs, néndé ji abɔ age me nnó Jisɔs abéé nye muú ayi apwɔ amu.

⁴² Ne yé élé gejamégé bɔɔ álú abi ála áfyéé fɔ matɔɔ ne Jisɔs wɔ, abifɔ áfyé, yé ákpakpa bɔɔ Jus abifɔ áfyé ntó metɔɔ ne Jisɔs, yémbɔ álerege fɔ gbɔgɔnɔ nnó áfyéé metɔɔ ne ji getúgúgú áfɔɔ nnó álerege, bɔɔ Farasi ábuú nyé ébwɔ né écha mmyemenene. ⁴³ Néndé ébwɔ ágbóó lé nnó akwaá áferege ébwɔ ápwɔ nnó Éswɔ ne aferege ébwɔ.

Mekomejɔɔ ayi Jisɔs agare ne asɔɔ nyé mpa bɔɔ

⁴⁴ Ne Jisɔs ajɔɔ kenke, aké, “Yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne me, áfyé fɔ metɔɔ ne me mbíí wɔ, áfyé ntó ne muú yi atɔme me. ⁴⁵ Muú agegέ me, ébyennó age ntó muú ayi atɔme me. ⁴⁶ Me nchwɔ ndere muú yi alerege genjɔ mbaá bɔɔ mme, nnó ékágé bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne me ála kenékéné éké muú ayi alú mmu gemua. ⁴⁷ Mbɔgέ muú awúgέ mekomejɔɔ ayi me ngare ne ála apyεé fɔ genó eyigέ me nké ji apyε wɔ, me njógé fɔ nnó ji akwe mpa, néndé me nchwɔɔ fɔ fa mensɔ mpá bɔɔ mme wɔ nchwɔ lé mamfere ébwɔ né éfwyale gabo. ⁴⁸ Muú yi ashyaá nnó ji ákágé me, ne ála apyε genó eyigέ me njɔɔ, genó eyi gesɔ mpa wúú gelú wyéé. Ne genó eyi gesɔɔ mpá wúú né bíí bi kwyakwya, élé mekomejɔɔ wa ayi ngare. ⁴⁹ Nende Me njógé fɔ né uto ba. Nte wa muú atɔme me agare me genó eyi me njógé ne ndere me mbɔɔ manjɔɔ. ⁵⁰ Ne nkaá nnó genó eyigέ ji aké me ngare gechwɔɔ ne genjwá eyi gélágé byé. Né getú eyigέmbɔ, me njógé lé genó eyigέ Nte wa agare me nnó njɔɔ.”

13

Jisɔs ashwɔne uka baá utɔɔ bíí

¹ Wyé ndere epaá koó upú élaá kwókwólé Jisɔs akaá nnó gébé eyigέ ji alyagέ mme yina nnó akere meso mbaá Nte wúú gekwɔne. Ne élé ji abɔɔ gejeé ne bɔɔ bíí abi alú fa mme, alere ébwɔ gefɔɔ eyigέ ji abɔɔ gejeé ne ébwɔ.

² Ne ndere Jisɔs ajwɔle anyéé menyéé ne baá utɔɔ bíí ne nkwale, danchomeló anyú me metɔɔ maá utɔɔ Jisɔs ayi ama nnó achyεé Jisɔs manjkwáá. Akuú maá utɔɔ yimbɔ nnó Judas Iscarot, maá Simun. ³ Jisɔs akaá nnó Nte wúú Éswɔ afyε ji yéndegenó né amu. Akaá ntó nnó ji abɔ atane mbaá Éswɔ ne ji akerege meso mbaá Éswɔ. ⁴ Ndere álú ányé menyé, Jisɔs akwile téné, afeé nku yi mfaa abelé. Ani agbogbo né gebwε. ⁵ Afane manaá né mmu geku, alɔ manshwɔne uka baá utɔɔ bíí, ne atile ubi ne agbogbo ayi ji aníí né gebwε. ⁶ Akwɔnégέ mbaá Simun Pita, Simun agíí ji aké, “Ata ɔkelege manshwɔne me uka?”

⁷ Ne Jisɔs ashuú ji meko aké, “Genó eyigέ me mpyε mbɔ, ényú dékágé fɔ ula nana, meso gébé dékage nyé.”

⁸ Ajógémbɔ, Pita aké, “Ngba, wɔ ɔbɔ fɔ manshwɔne uka éba wɔ.”

Ne Jisɔs aké ne Pita, “Mbɔgέ me nlá nshwɔne wɔ wɔ, ɔchome fɔ mbwa ne me.”

⁹ Ajógé mbɔ Simun Pita aké, “Ata ɔshwɔnege fɔ lé uka ba ubiubi, shwɔne ntó amu ya chonchó ne mekpɔ wa.”

¹⁰ Jisɔs aké, “Muú yi awɔɔ me manaá ábɔ mashwɔne lé uka bíí ubiubi néndé menyammyε wúú alu me pópó. Ne ényú délu me pópó, yémbɔ ényú ako fɔ wɔ.”

¹¹ Jisɔs ajɔɔ mbɔ, ji akaá me muú ayi achyεgέ nyé ji manjkwáá, njkawu ne ji aké, “Ényú ako depɔ fɔ pópó.”

¹² Ne ji anerege manshwɔne uka baá utɔɔ bíí, abɔ nku wúú afyε, akere ajwɔle ká. Agíí ébwɔ aké, “Ényú dékaá ulaá genó eyigέ mempyε mbɔ né ényú?”

¹³ “Ényú dékuú me menlere ne Ata. Ényú délu cho mankú me mbɔ, néndé gε muú ayi me nlú mbɔ. ¹⁴ Ne mbɔgέ me, Ata ne menlere ényú, nshwɔne ényú uka, ényú ntó debɔ manshwɔnege uka atε. ¹⁵ Me nlere ényú genó eyigέ debɔɔ

mampyεge nnó dépyεge geji ne ate ndere me mpyεé ne enyú. ¹⁶ Me ngaregé enyú wáwálé nnó, maá utóó ajeáge fǒ geme apwó nte wuu. Yé maá déntóó ntó ajeáge fǒ geme apwó muú ayi átóme ji. ¹⁷ Nana ayi enyú dékaá unó bina, déké dépyéé ubi, débéé ne metóó megómego. ¹⁸ Me njógé mbó, ntome fǒ ne enyú ako. Me nkaá ufóó bóó abi me njyaa. Yémbó mpyε mbó nnó genó eyigé ásame né mmu njwe Ésówó gétáné wawale. Asa wye nnó, 'Muu yi esé ne ji déchome ébwó menyéé, abwólé atene ummye ne me' ¹⁹ Me ngarege enyú genó eyigé na nana gemεge nnó gepye. Ne gébégé gepyεge, enyú dekamege nye nnó, 'Me Nlú gefóge Muú ayi Me Nké Me Nlú.' ²⁰ Me ngarege enyú wáwálé nnó yéndémuú ayi asele muú dentóó wa ne metóó megómégó, ébyennó ase mbó lé me mbóó. Ne muú ayi asele me, ase mbó lé Ésówó muú átóme me."

Jisós abó mbe agare nnó dchyege nye ji mankwáá
(Mat 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jisós ajógé unó bina, metóó esó ji, agare gbógónó aké, "Me ngarege enyú wáwálé, muú nyú ama achyεge nye me mankwáá."

²² Ajógé mbó baá utóó bíí alá meno mekpó fuú ápe ate ne amε ne amε. Akágé yé muú ayi ji ajóó atome ne ji. ²³ Ne maá utóó ama, ayi Jisós agboó ne ji, agii mmye né ekpokpogele kwókwólé ne uwyaá Jisós. ²⁴ Ne Simun Pita anyú meno aké, ne ji "Gii Jisós muú ayi ji ajóó mbó atome ne ji."

²⁵ Ndere maá utóó yimbo, ajwale agii kwókwólé ne uwyaá Jisós, ako geme agii Jisós aké, "Ata waá achyεge nye wó mankwáá?"

²⁶ Jisós ashuu ji meko aké, "ele muú ayi me nyuale bréd yina né mmu akpánkpa nchyege ji. Jisós ajoge mbó abó gekpoge bréd, anyuá né mmu akpánkpa achyε Judas Iscarot, maá Simun." ²⁷ Tenétené ayi Judas asele gekpoge bréd eyigémbó, danchámeló anyú ji metóó. Ne Jisós ajóó ne Judas aké, "Genó eyigé wó okélege mampyε, pye geji wáwá." ²⁸ Né geluage bóó abi ajwale agii né ekpokpogele, ye muú ama ayi akaá ulaá mejóó ewé Jisós ajóó mbó ne Judas apó. ²⁹ Ne élé Judas ne ábélege mekwa nka bwó. Baá utóó abifó áfere nnó Jisós ajóó mbó lé nnó Judas ajye ána unó ébifó ébi ébwó ákelege. Ela epo mbó wó, ndófo Jisós ajóó mbó lé nnó Judas ajye achyε genó gefó mbaá ubya bóó.

³⁰ Ne Judas asεge gekpoge bréd eyigé Jisós achyε ji, atane afé. Gébé eyigémbó utuu ugi mé.

Ebe meke

³¹ Judas atanege ajyεge, Jisós aké, "Nana bóó agene nye ndere Maá Nte Mekwaá apwóó amu. Ne ji apye nye bóó age ndere Ésówó apwóó amu. ³² Ne mbógé Maá Nte Mekwaá apyεé bóó age ndere Ésówó apwóó amu, Ésówó ntó apyεé nye bóó ágé ndere Maá Nte Mekwaá apwóó amu, ne achóó sé gébé. ³³ Baá ba, me mbelege sé ne enyú dáó, enyú dékelege nye me, ne wye ndere me mbó ngare ákpakpa bóó Jus, mbántó ne ngarege enyú nana nnó, 'Mbaá ayi me njye enyú dékage chwó fǒ wyeé.' ³⁴ Ajógé mbó, aké, nana nchyege enyú ebe ewé meké, "Bóógé gejeé ne ate. Ndere me ngboó ne enyú mbántó ne enyú debóó mangboge ne ate. ³⁵ Ne mbógé déké débóó gejeé ne ate, yéndémuú ákágé nye nnó enyú délu baá utóó ba."

Jisós agaré ndere Pita dshyáa nye ji
(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Ne Simun Pita agii ji aké, "Ata, wó ojye éfo?"

Jisós aké, "Mbaá ayi me njye okágé kwóle me nana, yémbó okwólege nye me meso gébé."

³⁷ Pita agii ji aké, “Ata ulannó ne me nla nkágé kwòle fò wò nana? Me nkpome mmye mangbó gétú jyéé.”

³⁸ Ne Jisós ashúú Pita meko aké, “Pita nnó òkpome mmye magbo gétú ya? Gò me ngare wò wáwálé nnó gemé nnó menò mekwò akú, wò òshyáá nyé mánjáne aláé nnó wò òkágé me.”

14

Jisós ne alárege meti ewé ejyéé mbaá nte wuu

¹ “Dekamege fò mesome ebe enyú né metáó. Fyegé metáó ne Esòwò, fyegé ntó metáó ne me. ² Baá upú alú gejame né gepúge Nte wa; mbògé abe dampò mbo, mbo me ngare fò enyú mbo wó. Me nnye kwyéé melú mbele enyú. ³ Nnerege mankwyéé melú ewémbò, nkerege, nchwò nse enyú nnó mbaá ayi me mbéé enyú ntó débe wyeé. ⁴ Enyú dékaá meti ewé ejyéé né mbaá yi me nnyeé.”

⁵ Ne Tòmasi ajóó ne Jisós aké, “Ata ese dékaá yé mbaá yi wò òjyéé wó, epyembo nnó ne dékaá meti ewé ejyéé wyeé?”

⁶ Jisós ashúú ji meko aké, “Me ne nlú meti ewú. Me ne ngarege bóó wáwálé. Ne me ne nchyege genwá. Yé muú fò akágé chwò fò mbaá Nte wa mbògé alá akoo éta wa wò. ⁷ Mbògé enyú débò dékaá me chánéné, mbo debò dékaá ntó nte wa. Manlò nana déjyegé mbe, dékaá me ji ne dege me ji.”

⁸ Ne Filip aké, “Ata lere esé Nte wye awu, nnó matáó akwene ese mmu.”

⁹ Jisós ashúú ji meko aké, “Mbo te me nlú mbo fana ne enyú, delú dankaá me Filip? Yéndemuú yi agene me, ebyennó age ntó Nte wa. Waá ulannó wò òké me nlere enyú Nte wa? ¹⁰ Enyú dékame fò nnó me ncho mmye ne Nte, ne Nte wa ntó acho mmye ne me wò? Depò etire me njógé mbo, detanege fò me mbóó né metáó, elé Nte wa mmu áchomé mmye ne me ne apyéé utáó bíí. ¹¹ Kamege ne me nnó genó eyigé me ngarege enyú gelú wáwálé nnó me ncho mmye ne Nte wa ne Nte wa ntó acho mmye ne me. Ne mbògé ewéna éla ekwane enyú metáó wò, kamege nnó elú wáwálé gétúgè ufélekpa ebi me mpyéé. ¹² Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndemuú ayi áfyéé metáó ne me, apyéé ntó unò bí me mpyéé mbo. Yé ebe lé ebi unjea upwò ebi, apye nyé néndé me nnye mbaá Nte wa. ¹³ Ne yéndegenó eyigé enyú dégigé né mabò ma, mpye geji nnó metáó egò Nte wa gétú ya. ¹⁴ Ndere elúmbò, mbògé dégige yéndegenó né mabò ma, mpyéé geji.”

Jisós anyémeno mantò Mendoó Ukpea

¹⁵ “Mbògé enyú dégbóó ne me, belege mabe ya. ¹⁶ Dépyege mbo, me nnene nyé mmye mbaá Nte wa, ne ji atome nyé enyú muú majyéé ayifó, ayi abe nye ne enyú te kwyakwya. ¹⁷ Muú majye yimbo elé Mendoó Ukpea muú alárege enyú wáwálé ayi Esòwò. Bóó mme akamege fò ne ji néndé agene fò ji ne akage ji. Yémbò enyú dékage ji, néndé ji ajwòlege ne enyú ne alú enyú né mmye. ¹⁸ Njyegé, nlyage fò enyú gelame, nmáge kere nchwò éta nyú. ¹⁹ Éla gachyéé bóó mme amage ge sé me. Enyú ne dégene nyé me. Ne te ndere me nwyáa genwá, enyú ntó debeé nyé ne genwá. ²⁰ Bíí bimbò ukwonege, enyú dékage nyé nnó mencho mmye ne Nte, Nte wa acho mmye ne me, ne me ntó ncho mmye ne enyú. ²¹ Yéndemuú ayi awúgè mabe ya abelégé áji, ji yimbo ne abóó gejeé ne me, Nte wa ntó abóó gejeé ne ji. Me ntó mbóó nyé gejeé ne ji, ne me mbóó nlerege nyé gemé ya etaá wuu.”

²² Ne Judas (ayi alá pò fò Judas Iscarot) ajóó ne Jisós aké, “Ata nde gepyee wò alárege gemé jye lé éta sé, ayi alá alárege fò ntó mbaá bóó mme meko?”

²³ Jisós ashúú ji meko aké, “Muú ayi abóó gejeé ne me, apye geno eyigé me ngarege, Nte wa gboó nyé ne ji. Ne esé ne Nte wa déchwò bane nyé ji déjwólé

ne ji mbaá ama. ²⁴ Muú yi alá agboó ne me, apye fɔ geno eyigé me ngarege. Ne unó bi enyú déwuú mbɔ utane fɔ membɔ́s né metɔ́s wɔ, utane lé mbaá nte wa muú atɔme me.

²⁵ “Me ngare mbɔ enyú unó bina nana yi me nlú ne enyú. ²⁶ Yémbɔ Nte wa atɔme nye Menchyeé majyeé né mabɔ ma. Menchyeé majyeé yimbo élé Mendoó Ukpea achwɔ́gɛ alerege nye enyú unó uko ne atée nye enyú yéndégenó eyigé me ngare enyú.

²⁷ “Ndere me nnye nchyege enyú nesɔ, ne nesɔ na ne me nchyege enyú. Me nchyege fɔ enyú nesɔ na nkane bɔ́s mme achyege genó. Dekamégé fɔ matɔ́s achyege enyú efwyale, ne debeye fɔ ntó ne efɔ. ²⁸ Enyú dewú nkane me nké, ‘Me nlyage enyú. Yémbɔ nmage kere nye nchwɔ́ eta nyú.’ Ebege nnó enyú débɔ́s gejeé ne me, mbɔ́ débée ne metɔ́s megómégó élé me nnye mbaá Nte wa muú aɲea gemɛ apwɔ́s me. ²⁹ Me mbɔ́ me mbe ngare enyú unó bina gemeye nnó ubi upyege, nnó meso gébé, upyege enyú dekamé nnó unó bi me njɔ́s ulú wáwálé. ³⁰ Me mpɔ́ sé ne gejamégé gébé manjɔ́ mejɔ́s ne enyú néndé mfwa bɔ́s mme alé chwɔ́. Ji apɔ́ fɔ ne eshye apwɔ́ me. ³¹ Yémbɔ me mpyeé lé genó eyigé Nte wa agare me nnó mpye, nnó bɔ́s mme akaá nnó me mbɔ́s gejeé ne Nte wa.

“Kwilege mme déjyegé.”

15

Genɔge umpome ne mata jii

¹ “Me ne nlú genɔge vin geji ambɔ́s, ne Nte wa ne alú muú ayi áchérege geji.

* ² Yéndé eta ewé etome ne me, mbɔ́gɛ élá ewɔ́me fɔ umpome, ji asɔ́s ewuú afɔ́me mme, ne yéndé eta ewé ewɔ́me umpome, ji akwyeye ewú nnó ewɔ́me gejamégé umpome. ³ Mekomejɔ́s ayi me ngare enyú apye enyú dela me pópó eké eta genɔ́s eyigé akwyé. ⁴ Chogé wye mmye ne me, me nchome mmye ne enyú. Eta genɔ́s ékágé wɔ́ fɔ umpome mbɔ́gɛ élá cho mmye ne mbyɔ́ genɔ́s geji mbɔ́s wɔ́. Wyembɔ́ ntó ne enyú déla dekágé pye genó gefɔ́ mbɔ́gɛ dela decho mmye ne me wɔ́.

⁵ “Me ne nlú genɔ́s eyigémbɔ́, enyú ntó ne delú mata jii. Muú achogé mmye ne me, ne me ntó nchoge mmye ne ji, ji ne apye nye gejamégé unó néndé me nla mpɔ́ enyú dékage pye fɔ́ yé genó. ⁶ Ne muú alá cho mmye ne me wɔ́, alú eké eta genɔ́s ewé ásɔ́gɛ afomege éwáɲese egbo. Ufɔ́s mata unɔ́s yina anywerege áji áfyé né mewé, áso. ⁷ Mbɔ́gɛ enyú déchogé wye mmye ne me, ne deké débelege mekomejɔ́s wa né matɔ́s nyú, yéndégenó eyi enyú degige nno Nte wa apye, geji ne ji apyé eta nyu. ⁸ Enyú deké dépye gejamégé unó ulɔ́lɔ́ Nte wa abée ne ɲgɔ́. Ne ewéna elerege nnó enyú delu baá utɔ́s ba. ⁹ Ndere Nte wa abɔ́s gejeé ne me, mbontó ne me mbɔ́s gejeé ne enyú. Bogé wye gejeé ne ate wye ndere me mbɔ́s ne enyú. ¹⁰ Mbɔ́gɛ enyú deké depye genó eyige me njɔ́s, me mbɔ́s nye gejeé ne enyú wye ndere Nte wa abɔ́s gejeé ne me gétúgɛ mpyeé genó eyigé ji akélege. ¹¹ Me ngaré enyú unó bina nnó enyú débɛ ne metɔ́s megómégɔ́ wye ndere me nwyaa. Ne nnó metɔ́s megómégɔ́ nyú eja epwɔ́ amu. ¹² Gegé genó eyigé me nkelege nnó enyú dépyege na: Bogé gejeé ne ate wye ndere me mbɔ́s ne enyú. ¹³ Gejeé eyigé cha gepɔ́, eyigé muú alerege, eyi gepwɔ́s gejeé eyigé muú ágbóo gétúgɛ ajeé bíi. ¹⁴ Enyú débée ajeé ba mbɔ́gɛ dépye unó bi me ngaré enyú. ¹⁵ Me mmagé kú se enyú nnó baá défwɛ néndé

* **15:1** Elú wáwálé nnó: Né ukwene ɲwe menomenyé, Esɔ́wɔ́ abɔ́s amegɛ bɔ́s Isrelɛ nkane mekɔ́s vin ewé jí áchérege. Jisɔ́s jimbás ntó ájɔ́s nnó ji ne alu genɔ́ge vin yimbo nana.

maá défwε ákágé f3 genó eyigé nte wuú apyεé. Me nkuú enyú ajée ba néndé yéndégenó eyigé Nte wa agare me, geji ne me nto ngare enyú. ¹⁶ Enyú f3 w3 déjyaá me w3, élé me ne njyaá enyú ne ntóme enyú nnó dépyεgé unó ul3úl3 ne nnó unó bimb3 ubεé te kwyakwya. Ne yéndégenó eyi enyú dégige Nte wa né mab3 ma achyεge enyú geji. ¹⁷ Gege ye mma ngare enyú nnó b3ge gejeé ne ate.

B33 mme ápaá baá ut33 Jis33

¹⁸ “Mb3gé b33 mme apaá enyú, kaáge nnó ab3 me mbe apa me me ne alé pa enyú. ¹⁹ Enyú deb3 débé b33 mme, mb3 b33 mme agbo3 ne enyú éké ate b33 mme. Ne enyú dep3 néndé me njya enyú né geluage b33 mme, getu eyigémb3 ne b33 mme apaá enyú. ²⁰ Tege genó eyigé me ngare enyú nnó, ‘Maá défwε ajeage f3 gemε apw3 nte wuú.’ Te ndere εbw3 achyε me εfwyale, áchyεge nye ntó enyú εfwyale. Ne εbw3 ab3 awú mekomej33 wa mb3 áwuú ntó awe nyú. ²¹ Ébw3 apyε nye unó bina uko eta nyú gétúgé enyú délu b33 ba. Néndé εbw3 ákágé f3 muú yi atóme me. ²² Me mbe danchw33 gare εbw3 mekomej33, mb3 akwe f3 mpa w3, yémb3 nana yi ngare εbw3 mekomej33 Ésw3w3, ye meti ewe ábo3 gabo bw3 ép3sé ²³ Ne yéndémuú yi apaá me, ebyennó apaá ntó Nte wa. ²⁴ Me mbe dampyε ukpekpe unó né met33 met33 bw3, εbw3 age w3, εbi yé muú f3 álá alú dampyε, mb3 Ésw3w3 agarege nye f3 εbw3 nnó ápyε gabo ákwe mpa. Yé ndere εbw3 ágene unó bi me mpyε, ápaá me chonch33 ne Nte wa. ²⁵ Unó bina ub3 mampyε nnó, genó eyigé asame né mmu njwe Ésw3w3 gebe wáwálé. Asa wye nnó, ‘Ébw3 ápaá me ula p3.’

²⁶ “Menchyéé majyεé achw33, ji alú Mendo3 Ukpea muú alerege wáwálé yi Ésw3w3. Me ntóme nye ji atane mbaá Nte wa, achw33gé agarege nye enyú muú yi me nlú. ²⁷ Enyú ntó dégarege nye b33 muú yi me nlú néndé delu ne me te ula ul33.

16

¹ “Me ngare me enyú unó bina nnó ékágé deja mmyε meso. ² Ábuú nye enyú né macha mmyεmenεne. Ne gébé gechw33 eyigé yéndémuú yi awáne enyú aferege nnó ji apyεmb3 élé ut33 Ésw3w3. ³ Apyε nye unó bina ne enyú néndé ákágé Nte wa, yé me ntó ákágé. ⁴ Me mb3 mbe ngare enyú nnó gébé eyigémb3 gekw3nége enyú détege nnó me mb3 ngare me enyú nnó unó bina upyεé nye.

Ut33 bi Mendo3 Ukpea pyεé

“Me mb3 ngare enyú unó bina mbεmbe w3, néndé me mb3 nlú ne enyú. ⁵ Ne nana me nkerege meso mbaá muú yi atóme me, yémb3 yé muú nyú yi agige mme nnó, “3jye εf3?” Ap3. ⁶ Ne gétúgé me ngare enyú unó bina, mat33 nyú álá meshwεmeshwε. ⁷ Yémb3 ngarege enyú wáwálé. Elú élé né gal3gál3 awe nyú nnó me njye, néndé me nla njye w3 menchyéé majyεé achw33 f3 eta nyú. Yémb3 me njyεge ntóme nye ji achw33 eta nyú. ⁸ Achw33gé apyεé nye b33 mme akaá nnó ufere bw3 né gabo ayi εbw3 apyεé ulú gye. Apyε nye εbw3 akaá nnó ufere bw3 né ndere muú abεé cho né mbe ushu Ésw3w3 ulú gyeé, ne apyε nye ntó εbw3 akaá nnó uféré bw3 né ndere Ésw3w3 ásw33 nye mpa ulú gyeé. ⁹ Né εgbe ewé gabo, εbw3 alú gyeé néndé áfyεé f3 met33 ne me w3. ¹⁰ Né εgbe ewé mambε cho né mbe ushu Ésw3w3, apyε nye εbw3 akaá nnó me nlú cho néndé me nkerege meso mbaá Nte wa ne enyú demage ge nye se me. ¹¹ Né εgbe ewé mpa ayi Ésw3w3 ásw33, apyε nye b33 mme akaá nnó alu gyeé né gef33 eyigé ásw33 mpa wa, néndé danch3mel33 mfwa b33 mme akwe me mpa.

12 “Me nlu wyaá gejamé gé unó mangare enyú, yémbó enyú dékage gbare nye fɔ matɔ́ gétúgé ubi. 13 Yémbó gébé gé Mendoó Ukpea muú alárege wáwálé achwáge, apye nye enyú dékaá wáwálé meko. Agarege nye fɔ unó bi utanege ji metɔ́, genó eyigé ji awúgέ geji ne ji ágarege. Ne apyεé nye enyú dékaá unó bi upyεé nye meso gébé. 14 Ji apyε nye me mbó ηgɔ néndé genó eyi getanega me metɔ́ geji ne ji asele agarege enyú. 15 Yéndé genó eyigé Nte wa awyaá élé εya, getú eyigémbó ne me nké genó eyi gelú me metɔ́ geji ne ji agarege nye enyú.

Mesome nyu εla nye lé nechóchó

16 “Elá gachyεé enyú demage γε sé me, ne εmage wyaá sé ntó ndɔ́ enyú degene nye me.”

17 Ajógé mbó, baá utɔ́ bíí abifɔ alɔ mangigé ate aké, “Ajɔ́ aké, ‘Ela gachyε enyú degene sé me,’ ne ama aké, ‘Emage wyaá se ntó dɔ́ enyú degene nye me’, ula utene mbó nno? ne ulaa me nnye mbaá nte wa. 18 Ulaá εla gachyεé utene mbó nno? Esé dekágé fɔ genó eyigé ji ajógé mbó.”

19 Ndere εbwɔ áferege mbó, Jisɔs akaá me nnó εbwɔ akelege mangí ji ulaá mejɔ́ ewé ji ajɔ́ mbó. Ajɔ́ ne εbwɔ aké, “Enyú degige mbó élé ate ulaá mejɔ́ ewé me njɔ́ nnó, ‘εla gachyεé enyú demage γε sé me ne nnó εmage wyaá sé ntó dɔ́ enyú dégene nye me?’ 20 Me ngarege enyú wáwálé nnó enyú delilí nye desɔ́ manse gétúgé unó bi upye nye. Ne bóó mme ábεé ne nechóchó, Enyú debéé ne masome né matɔ́, yémbó masome nyú abwɔlege nye nechóchó.

21 Nebyεé neke nemmye mendée, une ugyalege ji néndé gébé eyigé ji awuú ubale gekwɔne. Ne abyεgé me maá, amage te se ubale, abεé élé ne nechóchó nnó ji agbεé muú ama fa mme. 22 Wye mbó ntó ne elú ne enyú. Nana enyú delú ne masome né matɔ́, yémbó me mmage γε nye enyú, ne enyú debéé nye ne nechóchó né matɔ́. Ne yé muú ayi akágé fere gefɔ nechóchó εniné na né matɔ́ nyú ápó. 23 Bíí bi mbó ukwɔnege, demage gii se me ye mecho fɔ. Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndégenó eyi degige nte wa né mabó ma, achyεge enyú geji. 24 Kpaá te gébé eyigé na, enyú delu dangí yé genó gefɔ né mabó ma. Gige achyεge nye enyú, ne nechóchó nyú nejame nye kpaá nepwɔ.

25 “Me ngare enyú unó bina né makamejɔ́, yémbó gébé gechwɔ́ nye eyigé me nla ngarege sé enyú depɔ́ né makamejɔ́. Me ngarege nye enyú uno bi utome ne Nte wa gbɔgɔnɔ. 26 Gébé eyigémbó gekwɔnege enyú degige nye Nte wa unó né mabó ma. Me njɔ́ mbó fɔ nnó ngige nye Nte wa genó gefɔ gétúgé nyú wɔ. 27 Néndé Nte wa jimboó abɔ gejeé ne enyú gétúgé enyú debɔ́ gejeé ne me, ne dékame nnó me ntane mbaá Esɔwɔ. 28 Wáwálé me ntane mbaá Nte wa nchwɔ́ fa mme. Nana me lé nlyaa mme nkerege meso mbaá Nte wa.”

29 Ajógé mbó, baá utɔ́ bíí aké, “Nana wɔ alé jɔ́ yé mejɔ́ gbɔgɔnɔ, ajógé sé né makamejɔ́. 30 Esé dékaá nana nnó wɔ okáá unó uko, wɔ okage ye εbe lé unó bi bóó awyaa né metɔ́ mangí wɔ. Ewéna apye esé dékamé nnó wɔ otane mbaá Esɔwɔ.”

31 Ne Jisɔs ashuú εbwɔ meko aké, “Pó enyú dékamé ne me, naná? 32 Gébé gechwɔ́ nye, ne géfíí me eyigé enyú ako délaá nye tyátýá, yéndémuú nyú abɔ́ nye meti gepú jíí, délyaa membíí. Yémbó me mpɔ́ fɔ me mbíí, Nte wa alú ne me. 33 Me ngare enyú unó bina nnó enyú delíí mmye ne me debε ne nesɔ. Bóó mme apye nye enyú degé εfwyale yémbó gbarege matɔ́ nyú néndé mmye me mpwɔ bóó mme.”

17

Jisɔs anemmye mbaá Nte wuú nno apye ji abɔ ηgɔ

¹ Jisós anerege manjóó unó bina, abwée ame ape né mfaánebuú, anemmye aké, “Nte wa gébé gekwone pye me maá wyeé mbo ngo nnó me ntó mpye wó òbe ne enoge. ² Wó òchyeé me uto bi upwó bós ako nnó me nchyeé geñwá eyi gélagé byé mbaá bós ako abi wó òchyeé me. ³ Geñwá eyi gélagé byé gelu nnó ebwó akaá élé wó mbii muú ólu Esówó ayi wáwálé, ne me Jisós Kras muú wó òtome fa mme. ⁴ Mpye wó òbó enógé fa né mme, gétúge me ñere mampye utós bi wó òchyeé me nnó mpye. ⁵ Nte wa, pye me mbe ne enógé né mbe ushu wye nana, gefógé enógé ewé me mbo nwya nya gébégé nlú ne wó, gemége nnó mme aló.

Jisós anemmye mbaad nte wuú gétúge bad utós bi

⁶ “Me mpye bós abi wó jyaá fa mme òchyeé me akaá wó. Abó álú bós byéé, wó òchyeé me ebwó ne ebwó ábele mekomejóó wyeé. ⁷ Ne nana ebwó akaá nnó ufós unó uko bi wó òchyeé me utane eta wye. ⁸ Ngare ebwó mekomejóó ayi wó òchyeé me, áse ji amu apea ne akaá wáwálé nnó me ntane eta wyeé ne ákame nnó wó ne òtome me.

⁹ “Nñenemmye gétúge ebwó. Nñene fí mpye gétúge bós mme, nñene lé gétúge bós abi wó òchyeé me, néndé álú bós byéé. ¹⁰ Yéndé genó eyi nwyaa élé ejyee ne yéndégenó eyi wó ówyaá, ele eya. Ne ele bós bina ne apyee me mbós enógé. ¹¹ Mbeé sé fa mme, yémbó ebwó álú fa mme. Nchwó eta wyeé Nte wa, Muú Ukpea, nñenemmye nnó wó òbame ebwó né uto mabó mmyeé, ami wó òchyeé me, nnó ópye ebwó ábé muú ama ndere esé ne wó delu muú ama. ¹² Gébégé nlú ne ebwó, mbáme ebwó né uto mabó ami wó òchyeé me. Mbá ebwó chánéné, ne yé muú bwó ama anó mme detu wó ekose muú ayi abó álú né nnó anome mme detu nnó genó eyigé ásame né mekomejóó wyeé gebe wáwálé.

¹³ “Ne nana me nlé chwóó eta wyeé. Ne njógé unó bina ndere me nlú fa mme, nnó mpye ebwó abe ne nechóchó gbene wye ndere me nwyaa nechóchó gbene. ¹⁴ Me ngare ebwó mekomejóó wyeé ne bós mme apaá ebwó néndé ebwó ápós mbwa ama ne bós mme wye ndere me nlá pó fí mbwa ama ne bós mme. ¹⁵ Me nñene fí mpye nnó wó òfere ebwó fa mme. Nñene lé nnó wó òbame ebwó ékágé ebwó akpe né amu muú nchye. ¹⁶ Ebwó ápó fí mbwa ama ne bós mme wye ndere me nlá pó fí mbwa ama ne bós mme. ¹⁷ Pye ebwó áchyeé gemége bwó wáwálé eta wye. Ne wáwálé yimbo élé mekomejóó wyeé. ¹⁸ Ndere wó òtome me fa né mme, mbóntó ne me ntóme ebwó. ¹⁹ Me nchye geme ya mampye utós byéé. Me mpye mbo gétúge bwó, nnó ebwó ntó áchyeé gemége bwó wáwálé mampye utós byéé.

Jisós anemmye mbaad Nte wuú gétúge bós abi amáge fyé nye metós ne ji

²⁰ “Me nñene fí mpye gétúge baá utós baá bina ebwó bwó, nñene ntó gétúge bós abi áfyé nye metós ne me élé áwuú mekomejóó wye ayi baá utós ba ágarege nye. ²¹ Me nñenemmye nnó wó ópyé ebwó ako abe muú ama, wye ndere wó Nte wa ólu muú ama ne me, me ntó nlu muú ama ne wó. Pye ebwó abe muú ama ne esé nnó, bós mme ákamé nnó wó ne òtome me. ²² Enógé ewé wó òchyeé me, ewú ntó ne me nchyeé ebwó. Mpye mbo nnó ebwó abe muú ama wye ndere esé ne wó delu muú ama. ²³ Me nlu muú ama ne ebwó, wó ntó ólu muú ama ne me. Dépye mbo nnó ebwó ntó abe muú ama chánéné. Ndere élúmbo bós mme ákágé nye nnó wó ne òtome me, ne ákágé nye ntó nnó wó òbóó gejeé ne ebwó wye ndere wó òbóó gejeé ne me.

²⁴ “Nte wa, nkelege ntó nnó bós abi wó òchyeé me, ábe ne me né mbaá yi me mbeé nye, nnó ágé ntó enógé wa. Wó òchyeé me enógé ewéna gétúge gejeé eyigé wó òbóó ne me gemége nnó mme aló.

²⁵ “Eh, Nte wa muú olú cho, wáwálé, bọ́ mme ákágé fọ́ wọ́, yémbọ́ me nkágé wọ́. Ne bọ́ bina, abi wọ́ achyéé me ákaá ntó nnó wọ́ ne otome me. ²⁶ Me mpye ebwọ́ ákaá wọ́, ne mpye nye wye ebwọ́ ákágé wọ́ yéndégébé nnó gejeé eyigé wọ́ abọ́ ne me abọ́ ntó ne ebwọ́ ne nnó me mbe muú ama ne ebwọ́.”

18

Apye Jisọs

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Jisọs anerege mmyemenene, ji ne baá utọ́ bíí ályaa melu ewémbọ́, achyaa genkọ́ eyigé akuú nnó Kidrón ajye kpe mmu maá mekọ́ fọ́. ² Ne Judas muú achyege nye Jisọs mankwaá abọ́ akaá ntó melu ewémbọ́ néndé ebwọ́ abọ́ áchómege me wye. ³ Ndere elúmbọ́, ji ase ekwọ́ bọ́ bee ne ambame echa upe Esowọ́ abi anọ́ baá ámpyeyé upe Esowọ́ ne Farasi átome áchwọ́ né maá mekọ́ yimbọ́. Gébége ájyeyé ákpomé mmye ne unọ́ ummye, alwéé desá ne bọ́ akpógéfo. ⁴ Ne elé Jisọs akaá me yéndégenó eyigé ápye nye ne ji, ake mmye afii ebwọ́, agii ebwọ́ aké, “Enyú dékelege ndé muú?”

⁵ Ashuú ji meko aké, “Dékelege Jisọs muú Nasaret.”

Ji aké, “Me ne nlu ji.” Judas muú achyeyé Jisọs mankwaá alú ntó eféé tené ne ebwọ́. ⁶ Jisọs ajógé ne ebwọ́ nnó, “Me ne nlu ji,” ája mmye meso ákwe mme gbaram. ⁷ Ne ama agii ebwọ́ aké, “Enyú déke dékelege wa?” Aké, “Dékelege Jisọs muú Nasaret.”

⁸ Aké, “Pó me ngare enyú nnó me ne nlu ji? Ne mbógé nnó elé me ne enyú dékelege, lyage bọ́ bina ájye. ⁹ Ajọ́ mbọ́ nnó meko ayi ji abọ́ ajọ́ ábé wáwálé. Ji abọ́ ajọ́ aké, Nte yé muú ama ayi anome mme detú né geluage bọ́ abi achyeyé me ápọ́.”

¹⁰ Ne Simun Pita ajú yé aparanja ayi ji awyaa, asọ́ etu ewé egbé ebwọ́nye ewé memfwé etukpe ámpyeyé upe Esowọ́. Mabọ́ memfwé yimbọ́ makamege Malkos.

¹¹ Pita apyeyé mbọ́, Jisọs ajọ́ ne ji aké, “Shwóré aparanja wye yimbọ́ né mmu mekọ́, wọ́ ókelege fọ́ nnó me nge efwyale ndere nte wa ake nge?”

Afe ne Jisọs mbaad Anas

¹² Ndere elúmbọ́, muú kpaá bọ́ bee ne bọ́ bee bíí chonchó ne ambame echa upe Esowọ́ apye Jisọs awe ji amu. ¹³ Ase ji ábọ́ mbe afe né mbaá Anas nte Mendée Kaifas. Kaifas yina ne alú etukpe ampye upe Esowọ́ né nme eniné mbọ́.

¹⁴ Elé Kaifas yina ntó ne abọ́ achyeyé nya bọ́ Jus majyeyé nnó, “Elú galógáló nnó muú ama agbo gétúgé bọ́ ako.”

Pita ashya nnó akadgé fọ́ Jisọs

(*Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57*)

¹⁵ Simun Pita ebwọ́ ne maá utọ́ Jisọs yifọ́ ama akwọ́le Jisọs meso. Etukpe ampye upe Esowọ́ akaá maá utọ́ yimbọ́ chánjéné, getu eyigémbọ́ ályaa maá utọ́ yimbọ́ akpe ne Jisọs né mmu dachi etukpe ampye upe Esowọ́. ¹⁶ Pita alá né dafye. Ndere Pita atene né dafye, maá utọ́ ayi etukpe ampye upe Esowọ́ akaá ji, ajye bane meso mendée ayi alú menombi gébame, ajọ́ mejọ́ ne ji ne meso mendée yimbọ́ alyaa Pita akpe muu. ¹⁷ Meso mendée yimbọ́ né meno gebame agii Pita aké, “Nnó wọ́ opófọ́ maá utọ́ ama né geluage baá utọ́ Jisọs?”

Pita ashuú ji meko aké, “Eh, me mpọ́.”

¹⁸ Gébé eyigémbọ́ ntó gefwene gemmyeyé, baá défwé ne ambame dachi etukpe ásené mewé né dafye átene áwyyaa. Pita ntó abọ́ alú ne ebwọ́ áwyyaa mewé.

*Jisɔs akpe unɔɔ mpa**(Mat 26:57-66; Mak 14:53-65; Luk 22:54, 55, 63-71)*

¹⁹ Etukpe agii Jisɔs depɔ etiré détóme ne baá utɔɔ bií ne unɔɔ bi ji álerege. ²⁰ Jisɔs ashuu ji meko aké, “Me njógé me mejɔɔ gbɔgɔnɔ mbaá bɔɔ ako. Me nɔerege unɔ yéndégébé né mmu macha mmyemenene ne echa upɛ Eɔwɔ mbaá ayi bɔɔ Jus ako áchómege. Yé genɔ gefɔ eyigé me njɔɔ bibí gepɔ. ²¹ Ulannɔ wɔ ɔgigé me bɔ nkwe bina? Gii élé bɔɔ abi awuu genɔ eyigé me ngare ebwɔ, nerídé ákaá uno bi me njɔɔ.”

²² Jisɔs ajógé mbɔ, membame dachi etukpe ayi alu fíí ado ji né ushu. Agii ji aké, “Mbɔ ne wɔ ɔbɔɔ manshuú etukpe meko?”

²³ Jisɔs ashuu ji meko aké, “Mbɔgɛ mecho ewé me njɔɔ elú gyeé, gare gabo ayi me njɔɔ. Ne mbɔgɛ elú cho, ulannɔ wɔ ɔdoɔ me.” ²⁴ Efɛé ne Anas atɔme yé Jisɔs wye amuu wewe mbaá Kaifas etukpe ampye upɛ Eɔwɔ.

Pita ama ashya Jisɔs manáne epea ne eléé

²⁵ Nɔere epyɛmbɔ, Pita abɔ alú né dafye tené awyaa mewe. Agii ji aké, “Nnɔ wɔ ntɔ ɔpɔ fɔ maá utɔɔ ama né geluage baá utɔɔ Jisɔs?” Pita ashya aké, “Eɛh me mpɔ.”

²⁶ Maá defwe etukpe ampye upɛé Eɔwɔ ama ayi alú meɲme muú ayi Pita asɔɔ ji etu, agii Pita aké, “Nnɔ me nge fɔ wɔ né mmu maá mekɔɔ ne mende yimbɔ wɔ?” ²⁷ Pita ama ashya wye shyá. Wye né gébɛ eyigémbɔ menɔ mekwɔ akú kɔkɔgɔlɔkɔɔ.

*Afɛ ne Jisɔs mbaá Palet**(Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1; Luk 23:1, 2)*

²⁸ Bií uyyagé ne dondo gemua mme ákpakpa bɔɔ Jus ase yé Jisɔs né gepúge Kaifas afɛ ne ji né echa gɔmena bɔɔ Rom. Ebwɔ ambɔɔ akpe wye wɔ. Apye mbɔ nnɔ ékágé ebwɔ ábɛ ne deba né mbe ushu Eɔwɔ néndé akélege manyé epaá kɔɔ upú. ²⁹ Nɔere elúmbɔ Palet muú alú ngɔmena atané, aké ne ebwɔ, “enyú deké mende yina apye nnɔ?”

³⁰ Ebwɔ ashuu ji meko aké, “Mbɔgɛ mende yina apɔ muú mebo fɔ wɔ, mbɔ esé defye fɔ ji né amu jyɛ wɔ.”

³¹ Palet aké ne ebwɔ, “Sege ji enyú ambɔɔ depa mpa wuu nɔere ebe nyú ejɔɔ.” Akpakpa bɔɔ Jus ashuu ji meko aké, “Ebé nyu bɔɔ Rom ekamege fɔ nnɔ esé desɔ mpa nnɔ áwá muú.” ³² Genɔ eyigé ebwɔ ajɔɔ gepye nnɔ genɔ eyigé Jisɔs abɔ ajɔɔ atome ne gefagé negbo eniné ji agboɔ nye getane wáwálé.

³³ Ne Palet akere meso né mmu echa, mfwa akú Jisɔs agii ji aké, “Wɔ ne olú mfwa bɔɔ Jus?”

³⁴ Jisɔs aké, “Wɔ mbɔɔ ne ɔfere mbɔ, waá nnɔ bɔɔ fɔ ne agare wɔ mmu ayi me nlú?”

³⁵ Palet ashuu ji meko aké, “Me, ɔfere nnɔ me nlú muú Jus? Elé bɔɔ byɛ ne anɔɔ baá ampye upɛ Eɔwɔ ne afye wɔ ne amu ya. Ndé mechɔ wɔ ɔpyɛé?”

³⁶ Ne Jisɔs ashuu ji meko aké, “Gefwa ya gepɔ fɔ eyigé bɔɔ mme. Mbɔge gebɔ gebɛ eyigé bɔɔ mme, mbɔ baá defwe ba ammye nnɔ ékágé me nkpe né ámu bɔɔ Jus, yémbɔ gefwa ya getane mbaá yicha.”

³⁷ Nɔere ji ajɔɔ mbɔ Palet aké ne ji, “Mmyeké wɔ olú mfwa?” Ne Jisɔs ashuu ji meko aké, “Wɔ olú cho manjɔɔ nnɔ menlú mfwa. Ge ula bi ábyɛné me mbɔ, ne getu eyigémbɔ ne nchwɔ fa mme nno ngare bɔɔ wáwálé. Ne yéndémuú ayi agboɔ ne wáwálé, awuu mekomejɔɔ wa.”

³⁸ Ne Palet agii ji aké, “Wáwálé élé ndé?” Agige mbɔ ama akere meso né dafye, mbaá bɔɔ Jus aké, “Me nge fɔ gabo ayi mende yina apyɛé wɔ. ³⁹ Yémbɔ

gepaḡe nyú gelú nno, yéndé ημε γέβέγέ επαά κοό upu me mbᵔ mamferé muú denᵔ ama ndere enyú dékelege. Ndere elúmbᵔ nnᵔ enyú dékelege nnᵔ mferé Mfwa bᵔᵔ Jus?" ⁴⁰ Palet ajᵔgᵔ mbᵔ, ebwᵔ ákalé ne meko metometo, áké, "ᵔferege fᵔ mende yina fere elé Barabas." Barabas abᵔ alú mmu ayi achyεge εfwyale né melᵔ.

19

Bᵔᵔ bee ajwyagᵔ Jisᵔs (*Mat 27:27-31; Mak 15:16-20*)

¹ Palet achyεε Jisᵔs nnᵔ, átule ji ne getᵔ. ² Ne bᵔᵔ bee áᵔᵔ ela ewé elú meshií áfaa Jisᵔs né mekpo, áfyε ji nkúu megélé né mmyε eke mfwa. ³ Ajwyage ji aké, "Geḡwá gétyεé getyεé gebe ne wᵔ Mfwa bᵔᵔ Jus" ne ádo ji ukpε kpε né ushu.

⁴ Palet ama akere achwᵔ ajᵔᵔ ne bᵔᵔ bimbᵔ aké, "Nana me nchwᵔ ne ji né mbe ushu nyu yémbᵔ kaáge nnᵔ me nge fᵔ gabo ayi ji apyεé wᵔ." ⁵ Jisᵔs atane né dafyε ne ela ewé elú meshií meshií né mekpo ne nkúu megélé né mmyε. Ne Palet ajᵔᵔ ne bᵔᵔ bimbᵔ aké, "Gεgᵔ mende yimbᵔ na."

⁶ Anᵔᵔ baá ampyε upε Eᵔᵔwᵔ ne ambame εcha upε agege Jisᵔs, alᵔ makale ne meko metometo aké, "Áwᵔ ji né gekwa, áwᵔ ji né gekwa." Ajᵔgᵔ mbᵔ,

Palet ajᵔᵔ ne ebwᵔ aké, "Ényú ambᵔᵔ sege ji dewᵔ né gekwa, néndé me nge fᵔ gabo ayi ji apyεé wᵔ."

⁷ Yémbᵔ bᵔᵔ Jus atome wyε eshyε ajᵔgᵔ aké, "Eᵔé déwya εbe ewé εjᵔᵔ nnᵔ ji abᵔ magbo. Néndé ji aké alú Maá Eᵔᵔwᵔ."

⁸ Palet awúgᵔ mechᵔ ewéna, εfᵔ ekwᵔ ji metᵔᵔ dᵔᵔ. ⁹ Akere meso né mmu εcha wuú, ama agií Jisᵔs aké, "Wᵔ ᵔtane εfᵔ?"

Yémbᵔ Jisᵔs ashúú ji meko wᵔ. ¹⁰ Ne Palet ajᵔᵔ ne Jisᵔs aké, "Wᵔ ukelege fᵔ manjᵔᵔ mejᵔᵔ ne me? Wᵔ ᵔkaá fᵔ nnᵔ me nwyaa úᵔᵔ manlyaa wᵔ ᵔjyε ne nwyaa úᵔᵔ manwᵔ wᵔ né gekwa wᵔ?"

¹¹ Jisᵔs ashúú ji meko aké, "Wᵔ ᵔpᵔfᵔ ne úᵔᵔ mampyε me genᵔ mbᵔgᵔ úᵔᵔ bimbᵔ ulá utane fᵔ né mfaánebuú wᵔ. Ne getu eyigémbᵔ muú ayi afyεé me né amu nyú, gabo awuú aḡεa apwᵔᵔ." ¹² Palet awúgᵔ mbᵔ, abᵔ akéle meti nnᵔ ályaa Jisᵔs ajyεé yémbᵔ bᵔᵔ Jus akalege aké, "Mbᵔgᵔ wᵔ ᵔlyage mende yina, εbyennᵔ wᵔ ᵔpᵔ fᵔ mejeé Sesa. Yéndémuú ayi asele gеме jií nnᵔ alú mfwa εbyennᵔ akélege mankare gefwa ne mfwa Sesa mfwa Rom." ¹³ Ne Palet awúgᵔ mejᵔᵔ ewéna, ase Jisᵔs afe ne ji né dafyε. Jimbᵔᵔ ajwᵔlé né geluᵔge mpa né mbaá ayi ákuú nnᵔ, "Melu Mataá." (Né Hibru ákuú mbaá yimbᵔ nnᵔ "Gabata".) ¹⁴ Bií bimbᵔ ulú elé bií bi bᵔᵔ Jus akpomege mmyε manyé επαά koó upu. Ne metᵔᵔ ηwᵔmese, Palet ajᵔᵔ ne ebwᵔ aké, "Gége Mfwa nyú na."

¹⁵ Yémbᵔ ebwᵔ ákalé aké cho ne ji ewú, cho ne ji ewú, awᵔ ji né gekwa. Ne Palet ama gií ebwᵔ aké, "Dékelege ne nwᵔ mfwa nyú né gekwa?" Anᵔᵔ baá ampyε upε Eᵔᵔwᵔ, aké, "Eᵔé depᵔ sé ne mfwa yicha ekosé Sesa wᵔ". ¹⁶ Ne kwyakwyaa, Palet achyεε yé Jisᵔs né amu bwᵔ nnᵔ áwᵔ ji né gekwa. Bᵔᵔ bee ásé Jisᵔs áfé ne ji.

Awᵔ Jisᵔs né gekwa (*Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43*)

¹⁷ Jisᵔs jimbᵔᵔ ne akpane gekwa jií afé né melú ewé ákuú nnᵔ, "Melú Uḡkᵔkᵔ makpo." (Bᵔᵔ Hibru akuú ntᵔ melu ewémbᵔ nnᵔ "Golgota.") ¹⁸ Elé né melu ewéna ne awᵔme Jisᵔs né gekwa. Awᵔ ntᵔ anjo makpo apea né ebi bwᵔ ukwa. Awᵔ ama né εgbé ebwᵔεbe, ama εgbé ebwᵔnyε ne Jisᵔs né metᵔᵔ metᵔᵔ. ¹⁹ Palet asá ntᵔ genᵔ gefᵔ aba né mekpo gekwa eyigᵔ áwᵔmé Jisᵔs. Asá wyεé nnᵔ,

“Jis̄s muú Nasaret Mfwa b̄s Jus.” ²⁰ Ne gejamé gé b̄s Jus ájógé genó eyigé ásamé ábalé né mfaá mekpo gekwa néndé mbaá ayi aw̄ome Jis̄s né gekwa alú kw̄kwólé ne Jerosale. Asa mansa ḡwe amimb̄o né mekómej̄s̄o Híbru, Latin ne Grek. ²¹ An̄s̄ bá ampyéé up̄e Es̄w̄o, áj̄s̄ ne Palet aké, “Ḳsage f̄s̄ nn̄o Jis̄s alú mfwa b̄s Jus, sa elé nn̄o ji aj̄s̄ aké, ‘Me nlu mfwa b̄s Jus.’”

²² Ne Palet aké ne ebw̄s, “Genó eyigé me nsame, nsa me.”

²³ B̄s̄ bee ánerere manw̄o Jis̄s né gekwa ab̄o mandée jíi akare malu ani yéndémuú bee ase melu ema. Ase nto nku wuú ayi ji áfyéé ne áfyéé ewule. Nku yimb̄o ap̄o ne nkw̄omé. ²⁴ B̄s̄ bee bimb̄o aj̄s̄ ne at̄e aké, “Dekarege f̄s̄ nku yina, déḡmeé lé megyaá wyéé mankaá muú ayi aselé ji.” Ap̄yé mb̄o nn̄o genó eyigé ásame né mekomej̄s̄o Es̄w̄o gebe wáwálé. Asa wyé aké, “Akare mandée ya áfyé at̄e amu, áse nku wa áḡme megyaá wyéé.” Gé genó eyigé b̄s̄ bee ápyemb̄o.

²⁵ Ne b̄s̄ f̄s̄ abi atene kw̄kwólé ne gekwa eyi aw̄ome Jis̄s wyé, elé mma Jis̄s, meḡme mma Jis̄s ayi mendée, Meri mendée Klopas, ne Meri Magdala.

²⁶ Jis̄s ágegé ndere mma wuú átene ef̄eé kw̄kwólé ne maá ut̄o ayi jimb̄s̄o Jis̄s agbōs̄ ne ji d̄s̄, aj̄s̄ ne mma wuú aké, “Mma, ge maá wyé na.”

²⁷ Ne aj̄s̄ nt̄o ne maá ut̄o yimb̄o aké, “Ge mma wyé na.” El̄o né gébé eyigémb̄o maá ut̄o yimb̄o ase mma Jis̄s af̄e ne ji né gep̄u jíi, nn̄o ajw̄olege ne ji.

Neḡboné Jis̄s

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Ewyagé, Jis̄s akaá nn̄o ji anere me yéndégenó eyigé ji ab̄s̄ mampye, ne nn̄o genó eyigé mekomej̄s̄o Es̄w̄o aj̄s̄ gebe wáwálé, aj̄s̄ aké, “Mmwólé manaá epyéé me.”

²⁹ Eké epyéémb̄o, nkw̄o f̄s̄ alú ef̄eé, ayi áfyé mm̄s̄o amí mamyáme magbee wyé. Ase ekochá, ányua né mmu mm̄s̄o amib̄o, áfaa né eta maá gen̄s̄o eyigé akuú his̄p, ábwéé at̄e Jis̄s né ub̄s̄ meno. * ³⁰ Ne gébé gé Jis̄s anyú mm̄s̄o amimb̄o aké, “Nnere ut̄o ba.” Aj̄s̄ gé mb̄o, amo mekpo mme, af̄yé geme jíi né amu Nte wuú Es̄w̄o.

³¹ Bíi bimb̄o, ele bíi ebi b̄s̄ Jus ákpomege mmye manyé uwyaa b̄w̄o. † Ebw̄s̄ akélege f̄s̄ nn̄o bíi bimb̄o ubane uḡkw̄o b̄s̄ abi aw̄ome né ukwa. Ajye j̄s̄ ne Palet nn̄o achyéé ebw̄s̄ uto ájye ák̄ore uka b̄s̄ bimb̄o né mfaá ukwa, áfere uḡkw̄o ebw̄s̄. ³² Ne b̄s̄ bee achw̄o ak̄ore uka b̄s̄ apea abi aw̄ome ebw̄s̄ ne Jis̄s.

³³ Achw̄ogé mbaá Jis̄s, ák̄are sé uka bíi w̄o néndé age nn̄o ji agbo me. ³⁴ Yémb̄o muú bee ama ajo egbe amba wuú ne nek̄o. Tenétené yimb̄o manó ne manaá matanege. ³⁵ Muú yi agene unó bina ne agaré. Ne unó bi ji agare úlú wáwálé. Ne jimb̄s̄o akaá nn̄o ji agarege wáwálé nn̄o apye enyú nt̄o défyé met̄o ne Jis̄s.

³⁶ Unó bina upye nn̄o genó eyigé ásame né mmu ḡwe Es̄w̄o ube wáwálé. Asa wyé aké, “Yé gegō jíi gemma ak̄s̄ f̄s̄.” ³⁷ Ne ama ása nt̄o né melu ḡwe Es̄w̄o ewé f̄s̄ aké, “Apele nyé muú ayi ebw̄s̄ ájomé.”

Aníi Jis̄s

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Unó bina upyēge, Josef muú mel̄o Arimatya ajye gíi ne Palet nn̄o ago ji afere geḡkw̄ogé Jis̄s né gekwa. Josef ab̄o alú maá ut̄o Jis̄s ama, yémb̄o akw̄olege ji bibíi néndé af̄s̄ ákpakpa b̄s̄ Jus. Palet akamege, Josef ajye fere

* **19:29** Elú wáwálé nn̄o: Jon afyé gen̄s̄e his̄p né ḡwe wuú géttúgé genó eyigé apyéé ne ji gébé gé ep̄aa koo upu. † **19:31** Elú wáwálé nn̄o: Uwyaa bina, úlú lé uwyaa kpaá nēnde ukwe gébé gé ep̄aa koo upu.

genkwógé Jisós né gekwa afé ne geji. ³⁹ Josef afé ebwó ne Nikodemus muú abó achwó gé Jisós ne utuú. Nekodemus achwó ntó ne gejamégé maka gebe. Akwyéé mami ne unó bi akuú nnó merrh ne alose. Manóó genógé bó kilo usaa úpea meso efya. ⁴⁰ Ebwó ákpa genkwógé Jisós, afyége ji unó ebimbo ne mmye aní ne éshyé ndeé. Gé mbó ne bóó Jus ákwyége genkwógé muú ne anii. ⁴¹ Né mbaá yi awóme Jisós né gekwa, maá mekóó alú wye. Né mmu maá mekóó yimbo ntó, menome meke éwé alá alú danií muú fó ebó elú wye. ⁴² Anii Jisós né mmu menome éwémbó néndé mbaá yimbo, alu kwókwólé. Ne bií bimbo ntó bóó Jus ákpomege mmye nnó bií ujjage ebwó ányé uwyaa bwo.

20

Menome éla mewa

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-10; Luk 24:1-12)

¹ Bií mbé né uwyaa, ne dondo gemua mme Meri muú meló Magdala afé né menome éwé abó anii Jisós. Ajyége, age nnó áferé ntaa éniné abó ákweré embú menome. ² Ndere ágene mbó Meri muú meló Magdala abó gatélé akere ajyé garé Simun Pita ebwó ne maá utóó ayifó ayi Jisós ágboó ne ji dóó aké, “Áfere Ata né mmu menome, ne esé dékaa fó mbaá ayi ájye belé ji wó.”

³ Ajógé mbó, Pita ebwó ne maá utóó yimbo átane áfé né menome. ⁴ Ndere ájye, álómége gatele. Yémbó maá utóó yimbo alome apwó Pita, ne abó mbé akwóne né menome. ⁵ Akwónege wye, asé mmye mme ape né mmu menome, age ubaa éshyé ndeé ebi abó anii Jisós ne ubi yémbó, akpe fó né mmu menome wó. ⁶ Ne Simun Pita muú abó alú meso akwónege, akpe né mmu menome, age ubaa éshyé ndeé ebimbo eféé. ⁷ Agé ntó gebagé ndeé eyigé abó anii Jisós né mekpo ndere gelú pwpwi ne mbaá awuú cha. Épófó mbaá ama ne uba éshyé ndeé ebimbo. ⁸ Ne maá utóó ayi abó abóó mbé akwóne né menome, akpe ntó né mmu menome Jisós, age unó bi upye, akame nnó elú wawale. ⁹ (Yé élé ebwó ágene unó bina, alu wye dankaa genó eyi mekomejóó Ésówó abó ajóó nnó Jisós abó mankwilé né negbo.) ¹⁰ Ne baá utóó bií agege mbó áma akere meso né upú bwo.

Jisós alere mmye mbaá Meri Magdala

¹¹ Yémbó Meri alá dafye téné né alilé. Ndere alilé abyelé mmye mme apé né mmu menome, ¹² age makiénné Ésówó apea ne mandeé pópó mmye, ájwóle ne mbaá yi abó abelé genkwógé Jisós. Éma né mekpo, éma né uka. ¹³ Makiénné yimbo, ágií Meri áké, “Mma wó ólilé ndé?”

Ashuú ebwó meko aké, “Ákpa Ata wa ne me nkaa fó mbaá yi ájye bele ji wó!” ¹⁴ Ajógé mbó, abwólé mmye ake apele age ndere Jisós atene, yémbó akaá fó nnó élé Jisós ne atene mbó wó. ¹⁵ Jisós agii ji aké, “Mma wó ólilé ndé? Ndé muú wó ókelege?”

Meri afere nnó élé mbóó maá mekóó yimbo ne ji agene mbó, ajóó ne ji aké, “Ata mbógé wó ne ókpane genkwo jii lere me mbaá ayi wó óbele geji, me njye mkpa.”

¹⁶ Ajógé mbó, Jisós akú ji aké, “Meri” abwólé mmye ape Jisós, ajóó né mekómejóó Hibru aké, “Rabóni” (ula Rabóni utené nnó “Ménleré.”)

¹⁷ Jisós ajóó ne ji aké, “Ótage me, néndé me nlú dankwó njye mbaá Nte wa. Cho gare élé anmé ba nnó me nlé nkwo njyé mbaá Nte wa muú alú Nte nyú ntó. Ésówó wa ne Ésówó nyú ntó.”

¹⁸ Meri muú meló Magdala ajyé gare baá utóó Jisós aké, “Me nge Ata.” Ne agare ntó ebwó unó bi ji ajóó ne ji.

*Jisɔs alere mmye mbaad baad utɔɔ biɪ**(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Anɔ 1:6-8)*

¹⁹ Né nkwalé biɪ mbɛ né uwyaá, baá utɔɔ Jisɔs ányweré mbaá ama, ágbɛ mano mbiɪ néndé áfɔɔ bɔɔ Jus. Ne Jisɔs akpɛ atɛné né metɔɔ metɔɔ bɔɔ aké, “Nesɔ nébɛ né enyú.” ²⁰ Ajógé mbɔ, alere ebwɔ mabɔme upa né amu jii né egbɛ mmye wuu. Baá utɔɔ biɪ ágege ji mbɔ álu ne nechɔchɔ ndere ágené Atá. ²¹ Jisɔs ama ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Nesɔ nebe ne enyú, ndere Nte wa atɔme me, mbɔntɔ ne me ntɔme enyú.” ²² Ajógé mbɔ afɔ ebwɔ gejulé né mmye aké “Sege Mendoó Ukpea. ²³ Yendemuu ayi enyu dejigente gabo wuu, Esɔwɔ ajigente gabo muu yimbɔ, ne yende muu ayi enyu dela dejinte gabo wuu wɔ, Esɔwɔ nto ajige fɔ nte gabo wuu.”

Jisɔs alere mmye mbaad Tɔmasi

²⁴ Gébégé Jisɔs achwɔ lere mmye mbaá baá utɔɔ biɪ, ɲgba wuu ama né geluage abi áfyanéapeá ayi akuú ji nnó, Tɔmasi maá gefa abɔ apó. ²⁵ Tɔmasi achwógé baá utɔɔ abifɔ ágare ji aké, “Ese dege Ata.”

Tɔmasi aké, “Me nla ɲgé fɔ mabɔme upaá mpi né maka amu jii me nta enɔ ebwɔ wa wye, mma nta nfo ebwɔ wa né nebɔmé gepa enii nélú ji né égbé amba wɔ me nkamege fɔ.”

²⁶ Ndɔ eneé ekógé, baá utɔɔ Jisɔs ama anywere, né mmu gepú. Ne Tɔmasi alu ne ebwɔ. Ágbɛ manombi, ne aké apele Jisɔs achwɔ tɛne né metɔɔ metɔɔ bɔɔ aké, “Nesɔ nebe ne enyú.” ²⁷ Ajɔɔ ntó ne Tɔmasi aké, “Fye enɔbɔwɔ wyeé fa. Pe amu ya. Nyaá ebwɔ wyeé ɔta egbɛ amba wá. ɔbegé sé ne dembyɔ kamé wye kamege ne me.”

²⁸ Ne Tɔmasi ashúú ji meko aké, “Ata wa ne Esɔwɔ wa.”

²⁹ Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Elé wɔ ɔgene me, ne ɔkame nnó élé me? Metɔɔ megɔmegɔ ebéé ne bɔɔ abi álá age me wɔ, yémbo áfyéé mataɔ bɔɔ ne me!”

Ula bi asame ɲwe yina

³⁰ Ne Jisɔs apye gejamégé upɔɔ ufélekpa né mbɛ ushu baá utɔɔ biɪ ebi álá ása fɔ ubi né mmu ɲwe yina wɔ. ³¹ Yémbo ása lé bina nnó upye enyú dékamé nnó Jisɔs ne alú Muú yi Esɔwɔ akweré ji élá gefwa, nnó ji alú Maá Esɔwɔ. Ne nnó dekamé mbo debɔɔ geɲwá eyi gélagé byé gétúgé mabo mií.

21*Jisɔs alere mmye mbaad baad utɔɔ biɪ akeneama*

¹ Mboó ndɔ fɔ ekoge, Jisɔs ama alere mmye mbaá baá utɔɔ biɪ né ebéé mega ewé ákuú nnó Tiberas. Gé na ne Jisɔs alere mmye mbaá baá utɔɔ biɪ. ² Simun Pita, Tɔmasi maá gefa, Nataniel muú melɔ Kana né gebage mewaá Galilíi, baá Sebɛdee ne baá utɔɔ abifɔ makpo apea ábɔ álú mbaá ama. ³ Ne Simun Pita ajɔɔ ne ebwɔ aké “Me nkelege manjye ntɔfó.”

Ebwɔ ntó aké, “Ese ntó déjye ne wɔ.” Ebwɔ ako ajye kpɛ mmu ekpéé. Né utuú bimbɔ yé genó ebwɔ áwa wɔ. ⁴ Ndere biɪ ujjage, Jisɔs achwɔ atɛne né mapea ebéé mega, baá utɔɔ biɪ agege ji akaá fɔ jí wɔ ⁵ Jisɔs akú ebwɔ aké, “Baá ba, déwaá meshuu fɔ wɔ?” Ebwɔ áshúú ji meko, “Déwa wɔ.”

⁶ Ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Njémégé ntɔfo nyú né egbɛ ebwɔnye ékpe, déwane nye meshuu.” Anjémégé, meshuu eyi esle, epwɔ ebwɔ manja afye mmu ékpe néndé eja dɔɔ.

⁷ Epyege mbɔ, maá utɔɔ ayi Jisɔs abɔɔ gejeé ne ji dɔɔ, ajɔɔ ne Pita aké, “Muú ayi ajógé mbɔ ne esé élé Ata.” Simun Pita awúge ndere maa utɔɔ yimbɔ ajɔɔ

ake “Mutú ayi ajóó mbo mejóó ne ese ele Ata” Akwye afye mandeé mmye (néndé abo afere áji) Anyo achóó né nnyi. ⁸ Baá utóó abifó alá né mmu ekpeé ajame dansa ne gejamégé meshuú eyi elú wye nnó achwóó né mapea nnyi. Mantane né mapea nnyi ókwone mbaá ayi ébwó ajame dansa alú genógé matyéé amu usáá upea meso efya. ⁹ Ajágé dansa yimbo akwonege né mapea nnyi, age ujenjeé mewé ne bréd wye nre. ¹⁰ Jisós ajóó ne ébwó aké, “Chwóge me ne meshuú fó eyi enyú déwane mbo.”

¹¹ Simun Pita akwó akpe mmu ekpeé aja dansa yémbó achwóó ne ji né mewaá. Dansa yimbo agbeé ne gejamégé meshuú kpakpa. Meshuú elú usáá ukenéama meso efyane eléé (153). Ne yé elé meshuú ejame, dansa yimbo agyalé wó. ¹² Ne Jisós ajóó ne ébwó aké, “Chwóge dégbaré une dondo”. Ne yé maá utóó ama ayi anjea metóó mangii ji nnó, “Ólu wa?” apó; néndé ébwó ákaá nnó elé Ata. ¹³ Jisós ajye bó bréd yimbo ne meshuú ntó achyéé ébwó.

¹⁴ Gé manjáne aléé na ayi Jisós alere mmye mbaá baá utóó bíi gébége ji akwilé né negbo.

Jisós ajóó ne Pita nnó mbógé abo gejeé ne ji apye utóó bíi

¹⁵ Ébwó anerege mangbaré une, Jisós agii Simun Pita aké, “Simun, maá Jon nnó wó abo gejeé ne me dóó, ópwó abifó na?” Ne Pita ashuú Jisós meko aké, “Éh Ata, wó ókaá nnó me mbo gejeé ne wó.”

Jisós ajóó ne ji aké, “Pele baá magónme ya.” ¹⁶ Jisós ama agii ji manjáne apea aké, “Simun Pita maá Jon nnó abóó gejeé ne me?”

Pita akame aké, “Éh Ata wó mbo ókaá nnó mbóó gejeé ne wó”. Jisós aké, “Pele magónme ya”. ¹⁷ Ama agii Pita ne manjáne ayi ágbeé aléé aké, “Simun maá Jon nnó wó abo gejeé ne me.”

Agigé mbo, metóó eso Pita gétúgé agii ji té manjáne aléé nnó, “Pita nnó wó abo gejeé ne me?” Getu eyigémbó Pita ashuú ji meko aké, “Ata wó ókágé unó uko, ókaá chánéné nnó me mbo gejeé ne wó.” Jisós ajóó ne ji aké, “Pele magónme ya.” ¹⁸ Ngarege wó wáwálé nnó, “Gébége wó ólu gesage muú, wó mbóó ofye mandeé ojyéé yénde mbaá ayi wó ókelege, yémbó gébége ókwóge ukoó, ula bwyé elé amu mfaá ne elé muu yicha ne afyéé wó mandeé ágbárege wó ébwó aja wó meti ojyéé mbaá ayi wó alá ókelege fó manjye.” ¹⁹ Jisós ajóó mejóó ewéna ne Pita mampye ji ákaá gefóge negbo eniné Pita agboó nye ne achyéé Eso wó njó. Jisós ajógé mbo aké ne Pita, “Kwóle me.”

²⁰ Pita abwólege mmye, age ndere maá utóó ayi Jisós abóó gejeé ne ji dóó akwólege ébwó. Élé maá utóó yina ne abo ajwólé nya agii Jisós né egbe mmye, gébége ébwó anyéé menyéé, agii Jisós nnó, “Ata ndé muú wó óke achyége nye wó manjwaá?” ²¹ Pita agége ji agii Jisós aké, “Ata ji ntó yé?”

²² Ne Jisós ashuú Pita meko aké, “Mbógé me nkelege nnó ji abe mebe kpaá te me nchwóó, wó abóó ndé mechó wyéé? Wó kwóle elé me.”

²³ Ajógé mbo, mechó ewéna éke ékwone mbaá baá utóó abifó nnó Jisós aké maá utóó yina agboó fó. Yémbó Jisós ajóó fó nnó maá utóó yimbo agboó fó wó. Ajóó elé nnó, “Mbógé me nkelege nnó ji abe mebe kpaá te me nchwóó, abóó ndé mechó wyéé?”

²⁴ Gé elé maá utóó awú ne agarege unó bina. Asá ubi né mme ne esé dékaá nnó unó bi ji agarege ulú wáwálé.

²⁵ Gejamege unó ébifó ulú ntó ébi Jisós apyéé. Mbógé abo ása ubi uko né mme, mbo melú ebéé fó fa mme ewé ábélege bó njwe abi ásame ubi.

NWE
UTÓO ANḠBÁ JISÓS
 ndere Lukase asamé

Ulaub

¹ Ata Tyofilos, né ηwe mbe yimbo ntome wo, nsá uno uko ebi Jisós abo apyé ne aléré bós, lo né gebé eyige ji alós utós bií, ² kpaá te gebé eyige ji ajyé mfaánebuú. Gemenge nnó ji ajyé né mfaánebuú, achye bós bií ji ajyá nnó ábé anḡbá bií majye né uto Mendoó Ukpea. ³ Gebéḡe Jisós akwilé né negbo, abelé fa mme usaá ndo upéa. Né ndo yimbo, alerege anḡbá bií mmye né gejaméḡe mati ayi ebwó alá kagé be sé ne dembyo nnó ji alu mebe. Ne agare ebwó mecho ewé Esowo ágbárege nye gefwa jii. ⁴ Ne nkane ji alu chóncho ne ebwó, afyé ebwó ebe ake, “Jwálege fa né Jerosale, degilé echye ewé Nte wa abo anyémeno nnó atome nye nkane me mbo ngare enyú. ⁵ Geno eyige njogémbó gelu nnó, ndo eja sé dós wó eyi Esowo afyé nye enyú né amu Mendoó Ukpea wye nkane Jon abo afye nya bós né mmu nnyi.”

Esowo ase Jisós afe Mfaánebuú

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23)

⁶ Gebéḡe baá utós Jisós áma jwále chóncho ne Jisós áḡii ji áke, “Atá gebé gekwané eyigé omage pye nnó esé bós Israeli dégbáre gefwage sé?”

⁷ Ne Jisós ashuú ebwó meko aké, “Nte wa akwye me abelé né uto bií gebé eyigé unó bina upye nye, ne epófs ewé enyú dekaáge gebé eyigémbó. ⁸ Ne genó eyigé debó mankaá gelu nnó, Mendoó Ukpea echwáḡe enyú mmye, echyege nye enyú uto ne enyú degarege bós né Jerosale gefáge muú yi me nluú, ne demage garege nye né maló bós Jus ako, ne degarege wye deyye né meló Samariya kpaá te dekwónene mbaá yi mme akwya.” ⁹ Ndere Jisós ajogé depo tire na, Esowo aló mansé ji ajye né mfaánebuú, ne baá utós bií ála ápelé ame mfaa. Akwó afe kpaá gekó gekweré ji.

¹⁰ Ndere ebwó álu áfyé ame mange ji, eké ewyage áge ande fo apéa ne mandeé pópó mmye, átené kwókwólé ne ebwó. ¹¹ Ewyagé ande bimbo áké ne ebwó, “Bós Galilií, enyú detené fa depéle ame mfaa nde? Jisós yina ayi alya enyú akwame mbo mfaánebuú fi, amage kéré nye meso wye nkane degéné mbo ji ajyé.”

Matyas ase melú Judas

¹² Ne anḡbá Jisós ályáḡe mekwe Olif, ákére né Jerosale, neke nélu genógé ebwó ne meno. ¹³ Akwónéḡe né meló Jerosale, ákwó mfaá enyón akpe mmu maá gepú ayi ebwó ábelege. Ebwó alu Pita ne Jon, Jemsi ne Andru, Filip ne Tómasi, Batolomyo ne Matyo, Jemsi maa Alfós, Simun ayi ákuú ji muú ukógé ne Judas ayi maá Jemsi. ¹⁴ Ebwó ako áchómege yendéḡébé ánenemmye metós ema chóncho ne andeé fo abi ábó ákwálege Jisós, ne anḡmé Jisós ne mma wuú Meri.

¹⁵ Né bífs bós abi akame ne Jisós áchomé ebwó ako, alu genógé usaá ukene. Ne Pita akwile ka aké ne ebwó, ¹⁶ “Anḡme ba, geno eyige ηwe Esowo ajós nya gebó nye mambe wawálé, Mendoó Ukpea ebó epyé E Mfwa Devid nnó abo mbe agare geno gefo getuge Judas ayi abó ajamé bós meti nnó apyé Jisós. ¹⁷ Judas abó alu muú ama né geluagé esé, Jisós abó ajya ji nnó apyége gefáge utós uma ne esé.”

¹⁸ Ndere Pita abo ajoge mbo, elu nnó Judas apyeye geboboge mechó ewé, áse nka ji, ájye na melu mme, efee ne akwené ushú mme, une ugbogé, mbwé une ewá. ¹⁹ Bóó ako bi alú né Jerosale, áwúge mechó ewé, ákuú melu mme ewémbo né mejóó bwó nnó Akeldama. Ula utené nnó, “Mewaá gewu.”

²⁰ Pita ama jóó aké, “Mfwa Devid abó asá né nwe makwa jii nnó, ‘Achye gepú jii gelá gewa,’ Achye muú amage ajwale sé mmu. Ne ama sá nnó, ‘echye muú ayicha ase melu utóó wuú.’”

²¹⁻²² “Ndere elúmbó, muú ayicha abó mambané esé nnó décho, degáregé nkane Atá Jisós akwilé né negbo. Yémbó muú yimbo abó mambé ayi abó akéné ne esé ne Jisós, lo né gébé eyige Jon abó awyáge bóó manaá Esówo kpaá ekwone né gébé eyigé Esówo aselé Jisós né eta sé ajye mfaánebuú.”

²³ Efee ne ebwó ajya bóó apéa, muú yi ama akamege Josef ayi ákuú ntó ji Basabas ne ama ákuú ji ntó Justós. Ne ayifo akamege Matyas. ²⁴ Ne ebwó anemmye aké, “Atá wó ne ókaáge matóó bóó ako. Leré esé muú yi ójya, ²⁵ nnó ábé nḡbá Jisós ne ase melu utóó Judas maá utóó wye ayi ji alya ajye mbaá yi akwane ne ji.” ²⁶ Anégemmye mbo, áñme megya nnó ájya muú ama. Ne akéré nnó Matyas ne ábéé. Ne áse ji ágbéé ne áḡbá Jisós abi afyaneama.

2

Mendoó Ukpea Echwo

¹ Bii epaá ewé ákuú Pentikos ukwónégé, bóó bi áfyé matóó ne Jisós ako abó áchomé melu ema ne meko ebwó ama. ² Ake áwuú gewyage genó gefó getané mfaá éké mbyo gechwó gekpe mmu gegbeé gepú eyige ebwó abó alu. ³ Aké ápéle ágé genó eyi gelu nkane manómé mewé. Atya, ájye tene, yéndémuú mmye. ⁴ Ne Esówo apyee Mendoó Ukpea echwo kpe egbeé bwó matóó ne epye bwó aló manjóó ufóó mejóó ufóó ufóó.

⁵ Né gébé eyigémbo, bóó Jus ne bóó bi ánoḡe Esówo abó átané né maló mako áchwó né Jerosale. ⁶ Awuúge gewya eyigémbo, gejamégé bóó áchwó nó bóó bi áfyé metóó ne Jisós mme. Awuúge nkane bóó Jisós ájoge unó ne yéndémuú awúgé né mejóó wuú, epwó ji uto. ⁷ Ala ame mekpo fuú ájoge ne ate áke, “Bóó bi ájoge na ako, átané gebagé Galilii. ⁸ Ne epye nnó ne ebwó ájoge mejóó esé? ⁹ Esé bifo detane Patiyans, Medis ne Elam, abifo átané Mesopotemya Judiya ne Kapadosia ne abifo átané nto Póntós ne Esya. ¹⁰ Abifo átané Frigiya ne Pamfiya, abifo átané Ijip ne gebage mewaá Libya kwókwólé ne Seren. Abifo átané Rom, abi álu bóó Jus, ne abifo álaa bóó Jus. ¹¹ Abifo átané Kret ne Arabyan. Yémbó esé ako dewuú bóó bimbo nkane ájoge ufóó mejóó esé, ágarege ukpekepe unó bi Esówo apyee.” ¹² Alá mana mekpo fuú ne elú wye ebwó matóó tametame, ágige wye ate áke, “Ewéna etené mbo nnó?” ¹³ Yémbó abifo álo manjwya le jwyage aké, “Bóó Galilii bina, mmóó mapye ebwó.”

Mekomejóó Pita

¹⁴ Ne Pita akwile ka ne anḡbá abifo afyaneama, ajogé ne njune bóó bimbo aké, “Enyú bóó Jus ne bóó ako abi alu né Jerosale, wuúge, nkelege mangaré enyú ula mechó ewé. ¹⁵ Gébé gelú mbo le kálánká eneneama dondo, bóó bina alu danyú mmóó fí nkane enyú deferege. ¹⁶ Geno eyi gepyee mbo nana, elé eyigé Joel muú ekpave Esówo abó ajóó te gachi nnó, ¹⁷ Esówo aké, ‘Meso gébé nchyege nye Mendoó wa mbaá bóó ako. Ne baá nyú abi andeé ne ande áwuú nye depó ne me, ágarege. Nje usa nyú agéne nye depó ta ne ágarege,

ne akoó ande nyú aḡene nye ujya. ¹⁸ Né gébé eyigémbó nchyege nye nto Mendoó wa mbaá baá utóó ba ako, ye mendée ye mende ne ebwó áwuú nye depó ne me, ágárege. ¹⁹ Mpye nye bóó áḡe ufeleka ná mfaánebuú, ne ukpekpe uno né mme.

Agéne nye manoó, mewé ne gelóḡe amuawé ne mfaá alá nye chuchu eke manoó,

²⁰ ημεές ένόμεγε nye gemua gekwé ne mfaá alá nye chuchu eke manoó,

gemεge nnó bií Atá Eσωω ebi upwó amu ukwane. ²¹ Ne elé bóó bi ánege Atá mmye, ne áférege ebwó né efwyale gabo.’ ”

²² Pita amajóó aké, “Bóó Isréli wuúḡe, Jisós ayi Nasarét alu muú yi Eσωω alere enyú chánéné nnó, ji ne atóme ji getuge enyú degé ndere abó apyéé ukpekpe uno bi ulere nnó Eσωω ne achyege ji uto. Enyú dekaá nénde uno bína ubó upye metóó metóó enyú. ²³ Jisós yina, ele ayi enyú dechye eta bóó nchye nnó áwó né gekwa. Yémbó ele Eσωω ne abó ámeé me ábelé ne akaá nnó mbó ne epye nye. ²⁴ Ne apye Jisós akwilé né negbo, atane ne manome nénde negbo nebó nepó ne eshye mangbaré ji, alá nkane muú denó. ²⁵ Ne Mfwa Devid abó ajóó depó ti getúḡé Jisós aké,

‘Ngene Atá Eσωω né mbe ushu wa né gébé geko.

Alu me éḡbé ebwónyε nnó mbeḡé ne efóó.

²⁶ Né getú eyigémbó nlu ne nechóchó né metóó nkwane, mbene.

Me nlu mekwaá ne ngboó nye, yémbó nwyá uméé,

²⁷ getúḡé nkaá nnó wó yi ólu Eσωω, ólyage nye fó mendoó wa elá né melo áwuú bóó,

ólyagé nye fó Maá utóó wyε yi apyéé utóó chánéné apwané mmu menome.

²⁸ Wó óleré me meti ewé mbóó mankoó ne mbó genjá.

Mbe nyé né mbe ushu wyε, ne metóó megómeḡ.’ ”

²⁹ Ne Pita ama jóó aké, “Anmé ba, mbó mangaré enyú ḡbóḡónó nnó gekwe-nege nte esé, Mfwa Devid yélé abó ajóó mbó agbó, ániú ji, ne menome wuú elu fa te fina. ³⁰ Abó alu muú ekpávε Eσωω ne abó akaá menomenyéé ewé Eσωω abó anyéé ne ji. Ne Eσωω jimboó ashu meko aké, ‘Ji apye nye mpyáne Devid ama nnó ábé Mfwa nkane Devid jimboó abó alu.’ ³¹ Ebyennó Devid abó abó mbe age genó eyige Eσωω apyéé nye meso gébé; ne alere nnó Eσωω apye nye Muú yi Eσωω akweré ji elá gefwa nnó akwile né negbo. Gé wyε genó geji ne ji abó jóó nnó ji alá fó né melo áwuú bóó, ne genkwó ji gepwánege fó mmu menome. ³² Muú ayi Devid abó ajóó bó elé Jisós. Eσωω apye ji akwile né negbo ne esé ako abi delu ankwóle bií dékpa ame déḡé ji wáwále. ³³ Nte wuú Eσωω apyéḡé ji akwile né negbo, apye ji ajwóle ne geluḡe enogé eyi gelu né eḡbe ebwónyε wuú, ne achye ji Mendoó Ukpea nkane ji abó anyémeno nnó apye. Genó eyigé enyú dewuú né degene mbó, ele Eσωω Mendoó Ukpea ewu ne Jisós atómé mbaá bóó bií. ³⁴ Devid aye mfaánebuú wó; yémbó aké,

‘Ata Eσωω ajóó ne nte wa nnó,

jawóle fa né geluó eyi gelu me eḡbe ebwónyε,

³⁵ kpaá te gébé gekwanege nye eyige mpwó bóó mawame byε,

mpye bwó alá eké mboó eweé nnó óneré uka mfaá.’ ”

³⁶ “Bóó Isréli ako abó mankaá chánéné nnó Jisós ayi enyú dewómé mbó né gekwa, ele ji ne alú Muú yi Eσωω akweré ji elá gefwa ne alu ntó Atá ayi abó bóó ako.”

Bóó mbe abi dkamé mekomejóó Pita

³⁷ Bóó bina áwuúgé mekomejóó yimbó, anyíí ébwó matóó ne ágií Pita ne ángbá abifó aké, “Άημε εσε, nana εσε depye nnó?”

³⁸ Pita ashuú bwó meko ake, “Yéndémuú nyú abó mankwore metóó wuú ne áwyaá ji manaá Εσωωó né mabó Jisós Kras. Depyégémbó, Εσωωó ajige nye nte gabo nyú ne achyeye nye enyú echyε wuú ewé elu Mendoó Ukpea. ³⁹ Εσωωó abó anyémeno ewéna né eta nyú ne baá nyú ne mbaá bóó ako abi alu maló ayicha. Menomenyεé ewé elu mbaá bóó ako bi Ata se Εσωωó akuu nnó abe abii.”

⁴⁰ Ne Pita ama gare ébwó gejame depó, ne achyε ébwó majyé aké, “Poóge geme nyú né efwyalé ewe Εσωωó atóme nye mbaá bóó ngyene ubeé enine na.”

⁴¹ Bóó awuúgé mekomejóó Pita, gejame ákamé ne áwyaá ébwó manaá Εσωωó. Bii bimbó, delé bóó aléé (3.000) ácho né geluage bóó abi akame ne Jisós. ⁴² Ne ébwó áfyé makpo bwó né uno bi ángbá Jisós álerege, ájwólege melu ema, ányéé menyεé ne ánenmmye chóncho.

Gehwágé Bóó Jisós

⁴³ Ne ángbá Jisós ápyéε ufelekpa ne ukpekpe unó bi ulere utó Εσωωó, ne bóó ágegé ubi áfó, ne áchyεge bwó enoge. ⁴⁴ Bóó ako abi ákamé né Jisós alú chóncho metóó ema, ne ákárege unó bwó ne ate. ⁴⁵ Gébé εyige fó, ákpóó uno bwó, akarege nka yimbó ne ate nkane yéndémuú akelege. ⁴⁶ Ébwó áchónege yendé bii né εcha upe Εσωωó, anénmmye chóncho ne ányéé ntó menyεé né úpú ate, áchyεge ate unó metóó ema, ⁴⁷ ne ákwáne makwa, áfége Εσωωó yendégébe. Bóó ako ágéne nkane gepó gelóglóló bwó gelu ne gejeége ébwó matóó. Ne yéndé bii Εσωωó aférege bóó né efwyale gabo, ne agbege ébwó né echomele bóó Jisós.

3

Pita ne Jón apye mbwéré alo manke

¹ Bii bifo Pita ne Jón ákwáme ájyé né εcha upe Εσωωó, ne gébé gebó gelu kálánjka eléε ne nwómésé, ele gébé εyige mmyemenene. ² Ne ndere ébwó áchwó kpe né menombí ewé ákuú menombí melóméló, ágé mende fó ayi abó alu mbwéré τε ábyené ji ndere ajwólé eféé. Bóó ákpáne ji yéndé bii, ábélege né menombi ewémbó nnó akagé deko mbaá bóó abi ákóoge akpene mmu εcha upe Εσωωó. ³ Mende yimbó agégé Pita ne Jón ndere ájye kpe wye, ako ébwó nnó áchyé ji genó gefó. ⁴ Ape ji domeé, ne Pita aké ne ji, “Pe εsé.” ⁵ Ne ape ébwó, aférege nnó áchyεge nye ji genó gefó. ⁶ Pita aké ne ji, “Mpó γε ne nka, yémbo nchyεge nye wó genó εyige nwyá. Ngarege wó né mabó Jisós Kras ayi Nasaret, kwile ka, lo manke.” ⁷ Ne Pita agbare ji ébwonye abwe. Tenetene yimbó, uka mende yimbó utóó, ⁸ anyó atene, alo mankene agyage. Akwólé ébwó, ákpe mmu εcha upe Εσωωó, akene, anyóge achóge, aféége Εσωωó. ⁹ Bóó ako bi ábó álu eféé, ágége nkane mende yimbó akéne aféége Εσωωó, ¹⁰ ákaá nnó élé mende yi ajwólege yendégébé né menombi ewé akuu Menombi Melóméló εcha upe, ako deko, ála ame mekpo fuú ne ákwé tametame nkane ágéné mende yimbó akéné.

Pita agare depore Jisós né εcha upe Εσωωó

¹¹ Mende yimbó atome wye eshyε, akwólege Pita ne Jón. Bóó ako abi ágéné ji, ála mano mekpo fuú, ábó, ájye bane ébwó né εcha ewé ákuú εcha Solomun. ¹² Pita agégé nkane bóó áchwó nóó ébwó mme, agii ébwó aké, “Bóó Isréli, ndé enyú détóme εsé ame mmye, ne ndé déla mano mekpo fuú né mechó ewé? Enyú deférege nnó ele uto sé ne upyé mende yina alo mankéné? Wa gétúgé ese depyεé unó bi ugóó Εσωωó metóó? ¹³ Elé Εσωωó ne apyé nnó nǵó Jisós maá utóó

wuú akwó. Ji Eṣṳwṳ, alu Eṣṳwṳ ayi ukwene ante sé. Alu Eṣṳwṳ ayi Abraham alu nto ayi Asek, ne ayi Jakob. Ne Jisós yimbo éle ayi enyú debó dekpane, dechoó né mbe ushu ampané mpa. Gébégé Palet akélege manlya ji aje, enyú deshya wye shya. ¹⁴ Jisós abo alu Muú Ukpea ne Muú ayi Cho. Yémbṳ enyú bina deshya ji ne dené Palet mmye nnó alya muú gewu aje. ¹⁵ Dépyege mbo, dewá muú yi achyege boó geṅwá. Yémbṳ Eṣṳwṳ apye ji akwile né negbo ne esé delu boó bi dekpané ame degéné, ne nana degarege boó mechṳ ewé. ¹⁶ Elé uto Jisós yimbo ne upye mbwéré mende yina atoó. Genó eyigé enyú degéne ne dekaá nnó gepyé, élé gétúgé esé défyéé matṳṳ ne Jisós yimbo. Elé matṳṳ esé ayi défyéé ne ji, ne apye mbwéré mende yina akéne mbo enyú degéne.

¹⁷ “Nana anjmé ba, nkaá nnó genó eyigé enyú debó dechomé ne ákpakpa melṳ dépyéé mbaá Jisós debó dekaá wó. ¹⁸ Eṣṳwṳ abo agare boó ekpávé bií te gachí nkane Muú yi Eṣṳwṳ akweré ji elá gefwa abó mangé efwya, ne apye nnó mechṳ ewé ebé wáwálé nkane Eṣṳwṳ abo ajó mé. ¹⁹ Ne kworege matṳṳ nyú, dekéré meso mbaá nte nyú Eṣṳwṳ nnó ji ajinte gabo enyú. ²⁰ Dépyege mbó, Atá Eṣṳwṳ apye nye matṳṳ nyú akwené, ne atome nye Jisós Muú yi Eṣṳwṳ akweré ji elá gefwa, ayi ji abó ajya nnó áchwṳ pye enyú depó. ²¹ Ji abo manjwale né mfaánebuú kpaá te gébé gekwonege nye eyigé Eṣṳwṳ apye nye unó uko, ukéré uke nkane ji abo apye ukwéné boó ekpave bií ágaré. ²² Ne Mosis abó ajó nya aké, ‘Atá Eṣṳwṳ atome nye muú ekpávé wuu, wye nkane abó atome me. Atanage nye né melṳ nyú, ne debó manwu yéndé genó eyige ji agarege enyú. ²³ Mboge muú ashyage manwu mekomejó wuú, abó mamféré ji né geluage boó Eṣṳwṳ, áwá jl.’ ²⁴ Wye meti ewu ema ne boó ekpave Eṣṳwṳ ako abó ágaré mechṳ ewé epyéé mbo fi. Lo né gébé eyi Samuele okwone né abi akwale ji meso. ²⁵ Unó uko ebi Eṣṳwṳ abo apye boó ekpave bií ágaré, ulú ebi nyú. Enyú ntó delu né menomenye ewé Eṣṳwṳ abó anyéé ne ukwene ante nyú. Gétúgé Eṣṳwṳ abo ajó nya ne Abraham aké, ‘Mpye nye upyáne bye uchwó ne galógálṳ mbaá boó ako fa mme.’ ²⁶ Ne Eṣṳwṳ ajyagé maá utṳṳ wuú, abó mbe ató ji eta nyú nnó apye enyú delya gabo ayi enyú depyéé nnó galógálṳ akwólé enyú.”

4

Achwó ne Pita ne Jón né echomele melṳ

¹ Ndere Pita ne Jón alu jóge, ampye upé Eṣṳwṳ fṳ chóncho ne muú kpaá boó bi ábáme echa upé Eṣṳwṳ ne boó Sadusi fṳ áchwṳ sṳ ebwṳ mejó méno. ² Ne matṳṳ asó boó bina dṳṳ gétúge Pita ne Jón abó agarege nnó, te mbaá Jisós akwile né negbo, boó ako bi akame ne Jisós ákwilé nye ntó. ³ Ne ágbaré Pita ne Jón áfé. Ndere nkwale akwone, ebwṳ áje fṳ bwṳ né denṳ, nnó mechṳ ewémbṳ éla wye geya. ⁴ Yémbṳ boó bi áwuú mekomejó Pita ne Jón, gejamé ákame, ne ácho né geluage boó bi áfyéé matṳṳ ne Jisós, ebwṳ álú nana genógé boó dele ata.

⁵ Bií uyyagé, afwa melṳ ne ákpakpa melṳ ne anleré mabe Eṣṳwṳ abó áchwṳ cho melu ema né Jerosale. ⁶ Anas ayi abo alu etukpe ampye upé Eṣṳwṳ abó alu wye, ne Kaifas, ne Jón ne Aleksanda ne boó abifṳ abi átané ntó ula gepu etukpe ampye upé Eṣṳwṳ. ⁷ Ne ebwṳ ája Pita ne Jón, áchwṳ téne mbe ushu bwṳ, ne agíí bwṳ aké, “Eke nnó ne enyú depyéé mechṳ ewena njuú? Utó nyú utané efṳ? Enyú depyéé geno eyige na né mabo wá?”

⁸ Wye né gébé eyigémbṳ, Mendoó Ukpea egbeé Pita matṳṳ ne aké ne ebwṳ, “Enyú afwa ne ákpakpa melṳ, ⁹ nnó geno eyige ese depye mbaá mbwéré mende yina gelṳ wó? Enyú degige ese fina nnó dekaá fṳ genó eyi gepyé ne ji akene mbo wó? ¹⁰ Goge degaré enyú ne boó Isreli ako nnó, éle uto Jisós Kras ayi

atane Nasaret ne upyé mende yi aténé mbò mbè ushu enyu, atóó cháncha. Elé Jisós yina ne enyú debò dewómé né gekwa, ne Esòwò apye ji akwile né negbo.

¹¹ Ji ne alu ntaá eni nwe Esòwò aké,

‘Ntaá eni enyú antené upú debò déshya neni nela enine negbaré nékúné gepú.’ ¹² Jisós yina jimbí ne akage féré bòó né efwyale gabo. Nendé muú yicha ápó sé fa mme yina ayi Esòwò atómé nnó áchwò áféré esé né efwyale gabo.”

¹³ Akpakpa bimbò áwuúge nkane Pita ne Jón ajóge ayi alá pò ne efò metáó, ála mano mekpò fuú, gétúgé ákaá nnó ébwò ápó bòó ne ájye nwe wó. Ne ébwò áte nnó Pita ne Jón ajóge mbò gétúgé ábò akené mé ne Jisós. ¹⁴ Ne ébwò abo ákagé shya fò geno eyige Pita ne Jón ábò ápyé getúgé ébwò ágené mende yi atóó mbò nkane atené nekúné angbá Jisós bimbò. ¹⁵ Eféé ne afwa ne ákpakpa melò bimbò ágaré Pita ne Jón nnó átané kpé dafye, ne ébwò álagé meso, ala mangíí ate áké, ¹⁶ “Esé depyè nye nnó ne ande bina? Yéndémuú fa né Jerosale ákaá nnó gekpekepege ufélékpá bi, ele ébwò ne apyéé ne ese dékágé shya sé. ¹⁷ Yembò mampye nnó mechò ewé emage ejye se mbè, debò mamfyé bwò mema ne ébwò nnó ekage ákyaa manjóó ne muú fò né mbaá mabò Jisós.”

¹⁸ Ajóóge mbò, ákuú Pita ne Jón ákéré mmu ne ákwelé ébwò mbeé nnó, “Ekagé ama atyaa mabò Jisós ye manleré mekomejóó wuú mbaá muú.” ¹⁹ Ne Pita ne Jón áshuú bwò meko aké, “Enyú ambòó ferege mechò ewé, elu cho né mbè ushu Esòwò, manwu ne Esòwò wa manwu ne enyú? ²⁰ Eese debò mangáregé genó eyi esé dewuú ne dégené.” ²¹ Ne afwa eso ama áfélé ébwò amé ne ályá ébwò nnó ájye. Ébwò ágé fò meti manchye bòó Jisós efwyale wó, nendé bòó áko áfège Esòwò né mechò ewé ébò épyé. ²² Elé ufélékpá wáwálé, mende yi ápyémbò ji atóó apwò usaá anjme upéa.

Bòó Jisós anemmye nnó Esòwò apye ébwò abégé fò ne efò

²³ Ndere bòó bimbò ályá Pita ne Jón ákérége meso, ágaré ekwò bwò genó eyige anóó baá bií apye upé Esòwò ne ákpakpa melò abo ajóó. ²⁴ Bòó Jisós awúge mbò, ácho melu ema anemmye mbaá Esòwò aké, “Atá yi apwò amu, wò yi ókwéé mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi úlú wye. ²⁵ Ópye gekwenege nte esé Devid, maa utóó wye, ajóó né uto Mendoó Ukpea nnó,

‘Ulannó bòó abi alá pò bòó Jus matáó ásó bwò dóó?

Ulannó bòó melò átenegé ukóló ne Esòwò detuú?

²⁶ Afwa abi mme ákpómege mmye mámye bee, ne ákpakpa melò átenegé ukóló mamye ne Esòwò

ne muú yi ji ajyá nnó abe Muú yi Esòwò akweré jí elá gefwa.’

²⁷ Genó eyigé Devid abó ajóó mbò, gepye wáwálé fa melò ewé. Mfwa Heròd ne Pontyòs Palet, chóncho ne abifò abi alá pò bòó Jus ne bòó Isrèli ásò mala manwá Jisós, Jisós muú utóó melóméló wye ayi óbò ójyaa nnó abe Muú yi wò ókwere ji elá gefwa. ²⁸ Ébwò áchomé mbò, ápye le geno eyige wò Esòwò né uto bye, óbò ókwye mé óbelé nnó ubò mampyé. ²⁹ Atá nana gé nkane ébwò áfèlege ese amé. Pye ese, baá utóó bye dégarége mekomejóó wye débégé fò ne efò metáó. ³⁰ Pye ese, depyège bòó maméé atóóge ne dema depyègé ufélékpá né utóó bi Jisós, muú utóó melóméló wye, nnó bòó ákpá amé ágé utoó bye.”

³¹ Gébégé áneré manemmye, mme meko anyíí né mbaá yi ébwò alú. Mendoó Ukpea echwò gbeé ébwò metáó ne épye ébwò alo mangare mekomejóó Esòwò ayi alá pò ne efó.

Bòó bi akamé ne Jisós akarege unó bwò ne ate

³² Né echomele bḡḡ abi áfyéé metḡḡ ne Jisós, álu meko ama ne metḡḡ ema. Muú ebwḡ fḡ ayi ájḡge nnḡ genḡ eyigé na elé eya apḡ. Ne genḡ eyigé muú ama awya, gelu eyigé bḡḡ akó. ³³ Anḡbá Jisós ágarege ájye ne eshye mampye bḡḡ ákaá nnḡ, Ata Jisós akwilé né negbo. Ne Esḡwḡ apoḡge ebwḡ ako dḡḡ. ³⁴ Ye muú ayi genḡ gelii ji apḡ. Ewyage bḡḡ ákpḡo makḡḡ ye upú bwḡ, ³⁵ ne áchwḡ ne manka yimbḡ mbaá anḡbá Jisós. Ebwḡ ákaré manka mbaá bḡḡ bi ákamé ne Jisós ako nkane yéndemuú ákelege.

³⁶ Mende fḡ ntó abḡ alu eféé ayi ákuú ji Josef, atane ula gepú ámpyéé upé Esḡwḡ. Abyé ji né melḡ Syapros ne anḡbá Jisós ntó akuú ji Banabas. (Ula utene nnḡ Memfyé bḡḡ eshye.) ³⁷ Ne akpḡ ntó mekḡḡ wuú ewé ema achwḡ ne nka yimbḡ mbaá anḡbá Jisós.

5

Gebyḡgé Ananiya ne Safira

¹ Ne mende fḡ ayi ákuú ji, Ananiya ne mendée wuú Safira abḡ ákame manḡpḡ melu mme bḡḡ ema. ² Yémbḡ ebwḡ ne mendée wuú ákame mambi nka eyifo, ne ákpá eyi elaá áchwḡ chyéé anḡbá Jisós. ³ Ne Pita agii Ananiya aké, “Ulannḡ ḡlyaá danchḡmelḡ akpene mmu metḡḡ wye? Nde gepyéé ḡbií gebagé nka eyigé ḡsele ne ḡchwḡ byḡ gebyḡ mbaá Mendoḡ Ukpea? ⁴ Mekḡḡ ewé akpḡo ebḡ elu ewye, ne nka yi ḡsele ele ejye. Nde gepyéé ḡpye gefḡge mechḡ ewéna? ḡferé nnḡ ḡbwḡlege mbḡ le bḡḡ ayi ḡbyḡge mbḡ le gebyḡ mbaá Esḡwḡ.” ⁵⁻⁶ Ananiya awúge mbḡ, akwé mme, agbḡ. Njye usa akele ndeé, afyale genḡkwḡ jii, ákpá ájye nii. Bḡḡ ako bi áwuú mechḡ ewé, efḡḡ ekwḡ ebwḡ matḡḡ.

⁷ Nchwaneke eléé eke ekwḡnege mendée wuú achwḡ kpe mmu, ayi alá kaá mechḡ ewé epye menḡ wuú wḡ. ⁸ Ne Pita agii ji aké, “Gare me wáwálé wye, nnḡ nka eyi enyú ne menḡ wye deselé né mekḡḡ ewé dekpḡ ná”? Ne Safira akame aké ebyembḡ.

⁹ Ne Pita ama gií ji aké, “Nde gepye enyú ne menḡ wye dekame manchwḡ mua Mendoḡ Ata Esḡwḡ? Gé majyá bḡḡ né menombi, elé bḡḡ bi ajye nii menḡ wye, ákpáne nyé wḡ ntḡ áfé anii.” ¹⁰ Pita ajḡge mbḡ, ténetene Safira akwé mbe ushu wuú, agbḡ. Nje usa bimbḡ ákpege mmu, ágé nnḡ ágbo ne ákpá, ji ajye nii kwḡkwḡlé ne menomé menḡ wuú. ¹¹ Bḡḡ Jisós ne bḡḡ bifḡ ako abi abḡ áwuú mechḡ ewé, abḡ efḡḡ.

Anḡbá Jisós ápyé ufélekpá ne ukpékpé uno

¹² Anḡbá Jisós abḡ ápyéé gejamége ufélekpá ne ukpékpé uno ebi uleré utḡ Esḡwḡ né metḡḡ metḡḡ bḡḡ. Ebwḡ ne bḡḡ bi akame ne Jisós ako achwḡ yendégébé né echa upé Esḡwḡ, ajwḡlege né melu ewé ákuú egbe ewé Solomun. ¹³ Ye muú yi akya manchḡ ne ebwḡ apḡ. Yémbḡ bḡḡ ako áfége bḡḡ dḡḡ. ¹⁴ Ye nkane elúmbḡ gejamége bḡḡ áfyéé matḡḡ ne Jisós ne gejamége andée ne ande akpéne né echomele bḡḡ bií. ¹⁵ Gétúge ufélekpá ebi anḡbá Jisós apyéé, bḡḡ ákpáne bḡḡ mameé bḡḡ né ulḡ ne ábélege né anḡḡ mati nnḡ Pita ake akóge eféé, mendoḡ wuú ekage kḡo ebwḡ mmye. ¹⁶ Ne gejamége bḡḡ ntḡ abḡ átané né malo ayi álu kwḡkwḡlé ne Jerosale, áchwḡ ne bḡḡ mameé ne abi alḡ nchye achyeye bḡḡ efwyale mbaá anḡba Jisós, ápye ebwḡ ako átḡoge.

Achyé anḡbá Jisós efwyale

¹⁷ Etukpe ampye upé Esḡwḡ ne ekwḡ wuú, abi alu né geluage bḡḡ Sadusi awya gembya né matḡḡ bḡḡ ne anḡbá Jisós, ¹⁸ ne átḡ bḡḡ ájye pye anḡbá Jisós, áfyé denḡ. ¹⁹ Yémbḡ, né utuú bimbḡ, ekiénné Esḡwḡ echwḡ néné manombi gepúge

deno ebwó átané ne eké ne ebwó, ²⁰ “Chóge mmu echa upe Esowó, detene, degare bós bi alu eféé mekomejóó yi áchwó ne genwá geké.”

²¹ Ne ebwó áwuge mbo ujyage ájye kpe mmu echa upe Esowó, aló manlerege bós.

Eke ewyage etukpe ampyéé upe Esowó ne ekwó wuu ne ákpakpa bós Isrelí áchomé né eso. Ató bós bee né gepúge deno nnó ajye gbaré anḡbá Jisós bimbó áchwó ne ebwó. ²² Ebwó ájyégé ewu ágé bwó wó, ne ákeré meso áké, ²³ “Ese defé né gepúge deno, degé nnó ágbé manombi chancha, ne bós bi ábáme átene wyé. Ne gébége ebwó ánené manombi, degé ye muú né mmu wó.” ²⁴ Muu kpa bós bi ábáme echa upe Esowó ne anó baá bi apye upe Esowó áwuge mbo makpo átya bwó mmu. Ne áló mangii game bwó áké, “Mechó ewé ebe nye nnó?” ²⁵ Wyé gébé eyigembo muú fó atané né dafye, áchwó ajóó áké, “Gege bós abi enyú degbé mmu gepúge deno, álu nana mmu echa upe Esowó, álerege bós.” ²⁶ Ajóge mbo muu kpa bós abi ábáme echa upe ne ekwó wuu áfé áse ebwó aló manchwó. Yémbó ája bwó jame wó, getúgé áfóó nnó bós bi álu mmu, átóme nye ebwó né mataá.

²⁷ Achwóge ne ebwó, ápye anḡbá Jisós átené mbe ushu ákpakpa meló. Ne etukpe ampyéé upe Esowó agii bwó ake, ²⁸ “Pó esé debó dekwelé enyú mbeé nnó degarege sé bós deporé Jisós. Ne nana depye mekomejóó ayi ake agyaá Jerosale meko, enyú dekelege nnó bós áshúle esé ndo nnó esé dékaá ula negboné Jisós.”

²⁹ Pita ne anḡbá Jisós abifó áshuú meko áké, “Ese debó mampye le genó eyige Esowó akelege, epófó eyigé akwaá ákelege. ³⁰ Esowó yi ukwené ante sé, ne apye Jisós akwile né negbo, Jisós ayi enyú dewáné né gekwa. ³¹ Ne Esowó abwe mabó mií, apye ji ajwóle né geluo eyi gelu né égbé ebwónyé wuu nnó ji abe Menómbé ne Menchyé genwá. Apye mbo nnó bós Isrelí ákwore matóó bwó, ne ji ajinte gabo bwó. ³² Ese delu bós abi áfye nnó degarege uno bi, ne ese degarege chóncho ne Mendoó Ukpea ewé Esowó abo achye mbaá bós abi awuu ne ji.”

³³ Bós eso áwuge mbo, nchye anwóné ebwó te abó ákelege manwá anḡbá Jisós. ³⁴ Gamalya, muú ama né geluage bwó akwile ka áké, áse kpe bós bimbó átané dafye. Gamalya alu muú Farasi ne ménleré mabé Esowó, bós ako ntó anogé ji, ajóó áké, áse bós bimbó átané kpe dafye. ³⁵ Ewyagé ajóó ne bós eso áké, “Bós Isrelí ferege mechó ewé dekelege mampye ne bós bina chánéné. ³⁶ Tege, gébé gefó, mende fó ayi ákuú ji Teudas, alomé ne ewu nnó ji alu menó muú. Bós bi akwóle ji, álu genóge meleé. Gébége áwané ji, bós bi átyaa uchome bií ukwé. ³⁷ Ne mende fó nto abó ama lome ne ewu né gébé eyige apáné bós, ákuú ji Judas abo atane meló Galilí. Apye gejamégé bós ákwóle ji. Yémbó gébége áwané ji, bós bi átyaa ne mabó mií manó. ³⁸ Ndere mechó ewé elúmbó, nchyege enyú majyé nnó delya bós bi ajye, ékágé dépye ebwó genó. Mbógé uno bi ebwó ágarege ne ápye utané né amu ákwaá, unómé nye. ³⁹ Ne mbógé utané né amu Esowó, dekáge tene fó ukóló ne ebwó. Enyú dekage gé nnó demye mbo le ne Esowó. Ne bós eso ako awúge mbo, ákamé ne ji.”

⁴⁰ Ne ebwó áku anḡbá Jisós nnó ákeré mmu, áchwóge áse bwó ne matúle, ne ákwelé bwó mbeé nnó ámage gare se bós mechó Jisós. Eféé ne álya bwó nno ájyé. ⁴¹ Ndere ebwó átané né eso, ájyé, álu ne metóó megómego, nnó Esowó agé nnó ebwó ákwane mankpa mekpo genóó né getuge Jisós. ⁴² Yéndé bií álerege bós né echa upe Esowó ne ákene ntó upú upú ágarege bós abya melóméló nnó Jisós alu Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa.

6

¹ Né gébé eyigembó, echomele bós Jisós ewéne ejye mbembe nkane gejamégé bós ábánege bwó. Abi ajoge mejós Grek abó ásós matós ne abi Hibru nnó áfwalege akwi andeé bwó né uno bi ákarege yendé bíí. ² Ne anḡbá Jisós afyaneapéa ákuú bós Jisós ako ne ake ne ebwó, “Epsós chó nnó esé delyaá mangaré mekomejóó Esówa, depáne le depóre menyéé mankaré. ³ Ne anḡmé sé, ndere elúmbó, éló nnó enyú déjyá bós akeneama nnó apyegé utós ebi. Bós bina abó mambe abi bós ako ákamé nnó awya gepó gelógeló ne ákaáge geno chánéné ne Mendoó Ukpea egbeé bwó matós. ⁴ Ne esé anḡbá Jisós dechyege nye geme se geko né mmye manéne ne mangarege mekomejóó Esówa.”

⁵ Ne bós ako áwúge mbó, matós agó bwó. Ne ajya Stefen ayi áfyéé metós ne Jisós doó ne Mendoó Ukpea egbeé ji metós. Abifo alú Filip ne Prokórós, Nikanó ne Timón, Pamenas ne Nikolyós ayi atané melo Antiok ayi aláá muú Jus. ⁶ Ebwó áchwó ne bós bimbó né mbe ushu anḡbá Jisós, ne anḡbá Jisós áneré bwó amu mmye anemmye eta bwó.

⁷ Ne mekomejóó Esówa akene agyage, ne echomele bós Jisós ewé elu né Jerosale ewene ejye mbe, ne gejamégé ampye upe Esówa ákwólege ntó depóre Jisós.

Apye Stefen

⁸ Stefen yina ayi ebwó ábó ajya, alu muú yi mejé Esówa ebó elu ne ji ne Esówa achyege ji uto apye ufélékpá ne ukpekpe uno né metós metós bós. ⁹ Bós Jus fó áchwó, álo manyéé mbeé ne Stefen. Ebwó ne áwya echa mmyemenéne ewé akuú echa bós bi átané defwé. Ebwó abó átané melo Seren ne Aleksanda ne abifo nto atané gebagé mewaá Silisya ne Esya. ¹⁰ Ebwó ápulé mankwóre depó tire Stefen agare meti epó, getuge Mendoó Ukpea ebo echyege ji dengare mejós.

¹¹ Ne ebwó achyé bós fó unyielé nnó áchwó byó gebyó nnó ebwó abó áwuú nkane Stefen ájóoge mejós mebomebo ne Esówa ne Mosis. ¹² Mecho ewé esé bós matós chóncho ne ákpakpa melo ne anlere mabé Esówa. Ne ájye pyé Stefen áchwó né mbe ushu echomele ákpakpa bós Jus. ¹³ Bós bina áchwó ne bós bifo abi ágaré gebyó ake, “Mende yina ajóoge mejós mebomebo mbaá echa upe Esówa se yendé bíí ne mabé Mosis. ¹⁴ Esé debó dewú ji ajóó ake, Jisós, mende Nasaret ammuú nye echa upe Esówa ne akwórege nye ntó gepóge melo geko eyi Mosis abó aleré esé.” ¹⁵ Bós ako abi abó alu né echa eso ewémbó, átó Stefen ame mmye ne ágé nnó ushu bi ukwóré úlu eke ebi ekiénné Esówa.

7

Mekomejóó Stefen

¹ Ne etukpe ampyé upe Esówa egií Stefen eke, “Unó bi bós bina ajóge nnó úlu wáwálé?” ² Stefen ashuú ebwó meko ake, “Ante ba ne anḡme ba wuúge, gemégé nnó gekwenege nte esé Abraham awile gebu né melo Haran, Esówa, Mfwa genbó aleré nya mmye gebégé Abraham abó alú né meló Mesopotemya. ³ Ne abó ajóó nya ne ji ake, ‘Lyaá ula gepú bye ne melo wye, cho né melo ewé nlerége nye wó.’ ⁴ Ténéténé yimbó, Abraham alyaá melo Chalda ajye jwóle né meló Haran. Ne nte Abraham ágbógé nya, Esówa apye Abraham nnó alyaá melo ewémbó achwó né melo ewé esé delu mbó wye nana. ⁵ Ndere abó alu féé, Esówa achye fó ji ye ekeke melu mme nnó ebe ewu wó. Yémbó Esówa anyémeno nnó achyege ji melo ewena nnó ebé ewú ne upyáne bíí. Esówa abó ajóó depó ti gebégé Abraham alá pó ye ne maá. ⁶ Ne Esówa ama jóó ne ji ake, ‘Upyáne bye ubéé nye anḡkéé né melo ewéchéá, ubéé nye nkane afwe ne bós áfwalege nye bwó né usaá anḡme esaá. ⁷ Yémbó nchyege nye bós melo ewémbó gekpékpégé

efwiyale ne upyáne bye ulyagé melo ewémbò uchwó unóge me fa.’⁸ Ne Esòwò abò achye Abraham gepogé menomenyèé ewémbò eyi gelu mansò nsò. Ne Abraham ábyégé nya Asek, ndò enéé ékwónégé, asò ji nsò. Isek ntó asò nya maá wuú Jakòb nsò ne Jakòb ntó asò nya baá bi afyaneapéa nsò abi álú nto ukwene ante se abi nana.

⁹ “Ewyágé, ukwéne ante sé bina, ákélégé sé mangé meñmé bwó Josef ne ákpó Josep nkane mefwé né melo Ijip. Yémbò Esòwò abò abame wye ji,¹⁰ ne aféré ji né efwiyale meko ewé ji abò agéne. Achyé ntó denja eti depye Fero mfwa bós Ijip agboó ne ji. Fero apyé ji ala muú kpaá melo Ijip ne apelé ntó ula gepú bií.¹¹ Ewyágé emímí mesa akwé né melo Ijip chóncho ne melo Kanaan, bós ágé efwiyale dós ne ukwéne ante se upó nya ne menyéé.¹² Ne Jakòb awuúgé nnó menyéé alu né melo Ijip, ató baá bií abi alu ukwéne ante se ewu. Ge ndò mbe ayi ebwó ájye ewu na.¹³ Ne ndò ayifó yi ebwó ajye, Josef apye anmé bií akaá ji, ne Fero Mfwa bós Ijip ntó achwó kaá ula gepú Josef.¹⁴ Ne Josef ató bós nnó ájyé se nte wuú Jakòb ne ula gepú bií uko áchwó jwólé né Ijip. Bós ula gepú bií ako abó álú usaá uleé meso nekuú né gébé eyigembo.¹⁵ Jakòb awuúge mbo, akpá ulagepú bií uko, ashulé afe né Ijip. Ji ne baá bi abi alu ukwéne ante esé ala nya ewu ágbó ebwó ako.¹⁶ Ewyágé bós ákpá unkwó bwó, áfé né melo Shechem, ánií né manome ayi alu muú mataravé ne melu ewé Abraham abò anamé ne ñka mbaá matóó Hamò nte Shekem.

¹⁷ “Gemége nnó gébé gekwóné eyigé Esòwò áchwó pye genó eyigé ji abò anyémeno ne Abraham, bós esé abi abó alu né melo Ijip, ája kpaá apwò amu.¹⁸ Ne áfyé mfwa ayicha né Ijip ayi alá kaágé Josef.¹⁹ Mfwa yina achwó ne defya mbaá bós sé. Afwalege ebwó ne apyéé bwó nnó abelégé baá bwó abi kòkò né dafye nnó agbó.²⁰ Wye né gébé eyigembo ne ábyené ntó Mosis. Mosis abò alú maá yi alòme uló dós né ame Esòwò. Awéé ji né ámfáá áléé né gepú bwó.²¹ Ne gébége alyá ji dafye, maá mfwa Fero ayi mendéé achwó akware ji, awéé ji ne asé nkane maá wuú.²² Ne ebwó álere Mosis dengare bós Ijip deko ne awéé abò alu gekpékpégé muú ne awya mekomejóó meno melóméló, ne mempye unó.

²³ “Mosis akwónége nya usaá anme upéa, ékwó ji metós nnó ajye gé anmé bií; bós Isrèli.²⁴ Ndere ajyé, agé nkane muú Ijip fí atulege muú Isrèli, achwó gengá ne awá muú Ijip yimbo.²⁵ Mosis abò aféré nnó anmé bií abò ákaáge nye nnó Esòwò atóme nye ji nnó achwó féré ebwó né efwiyale. Yémbò ákaá wó.²⁶ Bií ujjagé ama ajye gé bós Isrèli apéa nkane amyé ne ate. Amua mangbaré ebwó ne ajóó ne ebwó aké, ‘Ényú delu anmé, demye ndé?’²⁷ Yémbò muú ayi abò akelé meñmé wuú mpa, ammu Mosis ne agí ji ake, ‘Nde muú afyé wò nnó óbé Mfwa esé ne ópane deporé esé?’²⁸ ‘Ókelege ntó manwá me nkane óbò ówané muú Ijip yimbo njuú?’²⁹ Mosis awuúge mbo, efó ékwó ji metós ne alyáá Ijip, abó afé né meló Midiyan. Alá ewu, abá mendéé, abyé baá ande apéa.

³⁰ “Usáá anmé upéa ukoóge, Mosis agé ekiénné Esòwò né mewe ewé ébò elúle né genóó. Ewena epye né mashwone, kwókwólé ne mekwe Sinay.³¹ Mosis agegé mewe ewémbò, ala meno mekpo fuú. Ne ndere ajye kwókwólé mange ewu chánéné, Atá Esòwò jóó efeé ake,³² ‘Elé me Esòwò ayi ukwene ante bye, Esòwò ayi Abraham, ne ayi Asek ne Jakòb.’ Mosis awuúge mbo, abò manweré ne efóó ne akelege sé mampye melu ewémbò.³³ Ne Esòwò ama jóó ne ji ake, ‘Féré unó uka bye nende melu ewé ótené mbo élé melu ukpea.³⁴ Me ngé gekpékpégé efwiyale ewé áchyege bós ba né Ijip, ne nwú magbo ayi ebwó alile ne mesómé. Nkawu ne nshulé mme nnó nchwó mféréé ebwó né efwiyale ewémbò. Nana cho, ntóme wò né Ijip.’

35 “Ne Eṣṱwṱ ató Mosis yina nnó ájyé ábé memféré bṱó Isrēli né efwyaḷe ne amá bē mfwa bṱw. Ji ne bṱó Isrēli abó ashya agíi ji aké, ‘Nde muú afyē wṱ mfwa ne mēpane deporé eṣé?’ Ne nana Eṣṱwṱ abó ató ekiénné wuú ewé Mosis agéné nkane mewē né genṱó eyigémbṱo nnó eḷhye Mosis eṣhye mampye utṱó bii. 36 Ne Mosis ajyé apye gejamége ufélekpá né ebéé megelé, ne mashwṱné ayi ebṱw abó ábelé wye usaá aḷme upéa. 37 Wye Mosis yina ne abó ajṱó ne bṱó Isrēli nno, ‘Eṣṱwṱ atṱme nye enyú Muú ekpávé wuú ayifṱ wye nkane atṱme me ne atanēge nye né ntone enyú.’ 38 Ema elu wye Mosis yina ne ekiénné Eṣṱwṱ ebó ejṱó mejṱó ne ji né mfaá mekwē Sinay, gébége ji ne ukwene ante eṣé abó áchomé né mashwṱne. Ne ekiénné Eṣṱwṱ ewémbṱo eḷhyé ji mabe Eṣṱwṱ ayi alu te kwyakwya nnó aḷhye eṣe.

39 “Né gébé géfṱ ukwene ante sé bina akēlege sé manwu Mosis ne áke ji ábelé babá, ne abó akēlege mankére né Ijip. 40 Ne ebṱw ajṱó ne Eṙṱn aké, ‘Kwyé eṣé áló uka nnó ajámé eṣé meti, Mosis ayi aféré eṣé né Ijip, dekaá fṱ genṱó eyi gepyé ji né mfaá mekwē wṱ.’ 41 Ala mbṱo ákwyé meló uka ayi áfulé mpṱo, áwané menya, ápyéé upé ájele meló uka yimṱo nkane uka bṱw, ne matṱó agṱó bṱw yēndégébé né genṱó eyigé ákwyé ne amu. 42 Ne Eṣṱwṱ agege mbṱo, ati meso ne ebṱw ne alyaa ebṱw nnó ápye nkané eji ebṱw. Ne ebṱw anoge mḷmēé, mfaá, ne ambe wye nkane abó ásamé né ḷwe bṱó ekpávé bii nnó, ‘Bṱó Isrēli, enyú deḷene né mashwṱne né usaá aḷme upea, dewane menya depyé upē, yémbṱo depyé fṱ upē bimṱo né eta wa. 43 Depye le eta áló uka abi enyu dekwye ne amu.

Dekpane gétoḷé melo uka ayi ákuu Molṱk, ne dekpāne ntó membe melo uka ayi ákuu Refan. Né getú eyige na mbúu nye enyú défé tete dekoó Babilṱn.’

44 “Ne nkane ukwene ante eṣe bina abó ála né mashwṱne mbṱo abó áwya gétoḷé upē eyi geléré nnó Eṣṱwṱ abó álú ne ebṱw. Mosis ne abó akwyé geto eyina wye nkane eyige Eṣṱwṱ abó aleré ji nnó apye. 45 Ebélegé baá bṱw áse gétoḷé upē eyigemṱo mbaá ukwene ante eṣé bimṱo, ákpa geji gébége abó ákéne ájye ne Joshua áfṱóge mme bṱó abi alu eféé. Nḷere ájye, Eṣṱwṱ alu bṱw mbe abuu bṱó bimṱo né malṱ. Ne geto yina gela fa kpaá te gébé eyige Mfwa Devid agbaré melo ewé. 46 Devid abo alu muú yi Eṣṱwṱ abó ájelé ji dṱṱ. Né gébé géfṱ ji anemmye nnó Eṣṱwṱ agṱó ji aténé ji gepu, ji ayi alu Eṣṱwṱ Jakṱb. 47 Yémbṱo ele Solomun, maá mfwa Devid, ne abṱo atené gepúge Eṣṱwṱ.

48 “Yémbṱo epṱfṱ nnó Anyátá Eṣṱwṱ ajwṱlege né upú ebi bṱó atené, wye nkane Muu Ekpávé Eṣṱwṱ abó asamé nnó Eṣṱwṱ ake,

49 ‘Mfaánebuú alu geluú ya ne mme alu genṱó eyige nnérege uka ba. Nde gefṱó gepú eyigé muú akage atene nnó mbé wye? Melu fṱ elu ewé nkage jwṱle wye? 50 Pṱo me mbṱó ne nkwyē unó bina ukó?’

51 “Stēfen ajṱóge mbṱo, aké ne ebṱw, “Enyu antṱó makpo, ne bṱó bi áneáge matṱó, enyú degbé matu eke bṱó bi ála kage Eṣṱwṱ. Enyú deshya yēndé gebé genṱó eyigé Mendoó Ukpea ejṱóge wye nkane ukwéne ante enyu abó ápyé. 52 Muú ekpávé Eṣṱwṱ fṱ alu ayi ukwene ante nyú abó alá kelé manchṱo ji genṱá wṱ? Abó áwá bṱó bi Eṣṱwṱ atṱmé nnó abó mbe ágaré nnó Maá utṱó Eṣṱwṱ ayi wáwálé achwṱ. Ne achwṱóge enyú deḷhyé ji manḷkwá ne dewá ji. 53 Wye enyú abi depye mbṱo ne debṱó deselé mabe ayi makiénné Eṣṱwṱ áḷhye enyú ne nána deshya mambélé aji.”

⁵⁴ Bóó kpakapa melo áwuge depó etiré Stēfen ajóó, nchye anwyoṅé ebwó, ame ágelé ebwó mekpo. ⁵⁵ Yémbó Stēfen ape nfaánebuú domeé, Mendoó Ukpea egbeé ji metóó ne agé genḡboge Eṣowo ne ama ge Jisós nkane atené né egbe ebwonye Eṣowo. ⁵⁶ Ne Stēfen aké, “Pegge degé, ngé mbó memombi mfaanebuú enené, ne Maá Nte Mekwaá aténé né egbe ebwonyé Eṣowo.”

⁵⁷ Awuúgé mbó, ágbé amu matu, ádo elulú, awó achwóó ji mmye áḡbaré ji, ⁵⁸ ája ji, áfé mekpo meti, áló mantome ji mataá nnó áwá ji. Ne bóó abi ábó ámalé Stēfen mecho mmye, áferé mandeé bwó áchye gesagé muú ayi ákuú ji Sól ne áló Stēfen mántó. ⁵⁹ Ne nkane átome ji, Stēfen anemmye áké, “Atá Jisós se mendoó wa.” ⁶⁰ Ewyágé ató mánó mme, akalé kenké ake, “Atá Ofyegé fó bóó bina mmu metóó né gabo ayi ebwó ápyéé mbó.”

Ajogé mbó metóó ekwé, ne Sól atené eféé akamege ne mekpo nnó áwá ji.

8

Sól akélege mancho genwágé bóó Jisós

¹ Wye né bii bimbo, bóó áló mankelé mati mancho genwágé bóó Jisós né Jerosale. Ne ebwó ábó átyaá áfé né gebagé mewaa Judiya ne Samariya. Wye áḡbá Jisós ne áláa né Jerosale. ² Nkane Stēfen abó agbó, bóó fó abi ánoḡe Eṣowo abi áláa né Jerosale ákpá genkwóó ji anii ne ali ji ne gekpékpégé mesóme. ³ Yémbó Sól amyé ele nnó anii mbwe bóó Jisós ako. Akpene upú upú apylene andeé ne ande áfyé né deno.

Filip Agaré Mekomejóó Eṣowo né Samariya

⁴ Ne bóó áḡkwólé Jisós abi ábó átyaá, ákene malumalu ágarege mekomejóó Eṣowo. ⁵ Filip abó ashulé áfé né melo Samariya ewé kpaá, agarege depóré Muú yi Eṣowo akweré ji elá gefwa. ⁶ Bóó áwuú depó etire ji ajoge, ne ágé gejaméḡe ufélekpá ebi ji abó apye, ne áta matu ákelege nno agarege wye ebwó garege. ⁷ Ne aló nchye átanage gejaméḡe bóó mmye ákalege, ne bóó átoóḡé. Bóó uchanchi ne ubwéré bóó átoó ntó ⁸ Ne bóó melo ewémbó álú ne gejaméḡe nechóchó.

⁹ Mende fó abó alu eféé ayi ákuú ji Simun. Abó akpea megya te gachi ne bóó Samariya ako ála mano mekpo fuú. Ne asele geme ji nnó alu meno muú. ¹⁰ Bóó ako, ambané ne bóó kpakpa áta matu awuú genó eyigé Simun ajoge, ebwó áké: “Mende yina awya uto Eṣowo ebi upwó amu.” ¹¹ Ne ebwó afwórege wyembo néndé abwóléḡe me ebwó te gachi né megya ayi ji akpea. ¹² Ne Filip achwóḡé, agarege bóó abya melóméló nkane gefwage Eṣowo gelu, ne depóré Jisós Kras, bóó ákamé ne ji andeé ne ande ne áwyaá bwó manaá Eṣowo. ¹³ Simun jimboó ntó áfyéé metóó ne Jisós ne áwyaá ji manaá Eṣowo. Ne ji ajwólé fíi ne Filip, agene ufélekpá ne ukpékpé unó bi ji apye ne aláa meno mekpo fuú.

¹⁴ Ne áḡbá Jisós abi abó áláa né Jerosale, áwuúḡe nnó bóó Samariya nto ákamé mekomejóó Eṣowo, átó Pita ne Jón ewu. ¹⁵ Ajyegge, ágé bóó bi ákame ne Jisós ewu ne áló manemmye nnó Eṣowo átó bwó Mendoó Ukpea, ¹⁶ nendé Mendoó Ukpea élú dankpé ebwó mmye. Abó áwyaá ebwó manaá Eṣowo mamímamí nkane bóó bi ákwólege Atá Jisós. ¹⁷ Pita ne Jón ánerere manemmye, áneré ebwó amu mmye ne Mendoó Ukpea echwo ebwó mmye.

¹⁸ Simun agéḡe nkane áḡbá Jisós áneré bóó amu mmye ne Mendoó Ukpea ekpené ebwó mmye, achyé ebwó ḡka, ¹⁹ ake, “Kpoge me uto bina nnó nneréḡe muú ebwó mmye Mendoó Ukpea ekpe ji mmye.”

20 Ne Pita ajoo ne ji aké, “Echye wo onó ne nka jye. Oféré nnó muú akage na echye Esowo ne nká? 21 Obó mechó né utáo ebi wó, nende metáo wye epó pópó né mbe ushu Esowo. 22 Ne nana kwore metáo wye né ubobo unó bi oferege, ne onemmye nnó Esowo ajinte gabo yina ayi améé mampye. 23 Nge nnó okii fó galógáló, ne gabo awé wo nkane muú denó.”

24 Ne Simun akwo Pita ne Jon mata nnó, “Ebwó ánémmye mbaá Atá Esowo nnó ekage geno gemá eyige ebwó ajoo gepyé ji.”

25 Pita ne Jon ánerége mangaré mekomejoo Esowo, áló mankeré né Jerosale. Ne ndere ájyé, ágarege abya Esowo melóméló né gejanggé maló boó Samariya.

Mende ayi atané Etopya akamé ne Jisos

26 Filip alagé meso, ekiénné Esowo echwó ejoo ne ji eké, “Kwili, shule ojyé né nte melo. Okwonége ewu, kwolé meti ewé etane Jerosale ejye Gasa. Meti ewé ji ajogembo boó ákéné sé wye doó doó.” 27-28 Filip awugé mbo ashule afé ewu. Agé mende fo abo ajye nóge Esowo né Jerosale, akerege né meko wúú, ajwale né mboó gese uka upea ayi géjuná ne gejame. Abó alu muu kpaá né melo Etopya ji agbarége egbogolo mekwa nka ewe Kandise Mfwa mendée ayi aboo melo ewémbo. Abó ajwale ajoge nwe ayi Asaya muu ekpavé Esowo asámé. 29 Ne Mendoó Ukpea ejoo ne Filip eké, “Ke chó bané mboó gese yimbo.” 30 Eféé ne Filip abó ajyé bané ji ne awuú ndere mende yimbo ajoge nwe Asaya. Filip agii ji aké, “Okagembo genó eyige ojoge?”

31 Mende yimbo aké, “Mpye mbo nnó ne nkaá ayi muú álá pó mangaré me ula wó.” Ne akuú Filip nnó akwó mfaá mboó gese, ajwale ne ji. 32 Melu nwe ewé ji ajoge mbo eké, “Abó alu nkane egonme ewé ágbaré ájye wá, ye mankale ekále wó wye nkane maá egonme ayi ákpálege ji bya mmye álá kálégé. 33 Achyé ji mekpo genoo ne ye muú yi apané mpa wú cho apó. Wáa akuú nyé mabo baá bii nkane áchoo mbo ji genwá?”

34 Muú kpaá yimbo agii Filip aké, “Garé me, Muú ekpavé Esowo yina ajoge mbo depo ti getuge wáa? Ajogémbo le ne gеме jii waá ne muú yichá?” 35 Ne Filip abó mangaré ji né nwe yina, abya melóméló ayi akéné atúú ne Jisos.

36 Ndere ákéné ájyé, ákwóné mbaá yi nnyi nélu, muú kpaá yimbo ake, “Gé nnyi na, ndé gemage gbé nnó owyaágé me manaá Esowo?” 37 [Filip ashuu ji meko aké, “Mbooge ofyegé metáo meko ne Jisos nkage wyaá wo manaá Esowo”. Ne ake: “Nkame nnó Jisos alu Maá Esowo”.]

38 Ne Muú kpaá yimbo aké ápye mboó gese atené ebwó ne Filip áshulé áfé né nnyi, ne Filip awyaá ji manaá Esowo. 39 Ebwó átánégé mmu nnyi, Mendoó Ata ekpa Filip ayi mende yimbo álá ge sé ji wó. Yémbó akéné wye ajye ne nechóchó. 40 Filip ake apele agé nnó ji alu né Asotus, ne akene ajye, agarege abya melóméló né maló ayi álú né gebagé mewaá eyigembo kpaá te akwóné melo Kaisaria.

9

Sol akwóré akame ne Jisos

1 Yémbó Sol alú tóme eshye, afelege boó Jisos ame nnó awane ebwó, nká wu ne ajye agé etukpe ampyé upe Esowo, 2 nnó asá bo nwe ató né macha mmyemenene boó Jus áyi álú né melo Damaskos nnó mboogé ajyegé agéégé boó bi akwólege meti Jisos, apye bwó, awé, achwó ne ebwó né Jerosale.

3 Ndere alya ajyé, gébége ale kwókwólé ne Damaskos wye mbélépó gengbó gétané mfaánebuú, geshwané geyá ji mme. 4 Gengbó eyimbo gékpégé ji ame, akwé mme ne awú nkane muú fo akuú ji aké, “Sol, Sol, ndé okélege mancho me genwá?”

⁵ Sól agii aké, “Wó waá Atá?” Meko yimbó aké, “Elé me Jisós ayi òkelege mancho ji genwá. ⁶ Yémbó kwili ka, kwóné né melo ewémbó, eféé ágárege nyé wó geno eyige òbóó mampye.”

⁷ Bóó bi ábó akéne ne Sól áwúgέ meko yimbó, ágé muú fó wó, matye mawá bawó meno. ⁸ Sól akwilege tené, agéné sé mbaá. Agbaré ji ebwó áfé ne ji né Damaskós. ⁹ Abelé ndó eléé né melo ewémbó, ye mbaá agené, menyéé anyéé, manaá anyú.

¹⁰ Muú Jisós fó abó alú né Damaskós yimbó ákuú ji Ananya. Ne bii fó agé Jisós né amé gejyá, ne Jisós akuú ji aké, “Ananya” né Ananya ashúú ji meko aké, “Atá gé me na.”

¹¹ Ne Jisós aké ne ji, “Kwile ka, ojyé né menó meti ayi ákuú nnó Cho. Ókwónégé né gepú Judas, gii mende fó ayi atané melo Tasós, ákuú ji Sól. Alu eféé anenemmye, ¹² ne abó agé amé gejyá ndere mende yi ákuú ji Ananya achwó nere ji amu mmye nnó ama ló mangéné.”

¹³ Yémbó Ananya aké, “Atá, gejamégé bóó ágare mé me nkane mende yina akelege manii mbwe bóó bye né Jerosale. ¹⁴ Ne anós baá áchyé ji uto nnó áchwó pye bóó ako bi anénemmye ákuú mabó mye.”

¹⁵ Ne Atá Jisós aké ne ji, “Chó wye ewu néndé njya mende yimbó nkane muú utóó wa nnó agaré mekomejóó wa mbaá bóó abi álá pó bóó Jus ne afwa bóó ne bóó Isrelí ntó. ¹⁶ Me nlerge nyé ji nkane ábóó mangé gejamégé efwyale getú ya.”

¹⁷ Ne Ananya ajye kpé mmu gepú eyigé Sól alu wye, anéré ji amu mmye ne ajóó ne ji aké, “Menímé wa Sól, ele Ata Jisós ayi òbó ógené né meti gébégé óchwó fa, ne atómé me nnó nchwó mpye wó óma ógené ne nnó Mendoó Ukpea echwó kpe egbéé wó metóó.” ¹⁸ Wye tenétené yimbó, Sól awuú unó fó eké ufá meshuú utané ji amé ne alo mangéné. Ne akwili ka, áwyá ji manaá Esówo. ¹⁹ Ne ama lo menyéé manyéé, anyege abó eshye.

Sól agaré mekomejóó Esówo né Damaskós

Sól abelé mboó ndó né Damaskós ne bóó Jisós, ²⁰ afé tenétené né macha mmyemenene bóó Jus, agarege bóó nnó Jisós alu Maá Esówo.

²¹ Bóó áwúgέ mbó, epwó ebwó uto ne ágigé ate aké, “Pó mende yi akéne, awáne bóó bi akwolege Jisós né Jerosale na? Pó achwó fa manwé bóó ájye ne ebwó né Jerúsale?”

²² Yémbó Sól ajye wye mbe, agarege mekomejóó Jisós ne eshye ne apye bóó ákaá né gejamégé mati nnó Jisós alu Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa. Ewémbó epye bóó Jus abi álu eféé né Damaskós ápó sé ne meko manshuú ji.

²³ Ebélegé gejamégé ndó, bóó Jus áchomé ásó mala manwá Sól. ²⁴ Yémbó Sól áwuú geju nnó bóó Jus ájwólé né mano genkagé melo, ábáme nnó ágégé ji awá. ²⁵ Yémbó bóó bi akamé mekomejóó Sól, áse ji utuú uma, afye né gésá, ápye ji achyá mfaá genka, áshulé ji mme nnó ábó ajye.

Sól afé né Jerosale

²⁶ Sól akérége né Jerosale, afé mancho ne bóó Jisós, ebwó abó néndé ebwó ákamé fó nnó Sól áfyéé metóó ne Jisós wó. ²⁷ Yémbó Banabas achwó se ji, afé mbaá ángbá Jisós. Ne agaré ebwó nkane Sól agené Atá Jisós né meti Damaskós, ne nkane Atá Jisós ajóó mejóó ne ji. Ama garé nkane Sól abó agaré depó etire Jisós gbogónó né melo ewémbó. ²⁸ Eféé alo mankené ne bóó Jisós ako né Jerosale, agarege deporé Jisós ayi álá pó ne efó. ²⁹ Gébé eyi gefó, Sól agarege bóó Jus abi ajóge Grek ne anye mbeé ne ebwó né deporé Jisós. Ne ebwó ákélege meti

manwá ji. ³⁰ Bóó Jisós áwúgé geju eyigembó, áse ji áshulé áfê né meló Kaisaria ne até ji nnó ajye meló Tasós.

³¹ Né gébé eyigembó machomele bóó Jisós ayi álu né gebagé mewaá Judiya, né Galilíi ne Samariya ápó sé ne efó metáó. Ebwó ánóge Eṣówó ne áwuú le mekomejéó wú. Mendoó Ukpea efyéé bwó ešhye ne machomele bwó áwene ajye mbe.

Pita afê né meló Lyda ne meló Jopa

³² Pita abó akene malómalo agene bóó Eṣówó. Ne bíi uma afê né meló Lyda mangé bóó Jisós abi alu ewu. ³³ Eféé agé mende fó ayi ameé uchanchi, ákuú ji Enias. Nemeé eni néba ji mme né anḡmé aneé. ³⁴ Ne Pita ajóó ne ji aké, “Enias, Jisós Kras aló mampye wó nnó otóó, kwili ka, pwi gébo jyé.” Tenétené yimbo Enias akwili ka. ³⁵ Ne bóó ako abi alú né Lyda ágégé nnó mende yimbo atóó, ebwó áfyé matáó ne Jisós wyembó ntó ne bóó bí álu né gebage mewaá Sharón áwuúge mbo áfyé ntó matáó ne Jisós.

³⁶ Mendée fó abó alu né meló Jopa, ákuú ji Tabita, alu maá utóó Jisós. (Ne ákuú ji né meko Grek nnó Dokas, ula utené nnó mekwóbu.) Abó apye galógáló yendegebé, apoóge ubyá bóó. ³⁷ Né gébé eyigembó, akwé nemée, ala mbo agbó. Ne áshwoné geḡkwó ji ábelé mmu maá gepú né mfaá eyon. ³⁸ Jopa yina alu kwókwólé ne Lyda. Bóó Jisós áwuúgé nnó Pita alu né Lyda átó ande apea ewu, ájyegé áké ne ji, “Nte esé, chwó wáwá.” ³⁹ Ne Pita akpomé mmye, akwili, afê ne ebwó. Akwónégé áse ji akwó mfaá eyon. Ne akwi andée ako abi alu eféé, áchomé áno ji mme, álilí álerege Pita ufóó mandeé ayi Dokas ájomé ebwó gébégé ji alu mebe. ⁴⁰ Pita abú ebwó ako atané dafye, ató manó mme anenemye mbaá Eṣówó. Eké ewyage ape geḡkwógé mendée yimbo ama ákuú ji ake, “Tabita, kwili ka”. Tabita anene ame, agégé Pita, akwili, ajwólé ka. ⁴¹ Pita agbaré ji ebwó, apoó ji akwili téné. Ákuú bóó Jisós ne akwi andé bimbo, áchwógé achyé ji eta bwó ⁴² Bóó ako né gebagé Jopa áwu abya yina ne gejamé áfyéé matáó ne Ata. ⁴³ Ne Pita abelé gejamégé ndó né Jopa né gepúgé Simun, mende yi apame mekómenya.

10

Ekiénné Eṣówó egaré Kónelyos nnó abó Pita achwó

¹ Mende fó abó alu né meló Kaisaria. Ákuú ji Kónelyos. Abó alu muú kpáá bóó bee né meló Rom. Ji ne anyáne uchome bóó bee ebi ákuú nnó abi átané Itali. ² Ji ne bóó dachi wú ako, ánóge Eṣówó. Anenemmye yendegebé ne apye galógáló dáó mampoó bóó Jus abi álu mbya. ³ Bíi fó genógé kálánká elee ne nwómésé, agé ame gejya nkane ekiénné Eṣówó echwó kuú ji nnó, “Kónelyos.”

⁴ Efo ekwó ji metáó ne ató ewu ame mmye agii aké, “Atá ndé?”

Ekiénné Eṣówó ešhuú ji meko eké, “Eṣówó awú mmyemenené jyé ne agé ntó utóó ulóló ebi ópye ne atée wó. ⁵ Nána tó bóó ajye né meló Jopa, ákuú mende fó ayi akamege Simun Pita. ⁶ Ji ajwólege ne Simun, mende yi apame mekómenya. Gepú jii gelú né mbale ebéé mega.” ⁷ Ekiénné Eṣówó ejógé mbo ekwili efé, ne Kónelyos ákuú bóó utóó bíi abifo apeá ne ákuú ntó muú bee ama né geluage abi ábamé ji ayi anoge ntó Eṣówó. ⁸ Ebwó achwógé agaré ebwó yendé genó eyi gebó gepyé ji ne átó ebwó né Jopa.

⁹ Bíi ujyágé, bóó bimbo átané áfê, ne kálánká efyanepea eké ekwonege, ebwó ale kwókwólé ne Jopa. Gébé eyigembó ntó Pita abó akwó mfaá eyon manemmye. ¹⁰ Ne mesa aló mamye ji, aklege menyéé manyéé, yémbo menyéé alú gambé. Gébé eyigembó ne abó agené ame gejyá. ¹¹ Agé nkane

menombi mfaánebuú enené, geno gefo éké gekpekpεge gebagé ndé getané mfaá, geshúlege éké ágbaré geji né manjú ani. ¹² Né gebagé ndé yimbó ufoó menya ufoó ufoó, mmyo ne denywóné delú wye. ¹³ Ne awuú meko muú fo aké, “Pita, kwilé ka, wá nyéé.”

¹⁴ Pita ake, “Ngba Atá, te ntané aló nlú ganyε genó eyigé εβεé esé éshyaá.”

¹⁵ Meko yimbó ama jóó ne ji aké, “Pita, oshyagé fó geno eyige Esowó ake gelome nnó gelómé fó.” ¹⁶ Meko yimbó ajóó ne ji né manjáne aléé, ne geno yimbó gekwó gekéré mfaánebuú.

¹⁷ Ndere Pita alu férege ula amε géjya ayi ji agené, bóó bi Kónelyos ábó átómé, ákage gepúgé Simun, áchwó téné né menó gébámé. ¹⁸ Ebwó ágiú aké, “Menjúé fó alú fa ayi akuú ji Sinun Pita”?

¹⁹ Ndere Pita alu férege ula amε gejya ayi ji agené, Mendoó Ukpea éké ne ji, “Gε, ande fó aléé alu dafye, ápéle wó. ²⁰ Kpómε mmyε, oshúlé ojye ne εbwó, ochóge gébé néndε me ne ntómé εbwó eta wye.” ²¹ Ne Pita ashulé, ajye báne ande bimbó aké, “Me ne nlú muú ayi enyú dekelege. Nde mechó enyu dechwó?” ²² Ebwó áshuú ji meko aké, “Elé Kónelyos, muú kpaá bóó bee ne atomé esé nnó dechwó kuú wó. Ji alu muú metóó melóméló ne anóge Esowó ne bóó Jus ako afeége ji. Ekiénné ukpea echwó gare ji nnó akuú wó ochwó né gepú ji nnó ji awuú mekomejóó wye.”

²³ Ne Pita asε εbwó, ájye béle ne ji.

Pita gare mekomejóó Esowó né gepúge Kónelyos

Ujyágé, Pita ne ande bimbó áló manjye ne bóó bifó bi ákamé ne Jisós abi álú melo Jopa áfé ntó ne εbwó. ²⁴ Akéne wye ájye, ujyágé áke ákwóné melo Kaisaria. Ne Kónelyos abó akuú bóó ula gepú bíi ne ajéé bíi ne εbwó ako ábó ájwólé ágili Pita. ²⁵ Ndere Pita achwó kpé mmú, Kónelyos ajye bane ji, ató manó mbε ushu wuú, aló manogé ji. ²⁶ Yémbó Pita agaré ji aké, “Kwilé téné, me nlu wye mekwaá nkane wó.” ²⁷ Kónelyos akwili ka, Pita aló manjóó ne ji ajye mmu. Ndere akpené mmu, Pita agé gejamégé bóó áchomé. ²⁸ Ne ajóó ne εbwó aké, “Enyú dekaá chánéné ébé esé bóó Jus éké muú Jus achónégé fó menyammyε wuú ne muú ayi alá pó muú Jus ye manjye né gepú jí. Yémbó Esowó aléré me nnó mbyágé fó muú ye manshyε ji nnó alóme. ²⁹ Ne nchwó nkane okuú me ye gébé nchó wó. Nnó okage garé me ula bi okuú me?”

³⁰ Ne Kónelyos ashuú ji meko aké, “Ndó ele ení né gefó gébé yina kálánká eléé ne nwómésé, mbó nlú mmu nnenemmyε. Éké ewyage ngé mende fó ayi afye mandé ayi áshwanεge, achwó tene me mbε ushu. ³¹ Akuú me aké, ‘Kónelyos, Esowó awuú mmyεmenene jyε ne atée nkane oþoóge ubyá bóó yendégébé. ³² Tó muú fó né meló Jopa ajye kú mende fó ayi akamege Simun ákuú ji ntó Pita. Alu né gepúgé Simun ayi apame mekómenya, gepú jí gelu né mbale εbeé mega’. ³³ Ne nwuúgé mbó ntó bóó téneténe nnó áchwó ákuú wó, éló ndere ochwó. Nana gé, ese delu né mbε ushu Esowó degili nnó dewuú unó uko ébi Atá agaré wó nnó ógaré esé.”

³⁴ Ne Pita ajóó aké, “Nána nkaá wáwálé nnó Esowó apó fó ne angyá ne bóó bifó. ³⁵ Mbógé muú anóge Esowó ne ake apye unó bi úlú cho ye atané le ndé geba, Esowó asele ji nnó alu muú wuú. ³⁶ Enyú debó dewuú ntó mekomejóó ayi Esowó atomé mbaá bóó Isreli nnó Jisós Kras ne alu muú yi abó achwó pye bóó ábé nesó ne Esowó. Kras yina ne alu Atá yi abó bóó ako. ³⁷ Mekomejóó ayi abó akwólé ayi Jón abó agaré ne awyaáge bóó manaá Esowó. Mekomejóó yina áló né Galilíi ake akwóné maló bóó Jus ako. ³⁸ Enyú dekaá nkane Esowó abó ajyá Jisós ayi Nasaret, apye Mendoó Ukpea echwó ji mmyε ne ama chyε ji

uto. Ake mbaá meko apye galógáló, aféré bós bi alu né amu danchəmeló apye ebwó atóo. Ne Esəwə abo alu ne ji. ³⁹ Esé delú bós bi dekpané ame degené unó uko ebi ji apye né Jerosale ne malo bós Jus ako. Ne bós Jus áwó ji mfaá gekwa, ne áwá ji. ⁴⁰ Yémbə ndo eléé ekwónégé, Esəwə apye ji akwile né negbo ne apye Jisós aleré mmye mbaá bós. ⁴¹ Ne bós ako fə ágéné ji wó, élé esé bi Esəwə abó ajyá nnó meso gébé degarége mekomejós wuú ne degené ji. Esé debó denyé ne denyú ne ji gébége Esəwə apye ji akwile né negbo. ⁴² Agaré esé nnó degarege mekomejós mbaá bós, nnó Esəwə ajya ji nkane muú yi apane nye mpa ayi bós bi alu abe ne abi agbó. ⁴³ Wye Jisós yina ne bós ekpávé Esəwə ako abo ágaré nkane ji alu, nnó muú afyegé metós ne ji, Esəwə ajige nye nte gabo yi muú yimbə apye getugé Jisós.”

Mendoó Ukpea echwó mbaá bós bi álá pə bós Jus

⁴⁴ Ndere Pita alu ájoge ne bós ako bi alu eféé áwuú, Mendoó Ukpea ekpe ebwó mmye. ⁴⁵⁻⁴⁶ Bós bi ákamé ne Jisós abi abó áchwə ne Pita, álu bós Jus. Áwuúgé nkane bós bimbə ájoge ufós mejós, áfége Esəwə nnó aneá dós. Ala mano mekpo fuú nnó Esəwə achyé echye wuú ewé Mendoó Ukpea mbaá bós abi álá pə bós Jus. Ne Pita ajós aké, ⁴⁷ “Té ndere Mendoó Ukpea echwó bós bina mmye wye nkane ebó echwə eta esé, nnó muú fə akage gbé nnó áwyáge ebwó manaá Esəwə?” ⁴⁸ Ne Pita ake ájye áwyaá ebwó manaá Esəwə né mabo Jisós Kras. Ewyagé bós bina ákwə Pita mata nnó abelé ne ebwó né mboó ndo.

11

Pita Agare geno eyi gepyé né gepúge Kənelyos

¹ Ebélegé anḡbá Jisós ne bós Jisós ako, abi álú né gebagé mewaá Judiya áwuú nnó bós abi álá pə bós Jus ákamé ntó mekomejós Esəwə. ² Ne gepəgé bós Jus gelu nnó abó mansó muú nsó ne ákwáné mambé muú Esəwə. Ebélegé Pita akérége né Jerosale, bós Jisós abi ágbaré gepə eyigəmbə álə manwamé ne ji, ³ aké, “Ulannó ojye mbaá bós bi álá sə ebwó nso wó te ənyé menyéé ne ebwó?”

⁴ Ne Pita alə mangaré ebwó unó uko bi ubó upyéé, gema, gema aké,

⁵ “Ndere mbə nlu né melə Jopa, nnénemmye, eké ewyage ngé ame gejya nkane genó fə getané mfaánebuú geshulege mme. Gelu eké gekpékpége gebagé ndé eyi ágbaré manóo ani, gechwó téné kwókwlólé ne me. ⁶ Né gebagé ndé yimbə, ngé ufós menya ufós ufós, ebi bós aséé, eyi mewaá, eyi melə, ne eyi nnyi ne denywané. ⁷ Ne nwuú meko muú fə akúu me aké: ‘Pita, kwile ka, wá nye.’ ⁸ Nké, ‘Nḡba Atá, te ntané aló nlu danye genó eyigé ebé esé eshyá’. ⁹ Ne meko yimbə ama jós ne me aké, ‘Pita əshyagé fə geno eyige Esəwə ake geləme nnó gelómé fə’. ¹⁰ Meko yimbə ajós né manjáne aléé ne geno eyigəmbə gekwó gekéré mfaánebuú.

¹¹ “Wye né gébé eyigəmbə, ande fə áléé áchwó ne gepú eyigé mbó njwəlege. Muú fə né Kaisaria ne abo atómé ebwó nnó áchwó ákuú me. ¹² Ne Mendoó Ukpea eké nnye ne ebwó, mbege fə né anḡyá. Ne anḡmé bina akéné abi átané melə Jopa, akwəle me defé né gepúge Kənelyos. ¹³ Ne dékpége mmu, Kənelyos alə mangaré esé nkane ji abó agnéé ekiénné Esəwə né gepú jí. Egaré ji nnó ató muú fə ajye né Jopa, ákuú mende fə yi mabo mií amibə makamege Simun, ¹⁴ ne achwəge, agarege nye ji ne ekwə wuú mekomejós ayi aférege nye ebwó né efwyale gabo. ¹⁵ Ne nlə mangaré mekomejós Esəwə, ndere njoge, Mendoó Ukpea echwó ebwó mmye wye nkane ebə nya mbe echwó eta esé. ¹⁶ Ngége mbə, ntéé genó eyi Atá Jisós abo ajós ne esé nnó, ‘Jən abó fyé bós né nnyi yémbə Esəwə afyéé nye enyú né amu Mendoó Ukpea.’ ¹⁷ Ne mbəge Esəwə achyé bós bimbə

gefoge echiye ewé ji abo achyé esé gébégé défyéé matóó ne Ata Jisós Kras, me nlu waá mangbé ji nnó apyége geno yi gejeé ji metóó.”

¹⁸ Bóó bina áwugé mechó ewé, matóó akwené bwó ne álo mamféé Esówo áke, “Mbó ewé etene nno Esówo achyé bóó abi alá pó bóó Jus gébé nnó ákworé matóó ne ábó geiwá.”

Mekomejós Jisós ake akwóné né Antiók

¹⁹ Ndere abó achyége bóó abi ákamé ne Jisós efwiyale gébégé áwáné Stéfen, epye ebwó átyaá malómalo. Abifo áfé melo Fonisiya, abifo áfé melo Syapros ne abifo áfé Antiók. Ajyegé mbó, ágarere abya Jisós wye mbaa bóó Jus. ²⁰ Bóó Jisós bifo átané né melo Syapros ne Seren, áfé ntó né Antiók. Akwónégé ewu, ágaré abya Jisós mbaá bóó Grek. ²¹ Esówo apóó bwó dóó ne apye gejamégé bóó áfyéé matóó ne Jisós.

²² Ne echomele bóó Jisós abi alu né Jerosale, áwuúgé abya yina, átó Banabas né melo Antiók. ²³ Banabas ajyegé ewu, agé nnó Esówo aláré ebwó ulóó melu dóó, metóó ego ji, afyé bwó ako eshye nnó, “Ágbarégé deporé Jisós metóó ema. ²⁴ Banabas yina alu muú yi awya gepó gelógeló, uto Mendóó Ukpea ujá ji mmye ne áfyéé metóó ne Esówo.” Gejamégé bóó áma ákamé abya Jisós né melo Antiók ne echomele bwó ewéne ejye mbe.

²⁵ Ebélgé Banabas ajye kéle Sól né melo Tasós. ²⁶ Agégé Sól, ase ji, ebwó áfé né Antiók. Abelé eféé nme kpogele ne echomele bóó Kras, alárege gejamégé bóó deporé Esówo. Elé né Antiók ne álo mankuú bóó bi ákamé ne Jisós nnó *ánkwólé Kras.

²⁷ Né gébé eyigembó bóó ekpávé Esówo fó átané Jerosale áshulé áfé né Antiók. ²⁸ Ne Mendóó Ukpea epye muú bwó ama ayi akamege Agabos akwile ka, agaré nkane mesa akwéne nye mme meko. Ne ebélgé mesa yimbó akwé gébégé Klodyos alu mfwa né Rom. ²⁹ Ndere bóó Jisós abi álú né Antiók abó áwuú mekomejós yina, áke, “Yéndémuú áchwó nká nkane ji awya, ebwó apóó anmé bi alu né mme Judiya.” ³⁰ Ebwó ánywérége nka yimbó, átó Banabas ne Sól nnó ájyé áchyé ákpákpá echomele bóó Jisós né Jerosale.

12

Mfwa Heród apye bóó Jisós agé efwyalé dóó

¹ Né gébé eyigembó, mfwa Heród alo mankéle mati manchó geiwágé bóó bifó abi álú né echomele bóó Jisós. ² Agaré nnó áwá Jemsi menjmé Jon ne aparaja. ³ Mfwa Heród, agégé nnó ego bóó Jus matóó, agaré ntó nnó ápye Pita. Ne ápye ji né bii bi ánye epaá bred ayi alá mualé. ⁴ Apyege Pita, áfyé denó, ne ábélé bóó bee matoó aneé nnó ábámé ji, yendé ntoó neluú bóó ani. Heród abó ashu abelé nnó epaá kwyakwya defwe ekogé, asele Pita áfé mbe ushu bóó nnó ápa mechó wuú. ⁵ Ndere Pita alu né deno, echomele bóó Jisós ánenemmye dóó mbaá Esówo ne eshye yendégébé né getú ji.

Ekiénné Esówo eféré Pita né deno

⁶ Né utuú bi Heród abó ashuú nnó uyyage aférége Pita né deno, ápa mpa wuú, Pita abó abelege metóó metóó bóó bee apea. Ebwó abó awé ji ámu ne bó mkpákwé apea. Bóó bee bifó álú dafye ábáme gepúgé deno. ⁷ Wye né utuú bimbó ekiénné Esówo ekwó mmu gepúgé deno mbéleró, ne mbaá meko agené. Anyigé Pita alu né nenkóó, Pita apéé gejyá, eké ne ji, “kwile ka wáwá”. Ténéténé yimbó bó mkpákwé átané Pita amu ákwé mme. ⁸ Ema jóó ne ji eké: “Fye mandeé jyé ne unó uká bye, ówé ekanda ókwólé me.” ⁹ Pita akwólé ji ne ndere ebwó átanenge dafye, ji akaá fó nnó geno eyige ekiénné Esówo epye eta

wú gelú wáwálé wó, aferé nnó agéné mbo le gejya. ¹⁰ Pita ne ekiénné ewémbó ákoó ntoné bós bee eniné mbe, ama koó eniné nekwólege, ne áchwó kwáne nana né menombi gejká ewé elu gesege, onenégé ewu ne ofé mbe melo. Menombi ewémbó enené ewu amboó, ne ebwó átané dafye. Akégé gachye, ekiénné ewémbó elyaa Pita éfé.

¹¹ Ne Pita akérégé né defós ti aké: “Nkaá wáwálé nnó Ata Esówo átó ekiénné wuú nnó echwó féré me né amu Herod ne uno bi bós Jus abó ashuu mampye me.”

¹² Ndere Pita akaá geno eyi gebó gepyé ji, afé né gepúgé Meri ayi alu mma Jon Makos ne gejamé gé bós abó áchomé efé ánénemmye mbaá Esówo. ¹³ Adogé menombi, gejka, meso mendée yi apye utós né gepú yimbo achwó gií ne ákamege Ruda. ¹⁴ Akaágé nnó gé meko Pita mbo, metós ego ji dós te ajinte manene menombi, abó ajye garé bós bimbó nnó Pita alu mbo dafye. ¹⁵ Ebwó aké ne ji, “Omée gebwo.” Yémbó atome wye eshye ajoge nnó élé Pita. Ne ebwó ake: “Ndofó élé mekpéé wuú.” *

¹⁶ Ne Pita alu dó wye doó, ánené menombí ágégé nnó élé Pita wáwálé mátye mawa ebwó meno. ¹⁷ Pita akpé gé mmu, afu ebwó ebwó nnó akwéné mejóó. Ne aló mangaré ebwó nkane Esówo aferé ji né deno. Anérégé ake: “Agaré Jamsi ne bós Jisós bifó ntó.” Ne atané afé geba eyigé chá.

¹⁸ Bii uyyagé bós bee álo mankelé Pita ne ágé ji wó, matós atyá bwó mmu ála yayaya ne ágige gemé gebwó aké: “Nde gepyé ne Pita?” ¹⁹ Mfwa Herod awúgé mbo, átó bós nnó ákélé ji ne ágé wó. Akuú bós bee bimbó, agii bwó bo nkwe. Anérégé ake ajye wá ebwó. Epyé gé mbo Herod alyá gebagé Judiya afé kpé né melo Kaisaria.

Negboné Mfwa Herod

²⁰ Né gébé eyigémbó, mfwa Herod abó awamege ne bós Tiya ne Sidon. Bó bimbó ácho, áchwó mangé ji. Achwó gé abó mbe ágbaré Blastus dejeé. Blastus alu muú yi ágbárege dachi mfwa. Ne ebwó aké ji ane mfwa mmye, nnó ebwó abe né neso, nendé menyéé atanege le né melo mfwa.

²¹ Bii ebi Mfwa Herod abó akwye ukwonege, afye mandéé gefwa jii, ajwolé né geluo, agare bós bimbó mekomejóó. ²² Ne ebwó álo mankalé aké: “Elé Esówo ne ajoge epófó mekwaá.” ²³ Tenétené yimbo ekiénné Esówo echwó nmé mfwa Herod nemée mmye gétúgé alá shuu enogé ewémbó mbaá Esówo wó. Bó dámmwólé ánye ji mbwi une, agbó.

²⁴ Ye nkane depó tire na depye, mekomejóó Esówo awene ajye mbembe, ne gejamé gé bós áfyé matós ne Jisós.

²⁵ Ndere abó átómé Sol ne Banabas né Jerosale, ebwó anéré utós bwó gébé gé akerege né Antiok, áse Jon Makos afé ne ji.

13

Ató Banabas ne Sol

¹ Bós fós abó álú né echomele bós Jisós né Antiok, abi fós álú bós ekpavé Esówo ne abi fós álú anleré ebwó álú: Banabas, Simyon ayi ákuú ji Niger ne Lukios ayi atané melo Seren ne Manen ayi ebwó ne mfwa Herod áwéné mbaa ama ne Sol. ² Né gébé gefós bós Jisós bimbó ako álya menyéé kpékpé, áfége Esówo. Ewyágé Mendoó Ukpea eké ne ebwó: “Férege Sol ne Banabas né geluage nyú ájyé pye utós bi njyá ebwó nnó ápyé.”

* 12:15 Elú wáwálé nnó: Ekiénné Esówo Pita.

3 Ne áwuúge mbo, áma lyaá menyéé kpekpe, áne mmye mbaá Esowó. Anérégé, anéré ebwó amu mmye ne átó ebwó nnó ájyé.

Banabas ne Sol áfè melo Syaprós

4 Ndere Mendoó Ukpea ebó etomé ebwó, átané áfè né melo Selusha. Akwónégé, ákpe ékpe, áchya áfè melo Syaprós. 5 Ebwó ákwónégé melo Salamis, ályá ékpe bwó eféé, ákéne agarege mekomejóó Esowó né macha mmyemenene bso Jus. Jón Mak akene ne ebwó, apoge ne utóó.

6 Áke kpaá áchya ákwóné melo Pafós. Eféé ábané muú megya fò ayi ákuú ji Ba-Jisós. Alu muú Jus ne akene abyoge gebyo nnó ji alu muú ekpávé Esowó. 7 Ne Ba-Jisós yina alu mejeé Segós Pólos ayi alu gomena né gebagé mewaa éyimbo. Gomena yina abó alu muú yi awya defóó ne akuú Banabas ne Sol getúgè akélege manwú mekomejóó Esowó. 8 Yémbó ebwó áchwógé muú megya yimbo, ayi ákuú ji Elimas né meko Grek, aló manye mbeé né mekomejóó bwó ne amye mangbé nnó gomena yimbo afyégé fò metóó né deporé Jisós etiré ebwó ágárege ji. 9 Ne Mendoó Ukpea egbeé Sol metóó, ákuú ji ntó Pól, ape mende yimbo lu lu lu, 10 ne aké: “Wó maá danchámelo. Okíí fò genó gelógeló ne defya degbeé wó uné. Yendégébé omuame mambwolé deporé Esowó eti delu cho nnó délá gebyo. 11 Gó ngaré wó nnó mfaánebuú akwene nyé wó mmye. Nana obé nyé amé nónómé ne ógené nyé se mbaá né mboó ndo.”

Ténéténé yimbo, gemua gekwé Elymas amé. Akene agyage, akélege muú yi ágbárege ji ebwó. 12 Gomena yimbo agegé mechó ewé epye, áfyéé metóó ne Jisós, ne ekwóné ji metóó nkane agené uto bi ulú né mekomejóó Jisós.

Pól ne Banabas áfè né Antiak ayi alu kwókwólé ne gebagé mewaa Písidiya

13 Pól ne bso bíí ákpe ékpe né melo Pafós áfè né melo Pega ewé elu né gebagé mewaa Pamfilya. Eféé ne Jón Mak ályá ebwó, akéré né Jerosale. 14 Atánégé melo Pega, áke ákwone melo Antiak ewé elú kwókwólé ne gebagé mewaa Písidiya. Bii uwyaa bso Jus ukwónégé, ájye kpe mmu écha mmyemenene bso Jus ajwólé. 15 Muú fò akuúgé maló nyé né nyé mabé Mosis ne abi bso ekpávé Esowó ásamé, ákpakpa abi écha mmyemenene átó muú nnó ájyé jóó ne ebwó nnó, “Anímé, mboge enyu dewya majye manchyé esé chyége.”

16 Ne Pól akwile téné, afu ebwó nnó ákwóné mejóó, ne aló manjóó aké: “Bso Isrelí ne abi alá pò bso Isrelí abi ánogetó Esowó; nenege matu dewu. 17 Esowó yi bso Isrelí abó ajya ukwene ante esé ne apye ebwó aneá gébégé abó alu ankéé né melo Ijip. Ne aféré ebwó né melo ewémbo ne gekpékpegé eshye wuu, 18 ne abó achó wye metóó ne gepoge bwó né usaá anme upéá gébégé ebwó álú né mashwone. 19 Ebwó abó ákwónégé nyá né mme ayi ákuú Kanaan, apye áwá bso bi álú né maló ákéné ama né mme yimbo. Ne achyé mme yimbo mbaá bso Isrelí. 20 Elu nana (450) usaá anme esaá meso usaá upea meso efya ayi Esowó ajya ebwó. Afye bso kpakpa gébé ne gébé nnó ápelé melo. Ape melo kpaá ekwone gébé eyigé Samuele, muú ekpávé Esowó aló ntó mampéle melo. 21 Né gébé géfó, ágii nnó áchyé ebwó mfwa. Ne Esowó ajya Sol, maá Kish nnó abe mfwa bwó. Atané ntoné Benjamén ne agbaré melo né usaá anme upea. 22 Ne Esowó aférégé ji né gefwa, áfyé Devid nnó ábè mfwa bwó. Gé genó eyigé Esowó abó ajoó getúgè Devid na, ake:

Nge Devid maá Jesse, alu me metóó chi chi chi. Apye nyé unó uko ébi ngarege ji. 23 Ne nana Esowó achyé esé bso Isrelí Mpyané mfwa Devid nnó ábèé Menchyé genwá ndere ji abó anyémeno. Ne muú yina élé Jisós. 24 Gemégé nnó Jisós eyina aló utóó bíí, Jón abó agarege né mekomejóó Esowó mbaá gejamégé bso Isrelí nnó ákwóré mataó bwó ne ji awyaa ebwó manaá Esowó. 25 Ne ndere Jón áchwó néré utóó bíí, agii ebwó

ake, ʼEnyú deféré nnó me nlu waá? Mpófó muú yi enyú degili nnó achwó. Yémbó kaáge nnó muú yi achwó nyε me meso, nkwané fó muú yi nkaáge manyi unó uká bii wó.”

²⁶ Pól ama kuú εbwó ake: “Aḡmé ba, enyú bi delú upyáne Abraham ne enyú ako abi déngwe ntó ʼSɔwá, ʼSɔwá abó ató élé esé mekomejóó yina ayi akage fére esé né gɛfwyale gabo. ²⁷ Bóó Jerosale ne ákpakpa bwó abó ákaá fó nnó Jisós alu menchyε geḡwá wó. Ye unó bóó ekpávε ʼSɔwá ebi εbwó ákuú yendé bíí né uwyaa bwó, ákage ula. Ebwó ápyεgé mbo, ásó mpa Jisós nno áwá ji ne ápyε uno bi bóó ekpávε ʼSɔwá ásámé nnó ubé wáwálé. ²⁸ Ye le εbwó abó álá gé mecho ewé ji apyε ewé abó mangbó wó ákwá Palet mata nnó awá ji. ²⁹ Ebwó anérégé uno uko bi ḡwe ʼSɔwá bó ajáó getúgé Jisós, áféré ji né gekwa, ájye bele ji né menome ewé áchomé né etaravé. ³⁰ Yémbó ʼSɔwá apyεé ji akwilé né negbo. ³¹ Né gejamégé ndó, aléré mmyε jíí mbaá bóó bi abó átané ne ji né Galilíí, ájyε né Jerosale. Ebwó ne nana ágarege mekomejóó wuú mbaá bóó Isrɛli. ³² Ne esé dechwó nana mangaré enyu ntó abya melóméló yina. Abya yina élé unó bi ʼSɔwá abó anyémemo nnó apyε mbaá ukwene ante sé. ³³ Unó bina upyε wáwálé né gébé eyigé esé bi delú upyáne bwó, nkane ji apyεé Jisós akwilé né negbo. Abó ásá ntó unó bi né ḡwe makwa uba ḡwe upéá nnó ʼSɔwá aké: ‘Wó ɔlu maá wa, ne fina nla nte wye.’

³⁴ Ndere ʼSɔwá apyεé Jisós akwilé né negbo nnó amágé gbó se, ʼSɔwá jimbáó aké: ‘Mpyε nyε enyú degé galógáló wye ndere mbó nyεémemo ne Devid.’ ³⁵ Abó ásá ntó né melu ḡwe makwa ayi fó nnó: ‘Ólyágé nyε fó Maá utóó wye yi apyεé utóó cháḡéné apwané mmu menome.’

³⁶ Né εgbε ewé mfwa Devid, abó apyε utóó ebi ʼSɔwá achyé ji né gébé jíí, agbó, ne aníí ji kwókwólé ne menóme ukwéne ante bii, ala eféé apwane. ³⁷ Yémbó muú yi ʼSɔwá apyεé ji akwilé né negbo, apwáné fó né menome wó. ³⁸ Ne aḡmé ba, debó mankaá wáwálé nnó abya ayi enyú dewuú nnó ʼSɔwá ajigente gabo bóó, élé getúgé Jisós yina. ³⁹ Ne muú yi afyεgé metóó ne Jisós apome nyε né gabo wuú ayi mabé Mosis álá kage pyε ji apó. ⁴⁰ Ne sége gébé nnó unó bi ásámé mmu bó ḡwe bóó ekpávε ʼSɔwá ékágé upyé eta nyú. Asá eféé nno:

⁴¹ Enyú bi déjwage ʼSɔwá, ‘Wuge.

Dela nyε amε mekpo fuú, degbó.

Mpyε nyε geno fó né gébé nyú, enyú dewuúgé geji, dékámégé fó.’ ”

⁴² Ndere Pól ne Banabas áchwó táne né εcha mmyεmenεne, bóó bimbo ákwá bwó mata nnó ama chwó ágaré εbwó uno bifó né bii uwyaa bóó Jus εbicha.

⁴³ Ndere bóó átyage né εcha mmyεmenεne, gejamégé bóó Jus ne abifó bi aselé gepógé bóó Jus ákwolege Pól ne Banabas. Ne Pól ne Banabas áfyε εbwó metóó nnó ágaré wye mekomejóó ʼSɔwá ndere ʼSɔwá ápoógé εbwó.

Pól ne Banabas ágaré mekomejóó ʼSɔwá mbaá bóó bi álá pó bóó Jus

⁴⁴ Bii uwyaa bóó Jus εbifó ukwónégé, melo meko ejye chóme manwú mekomejóó ʼSɔwá. ⁴⁵ Ne bóó Jus abifó ágégé nkane gejamégé bóó áchomé, matóó ásó bwó, álo manjóó nnó mekomejóó Pól alu gebyóó ne áshye ji. ⁴⁶ Yémbó Pól ne Banabas ágaré εbwó gbɔḡéné aké: “Ese debó débó mbe degaré enyú bóó Jus mekomejóó ʼSɔwá. Ne te enyú délá fyé makpo wó, dese geme nyú nnó dekwane fó manyε geḡwá eyi gélagé byéé, ne elu galógáló nnó esé debwólé ushu degare mekomejóó yina mbaá bóó abi álá pó bóó Jus. ⁴⁷ Gé genó eyigé Atá ʼSɔwá abó ajáó ne esé getúgé Jisós ake:

‘Mpyε wó ɔbé geḡgbó mbaá bóó abi álá pó bóó Jus nnó ɔpyε bóó mme ako átane né εfwyale gabo.’ ”

48 Bóó abi alá pó bóó Jus áwúge mbo, matóó ágó ebwó ne aféé Eṣówó né mekomejóó wuú. Ne bóó bi Eṣówó abó ájya nnó ánye geṅwá eyi gélagé byé, ele abi ákamé ne Jisós.

49 Ne mekomejóó Ata ake agyaá gebagé mewaá eyimbo geko. 50 Yémbó bóó Jus ájye fyé ákpakpa melo ne afwa andée abi ánoḡe Eṣówó mewe ula, ebwó ápye bóó álo mankéle mati mancho geṅwagé Pól ne Banabas átané né gebagé mewaá bwó. 51 Ndere ebwó áchwó ájyé, ákwe uká nnó mpúpú eyi ebalé wye etané mambé nkane gepó eyi gelerege gabo ayi bóó bimbo ápyeé. Ne áfé né melo Ikonyóm. 52 Ne bóó Jisós bimbo álagé meso, Mendoó Ukpea egbeé ebwó matóó ne álú ne nechóchó.

14

Pól ne Banabas áfé melo Ikonyóm

1 Ndere Pól ne Banabas ájyé né melo Ikonyóm, ápye wye nkane abó ápyé né Antiók. Ebwó ájyé kpe mmu echa mmyemenene bóó Jus, álo mangaré deporé Jisós né gefó eyi gepyé gejaméḡe bóó Jus ne abi alá pó bóó Jus ákamé ne Jisós. 2 Yémbó bóó Jus abi áshyá mekomejóó yimbo, áfyé abifo abi alá pó bóó Jus mewe ula nnó ásóḡe matóó né bóó bi ákamé ne Jisós. 3 Pól ne Banabas ábelé gejaméḡe ndo éféé, áḡárege deporé Jisós gbə́néné nkane ji áleréḡe galóḡaló mbaá bóó. Jisós ne achye bwó uo ne, ápyé ufélekpa ebi uleré nnó depó eti ebwó agarege delu wáwálé. 4 Ndere ebwó ágarege mbo, bóó melo ewémbó ákaré malu apea. Abifo álú ne anḡbá Jisós, abifo álú ne bóó Jus abi áshyá mekomejóó yimbo.

5 Ebéléḡe bóó Jus ne abi alá pó bóó Jus chóncho ne ákpakpa bwó ajye só mala nnó áfwalé anḡbá Jisós ne áwá bwó ne mataá. 6-7 Ne anḡbá Jisós áwuúḡe geju bwó, abó áfé né gebagé mewaá Lykania, ákene né malo Lystra ne Debe ne malo ayifo ayi álú né geba yimbo, ágarege abya Eṣówó melóméló ewu.

Pól ne Banabas ágaré mekomejóó Eṣówó né Lystra ne Debe

8 Mende fo abo alu né melo Lystra, ayi te ábyené ji, alu mbwéré. 9 Bií fo ajwolé awuú mekomejóó Eṣówó ayi Pól agarege. Pól agéḡe nnó mende yina áfyéé metóó nnó Eṣówó akage apye ji atoó, 10 akuú ji ne eshye aké: “Kwile téné cho.” Ténéténé yimbo mende yina anyó atené, aló mankéne agyage. 11 Ne gejaméḡe bóó áḡéḡe genó eyigé Pól apyé, ádo elúlu, ájóó né mejóó bwó Lykania áké: “Áló ábwólé bóó áshulé, áchwó gé esé.” 12 Ne ákuú Banabas nnó Seus, mabo meló bwó yi kpa, ákuú nto Pól nnó Hemes nende ji ne atené mbe ajoge mejóó. 13 Gepúge upé meló yi ákuú ji Seus gelu kwókwólé ne melo. Ne mempyeé upé wuú achwó ne bo mpó ne ukoó genóó.*

14 Pól ne Banabas áḡéḡe genó eyigé bóó bimbo ákélege mampye, ágyá mandeé mmye manleré nnó genó eyigé bóó bina achwó pye gelo wó, abó ájye kpe metóó metóó bwó ákálege áké: 15 “Bóó bina, ndé genó enyú dépyé mbo? Eṣé delu wye akwaá nkane enyú. Eṣe dechwó fa mangaré enyú mekomejóó Eṣówó nnó enyú delyaá aló abi enyú dénoḡe mbo, dékwólé Eṣówó yi alu mebe. Ji akwye mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi ulú wye. 16 Mbe mbe Eṣówó alyá bóó nnó apyege uno bi ujii ebwó matóó. 17 Ye le bóó abó ápyembo, ji áchyéḡe ebwó unó ulóuló mampye ebwó akaá nnó ji alu mebe. Apye manaá akwene né gébé gelógeló mampye uno nyú uwéné chancha. Achyege enyú menyéé ne apye matóó áḡó enyú.” 18 Ye nkane Pól ne Banabas ájoge mbo, elu eké áḡbele

* **14:13** Elú wáwálé nnó: Seus ne Hemes elé mabo áló bóó Grek, Hemes alu melo dentóó ji ne gejaméḡe bóó áfé né meno geṅkage melo nnó áwá mampye gepe mbaá Pól ne Banabas.

manaá meso mekwalé, bṵó bina átome wye eshye mampye gepe eyigembṵ eta bṵó.

¹⁹ Eké ewyage bṵó Jus fṵ átané melṵ Antiok ne melṵ Ikṵonyṵm, ápye gejamégé bṵó ákamé ne ebṵó. Ne ebṵó átó Pṵl ne mataá, ája ji mmemme, atané melṵ bṵó, ályá ji áférége nnó agbṵ. ²⁰ Yémbṵ gébége bṵó bi ákamé ne Jisós áchwṵ nṵ Pṵl mme, ewyágé akwili ka, akwṵle ebṵó akéré né melṵ ewémbṵ. Ujyagé Pṵl ne Banabas áfé né melṵ Debe.

²¹ Ne ebṵó ágaré abya Esṵwṵ melómélṵ né melṵ Debe, ápye gejamégé bṵó ákame ne Jisós. Ebélegé mboó ndṵ, ebṵó akéré né melṵ Lystra ne Ikṵonyṵm ne Antiok ayi alu kwṵkwṵle ne gebagé mewaa Pisidiya. ²² Ebṵó ákéné, áfyé bṵó Jisós eshye ne áchyege ebṵó majye nnó ákwṵlége wye depṵré Jisós cháḡéné ne ákaá nnó abṵ mangé gejamégé efwyale ne ánye geḡwá gébége Esṵwṵ ágbárege gefwa jii. ²³ Ebṵó ájya bṵó nnó ábṵ ákpakpa né echomele bṵó Jisós né yéndé melṵ, ánerége ályage menyéé kpékpé, ánemmye ne áfyé ebṵó né amu Jisós ayi ebṵó ákame ne ji.

Pṵl ne Banabas ákéré meso né Antiok né gebage mewaa Syria

²⁴ Ne ebṵó ákógé né gebagé mewaa Pisidiya, áfé né gebagé mewaa Pamfilya, ²⁵ efeé ágaré mekomejṵ Esṵwṵ né melṵ Pega. Anérége efeé, áshulé áfé né melṵ Atalya. ²⁶ Átánégé melṵ ewémbṵ akpe ékpe, akéré né melṵ Antiok, melṵ ewé abṵ áfyé ebṵó né amu Esṵwṵ nnó ápoógé ebṵó, ajyé pyé utṵó bi nana ánére.

²⁷ Ebṵó ákwónégé né Antiok, ánywéré echomele bṵó Jisós melu ema ne ágaré ebṵó nkane ebṵó ákené ne nkane Esṵwṵ abṵ apṵó ebṵó, anené matṵó bṵó abi alá pṵ bṵó Jus nnó áfyéé metṵó ne Jisós. ²⁸ Ne Pṵl ne Banabas ánéregé manjṵ depṵ tí, ebṵó ábelé ne bṵó Jisós abi alu efeé né gejamégé ndṵ.

15

Anḡbá Jisós ne Ákpakpa echomele áchomé né Jerosale

¹ Ebélegé bṵó fṵ átané gebagé mewaa Judiya áchwṵ né melṵ Antiok, alṵ manlerege bṵó bi ákamé ne Jisós nnó, “Mbṵgé alá sṵ muú nsṵ nkane ebṵ Mosis ejṵó wṵ, Esṵwṵ akagé pye fṵ muú yimṵ apṵ.” ² Pṵl ne Banabas anye mbeé ne bṵó bimṵ, ye mekpo ne ula epṵ. Epwṵgé ebṵó, áfyé ndṵ nnó Pṵl ne Banabas ne abifṵ ájyé né Jerosale, ágii mechṵ ewé cháḡéné mbaá anḡbá Jisós ne ákpakpa bṵó echomele Jisós.

³ Ne echomele bṵó Jisós átṵ ebṵó. Ndere ebṵó ajye, akoóge malṵ Fonisiya ne Samariya, ágarége bṵó bi ákamé ne Jisós nkane bṵó abi alá pṵ bṵó Jus ákamé mekomejṵ Esṵwṵ. Abya yina apye matṵó agṵ bṵó Jisós ako dṵó. ⁴ Ebṵó ákwonege Jerosale, echomele bṵó Jisós ne anḡbá Jisós ne ákpakpa bṵó, áse ebṵó amu apéa. Pṵl ne Banabas ágaré ebṵó uno uko ebi Esṵwṵ abṵ apṵó ebṵó ápye. ⁵ Ne bṵó Jisós fṵ abṵ alu efeé, ebṵó alu ne ekwṵ bṵó Farasi, ebṵó ákwile ka áké: “Abṵ mansṵ bṵó bi alá pṵ bṵó Jus nsṵ ne ágaré ebṵó ábelé mabṵ Mosis ako.”

⁶ Ndere ebṵó abṵ ájṵó bṵ, anḡbá Jisós ne ákpakpa bṵó echomele bṵó, ájwṵlé mampe mechṵ ewéna cháḡéné. ⁷ Ebṵó ádóregé makpo áwyage, Pita akwile téne aké: “Anḡmé ba, enyu dekaá nnó me ne Esṵwṵ abṵ mbe ajya né metṵó metṵó esé nnó ngaré abya melómélṵ yina mbaá bṵó abi alá pṵ bṵó Jus nnó áwuúge ntṵ, áfyé matṵó ne Jisós. ⁸ Ne Esṵwṵ yi akaáge metṵó yéndémuú, aleré nnó ebṵó ntṵ alú bṵó bii. Apye Mendoó Ukpea echwṵ ebṵó mmye wye nkane ebṵ echwṵ esé mmye. ⁹ Ne aji ntṵ nte gabo bṵó géтуgé ebṵó áfyéé metṵó ne Jisós. Agya fṵ anḡya wṵ. ¹⁰ Ne nkane elúmbṵ, ulannó enyú déjyale bṵó bina ukpékpé

matuú ayi ukwene ante ese ne ese ambóó delá kage kpa? Nkane depyemba dekané mba le Eṣṱwá kané. ¹¹ Yémbó esé défyéé metáó nnó Eṣṱwá aferege ese né efwyale gabo gétúgá galágalá ayi Atá Jisós aleré ese, wye mba ntó ne bóó bina átánege né efwyale gabo.”

¹² Pita anérégé manjóó mba, yéndé mmu akwené mejóó, áwuú mekomejóó Pól ne Banabas. Agaré ebwó nkane ebwó abó akené mbaá bóó abi alá pó bóó Jus ne Eṣṱwá achyé ebwó uto nnó apyeye ufélékpa ne ukpékpé unó. ¹³ Ne ebwó ánererege manjóó yéndé genó, Jemsi aló manjóó ake: “Anḡmé ba, nenege matu dewú. ¹⁴ Simun Pita ágaré me nkane Eṣṱwá alóó manleré nnó agboó ne bóó abi alá pó bóó Jus ne ajya abifó nnó ábē bóó bií. ¹⁵ Ne ewéna eke etuú ne unó bi bóó ekpávē Eṣṱwá abó ásamé nyá nnó: ¹⁶ ‘Meso gébé mmage chwó tēne nye gepúge David eyi gebóó gekwené. Nkwyege nye unó bi uchó wye nnó ubé nkane ubóó úlú. ¹⁷ Ne bóó abi alá pó bóó Jus ágege nye ubi, ne ebwó áló nye ntó mankelé Eṣṱwá. Ebé nye élé bóó ako abi nkuú nnó ábē bóó ba ne ákélege nye me.’ ¹⁸ Ge na ne Eṣṱwá ajóó, jì ayi apye nnó bóó akaá unó bina te gachi.”

¹⁹ Ne Jemsi aké: “Né metáó wa mferé nnó esé dechyege sé efwyale mbaá bóó abi alá pó bóó Jus abi akwólege meti Eṣṱwá. ²⁰ Yémbó ese desá lé ebwó ḡwe nnó ályá depore manáne, ányege sé menyéé ayi ajélé maka wye ye menyá ayi muú alá ke kele wó, ne anyégé nto manoo menyá. ²¹ Desá ebwó mba, nende áwuú me nkane bóó ágarerege mabé Mosis yina te gachi né malo mako. Ne álu ágarerege aji né macha mnyemenene yéndé bií uwyáá bóó Jus.”

Ató ḡwe mbaá bóó Jisós abi alá pó bóó Jus

²² Ne anḡbá Jisós ne ákpakpa echomele bóó Jisós ako, ákamé meko Jemsi ne ajya bóó fó né geluage bwóó nnó ájyé ne Banabas ne Pól né meló Antiok. Ebwó ajya Silas ne Judas ayi akuú jì ntó Basabas, ebwó bina apeá álu ano echomele bóó Jisós. ²³ Asá ḡwe awu aké: “Esé anḡmé nyú; anḡbá Jisós ne ákpakpa echomele bóó Jisós detamege enyú, anḡmé sé abi alá pó bóó Jus abi delú né meló Antiok ne abi malo Siriya ne Silisya. ²⁴ Esé debó dewu nnó bóó fó né geluage sé, áchwó chyé enyu efwyale né mejóó ewé ebwó ájóó ne epyé enyú dékwé tametame ayi esé delá tó ebwó wó. ²⁵ Ne ese ako debó dechome, dejóó, deké: Déjya bóó fó detó eta nyú ne ebwó áchwó nye ne Pól ne Banabas abi ese dégbóó ne ebwó dóó, ²⁶ ebwó alú bóó bi ákamé negbo getúge mekomejóó Ata Jisós Kras. ²⁷ Ne ese detame enyú Silas ne Judas, áchwóge, ágarerege nye enyú wye unó bi esé desámé né ḡwe yina. ²⁸ Elé Mendoó Ukpea ne epye esé dekaá nnó debó fó mánjya enyu bi delá pó bóó Jus matuú ayicha wó, ekose wye uchancha uno bina: ²⁹ Enyú denyegé fó yéndé menyéé upe, denyegé fó menyá ayi alá ke kele wó ne denyegé fó ntó manoo menyá, lyáge depore manáné. Mboḡge delyagé unó bina, debe nye chánéné. Bége pere!”

³⁰ Bóó bina anérégé mansá mba, áchye Pól ne ekwá wuú. Ebwó ákwónégé né Antiok, ánywéré echomele bóó Jisós áchye ebwó ḡwe yimba. ³¹ Ne ebwó ákuúgé ḡwe yimba matáó áḡo ebwó dóó né eshye ewé mekomejóó yimba afyé bwó. ³² Judas ne Silas alú ntó bóó ekpávē Eṣṱwá ne áma ágarerege ebwó gejamégé unó bifó manchyé bóó Jisós majyé ne afyé ntó ebwó eshye. ³³ Ebwó ábelé eféé dóó, ne bóó Jisós ajye tii ebwó nnó áke pere, ebwó ákéré mbaá bóó bi abó átomé ebwó. ³⁴ [Yémbó ego Silas nnó ala né meló ewémbá.] ³⁵ Pól ne Banabas alú wye né Antiok. Ebwó ne gejamégé bóó Jisós abifó ágarerege ne álererege bóó depore Jisós.

Pól ne Banabas áfa mbwa ne ate

³⁶ Ebélegé Pól ajóó ne Banabas aké: “Dema deyjé malo mako ayi debó dégaré mekomejóó Eṣṱwá nnó degé bóó Jisós abi alú ewu ne nkane ebwó alú.” ³⁷ Ne

Banabas abó akelege nnó Jón Makós ajye ne ebwó, ³⁸ ne metóó egó Pól cháchá wó gétúgé Jón Makós abó abó me ebwó né gebagé mewaá Pamfilya ne abó anéré fó utóó ebi ebwó ajye mampye wó. ³⁹ Pól ne Banabas anye mbeé né mecho ewéna kpaá te áfa mbwa ne ate. Banabas ase Jón Makós ajyé kpé ékpe áfé né melo Syaprós. ⁴⁰ Ne Pól ajya Silas, ne ndere ebwó áchwó jyé, bós Jisós anemmye, áfyé ebwó né amu Esówo nnó ji ápoógé ebwó. ⁴¹ Ne Pól ase Silas áfé, akéne ajye gebagé mewaá Syria ne Silisyá afyé bós Jisós eshye nnó átené chánéné.

16

Timóti acho né geluage Pól ne Silas

¹ Ne Pól ajye kwóne melo Debe, ewyage áfé né melo Lystra. Mende fó abó alu eféé ayi ákamé ne Jisós, ákuú ji Timóti. Mma wuú alu muú Jus ne akamé ntó ne Jisós ne nte wuú alu muú Grek. ² Ne Timóti alu ntó muú yi bós Jisós né Lystra ne Ikonyom áfége ji. ³ Pól abó akelege nnó Timóti akéné ne ebwó ewémbó epye ji Pól aso ji nso nkane gepoge bós Jus gelú nendé bós Jus ako né gebagé mewaá eyigé mbó ákaá chánéné nnó nte Timóti abó alu nya muú Grek. ⁴ Ne ebwó ályá akéne malomalo ágarage bós Jisós unó bi anḡbá Jisós ne ákpakpa echomele bós Jisós ájwólé né Jerosale ájóó. Ne ágaré ebwó nnó ábelé ubi chánéné. ⁵ Ewéna epye echomele bós Jisós éwe elu yendé melo áfyéé wye metóó ne Jisós dóó ne yendé bíi gejamégé bós áchwó áchome ne ebwó.

Pól agé ame gejya né melo Truus

⁶ Pól ne bós bíi akéne ajye, né gébége áchwó kwóne né gebagé mewaá Esya, Mendoó Ukpea ekamé fó nnó ji agare mekomejóó Esówo eféé wó. Ne ebwó ákoge né gebagé mewaá, Frigiya ne Galasiya, ajye. ⁷ Ndere áchwó kwóne gebage mewaá Misiya, abó ákelege mankpe né gebagé mewaá Betinya, yémbó Mendoó Jisós ekamé wó. ⁸ Ne ebwó ákoge melo Misiya, áshúle áfé né melo Truus. ⁹ Wye bíi bimbó ne utuú, Pól agé ame gejya nkane mende Masedonia fó átené egbe ebéé mega afu amu nnó Pól achya, ajye poó ebwó. ¹⁰ Ndere abó agéné ame gejya yimbó, ese ne ebwó dekaá nnó Esówo akelege nnó dejeje degaré mekomejóó wuú né melo Masedonia. Ne esé dekpome mmye majye. *

Lydiya afyéé metóó ne Jisós né melo Filippi

¹¹ Ne esé dekpe ékpe né melo Truus, deke nnyinnyi dekwóné melo Samótras, bíi uyyage, dekwóné melo Niapolis. ¹² Détánégé eféé, deke mewaá mewaá dekwóné melo Filippi ewe elu melo kpa né gebage mewaá Masedonia ne elu ntó melo ewé gejamégé bós Rom abó ájwólege wye. Debelé mboó ndó wye. ¹³ Bíi uwyaá bós Jus ukwónégé, delya melo defé né mbale ebéé, esé debó deféré nnó eféé ne bós Jus áchómege anemmye. Dékwónégé ewu, degé andée fó áchomé ne esé dejwólé ka, dégaré ebwó mekomejóó Esówo. ¹⁴ Mendée fó abó alu eféé ayi ákuú ji Lydiya, apó muú Jus ne ánoge Esówo. Ji atané melo Tayatira ne akene gesege ufóó mandée ayi ájamé nka dóó. Ndere awuú geno eyigé Pól ajoge, Esówo anené ji metóó nnó akame. ¹⁵ Awyage ji manaá Esówo ne ekwo wuú, ane esé mmye nnó dejeje debelé né gepu jíi mbógé esé dekamé wáwálé nnó ji áfyéé metóó ne Jisós. Ajoge mbó esé defé.

Afyé Pól ne Silas denó né melo Filippi

¹⁶ Bíi fó, ndere ese debó dejeje né melu ewé ánenemmye mbaá Esówo, detuú ne mesó mendée ayi alu memfwé. Abó awya melo nchye ayi apye ji agarege

* **16:10** Elú wáwálé nnó: 16:10 Lukase muú yi asame nḡwe yina achwó báne Pól né Troa, ne aló mankene ne ji.

depo ti depye nye meso gébé. Bóó bi awya ji, ásele nka né depo etiré ji ágarege. ¹⁷ Mesó mendée yimbó agége Pól ne Esee aló mánkalé, akwálege ese aké: “Bóó bina alú bóó útóó Eṣṣwá Anyatá. Eḃwó áchwó mangaré nkane Eṣṣwá áferege nye enyu né efwyale gabo.” ¹⁸ Ne mesó mendée yina apyé wyembo né gejaméé ndó. Ne bíi uma metóó eso Pól, anyá meló nchye yimbó aké: “Ngarege wá mbaá mabó Jisós Kras, tané ji mmye.” Ne ténéténé yimbó atané.

¹⁹ Bóó bi awya maá memfwe yimbó, ágége nnó meti nka bwó ewé áneré metóó wye enó, ágbaré Pól ne Silas ája áfé né mbaá yi ákpakpa meló ápane mpa. ²⁰ Ájyge, ápye eḃwó áténe mbe ushu ampane mpa abi alu bóó Rom aké: “Bóó bina alú bóó Jus, ne achyege efwyale né meló ese. ²¹ Eḃwó álerege uno bi eḃé ese elá ekamé wó. Esee delu bóó Rom; desélé fó depo eḃwó.”

²² Gejaméé bóó eyi gebó gelú efee, geshulé Pól ne Silas mmye ne ampané mpa ágyá eḃwó mandeé mmye, ne ágere nnó ádo eḃwó ne unóó. ²³ Ne ádogé eḃwó chánéné, ájye áfyé eḃwó né denó ne ágaré membamé gepúge denó nnó, ábámé eḃwó cháncha. ²⁴ Membame yimbó awugembo, ase eḃwó, ájye fyé né maá gepú ayi te mmu gepúge denó. Eféé ne afye eḃwó ufwólé.

²⁵ Ne metóó utuú, Pól ne Silas anenemmye, ákwáne makwa, áfége Eṣṣwá ne bóó denó bi fó áwuú. ²⁶ Aké ápéle, mme aló manyi ne gepúge denó genyi gekwóné né te mala dekwóre gepu. Manombi gepú yimbó ánené, ne bóo nkpókóne bimbó ásaré ákwé mme. ²⁷ Membame gepú yimbó apéégé gejya, agé nkane manombi alaá fuú, aferé nnó bóó denó ako ábó. Ajú aparaja wuú nnó awá geme jíí. ²⁸ Pól agéégé mbó akalé kénké aké: “Ówágé geme jyé, esé ako delu fa.”

²⁹ Ne membamé gepúge denó ákuú muú fó nnó achwó ji ne mewe. Gébége áchwó ne ewú, ase, akpé mmu wáwá. Ató mano mme mbe ushu Pól ne Silas awere ne efo metóó. ³⁰ Ne ase eḃwó átané dafye, agií eḃwó aké: “Ante ba, mpye nnó ne áféré me né efwyale gabo?”

³¹ Eḃwó ashú ji meko aké: “Fyé metóó wye ne Jisós, Wó ne ula gepú bye detánege nye né efwyale gabo.” ³² Ne eḃwó ágaré ji ne bóó ako bi alu ji mmu deporé Jisós. ³³ Wye ne utuú bimbó, mende yimbó ase eḃwó, ájye shwóne upa bwó. Wye ténéténé yimbó pól ne Silas áwyaá ji manaá Eṣṣwá ne bóó bíí. ³⁴ Ne ase eḃwó áfé né gepú jíí achye eḃwó menyéé. Ji ne bóó bi matóó ágo bwó dóó gétúgé áfyéé metóó ne Eṣṣwá.

³⁵ Bíí ujjage, ampané mpa abi Rom átó bóó bee nnó ájye garé membame gepúge denó nno, “Lyáge andé bimbó ájyé.”

³⁶ Ne mende yina awugembo, ájye garé Pól aké: “Ampané mpa átó bóó achwó gare me nnó nlya enyú dejjye. Nana kége pere.”

³⁷ Yémbó Pól ajóó ne bóó bee bimbó aké: “Atulé esé né mbe ushu bóó ayi alá lú dampa mpa esé yelé ábó áchyé esé eḃwónye nnó debe bóó Rom.”

³⁸ Ne bóó bee bimbó ákéré ájyé gare ampané mpa genó eyigé Pól abó ajóó. Eḃwó áwúgé nnó Pól ne Silas alú ntó bóó Rom mane magyalé eḃwó. ³⁹ Ne eḃwó áchwó kwó Pól ne Silas mata né gyé ayi eḃwó ápyéé, áféré eḃwó ne áké álya meló bwó. ⁴⁰ Pól ne Silas átanége gepú denó, áfé né gepúge Lydiya. Eféé ne ábané bóó bi ákamé ne Jisós. Achyege eḃwó majyé, ne álya jyje.

17

Efwyale Etané né melo Tessalonika

¹ Pól ne Silas ákoóge meló Amfipolis ne meló Apolonia áchwó né melo Tessalonika mbaá ayi echa mmyemenene bóó Jus ewé fó elu. ² Ne Pól ájye

kpɛ né ɛcha ɛwémbo nkane ji abo apyé mé, ne agare boó depo ɛtire delú mmu nwe ɛsowo né mawyaá boó Jus máléé. ³ Apyé ɛbwó ákaá cháńéné nnó Muú yi ɛsowo akweré ji elá gefwa, ayi ɛbwó ábó ágíli, abó mangé ɛfwyale ne akwilé né negbo. Ne aké Jisós ayi ji agarege mbo ɛbwó, ji ne alu Muú yi ɛsowo akweré ji elá gefwa. ⁴ Boó bifo abi áwuú depoti, áse deti amu apeá ne ácho ne Pól ne Silas. Gejamé gé boó Grek abi áno ge ɛsowo chóncho ne afwa andée ácho ntó ne ɛbwó.

⁵ Ne boó Jus abi ábó ashya mekomejoo yi, agage mbo matoo áso ɛbwó ne Pól ne Silas. Ajye nywéré boó bi alá pò ne genó mampye né metoo melo, áchwó ne ɛfwyale. ɛbwó álo mamwyalé mejoó ne ájye do gepúgé mende fo ayi áku ji Jasón ágyá nnó ája Pól ne Silas átó dafye. ⁶ Ndere alá gé ɛbwó wó, ája Jasón ne boó Jisós abifo áfe mbe ushu ákpakpa melo, ákálege áké: “Boó bina ákéne achyeye ɛfwyale malomalo ne náná áchwó ntó fa melo ɛsé, ⁷ ne Jasón ase ɛbwó, abelé mmu. ɛbwó átyá mabé Mfwa Rom, ájoge áké mfwa ayicha alu ayi ákuú ji Jisós.” ⁸ Ákpakpa melo ne boó bi áchomé ɛfé áwúgé mbo, mewɛ etya ɛbwó unɛ. ⁹ Agbaré Jasón ne boó Jisós nnó áchwó kwó ne amage pye sé gefo genó yimbo ndo yichá ne álya ɛbwó nnó ájyé.

Pól ne Silas áfe né melo Berya

¹⁰ Wye né utuú ɛbimbo, boó Jisós ágaré Pól ne Silas nnó ájye né melo Berya. ɛbwó ákwónégé ewu, ájye kpɛ né ɛcha mmyemenene boó Jus. ¹¹ Boó Jus abi alu ɛfé awya defoo apwó abi melo Tessalonika. ɛbwó áfyé matoo doo manwu genó eyi Pól ajoge. Ne yendé bií ɛbwó ágii mekomejoo ɛsowo mange mboge uno ebi Pól ajoge ulú wáwálé. ¹² ɛwyágé gejamé gé boó áfyéé matoo ne Jisós. Abi fo alu afwa andé boó Grek ne gejamé gé boó Grek abi ande áfyéé ntó matoo ne Jisós. ¹³ Ebelege boó Jus abi alu né melo Tessalonika áwugé nnó Pól agarege mekomejoo ɛsowo né melo Berya, áchwó nyi boó matoo nnó achwó ne ɛfwyale. ¹⁴ Ne ténéténé yimbo, boó Jisós átó Pól né mbale ɛbé mega. Boó fo ntó ákwólé ji. Ne Silas ɛbwó ne Timoti ála né Berya. ¹⁵ Boó bi ájyé tí Pól, áfé kpaá ákwóné melo Atens. Gébé gé ɛbwó ákéré gé Pól aló ɛbwó meko nnó ágaré Silas ne Timoti ábané ji wáwá.

Pól alu né melo Atens

¹⁶ Ndere Pól alu gili Silas ne Timoti né melo Atens, metoo ego ji wó gébé gé agené nnó aló uka ájá né melo ɛwémbo. ¹⁷ Ne áfé né ɛcha mmyemenene boó Jus aló mando abya né mechó ewé ne ɛbwó ne abifo abi áno ge nto ɛsowo, nnó apyé ɛbwó ákame ne ji. Ne yendé bií ajye ntó né ntóné gese, ajoge ne boó bi ákoóge né melu ewé ji alu. ¹⁸ Anleré fo ágé ji, ɛbwó álú boó bi álérege deporé Epikuryan ne ɛtiré ákuú Stók. ɛbwó áwuúgé nkane Pól alerege boó deporé Jisós, ama garege nkane boó akwilege nye né negbo, álo manshye ji ake: “Ndé menya yina adorege ne ubómeno?” Abi fo áké: “Elu éké akelege mangaré abya aló abi áké.” ¹⁹ Ne áse Pól áfé ne ji né ɛchomele melo ewé ákuú nnó Aropagus ne boó áké ne ji: Nana ɛsé dekelege manwú cháńéné unó uke ebi álérege. ²⁰ Unó bifo ebi álérege ulú chá ne ɛsé dekelege mankaá nkane ubi ulú. ²¹ ɛbwó ábó ajoge mbo néndé ɛbwó boó Atens ne ankéé abi alu ɛfé, ágbó lé manjwólégé áwugé ne ágaré gé unó uke ebi ɛbwó áwuú né abya.

²² Ne Pól atené mbe shuú ɛchomele Aropagus ake: “Enyu boó Atens, nge nnó depye upe mbaá aló doó, ne demuame manogé ɛsowo.” ²³ Ndere nkéne ngyáge melo nyú, mpelé matoo ayi enyú depye upe, nge ntóo nema eni ásámé nnó: “Mbaá ɛsowo, ayi ɛsé dela dekage ji.” ɛsowo ayi enyú depye upe ne delá kágé, ji ne nkelege mangaré enyú nana.

24 “Esowo ne alu Ata ayi abo mfaa ne mme nende ji ne akwyé mme meko ne unó uko ebi úlú wyé. Yémbó ji ajwólégé f3 né matoo ayi akwaá akwyé ne amu. 25 Ye mankele nnó mekwaá achye ji geno eke gef3 geli ji. Ji mbóó ne achyege akwaá geñwá ne gejuli ne unó uko. 26 Apye ufóó b33 cháchá átané mbaá muú ama ayi ji akwyé né ula uló. Akwyé gébé gakené eyigé yéndé ufóó b33 ábélege fa mme yina ne malu ayi ebw33 ábéé. 27 Ne ji apyembó nnó b33 akelege ji, ne ndere amuame mankelé ji ábéé ne uméé nnó ndó f3 ákage géé ji. Yémbó Esowo ap33 f3 tete ne esé. 28 Elu wye ndere muú f3 aké: ‘Né uto Esowo ne esé dégbege gejulé, delú abé, dekené.’ Mb33ntó ne muú denja nyú asámé aké: ‘Esé ako ntó delu baá bií.’

29 “Te esé delu baá Esowo ekágé deféré nnó Esowo alu aló abi akwaá akwyége, ye akwyé ne gese, ye ne ntaá, ye ne gen33, ji ap33f3 mb33. 30 Nyá mbembé Esowo afyé f3 mekpo né unó bi b33 ab33 apye ayi alá kagé ji. Ne nana agarege yéndémuú nnó alya unó ebimb33 ebi ulá p33 ne nsá. 31 Ji aj33ge mb33 gétúgé ji ábelé me bií ebi b33 akpéne un33 mpa ne á333 nyé mpa b33 ayi defya delá debé mmu. Ji ab33 ajya me muu yi á333 nyé mpa yimb33 ne apye ji akwilé né negbo, mampye b33 akaá nnó mech33 ewéna epye nyé wáwálé.”

32 Ebw33 áwúgé nkane P33l aj33 nnó muú f3 akwilé né negb33, ájwyá ji. Ne abi f3 aké, “Esé dekelege manwú 33do esé abya yina nd33 yicha.” 33 Ne P33l alya ebw33, atané. 34 Yémbó b33 bi ákamé mekomej33 wuú ácho ne ji. Muú bw33 ama akamege Dyonas33s ayi alu ntó né echomele ewémb33 ewe ákuú Aropagat. Ne ayif3 alu mendée ayi ákuú ji Damaris ne b33 bif3 ntó.

18

P33l afé né melo K33rent

1 P33l anérégé manj33 dep33ti né ujwólé Aropag33s, P33l alya Atens afé né melo K33rent. 2 Eféé abané muú Jus f3 ayi ákuú ji Akwila, áb33 áb33é ji né melo P33ntus. Ebw33 ne mendée wuú Prisila ab33 átané mb33 lé gebage mewaa Itali getúgé Klodyos, mfwa kpa ab33 abú b33 Jus ako né Rom. Ne P33l ajye gé ebw33 ujjá. 3 P33l agégé nnó ebw33 nto ákwyége mek33 menya eyi akwerege oto, eyi ji akwyége, ajwólé akwyége ne ebw33. 4 Ne yéndé bií uwyaa b33 Jus, ajye mmu echa mmyemenene, ne aj33ge ne b33 Jus ne abi Grek abi áchw33 eféé nnó ji ammye apye ebw33 ákamé mekomej33 Jis33s.

5 Ewyagé Silas ne Tim33ti átané melo Masedonia áchw33 né melo K33rent, eféé ne P33l alya ebw33 ut33 ebimb33, ala agarege lé mekomej33 Esowo jijí. Apye mb33 nnó b33 Jus akaá chánéné nnó Jis33s ne alu Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa. 6 Eké ewyage ebw33 áshya mekomej33 wuú ál33 manshyé ji. Ne P33l apea amu jii áke, “Mb33ge enyú depyege efwyale Esowo echw33ge enyú mmye, me mp33 wye. L33 nana ojye mbe, nla garé mekomej33 Esowo mbaá b33 abi alá p33 b33 Jus.” 7 P33l alyage ebw33, atané nto né gepú eyigé ji ab33 ajw33lege, ajye jw33le ne mende f3 yi anoge Esowo ne alá p33 muú Jus. Mende yina akamege Titiy33s Justas ayi gepú jii gelu kw33kw33lé ne echa mmyemenene b33 Jus. 8 Ewyage Kripus ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene ewémb33 áfyéé met33 wuú ne Jis33s ch33ncho ne b33 ula gepú bií ako. Ne P33l agarege wye abya Jis33s ne b33 K33rent ako abi áwuú, gejame ákamé ne ála wyemb33 áwyaá bw33 manaá Esowo.

9 Bií f3 ne utuú, P33l agé ame gejya nkane Atá Jis33s ake ne ji, “33f3gé f3, ch33 mb33 ne mekomej33 wa, 33bege b33mb33. 10 Nlu ne w33 yéndégébé ne muú akágé pye w33 geno. Gejamégé b33 álú fa melo ewe abi alu aba.” 11 Ne P33l abelé né melo K33rent ñme ne geba alerege b33 mekomej33 Esowo.

¹² Né gébé eyigé bós Rom abó áfyé Galyo nnó ábé gōmena né gebagé mewaá Akaya, bós Jus abi alu eféé, áso mala, ágbare Pól ájyε ne ji né eso, ¹³ ajsó ne Galyo aké, “Mende yina apye bós nnó ánoge Eσωω né meti ewé ebé se elá garé wó.”

¹⁴ Wye ndere Pól abó alú manjós, Galyo ake ne ebwó. “Enyú bós Jus, mboge mechó ewé ebó etá mabé melo mbó nse gébé manwu geno eyige dekelege manjós. ¹⁵ Te mbaá enyú denyε lé mbeé né uchu mejós ne mabó ne mabe nyú, enyú ambós kage nkane dejoge. Nkpéné fó né depó nkane eti.” ¹⁶ Ajoge mbó, abú ebwó átané né echa eso. ¹⁷ Ne bós ako ágbaré Sostenis ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene áló mantulé ji, yémbó Galyo abós gébé wó.

Pól akéré né melo Antiok

¹⁸ Epyégé mbó, Pól ama bélé gejamégé ndó ne bós bi ákamé ne Jisós né melo Kōrent, ne ale jyε kpe ékpe manjyε né melo Siriya. Ndere áchwó ajyε, Prisila ne Akwila akwólé ji. Gébégé ebwó ákwóné né Senkrea, melu ewé ákpéne ékpe, Pól akpalé mekpo gétúgé depó etiré ji abó anyémeno mampye mbaá Eσωω. ¹⁹ Ebwó ákwónégé né melo Efesos, Pól alya Akwila eféé. Ajyε kpe mmu echa mmyemenene, manjós mejós ne bós Jus. ²⁰ Ne ebwó ákwó ji mata nnó ábélé gejamégé ndó ne ebwó, ashya. ²¹ Gébégé achwó jyε, aké ne ebwó, “Mboge Eσωω apyεge, mmage nchwó ge enyú.” Ajoge mbó, alya Efesos akpe ékpe, afé.

²² Pól akwónégé né melo Kaisaria, akwó afé né melo Jerosale manjyε tame echomele bós Jisós abi alu eféé ne ale shule ajyε né melo Antiok. ²³ Abélegé mboó ndó eféé, átane afé né maló ayi álú né gebage mewaá Galasiya ne Frigiya, afyé bós bi ákame ne Jisós eshye.

Apolos agaré mekomejós Eσωω né melo Efesos

²⁴ Ne muú Jus fó achwó né melo Efesos, ákuú ji Apolos ne ábó ábyé ji né melo Aleksandra. Alu muú yi mejós egós ji meno ne akaá mekomejós Eσωω chanchá. ²⁵ Abó ági ji depóré Jisós ne agbaré deti metós ema, agarege depó etiré mbó chanchá. Yémbó abó akaá le unó bi Jón abó agaré ndere awyage bós manaá Eσωω. ²⁶ Ndere áchwó né melo Efesos, agarege bós Jus depó etirena gbánéné né echa mmyemenene. Akwila ne Prisila awuúge unó bi Apolos agarege, áse ji afé né gepú bwó ne agaré ji depóré Eσωω nana chánéné.

²⁷ Ebélegé Apolos afere nnó ji ajyε né melo Akaya. Ne echomele bós Jisós apóó ji ása ηwe achyε ji mbaá bós Jisós né melo Akaya nnó Apolos akwonege ewu, ebwó áse ji chánéné. Ne akwónégé eféé, apóó bós bi Eσωω aléré ebwó galágáló ákamé ne Jisós dóó abí Eσωω apóó nnó áfyε matós ne Jisós. ²⁸ Abó anyéé mbeé ne bós Jus né depóré Jisós gbágoné ne apwo wye ebwó ndere alerege ebwó chánéné né ηwe Eσωω nnó Jisós alu Muú yi Eσωω akweré ji elá gefwa.

19

Pól agaré abya Jisós né melo Efesos

¹ Né gébé eyige Apolos abó álú né melo Kōrent, Pól abó akene né maló ayi alu né gebage mewaá E Sya. Akwonege melo Efesos, agé bós bi fó abi áfyε matós ne Jisós, ² ne agiú ebwó aké, “Mendoó Ukpea echwó me enyú mmye gébégé dekamé ne Jisós?” Ebwó áshuú meko áké, “Ese delu danwu nnó Mendoó Ukpea elu.”

³ Ne Pól ama giú ebwó aké, “Ndé gefoge manaá Eσωω ami áwyaá enyú?” Ne ebwó aké, “Awyaá le ese ami Jón.”

⁴ Ajógé mbo, Pól abo ye mangaré ebwó aké, “Jón abó awyaá bós manaá Eṣṣwṓ manlere nnó ebwó álya gabo. Ne ji abó agaré bós Isrēli nnó muú fṓ achwṓṓ nye ji meso ne ebwó abó mamfyé matṓṓ ne ji. Muú yimbṓ, ákuú ji Jisós.”

⁵ Ebwó áwúgembṓ, ákame mekomejóṓ yina ne áwyaá bwṓ manaá Eṣṣwṓ né mabṓ Atá Jisós. ⁶ Ewyage, Pól anéré ebwó amu makpo ne Mendoó Ukpea echwṓ ebwṓ mmye ne álo manjóṓ ufṓṓ mejóṓ, ama ágarage mekomejóṓ ayi ebwṓ awuú ne Eṣṣwṓ. ⁷ Bós bina ako alu genóge makpo áfyanéápeá.

⁸ Ne Pól abelélé né Eṣṣṓs né amfaá aláé, akene né echa mmyemenene yendégébé, agarege ebwṓ mekomejóṓ Eṣṣwṓ ayi alá pṓ ne efṓ metṓṓ mampye ebwṓ akaá ndere gefwage Eṣṣwṓ gelu. ⁹ Yémbṓ bós bifṓ áshyá mekomejóṓ yina ne álo manjóṓ depṓ debodebo né mbe ushu bós né meti Jisós. Ne Pól ase bós abi ákame áfé né gepúge ḡwe eyigé Tiranṓs awya, alerege ebwṓ mekomejóṓ Eṣṣwṓ yendé bíí. ¹⁰ Apye wyembṓ né aḡmṓ apea ne bós ako né gebagé mewaá Eṣya, bós Jus ne bós Grek áwuú mekomejóṓ Ata Eṣṣwṓ.

Bós bi fṓ áméé mmye ne Pól mamfére aló nchye

¹¹ Ndere Pól abo alu lrege mbo, Eṣṣwṓ achye ji uto mampye ufélékpá ebi bós ábṓ álú danḡé. ¹² Ye uno bi ji abó afye né mmye, upyé bós mameé átoóge. Bós ákelege mandeé utṓṓ jii ne bṓ afyáfon áfé áneré bós mameé mmye ne ápye ebwṓ atóó. Ne aló nchye nto atanege abifṓ mmye.

¹³ Bós Jus fṓ abó álú eféé abi akene malṓmalṓ áférege aló nchye ayi achyege bós efwyale. Ebwṓ amuame mankuú mabṓ Ata Jisós ne apye aló nchye átané bós mmye. Muú bwṓ ajóge ne meló nchye aké, “Ngarege wṓ nnó átané né mabṓ Jisós ami Pól akuú.” ¹⁴ Ne bós akeneama abi abó ápye depṓ ti, elé baá Skéva ayi alu etukpe ampye upé Eṣṣwṓ bós Jus.

¹⁵ Ebwṓ ajoge mbo ne meló nchye ashuú ebwṓ meko gébé gefṓ aké, “Me nkaáge Jisós, mma nkaáge Pól ne enyú delu ndé bós?”

¹⁶ Mende ayi awya meló nchye akwile téné, ase ebwṓ ne matulé, apwṓ ebwṓ ne agya ebwṓ mandeé mmye, ábṓ átané gejógene ne upa mmye.

¹⁷ Bós Eṣṣṓs, ne bós Jus ako ne bós Grek abi alu eféé áwúgé abya yina efṓ ékwṓ ebwṓ matṓṓ. Ne bós álo manchyege enogé dṓṓ né mabṓ Ata Jisós. ¹⁸ Ne gejamégé bós bi áfyéé matṓṓ ne Jisós áchwṓ shu ekwu, ágaré depṓ etiré ebwṓ abó ápyeé. ¹⁹ Bós bifṓ abi abó ápye mabu maka amu áchwṓ ne bṓ ḡwe maka, aló uka ne bṓ ḡkpáganéré ásṓ gbṓḡónṓ. Unó bina uko, ne unó bi fṓ aferege ukáge beé meno ḡka genóge usaá uba upea meso efya. ²⁰ Ne mekomejóṓ Eṣṣwṓ awene ajye mbe nkane gejamégé bós ákamege yendégébé.

Efwyale etane né melo Eṣṣṓs

²¹ Depṓ tiré na depyege, Pól afere né metṓṓ wuú mankoó né melo Masedonia ne melo Akaya manjye né Jerosale. Ne ama jóṓ aké, “Nkwónégé Jerosale, mbo manjye gé nto melo Rom.” ²² Ne ató Timṓti ne Erastus nnó ábṓ mbe né gebagé mewaá Masedonia ebwṓ álú bós apea abi apoóge ji ne Pól jimbo alu belege mboṓ ndṓ né gebagé mewaá Eṣya.

²³ Wye né gébé eyigémbṓ, efwyale echwṓ dṓṓ né melo Eṣṣṓs getúge bós bi akwṓlege meti Jisós. ²⁴ Muú ete fṓ abó álú eféé ayi ákuú ji Demetrṓs. Ji akwyége unó bi úlú eké gepúge meló uka ayi ákuú Atemis. Utoó bina upye ji ne bós ete bifṓ ágéne gejamégé nsa. ²⁵ Né gébé géfṓ akuú ate bós ete ne bós utṓṓ abi gefṓge utṓṓ ebwṓ gelu gema aké, “Enyú káage nnó esé denyaá mbo gefwa getúge utṓṓ bina. ²⁶ Enyú ako déwuú ne dege geno eyigé Pól menya kwṓ yimbṓ apye fa melo Eṣṣṓs ne gebagé mewaá Eṣya geko. Akene malṓmalṓ ajoge aké aló uka abi akwyége ne amu, ápṓ ye aló uka chá chá. Ne apye gejamégé bós akwṓre matṓṓ.

²⁷ Ne ngé nnó apye nyε gesege ese gekwé ne apye nyε ntó nnó gepúgέ meló uka Artemis gebegé sé ne enogé. Mbógé epyege mbo, ebyennó mekpo unós ebe nyε ne gekpékpegé melo uka yina ayi bós Esya ne mme meko ánoge.”

²⁸ Bós bimbó awugé geno eyige Demetrós ajós, matós achós ebwó mmu ne alo mankalé aké, “Atemis ayi bós Efesós alu gekpékpegé melo uka.” ²⁹ Ne melo meko ewugé makalé yina, ekwé tametame. Echwo cho melu ema, bós ágbaré Gayós ne Aristakós ande bi Pól átané ne ebwó né melo Masedonia, ája áfé ne ebwó né εcha uchome melo. ³⁰ Pól abó alu manjye jó mejós ne bós bimbó, yémbó bós Jisós ágbé ji. ³¹ Akpakpa melo abifo abi alu ajée Pól álo ntó ji meko nnó ekagé asá ushu né εcha ewémbó. ³² Bós bimbó ákálege wyε tametame. Abi ákálege egbé ewú ebwó ne abifo ákálege ewu bwó egbε, gejamégé bós ákaá fó genó eyi gepye ebwó áchomé efeé wó. ³³ Bós bi fó ágége nkane bós Jus átané Aleksanda mbe, áferé nnó ji ne alu ne mechó ewé. Ne Aleksanda afu ebwó nnó ebwó ákwéné mejós ne ji ashya gemε jii. ³⁴ Ne ebwó ákaáge nnó ji alu muú Jus, ebwó ako ákalé meko ama aké, “Atemis ayi bós Efesós alu gekpékpegé melo uka.” Ne ákálege wyεmbó né nchwáneké epeá.

³⁵ Ewyagé muú ayi asáme depóré melo, apye bós bimbó ákwené mejós ne ajós ne ebwó aké, “Enyú bós Efesós, yéndémuú ákaá nnó melo Efesós ne ebelé gepúgέ gekpékpegé Artemis ne ema bélé ntaá meló uka wuu, enine nétané mfaánebuú nékwené mme. ³⁶ Te enyú dekaá nnó muú fó akaágé shya mechó ewéna, kwenege nyamé, ekágé depye genó gefó genchogencho. ³⁷ Enyú dechwo ne bós bina fa, abi álá jó genó gefó né matoó aló uka esé wó, ye mejós mebomebo mbaá megyéé meló uka esé ajós wó. ³⁸ Mbógé Demetrós ne bós bíí abó mechó ne bós bina, ákage kpa ewu áfé né eso né mbe ushu ámpané mpa nnó yéndé bós ágaré mechó ewé ebwó ápyéé ne ate. ³⁹ Ne mbógé mechó ewé chá elu ewé epwó ewé, elu galógáló nnó ebwó áchwó né bíí bi ákpakpa melo áchomege. ⁴⁰ Njoge mbo getúgέ mfóó nnó bós Rom ashulege nyε esé ndo nnó déchwó ne efwyale né melo. Ne epyege mbo, muú fó ábéé nyε ne meko ayi akerege.” ⁴¹ Anérégέ manjós depó ti, aké, yéndémuú atyá.

20

Pól ama jyε né Masedonia ne Akaya (Gresse)

¹ Efwyale ewémbó ebyegé, ebelégé mboó ndo, Pól akuú bós Jisós achyε ebwó majyε, atamé ebwó ne alyá áfé né gebagé mewaá Masedonia. ² Akene né geba eyigémbó geko afyéε bós Jisós eshyε ne ájyé né gebagé mewaá Gresse. ³ Akwónégé ewu, abelé amfaá aléé. Ne nkane abó alu mankpe ékpe ajye né gebagé mewaá Siriya, awu nnó bós Jus ásó mala manwá ji. Eféé ne ajya mankeré meso, ne akóoge ne egbε Masedonia akéré meso. ⁴ Ndere ajye bós abi álu gelua ne ji ele Sopata maá Pýrhós ayi átané melo Beróa; Aristakós ne Sekundós abi átané melo Tessalonika ne Gayós ayi átané melo Debe, Timóti, Tikikas ne Trófímós abi átané gebagé mewaá Esya. ⁵ Ebwó abogé mbe, ákwónégé né Truus ágiú esé. Ese dela né Filipi. Ne gébége epaá bred ayi alá muale ekoógé, ⁶ ese dekre ékpe né Filipi mankwólé ebwó. Esé deke nnyinnyi né ndo eta. Débanégé ebwó né melo Truus, debelé efeé uwyáá kpogele.

Kwya kwya nekene Pól né Truus mangε bós Jisós

⁷ Bíí mbe né uwyáá ukwonege, ese ne εchomele bós Jisós déjwólé melu ema manye menyéé gejeé. Ndere Pól alu manjye dondo, alo mangaré mekomejós Esowó, ne ashii garégé garégé kpaá te metós utuú. ⁸ Abó álwé gejamégé mawε né maá gepu né mfaá eyon mbaá ayi esé debó déchome. ⁹ Gesagé muú ayi

akuú ji Yutikós abó ajwólé né maá menombí. Ndere Pól agarege mekomejóó Ësòwò ajye mbe, maá yimbò alo mambelé gejya. Abelé kpaá aloó mfaá manjóó eyon alé akwé mme. Aké ájye bwe ji, agbo mé. ¹⁰ Pól akwólé ebwó ajye fyále gesagé muú yimbò mme ne aké ne abi atené, “Deligé sé, agbó wó, alu mebe!” ¹¹ Ne Pól akéré mfaá eyon anyéége menyéé gejeé, ama ló mangaré mekomejóó Ësòwò kpaá tē bíi ujya ne ale ajye. ¹² Ewyagé ebwó ágbaré gesagé muú yimbò áfé ne ji mmu mebe ne matóó bwó ákwene.

Pól atané melo Truus afé né melo Miletus

¹³ Ësé ako abi dekene ne Pól, dejuje kpé ékpe, defé né melo Asos gétúgé Pól abó agaré esé nnó debò mbe, ji akene mewaá mewaá abané esé ewu. ¹⁴ Abánégé esé né Assós, ese dese ji dekke ékpe defé né melo Mitylen. ¹⁵ Bíi ujjagé esé dema kpé ékpe deke nnyinni dekwóné kwókwólé ne Kíás ne dékene wye dejuje. Bíi ujjagé dékwóné né Samós. Bíi ebi fò ujjagé esé déke dekwóné Miletus. ¹⁶ Ësé debó dékené mbò, dekoó Ëfesós koóge getúgé Pól abó akelege nnó dejuje wáwá, déchóge sé gébé né Ësya nnó ji akwóné Jerosale nsa nnó bíi epaá Pentikos ukwone.

Pól achye majyé mbaá ákpakpa bóó Echomele Jisós né Ëfesós

¹⁷ Ndere dekwóné Miletus, Pól alo meko né Ëfesós nnó ágaré ákpakpa echomele bóó Jisós nnó áchwóó ábané ji eféé. ¹⁸ Ebwó áchwóoge, alo manjóó ne ebwó aké, “Enyú dekaá nkane esé delu mé chóncho, ló né bíi mbe ebi nkowane né mme Ësya kpaá tē fi. ¹⁹ Mbò mpye utóó ba nkane maá defwe Ësòwò ne mpó fò ne nepa, nlu ne gejamégé manse né amé. Ngé ntó gekpékpégé efwyale ne gébé gefó nlu ne manse né amé gétúgé gekpékpégé efwyale ewé bóó Jus achyége me. ²⁰ Enyú dekaá nkane mbò ngarege enyu mekomejóó Ësòwò ne nkene upú, upú nlerenge enyú ne mbi fò geno eyige gekage póo enyú wó. ²¹ Wye meko wu ama ne mbó ngaré bóó Jus ne bóó Grek nnó ábó manlyá gabo, akéré mbaá Ësòwò ne áfyé matóó ne Ata Jisós Kras esé. ²² Ne nana njye né Jerosale nkane Mendoó Ukpea egaré me ne nkaá fò geno eyi gepye nye me ewu wó. ²³ Genó eyigé nkaá gelu nnó yéndé melo ewé nkwonégé, Mendoó Ukpea egarege me nnó áchyége nye me efwyale ne áfyé nye me deno né Jerosale. ²⁴ Yémbò nse ye gemé ya nnó nlu muú wó, nkelege le manéré utóó ebi Ata Jisós afye me amu nnó ngaré abya melóméló nkane Ësòwò aléré bóó galógáló nnó ebwó ápó.

²⁵ “Ne mbò nkene metóó metóó enyú ngarege nkane gefwage Ësòwò gelu, ne nkaá nnó enyú degené sé me. ²⁶ Góge me ngaré enyú nana nnó muú alagé meso, anogé né egbe ewé Ësòwò, ji mbóó ne akaá, me mpó wye. ²⁷ Mbò ngaré me enyú yéndé geno eyigé Ësòwò akelege mampye ne mbi fò ye geno gema wó. ²⁸ Delagé meso. Bage gemé nyú ne bóó Ësòwò abi Mendoó Ukpea efye enyú né amu. Pége ebwó wye nkane membamé magòhme ápele magòhme jíí, tege nnó Ësòwò akwò me gewugé echomelé bóó Jisós ne manóó maá wuú nnó ábé bóó bíí. ²⁹ Njòge mbò nendé nkaá nnó ntigé nye meso, ukwala utanege nye dafye uchwóó báne enyú ne uchwóoge ulyágé fò magòhme yina. ³⁰ Ne bóó fò átanenge nye ntó metóó metóó nyú nnó abwólé bóó Jisós akwólé ebwó. ³¹ Sége gébé détégé nkane mbó nchyége yéndémuú majyé né ahmé aléé utuú ne ñwómese ne manse.

³² “Ne náná ayi áfyéé enyú né amu Ësòwò, nchyége enyú majyé nnó dewuge le mekomejóó wuú ayi álerenge nkane ápye enyú debóó nye eshye, ne debó nye ntó mejé ewé Ësòwò ábelé mbaá bóó bíí ako. Enyú dekaá nkane genwá ya gelu. ³³ Enyú dekaá nkane mbò nlu ne enyú, nnerenge fò mwóle né ñka muú ye mandéé jíí. ³⁴ Mbò mpye utóó ne amu ya ne ese ne bóó ba degéne geno eyige

dekεlege. ³⁵ Unó uko ebi mbo mpye ulere nnó muú abó mampye utóó ne amu jii nnó apooó bós bi alá pó ne eshye. Tege ntó nkane Ata Jisós abó ajoó nnó, ‘Méjé elu ne muú yi achyεge εchyε epwó muú yi agile nnó áchyεge ji chyεge.’”

³⁶ Ne Pól anerege manjóó unó bi, ebwó ako ató mano mme, anemmye. ³⁷ Ne ebwó ako aló manli, átyaá ji ne átamé ji nnó aké pere! ³⁸ Ebwó abó ásomege dós gétúgέ Pól abó aké, Ebwó ámágé gé sé ji ne ebwó ájye tí ji ákwóné né mbaá ayi akpéne ékpe.

21

Pól afé né Jerosale

¹ Esé ako ne Pól delyage ebwó, dekpe ékpe defé cho né Kós. Ne újyágé dekwóné Rudis, detanege eféé deyje né Patara. ² Ne dekwóné eféé, degé ékpe ewécha ewé ejye melo Fonisiya. Dekpe ewu deke nnyinnyi. ³ Dékwónégé né melu ewé degéne melo Syaprós, delya ewu ne egbe ebwóbe, degya deyje né Siriya. Dékwónégé Tiya, ékpe etaré esé detané nende ge mbaá yi áférege metuú mbo. ⁴ Détánégé deyje kéle bós Jisós. Degégé ebwó, debelé ne ebwó né uwyáá kpogele. Mendoó Ukpea epye ebwó agaré Pól nnó ajyegé fó né Jerosale. ⁵ Ndo eyi esé delu manjye ekwónégé, detane nnó deyje. Bós Jisós ako chóncho ne andée bwó ne baá bwó, ájye tí esé ákoó melo ákwóné mbále nnyi. Ne detó mano mme eféé denemmye. ⁶ Esé detamé ate ne esé deyje kpe ékpe, ebwó akéré meso mmu.

⁷ Délyágé melo Tiya, dekwóné melo Ptolemes ne dema táne né ékpe deyje tame bós Jisós abi alu eféé. Debelé ne ebwó dama. ⁸ Bii újyágé deyje dekpe ékpe defé né melo Kaisaria. Dékwónégé ewu, dekpe né gepúge Filip, debelé ne ji. Alu muú yi akene agarege mekomejóó Esówo, ne alu ntó muú ama né gelúagé bós utóó akénéama abi abó ajya né Jerosale. ⁹ Ji abó áwya baá andée ani ne apó fó ne anó, álu bós bi áwuú meko ayi atáne mbaá Esówo ne ágarege.

¹⁰ Ndere esé delú eféé né gejamégé ndó, muú ekpavé Esówo fó ayi akuú ji Agabos atané Judiya achwó. ¹¹ Achwógé agé esé, abó ekanda Pól awe uka ne amu jii. Ne aké, “Mendoó Ukpea eké ge na ne bós Jus apye nye ne mboó ekanda ewé né Jerosale ne afye nye ji né amu bós abi alá pó bós Jus.” ¹² Ne esé ako dewuúge mbo, dekwó Pól mata nnó ajyegé né Jerosale. ¹³ Pól ashuú esé meko ake, “Nde enyú delilí, defye me gepwa né metós? Nkpome mé mmye manjye denó né Jerosale ye mangbo getúge Ata Jisós.”

¹⁴ Te ndere esé delá káge kwore metós wuú, delya yendé geno nnó Ata Esówo apye ndere ejii ji.

¹⁵ Ne ebélégé mboó ndó, dénywéré unó sé dekwó déféé né Jerosale. ¹⁶ Ne bós Jisós fó abi atané Kaisaria áfé ntó ne esé ne áse esé ábelé né gepúge Mnasen mbaá ayi ábele nnó dejwólege. Mende yina atané melo Syaprós ne abó áfyéé metó ne Jisós gébégé depore Jisós delo ló.

Pól ajye gé Jemsi

¹⁷ Ndere esé dekwóne né Jerosale, bós Jisós abi alu eféé áse esé chánéné. ¹⁸ Bii ujjage esé ako ne Pól deyje gé Jemsi ne ákpakpa bós echomele Jisós ako alu ntó eféé. ¹⁹ Ne Pól atámégé ebwó, aló mangaré unó gemagama ebi Esówo abó apyé metós metós bós abi alá pó bós Jus gébégé ji agarege ebwó mekomejóó Esówo. ²⁰ Ne ebwó áwuúge mbo, áféé Esówo ne ákuú Pól aké, “Menme, pé gejjame bós Jus áfyéé matóó ne Jisós. Ne kaá nnó ebwó álu kpáne gechyé né mabe Mosis. ²¹ Ebwó ama áwuú nnó okene agarege bós Jus abi álu né maló bós abi alá pó bós Jus nnó ásógé sé baá bwó nsó ne ye mankwólé gepóge bós Jus ákwólégé. ²² Esé dekaá nnó bós áwuú nye nnó ochwó fa, nana esé depye nnó? ²³ Nte

pye ndere esé dekelege mangaré wó. Ande fò ani alu fa abi anerege mampye depó etire ebwó abó anyéméno mbaá Esòwó. ²⁴ Chó ne ebwó enyú depye gepé mamféré efwyale ewe elu enyú mmye, ne chyé unó uko ebi abó manchye né gepé eyigembo ne ákpalé ebwó makpo. Ɖpyege mbo bós ako ágéne nye nnó wó mbós óbelege mabé Mosis. Ne bós ákage nye nnó unó bi bós ajós getu jyé ulú gebya. ²⁵ Esé desá nwe detó mbaá bós Jisós abi alá pó bós Jus, nnó ábó fò manye menyéé ayi ápyeé upe wye wó, ne anyéégé manóó menya ne álya ntó manáné tametame.”

²⁶ Ne Pól ase bós bimbó, bií újyage ebwó ájye ló depó etire mamféré efwyalé ewé elu ebwó mmye. Ne Pól akpe mmu echa upe Esòwó mangaré bií ebi depó etiré na debye nye, ne yéndemuú bwó achyege nye unó upe bi mbaá Esòwó.

Apye Pól né echa upe Esòwó

²⁷ Gepé eyigémbo gebélege ndó ekeneama, ne bií ebi ndó eyimbo echwó bye, bós Jus fò abi átané gebagé mewaa Esya áge Pól né echa upe Esòwó. Annyi gejaméégé bós matós ne ápye ji. ²⁸ Akalege áké, “Bós Isréli chwóge depóó ese, depye mende yina. Ge mende yi akéne yéndé mbaá ágarege bós nnó ábyágé meló esé, ne mabé Mosis ne echa upe Esòwó ewéna. Ne nana akpe ne bós Grék né echa upe Esòwó, nkane apyembo afye deba né melu ukpea ewe.” ²⁹ Ebwó ájoge mbo gétúgé abó ágéné Pól akene ne Trófimos ayi atane Efesós né metós melo, ne áférege nnó Pól akpe ne ji né echa upe Esòwó.

³⁰ Ndere ebwó ákálé mbo, melo meko ekwé tametame, bós ako ábó áchwó chome mbaá ama. Agbaré Pól, ája ji átané né echa upe. Nderé ebwó ábó atane, bós ala téneténe ágbé manombi. ³¹ Ne bós bina álo mantule Pól ne ákélege manwá ji. Meno muú bós bee Rom awuúge nnó melo Jerosale meko elu né efwyale, ³² ala mbo ase bós bee ne ákpakpa bwó, álomé áchwó kpe metós metós gejaméégé bós bimbó. Bós bina ágéégé ndere ebwó áchwó, álya mantule Pól.

³³ Ne muú kpaá yimbo achwó gbaré Pól aké, “Áwé ji bó mkpákoné apeá ne agií bós bimbó gefósógé muú ayi Pól alu ne genó eyige ji apyé.” ³⁴ Agige mbo, bós álo manwyale, abi ápáne ewé, abifo ápáne ewechá. Apyé muú kpaá bós bee yimbo akwé tametame ye tógésé genó eyi gepye akaá wó, ne ajós né bós bií nnó áse Pól ájye né dachi bós bee. ³⁵ Ndere ájye ákwónégé melu ewé akwóme mfaá gepú, bós bee abwe ji gétúgé bós bimbó áchwó ne ncha. ³⁶ Ebwó ako ákwólege Pól meso ákálege nnó áwá ji.

Pól anmené gems jii

³⁷ Ndere áchwó kpe ne Pól né dachi bós bee, Pól agií meno muú bós bee. “Nnó ókaáge chyé me gébé njós genó fò ne wó?” Mende yimbo awuúge Pól ajoge Grék agií aké, “Mbo ne ókaáge Grék?” ³⁸ “Mmye eké ɔpó fó muú Ijip ayi abó anmé umye fa gébé gefó ne apye bós dele ani abi áwáne bós ákwólé ji né mashwóne?”

³⁹ Ne Pól ashuú ji meko aké, “Nlu muú Jus ne ntane melo Tasós né gebagé mewaa Silisya. Ne Tasós apó fó melo nsélé. Nte nkwo wó mata, chyé me eké gébé njós mejós ne bós bina.”

⁴⁰ Meno muú yimbo achyéégé ji gébé, Pól atene melu ewé ákwóme ajye mfaá gepú afu amu nnó bós ákwéné mejós. Akwenegé, Pól ajós ne bós bimbó né meko Hibru aké,

22

1 “Ante ba ne anme ba, wuúge nkane nkélege manmené mmye ya.” ² Ebwó áwuúgé nkane ji ajós né mekómejóó Hibru, ákpe kwéne mejós. Ne alo ye manjóó ne ebwó aké,

³ “Nlu muú Jus, ábyé me né Tasós né gebagé mewaá Silisya, ne nwé fa né melo Jerosale. Gamalya ne aléré me ḡwe, aléré me nnó mbélé mabé ukwéne ante sé chánéné, ne mbó nkpa gechyé né depore Eṣowo wye nkane enyú delu mbo fi. ⁴ Mbó nkelege mancho genwágé bós bi ákwólégé meti Jisós. Mpyene ebwó andée ne ande mfyé deno. ⁵ Etukpe ampye ure Eṣowo ne uchome ákpakpa melo meko ákáge garé nnó mechó ewé menjoge mbo na elu wáwálé. Ebwó ambós áchyé me ḡwe nnó nnyege nchye mbaá bós Jus abi alu né Damaskós nnó mpyé bós bi ákwólege meti Jisós, nwé ebwó ne nchwó ne ebwó né Jerosale nnó achye ebwó efwyale.

Pál agaré geno eyi gepyé ne ji áfyéé metóó ne Jisós

⁶ “Ndere nnye, gebégé nchwó kwone Damaskós genógé metóó ḡwomese, ténéténé yimbó gekpékpégé genḡbó getané mfaánebuú geshwané gegya me mme. ⁷ Epyégé mbo nkwe mme ne nwú meko muú fo akuú aké, ‘Sol, Sol ndé okélege manii me mbwe?’ ⁸ Ne ḡnii nké, ‘Wó waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jisós muú Nasaret ayi okélege manii ji mbwe.’ ⁹ Bós bi abó ákene ne me ágé genḡbó eyigembo ne áwuú meko muú yi ajoge ne me wó. ¹⁰ Ne mma ḡii nké, ‘Ata nana mpye nnó?’ Ashuú me meko aké, ‘Kwile ka, chó né Damaskós. Okwónégé ewú ágarege nye wó unó uko ebi Eṣowo ábelé nnó opye.’ ¹¹ Ndere nkwiile ka ḡḡné sé mbaá getúge genḡbó eyigembo gekpené me áme. Ne bós bi abó ákene ne me áḡbaré me ebwó dekwóné Damaskós.

¹² “Mende fo abó alu né melo ewémbo ákamege Ananya, anóge Eṣowo dós ne abelege mabé Mosis ne bós Jus ako efeé áfège ji. ¹³ Achwó gé me atene ne nenḡné mmye aké, ‘Menjé wa Sol, lo mangéne’. Wye né gébé eyigembo nlo mangéne mbaá ne ḡgé ji. ¹⁴ Ne ajós ne me aké, ‘Eṣowo ayi ukwéne ante sé ajya wó nnó akaá genó eyige Eṣowo akélege opye. Ne apyé nnó ogé muú utóó wuú ayi wáwálé ne owuú meko wuú. ¹⁵ Wó ogarege nyé bós ako nkane ji alu, oma ogarege ebwó unó bi owuú ne ogéné. ¹⁶ Ne nkane elúmbo, ogili nde nana. Kwile ka, áwyaá wó manaá Eṣowo, ne kuúgé Ata Jisós nnó ashwóné gabo wye’.

Pál agaré nkane Jisós atome ji mbaá bós bi álá pó Jus

¹⁷ “Nkerégé né Jerosale nnye kpe né echa ure Eṣowo ne ndere nnenemmye, ḡgé ame geja. ¹⁸ ḡgé Jisós ne ajós ne me aké, ‘Kwile lyaá Jerosale wáwá nende bós abi alu fa áwuú nye fo mekomejós ayi ochwó garé getú ya’. ¹⁹ Nshuú ji meko nké, ‘Ata ebwó akaá chánéné nkane mbó nkéne né macha mmyemenene, mpyéne bós bi áfyéé matós ne wó, ntulege. ²⁰ Ndere abó áwáne Stefan ayi apye bós nnó akaá wó agarege bós depó tyé, mbo nlu wye nkamege né bós bi áwáne ji, ne mbame mandeé bwó.’ ²¹ Ne Jisós ajós ne me aké, ‘Kwile chó, ntame nye wó tete né malo bós abi álá pó bós Jus.’”

²² Ndere bós bimbo áwuú nkane Pál ajós genó eyigé na, mekomejós yina atanega ji meno, ebwó áló mando delúlú aké, “Wáge mende yina, akwane fo mambé fa mme wfa.” ²³ Ndere ajós mbo, ákalege mbo, áfú bó nku bwó ne áchwéle mpúpú atya mfaá. ²⁴ Meno muú bós bee yimbó agége mbo, agaré bós bíi nnó áse Pál akpe né dachi bwó. Ajyégé aké atulé Pál, agaré geno eyige bós Jus ákalege ji ula. ²⁵ Ne áwe ji. Ndere áchwó túlé ji, Pál agii muú kpaá ama ayi abó atene efeé ake, “Nno ebe ese ekamé nnó átulé muú ayi áchyé ji melu nnó abé muú Rom, ayi álá ápa mpa wuú wó?”

²⁶ Muú kpaá bós bee yimbó ajye bane meno muú bwó ne ake ne ji. “Se gébé nnó ekage okpaá mechó, mende yina alu muú Rom. Mende yina alu muú ayi áchyé ji melu nnó abé muú Rom.”

²⁷ Muú kpaá bwó yimbo awúgé achwó gii Pól aké, “Wáwálé nnó òlu muú yi achye ji uto nno ábè muú Rom?” Pól akame aké, “Èh.”

²⁸ Ne ama jóó ne Pól aké, “Nchò ñka ðáó ne nlu mbo muú Rom.” Pól ashuú ji meko aké, “Nlu muú Rom ayi áchyeé ji uto nnó ábè muú Rom, te gébégé ábyené me.”

²⁹ Bóó bee abi abó álú mantulé Pól nnó agarege genó eyigé ji apyé, áwugé mbo aja mmye meso. Ne éfó ekwó ntó menó muú bwó yimbo metóó gétúgé ábó áwéle Pól ne bó mkpokóné ayi Pól alu muú Rom.

³⁰ Yémbó menó muú bwó yimbo alu kelege mankaá genó eyigé Pól apye ne bóó Jus akálege ji ula, ne bíí újyágé aferé Pól bó mkpokóné né amu ne akuú anóó baá ne ákpakpa meló ako nnó áchomé. Achómégé áchwó ne Pól né mbe ushu bwó.

23

Pól atené mbe ushu ákpakpa melo

¹ Pól atené mbe ushu echomele melo, ape bóó domeé ne aké, “Àñmé ba nlu né né mbe ushu Esówó yendégébé kpaá te fi, ne metóó wa echyegé me efwyale né genó gefó.” ² Ne Ananya ayi alu etukpe ampye upe Esówó agaré bóó bi atené kwókwólé ne Pól nnó ádo ji gekwékwé meno. ³ Pól aké, “Esówó ado nye wó ntó gekwékwé. Wó òlu eké ekwó gepú ewé áwógé ne mbómé. Wó ójwóle eféé nnó ópa mpa wa nkane ebé elu ne óma kwé ebé nkane óké ádo me gekwékwé.”

⁴ Bóó bi atené kwókwólé ne Pól agii ji aké, “Mbo ne oshye etukpe ampye upe Esówó?”

⁵ Ne Pól ashuú ébwó meko aké, “Àñmé ba, nkaá fó nnó alu etukpe ampye upe Esówó wó. Nende nkaá nnó ñwe Esówó aké, ‘Èkagé muú ashye muú kpaá melo.’”

⁶ Pól aké agene nnó gentóge bóó abifó álú bóó Sadusi ne abifó álú bóó Farasi ákale aké, “Àñmé ba nlu muú Farasi ne ante ba álú bóó Farasi. Ula bi nkpené unóó mpa élé gétúgé nkame ne mbélé uméé nnó bóó bi ágbó ákwilege nye né negbo.” ⁷ Pól ajógé mbo, bóó Sadusi ne abi Farasi álo manwamé ne ate, ne echomele ewémbó ekaré malu apea. ⁸ Ébwó áwámege mbo getúge bóó Sadusi aké muú agbogé akwilege sé né negbo ne ákamé fó nnó ekiénné Esówó elu wó ye genó fó nkane Mendoó gepó. Yémbó bóó Farasi akame nnó unó bi uko úlú. ⁹ Ne mawámé ama ja ðóó. Ne anleré mabé Esówó abi álú geluáge bóó Farasi ákwile ka ájoge ne eshye aké, “Esé degé fó gyé ayi mende yina apye wó. Ndáfo ekiénné Esówó ye élé mendoó ne ejóó ne ji wáwálé.”

¹⁰ Gébégé mawáme yimbo aláa lé umyeyumye, muú kpaá bóó bee afóó nnó ágyale nye Pól ubauba, ne agaré bóó bee nnó áféré Pól eféé ákéré ne ji mmu dachi bóó bee.

¹¹ Bíí bimbo ne utuú Jisós achwó tene nenkuné mmye Pól ne ajóó ne ji aké, “Gbaré metóó wye, ndere ógarege nkane nlu né Jerosale mbóntó ne ógarege nye bóó né Rom.”

Bóó fó ásó mala manwá Pól

¹² Bíí ujyágé bóó Jus fó ásó mala ne áchó mmye nnó ébwó anyéé ne ányú genó gefó kpaá te áwáne Pól. ¹³ Ne bóó bi áchóó mmye ápwó usaá upea.

¹⁴ Ne ájye gé anóó baá bi apye upe Esówó ne ákpakpa melo aké, “Esé decho mmye nnó denyéé, denyú genó gefó kpaá te esé déwáne Pól. ¹⁵ Nkane elúmbó, enyu ákpakpa melo tóge meko mbaá menó muú bóó bee nnó ató Pól depye eké dékelege mamape mechó Pól chánéné ne esé dékpomé mmye manwá ji gemége nnó akwóné fa.”

16 Ne maá mende ayi meñme Pól yi mendée awú genó eyi ebwó abo ásó mala mampye, ajye garé Pól né dachi bós bee. 17 Ne Pól akuú muú kpaá bós bee ama aké, “Se nte mamane yi ojye mbaá menó muú enyú, awya geno fò mangaré ji.”

18 Ajyegé ne ji ewu aké, “Pól muú denó aké nchwó ne nte mamane yina eta wye, awya genóge fò mangaré wó.” 19 Menó muú yimbó ase nte manmané yimbó áténé babá, agii ji ake, “Ndé mechó òkelege mangaré me?”

20 Ashuú yi meko aké, “Bós Jus fò ájóó ábélé nnó geyá ebwó ágaré wó òma chwó ne Pól né echomelé meló, ebwó akélege mampye eké ámage pé mechó Pól chánéné. 21 Yémbó ebwó áchwóge, òkamege nende bós ápwó usaá upea abi ábíí né meti, ágabe manwá Pól. Ebwó ácho mmye nnó anyéé ne anyú genóge fò kpaá te áwáne Pól. Ne nana ebwó ágile manwú genó eyige tanege wó meno.”

22 Ne menó muú yimbó aké ne maá yimbó, “Chó ne ekage òpye muú fò akaá nnó ògaré me mechó ewé.”

Ató Pól mbaá Felis ayi gòmna

23 Ewyagé menó muú bós bee yimbó akuú bós apea abi akwólege ji né dekpakpaá, aké ne ebwó, “Jyage usaá bós bee ufya abi ákene ne uka ne usaá bós bee uléé meso efya abi ákwóme mfaá ujuná ne jyage ntó usaá bós bee ufya abi álú ne mako. Gárege ebwó ákpome mmye áse Pól ájyé né Kaisaria né kálánká eneneama ne utuú bi. 24 Segé ujuná ebifó nnó Pól aké akene ákwómé mfaá. Tige ji ake pere akwóné né ushu Felis ayi gòmna. 25 Ajógé mbó, ása ntó ñwe aké,

26 “Me Klodyos Lysia ne nsame ñwe yina mbaá Ata Felis ayi gòmna. Ntamé wó. 27 Bós Jus ábó apyé mende yina ne ákelege manwá ji. Nwuúgé nnó alu muú yi áchyéé ji melu nnó ábé muú Rom, me mfé ewu ne bós bee ba ne mferé ji né amu ebwó. 28 Te mbó nkélege mankaá gyé ayi ebwó aké mende yina apye, nse ji defé mbe ushu ákpakpa meló bws. 29 Agigé ji, ñge fò nnó apye genó eyige ábó manwá ji wó ye mankpe deno. Ebwó ábó anyéé lé mbeé né mabé bws. 30 Ewyagé muú fò achwó garé me nnó bós Jus ásó mala manwá mende yina. Ne ntó ji ténéténé eta wye. Ngaré ntó bós bi aké ji apye gyé nnó áchwó garé wó genó eyige ji apye. Bé peré.”

31 Ne bós bee bimbó ápye wye nkane menó muú bwó agaré ebwó. Áse Pól né utuú bimbó, áke kpaá ákwóné Antipatris. 32 Bíí uvyagé bós bee abi ákene ne uka akéré né dachi bwó ne abi awya ujuná áse Pól áfé ne ji. 33 Ebwó ákwónégé Kaisaria, áchyé gòmna ñwe yimbó ne áfyé Pól né amu jíí. 34 Akuúge ñwe yimbó, agii Pól aké, “Ótané ndé geba?” Pól ashuú ji meko aké, “Ntané gebagé mewáá Silisia.” 35 Gòmna awuúge mbó, aké ne ji, “Gó bós bi aké òpye gyé áchwó ne nwuú mpa wye.” Ne ajós aké ájye belé ji né echa ewé Mfwa Heród abo áténé ne aké bós bee ábamé ji.

24

Felis apé mechó Pól

1 Ndó eta ekoógé, Ananya ayi etukpe amppe ure Esówo ne ákpakpa bifó áchwó né Kaisaria ne Tetulós muú yi akaáge mabé bós Rom. 2 Akúgé Pól akpe mmu, ne Tetulós aló mangaré gyé yi Pól apyé aké,

“Ata Felis òpye bós esé ábó nesó né gejamégé gébé gétúgé ògbaré ebwó chánéné. Ne gejamégé unó bi wó òkwóré, wó òpye meló ese enené. 3 Ne esé dese mechó ewé ne metós megómégó ne bós áfége yendé mbaá gébé geko. 4 Nkélégé fò manchó wó gébé yémbó nnéne wó mmye nnó òwuú mechó ewé me nkélege manjó. 5 Esé degé nnó mende yina alu muú efwyale, akene malómalo apye

bóó Jus ako áadorege makpo ne ate. Alu ntó menò mbε né mbaá bóó bi ákuú ebwó nnó ekwó Nasaren.

⁶ “Abó akelege ntó mamfyε deba né εcha upe Εσωωó ne depyεne ji [Esé debó delu mampa mpa wuú nkane ebé sé elu, ⁷ yémbó Lysia menò muú bóó bee achwó fóó ji né amu sé, ⁸ ne aké dechwó depa mpa Pól né mbε ushu wye.] Jǵigé mende yina, ówuú nyε unó uko ebi esé deǵoge mbò nnó apye.” ⁹ Tetulus ajǵé mbo, bóó Jus ako abó álú εfεé ákame nnó elú wáwálé.

Pól anǵméné mmyε jii né mbε ushu Felis

¹⁰ Ne ǵamena yimbó afu Pól ebwó nnó ajóó, Pól alo ye manjóó aké, “Nkaá nnó ópa mé mpa né melo ewé ne ǵejaméǵé anǵmé, ne metóó εǵóó me manǵmené mmyε ya né mbε ushu wye. ¹¹ Mbóǵé óǵigé, ówuú nyε nnó ndó elu dangbeé εfyaneεpea eyi mbó nǵye né Jerosale manogé Εσωωó. ¹² Ne bóó Jus agé ye me nyεéǵé mbeé ne muú fó né εcha upe Εσωωó wó, ne agé ye me mpyεge bóó Jus adorege makpo ne ate né macha mmyεmenεne ye né melu fó né melo wó. ¹³ Ebwó ákagé lεre fó nnó genó εyige ebwó aké mpyε gelú wáwálé. ¹⁴ Ne nkamé genó gema εyige ebwó aké, ‘Nnoge Εσωωó ayi ukwene ante sé né meti ewé ebwó aké élmé fó. Yémbó nkamé lé unó uko ebi mabé Mosis ajóó ne ebi bóó εkpavé Εσωωó ásamé.’ ¹⁵ Ne nwyá uméé wye nkane ebwó ntó awya nnó Εσωωó apye nyε yéndémuú akwile né negbo ye apye ǵalóǵaló, ye apye gabo. ¹⁶ Ne nmuame yendéǵébé nnó metóó wa ébε pópó né mbε ushu Εσωωó ne mbε ushu akwaá ¹⁷ Ebéle mé dáó ayi mbó nla jyε né Jerosale wó ne mfé nana ne nka mampóó bóó Jus ne mampye ntó upe mbaá Εσωωó. ¹⁸ Gé genó eyi ǵepyε me nǵye né εcha upe Εσωωó mbó ne ebwó áǵené me wye. Mbó nnerege mampye upe bimbó nnó nshwóné mmyε ya, ǵejaméǵé bóó abó ápó ne me, ne ye εfwyale εtane wó. Ne bóó bi abó áǵené me éle bóó Jus abi átané né ǵebagé mewaá Εsya. ¹⁹ Mbóǵé ebwó abó agé nnó mpyε ǵye, mbó áchwó ǵare né mbε ushu wye. ²⁰ Elá pó mbó wó, bóó bina áǵaré ǵye ayi ebwó áǵené ǵébéǵé ákpakpa melo ápelé mechó wa. ²¹ Esé ne ebwó debó debó εfwyale wye né genó gema. Elé genó eyi mbó njóó né metóó metóó ebwó nké, ‘Mbó mpa ne εnyú fina ǵétúǵé mfyε metóó nnó muú agbogé akwilege nyε né negbo.’”

²² Felis awuúǵé mbó, depó εtire na deko, ndere akaá mé meti ewé Jisós chánéné, agbé mechó ewémbó aké, “Lysia menò muú bóó bee achwóǵé ne nsó mpa yina.” ²³ Ne áǵaré muú kpaá bóó bee ama nnó ábámé Pól yémbó álya ji ábε shushu ne alyage ntó aǵéé bíi áchwó áchyεge ji unó bi uli ji. Achó ǵébé ne mpa Pól né anǵmé apea.

²⁴ Ebeleǵé Felis ne mendée wuú Drusila áchwó gé Pól. Mendée wuú abó alu muú Jus. Ebwó ákuú ji ne áló manwú ndere ji áǵárege ebwó nkane muú akage fyε metóó ne Kras Jisós. ²⁵ Ne áǵaré nkane muú akage be cho ne nkane muú abó mangbaré mmyε ji né bíi mpa Εσωωó ebi uchwóó nyε. Felis awuúǵé mbó, εfóó ekwó ji metóó aké, “Cho kpé, nǵεǵé ǵébé mmage kuú nyε wó.” ²⁶ Ajóó mbó, aferege nnó Pól achyεge nyε ji njka. Né ǵetú εyina akuú Pól yendéǵébé ado abya ne ji.

²⁷ Epye wyémbó kpaá anǵmé apea ákoó. Ǵébéǵé áchyε Poshos Festos geluóǵé Felis, Felis alya Pól né denó elé akelege mampye metóó agóó bóó Jus.

25

Pól aké átee mechó wuú εjyε mbaá mfwa Rom

¹ Ndó εkoóǵe eléé eyi Festos aselé ǵefwa né ǵebagé mewaá Judiya, atané né Kaisaria afé né Jerosale. ² Ne anóó baá bi apye upe Εσωωó ne ákpakpa melo

áchwó ne mechwó Pól né mbe ushu wuú, ákwó jì mata nnó, ³ apye ebwó genó eyigé na ndere ebwó ákelege, ató Pól achwó né Jerosale. Ebwó ábó asó mala nnó ájwálege meti, Pól achwáge ebwó áwá. ⁴ Festos ashuú ebwó meko aké, “Pól alu mmu denó né Kaisaria ne éla gachye nkéré ewu. ⁵ Mbogé apye gye, garege anó bó nyú akwolé me deyye né Kaisaria ne akpa mechwó ewémbó achwó mbe ushu wa.”

⁶ Ne Festos ama belé né Jerosale genogé ndó ené eyigé ne efya ne akéré né Kaisaria, bíi uyyagé ajwolé né écha eso ne ató nnó achwó ne Pól. ⁷ Achwó ne Pól, bó Jus abi abó átané Jerosale áno jì mme ne ábó mama jì ukpékpé depó mmye ayi alá kágé lere nnó genó eyigé ebwó ajó gelu wáwá. ⁸ Ne Pól anmene mmye jì aké, “Mpye ye gyeé fó né mabé bó Jus wó, ye efwyale nchye né écha upé Esówo wó, ne mpye fó gyeé mbaá mfwa Rom wó.”

⁹ Yémbó Festos akélege mampye mató agó bó Jus, nkaáwú ne agií Pól aké, “Pó ojyé né Jerosale ápa mpa wye né mbe ushu wuú?”

¹⁰ Ne Pól ashuú jì meko aké, “Nténé fa né écha eso mfwa Rom ne gé mbaá ayi ábó mampa mechwó wa na. Wó ókaá chánéné nnó mpye bó Jus gyeé fó wó. ¹¹ Mbogé nkwe ébé éwé ábó manwá me, mfó fó negbo ne mbogé depó deko etiré ebwó ájó ne me depó wáwá, ókágé gbaré me óchye ebwó. Nnene wó mmye nnó áteé mechwó wa eyje mbaá mfwa Rom.”

¹² Ne Festos awuúge mbó, ajye jóó ne bó majye bíi, ewyagé ajóó ne Pól aké, “Té mbaá wó óké atéé mechwó wye mbaá mfwa Rom, ewu ne ojye.”

Pól aténé mbe ushu mfwa Agripa ne Benise

¹³ Ebélegé mfwa Agripa ne Benise áfé né Kaisaria mantamé Festos. ¹⁴ Abélegé eféé dóó bíi fó Festos achwó ne mechwó Pól né mbe ushu mfwa yimbo aké, “Mende fó alu fa ayi Felis alýá né denó gebégé ajye. ¹⁵ Ne nyyégé né Jerosale, anó baá bíi apye upé Esówo ne ákpakpa bó Jus ágaré me depó etiré ebwó aké Pól apye. Ne ebwó áké me nsó mpa nnó mende yina akwé ébé. ¹⁶ Ne ngaré ebwó nnó gepóge bó Rom gepó fó nnó ájóó nnó muú akwé ébé, ayi jì ne bó mpa bíi alá tene unó mpa ne anmené mmye jìí né depó deko etire aké jì apye wó. ¹⁷ Ebwó áchwáge fá áchó sé gébé wó, bíi uyyagé nnye jwále né écha eso, nké áchwó ne mende yina. ¹⁸ Bó mawamé bíi ákwilegé ka, ajóó ye nnó akwé ébé fó nkane mbó mferé wó. ¹⁹ Ebwó abó anyéé le mbeé ne gefó eyigé ebwó ánogé Esówo ne ama anyéé mbeé gétúgé muú fó ayi ákuú Jisós, agbo me yémbó Pól alu jóge nnó alu mebe. ²⁰ Ndere nlá kágé se geno eyigé mpye, ngií Pól nnó ajye né Jerosale ápa mechwó wúu ewu. ²¹ Yémbó Pól aké elóme lé nnó ályá jì né denó kpaá té mfwa Rom apáne mpa wuú. Ne agaré aké ábamé jì kpaá té agene meti mantó jì mbaá mfwa Rom.” ²² Ne Agripa awuúge mbó aké, “Me ntó nkelege manwu né menó mende yimbo.” Ne Festos aké ne jì, “Geya ówuú nye”

²³ Bíi uyyagé mfwa Agripa ne Benise áchwó ne gejamégé bó ánoge ebwó dóó ne mabeé, ebwó ákpe ájwolé né écha eso. Ne anó bó bee ne anó bó abi alu melo. Ne Festos agaré áchwó ne Pól, ²⁴ ajóó aké, “Mfwa Agripa ne bó ako abi alu fa, gage mende yi bó Jus ako áchwó, ábánege me yendégébé ákpeage me nnó akwané sé membe mebe wó. Abó apye né Jerosale, ne apye ntó fa né Kaisaria. ²⁵ Yémbó nge fó genó eyige jì apye eyige jì abó mangbó wó. Ne té jì mbóó aké áteé mechwó éwé eyje mbaá mfwa Rom, nkamé nnó ntene jì ajyé ewu. ²⁶ Yémbó mpó ne genó eyigé nsame nye ntó mbaá mfwa yimbo gétúgé mende yina. Nkaáwú ne nchwó ne jì né mbe ushu enyú, titi né ushu mfwa Agripa

nnó, enyú ntó deǵó mecho ewé ne nkaá genó eyigé nsame. ²⁷ Me ngé nnó eló fó ntó nnó átó muú denó mbaá mfwa ayi nlá garé gyéé ayi ji apye wó.”

26

Pól aḡmene mmye jii né mbε ushu mfwa Agripa

¹ Agripa awuúge ne akúú Pól aké, “Nana elé gébé jyε manǵó mejóó nnó óshya wa ókame meko bwó.” Ne Pól afu amu aló manǵó aḡmenege mmye jii aké,

² “Ata Agripa, ngé nnó nwyá éfwó mantené né mbε ushu wyε fina maḡmené mmye ya né depa etiré bós Jus ámalé me mmye ³ Nǵogé mbó, gétúgé nkaá nnó ókaáge gepóge bós Jus chánéné ne unó bi ébwó anyéé mbeé ne ate. Mbó ne nkwo wó mata nnó óse gébé ówuú genó eyigé nkεlege manǵó.”

⁴ “Bós Jus ako ákaá nkane genwá ya gelu te démbáné getúge nwnéné né mpu bwó ne né Jerosale ntó. ⁵ Ébwó ákaá me te gachí gefóge muú ayi mbó nlu. Mbógé ébwó ábó ágárege wáwálé, mbó áǵóó nnó nlu muú né uchome Farasi ayi akwólege mabε chere chere ne anóge Ésowo mpwó bós ese ako. ⁶ Ne nkpe mbó unós mpa fi getúge nneré metós né unó bi Ésowo abó anyémeno ne ukwene ante ese. ⁷ Ge wyε menomenyéé ewé matóó ese áfyanépeá ajwale áǵile ndere ébwó ánóge Ésowo utuú ne ḡwómese. Ata elé getúge nneré metós ne nkpe mbó unós mpa ne bós Jus bina.” ⁸ Gó me ngii enyú ako nnó, “Ulanóó enyú deféré nnó epó kókoge nnó Ésowo apye bós akwile né negbo?”

⁹ “Me Pól gébé gefó mbó ntené ne eshye nnó mpye ndere eji me metós manii mabó Jisós ayi Nasaret. ¹⁰ Na ne mbó mpye né Jerosale. Anós baá bi ápye upe Ésowo ábó áchye me ébwonye ne mfyε gejamége bós Ésowo denó. Ne yendégébé eyigé ajóge nnó áwáne ébwó nkamege ntó. ¹¹ Yendégébé nchyege ébwó éfwyale né macha mmyemenene ese mako, mpye nnó ébwó áshya Jisós kpekpe, áféré matós ne Ji. Nchye anywóné me mmu kpaá te nkwo ne malo mme bós bicha manii ébwó mbwe εwu.

Pól agaré nkane ji akwóré metós wuu, akwólé Jisós

¹² “Ébelegé, mfé ntó né meló Damaskós ne bó ḡwe abi alere nnó uto ba utané mbaá anós baá bi ápye upe Ésowo. ¹³ Ata, ndere nnye ne metós ḡwómese, nge gekpékpége genbó eyi gégéne gepwo ḡmεé getané né mfaánebuú, gechwó gene gegya me mme ne bós abi abó akéne ne me. ¹⁴ Ese ako dékwe mme, ne nwú meko muú fó ajóó né mejóó Hibru aké, ‘Sól, Sól ulannó ókεlege manii me mbwé? Óchyege geme jyε éfwyale manténe ukóló ne me. Óchyege geme jyε nkane menya ayi aselé metaá adorege.’ ¹⁵ Ne ngii nké, ‘Wó waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jisós muú wó ókεlege manii ji mbwe. ¹⁶ Kwile ka. Nkwó wó ushu nenḡmé nnó mpye wó óbe muú utós wa, ógarege nye bós unó bi ógné fina ne unó bi fó ébi nlerεge nye wó né meso gébé. ¹⁷ Mférége nye wó né amu bós Jus ne mférége nye wó ntó né amu bós abi alá pó bós Jus, ne ntóme le wó eta bós bimbó. ¹⁸ Ójyεgé ewú, néné ébwó ame, ne óférége ébwó né gemua, ópye ébwó áchwó né genǵbó. Ewéna etené nnó óferege nye ébwó né amú danchómeló, óchwó ne ébwó né égbé Ésowo nnó áfyéé matós ne me ne Ésowo ajige nye nte gabo ébwó, ne ábó nye melu né geluage bós Ésowo abi ji aiyá.’

Pól agaré utós bii mbaá Agripa

¹⁹ “Ata Agripa nkane elúmbó, nshyá fó meko ayi atane mfaánebuú wó. ²⁰ Nló né Damaskós ngaré mekomeǵóó wuu ne nle nchwó fa né Jerosale. Nfé ntó yendé mbaá né malo bós Jus ne ayi alá pó bós Jus. Mbó ne ngarege yéndemuú

nnó ákwore metóó alyaa gabo wuu, ákére mbaá Esowó ne ápyege unó bi ulere nnó ebwó ákwore genwá bwó. ²¹ Gé genó eyi gepyé bós Jus ápyéné me né mmu echa upé Esowó ákelege manwá mbó. ²² Yémbó Esowó apóó me yendégébé kpaá te fi. Ne ntene ngarege mekomejóó ayi áfyé me né ebwó mbaá bós ne ubyankwó bó. Ngarege le unó bi bós ekpávé Esowó ne Mosis ábó ájóó te gachí nnó upye nye. ²³ Ebwó ábó ájóó nnó, “Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa abó mangbó ne ábé muú mbe yi akwile né negbo ne apye bós Jus ne abi alá pó bós Jus ágé gengbó.”

Afwa melo ápyame manwú depó etiré dekene ne Jisós

²⁴ Ndere Pól alu áhénége geme jí, Festos aweé ji aké, “Pól omée gebwó. Unó bi ogií dós upye wó ole mée gebwó?” ²⁵ Ne Pól ashúú ji meko aké, “Ata me mmée fó gebwó, njóge le unó bi ulú wáwálé. ²⁶ Wáwálé alu nnó mfwa Agripa akaá depó ti deko, nkaáwune njóge mbó nlá pó ne efo metóó, nende depó tíre na depyé fó bibií wó. ²⁷ Mfwa Agripa, pó akamé ntó depó eti bós ekpávé Esowó ásámé? Me kaá nnó mfwa akamé.” ²⁸ Ewyage mfwa Agripa agií Pól aké, “Wó áferé nnó okage pye me wye tenétené nnó mbé menkwole Kras?”

²⁹ Ne Pól ashúú ji meko aké, “Ye ebé le nana, ye meso gébé, nnemmye mbaá Esowó nnó wó ne bós ako abi awuú mbó me fi nnó debé éké me, yémbó epfós nnó enyú dekpé deno nkane me nkpené.”

³⁰ Pól ajóge mbó, mfwa Agripa, gomena Festos, Benise ne bós bifó ákwilé ka. ³¹ Ne ndere ebwó ájyé dafye, ájóge ne ate aké, “Mende yina apyé fó genó eyigé abó mangbó wó ye deno mankpe wó.” ³² Mfwa Agripa ajóó ne Festos aké, “Mbógé mende yina ábé danjye ne mechó ewé mbaá mfwa Rom, mbó delyaa jí.”

27

Bós bee dfe ne Pól né Rom

¹ Nkane ákame nnó debye, efeé ne debye kpe esogeka, ewé ejyé melo Itali. Agbaré Pól ne bós deno abifó áchye muú kpaá bós bee ayi ákuú ji Julyós. Ji alu né geluage bós bee abi mfwa kpa bós Rom. ² Ne esé ako dekpé esogeka ewé étané melo Adramatim éjye malu yi makpé átárege né gebagé mewaá Esha [Aristakós ayi atané melo Tessalonika né gebagé mewaá Masedonia, alu ntó ne esé.]³ Bii ujjyágé esé dekwóné né Sidón. Julyós aló melu ne Pól te alya ji nnó ajye gé ajéé bíi nnó áchye ji genó eyigé gelií ji. ⁴ Détánégé Sidón delo manjye, ne gétúgé mbyo atané esé mbe, degya defé egbe Syapros melo ewé nnyi nenóó ewu mme mbaá ayi mbyo alá pó dós. ⁵ Esé déchyágé ebeé mega ewé élú toitoi ne Silisya ne ewe fó ewé élú toitoi ne Pamfilya, efeé ne déchwó kwóne né Mira né gebagé mewaá Lysha. ⁶ Muú kpaá bós bee yimbo age esogeka ewécha ewé étané né melo Aleksandra ejye melo Itali, efeé ne afye esé mmu.

⁷ Esé deke perepere né gejamégé ndó, degé efwyale ne delé kwóne melo Snedus. Ndere mbyo alá kamé nnó esé déjye mbe wó, dekwóré defé égbé ewé *Kret melo ewé nnyi nenóó ewú mme, dekoó nechye né Salmone. ⁸ Dekene debye mapeá mapeá, melo ewé nnyi nenóó ewú ne mme démye kpaá dékwóné nechye niné ákuú nnó nechye népere, kwókwólé ne melo Lasiya. *

⁹ Esé debó decho mé gejamégé ndó ne bíi kpaá ebi ápyé gepé mashwané ubée ubi úkoó mé. † Ne Pól achye gejamégé bós majyéé abi alú mmu esogeka aké,

* **27:8** Elú wáwálé nnó: Nana gé gébé eyige afofo achwó dós na. † **27:9** Elú wáwálé nnó: Bii kpaá bina né bo nwe bifó asa nnó élé bíi bi ályage menyéé kpékpé.

10 “Anǵmé ba, ngé nnó mbògé detogé eshye deyyegé gejamé unó unóme nye chóncho ne esogeka ne bós ágbóo nye ntó.” 11 Ye éle Pól ajós depó ti, muú kpaá bós bee afye yeé mekpo wó, akwalé le mekoyi menjamé ne mbós esogeka ájóoge. 12 Te ndere nechye eniné mbò nela nepó nechye neló neló eniné bós ájwòlege gébége gefwene, gejamé gé bós akélege nnó esé deyye mbe kpaá te dekwònege nechye eniné ákuú nnó Fonis né melo Kret. Fonis alu mbaá ayi ebeé mega ékaré ufafa upea.

Mbyo nnyi akpa ésojeka

13 Ewyagé mbyo atané nteé ebeé mega aló manchwó ne bós bi álú né esogeka áferége nnó efwó ekwólé ebwó. Ne ebwó áferé dánǵmáa ésojeka afyé mmu esogeka. Apyegembo, álo manjye mapea Kret melo ewé nnyi ne nós ewú né mme. 14 Ewyá ye wó, mbyo nnyi atané achwós esé mmye né egbe ebwònye, mbaá ayi ñmèé etanege né Kret. 15 Mbyo nnyi yimbó achwó ado esogeka ayi ánjámé alá kágé bwóle mekpo esogeka nnó ejye mewaá. Ebwó akpe lyaá nnó mbyo akpa éwú. 16 Ndere deyye dekwó maá melo fò ayi nnyi nenoó ji mme, melo ewémbo ákuú nnó Koda. Ne ndere dekye maá melo yimbó unó bi úlú wyé ugbé mbyo nnyi nnó áchwógé ne eshye. Ne esé demye deja ékpée ewé áshíí né ula esogeka defye mmu. 17 Apyege mbó, ábané ekpée ne esogeka áwe ne manyíí nnó ekagé ekpée egyale ne esé debó efó nnó esogeka eshulege nye efé kwókwóle ne Lybia ne efáage nye né manchwé usóó ayi átánege né ebeé mega. Eféé ne ebwó nnyaá ndeé nnó mbyo akpe mmu ákpa esogeka. 18 Ndere mbyo nnyi alú kóoge ne eshye, ne bíí újyágé ebwó áferége matuú ayi álú mmu esogeka áfómege nnyi nnó ewu efuú. 19 Bíí bimbo ukoóge ne dóndo, bós bi ájáme esogeka ákpa unó bi ápye utóó né esogeka áfumé nnyi. 20 Ne esé déla wyémbo né gejamé gé ndó yeé ñmèé, yeé ambe dege wó ne mbyo nnyi akpane ésojeka ejye egbe ewé ne ewé. Ndere mbyo nnyi apyembo, mane magyále esé ne déferé ndó dechwó degbó.

21 Nkaáwú ne efó epyé bós aláa mesa né gejamé gé ndó. Ewyagé Pól akwilé ka aké ne ebwó, “Anǵmé ba, mbòge enyú debó dewú majyèé ma ne esé dela né Kret, mbó ekpée ne gejamé gé unó uchó mbó wó. 22 Ne me nnene enyú mmye nnó dégbaré matóó. Ye muú ayi agbo nye apó wyéé esogeka ewú ewú ne énoóme nye. 23 Njòge mbó getúge Esòwo ayi abó me ne Esòwo yi me nnóge ne atóme ekiénné wúu ne utuú ebi njuú. Echwógé etené me nekuné mmye, 24 eké ne me, ‘Pól ófóge fò. Otenege nye mbe ushu mfwa Rom. Né ulóó melu Esòwo, ye muú nyú ama ayi agboó nye apó.’ 25 Ndere ekiénné ewémbo echwó ne mekomejóó yina, nkamé ne Esòwo. Ngarege enyú nnó dégbaré matóó dépélé, Esòwo apye nkane ji ajós. 26 Pól ama jóó aké, Mbyo ákpane nye esogeka atéé né gebage mewaá eyige nnyi nenoó mme.”

27 Ne ndó ekwónégé efya ne eni, mbyo nnyi akpa esogeka echyá ebeé mega. Ebeé ewémbo ákuú nnó Adraya. Metóó utuú ékwónégé ánjámé esogeka áferége nnó esé delú kwókwóle ne mapea mewaá. 28 Ne ebwó ábó menyíí áshíí né genó gefó eyi genóó, áñme mmu nnyi nnó ámèé ndere nnyi négomé. Ámégé ágé nnó nelu usaá bó ratógé ukéné. Ewyagé ama mèé ne ágé nnó nnyi néla nana usaá bó ratógé uní meso efya. 29 Ngarege ebwó áfóó nnó mbyo nnyi atene nye esogeka efé edo né mataá ayi alú mmu nnyi, efeé ne áferé bó dánǵmáa esogeka aníí áñmèé né mmu nnyi nnó esogeka etené. Apyege mbó, áshyáge nnó bíí újyá wáwá. 30 Elé ánjámé esogeka akélege mambó ájye, efeé ne ápwyaá ékpée ashulé né nnyi ne áma aké, ebwó ájye ñma genó fò né mbe esogeka. 31 Pól akaá ne ajós ne bós bee ne muú kpaá bwó aké, “Mbógé ánjámé esogeka

átanéḡé, ebyennó muú ayi ápóme nye apó.”³² Pól ajóḡé mbó, efee ne bós bee ajye sóré manyií ayi áwelé ékpée wyé. Asórégé manyií yimbo, álya ékpée nnó ejyé.

³³ Wyé ndere bií uchwó jyaá, Pól ane bós ako mmye nnó ánye menyéé, ajóḡé aké, “Ndo ele mbó efya ne enií fi eyi degile nnó mbyo nnyi yina abyé nye, ne ye genó denyé wó.”³⁴ Ne nnene enyu mmye nnó denyéé eké genó nnó débó eshye, ekage degbó. Ye muú yi mekpo emye nye ji apó.”³⁵ Ajóḡé mbó abó nto bred, atamé Esowo, agya geba abó manyéé né mbe ushú ebwó ako. ³⁶ Ne ebwó ako agbaré matóó, abó nto bred ányéé. ³⁷ Mpa bós ako abi álu mmu ékpée ewena, álu usaá ufya ne uléé meso nekuú ne ama (276). ³⁸ Yéndemuú anyé agbeé, ebwó ákpa menyéé yi álaá né mmu esogeka ágbé né nnyi nnó esogeka efuú.

Ngbannyi apye esogeka egyptalé

³⁹ Bii ujjágé, ebwó ákaa fó geba eyígé ebwó álu wó yémbo ágé nechye né nnyi eni nelú gesó gesó. Efee ne ebwó amuamé mampye esogeka ejye né mbále nechye eniné mbó. ⁴⁰ Ne ebwó ásóré manyií ayi abó áshii ne uno ebi áhmaa esogeka, ásóré nto manyií yi áwelé bó nsóm abi áhwolege mekpo esogeka ákwe né nnyi, ama té ndée eyi elú mbe ékpée mfa. Mbyo nnyi akpage ese efee né delo manjye mapeá mewaa. ⁴¹ Ndere esogeka ejye, edo né nchwéné usó eni nelú nteé nnyi ne mekpo esogeka ejye kpe né gesó efee ne esogeka ekwamé. Ndere elu efee mgbannyi adóo esogeka ewémbo kpaá te egyptalé.

⁴² Ne bós bee bimbo ákélege manwá bós deno ako nnó ekágé ebwó áwó akwó mewaa ne ábó. ⁴³ Yémbo muú kpaá bwó abó akelege nnó ekage átá Pól ne agbé ebwó. Ne aké yéndemuú ayi akage wó nnyi, abó mbe awó áchya. ⁴⁴ Ne bós abi fó abi ála káge wó agbaré uba esogeka awó ákwólege ebwó. Wyembo ne yéndemuú ápyéé ne akwóné mapea mewaa chánéné.

28

Genó eyi gepyé Pól né melo Malta

¹ Ndere esé dekwone melo ewe nnyi nenoó ewu mme, ápye esé dekaa nnó akuú ewú Malta. ² Bós bi álu né mbále nnyi ágégé esé, meshwe apye ebwó ne ase esé chánéné. Ebwó áséné mewé nnó esé déwyagé gétúgé manaá abó akwené ne gefwene gelú. ³ Deweé etiré mbó desóóḡé deko, Pól anyweré mechyé deweé afyé mewé ne gelugé mewé gépye gétóó getané né deweé etiré mbó géchwó nó ji né ebwó geníí wyé. ⁴ Bós melo ewé ágégé nkane gétóó yimbo geníí Pól né ebwó, álo manjené ne ate áké, “Mende yina negbo nekoó ji ame né esogeka ne gabo wuú akámé nnó ji ábé mebe wó.” ⁵ Ne Pól anyigé ebwó wuú gétóó yimbo gétané gékwé mmu mewé eyi gelá pyéé ji genó wó. ⁶ Bós bina apéle nnó Pól amuále nye, akwe mme agbó. Ebwó ágégé nnó ye genó eyi gepyé Pól gepó, akwóré mejóó meno áké, “Mende yina alu mbó elé meló.”

⁷ Mfwa Publos ayi ágbare melo ewé, awya dachi ne makóó jii alú kwókwólé ne melo. Agégé esé ase esé chánchá ne debelé ndó eleé né dachi wuú. ⁸ Ndere delu efee, Pól awú nnó nte Publos ameeé gefwene ne efagékó. Akwilé ajye gé ji ne anere ji ebwó mmye, anemmye mbaá Esowo ne mende yimbo átoó. ⁹ Bós awúgé nnó Pól apye mende yimbo átoó, bós mamée áchwó mbaá Pól ne apye ebwó átoóḡe. ¹⁰ Ne bós bimbo ánogé esé dós. Achyé esé gejamégé unó ne gebégé esé déwúlege, ama chyé esé unó ebi upóge esé né neke eniné mbó.

11 Ne amfaá aléé ákoógé, esé deyje dekpε esogeka ewé etané meló Aleksandra ákuú éwú nnó * aló uka ufa. Esogeka ewémbó ebó elú né melu ewé nnyi nenoó éwú mme, egilé nnó genóme gejyá. 12 Ne esé dékwónégé né nechye né Sirakós eféé ne débélé wyé ndó eléé. 13 Délyágé eféé, dekwóné nechye ne Regum, débélé wyé ndó ama. Bií újyagé mbyo atané esé meso nteé nnyi ne éké ékwónége ndó epea, dechwó né Putoli. † 14 Eféé esé degé bós Jisós fò abi ánené esé mmye nnó débélé ne ebwó uwyáa uma. Ajógé mbó, esé dekamé, debelé ne delé jye né Rom. 15 Ndere deyje, bós Jisós abi alú né Rom awúgé nnó dechwó, áchwóó gí esé. Débané abifó né ntoné gesegé Apius, débané ntó abifó né melu ewé ankéé ábélege mmu áchyege manka. Gébége Pól agené ebwó aféé Esówo ne metóó wuú ntó ékwené. 16 Ne esé dékwónégé né Rom, ályá Pól nnó ajyé bélé mbaá ayi ji akélege, áchye muú bee nnó ábámé ji.

Pól akpe denó né Rom

17 Ebélegé ndó éléé, Pól akúú ákpákpa bós Jus. Achwógé aké ne ebwó, “Anmé ba, nlu fá nkane muú deno; Apye me né Jerosale áfyε né amú bós Rom ayi nlá mpyé mechó fó mebo wó ewé áwane me. 18 Bós Rom ágígé me gejamégé bó nkwé, ágé nnó nkwé fó ébé wó nkaáwú ne ábó ákélege manlyá me njyé gétúgé nlá mpyé mechó fó mebo ewé áwane me wó. 19 Yémbó bós Jus áshya nnó aferege me, eféé ne njyéé ne mpa wa nnó mfwa Rom ápá, yémbó epófó nnó nchwó maáma bós ba mechó mmye. 20 Gé ula bi nkuú enyú nnó esé déjwólé déjó mechó ewé. Manyí ayi áwélé me na élé gétúgé muú yi esé bós Isreli dégile.”

21 Bós bimbó áshuú ji meko aké, “Esé degé ye bó ηwé abi átané Judiya, yé meko mebomebo ayi akpane getugé jye ne gabo ayi opye wó. 22 Yémbó esé dekelege manwú eta wyé. Genó gema eyigé esé dékaá gelu nnó yendé mbaá ayi bós ájwolégé, ájoge gabo gétúgé echomele ewé wó ólú wyéé.”

23 Ajógé mbó, ákwyé bií ebi átuuge ne Pól. Bií bimbó úkwónégé, gejamégé bós áchwó áchomé né gepúge Pól ne álo mangaré ebwó mekomejós Esówo né dondo kpaá te nkwale. Agarege ebwó nkane gefwage Esówo gélu. Amuame mampye ebwó nnó ákwóré gepoge bwó áfyε matóó ne Jisós nkane ájoge né ηwe Mosis ne abi bós ekpávε Esówo. 24 Awúgé mbó, abifó ákamé ne abifó ákamé fó mekomejós wuú wó, 25 ne álo manye mbeé ebwó ebwó. Gébége ebwó áchwó jyé, Pól ama jóó meko yimbó aké, “Mendoó Ukpea épye gechánchá genó mangaré wáwálé mbaá ukwéne ante nyú ndere Asaya muú ekpávε Esówo nnó asá nnó, 26 ‘Chó garé bós bimbó nnó dewú nyε lé wú ne dekáge ula, depelé nyé lé péle ne dégené. 27 Elúmbó gétúgé bós bina áneá matóó dáo. Ebwó ágbé ntó matu bwó ne áma mále ame. Ápyεmbó nnó ebwó ágegé sé mbaá ne áwugé sé. Mbógé ebwó ákeregé meso etá Esówo, apye nyé ebwó átoó.’” 28 Ne Pól anere manjós aké, “Enyú debó mankaá nnó abya melóméló yina alerege nkane Esówo aferege bós né efwyale gabo. Abya melóméló yina ajye nana mbaá bós abi alá pó bós Jus ne áwú nyé ji.” 29 [Pól ajógé mbó, bós Jus álo mantané dafyé, mbeé akwé ebwó ebwó.]

30 Né anmé ápea ayi Pól abelé né gepú eyigé ji achyege ηka, asele yéndemuú ayi achwó gé ji. 31 Pól álú wyé eféé agarege bós nkane gefwage Esówo gélu ne alerege bós depó etiré Ata Jisós Kras, ajoge depó gbógónó ayi alá pó ne efó metóó ne ye muú ayi achyé ji efwyale ápó.

* 28:11 Elú wáwálé nnó: Aló uka ufa bimbó élé aló uka bós Rom. Ebwó ákamege Kasto ne Pólós.

† 28:13 Elú wáwálé nnó: Putoli alu ntó menó nechye né gebagé mewaa eyigemba.

N̄WE ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔ́ Kras né Rom

Pól atamege εchomele bɔ́ Kras né Rom

1 Me Pól, maá defwe Jisɔs Kras, ne nsáme ηwe yina. Eɔwɔ aija me nnó mbe ηgbá Jisɔs ne achyέε me utɔ́ nnó ngaregέ abya melóméló wuú. ² Elé abya melóméló yina ne Eɔwɔ anyέε nya meno te gachií gébégé ji apyέε bɔ́ ekpávέ bií ásamé né mmu ηwe wuú. ³ Abya melóméló yina átome ne Maá wuú, ji alu mpyáne mfwa Dεvid. Abyé ji ndere mekwaá. ⁴ Mendoó Ukpea aleré ne utó nnó Ji alú Maá Eɔwɔ gébégé apyέε ji akwilé né negbo. Ji yimbo élé Jisɔs Kras. ⁵ Ne gétú ji, Eɔwɔ aleré me galógáló, ne apye nnó me mbe ηgbá Kras ngaregέ bɔ́ né malo mme mako nnó áfyέgé metɔ́ ne ji ne áwúgé ne ji, ⁶ chóncho ne enyú abi Eɔwɔ akuú nnó décho mmyε ne Jisɔs Kras. ⁷ Getú εyigémbɔ ne nsáme ηwe yina eta nyú ako abi délú né Rom, enyú abi Eɔwɔ ágboó ne enyú dɔ́ ne akuú enyú nnó débe bɔ́ bií. Nnεnemmyε nnó Nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégé enyú galógáló, ne ápye enyú débe né nesɔ.

Pól atamege Eɔwɔ gétúgé bɔ́ Eɔwɔ abi álú né Rom

8 Me mbɔ́ kpe mbe, ntame Eɔwɔ wa gétúgé enyú ako né genó eyigé Jisɔs Kras apyέε eta sé, né gétúgé bɔ́ ágaré abya metɔ́ ewé enyú défyέε ne Eɔwɔ. Abya yimbo ake akwóné malo mme mako. ⁹ Eɔwɔ muú me mpyέε utɔ́ bií ne metɔ́ wa meko, mmyε ké mangarégé abya melóméló Maá wuú, alu nte sé wa nnó me mfyέε enyú né mmyεmenεne ya yéndégébé mpwaaá fɔ́. ¹⁰ Nnεnemmyε nnó Eɔwɔ apye me mkpe nge meti nana manchwɔ́ ge enyú, mbɔ́gé nnó mbɔ́ ne ji akelege. ¹¹ Me nshyagé manchwɔ́ nge enyú nnó mpye enyú débɔ́ εchyε ewé Mendoó Ukpea εchyέεge nnó enyú débɔ́ εshyε déwεne né depɔ́ré Eɔwɔ. ¹² Genó eyigé me njógé mbɔ́ gelú nnó esé ne enyú depoógé ate né metɔ́ ewé défyέε ne Eɔwɔ. Enyú dékágé poógé me né metɔ́ ewé défyέε ne Eɔwɔ me ntó nkágé poógé enyú.

13 Aηme ba, nkelege nnó enyú dékaá nnó me nshuú ndɔ́, ndɔ́ ne ndɔ́ manchwɔ́ gé enyú, nnó mpye bɔ́ abifo né melo nyú ntó afyέε metɔ́ ne Jisɔs wye ndere mpyέε né malo ayifo ayi bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus. Yémbɔ́ kpaá te nana nge fɔ́ meti manchwɔ́ nge enyú wɔ́. ¹⁴ Genó eyigé me mbɔ́ mampye gelú nnó me mbɔ́ mangaré abya melóméló mbaá bɔ́ abi ágene genjgbɔ́ ne abi álú ame gemua abi ákaá genó ne abi alá akágé. ¹⁵ Ndere elúmbɔ́, nshyagé dɔ́ mangaré enyú abi délú né Rom abya melóméló.

16 Néndé mmyε εgbɔ́ fɔ́ me mangaré abya melóméló. Ji ne awyaá utó Eɔwɔ εbi uferegé yéndémuú ayi áfyέε metɔ́ ne Jisɔs né εfwyale gabo. Elɔ́ mbe ne bɔ́ Jus ekwóné mbaá bɔ́ Grek. ¹⁷ Abya melóméló yina agaregέ ndere Eɔwɔ apyέε nnó esé debe cho. Eɔwɔ apyέε mbɔ́, mbɔ́gé défyέgé metɔ́ ne ji te ula ulɔ́ kpaá te kwyakwya, ndere asame né mmu ηwe Eɔwɔ nnó, “Muú ayi Eɔwɔ apyέε ji abéε cho gétúgé áfyέε metɔ́ ne ji abɔ́ genjwá.”

Eɔwɔ achyεge nyε εfwyale mbaá bɔ́ abi ápyέε nchyε

18 Eɔwɔ alere ndere metɔ́ esɔ́ ji né mfaánebuú ne bɔ́ abi ápye gabo ne nchyε. Nchyε ayi bɔ́ bina ápyέε ágbeé nnó bɔ́ akágé fɔ́ wáwálé ayi mekomejɔ́ Eɔwɔ alerégé. ¹⁹ Eɔwɔ achyεgé nyε εbwɔ́ εfwyale néndé yéndégenó eyigé muú abɔ́ mankaá né depɔ́ré Eɔwɔ, εbwɔ́ ákaá me geji. Eɔwɔ jimɔ́ abyέε εbwɔ́ ákaá geji. ²⁰ Ebwɔ́ akágé gá fɔ́ gemεge bwɔ́ né mbaá

gabo ayi ebwó ápyeé, néndé te gébé eyigé Eṣowó akwyéé mfaá ne mme, bọ́ ǎbọ́ ákágé kaá gefógé muú ayi ji alú né mbaá unó bi ji akwyéé yé elé alá agené fọ́ ji ne ame. Unó bina ne uleregé utó bií ebi ula ubyéé ne ulerege ntó nnó ji alú Eṣowó wáwálé. ²¹ Ebwó akaá Eṣowó, yémbọ́ áchyege fọ́ ji enógé ewé abọ́ manchye ji. Yé mantamege ji atamege fọ́. Yémbọ́ ákwe kenékéné né uferé bwó ne matọ́ bwó ákwe kendeé eké gemua. ²² Ebwó aké awyaá défọ́, yémbọ́ alú lé ukekené bọ́. ²³ Ebwó ályaa manógé Eṣowó muú alá gboó, alá nógé lé aló uka abi áfulé akwaá bọ́ ágboó, dénywone, menya uká, ne eyi ekene uwya mme.

²⁴ Ndere elúmbọ́, Eṣowó alyage ebwó nnó ápyege gekwekwe gepọ́ ne nnó apyege unó bi uchyege mekpo unọ́ né mbaá ate. ²⁵ Ebwó áshya mankame ne wáwálé ayi atome ne Eṣowó, alá ákame lé ne genó eyi gebyo. Ebwó ánogé ne áfegé lé unó bi Eṣowó akwyéé. Áshya manógé Eṣowó jimboó muú akwyéé unó bina. Ji alu muú ayi esé débọ́ manógé te kwya kwyaá. Amen.

²⁶ Gétúgé ubobo unó bina ebi ebwó ápyeé, Eṣowó alyage ebwó nnó abo mmwólé mampyege depore ubele etiré dégboó mmye. Andée bwó ályaa gefógé ubelé ebi ábọ́ mambélegé ne ande, alá belé lé ne ate andé. ²⁷ Wyembo ntó ne ande ályaa mambélege ne andé, alá belé lé ne ate ande. Andé ápyeé ubobo unó bi ugboó mmye ne ate ande. Getu eyigémbọ́, ebwó ambọ́ ákuú efwyale né gemege bwó ewé ebwó abọ́ mange gétúgé gabo bwó.

²⁸ Te mbaá ebwó áshya mamfere genó eyi gelú chó eyi getome ne Eṣowó, Ji alyage nnó ebwó áferege lé unó ubobo ápyege unó bi muú alá bọ́ mampyege wó. ²⁹ Matọ́ bwó agbeé ne nchye ufoó ufoó. Apyeé gabo, ányeé manwaá, apaá bọ́, áfyéé ame né unó bọ́ bi cha, áwane bọ́, ámmyeé mammye, ábwólege bọ́, áteé wye lé gabo ne bọ́, ne ájógé bọ́ mesomeso. ³⁰ Achọ́ mabo ate, apaá Eṣowó, áwyaá neja, ábwege mmye, ádoó ebwó ewome, ákwyege mati make ayi ápyeé nchye, áwuú fọ́ ne ante ne amma bọ́. ³¹ Alú unjekene bọ́. Anyégémeno nnó ápyeé genó, ápyeé fọ́ geji. Agené fọ́ bọ́ meshwe, ábálege matọ́ ne bọ́. ³² Yé lé ebwó akaá chanéné nnó ebé Eṣowó eké bọ́ abi ápyeé ufoó unó bina abo mangbo, ebwó ápyeé fọ́ lé ubiubi, áfegé ntó bọ́ abi ápyeé ubi.

2

Eṣowó asọ́ nye mpa yéndémuú

¹ Ngarege enyú abi désoó mpa bọ́, dékágé gá fọ́ gemege nyú gébége déke désoó mpa, yé debe ndé ufoó bọ́. Mbo ne elú wáwálé ne enyú ako néndé ndere enyú désoó mpa yimbọ́, mbo ne enyú ambọ́ ntó dékwene mpa gétúgé nnó enyú ambọ́ abi délu ampame mpa dépyeé ntó wyeé ufoó unó ebimbo. ² Esé dékaa nnó Eṣowó asọ́ mpa wuú cho mbaá bọ́ abi ápyeé ufoó unó bina. ³ Enyú déferé nnó déké déjógé nnó bọ́ abi ápyeé ufoó unó bina ákwe mpa ne enyú ambọ́ ntó déké dépyeé wyeé ubi dékágé bo unó mpa Eṣowó? ⁴ Waá enyú débyaa mbọ́ elé galgálá ayi Eṣowó aleregé, dépọ́ etiré ji abyaá ne metọ́ ewé ji ákoge? Waá enyú dékaá fọ́ nnó galgálá ayi Eṣowó aleregé alú nnó apye enyú dékworé matọ́ nyú délyaa gabo wó? ⁵ Yémbọ́ enyú denọ́ matọ́ ne détoó mekpo. Ndere elúmbọ́, enyú dépyembo lé nnó né bií bi Eṣowó alerege nye metọ́ usọ́ wuú mbaá bọ́ abi ápyeé gabo, ji áchyeé enyú efwyale ewé eja kpaá épwo. Ne ji asọ́ nye mpa wuú cho. ⁶ Néndé Eṣowó achyege nye yéndémuú nsa ayi akwane ne ji né unó bi ji apyeé. ⁷ Né mbaá bọ́ abi ákoge metọ́ ápyeé wye galgálá ne bọ́, ákelegé nnó Eṣowó achyeé ebwó ngo, enógé ne gerwá eyigé alá gboó, Eṣowó apye nye ebwó abọ́ gerwá eyi gélagé byé. ⁸ Yémbọ́ mbaá bọ́ abifoó abi atéé lé gemege bwó, áshya manwú genó eyi gelú cho ne ápyeé elé unó bi

úlú gyeé, metáó esáó nye Esówá ne ebwá, achyéé ebwá efwyale. ⁹ Ne efwyale ne ubalé ubéé nye dáó né mbaá yéndémuú ayi apyéé gabo, élo mbe né mbaá báó Jus ekwané mbaá báó Grek. ¹⁰ Yémbá yéndémuú ayi apyéé unó bi úlú cho, Esówá achyégé nye ji ngá, enógé ne nesá, élo né báó Jus ekwané mbaá báó Grek. ¹¹ Mbá ne elu néndé Esówá agyale f́ angya ne muú f́.

¹² Báó abi alá kaá ebe Esówá wá, ápyege gabo áno me mme detu ndere báó abi alá kaá ebe Esówá wá. Ne báó abi ákaá ebe Esówá, ápyégé gabo, Esówá ásoó mpa bwá ndere ebe ejaó. ¹³ Báó abi áwuú lé ebe wuú ne alá pyéé f́ genó eyigé ebe ejaó, Esówá ágarege f́ nnó álú cho né mbe ushu wuú. Yémbá báó abi áwuú ebe ne ápyéé genó eyigé ejaó, ebwá ne Esówá ágarege nnó álú cho né mbe ushu wuú. ¹⁴ Báó abi alá ṕ b́ó Jus, ákaá f́ ebe Esówá wá. Yémbá aké ápyéé genó eyigé ebe ejaó alá kágé, álerege nnó ákage genó eyi gelu cho ne eyi gelu gyeé, yé lé ebwá alá ṕ ne ebe. ¹⁵ Gepógé bwá gelere nnó genó eyigé ebe ekelegé, gelu né mmu matáó bwá. Ne matáó bwá ntó ágaregé nnó genó eyina gelu wáwálé, te mbaá gébé eyifo ufere bwá ugarege ebwá nnó alu gyeé, gébé eyigé f́ ugarege ebwá nnó alú cho, ¹⁶ mba ne ebeé nye né bíi bi Esówá apyéé nye Kras Jisás asá mpa báó néndé ji akaá unó bi úlú bibíi né ufere akwaá. Mbá ne abya melóméló ayi me ngarege ájaó.

Ndere báó Jus álú ne ebe

¹⁷ Mbógé wá ólú muú Jus, ne ólyii mmye ne ebe Mosis, ódoó ebwá éwome nnó ólú muú Esówá. ¹⁸ Nkaá genó eyigé Esówá akelege nnó wá ópyege, ókaá ntó genó eyi gelu cho ne eyi gelu gyeé gétúgé alere wá ebe. ¹⁹ Ne ókaá ntó nnó wá ne ójamé báó amé nónómé meti ne ólú eke gengbo mbaá báó abi alu né gemmua. ²⁰ Wá ófere nnó ókágé chyéé majye mbaá ukenkene báó ne ólerege báó abi alá ákage deporé Esówá. Ne ófere nnó ebe éwé wá ókaá ewyaá defáó deko chóncho ne wáwálé meko. ²¹ Wá muú ójyéé báó majyéé, wá ntó óchyege f́ geme jyé majyéé? Wá ógarege báó nnó, ájogé f́ ejo, yémbá wá mbáó ójoó. ²² Wá aké báó ákwege f́ uló, wá mbáó ókwene. Ópaá aló uka yémbá ójoó ejo né matoó bwá. ²³ Wá ódoó ebwá éwome nnó ókágé mabe Esówá, yémbá óchyege Esówá mekpo unáó gétúgé ókwene mabe jíi, ²⁴ néndé asá né mmu njwe Esówá nnó, “Báó abi alá ṕ b́ó Jus, ácháó mabá Esówá gétúgé genó eyigé enyú báó Jus dépyéé.”

²⁵ Mansá muú nsá nnó abe muú Jus, alú genó gelógéló mbógé muú aké abelege mabe Esówá. Yémbá mbógé óla óbelege mabe Esówá, ólú wye eké muú ayi alá asáó ji nsá wá. ²⁶ Mbógé muú ayi alá asáó ji nsá wá aké abelege mabe Esówá, nnó Esówá asele f́ ji nnó alú wye eké muú ayi asáó ji nsá? ²⁷ Ndere elúmbá, báó abi alá asáó ebwá nsá wá, yémbá ábelege mabe Esówá, ebwá alerege nye enyú nnó dékwe mpa, néndé yé lé enyú déwyaá mabe Esówá né njwe ne asá enyú nsá dékwene áji. ²⁸ Muú ayi alu muú Jus wáwálé apó f́ ayi awyaá geloge báó Jus né meko menyammye. Yé nsá ayi wáwálé apó f́ genó eyigé afyéé muú né mmye báó ágene. ²⁹ Muú ayi alú muú Jus wáwálé alú élé muú ayi asáó ji nsá ayi metáó, mmye eké Mendoó Esówá épyéé nnó ji akwore metáó wuú abe cho né mbe ushu Esówá. Elé Mendoó Esówá ne épyéé utáó bina epófó mabe ayi asame mme. Yéndémuú ayi akwóré né gefáó eyina, alu muú ayi Esówá ne afégé ji, epófó wye lé akwaá.

3

¹ Ndere mecho éwéna elúmbá, ndé nsa ayi muú abáó mbógé abege muú Jus? Ne ndé galógáló ayi muú abáó mbógé asógé ji nsá? ² Galó gáló alu dáó mambe muú Jus. Genó eyigé mbe gelu nnó Esówá afyéé mekomej́ó wuú né amu báó

Jus. ³ Ne mbogé ebwó ápyeé fó genó eyigé Eṣowá akélege nnó ebwó apyēge, nnó Eṣowá apyēé fó genó eyigé ji anyémeno nnó apyēé? ⁴ Chacha. yé lé ekage be nnó yéndemuú alú muú gebyó, Eṣowá ajógé wye wáwálé. Asá né mmu ḡwe Eṣowá nnó, “Bóó agené nyē nnó genó eyigé wó ojógé gelú cho ne ṣpagé mpa wyeé, akwilege.”

⁵ Yémbó mbogé gabo ayi esé depyēé alere ndere Eṣowá alu cho, ndé genó esé dékágé jǎó? Nnó Eṣowá apó fó cho manchyeé esé efwyale gétúgé gabo ayi esé dépyēé? (Ge mbó ne bóó abifó ajógé). ⁶ Ekágé be fó mbó! Mbogé nnó Eṣowá apó fó cho, epyémbó nnó ne ji asó mpa bóó mme?

⁷ Muú fó ákágé nyegé wye mbeé aké, “Mbogé gebyó eyigé me mbyogé gepyē nnó bóó age nnó Eṣowá ajógé wáwálé, ne gepyē ji abóó ḡgá, ulannó ne Eṣowá agarege nnó me nlú gyeé né gabo ayi mpyēé?” ⁸ Bóó abi áferege mbó áké, “Ndere depyēé gabo, mbóntó ne galógáló achwáó.” Bóó abifó áchóó me mabó áké ge mbó ne me ngarege. Eṣowá achyēge nyē ebwó efwyale ewé ekwane ne ebwó.

Yé muú ayi alu cho né mbe ushu Eṣowá apo

⁹ Ne nana yé? Nnó esé bóó Jus dépwá bóó abi alá pó fó bóó Jus? Chacha. Me ngaré me nnó bóó mme yé bóó Jus ne bóó Grek gabo abó ebwó deba. ¹⁰ Elú wye ndere asame né mmu ḡwe Eṣowá nnó, “Yé muú ayi alú cho né mbe ushu Eṣowá apó, yé ama apó. ¹¹ Yé muú ama ayi akágé wáwálé ayi atome ne Eṣowá apó ne yé ama ayi akélege mankwálege Eṣowá apó. ¹² Bóó ako átí meso ne Eṣowá, ebwó ako áfe gyeé, yé muú ama ayi apyē galógáló apó ḡgba yé ama apó. ¹³ Mejóó ewé étanege ebwó né meno elú eké gebe gebogebo eyi getanege né mmu menome. Manóme bwo agarege elé gebyó gejigeji. Mejóó ewé étanege ebwó né ubó meno elú eké nchye uto. ¹⁴ Mekomejǎó ayi atanege ebwó meno agbeé ne ulwere ne nchye. ¹⁵ Manwá muú alu ebwó wáwá. ¹⁶ Yéndé mbaá ayi ebwó ajyēé, áchóó bóó ne apyēé ebwó ágene efwyale. ¹⁷ Ebwó akágé fó ndere abeé né nesó. ¹⁸ Ebwó anógé fó Eṣowá chacha.”

¹⁹ Nana dékaá nnó yéndégenó eyigé ebe ejógé etomé ne bóó abi ebe ewémbó egbarege ebwó, nnó egbēge mano bóó abi akélege nnó agame gemēge bwó ne nnó epyē yéndemuú akpe né unǎó mpa Eṣowá. ²⁰ Yé muú ayi abeé cho né mbe ushu Eṣowá gétúgé apyē genó eyigé ebé ejǎó apo, néndé elé gétúgé dékaá ebe ne dékaá nnó dépyēé gabo.

Eṣowá aleré esé meti ewé dékage tane né efwyale

²¹ Yémbó nana Eṣowá alere esé meti ewé ji apyēé bóó ábeé cho né mbe ushu wuú. Ebwó fó mechwó mampyē ne ebe mambelé wó, yé elé genó eyigé ebe Mosis ne bóó ekpávé Eṣowá abóó me mbe ajǎó. ²² Eṣowá apyēé bóó ábeé cho né mbe ushu wuú gébégé áfyēgé metǎó ne Jisós Kras. Eṣowá apyēmbó mbaá bóó ako abi áfyēé metǎó ne Jisós, ágyale fó ḡḡgya. ²³ Néndé bóó ako ápyē gabo, ne ákwáne se mambó ḡgá Eṣowá wó. ²⁴ Yémbó né ulǎó melu Eṣowá, ji apyē ebwó atene cho né mbe ushu wuú ndere echyē ewé ji achyēge gétúgé uto Kras Jisós ebi úwené gemē gesé. ²⁵ Eṣowá achyēé Jisós ndere gepē. Ji apyēmbó nnó ase manóó mií apyē nnó bóó áfyēé metǎó ne Jisós. Eṣowá apyēmbó manleré nnó ji alú cho, néndé nya mbēmbē, ji ako metǎó abya gabo ayi bóó ápyēé. ²⁶ Eṣowá apyēmbó manleré né gébé eyigé na nnó ji alu cho ne nnó bóó áfyēge metǎó ne Jisós, ji apyēé ebwó ábeé cho né mbe ushu wuú.

²⁷ Ne nana ndé genó eyigé esé dékágé do ebwó ewóme nnó dépyēgé ne Eṣowá apyēé esé delu cho? Yé genó gepó, néndé mamferé muú né efwyale apófó gétúgé galógáló ayi ji apyēé, elé gétúgé áfyēé metǎó ne Kras Jisós. ²⁸ Ndere

elúmbò, dékaá nnó muú abeé cho né mbe ushu Esòwò gétúgè áfyéé metáó ne Jisàs, epófó gétúgè ábélege ebe. ²⁹ Waá nnó, Esòwò alu lé ayi bóó Jus ebwó ebwó? Nnó ji apó fí ntó Esòwò ayi bóó abi alá pó bóó Jus? Wáwálé alu. ³⁰ Te mbaá Esòwò alu ama, ji apye nye bóó ábeé cho né mbe ushu wuú mbògè áfyége metáó ne Jisàs. Yé asó ebwó nso, yé ásoó ebwó nso wó. ³¹ Ndere elúmbò, élé défyéé metáó ne Jisàs, nnó déjòó nnó ebe efu se yé genó wó? Ngba wó. Ebe elú genó ne débò manógè ewu.

4

Démé mecho ewéna ne gekwenege Nte sé Abraham

¹ Ndere mecho ewéna ewé etome ne mambé cho né mbe ushu Esòwò, ndé galógáló ayi esé dékágé jóó yé nnó ákwólé Abraham gekwenege nte sé ndere akwaá ákelege? ² Mbògè nnó Esòwò abò apyéé ji abe cho né mbe ushu wuú gétúgè utáó ulóúló ebi ji apyéé, mbò ji abò awyaá genó eyigé ji ákágé doó ebwò ewòme. Yémbò ji apó ne genó eyigé ji ákágé doó ebwò ewòme né mbe ushu Esòwò. ³ Asa né mmu ñwe Esòwò nnó, “Abraham áfyéé metáó ne Esòwò, getú eyigémbò Esòwò ase nnó ji alu cho né mbe ushu wuú.” ⁴ Muú apyége utáó achyége ji ñka, eji epófó ndere echyè ewé achyége muú detú. Elú élé genó eyigé ji abòó manse gétúgè utáó ebi ji apyéé. ⁵ Yémbò muú ayi alá líí fí mmye né utáó ulóúló ebi apyéé, ne áfyéé lé metáó ne Esòwò muú awyaá uto mampyéé bóó abi apyéé gabo abe cho né mbe ushu wuú, Esòwò asele nnó muú yímbò alu cho né mbe ushu wuú gébégé áfyéé metáó ne ji. ⁶ Wyémbò ntó ne mfwa David ájòó aké, metáó megómegò eja nnó ne muú ayi Esòwò asele nnó alu cho né mbe ushu wuú, yémbò épó fí élé gétúgè utáó ulóúló ebi ji apyéé. ⁷ Ajóó aké, “Metáó megómegò ebeé ne bóó abi Esòwò ájinte gabo ayi ebwó ápyéé, ne ábyaa ji. ⁸ Metáó megómegò ebeé ne muú ayi Esòwò asele nnó apyéé fí gabo wó.”

⁹ Ndere elúmbò, nnó metáó megómegò ewéna elú lé ne bóó abi ásoó ebwó nso ebwó ebwó, waá elú ntó ne abi alá ásoó ebwó nso wó? Esé déjógé me nnó Abraham áfyége metáó Esòwò ase nnó ji alu cho né mbe ushu wuú. ¹⁰ Ndé gébé mecho ewéna epyé? Gemégé nnó aso nya Abraham nso, waá gébégé ásoó me ji nso? Elé gemége nnó aso ji nso, epófó gébégé ásoó me ji nso. ¹¹ Nso ayi ásoó Abraham alu élé gelo eyi gelere nnó Esòwò abò me mbe ase nnó Abraham alu cho ndere afyéé metáó ne ji gemége nnó ásoó ji nso. Epyémbò nnó Abraham abe nte bóó ako abi áfyéé metáó ne Esòwò ayi alá ásoó ebwó nso wó. Ndere elúmbò, Esòwò asele ntó ebwó nnó alu cho né mbe ushu wuú. ¹² Ne Abraham alu ntó gekwenege nte bóó abi alá ásoó ebwó nso jiji wó, yémbò áfyéé ntó metáó ne Esòwò wyé ndere gekwenege nte se Abraham afyéé gemégé nnó aso ji nso.

¹³ Esòwò anyé nya meno ne Abraham ne upyáne bíí, nnó mme yina abéé nye awu bwó. Menomenyéé ewéna épófó gétúgè Abraham apyéé genó eyigé ebe ejóó, élé gétúgè Abraham áfyéé metáó ne Esòwò, ne ji asele nnó Abraham alu cho. ¹⁴ Mbògè ebeé nnó genó eyigé Esòwò anyéméno, achyégé lé mbaá bóó abi ábélege ebe, mbò metáó mamfyé ne Esòwò épó yé ne nsa, ne menomenyéé Esòwò elú lé detú. ¹⁵ Gétúgè genó eyigé ebe ejóó Esòwò alerege metáó usóó wuú mbaá bóó abi alá ákwòlege ewú. Ne mbògè ebe ela epó, muú ntó ákwene fí ebe.

¹⁶ Ndere elúmbò, genó eyigé Esòwò anyéméno nnó apyéé, gekene ne metáó mamfyéé ne ji. Ge mbò ne elú nnó, genó eyigémbò gepyé gétúgè Esòwò alome melu. Ne ji alerege ulóó melu mbaá baá Abraham ako. Ne baá Abraham apó fí bóó abi ábélege ebe ewú ewú, álu ntó bóó abi áfyéé metáó ne Esòwò ndere Abraham abò afyéé nya. Gé mbò ne elú néndé Abraham alu nte mbaá esé ako abi défyéé metáó ne Esòwò. ¹⁷ Ne elú wyé ndere ásame né mmu ñwe Esòwò nnó,

“Me mpye nnó wá ðbe nte gejamégé bóó né gejamégé maló.” Ne Abraham alu nte se esé ako né mbe ushu Esówá, muú yi Abraham áfyéé metóó ne ji. Esówá muú apyéé bóó ákwilege né negbo, ajógé genó eyi gepó gela gepó gelu.

¹⁸ Esówá ájógé mbo, Abraham akamé, ne anéré metóó nnó genó eyigé Esówá anyémeno, gepyé nye, yé élé elú eké epófó kókoge nnó genó yimbo gepyé. Ne Abraham alu nte gejamégé bóó né gejamégé maló wye ndere Esówá ajóó nnó, “Úpyáne byéé ubeé nye gejamegejame eké ambe né mfaánebuú.” ¹⁹ Ne Esówá ájógé mbo Abraham abóó fó gepwa mamfyé metóó ne ji wó, yé élé ji akaá nnó ákage byé se maá gétúgé ákwóné usáá anme uta, ne mendée wuú Sara ntó alu menkwa mendée. ²⁰ Abraham alyáá fó mamfyé metóó ne Esówá wó, ne apó ne dembyó né genó eyigé Esówá anyémeno nnó apyéé. Yémbó metóó ewé ji áfyéé ne Esówá etóó wye toógé ne aféége Esówá, ²¹ néndé ji akaá charéné nnó Esówá apyéé nye wye genó eyigé ji anyémeno nnó apyéé. ²² Gé ula bi Esówá asele nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuú, gébége ji áfyéé metóó ne ji. ²³ Mekomejóó yina ayi ásame né mmu nwe Esówá nnó, “Esówá ase nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuú”, ása fó lé mampóó Abraham jimbii wó, ²⁴ ása ntó mampóó esé abi Esówá apyéé nye nnó débe cho né mbe ushu wuú mbógé défyéé metóó ne ji muú apyéé Ata sé Jisós akwilé né negbo. ²⁵ Esówá achyéé ji nnó agbo gétúgé gabo sé ne apyéé ji akwilé né negbo nnó apyéé esé débe cho né mbe ushu wuú.

5

Esé déwyaá nesá ne necháchó gétúgé Esówá apyéé esé delú cho né mbe ushu wuú

¹ Te mbaá Esówá apyéé esé detene cho né mbe ushu wuú gébége défyéé metóó ne Jisós, esé delú nesá ne ji gétúgé genó eyigé Ata sé Jisós Kras ápyéé. ² Ne gétúgé esé défyéé metóó ne ji, Esówá apyéé esé dége meti ewé ji alerege esé galógáló ayi dégene mbo nana. Ndere elúmbó esé déwyaá metóó megómégó gétúgé déneré metóó nnó débóó nye ntó ngó ayi Esówá awyaá. ³ Genó eyigé fó ntó eyigé esé déwyaá metóó megómégó wyeé gelu nnó, dégene éfwyale yémbó dékaá nnó éfwyale éwémbó épyéé élé nnó esé dékógé metóó. ⁴ Metóó mekogé épyéé esé débéé ne gepó gelógéló. Gepó gelógéló gepyéé esé dénererege metóó nnó Esówá achyeye nye esé genó eyi ji anyémeno. ⁵ Metóó ewé dénererege ne Esówá ébéé fó detu néndé Mendoó Ukpea épyéé gejegé Esówá gegbeé esé né matóó. Ne Mendoó Ukpea éwémbó élé échye ewé Esówá achyéé esé.

⁶ Néndé né gébé eyigé esé déla dékágé póó fó gemege esé, Kras achwó wye né gébé eyigémbó eyigé Esówá abó ajyaá, agbo mampóó esé bóó abó. ⁷ Ejwerege ne muú akame nnó agboó gétúgé muú ayi alu cho né mbe ushu Esówá, yé élé muú ayifo ákagé kame mamgbo gétúgé muú ayi awyaá gepó gelógéló. ⁸ Yémbó Esówá alere nnó ji abó gejeé ne esé, néndé yé né gébé eyigé esé delu dépyéé eyéé gabo, Kras agbo gétúgé sé. ⁹ Esówá ake ne manoó Jisós mampye esé débe nana cho né mbe ushu wuú. Genó eyi gepwóó amu gelu nnó Esówá akene nye ne Jisós áfere esé né metóó usóó wuú. ¹⁰ Esé debó delú bóó máwámé Esówá, yémbó gétúgé negbone maá wuú, ji apyéé esé dényéé nesá ne ji. Ne te mbaá esé dényéé nana nesá ne Esówá genó eyi gepwóó amu gelu nnó, aferege nye wye esé né éfwyale gabo gétúgé Kras muú alu mebe. ¹¹ Ebyéé fó mbo wó, esé déwyaá ntó metóó megómégó ne Esówá gétúgé genó eyigé Ata Jisós Kras apyéé. Ji apyéé esé dema dényéé nesá ne Esówá.

Adam achwó ne negbo, Kras achwó ne gerwá

¹² Gabo achwó fa mme gétúgé muú ama. Ne gabo achwó ne negbo. Gétúgé gabo, negbo nesane mbaá meko néndé yéndémuú apyéé gabo. ¹³ Gemege nnó

Ɛsɔwɔ achyɛ́ ɛbe mbaá Mosis, bɔ́ ɔ́pyɛ́ me gabo, yɛ́mbɔ, Ɛsɔwɔ áse fɔ́ nnɔ́ bɔ́ ɔ́pyɛ́ gabo wɔ́ néndé abɔ́ alu dafyɛ́ ɛbe. ¹⁴ Yɛ́mbɔ ɔ́lɔ́ né gɛ́bégé Adam ɔ́kwɔ́né ɛyígé Mosis, bɔ́ ɔ́ko ágbɔ́ yé ɛbe lé bɔ́ ɔ́bi alá ɔ́pyɛ́ gabo ɛké ayi Adam wɔ́. Mmyɛ́ ké ɛbwɔ́ áshya fɔ́ manwú ne genó ɛyi Ɛsɔwɔ́ ajɔ́ wɔ́. Né mati ayifɔ́ Adam afu muú ayi achwɔ́ nyɛ. ¹⁵ Yɛ́mbɔ ɛchye ɛwé Ɛsɔwɔ́ achyɛ́ge bɔ́ detu ɛpɔ́fɔ́ ɛké gabo ayi Adam apyɛ́. Wáwálé elú nnɔ́ gejamégé bɔ́ ágbɔ́ gétúgɛ́ gabo ayi muú yimbɔ́ ama apyɛ́, yɛ́mbɔ galógálɔ́ ayi Ɛsɔwɔ́ alerege aja kpaá apwɔ́ amu. Ne wyɛmbɔ́ ntó ne ɛchye ɛwé ji achyɛ́gé gejamégé bɔ́ detu gétúgɛ́ galógálɔ́ ayi muú yimbɔ́ ama alerege ɛjame dɔ́. Ne muú yimbɔ́ elé Jisɔs Kras. ¹⁶ Ɛchye ɛwé Ɛsɔwɔ́ achyɛ́gé bɔ́ detu elú cha ne gabo ayi muú ama apyɛ́. Ne gétúgɛ́ gabo yina, Ɛsɔwɔ́ asɔ́ mpa nnɔ́ bɔ́ ɔ́ko ákwe. Yɛ́mbɔ yé elé gabo ayi ɛsé dépyɛ́ ɛ́ ajame dɔ́, Ɛsɔwɔ́ apyɛ́ ɛ́ ɛ́ délu cho né mbe ushu wú gétúgɛ́ galógálɔ́ ayi muú ama aleré. ¹⁷ Elú wáwálé nnɔ́ gétúgɛ́ gabo ayi muú ama Adam apyɛ́, bɔ́ ɔ́ko ágbɔ́. Yɛ́mbɔ genó ɛyi gepyɛ́ gétúgɛ́ genó ɛyi muú ama, Jisɔs Kras apyɛ́ ɛ́ gelɔ́ kpaá gepwɔ́ yéndégenó. Ne gelu nnɔ́ Ɛsɔwɔ́ alerege nyɛ gejamégé galógálɔ́ mbaá bɔ́ ne apyɛ́ nyɛ ɛbwɔ́ átene cho né mbe ushu wú. Ne bɔ́ bimbɔ́ ako ábɛ́ nyɛ né genwá ɛyi gepwɔ́ amu.

¹⁸ Wye ndere gabo ayi Adam apyɛ́, apyɛ́ bɔ́ ɔ́ko ákwene mpa, mbɔ́ntó ne galógálɔ́ ayi Jisɔs Kras aleré, apyɛ́ Ɛsɔwɔ́ agaré bɔ́ nnɔ́ ákwe mpa wɔ́ achyɛ́ ɛbwɔ́ genwá ɛyi gélagé byé. ¹⁹ Néndé ndere muú ama alá awu ne Ɛsɔwɔ́ wɔ́ apyɛ́ gejamégé bɔ́ alá bɔ́ ɔ́bi ɔ́pyɛ́ gabo, mbɔ́ntó ne gétúgɛ́ muú ama yi áwuú ne Ɛsɔwɔ́, Ɛsɔwɔ́ apyɛ́ nyɛ gejamégé bɔ́ aláá cho né mbe ushu wú.

²⁰ Ɛbe epye gabo ama aja lé dɔ́. Yɛ́mbɔ yéndé mbaá ayi gabo ajame dɔ́, Ɛsɔwɔ́ ntó alerege wye galógálɔ́ wú gejaméjame. ²¹ Ɛpyɛmbɔ, nnɔ́ ndere gabo awyaá uto ɛbi achwɔ́ ne negbo, galógálɔ́ ayi Ɛsɔwɔ́ alerege apyɛ́ nnɔ́ bɔ́ ábɛ́ cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ́ abɔ́ genwá ɛyi gélagé byé gétúgɛ́ genó ɛyígé Jisɔs Kras Ata sé apyɛ́.

6

Bɔ́ ɔ́bi áchome mmyɛ́ ne Kras áwyaá genwá

¹ Ɛsé déjógé mbɔ́ nnɔ́ yé né mechɔ́ ɛwéna ɛwé mengaré mbɔ́ ɛnyú. Nnɔ́ déjyɛ́ge wyé ɛ́ mbe mampyɛ́ge gabo nnɔ́ Ɛsɔwɔ́ alerege ɛ́ galógálɔ́ wú gejaméjame? ² Cha oo! dékágé pye fɔ́ mbɔ́. Né mechɔ́ gabo, ɛ́ dégboɔ́ me debye ne ji. Ɛpyɛ́mbɔ nnɔ́ ne démma déjyɛ́ wye mbe mampyɛ́ge gabo?

³ Ɛnyú dékaá nnɔ́ áwyaá ɛ́ ɛ́ ako manaá Ɛsɔwɔ́ nnɔ́ décho mmyɛ́ ne Kras Jisɔs. Manaá ami áwyaá mbɔ́ ɛ́ maléré nnɔ́ ɛ́ ɛ́ ntó dégbo ulua ne ji. ⁴ Ndere elúmbɔ́, ání ɛ́ ɛ́ ulua ne Kras gébégé áwyaá ɛ́ manaá Ɛsɔwɔ́ ami maléré nnɔ́ ɛ́ dégbo ulua ne ji. Ɛpyɛ́mbɔ nnɔ́ ndere Nte se Ɛsɔwɔ́ asele uto bí apyɛ́ Jisɔs Kras akwilé né negbo ɛ́ ntó debe ne genwá ɛyi gekɛ. ⁵ Néndé, te mbaá ɛ́ déchomé mmyɛ́ ne ji né gefage negbo ɛ́nɛ́ne na, elú wáwálé nnɔ́ ɛ́ ntó déchome nyɛ mmyɛ́ ne ji dékwilé né negbo ndere ji akwilé.

⁶ Dékaá nnɔ́ Ɛsɔwɔ́ awɔ́ gekwenege gepɔ́ sé né mfaá gekwa ne Kras. Ji apyɛ́mbɔ nnɔ́ ácho gekwenege gepɔ́ ɛyimbɔ́ ɛyi gebɔ́ gepyɛ́ ɛ́ dépyɛ́ gabo nnɔ́ débɛ́ge se áfwɛ mbaá gabo. ⁷ Néndé, muú agbogé, atane né defwɛre gabo.

⁸ Ne te mbaá ɛ́ dégboɔ́ ulua ne Kras, dékamé nnɔ́ dényɛ nyɛ genwá ne ji. ⁹ Ɛ́ ɛ́ dékaá nnɔ́ Kras akwilé né negbo, ndere elúmbɔ́, ji amagé gbo sé, ne negbo ntó nepɔ́ sé ne uto né genwá jí. ¹⁰ Negbo ɛ́nɛ́ne ji agboɔ́, agbo damáa abyɛ́ ne gabo. Ne genwá ɛyígé ji awyaá nana alu choncho ne Ɛsɔwɔ́. ¹¹ Mbɔ́ntó ne ɛnyú débɔ́ marseille gemege nyú nnɔ́ dégbo me débye ne gabo, ne nana déwyaá genwá, délu choncho ne Ɛsɔwɔ́ gétúgɛ́ déchomé mmyɛ́ ne Kras Jisɔs.

12 Ndere elúmbò, dékamege sé gabo abò enyú deba né gegbogboge menyammye nyú nnó apye enyú dépyege ubobo unó bi menyammye akelege nnó dépyege. 13 Délyage f3 nnó mmwólé mampye gabo ese uto gepoge menyammye f3 nnó gebe genó eyigé enyú déselé dépyeé nchye. Chyege lé gemege nyú mbaá Esòwò ndere b33 abi ji áfere ebwá né negbo nnó ákpe né genwá. Chyege yéndé gepoge menyammye nyú mbaá Esòwò nnó dépyege élé unó bi ulú cho. 14 Néndé gabo apó sé ne uto né genwáge enyú gétúgé nnó dépó sé né amu ebe, déla lé né amu galógál3 ayi Esòwò álerege.

Esé delú mampyege wye unó bi ulú cho

15 Ndé genó esé deb33 mampyege yé? Nnó esé dépyege wye gabo élé déla depó sé né amu ebe, délaá né amu galógál3 ayi Esòwò alerege? Cha oo. 16 Dékaá f3 nnó déchyege gemege nyú mbaá muú nnó déwúgé lé ne ji ndere áfwe, delú mb33 lé áfwe mbaá muú yimb33 w3? Enyú débégé f3 áfwe manwúgé ne gabo, áchw33 enyú ne negbo. Débégé áfwe manwúgé ne Esòw33 ji apyeé enyú débéé cho né mbé ushu wuú. 17 Yémb33 matame mabe ne Esòw33 néndé nya mbembe enyú déb33 delu áfwe mbaá gabo, nana enyú délé wúgé ne mat33 nyú mako wáwálé ayi áleré enyú. 18 Esòw33 aferé enyú né uto gabo ne nana déla áfwe mbaá Esòw33 mampyege lé genó eyi gelú cho. 19 G33gé me nj33 mecho ewéna ndere akwaá áj33gé, néndé unó ujwerege enyú mankaá. Wye ndere nya mbembe enyú déchyé up33 menyammye nyú délaá áfwe mampyege gekwekwe gep33 ne nchye gejamégejamé, mb33ntó ne nana déb333 manchyeé menyammye nyú meko mbaá Esòw33 ndere áfwe mampyege unó bi ulú cho nnó debe b33 ukpea.

20 Gébége enyú deb33 delu áfwe mbaá gabo, enyú deb33 deb333 yé gébé mampyege unó bi ulú cho. 21 Ndé nsa ayi enyú déb33 déb333 né ubobo unó bi enyú deb33 dépyeé né gébé eyigémb33, ebi nana upyeé nnó mekpo un33 egbare enyú? Nsa ayi muú ab333 kwyakwya né un33 bina élé negbo. 22 Yémb33 nana Esòw33 afere enyú né gabo. Enyú dela lé áfwe mbaá Esòw33, ne nsa ayi déb333 wyeé alu nnó enyú débéé b33 ukpea ne kwyakwya enyú déb333 ntó genwá eyi gélágé byé, 23 néndé nsa ayi muú ab333 gétúgé apyeé gabo élé negbo. Yémb33 ehyé ewé Esòw33 ahyege detu gétúgé déchome mmye ne Ata se Kras Jis33s élé genwá eyi gélágé byé.

7

B33 Kras ap33 sé né amu ebe Mosis

1 Me nj33gé mecho ewéna ne enyú abi dékaá me ebe. Anme ba, enyú ako dékaá me ebe. Nnó dékaá f3 nnó ebe egbarege muú élé gébége ji abege mebe w3? 2 Dékágé méé mecho ewéna ne mendéé men33. Ebe egarege nnó mendéé men33 ab33 mambe wye ne men33 wuú né gébé eyigé men33 wuú abéé mebe. Ne mb33gé men33 wuú agb33gé ebe ewé echomé ji ne men33 wuú elyage ji ala mmyemmye jí. 3 Ndere elúmb33, mb33gé men33 wuú alu mebe ne alyáá ajyeé bele ne men33 ayicha, áj33gé nnó akwe ul33. Yémb33 mb33gé men33 wuú agb33gé, ebe emage gbaré sé ji ne abagé men33 ayicha áj33gé f3 nnó akwe ul33. 4 Anme ba, wymb333 ntó ne epyeé ne enyú. Né mecho ebe enyú dégbo me débye ne ewú néndé enyú delú up33 menyammye Kras. Ne nana enyú delú b33 muú ayi akwilé né negbo, nnó délerege ul33 melu gétúgé dépyeé ut33 mbaá Esòw33. 5 Gébége esé delú dépyeé un33 ndere gekwenege gep33 sé gékélégé, ebe ebw33yé mmwólé mampyege gabo emmyeé amu ne menyammye sé nnó dépyege ubobo un33 bi uchw33 esé ne negbo. 6 Ne nana Esòw33 afere esé né amu ebe, néndé dégbo me débye ne ebe, genó eyi gégbaré esé eké b333 den33. Epyembo

nnó, dépyege sé utós Εσωω ndere ásame né gekwenege εβε, dépyege elé né meti meke ndere Mendoó Ukpea epogé esé nnó dépyege.

Εβε Εσωω ελεγε nnó esé dépyé gabo

⁷ Déjógé mbo nnó yé? Nnó εβε εwu ambóó elú lé gabo? Cha oo. Yémbó wáwálé alu nnó εβε ne epyé me nkaá genó eyigé ákuú nnó gabo. Mbógé εβε, εβέ danjóó nnó, “Ófyege fó amé né genógé muú yicha,” mbo me mbo nkágé fó ndere afyéé amé né genógé muú yicha. ⁸ Yémbó elé gétúgé εβε ewéna ne gabo age ne meti abwéé me yéndé gepó eyigé nfyéé amé né unó bó né yéndé meti ne mmwólé mampyege ufóúfóó uboubo unó. Εβε εβέ dampó, mbo gabo alu elé gegboghoge genó. ⁹ Me mbo mpó me ne efwyale gébégé nla nlú danjáá genó eyigé εβε ekelege nnó pye. Yémbó gébégé nkaá genó eyigé εβε ekelege nnó me mpye nla muú ayi apyéé gabo. ¹⁰ Ndere elúmbó, me mgbo. Εσωω achyéé εβε nnó bóó abó geηwá, yémbó εchwá me lé ne negbo, ¹¹ néndé gabo age meti né εβε abwólé me, ne awá me.

¹² Ndere elúmbó, εβε εwu ambóó elé ukpea ne yéndégenó eyigé εwu egarege gelú cho ne gelóme. ¹³ Nnó genó gelógéló gechwó me lé ne negbo? Cha oo! Elé gabo ne abó akéne ne genó gelógéló achwó me ne negbo. Epyeεmbo nnó dékaá gefoge genó eyigé gabo alu. Ndere elúmbó, εβε epye esé dékaá nnó gabo abó kpaá apwó amu.

Bóó Kras dwyd ummye mmummu

¹⁴ Esé dékaá nnó εβε elú genó gelógéló néndé etané mbaá mendoó Εσωω. Yémbó me nlú lé mekwaá. Me nlá eké mefwε mbaá gabo. ¹⁵ Me nkágé fó genó eyigé me mpyeé néndé genó eyigé me nkelege mampye geji fó wó me mpyeé wó. Yémbó eyigé me mpaá geji ne me mpyeé. ¹⁶ Nana mbógé me nké mpyeé elé genó eyi me nla nkelege, ebyennó nkamé nnó εβε εlóme. ¹⁷ Ndere elúmbó, epófó me mbóó ne mpye genó eyigémbó elé gabo ayi alú me né mmye ne apye geji. ¹⁸ Nkaá nnó yé genó gelógéló eyi getanege né metóó wa gepó, mmye ké né gekwenege gepó ya. Me nwyaá metóó mampye genó gelógéló yémbó nkágé pye fó geji. ¹⁹ Galógáló ayi me nkelege mampye, mpye fó ji yémbó me mpyeé gabo ayi me nla nkelege fó mampye. ²⁰ Ne mbógé me mpyeé elé genó eyi me nlá nkélege fó mampye ebyennó me fó wó mpye geji wó, elé gabo ayi alu me mmye ne apyéé geji.

²¹ Ndere elúmbó, nge nnó ela me eké εβε fó, nnó yéndégébé nké nkelege mampye genó eyi gélú cho, gabo akwó me ushu. ²² Né mmu metóó wa, me ngboó mampyegeé elé genó eyi εβε Εσωω εjóó. ²³ Yémbó nkaá nana nnó εβε ewé εgbare menyammye wa elu cha ne εβε ewé εgbare metóó wa. Ne εβε ewémbó ewé εgbare menyammye wa elé gegboghoge gepó ya. Emmyéé ne εβε Εσωω ewé me mgboó ne εwú. Elé εwú ne etene me nnó mmpyege gabo. Ndere elúmbó me nla eké mefwε mbaá gegboghoge gepó ya. ²⁴ Εη, meshwε apyéé me ne geme ya. Ndé muú ákágé fere mbo nye me né menyammye yina ayi átene me né negbo? ²⁵ Ntamege Nte sé Εσωω néndé elé ji mbii ne ákágé fere me né negbo eniné na gétúgé genó eyigé Jisós Kras Ata sé apyéé.

Ndere elúmbó, né metóó wa elu me nnó mpyege genó eyigé εβε Εσωω ekelege. Yémbó gekwenege gepó ya gekélege elé nnó me mpyege genó eyi getené me né gabo.

1 Nana bɔɔ abi áchomé mmye ne Kras Jisɔs ákwene fɔ mpa ɛsɔwɔ, 2 néndé gétúgɛ me nchome mmye ne Kras Jisɔs uto bi Mendoó Ukpea ɛshyɛge, ufere me né uto gabo ne uto negbo nnó mbé mebe. 3 Ebe ékágé fere fɔ ɛsɛ né uto gabo néndé ɛsɛ depɔ ne ɛshyɛ mambele ɛwú. Yémbɔ ɛsɔwɔ abelɛ umɛɛ mamfere ɛsɛ né uto gabo. Atɔ Maá wúu fa mme ne menyammye ne gepɔ wye eké awese ne ji afu ɛsɛ bɔɔ abi dépyɛé gabo. Ne achyɛé Maá wúu yina ndere gepɛ nnó anere ne gabo ayi ɛsɛ dépyɛé. 4 ɛsɔwɔ apyɛmbɔ nnó, ɛsɛ abi dela dépyɛé fɔ unó ndere gekwenege gepɔ sé gekɛlege, dépyɛé lé ndere Mendoó Ukpea ɛshyɛgɛ ɛsɛ uto, dépyɛge unó bi úlú cho ndere ebe ɛkɛlege nnó dépyɛgɛ. 5 Bɔɔ abi apyɛé unó ndere gekwenege gepɔ bɔwɔ gekɛlege, anerege matɔɔ bɔwɔ né mbaá unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege. Yémbɔ bɔɔ abi apyɛé unó ndere Mendoó Ukpea ɛkɛlege, anere matɔɔ mampyɛgɛ lé unó bi Mendoó Ukpea ɛkɛlege. 6 Mampyɛge unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege achɔwɔ ne negbo. Yémbɔ mampyɛge unó bi Mendoó Ukpea ɛkɛlege achɔwɔ ne genwá eyi gélagé byé ne neso. 7 Bɔɔ abi apyɛé unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege átenege ukɔɔ ne ɛsɔwɔ, ebɔwɔ ábélégé fɔ ebe ɛsɔwɔ. Ne wáwálé alu nnó ebɔwɔ ákágé bele yé ɛwú. 8 ɛwéna ɛleré nnó bɔɔ abi apyɛ lé unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege, ákágé pye fɔ metɔɔ ego ɛsɔwɔ.

9 Yémbɔ ɛnyú dépyɛé fɔ unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege. Dépyɛé lé unó bi Mendoó Ukpea ɛkɛlege, te ndere Mendoó ɛsɔwɔ elú ɛnyú né mmye. Ne yéndémuu ayi alá pɔ ne Mendoó Kras né mmye apɔ fɔ muú Kras. 10 Yémbɔ, Kras abege ne nyu, yé élé menyammye nyú agboó nyɛ gétúgɛ gabo ayi dépyɛé, mandoó nyú ábɛé abe gétúgɛ ɛsɔwɔ apyɛé ɛnyú délú cho né mbe ushu wúu. 11 Mbɔgɛ Mendoó ɛsɔwɔ muú apyɛ Jisɔs akwilé né negbo elú ɛnyú mmye, ji muú apyɛé Kras Jisɔs ákwilé né negbo achyɛgɛ nyɛ ntó menyammye nyú ayi ágboó genwá né uto mandoó wúu ɛwé elú ɛnyú né mmye.

12 Ndere elúmbɔ, aɲme ba, ɛsɛ déwyaá genó eyigé débɔɔ mampye. Yémbɔ gepɔ fɔ nnó dépyɛgɛ unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege nnó dépyɛgɛ, 13 néndé mbɔgɛ ɛnyú deké dépyɛé unó bi gekwenege gepɔ gekɛlege nnó dépyɛge, ɛnyú dégbóo nyɛ. Yémbɔ Mendoó ɛsɔwɔ ɛpyɛge ɛnyú délyagɛ ubobo unó bi menyammye akɛlege kanƙa, débɔɔ genwá eyi gela gebyɛé. 14 Bɔɔ ako abi Mendoó ɛsɔwɔ ɛlerege ebɔwɔ genó eyigé abɔɔ mampye ne alu baá ɛsɔwɔ, 15 néndé Mendoó ɛwé ɛsɔwɔ achyɛé ɛnyú, ɛpyɛé fɔ nnó ɛnyú débɛ áfwe, dema defɔge ɛfɔ. Mendoó ɛwémbɔ ɛpyɛé lé nnó ɛnyú debɛ baá ɛsɔwɔ. Mendoó ɛwémbɔ ne ɛpyɛé nnó ɛsɛ dékuú ɛsɔwɔ nnó, “Nte! Nte!” 16 Mendoó ɛsɔwɔ chóncho ne mandoó sé ágarege nnó ɛsɛ delú baá ɛsɔwɔ. 17 Te mbaá ɛsɛ delú baá ɛsɔwɔ, ɛsɛ dényɛé nyɛ yéndégenó eyigé ji anyémeno ntó achyɛgɛ bɔɔ bií. Ne yéndégenó eyigé ɛsɔwɔ ábɛlege mbaá Kras, ɛsɛ déchome nyɛ mbwa ne ji mambɔ ubi, néndé mbɔgɛ ɛsɛ ntó dégene ɛfwyale ndere ji, débɔɔ nyɛ ntó gefɔge ɲgɔ ayi ji abɔɔ nyɛ.

Ngɔ ayi bɔɔ ɛsɔwɔ dbɔɔ nyɛ mesɔ gébé

18 Mfere nnó ɛfwyale ɛwé ɛsɛ dégene mbɔ nana, dékágé mɛɛ fɔ ɛwú ne ɲgɔ ayi ɛsɔwɔ alerege nyɛ ɛsɛ, 19 néndé yéndégenó eyigé ɛsɔwɔ akwyɛé geshyage gegilɛ mange bií ebi ɛsɔwɔ apyɛé bɔɔ ákaá gefɔɔ eyigé baá bií alu. 20 ɛsɔwɔ apyɛ unó uko ebi ji akwyɛé uchɔge, ɛpɔfɔ nnó ubi ambɔɔ ne ukele nnó ebe mbɔ, élé ɛsɔwɔ muú akwyɛé ubi ne apyɛé nnó ebe mbɔ. Apyɛ mbɔ ne umɛɛ nnó, 21 unó uko ebi ji akwyɛé, ji aferege nyɛ ubi né amu unó bi uchɔɔ ubi. Ne ula nyɛ mmyemmye bɔwɔ né gefɔɔ eyi gepwɔɔ amu wye ndere baá ɛsɔwɔ alaá nyɛ. 22 ɛsɛ dékaá nnó kpaa te fina unó bi ɛsɔwɔ akwyɛé uko ukpeé gétúgɛ ubale ebi ubi uwúu wye ndere mendée awúu ubale nebyɛé. 23 ɛpɔfɔ unó bi ɛsɔwɔ

akwyeé ubiubi ne ukpeé gétúgέ ubale ebi ubi uwuú. Yé esé ntó abi Esòwò achyεé Mendoó Ukpea ndere genó eyi ji abòó mbe achyεé, dékpeé ntó né mmu matòó sé ndere dégilé bií ebi Esòwò agarege nye gbògòno nnó esé delú baá bií, awené gemége sé, afere menyammye sé meko né efwyale. ²⁴Néndé elé gétúgέ déneré metòó ne Esòwò ne ji afere esé né efwyale gabo. Yémbò mbògέ nnó esé debó me genó eyigé déneré metòó wyeé, mbò metòó ewé esé déneré mbò, abò akuú sé nnó metòó menerege. Ndé muú sé ayi anerege metòó mangε genó eyigé ji agene me? ²⁵Yémbò mbògέ dénererege metòó mangε genó eyigé dela delú danje, dékógé metòó dégilé mangε geji.

²⁶Ndere dégilé, mbòntó ne Mendoó Ukpea epogé esé né mbaá genó eyigé esé dela depò ne eshye mampye. Esé dékágé fò ndere débòó manemmye, yémbò elé Mendoó Ukpea ne enene mmye gétúgέ sé mbaá Esòwò, ekpeé ne uchu mejòó ebi mekwaá alá ákágé jóó. ²⁷Esòwò muú akágé genó eyi gelú né matòó akwaá, akágé genó eyi gelu Mendoó Ukpea né metòó néndé Mendoó Ukpea enene mmye gétúgέ bòó Esòwò ako ndere Esòwò akelege.

²⁸Ne esé dékaá nnó yéndégenó eyi gepyeé, gepye utòó ulua manchwó ne galógáló mbaá bòó abi ábòó gejeé ne Esòwò, ebwó abi ji akuú nnó ápyεgέ genó eyigé ji akelege. ²⁹Bòó abi Esòwò abò me mbe akaá nnó ábεé nye abii ebwó ntó ne ji abòó me mbe ajya te gachii nnó ábε eké Maá wuú. Apye mbò nnó Maá wuú abe Maá mbe mbaá gejamégé ate anme. ³⁰Ne bòó abi ji abòó me mbe ajyaa, ebwó ne ji akuú nnó abe bòó bií. Bòó abi ji akuú, ebwó ntó ne ji apye nnó átene cho né mbe ushu wuú. Ne bòó abi ji apyεé átene cho né mbe ushu wuú, ebwó ntó ne ji apyεé nnó ábòó ηgò.

Esòwò abòó gejeé ne bòó gétúgέ Kras

³¹Ndé genó cha esé dékágé shuú né mechò ewéna? Mbògέ Esòwò abege ne esé, ndé muú akágé pwa esé? ³²Esòwò agbaré fò Maá wuú nnó achwògέ wó, yémbò achyεé ji nnó achwó agbo gétúgέ esé ako. Te ndere ji achyεé esé maá wuú, elú wáwálé nnó achyεgέ nye esé yéndégenó eyi dékelege nnó débε gefòó eyi ji akelege nnó débε. ³³Ndé muú akágé shulé ndo mbaá bòó abi Esòwò ájyaa nnó abe abii? Yé muú apó, néndé elé Esòwò jimbo ne apyεé ebwó átene cho né mbe ushu wuú. ³⁴Ne ndé muú yé akágé garé nnó esé dékwe mpa? Yé muú fò apó, elé Kras Jisòs ne agboó gétúgέ sé Esòwò apye ji akwilé né negbo, ajwólé né mmú enógé né egbe ebwónye Esòwò anenemmye gétúgέ sé. ³⁵Genógé fò gepò eyi gékágé kare esé ne gejeé eyigé Kras abòó ne esé? Nnó elé efwyale, waá ubalé, mammye ayi bòó ámmyeé amu ne esé, waá mesa ayi déjwòlege. Mandée ayi álií esé, waá manòó negbo ami dégene waá efwyale ewé etene esé né negbo? ³⁶Elú wye ndere ásámé né mmu ηwe Esòwò nnó, “Gétúgέ enyú esé dégene manòó negbo yéndégébé, ne ásele esé eké magòηme ayi ábele manwa.” ³⁷Ngba, yé elé unó bina upyεé esé, esé démmye me depwò né uto Kras muú abòó gejeé ne esé. ³⁸Nkaá chanéné nnó yé genó gekage kare fò esé ne Kras, yé ebelé negbo, yé genwá, yé makiénné Esòwò, yé álo nchye, yé unó bi upye mbò nana, yé ebi upye nye meso gébé, yé álo áto áto, ³⁹yé ebele unó bi ulú te mfaánebuú, yé ebi ulú melò áwú bòó, yé genó gefò né unó bi Esòwò ákwyeé eyi gekágé kare esé né gejeege Ata se Kras Jisòs nnó Esòwò abògέ fò gejeé ne esé gétúgέ Ata se Jisòs gepò.

9

Esòwò ajyaa bòó bií

¹Me njógé wáwálé ndere muú ayi áchomé mmye ne Kras mbyógé fò gebyò. Mendoó Ukpea pyεé me nkaá né metòó wa nnó genó eyigé njógé gelú wáwálé

nnó, ² Me nwyá gejamégé mesome ne ubalé ebi ula ubyeyé né metóó wa, ³ gétúgégé bọ́ ba. Ebo ebe yé nnó mfaánebuú abọ́ ashulé lé me mmye, mfa mbwa ne Kras gétúgégé bọ́ ba, ayme ba abi déthane melo ema, mbogé ewémbọ́ ékágé pye ebwó átané né efwyale. ⁴ Ebwó alu bọ́ Isréli. Ebwó ne Esowó áselé nnó ábẹ́ baá bíí. Alaré ebwó ngọ́ wúú. Anyémeno menyéé gejame ne ebwó, achyéé ebwó mabe jíí, alaré ebwó ndere ábọ́ manógé jí, ne ashúú nnó apye nye ebwó gejame unó. ⁵ Ebwó alu upyáne ukwene ante bọ́ Esowó abi áwúú nya ebwó ngọ́. Kras ndere mekwaá alu muú melo bwo. Ji alu Esowó ayi abọ́ yéndégenó, déféé jí te kwyakwya Amen.

⁶ Yémbọ́ epófó nnó Esowó apyeyé fọ́ genó eyi jí anyémeno nnó apyeyé ne bọ́ Isréli wá wáwálé. ⁷ Ne epófó ntó bọ́ ako abi alú upyáne Abraham ne alu bọ́ Esowó. Esowó ajọ́ lé ne Abraham nnó, “Upyáne ebi menyéé meno nnó nchyege nye wá ukene nye lé ne Asek.” ⁸ Ewéna elere nnó epófó bọ́ abi ábyené ebwó ndere akwaá ábyéne baá ne alu bọ́ Esowó. Elé abi akene ne menomenyeyé ewé Esowó anyeyé ne alu baá Abraham wáwálé. ⁹ Ge genó eyigé menomenyeyé ewémbọ́ ejọ́ na, eké, “Wyyé né gébẹ́ eyigé na nyme eníne cha me mmage kere fa, ne Sara abyene nye maá mende.”

¹⁰ Epó fọ́ wye ewéna ewú ewú, Rebeka ntó abyé ufa ne muú ama. Muú yimbo alu nya lé gekwenege nte sé Asek. ¹¹ Gemeye nnó ábyé baá bina apea yé gemeye nnó ebwó apye genó gelágéló yé eyi gebogebo, Esowó akaá me ula bi jí ajyaa bọ́ bíí, epó fọ́ gétúgégé utọ́ ulóúlé ebi bọ́ apyeyé, elu elé ndere jí akúú bọ́ bíí. ¹² Ne jí agaré Rebeka aké, “Maá wye ayi mbe akpane nye defwe mbaá ayi akwólégé jí.” ¹³ Elú wye ndere ásamé né mmu nwe Esowó nnó, “Me mbo gejeé ne Jakób, nkíí fọ́ Esao.”

Esowó apó fọ́ ne anjya

¹⁴ Ewéna déjógé mbo nnó yé? Nnó Esowó apye fọ́ genó eyigé gelu cho? Cha-o. ¹⁵ Esowó ajọ́ nya ne Mosis aké, “Me ngene nye meshwe ne bọ́ abi nkelege mangé meshwe, ne nlerage nye uló melu ne bọ́ abi nkelege manleré.” ¹⁶ Ndere elúmbọ́, Esowó ajyaa fọ́ bọ́ ndere akwaá ákelege wá, yé ebelé gétúgégé genó eyigé ebwó apyeyé. Ji ajyaa bọ́ gétúgégé meshwe ayi jí agene bọ́. ¹⁷ Asá né mmu nwe Esowó nnó Esowó ajọ́ ne Fero aké, “Me mpye wá olu mfwa gétúgégé nkelege nnó nke ne wá nleré uto ba mbaá bọ́ ne nnó, mpye ngọ́ wa ásané né malo mme meko.” ¹⁸ Ndere elúmbọ́, Esowó agene meshwe ne yéndémuú ayi jí akelege ne achyége mekpo meto mbaá yéndémuú ayi jí akelege manchyeyé.

¹⁹ Ndere njọ́ mbo, enyú abifá dégígé nye me déké, “Ebege mbo ula nnó Esowó ámagé shulé bọ́ ndo né mbaá unó bi ebwó apyeyé? Nde muú ákágé tene ukalo ne Esowó nnó apyeyé fọ́ genó eyi jí akelege?” ²⁰ Yémbọ́ wá mekwaá olu waá ayi oshugé Esowó meko? Gejagé meséé eyigé muú akwyeyé gekwilégé fọ́ gegí muú ayi akwyeyé geji nnó, “Ulannó wá akwyeyé me nnó mbe na?” ²¹ Yé ewú ema ebe nnó muú ayi akwyeyé ubi awyaa uto mansé nemé, akwyeyé ujeé meséé upea, abelé gama nnó bíí kpaá ne afyeyé menyeyé wyyéé, abelé eyi fọ́ nnó anyége menyeyé wye yéndé bíí.

²² Gefágé genó eyina ntó ne Esowó apyeyé. Ji abọ́ ake alaré metóó usóó wúú ne bọ́ abi apye gabo ne nnó apye ntó bọ́ akaá uto bíí. Yémbọ́ jí akóó metóó dọ́ ne bọ́ bimbo abi jí alerege nye ebwó metóó usóó wúú. Ebwó bina alu bọ́ abi elú me nno ácháo nye ebwó cháo. ²³ Esowó apyembo ntó gétúgégé jí abọ́ alu manlere gekpekpegé ngọ́ wúú mbaá esé ako abi jí abelé me nnó agene esé meshwe. Esé bina ne délu bọ́ abi jí abọ́ me mbe ajyaa nnó débo ngọ́, ²⁴ yé elé esé abi jí akúú. Epófó wye lé eta bọ́ Jus ebwó ebwó, áku ntó bọ́ abi alá pọ́ bọ́ Jus. ²⁵ Ne elú wye

ndere ji ajóó né mmu ηwe Hosya nnó, “Me nkuú nye bɔ́ɔ abi abɔ́ alá ápó fɔ́ bɔ́ɔ ba, nnó bɔ́ɔ ba, ne bɔ́ɔ abi me mbɔ́ nla mbɔ́ɔ gejeé ne ebwɔ́ wɔ́, nkuú nye ebwɔ́ nnó bɔ́ɔ ba abi gejeé.” ²⁶ Ne wye né mbaá ayi ji abɔ́ ajóó ne ebwɔ́ aké, “Enyú depɔ́ fɔ́ bɔ́ɔ ba, Esɔ́wɔ́ muú alu mebe akuú nye ebwɔ́ nnó baá ba.” ²⁷ Asaya ajóó nya kenké atóó ne bɔ́ɔ Isrɛli aké, “Yé bɔ́ɔ Isrɛli ája ábɛ́ eké gesɔ́ mbalé ebɛ́ mega, élé ukéke bɔ́ɔ né geluage bwɔ́ ne átanegɛ nye né efwyale gabo, ²⁸ néndé Esɔ́wɔ́ asɔ́ɔ nye mpa fa mme wáwá ne dama te kwyakwya.” ²⁹ Elú wye ndere Asaya abɔ́ ajóó ntó aké, “Mbɔ́gɛ́ Esɔ́wɔ́ ayi ábɔ́ɔ utó uko abɛ́ danlyaá esé mbeé upyáne ebifɔ́, mbɔ́ bwɛ́ye esé ntó abɔ́ ánómé, eké melɔ́ Sodom ne melɔ́ Gomɔ́ra.”

Bɔ́ɔ Isrɛli ákámé fɔ́ abya melómélɔ́ wɔ́

³⁰ Déjógɛ́ mbɔ́ nnó né mechɔ́ ewéna yé? Nana déjógɛ́ nnó bɔ́ɔ abi alá pɔ́ bɔ́ɔ Jus, ebwɔ́ abi abɔ́ alá ámmɛ́ fɔ́ mambɛ́ cho né mbɛ́ ushu Esɔ́wɔ́ wɔ́, Esɔ́wɔ́ apɛ́ ebwɔ́ atene cho né mbɛ́ ushu wuú gébégé áfyéé metɔ́ɔ ne ji, ³¹ ewé bɔ́ɔ Isrɛli bɔ́ɔ abɔ́ ámmɛ́ nnó Esɔ́wɔ́ apɛ́ ebwɔ́ ábɛ́ cho né mbɛ́ ushu wuú gétúgɛ́ ábélege ebe, ágɛ́ fɔ́ meti mampɛ́ye yéndégenó eyi ebe ejóó wɔ́. ³² Ulannó ebwɔ́ alá ágɛ́ meti mambɛ́ cho né mbɛ́ ushu Esɔ́wɔ́ wɔ́? Elé gétúgɛ́ ebwɔ́ amɛ́ye mambɛ́ cho ewé alá fyéé fɔ́ metɔ́ɔ ne ji wɔ́. Ebwɔ́ áferé nnó ápyegé utɔ́ ulóuló ákágɛ́ bɛ́é cho. Ndere elúmbɔ́, ebwɔ́ ákparé né mfaá “Ntaá eníne nepɛ́yé bɔ́ɔ ákparege ákwene.” ³³ Elú wye ndere asame né mmu ηwe Esɔ́wɔ́ nnó, “Gɛge me mbelege mbɔ́ ntaá né melɔ́ Sayɔ́n eníne nepɛ́yé nye ebwɔ́ ákparege, etarave ewé epɛ́yé nye bɔ́ɔ ákwene. Yémbɔ́ yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ɔ ne ji akpane fɔ́ mekpɔ́ unɔ́ɔ.”

10

¹ Anɛ́ ba, genó eyigé me nshyage ne metɔ́ɔ wa meko ne mɛ́yemɛ́nɛ́ne ya mbaá Esɔ́wɔ́ gétúgɛ́ bɔ́ɔ ba gelu nnó Esɔ́wɔ́ áferé ebwɔ́ né efwyale gabo. ² Me nkágɛ́ ngaré wáwálé nnó ebwɔ́ akpane gecheyé né depɔ́re Esɔ́wɔ́ yémbɔ́ ebwɔ́ akágɛ́ fɔ́ ndere ebwɔ́ ábɔ́ɔ mampɛ́yege utɔ́ Esɔ́wɔ́. ³ Ebwɔ́ akágɛ́ fɔ́ meti ewé Esɔ́wɔ́ apɛ́yé bɔ́ɔ abɛ́é cho né mbɛ́ ushu wuú ne amɛ́ye élé mankwɛ́ye ewé bwɔ́ meti mambɛ́ cho. Ewéna elɛ́ré nnó ákwólégɛ́ fɔ́ meti ewé Esɔ́wɔ́ apɛ́yé bɔ́ɔ abɛ́é cho. ⁴ Kras anere yéndégenó eyi getome ne ebe nnó, yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ɔ ne ji abɛ́ cho né mbɛ́ ushu Esɔ́wɔ́.

Yé muú fɔ́ apó ayi Esɔ́wɔ́ alá aferege ji né efwyale

⁵ Mosis asa ato ne meti ewe ebe epɛ́ye bɔ́ɔ abɛ́ cho aké, “Yéndémuú ayi ábélege mabe ako abɔ́ɔ genwá.” ⁶ Yémbɔ́ ása né mmu ηwe Esɔ́wɔ́ átoó ne meti ewé Esɔ́wɔ́ apɛ́ye bɔ́ɔ abi áfyéé metɔ́ɔ ne ji ábɛ́é cho aké, wɔ́ áfyegé metɔ́ɔ ne Esɔ́wɔ́ nnó apɛ́ye wɔ́ ábɛ́ cho né mbɛ́ ushu wuú, “Ógígɛ́ fɔ́ né metɔ́ɔ wye nnó, Ndé muú akwómé mbɔ́ nye né mfaánebuú?” (Mɛ́ye ké mampɛ́ye Kras ashulé mme.) ⁷ “Yé mangií nnó, Ndé muú ajyéé mbɔ́ nye né melɔ́ aló?” (Mɛ́ye ké mampɛ́ye Kras akwilé né negbo.) ⁸ Genó eyigé ηwe Esɔ́wɔ́ ajógɛ́ gelu nnó, “Mekomejɔ́ Esɔ́wɔ́ alu kwákwlé ne wɔ́, alu wɔ́ né ubɔ́ meno, alú ntó né mmu metɔ́ɔ wɛ́yé.” Mɛ́ye ké mekomejɔ́ yina ayi agaré ndere bɔ́ɔ áfyéé metɔ́ɔ ne Esɔ́wɔ́, ayi esé dégaré nnó, ⁹ Wɔ́ ógarege ne meno wye nnó, “Jisɔ́s alu Ata,” ne ókamege ne metɔ́ɔ wye nnó Esɔ́wɔ́ apɛ́ye ji akwilé né negbo, ótanegɛ nye né efwyale gabo. ¹⁰ Néndé défyéé lé metɔ́ɔ ne Esɔ́wɔ́ ne débɛ́é cho né mbɛ́ ushu wuú. Ne déshuúge eku ne mano sé ne détanegɛ né efwyale gabo. ¹¹ Asá né ηwe Esɔ́wɔ́ nnó, “Yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ɔ ne ji akpane fɔ́ mekpɔ́ unɔ́ɔ.” ¹² Anɛ́ya apó, ne muú Jus ne muú Grek. Esɔ́wɔ́ awu ama ne alu Ata ebwɔ́ ako. Ji achyegé gejamégɛ́ mejé mbaá bɔ́ɔ ako abi ágíge ji. ¹³ Asá né mmu ηwe Esɔ́wɔ́ nnó,

“Yéndemuú ayi akuú mabɔ Ata nnó áféré ji né efwyale gabo, Ata aférege nye ji atane né efwyale gabo.”

¹⁴ Epyémbɔ nnó ne bɔɔ ákuú muú fɔ nnó apɔɔ ebwɔ mbɔgé alá fyéé metɔɔ ne ji wɔ? Ne apyéé mbɔ nnó ne afyéé metɔɔ ne ji, mbɔgé alá au danwú muú fɔ agaré ebwɔ abya wuu? Ne apyémbɔ nnó ne awu abya yimbɔ mbɔgé muú fɔ alá agaré ebwɔ abya wuu wɔ? ¹⁵ Ne muú apyéé mbɔ nnó ne agaré ebwɔ mbɔgé alá ato ji wɔ? Asá né mmu ηwe Eɔwɔ nnó, “Uka bɔɔ abi áchwɔɔ ne abya melómél ulɔ kpaá upwɔ.” ¹⁶ Yémbɔ bɔɔ ako fɔ wɔ ákamé ne abya melómél yina wɔ, néndé Asaya ajɔɔ aké, “Ata ndé muú akamé ne mekomejɔɔ ayi esé dégaré?” ¹⁷ Ndere elúmbɔ, muú awuú elé abya melómél ayi atome ne Kras, ne afyéé metɔɔ ne ji ne muú awuú abya melómél gébége muú fɔ aké agarege ji.

¹⁸ Yémbɔ gɔgé me ngii ηkwe, Nnó bɔɔ Jus awuú fɔ abya Kras wɔ? Nɔgba, awu, néndé asa né ηwe Eɔwɔ nnó, “Bɔɔ mme meko awú mekomejɔɔ ayi ebwɔ agaré yéndé mbaá fa mme.” ¹⁹ Gɔgé mma ngii ηkwe. Nnó bɔɔ Isrɛli ákaá fɔ ula mekomejɔɔ yina wɔ? Mosis jimɔ abɔ mbɛ ajɔɔ aké, “Me mmpye nye enyú déshyage mambɛ eké bɔɔ abi debɔ déferé nnó apɔ yé melo fɔ, mpyéé nye matɔɔ áɔɔ enyú ne bɔɔ abi alá apɔ ne défɔɔ mankaá genɔ.” ²⁰ Ewyage, Asaya ajɔɔ afo wɔ aké, “Bɔɔ abi abɔ alá akéle me wɔ, áge me. Nlere mmye ya mbaá bɔɔ abi alá ágii me wɔ.” ²¹ Yémbɔ ajɔɔ ato ne bɔɔ Isrɛli aké, “Yéndé bi me nsame amu ya mankwyéé depɔ ne bɔɔ bina nnó ákere eta wa yémbɔ ebwɔ ákelege fɔ manwú me, apaá elé me paá.”

11

Eɔwɔ ashya fɔ bɔɔ Isrɛli wɔ

¹ Genɔ eyigé me ngigé gelú nnó, Nnó Eɔwɔ ashya bɔɔ bií? Chao! Me mbɔɔ nlú muú Isrɛli, mpyáne Abraham. Ntane né ntoné Benjamɛn. ² Eɔwɔ ashya fɔ bɔɔ bií abi ji abɔɔ ajyaá wɔ. Enyú delu danwú genɔ eyi mekomejɔɔ Eɔwɔ ajɔɔ atome ne Elija? Ji abɔ anemmye mbaá Eɔwɔ atene ukɔɔ ne bɔɔ Isrɛli aké, ³ “Ata, ebwɔ áwá bɔɔ ekpávɛ byéé, ámu uluɔ upɛ byéé, me nla membií ne, ákelege manwá me.” ⁴ Eɔwɔ ashuu ji meko aké ndé? Aké “Nwyaá dele bɔɔ ba akeneama abi alá ato mano anogé Bal wɔ.” ⁵ Wyémbɔ ntó ne elu fina. Ukéé bɔɔ fɔ alu abi Eɔwɔ ajyaá né ulɔɔ melu bií. ⁶ Mbɔgé elé gétúgé ulɔɔ melu bií ne ji ajyaá bɔɔ nnó ábɛ abii, ebyennɔ utɔɔ ulúúl fɔ wɔ upyéé Eɔwɔ ajyaá bɔɔ wɔ. Mbɔgé ebo ebe lé gétúgé utɔɔ ulúúl, ulɔɔ melu bií ufulé sé genɔ.

⁷ Ge na ne mecho ewéna elú. Genɔ eyigé bɔɔ Isrɛli ákele ne efófo age geji wɔ. Bɔɔ abi Eɔwɔ ajyaá ne agene geji. Ne abi aláá lu danɔge elé bɔɔ abi átoɔ makpo. Akelegé fɔ manwú Eɔwɔ agaré ebwɔ genɔ eyigé ji akelege nnó ebwɔ ápye. ⁸ Elú wyé ndere ásamé né mmu ηwe Eɔwɔ nnó, “Eɔwɔ apyéé matɔɔ bɔɔ ákwe genje kpaá te fina. Achye ebwɔ amɛ ayi alá ákágé ge genɔ ne matu ayi alá awuú mbaá.” ⁹ Dɛvid ajɔɔ ntó gefɔgé genɔ eyina aké, “Echye menyéé ayi ebwɔ ányéé gébége epaá ábwólé mataá ayi ebwɔ ámbɔɔ ákwene wyéé ne ntaá eniné ebwɔ ákparege wyéé ákwe áge efwyale. ¹⁰ Echye amé agilé ebwɔ ágegé sé mbaá, meso áɔɔ ebwɔ, ne efwyale ewé ebwɔ ágene ebe te kwyakwya.”

¹¹ Me mmage gií ηkwe ayifo. Gébége bɔɔ Isrɛli ákparé, nnó ákwe, nnó nekwe eníne mbɔ nelu eníne ebwɔ alá ákágé kwilɛ sé téné? Chao! Épɔ fɔ mbɔ néndé gabo ayi ebwɔ ápyéé, apɔɔ lé nnó bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus áge meti ewé Eɔwɔ aferege ebwɔ né efwyale gabo, nnó epyége mbɔ bɔɔ Isrɛli áshyágé mambɛ ntó eké ebwɔ. ¹² Te mbaá gabo ayi bɔɔ Isrɛli ápyéé áchwɔ ne mejé mbaá

bɔɔ mme, ne mankpáré ayi ɛbɔw ákparé áchwɔ ne gejamégé mejé mbaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, ferege yé gejamégé mejé ɛwé ɛchwɔɔ nye gébégé bɔɔ Jus abi álaá, áchogé nye ne bɔɔ ako abi áfyɛ metɔɔ ne Kras.

Ɛsɔwɔ aferege bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus né ɛfwyale gabo

¹³ Me njógé ne ɛnyú abi dela depɔ bɔɔ Jus. Tɛ mbaá me nlú nǵbá Kras eta nyú, nkaá nnó utɔɔ bi Ɛsɔwɔ achyɛɛ me nnó mpyɛ nɛja gɛmɛ, ¹⁴ mampyɛ nnó me nǵɛ meti mpyɛ bɔɔ ba bɔɔ Jus, áshyágé mambɔ unó ulúúlú ɛbi ɛnyú déwyaá, nnó ndɔ fɔ mpyɛge mbɔ Ɛsɔwɔ aferege nye abifɔ né ɛfwyale gabo. ¹⁵ Néndé gébégé Ɛsɔwɔ áshyá bɔɔ Jus, apyɛ bɔɔ mme meko abɛ né nesɔ ne ji. Ndere elúmbɔ, gébégé Ɛsɔwɔ asege nye bɔɔ Jus nnó abɛ nesɔ ne ji, ɛbɛɛ mbɔ nye nnó? Ɛbɛɛ eké ɛbɔwɔ abɔ áǵboɔ ne ákere né geɲwá.

¹⁶ Mbɔgé maá gebage brɛd ɛyi mbe alu genóge ukpea, ɛbyennó nto brɛd meko alú genóge ukpea. Ne mbɔgé maka genóɔ álu genóge ukpea, ɛbyennó mata genóɔ ɛyigé mbɔntó álu élé genóge ukpea. ¹⁷ Yémbɔ mbɔgé mata genóɔ olif ɛyigé apɛne mata ayifɔ ákɔɔ ákwe, elú eké bɔɔ Jus ne mbɔgé áse mata genóge olif ayi alá ápɛɛ wɔ ába né genóɔ ɛyigé ápɛné, elú eké ɛnyú abi dela pɔ bɔɔ Jus. Ndere mata yimbɔ ako ányúú manaá ami matanege né genóge olif ɛyigé ápɛne pɛne, mbɔntó ne Ɛsɔwɔ achyɛge mejé mbaá bɔɔ bií ako. ¹⁸ Ɛkágé ɛnyú abi delú eké mataá genóɔ áyi ábalé bále débyage bɔɔ abi álu eké mataá genóɔ áyi ákɔɔ ákwene. Depɔ ne ula bi dédoɔ ɛbɔw ɛwɔme. Ɛnyú fɔ wɔ dégbare makaka genóɔ ɛyina wɔ, élé makaka jíi ne áǵbaré ɛnyú.

¹⁹ Muú nyú fɔ ákágé jɔ aké, “Mataá genóɔ yimbɔ ákɔɔ ákwe nnó me nǵɛ meti ncho mmyɛ ne genóɔ ɛyimbo.” ²⁰ Elú wáwálé, yémbɔ, kaá nnó ɛbɔw ákɔɔ ákwe gétúgé alá áfyɛɛ metɔɔ ne Jisɔs wɔ ne ɛnyú décho mmyɛ ne geji gétúgé défyɛɛ metɔɔ ne Kras. Ndere elúmbɔ, ékágé dépyɛge nɛja bɛgé élé ne ɛfɔ metɔɔ, ²¹ néndé mbɔgé Ɛsɔwɔ agɛɛ nya fɔ meshwɛ mbaá bɔɔ Jus abi alu eké mata genóɔ yimbɔ ajiambɔwɔ wɔ, défere nnó délyagé mamfyɛ metɔɔ ne Kras, ji agɛne ɛnyú meshwɛ? ²² Ndere elúmbɔ, tege ulɔɔ melú Ɛsɔwɔ, ne chúchú ayi ji alerege bɔɔ abi ákwene. Yémbɔ ji alerege ɛnyú galógáló mbɔgé ɛnyú déké défyɛɛ wye metɔɔ nnó ji alerege ɛnyú galógáló. Yémbɔ mbɔgé ɛnyú dela défyɛɛ sé metɔɔ mbɔ, ji akɔrege ɛnyú áfomé. ²³ Ne yé bɔɔ Isrɛli abifɔ ályaágé manshyagé nnó áfyɛɛ fɔ metɔɔ ne Kras, Ɛsɔwɔ amagé se nye ɛbɔw aba né malu ayi ɛbɔw ábɔ alu mbɛmbɛ néndé Ɛsɔwɔ awyaá uto mamba ɛbɔw wyeɛ. ²⁴ Mbɔgé ɛnyú bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, ɛnyú abi delu eké mata genóɔ olif ɛyigé alá apɛɛ wɔ, áso ɛnyú ába né genóɔ olif ɛyigé apɛne pɛne, né gefɔɔ ɛyigé akwaá alá alu danǵɛ, ndere Ɛsɔwɔ apyɛmbɔ, elú wáwálé nnó asele nye bɔɔ Isrɛli abi alu eké mata genóɔ ɛyigémbɔ geji ambɔɔ ákere ába né genóɔ ɛyigémbɔ?

Ɛsɔwɔ aferege nye bɔɔ Isrɛli ako né ɛfwyale

²⁵ Anǵmɛ ba, genó gefɔ gelu bibii ɛyigé me nkelege nnó ɛnyú dékaá nnó ɛnyú déferege sé nnó dékaá dɔɔ. Genó ɛyina gelu nnó bɔɔ Isrɛli abi átoɔ mekpo, atóɔ nye fɔ tɛ kwyakwya. Ɛbɔw átoɔ nye wye mekpo kpaá tɛ bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, abi Ɛsɔwɔ ajyaá ákamege ne meti ɛwé Ɛsɔwɔ apyɛɛ bɔɔ áte nege cho né mbe ushu wuú. ²⁶ Na ne Ɛsɔwɔ aferege nye bɔɔ Isrɛli ako né ɛfwyale, ndere ásamé né nǵwɛ Ɛsɔwɔ nnó, “Muú ayi aferege bɔɔ né ɛfwyale atanegɛ nye né Sayɔn, apyɛ upyáne Jakɔb ulyaá nchye mampyɛge.” ²⁷ Asá ntó nnó Ata aké, “Gɛ menomenyɛɛ ɛwé me nyɛɛ nye ne ɛbɔw na gébégé njige nte gabo bɔw.” ²⁸ Né ɛǵbɛ ɛwé abya melóméló, bɔɔ Isrɛli alu bɔɔ mawámé Ɛsɔwɔ gétúgé áshyá ji né galógáló áwe nyú. Né ɛǵbɛ ɛwé manjya bɔɔ, Ɛsɔwɔ ajya ɛbɔw néndé ji abɔ gejeɛ ne ɛbɔw dɔɔ gétúgé genó ɛyigé anyémɛno nnó apyɛɛ ne ukwene

ante bwó. ²⁹ Mbó ne elú néndé Esówo akúgè muú, ne ájégè jì, genó gefó gepó eyi gekágè mankwórè metó Esówo. ³⁰ Né egbe ewé nyú, mbembe enyú debo déwuú fí ne Esówo yémbó nana jì agené enyú meshwè gétúgè bós Isrèli álá áwuú fí jì. ³¹ Wye né meti ewu gétúgè meshwè ayi Esówo agene enyú, nana bós Isrèli ákelege fí manwú ne Esówo. Epyembo nnó Esówo ntó agene nye ebwó meshwè. ³² Esówo apye ebwó ako ábélégè fí mabe jíí, ebwó álú eké bós denó abi meti ela epó manlyáá gepugè denó. Jì apyembo nnó jì agene bós ako meshwè.

Ngó Esówo apwó amu bós akágè kaá

³³ Eeh Esówo sé aló melu ne bós ako. Denja tíí ne defós etiré jì awyáá dépwó amu. Ndé muú akágè garé ula bi depó desógè jì meno? Ndé muú akágè ndere jì apyéé depó tíí? ³⁴ Elú wye ndere ásamé né ñwe Esówo nnó, “Ndé muú akágè uferé Esówo? Ne ndé muú akaá dós mambe muú ayi achyège jì majyéé? ³⁵ Ndé muú achyèé me jì echyè nnó Esówo ntó ashúú jì?” ³⁶ Esówo ne akwyé yéndégenó ne élé jíí ne apyéé nnó yéndégenó gekene, ne élé getu jíí ne yéndégenó gelu. Ngó abe ne jì te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

12

Chyège genwáge nyú mbaá Esówo ndere gepé eyigé gelu gebé

¹ Añme ba, ndere unó bi ngarege enyú ulú wáwálé, mkpeage enyú nnó gétúgè galógáló ayi Esówo alerege, déchyéé gemège nyú mbaá Esówo ndere genógè gepé eyi gelu gebé, eyigé débele ndere genóge ukpea mbaá Esówo, eyi gepyéé metó egóó jì. Ge meti ewé enyú débós manogé Esówo wáwálé na.

² Ekágè dema dépyège unó eké bós mme. Gógè Esówo akwórè genwáge nyú, achyèé enyú matóó ayi make. Ebege mbó enyú dékágè nyé genó eyigé Esówo ákelege nnó enyú dépyège, eyigé gelóme, eyigé gegóó jì metóó ne gekwane.

³ Ne gétúgè echyè ewé Esówo achyèé me né ulós melu bíí, mkpeage enyú nnó ekágè muú nyú fí áferege nnó jì añea gemè apwó ndere jì alu. Muú aké aferege genó eyi getome ne jimboó, áférégè né meti ewé elu cho ndere jì áfyéé metóó ne jisós. ⁴ Menyammye sé álu ama ne awyáá gejamégè upó, yéndé gepó gewyáá ébi utóó. ⁵ Mbóntó ne esé yé élé esé delu gejame, dékwe eké menyammye ama gétúgè déchomé mmye ne Kras, ne yéndémuú sé alige mmye ne nte. ⁶ Esówo né ulós melu bíí achyèé yéndémuú sé ewuú echyè. Yéndémuú agbaré echyè wuú chanéné. Mbógè achyèé wó echyè ewé ogarege mekomejóó wuú, garege ndere ófyéé metóó ne jì, ⁷ mbógè elú lé mampyège utóó bíí, pyège chanéné, mbógè elú lé manlere, lerege chanéné, ⁸ mbógè elú lé mamfyè bós eshyè, fyège ebwó eshyè chanéné, mbógè elú lé echyè manchyège, achyège byagebyage, mbógè elú lé mampógè bós, pógè ne metóó wye meko, muú ayi agene bós meshwè, agene ne metóó megómego.

⁹ Bógè gejeé eyigé wáwálé ne ate, paágè unó nchyè, gbarege unó ulóóló ne eshyè. ¹⁰ Bógè gejeé né ate añme ndere débós ne bós ula gepú nyú, kpagé gechyeé manógè ate. ¹¹ Pyège utóó nyú débégè ne gepwa, pyège utóó Ata ne matóó nyú mako. ¹² Bégè ne nechóchó né genó eyigé enyú déneré metóó wye. Kógè metóó né éfwyale ewé enyú dégene. Négè wye mmye yéndégébé. ¹³ Chyègé unó ebifó ébi enyú déwyaá mbaá ate bós Esówo abi alu mbya. Nenegé manombi nyú mbaá ankéé.

¹⁴ Négemmye nnó Esówo ájé bós abi ámmyéé amu ne enyú. Dénege fí nnó Esówo alere ebwó utonkwa, nege lé nnó Esówo ájé bwó jéle. ¹⁵ Bege metóó megómégó ne bós abi awyáá metóó megómégó. Bege ne mesome metóó ne bós abi awyáá mesome. ¹⁶ Bege nesó ne ate. Ekágè débwege mmye, chogé mmye ne bós abi áshulege gemège bwó mme. Ekágè déferege nnó dékaá dós.

17 Muú apyegé enyú gabo, ekágé déshuú ji. Pyegé lé unó bi yéndémuú aselé nnó ulú cho. 18 Ebege kəkogé, né egbe ewé nyú mmyege nnó débε nesə ne yéndémuú. 19 Añme ba, muú apyegé enyú genó gebo, déshugé fə amu. Lyagé Esəwə ne ashuú muú yimbo amu néndé ása né mmu ηwe Esəwə nnó, “Ata aké amu mashugé elé aya, ne me nshugé nyε amu.” 20 Yémbə pyegé ndere asamé né mmu ηwe Esəwə nnó, “Mbəgé mesa aké ammyéé bəə mawámé nyú, chyegé ebwə menyéé, mmwólé manaá eké epyéé ebwə, chyegé ebwə genó eyigé anyuú. Déké dépyéé mbo, elú eké dénerege bəw ujéje mewε né mekpo ne mmyε egboó nyε ebwə.” 21 Dékamege nchye ase enyú uto, mmyege nnó galógáló nyú ase uto nchye.

13

Bəə áwúgé ne ákpakpa bəw

1 Yéndémuú awúgé ne bəə kpakpa abi ηgomna áchyéé ebwə uto, néndé muú ákágé be fə muú kpaá bəə ayi Esəwə alá ákame wə. Ne Esəwə ne afyéé ákpakpa melə ako. 2 Ndere elúmbə, yéndémuú ayi átenege ukəb ne ákpakpa melə, átenege mbə lé ukəb ne bəə abi Esəwə áfyéé nnó ábé. Ne yéndémuú ayi átenege ukəb, ákuú mbə elé unəb mpa ne gemε jii. 3 Bəə kpakpa áfelegé fə amε mbaá bəə abi ápyε unó bi ulú cho, áfelegé elé mbaá abi ápyε gabo. Ndere elúmbə, pyege yé genó eyigé ebwə ákelege ne ebwə áfεge nyε wə. 4 Néndé ebwə álú elé bəə utoə Esəwə, ápyéé utoə né galógáló nyú. Ne mbəgé wə əpyege gye, əbə mamfəgé ebwə néndé uto bi Esəwə achyéé ebwə upə fə detu. Ebwə alu bəə utoə Esəwə ne áchyége efwyale ndere Esəwə ákelege mbaá bəə abi ápyéé gabo. 5 Ndere elúmbə, débə manwúgé ne ákpakpa melə, epófó gétúgé dékelege mambo efwyale ewú ewú wə, elé gétúgé dékelege ntó mampyεgé genó eyigé matəə nyú ágarege nnó gelu cho.

6 Getú eyigémbə ntó ne enyú déchyεge ηkamakpo, néndé ákpakpa melə álú lé bəə utoə Esəwə ndere ápyéé unó bí ebwə ábəə mampyε. 7 Chyegé ebwə unó bi ulú ebi bəw. Mbəgé elé ηka makpo ne ebwə ákelege chyεge ebwə. Mbəgé elé ηka matu yé eyi unó bi enyú déwyaá ne ebwə ákelege nnó déchyéé, chyεge ebwə. Mbəgé ákelege nnó déwúgé ne ebwə, wúgé ne ebwə. Mbəgé énogé ne ebwə ákelege, nogé ebwə.

Ndere muú abəə mambε ne nte menñme

8 Yéndémuú nyú ákwə ujwəə bií uko. Ne ujwəə ebi débəə mankwə elé mambə gejeé ne ate añme. Muú ayi abəə gejeé ne ate añme, apyéé mbə elé genó eyigé ebe ejəə. 9 Ebe ewé eké, “Muú akwege fə ulə, muú awágé fə nte muú, muú ájogé fə ejə, muú áfyεge amε né genóge nte,” ne mabε ayi fə mako, ácho aji né ebe ema, ewé eké, “Gbógé ne nte menñme wyéé ndere əgboó ne gemε jyéé.” 10 Muú abəgé gejeé ne nte menñme, apyéé fə ji gabo. Ndere elúmbə, muú aké abəə gejeé ne nte menñme apyéé mbə lé yéndégenó eyigé ebe ejəə.

11 Debə mampyεge wyεmbə néndé dékaá gefəge gebé eyigé esé délu mbə wye. Gébé gekwane eyi débə mampéé geja, néndé gébé eyigé esé détanεge né efwyale gabo gela kwókwólé gepwə ndere gebo gelú mbεmbε ayi défyéé metəə ne jisə fyéé. 12 Elá gáchyεé utuú ubyε. Elá gachyεé bií ujyaá. Délyaa unó bi bəə ápyéé né gemua, défyε unó ummyε ebi Esəwə achyεge démmyε ummyε bií gbəə. 13 Dépyéé unó chanéné ndere bəə abi ápyε unó bií gbəə. Lyagé mapaá mabomabo, dényúgé fə mməə dékwene. Lyagé unó bi ugboó mmyε. Déwamé gé fə ne ate, désəgé fə metəə nnó bəə abə unó ápwə enyú. 14 Chyεgé gemεge nyú geko mbaá Ata Jisə Kras, délyaa manfεrege ndere dépyε mmyε ekwilegé enyu mampyε ubobo unó bi menyammyε ákelege.

14

Muú ayi abené né depərə Eṣṱwṱ, ne ayi alá abené wṱ

¹ Segé muú ayi alá bene né depərə Eṣṱwṱ wṱ, dényéégé fṱ mbeé ne ji né genó eyi ji áferege, yé gelú cho yé gelú gyéé. ² Muú ayi fṱ, metṱṱ ewé ji afyéé ne Eṣṱwṱ egarége ji nnó anyégé yéndégenó. Yémbṱ muú ayi alá bené né depərə Eṣṱwṱ wṱ, metṱṱ ewuú egarége ji nnó anyégé lé ulá. ³ Ne ékágé muú ayi anyéé yéndégenó, ábyágé ayi alá anyéé. Ne ékágé muú ayi alá anyéé yéndégenó ajṱṱ nnó ayi anyéé yéndégenó alu gyéé, néndé Eṣṱwṱ ase ji ntó nnó alú muú wuú. ⁴ Wṱ ṱlú waá ayi ájṱṱṱ nnó maá utṱṱ muú yicha alu gyéé? Muú ayi abṱṱ maá utṱṱ yimbṱ ne ákágé garé mbṱṱṱ alu gyéé yé alu cho. Ne abéé nye cho néndé Eṣṱwṱ apye nye ji atene cho.

⁵ Bṱṱ abifṱ áferege nnó bií uma uṱea geme upwṱ ebifṱ ne abifṱ áferege nnó yé bií bi uṱea geme upwṱ nte upṱ. Yéndémuú abṱ mamferé né metṱṱ wuú akaá genó eyi gelú cho. ⁶ Bṱṱ abi áferé nnó bií uma uṱea geme upwṱ ebifṱ, ápyembṱ manógé Ata. Bṱṱ abi anyéé yéndégenó, apyéé mbṱ manógé Ata néndé ebwṱ achyégé matame mbaá Eṣṱwṱ gétúgṱ menyéé yimbṱ ne anyé. Bṱṱ abi áshyá manyé ufṱṱ menyéé ebifṱ, ápyembṱ manógé Ata ne achyégé ntó Eṣṱwṱ matame. ⁷ Yé muú sé fṱ apṱ mebe, mampyege elé unó bi ji akelege. Ne yé muú sé fṱ ntó ayi akelege nnó agboṱ néndé mbṱ ne ji akelege apṱ. ⁸ Yé mbṱṱṱ esé débégé abe elú elé nnó dénógé Ata. Ne yé mbṱṱṱ dégbṱ lé gbṱṱ elú lé nnó dénógé Ata. Nṱere elúmbṱ, yé délu abe yé dégbṱ délu lé bṱṱ Eṣṱwṱ. ⁹ Né gétú eyigémbṱ Kras agbṱ, ne akwilé né negbo nnó ji abe Ata mbaá bṱṱ abi alú abe ne abi agboṱ. ¹⁰ Ulannó yé ne wṱ agaregṱ nte menṱme nnó alu gyéé? Yé wṱ ntó ulannó ne wṱ abyaá nte menṱme wyeé? Esé ako détenege nye né mbe ushu Eṣṱwṱ, asṱ mpa sé. ¹¹ Asá né ṱwe Eṣṱwṱ nnó, “Ata aké te mbaá me nlú wáwálé, yéndémuú atome nye manó né mbe ushu wa, ne yéndémuú agarége nye ne meno wuú nnó, me nlú Eṣṱwṱ.” ¹² Nṱeré elúmbṱ, yéndémuú sé jimṱṱṱ agaregṱ nye Eṣṱwṱ ama mpa nṱere ji apyéé ne geṱwá jií.

¹³ Gétú eyigémbṱ, débṱ manlyá mangarege nnó muú yina alu cho ayina alu gyéé. Yémbṱ tóge eshye mange nnó ékágé dépye genó eyi gépyéé nte menṱme yifṱ akparé yé nnó ákpé né gabo. ¹⁴ Me, nṱere muú ayi nchomé mmye ne Ata Jisṱs, nkaá nnó yé menyéé fṱ ayi alu, ála apṱ fṱ pṱpṱ apṱ. Yémbṱ muú ákamege nnó gefage menyéé ayifṱ apṱ fṱ pṱpṱ, ebyennó apṱ fṱ pṱpṱ né eta wuú. ¹⁵ Ne mbṱṱṱ genó eyigé wṱ ṱnyéé gepyéé aṱme abifṱ ábṱṱ efwyale né metṱṱ, ebyennó wṱ ṱlerege fṱ gejeé. Ekágé gétúgṱ genó eyigé wṱ ṱnyéé ṱchṱ nte menṱme wyeé muú Kras agboṱ ntó gétú jií. ¹⁶ Ekágé apyéé genó eyigé ṱferé nnó gelú cho, mbṱṱṱ gepyéé nnó nte menṱme wye apye gabo. ṱpyege mbṱ bṱṱ ákage chṱṱ mabo nyú bṱṱ Eṣṱwṱ, ¹⁷ néndé gefwa eyigé Eṣṱwṱ ágbárege, gebṱṱ fṱ genó mampye ne manyégé ne manyúgṱ wṱ. Elé mampye unó bi ulú cho, mambé nesṱ ne bṱṱ, ne mambé ne metṱṱ megṱmegṱ, unó bi Mendṱṱ Ukpea echyégé. ¹⁸ Ne muú aké apyéé utṱṱ Kras né gefṱṱ eyi, apyéé metṱṱ egṱṱ Eṣṱwṱ ne bṱṱ ntó áfegé nye ji.

¹⁹ Nṱere elúmbṱ, débṱ mafye mekpo mampyege lé unó bi uchwṱṱ ne nesṱ ne démmye nnó esé défyégé ate aṱme eshye né depərə Eṣṱwṱ. ²⁰ Ekágé gétúgṱ menyéé ṱchṱ unó bi Eṣṱwṱ apyéé. Yéndé genó eyigé ányéé gelú pṱpṱ. Yémbṱ elú gyéé manyé yéndégenó eyi gepye nte menṱme yifṱ akwe né gabo. ²¹ Elú galógálṱ nnó wṱ ṱlyáa manyégé menya, manyúgṱ mmṱṱ yé mampyege yéndégenó eyi gékágé pye nte menṱme wye akwe né gabo. ²² Nṱere elúmbṱ, ékágé ṱlyáa nnó muú fṱ akaá genó eyigé wṱ akamé né mechṱ ewéna, yémbṱ wye lé enyú ne Eṣṱwṱ ne dékage kaá geji. Metṱṱ megṱmegṱ ebe ne muú ayi alá shulege fṱ ndo né geme ji gétúgṱ apye genó eyigé ji akaá nnó gelú cho. ²³ Yémbṱ muú abégé

ne dembyś né unó bi ji anyéé, Esɔwɔ agaré nnó akwe mpa, gétúgέ ányé unó bi mbo ayi alá kamé fɔ nnó elú cho nnó ji anyé ubi wó. Ne yéndégenó eyigé muú apyéé ayi alá kamé nnó gelu cho elé gabo.

15

Bɔɔ Kras ápyegé lé unó bi ugɔɔ ate aɲme metɔɔ

¹ Esé abi débené né depɔré Esɔwɔ, debɔ mampógé abi alá béné wó né unó bi ebwɔ ápye gyeé, ebi ujwerege ebwɔ mankaá. Dépyegé fɔ lé unó bi ugɔɔ esé ambɔɔ metɔɔ. ² Yéndémuú sé apyegé genó eyi gegɔɔ ate aɲme metɔɔ nnó ebwɔ ábené né depɔré Esɔwɔ né galógáló bwɔ nnó ebwɔ áwe. ³ Néndé yé Kras apyéé fɔ unó bi ugɔɔ lé jimbɔɔ metɔɔ wó. Yémbɔ, ndere ásamé né ɲwe Esɔwɔ nnó, “Mashye ayi bɔɔ áshyeé wɔ áshulé me né mmye.” ⁴ Yéndé genó eyigé ásamé nya né mmu ɲwe Esɔwɔ, ása geji nnó gechyeé esé majyeé, nnó ndere mekomejɔɔ Esɔwɔ apyéé nnó esé dékógé metɔɔ, ne nnó esé détenege ne eshye né depɔré Esɔwɔ. Esé dénegege metɔɔ nnó Esɔwɔ apye nyé unó bi ji anyéméno. ⁵ Nnénemmye nnó Esɔwɔ muú apyéé enyú dékógé metɔɔ ne détenege ne eshye né depɔ etíl, apóó enyú débé meko ama ne ate ndere dékwɔlege gekáge neke Kras Jisɔs, ⁶ nnó enyú ako chóncho né meko ama défage nyé Esɔwɔ muú alu nte Ata sé Jisɔs Kras.

Abya melóméló alu ayi bɔɔ Jus ne bɔɔ abi alá ápó bɔɔ Jus

⁷ Segé yé ate, ndere Kras asele enyú. Dépyegé mbo, bɔɔ áfegé nyé Esɔwɔ. ⁸ Me ngarege enyú nnó Kras achwá pɔó esé bɔɔ Jus, manlere nnó Esɔwɔ apyéé genó eyigé ajɔɔ nnó apyéé, nnó genó eyigé ji anyéméno ne ukwene ante se getane wáwálé, ⁹ nnó bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, áfegé Esɔwɔ né meshwe ayi ji agene ebwɔ. Elú wyé ndere ásamé né mmu ɲwe Esɔwɔ nnó, “Ndere elúmbɔ me nfege nyé wɔ né geluage bɔɔ abi alá ápó bɔɔ Jus, nkwané nyé makwa nfeé wó.” ¹⁰ Ama ása ntó nnó, “Enyú abi dela depɔ bɔɔ Jus, bege ne nechóchó chóncho ne bɔɔ Esɔwɔ.” ¹¹ Ama ása ntó nnó, “Enyú bɔɔ abi dela pɔ bɔɔ Jus, fege Ata. Bɔɔ ako aféé ji.” ¹² Ne Asaya ajɔɔ ntó aké, “Mpyáne Jesse achwɔɔ nyé, ne abeé nyé mfwa mbaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, ne ebwɔ ánegege nyé metɔɔ ne ji.” ¹³ Nnénemmye nnó Esɔwɔ muú apyéé enyú dénegege metɔɔ ne ji, apye enyú débé ne nechóchó gejamegejame ne nesɔ ndere défyéé metɔɔ ne ji ne nnó utó Mendoó Ukpea upye metɔɔ ewé déneré mbo ewéné.

Pɔl agaré ula bi ji ásame ɲwe yina

¹⁴ Aɲme ba, me mboś nkaá chánéné nnó enyú ambɔɔ delɔme melu dɔɔ. Nkaá ntó nnó enyú dewyaá defɔɔ né yéndémuú nyú ákágé chyeé nte majyeé. ¹⁵ Yémbɔ né mmu ɲwe yina, nsa enyú unó fɔ mpɔ ne efɔ nnó mpye enyú détege ubi. Me mbo nsa mpɔ ne efɔ gétúgέ galógáló ayi Esɔwɔ áléré me, ¹⁶ me nsame unó bina néndé Esɔwɔ apye nnó me mbe muú utɔɔ Kras Jisɔs mbaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus. Me mpyeé utɔɔ eba ndere mempye upé, mangarege abyá melóméló ayi atane mbaá Esɔwɔ né mbaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, nnó ebwɔ ábé ndere eshye ewé Esɔwɔ akame manse, ewé Mendoó Ukpea epyeé nnó ebe genógé ukpea mbaá Esɔwɔ. ¹⁷ Me nwyáá gepɔge né utɔɔ bi me mpyeé mbaá Esɔwɔ gétúgέ nchomé mmye ne Kras Jisɔs. ¹⁸ Nkágé do fɔ ebwɔ ewame né genó eyigé cha ekósé nnó Kras apóó me nnó gétúgέ mekomejɔɔ ayi mangaré ne unó bi mpyeé, bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus áwuú ne Esɔwɔ nana, ¹⁹ né utó gepɔge ufelekpa ne utó Mendoó Ukpea. Ndere elúmbɔ, áló né Jerosale ákwɔné né gebágé mewaá Ilirikum, nke me nnere mangaré abyá melóméló Kras ewu. ²⁰ Elú mé me metɔɔ nnó me ngarege abyá melóméló Kras né mbaá ayi yé muú

fó alá lú dangaré, nnó ekágé ebé eké ntenege gepú mfaá nebómé eníne muú ayicha afyée. ²¹ Elú wyé ndere ásámé né mmu nwe Esowá nnó, “Bóó abi alá alu dangaré ebwó abya wuú agene nyé ji, ne abi alá alu danwú depó eti détomé ne ji, ákaágé nyé.” ²² Gége genó eyi gegbéé me gejame ndó nla chwó fó nge enyú wó.

Pól ashuú manjye ge bóó Esowá né melo Rom

²³ Yémbó nana ayi nneré utóó ba né uba mewaá bina ne te mbaá me nshyage me né gejamégé aḡme manchwó ge enyú, ²⁴ nferé nnó ntenege nyé eféé nge enyú gébégé nké njyée Spén nnó mbé ne enyú mboó ndóó, enyú dépoó me njyé mbé ne neke na. ²⁵ Yémbó nana njyée kpe Jerosale manjye chyéé echye mbaá bóó Esowá abi alu ewú. ²⁶ Néndé metóó ego bóó Esowá né ubaá mewaá Masedonia ne Akaya, achwó nka mampoó ubya bóó né geluage bóó Esowá né Jerosale. ²⁷ Metóó ego ebwó mampye mbó. Elú eké ujwóó ne ebwó anyée bóó Jus néndé te mbaá bóó Jus ápyée ebwó abóó mejé ewé abya melóméló achwóó ne ewú, ebwó ntó age nnó elú galógáló mampoó ebwó ne nka. ²⁸ Ne gébégé me nnerége nyé mansé nka yina eyi ate aḡme achwóó ne nchyege mbaá ubya bóó bimbo, nkoógé nyé manjye Spén ne ntenege nyé eféé né Rom. ²⁹ Nkaá nnó me nchwáge ge nyú, nchwóó nyé ne gekpekége méjé ewé Kras achyégé Menyú.

³⁰ Aḡme ba, gétúgé metóó ewé esé défyée ne Ata Jisós Kras ne gétúgé Mendóó Ukpea epye esé débóó gejeé ne ate, nkpeage enyú nnó décho mbwa ne me dénnenémmye mbaá Esowá gétú ya. ³¹ Négé mmye nnó mbóge bóó abi alá fyéé metóó ne Ata né Judiya wó apyége me, Ata afere me né amu bwó ne nnó bóó Esowá né melo Jerosale ákamé mansé echye ewé me nchwóó ebwó ne ewú. ³² Dépyégé mbó, mbóge Esowá ákamege, me nchwóó ewú ne nechóchó, me ne enyú chóncho défyé nyé ate eshye. ³³ Nnenemmye nnó Esowá muú apyée esé débéé né nesó abé ne enyú. Amen.

16

Pól abó matame mbaá bóó Esowá né Rom

¹ Nkelege mampye enyú dékaá nnó Fobe, meḡme sé ayi mendée awyaá gepó gelógéló. Ji alu mempoó né echomelé bóó Jisós né melo Senkrea. ² Ndere ji achwóó ewu segé ji ndere bóó Jisós ásele nte meḡme. Pógé ji né yéndégenó eyigé ji akelegé néndé ji apóó me gejamégé bóó yé me ntó.

³ Tamegé Priska ebwó ne Akwila. Ebwó ácho mbwa ne me dépyée utóó Kras Jisós. ⁴ Ela dachyée mbó áchye gemége bwó getú ya. Me ntame ebwó yé machomelé bóó Jisós ayi álu né gebagé mewaá bóó abi alá pó bóó Jus átame ntó ebwó. ⁵ Tamage ntó echomelé bóó Jisós abi anywerege né gepúge ebwó.

Tamegé ntó Epenetus mejeé wa ayi ngbóó ne ji. Ji alu muú mbé ayi akame ne Kras né gebagé mewaá Esya. ⁶ Tamegé Meri muú apye utóó ne eshye né galógáló nyú. ⁷ Tamegé Andronikós ne Junias ate bóó melo wa. Ebwó abó alú né denó chóncho ne me. Ebwó ábó me mbé ácho mmye ne Kras gemége nnó me ncho. Ebwó álu bóó abi áwyaá enógé né geluage áḡgbá Kras.

⁸ Tamegé Amplatós nte meḡme ayi ngbóó ne ji dóó gétúgé déchomé mmye ne Ata. ⁹ Tamegé Ubanós nte meḡme ayi apye utóó Kras chóncho ne esé ne Stakys mejeé wa ngbóó ne ji. ¹⁰ Tamegé Apelis muú aleré wáwálé nnó ji alú muú Kras. Tamegé ntó ula gepúge Aristobolos. ¹¹ Tamegé Heródyon muú melo wa. Tamegé ntó abi álu bóó Jisós né ula gepúge Nasisós.

¹² Tamegé Trifana ne Trifosa. Andée bina ápyée utóó Ata ne eshye. Tamegé Pesis, mejeé wa ayi gejeé. Mendée ayina apye utóó Ata ne eshye. ¹³ Tamegé Rufós muú Ata ajyaá. Tamegé ntó mma awuú muú aselé me ndere maá awuú.

¹⁴ Tamegé Asinkritos ne Filegon, ne Hemēs ne Patrobas ne Hemas ne aḡme abifō abi alu ne ebwō. ¹⁵ Tamegé Filologos ne Julya ne Nerōs ne menmo wuu ayi mendēe ne Olymfas ne bōs Esōwō ako abi alu ne ebwō.

¹⁶ Tyagé ate ne gejeé. Machomele bōs Kras ako ayi alú wé álō enyú matamé.

Pol achyéé bōs Kras né Rom kwyakwya majyéé

¹⁷ Aḡme ba, nnene enyú mmye nnó dese gébé ne bōs abi áchwōs ne aḡgya, ne ábulége matōs bōs abi áfyē metōs ne Kras. Ebwō álerege unō bi cha ebi ula upō fō unō bi bōs Kras. Bege tete ne ebwō. ¹⁸ Ufōs bōs bina ápye fō utōs Ata sé Kras. Apye lé unō bi ebwō áwuú chanéné. Aselé gelóge mejōs ne mejōs dembwólé ánywaá bōs abi matōs bwō alu dada. ¹⁹ Yéndémuú Kras akaá nnó enyú dépye unō bi abya melómélō áké enyú dépyege. Gétú eyigémbō metōs egōs me ne enyú. Yémbō nkélege nnó enyú débē ne dénḡa nnó dépyegé uno ulsúlō, ne nkélege ntó nnó débē chin ékágé dépyegé unō nchye. ²⁰ Ela dachyéé, Esōwō muú apyéé esé débēé nesō ne ate apye nye enyú dépwōs danchōmelō, ji ala eké déjyaré ne uka.

Nnenemmye nnó Ata sé Jisōs Kras aleré enyú galógálō.

²¹ Timōti nte muú ayi mpyéé utōs uluá ne ji atamegé enyú. Lukiōs ne Jasōn ne Sosipata ate bōs melō wa álōs ntó enyú matame.

²² Me Tetiōs muú mpógé Pol mansa ḡwe ayina, nlōs enyú matamé ndere muú ayi áchomé mmye ne Ata.

²³ Gayōs muú ábelé me, ne echomele bōs Jisōs abi anywerege né gepú ji álōs enyú matame. Erastus muú ábélege ḡka melō ne menme sé Kwatos álōs enyú matame. ²⁴ [Nnenemmye nnó Ata Jisōs Kras alerege enyú galógálō.]

Pol afégé Esōwō né kwyakwya malō ḡwe yina

²⁵ Déchye Esōwō ḡgō. Ji akaágé pye enyú détené ne eshye né metōs ewé enyú défyéé ne Jisōs Kras ndere me ngaré enyú depōré Kras né abya melómélō. Ne abya melómélō yina alu lé genō eyigé Esōwō ábelé nya bibii te gachii. ²⁶ Yémbō nana Esōwō aleré gbōḡnō unō bi ji abō abelé bibii. Esōwō muú álá aḡbōó fō ajōs nnó dégaré unō bi bōs ekpávé bii ábō ásamé mbaá bōs mme meko nnó áfyéé metōs ne Esōwō ne áwúgé ne ji.

²⁷ ḡgō abe ne Esōwō te kwyakwya. Ji mbií ne awyaá dénḡa deko. Ebe mbō, gétúgé genō eyigé Jisōs Kras apyéé. Amen.

ŊWE mbe ayi Pól ásamé mbaá echomele bɔ́ Kras né Kōrent

Pól atamege bɔ́ Jisɔs né melo Kōrent

¹ Me Pól ne meŋme sé Sostenis ne désamé Ŋwe ayina. Eɔwɔ akú me ndere ji akélege nnó me mbe ŋgbá Kras Jisɔs.

² Detame Ŋwe ayina eta enyú echomele bɔ́ Jisɔs né Kōrent. Enyú ako abi Eɔwɔ akuú nnó débé bɔ́ bií, apye mé enyú déla bɔ́ ukpea ndere déchome mmye ne Kras Jisɔs. Wyemba ntó ne ji apyéé chóncho ne bɔ́ ako abi alú yéndé mbaá ánogé Ata esé Jisɔs Kras. Ji alú Ata awese ne awu bwó.

³ Ese dénemmye nnó Nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álerégé enyú galógál, ne apye enyú débé ne neso.

Bɔ́ Kras áwyaá mejeé ndere áchome mmye ne ji

⁴ Ne yéndégébe me nké nnemmye gétúgé enyú, ntamege Eɔwɔ muú me nnógé néndé alere enyú galógál wuu ndere dechomé mmye ne Kras Jisɔs.

⁵ Elé gétú ji ne Eɔwɔ ajélé enyú né mati mako, apye enyú débó denjáré mejó matimatí ne nnó dékágé ntó depɔ etí matimati. ⁶ Ewéna eléré nnó abya melómél Kras ayi Me ngaré enyú akpe enyú mmye wáwálé. ⁷ Ndere elúmba, enyú déwya mé yéndé echye ewé Mendoó Ukpea echyegé bɔ́ Eɔwɔ ndere débelé amé meti dégilé nnó dége Ata Jisɔs Kras sé akéré meso fa mme. ⁸ Eɔwɔ apye nyé ntó enyú détené chánchá té kwyakwya, ne muú fɔ ashúlégé fɔ enyú ndo né bií bí Ata sé Jisɔs Kras akérege fa mme nnó enyú dépye gyéé. ⁹ Eɔwɔ muú ajógé genó apyéé, elé ji ne akuú enyú nnó décho mbwa né Maá wuu Jisɔs Kras ayi alú Ata esé.

Ŋgya akpe né echomele bɔ́ Kras

¹⁰ Aŋmé ba, nnene enyú mmye né mabɔ Ata sé Jisɔs Kras nnó déwamégé sé, bége meko ama. Débegé mbɔ, aŋgya abeé fɔ né metɔ́ metɔ́ nyú. Bége chónchó ne ate, né uféré nyú ne metɔ́ ema. ¹¹ Njógé mbɔ néndé, bɔ́ fɔ né geptúgé Kleo ágaré me nnó enyú déwamege ne ate. ¹² Genó eyigé njógé mbɔ gélú nnó, bɔ́ abifɔ ájógé áké ebwó alú bɔ́ Pól, abifɔ áké ebwó alú bɔ́ Apolos, abifɔ áké ebwó alú bɔ́ Sefas, ne abifɔ ntó áké ebwó alú bɔ́ Kras. ¹³ Enyú dékaré Kras malumalu, elí mbɔ? Nnó me Pól ne áwómé né gekwa gétúgé enyú? Wa áwyaá enyú manaá Eɔwɔ né mabɔ ma?

¹⁴ Ntamege Eɔwɔ nnó, né gelúage enyú yéé muú ayi cha ayi nwyaaá ji manaá Eɔwɔ apó, ekosé Kripus ebwó ne Gayos. ¹⁵ Ne muú nyú fɔ akaágé jɔ́ nnó me nwyaaá ji manaá Eɔwɔ né mabɔ ma. ¹⁶ (Eh mente, nnó nwyaaá ntó Stefanas manaá Eɔwɔ ne bɔ́ abi alu né gepú jí, nferé nnó me mma nwyaaá sé muú ayichá manaá Eɔwɔ wó ekosé bina) ¹⁷ Jisɔs Kras ató fɔ me nnó nchwó nwyágé bɔ́ manaá Eɔwɔ wó, ató lé me nnó nchwó ngárégé bɔ́ abya melómél. Nchwó fɔ mankwáné denyaré mejó né denjá eta ngárége bɔ́ wó. Mbó mpye mbɔ, mbɔ abya melómél ayi agarege ndere Jisɔs agboó ne gekwa abeé sé ne uto ne me mpyé fɔ mbɔ wó.

Kras ne alú uto ne déngaré Eɔwɔ

¹⁸ Bɔ́ abi ánomé mme detu, áse nnó abya melómél yina, ayi esé dégárege ndere Jisɔs agboó né gekwa alu genjekenégé genó. Yémbo né esé abi Eɔwɔ áwénege gemége sé, dékaá nnó alú lé uto Eɔwɔ. ¹⁹ Genó eyigé njɔ́ mbɔ, mbɔ

ne ásamé ntó mmu ηwe Εσωω nnó Εσωω aké, “Me mpye nye deforé bós denǵá déno mme detú, ne mmpye nye ano denyaré meǵó bós abi ákaá dós akwé tametame.”

²⁰ Ndere elúmbó, ebéε nye nnó ne bós denǵá? Ebéε nye nnó ne abi akaá ηwe? Ebéε nye nnó ne bós abi ákaá denyaré meǵó? Mbo ne Εσωω apye denǵaré bós mme délá ukenkéné unó. ²¹ Εσωω ase denǵá etií, apye nnó ebégé fǵ kókoge mbaá bós mme nnó akaá ji né denǵa etiré bwó. Yémbó, ase abya melómélǵ ayi esé déǵarege, ayi bós áselé nnó alú gekenkénéǵé genó, áwéné geméǵe bós abi áfyéé metós ne ji. ²² Bós Jus ákéleǵe mangé lé ufélekpá ne ákame nnó genó eyigé muú ajǵge gelu wáwálé. Abi bós Grek ákéleǵe mangé lé denǵá ne ákame nnó genó eyigé déǵoge gelu wáwálé. ²³ Esé déǵarege lé ndere áwómé né gekwa Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa. Abya yina ne apyéé matós anywónege bós Jus né mmu ne bós abi alá pǵ bós Jus ásele nnó álú lé gekenkénéǵé genó. ²⁴ Yémbó bós Jus abifó, ne bós Grek, abi Εσωω ákuú nnó ábé bós bíí, ákaá nnó Kras alu uto Εσωω ne denǵaré Εσωω. ²⁵ Unó Εσωω ebi akwaá áferé nnó úlú lé ukenkéné nnó, denǵá délu wyé dépwó denǵaré bwó. Ne unó Εσωω ebi akwaá áselé ntó nnó úlú jǵ, uwyaa eshye upwó eshye ewé bwó.

²⁶ Anǵmé ba, téǵe nkane enyú débǵ délu gébéǵe Εσωω ákuú enyú nnó débǵ bós bíí. Né amé gejaméǵé bós, áselé nnó enyú dépǵ fǵ ne genó eyigé ebwó ákaá nnó elé denǵá, gejaméǵé enyú débǵ depǵ anós bós, ne gejaméǵé enyú détané fǵ né mala upú kpakpa wó. ²⁷ Yémbó Εσωω aǵyá bós abi bós mme áferé nnó álú ukenkéné bós nnó mekpo unós eǵbáre bós denǵá. Ne aǵya ntó bós abi bós mme áferé nnó aneá geme wó, nnó mekpo unós eǵbáre anós bós. ²⁸ Bós abi alá atané né mala upú kpakpa wó, abi bós mme ábayaá, ebwó abi bós mme áselé nnó aneá geme wó, ebwó ne Εσωω aǵyaa nnó ábé bós bíí. Εσωω apyembó nnó, atyaa unó bi bós mme aferé nnó uneá geme. ²⁹ Ndere elúmbó, yé muú ayi akáǵe do ebwó ewómé né mbe ushu Εσωω nnó, Εσωω aǵyá me gétúǵé me nǵea geme ápǵ. ³⁰ Ngba, ewómé mendóo epǵ, elé Εσωω jimboós ne apye nnó enyú dechó mmye ne Kras Jisós. Jisós yina ne alú denǵá etiré Εσωω. Ji apye esé delú cho né mbe ushu Εσωω, apye ntó esé delá bós ukpea Εσωω, ne awené geméǵé sé né yéndé gabo. ³¹ Ndere elúmbó, dépyé ndere ásamé né mmu ηwe Εσωω, nnó “Muú aké adóo ebwó ewómé, ádoóǵé gétúǵé genó eyigé Ata Εσωω apye.”

2

Pǵ agárege abya ayi Kras agboó né gekwa

¹ Anǵmé ba, gébéǵé me nchwó nyá eta nyú, mangaré mekomeǵó Εσωω nkpa fǵ anós denya ne denǵá eta ne ngárege enyú mekomeǵó yimbó wó. ² Ndere mbǵ nlú ne enyú, njǵó né metós wa nnó, mpye sé genó eyigé cha ekosé mangaré abya Jisós Kras ne nkane agboó né gekwa. ³ Nchwó eta nyú ne gepwa né mmye, nweré jaja ne efó metós. ⁴ Meǵó ewé me njǵó, ne unó bi me nleré enyú, uleré fǵ nnó me nwyaa anós denya ne denǵaré meǵó mampye enyú dékámé ne genó eyigé me njǵó wó. Yémbó elé uto Mendóo Ukpea ne upyéé nnó enyú dékaá nnó unó bi me njǵó ne ebi nleré úlú wáwálé, ⁵ nnó enyú défyéé metós ne Εσωω gétúǵé uto bíí. Me nkéléǵé fǵ nnó dénéreǵé metós né denǵaré akwaá.

Mendóo Ukpea epye bós akaá denǵaré Εσωω

⁶ Né eǵbe ewé denǵá etiré délu wáwálé, déselé déti dedóo abya ne bós abi ábené né deporé Εσωω. Denǵá etiré na, dépǵfǵ etiré bós mme, yeé ebélé etire afwa mme néndé ela gachyéé gefwagé bwó gebyéé. ⁷ Ne esé déǵarege

mekomejɔɔ ne denɔ́gáre Ɛsɔ́wɔ ɛtiré tɛ nyá muú fɔ alá akaá wɔ, néndé Ɛsɔ́wɔ abɔ apye nnó muú fɔ akágé fɔ deti. Gémégé nnó mme yina alɔ, Ɛsɔ́wɔ abɔ abelé mé denɔ́gá ɛtiré na, nnó gébégé ake apye genó ɛyigé gelu ji metɔɔ, ɛsé débɔ ɲɔ wuú. ⁸ Yé mfwa mme yina ama, ayi akaá denɔ́gá ɛtiré na apó. Abɔ akaá, mbɔ áwɔ fɔ Jisɔs Kras, Ata ayi apwɔɔ amu né gekwa wɔ. ⁹ Yémbɔ genó ɛyigé Ɛsɔ́wɔ apye gelu wye ndere ásamé né mmu ɲwe Ɛsɔ́wɔ nnó, “Unó bi yé muú alá lu danɔ́ge, ɛbi muú alá lu danwú, yé ɛbi muú ntó alá lu danfere, ubi ne Ɛsɔ́wɔ akwye ábelé mbaá bɔɔ abi ágboɔ ne ji.”

¹⁰ Né ɛgbé ewesé, Ɛsɔ́wɔ apye ɛsé dékaá unó bina, ndere atómé Mendoó Ukpea wuú nnó apye ɛsé dékaá ubi. Mendoó Ukpea Ɛsɔ́wɔ ɛgɛne yéndégenó chánchá, yé anɔ unó bi Ɛsɔ́wɔ alá lú dampye muú fɔ abɔ mbe akaá. ¹¹ Kágé nnó yé muú ayi akágé uféré bi úlú muú yichá né metɔɔ ápɔ, ɛkosé muú yimbɔ jimbɔɔ. Wyembɔ ntó ne muú alá kágé uféré ɛbi úlú Ɛsɔ́wɔ metɔɔ, ɛkosé Mendoó Ɛsɔ́wɔ jimbɔɔ. ¹² Nana ɛsé bɔɔ Ɛsɔ́wɔ dékaá nnó achye fɔ sé mendoó bɔɔ mme wɔ, achye élé ɛsé Mendoó wuú nnó apye ɛsé dékaáge unó bi ji achyege ɛsé.

¹³ Nkaáwú ne dégárege unó bina, délá dégáregé fɔ ne denɔ́gáre akwaá. Dégaré lé ndere Mendoó alerégé ɛsé, mmye ké déselé uchuú ɛbi Mendoó alerége dégarege depɔré Ɛsɔ́wɔ. ¹⁴ Yémbɔ muú ayi alá pɔ ne Mendoó Ɛsɔ́wɔ akélegé fɔ mankamé ne unó bi Mendoó Ɛsɔ́wɔ alérege. Aselé ubi nnó úlú lé ukenkéné unó ɛta wuú, néndé élé Mendoó Ɛsɔ́wɔ ne apye nnó muú akaá ubi. Ndere elúmbɔ, ji akágé kaá fɔ ubi. ¹⁵ Ne muú ayi Mendoó Ɛsɔ́wɔ alú ji mmye, acherege depɔ déko ne akaá yéndégenó. Yémbɔ, akágé chere fɔ ji, akaá gefɔge muú ayi ji alu. ¹⁶ Genó ɛyigé me nɔ́ɔ mba géllú wáwálé wye ndere ásamé né mmu ɲwe Ɛsɔ́wɔ nnó, “Yé muú akágé genó ɛyigé Ɛsɔ́wɔ aférege. Yé muú akágé chyeé Ɛsɔ́wɔ majyɛé. Yémbɔ ɛsé abi déwyaá Mendoó Ɛsɔ́wɔ ne dékágé genó ɛyigé Kras aférege.”

3

Bɔɔ abi ábené né depɔré Kras áchwɔ fɔ ne anɔya

¹ Anmé ba, gébégé nlú ne enyú, ngaré fɔ enyú mekomejɔɔ ndere bɔɔ abi Mendoó Ɛsɔ́wɔ elú ɛbwɔ né mmye wɔ. Ngaré enyú ndere bɔɔ abi álu ákwɔlege unó mme yina ne bɔɔ abi álu ambane né depɔré Kras. ² Me nleré enyú unó bi ulá utóɔ, wye ndere muú achyege mamáné kɔ némbɛ alá aságé chyeé ji menyéé metometo. Me nleré fɔ enyú unó bi utóɔ wɔ, néndé enyú délú dambéne mankaá ubi. Yé nana délú dambéne. ³ Me njógé mbɔ, néndé enyú délú pyéé unó mme yina ndere matɔɔ nyú akélege, demmye demboó, déwamege ne ate, ɛwéna ɛleré nnó enyú délú wye ɛké bɔɔ mme, délú pyéé wyé unó bi ɛbwɔ ápyéé, ⁴ néndé, mbɔgé muú nyú ajógé nnó, “Me nlú muú Pɔl,” ayifɔ aké, “Me nlú muú Apolos,” enyú depɔ fɔ chá ne bɔɔ mme.

⁵ Gárege me, enyú déferé nnó ɛsé ne Apolos délú chá? Ɛsé délú lé bɔɔ utɔɔ Ɛsɔ́wɔ abi ji ajyaá nnó dépye enyú défyéé matɔɔ ne ji. Yéndémuú sé apyɛé utɔɔ bíi ndere Ɛsɔ́wɔ achye ji nnó ápye. ⁶ Utɔɔ bina, úlú nnó, me mpe mbwé, Apolos agbe manaá wye. Yémbɔ Ɛsɔ́wɔ apye mbwé yimbɔ awené. ⁷ Ndere elúmbɔ, muú ayi apéne mbwé ne ayi agbéle manaá wye, áfu yé genó wɔ, Ɛsɔ́wɔ muú apye mbwé yimbɔ áwené ne anɛá geme. ⁸ Muú ayi apéne ne ayi agbéle manaá wye alú wye janja. Ne Ɛsɔ́wɔ achyege yéndémuú nsá ndere ji apyɛé utɔɔ bíi. ⁹ Ɛsé ne Apolos décho amu dépye utɔɔ Ɛsɔ́wɔ uluá. Ne enyú délú mekɔɔ Ɛsɔ́wɔ ewé ese dépye utɔɔ wyé, enyú délú ntó gepú ɛyigé Ɛsɔ́wɔ aténege.

10 Né galógálós ayi Εσωω abós áléré me, nlós mampye utós bií eta nyú. Mpye utós ndere mentené gepú melómélós ayi afyé nébómé gepú chánéné ne bós abifo álós manténégé gepú mfaá néni. Ne yéndemuú ayi áténege mfaá nébómé eniné mbo, asé gébé. 11 Εσωω abelé mé Jisós Kras ndere nébómé eniné mbo. Ne yéé nébómé eniné chá eniné muú fō amáge fyé népós sé. 12 Bós abifo, ásele nye unó ulólós ebi ákuú nnó gul, seleba, ne mataa malómálós, atané gepú né mfaá nébómé eniné mbo. Ne abifo ntó ásele nye unó bi ula utóó manchá ndere deweé, mancha ne nchu átene gepú né mfaá nébómé eniné mbo. 13 Ne bií uma ebi Jisós apane nye mpa bós, yéndé gefógé utós ebi muú apýéé ugénege nye gbógónós. Néndé né bií bimbó, Εσωω aselé nye mewε, afwóre utós ebi yéndemuú apye, mangé nnó úlú ulólós wa uboubo. 14 Mbógé gepú eyigé muú atané mfaá nébómé gepú eniné mbo géla gésoós wó, mbós yimbó abós nye nsá. 15 Ne mbógé gésogé ebyennó mbós yimbó atané amu. Yémbó jimbós atanége nye né efwyale gabo éké muú ayi áboó atané né mmu gepú eyigé gésogé.

16 Dékaa fō nnó enyú delú melú ujwólé Εσωω ne nnó Mendoó Εσωω elú enyú mmye wó? 17 Ne muú achógé melú ujwólé Εσωω, Εσωω ntó áchós gerwá jíí. Melú ujwólé Εσωω ewémbó, elú melu ukpea ne enyú ne delú melú ujwólé ewémbó.

18 Débwólégé gemεge nyú. Mbógé muú nyú aféregé nnó awyaá denjá ndere bós mme awyaá, nchyege jí majyéé nnó ábwólé alá gefógé muú ayi bós mme ákuú nnó gekenkenégé muú, nnó ábós denjáré Εσωω. 19 Me njós mbo néndé, unó bi bós mme áselé nnó úlú denjá, úlú lé ukenkéné unó mbaá Εσωω. Elú wyémbó néndé ásá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Bós abifo áférege nnó ébwó áwyaá denjá, yémbó Εσωω ápyene ébwó né denjá bwó.” 20 Ne ama asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Ata akaá nnó uféré ebi muú denjá aférege upó yeé genó.” 21 Ndere elúmbó, ékágé muú nyú ádogé ébwó ewómé gétúgé genó eyigé ákwaá ápyéé, ajógé nnó me nkwolege ayina, me nkwólégé fō ayina, kágé nnó yéndegenó gelú mé eyigé nyú. 22 Yé Pól, yeé Apolos, yelé Pita, yeé mme yina meko, yeé gerwá, yeé negbo, unó bi úlú mbo nana ne ebi uchwós meso gébé, Εσωω apye nnó unó bina uko, úlú ebi enyú. 23 Ne enyú ako delu bós Kras, ne Kras atane mbaá Εσωω.

4

Pól atéé bós Kras né Kōrent ndere gerwáge ηgbá Kras gébós mambé

1 Ndere elúmbó, sége nnó esé delu lé baá utós Kras ne bós abi Εσωω afyé né amu sé unó bií ebi ubó úlú bíbí nnó dépye bós ákaa. 2 Ne muú ayi afyéé jí utós bií né amu, genó eyigé muú apéle mangé eta wuú gélu nnó ápye utós bií ne metós wuú mmu ema. 3 Yé ebélé enyú, yé lé bós abi chá ne ashúlégé me ndo nnó nlu gyéé né utós eba, ewémbó efú me yeé genó wó. Me mbós ntó nkágé sós fō mpa yimbó nchye gemε ya nnó utós ba úlú cho. 4 Né metós wa, nferé nnó utós bi Εσωω achye me, mpyéé ubi chánéné. Yémbó ewéna eléré fō nnó me nlú cho wó. Elé Εσωω ne asós mpa wa. 5 Gétú eyigémbó, déwegé fō mmye deshúlégé muú ndo nnó ápyé fō utós ebi Εσωω achye ébwó chánéné, néndé gébé gélu dankwáne mampa depó etiré na. Gíge bií bi Ata akérege meso fa mme, achwógé apye nye yéndegenó eyigé akwaá ápyéé bíbí gégené gbógónós, apye bós ákaa uféré ebi úlú ate bós né mataós. Bií bimbó elé Εσωω ne afege nye yéndemuú ndere apye utós bií.

6 Anmé ba, né gétúgé enyú nse gemε ya ne Apolos nméé ne unó bi me njós mbo nnó mpye enyú dékaa ula mekomejós ayi jí ajós nnó, “Ékágé enyú délyaa mankwólé majye ami ásame né mmu ηwe Εσωω.” Néndé mbógé dékwólégé

mami cháñéné, déselé f3 muú f3 nnó ajeá geme apwá ayifá, débwege f3 mmye nnó nlú muú yina epóf3 ayina. ⁷ Yé muú nyú ayi ajeá geme apwá nte ayifá ap3. Unó uko ebi enyú déwyaá Éswá ne áchyé ényú, ep3 mbá? Ne mbáge achyé ényú unó bina chyége, ulannó muú nyú adó ebwá ewómé nnó, “Mbá unó bi né uto bá?”

⁸ Wáá òh! Enyú b3 Kórent déferé nnó déwyaá mé unó uko. Dékwé mé gefwa, ne délu afwa ewé esé délá dep3. Eeh! Ebé yé nnó ényú délu afwa wáwále nnó esé ntó débáné ényú dégbaré gefwa chóncho. ⁹ Né metá wa, nferé nnó Éswá abelé esé ángbá Kras né melú ewé elá ep3 ne enógé. Esé délu éké b3 abi ásó mé mpa nnó áwáne, néndé elú éké ákpá esé abelé gbónón3 né mbaá ayi mme meko chóncho ne makiénné Éswá ágéne. ¹⁰ Nnó esé délu ukenkéne b3 gétúgé délu b3 utá Kras? Yémbá ényú dése gemege nyú nnó dékaá unó uko gétúgé déchomé mmye ne Kras. B3 mme áselé nnó esé délu j3, yémbá ényú déselé gemege ényú nnó déwyaá eshye. B3 ánógé ényú yémbá ábaya esé. ¹¹ Kpaá té gébé eyigé na, gébé geko f3 w3 esé dégéne menyé manyé ne manaá manyú w3. Défyé lé uchále mandeé. Gébé eyigé f3, b3 áchyege esé éfwyale. Ne gébé geko f3 w3 dégéne malu mambélé w3. ¹² Esé depye utá ne eshye ne dégéne genó eyigé dényéé. Muú ajógé mej3 mebo ne esé, dénenémmye nnó Éswá ájé ji. B3 áké achyege esé éfwyale, dékoge wye matá. ¹³ B3 áké ách3 esé mab3, déshuge ébw3 meko melómél3. Aséle esé nnó délu umpwapwané unó ne ujwaá ebi b3 ájyale ne uká.

¹⁴ Nsámé f3 unó bina nnó mpye mekpo un3 egbaré ényú, nchyege lé ényú majyéé, néndé delú baá ba ne ngb3 ne ényú d3. ¹⁵ Ne yé ényú débé lé ne gejamégé b3 abi ájame ényú né meti Kras, tége nnó déwyaá lé muú ama ayi alú nte nyú. Me muú mpyéé ényú déchome mmye ne Kras ne nlú nte nyú, néndé me ne mb3 mbé ngaré ényú abya melómél3 Kras. ¹⁶ Gétú eyigémb3 nkpeáge ényú nnó dése gekágé neke éna. ¹⁷ Gégé ula bi me nt3me Timoti éta ényú mb3. Ji alú maá wa, ne ngb3 ne ji d3. Ji alu muú ayi dékage líí mmye ne ji né deparé Ata Jis3s. Achwáge, atée nye ényú unó bi me mpye ndere menkwólé Kras. Unó bina ne nlérege yéndé mbaá né machomele b3 Kras.

¹⁸ Enyú abifo, mmu agbe ényú néndé déferé nnó me nchw3 sé ewú. ¹⁹ Yémbá Ata akamégé nchw3 ewú nana. Nchwáge nkágé nye mbáge utó Éswá ulú ne b3 gemp3ge bina, wa apyéé lé meno detú. ²⁰ Genó eyigé gélérege nnó Éswá alú mfwa muú gepóf3 denyaré mej3 élé uto bi Mendoó Ukpea échyege ji nnó abe ne genwá eyigé Éswá akelege. ²¹ Ndé genó ényú dékélege? Dekw3rege gep3gé nyú, nnó me nké nchw3 éta nyú, nchw3 pere manlére nnó me mb3 gejeé ne ényú, waá dékwórégé f3, me nké nchw3, nchw3 ne maá échyé? Nchyeé ényú éfwyale?

5

Ubélé tametame né echomele b3 Jis3s

¹ Ubé òh, nwú nnó b3 ábélege ubélé tametame né geluáge nyú. Agaré me nnó muú nyú ama abelege ne mendée nte wú. Gebobogé mech3 ewé yeé b3 abi álá p3 b3 Jus álá ápyéé f3. ² Ne ényú débwege mank3 mfaá bwége né gef3gé mech3 ewé na? P3 gef3gé mech3 ewé ényú déb3 mamfyé gepúgé negbo na? Ferege muú ayi apyéé gef3gé mech3 ewéna wáwá né geluáge nyú. ³ Yé élé me nlá mp3 ewú mb3, mendoó wa elú ne ényú, ne ns3 mé mpa muú ayi apyéé gef3gé mech3 ewé na nkane mb3 mbége ewú mpyéé, né mab3 Jis3s. ⁴ Nkélege nnó ényú dékú echomele déchomége mbaá ama, mendoó wa ébé ne ényú ne uto Ata Jis3s ntó ubéé ne ényú, ⁵ défyéé muú ubé yimb3 né amu Danchóméló

nnó áwa menyammye wuú, nnó Eṣṓwá áféré ji né efwyale gabo né bií bi Jisṓs Kras akerege meso mansṓ mpa bṓṓ.

⁶ Mmye mebwage elómé fṓ. Enyú dékaá fṓ nnó nekú némá ne nechṓṓ ebá, wye ndere ekéké yist gachyεε epyεε gejamégé flawa amuale wṓ? ⁷ Débṓ mamferé muú yimbṓ ayi apye gabo né geluage nyú. Ji alu eké yist ayi achṓṓ bréd. Depyege mbṓ debεε nye pópó eké bréd ayi alá pṓ ne yist. Ndere njṓge mbṓ, nkaá me nnó enyú delú bréd meke néndé áwá mé Kras muú alú maá egṓṓme gepe ayi epaá koó upú. ⁸ Ndere dényé epaá ewéna, dényé ewú ne bréd meke ayi alá apṓ ne yist. Mmye ké débε ne matṓṓ pópó ne dégarege wáwále. Dényégé fṓ ewú ne gekwénege bréd ayi awyaa yist. Mmye ké débεge fṓ ne gabo ne nchye ayi esé débṓ déwyaá.

⁹ Né ḡwe ayi me mbṓṓ mbe ntómé enyú, ngaré enyú nnó défa mbwa ne bṓṓ abi ábélege ubélé ne bṓṓ tametame. ¹⁰ Me njṓge mbṓ, ntómé fṓ ne bṓṓ abi alá kágé Eṣṓwá. Eḃwṓ abi ábélege ubélé ne bṓṓ tametame. Abi ásee use, abi ánogé aló uka, ne abi ájoo ejo. Njṓge mbṓ ebyennó nké enyú délyaa mme yina kánká. Yémbṓ njṓṓ fṓ mbṓ wṓ. ¹¹ Me nsá lé nnó enyú défa mbwa ne yéndémuú nyú ayi aké alú menjmé né εchomele bṓṓ Eṣṓwá ne ábélege ubélé ne bṓṓ tametame. Yéé ayi ásee use, ayi ánogé aló uka, ayi alwérege ulwéré, ayi anyuú mmṓṓ akwene yéé ayi alú menjó. Dényégé yeé menyéé ne ufṓṓ bṓṓ bimbṓ.

¹²⁻¹³ Me mbṓṓ fṓ mansṓ mpa bṓṓ abi alá pṓ bṓṓ Eṣṓwá wṓ. Elé Eṣṓwá ne asṓṓ mpa bṓṓ. Bṓṓ abi esé débṓṓ mansṓ mpa bṓṓ, élé ate aḡme abi álu né εchomele bṓṓ Jisṓs. Ndere elúmbṓ, pyege ndere ásamé né mmu ḡwe Eṣṓwá nnó, “Búge muú ubé yimbṓ atáné né geluagé nyú.”

6

Bṓṓ Jisṓs ájyéé fṓ ne ate né eso

¹ Ulannó muú nyú abṓge mpa ne nte menjmé, ajyé ne ji né eso, nnó bṓṓ abi alá afyéé metṓṓ ne Jisṓs wṓ ne ápa? Ulánnó déla jyéfṓ né mbaá ate bṓṓ Jisṓs nnó ákwyé enyú. ² Dékaá fṓ nnó bṓṓ Jisṓs ne ápáne nye mpa bṓṓ mme wṓ, Ne mbṓge enyú ne desṓ mpa bṓṓ mme, ulannó enyú délá kaágé kwyε ukéké dépṓ né metṓṓ metṓṓ nyú? ³ Enyú dékaá nnó esé ne dépáne nye mpa makiénné Eṣṓwá, pṓ mbṓ? Mbṓge dékaá mbṓ, ebyennó esé dékágé kwyεε ukéké dépṓ fa né mme. ⁴ Ndere elúmbṓ, mechṓ ekwégé nnó déjye né mbaá bṓṓ abi εchomele bṓṓ Jisṓs ala sé nnó ebwṓ alú genó wṓ, nnó asṓ mpa nyú? ⁵ Me njṓge mbṓ nnó mpyé mmye egbṓ enyú. Nnó yé muú ama apṓ né geluáge nyú ayi awyaa denḡa mankwyéé dépṓ ne ate aḡme nyú? ⁶ Elómé fṓ nnó nte menjme abṓge mechṓ ne nte, akpá ji ajyéé né eso kpaá te aténégé né mbe ushu bṓṓ abi alá afyéé metṓṓ ne Jisṓs wṓ nnó asṓ mpa bṓṓ.

⁷ Ndere enyú dékpáne ate déjye né εcha eso, élere nnó enyú dékwe mé dédo uwyá mme. Ulánnó muú akélege enyú mpa délá dékógé matṓṓ? Ulánnó muú ányégé enyú upwṓṓ délá dékógé matṓṓ? ⁸ Yémbṓ, nnó enyú délyaa bṓṓ ákélégé enyú mpa, ányégé enyú upwṓṓ, dékélégé bṓṓ mpa, dényéé bṓṓ upwṓṓ cháchá ne até aḡme nyú. ⁹ Kágé nnó bṓṓ ube ányéé fṓ gefwage Eṣṓwá. Ekágé muú ábwólé enyú, elú wáwále nnó bṓṓ abi ábélege ubele ne bṓṓ támetáme, abi ánogé aló uka, abi ákwene malṓ, ate andé abi ábélege ne ate, ¹⁰ yé bṓṓ abi ájoo ejó, abi ásee use, abi ányuú mmṓṓ akwéné, abi álwérege úlwéré, ne bṓṓ

* **5:7** Elú wáwále nnó: Né Ijip, Eṣṓwá agaré bṓṓ Isreli nnó, yéndé ula gepú áwa maá egṓṓme áse manoo míl áta manombi nnó ekíénné negbo εchwágé ekoo upú bwṓ koóge. Wye gébé eyigémbṓ ntó. Eṣṓwá ágaré ebwṓ nnó bréd ayi ebwṓ átyege áfyégé fṓ yist (uka ebi upyéé bréd amualé) nnó ebwṓ ályá melo Ijip wáwá.

abi áfoge unó bós. Ufós bós bina ako ányéé fə gefwage Ešəwə. ¹¹ Mbó ntó ne enyú abifə débə délú. Yémbə Ešəwə áshwóné enyú né gabo ayi dépye délá bós ukpea. Ase enyú nnó delú cho né mbə ushu wúú. Apyembo, gétúgə utós bi Ata Jisós Kras apye ne utóó Mendoó Ešəwə.

Se menyammye wye nógə Ešəwə

¹² Muú fə ákágé jós nnó, “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Wáwálé, yémbə kaá nnó unó ukouko fə wó uchwós né gelógáló wó. “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Yémbə nkágé lyaá fə nnó genó gefó gebós me deba, nla eké mēfwə mbaá geji. ¹³ Muú ayifə ákágé jós aké, “Ešəwə akwyéé menyé nnó akpene né uné ne akwyéé uné nnó menyé akpene wye.” Wáwálé, ne kágé nnó bií uma Ešəwə achós nyé uné chónchó ne menyéé. Yémbə Ešəwə achyéé fə mekwaá menyammye nnó abelege ubele támetáme ne bós wó, achyéé mekwaá menyammye nnó asé menyammye yimbə anógé Ata Jisós. Ne élé Ata Jisós ne áchérege menyammye mekwaá. ¹⁴ Ne ndere Ešəwə asele uto bií apye Ata akwile né negbo, mbó ntó ne ásélé nyé utó bií apye esé dékwile né negbo.

¹⁵ Enyú dékaá chánéné nnó menyammye nyú alú lé upó menyammye Kras. Nnó élómbó, nnó muú asé gepógé menyammye Kras acho ne menyammye mendée eno? Ube! Ekágé be fə mbó. ¹⁶ Enyú débə mankaá nnó mende achogé mmye ne mendée eno, ebwó ne mendée eno yimbə ákwé eké muú ama, wye ndere ásámé né mmu nyé Ešəwə nnó, “Ebwó apeá ákwé eké muú ama.” ¹⁷ Ne muú ayi áchómé mmye ne Ata, ebwó ne ji ábée metós ema.

¹⁸ Lyágé mámbélegé ubélé ne bós támetáme. Yéndé gabo chá ayi muú apyéé, áchós fə menyammye wúú, yémbə muú ayi ábelégé ubelé ne bós támetáme, achós bə lé menyammye awuú jimbós. ¹⁹ Enyú dékaá fə nnó menyammye nyú alú lé melú ujwólé Mendoó Ukpea wə? Elé Ešəwə ne afye enyú Mendoó Ukpea ewéna né mmye. Enyú ambós fə wó débós gemége nyú wə. ²⁰ Ešəwə ana enyú ne genó eyigé geñeá gemé dós mamferé enyú né efwyale. Ndere élúmbə, ségé menyammye nyú dénógé Ešəwə.

7

Déprə neba

¹ Góge me nshúú enyú meko né déprə etiré enyú désamé me.

Elú galógáló nnó mende achogé yé mmye ne mendée. * ² Yémbə, té mbaá bós ábelege ubelé támetáme dós, élóme nnó yéndé mende ábá awuú mendée ne yéndé mendée ntó ábá awuú menə. ³ Ne mende abó fə manshya mendée wúú ubelé wə, ne mendée ntó abó fə manshya menə wúú ubelé wó. ⁴ Menyammye mendée apó fə awuú jimbós, alú lé ayi menə wúú. Ne menyammye mende apó ntó awuú jimbós, alú lé ayi mendée wúú. ⁵ Ndere élúmbə, ékágé nte ashya nte ubelé, ekosé nnó ebwó ákámege meko amá nnó alyaa kpé ate né mboó gébé nnó anemmye mbaá Ešəwə. Ne gébé eyigémbə gékógé, ebwó abó mankeré chónchó nnó ékágé danchóméló apye ebwó akpé né mmuameno gétúgə álá akágé gbaré mmye bwó.

⁶ Me njógé mbə, epó fə nnó ñmērege muú fə mekpo mme nnó abá neba, yémbə nchyege lé enyú majyéé. ⁷ Metós ebó egós me nnó yéndémuú abe ukwa eké me. Yémbə yéndémuú awyaa ewuú echye ewé Ešəwə achyéé ji. Achyéé bós abifə eshye mampye géfógé genó eyigé na, achye abifə mampye eyigé na.

* **7:1** Elú wáwálé nnó: Né gébége Pəl, bós abifə né Kōrent áse nnó mamba neba álómé fə néndé muú ábagé neba ábós fə gébé eyigé ákuú ñwe, ne mangigé gejamége unó.

⁸ Mbaá bɔ́ abí alú ukwa, ne akwi andée, ngárége ebwó nnó, elíme nnó ebwó ábagé fɔ́ neba, abe ukwa nkane me nlu. ⁹ Yémbó, mbógé ebwó ákágé gbaré fɔ́ menyamme bwó, ábá neba. Néndé elú galógáló nnó ebwó ábá neba ne nnó ájwyé gé mnye.

¹⁰ Né mbaá bɔ́ abí abané neba, nkpeage ebwó nnó, mendée abagé menɔ́, ékágé alyaá menɔ́ wuú neba. Mejɔ́ éwé menjɔ́ mbɔ́ na, epófɔ́ me, elé Ata jimbó ne ajobó; ¹¹ yémbɔ́, mbógé mendée alyagé menɔ́ wuú neba; ábagé sé menɔ́ ayicha elá epó mbɔ́ wɔ́, akéré mbaá menɔ́ wuú ebwó akwyéé depó. Ne ékágé menɔ́ ntó ábú mendée wuú né neba.

¹² Ne mbaá abifó abí abané bɔ́ abí alá áfyéé mató́ ne Kras wó, ngárége ebwó nnó yéndé menme ayi abané mendée ayi alá áfyéé metó́ ne Kras wɔ́, mendée yimbó akámégé nnó ajwólégé ne ji, ékágé alyaá ji neba. Mejɔ́ éwé menjɔ́ mbɔ́, étané membɔ́ né metó́ étané fɔ́ mbaá Ata wó. ¹³ Wyembó ntó, ne menme ayi abané menɔ́ ayi alá fyéé metó́ ne Kras wɔ́ alá abɔ́ fɔ́ manlyaá ji neba wó, mbógé menɔ́ yimbó akámégé nnó ajwólégé ne ji. ¹⁴ Me njógé mbɔ́ néndé, Esɔ́wɔ́ ajeé menɔ́ ayi alá fyéé metó́ ne Kras wó gétúgé mendée wuú áfyéé metó́ ne Kras. Ne ajeé ntó mendée ayi alá fyéé metó́ ne Kras wó gétúgé menɔ́ wuú áfyéé metó́ ne Kras. Mbógé elá pó mbɔ́ wó, Esɔ́wɔ́ aselé baá bwó éké baá bɔ́ abí alá kágé Esɔ́wɔ́. Ne ndere elúmbó, Esɔ́wɔ́ asé baá bwó ndere bɔ́ bii. ¹⁵ Yémbɔ́ mbógé muú ayi alá fyéé metó́ ne Kras wó, aké akélege manlyaá neba ne muú ayi áfyéé metó́ ne Kras, agó ji ayye, néndé ébé epó éwé egbárége muú ayi áfyéé metó́ ne Kras nnó alyaá ji neba. Esɔ́wɔ́ akú esé nnó débé né nesɔ́. ¹⁶ Wɔ́ mendée menɔ́ ayi ófyéé metó́ ne Kras kaá nnó getú jyéé ndófɔ́ menɔ́ wye akágé fyéé metó́ ne Kras. Ne wɔ́ menɔ́ ayi ófyéé metó́ ne Kras kaá ntó nnó getú jyéé, ndófɔ́ mendée wye akágé fyéé metó́ ne Kras.

Yéndemuú abé wye ndere ji abɔ́ alu gemégé nnó Esɔ́wɔ́ akuú ji

¹⁷ Yéndemuú abe wye ndere ji abɔ́ alú gébége Esɔ́wɔ́ akuú ji. Gé genó eyigé menlerégé né yéndé echomelé bɔ́ Jisɔ́s nnó apyége mbɔ́. ¹⁸ Mbógé asó mé muú nsó ne Esɔ́wɔ́ alé ku ji nnó abe muú awuú, ékágé ámuá mambi nnó asó ji nsó. Ne mbógé ntó nnó alú dansɔ́ wɔ́ nsɔ́ gébége Esɔ́wɔ́ akuú wɔ́ nnó óbe muú awuú ómnyé gé fɔ́ nnó asó wó nsó. ¹⁹ Yé asó wó nsó, yé asó wó, ewémbó epye mechó wó. Genó eyigé gejeá gepwóó gelú elé nnó ónógé mabe Esɔ́wɔ́. ²⁰ Ndere elúmbó, yéndemuú abe wye ndere ji alú gébége Esɔ́wɔ́ akuú ji. ²¹ Nnó óbɔ́ ólú memfwé gébége Esɔ́wɔ́ akuú wó nnó óbe muú wuú? Ékágé óchyeé geme jye efwyale getú eyigémbó. Yémbɔ́, mbógé ógégé meti nnó óferégé geme jyéé nnó óbége sé memfwé pyembó. ²² Kaágé nnó yé muú abó alú lé memfwé ne Esɔ́wɔ́ akuú ji nnó ábé muú wuú, né egbe éwé Ata apó mewfé. Elú ntó nnó muú ayi abó alá pó mewfé gébége Esɔ́wɔ́ akuú ji nnó abe muú awuú, alú mewfé mbaá Kras. ²³ Tégé nnó, Esɔ́wɔ́ ana enyú ne genó eyigé gejeá geme mamferé enyú né efwyale. Débegé fɔ́ afwé mbaá akwaá. ²⁴ Ndere elúmbó, yéndemuú abe wye ne Esɔ́wɔ́ ndere ji abɔ́ alu, gemégé nnó Esɔ́wɔ́ akuú ji.

Andée abí alá ba anɔ́ wó ne akwi

²⁵ Ne gógé menjɔ́ depóré bɔ́ abí alú ubwene. Genó eyigé me njógé mbɔ́ Jisɔ́s jimbó fɔ́ wɔ́ agáre me wó, yémbɔ́ ngárége enyú ndere muú ayi Ata ágéne me meshwe apye me nlu muú ayi enyú dékágé neré metó́ ne ji.

²⁶ Né úféré ba, elú galógáló nnó yéndemuú abé wye ndere ji alú néndé efwyale eja nana dóó. ²⁷ Muú ayi abáne mendée ékágé alyaá mendée wuú neba. Ne muú ayi alá alú dambá mendée, ékágé akélé mendée mamba. ²⁸ Yé elé njógé mbɔ́, mbógé muú abagé mendée apye fɔ́ gabo wó ne yé mesɔ́ mendée

abagé menɔ apye fɔ gabo wɔ. Yɛmbɔ bɔɔ abi ábane neba, áɔɔɔ efwyale. Ne nkɛlégé nnɔ mpye ékágé enyú dékpé né efwyale ewé ebwɔ ágené.

²⁹ Anme ba, góge mengaré enyú nnɔ gébé eyigé Eɔwɔ achyɛé alá gachyɛé gebye. Né getú eyigémbɔ, bɔɔ abi ábané andée ábe eké bɔɔ abi alá bá andée wɔ. ³⁰ Bɔɔ abi áwyaá mesome, ábe eké bɔɔ abi alá pɔ ne mesome. Bɔɔ abi áwyaá nechɔchɔ ábɛ eké bɔɔ abi alá pɔ ne nechɔchɔ. Ne bɔɔ abi ákɛne gese ábɛ eké bɔɔ abi alá pɔ ne unɔ gese. ³¹ Muú ayi awyaá utɔɔ mampye fa mme abɛ ndɛre muú ayi ala nɛre metɔɔ ne unɔ mme wɔ.

³² Ne nkɛlégé fɔ nnɔ genɔ gechyege enyú efwyale né metɔɔ. Muú ayi alá bá mendée wɔ, afyɛé metɔɔ wuu mampye utɔɔ Ata Jisɔs, ne akɛlege nnɔ apyɛé utɔɔ bimbo gefɔɔ eyigé metɔɔ egɔɔ ji. ³³ Yɛmbɔ muú ayi ábané mendée anɛrege metɔɔ né unɔ mme, akɛlégé élé nnɔ ápye unɔ bi metɔɔ egɔɔ mendée wuu. ³⁴ Ne gétú eyigémbɔ úféré bií ukwéné tyátyá. Wyɛmbɔ ntɔ ne mendée ayi ábané menɔ anɛrege metɔɔ né unɔ mme gétúgé akɛlege mampye genɔ eyigé metɔɔ egɔɔ menɔ wuu. Yɛmbɔ mendée ayi alá lú dambá menɔ, áfyɛé lé metɔɔ mampye utɔɔ Eɔwɔ, ne áchyɛge geme jii geko mbaá Ata Jisɔs.

³⁵ Unɔ bi me njógé mbɔ na, ulú élé mampoo enyú, epófɔ nnɔ nshyaá nnɔ enyú dépyegé fɔ ubi wɔ, nkɛlégé élé nnɔ dépyegé unɔ né meti ewé elu cho, défyɛ mekpo né depɔré Ata.

³⁶ Muú akpégé gébwenégé mendée mambá, ne agégé nnɔ gébé eyigé ji alú mambá mendée yimbo gelegé koó, ne ji akágé gbaré fɔ mpye né depɔré ubelɛ, apye ndɛre ji akɛlege abá mendée yimbo. Gabo apɔ mmu. ³⁷ Yɛmbɔ muú ajógé mé né metɔɔ wuu nnɔ ji ábané fɔ mandée ayi ji abɔ alú mambá, ne yé genógé fɔ gepɔ eyi géténé ji nnɔ abá mendée yimbo, mbógé ji akágé gbaré mpye jii né depɔré ubelɛ, ashyagɛ nnɔ ábané fɔ mendée yimbo apye mechɔ melómélɔ. ³⁸ Ndɛre elúmbɔ, muú ayi ábané gembwénégé mendée ayi ji akpɛné mambá apye mechɔ melómélɔ. Ne muú ayi alá bá wɔ, apye mechɔ ewé elómé kpaá epwɔ amu.

³⁹ Mendée abɔɔ fɔ manlyáá menɔ wuu neba, abá menɔ yicha ewé menɔ wuu alú mɛmbɛ wɔ, ekosé nnɔ menɔ wuu agbogé ne ji akágé ba menɔ yicha ndɛre ji akɛlégé. Ne menɔ yimbo abɔ mɛmbɛ muú ayi afyɛé metɔɔ ne Kras. ⁴⁰ Ne yé lé menɔ wuu agbogé ji akágé ba ayicha, né metɔɔ wa nferé nnɔ élɔ nnɔ yé menɔ ayicha ábagé sé. Ne nferé nnɔ Mendoó Eɔwɔ ne echyegé me majye ami menchyɛge mbɔ.

8

Menɔ genɔ né gepógé bɔɔ Jisɔs élé gejeé epófɔ defɔɔ

¹ Gógé me njɔɔ depɔré menyɛé ayi bɔɔ apye upe mbaá aló uka. Yéndemuú ajógé aké, “Esé déwyaá defɔɔ.” Ndɛre ajógé mbɔ, abɔ mankaá nnɔ defɔɔ dékáge pye muú abwɛge mpye. Genɔ eyi gépye bɔɔ áwɛne né depɔré Eɔwɔ élé gejeé. ² Muú ayi aféré nnɔ ji akaá me yéndegenɔ chánchá, alú dankáá yé genɔ ndɛre ji abɔ alú mankaá. ³ Yɛmbɔ muú ayi agboó ne Eɔwɔ ji ne Eɔwɔ akaá ndɛre muú wuu.

⁴ Ndɛre elúmbɔ, déké déjógé mechɔ manyé menyɛé ayi apyɛé upe mbaá aló uka, esé dékaá nnɔ aló uka, ápɔ yé genɔ, ne nnɔ Eɔwɔ alú lé ama. ⁵ Yé lé unɔ ulú né mfaánebuú ne fá mme, ebi bɔɔ ásɛle nnɔ ulú bɔ esɔwɔ abi bɔɔ ne yé élé bɔ Eɔwɔ ne bɔ ata ájamé dɔɔ, ⁶ esé dékaá nnɔ Eɔwɔ álú lé ama. Ji alú Nte sé muú akwye unɔ uko ne akwye esé nnɔ dénógé ji. Ne déwyaá lé Ata ama ayi alú Jisɔs Kras muú unɔ uko ebi Eɔwɔ akwyeé ukɛné ne ji. Ne ji ne achyegé esé gejwá.

⁷ Yémbò bɔɔ Jisɔs ako fɔ wɔ ákaá nnó aló uka apɔ yé genó wɔ. Bɔɔ abifɔ ábɔ ándógé aló uka kpaaá tɛ nnó mbógé ebwɔ ányégé menyéé ayi ápye upɛ mbaa aló uka, matɔɔ bɔw ágáregé ebwɔ nnó álú nóge aló uka. Ne elé matɔɔ bɔw ala bene wɔ, agare ebwɔ nnó apye gye. ⁸ Eɔfɔ gefógé menyéé ayi esé dényéé ne ápye esé débéé kwákwólé ne Eɔwɔ. Délá dényéé ji wɔ yé genó gefɔ eyi genome esé gepɔ, yé dényéé ji apógé fɔ esé né meti fɔ.

⁹ Yémbò, ségé yé gébé nnó ékágé dése ebwɔnye ewé Eɔwɔ achye enyú nnó dényéé yéndé gefógé menyéé, dépye aɲme abi alá ábené né depɔré Eɔwɔ wɔ ákpare ákwe. ¹⁰ Néndé muú ayi alá ábené né depɔré Eɔwɔ wɔ, agégé ndere wɔ ayi ákaá genó, álú né ntoné aló uka ɔnyeé menyéé, ji ntó abɔɔ geji manyé menyéé ayi áchyeé mbaa aló uka. * ¹¹ Ne mbógé ányégé menyééé yimbò ebyennó wɔ muú ayi ákaá genó ácho genwáge menme wye ayi alá bené né depɔré Eɔwɔ wɔ, muú Kras agboó ntó getú jíí. ¹² Ɔpyége nte menme wye ayi alá ábené né depɔré Eɔwɔ wɔ, apyége gabo né genó eyigé metɔɔ wuú egaré ji nnó gélú gyéé, ebyennó ɔpyé ntó gabo mbaa Kras. ¹³ Ndere elúmbò, mbógé menyéé ayi me nyéé akágé pye menme wa apye gabo, nyéé sé ji kánká nnó ékágé mpye menme wa apye gabo.

9

Unó bí ángbá Jisɔs áwyaá ebwɔnye mampyé

¹ Me nwyaa ebwɔnye mampye yéndégenó eyigé gelu cho. Me nlú ngbá Jisɔs Kras, nkpa amɛ yá nge Ata sé Jisɔs wáwálé, ne enyú delu utɔɔ bá bí mpyéé ndere Ata achyégé me eshye. ² Yé bɔɔ abifɔ alá ákaá nnó me nlú ngbá Kras wɔ, enyú ambɔɔ dékaa wáwálé nnó me nlú ngbá Jisɔs. Enyú delú gelo eyigé geleré nnó me nlú ngbá Jisɔs Kras.

³ Gená, ne menshúgé meko mbaa bɔɔ abi ákelégé manjɔɔ nnó me mpɔfɔ ngbá Kras. ⁴ Esé dékwané mansɛ menyéé ayi dényéé mbaa bɔɔ né utɔɔ ebí esé dépye. ⁵ Nnó esé dékwané fɔ mamba andée dékene ne ebwɔ ndere Pita ne ángbá Jisɔs abifɔ, ne aɲme Ata Jisɔs ápye wɔ? ⁶ Waa nnó wylé esé ne Banabas ne débɔɔ mampye utɔɔ ne amu sé gené dégé menyéé ayi dényéé? ⁷ Ndé muú be, ayi apye utɔɔ, anyéé né mmu sebagé nkú jíí? Muú ayi apene genɔɔ eyi géwɔme umpome abɔ manyé umpomé bí genɔɔ eyigémbò gewɔme, wa mbò fɔ wɔ? Ne muú ayi ábáme mpɔ, abɔ manyú nebene mpɔ wa mbò fɔ wɔ?

⁸ Enyú déférége fɔ nnó unó bí menjɔɔ mbò, utané lé né metɔɔ mekwaá. Mabé ayi Eɔwɔ achye Mosis agárege wye mbɔntó. ⁹ Mabé ayi Eɔwɔ achyéé Mosis aké, “Muú áwégé fɔ meno mpɔ ayi apyéé utɔɔ né mekɔɔ gébége aké apyéé utɔɔ né mmu mekɔɔ.” Ékágé esé déféré nnó Eɔwɔ abɔ ájɔɔ mbò atóó lé ne mpɔ ejíejí. ¹⁰ Nnó genó eyigé Eɔwɔ ájɔɔ mbò getoó ne esé wɔ? Getoó ne esé wáwálé néndé muú ayi apené mbwé né mekɔɔ ne ayi aferege mbwé ebwɔ ako ánerégé matɔɔ nnó mbɔɔ mekɔɔ achyegge nye awuú bɔw mbwé. ¹¹ Esé depé depɔré Eɔwɔ né matɔɔ nyú wye eké mbwé ayi muú apené né mekɔɔ, nnó elú mecho mebo ndere enyú depóge esé ne unó bí menyammye sé ákelégé? ¹² Mbógé enyú déchyegge unó mbaa ate bɔɔ abifɔ bɔɔ abi áwyaá ntó ebwɔnye mansé ubi, nnó esé ntó dékwané fɔ mansé unó eta nyú ebi ujamé upwɔɔ yé ebi bɔw wɔ?

Yémbò, esé défyé fɔ eshye mangii enyú ubi, yé lé delú cho mangii. Esé dégígé fɔ unó bina dékógé lé metɔɔ nnó ékágé dépye genó eyi gégbéé nnó bɔɔ awúgé

* **8:10** Elú wáwálé nnó: Né gepoge bɔɔ Kōrent, melu ewé ájéle nya aló uka elé gekpékpégé gepú eyi gewyaa géjamégé baá upú. Baá upú abifɔ elé abi bɔɔ ájwolegé ányéé menyéé ne yéndémuú akage kpe mmu anye menyéé wylé.

fó abya Kras. ¹³ Enyú dékaa wáwálé nnó bɔ́ abí ápye utɔ́ né mmu echa upe Esɔ́wɔ́, áwú bʋ́w menyéé átánégé lé eféé. Ne ampye upe abí apye upe né geluógé upé Esɔ́wɔ́, áwú bʋ́w menyéé ntó átánégé né menyéé upe ayi bɔ́ áchyege. ¹⁴ Wye mbɔ́ ntó ne Kras Jisɔ́s agáré nnó bɔ́ abí agárége abya melómél, áwú bʋ́w menyéé abɔ́ mantanewe lé né mbaá bɔ́ abí áwú abya melómél.

¹⁵ Yémbɔ́, nlú danse ebwɔnye ewena mpyeé unó bi úlú cho mampye. Yé élé nsame mbɔ́, nsamé fɔ́ nnó enyú déchye me ubi. Elú galógáló nnó me nkpe ngbo lé mbya ayi ngarege abya melómél nla nselé fɔ́ genó. ¹⁶ Me nke ngarege abya melómél ewémbɔ́ epyeé fɔ́ nnó me ndogé ebwɔ́ ewame, néndé élé utɔ́ bá ébi me mbɔ́ mámpye. Ne mbógé nla ngaré abya melómél yina wó, ebɔ́ nyé ne me. ¹⁷ Ebe nnó me mbɔ́ ne mbɔ́ njaá gemé ya nnó ngarege bɔ́ abya melómél, me mbɔ́ nkélege nsa. Yémbɔ́ me mbɔ́ fɔ́ wó njaá gemé ya wó, élé Esɔ́wɔ́ ne ajyáá me ne áfyéé me utɔ́ bií né amu nnó mpyeégé. ¹⁸ Ne nsá wa alú nnó, né utɔ́ bina? Ekosé metɔ́ megómégó ewé menwyaá gétúgé ngarege bɔ́ abya melómél detú. Ngarege bɔ́ abya melómél ngíge fɔ́ nnó achyéé me genó ndere muú ayi agárége abya melómél ábɔ́ mangí.

¹⁹ Me mpó yé mefwé mbaá muú fɔ́, yémbɔ́ nse gemé ya nkane mefwé mbaá bɔ́ ako nnó mpye gejamégé bɔ́ áfyé matɔ́ ne Kras. ²⁰ Me nnyeégé mbaá ayi bɔ́ Jus alú, nkwe eké muú Jus nnó mpye ebwɔ́ áfyé metɔ́ ne Kras. Ne nnyeégé ntó né mbaá ayi bɔ́ abí ákwolege mabe Mosis alú, nkwe eké muú ayi ákwolege mabe Mosis nnó mpye ebwɔ́ áfyé metɔ́ ne Kras, yé élé me nlá pɔ́ fɔ́ muú ayi ákwólégé mabe Mosis. ²¹ Nnyeégé mbaá bɔ́ abí alá kágé mabe Mosis, nkwe eké muú bʋ́w nnó mpye ebwɔ́ áfyéé metɔ́ ne Kras. Ne yé élé nlá nkwólégé mabe Mosis epó fɔ́ nnó nkwólégé fɔ́ mabe Esɔ́wɔ́, nkwalé, néndé nkwalégé mabe Kras. ²² Nnyeégé mbaá bɔ́ abí alá lú dambene né depɔ́ré Esɔ́wɔ́, nkwe eké muú bʋ́w nnó mpye ebwɔ́ ábené né depɔ́ré Esɔ́wɔ́. Me mbwólégé yéndé gefógé muú né mati mako nnó ebégé kókógé mmye mpye yé abifó áfyé metɔ́ ne Kras.

²³ Memyeé unó bina uko nnó abya melómél ayyeégé mbe nnó meso gébé me ntó mbɔ́ mejeé ewé abya melómél achwɔ́wɔ́ ne ewú mbaá bɔ́ abí áfyéé matɔ́ ne jí. ²⁴ Enyú dékaa nnó mankwólé Esɔ́wɔ́ alú eké metú gátélé. Bɔ́ abí ákpene wye ako álómege, yémbɔ́, élé muú ama ne abɔ́ nsa. Gétú eyigémbɔ́, kwólégé Esɔ́wɔ́ chánéné nnó meso gébé débɔ́ nsa wye nkane muú ayi álómege gátélé abɔ́ nsa. ²⁵ Yéndémuú ayi ákpene né metu gátélé, aselé gébé, akpomé mmye né mati mako. Apye mbɔ́ nnó abɔ́ nsa, ne nsa yimbɔ́ alú ayi áchoge. Yémbɔ́ nsa ayi esé bɔ́ Esɔ́wɔ́ débɔ́ nyé alú lé nsa ayi alá chégé fɔ́ te kwyakwya. ²⁶ Gétú eyigémbɔ́, ne me nlá nlómégé fɔ́ eké muú ayi alá pɔ́ ne genó eyigé anérége metɔ́ wye mambɔ́. Me mmye fɔ́ eké muú ayi amyéé umyéé adóó ukwekwe né mme detú. ²⁷ Mpye menyammye wa awuú ubalé nnó áwúgé ne me. Mpyeé mbɔ́ nnó ékágé me ngarége bɔ́ mekomejɔ́ Esɔ́wɔ́ ebwɔ́ ábɔ́ nsa, membɔ́ nnó detú.

10

Pɔ́l akwelé mbeé mbaá bɔ́ Kōrent nnó ékágé ápye genó eyigé bɔ́ Isrēli ápye nya ágene efwyale

¹ Anme ba, nkelege nnó enyú détége genó eyi gépye nya ne ukwene ante sé gébége ebwɔ́ ákené ne Mosis né mashwoné. Ndere ebwɔ́ akene ájyeé gekó gebame ebwɔ́ ako ne ebwɔ́ ako áchyaá ebeé mega megélé né me. ² Ndere gekó gébamé ebwɔ́, ne mánchyaá ayi ebwɔ́ áchyaá ebeé mega ewémbɔ́, elúmbɔ́ lé manaá Esɔ́wɔ́ ne ebwɔ́ áwɔ́. Ne gefógé manaá ami ebwɔ́ áwɔ́ mbɔ́, mánléré nnó ebwɔ́ alú ánkwalé Mosis. ³ Ebwɔ́ ako ányé gefógé menyéé ama ayi

Εσωω achyεε εβω. ⁴ Ne εβω άκο άnyú ntó manaά ami Εσωω achyεε εβω. Manaά mimbo matanege né etaravé ewé ekene ne εβω, ne etaravé ewémbo εbo elu lé Kras. * ⁵ Yé elé Εσωω álere εβω galógaló mbo, gejamégé εβω άpye unó bi metoó enywōnege Εσωω. Gétú eyigémbo, Εσωω awá εβω, ne unkwó bwo ulá né mawhōné tyátyá.

⁶ Unó bi upyé mbo na, ulú elé manchyεε esé majyεε nnó ékágé esé débógé gejeé mampyεgé gabo ndere ukwene ante sé ábó άpyeε. ⁷ Dénógé fō aló uka ndere εβω abifo ábó άpyeε. Asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Εβω άjwólé, άnyεε, άnyuú ne ákwilé mme aló mámbéné mabée né mbe ushu meló uka.” ⁸ Ékágé esé ntó débélégé ubélé ne bōó tamétamé ndere εβω abifo ábó άpyeε. Gétúgé eyigémbo, Εσωω άpye delé bōó esaá meso eleé ágbo né bií uma. ⁹ Ékágé dékpelé Kras ndere εβω abifo ábó ákpelé ji, gétú eyigémbo Εσωω ató mmyo enó εβω ágbo. ¹⁰ Ne déhmenégé fō Εσωω meso humm humm ndere εβω abifo ábó άpyeε ne ekiénné Εσωω ewé ewáné bōó echwó wá εβω.

¹¹ Unó bina uko ebi upye nyá ne εβω ulú lé mánkwlélé bōó mbée nnó ase gébé. Ne asá ubi né mme nnó achyεε esé majyεε, esé abi delú mbo né gébé eyigé na, eyi elá gachyεε mme abyε.

¹² Ndere elúmbo, yéndemuú ayi aferé nnó aténé chánéné, ase gébé nnó ékágé akwé gébége mmuámeno áchwógé eta wuú. ¹³ Kaágé nnó, yé mmuámeno ayi achwōó eta nyú ayi alá lú gachwó mbaá ate bōó ápó. Εσωω alu muú ayi dékage lií mmye ne ji. Delúige mmye ne ji alyaágé fō nnó enyú dékpe né mmuámeno ayi apwōó eshyεε nyú. Yémbo, mmuámeno achwógé eta nyú, Εσωω achyεε enyú eshye ewé dékoge metoó dépwōó mmuámeno yimbo.

¹⁴ Anme ba, ndere elúmbo, boóge délya aló uka manógé. ¹⁵ Enyú delú bōó abi dékágé genó, férege, dégené nno, mechó ewé me njōó mbo elú wáwálé. ¹⁶ Esé déké déteé neghōné Kras chónchó, détamégé Εσωω né mmōó ami. Ndere dépyeε mbo, déchome mmye, dékarege amo manó Kras. Ne déké denyεε ntó bred ayi agyalé ubauba délerege nnó déchomé mbōntó mmye, dékarege menyammye Kras. ¹⁷ Yé elé esé abi denyεε ntó bred yimbo déjamé, ntó bred yimbo alú lé ama. Ewéna eléré nnó esé ako décho mmye déla muú ama.

¹⁸ Tége gepógé bōó Isreli, εβω abi άnyεε menyεε upe ayi άpye upe né mfaá geluógé upe, áchōnege mmye ne Εσωω muú εβω ánógé. ¹⁹ Ndé genó me njógé mbo fa? Nnó me njógé mbo lé nnó aló uka álú genó? Waá menyé ayi άpyeε upe mbaá aló uka ne álú genó? ²⁰ Ngba, me njógé fō mbo, njógé lé nnó upe ebií bōó abi alá pō bōó Jus άpyeε mbaá aló uka, άpyeε mbo lé mbaá aló nchye άpyeε fō mbaá Εσωω. Ne me nkelégé fō nnó enyú déchome mmye ne aló nchye. ²¹ Muú ákágé nyú fō mmōó né amo Ata, ne ama anyúgé ntó mmōó né amo aló nchye. Muú ákágé nyé fō ntó menyεε Ata ne gébé gema anyéégé menyεε aló nchye. ²² Ékágé esé dépye genó eyigé Εσωω ammye deboó. Nnó esé déwyaá eshye dépwōó ji?

²³ Muú fō ákágé jógé aké, “Me nkáge pye yéndegenó eyi gejigé me metoó.” Elú wáwálé, yémbo, kaágé nnó, unó uko fō wó upoógé wōó. “Me nkáge pye yéndegenó eyi gejige me metoó.” Yémbo kaá nnó unó uko fō wó upye muú awené wō. ²⁴ Yéndemuú aferégé mampyε genó eyi gepógé ate anme, epfō eyi gepógé jimbií wō.

²⁵ Nyégé yéndé menya ayi akpoó né gese. Dégigé fō mbaá ayi menya yimbo atané. ²⁶ Néndé asá né ηwe Εσωω nnó, “Εσωω ne abōó mme ne yéndegenó eyi gelú né mme.”

* 10:4 Elú wáwálé nnó: Etáravé ewé εbo ekene nya ne bōó Jus, elé Kras jimbo né ákne ne εβω.

²⁷ Mbógé muú ayi alá afyée metóó ne Kras wó, akúgέ enyú menyéé déjyégé, nyégé yéndégenó eyigé ji achyégé enyú. Dégigé fó mbaá ayi menya yimbo atané nnó ékágé matóó nyú áchye enyú efwyale. ²⁸ Yémbó muú agáregé enyú nnó, “Menyéé yina elé ayi apyéé upe mbaá aló uka”, dényégé fó ji, nnó ékágé muú fó abó efwyale né metóó ásé nnó enyú dépye gabo. ²⁹ Me njógé mbó, épófó nnó nké enyú délyaa menyéé yimbo gétúgέ dényégé débó efwyale né metóó. Njógé lé nnó delyaa manyé menyéé yimbo gétúgέ dényégé muú yimbo abóó efwyale né metóó wuu. “Ulánnó me nlyáge genó eyigé me mbóó manyé gétúgέ muú ayifó aferé nnó, ‘Muú anyegé alú gyéé’”. ³⁰ Mbógé me nchyege matame mbaá Éσωω gétúgέ menyéé ayi me nyéé, ulannó muú áchóó me mabó gétúgέ menyéé ayi mbóó me mbe ntamé Éσωω ne me nlé nyéé?”

³¹ Yémbó kaá nnó yéndégenó eyigé wó apyéé, yé wó anyéé, yé anyuú abó mampye geji ndere gepyéé bóó áfége Éσωω. ³² Se gébé nnó ékágé apye genó eyi gepyéé bóó apyéé gabo, yé bóó Jus, yé bóó Grek, yé echomele bóó Éσωω. ³³ Wyémbó ne me mmyéé nnó mpyéé metóó egógé yéndémuú né yéndégenó eyigé me mpye. Me nkelégé fó mampye genó eyi gepogé lé me mbií. Me mpye eyi gepogé bóó ndere Éσωω akágé feré ébwóó né efwyale gabo.

11

¹ Ndere elúmbo, kwólégé ntó gekágé neke ya wye ndere me nkwalége eyige Kras.

Gefóó eyigé andée abóó mambé né echomele bóó Kras

² Me nfége enyú néndé déteé me né yéndégenó ne dépye unó wyyé ndere me mbó nleré enyú. ³ Yémbó nkelégé mampye enyú dékaá cháñéné nnó Kras ne alú mekpo mbaá ande ako, mende ne alú mekpo mbaá mendée. Ne Éσωω alu ndere mekpo mbaá Kras. ⁴ Yéndé mende aké anenmmye né echomele bóó Kras, yé aké agarege mekomejóó ayi atane mbaá Mendóó Éσωω, akweregé mekpo wuu ébyennó achyégé mbóó lé mekpo unóó mbaá muú kpaá wuu. ⁵ Ne yéndé mendée aké anenmmye, yé aké agarege mekomejóó ayi atane mbaá Éσωω alá akwere mekpo wuu wó, achyégé mbóó lé mekpo unóó mbaá muú ayi alu ndere mekpo wuu. Alú wye eké akpalé ji mekpo. ⁶ Ndere elúmbo, mbógé mendée akelégé fó mankwere mekpo wuu, ákré ákpale mekpo wuu. Yémbó, mbógé ji akaá nnó elú elé mekpo unóó eta wuu mankpale mekpo akweregé mekpo wuu. ⁷ Ne mende abó fó mankwere mekpo gébégé aké anenmmye wó. Néndé Éσωω akwyéé mende nnó ábé eké jimboó, achyégé Ji ngó. Yémbó mendée afyéé lé mende ngó mmye. ⁸ Néndé Éσωω ase fó membea mendée ne akwyéé mende wó, asé lé ayi mende ne akwyéé mendée. ⁹ Elú wye ndere Éσωω alá akwyéé fó mende gétúgέ mendée wó. Akwyéé mendée gétúgέ mende. ¹⁰ Gegé ula bi mendée abóó mankweré mekpo wuu, manlerege nnó mende ne abóó uto né eta wuu. Apyégembó matóó asóó fó makiénné Éσωω. ¹¹ Yé ndere elúmbo, esé abi défyéé matóó ne Kras, mendée abó fó mantene ushu ushu bií wó. Abó mantene ne mende. Ne mende ntó abóó fó mante ushu ushu bií wó. Abó mantene ne mendée. ¹² Yé lé asele membea mende ne akwyéé mendée, yé mende fó, apó fa mme ayi mendée alá byéé ji wó. Ne elé Éσωω ne akwyéé unó uko.

¹³ Enyú ambóó déferere gégené nnó elómé fó nnó mendée anenmmye eta Éσωω ewé alá wé gebugendéé né mekpo wó. Elómbo? ¹⁴ Né mme yina, dége mbóó nnó mende abege ne mejwe metyemetye, achyége mbóó lé mekpo unóó né geme jíí, ¹⁵ ne nnó mendée abege ne mejwe metyemetye, efye ji ulóó né mmye. Néndé Éσωω achyε mendée mejwe ewémbóó nnó ébe ndere genó eyi

gekwerege ji mekpo. ¹⁶ Ne mbogé muú f3 aké akelege manyeé mbeé né mecho ewe, mengarege ji nnó esé angba Kras dep3 sé ne gep3 eyigé cha manleré ndere anogé Esow3 yé machomele b33 Kras ap3 ne geji.

B33 echomele Kras né Kōrent anyeé menyéé Ata né meti ewé eláp3 cho

¹⁷ Né mecho ewé me nchw33 ngaré enyú, nfege f3 enyú, néndé enyú dechw33g3 ch3nch3 ndere b33 Jis3s, déchw33 f3 né gal3gal3, déchw33 manch3 dep3 ch33. ¹⁸ Ne gen3ge mbe gélu nn3, agaré me nn3 enyú déchw33ge ch3nch3 né echomele nyú man3gé Ata, déjw3lege mat33 mat33 ne angya. Ekágé be wáwálé. ¹⁹ Angya ab3 mamb3 met33 met33 nyú. Abegé mb3, ákágé nye muú ayi akw3lege Jis3s wáwálé. ²⁰ Menge mb3 nn3 gébégé enyú déchw33ge ch3nch3 nn3 dényéé menyéé Ata, yémb3 ji f3 w3 enyú déchw33 manyeé w3. ²¹ Gen3 eyigé enyú dépyéé gelu nn3, yéndémuú awenege manye menyéé awuú, atee f3 ate anme abif3. Ndere dépy3mb3, abif3 anyeé, anyuú akwene, abif3 agbo3 mesa. ²² Chaá! Nn3 enyú dep3 ne upú ebi enyú dékágé ny3ge menyéé, dényuú mm33 wyeé? Ne ulán3 enyú débyaá echomele b33 Esow3, déchy3ge mekpo un33 mbaá abi álá p3 ne gen3. Enyú dékelege nn3 me mpyeé nn3 ne enyú? Dékelege memf3é enyú né gef3gé mecho ewé? Ngba, nkágé pye f3 mb3.

Menyéé Ata Jis3s

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; Luk 22:14-20)

²³ Un3 bi Ata alere me, ubi ne menlere enyú, nn3 né utuú bi achyeé Ata Jis3s mankwáá, ab3 nt3 bred, ²⁴ áchy3gé matame mbaá Esow3, agyá nt3 bred yimb3 ubauba, aj33 aké, “Gége menyammye wa na, me nchy3ge né gétúgé enyú yéndégébé déké dénye ji, py3gé wyé na mant3gé negbo na.” ²⁵ Wyémb3 nt3 ne gébégé anere menyéé manye, ab3 amo ne mm33 mmu aj33 aké, “Amo yina alú gep3 eyi gelere menomeny3é meke ewé Esow3 anyeé ne enyú. Menomeny3é ewéna eké ne mano3 ama. Ne yéndégébé déké dényuú mami, py3gé wyémb3 mant3gé negbo na.” ²⁶ Ne yéndégébé enyú déké dényeé bred yina, dényuú mm33 ami malú né mmu amo yina, dégarege mb3 lé negbone Ata kpaá te ji achw33.

²⁷ Né gétú eyigé na, yéndémuú ayi anyeé bred yina, anyuú mm33 ami na né meti ewé elá echy3ge en3gé mbaá Ata, akwe mpa né met33 wuú néndé ábyaá mb3 lé menyammye ne mano3 Ata. ²⁸ Ndere elúmb3 yéndémuú ab3 mbe áchére met33 wuú, né anyeé bred, anyuú mm33 ami malu né mmu amo. ²⁹ Néndé muú ayi anyeé bred yina, anyuú mm33 mina álá kágé, fere nn3 un3 bina utené né menyammye Ata, akelege mb3 lé efwyale né geme jíí. ³⁰ Gé ulá bí gejamegé b33 né met33 met33 nyú amee, abif3 áwyaá gepwa ne abif3 nt3 agbo3. ³¹ Yémb3 esé déb3gé mbe décherege mat33 se chán3né, Ata achy3ge f3 esé efwyale. ³² Esow3 acherege dep3 etiré sé, agege nn3 délu gy3é, apy3é menyammye sé awuú ubale nn3 né bíí bi ji as33 mpa, achy3ge f3 esé efwyale ch3nch3 ne b33 abif3.

³³ Né gétú eyigémb3, anme ba, yéndégébé déchw33g3 ch3nch3 manye menyéé Ata, deb3 mangile ate. ³⁴ Mb3gé mesa aké ammye muú, ab3 mbe anyeé menyéé né gepú jíí, nn3 gébégé enyú déchw33g3 ch3nch3 ékágé dépye gen3 eyigé Esow3 achy3gé enyú efwyale. Ne dep3 etiré délaá, memb33 nchw33g3 ngarege nye enyú.

12

Echy3 ewé Mendo3 Ukpea echy3ge

¹ Ἀημε βα, nana nkelege mampye enyú dékaá chánéné deporé unó bi Mendoó Ukpea echyēge bɔ́ uto nnó ápyegé. ² Enyú dékaá nnó gébége enyú dela delú danfyē matɔ́ ne Jisɔs, anyua enyú denó mewaá, dela nógé lé aló uka, unó bi ula ujógé mejɔ́. ³ Ndere elúmbɔ, nkelege mampye enyú dékaá nnó yéndémuú ayi Mendoó Eɔwɔ elú ne ji ajógé fɔ́ nnó, “Jisɔs ɔbɔ́ wyeé.” Ne ye muú fɔ́ ntó ákágé jɔ́ fɔ́ nnó, “Jisɔs ne alú Ata”, mbógé Mendoó Ukpea elá epó ne ji.

⁴ Kaágé ntó nnó unó bi Mendoó Ukpea echyēge bɔ́ uto nnó ápyege úlú ufɔ́ ufɔ́. Yémbɔ wye lé Mendoó Ukpea ewú ema ne echyēge ebwɔ́ uto mampye unó bina uko. ⁵ Matɔ́ ami esé dépyeé mbaá Ata malu ufɔ́ ufɔ́, yémbɔ wye lé Ata wu ama ne esé ako dépyeé utɔ́ bií. ⁶ Mati ayi esé dépye utɔ́ mbaá Eɔwɔ́ álú ufɔ́ ufɔ́ yémbɔ wye lé Eɔwɔ́ wu ama ne apye utɔ́ né genwáge yéndémuú sé. ⁷ Mendoó Ukpea echyēge uto mbaá yéndémuú sé nnó désé ubi dépyege utɔ́ ebi upogé bɔ́ ako. ⁸ Mendoó Ukpea echyēge muú ayifɔ́ uto manjɔ́ mejɔ́ Eɔwɔ́ ne denɔga. Muú ayifɔ́ echyēge ji uto manlere unó bi Eɔwɔ́ apye ji akaá. Wye lé Mendoó Ukpea ewú ema ne echyēge ebwɔ́ utó mampye utɔ́ bina. ⁹ Mendoó Ukpea wú ema, echyēge muú ayifɔ́ utó mamfyē metɔ́ ne Eɔwɔ́ kpaá te ápyeé genó eyigé ji ágige. Muú ayifɔ́ echyēge ji utó mampye bɔ́ abi améé ufɔ́ ufɔ́ mameé átoógé. ¹⁰ Mendoó Ukpea echyēge muú ayifɔ́ uto mampye ufeleka, muú ayifɔ́ echyēge ji utó mangarege genó eyigé getané mbaá Mendoó Eɔwɔ́. Ayifɔ́ echyēge ji utó mankaá unó bi utanege mbaá Mendoó Eɔwɔ́ ne ebi ulá utanege fɔ́ mbaá Mendoó Eɔwɔ́. Ayifɔ́ echyēge ji utó manjɔ́ ufɔ́ mejɔ́ ebi yé jimbɔ́ álá kágé fɔ́. Ne ayifɔ́ ntó echyēge utó mangare ulaá ufɔ́ mejɔ́ ebimbɔ́. ¹¹ Unó bina uko elé wye Mendoó Ukpea wú ema ne echyēge esé utó nnó depyege ubi. Ne echyēge yéndémuú ebií utó cha ndere ewú ekelege.

Ankwɔle Jisɔs álú eké upɔ́ menyammye uchaucha né menyammye ama

¹² Dékaá nnó menyammye mekwaá awyaá upɔ́ uchaucha. Ne yé elé upɔ́ menyammye ujame dɔ́, ucho upye lé menyammye ama. Mbontó ne Kras álú. ¹³ Esé abifɔ́ delú bɔ́ Jus, abifɔ́ bɔ́ Grek. Bɔ́ abifɔ́ álú áfwe abifɔ́ ápó. Yémbɔ gébége awyaá esé manaá né utó Mendoó Ukpea ewémbɔ ema, esé ako dékwe eké menyammye ama ne Eɔwɔ́ apye esé ako désé Mendoó ema.

¹⁴ Ne dépege menyammye mekwaá apó fɔ́ lé ne gepɔge menyammye gema, awyaá upɔ́ gejame. ¹⁵ Désé nnó geka geke, “Me mpó fɔ́ gepɔge menyammye néndé me mpó fɔ́ ebwɔ́” ewémbɔ epye fɔ́ nnó geji gebēge fɔ́ gepɔge menyammye, waá epyeé? ¹⁶ Ne mbógé etu eké, “Me mpó fɔ́ gepɔge menyammye néndé me mpó fɔ́ dambɔnyi, ewémbɔ epye fɔ́ nnó ewu ebēge gepɔge menyammye, waá epyeé?” ¹⁷ Ne mbógé menyammye meko abe lé dambɔnyi jiji, mekwaá abɔ́ awuú mbɔ mbaá ne ndé? Ne mbógé menyammye meko ntó abe elé etu ewu ewu mekwaá abɔ́ awuú mbɔ, gebe ne ndé? ¹⁸ Ndere elúmbɔ, Eɔwɔ́ akwyéé menyammye mekwaá né upɔ́ upɔ́, ne abelé yéndé gepɔ ndere ji akélege. ¹⁹ Ne mbógé upɔ́ bina uko ubɔ́ ube lé gepɔ gema, menyammye abɔ́ abeé fɔ́. ²⁰ Ndere elúmbɔ, menyammye mekwaá awyaá upɔ́ gejame, yéle upɔ́ ujame menyammye álú elé ama.

²¹ Gétú eyigémbɔ dambɔnyi ákágé jɔ́ fɔ́ ne ebwɔ́ nnó, “Ókágé pɔ́ fɔ́ me.” Yé mekpó ekágé jɔ́ fɔ́ ne uka nnó “Ókágé pɔ́ fɔ́ me.” ²² Yémbɔ wawálé álú nnó, upɔ́ menyammye ebifɔ́ ebi esé déferé nnó upɔ́ ne eshyeé dékágé jwólé fɔ́ ewé ubi ula pó. ²³ Ne upɔ́ menyammye ebi esé déséle nnó upɔ́ ne énogé, ubi ne esé dénógé dɔ́. Ne ebi esé déla kelé nnó ubi ube fuú ne esé dékwerege

chánéné,²⁴ ewé déla dépye fɔ mbɔ, ne upɔ ebi ulɔme dɔɔ. Yémbɔ Esɔwɔ achoné upɔ menyammye bina mbaá ama, ne achyee énnógé mbaá ebi ula upɔ ne énnógé,²⁵ nnó upɔ menyammye ubegé fɔ ne angya, ucherge lé ate. ²⁶ Mbɔgé gepɔgé menyammye gema geké gegene efwyale, ebifɔ uko ntó ugene efwyale chónchó ne geji. Mbɔgé gepɔ gema gebegé ne énnógé ebifɔ uko ntó ubéé ne necháchó chónchó ne geji.

²⁷ Wye mbɔ ntó ne menyammye Kras álú. Ne yéndémuú nyú alú gepɔge menyammye wuú. ²⁸ Ne Esɔwɔ achyee yéndémuú gefɔgé utɔɔ bíí né echomele bɔɔ Kras. Ntoó eníné mbé elé ángbá Jisɔs, matoó apea elé bɔɔ ekpávè Esɔwɔ, matoó uléé elé, anlere mekomejɔɔ Esɔwɔ. Ne abi akwɔlege elé bɔɔ abi apyee ufelekpa, abi apyee bɔɔ mamee atoóge, abi apogé bɔɔ, abi apele ndere utɔɔ Esɔwɔ ukene, ne abi ajógé ufɔɔ mejɔɔ ufɔɔ ufɔɔ ebi ebwɔ ambɔɔ álá kágé. ²⁹ Nnó bɔɔ ako ne álú ángbá Kras? Ngba! Nnó bɔɔ ako ne álú bɔɔ ekpave Esɔwɔ? Ngba! Nnó bɔɔ ako ne álú anlere mekomejɔɔ Esɔwɔ? Ngba! Nnó bɔɔ ako ne ápyee ufelekpa? Ngba! ³⁰ Nnó bɔɔ ako ne ápyee bɔɔ mamee atoóge? Ngba! Nnó bɔɔ ako ne ajógé ufɔɔ mejɔɔ ufɔɔ ufɔɔ? Ngba! Waá nnó bɔɔ ako ne ágarege ula ufɔɔ mejɔɔ bina? Ngba! ³¹ Yémbɔ, genó eyigé débɔɔ manere matoó wye dɔɔ gelú nnó Esɔwɔ achyee enyú unó bi ulɔme dɔɔ upwɔɔ ebifɔ.

Gógé me ngáre enyú meti ewé elɔme epwɔɔ mati ako.

13

Gejeé gejeá gepwɔ unó uko

¹ Mbɔgé ébégé nnó me nkágé jɔɔ ufɔɔ mejɔɔ mme meko ne ewé makiénné Esɔwɔ, ne nla mbɔɔ gejeé ne bɔɔ wɔ, mmpyee lé mejɔɔ détuú eké kálánká yé eké ubyaubya. ² Yé ebe lé nnó Esɔwɔ achyee me utó mangarege bɔɔ mekomejɔɔ ayi atane eta wuú, ne yé nkaá unó Esɔwɔ uko chónchó ne ebi ulú bibíí, ne yé mfyé lé metɔɔ wa ne Esɔwɔ dɔɔ ndere ékágé pye me njɔɔ ne makwe nnó ákwilé malu bwɔ ájye né mbá yicha, ne nla mbɔɔ gejeé ne bɔɔ wɔ, mpo yé genó. ³ Ne yé nkpa lé unó bi me nwyaa uko nkáre mbaá ubya bɔ ne yé nchye ntó lé geme ya mbaá bɔɔ nnó áɔɔ né mewee gétúgé depɔré Esɔwɔ, ne nla mbɔɔ gejeé ne bɔɔ wɔ mbɔɔ yé nsa fɔ.

⁴ Muú ayi abɔɔ gejeé ne bɔɔ ágbárege metɔɔ, ne apyee galógálɔ ne bɔɔ ammyee fɔ demboó, apɔ fɔ ne nepa, ne abwéegé fɔ mmyee. ⁵ Apyee fɔ nenja. Apyee fɔ genó eyi gepoge lé jimbíí, asɔɔ fɔ metɔɔ wáwá, abélégé fɔ depɔ debodebo né metɔɔ. ⁶ Gefɔgé muú yina, abee fɔ ne necháchó gébége bɔɔ aké apyee gabo. Abee ne necháchó gébége bɔɔ aké apyee genó eyi gelú cho wáwálé. ⁷ Muú ayi abɔɔ gejeé ne bɔɔ, abyaá depɔ debodebo deko etiré bɔɔ ápyee, akamege nnó bɔɔ apyee nye galógálɔ, anerege metɔɔ nnó ebwɔ akwɔrégé nye gepɔgé bwɔ ne akoge metɔɔ né unó bi ebwɔ apyee yéndégébé.

⁸ Muú ayi abɔɔ gejeé ne bɔɔ, agboó ne ebwɔ yéndégébé. Gébé gechwɔ nye eyigé utó ebi bɔɔ ágarege genó eyigé getane mbaá Mendoó Esɔwɔ ubyee, utó bi bɔɔ ajógé ufɔɔ mejɔɔ ebi álá kágé ubyee, utó bi bɔɔ ákage unó Esɔwɔ uko ubyee nye. ⁹ Néndé unó bi esé dékaa, dékaa dénere wɔ, ne mekomejɔɔ Esɔwɔ ayi dégarege, dégarege fɔ ji dénere, ¹⁰ yémbɔ, gébé gékwónene nye eyigé Esɔwɔ apyee nye esé dékaa unó bina uko. Ne unó bi déla dékaa denere wɔ, ubyee nye.

¹¹ Gébége me nlú mamane, njógé mejɔɔ eké mamane kɔɔ, nferge depɔ eké mamane kɔɔ ne mpyee unó eké mamane kɔɔ. Ne nana ayi nlé mmyee muú, nlyaa depore dembane. ¹² Esé dégene unó nana mmyee homehome eké muú ayi apele unó né efeé ewé elá egegene chánéné. Yémbɔ gébé gechwɔ nye eyigé esé détuúge ame dégene unó uko chánéné. Nana me nkaá fɔ unó uko nnere

wó, yémbó gebé gebéé nye eyigé nkágé unó uko kpa, wye ndere Esòwò akaá me.

¹³ Mankwya mejóó ewé na alu nnó, unó ulú uléé ebi ula ubyéé te kwyakwya. Unó bina élé metóó mamfyé ne Esòwò, manéré metóó ne Jíí ne mambó gejeé. Yémbó genó eyi genéá né unó bina uléé élé gejeé.

14

Echye ewé Mendoó Ukpea echyεge

¹ Mmyεge mambó gejeé ne ate, ne mamkpane ntó gechyéé nnó debó echyε ewé Mendoó Ukpea echyεge cháchá echyεé ewé epyε muú agarege genó eyigé getane mbaá Mendoó Esòwò. ² Néndé muú ayi ajógé mejóó ewé ji alá kágé, ajógé lé ne Esòwò ajógé fí ne akwáá, yé muú fí ákágé yé genó eyigé ji ajógé, néndé ajógé lé unó Esòwò ebi ulú bibíí ndere Mendoó Ukpea echyεge ji eshyéé.

³ Ne yéndemuú ayi agarege mekomejóó ayi atanege mbaá Mendoó Esòwò, ajógé genó eyigé akwáá áwú, ne mejóó wuú épóge bóó efyéé ébwó eshye ne ékwenegé ébwó matóó. ⁴ Muú ayi ajógé mejóó ewé ji alá kágé, apógé lé geme jíí, ne muú ayi agarege mekomejóó ayi atane mbaá Esòwò apógé echomele bóó Kras.

⁵ Ébó ébme nnó enyú ako déjógé mejóó ufóó ufóó ewé délá dékágé, yémbó menkélege nnó enyú dégáregé lé mekomejóó ayi atane mbaá Mendoó Esòwò. Muú ayi agarege mekomejóó ayi atane mbaá Mendoó Esòwò anéa geme apwóó ayi ajógé ufóó mejóó ebi ji alá ákágé. Ékosé nnó muú abεge ayi agarege uláá mejóó ewémbó nnó apogé bóó echomele Jisòs. ⁶ Anjme ba, mbógé me nchwóge mbó mantame enyú, ne nké njógé lé ufóó mejóó ebi nla nkágé, ewémbó épóge mbó enyú nnó? Yémbó ngarege enyú, unó uke ebi Esòwò alere me, yé ebi ji apyε me nkaá, yé mekomejóó ayi atane eta wuú, yé ebelé manlere enyú mekomejóó Esòwò ewémbó ne elú genó eyi gepogé enyú.

⁷ Wyεmbó ntó ne elú ne unó mabeé nkane embya ne nenke unó bi ulá upó ne genwá. Muú aké afomege embya, byógebyóge yé aké akwele élé nenke byógebyóge muú apyεmbó nnó ne akaá genó eyigé ji akwele? ⁸ Mbóntó ne mbá bee alú. Mbógé muú afomege ji byógebyóge, ndé muú akpomege mmyε manjye bee? ⁹ Mbóntó ne elú ne enyú ambóó. Mbógé enyú deké dégarege mekomejóó né mejóó ewé délá dékágé ula, epyéémbó nnó ne bóó ákaá genó eyigé enyú déjógé? Déké dépyéé mbó dechóó gejulé nyú mme detu. ¹⁰ Elú wáwálé nnó ufóó mejóó uja fa mme ne yé ewé bóó ájógé élá épó ne ula épó. ¹¹ Yémbó, mbógé me nkágé fí uláá mejóó ewé muú ajógé muú yimbó abéé menkéé menkéé eta wa ne mentó mbéé menkéé menkéé eta wuú. ¹² Ndere elúmbó, tee mbaá enyú dékpane gechyéé mambó echyε ewé Mendoó Ukpea echyεgé mmyεgé nnó debó élé echyε ewé echyεgé enyú uto mampógé echomele bóó Jisòs ewené.

¹³ Gétú eyigémbó, muú aké ajógé gefógé mejóó ewé ji alá ákágé ula, anemmye mbaá Esòwò nnó achyεé ji echyεé ewé echyεgé ji uto mangáre uláá gefógé mejóó ewémbó. ¹⁴ Néndé, mbógé me nke nnenemmye né ufóó mejóó ebi nla nkágé ula, nnene chónchó ne mendoó wá. Yémbó né metóó wa nkágé yé genó eyigé me njógé. ¹⁵ Ndere elúmbó, memye mbó nnó? Nane mpyéé, menene nye mmye ne mejóó ewé me nla nkágé ula yémbó nnene ntó mmye ne mejóó ewé menkágé. Nkwane makwa né mejóó ewé menla nkágé ula nkwane ntó ne mejóó ewé nkágé. ¹⁶ Ne mbógé muú aké anenemmye choncho ne mendoó wuú afεge Esòwò né mejóó ewé ji alá kágé ula, epyεmbó nnó ne muú ayi alá kágé depóré Esòwò akame aké, “Amén” te mbaá ji alá wuú fí geno

eyigé ájoge. ¹⁷ Ékágé be nnó wó otamege Esɔwɔ chánéné yémbɔ epogé fɔ muú yifɔ cháchá.

¹⁸ Ntamege Esɔwɔ nnó membɔɔ njógé mejɔɔ ewé nla nkágé mpwɔɔ enyú ako.

¹⁹ Yémbɔ mbége né mmu echomele bɔɔ Jisɔs, nkélége nnó njɔɔ lé uchu uta ebi bɔɔ ákágé ne nnó njógé uchu delé ufya ebi bɔɔ alá ákágé ula.

²⁰ Anɔme ba, déferege se unó eké ambane. Bége kenékéné eké ambane abi alá kágé pye gabo, ne ferege unó eké bɔɔ abi ábené. ²¹ Asa né mmu nɔwe Esɔwɔ nnó Esɔwɔ aké, “Nsele nyé bɔɔ malo ayicha abi ájɔɔgé ufɔɔ mejɔɔ ebichá, njɔɔ mejɔɔ ne bɔɔ ba. Yémbɔ bɔɔ ba áwuú fɔ genó eyigé me njógé ne ebwɔ.”

²² Ndere elúmbɔ, manjógé menjɔɔ ewé muú alá kágé ula, alú élé gepɔ eyigé Esɔwɔ alerege utoo bíi mbaá bɔɔ abi alá lu dafyee metɔɔ ne Jisɔs Kras épɔ fɔ abi áfyee metɔɔ ne ji. Mangarége mekomejɔɔ ayi atanegé mbaá Esɔwɔ, alú lé gepɔ eyigé Esɔwɔ alerege utoo bi mbaá bɔɔ abi áfyee metɔɔ ne Kras Jisɔs épɔ fɔ mbaá abi alá fyee metɔɔ ne ji wó.

²³ Ndere elúmbɔ, mbɔgé echomele bɔɔ Kras achwɔgé mbaá ama, yéndémuú aké ajógé élé mejɔɔ ewé muú alá ákágé, ne muú ayi alá ákágé depɔré Esɔwɔ, yé ebelé muú ayi alá áfyee metɔɔ ne Esɔwɔ wɔ achwɔgé efée, ajógé fɔ nnó enyú ako delú bɔɔ ubwɔɔ? ²⁴ Yémbɔ, yéndémuú nyú aké agarége mekomejɔɔ ayi atane mbaá Esɔwɔ, ne muú ayi alá ákágé fɔ depɔré Esɔwɔ yé ayi alá áfyee metɔɔ ne Esɔwɔ wɔ achwɔgé efée gébé eyigémbɔ, jimɔɔ ákágé chánéné nnó ji alú pye gabo né mbaá unó uko ebi jimɔɔ awuú enyú déjógé. Ne unó bi ji awuú upye nyé ji akaá nnó akpene nyé né unɔɔ mpa Esɔwɔ. ²⁵ Mekomejɔɔ Esɔwɔ ápye nyé yéndégenó eyigé gelu bibii né metɔɔ wuú gelá gbɔgɔnɔ. Epyegembo ji atome nyé mano mme anógé Esɔwɔ ajoge aké, “Elú wáwálé nnó Esɔwɔ alú metɔɔ metɔɔ nyú.”

Echomele bɔɔ Kras énógé Esɔwɔ né meti melómélɔ

²⁶ Anɔme ba, mecho ewéna elúmbɔ nnó? Elú nnó dechwɔgé chónchó né echomele bɔɔ Kras yéndémuú akpome mmye mampye genó eyigé Esɔwɔ achye ji utó nnó apye. Muú ayi akágé ekwɔ mankwaá ákwaá, ayi akágé manlere bɔɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ álere. Ne ayi akaá genó eyigé Mendoó Esɔwɔ éleré ji né ame gejya agaré. Muú ayi akaá manjɔɔ mejɔɔ ewé ji alá kaágé ajɔɔ, ne ayi akaá mangaré ula mejɔɔ ewémbɔ agare. Pyegé unó bina uko manpoógé echomele bɔɔ Kras. ²⁷ Enyú déchwɔgé né echomele bɔɔ Kras, déké ájógé mejɔɔ ewé muú alá kágé ula, déjógé fɔ bɔɔ ako, bɔɔ apea yé aléé ne ákágé jɔɔ. Ne elɔ nnó muú ama ajógé ne nte ayi fɔ ajɔɔ. Ne gébége aké ajógé, muú yifɔ ntó agarege ulaá mejɔɔ ewémbɔ nnó bɔɔ ako ákage genó eyigé ji ajɔɔgé. ²⁸ Ne mbɔgé muú apɔ ayi agarege ulaá mejɔɔ ewémbɔ, bɔɔ abi ájógé mejɔɔ ewéna ákwene bɔmbɔ né echomele bɔɔ Kras. Ajógé lé mejɔɔ ewémbɔ né metɔɔ bwɔ ne mbaá Esɔwɔ. ²⁹ Yé bɔɔ ekpávé Esɔwɔ, aké ágarege genó eyigé mekomejɔɔ ayi atane mbaá Mendoó Esɔwɔ, elome nnó bɔɔ apea yé áléé ne ágarege. Ne aké ágarege bɔɔ abifo áfwórege genó eyigé ebwɔ ágarege manchere mbɔgé nnó getane mbaá Mendoó Esɔwɔ. ³⁰ Yémbɔ mbɔgé muú aké agarége genó eyigé Mendoó Esɔwɔ élere ji ne Esɔwɔ amágé lere genó eyigé fɔ mbaá nte menɔme, ayi alu téné achyee gébé nnó ayi ajwólé ka ajɔɔ. ³¹ Néndé enyú ako dékágé gare mekomejɔɔ ayi átane mbaá Esɔwɔ, nte agarege ne nte agare ne yéndémuú nyú ákágé nyé genó eyigé Esɔwɔ agaré enyú ne enyú ako défyee nyé ate eshyee. ³² Kaágé nnó bɔɔ ekpávé Esɔwɔ awyaaá eshye magbare mmye bwɔ, ágile tee gébé gekwanege ne ágare genó eyi getane mbaá Mendoó Esɔwɔ. ³³ Esɔwɔ achyee ebwɔ eshye nnó ápyé mbo néndé ji ákelege fɔ nnó dédorégé makpo ne ate, yémbɔ ákelege lé nnó débé neso ne ate.

Wye ndere machomele bɔs Kras mako ɔlu, ³⁴ andeé abɔ mambɛ nyameé né echomele bɔs Kras, néndé ɛlɔme fɔ nnɔ ɛbwɔ ábéné mano apwɔ ande. Abɔ manshule lé mmye bwɔ mme áwuú lé depɔ wuú ndere ásamé né ɛbe. ³⁵ Ne mbɔgé ɛbwɔ ákelege mankaá genó ágií anɔ bwɔ né mmu upú, néndé elú élé mekpɔ unɔs mbaá andeé manjógé mejɔs né echomele bɔs Kras.

³⁶ Wɔ, ɔh! ɛnyú défere nnɔ mekomejɔs ɛsɔwɔ alɔ lé ne ɛnyú? Waá wye lé ɛnyú ambií ne déwuú mekomejɔs ɛsɔwɔ? ³⁷ Mbɔgé muú aférége nnɔ ji alú muú ɛkpávɛ ɛsɔwɔ, yé nnɔ Mendoó ɛsɔwɔ ne ɛchyege ji ɛshye, abɔ mankaá nnɔ unɔ bi me nsame mbɔ eta nyú, élé Ata Jisɔs Jimbɔ ne ajɔs. ³⁸ Ne muú alá áwuú ne genó ɛyigé menjɔs mbɔ na wɔ, ɛsɔwɔ ntó akaáge wuú fɔ genó ɛyigé ji ajɔsge.

³⁹ Anjme ba, ndere elúmbɔ, kpagé gechyeé mangarege mekomejɔs ayi atane mbaá ɛsɔwɔ, ne dégbɛge fɔs bɔs manjɔs ufɔs mejɔs ɛbi alá kágé. ⁴⁰ Yémbɔ yéndégenó ɛyigé ɛnyú dépyeé, pyege geji chánéné, né meti ewé elú cho.

15

Abya melómélɔ ayi anea geme dɔs alú nnɔ Jisɔs Kras agbo ne akwilé né negbo

¹ Anjme ba, gógé mente ɛnyú mecho abyá melómélɔ yi me ngare nya ɛnyú. Abya melómélɔ yina ne ɛnyú déwuú défyéé matɔs wyeé, dégbare ji ne ɛshyeé. ² Elé gétúgé abyá melómélɔ yina, ne ɛsɔwɔ aférége nyɛ ɛnyú né ɛfwyale gabo, mbɔgé déké dégbarege ji chánéné. Ela epɔ mbɔ wɔ, ɛbyennó metɔs ewé ɛnyú défyɛ ne Kras enó detú.

³ Unɔ bi agaré me, ubi ne me ngare ɛnyú, ne menɔ genó né unɔ bina alú nnɔ Kras agbo gétúgé gabo ayi ɛsɔ dépyeé wye ndere abɔ asame né mmu njwe ɛsɔwɔ nnɔ muú ayi ɛsɔwɔ akwere ji ela gefwa agbo nyɛ. ⁴ Agbógé anii ji, ne ndɔ ɛléé ɛkwónége akwilé né negbo wye ndere abɔ asame né mmu njwe ɛsɔwɔ.

⁵ Akwilégé né negbo, abɔ mbɛ alere mmye mbaá Pita, alere ntó mmye mbaá anjba bií afyanéapeá. ⁶ ɛwyagé ama alere mmye mbaá ankwɔle bií gébé gema. Ankwɔlé bií bina ája ápwɔ gelome mesoó usaá uta (500). Gejamé né geluage bwɔ ɔlu abɛ te fina yé élé abifɔ ntó ágbɔ me ⁷ Gébé ɛyigé fɔ alere ntó mmye mbaá jemsi ama alere ntó mbaá anjba bií ako.

⁸ Me ne nlú kwyakwya muú ayi ji alere mmye eta wuú. Ndere áleré mmye né eta wa mbɔ, me nlú ɛké maá ayi ábyéné ji mbɛlepo. * ⁹ Me njɔs mbɔ néndé né geluage anjba Jisɔs me mpɔ yé muú fɔ. Nfuú yé muú ayi bɔs ákuú me nnɔ njbá Jisɔs wɔ. Néndé nchyeé echomele bɔs ɛsɔwɔ ɛfwyale dɔs. ¹⁰ Yémbɔ gétúgé galógálɔ ayi ɛsɔwɔ abɔ áleré me, apye me nlú gefógé muú ayi me nlú mbɔ fina. Ne galógálɔ yimbɔ áno mme detú wɔ néndé mpye utɔs mpwɔs anjba Jisɔs abifɔ ako. Utɔs bi mmpye mbɔ, epɔfɔ lé né utɔ ba, ngba. Elé gétúgé galógálɔ wuú ne ji achyege me utɔ mampyege utɔs bina. ¹¹ Ndere elúmbɔ, yé ɛbe lé nnɔ me ne ngare ɛnyú abyá melómélɔ yé élé anjba Jisɔs abifɔ ne agarege, ɛfwyale epɔ né mmu néndé ɛsɔ ako dégarege lé genó gemaá. Ne genó geji ne ɛnyú défyéé matɔs wyeé.

Elú wáwálé nnɔ ɛsɔwɔ apye nyɛ bɔs abi ágboó ákwilé né negbo

¹² Abya melómélɔ ayi ɛsɔ dégarege ɛnyú, alú nnɔ ɛsɔwɔ apye Kras akwilé né negbo. Ne mbɔgé ɛsɔ déké dégarege ɛnyú mbɔ, ulannó ɛnyú abifɔ déjógé nnɔ bɔs abi ágboó ákwilege fɔ né negbo? ¹³ Mbɔgé ɛbe nnɔ bɔs abi ágboó ákwilege fɔ né negbo, ɛbyennó yé Kras ntó akwilé fɔ né negbo wɔ. ¹⁴ Ne mbɔgé ɛbe ntó

* **15:8** Elú wáwálé nnɔ: Né melu njwe ewéna, Pɔl alérége bɔs akaá nnɔ, ji apɔ fɔ né geluágé anjba abi Jisɔs abɔ ajyaá gébége alú fa mme.

nnó Ji ákwilè né negbo wó, ebyennó abya melóméló ayi esé dégarege enyú alú détú ne yé metóó ewé enyú défyéé ne Kras elú ntó détú. ¹⁵ Ne ebéé ntó nnó esé delú b́ ntésé gebyó mbaá Esòwò néndé esé dégarege b́ó nnó Esòwò apye Kras akwilé né negbo. Yémbò, mbògé b́ó abi ágbòó akwilege f́ó né negbo ebyennó Esòwò apye f́ó Kras akwilé né negbo wó. ¹⁶ Ne mbògé b́ó abi ágbòó akwilege nye f́ó né negbo, ebyennó yé ebélé Esòwò apyèé f́ó Kras akwilé né negbo wó. ¹⁷ Ne mbògé Esòwò apye f́ó Kras akwilé né negbo wó, ebyennó metóó ewé enyú défyéé ne Kras elú détú ne Esòwò alu danjinte gabo nyú. ¹⁸ Ne ebéé ntó nnó b́ó abi áfyé matóó ne Kras ne álé gbo, áno mme detú. ¹⁹ Ne mbògé esé déneré elé metóó nnó Kras apógé nye esé wye le né genwáge se fa mme, mmyeké esé delú b́ó abi meshwe awese ájame apwóó ayi yéndémú.

²⁰ Yémbò, Esòwò apye Kras akwilé né negbo wáwálé. Né gégluágé b́ó abi ágbòó, Kras ne alú muú mbe ayi Esòwò apyèé ji akwilé né negbo, manlere nnó Esòwò apyèé nye b́ó abi ágbòó ákwilé né negbo. ²¹ Muú ama ne apye negbo nekpené fa mme, wye mbò ntó ne muú ama apye nnó b́ó ákwilégé né negbo. ²² B́ó ágbòó gétúgé alú upyáne Adam, wye mbò ntó ne Esòwò achyégé nye genwá eyi geké mbaá b́ó gétúgé áchomé mmye ne Kras. ²³ Yémbò unó bina uko upyé nye, yé eyigé ndé né eji gébé: Kras ne alú muú ayi abóó mbe akwilé né negbo, ne gébégé ji akerege nye meso fa mme, b́ó abi áchome mmye ne ji ákwilégé ntó né negbo. ²⁴ Unó bina uko ukóge, mme abyéé nye, gébégé Kras ammyégé me apwógé unó uko ebi uwyaá uto fa mme ne ebi mfaánebuú. Ne asélé nye gefwa geko áchyéé mbaá Nte wuú Esòwò. ²⁵ Nana Kras agbarege wye gefwa jíi kpaá té ji ammye nye apwó b́ó máwámé bíi ako. ²⁶ Kwiyakwya muú máwámé ayi áchóó nye élé negbo. ²⁷ Wye ndere ásame né mmu nwe Esòwò nnó, “Esòwò afye unó uko né amu jíi.” Ájógé nnó, “Afyé unó uko né amu jíi”, elere gbògònnó nnó Esòwò jimboó apófóó né geluage “unó uko” ebi ji afyèé né amu jisòs. ²⁸ Gébégé Esòwò afyège unó uko né amu Kras, Ji Maá Esòwò, afye nye ntó gemé jíi né amu Esòwò muú abó afyèé unó uko né amu jíi nnó Esòwò mbíi ne ágbárege gefwa, muú ayicha ábegé sé eke Ji.

²⁹ Mbògé b́ó abi ágbòó ákwilégé f́ó né negbo, ula bi áwyage b́ó manaá Esòwò gétúgé b́ó utene nnó? Mbògé b́ó abi ágbòó ákwilégé f́ó né negbo, chacha, abi áwyaá b́ó manaá gétúgé b́ó áferé nnó? ³⁰ Ne ulannó ne esé défyéé gemége se ne efwyale yéndégébé? ³¹ Anme ba, me ngéne manóó negbo yéndégébé. Genó eyi gepye menjóó mbó élé gempoge eyi nwyaa nnó utóó bi mpyéé eta nyú upye enyú décho mmye ne Ata sé Kras Jisòs. ³² Gébégé me nlú né gebagé mewaa Efesòs b́ó áchyé me gejamégé efwyale. Elú eké me mmye élé né menyá mewaa. Mbògé mferenge ndere akwaá áferege, awa nsa ayi mbóó né ummye bina alú efó? Ne mbògé b́ó ákwilégé f́ó né negbo, “Góóge dényégé, dényúgé ela gachyéé dégbo.”

³³ Dékamege muú f́ó abwolé enyú. Déchoge gekagé neke ne b́ó abi áwyaá gepó gebogebo, enyú ntó débéé nye ne gepó gebogebo. † ³⁴ Kerége né défóó nyú, dépyégé sé gabo. Ngembò nnó enyú abifó dékage f́ó Esòwò cháchá. Menjógé mbó nnó mpye mekpó unó egbaré enyú.

Gefógé menyammye ayi b́ó abi ákwilégé né negbo ábèé né ji

³⁵ Muú f́ó ákage gií aké, “Esòwò apyèé mbó b́ó abi ágbòó ákwilé né negbo nnó? Ndé gefógé menyammye ayi ebwó ákwilége ne ji?” ³⁶ Muú ayi agige gefoge nkwe yina alú genjekenégé muú. Dékaá f́ó nnó ápegé mbwe né mme

† 15:33 Elú wáwálé nnó: Melu nwe ewena etané né mmu nwe Isaiha.

ábóó kpe mbe apwane ne achii wó? ³⁷ Genó eyigé muú apene né mme, gebeé cha ne eyi gewene mé. Ekágé be mbeé nchi yélé mbeé mbwe ayicha. ³⁸ Ne Esowo achyegge yéndé mbeé mbwe gekwogé menyammye ndere ji akélege. Ne yéndé mbeé mbwe awya gefogé menyammye wuu.

³⁹ Unó bi uwyaa geɲwá ubéé fó ne gefoge menyammye gemaá. Akwaá áwya gefogé menyammye áwé bwó cha, menya áwú bwó cha, meshuu éwyaá gefoge menyammye áwé bwó cha ne dénywone déwya gefoge menyammye áwé bwó cha.

⁴⁰ Menyammye unó bi ulú né mfaánebuú álu ufóó ufóó ne ayi unó bi ulú fa mme alú ntó ufóó ufóó. Ulóó unó bi mfaánebuú ulú cha ne ulóó unó bi fa mme. ⁴¹ Njmeé éwyaá ebi gefogé ulóó cha, mfaá awya ebi gefogé ulóó cha, ambe ntó áwyaá eyigé bwó gefogé ulóó cha ne yéndé membe awya wye ebi gefogé ulóó cha.

⁴² Mbantó ne ebeé ne bóó abi Esowo ápyeé nye bwó ákwilé né negbo. Anígé muú, menyammye wuu apwanegé, né gébége Esowo apyegge ji akwilége né negbo menyammye yimbo apwanegé sé té kwyakwya. ⁴³ Anígé ji alome sé mampé amé wye ne apó fó ne uto. Yémbó, gébége Esowo apyegge ji akwilége né negbo abeé melóméló ne uto. ⁴⁴ Anígé ji ndere genóge mme yina, yémbó gébége Esowo apyegge ji akwilége né negbo abeé genó eyigé melu ewé Esowo alu. Mbogé menyammye ayi mme yina alu, ebyennó ayi melu ewé Esowo ntó alu. ⁴⁵ Elu wye ndere asame né mmu nwe Esowo nnó, “Esowo akwye Adam muú mbe, achyeeé ji geɲwá”; yémbó Adam ayi kwyakwya alú Mendoó ewé echyegge geɲwá. Adam yina elé Kras. ⁴⁶ Gefoge menyammye ayi melu Esowo fó wó esé débóó mbe dewyaá wó, elé ayi mme yina. Ne ayi débe nye ne ji elé ayi melu Esowo. ⁴⁷ Esowo akwye Adam muú mbe ne usóó ne ayi kwyakwya atane né mfaánebuú. † ⁴⁸ Bóó mme meko álu wye eké muú mbe ayi Esowo akwye ne usóó. Wyembo ntó ne bóó abi ájyeeé mfaánebuú ábeé nye ne menyammye eké ayi muú ayi atané mfaánebuú. ⁴⁹ Nana menyammye sé alú wye eké ayi Adam muú ákwye ji ne usóó, ne bií umaá débeé nye eké Kras muú atane mfaánebuú.

⁵⁰ Anjme ba, ngarege enyú nnó gefoge menyammye ayi esé déwyaá mbo nana ákwane fó mambe né melu ewé Esowo ágbarége gefwa ji wó. Ne genó eyi gegboó gekágé nyeé fó geteé genó eyi geláge gboó.

⁵¹ Gogé me ngare enyú genó eyigé enyú delá delú dankaa. Esé ako dégboó nye fó, Esowo akworege nye esé ako, achyeeé esé menyammye meke. ⁵² Gébége áfomege mbá Esowo, Esowo akworege nye esé mbélépó, gemege nnó muú ábyo amé anéné. Afomege mbá yimbo bóó echomele Esowo abi ágboó ákwilége nye né negbo, ne ebwó ámágé gboó sé. Gébé eyigémbó ne esé ako dékworege. ⁵³ Ne menyammye sé ayi áchóge ábó mankwore ála ayi alá chóge ne menyammye ayi ágboó ábó mankwore ála ayi alá gboó. ⁵⁴ Ne gébége menyammye se yina ayi áchóge, álagé ayi alá chóge fó, ne menyammye sé yina ayi ágboó álagé ayi alá ágboó sé: genó eyigé asame né mmu nwe Esowo gebeé wáwálé ndere asame nnó, “Esowo apwó negbo, utoó negbo ubyeeé.”

⁵⁵ “Wóó oh negbo, uto bye ebi owáne bóó ulé?
Wóó oh negbo uto ebi wó apye bóó awuu ubalé ulé?”

⁵⁶ Negbo newáne esé gétúgé gabo ayi esé dépyeé. Ne elé mabe ayi Esowo achyeeé ne ápyeé esé dékaa genó eyigé gabo yimbo alu, ne gabo afwánege esé. ⁵⁷ Yémbó matame mabe ne Esowo muú achyegé esé uto nnó démmye dépwó gabo ne negbo gétúgé défyeeé matóó ne Ata Jisós Kras.

† 15:47 Elú wáwálé nnó: Adam ayi ájógé mbo elé Jiss.

⁵⁸ Ndere elúmbò, aṅme ba tēnege ne eshye, dékamege genóge fò genyíge enyú matòó, pyege wye utòó Ata ne matòó nyú mako néndé dékaá nnó utòó bi depýeé né mabo ata únómé fò mme detú.

16

Echye ewé áchyege mampóó echomele bòó Kras né Jerosale

¹ Góge meshuú enyú meko né mechò ṅka eyi enyú déchwòó mampóó bòó Eṣòwò né gebage mewaa Judiya. Me nkelege nnó enyú ntó depýe wye ndere me mbó ngaré echomele bòó Kras né melò Galasiya nnó apye. ² Yéndé bii uwyaa, yéndémuú nyú afere ekéke ṅka né eyi ji áwyaá, ákwyeé ábelé chánchá, ékágé gebégé menchwóge ne bòó ammyege manchwóge unó. ³ Ne gebégé menchwóge nsame nye ṅwe nchyeé ne bòó abi enyú déjyaa nnó ákpa echye nyú ájye ne ewú né Jerosale. ⁴ Ne mbógé elò nnó mentó njyeé, ebwó ákwóle me déjyé ulua.

Pól asò mala neke

⁵ Ne menké nchwó gé enyú, nkogé né gebagé mewaa Masedonia, néndé mbele uméé ba nnó nkóge kpe ewúmbò ne nkwóne eta nyú. ⁶ Nchwóge mbelege nye mboó ndò ne enyú ndòfò nshwòne yina abyéé nye me ewúmbò nnó enyú dépoó me, njyeé mbaá ayi nkelege manjyeé. ⁷ Nkelege fò nnó me nchwóge mangé enyú nkoóge tenéténé. Mbelé uméé nnó Ata akamege nchwóge mbelé mboó ndò ne enyú.

⁸ Ndere elúmbò, mbelege fa né Efesòs kpaá te gébé eyigé ányéé epaá ewé Pentikos ebáné me. ⁹ Néndé Ata anene me meti fuú nnó mpye gekpekpege utòó fana. Yémbò gejamégé bòó mawame amuame mamgbe me meti.

¹⁰ Mbógé Timati achwóge bane enyú, sége ji chánjéné ékágé ji abe ne efò né metòó metòó nyú, néndé ji ntó apye utòó Eṣòwò wye ndere me. ¹¹ Ndere elúmbò, ékágé muú fò abya ji, poóge ji áke chánjéné, áchwò age me néndé ame aya alú meti mange ji ne aṅme abifò.

¹² Egbé ewé Apolos nkpea ji ndòndò ne ndò nnó áke ne aṅme abifò achwó age enyú, yémbò elú eké ekwane fò ji manchwó nana wó. Agége meti achwòó nye.

Kwyakwya mejòó

¹³ Bége ame mekpo fuú, tenege ne eshye né unó Kras ebi enyú dékame ne ubi. Yéndégenó eyigé enyú depýeé, fyege wye metòó ne Kras, défoge yé genó, ne tenegege ne eshye. ¹⁴ Ne yéndégenó eyigé depýeé, bógé gejeé né mmu matòó nyú.

¹⁵ Ne aṅme ba, dékaá nnó gebégé me ngare mekomejòó né Akaya, Stefanas ne bòó abi alu né gepú jii ne abòó mbe afyeé metòó ne Kras ne achyeé ntó gemé gebwò geko mampóógé bòó Eṣòwò. ¹⁶ Ne nchyege enyú majyeé nnó déwúgé ne ufòó bòó bina, depýeé utòó ne ebwó ne yéndémuú ayi apyeé utòó ndere ebwó apyeé.

¹⁷ Metòó egòó mme gétúgé Stefanas ebwó ne Fòtunatos ne Akaikos áchwòó fa. Ebwó ápoó me wye ndere mbógé enyú débò débé fa depoge me. ¹⁸ Ebwó áfyé me eshye wye ndere áfyéé enyú ntó eshye. Chyege énogé mbaá ufòó bòó bina.

¹⁹ Machomele bòó Kras ayi álú né gebage mewaa Eṣya álòó enyú matame. Akwila ne Priska chónchó ne echomele bòó Kras ewé elú né gepúgé bwó aké me ntime enyú bòó Ata chánjéné. ²⁰ Aṅme bi álú wéna ako álòó enyú matame. Yéndémuú nyú átame nte, atyaa ji.

²¹ Me Pól ne nsame matame mina ne ebwó wa me mbòó.

²² Mbəgé muú abós fɔ gejeé ne Ata Jisəs Kras, ube ube ne ji. Nnenemmye nnó Ata se Jisəs Kras achwó wáwá.

²³ Nnenemmye nnó Ata Jisəs alere enyú galógáló.

²⁴ Me mbós gejeé ne enyú ako néndé esé ako décho mmye ne Kras Jisəs. Amen.

N̄WE ayi agbeé n̄WE epeá eyi Pól ásamé mbaá εchomele b̄óó Kras né Kōrent

Pól atamege Eṣṣwá ne anenemmye gétúgέ εchomele b̄óó Jisṣas né Kōrent

¹ Me Pól muú Eṣṣwá ajyáá nnó mbε n̄gbá Kras Jisṣas ndere ji akεlege, ne nsamé n̄we yina. Eṣé ne men̄me sé Timṣti délóó enyú matame. Ntámé n̄we yina εta nyú εchomelé b̄óó Jisṣas né melo Kōrent ne b̄óó Eṣṣwá ako abi álú né gebagé mewaa Akaya. ² N̄nenemmye nnó Ntε sé Eṣṣwá ne Ata Jisṣas Kras álérégé enyú galógáló ne ap̄ye enyú débe nesṣo ne atε.

Eṣṣwá afyεé b̄óó metṣóó né mati mako ayi ágene εfwyale

³ Détamégé Eṣṣwá muú alu Eṣṣwá ne n̄te Ata sé Jisṣas Kras. Ji alú n̄te ayi ágéné b̄óó meshwe, ne Eṣṣwá muú afyεé b̄óó metṣóó matimati. ⁴ Ji afyεé εsé metṣóó né yéndé εfwyale εwé εsé dégene nnó εsé ntó dékaá ndere défyεé b̄óó abi ágéné εfwyale metṣóó. Déké défyεé εbwó metṣóó, défyεgέ εbwó metṣóó wye ndere Eṣṣwá afyεé εsé. ⁵ Wye ndere εsé dégené εfwyale dṣó gétúgέ déchome mmye ne Kras, mb̄ontó ne Eṣṣwá afyεé εsé metṣóó gbene gétúgέ déchome mmye ne Kras. ⁶ Ndere elúmbó, mb̄ogé εsé déké dégené εfwyale, elú lé nnó Eṣṣwá afyεé lé enyú metṣóó ne nnó aferé enyú né εfwyale gabo. Ne mb̄ogé Eṣṣwá afyεé εsé metṣóó elú lé nnó εsé ntó défyεgέ enyú metṣóó ne nnó enyú debo εshye dékógé metṣóó dégene gefógé εfwyale εwé εsé dégené. ⁷ Metṣóó εwé εsé déneré ne enyú enyigé f̄ó néndé dékaá nnó ndere enyú dégené εfwyale ne εsé chóncho, Eṣṣwá afyεé n̄ye ntó enyú metṣóó wye ndere afyεé εsé.

⁸ An̄me sé, dékεlegé enyú dékaá gefógé εfwyale εwé εsé dégené né gebagé mewaa Eṣya. Eṣé dékpe né εfwyale εwé epwṣóó εsé mamkpa ne ep̄ye εsé debo defere metṣóó nnó débεé sé abε. ⁹ Eṣó elú wye eké lé mpa ne asṣó nnó ábó manwa εsé. Yémbó εwena ep̄ye nnó ekágé εsé déliígé mmye ne gemεge sé ambṣóó, déligé elé mmye ne Eṣṣwá muú ap̄ye b̄óó ákwilegέ né negbo. ¹⁰ Ji aferé εsé né manóó negbo. Ji aferege n̄ye wye εsé né εfwyale. Ne εsé déneré metṣóó ne ji nnó aferege n̄ye wye εsé né εfwyale ferege. ¹¹ Enyú ntó pógé dénenemmye gétúgέ sé. Dépyεgέ mb̄ó, gejamégé b̄óó án̄ené n̄ye mmye gétúgέ εsé ne Eṣṣwá awuú n̄ye mmyemenene eyi mb̄ó aleré εsé galógáló ne gejamégé b̄óó átamege n̄ye ji gétúgέ galógáló ayi ji aleré εsé.

Ula bi Pól akwore ndo neke niil d̄lá ma jye sé né Kōrent wó

¹² Genó eyigé εsé dedoó εbwá εwṣme gelú nnó, matṣóó sé ágarege εsé nnó délu pópó né yéndégenó eyigé εsé dépyεé fa mme, chacha gébégé délu ne enyú, ne déjógé wye wáwálé. Eṣé délii f̄ó mmye né dén̄garé akwaá wó, délii lé mmye né utó bi utanégé né galógáló ayi Eṣṣwá álerege εsé. ¹³ Genó eyigé εsé désame né εta enyú elé genó eyi gelú εsé metṣóó débii genó wó. Yé elé enyú dela dékaá gefoge b̄óó abi εsé délu chan̄éné wó, εsé déneré metṣóó nnó bií uma enyú dékágé n̄ye εsé chan̄éné. ¹⁴ Ne né bií bi Ata sé Jisṣas Kras achwṣóó, dedoó n̄ye εbwá εwṣmε gétúgέ sé wye ndere εsé ntó dedoó n̄ye εbwá εwṣmε gétúgέ nyú.

¹⁵ Ndere n̄wya umε bina né metṣóó, me mb̄ó nshuú me nnó nchwṣóó n̄ge enyú, nnó enyú debó mejé magbe apea. ¹⁶ Me mb̄ó nshuú mangε enyú gébégé nké jyeé Masedonia ne gébégé me nké nkeregέ meso nnó enyú dépoó me n̄jye né gebágé mewaa Judiya. ¹⁷ Ndere me nshuú mb̄ó nla chwṣóó sé wó, nnó me mb̄ó

ndoó mbo lé manaá ndoó maweeé? Waá nnó me nlu mbo elé eké muú mme, muú ákámege “Eeh! Eeh” ne “Ngba! Ngba” gébé gemaá? ¹⁸ Te mbaá Esowó agarege wáwálé mekomejós ayi esé dégaré enyú ápó nya fó “Eeh ne ngba.” ¹⁹ Jisós Kras Maá Esowó muú Silas, Timóti ne me dégaré enyú abya wuu ápó fó muú ayi ajógé eeh ne ngba gébé gemaá. Ji alú lé “Eeh” ayi Esowó. ²⁰ Jisós ne alu muú ayi alerége nnó Esowó akame nnó, “Eeh” né mbaá yéndégenó eyi ji anyémeno. Ge ula bi esé déjógé nnó, “Amen” né mabo Jisós ne déchyége njo mbaá Esowó mbo. ²¹ Esowó Jimbó ne apye esé ne enyú chóncho détene ne eshye ndere déchome mmye ne Kras. Ji ne afyéé esé nnó debe bóó bíí, ²² ndere afyéé esé Mendoó Ukpea né matós nkane gelo jíí. Mendoó wuu ewémbó alerége nnó esé déséle nye unó bi Esowó achyége bóó bíí.

²³ Me nkuú Esowó ndere nte sé wa, nnó genó eyigé me njógé gelú wáwálé. Ula bi me nla mma kere sé ewú mbo né Kōrent wó ulú nnó ékáge metós usóó wa apye enyú débó efwyale. ²⁴ Esé démmye fó nnó déma degaré enyú genó eyigé débó mamfyé metós wye, néndé enyú détene me ne eshye né genó eyigé défyéé metós wye. Esé dékelege lé nnó décho mbwa ne enyú dépyége utós ulua nnó enyú débé ne nechóchó.

2

¹ Getú eyigémbó, ne me mkpe jós nnó mmagé keré sé eta nyú néndé nchwógé mpyéé nye enyú déla ne mesome. ² Me pyége matós ásógé enyú, ndé bóó cha abéé abi apye metós egós me? Wye lé enyú abi mpye déla ne mesome ne débéé. ³ Ge ula bi me nsame gefógé nwe yimbó eta nyú mbo nnó ékáge nchwógé ewú, bóó abi alu mampye nnó metós egógé me, apye metós esógé lé me sós. Ne nkaá chánéné nnó metós eké egós me egós ntó enyú ako. ⁴ Nsa enyú nwe yina ne ubalé ne mesome né metós ne manse né amé. Ula bi me nsame ji upó fó nnó mpye matós aso enyú, ulú elé nnó mpye enyú dékaá gejamégé gejeé eyigé me mbóó ne enyú.

Menjme ayi apye gabo débó manjii ji nte

⁵ Mbógé muú fó né geluage nyú achwó ne efwyale, apye fó me nwú ubalé ndere enyú ako déwuú wó. Me njógé mbo ékáge ebe nnó me mma jós ewu dós wó. ⁶ Ndó ayi enyú gejame déshulé muú yimbó akwané. ⁷ Ndere elúmbó, jigénté gyeé ayi ji apyéé, défyé ji metós nnó ékáge ji ála meshwemeshwe abo gepwa. ⁸ Ne nnene enyú mmye nnó dema délere ji nnó délu gboó wye ne ji. ⁹ Ula bi me nsame enyú nwe yimbó ulú nnó mfworé enyú mbógé dépye yéndégenó eyigé me ngaré enyú nnó dépye. ¹⁰ Yéndémuú ayi enyú déjigénte gye ayi ji apye, me ntó njigé ji nte. Me njigénte gabo muú chacha mbógé mecho ébegé nnó me njii ji nté né galógaló nyú. Ne mpye mbo né mbe ushu Kras, ¹¹ nnó ékáge danchómeló abo esé déndó néndé dékaá me nkyaá ayi alu ji metós.

Utós Kras ebi esé dépye ulú eké gebe gelógeló né eta Esowó

¹² Gébége me nkwané né meló Truus, Ata apye me nge meti mangaré abya melóméló Kras. ¹³ Yémbó metós wa eshyéé me efwyale néndé mence fó menjme sé Titos wye wó. Ndere elúmbó, nlya kpe ebwó nfe né meló Masedonia.

¹⁴ Yémbó matame mabe ne Esowó. Ji ammye apwó ne ase esé bóó denó bíí dékéne déjye ne ji gétúge déchome mmye ne Kras. Ji aselé esé apye bóó ákage déporé Kras né yéndé mbaá ayi déjyeé ne depó etiré mbo désanege déjyeé eké gebe gelógeló. ¹⁵ Gerwáge esé gelú eké gebégé elu ewé ásós né mewe Kras achyégé mbaá Esowó. Bóó abi Esowó áwené gemége bwó áwuú geji cha ne abi ánome mme detú áwuú geji cha. ¹⁶ Né mbaá bóó abi ánome mme detú

esé delú eta bwó eké geboboge gebe eyi gechwóó ne negboó. Né mbaá bwó abi Eṣowá awené gemege bwó delú eta bwó eké gebe gelógéló eyi gechwóó ne genwá. Ndere elúmba, ndé muú akwane mampye gefógé utóó bina? ¹⁷ Esé depó fṣ bṣó abi ágbarege meko mejóó Eṣowá byabya eké genó gesé ndere bṣó abifó ápyeé. Yémba gétúgé Eṣowá atome esé, esé dégarege ji ne matóó sé mmu pópó né mbe ushu wúú ndere baá utóó Kras. Eṣowá alu ntése esé.

3

Menomenyé meke epwó ewé gekwene

¹ Nnó esé démagé lóó mbó élé mamfège gemegé sé? Waá nnó esé dékelege nnó muú fṣ asá ḡwe ayi afege esé ato eta nyú, yé ayi nnó enyú désa défège esé ndere bṣó ne ate ánlere abifó ápyeé? ² Ngba, enyú ambóó delú eké bṣ ḡwe abi áfegé esé. Genwáge nyú gelú eké bṣ ḡwe abi asamé né mmu matóó se, yéndemuú ákagé kú abi akaá utóó ulólóló bi esé dépyeé. ³ Enyú délere nnó delú eké ḡwe ayi Kras asamé atome esé déchwóó ne ji. Asá fṣ ḡwe yina ne genógé ḡwe wó, asá lé ne Mendoó Eṣowá muú alú mebe. Asá fṣ ji né ubaré mataá wó, asá lé né mmu matóó akwaá.

⁴ Esé dékage jṣó unó bina ndere déneré metóó ne Eṣowá gétúgé genó eyigé Kras apye. ⁵ Epófṣ nnó esé dékwané mampye genó fṣ né mmyemmye sé, élé Eṣowá ne apye esé dékwané mampyeé yéndegenó. ⁶ Ji ne apye esé dékwané mambé baá utóó bií né menomenyé meke. Menomenyéé ewéna epófṣ ebe ewé ásamé, elú lé Mendoó Eṣowá. Ebe ewémba etené bṣó né negbó, yémba Mendoó ehyege bṣó genwá.

⁷ Ne mbógé nnó utóó ebe Mosis ewé ásame né ubare mataa, ewú ewé eténe bṣó né negbo, echwó ne genḡbṣo eyi gepyeé bṣó Isrelí alá kágé pe fṣ Mosis né ushu chó gétúgé ushu bií ugenege dṣó yé élé genḡbṣo eyigé gegboó gelú gejyeé, ⁸ nnó utóó Mendoó Eṣowá muú achwóó ne genwá uchwóó nye fṣ ne genḡbṣo eyi gepwóó eyina? ⁹ Mbógé nnó utóó ebe ewéna ewé etené bṣó né negbó, ewyá gefógé genḡbṣo eyina, ferege ndere genḡbṣo eyigé utóó Mendoó Eṣowá muú apyeé nnó debe cho né mbe ushu wúú gebeé. ¹⁰ Wáwálé né mechó ewéna alú nnó, genó eyi gebó gewyaá genḡbṣo mbembe gepó sé ne genḡbṣo chacha néndé genḡbṣo geké eyi gechwóó gégénégé gepwó geji. ¹¹ Ne mbógé genó eyigé nya gebó gegboó gelú gewyaá genḡbṣo, ebyennó eyi gela te etém gewyaá genḡbṣo gepwóó.

¹² Te mbaá esé débelé uméé chánjéné nnó mbṣo ne elu, esé depyeé unó ne metóó mende. ¹³ Esé debó fṣ mampye eke Mosis muú akwene ushu bií nnó ekage bṣó Isrelí age ndere genḡbṣo eyigémbó gegboó gelú. ¹⁴ Yémba matóó bṣó bimbo alu wyéé sésélé akaá ye genó wṣ. Mbṣo ne alu kpaá te fina. Ye akúgé gekwenege meno menyee ákágé fṣ ula. Elú eké genó eyimbo gelú ebwó né matóó kwekwere. Genó eyi gekágé pye nnó afere ebwó genó eyina né metóó, élé mbógé ebwó afyeege metóó ne Kras. ¹⁵ Wáwálé alú nnó, te fina elú eké genó eyigémbó gelú ebwó né matóó kwekwere néndé yé akú ebe Mosis ebwó ákágé fṣ ula. ¹⁶ Yémba, muu akwóregé metóó akwólegé Ata, Eṣowá aferege genó eyi gekwene mbṣo ji ushu. ¹⁷ Nana Ata ayi me njógé mbṣo akene ne Mendoó Eṣowá ne apyeé unó bina. Ne yéndé mbaá ayi Mendoó Ata ebe, epye bṣó álaá mmyemmye bwó genó gefó gewele sé ebwó. ¹⁸ Ne esé abi genó gefó gela gekwene esé matóó wó, dégene genḡbṣogé Ata eyi gegenege esé mmye eke ḡmme nnó dékwórege wyé kwórege debe eke ji. Ndere dékwórege dégenege wyé genege, élé Ata muú akene ne Mendoó Ukpea ne apyeé nnó ebe mbṣo.

4

Unó mbaᵔ né mmu ujemeséé

¹ Tε mbaá Εσωᵔwᵔ né galógáló wuú, achyεé εsé utᵔᵔ bina nnó dépye, ese depᵔᵔ fᵔ ne gepwyaá mampye ubi. ² Εsé délyaa depᵔré défyᵔa ne unᵔᵔ bi uchwoᵔᵔ ne mekpᵔᵔ unᵔᵔ. Εsé débwᵔlégé fᵔᵔ bᵔᵔ, ne débwᵔlégé fᵔᵔ amu ne mekomejᵔᵔ Εσωᵔwᵔ. Εsé dégaregέ lé bᵔᵔ wáwálé ayi atome ne Εσωᵔwᵔ né gefᵔᵔ eyi yéndemuú agene nnó εsé dégarege wáwálé né mbe ushu Εσωᵔwᵔ ne bᵔᵔ abi agaregέ wáwálé akaá nnᵔᵔ mbo ne elú. ³ Ye mbᵔgέ abya melᵔmélᵔ ayi εsé dégarege alú lé bibii, εbyennᵔᵔ alú lé bibii mbaá bᵔᵔ abi ánome né mme detu. ⁴ Danchᵔmelᵔᵔ muú alu εσωᵔwᵔ bᵔᵔ mme, anii me ame bᵔᵔ abi alá fyéé metᵔᵔ ne Kras wᵔ. Ndere elúmbᵔᵔ, εbwᵔᵔ ákágé gέ fᵔᵔ ndere genᵔbᵔᵔ eyi getanege né abya melᵔmélᵔ gegenege. Εbwᵔᵔ ákágé fᵔᵔ ula abya melᵔmélᵔ yimbᵔᵔ ayi atome ne ηgᵔᵔ Kras. Ji Kras alu mekpᵔεé Εσωᵔwᵔ. ⁵ Néndé ndere dégarege abya melᵔmélᵔ déselé fᵔᵔ ji nnᵔᵔ dépye bᵔᵔ áge εsé, dégarege ji nnᵔᵔ bᵔᵔ áse Jisᵔs Kras nnᵔᵔ ji alu Ata. Ne εsé ambᵔᵔ delú lé baá utᵔᵔ nyú gétúgέ Jisᵔs. ⁶ Εσωᵔwᵔ muú ajᵔᵔ nnᵔᵔ, “Genᵔbᵔᵔ gegene né mmu gemua,” ji apye genᵔbᵔᵔ jii gegene né mmu matᵔᵔ sé mampye εsé dékaa genᵔbᵔᵔgέ. Εσωᵔwᵔ eyi gegenege né ushu Jisᵔs Kras.

⁷ Ndere Εσωᵔwᵔ apye εsé dékaa mbᵔᵔ εsé delú lé eké ujeé meseé ebi áfyéé genᵔge mbaᵔᵔ né mmu. Mechᵔᵔ ewéna elúmbᵔᵔ, manlere nnᵔᵔ utᵔᵔ bi upwᵔᵔ amu, ebi εsé déwyaá utane lé né mbaá Εσωᵔwᵔ epᵔfᵔᵔ eta εsé ambᵔᵔ. ⁸ Εfwyale εfinegέ εsé matimati yémbᵔᵔ dégbege wye gejulé. Gébé eyigέ fᵔᵔ dékwene tametame yémbᵔᵔ délyage fᵔᵔ utᵔᵔ sé. ⁹ Bᵔᵔ ámmye amu ne εsé yémbᵔᵔ Εσωᵔwᵔ alyagέ fᵔᵔ εsé shushuú. Atulege εsé yémbᵔᵔ ákágé chᵔᵔ fᵔᵔ genᵔwáge εsé. ¹⁰ Εfwyale ewé εsé dégene mbᵔᵔ yéndégébé, elú wye eké negbo né Jisᵔs ne εsé dékpane mbᵔᵔ né menyammye sé dékene. Εpyembᵔᵔ nnᵔᵔ bᵔᵔ ágene nnᵔᵔ genᵔwáge Jisᵔs gelú né menyammye sé. ¹¹ Né genᵔwágé sé geko fa mme, délu wye né mmu εfwyale ewé εchwᵔᵔ ne negbo gétúgέ dékwᵔlégé Jisᵔs Kras. Εpyembᵔᵔ nnᵔᵔ bᵔᵔ ágene genᵔwágé Jisᵔs né menyammye sé ayi alá abεé fᵔᵔ te kwyakwya. ¹² Εwéna eleré nnᵔᵔ, εsé dékame negbo nnᵔᵔ enyú debᵔᵔ genᵔwá eyi gelágé byé.

¹³ Muú fᵔᵔ ajᵔᵔ né ηwe Εσωᵔwᵔ aké, “Me mfyε metᵔᵔ ne Εσωᵔwᵔ gétú eyigémbᵔᵔ ne njᵔᵔ.” Εsé ntᵔᵔ delu mendoᵔᵔ ema ne ji, ewé pye εsé défyéé metᵔᵔ ne Εσωᵔwᵔ getú eyigémbᵔᵔ ne déjᵔᵔ. ¹⁴ Εsé dékaa nnᵔᵔ Εσωᵔwᵔ muú apye Jisᵔs Kras akwilé né negbo, apye nye ntᵔᵔ εsé dékwilé né negbo chónchᵔᵔ né Jisᵔs, ase εsé chónchᵔᵔ ne enyú déchwᵔᵔ détene né mbe ushu wuú jimᵔᵔ. ¹⁵ Εfwyale ewéna meko elú lé né galógáló nyú. Ndere elúmbᵔᵔ, Εσωᵔwᵔ alerege nye galógáló wuú mbaá bᵔᵔ gejamé gejamé. Εwémbᵔᵔ pye nye εbwᵔᵔ atamege ji, ne ji abᵔᵔ nye ηgᵔᵔ.

Εsé depwad fᵔᵔ néndé défyéé wye metᵔᵔ ne Εσωᵔwᵔ

¹⁶ Ndere unᵔᵔ bina ulú mbᵔᵔ, εsé débεé fᵔᵔ ne gepwa. Ye elé menyammye εsé akwᵔᵔ ajyεé, Εσωᵔwᵔ achyεgέ mandoᵔᵔ sé utᵔᵔ yéndé bií. ¹⁷ Εfwyale ewé εsé dégene mbᵔᵔ nana elú lé gachyεé ne ebelege ye, yémbᵔᵔ εchwᵔᵔ lé εsé ne gekpekpεgέ ηgᵔᵔ ayi apwᵔᵔ amu ne abεé te kwyakwya. ¹⁸ Εsé défyéé fᵔᵔ ame né unᵔᵔ bi dégene, défyε lé ame né unᵔᵔ bi dela dékágé gέ ubi. Ula ulú nnᵔᵔ unᵔᵔ bi εsé dégené ubεé lé né mboᵔᵔ gébé. Yémbᵔᵔ ebi εsé délá dégené ubi ne ubεé te kwyakwya.

5

Menyammye meke asele nye melu ayi gekwene

¹ Menyammye sé fa mme alú eké maá geto ayi déjwᵔlege wyeé. Dékaa nnᵔᵔ mbᵔᵔgέ amugé maá gepú yina, Εσωᵔwᵔ achyεgέ εsé ayicha né mfaánebuú déjwᵔlé wyeé. Akwaá fᵔᵔ wᵔ átenege ji wᵔ, elé Εσωᵔwᵔ jimᵔᵔ ne átenege ne

gebéé wyyé te kwyakwya. ² Esé déshwaa meshwa né genwágé sé yina nana, ne déshyage nnó Esɔwɔ afye esé menyammye sé ayi meke ayi atanegé né mfaánebuú ndere afyéé muú ndeé meke. ³ Gétúgέ nnó yé dégbo lé gboó afyegé esé menyammye yimbo ayi mfaánebuú, esé débée fɔ gejogéné. ⁴ Ndere esé delú né menyammye yina ayi alu eké maá geto, déshwaa meshwa gétúgέ déwú ubale, deshwaá fɔ nnó dékelege mangbo. Dékelege elé nnó Esɔwɔ achyéé esé menyammye ayi abéé te kwyakwya nnó áse méléú ayi ágboó. ⁵ Esɔwɔ jimboó ne akpome esé mmye né mechɔ ewéna, ne achyéé esé Mendoó Ukprea ndere genó eyigé ji áchoó utó né mbaá genó eyi gechwó.

⁶ Ndere elúmbo, esé dékaa wáwálé nnó Esɔwɔ achyegé nye esé menyammye ayi meke, néndé te mbaá esé delú mebe né menyá sé yina, neke neshya esé doó mambé né mbe ushu Ata. ⁷ Ndere esé delú fa mme, delú mamfyege metóó ne ji, epófɔ mangene ji ne ame. ⁸ Esé débóó eshye né metóó ne dékelege nnó délyaá menyammye yina, déjye né melo sé débé ewú ne Ata Jisɔs. ⁹ Ndere elúmbo, yé delú né menyammye yina, yé ayi né, esé demuame lé nnó dépye metóó egogé ji. ¹⁰ Néndé esé ako debɔ mantene unóó mpa né mbe ushu Kras. Ji ajwálege nye né geluogé mpa, asɔ mpa yéndémuú. Ne yéndémuú abóó nye nsa né galógáló yé gabogabo ayi apyéé gébégé ji alú né menyammye yina fa mme.

Kras apye bóó akerege né neso ne Esɔwɔ

¹¹ Te mbaá esé dékaa nnó Ata ne alú muú ayi esé débóó mamfógé, dékpeage bóó mbo nnó ákame ne abya melóméló Kras. Esɔwɔ akaá ufóó bóó abi esé delú ne mbelé uméé nnó yé enyú ntó dékaa chánéné né mmu matóó nyú. ¹² Esé démmye fɔ nnó déma défegge geme gese eta nyú. Demmye elé nnó enyú debé ne ula bi dékágé dógé ebwɔ ewome gétúgέ sé, nnó enyú débé ne meko manshuú mbaá bóó abi ábwéegé mmye gétúgέ dékpakpa ate bó epófɔ gétúgέ awyaaá gepɔ gelógéló. ¹³ Elú eké enyú déferege nnó mekpo epó esé chánéné. Yé makpo ápó esé chánéné, elú lé gétúgέ dékelege nnó dépye Esɔwɔ abo ngɔ. Yé makpo alu esé chánéné elú lé né galógáló nyú. ¹⁴ Gejeé eyigé Kras abóó ne esé ne getene esé dépyeé yéndégenó, néndé esé dékaa nnó ji agbo gétúgέ bóó ako. Ndere elúmbo, esé ako dégbo chóncho ne ji. ¹⁵ Kras agbo gétúgέ bóó ako nnó bóó abóó genwá eyigé ji achyege, ábégé fɔ abe mampyegé elé unó bi ugóó ebwɔ metóó, ápyege lé unó bi ugóó ji metóó. Ji ne agboó ne akwilé né negbo gétúgέ bwó.

¹⁶ Ndere elúmbo, elɔ nana epyegé mbe esé dépele sé bóó né mashu ndere bóó mme ápyeé. Mbo ne dépele nya Kras ne nana dépelé sé ji mbo. ¹⁷ Ewéna etene nnó muú achogé mmye ne Kras, alaa muú meke. Genwá eyi gekwene gekoó me, gege yé eyi geke gechwó. ¹⁸ Unó bina uko elé Esɔwɔ ne apyéé ubi. Ji muú apyéé esé dékeré né neso ne ji gétúgέ genó eyi Kras apyéé, ne achyéé esé utóó bi dépyeé bóó akerege né neso ne Esɔwɔ. ¹⁹ Mekomejóó ayi esé dégarege alú nnó, Esɔwɔ ake ne Kras apyéé bóó áge meti ákere né neso ne ji. Ji ágbáregé sé ebwɔ nnó alú gyéé né gabo ayi ebwɔ ápyeé. Elé mekomejóó yina ne ji afyéé esé né amu nnó dégaregέ bóó ndere ji apyéé bóó ákerege né neso ne ji.

²⁰ Getú eyigémbɔ ne esé delú bóó dentóó Kras. Ne esé dekpeage enyú né unó bina wye ndere Esɔwɔ jimboó abo ajóge ne enyú. Ne dékpáne enyú geke gétúgέ Kras nnó dékeré né neso ne Esɔwɔ. ²¹ Gétúgέ esé, Esɔwɔ apye Kras muú ayi alá pyeé yé gabo wó ala muú mebo nnó esé déke ne ji, débé cho né mbe ushu Esɔwɔ wye ndere ji Esɔwɔ alú.

6

1 Ne ndere ate bɔɔ abi apye utɔɔ chɔnchɔ ne Ɛsɔwɔ, esé dekpeagé enyú nnó ékágé dépye genó eyi gepyeé galógáló ayi Ɛsɔwɔ aleregé enyú anó mme detú. 2 Ɛsɔwɔ ajɔɔ nya wye ndere ásamé né mmu ɲwe wuú nnó “Bii bi me nlú manleré enyú galógáló ukwɔnégé, me nwú mmyemenene nyú, bii bi me nlú mawené gemége nyú ukwɔnégé, mpoó enyú.” Wúgέ, gébé eyigé Ɛsɔwɔ aleregé bɔɔ galógáló gekwɔne. Wúgέ nana élé gébé eyigé Ɛsɔwɔ awenege gemége bɔɔ.

3 Esé dépyeé fɔ genó eyi gegbée muú fɔ meti manchwɔ mbaá Ɛsɔwɔ nnó ékágé genó fɔ gebe gyéé né utɔɔ bi esé dépye. 4 Yémbɔ yéndégenó eyi gepyeé eta sé, esé délerege wye nnó delú baá utɔɔ Ɛsɔwɔ. Dekoge metɔɔ né ubale ebi déwuú, degene efwyale ufɔɔ ufɔɔ, unó ulii esé mange, ne gébé eyigé fɔ efwyale ebanegé esé. 5 Atulé esé, áfye esé denɔ, áchwɔɔ esé ne mammye, dépyeé matɔɔ amí mapwɔɔ eshye esé, débelege mpe, débelege mesa, yémbɔ dékogé wyeé metɔɔ. 6 Débélé genwáge sé pópó, dékágé deporé Ɛsɔwɔ chánéné, dékogé metɔɔ, déleregé bɔɔ galógáló, Mendoo Ukpea egbeé esé mmye ne délerege bɔɔ gejeé wáwálé. 7 Esé dégaregé bɔɔ genó eyi gelú wáwálé, dépye unó né utó bi Ɛsɔwɔ achyegé esé. Unó bi esé dépye cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ ulú eké unó ummye ebi esé déselé déɲmeé umye ne ebi dégbée menyammye sé né deporé Ɛsɔwɔ. 8 Esé dépyeé wye utɔɔ Ɛsɔwɔ yé élé bɔɔ abifo anogé esé, abifo ábayaá esé. Bɔɔ abifo áfegé esé, abifo achɔɔ esé maba. Bɔɔ abifo ájógé nnó esé delú bɔɔ gebɔ yémbɔ esé dégaregé wye wáwálé. 9 Bɔɔ abifo ájógé aké esé delú kpe bɔ waa yémbɔ bɔɔ ákaa esé yéndé mbaá. Dekoge né manoo negbo yémbɔ delú wyeé abe. Achyegé esé efwyale yémbɔ áwa fɔ esé wɔ. 10 Yé élé bɔɔ ápye nnó esé débé ne mesome, delu wyeé ne nechóchó yéndégébé, elú eké delú mbya yémbɔ dépyeé gejamégé bɔɔ abɔɔ gefwa. Elú eké depɔ yé ne genó gefɔ yémbɔ dewyaá unó uko.

11 Anɲe ba bɔɔ Kōrent, esé dégaré enyú yéndégenó eyi gelú esé né unɛ. Esé denene matɔɔ se fuú eta nyú. 12 Esé fɔ wɔ délyaá manleré enyú gejeé wɔ, élé enyú ne délyaá manleré esé gejeé. 13 Me njógé ne enyú nana ndere baá ba. Nenege matɔɔ nyú eta sé ndere esé ntó dénené ne eta enyú.

Dékege fɔ gekage neke gemaá ne bɔɔ abi alá fyéé metɔɔ ne Kras wɔ

14 Dékege fɔ geka neke gemaá ne bɔɔ abi alá áfyéé metɔɔ ne Kras wɔ. Genó eyi gelu cho genyeé mbɔ dejeé ne genó eyi gelu gyéé nnó? Waá gengbɔ gebeé mbɔ mbaá ama ne gemua nnó? 15 Kras ne danchomeló abéé mbɔ meko ama nnó? Muú ayi afyéé metɔɔ ne Kras ne muú ayi alá áfyéé metɔɔ ne Kras wɔ áchome mbɔ mbwa nnó? 16 Echa Ɛsɔwɔ ebeé mbɔ meko ama ne aló uka nnó? Néndé esé delú echa Ɛsɔwɔ muú alú mebe. Elú wye ndere Ɛsɔwɔ jimbo ajɔɔ aké, “Me njwɔlege nyɛ ne ebwɔ, nkene ne ebwɔ, me mbeé nyɛ Ɛsɔwɔ bwɔ, ne ebwɔ ábeé nyɛ bɔ ba.” 17 Ndere elúmbɔ Ata aké, “Tanege ne geluage bwɔ, défa mbwa ne ebwɔ. Détagé fɔ genó eyi gewyaá deba. Dépyeé mbɔ, me nselé nyɛ enyú. 18 Me mbeé nyɛ Nte nyú ne enyú débée nyɛ baá ba abi andeé ne abi ande. Mbɔ ne Ata Muú Apwɔɔ amu ajɔɔ.”

7

1 Anɲe ba, te mbaá Ɛsɔwɔ anyémemo nnó apye unó bina eta sé, shwonege amu né yéndégenó eyi gepyeé nnó menyammye ne matɔɔ sé ábegé fɔ pópó. Dénogé Ɛsɔwɔ, dépye genwágé sé gebe pópó gekwane ndere Ji akelege.

Pól alu ne nechóchó gétúgέ echomele bɔɔ Jisɔs né Kōrent ákworé matɔɔ bwɔ

2 Nenege matɔɔ nyú eta sé, esé dépyeé fɔ muú fɔ gabo wɔ. Esé déchɔɔ fɔ muú fɔ mekpó wɔ. Ne esé dényéé fɔ muú fɔ upwɔɔ wɔ. 3 Me njógé mbɔ, epófɔ nnó

me nké enyú delu gyee, néndé me mbo me mbe ngaré enyú nnó enyú delu esé metóó chi chi chi. Yé dégboó ye delu mebe, esé ne enyú delu wye ulua. ⁴ Me nfyé metóó ne enyú gbene, ne nwyaá gempage gétúgé nyú. Enyú défyé me metóó, yé elé esé dégené efwyale me nwyaá nechachóó dóó.

⁵ Yé gébégé esé dékwone melo Masedonia, yé mmye dégbeé cháchá wó. Bóó áchwó esé ne efwyale matimati. Wena bóó áwamege ne esé, né mmu metóó se déwyaá efo. ⁶ Yémbó Esówó muú afyee bóó abi awyaá gepwa metóó eshye, afyee esé eshye ndere Titos achwóó. ⁷ Esé débóó f3 eshye wye elé gébégé ji achwóó wó, debóó ntó gébégé ji agaré esé ndere enyú ntó défyee ji eshye. Agaré esé ndere enyú déshyagé mange me, ne ndere enyú désomege dóó né gyee ayi dépyee. Agaré ntó esé ndere enyú dékpome mmye manga me. Nwúgé mbo metóó ego me ne enyú dóó.

⁸ Yé ebe elé nnó nwe ayi me mbo nsame enyú, apyee enyú débo mesome, me nsome f3 ndere nsame ji wó. Me mbo nlú ne mesome gébégé ngene nnó nwe yémbó apye enyú debó mesome né mboó gébé. ⁹ Nana metóó egóó me, epóó gétúgé me mpyee enyú debó mesome elú lé gétúgé mesome ewémbó epyee enyú dékwóré. Gé gefóógé mesome ewé Esówó akélege mbo. Ndere elúmbó, esé dépye f3 enyú debó únómé wó. ¹⁰ Mesome ewé Esówó akélege epye lé nnó Esówó áwene gemége muú. Gefóógé mesome ewéna echwóó f3 ne achye me. Yémbó mesome ewé bóó mme echwóó ne negbo. ¹¹ Gegé yé gefóógé utóó ebi mesome ewé egóó Esówó metóó epyee eta nyú. Epye enyú dese mechó ewéna ne eshye, epye enyú déwyaá metóó manleré nnó enyú depó ne ebwó né mechó ewémbó. Epye metóó esó enyú ne majya abwólé enyú mme, epye enyú déshage nnó debe meko ama ne me, epye enyú dékpane gechyeé mampye genó eyi gelú cho. Epye enyú dékpome mmye manchyeé efwyale mbaá muú ayi apye gyee. Epye enyú déleré né yéndé meti nnó enyú depó ne ebwó né mechó ewéna.

¹² Ndere elúmbó, yé elé me nsame nwe yina, nsa f3 gétúgé muú ayi apyee gabo yina wó. Yé ebe lé gétúgé muú ayi agene efwyale gétúgé gabo yimbo. Nsa lé nnó mpye enyú dékaá né mbe ushu Esówó gefóó eyigé dékpane gechyeé mampóó esé. ¹³ Gétúó eyigémbó, enyú défyee esé eshye.

Ne genó eyigé f3 eyi gepyee metóó egóó esé elé gétúgé metóó megómegeó ewé Titos abóó gétúgé enyú ako dépye metóó ekwene ji mmu. ¹⁴ Me mbo ngaré Titos gefóó eyigé me nwyaá gempóógé gétúgé nyú. Enyú déchye me mekpo unóó wó. Ne wye ndere geno eyigé me ngaregé enyú yéndégébé gelú wáwálé, mbontó ne unó bi esé dédoó ebwó ewóme gétúgé nyú né mbe ushu Titos ulú wáwálé. ¹⁵ Titos ama abó gejeé ne enyú ako dóó ndere ji atee gefóó eyigé enyú debó déwúu ne ji, ne ndere enyú déselé ji déweré ne efo metóó. ¹⁶ Ne nana metóó egóó me ne enyú gétúgé me nnere metóó wa meko ne enyú né mbaá yéndégenó eyigé dépyee.

8

Gefóó eyigé bóó Esówó achyegé echye

¹ Anme sé, esé dékelege mampye enyú dékaá gefóó eyigé machomelé bóó Jisós né Masedonia áleré galóógalóó Esówó né genwá gebwó. ² Efwyale ewé ebwó ágene eja dóó ete ebwó né mmuameno yémbó áwyaá wye metóó megómégó gbene ewé epyee ebwó áchyeé echye byagebyage ye lé ebwó álu gekpo. ³ Ebwó áchyeé echye ndere ebwó áwyaá, ne nkágé garé nnó eja kpaá epwóó amu, ne áchyeé yé muú akpea ebwó wó. ⁴ Ashii nene esé mmye nnó dépye ebwó ntó ágé meti mampóógé bóó Esówó. ⁵ Genó eyigé ebwó ápye, gepwó ndere esé debó

défere. Ebwó abo kpe mbe áchyeé gemenge bwó mbaá Ata Eṣowo ne áwyaá metóó mampye genó eyigé Eṣowo akelege, áchyeé gemenge bwó eta sé. ⁶ Titos ne alóó ula mansé echye ewéna né geluagé nyú nnó dépoó ubya bó né Jerosalem. Getú eyigémbó, esé dékpea ji nno akéré áchwó apóó enyú déneré mampye gechááhagé utóó bina. ⁷ Enyú délu menó mbe né yéndé meti mamfyé metóó ne Eṣowo ne eshye, mangaragé depóre Eṣowo chánéné, mankágé wáwálé ayi alu wyeé chánéné, manchyeé gemenge nyú geko mampye utóó Eṣowo, mamboge gejeé ne esé dóó, esé ntó dékelege nnó enyú ntó débé menó mbe né mechó manchyege echye ewéna ne matóó nyú mako.

⁸ Me njógé mbó, epóós nnó ημερεge enyú mekpo mme nnó débó mampyegé mbó. Me ngarége lé enyú nno bób abifo ákpane géchyéé apóógé ate. Ne nkelege nnó nkaá ndere enyú ntó débóó gejeé wáwálé ne bób abifo. ⁹ Enyú ambóó dékaá galógáló ayi Ata sé Jisós Kras alere. Ji abó awyaá gefwa, yémbó akwe gekpo né galógáló nyú, nnó gétúgé gekpo eyigé ji akwene enyú débé ne gefwa.

¹⁰ Né mechó ηκα yina manchwó, majyéé ami me nchyege enyú malu nnó elú galógáló nnó enyú déneré genó eyigé délóó mampye ημε ενινé nju. Enyú ne débóó mbe mampye genó né mechó ewéna ne enyú ntó ne debó delu yé bób mbe abi áwyaá metóó mampyegé geji, ¹¹ nnó déneré mampye utóó bina ne gefógé metóó ewé enyú délóó ula. Ne nerege ubi ne genó eyi déwyaá né amu. ¹² Ne mbógé muú awyaá metóó machyeeé, Eṣowo aselé genó eyi muú awyaá manchyeé epóós eyigé ji alá pó ne geji.

¹³ Me njógé mbó epóós nnó mpyeé mmye epwyágé bób abifo, enyú déwuúgé ubale. Nkelege lé nnó yéndégenó gebe janja eta enyú ako. ¹⁴ Ne nana ayi enyú déwyaá gejame, kárégé ne bób abi alá pó ne genó nnó ebwó ábégé ne gejame, meso gébé enyú dela depó ntó ne genó ebwó apóó enyú. Dépyegé mbó enyú ako débé janja. ¹⁵ Asá né mmu ηwe Eṣowo nnó, “Muú yi anywere gejamégé menyéé, ábó fó menyéé ayi ajame apwóó ji wó, ne ayi anywere lé gachyeeé, abo ayi akwané ne ji kwanege.”

Pól ató bó Titós nnó ájye dse echye Eṣowo getú jíi

¹⁶ Yémbó matame mabe ne Eṣowo ndere apye Titos awyaá gefógé metóó ewé esé déwyaá mampóó enyú. ¹⁷ Epóós wye lé getugé esé dékpea ji ne ji achwóó eta nyú wó. Ji mbóó abó awyaá me metóó manchwó póó enyú, getú eyigémbó ne jimbo abó ashuú me manchwó gé enyú. ¹⁸ Esé détóme mbó ji ne nte menjme ayifo. Nte menjme yina alu muú ayi bób aféége utóó bíí né machomele bób Jisós ako néndé ji agaregé abya melóméló chánchá. ¹⁹ Menó genó ayi fó alu nnó machomele bób Jisós ntó ájyaá ji nnó esé dékne ne ji ulua dépyege utóó ulólóló bina. Ndere dépyeé mbó uchwóó ne enógé mbaá Ata, ne ulerege ntó nnó esé déwyaá metóó mampógé bób.

²⁰ Ndere dépyeé utóó bina ulua, ewémbó epyennó ekágé muú fó aferé nnó défya delu mmu, défyéé eshye mange nnó ekágé genó fó gebe gyeé né gekpekege echye ewéna, ewé bób áchyege byagebyage. ²¹ Gétú eyigémbó ne esé démmye nnó dépye lé genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu Ata jimbií, dékelegé mampye ntó genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu yéndémuú.

²² Ne esé détóme menjme sé fó ama nnó achwó ne ebwó. Esé démuá me ji ndóndó ne ndó, ji aleré nnó akpane gechyéé mampye utóó Eṣowo. Yé nana ji awyaá metóó mampóó enyú néndé ji afyeeé metóó ne enyú dóó. ²³ Ne ushuú cháhá Titós, ji alu lé nte menjme ayi ápyeé utóó ulua ne me nnó dépoóge enyú. Ne ate anjme abifo na, álú lé bób déntóó abi átané né machomele bób Jisós ayifo. Utóó bwó uchwóó ne enógé mbaá Kras. ²⁴ Ndere elúmbó, pyege ndere njóó mbó,

mampye machomelé bɔ́ Jisɔs ayifo ákaá nnó enyú débɔ gejeé ne bɔ́ ne nnó ebwɔ́ ákaá nnó esé délú cho mambɛ ne gempɔ́gé gétúgé nyú.

9

Elú genó gelágelés mampɔ́gé bɔ́ Esɔwɔ

¹ Me mpɔ́ sé ne genó eyigé mmagé sa enyú né mecho echye ewéna mbaá bɔ́ Esɔwɔ. ² Me nkaá nnó enyú déwyaá metɔ́ manchyéé echye ewéna. Getú eyigémbɔ ne me nwyaa gempɔ́gé gétúgé nyú né mbe ushu echomelé bɔ́ Jisɔs né Masedonia nnó enyú echomelé bɔ́ Jisɔs né gebagé mewaá Akaya déwyaá me metɔ́ machyéé echye ewéna te ñme eniné njú. Ne gechyéé eyigé enyú dékpame machyéé, gepyɛ gejamégé ebwɔ́ abifo ábɔ́ metɔ́ machyéé ntó. ³ Ne me ntame añme bina eta nyú nnó ékágé gempɔ́gé eyigé esé déwyaá gétúgé nyú gebɛ lé meno deta. Ebe lé nnó enyú dékpome mmyɛ ne echye nyú ndere me njɔ́ nnó dépyéé nye. ⁴ Mbɔ́gé bɔ́ fɔ́ átanege mbɔ́ né Masedonia áchwógé ne me ewú, ne ágé gé nnó enyú dékpome fɔ́ mmyɛ manto eyi nyú ñka wɔ́, mekpɔ unɔ́ ewé ebeé nye ne esé ne enyú ejame nye dɔ́ néndé me ngaré me ebwɔ́ dɔ́ ndere enyú dékpome me mmyɛ manchyéé. ⁵ Ndere elúmbɔ, me nferé nnó elo nnó mkpea añme bina abɔ́ mbe achwɔ́ apye enyú dékpome mmyɛ ne echye ewéna, ewé enyú dényémemo manchyéé, nnó ebe lé genó eyigé enyú ambɔ́ déwyaá me metɔ́ manchyéé. Ebe gé fɔ́ eyigé añmerege enyú mekpɔ mme nnó déchyéé echye.

⁶ Tege nnó, muú ayi apené mbwe gachyéé, abɔ́ ntó mbwe gachyéé, ne muú ayi apene mbwe gejame abɔ́ ntó mbwe gejame. ⁷ Muú aké achyé gé echye, achyéé ndere ji aferé né metɔ́ wuú nnó achyé gé. Achyé gé fɔ́ ne mansɛ amɛ éké añmerege ji mekpɔ né mme. Néndé Esɔwɔ abɔ́ gejeé ne muú ayi achyé gé echye ne metɔ́ megɔ́megɔ́. ⁸ Ne Esɔwɔ akágé chyéé enyú unó bi ujame upwɔ́ yé ndere dékelegé nnó yéndégébe debɛ ne yéndégenó gejame nnó délerege ulɔ́ melu matimati. ⁹ Wye ndere asamé né mnyu ñwe Esɔwɔ nnó, “Ji achyé gé echye byagebyage mbaá ubya bɔ́ ne ulɔ́ melu ebi ji alerege, áteé ubi te kwyakwya.” ¹⁰ Esɔwɔ ne achyé gé bɔ́ mbwe ayi apené ne menyéé ayi ebwɔ́ ányéé, ji achyé gé nye enyú mbwe ayi dékelegé ne apyéé nye ji áwe áfyɛ gejamégé mbwe ayi atanege né ulɔ́ melu ebi enyú délé rége bɔ́. ¹¹ Esɔwɔ apye nye enyú débɔ gefwa né yéndé meti nnó déchyé gé echye byagebyage yéndégébe, nnó esé dékpagé echye nyú déchyé gé bɔ́, gejame bɔ́ atamege Esɔwɔ né genó eyige enyú dépyéé. ¹² Néndé echye ewé enyú déchyéé epye fɔ́ wye lé nnó bɔ́ Esɔwɔ ágené unó bi ubɔ́ ulíí ebwɔ́ wɔ́, epye ntó nnó ebwɔ́ achyé gé gejamégé matame mbaá Esɔwɔ. ¹³ Gétúgé enyú déchye gefágé echye ewéna, elere bɔ́ ufɔ́ bɔ́ abi enyú délú, ne ebwɔ́ átamege nye Esɔwɔ gétúgé enyú dépyéé genó eyigé abya melóméló Kras ayi enyú défyéé metɔ́ wye ákelege. Ne átamege nye ji ntó gétúgé echye ewé enyú déchyé gé ebwɔ́ ne bɔ́ abifo byagebyage. ¹⁴ Ebwɔ́ ánene nye mmyɛ gétúgé déleré galógáló Esɔwɔ né genwáge enyú. ¹⁵ Détamege Esɔwɔ gétúgé echye wuú ewé ji achyéé esé ewé dela dékágé nkane démege.

10

Esɔwɔ ne ayyaá Pɔ́l nnó abɛ ñgba Jisɔs Kras ne achyéé ji utó

¹ Me Pɔ́l nkpané enyú geká. Bɔ́ ajógé aké gebégé me mbégé ne enyú nfɔ́ amɛ nyú njógé depɔ́ pere ne efɔ́, nlá mpɔ́ ne enyú nfɔ́ fɔ́ ne nsame enyú bɔ́ ñwe áto áto. Me nnene enyú mmyɛ né mabɔ́ Jisɔs Kras muú alú nyame ne pere nnó, ² ékágé enyú dépye me njɔ́ mejɔ́ ne meko metometo gebégé nchwógé

ewú. Me nkágé jǎǎ mejǎǎ ne meko metometo mbǎgé me nkēlege manjǎǎ ne bǎǎ abi ájǎgé nnǎ esé dépyéé utǎǎ bina ndere bǎǎ mme ápyéé. ³ Elú wáwálé nnǎ esé delú fa mme yina, ne yé elé delú fa mme, démmyéé fǎ be ebi bǎǎ mme ámmye. ⁴ Néndé unǎ úmmye ebi esé démmyéé be ne ubi upǎ fǎ eké ebi akwaá. Yémbǎ esé démmye be ne unǎ be utó utó bi Éṣǎwǎ achyéé esé, ne détyaá malu ujwǎlé ató ató ayi bǎǎ mawáme sé ábige. ⁵ Détyaá ntǎ yéndégenǎ eyi géchwǎǎ ne mbeé manyege, ne eyi getenege ukǎǎ gegbéé nnǎ bǎǎ ákagé fǎ meti Éṣǎwǎ. Dépyene yéndégenǎ eyigé bǎǎ áferege, dépyéé ebwǎ áwuú ne Kras. ⁶ Mbǎgé enyú déleregé nnǎ déwuú ne Kras ne matǎǎ nyú mako, efembǎ ne esé dékpomege mmye manleré chuchu mbaá bǎǎ abi alá wuú fǎ ne Kras.

⁷ Enyú dépelé unǎ bi utome ne me elé né mfaá mfaá. Mbǎgé muú aferegé nnǎ ji alú muú Kras, abǎ mamfere chánéné ákaá nnǎ esé ntǎ delú bǎǎ Kras ndere ji. ⁸ Yé me mbe elé ne gempǎgé gachyéé mpwǎ ndere mbǎ nlu mambe gétúgé uto bi Ata achyéé esé, mmye egboǎ fǎ me, néndé ji achyéé esé uto bina nnǎ dénywerege enyú nywerege epǎfǎ mantya enyú tyaá. ⁹ Me nkēlege fǎ nnǎ ébe eké bǎ ḡwe abi me nsame enyú ápyéé mbǎ lé nnǎ enyú debǎ efǎ metǎǎ. ¹⁰ Me njǎgé mbǎ gétúgé bǎǎ ajǎgé aké, “Bǎ ḡwe abi me nsame eta nyú, mejǎǎ ewé elú wyyé etoǎ dǎǎ ne etaá bǎǎ metǎǎ.” Aké, “Gébégé mbégé ne enyú nkwe ne gebwa, mejǎǎ wa ekpene fǎ bǎǎ matu.” ¹¹ Bǎǎ bimmbǎ abǎ mankaá nnǎ unǎ bi esé désame eta nyú gébégé dela depǎ ewú, wye elé ubi ne esé débégé nye ewú ne enyú dépyéé.

¹² Yé bií ummaá esé demage fǎ mmye ne bǎǎ abi aké ebwǎ aṣea geme. Ebwǎ ámege lé utó bwǎ ne ate manleré nnǎ aṣea geme. Ewéna eléré nnǎ ebwǎ álú ukenkené bǎǎ. ¹³ Né eta sé, esé débéé fǎ ne gempǎgé dépwǎ ndere delú mambe. Gempǎgé sé gekwyage lé né mbaá utǎǎ ebi Éṣǎwǎ achyéé esé nnǎ depyégé enyú ntǎ delu né geluage utǎǎ bina. ¹⁴ Te mbaá enyú ntǎ delú né utǎǎ bina, esé débéé fǎ ne gempǎgé dépwǎ ndere delu mambe gétúgé nyú, néndé esé ne debǎǎ mbe déchwǎ kpa te eta nyú dégare enyú abya melómélǎ Kras. ¹⁵ Esé débéé fǎ ne gempǎgé dépwǎ ndere débǎǎ mambe. Débéé fǎ ntǎ ne gempǎgé gétúgé utǎǎ ebi bǎǎ abi cha ápyéé. Umeé sé ulú lé nnǎ metǎǎ ewé enyú défyéé ne Kras ewene ejyége mbembe ne nnǎ utǎǎ bi esé ntǎ dépyéé né geluagé nyú uwene ndere Éṣǎwǎ akēlege, ¹⁶ nnǎ esé ntǎ dékene dégarege abya melómélǎ né malo yifǎ ayi alú tete ne enyú. Néndé esé dékelege fǎ nnǎ débé ne gempǎgé gétúgé utǎǎ bi muú yicha apyéé né melu utǎǎ wuú.

¹⁷ Asa né mmu ḡwe Éṣǎwǎ nnǎ, “Muú aké abeé ne gempǎgé abe ne geji gétúgé genǎ eyi Ata apyéé.” ¹⁸ Muú ayi abeé muú melómélǎ wáwálé, elé ayi Ata asele nnǎ apye chánéné, epǎfǎ ayi jimmbǎ ásele geme ji nnǎ apyéé chánéné.

11

Pǎl aké utǎǎ bil upǎ fǎ genǎ gema ne ebi áṅgbá gebyǎ

¹ Nnene enyú mmye nnǎ deko metǎǎ dewú gekékenege mejǎǎ ewé me njǎgé. Tagé matu déwú. ² Metǎǎ ewé me nwyaa ne enyú emmyéé demboǎ ndere ewé Éṣǎwǎ awyaa. Enyú delú eké maá mendée ayi me nshuú mantu ji neba né mbaá menǎ ama, ndere maá mendée ayi alá kaá mende wǎ, ne menǎ yimmbǎ elé Jisǎs Kras. ³ Ndere elúmbǎ, me nwyaa efǎ metǎǎ nnǎ bǎǎ ábwǎlege nye enyú ndere danhomelǎ akpané défyá abwǎlé Ife, ápye enyú délyaa depǎré Kras etiré enyú dékwǎlege chánchá ne matǎǎ enyú mako. ⁴ Me njǎgé mbǎ néndé nge nnǎ enyú dékamege yéndégenǎ kamegé. Yé muú achwǎ ne agaré enyú mecho Jisǎs ayicha ayi esé dela dégaré enyú wǎ, yé agaré lé enyú mecho mendoǎ ewécha ewé elá pǎ fǎ Mendoǎ Ukpea ewé echwǎǎ enyú mmye yé ama

achwó ne gefógé abya ayicha ayi alá pó fó abya melóméló enyú dékame ne ji, enyú dékamege fó wye kamege, déséle ubi amu apea.

⁵ Me nferé fó nnó bóó abi déséle nnó álú ángbá Jisós abi ápwóó amu, ápwó me wó. ⁶ Yé ébe lé nnó me ngi fó ndere ajógé mejóó chánéné wó, me nkáge genó eyigé me njógé, dépye me enyú dékaá mbó matimati.

⁷ Me nshulé mmye ya mme nnó enyú dékwó ngó, ngaré enyú abya melóméló detu, nnó me mpye mbó lé gabo? ⁸ Me mpye utóó né geluagé nyú, machomele bóó Jisós né maló yicha achyégé me nka mfaá. Ndere mpyembó elú wye eké ejóó ne njóó mbó eta bwó nnó me mpoó enyú. ⁹ Gébégé me nlú ne enyú, genó geké gelii me, nchyege fó muú nyú fó efwyale nnó achyégé me geji. Elé anme sé abi atane né gebagé mewaa Masedonia ne achwóó me ne yéndégenó eyi gelii me. Né gébé eyi gekóó me nchyeé fó enyú efwyale nnó dépoó me wó ne yé nana me nchyege fó enyú efwyale né meti fó. ¹⁰ Me ngarege wáwálé ndere muú Kras ne gempogé nnó nse manka nyú wó. Ne yé muú akage gbé nnó mbégé fó gebagé mewaa Akaya geko. ¹¹ Ulannó me nla ngigé fó nnó enyú depogé me? Nnó elú lé nnó me mbóó fó gejeé ne enyú wó? Esówó jimbií akaá nnó me mbóó gejeé ne enyú.

¹² Me nnye wye mbe mampyege genó eyi mpyeé mbó nnó ngbe ekágé bóó abi ásele gemegé bwó nnó álú ángba Kras ajyegé wyeé mbe mandógé ébwó éwóme nnó ápye wye unó gefó eyi me mpyeé. ¹³ Ufóó bóó bina ápó fó ángbá Kras bogébogé. Abwólege lé enyú bwólegé. Akene ágilege bóó ame nnó ébwó álú ángbá Jisós Kras. ¹⁴ Mechó éwéna ekágé pye fó muú alá menó mekpo fuú néndé gébé eyigé fó danchómeló abwólegé agilege bóó ame nnó ji alu ekiénné Esówó éwé échwóó ne genjgbó. ¹⁵ Ne epóó genó geké mbógé baá utóó bií ntó agilege bóó ame nnó álu baá utóó Esówó. Ne efwyale éwé ébwó agené nye ékwange nye ne utóó bwó kwanegé.

Pól awyaad gempogé né efwyale éwé ji agene

¹⁶ Ne mmagé nyuare ngaré enyú nnó ekágé muú fó aferé nnó me nlú gekékénége muú. Mbógé muú aferége nnó me nlú gekékénége muú gógé me njóó mejóó ne gempogé ndere gekékénége muú gejóóge nnó me ntó mbe ne ekeke gempogé. ¹⁷ Mejóó éwé me njógé ne gempogé epóó Ata ne aké me njógé mbó. Me nké mpyeé gempogé njógé mejóó eké gekékénége muú. ¹⁸ Ne te mbaá gejamégé bóó ápyeé gempogé ne unó bi akwaa ásele nnó unjea geme fa mme, me ntó mpyeé. ¹⁹ Enyú abi déké déwyaá défóó dóó, matóó ágóó enyú dékógé metóó né unó bi ukékéné bó ajógé. ²⁰ Enyú dékógé metóó mbógé bóó ásége enyú ndere afwe yé ányéége enyú upwóó, yé ájyarege enyú mme, yé áké ábyaa enyú, yé ádoó enyú maka né ushu. ²¹ Wó óh, me mbó nwyaa gepwa ndere nla mpyeé ufóó unó bina eta nyú, jige me nte.

Ne me nnyeé mbe manjógé mejóó eké gekékénége muú. Yéndé genó eyigé muú abeé ne gempogé wyeé me ntó nkage mbeé ne gempogé wyeé. ²² Yé ébwó abe lé bóó Hibru, me ntó nlu. Yé ábé lé bóó Isreli, me ntó nlu. Yé ábe lé upyáne Abraham me ntó nlu. ²³ Yé ábé elé bóó utóó Jisós Kras, me njógé eké muú gebwóó me mpwó ébwó. Éba utóó upwó ébi bwó. Me nkpe denó ndóndó ne ndó mpwó ébwó ako. Atulé me ápwó ébwó ako, ne negbo nekoó me ame ndóndó ne ndó. ²⁴ Bóó Jus ádo me utó esaá meso nekuú ne eni manjane ata. ²⁵ Bóó Rom ádo me ne baá unóó ndó eléé. Bóó áto me ne mataá ndó gamaá, makpe ágbelé esé né ébeé mega ndó eléé. Gébé eyifo me nchó bií kpogelé utuú ne njwómese manwógé nnyi. ²⁶ Né neke eniné me nkene, nkoó né manoó negbo. Nnyi neké nekpa me. Anjo áké ájo me unó, ngé efwyale né amu áte bóó Jus, nge

chuchu né amu bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus. Nge efwyale né malɔ kpakpa, ne malú ayi bɔɔ alá ájwɔlegé fɔ wyeé. Ngé efwyale né ebéé mega, nge efwyale né amu bɔɔ abi aɲmaá amu nnó alu bɔɔ Jisɔs. ²⁷ Me mpyeé utɔɔ utouto mpwwaá. Gébé eyigé fɔ yé geja mbelegé. Gébé eyigé fɔ mbeé mesa ne mmwólé manaá éwane. Gébé eyigé fɔ ntó njwɔlegé uwyaa mesa nyúu gefwene, gébé eyi fɔ mbeé fɔ ne mandé makwerege mmye. ²⁸ Yé ndere unó bina pyeé me yéndé bíí, uferé ebi me nferere ndere machomele bɔɔ Jisɔs abɔɔ mankéné úlú eké elé gekpekepegé metuú ne nkpane enɔɔ me. ²⁹ Ndé muú ayi abege ne gepwa né meti Esɔwɔ fɔ byɔ ula ukorege me? Ndé muú ayi bɔɔ apyege jí apyege gabo metɔɔ ela esɔɔ fɔ me ne ebwɔ?

³⁰ Mbɔgé nnó me mbɔ mampye gempɔge, mpyeé né unó bi ulere ndere me nwyaa gepwa. ³¹ Esɔwɔ nte Ata sé Jisɔs muú débɔɔ mamfegé te kwyakwya, akaá nnó me mbyógé fɔ gebyɔ. ³² Gébégé nlú né melɔ Damaskɔs, gɔmena muú apye utɔɔ né nteé gefwagé Aretas, atɔ bɔɔ bɔ nku ábáme menombi gebamé nnó áno melɔ ápye me. ³³ Yémbɔ bɔɔ fɔ áfyé me né mmu gesa, áshii manyii wye ate me né empo ápwyaá manyii nshulé mme mbɔ.

12

Amé geja ayi Pól agené ne nemeé eniné nekwene ji mmye

¹ Me jyéé wye mbe mambe ne gempɔgé, yé elé nsa fɔ alá pɔ wyeé, ne ngaregé wye enyú amé geja ayi Ata alere me ne depɔ etiré jí apyeé me nkaá. ² Me nkaá muú Kras fɔ ayi aɲme ale afyaneani, akpané jí ajyeé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. Wa akpa jí afe né menyammye wuu, wa afe lé né mendoó wuu, me nkaá wɔ, Esɔwɔ ne ákaá. ³ Nkaá nnó akpa jí afe né melɔ genwá. Wa afe lé né menyammye wuu, waá lé né mendoó wuu, me nkaá wɔ, Esɔwɔ ne ákaá. ⁴ Ji ákwónégé wye, awu uchu ebi muú alá kágé garé, ne ákame fɔ ntó nnó ajɔɔ ubi wɔ. ⁵ Me nwyaa gempɔgé gétúgé gefagé muú yina. Me mpɔ fɔ ne gempɔgé gétú ya membɔɔ. Ne genó eyi gekáge pye nnó me mbe ne gempɔgé ekosé unó bi uleregé gepwa ya wɔ. ⁶ Yé mbɔgé me nkelegé mampye gempɔgé, epyeé fɔ me mbe eké genkenegé muú, néndé me nké mpye gempɔge ngaregé lé unó bi úlú wáwálé. Yémbɔ, me nshya nnó mpyeé fɔ gempɔgé néndé nkelege fɔ nnó muú nyú fɔ áferé nnó me ɲea geme dɔɔ, mpwɔ unó bi me mpye ne ebi me njógé.

⁷ Ne mampye nnó ekágé me mbwégé mmye gétúgé ukpekepe unó bi Esɔwɔ apyeé me nkaá, jí alyaa nnó efwyale ekwe me né mmye. Eké lé meshii ne afyeé me mmye. Efwyale ewémbɔ elú eké lé muú dentɔɔ danchɔmeló ayi jí atome nnó achwɔ apye ekágé me mbwégé mmye. ⁸ Me nmemmye manjáné alé mbaá Esɔwɔ né mechɔ ewéna nnó áfee me efwyale ewéna né mmye. ⁹ Yémbɔ jí ajɔɔ ne me aké, “Galógálɔ wa ayi me nlerégé bɔɔ, akwana ne wɔ néndé gébégé muú abegé ne gepwa ne me nlerége uto ba chánéné né genwá jíí.” Getú eyigémbɔ, metɔɔ egɔɔ me dɔɔ mambe wye ne gempɔgé gétúgé gepwa ya nnó uto Kras upyeé utɔɔ né genwá ya. ¹⁰ Metɔɔ egɔɔ me mbɔgé me mbegé ne gepwa bɔɔ aké ajuú me mashye mmye, ne apyeé nnó unó ubalegé me mmye, ammyeé amu ne me, ne achyegé me efwyale gétúgé Kras. Néndé gébégé me mbegé ne gepwa gébé eyigémbɔ ne me ntoó chánéné.

Mechɔ echomele bɔɔ Jisɔs né Kōrent eta Pól metɔɔ

¹¹ Me mbɔ nkwe eké gekekenegé muú né mejɔɔ wa. Yémbɔ enyú ne dépyeé me nlú mbɔ néndé enyú ne débɔ delú mamfée me né mbe ushu bɔɔ gétúgé utɔɔ bi me mpyeé. Néndé ye lé me nla nfu ye genó wɔ, bɔɔ abi enyú deké álú

ánḡbá Kras, ápwáó yé me né meti fṵ wṵ. ¹² Gébégé me nlú ne enyú nleré nnó me nlú nḡbá Kras wáwálé. Nko metáó me mpye ufelekpa né geluage nyú ne ukpekpe unó bi upye bṵó aláá mano mekpo fuú. ¹³ Ndé genó me mpyeé mbaá machomelé bṵó Jisṵs ayifṵ nla mpyeé eta nyú wṵ? Genó eyigé me nla mpyeé eta nyú wṵ gelú nnó me nḡii fṵ enyú nnó déchyéé me unó bi me nkelege wṵ. Né eḡbe ewémbṵ, mpye gyeé jigé me nté.

¹⁴ Nana me nkelege manchwṵ nḡe enyú né manjáné ayi agbeé aléé. Yémbṵ nkelegé fṵ nnó enyú déchyéé me genó gefṵ, nkelege lé enyú ambṵó epṵfṵ unó bi enyú déwyaá. Néndé baá melṵ fṵ wṵ apye unó ábele mbaá ante ne amma bṵó wṵ, élé ante ne amma ne ápye ábele mbaá baá melṵ. ¹⁵ Metáó eḡṵó me manchwṵ yéndégenó eyigé me nwyáá gétúgé nyú choncho ne gemé ya. Ndere me nlerége enyú gejeé dṵó nnó dékelege manlerége me lé gachyeé?

¹⁶ Enyú ambṵó dékagé nnó me nḡii fṵ enyú nnó déchyéé me unó bi me nkelegé wṵ. Yémbṵ bṵó abifṵó né geluagé nyú ajṵgé aké, Me Pṵl nlú muú défyaá, mbwṵlegé enyú nselé unó mmye défya defya. ¹⁷ Me mbwṵlé mbṵ enyú nnó? Nnó me ntṵ me muú nnó achwṵ abwṵlé enyú ase unó? ¹⁸ Gébégé me nkpea Titṵs nnó achwṵ eta nyú ebwṵ ne nte meḡme se ayifṵ, nnó ji achwṵgé abwṵlé enyú ase unó nyú detú? Nḡba, esé ne ji déferégé wyeé genó gemaá ne déwyaá ntó wyeé gepṵ gemma.

¹⁹ Ndṵ fṵ enyú déferégé nnó esé déjṵgé mbṵ mejṵó ewéna élé gétúgé dékelegé manḡa gemegé se né mbe ushu nyú. Mbṵ fṵ wṵ, esé déjṵgé ndere Kras achyeḡé esé eshye nnó déjṵó né mbe ushu Eṵṵwṵ. Anḡme sé abi gejeé, yéndégenó eyigé esé dépyeé gelú lé nnó dépoó enyú déwene né depṵré Eṵṵwṵ. ²⁰ Néndé nwyáá efṵ né metáó nnó nchwṵgé ewú mbanegé fṵ enyú ndere nkelege nnó enyú debe. Ne enyú ntó dégené fṵ me gefṵó eyigé enyú dékelege nnó me mbe. Nfṵó nnó ndṵfṵ nchwṵgé nyé, mbanege enyú ndere déwamege mawame, défyéé ame né unó ate, déṵṵó matáó ne ate, déseé use, déjṵgé ate mesomeso, déchwṵ mabṵ ate, dépyeé nenḡa ne dépyeé unó mmye bulébúlé. ²¹ Me nwyáá efṵ né metáó nnó nchwṵgé Ata Eṵṵwṵ wa apyeé nyé me nkpa mekpo unṵó gétúgé nyú, ne me nsomeḡe nyé ne manse ame gétúgé gejamégé bṵó abi ápye gabo alá kwaré matáó bṵó alyáá gabo yimbṵ wṵ. Apyeé wye depṵ debodebo, anane manane tametame, né áwyaá metáó mampyeḡé wye unó ebimbo.

13

Pṵl akwele mbeé mbaá echomele bṵó Jisṵs né Kōrent

¹ Ge néḡáne eni negbeé manjáné aléé ayi me nchwṵó mangé enyú na. Nchwṵgé nsṵó nyé mpa wa. Ne ebeé nyé wye ndere ásame né mmu nḡe Eṵṵwṵ nnó, “Bṵ ntesé abṵ mambé apea yé aléé abi áḡareḡé nnó ákpa áme áḡe ndere muú yimbṵ apyeé gabo.” ² Né néḡáne eniné negbeé manjáné apea ayi me nchwṵ nḡe enyú, nkwele enyu mbeé mbaá bṵó abi apye gabo. Nkwele enyu ntó mbeé mbaá bṵó ako ne nana ayi me nlú tete mmagé nyuare ewú nnó gébégé me mmagé chwṵ ewú, nlyagé fṵ ebwṵ ájye detú. ³ Te mbaá enyú dékelege mankaá mbṵgé Kras ne njṵgé unó bina, nchwṵgé ewú mpye nyé enyú dékaá mbṵ. Kras agbaré fṵ enyú ne gepwa wṵ. Ji apyeé lé utáó né geluagé nyú ne eshye. ⁴ Gébégé áwṵmé ji né gekwa, eleré nnó awyaá gepwa yémbṵ utó Eṵṵwṵ upye ji alu mebe. Esé ntó déwyaá gepwa ndere déchome mmye ne ji. Ne ndere esé ntó déḡbarege enyú mbṵ, utó Eṵṵwṵ upyeé nyé ntó esé delú abe chóncho ne ji.

⁵ Cherege mmye nyú chánéné déḡe mbṵgé genó eyigé dékamé ne geji gelú ndere Kras akelege. Fwṵrege gemegé nyú. Dékaá fṵ nnó Jisṵs Kras alu ne

enyú wó? Mbógé dela dékaá wó ebyennó enyú dekwe nemua. ⁶ Nferé nnó enyú dékaá nnó esé dékwe wó. ⁷ Yémbò, esé dénene lé mmye eta Esòwò nnó ékágé enyú dépye gyé. Ndere dénéné mbò, epófò nnó dékelege bòó áge ndere esé délu cho, elú lé nnó enyú dépyege genó eyi gélú cho. Yé ebe elé nnó bòó áse nnó esé dékwe. ⁸ Yé ema ebe nnó esé déchwoge dékagé pye fò genó eyi gégbéé wáwálé ayi abya melóméló agaregé. Dépyéé elé genó eyi gepyee wáwálé yimbò asanega. ⁹ Getú eyigémbò, mbógé enyú débégé ne eshye né deporé Esòwò, yé esé déwyaá lé gepwa, matòó agòó esé. Dénene lé mmye nnó Esòwò apye enyú débene dékwane. ¹⁰ Me mbò mbé nsa enyú ηwe yina nnó ékágé me nchwogé ewú nse uto bi Ata achyéé me njòó mejòó metómetó ne enyú. Ata achyéé me uto bina nnó nywerege enyú nywerege epófò nnó ntyagé enyú tyáá.

Kwyakwya majyéé ne matame

¹¹ Né kwyakwya aηme ba, jwólégé chánéné, mmyege dénywòle mati ayi ájyéé gyé. Wúgέ majyéé ma. Bégé meko ama. Bégé nesò ne atε. Dépyégé mbò Esòwò muú abòó gejeé ne bòó, ne apyéé nnó bòó abε né nesò, abεé nyε ne enyú.

¹² Tamege atε ndere bòó Esòwò.

¹³ Bòó Jisòs abi alu we alòó enyú matame. ¹⁴ Nnεnemmye nnó galógáló Ata Jisòs Kras ne gejeé eyigé Esòwò gebe ne enyú ne nnó Mendoó Ukpea epye enyú débε meko ama.

N̄we ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔ́ Kras né Galasiya

Pól alɔ́ matame ne achyεge mmyemenene

¹ Me Pól ne nsame n̄we yina. Nlú n̄gbá Jisɔs Kras. Akwaá fɔ́ wɔ́ ájya me nnó mpyεge utɔ́ bi wɔ́, ne yé muú fɔ́ ntó átó me wɔ́. Elé Jisɔs Kras ne Εσωω Nte se, muú apyεé ji akwilé né negbo ne átóme me. ² Bɔ́ εchomele Jisɔs abi álú wé ne me, ácho geká ne me alɔ́ enyú bɔ́ εchomele Jisɔs né gebage mewaá Galasiya matame.

³ Nn̄emmye nnó Nte sé Εσωω ne Ata sé Jisɔs Kras álérégé enyú galógáló, ne apyε enyú débé né nesɔ́.

⁴ Ji, Jisɔs Kras ne achyεé geme jíí, agboó gétúgέ gabo se ndere nte se Εσωω akεlege nnó afere esé né utó mme gabo yina. ⁵ N̄go abε ne Εσωω te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Abya melómél alu lé ama

⁶ Unó bi enyú dépyéé, upye me nlá meno mekpo fuú. Εσωω akú enyú nnó debé bɔ́ bii gétúgέ galógáló ayi Jisɔs Kras álérégé enyú. Yémbɔ́ wye né maá mboó gébé gachyε dekwɔré metɔ́ nyú délyage muú ayi akuú enyú, déwuú abya melómél ayi meke. ⁷ Wáwálé alú nnó, yé abya melómél ayicha apó sé, ekosé ayi enyú débɔ́ déwuú me. Yémbɔ́, bɔ́ alú abi apyεé nnó enyú dékwe tametame, ne ammyéé mámbúlé abya melómél Kras. ⁸ Mfaánebuú ashulé yéndémuú mmye ayi agarege enyú abya melómél ayicha ayi álá pó fɔ́ ayi esé débɔ́ dégaré me enyú, yé ebe lé esé ambɔ́, yé ebe lé ekiénné Εσωω ewé etanege né mfaánebuú! ⁹ Njógé ne enyú nana wye ndere esé débɔ́ nya mbe déjɔ́ nnó, mfaánebuú ashulege yéndémuú mmye, ayi agarege enyú abya melómél ayicha, ayi ala pó fɔ́ ayi enyú débɔ́ mbe déwuú ne dékámé wye.

¹⁰ Nnó mejɔ́ wa apyεé nnó enyú déférégέ nnó nkelege akwaá áfégέ me? Chao! Wa nnó nkelege lé nnó Εσωω ne áfégέ me? Nnó mmye mbɔ́ lé mampye matɔ́ ágógé akwaá? Mbogé ebe nnó nkelege mampye le nnó matɔ́ ágógé akwaá, ebyénnó me mpɔ́ fɔ́ maá utɔ́ Kras wáwálé.

Gefɔ́ eyigé Εσωω akuú Pól nnó abε n̄gba

¹¹ An̄me ba, gógé me mpye enyú dékaá nnó, abya melómél ayi mbɔ́ ngare enyú apó fɔ́ genó eyi akwaá ákwyεé ágarege. ¹² Yé mekwaá fɔ́ ayi achyεé me abya melómél yina apó. Yé muú ayi alere me ji apó. Jisɔs Kras jimbɔ́ ne ápyεé me nkaá ji.

¹³ Enyú dékaá géfógé muú ayi me mbɔ́ nlú nya gébégέ nkwɔlege gepɔ́ eyigé bɔ́ Jus bɔ́ ba ákwɔlege Εσωω. Né gébé eyigémbɔ́ me nyu amu ne εchomele bɔ́ Jisɔs, awuú ubalé dɔ́. Mmye ne εshyε nnó ntya εchomele bɔ́ Jisɔs. ¹⁴ Nwεné nya né geluage ate gen̄kɔ́ ba mpwɔ́ yéndémuú né gepɔ́ge bɔ́ Jus eyigémbɔ́, néndé mbɔ́ mpkane nya gechyéé dɔ́ mankwɔlege gepɔ́ge ukwene antε sé.

¹⁵ Yémbɔ́, gemεge nnó ábyé me, Εσωω abɔ́ me mbe ajya me né ulɔ́ melu bií, akú me nnó mbe muú utɔ́ wuú. ¹⁶ Gébé jíí gekwónégé apyε me nkaá maá wuú. Apyε mbɔ́ nnó ngarege abya melómél maá wú yina mbaá bɔ́ abi álá pó bɔ́ Jus. Epyégé mbɔ́ yé muú ayi n̄jyεé báné nnó achyε me majyεé apó. ¹⁷ Yé né Jerosale, nkwa yé n̄jyε nnó nge bɔ́ abi ábɔ́ mbe ne me álú an̄gbá Jisɔs Kras wɔ́. Mfe lé né gebage mewaá Arabya. Ewyage nkeré mesɔ́ né melo

Damaskos. ¹⁸ Anme áléé ákoógé mfe né Jerosale nnó ngé Pita. Njyegé mbélé ne ji ndó nekuú. ¹⁹ Nge yé ngbá Jisós fò ama wó. Ngé lé Jemsi menmo Ata sé.

²⁰ Esòwò alú ntése wa nnó genó eyigé me nsame mbò mbyógé fò gebyò. ²¹ Ewyage ntané Jerosale mfe né gebage mewaá Siriya né gebagé mewaá Silisiya. ²² Né gébé eyigémbo, machomele bós Kras abi álú né gebagé mewaá Judiya ábó álú dankaá mé. ²³ Abó áwuú lé wuú nnó, “Muú ayi abó ammye nya amu ne esé bós echomele Jisós alé gare ntó deporé Jisós etiré ji abó amuamé mánychó!” ²⁴ Ne áfégé Esòwò ndere akwore genwá ya.

2

Anbá Jisós ase Pól amu aped

¹ Anméé afyaneani ákógé, esé ne Banabas déma dékwò défe né Jerosale. Gébégé njyee nse Titos afé ne esé chónchó. ² Mfe né Jerosale gétúgé Esòwò aleré me nnó njye. Njyegé mbané lé bós abi ájyaá nnó álú ákpakpa echomele bós Jisós déjwólé esé esé, ne ngaré ebwó abya melóméló ayi me ngaré bós abi álá pò bós Jus. Mpyembò nnó ékágé utós bi me mpye me ne ebi mmagé pye nye uno mme detu. ³ Akame genó eyigé ngaré ebwó. Ye elé Titos muú ajyee ne esé alu muú Grek, anmere fò ji mekpó mme nnó ábó manso ji nsò wó. ⁴ Yémbò bós fò abi ábyoge gebyò nnó áfyé metós ne Jisós, abwée mechò nsò ewéna. Abó áwa rendó akpe né geluage echomele bós Jisós. Apye mbò nnó ase défyaa akaá ndere esé délaá mmyemmye sé gétúgé dechome mmye ne Kras Jisós ne nnó áfwyáné esé dékwé eké afwé né mabe bós Jus. ⁵ Ne dékame yé ebwó ájye mbe ne mejó ewéna chachá wó, nnó ékágé ebwó áchó wáwálé ayi abya melóméló ágaregé nnó enyú déjyegé mbe ne ji.

⁶ Yé ebé lé bós abi álú mmye eké ákpakpa bwó ákworé yé genó gefò né unó bi me ngarege wó. Ne yé ebwó abe lé ákpakpa, ewémbò epyee yé me genó wó, néndé bós ako álú janja né mbe ushu Esòwò. ⁷ Yémbò, nnó ebwó agaré me genó eyigé mbós mampyegé, áge lé nnó Esòwò afye me utós né amu mangare abya melóméló mbaá bós abi álá pò fò bós Jus wye ndere áfyee ji né amu Pita nnó agarege bós Jus. ⁸ Mmye eké Esòwò muú achye Pita utó nnó abe ngbá mangarege abya melóméló mbaá bós Jus wye ji ntó ne achye me utó nnó mbé ngbá ngarege abya melóméló mbaá bós abi álá pò bós Jus. ⁹ Pita ne Jemsi ne Jón bós alu nkane ukwa né echomele bós Jisós, ágegé nnó Esòwò achye me echye né gefógé utós bina, áfyé esé ne Banabas amu manleré nnó esé depyee utós uma ne ebwó. Esé ako dékámé meko ama nnó me ne Banabas déjye dégarege abya melóméló mbaá bós abi álá pò bós Jus, ebwó ágarégé mbaá bós Jus. ¹⁰ Majyee ami achye esé malu nnó détége mampógé ubya bó. Ne ge wye genó eyigé gebó gelu me metós mampye mbò.

Pól ashulé Pita ndo nnó alu kwólegé gepógé bós Jus

¹¹ Ne gébége Pita achwó né Antiok nshya genó eyigé ji apyee né mbe ushu bós ako néndé, genó eyigé ji apyee gepó fò cho. ¹² Ge mechó ewé epyee. Gemege nnó bós abi Jemsi atómé áchwó, Pita abó acho me mbwa menyee ne bós abi álá pò bós Jus. Ne gébége bós bimbò áchwó, Pita aja mmye mesé alyaá manyege menyee ne bós abi álá pò bós Jus. Apyembò elé afós ekwó bós abi ajógé nnó abó mansò bós abi álá pò bós Jus nsò ne ácho mbwa ne bós Jisós. ¹³ Bós Jus abi afyee metós ne Jisós ágyeré genó eyigé Pita apyee. Yé ebe lé Banabas acho ntó mbwa né dembwólé bwó. ¹⁴ Ne ngegé nnó genó eyigé ebwó apyee gepó fò ndere abya melóméló agarege, njó ne Pita né mbe ushu ebwó ako, nshulé ji ndo, nke wó ólu muú Jus, yémbò kwólegé sé gepógé bós Jus, ulannó ókpeage bós abi álá pò bós Jus nnó kwólegé gepógé bós Jus?

Baá Jus ne baá abi alá pò baá Jus ápome mbogé áfyége metáó ne Kras

¹⁵ Esé ne wá delú baá Jus tágétágé abi ákwólegé ebe. “Depó fò ankéé baá abi alá baá ubeé.” ¹⁶ Yémbó esé dékaá nnó muú abeé fò cho né mbe ushu Esówa gétúgé akwólege ebe Mosis. Muú abeé cho né mbe ushu Esówa mbogé áfyéé metáó ne Jisós Kras. Esé ntó défyéé metáó ne Kras Jisós nnó debe cho né mbe ushu Esówa gétúgé défyéé metáó ne Kras. Epófó gétúgé dékwólege genó eyigé ebe Mosis ejáó. Néndé muú aké akwólege ebe, abeé fò cho né mbe ushu Esówa. ¹⁷ Ne muú ákage jógé nnó esé abi démmýe nnó défyéé metáó ne Kras nnó debe cho né mbe ushu Esówa delú baá ubeé gétúgé déla débélégé ebe. Muú ajógé mbó, ebyennó ajógé mbó elé nnó Kras apýeé esé dépyeé gabo? Epófó mbó! ¹⁸ Elú lé nnó mbogé mmagé kwóle mabe Mosis ayi mbó, nshyaá nnó álame, ebyennó ntere nnó nlú muú ayi akwene mabe. ¹⁹ Genó eyi gelú wye gelú nnó, nlyaa mambelege mabe Mosis néndé áji ne áwáné me. Epyembo nnó mpyege lé genó eyigé Esówa akélege. ²⁰ Ne ngbo ne Kras gébégé awame ji né gekwa. Me mpó sé mebe, elé Kras ne alu né genwá ya. Né genwá eyigé me nlú mbó né menyammye nana, mfyéé lé metáó wa ne Maá Esówa muú abáó gejeé ne me, achye geme jí getú ya. ²¹ Me nselé fú uláó melu Esówa bina eké ufuú yé genó wó. Mbogé elú wáwálé nnó muú abe cho né mbe ushu Esówa gétúgé ábélege mabe Mosis ebyennó Kras agbo detu.

3

Mamfyé metáó ne Esówa alá ápwá mambele mabe

¹ E é enyú ukekene baá Galasiya, ndé nefoó nenyéé enyú matáó? Enyú abi apýe dékaá chanéné nnó áwo Jisós Kras né gekwa agbo gétúgé nyú! ² Gógé me ngii enyú genó gema. Esówa apýe nya Mendoó Ukpea echwa enyú mmye gétúgé débelege mabe waá gétúgé déwuú abya melóméló défyéé metáó ne Kras? ³ Enyú dékenegé nnó? Delo genwáge nyú né utó Mendoó Ukpea, nnó dékélege manere geji né utó bi akwaa? ⁴ Enyú dége gejamégé efwyale gétúgé défyéé metáó ne Kras, nnó dége efwyale detu? Epófó detu! ⁵ Gógé me mma ngii enyú genó eyigé fò. Nnó Esówa achyegé enyú Mendoó Ukpea, apýe ufelekpa né metáó metáó nyú, elé gétúgé débelege mabe Mosis waá gétúgé déwuú abya melóméló défyéé metáó ne Kras?

⁶ Dépe muú ndere Abraham. Asá né mmu nýwe Esówa nnó, “Ji áfyé metáó ne Esówa gétú eyigémbó, Esówa ase nnó ji alá cho né mbe ushu wú.” ⁷ Ewéna elerege esé nnó elé baá abi áfyéé metáó ne Esówa ne alu upyáne Abraham wáwálé. ⁸ Muú akage kuú né mekomejéó Esówa age nnó abo agaré me nya nnó meso gébé Esówa apýe nýe baá abi alá pò baá Jus atene cho né mbe ushu wú ndere áfyéé metáó ne ji. Dékaá mechó ewéna te gébé eyigé Esówa abo me mbe agare abya melóméló Abraham nnó, “Gétú jyé matóó baá mme meko agene nýe galágaló wa.” ⁹ Gegé ye nnó, baá ako abi áfyéé metáó ne Kras ágene nýe galágaló ndere Abraham áfyéé metáó agene.

¹⁰ Né mbaá baá abi áfere nnó ébwá ábélegé mabe Mosis ne abeé cho né mbe ushu Esówa, utonkwa ulú ne ébwá wye ndere ásámé né mmu nýwe Esówa nnó, “Yéndémuú ayi alá bélégé yéndé ebe ewé asame né mmu nýwe mabe utonkwa ubeé ne ji!” ¹¹ Gege yé ntó ndere elú mme gbóhóhó nnó “Muú abeé fò cho né mbe ushu Esówa gétúgé ábelege mabe Mosis. Néndé asa né mmu nýwe Esówa nnó muú ayi Esówa apýeé ji abeé cho né mbe ushu wú, gétúgé áfyéé metáó ne ji abáó genwá.” ¹² Muú aké ábelege mabe, epófó nnó áfyéé metáó ne Esówa. Ekagé be elé ndere asame né mmu nýwe Esówa nnó, “Muú aké apýeé yéndégenó eyigé ebe ejáó, abáó genwá gétúgé ábélege mabe aji ako.”

¹³ Ndere elúmbò utonkwa úlú ne esé ako néndé débele fò mabe Mosis mako wó. Yémbò elé Kras ne áwené gemége esé né utonkwa bina. Ji akpa utonkwa bina né mmye jíí age efwyale gétúgé esé. Epye wye ndere asame né mmu ηwe Esòwò nnó, “Utonkwa úlú ne yéndemuú ayi awóme ji né genó.” ¹⁴ Kras apyembò nnó galálgáló ayi Esòwò alere Abraham abe ntó ayi bódó abi alá pò bódó Jus, ndere ebwó áfyéé metódó ne Kras Jisós. Ne nnó esé abi défyéé metódó ne ji debó ntó Mendoó Úkpea ewé Esòwò anyémeno nnó achyégé esé.

Ebe ekworege fò menomenye Esòwò

¹⁵ Anme ba, gógé me nse genó eyi gepyéé yéndé bíí ngaré enyú genó gefò. Mbógé bódó apea anyémeno nnó ápye genó, ne asanege bódó ηwe, ye genó eyi gekworege menomenyeé ewémbò gepódó. Ne ye genó amage gbéé sé wye. ¹⁶ Wye mbò ntó ne elú ne menomenye ewé Esòwò anyéé ne Abraham ebwó ne mpyáne bíí. Mekomejódó Esòwò ajódó fò nnó Esòwò anyémeno mampye unó bina mbaá Abraham ne “upyáne” bíí wó, ewé etene nnó gejamégé bódó. Ajódó lé nnó ne “mpyáne” wuú mmye ke muú ama. Ne muú yimbò elé Kras Jisós. ¹⁷ Genó eyigé me nkélege nnó enyú dékaá gelú nnó Esòwò abò anyémeno ne Abraham, ne asò mbeé nnó abelege ewú. Menomenyeé ewémbò ebele anme 430 ne Esòwò alé chyéé mabe mbaá Mosis. Ne ndere elúmbò, ebe ekágé tya fò menomenyeé ewémbò ne eferege fò mbeé ayi Esòwò ásódó. ¹⁸ Ne mbógé ebo ebe lé gétúgé mabe ayi bódó ábélege ne Esòwò akarége unó bíí ji anyémeno, mbò ebyennó menomenyeé ewé Esòwò anyéé epó yé genó. Ndere elúmbò, elé gétúgé menomenyeé ewé Esòwò anyéé ne Abraham ne achyéé ji unó bíí.

¹⁹ Ne ulannó Esòwò abò agbéé mabe? Agbéé mabe mampye bódó ákaá genó eyigé gabo alu. Ne mabe yina abò alú mambé kpaá te mpyáne Abraham ayi Esòwò abò anyémenó getú jíí achwódó. Esòwò apye makiénné jíí achyéé mabe yimbò mbaá muú ama ayi atene metódómetódó ákwaá ne Esòwò. ²⁰ Muú ayi atenege metódómetódó mampye mecho etene, atenege fò gétúgé muú ama, atenege gétúgé bódó apea yémbò Esòwò atene wye jimbíí.

Ula bi áfyéé ebe

²¹ Nnó ewéna etene mbò lé nnó ebe epófó meko ama ne menomenyeé ewé Esòwò anyéé? Chao! Ne mbógé ebe fò ébé ewé muú abelege abódó gerwá, mbò muú akage beé cho né mbe ushu Esòwò wáwálé gétúgé abelege mabe. ²² Yémbò ása né mmu ηwe Esòwò nnó, “Gabo afwyané yéndégenó fá mme.” Ndere elúmbò, wye ndere bódó áfyéé metódó ne Jisós Kras ne Esòwò achyége ebwó genó eyigé ji anyémenó nnó achyégé bódó abi áfyéé metódó ne Ji.

²³ Ne gemége nnó dékaá meti ewé áfyéé metódó ne Jisós, mabe áfe esé ábelé éké bódó denó kpaá te Esòwò alere esé meti ewémbò ewé défyéé metódó ne Jisós. ²⁴ Ndere elúmbò, mabe abò alu elé nnó ábámé esé kpaá te Kras áchwódó, nnó esé défyéégé metódó ne ji, Esòwò apye sé debe cho né mbe ushu wuú. ²⁵ Ne nana ayi esé défyéé metódó ne Kras, mabe ábáme sé esé.

²⁶ Ndere elúmbò, enyú ako delu baá Esòwò gétúgé défyéé metódó ne Kras Jisós. ²⁷ Enyú ako abi awyaá enyú manaá Esòwò manlere nnó decho mmye ne Kras, dese gepoge Kras. ²⁸ Né mbe ushu Esòwò, angya apó sé. Ye olú muú Jus, yé olu muú Gek. Yé olu mewfe ye ópó, yé olu mendéye ye mende, esé ako delu muú ama ndere decho mmye ne Kras Jisós. ²⁹ Ne mbógé enyú delu bódó Kras ebyennó delú upyáne Abraham, ne dényéé nyé unó bíí Esòwò anyémeno nnó achyége Abraham ne upyáne bíí.

4

Detane né défwε dela dnyéé geteé

¹ Gógé me nti enyú matu né mechwó ewéna. Mbógé maá ayi anyε nyε genó eyigé nte wuú anyéméno nnó achyεge ji álú mamáné, alu wye éké mefwε yé élé genó eyigémbó gelu ejíí. ² Né gébé eyigémbó, bóó abeé wye abi ábáme ji ne apele ntó unó bi nte wuú anyéméno nnó achyεge ji. Apyéé wyεmbó kpaá te maá yimbó awéne akwóne gébé eyigé nte wuú ake ji ase unó ebimbó. ³ Mbóntó ne elú ne esé. Gébégé debó delu dambéne né depóré Eσωω, dekke afwε mbaá aló abi agbare mme. ⁴ Ne gébé eyigémbó titi gekwónege, Eσωω ató maá wuú achwó. Mendée abyε ji ndere ábyéne yéndémuú. Ji ntó abó alu né amu mabe bóó Jus. ⁵ Ji achwó né gefóó eyi mbó, nnó áféré esé né défwεre mabe, nnó Eσωω apyε esé debe nkane baá bíí.

⁶ Ne gétúgé ese délu nana baá bíí, ató Mendoó Maá wuú echwó kpe esé metóó, apyε esé dékúú Eσωω nnó, “Nte! Nte!” ⁷ Ndere elúmbó, Eσωω apyε nnó wó óbge sé mefwε, óbe lé maá wuú. Ne ndere wó ólu maá wuú, ónyε nyε ntó genó eyigé ji anyéméno nnó achyεgé baá bíí.

Mechó bóó Galasiya eta Pol metóó

⁸ Mbεmbe ayi enyú déla dékaá Eσωω wó, delu afwε mbaá unó bi ula pó yé aló uka. ⁹ Ne nana ayi enyú dékaá Eσωω yé njóó lé nnó Eσωω ne akaá enyú, ndé genó gepyε enyú dékelege mankeré meso né mbaá ubya nkwo aló bina abi alá pó yé ne eshyε. Dekelege mama kpane defwε eta ebwó? ¹⁰ Enyú déchyεge enógé mbaá ndó eyifo, ámfaá abifo, gébé eyifo ne anjme ayi fó. ¹¹ Ndere dépyéé mbó me nwyaaá efó metóó nnó ndó fó utóó ba ebi mpyéé eta nyú unome nyε mme detu.

¹² Anjme ba, nnene enyú mmyε nnó défómé depóré ebe debe ndere me néndé me nla ndere enyú déla pó sé né amu ebe. Enyú délu dampyε me gabo chacha wó. ¹³ Dékaá nnó mbεmbe ayi ngare enyú abya melóméló, élé nemeé ne nepyε me mbóó gébé njwóle ngare ji eta nyú. ¹⁴ Ne yé élé nemeé na nebo nelú éké mmuaméno eta nyú, enyú delyaaá fó me wó. Ne désé fó me ndere gebyanjkwóge muú wó. Désé me éké ékiénné Eσωω. Désé me wáwálé ndere debó déséle Kras Jisós jimbóó. ¹⁵ Gébé eyigémbó, metóó megómegó nyú eja kpaá epwó. Mbógé ebe ebe kokoge nnó enyú défere ame nyú déchyéé me, mbó dépyéé mbó. Ne nana metóó megómegó ewémbó élé? ¹⁶ Nnó me nla muú mawame nyú élé ngarege genó eyi gelu wáwálé?

¹⁷ Bóó efwyale bimbó, ákpane élé gechyéé nnó apyε enyú dégbógé ne ebwó. Ebwó apyεmbó, epóófó nnó awyaaá njkyaá melóméló né metóó, apyε élé nnó afyéé anjya né metóó metóó sé nnó enyú débóge élé gejee ne ebwó. ¹⁸ Elóme nnó muú akpane gechyéé mampyε genó mbógé awyaaá njkyaá melóméló né metóó, apyεge wyεmbó yéndégébé epóófó wye lé gébégé me mbεge ne enyú. ¹⁹ Baá ba, ngboó ne enyú dóó. Ne me nlu gene efwyale gétúgé nyú wye ndere mendée agene efwyale gébégé nebyéé nemmyε ji. Ne me ngene nyε wye efwyale mbó kpaá te enyú deséle gepoge Kras geko. ²⁰ Me nkage sé ndere mpyε gétúgé enyú. Mbógé ebe nnó me nlu ewumbó ne enyú nana mbó nkage enya mejóó ewé ngarege enyú.

Abya maá Sara ne maá Haga

²¹ Enyú abi dékelege mankwólege mabe Mosis nnó dékaá genó eyigé ásame né njwe mabe yimbó atome ne Sara ebwó ne Haggai? ²² Asa wye aké Abraham abó awyaaá baá ande apea. Abyε ama ne mendée ayi alu mefwε ne abyε ayifo ne mendée wuú ayi alá ápó mefwε. ²³ Ne maá ayi mendée ayi mefwε ábyénné,

abye lé ji ndere akwaá áké ebe. Ne maá ayi mendée ayi álá ápó mefwe ábyéné, abye ji ndere Eṣṳwá abó anyéméno ne Abraham. ²⁴ Mechó ewéna elúmbó élé éké nekanemejóó. Ne andée bina makpo apea atene mbaá ufóó menomenyéé uchea. Haga atene mbaá menomenyéé ewé Eṣṳwá anyé ne bóó Isrēli gébégé ji achyéé Mosis mabe né mekwē Sinay. Ne bóó abi ábyéné ebwó né amu ebe alu afwé ndere baá Haga. ²⁵ Haga yina atene mbaá mekwē Sinay ewé elú né melo Arabya. Ji atene ntó mbaá melo Jerosale ewé elúmbó nana néndé ji ne bóó bíí ako alu afwé mbaá mabe. ²⁶ Ne Jerosale ayi alu né mfaánebuú, bóó bíí ápó fó afwé. Ji yimbó ne alu mma awese. ²⁷ Ji alu ndere mma se Sarah. Elú wye ndere asame né ḡwe Eṣṳwá nnó, “Wó menkwó mendée be ne metóó megómégó. Wó muú ɔla ɔlu dankaá ndere nebye nemmyéé mendée nyoge ochoge ne metóó megómégó néndé mendée ayi menó wuú atene ji neba, abéé nye ne gejamégé baá apwó ayi menó wuú álá atene ji wó.” ²⁸ Anme ba, depó etiré na délere nnó enyú delu baá menomenyéé Eṣṳwá wye ndere Asek.

²⁹ Elú ntó ndere elú nya nnó, maá ayi ábyéné ji ndere akwaá akelege, ammye amu ne ayi ábyéné ji ndere Mendoó Ukpea epye nnó ábyé ji, wye mbó ne elú ye nana. ³⁰ Yémbó ndé genó eyigé mekomejóó Eṣṳwá ajóó? Ajóó aké, “Bú mendée ayi alu mefwe choncho ne maá wuú ájye. Maá yimbó anyéé fó getege nte wuú choncho ne maá ayi mma awuú álá ápó mefwe.” ³¹ Anme ba, dékage jóó nnó esé depó fó baá mendée ayi alú mefwe. Delu lé baá mendée ayi álá pó fó mefwe.

5

Debege sé afwe mbaá mabe

¹ Kras apye nnó esé detene mmyemmye sé. Elome nnó debe mmyemmye esé nnó ekágé dema dékere né défwere mabe.

² Wúgé, me Pál ngarege enyú nnó dekamege nnó asó enyú nso, ebyennó genó eyigé Kras apye gepó yé enyú ne nsa fó chacha. ³ Ne mimage ngare enyú nnó yéndémuú ayi akamege nnó asó ji nso, ebyennó abó mabele mabe Mosis mako. ⁴ Enyú abi démmye nnó debe cho né mbe ushu Eṣṳwá gétúgé débelege mabe, kágé nnó défa mbwa ne Kras. Ndere dépyéémbo, depó sé né amu galógáló ayi Eṣṳwá alerege. ⁵ Né eta sé, Mendoó Eṣṳwá epye lé nnó esé déneré metóó, dégilé nnó Eṣṳwá apye nye esé detene cho né mbe ushu wuú gétúgé défyéé metóó ne Kras. ⁶ Ne muú achogé mmye ne Kras Jisós, yé asó ji nso, yé asó wó ewémbó epye fó mecho chacha wó. Genó eyi genéé geme dóó gelu lé mamfyéé metóó ne Kras. Ewéna elérége né gejeé eyigé debóó ne ate.

⁷ Enyú debo dépyéé unó chanéné né genwáge nyú ne Eṣṳwá, ndé muú cha ama agbe enyú nnó dékwolege se mekomejóó ayi alu wáwálé. ⁸ Muú ayi apelege enyú nnó dépyembó apó fó Eṣṳwá muú akuú enyú. ⁹ Neku nema ne nechóó eba. ¹⁰ Me nlu nyyaá wyeé metóó ewémbó nnó te mbaá enyú déchome mmye ne Ata, enyú déferege unó ndere me nferege. Ne yéndémuú ayi apye nnó enyú dékwé tametame, yé alu ndé gefógé muú, Eṣṳwá achyéé nye ji éfwyale.

¹¹ Anme ba, mbógé me mbó ngarege bóó nnó ásogé muú nso ne abe cho né mbe ushu Eṣṳwá, mbó bóó Jus abó ammye sé amu ne me. Ne mbógé ebo ebe nnó mbó ne me ngarege, mbó matóó ásoó sé bóó Jus nnó me ngarege nnó élé gétúgé Kras agboó né mfaá gekwa ne Eṣṳwá ápyéé bóó ábéé cho né mbe ushu wuú. ¹² Mbó nkelege nnó bóó abi abwólége mbó enyú metóó né mecho nso mansó, ebwó abi áshige wye amu né mecho ewé, akpe ajoye yé mbe ápe mmye ebwó ebwó ambóó.

¹³ Ne enyú aημε ba, Εσωω ακú enyú nnó déβε mmyemmye nyú. Yémbó ekágé déσε nnó elé délu mmyemmye nyú, dékágé pyegé yéndégenó eyigé menyammye nyú akélege. Bógé lé gejeé ne ate aημε dékpane ate defwé. ¹⁴Néndé εβε εwé εgbare mabe Mosis mako elé εβε εwé εjós nnó, “Boge gejeé ne nte menme ndere obós ne geme jyéé.” ¹⁵Mbógé enyú déké démmye ne ate eké menya mewaa éyi enóme ne enyéé ate. Segé gébé, mbógé mbó fó wó déwane nyé ate.

Kwólege lé genó eyigé Mendoó Ukpea εlerege épófo gepoge akwad

¹⁶ Genó eyigé me ngarege enyú gelu nnó, lyage Mendoó Ukpea εleré enyú genó eyi débós mampye, déké dépyembó dépye fó genó eyigé menyammye nyú akélege. ¹⁷ Genó eyigé menyammye akélege gekélege fó genó eyi Mendoó Εσωω ékelege. Ne genó eyigé Mendoó Εσωω ékelege gekene fó ne genó eyigé menyammye akélege. Ndere εlúmbó, unó bina upea ummye ne ate. Ge ula bi enyú dela dékágé pye unó bi enyú dékelege mbó. ¹⁸ Ne mbógé enyú déké dépyéé genó eyi Mendoó Εσωω εlerege enyú, ébyennó mabe apó sé ne εshye né genwáge nyú.

¹⁹ Uboubó unó bi menyammye mekwaá akélege nnó bós apyegé úlú mme gbóηηno. Ne unó bina elé: Ubele ne bós tametame, ufere uboubó, ηηméhéméne. ²⁰ Manjele áló uka, mafoó, mampage bós, mawámé, mansoge metós ne bós gétúgé apwós wó, metós usós, use, angya, mbwa mamfa, ²¹ mamfyege ame né unó bós, manyugé mmós mampyéné bós, mankene mapaá mabomabo, ne unó bi fó eké bina. Ne me nkwelege enyú mbeé ndere mbó nkwele mbembe, nnó bós abi ápye ufós unó bina ányéé fó gefwa eyigé Εσωω ágbarége.

²² Gepó eyigé Mendoó Ukpea εchyege muú elé gejeé ne ate aημε, nechóchó, neso, metós mekoge, ulós melu, gepó gelóglós ne mampyege genó eyigé ji anyéméno nnó apyéé, ²³ manséle depó peré, ne mágbárege mmyé. Muú aké apyéé unó bina, yé εβε εwé ji akwene épó. ²⁴ Bós abi álú bós Kras Jisos áferege amu né unó bi menyammye ákelege, álá eké bós abi áwóme menyammye bwó ayi ákelege unó ebimbo né mfaá gekwa. ²⁵ Ne te mbaá Mendoó Ukpea εchyéé εsé genwá, εlóme nnó εsé ntó déβε wyε mankwólege genó eyigé εwu εlerege. ²⁶ Ekágé débwége mmye. Ekágé déjwáge ate ne ekágé désoge matós gétúgé bós apwós enyú.

6

Pyege galógaló mbaad bós ako

¹ Aημε ba, mbógé dégege nnó muú nyú fó apye yéndé gefoge gabo, enyú abi délu dépyéé genó eyigé Mendoó Εσωω εlerege, segé εwú pere depóó ji átáné né gabo yimbo. Ndere dépyembó, sege gébé nnó ekágé muú nyú ntó akwe né mmuaméno. ² Pogé ate aημε né matuú kpakpa ayi εbwó akpané. Déké dépyéé mbó, dépyéé genó eyigé εbe Kras eké enyú dépyegé. ³ Muú aferege nnó aηea geme dós, ayi alá akágé poó nte muú ayi genó geliú ji, abwólége elé geme jii. Apó yé muú fó. ⁴ Yéndémuú acheré lé geme jii, mbógé apyéé genó eyigé ji abós mampye chancha ne akágé do εbwó εwóme εwé alá mege fó mmye ne nte menme. ⁵ Néndé yéndémuú abó mampye ebiú utós bi Εσωω achyéé ji.

⁶ Muú ayi ágiú mekomejós Εσωω, abó mankarege unó ulóúls ébi ji awya uko achyege ntó menlere wúú.

⁷ Débwólégé fó gemege nyú, kágé nnó yé muú akágé jwyaá fó Εσωω. Genó eyigé muú apene, geji ntó ne ji ágoógé. ⁸ Muú apége genó eyigé menyammye akélege, mbwé ayi ji abós wyé elé negbo. Ne muú apége genó eyigé Mendoó

Ukpea ekelege, mbwe ayi ji aboó wye elé geñwá eyi gélagé byéé. ⁹ Esé débége fó ne gepwa mampyege galógáló. Bii uchwoó nye ebi débóó mbwe ayi atanege wye ebege dela deto né meti wó. ¹⁰ Ndere elúmbó, yéndégébé dégege meti dépye galógáló mbaá boó ako. Chacha ne ayme abi áfyéé metoó ne Kras.

Pól achyéé kwyakwya majyéé

¹¹ Pége ukpe kpe malo ñwe ayi me nsele ebwo wa membóó nsame enyú matame mina. ¹² Boó abi aymerege enyú mekpo mme nnó aso enyú nso, ábwege lé mmye né mbaá unó bi ebwó apyéé nnó boó age ebwó. Ebwó apyembo nnó ekágé boó ámmyege amu ne ebwó gétúgé ágare nnó Esowo áwenege gemége boó wye elé gétúgé akame nnó Kras ágboó né gekwa. ¹³ Yé boó abi asoó ebwó nso akwólege yé mabe mako. Yémbó akélege nnó asogé enyú nso, ákene ábwege mmye nnó enyú délu boó bwó. ¹⁴ Né eta wa, me ndoó fó ebwó ewome né genó gefo. Genó eyi gepye me ndoó ebwó ewome elé negbo eniné Ata sé Kras Jisós agboó né mfaá gekwa. Gétúgé negbo enii né gekwa ne unó mme ula upó sé me eké genó, ne me ntó mpó sé eké genó mbaá unó mme. ¹⁵ Yé aso muú nso yé asoó wó, ewémbó epó yé eké genó. Meno geno ayi ajea gemé apwoó alú nnó Esowo apye nnó enyú debe boó ake. ¹⁶ Nnenemmye nnó Esowo apye boó abi akwólege unó ebi menjóó mbo, ábé nesó, alerege ebwó ulóó melu bii nnó ebwó abe boó Esowo ndere boó Israeli.

¹⁷ Ne kwyakwya me njógé nnó ekágé muú fó ama achyéé me efwyale néndé mabome upa ayi alu me mmye alerege nnó me nlú muú utóó Jisós.

¹⁸ Ayme ba, nnenemmye nnó Ata sé Jisós Kras áléregé enyú galógáló. Amen.

ÑWE ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔ́ Kras né Efesɔs

Matame

¹ Me Pól ne nsámé ηwe yina. Me nlú ηgbá Kras Jisɔs ndere Esɔwɔ akelé nnó mbe.

Ntɔme ηwe yina eta nyú bɔ́ Kras né melɔ Efesɔs, enyú abi délii mmye ne déchome mmye ne Jisɔs Kras.

² Nnɛnɛmmye nnó nte sé Esɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégέ enyú galógálɔ, ne apye enyú débé né neso.

Esɔwɔ alerege esé ulɔ́ melu gétúgέ déchome mmye ne Kras

³ Défée Esɔwɔ. Ji alu Esɔwɔ ne Nte Ata sé Jisɔs Kras muú gétúgέ déchome mmye ne Kras, ji ajéle esé ne yéndé gefɔgέ méjé wuú ewé elú né malu ujwólé Esɔwɔ ayi mfaánebuú. ⁴ Gemεge nnó Esɔwɔ akwyéé mme yina, ji abɔ me mbe ajya esé nnó débé bɔ́ bíi, gébégέ déchome mmye ne Kras. Ji apyembɔ nnó esé débé bɔ́ ukpea abi muú alá kágé shulé εbwɔ ndo né mbe ushú wuú.

Né gétúgέ gejeé jíi eyigé na, ⁵ ji abɔ́ me mbe ashúú nnó ji apye nye nnó esé débé baá bíi ndere ákene né genó eyigé Jisɔs Kras apyéé nye. Ge genó eyige gebɔ gelú jíi metɔ́ mampye mba. Ne geji ne ji akélege mampye. ⁶ Getú eyigémbɔ ne débɔ́ mamfεge ji né gekpekepegé galógálɔ wuú ayi ji alerege esé detú, ndere déchome mmye ne Maá wuú ayi ji abɔ́ gejeé ne ji dɔ́. ⁷ Esɔwɔ aké ne manó Maá wuú ami machyéé mme gébégέ ji agboó, awené gemεge esé, mmye eké Esɔwɔ ajinte gabo se, gétúgέ gekpekepegε galógálɔ wuú ⁸ ayi ji alerege esé gejamé gejamé. Esɔwɔ né denga etií deko ne defɔ́ etií, ⁹ apye esé dékaá genó eyigé gebɔ gelú bíi, eyigé ji akélege mampye. Apye ntó esé dékaá genó eyigé gebɔ gelú jíi metɔ́ mampye ndere ji ashúú me te gachií ábelé nnó Kras apye, ¹⁰ ndere ji ashúú nnó gébé eyigémbɔ gekwonege ji ányweré unó uko choncho, εbi ji akwyε, εbi ulú né mfaánebuú ne εbi ulú fa mme nnó Kras abε mfwa bwɔ.

¹¹ Yéndé genó gekene wye ndere Esɔwɔ abɔ ashúú me nnó εbe. Ji ajya esé nnó débé bɔ́ bíi ndere déchome mmye ne Kras gétúgέ genó eyigé gebɔ gelú jíi metɔ́ mampye ndere ji aké εbe te gachií. ¹² Ji ajyaá ntó esé abi débɔ́ mbe déneré metɔ́ ne Kras nnó débé déféεge ji gétúgέ ηgɔ wuú.

¹³ Ne enyú déwú ntó mekomejɔ́ ayi alu wáwálé. Mekomejɔ́ yimbɔ elé abya melómélɔ ayi Esɔwɔ aferege nye enyú né εfwyale gabo. Gébégέ enyú défyεé metɔ́ ne Kras ne Esɔwɔ achyéé enyú Mendoó Ukpea, ndere gelo eyigé gélerεge nnó enyú delu bɔ́ bíi wye ndere ji anyé me meno nnó achyεge. ¹⁴ Mendoó Ukpea elú ndere genó eyigé Esɔwɔ áchoó utó nnó ji apye nye eta esé yéndégenó eyige ji anyémeno nnó apye mbaá bɔ́ bíi. Ji awené gemεge sé nnó esé débé bɔ́ bíi nnó défεge ji gétúgέ ηgɔ wuú.

Pól anɛnɛmmye mbaá Esɔwɔ gétúgέ εchomelé bɔ́ Kras né Efesɔs

¹⁵ Te gébé eyigé me nwuú nnó enyú défyεé metɔ́ ne Ata Jisɔs, ne nnó débɔ gejeé ne ate bɔ́ Esɔwɔ, ¹⁶ me nlú danlyáá mantamege Esɔwɔ gétúgέ ayi. Nteé enyú né mmyemenene. ¹⁷ Me ngigé nnó Esɔwɔ Ata sé Jisɔs Kras, Nte ayi apwɔ́ amú, achyéé enyú Mendoó wuú nnó ppye enyú débé ne denga ne nnó eti enyú ame ndere dékágé ji. ¹⁸ Nnene ntó mmye nnó Esɔwɔ apye ηngbɔ jíi gegené né mmu matɔ́ nyú, nnó dékaá genó eyigé ji akuú enyú nnó déneré metɔ́ wye.

Ne mma nnenemmye nnó enyú dékaá gekpekpege mejé ewé Esowó awyaá né mfaánebuú ewé ji anyémeno nnó achyegé bós bíí. ¹⁹ Nnene ntó mmye nnó ji apye enyú dékaá gekpekpege uto bíí ebi upógé esé abi défyéé metós ne ji. Uto bina ebi upógé esé, élé wye gekpekpege uto bi, ²⁰ ne Esowó asele apye Kras akwilé né negbo ne apye ji ajwólé né egbe ebwonye wuú né malu ujwóle Esowó né mfaánebuú. ²¹ Kras awyaá uto ewuú ebi upwós yéndé gefwa eyi gelu fa mme, yé né mfaá. Ebi upwós ntó uto ákwaá, yé ebe lé ebi aló nchye. Ne ye muú ama ayi awyaá gefágé gefwa eyigé na apó, yé né mme yina ne ayi achwós. ²² Ne Esowó afye yéndégenó né amu ji ne apye nnó ji abe muú kpaá mbaá unó uko né echomele bós Kras. ²³ Echomele bós Kras elú menyammye wuú. Ewú egbeé ne uto Kras ne Ji apye yéndégenó né yéndé mbaá gebe ndere gebós mambe.

2

Esowó achyéé esé genwá ndere déchome mmye ne Kras

¹ Mbembe enyú débó dégbo né deparé Esowó gétúgé déla débelege mabe Esowó ne debó dépye nto gabo. ² Né gébé eyigémbó enyú débó dépye lé ubobo unó bi bós mme ápye. Dékwolege lé unó bi mfwa aló nchye abi mfaá akelege nnó enyú dépyege. Ji yimbo ne anyuú matós bós abi alá kelege manwú ne Esowó. ³ Wyembo ntó ne esé ako debó delu, dépye nya lé ubobo unó bi menyammye akelege. Dépye lé unó bi menyammye ne matós sé akelege. Abyé esé ako ne gepó gebogebo. Getú eyigémbó, Esowó abó alu manlere esé metós usó wuú ndere ji alerege nye yéndémuú.

⁴ Yémbó meshwe ayi Esowó agene esé aja dós, ne gejeé eyigé ji abós ne esé gepwó amu. ⁵ Ye gébégé esé débó dégboó gétúgé gabo se, Esowó apye esé dékere né genwá chóncho ne Kras. Ne élé gétúgé ulós melu Esowó ne ji áwené gemége nyú. ⁶ Ndere esé déchomé mmye ne Kras Jisós, Esowó apye esé dékwilé né negbo ne ji, ne abwéé esé nnó dégbare gefwa ne ji né malu ujwóle Esowó né mfaánebuú. ⁷ Esowó apyembo nnó né gejamégé anme ayi achwós né mbe, ji apye bós ako akaá gekpekpege ulós melu ebi ujame dós, ebi ji alere né gejeé gétúgé genó eyigé Kras Jisós apye. ⁸ Gétúgé ulós melu Esowó, ji afere enyú né efwyale gabo gébégé défyéé metós ne Kras, épó fó né uto bi nyú ne ji afere enyú né efwyale gabo. Elé echye ewé Esowó achyegé. ⁹ Épó fó gétúgé utós ulós uló ebi enyú dépye. Ndere elúmbó, ékágé muú fó adogé ebwó ewóme. ¹⁰ Néndé esé délu élé amu utós Esowó. Ji akwyé esé ne apye décho mmye ne Kras Jisós nnó délerege galógáló mbaá bós ndere ji akwye me te gachií ábelé nnó dépyegé.

Esé ako delú muú ama ndere Esowó apye esé déchome mmye ne Kras

¹¹ Tege nnó mbembe bós Jus bós akuú gemége bwó nnó, “Bós abi ásóó ebwó nso,” abós ákuú enyú abi délá depó bós Jus nnó, “Bós unyi gada.” Mmyeké genó ayi akwaá apyee ne amu né menyammye. ¹² Tege ndere enyú debó delu. Né gébé eyigémbó enyú depó mbwa ama ne Kras, enyú debó délu lé ankéé né geluagé bós abi Esowó abó ajyaá nnó abe abíí. Menomenyee gejame ewé Esowó anyeé ne bós bíí, menomenyee ewémbó épó fó ewé nyú. Apyembo, gétúgé geno eyigé ji abó anyémeno nnó apyee, yémbó ji anyé fó meno ne enyú wó. Depó ye ntó ne genó gefó fa né mme eyigé enyú dénererege metós wyeé. Ne débó depó fó mbwa ama ne Esowó. ¹³ Yémbó nana Esowó apye enyú déchome mmye ne Kras Jisós, ji aja enyú abi délu nya tete ne ji, délá kwókwólé ne jí gétúgé manóó Kras amí machyee mme gébégé ji gboó né gekwa. ¹⁴ Kras jimboó ne apyee esé délu né nesó ne ate, néndé ji apye bós Jus ne bós abi alá pó bós Jus ákwé eké muú ama. Ndere ji apyembo, Kras amu ekwó gepú ewé ebo ekare bós Jus ne abi alá

pó fō bóō Jus ne epye ebwō abōō mawáme ne ate. ¹⁵ Kras agboge atyaá mabe bóō Jus ako ayi apye bóō Jus afaá mbwa ne bóō abi alá pó fō bóō Jus. Ji apyembō nnó ji ase bóō Jus ne abi alá pó bóō Jus ácho ebwō alá muú meke, ácho ntó mmye ne ji nnó epyegé mbō ebwō abe nesō ne ate. ¹⁶ Ndere ji apyembō, aja bóō Jus ne abi alá pó fō bóō Jus nnó anyé nesō ne Ešōwō ála ndere muú ama gétúgέ negbo eníné ji agbōō né gekwa ne mawámé bwō ábyeé. ¹⁷ Ne Kras achwō, agaré abya melóméló ayi achwōō ne nesō eta nyú bóō abi debō delu tete ne Ešōwō ne mbaá bóō abi abō álú kwókwólé ne Ešōwō. ¹⁸ Ne élé gétúgέ genó eyigé Kras apye ne esé ako dégene meti mantene né mbe ushu nte sé Ešōwō dénenemmye né uto Mendoó Ukpea ewú ema.

¹⁹ Ndere elúmbō, enyú bóō abi alá pó bóō Jus depō sé aḡkéé bō, bóō abi áchwō élé manjwólé né mbaá jwōlege. Enyú délá ambōō melō, dékwe gelua gema ne bóō abi Ešōwō ajyaá nnó abe abii. Ne dela ntó bóō ula gepu Ešōwō. ²⁰ Enyú délu egbe gepú eyigé Ešōwō atenege. Abelé enyú né nebōme gepú eníné áḡgbá Jisōs ne bóō ekpave Ešōwō áfyéé. Kras Jisōs jimboō ne alu ntaá eníne né gbarege ekwō gepú. ²¹ Kras ne agbare gepú eyina geko mbaá ama. Ne apye nnó gekamé gé bóō áchwōō né mmu nnó geji géwéné gebe echa ukpea mbaá Ata. ²² Ndere Ešōwō apye enyú déchome mmye ne Kras, apye ntó enyú détene chóncho ne ate aḡme abifō ako déla eké melu ewé Ešōwō ajwōlege wye né Mendoó wuú.

3

Utoó bi Pól apye mbaá bóō abi alá pó bóō Jus

¹ Ne gétúgέ Ešōwō apye bóō Jus ne abi alá pó bóō Jus ála muú ama, ne me Pól muú nkrene deno élé ngarege abya Kras Jisōs eta nyú bóō abi alá pó bóō Jus, nnaenemmye gétúgέ nyú echemele bóō Kras né Efesōs. ² Mferé nnó enyú déwú me nnó gétúgέ ulō melu ebi Ešōwō elerege, ji achyéé me utōó bina nno mpyege né galógáló nyú. ³ Ne Ešōwō apye me nkaá genó eyi gebo gelu ji metōó bibii, wye ndere me mbō mbōō me mbe nsame geji gachyéé eta nyú. ⁴ Ne mbagé enyú dékúgέ genó eyigé me nsame eta nyú, dékágé nyé ndere epye ne nkaá depōré Kras etiré délu nya bibii. ⁵ Mbe mbe akwaá abō ákaá fō depō etiré na wō, yémbō nana Mendoó Ešōwō epye áḡgbá Jisōs ne bóō ekpávé Ešōwō, bóō ukpea bíi ákaá deti. ⁶ Genó eyigé Ešōwō ábelé bibii gelú nnó ji áke ne abya melóméló ápye bóō abi alá pó bóō Jus ácho mmye ne bóō Jus ála ndere upó né menyammye ama ne nnó ebwō ako abō mejeé Ešōwō ne genó eyigé Ešōwō anyemamo nnó achyege nyé bóō bíi. Kras Jisōs ne apye nnó menomenye ewémbō ebe wáwálé.

⁷ Ešōwō ajya me né ulōó melu bíi nnó mbe muú utōó wuú, ngarege abya melóméló Kras né gekpekepegé uto bíi. ⁸ Né geluage bóō Ešōwō ako, me ne nlú mamané kō. Yémbō Ešōwō achyéé me gechachage ehye ewéna nnó ngarege abya melóméló mbaá bóō abi alá pó bóō Jus. Ne abya melóméló yimbō atome ne uchacha unó bi muú alá kagé méé ebi Kras achyege. ⁹ Utōó ba ntó úlú nnó me mpye bóō ako akaá genó eyigé Ešōwō muú akwyéé unó uko ashuu mampye né genó eyigé ábelé bibii te ula ulōó mme. ¹⁰ Ešōwō abō apyembō nnó gébé sé eyigé na gekwonege, echemele bóō Jisōs epye yéndé gefwage álo nchye eyigé gelu mfaá, ne uto aló nchye uko ukaa nnó Ešōwō awyaá denḡa dōó né yéndé meti. ¹¹ Ji áke ne Ata se Kras Jisōs apye mechō ewéna epye wye ndere ji Ešōwō abō ajōó me nnó ebe. ¹² Ndere Ešōwō apye esé déchome mmye ne Kras, ne ndere défyéé metōó ne ji, esé dékágé tene né mbe ushu Ešōwō tágétágé débéé fō ne efo metōó. ¹³ Ndere elúmbō, nnene enyú mmye nnó débēge fō ne gepwa metōó élé me ḡene efwyale gétúgέ nyú. Me ḡene efwyale ewéna né galógáló nyú.

Pól anenemmye gétúgέ echomele bós Kras né Efesós

¹⁴ Gétúge Ešwō apye unó ulóulós bina, ne me ntome mano mme nnenemmye mbaá nte sé Ešwō, ¹⁵ muú afyéé mabō mbaá mala upú mako né mfaánebuú ne mme. ¹⁶ Nnenemmye mbaá Ešwō muú awyaá gekpekpe mejeé né mfaánebuú nnó ji apye Mendoó wuú echyéé enyú eshye nnó matós nyú ábené, ¹⁷ ne nnó Kras ájwólé né mmu matós nyú ndere défyéé metós ne ji. Nnenemmye nnó gejeé eyigé enyú débós ne Ešwō ne ate anjme gepye enyú détene ne eshye. ¹⁸ Nnene ntó mmye nnó Ešwō apye enyú chóncho ne bós Ešwō abifo ako débō uto mankaá nnó gejeé eyigé Kras Jisós abós ne enyú ako, gepwós yéndégenó eyigé muú akágé mēé. ¹⁹ ne nnó enyú dékaá nnó gejeé Kras eyigémbo geja kraá gepwō amu, muú akágé kaá fō geji anere. Ndere unó bi uko ulú mbō, débéé ne gepogé Ešwō geko.

²⁰ Déféé Ešwō muú apogé esé ne uto bií ebi ulú esé mmye. Ji akágé pye gejamégé ukpekpe unó bi upwós ebi esé dégigé ji, yé ebi déferege. ²¹ Esé ako abi délu echomele bós Jisós, abi déchome mmye ne Kras Jisós yéndémuú anogé Ešwō yéndégébé te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

4

Bós echomele Kras alú muú ama

¹ Me muú nkpe ne denó gétúgέ mpye utós Ata, nkpeage enyú nnó dépye gerwáge nyú gébe ndere Ešwō muú akuú enyú akélege nnó gébe. ² Shulege mmye nyú mme yéndégébé, sege deporé nyú pere, koge metós mbaá yéndégenó. Boge gejeé ne ate, dépyege mbō, dépye fō unó bi ubalege ate mmye. ³ Mpye nnó débé meko ama ndere Mendoó Ukpea epye nnó enyú décho mmye ne ate débé né nesō. ⁴ Esé bós echomele Jisós délu wye ndere upō menyammye ama. Ne élé wye Mendoó Ukpea ewú ema ne elú esé ako né mmye, wye ndere genó gelú lé gema eyigé Ešwō akuú esé nnó dénerge matós wye. ⁵ Esé ako déwyaá wye Ata awu ama, ne wye lé deporé Jisós déti dema ne esé ako dékwólege. Awyaá esé ako gefoge manaá Ešwō mami mamaá. ⁶ Ešwō esé awú dénógé alú élé ama, ji ne alú Nte esé esé ako. Ji ne alú mfwá esé ako, ji achyége esé utós ebi débós mampye ndere ji akélege. Ne mendoó wuú ejwólege né mmu matós bós bií ako.

⁷ Yémbō Kras achyéé yéndémuú sé ewuú echyē ndere ji ame nnó ekwane ne yéndémuú. ⁸ Elú wye ndere asame né mmu njwe Ešwō nnó, “Gébége Kras akwōme ajyéé né melu ewé mfaá, aja gejamégé bós denó ákwóle ji, ne achyéé akwaá ufós ufós echyē.” ⁹ Asa wye aké, “Akwō afe né mfaá”, ewéna etene nnó gemēge nnó Kras akwō né mfaá abō me mbe ashulé achwó fa mme. * ¹⁰ Wye lé ji awú muú ashulé achwós fa mme ne akwōme ajyéé né malu ayi álú te mfaá mfaá. Ji apyembo nnó ji apye yéndégenó né yéndé mbaá gébe gelógéló ndere ji akélege nnó gebe. ¹¹ Ji achyéé bós abifo echyē nnó ábē ángbá Kras. Achyē abifo echyē nnó ábē abós ekpave Ešwō, achyē abifo nnó ágáregé abya melóméló, abifo, achyē ebwó nnó ábē ambane ne anlere mekomejós Ešwō. ¹² Kras apyembo nnó ji akpome bós Ešwō ako mmye nnó ápyege utós bií ne nnó ji apye echomele bós bií ewé elú menyammye wuú ewéne, ¹³ kraá te esé débéé ndere muú ama né matós sé ayi défyéé ne Maá Ešwō ne dékágé ji chánéné. Debō mambe bós abi ábené né deporé Ešwō, kraá te débéé ndere Kras jimboó né gepō jí geko, ¹⁴ nnó esé débēge sé eké ambane abi anlere gebyo ásele mati défyā ne gebyo ábwólege amu ne ebwó. Ambáné alú eké baá makpe

* **4:9** Elú wáwálé nnó: Gejamégé bós njwe awyaá nnó Jisós ashulé afe né melo áló.

ayi mmybo nnyi atene ajyεé we na ne we. Yéndé mbaá ayi mbyó ajyεé ne aji ajye ntó, mbo ne epye ne bóó abi ánléré gebyó álerégé. Anlere gebyó awyaa défyá mabwólége bóó akame ne genó eyi gelú gebyó. ¹⁵ Déjógé lé genó eyi gelú wáwálé, ne déboge gejeé ne bóó abí débógé ne ébwó. Déké dépyembo, débenege nye né deparé Éswó, né yéndé meti wye eké Kras muú alú muú kpaá né echomele bóó bíí. ¹⁶ Kras ne afyεé yéndé gepoge menyammye né melu ewuú, yéndé gefere ne gepyεé nnó menyammye meko áchómé mbaá ama. Ndere elúmbo yéndé gepoge menyammye geké gepye utóó bíí chanéné, menyammye meko awene abenege gétúgé upó bina upogé ate né gejeé.

Jisós Kras achyεge genwá geké

¹⁷ Me nkwelege enyú mbeé né uto Ata nnó ékágé débε eké bóó mme abi álá pó bóó Jus. Ufere bwó upó ne mekpo ne ula. ¹⁸ Uferé bwó úlú kendeé. Ébwó apó fó ne genwá eyigé Éswó achyεge, néndé ébwó ákágé yé genó ne anea matóó. ¹⁹ Yé ébwó ápye genó eyigé gela gelómé fó, mmye egboó fó ébwó. Achyεé gemεge bwó né unó bi ugbó mmye ne ápwyaá fó mampye úkwékwé unó.

²⁰ Unó Kras ebi alere enyú dégií na fó wó. ²¹ Nferé nnó enyú déwú genó eyigé getome ne Jisós, ne áleré enyú ankwóle bíí, né mekomejóó ayi wáwálé. Mekomejóó yimbo élé abya melóméló ayi atome ne Jisós. ²² Lyagé gekwenege gepó eyigé gepye enyú débó dépye uboubo unó. Gekwenege gepó eyigé enyú débó déwyaá gechoó lé enyú choó ndere gébwólé enyú mambε ne metóó mampye uboubo unó. ²³ Kwεrege matóó nyú ne gefóó eyigé enyú défεrege unó gebε genó geké. ²⁴ Enyú débó mambε ne gepó geké ndere bóó abi Éswó akwyεé nnó afu ji. Gepó geké eyigé na, gelú lé gepó eyi gelú cho, ne pópó né mbε ushu Éswó.

²⁵ Ndere elúmbo, lyage gebyó dégarege lé wáwálé mbaá ate anme, néndé esé ako décho mmye delú ndere upó né menyammye Kras. ²⁶ Metóó esogé muú nyú, ékágé akame metóó usóó été ji apye gabo. Ne ékágé alá ne metóó usóó né bíí kpogele. ²⁷ Ne ékágé déchyε danchóméló meti ewé ji anmaá amu wye. ²⁸ Mbagé muú abó ajóó εjo, abó manlyaa εjo apyεge utóó ne amu jí jimbóó nnó abó unó bi ji ákágé kare ne bóó abi álá pó ne ubi. ²⁹ Muú nyú ajógé fó mejóó mebomebo, ajógé lé mekomejóó melóméló ayi apógé ate, ne akwánege né gébé eyigémbo, nnó mejóó nyú ebe mejóó ewé efyεé bóó eshye ne echwóó ne galógáló mbaá bóó abi awuú enyú. ³⁰ Ékágé enyú dépye Mendoó Ukpea ebe meshwemeshwe né unó bi enyú dépye. Éswó afyε enyú Mendoó Ukpea wuú né mmye nnó ebe ndere gelo eyi gεlerege nnó enyú delú bóó bíí, ne nnó bíí uma ji awenege nye gemége nyú. ³¹ Ndere elúmbo, débégé fó ne ufere uboubo ne ate: Debálégé fó matóó, desoge fó matóó ne ate, debεge fó ne genyane ne ate, déchógé fó ate mabo, dépyégé fó nchye, défεregé fó gabo ne ate né yéndé meti. ³² Lεrege élé ulóó melu ne ate, gege ate meshwe, jigé nte gabo ayi ate anme apye ndere Éswó ajinte gabo ayi enyú dépye gétúgé genó eyigé Kras apyεé.

5

Bégé bóó genwbóó

¹ Te mbaá Éswó abóó gejeé ne enyú baá bíí, mmyégé nnó débε ndere ji. ² Gagé genwáge nyú gelere nnó déwyaá gejeé ne ate wye ndere Kras abóó gejeé ne esé kpaá te áchyεé genwá jíí né galógáló sé. Nkane ji ápyembo, elú wye ndere gepε eyi genómε gebé gelógéló né mbε ushu Éswó.

³ Ndere elúmbo, dékamegé muú fó awú yé né geluage nyú eηmeηmené ubele tametame yé gekwekwégé gepó, yé ame mamfyε né genó eyigé muú. Ne demmyεge fó nnó enyú ne debε ne unó uko, néndé gefógé genwá eyigémbo

gekwané fɔ mambɛ ne bɔɔ Ɛsɔwɔ wɔ. ⁴ Dekamege fɔ mejɔɔ ɛwɛ ɛchwɔɔ ne mekpɔ unɔɔ ne gekekenegé mejɔɔ ne gekwekwegé abya andée utanege ɛnyú né meno néndé ɛkwane wɔ. Genó ɛyígé ɛnyú débɔɔ mampye élé mantamege Ɛsɔwɔ né unɔ bi ji apye né geluage nyú. ⁵ Kágé nnó muú ayi abelege ubele tametame, ayi awyaá gekwekwégé gepɔ, ye ayi afye amɛ né unɔ bɔɔ (alú mbɔ lé muú ayi ánogé unɔ bina ɛké ɛsɔwɔ ayifɔ). Ji anyé fɔ gefwa ɛyígé Kras ne Ɛsɔwɔ agbarége.

⁶ Dékamege muú fɔ abwólé ɛnyú ne mejɔɔ ɛwɛ ɛla ɛpɔ ne mekpɔ ne ula. Elé gétúgɛ unɔ bina ne Ɛsɔwɔ asɔɔ nyɛ metɔɔ ne bɔɔ abi alá wuú fɔ ji. ⁷ Nɔɔɛɛ ɛlúmbɔ, déchogé fɔ mmyɛ ne ufɔɔ bɔɔ bimɔ, ⁸ néndé mbɛmbɛ ɛnyú débɔɔ délu né mmu gemua, nana ɛnyú délu né mmu genɔbɔ gétúgɛ Ɛsɔwɔ apye ɛnyú déchome mmyɛ ne Kras. Nɔɔɛɛ ɛlúmbɔ, gɔgɛ genɔwágé nyú gebɛ ndɛɛɛ bɔɔ abi alá né genɔbɔ. ⁹ Elé genɔbɔ ɛyígé na, ne gepye nnó ɛsɛ dépyegé unɔ ulúulú, ne ɛbi ulú cho ne nnó dégarege wáwálé. ¹⁰ Myegé mankaá genó ɛyígé dépyege metɔɔ ɛgɔɔ Ata. ¹¹ Déchogé fɔ amu depyege ubobo unɔ bi bɔɔ abi alá né mmu gemua ápyɛɛ, dyáge lé ɛbwɔ malá. ¹² Ɛlu lé mekpɔ unɔɔ manɔɔ depɔ ɛtiré ɛbwɔ apye bibii. ¹³ Genɔbɔ gegɛnégé né genó, bɔɔ ágene ndɛɛɛ geji gelu ne ákágé ndɛɛ geji gelu wáwálé. ¹⁴ Mbɔ ne ɛlú néndé yéndégenó ɛyi genɔbɔ gegɛnege wye, gébwólége gela genɔbɔ. Ge ula bi ajɔɔ aké, “Peé wɔ ayi abelege gejya, kwilé né negbo, ne Kras apye nyɛ genɔbɔ jii gegɛnege eta wye.”

¹⁵ Nɔɔɛɛ ɛlúmbɔ, sɛgɛ gébé nnó dépyege genó ɛyígé gelu cho. Dépyege fɔ unɔ ɛké unkekene bɔɔ, pyege ndɛɛɛ bɔɔ abi áwyaá defɔɔ. ¹⁶ Dégege meti mampye genó gelógélɔ, pyégé geji chánéné neńdɛ bɔɔ apye gabo né gébé ɛyígé na dɔɔ. ¹⁷ Ɛkágé debɛ ɛké unkekene bɔɔ, mmyegé élé mmyɛ nnó dékaá genó ɛyígé Ata akelege nnó ɛnyú dépyege.

¹⁸ Dényúgɛ fɔ mmɔɔ dékwene néndé mmɔɔ matene muú né genɔwá gebo-gebo. Gɔgɛ élé Mendoó Ukpea ɛgbeé ɛnyú né matɔɔ. ¹⁹ Mendoó Ukpea ɛgbege ɛnyú né metɔɔ, ɛpye ɛnyú dékwane makwa ayi átánege né bɔ ɛwɛ Ɛsɔwɔ, défyegɛ atɛ matɔɔ ne makwa ayi atome ne Kras ne ayi Mendoó Ukpea alɛrege. Kwágé makwa yina ne matɔɔ nyú mako défɛge Ata. ²⁰ Né yéndégenó ɛyi gepye, tamege nte sé Ɛsɔwɔ yéndégbé gétúgɛ genó ɛyígé Ata jisɔs Kras apye ɛta ɛsɛ.

Pɔl achyɛge majye mbaá andéé ne anɔ

²¹ Yéndémúú nyú awúgɛ ne nte nnó dénógé Kras.

²² Ɛnyú andéé anɔ, wúgɛ ne anɔ nyú wye ndɛɛɛ déwú ne Ata. ²³ Menɔ alu muú kpaá mbaá mendé wyeɛ ndɛɛ Kras alú muú kpaá mbaá ɛchomele bɔɔ bíi ɛwɛ ɛlú menyammye wuú. Ne Kras jimɔɔ alu Mempoó ɛchomele wuú. ²⁴ Nɔɔɛɛ ɛchomele bɔɔ Kras ɛwuú ne ji, mbɔntó ne ɛnyú andéé anɔ débɔɔ manwúgɛ ne anɔ nyú né yéndé meti.

²⁵ Ɛnyú anɔ, bɔgɛ gejeé ne andéé nyú wye ndɛɛɛ Kras abɔɔ gejeé ne ɛchomele wuú kpaá ɛ achyɛé gemɛ jii né galógálɔ wuú. ²⁶ Ji apyɛmbɔ nnó ji afyɛé ɛwú né amú Ɛsɔwɔ ndɛɛɛ genógé ukpea gébége ji ashwónége ɛwú ne manaá ne mekomejɔɔ wuú. ²⁷ Apyɛmbɔ ntó nnó ɛchomele bɔɔ bíi ɛtɛne né mbɛ ushuú wuú jimɔ ne genɔwá gekɛ ɛyi gelɔme gepwɔɔ amu ne nnó ɛbɛge fɔ ne deba yé gebágé dekoó né mmyɛ, ɛbɛ lé ɛchomele ukpea ɛwɛ muú alá kágé shulé ɛbwɔ ndo né meti fɔ. ²⁸ Anɔ abɔ mambɔge gejeé ne andéé bwɔ wye ndɛɛɛ ɛbwɔ abɔɔ ne menyammye bwɔ ambɔɔ, néndé mende ayi abɔɔ gejeé ne mendéé wuú ɛbyennó abɔ gejeé ne menyammye awú ntó. ²⁹ Yé muú sé fɔ ayi apaá menyammye wuú apɔ. Déchyegɛ menyammye sé menyɛé, décherege ji, wye ndɛɛɛ Kras apye ne ɛchomele bɔɔ bíi. ³⁰ Ji apyɛmbɔ yéndégbé néndé ɛsɛ delu

upó né menyammye wuú. ³¹ Ge ula bi ásámé né mmu ηwe Esowó nnó, “Getú eyigémbó mende abó manlyaa gepúgέ nte wuú ne mma wuú acho mmye ne mendée wuú ebwó apea ála muú ama.” ³² Mekomejó Esowó ayina apye esé dékaa menó genó ayi abó alu bíbí. Genó eyigémbó getome ne Kras ne echomele bós bíí. ³³ Yémbó enyú abi débane neba dékágé pyege ntó geji. Genó eyigémbó gelu nnó yéndé menó abó mambó gejeé ne mendée wuú wye ndere jí abós gejeé ne geme jíí. Ne yéndé mendée menó abó manógé menó wuú.

6

Na ne baá ne ante ne ama abós mambé

¹ Enyú baá melo wúgέ ne amma nyú ne ante nyú, gétúgέ déchome mmye ne Ata, néndé ge genó eyi gélú cho mampye mbo. ² “Nógé amma nyú ne ante nyú.” Ge ndó mbe ayi Esowó anyéméno gébégé achyee ébe aké, ³ “Dépyege mbo, dégéne nye galógáló ne dényé neki fa mme.”

⁴ Enyú ante ékágé débé ne gepó eyi gepye matós asós baá nyú. Wyege lé ebwó né meti ewé délerege ebwó unó ndere abós mampye, déchyege ebwó majyee ndere Ata aklege.

Na ne áfwé ne ante abi abós ebwó abéé

⁵ Enyú áfwé, wúgέ ne bós abi abós enyú ne éfo metós, déchyege ebwó énogé ne matós nyu mako wye ndere ébo ébe lé Kras, enyú dépye ne jíí. ⁶ Pyege utós enyú chanéné. Dépyege fó ebi gébégé ebwó abege aké agene enyú gétúgέ dékelege nnó ebwó áfége enyú. Ndere baá utós Kras, pyegé élé genó eyigé Esowó aklege ne matós nyú mako. ⁷ Pyegé utós ne metós megómegó wye eké enyú dépye mbaá Ata, épó fó élé mbaá mekwaá. ⁸ Kaágé nnó yé muú alú mefwé ye ápó, élé Ata ne achyege esé ako nsa né utós ulóuló ebi esé dépyee.

⁹ Enyú ante wyembo ntó ne débós mampyege ne áfwé nyú. Déchyege sé ebwó genyane. Kaágé nnó Ata ayi abós enyú chóncho ne ebwó alú né mfaánebuú. Ne jí asós mpa yéndemuu alerege fó ηgya.

Pól ajógé ndere bós kras abós matene ummye ne danchomeló

¹⁰ Kwyakwa genó eyigé, me nkelege mangare enyú gelu nnó, bógé eshye ndere déchome mmye ne Ata. Ne gógé ji ase gekpekpege utó bíí apye enyú détoó. ¹¹ Fyegé unó ummye uko ebi Esowó achyee enyú nnó détene ummye ne mati défyá ayi danchomeló apenege. ¹² Néndé bee bina upó fó ne ate akwaá. Démmye lé ne yéndé gefwage aló nchye eyigé gelu né mfaá, ne utó aló nchye uko. Démmye ne aló nchye ako abi ágbarege gefwa né malu ayi mfaá, ne abi áwyaá utó fa né mme yina ayi alú melu gemua. ¹³ Ndere elúmbó, bógé unó ummye uko ebi Esowó achyee enyú nnó yéndégébé danchomeló achwógé ne éfwyale démmye ékágé ji apwó enyú ne démmyegé né kwyakwa détenege nye chanéné.

¹⁴ Ndere elúmbó, kpomege mmye. Ndere muú bee áwéle ekandá mamkrome mmye né utós bíí, mbo ne enyú débós mangarege wáwálé. Pyege genó eyi gelu chó né mbe ushu Esowó, ewéna ébeé nye ndere genóge ummye eyigé muú bee akwere éwome wuú nnó ékágé nekó né kpe ne ta jí. ¹⁵ Ndere muú bee afye unó uka utouto nnó ékágé ji áseré akwe gébégé aké alomege, mbóntó ne enyú débós mangarege abya melóméló ayi apye bós ábeé neso ne Esowó. ¹⁶ Genó eyigé fó eyigé débós mampye gelu nnó, gbarege metós ewé enyú défyee ne Esowó ébe enyú né mbe. Ewéna ébe nye eta nyú ndere genogé ummye eyi gegbeé nnó ámbeé danchomeló ako ayi achwós eké mewe akwonege fó enyú mmye. ¹⁷ Segé mamfere ayi Esowó áferé enyú né éfwyale

gabo ábé ndere eia ummye ewe ekwerege mekpo muú bee, nnó ekágé ji akpa gepa. Sege ntó mekomejós Esowó ndere aparanja ayi Mendoó Ukpea echye enyú nnó démmyege ummye ne ji. ¹⁸ Gígé Esowó nnó apógé enyú yéndégébé né mmyemenene. Négemmye né yéndégenó eyigé enyú dékelege. Pyege mbo ndere Mendoó Ukpea elegege enyú meti yéndégébé. Ndere elúmbó, begé péé né yéndégenó eyigé gepye, dékogé metós gbene. Nege ntó mmye yéndégébé mbaá bós Esowó ako. ¹⁹ Nege ntó mmye getú ya, nnó yéndégébé nké nkelege mangare abya melóméló, Esowó achye me mekomejós nnó ngare, mmbégé fó ne efó metós mampye bós akaá depóré abya melóméló etiré debo delu bibií. ²⁰ Elé gétúgé abya melóméló yina ne Kras atóme me, ne nana nlu né denó gétúgé mbo ngarege abya melóméló wuú. Négemmye nnó Ata apóó me mbégé ne efó metós mangare abya melóméló yina ndere me mbós manjós.

Kwyakwya matame

²¹ Menme sé Tikikós ayi mbós gejeé ne ji dós, ne nte muú ayi dékágé líí mmye ne ji ndere apye utós Ata achwógé, agarege nye enyú yéndégenó eyi getome ne me, ne enyú dékágé nye ndere depó dekene ne me wéna. ²² Elé wye getú eyigé na ne me ntóme ji eta nyú nnó ji apye enyú dékaá ndere esé délu wéna, ne nnó afye enyú eshye.

²³ Nenemmye nnó Nte sé Esowó ne Ata Jisós Kras apye enyú ayme sé debe nesó ne ate, débó gejeé ne ate, ne nnó défyege wye metós ne Esowó. ²⁴ Mma nnemmye nnó Esowó alerege galógáló mbaá bós ako abi abós gejeé eyi gela gebyéé ne Ata Jisós Kras te kwyakwya.

N̄we ayi Pól ásamé mbaá εchomele b̄ó Kras né Filipi

Pól atamege b̄ó Εσωω né melo Filipi

¹ Me Pól ne Timōti ne désamé ηwe yina. Εsé delú baá defwé Kras Jisós. Detōme ηwe yina εta enyú ako abi delú b̄ó Εσωω né melo Filipi gétúgέ défyεé met̄ó ne Kras Jisós, ushuú mb̄ógé ákpaKpa ne b̄ó abi áp̄ooge mampye ut̄ó né gepúgέ Εσωω.

² Nn̄enemmye nn̄ó Nte sé Εσωω ne Ata Jisós Kras álérégé enyú galógáló, apye enyú débé ne neso.

Pól atamege Εσωω ne an̄enemmye gétúgέ b̄ó Εσωω abi alú né Filipi

³ Yéndégébé me ntegé enyú, ntamege Εσωω ayi nn̄ógé, ⁴ ne yéndégébé me nké nn̄enemmye gétúgέ enyú ako mb̄ée ne nechóchó né met̄ó. ⁵ Me nn̄enemmye ne nechóchó néndé te ula uló ebi enyú defyεé met̄ó ne Εσωω kpaá te fina, enyú decho amu ne me nn̄ó dégáré abya melóméló ajyégé mbe. ⁶ Ne nkaá wáwálé nn̄ó Εσωω aló mampye ut̄ó ulóuló bina né geηwáge nyú. Ne nkaá ntó nn̄ó ajye nye wye mbe ne ubi kpaá te ánerege bíi bi Jisós Kras akerege nye fa mme. ⁷ Ndere nn̄enemmye ne nechóchó gétúgέ enyú, elú galógáló nn̄ó me ntégé enyú mb̄ó, néndé delú me met̄ó chi chi. Enyú ako decho amu ne me né eshye ewé Εσωω achye esé mangaré abya melóméló ajyégé mbe. Gébé eyigé me nlá nlu dankpé deno ne nana yina ayi nlu né deno, mmye nn̄ó mpye b̄ó akaá nn̄ó abya melóméló alu wáwálé. ⁸ Me nshyáge mmye mangé enyú ne geje eyigé Kras Jisós ab̄ó ne enyú. Mechó ewé menj̄ó mb̄ó, Εσωω ne akaá nn̄ó elú wáwálé.

⁹ Ne nn̄enemmye mbaá Εσωω nn̄ó gejeé eyigé enyú débó ne ate géwéné géjyégé mb̄embε, ne nn̄ó enyú dékágé Εσωω cháηéné, efeé ne dékágé nye genó eyi gélú cho ne eyi gélú gyé. ¹⁰ Mb̄ántó ne dékage nye mampye genó gelógéló. Ne debéε nye mat̄ó mmu pópó ne muú ashúlégé f̄ó enyú ndo nn̄ó dépye gyé kpaá te bíi bi Kras Jisós akerege meso. ¹¹ Nlú nn̄enemmye nn̄ó Jisós Kras áp̄yε enyú débó gepo gelógéló mampye unó ulóuló. B̄ó ágege unó ulóuló ebi enyú depyεε, ánoge nye Εσωω ne áfεge ntó ji né gétúgέ nyú.

Pól alu ne nechóchó nn̄ó yeé elé ji akpené deno mekomej̄ó Εσωω ajye mbe

¹² Aηmé ba, nkεlege mampye enyú dékaá nn̄ó εfwyale ewé me ngéne mb̄ó, epye nn̄ó abya melóméló ajyégé mb̄embε. ¹³ Ne gétú eyigémb̄ó, b̄ó bee ako abi ábáme dachi mfwa Rom, chóncho ne b̄ó abifó ako abi álú wéna ákaá nn̄ó me nkpe deno gétúgέ nlú muú ut̄ó Kras. ¹⁴ Ebye f̄ó mb̄ó wó. Gétúgέ deno εtiré me nkpené, gejamégé aηmé ábó eshye né mab̄ó Ata apw̄o ndere mb̄embε. Ágárege wye mekomej̄ó Εσωω gárege. Yeé εf̄o ep̄ó ebw̄ó mat̄ó.

¹⁵ Yeé elé elúmb̄ó, aηmé abifó abi ágárege abya Kras, ágege me mat̄ó ákiige ebw̄ó mmu ne ákélege nn̄ó ebw̄ó aηeá geme apw̄o me. Yémb̄ó abifó ágárege abya Kras ne mat̄ó bw̄ó mmu pópó. ¹⁶ B̄ó abi ágárege ne mat̄ó pópó, ábó gejeé ne me, ne ákaá nn̄ó Εσωω ne ajyaá me nn̄ó mbe fa né mmu gepúgέ deno. Ulannó me nlú fa? Elé gétúgέ mmye nn̄ó mpye b̄ó ákaá nn̄ó abya melóméló alu wáwálé. ¹⁷ Abi ákelege manjáε geme áp̄w̄o me ágárege abya Kras ne mat̄ó mabomabo. Ebw̄ó ákelege nn̄ó apye me ngé εfwyale fa né gepúgέ deno.

¹⁸ Yémb̄ó, yeé ememe ewémb̄ó eme me wó. Genó eyi geηeá d̄ó gélú nn̄ó ebw̄ó ágarege wye elé abya Kras né mati mako. Yeé ágáre ne mat̄ó pópó

yé lé ne matóó mabomabo, metóó egóó wye me góó. ¹⁹ Metóó egóó wye me né mmyemenene nyú ne Mendoó Jisós Kras ewé epóge me. Gétú eyigémbá, nkaá nnó Èsòwá aferege nye me né efwyale gabo ne mbóó nye genwá. ²⁰ Ndere elúmbá, me mbelé uméé né metóó wa nnó me Pól ngarege wye abya Kras gárege, nlá ngaré wó mkpane mekpo uno. Yéé me nkili yéé mgbóo mpye bóó ánogé Kras. ²¹ Néndé me nferé nnó mbegé mebe mpyéé wye utóó Kras pyéé ne mgbogé élé gekpékpéégé nsá né egbé wa. ²² Ne mbegé mebe ebyennó mpyéé nye wye utóó Kras pyéé. Ndere elúmbá, nkágé fò ámé ayi mbóó. Wálé negbo ah wálé neki ah nkágé. ²³ Nkwé mantélé. Mati yina apeá. Mbóó mbó ewé ndé? Èbó elú me galógáló nnó nlyaa mme yina nyjé mbé ne Kras. Epwá nnó me mbé mebe. ²⁴ Né egbé ewefó, elú galógáló nnó me mbé mebe gétúgé nyú, epwá nnó nyje mbé ne Kras. ²⁵ Nkaá wáwálé nnó Èsòwá apye nye me nnó mbé mebe gétúgé enyú nnó mpóogé enyú déwéné déjyégé mbe né utóó bií ne nnó débé ne nécháchó né deporé Jisós. ²⁶ Ula bi me njóoge depó etiré na ulú nnó mmagé kéré meso eta nyú, débéé nye ne gempóge gétúgé genó eyigé Kras Jisós apye eta wa.

²⁷ Genó géma gélú nnó gepóge nyú gélérégé nnó enyú dekaá abya melóméló Kras. Ne yéé nchwó ewú, yéé nchwó sé wó, nkelege manwúgé lé nnó enyú détené chánéné, metóó ema, meko ama, démmye chónchó nnó abya melóméló ayi enyú dékwalege né deporé Jisós ájyégé mbembe. ²⁸ Nkelege ntó manwúgé lé nnó, defóó fó yé genó, cháchá eyigé bóó abi ápáa enyú ápyéé ne enyú. Depyegémbá, ewéna ébé nye ndere gepó eyi gélérege nye ebwó nnó Èsòwá awane nye ebwó, ne apyéé nye enyú demye depwó. ²⁹ Me njóge mbó gétúgé nnó, élé enyú ne Èsòwá apyéé nnó défyégé fó lé metóó ewuwu ne Kras Jisós. Apye ntó nnó dégéné efwyale gétú ji. ³⁰ Ne esé ako décho amu démmye ummye bina nkane enyú débó dégéné me mmyéé ne nkane déwúu mbó nana nnó nlú mmye wye mmye.

2

Ankwólé Jisós áshulé gemége bwó mme ndere gepóge Jisós gélére

¹ Me nkaá chánéné nnó enyú délu bóó ama ne Kras, ne afyéé enyú eshye. Ne gejeé eyigé ji abóó ne enyú, gépye mmye efyóó enyú mmu. Ne dénye denjme ne ate ne Mendoó Ukpea, délu ne matóó malómáló ne ate, dégéné ate meshwé. ² Ndere elúmbá, nkpa enyú geka nnó déneré mampye metóó egógé me. Nkelege nnó enyú débé metóó ema, débó gejeé ne ate, debe meko ama, ne déférégé genó géma. ³ Délerégé fó nnó denjáa gemé depwó ate, ne débwéégé fó mmye nnó enyú ne depwó amu. Yémbá, sége gemége nyú nnó depó yéé eké genó, dépélé ate abifó nnó ajeá gemé apwó enyú. ⁴ Muú abóge genó mampye, apyégé fó ndere gépoge lé jimbií, apye ndere gépogé ntó bóó abifó ako. ⁵ Ne gepóge nyú ntó gébé nkane eyigé Kras Jisós gébó gelú.

⁶ Yéé élé Jisós alú eké Èsòwá né mati mako, agbare fò amu wye kenké nnó alu janja ne Èsòwá wó. ⁷ Yémbá, ashulé mmye jii mme alá eké maá defwé. Ase gepóge mekwaá, ábyé ji alu eke mekwaá. ⁸ Ndere alu mekwaá wáwálé, ase gemé ji nnó apó yéé genó. Awú wye majyéé Èsòwá kpaá te akame negboné mekpo unóó né mfaá gekwa. ⁹ Gétú eyigémbá Èsòwá abweé ji mfaá, abelé né melu enógé ewé epwá malu mako. Achye ji mabó ami mawya ncha mapwó mabó mako. ¹⁰ Èsòwá apyembá nnó, bóó abi álú né mfaá ne abi álú fa mme ne melo áwuú bóó, áwugé mabó Jisós, yéndégébé, átóme mánó mme. ¹¹ Ne yéndemuú ajóge nye aké, Jisós Kras alu Anya Ata ayi ápwáó amu. Ajóge mbó, achyge mbó lé enógé mbaá Nte sé Èsòwá.

¹² Ἀνημε ba, wye ndere enyú débó déwuú mé majyéé ma gébégé me nlú ne enyú, ne ushuú nana ayi mé nlá mpó sé ne enyú, nkélege nnó déwúgé majyéé ma depwó yéé ndere mbembe. Kwólege wye majye amimbo ne matóó nyú mako, démmyéé ne éfo né metóó, mampye unó bi uléregé nnó Éσωω aferege enyú né éfwyale gabo. ¹³ Enyú dekaage pye unó bina ne metóó ema, néndé elé Éσωω jimbóó ne achyége enyú eshye. Ji apyéé enyú debóó metóó mampye unó bi ji akélege. Ne alerege enyú meti ewe dépyéé ubi.

¹⁴ Ne yéndégenó eyigé dépyéé, pyége géjí, déshulégé ate ndo yé mawáme déwaméagé fó ne ate. ¹⁵ Dépyéagé mbo débéé matóó mmu pópó, muú fó ashulégé fó enyú ndo nnó dépye gyéé. Ne enyú baá Éσωω, yéé elé délú né mpu bboó ube, bége ne gepo gelóglól, gégénégé eké ambe ágénege ne utuú né mfaá. ¹⁶ Gbáregé abya melóméló ayi achyége bboó genwá eyi gélagé byé ne metóó ema. Dépyéagé mbo, bií ébi Kras Jisós akéregé meso fa mme, me ndoó nyé ébwo éwómé nnó mpye utóó mbo nsá, nломé gatelé mpwo.

¹⁷ Mbé ne metóó megómegó ne nechóchó ne enyú ako, yéé ébe lé nnó manoó ma magbélé mme eké mmóó gepe né gepe eyigé nyú ndere dégene éfwyale géttúgé matóó ayi défyéé ne Kras. ¹⁸ Gétú eyigémbo, bége ntó ne metóó megómegó ne nechóchó eké me.

Pól akélege mantó Timóti ne Epafrudytós né Filipi

¹⁹ Mbó wya uméé mantó Timóti eta nyú mbógé Ata Jisós achyégé eshye. Akerégé eta wa, agarege me ndere enyú délú éwumbo, metóó ntó egóó me.

²⁰ Yéé muú yichá ayi enyú ntó délú ji metóó eké Timóti apó. Ji asomege ntó nnó waá depó dékene mbo chancha né enyú ewu, waá dékéné ah? ²¹ Néndé, bboó abifo ako apyé lé unó bi ébwó akélege, ápyé fó ndere Jisós Kras akélege.

²² Yémbó enyú dékaá me ndere Timóti aléré nnó ji awya gepo gelóglól. Néndé, ndere maá ábéé ne nte wuú, wye mbo ne Timóti apyé utóó ne me nnó dégarégé abya melóméló ajyége mbe. ²³ Gétú eyigémbo ne ji alu maá ayi nneré metóó nnó ntóme achwó eta nyú ténéténé mbógé ngegé ndere mpa wa ábéé. ²⁴ Ne nkamé ntó wáwálé nnó Ata apyéagé, mbélagé fó ddoó, nchwó ngé enyú.

²⁵ Ngé nnó elú galógaló nnó ntó kpé menjme sé Epafrudytus akéré meso eta nyú. Ji alu ntó muú ayi ese ne ji dépyéé utóó choncho ne ammye ntó choncho ne mé eké muú bee mampye nnó abya melóméló ajyége mbe. Elé ji ntó ne alu muú dentóó ayi enyú déttóme nnó achwó apóo me ne unó bi nkélege.

²⁶ Nkélege nnó ji akéré eta nyú néndé, ashyage mmye ddoó mangé enyú, cháchá gébégé ji akaá nnó enyú déwú nnó ji améé. ²⁷ Abó amée wáwálé, éla gachyéé mbó agbó. Yémbó Éσωω agé ji meshwe apye ji atóó, agbo wó, ne agé me meshwe ntó nnó ekagé éfwyale éwéchéá ema echo ne éwé menwya mé. ²⁸ Gé ula ubi me nkelege mantó ji nnó akéré meso wáwá mbo, nnó enyú degégé ji débe ne nechóchó. Ne éfwyale wa ejámé sé ddoó. ²⁹ Achwógé, sége ji ne nechóchó. Ji ntó alu menjme nyú né mabo Ata. Ne chyége ufóó bboó bina enógé.

³⁰ Néndé, ase fó genwá jíí eke genó wó, géttúgé utóó Kras. Éla gachyéé mbó agbó ndere achwóó mampoo me né unó bi enyú délá gé meti manchwó pye wó.

3

Muú afyégé metóó ne Kras, Éσωω apye ji atené cho né mbe ushu wuu

¹ Ἀνημέ ba, bégé ne nechóchó né mabo Ata. Me mbéé fó ne gepwa manyuaré nsá depó étiré mbo ngaré mé enyú, néndé depoge nyé enyú. ² Ségé gébé ne bboó abi ápye utóó unómé, álú eké bboó mamye, néndé ébwó átome wye eshye nnó áso unó ande ne ábé ankwólé Jisós. ³ Esé ne délú bboó Éσωω. Wáwálé esé ne

asóó esé nsó ayi wáwálé epófó ebwó, néndé esé denoge ji né eshye ewé Mendoó Ukpya echyégé esé. Esé dewya gempóge gétúgέ genó eyigé Kras Jisós apye eta sé. Ne dépélé fó lé unó bi akwaá apye né gepóge akwaá, ndere mansó nsó. ⁴Yéé elé me nkage mpye uno ebi me mbó mpye mé né meko menyammye. Mbógé muú aferégé nnó abós nsá né unó bi ji apye né gepóge akwaá, me nlu menó mbe. ⁵Néndé ábyégé me, mbelé ndó enéé, ásó me nsó. Me nlú muú Hibru tágétágé, ntané ntoné Benjamén né meló Isréli. Me mbelé mabé ukwene ante sé chánéné néndé me nlu muú ekwó bós Farasi. ⁶Ne gétúgέ mabé yimbó, me nkpa gechyéé, mpye echomele bós Jisós ágé efwyale. Ne me mbós mbelé mabé yimbó ako yéé ema nkwe wó. Gétú eyigémbó mbó nlu cho, muú ákágé shulé fó me ndo. ⁷Yémbó yéndé unó bi me mbó mferé nnó mpyégé mbós nsá, nse nnó úlú lé únómé, upó sé me eké genó gétúgέ genó eyigé Kras apye eta wá. ⁸Genó eyi gefó gélú nnó unó uko ebi mbó nwya, nse ubi uko nnó elé únómé. Nkelege lé nnó nkaá Kras Jisós, Ata ayi me nnóge. Ji ne apwós amu né genwá ya. Né gétú jii me nlyaa unó uko uno, nse ubi eké debi nnó nkaá ji chánéné ne nno ⁹mbe metós ema ne ji. Nkélégέ fó mantené cho né mbe ushu Esówa né mmu eshye wa, mmyéké mambélégέ mabé sé bós Jus. Me nkelege mambé cho né ushu Esówa, anenege me meti gétúgέ me mfyéé metós wa ne Kras. ¹⁰Genó géma eyigé me mfyéé ame wye gélú nnó, me nkaá Kras Jisós ne utó Esówa ebi upye ji akwilé né negbó. Nkelege ntó nnó ncho amu ne ji ngéné efwyale ndere ji agené, ngbó ntó nkane ji akamé negbo agboó. ¹¹Nnó yé ema ébé nnó gébége ngbogé Esówa apye me nkwilé né negbo.

Pól agarege ankwólé Jisós nnó áse gekágé neke jii

¹²Epófó nnó me mbó mé unó bina ne epófó ntó nnó me nlu mé cho né mbe ushu Esówa. Yémbó me nlu mmye manjye wye mbe jye. Nnó mbó genó eyigé Kras Jisós abó abelé mé eta wa. ^{*}¹³Añmé ba, ndoó fó ebwó ewame nnó mgbaré mé unó bina né amu ya. Genó géma eyigé mpyéé gélú nnó, me njígé nte unó bi uko mé né meso, mmyégé mambó ebi úlú né mbe. †¹⁴Me ntome wye eshye nnó njyégé mbe né gebá eyigé nkwnégé wye mbós nsá né mfaánebuú mbaá ayi Esówa akuú me nnó jye wye gétúgέ genó eyigé Kras Jisós apye eta wa. ¹⁵Esé ako abi défyéé matós ne Esówa ne débéné né depó etií, débé wye ne gefógé uféré ebimbó. Mbógé muú awya ebií uféré chá, Esówa apye nyé ji akaá nnó alu gyéé. ¹⁶Menó genó alu nnó esé debye wye mbe dépyégé ndere Esówa aleré mé esé. ¹⁷Añmé ba, choge ne ate désé gekágé neke na, ne pge ntó añmé abi áwyaá gepógé gélógéló ndere esé déleré, dékwólégé ebwó. ¹⁸Néndé, mechó ewé me nchwó gáre mbó enyú, me ngaré mé enyú ndóndo ne ndó ne nana ngarege enyú ne mansé né ame nnó gejamégé bós áké ále lé ankwólé Kras. Yémbó, gepógé bwó gélérege nnó alú bós abi alá kíí abyá ayi agárege nkane Jisós agboó né mfaá gekwa. ¹⁹Ne meso gébé, ágbogé Esówa afyéé ebwó mmu ntoné mewe, néndé áse mmwólé unó unyéé ula Esówa ayi ebwó anogé. Yé apyéé gabo mmye egbóó sé ebwó, ábé lé ne nepá, áneré matós bwó né unó mme. ²⁰Yémbó meló ewesé elú né mfaánebuú. Esé dégilé Ata Jisós Kras muú alu Menchyé genwá nnó atané wye achwó fa mme. ²¹Achwógé asele nyé gekpékpégé eshye ewé ji ábwólege yéndégenó gela nteé gefwa jii; akworé menyammye esé yina ayi alú mbóntó usóó, achyé esé ayi meke ayi ashwánege eké awuú gébége ji akwilé né negbó.

* 3:12 Elú wáwálé nnó: Unó ande elé mansó nsó. † 3:13 Elú wáwálé nnó: Unó bi Pól alyaa meso elé ebi 3:5-6.

4

1 Αημέ ba, γétúgέ unó uko εbi me ngaré mé enyú, me mbo gejeé ne enyú dós ne nshyage mangé enyú. Enyú depýéε metós egós me, ne delu nsá utós eba. Αημέ ba, ténege yé ne eshyε né mabó Ata.

Pal agaré bós Esōwō abi dlú né Filipi ndere abéé ne neso né mmu metós

2 Me nkpane Yudya ne Sintiche geká nnó ákwye depóre bwó ábέ meko ama né mabó Ata Jisós Kras. 3 Ne wó nte menme ayi depýéε utós uluá, ngarege wó wáwálé nnó, apóó andée bina ábέ neso ne ate. Ebwó apeá ammye ne me nnó depýéε bós áwuú abya melómélós Kras. Chóncho ntó ne Klemen ne bós abifó ábó apýéε utós ne mé. Esōwō asá mé mabó bwó né mmu ηwe bós abi ábós nye genwá eyi gélagé byé.

4 Ngarege enyú ako nnó yéndégébé débé ne nechóchó, mma ηmere nké bégé ne nechóchó néndé enyú délú bós Ata Jisós.

5 Gósógé bós ako ágé nnó enyú delome melu. Tégé nnó ela gachyεé Ata Jisós achwós. 6 Dékamégé genó gefó géchyεé enyú efwyale né metós. Genó géké gékelege manchyé enyú efwyale, nége lé mmye défyéé géjí né amu Esōwō. Ne yéndégébé déké dénemmye déjigé fó nte mantámégé Esōwō né unó bi ji apýéé me eta nyú. 7 Dépyéégé mbo, Esōwō achyεge enyú neso né metós. Ne neso enínembo nepwó amu, néní nepye nye nnó matós ákwénégé enyú ne débéé fó ne efó né yéndégenó eyi géchyége enyú efwyale, néndé enyú défyéé matós ne Kras Jisós.

8 Αημέ ba, gégέ unó bi menkelege enyú défyégé ame wye na: Ferege uno bi ulú wáwálé ne εbi bós ánoge. Ne yéndégenó eyigé Esōwō aselé nnó gélu gélogéló ne cho, ne eyi gabo alá pó wye. Yéndé genó eyigé bós ábós gejeé ne géjí ne mamferege dós unó bi upýéε muú ábέ ne mabó malómálós. Wáwálé fyége mekpo né unó bina, yéndégenó eyi gélmé dós ne yéndégenó eyigé bós áfége. 9 Ne pyége unó bi me nleré enyú ne εbi dégiú eta wa. Pyége unó bi déwú me ngaré ne εbi dégené me mpyéε. Ne depýéégé mbo, Esōwō muú achyεgé neso né metós, abéé nye ne enyú.

Pal atame bós Jisós abi dlú né Filipi né echyε ewé achyεé ji

10 Metós egós me dós, ne ntamege Ata nnó yeé elé εbelé mé dós, enyú déma téε me né echyε ewé enyú détomé me. Yé elé njós mbo nkaá nnó enyú détee wye me, ne elú lé nnó dégé fó meti mampoó me wó. 11 Njoge mbo, epófs nnó me nlu gekpo ne nkós fó ηka. Elú lé nnó yeé nwyá genó yeé mpó ne géjí mbeá mé manjwólé chánéné. 12 Nkaá ndere mbéé gébégé mbege amuamu ne nkaá ntó ndere mbéé gébégé mbege ne unó gejamé. Mbeá ndere njwólege chánéné yéndégébé, yé nyé mgbege yé nlu lé mesa, yeé wya unó dós yeé mpó ne ubí. 13 Me nkage nténe yéndégébé mampye yéndé geno né eshyε ewé Kras achyεgé me.

14 Yémbó elós ndere enyú déchómé amu dépoógé me né efwyale wa. 15 Ne enyú bós Kras né Filipi, dékaá mé nnó elé wye enyú ne déchyéé me unó ébí me nkélgé gébégé débós mbe déwuú abya melómélós. Te gégέbé me nlyáá enyú né gebagé mewaá Masedonia, yeé bós Jisós abi chá ábí apóó me ápo ekosé wye enyú. 16 Néndé yeé gébégé mbó nlú né Tessalonika wye né gebagé mewaá Masadonia, mbó mpó ne genó, enyú dépoó me ndónó ne ndó. 17 Me njoge mbo, epófs nnó nkélege echyε ewé chá, nkélege lé nnó galógáló ayi enyú depýe agbeé ne ayi enyú depýeé me nnó Esōwō akaá. 18 Nkélege mampye enyú dékaá nnó unó ébí détomé Epafrudytus nnó achwó achyε me, me ngé. Ne ujá kpaá upwó ndere membó nkélege. Unó bimbó ulú me eké echyε Esōwō ewé enómé gebé gelógélós. Ulu ntó eké gepége Esōwō eyigé ásógé né mewε achyεgé

ji metɔ́ ɛgɔ́ ji. ¹⁹ Ne Ɛsɔwɔ́ muú me nóge awya gefwa eyi gepwɔ́ amu. Ne gétúgɛ́ genó ɛyigé Kras Jisɔs apye eta enyú, Ɛsɔwɔ́ achyɛge nye enyú unó uko ɛbi dékélege. ²⁰ Déchyéégɛ́ enógɛ́ mbaá Nte sé Ɛsɔwɔ́ muú alú mfaánebuú te kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame ami Pɔl ne bɔ́ abi álú ne ji dtamé bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né Filipi

²¹ Támege bɔ́ Ɛsɔwɔ́ ako ɛwú gétúgɛ́ álú bɔ́ Kras Jisɔs. Anmé abi álú fa ne me áló enyú matame. ²² Bɔ́ Ɛsɔwɔ́ ako abi álú ntó wé áló enyú matame. Cháchá abi álú né dachi Sesa mfwa Rom aló enyú matame. ²³ Nnenemnye nnó Ata Jisɔs Kras aléré enyú ako galógáló. Amen.

N̄we ayi Pól ásamé mbaá εchomele b̄ó Kras né Kolosiya

Matame

¹ Me Pól muú Εσωω apye nnó mbe ηgbá Kras Jis̄s ne nsáme ηwe yina. Nlú fa choncho ne meηme se Timōti.

² Εsé détame ηwe yina eta nyú b̄ó Εσωω né melo Kolosiya. Enyú abi delu aηme se abi déchome mmye ne Jis̄s Kras ne dékwolege ji ne met̄ó ema. Dénenemmye nnó Nte se Εσωω ebw̄ó ne Ata se Jis̄s Kras alere enyú galógaló, ápye enyú debe ne neso.

Pól anenemmye mbaá Εσωω gétúḡe b̄ó Kolosiya

³ Εsé deke dénēnemmye yéndégébé gétúḡe nyú, détamege Εσωω Nte Ata sé Jis̄s Kras. ⁴ Εsé détamege Εσωω gétúḡe dewuú nnó enyú défyεé met̄ó ne Kras Jis̄s, ne deb̄ó nto gejeé ne ate b̄ó Εσωω ako. ⁵ Enyú dépyεé m̄b̄o gétúḡe déneré met̄ó né unó bi Εσωω ákwyε me ábelé eta nyú né mfaánebuú. Genó eyi gepye enyú déneré met̄ó né unó bim̄b̄o élé wáwálé ayi atanegē né abya melóméló ayi enyú deb̄ó mbe dewuú. ⁶ Abya melóméló yimb̄o ásanegē ajye yéndé mbaá fa né mme, apye b̄ó ákworege gep̄oge bw̄ó. Ne gejamégé b̄ó áfyεé met̄ó ne ji, wye ndere ab̄o apye nya ne nyú te gébé eyigé enyú dewuú ji. Ne dékaá wáwálé ndere Εσωω alerege uló melu bií mbaá b̄ó ako. ⁷ Elé Epafra ne apye enyú dékaá abya melóméló yina. Εsé deb̄ó gejeé ne ji d̄ó. Ji alu nte muú ut̄ó ayi apye ut̄ó d̄ó ne esé chocho. Ji alu maá ut̄ó ayi apye ut̄ó Kras gétúḡe ese ne met̄ó wuú ema. ⁸ Ji ntó ne agare ese gef̄ó eyigé enyú deb̄ó gejeé ne ate b̄ó Εσωω. Elé Mendoó Ukpea ne epye enyú deb̄ó gejeé eyigém̄b̄o.

⁹ Getú eyigém̄b̄o, ne te bií bi ese dewuú abya nyú, dela depwyaá f̄o manenemmye gétúḡe nyú. Ese dénēnemmye degigé Εσωω nnó apye enyú dékaá chanéné genó eyigé ji ashuú mampye mbaá b̄ó bií. Ne nnó achye enyú def̄ó deko etire Mendoó wuú εchyege. ¹⁰ Enyú débégé ne def̄ó etire m̄b̄o, débéé nyε ne geηwá eyige Ata akelege ne dépye nyε yéndégenó eyi geḡó ji met̄ó. Ne délerege nyε uló melu matimati ne dékágé nyε dep̄ore Εσωω déjye mbembe. ¹¹ Dénēnemmye ntó nnó Εσωω ase utó bií uko ebi upw̄ó amu, apye enyú détene ne eshye nnó yéndégenó eyi gepye, enyú dékóge wye met̄ó kógé déjyege mbe ne nechóch̄ó, ¹² déchyεge matame mbaá nte se muú apye enyú dekwane mamb̄o unó ebi nyú, ebi Εσωω akarége mbaá b̄ó bií, ebi ji akwyε ábelé né melu ewe gen̄gb̄o jií gége nege. ¹³ Ji ne afere esé né uto muú ayi ágbárégé gefwa jií né melu gemua, ase esé défe né melu gefwagé maá wuu ayi ji ab̄ó gejeé ne ji d̄ó. ¹⁴ Elé gétúḡe maá wuú yina ne ji áwené gemége esé, ewéna eleré nnó ji ajinte gabo se.

Gef̄ogé muú ayi Kras alú ne ut̄ó ebi ji apyεé

¹⁵ Maá wuú yina ne alu muú ayi esé dégéné, ne ji ne alu mekpεé Εσωω muú esé dela dégéné f̄o. Ne wye nkane maá mbe awyaá uto né ulaá gepú, mb̄ontó ne Kras awyaá uto bi upw̄ó unó uko ebi Εσωω ákwyεé ¹⁶ néndé unó uko ebi Εσωω akwyεé né mfaánebuú ne fa mme uke ne ji. Yé ebe lé ebi dégéné ne ebi délá dégne, chóncho ne aló yé ebelé ákpakpa ne afwa ne yéndé gef̄ogé uto bi ulú. Yéndé genó eyigé Εσωω akwyεé geke ne ji ne ulú élé nnó uchyege ji ηḡo. ¹⁷ Gemεge nnó yéndégenó gebe, ji alu me. Ne ji ne apye unó uko ulú né malu bw̄ó. ¹⁸ Ji ne alu muú kpaa εchomele b̄ó bií ewé elú menyammye wuú.

Ne ji ne aló ula εchomele εwéna. Ji ne alú muú mbe mankwilé né negbo, alá máge agboó se. Éwéna epyéembó nnó ji ne abe menó mbe né mbaá unó uko, ¹⁹ nénde Εσωώ jimbóó ne εγός ji nnó Kras abe ne gepó jii geko, ²⁰ nnó bós áke ne Kras akéré eta wúú. Gétúgé manóó maá wúú amí machye mme gébégé ji agboó né mfaá gekwa, Εσωώ apye nnó yéndé genó eyi gelu fa mme ne ébi mfaánebuú ube né nesó ne ji. ²¹ Ne enyú dékaá nnó, mbembe enyú ambós debó defa mbwa ne Εσωώ, dela bós mawame bíi gétúgé ubobo unó bi enyú déferege ne dépye. ²² Yémbó nana ji aja enyú déchwó ji mmye gétúgé negbo eníne maá wúú agboó ndere mekwaá nnó ji apye enyú détene né mbe ushu wúú ndere bós ukpea, bós abi alá pó ne deba né mmye, abi Εσωώ alá garege fó nnó ákwe mpa. ²³ Enyú debó mamfyege wye metós ne Kras detene ne eshye. Délyage fó manéré metós né unó bi enyú déwuú né abya melóméló. Abya melóméló yina ne bós ágáregé né yéndé mbaá fa mme, ne Εσωώ ajya me Pól nnó mbe méngaré abya melóméló yina ntó.

Utós bi Pól apyéé né εchomele bós Kras

²⁴ Ne nana metós εγός me né εfwyale ewe nge ne gétúgé nyú. Me nge ne εfwyale εwéna né menyammye nnó me nnere mange εfwyale ewé bós εchomele Jisós álú mange wye ndere Kras abó agene gétúgé menyammye wúú ayi alu εchomele bós bíi. ²⁵ Εσωώ ajya me nnó mbe muú utós wúú né εchomele bós bíi εwéna. Ne utós ébi ji afyee me né amu úlú nnó me nnere mampye enyú dekaá meko mejós wúú chanéné. ²⁶ Abya melóméló yina ne Εσωώ ábelé nya bíbí mbaá bós abi nya mbembe ako. Nana apye bós bíi akaá ji gbógónó. ²⁷ Bós bíi bina ne ji ájyaá nnó ápye εbwó ákaá nnó genó eyige ji ábelé nya bibí mbaá bós bíi gels kpaá gepwó amu. Ne genó eyigémbó élé Kras muu ajwolege ne enyú bós abi alá pó bós Jus. Éwémbó etene nnó enyú ntó déneré metós wáwálé nnó dénye nye gekpékpégé gefwa jii ulua ne Kras. ²⁸ Ndere εlúmbó, esé degarege bós abya Kras. Dekwelege εbwó mbeé ne délerege εbwó abya Kras ne denja deko. Depyembó nnó gébégé yéndémuú ayi áchóme mmye ne Kras atenege né mbe ushu Εσωώ, abe ndere muú ayi ábené né depóré Εσωώ. ²⁹ Elé gétúgé unó bina ne me mfyéé eshye wa meko nnó mpye utós bina, ébi ulerege gekpékpége eshye ewé Kras achyege me.

2

¹ Me nkelegé enyú dekaá ndere me mmye ne eshye mampyege utós gétúgé nyú ne bós Εσωώ abi alú né Laodisha chóncho ne gejamégé abi me nla nú dantúú ntó ame ne εbwó. ² Me mpye mbó nnó mfyéé enyú ako eshye nnó gejeé eyigé enyú debós ne ate genywere enyú. Ne nkelege enyú déneré mankaá genó eyigé Εσωώ ábelé nya bíbí, nnó enyú débe ne gefágé metós ewé éla enyigé fó. Ne genó eyigémbó élé Kras Jimbóó. ³ Elé Kras ne apyéé nnó esé debe ne defós ne denja dékágé unó. Unó bina ne uchwós ne gefwa eyi gepwós ámu, eyigé Εσωώ ábó ábelé nya bíbí.

⁴ Me njógé mbó nnó ékágé enyú delyaa muú fó akpa géloge mejóó abwólé enyú. ⁵ Kágé nnó ye élé me nla mpó ne enyú ewú mbó, metós wa élú ne enyú yéndégébé. Ne metós εγός me ndéré nwúú nnó enyú défyé metós ne Kras ne nnó decho mmye ne ate dégbarege yéndégenó chanéné.

Belege geñwáge nyú ndere bós abi áchome mmye ne Kras

⁶ Ne te mbaá enyú dekame nnó Kras Jisós abe Ata nyu, belege geñwáge nyú ndere bós abi áchome mmye ne ji. ⁷ Pérégé wye uka nyú mme chanéné ndéré déchomé mmye ne Kras, débé eke genós eyi gefyéé maka ajye te mme. Gbarege

uno ebi álere enyu dékame ne ubi chánéné. Ne tamege wye Εσωω gétúgé unó uko ebi ji apyéé.

⁸ Σεγε gebé nnó ékágé muú fó abó geloge mejóó ne dengaré akwaá abwolé enyú dekwe éké afwe mbaá unó ebi ébwó alérégé. Unó bi ébwó alérégé utanege fó mbaá Kras utanege élé mbaá gépógé akwaá ne aló nchye abi ágbarege gefwa na mme. ⁹ Dékámégé fó ábwólé enyú néndé élé Kras ne áchwóó ndere mekwaa ne áwyaá gépógé Εσωω geko. ¹⁰ Ne ndéré enyú ntó dechome mmye ne Kras, ye geno fó eyi gelii enyu né depore Εσωω gepó, nendé Kras ne apwóó unó uko bi ugbarege gefwa ne ebi uwyaá utó né mfaá ne mme.

¹¹ Ndéré enyú dechome mmye né Kras, elu éké nsó ne asóó enyú. Épó fó nsó ayi akwaá asóó ne amu. Ne nsó yimbo alú nnó Kras afere né menyammye nyu gepoge mekwaa eyi gétene ji apye gabo. ¹² Gébégé áwyaá enyú manaá Εσωω, genó eyi gepyéé gelu nnó, anii ntó enyú ne Kras. Né gebé eyigé mbóntó, Εσωω apye enyú dekwilé né negbo ne Kras gétúgé dekame ne utó Εσωω ébimbo, nnó apyéé Kras akwilé né negbo. ¹³ Mbé mbé enyu debó depyéé gabo gétúgé alá lu dansó enyú nsó áyi átome ne Kras. Ndere elúmbó, enyú debó degbo né depore Εσωω. Yémbó Εσωω ajinte gabo se meko ne apye ese debó genwá choncho ne Kras. ¹⁴ Ati amma mpa né mmú ηwe ayi alerege nnó esé dekwe mpa, choncho ne mabe ayi atome ne ama mpa yimbo. Achó ji kanka ndere áwomé ji né mfaá gekwa. ¹⁵ Né mfaá gekwa eyigémbó, Kras áwá gelúgé aló nchye ako abi ágbárégé gefwa ne abi áwyaá utó. Ne achyéé ébwó mekpo unóó né mbe ushu bóó ako ndere ji apwóó ébwó gébégé ji agboó mfaá gekwa.

¹⁶ Ndere elúmbó, déwúgé fó mejóó éwé bóó ajógé nnó enyú delu gye gétúgé unó abi enyú denyé ne ebi denyuú. Ne gétúgé delá denyéé fó ufóó mapaa ayifó ndéré epaa ηme neke, mfaá meke ne epaa bií uwyua. ¹⁷ Unó nkane bina ulú lé dendoré unó bi uchwóó nye. Ne toíjése genó eyigé unó bina ulérégé élé Kras. ¹⁸ Ndere elúmbó, dékámégé fó ne bóó abi áshyii wye nnó muú nyú abó mánschule geme jii mme ne nnó debó manoge wye makiénné Εσωω ndéré ébwó ápye. Ébwó ábwólege enyú nnó dépyége unó bina. Agaré nnó Εσωω alere ébwó unó né ame gejya. Yémbó unó bina utanégé ébwó né metóó ne upyéé ébwó ábwége mmye. Ne wáwálé alu nnó unó bi ébwó alérégé ulú lé ubyankwó unó. ¹⁹ Ne ébwó áfa mbwa ne Kras muú alu ndere mekpo né mbaá menyammye. Elé Kras ne apye nnó menyammye akene chánéné né ji ne apyéé nnó upó menyammye uko ucho mbaá ama. Anóó mali ne ufere ne ápyeé nnó upó menyammye uko uchome mbaá ama nnó menyammye awene ndere Εσωω aké ébé.

Ula nnó enyú délu nóge ubyankwó mabe

²⁰ Te mbaá enyú degboó ne Kras, ewena eléré nnó Εσωω afere enyú né utó aló nchye. Aló nchye apo sé ne utó bi ápyeé enyú dewuú ne ébwó. Ndere elúmbó, ula nnó enyú delu depyéé depó éke bóó abi alú bóó mme? Ula nnó enyú delu nóge mabe ayi bóó áfyéé nnó: ²¹ “Dégbárégé gefógé geno eyigé na. Dényégé eyi ne détagé eyigé na?” ²² Ufóó mabe yina alú le mabe akwaá ne unó bi ébwó alérégé. Aji átome le ne unó mme ebi muú apyeye me ubi ula ubyankwó unó. ²³ Mabe yina ápye éke áfyéé muú defóó, néndé alérégé bóó nnó ábó gejeé mampyége unó bi uléré nnó ébwó álu bóó Εσωω, alérégé bóó nnó abwége fó mmye. Apye bóó atulege mmye detu, yémbó mabe yina apó ne utó mangbe muú nnó abógé fó gejeé mampyége gabo.

3

¹ Genwá geke eyigé Εσωω achye enyú gelu wye éké ji apye enyú dekeré né genwá ne Kras. Ndere elúmbó, nerege matóó nyú né mbaá unó bi ulú né

mfaánebuú né mbaá ayi Kras ajwále né egbe ebwonye Esowó. ² Belegé wye ufere nyú né deporé mfaánebuú, debélégé fó mbaá deporé mme. ³ Kage nno enyu debo degbo me ne genwáge nyu gelú né amu Kras muú alu chóncho ne Esowó. ⁴ Ne gébégé Kras muú achyegge enyu genwá eyigé na amage kere meso fa mme, enyú ntó debéé nyé wyee ne gekpekepege ngó wuu.

Genwá gekwene ne eyi geké

⁵ Nderé elúmbó, ferege amu kanjka né yéndégenó eyi gebó getome ne gekwene nage genwá eyigé enyú debo dewyaa fa mme. Dekwálege se deporé manane tametame ne yéndé gepó eyi gegboó mmye. Déferégé fó gabo mampye, ne débégé fó ne mmwalé né gefwa. Deke depye mbo dechyegge geji enógé ewé deboó manchyéé Esowó. ⁶ Elé gétúgé unó bina ne Esowó achyegge nyé efwyale mbaá bóó abí alá nogé ji. ⁷ Mbó ne genwáge nyu gebó gelu nya gébégé enyu depyéé ufóó uno bina.

⁸ Yémbó, nana depyegge se ufóó unó bina. Deságe se metóó ne ate, debálégé se metóó, depyegge fó nchye. Déchóge bóó mabó. Ne dékámégé fó mejóó mehomemo etanage enyú né meno. ⁹ Ekágé debyóge gebyo mbaá ate, nendé defere me gekwenege genwá nyu ne gekwenege gepó eyi debo déwyaá défómé ndere muu áfomege gekwenege nkú. ¹⁰ Ne nana enyú defye gepó geké ndere muu áfyéé nkú meke. Ele gepó eyigé na ne Esowó muú ákwyéégé geji áchyegge enyu nnó enyu débe eke ji, nnó ápyéé enyú dekaa ji chánéné. ¹¹ Né genwá geké eyigé na, angya apó se né géluágé bóó Esowó. Yé wó olú lé muú jus ye muú ayi alá pó muú jus, yé asó wó nso ye asó wó, ye olú lé chogéhogé, yé olú mefwé, yé olú mmyemmye jyé, ewémbó epye ye genó wó. Genó eyi genéá geme gepwóó elé Kras, ne ji alu né mmu matóó ufóó bóó bina ako.

¹² Te mbaá Esowó ajyaa enyú nnó debe bóó bíí, enyú delu bóó ukpea ne ji agboó ne enyú dóó. Nderé elúmbó, bege ne gepó eyi gelérégé nnó enyú dégene ate meshwé, delóme melu, débwége fó mmye, désele deporé nyu peré, ne dekode metóó né uno bi bóó ápyéé. ¹³ Debó mambyage ntó depó etire ate anme apye. Nte menme apyegge genó eyi gesóó enyú metóó, jige ji nte. Enyú debo manjigé nte gabo ayi ate anme apye ne enyú, wye ndere Ata Jisós ajinte gabo awe nyu. ¹⁴ Menó genó ayi enyú deboó mampye, ayi apwóó unó bina uko alu nnó enyú debo gejeé ne ate, néndé gejeé ne gepye bóó áchóme mmye ne ate chánéné. ¹⁵ Pyege wye unó gefóó eyige nesó eniné Kras áchyegge nebéé né muú matóó nyu néndé elé gétúgé Esowó akelégé nnó enyú débe né nesó, ne ji akuú enyú. Choge mmye ne ate, debe ndere upó menyammye uchome né menyammye ama, nnó detámégé ji né unó bi ji apyee. ¹⁶ Góge abya Kras abe enyú né matóó gbene. Lérégé ji mbaá ate ne chyegge ate majye né denja deko. Kwage makwa ayi atanage né bóó nwe Esowó ne ayi atomé ne Kras ne ayi Mendoó Ukpea elerege. Kwage áji ne metóó megómegó né mbaa Esowó. ¹⁷ Ne yéndégenó eyigé enyú dépyéé, ye déjógé lé mejóó, ye depyéé lé unó, pyegé ubí ukó gefóó eyi gelerege nnó enyú delu bóó Ata Jisós. Deke ne ji detamégé nte se Esowó yéndégébé.

Pól achyegge majye mbaá mala upú bóó Esowó

¹⁸ Enyú andeé anó wúgé ne anó nyú yendégébé, mbo ne andeé abi áfyéé metóó ne Ata ápyéé.

¹⁹ Enyú anó, yéndémuú nyu abógé gejeé ne mendée wuu. Ekágé achyegge ji genyane.

²⁰ Enyú baá, wúgé ne ama ne ante nyú yéndégébé néndé ge genó eyigé gepyéé metóó egóó Ata mbo.

²¹ Enyú ante, ekágé depyege mató asoge baá nyú, deke depye mbó defyee ebwó gebwa mmye ne apye se genó gelógeló.

²² Enyú afwe yéndegebé wugé né bóó abi abóó enyú fa mme. Deke depyee utóó nyú, ekágé depyege lé nnó ebwó agéné utóó bi enyú depyé ne áféége enyú. Pyége utóó nyú metóó ema gétúgé denógé Ata. ²³ Yéndé utóó bi achyeye enyú nnó depye, pyege ubi chánéné ne metóó ema, ndere bóó abi apye lé utóó Ata, épó fó lé mbaá akwaá. ²⁴ Ne kágé nnó Ata achyeye nye enyú nsa. Ne nsa yimbo elé unó bi ji ákwyee ábelé mbaá bóó bií. Ne yende utóó ebi enyu depyee, depyee mbó elé mbaa Kras muú abóó enyú. ²⁵ Yéndemuú ayi apye gabo agene nye efwyale ndéré ji apyee gabo néndé Esówo asóó mpa yéndemuú alerégé fó angya.

4

Majye ami Pól ama chyéé

¹ Enyú bóó abi dewyaá afwe, pyege galógaló ne ebwó ne unó bi úlú cho. Tégé ntó nnó enyú dewyaá muú ayi abóó enyú né mfaánebuú.

² Débége fó ne gepwa manenemmye mbaá Esówo. Ne fyege ame nyú né mbaá unó bi enyú denenemmye, chyege ntó matáme mbaá Esówo. ³ Deke denénemmye fyege ese ntó né mmyemenene nyú, dégigé Esówo nnó apyee esé degé meti délérégé bóó mekomejóó Kras ayi ji ábelé nya bibií. Ne elé gétúgé abya melóméló yina ne me nkpe ne denó. ⁴ Négemmye nnó me ngaré mekomejóó yina gefóó eyigé bóó akage ji chánéné ndéré mbóó mangare.

⁵ Bege ne denja né gefóó eyigé enyú dekené né gelúagé bóó abi alá fyé metóó ne Jisós wó. Yéndé meti ewé enyú dégege, déchoge fó gébé mangaré ebwó mekomejóó. ⁶ Bege ne denjare mejóó melóméló né meno nnó ebwó áké awuú genó eyigé enyú dejóó, matóó ágóóge ebwó. Deke depye mbóó dekage nye mashuú meko mbaá yéndégenó eyigé ebwó agige enyú.

Kwyakwya matame ami Pól atamege ebwó

⁷ Menjme se Tikikós achwóge, agarégé nye enyú genó eyi gepyee ne me. Esé débóó gejeé ne ji dóó, ne alú nte menjme ayi apyee utóó ne esé chóncho ne apyee utóó Ata ne metóó wuú ema. ⁸ Ula bi me ntóme ji eta nyú úlú nnó achwóge, agaré enyú ndéré depóó dekené wena ne esé nnó afye enyú eshye. ⁹ Ebwó ne menjme se Jnesimus muú meló nyú ne áchwóó. Esé debóó gejeé ne Jnesimus dóó. Ne ji ntó apyee utóó Ata chánéné. Ebwó áchwóge agarégé nye enyú yéndégenó eyi gepyee ne ese wena.

¹⁰ Aristakós nte menjme se ayi delu fa né denó ne me aló enyú matame. Makós ayi alu mbeé Banabas atamege ntó enyu. Ji alu muú ayi me ngaré me enyú nnó mbóge ji achwóge sege ji amu apea. ¹¹ Jisós ayi akuú ji ntó nnó Justós aló enyú matame. Né gelúagé bóó ako abi ápye utóó ne me elé bóó bina aléé ne álu bóó Jus. Ebwó bina ne ábane me nnó dégarégé abya gefwage Esówo. Ebwó ápoó me kpaá ápwo.

¹² Epafras muú meló nyú aló nto enyú matame. Ji alu maá utóó Kras Jisós. Ji anenemmye yéndégebé gétúgé nyú apwyaá fó. Anenemmye nnó Esówo apye enyú détné ne eshye ndére bóó abi ábené né depóó etií, ne nnó debe ne gefoge metóó ewe elá enyige fó mankaá genó eyigé Esówo akelégé nnó enyú depyege.

¹³ Ne me ngarégé enyú ndere ntesé wuú nnó ji apyee utóó ne eshye nnó apóó enyú ne bóó Esówo abi álu né Laodisha ne abi Hirapolis. ¹⁴ Menjme se Lukase mepye mamee ayi debóó gejeé ne ji dóó, ebwó ne Damas atamege enyú.

¹⁵ Tamege anjme se abi alú né meló Laodisha. Tamege ntó Nyfa menjme se ayi mendée choncho ne bóó echomele Jisós abi anywerege né gepu jíí. ¹⁶ Dejóóge

ημε yina dewúgέ, mmyεge mmyε ájós ntó ji mbaá εchomele bós Jisós abi álú né Laodisha. Ne ενύú ntó jógέ ημε ayi me nsame abi Laodisha. ¹⁷ Gárege Akípυs nnó ammyε mmyε anéré utós εbi Ata achyéέ ji nnó apyε.

¹⁸ Membós Pól ne nsame kwyakwya matame amina ne εbwó wa. Tege nnó me nlú né gépúgέ denó. Nnenemmyε nnó Εσωó álérégέ ενύú galógáló.

N̄WE mbE ayi Pól ásamé mbaá εchomele b̄ó Kras né Tessalonika

Matame

¹ Me Pól ne nsame η̄we yina. Silvanos ebw̄o ne Tim̄oti choncho ne me déb̄o enyú matame. Me nt̄ome η̄we yina eta nyú b̄ó εchomele Jis̄os né melo Tessalonika, enyú abi délu b̄ó Nte sé Ε̄σω̄ω ne Ata Jis̄os Kras. N̄nenem̄ye nn̄o Nte sé Ε̄σω̄ω ne Ata Jis̄os Kras álérégé enyú galógál̄, ap̄ye enyú débe né neso.

Gef̄ó eyigé b̄ó Tessalonika abi áfyéé met̄ó ne Kras abele geyw̄á gebw̄ó

² Yéndégébé esé deké dén̄enem̄ye, détamégé Ε̄σω̄ω gétúgέ enyú ako, ne défyéé enyú né m̄yemenene sé. ³ Ndere dén̄enem̄ye mbaá Ε̄σω̄ω Nte se esé ako, détéé un̄o ul̄úl̄ ebi enyú dépye gétúgέ défyéé met̄ó ne ji. Déteé ut̄ó ebi enyú dépyé ne εshye gétúgέ déb̄ó gejeé ne ji. Déteé nt̄o ndere enyú dékoge met̄ó gétúgέ déneré met̄ó ne Ata sé Jis̄os Kras. ⁴ Āη̄me sé, esé dékaá nn̄o Ε̄σω̄ω abo gejeé ne enyú, ne ajya enyú nn̄o débe b̄ó bií. ⁵ Néndé gébégé esé déchw̄ó ne abya melómél̄o eta nyú, déchw̄ó f̄o ne mekomej̄ó jiji w̄ó, déchw̄o nt̄o ne εshye ewé Mendoó Úkpea εchyege. Ne esé dékaá chāj̄éné nn̄o abya melómél̄o yimbo alu wáwálé. Enyú dékaá nt̄o gef̄ógé gepo eyigé esé déwyaá gébégé délu ne enyú, ne délu nya m̄bo né galógál̄ nyú. ⁶ Enyú nt̄o dékwale wye gekagé neke ne sé ne eyigé Ata. Yé elé b̄ó achyéé enyú efwyale gétúgέ abya melómél̄o, enyú dékame wye ne ji ne nechóch̄o. Ne elé Mendoó Úkpea ne εchyege enyú nechóch̄o eniné na. ⁷ Ndere enyú dépyéé m̄bo, délá b̄ó abi āη̄mé ako abi áfyéé met̄ó ne Kras né gebage mewaa Masedonia ne Akaya ab̄ó mankwale gekage nekene bw̄ó. ⁸ Enyú dépyéé f̄o mekomej̄ó Ata asane wye elé né gebage mewaa Masedonia ne Akaya gejigeji w̄ó, yéndé mbaá b̄ó akaá gef̄ógé met̄ó ewé enyú défyéé ne Ε̄σω̄ω. Getu eyigém̄bo esé deb̄ó sé mangaré ebw̄ó genó w̄ó, ⁹ néndé ebw̄ó amb̄ó ágárege gef̄ó eyigé enyú désele esé gébégé déchw̄ó lo mangaré abya melómél̄o eta nyú. Agárege nt̄o ndere enyú délyaa aló uka, dénógé lé Ε̄σω̄ω. Nana enyú dénógé Ε̄σω̄ω ayi mb̄ó, muú alú mebe. ¹⁰ Agárege nt̄o ndere enyú dégilé Maá wuú nn̄o atanege nye mfaánebuú achw̄ó fa mme. Maá wuú yimbo elé Jis̄os, muú ji ap̄ye akwilé né negb̄ó. Elé Jis̄os ne aferege esé né met̄ó us̄ó ewé Ε̄σω̄ω alerege nye gébégé aké as̄ó mpa.

2

Ut̄ó Pól né Tessalonika

¹ Āη̄mé sé, enyú amb̄ó dékaá nn̄o neke eniné esé déchw̄ó eta nyú neno f̄o mme detu w̄ó.

² Gemégé nn̄o esé déchw̄ó ewú déb̄o délu né melo Filipi. Enyú dékaá ndere b̄ó abi ewú áchyéé esé efwyale ne mashye ami ebw̄ó áshyéé esé. Yém̄bo Ε̄σω̄ω afye esé εshye nn̄o déchw̄ó dégaré enyú abya melómél̄o ayi ji áchyéé, ye elé b̄ó átene ukpene ne esé. ³ Gege ye nn̄o genó eyigé esé dégaré enyú gelú wáwálé. Uferé uboubo up̄o mmu, ye démbwólé nt̄o dep̄o mmu. ⁴ Esé dégarége lé genó eyigé Ε̄σω̄ω akélege nn̄o esé dégarégé. Ji achere esé, agé nn̄o esé dékwane mambé b̄ó abi ji áfyéé ebw̄ó abya melómél̄o né amu nn̄o dégarégé. Ne esé dém̄ye f̄o nn̄o dépye genó eyi geḡó akwaá met̄ó, dépyéé elé genó eyi geḡó

Esowá muú áchérege matóó se. ⁵ Enyú dékaá chánéné nnó esé déchwó fó eta nyú ne gelógé mejóó wó, yé ebe elé manjme enyú gemuá ame nnó désé unó nyú. Esowá alu ntése nnó njógé wáwálé. ⁶ Esé debó démmye fó nnó bóó áfége esé. Yé ebe elé enyú, yé bóó abi cha esé dékelege fó. ⁷ Esé ndere ángbá Kras, débo delú cho mangiú nnó enyú déchyege esé unó bi dékelege, yembó esé dépye fó mbo wó, delú pere ne enyú, dégbare enyú chánéné ndere mmabu ágbárege baá bií. ⁸ Gétúgé gejeé eyigé esé débóó ne enyú dóó, dépye fó nnó enyú dékaá lé abya melóméló Esowá jiji wó, dékpome mmye manchyeé genwá gesé nnó dépoó enyú néndé esé débó gejeé ne enyú dóó. ⁹ Anjme ba, nfere nnó enyú delú teé utóó ebi esé ambóó dépyeé désóó njújú. Dépye utóó utuú ne njwomesé nnó ékágé déneré muú fó metuú mmye ndere dégarage enyú abya melóméló ayi Esowá achyeé. ¹⁰ Enyú dege ndere gepógé sé gelu, ne Esowá ntó akaá ndere esé délere gepó gelógéló ne enyú abi défyéé metóó ne Kras. Esé debó delú pópó ne cho né mbe ushu Esowá ne dépyeé fó genó eyigé bóó ákage shulege esé ndo wó. ¹¹ Ne dékaá ntó nnó unó bi esé dépye nya ne enyú, úlú wye ndere nte apye ne baá bií. ¹² Esé défyéé enyú eshye, dépyeé matóó ákwenene enyú né mmu, ne dékpeage enyú nnó débé ne genwá eyigé Esowá akelege. Esowá ne akuú enyú nnó dénye gefwa jii ne nnó débó ntó gekpekpegé ngó wuu.

¹³ Ne esé détamege ntó Esowá yéndégébé néndé, gébége enyú déwuú mekomejóó Esowá ayi esé dégere enyú, dese fó ji eké mekomejóó ákwaá wó. Désé ji ndere mekomejóó Esowá, ne mbo ne ji alu wáwálé. Ne mekomejóó yimbó alú pyeé utóó né genwáge nyú abi défyéé metóó ne Esowá. ¹⁴ Anjme esé, me njógé mbo néndé, genó eyi gepye ne enyú, gepye ntó ne machomele bóó Esowá abi áfye metóó ne Kras Jisós né gebagé mewaa Judiya. Bóó meló nyú ápye enyú dége efwyale wye ndere bóó Jus abi alu né gebagé mewaa Judiya ápyeé anjme abi álu ewu ágene. ¹⁵ Elé bóó Jus ne ápye áwáne Atá Jisós ne bóó ekpávé Esowá fó, wye elé bóó Jus ne ábuú esé né malu ayi dégarage meko mejóó Esowá wye. Metóó esóó Esowá ne ebwó. Ne ebwó álu bóó mawáme mbaá bóó ako. ¹⁶ Ammye mamgbge esé nnó ékágé dégaré bóó abi alá pó bóó Jus mekomejóó Esowá ayi ákage pye Esowá áferé ebwó né efwyale gabo. Ndere ápyeé mbo, ágbége gabo bwó mfaá gabo kpaá te akwónegé ndere Esowá akelege nnó akwane. Ne nana metóó esó Esowá. Ela gachyeé achyeé ebwó efwyale.

Pól akelege ma manjye gé ánjmé né Tessalonika

¹⁷ Anjme esé, bóó ábuú esé délyaa enyú meshwemeshwe. Ne yé elé bóó ápyeé esé délyaa enyú né mboó gébé, delú teé wye enyú yéndégébé. Ne te ndere esé débóó gejeé ne enyú dóó, demmye ne eshye nnó déchwó détuú mashu ne ate. ¹⁸ Wáwálé esé débó delu ma manchwó tuú mashu ne enyú. Me mboó Pól mmua me ndóndó ne ndó manchwó yémbó danchóméló agbe esé meti. ¹⁹ Esé debó delú ma manchwó tuú mashu ne enyú néndé elé enyú ne esé déneré metóó chánéné nnó défyé metóó ne Jisós chánéné. Enyú ne dépyeé nnó esé debe ne nechóchó. Ne né bií ebi Jisós Kras akerege meso fa mme, enyú ne depye nye esé débé ne gempoge né mbe ushu Ata Jisós nnó dépye utóó sé chánéné. ²⁰ Elu wáwálé nnó enyú ne dépyeé nnó esé débó ngó ne nnó debe ne nechóchó.

3

¹ Ne ndere esé dékelege nnó déma détuú mashu ne enyú, dégége nnó dékagé ko sé metóó ndere delá dépóó ne enyú, défere nnó elú galógáló nnó esé ne Silas dékpe delá né meló Atens, ² détuú menjme sé Timoti eta nyú. Ji apye utóó Esowá choncho ne esé ne apóge esé mangare abya melóméló Kras. Esé détuú ji

nnó achwó afye enyú eshye, ápyé metáó ewé enyú défyéé ne Kras ébéne, ³ nnó ékágé muú nyú fə abə gepwa né metáó gétúgέ gefogé efwyale ewé bóó ápye enyú dégene. Enyú ambáó dékaá me nnó mbə ne Eσωω akelege nnó epye ne bóó bií. ⁴ Ye gébégé esé delú ne enyú, débə me mbε dégare enyú nnó esé ako dégene nyε efwyale. Ne wyembə ntó ne epyéé, enyú ambáó dékaá chánéné. ⁵ Getúgέ me nla nkage ko sé metáó ne ntame Timóti nnó achwó ape mbəgé enyú delú défyéé wye metáó ne Kras waá défyéé fə. Me mpyembə gétúgέ nnó mbó efə nnó ndə fə danchəmeló muú achwáó bóó ne mmuameno, apye enyú délyaá mamfyε metáó ne Jisəs. Ne nnó ndə fə utáó ebi dépye eta nyú uno mme detu.

⁶ Ne nana ayi Timóti atane eta nyú achwáó, achwó esé ne abya melóméló nnó enyú delú défyéé wye metáó ne Kras ne débáó wye gejeé ne ate. Agare ntó esé ndere esé delú enyú metáó chí chí chí ne nnó enyú debə gejeé dáó mange esé wye ndere esé ntó débáó gejeé mange enyú. ⁷ Anje sé, gétú eyigémbə, yé elé bóó ápye esé déwuú ubalé dégene efwyale, matáó ákwene esé mmu néndé enyú delú défyéé wye metáó ne Kras. ⁸ Ne nana amba apwya esé mmu ndere enyú détene ne eshye défyéé metáó ne Ata. ⁹ Esé dékage yé ndere détamege Eσωω né mmyemenene gétúgέ genó eyi ji apye né genwáge nyú, ne necháchó eniné esé déwyaá né mbε ushu Nte sé Eσωω. ¹⁰ Esé dénemmye mbaá Eσωω ne matáó sé ako, utuú ne ηwəməse nnó ji ápye esé dema detuú mashu ne ate, nnó délere enyú unó bi enyú débáó mankaá, ebi upyéé nnó metáó ewé enyú défyéé ne Kras ebene chánéné.

¹¹ Dénemmye nnó Nte esé Eσωω jimboó ne Ata sé Jisəs apye esé dege meti déchwó detuú mashu ne enyú. ¹² Dénemmye nnó Ata apye gejeé eyigé enyú débáó ne ate choncho ne bóó ako geja eké eyigé esé débáó ne enyú. ¹³ Déké dépyéé mbə, Ata apyéé matáó nyú ábénege, apye enyú débéé fə gyéé né meti fə, ne apye enyú débéé bóó ukpea gébégé détenege né mbε ushu Nte sé Eσωω né bií bi Kras ákerege meso fa mme ne bóó ukpea bií ako.

4

Bege ne gepə eyi gepye metáó egáó Eσωω

¹ Anje sé, genó eyigé fə, eyigé esé dékelege mangaré enyú gelú nnó, esé délere me enyú gefáó eyigé enyú débáó mambéle genwáge nyú nnó metáó egogé Eσωω. Wyembə ntó ne enyú dépye me. Ne nana esé dékpane enyú geka né mabə Ata Jisəs ne dékpeage enyú nnó dépyéé wyembə déjyege mbεmbε.

² Enyú dékaá unó bi esé dégare enyú nnó dépyege. Ne elé Ata Jisəs ne achyéé esé uto nnó dégare enyú nnó dépyege mbə. ³ Genó eyigé Eσωω akelege gelú nnó enyú debε bóó ukpea défere amu né manane tamtame. ⁴ Yéndémuú nyú akaá ndere ágbárege menyamme wuú né depərə ubele, apyéé mbə abéé muú ukpea ne abáó enógé. * ⁵ Débégé fə bóó abi ashyage ubele eké bóó mme abi alá kágé Eσωω. ⁶ Né mechó ewéna, ékágé muú fə apye nte gabo yé nnó anye ji upwáó né meti fə chacha. Esé dégaré me enyú mechó ewéna, ne dekwele enyú mbeé nnó Ata achyεge nyε efwyale mbaá bóó abi ápye unó bina uko. ⁷ Eσωω akuú fə esé nnó depyéé ukwenkwe unó wó, akuú lé esé nnó débéé bóó ukpea. ⁸ Ndere elumbo, muú ayi abyaá majye ami esé déchyéé mbə na, abyaá fə lé ákwaá wó, abyaá lé Eσωω muú achyéé enyú Mendoó Ukpea wuú.

⁹ Né mechó gejeé mambə ne ate, nge sé ula bi démage sa dégaré enyú wó, Eσωω alere me enyú ambáó ndere débáó magbóge ne ate. ¹⁰ Ne wáwálé enyú

* 4:4 Elú wáwálé nnó: Bə ηwe abifo ása nnó “ágbárege mendée wuú.”

déboó me gejeé ne ate aɲme ako né gebage mewaá Masedonia. Ndere elúmbó, aɲme sé, esé dékpeage enyú nnó débogé wye gejeé ne ate déjyge mbembe. ¹¹ Ne dékpeage ntó enyú nnó démmye mambele genwáge nyú gefóó eyi dela débóó fó efwyale ne muú fó, défyge fó meno né depóre bóó abi chacha, ne enyú ambóó pyegé utóó ebi upógé enyú wye ndere esé dégaré me enyú. ¹² Déké dépyembo, bóó abi alá áfyéé metóó ne Esówo wó, áchyge enyú enógé ne dégilé fó muú fó nnó achyge enyú unó bi ulií enyú.

Genó eyi gepyé nye gemege nnó Ata akerege fa mme

¹³ Aɲme sé, esé dékelege nnó enyú dékaá wáwálé genó eyi gepyé nye ne bóó abi ágbóó, nnó ékágé enyú déla meshwemeshwe eké bóó abi alá áneré fó metóó nnó ágboge Esówo apyéé nye ebwó ákwilé né negbo wó. ¹⁴ Te mbaá esé dékamé nnó Jisós agbo ne akwilé né negbo, dékamé ntó nnó Esówo apyé nye bóó abi áfyéé metóó ne Jisós ne ale gbo ákere né genwá ne ji.

¹⁵ Genó eyigé Ata Jisós jimboó agaré, geji ne esé ntó dégarege enyú nana, nnó né bií bi ji ake ashulege fa mme, esé abi débée abe kpaá te bií ebi mbó, débóó fó mbe detuú ne ji ne bóó abi áfyéé metóó ne ji ne ale gbo. ¹⁶ Ata jimboó atanege nye né mfaánebuú ashulege fa mme, akuú nye bóó ne meko metometo, bóó áwuú nye ntó meko mfwa makiénné Esówo ne meko mbá Esówo. Bóó abi áfyéé metóó ne Kras ne ale gbo ne abóó nye mbe akwilé né negbo. ¹⁷ Esówo apyé nye ebwó ako choncho ne esé abi délu mbó abe nana detuú ne ate né mbaá ayi geko gelu, nnó débáné Ata ne débée ne ji te kwyakwya. ¹⁸ Ndere elúmbó, fyége ate metóó né depó étiré esé déjoge mbó na.

5

Kpomege mmye dégilé bií ebi Ata áchwóó

¹ Aɲme sé, nge sé ula bi esé désame dégare enyú gébé eyigé unó bina upyéé nye wó. ² Esé déjógé mbó néndé, enyú ambóó dékaá chanéné nnó bií bi Ata Jisós amage chwó, uchwo nye mbelepo wye ndere ménjó achwóó ne utuú. ³ Bóó aké ájógé nye nnó, “Yéndégenó gelú chanéné, ne yé efwyale fó epó,” gébé eyigémbo ne depó déchage nye ebwó wye ndere nebyeé nelóó mendé. Ne yé muú ayi ákágé bo apó. ⁴ Yémbo aɲme sé, enyú depó fó né mmu gemua, getú eyigémbo bií bimbo uchwóó fó enyú mbelepo ndere ménjó. ⁵ Enyú ako delú bóó abi álu né gengbó ápye unó bií gbóó. Esé bóó Esówo, depó fó bóó abi álu né mmu gemua ápye unó eké bóó abi utuú ugilé ebwó. ⁶ Ndere elúmbó, ékágé esé débelege gejya eké bóó abi alá teé fó nnó Jisós amage kere nye fa mme. Debe peé, dégilé bií bi Jisós akerege ne dégbarege mmye sé. ⁷ Elé ne utuú ne bóó abelege gejya ne élé ne utuú ntó ne bóó anyuú mmóó mámpyene ebwó. ⁸ Yémbo esé delu bóó abi álu né gegbóó. Debo mamgbárege mmye sé. Défygé wye metóó ne Jisós, ne deboge wye gejeé ne ate aɲme. Ewéna ebeé nye nkane genó eyi gekwerege nnó ékágé genó gepyé esé wye ndere gekúge ummye gekwerege muú bee né ewóme. Ne dénérége wye metóó ne Jisós nnó aferege nye esé né efwyale gabo, ewéna ekwerege nye ntó esé ndere ela ummye ewé muú bee akwerege né mekpo. ⁹ Esówo ajyaa fó esé nnó dege efwyale ewé ji alerege nye bóó wó. Ajyaa lé esé nnó ji afere esé né efwyale gabo gétúgé genó eyigé Ata sé Jisós Kras apyéé. ¹⁰ Jisós agbo gétúgé esé. Ji apyembo nnó yé esé debe abe, yé dégbo, bií bi ji achwógé esé debe ne ji te kwyakwya. ¹¹ Ndere elúmbó, fyége ate metóó, depógé ate nnó défyé metóó ne Jisós wye ndere enyú dépye me.

Kwyakwya majye ami Pól achyéé

¹² Αημέ sé, dékpeage enyú nnó défεge bós abi apye utós Ata Jisós chánéné né geluage nyú. Εbwós ne álu bós kpakpa nyú, ne εbwós ne áchyεge enyú majye.

¹³ Chyεge εbwós ενόγέ dós, ne bógé ntó gejeé ne εbwós gétúgέ utós bi εbwós apyεé. Bεge nesó ne ate.

¹⁴ Αημέ se, dékpeage enyú nnó, dékpeage bós abi alá kelege mampye utós nnó apyεge matós, fyεge abi afós εfó metós, póge abi alá pó ne εshye, ne bεge pere ne yéndémuú. ¹⁵ Σεgé gébé nnó ékágé nte fó ashuú nte gabo, lεrege ulós melu ne ate choncho ne bós ako.

¹⁶ Bεge ne nechóchós yéndégébé. ¹⁷ Nεge wyε mmyε nnεne. ¹⁸ Tamege wyε Εsówó né yéndégenó eyi gepyε enyú. Gege genó eyigé Εsówó akεlege nnó enyú abi dechome mmyε ne Kras Jisós dépyεmbó.

¹⁹ Εkágé dépyε Mendoó Ukpea εlyaá mampye utós bií né geluage nyú.

²⁰ Débyage fó mekomejós ayi atane mbaá Εsówó. ²¹ Yémbó chεrege yéndégenó chánéné mbógé nnó gelú genó gelógéló, kamege ne geji. ²² Ne yéndégenó eyi gela gelóme dékamege fó ne geji chacha.

Pól anemmye nnó ábelé geηwáge bwós pópó

²³ Nnεnemmye nnó Εsówó jimbo muú áchyége nesó, ápye enyú débε bós ukpea ne nnó ápye enyú débεle geηwáge nyú geko pópó gefós eyigé muú alá ákagé shulé enyú ndo kpaá te bií bi Ata sé Jisós Kras akεrege meso fa mme. ²⁴ Εsówó muú akuú enyú anyégémeno nnó apyεé genó apyε geji. Ndere elúmbó, ji apyε nyε nnó enyú débε bós ukpea.

²⁵ Αημε sé, nege ntó mmyε mbaá Εsówó gétúgέ εsé.

²⁶ Tamege ate aηme ako ne gejeé ndere bós Εsówó.

²⁷ Nkpeage enyú né mabó Ata Jisós nnó dékú ηwe yina aηme ako awu.

²⁸ Nnεnemmye nnó Ata sé Jisós Kras álérégέ enyú galógáló.

NWE ayi agbeé nwe epea, eyi Pól ásamé mbaá εchomele bós Kras né Tessalonika

Matame

¹ Me Pól ne nsamé nwe yina. Silvanos ebwó ne Timōti choncho ne me delóó enyú matame. Me ntóme nwe yina eta nyú εchomele bós Esowó né melo Tessalonika, enyú abi délu bós Nte sé Esowó né Ata Jisós Kras.

² Esé dénemmye nnó Nte sé Esowó ebwó ne Ata Jisós Kras álerege enyú galógáló ne apye enyú débε ne nesó.

Gefóó eyigé Kras asóó nye mpa gebégbé akerege fa mme

³ Añme sé, esé débó mantamege Esowó yéndégébé gétúgέ enyú. Elú cho mampyege mbó, néndé enyú défyéé wye metóó ne Kras déjye mbεmbε ne débóó wye ntó gejeé ne ate déjye mbεmbε. ⁴ Getú eyigémbó, esé déjógé né gempógé, dégarege machomele bós Esowó ndere enyú dékogé metóó, né εfwyale ewé bós áchyegé enyú ápyéé enyú déwuú ubale ne défyéé wye metóó ne Kras.

⁵ Ndere enyú défyéé wye metóó ne Kras mbó, εlerege gbogónó nnó Esowó asóó nye mpa yéndémuú chánéné. Ji apye nye enyú dékwane mambε bós abi dékprene né gefwa jí. Elé gétúgέ gefwa εyina ne enyú dégene εfwyale. ⁶ Esowó asóó mpa wuú chánéné. Ndere elúmbó, ji ashuge nye amu achye εfwyale mbaá bós abi áchyegé enyú εfwyale. ⁷ Ji apye nye mmye ekwene enyú abi bós áchyegε mbó enyú εfwyale ne apye ntó mmye ekwene esé. Ji apye nye unó ácha gebégbé Ata Jisós atanege mfaánebuú achwage ne ukpekpe makiénné jí ní mmu manóme mewε ewé elúle, ⁸ manchuyéé εfwyale mbaá bós abi alá kage Esowó. Ebwó ne ashyaá manwú ne abya melóméló Ata se Jisós. ⁹ Ebwó ágene nye εfwyale ewé áchóó genwáge bwó te kwyakwya, ábεé fó né melu ewé ebwó ágene ηgá wuú ayi uto bíí ulerege. ¹⁰ Unó bina upye nye né bíí bi Ata Jisós achwógé mansε ηgá mbaá bós ukpea bíí. Ne bós abi áfyéé metóó ne ji mano álaá ebwó mekpo fuú. Enyú ntó débεé nye né geluage bós bina néndé enyú dékamé ne mekomejós ayi esé dégare enyú.

¹¹ Gege ula bi yéndégébé esé dénemmye gétúgέ nyú mbó. Dénemmye nnó Esowó sé apye enyú débele genwáge nyú chánéné ndere bós abi áwyaá gefógé genwá éyigé ji akuú enyú nnó débε ne geji. Dénene ntó mmye nnó, ji apóó enyú né uto bíí dépye unó ulólóló ébi enyú dékelege mampye uko, ne nnó dénére utóó bi débóó mampye gétúgέ défyéé metóó ne Jisós. ¹² Ndere elúmbó, bós áfεge Ata Jisós gétúgέ gefóó genó eyigé enyú débele genwáge nyú ne eyigé ji apyεé eta nyú. Ne áfεge nye enyú gétúgέ déchome mmye ne ji né galógáló ayi Nte sé Esowó ne Ata Jisós Kras alerege.

2

Muú nchye

¹ Añme sé, esé dékelege mangaré enyú genó eyi gepye nye gemεge nnó Ata Jisós Kras akerege nye fa mme, ne ndere Esowó anywεrege nye esé détuú ne ji. Né mechó ewéna, esé dékpeage enyú nnó ² ékágé dékwe tametame, ne ékágé matóó ányígé enyú né mmu gétúgέ genó eyi bós ájoge. Bós abifó ájógé nnó bíí ébi Ata Jisós akerege meso fa mme uchwó me. Abifó ájógé áké elé Mendoó

Ɛsɔwɔ ne ɛpye agaré nnó bii ɛbi Ata akerege meso uchwɔ. Abifo áké esé desá né mmu nwe ne átɔme. ³Ɛkágé muú fɔ abwólé enyú né meti fɔ. Gemɛge nnó Ata Jisɔs akere meso, gébé gebéé nye eyigé gejamégé bɔ́ ɔ́toó nye mekpɔ ne Ɛsɔwɔ dɔ́. Gébé eyigémbɔ gekwɔnege muú nchye fɔ alerege nye mmye. Ji muú Ɛsɔwɔ abɔ́ manéré ne ji. ⁴Ji atenege nye ukóló ne Ɛsɔwɔ ne yéndégenó eyigé bɔ́ ɔ́nógé ne ásele nnó élé bɔ́ Ɛsɔwɔ bwɔ́. Asele nye gemɛ jii nnó anɛa gemɛ apwɔ ɛbwɔ́ ako. Ne ayye jwɔle nye né echa upɛ Ɛsɔwɔ ajógé aké jimɔ́ ɔ́ ne alu Ɛsɔwɔ.

⁵Enyú déteé fɔ nnó gébégé me nlú ne enyú, mbɔ́ ngaré me enyú unó bina? ⁶Enyú dékaá genó eyi gegbéé muú nchye yimbɔ́ nnó achwɔgé fɔ nana. Ji abɔ́ manchwɔ lé né gébé eyigé Ɛsɔwɔ akelege nnó ji achwɔ́. ⁷Ne uto bi upye bɔ́ ɔ́ alá belegé sé mabe Ɛsɔwɔ ulɔ́ me mampye utoó bibii. Ne muú fɔ agbéé uto ɛbimbɔ́ ne agbéé nye wye ubi mbɔ́ kpaá te Ɛsɔwɔ aferege ji né meti. ⁸Ɛsɔwɔ aferege muú yimbɔ́ né meti ne muú nchye yimbɔ́ aléré gemɛ jii. Ne gébégé Ata Jisɔs achwɔ́gé awane nye muú nchye yimbɔ́ ne gejulé eyi getanege ji né meno. Ne anerege nye ji kanja ne gengbɔ́ eyi gegenege gébégé ji aké achwɔ́. ⁹Muú nchye yina ayi achwɔ́, danchɔ́meló achyege nye ji uto ɛbii ji apye ukpekpe ufelekpa mambwɔ́lege bɔ́ ɔ́, ne gejamégé unó bi upye nye bɔ́ ɔ́ alá mano mekpɔ fuú. ¹⁰Asele nye yéndé gefógé mejɔ́ dembwólé abwólé bɔ́ ɔ́ abi ánóme nye mme detu. Ɛbwɔ́ bina ánóme nye mme detú gétúgé áshyá mambɔ́ gejeé ne wáwálé ayi mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ agaré nnó apye ɛbwɔ́ atané né ɛfwyale gabo. ¹¹Gétú eyigémbɔ, Ɛsɔwɔ apye ɛbwɔ́ ákwe tametame ákamé ne genó eyi gelu gebyɔ. ¹²Nderé elúmbɔ, yéndémuú ayi alá kamé ne wáwálé ayi mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ agarege wɔ́, gétúgé gabo ágɔ́ ji mampye, Ɛsɔwɔ ajɔge nye nnó akwe mpa, abɔ́ mange ɛfwyale.

Ɛsɔwɔ ayyad enyú nnó afere enyú né ɛfwyale

¹³Aɲmé sé, esé debɔ́ mantamege Ɛsɔwɔ yéndégbé gétúgé enyú bɔ́ ɔ́ Ata ábɔ́ gejeé ne enyú, néndé Ɛsɔwɔ ajya mé enyú te ula ulɔ́ nnó apye enyú detane né ɛfwyale gabo. Enyú detane né ɛfwyale ɛwéna ndere Mendoó Ukpea ɛpyéé nnó enyú debe bɔ́ ukpea Ɛsɔwɔ ne ndere dékamé ne wáwálé ayi mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ agarege. ¹⁴Ɛsɔwɔ akuú enyú nnó ji apye enyú déthane né ɛfwyale gébégé enyú dékamé ne abya melmélé ayi esé dégare enyú. Ji akuú enyú nnó ji achyéé enyú gefoge enógé ɛwé Ata sé Jisɔs Kras abɔ́. ¹⁵Ndere elúmbɔ, aɲme sé, tenege cháɲéné, dékwɔ́lege unó bi esé délere enyú yé ɛbi dégare gébégé dégarege mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, ne ɛbi désame enyú né bɔ́ nwe.

¹⁶Ata sé Jisɔs Kras ne Nte sé Ɛsɔwɔ alere esé galágáló. Abɔ́ gejeé ne esé, áfyéé esé metɔ́ ɛwé ɛla ɛbyéé, apye esé dénerage metɔ́ cháɲéné né unó uko ɛbi Ɛsɔwɔ anyémeno nnó achyege ne Jisɔs Kras. ¹⁷Nnenemmye nnó ji áfyéé enyú metɔ́, apye enyú debɔ́ ɛshye dépyege ne déjógé élé unó bi ulú cho yéndégbé.

3

Negemmye gétúgé esé

¹Aɲme esé, genó eyigé fɔ eyigé me nkelege mangaré enyú gelu nnó, enyú dénenemmye gétúgé esé. Negemmye nnó mekomejɔ́ Ata asane wáwá akpe né yéndé mbaá ne nnó bɔ́ ase ji ne enógé wye ndere akpene nya eta nyú. ²Nye ntó mmye nnó Ɛsɔwɔ akamege fɔ esé dékpe né amu bɔ́ ube ne bɔ́ nchye. Néndé bɔ́ ako fɔ wɔ́ ákamé ne mekomejɔ́ Ata wɔ́.

³Yémbɔ esé dékage líí mmye ne Ata. Ndere elúmbɔ, ji apye nye enyú débene né depɔ́ré Ɛsɔwɔ ne ábáme nye enyú nnó ɛkágé muú nchye yimbɔ́ apye enyú

dekpe né gabo. ⁴ Esé dékaá chanéné nnó Ata apóoge enyú dépyéé unó bi esé délere enyú, ne nnó enyú déjye nye wye mbe mampyege ubi.

⁵ Nnenemmye nnó Ata apye enyú dékaá chánéné gejeé eyigé Esɔwɔ abɔ́ ne enyú ne nnó apye ntó enyú dékaá gefage metɔ́ mekoge ewé Kras alere nya gébége agene efwyale.

Débo mampyege utɔ́ débégé fɔ́ ámbwá

⁶ Añme sé, né uto bi Ata sé Jisɔs Kras achye esé, dékpeage enyú nnó defa mbwa ne yéndé meñme ayi alá kelege mampye utɔ́, ebwɔ́ abi alá pyéé fɔ́ unó ndere esé dégare enyú nnó dépyege. ⁷ Néndé enyú ambɔ́ dékaá me nnó debɔ́ mankwolege gekage nekene sé. Esé déwe nya fɔ́ amu déjwólé gébége delu ne nyú wɔ́. ⁸ Yé me nyéé muú fɔ́ ayi dényéé dela dechyege ñka wɔ́ apɔ́. Esé dépye utɔ́ ne eshye utuú ne ñwɔmese nnó ékágé esé déneré muú nyú fɔ́ metuú ndere dégarege abya melóméló. ⁹ Esé dépye nya mbɔ́, épɔ́ fɔ́ nnó esé dépo fɔ́ ne uto makpea enyú nnó déchyege esé unó bi dékelege. Esé dépye nya mbɔ́ nnó délere enyú gepɔ́ eyigé débɔ́ mankwolé. ¹⁰ Yé gébége esé delu ne enyú, dégarege enyú nnó, “Muú ashyage mampye utɔ́, ékágé afere nnó muú fɔ́ achyege nye ji menyé.”

¹¹ Esé déjógé mbɔ́ unó bina elé gétúgé déwuú nnó bɔ́ fɔ́ alú né geluage nyú abi alu ámbwá. Akelage fɔ́ mampye utɔ́, ákene afyéé elé meno né depɔ́ré bɔ́. ¹² Né uto bi Ata Jisɔs Kras achyege esé, dégarege ne dékpeage ufɔ́ bɔ́ bina nnó akwóré gepɔ́, ase gébé ápyege matɔ́ nnó agene ñka eyi ebwɔ́ áname menyé.

¹³ Ne enyú añme sé, ékágé muú nyú fɔ́ abe ne gepwa mampyege genó eyi gelu cho. ¹⁴ Ne mbɔ́gé muú fɔ́ ashyage mankwolege majyéé mi esé déchye mbɔ́ enyú né ñwe yina, fyége ji ame mmye defa mbwa ne ji. Dépyégé mbɔ́ akpane nye mekpɔ́ unɔ́. ¹⁵ Yémbɔ́ ékágé dése ji ndere muú mawáme, chyege lé ji majye ndere nte meñme ayi áfyé nto metɔ́ ne Kras.

Kwyakwya mejɔ́

¹⁶ Nnenemmye nnó Ata se Jisɔs Kras muú apye bɔ́ abéé né nesɔ́, jimbó apye enyú debe né nesɔ́ yéndégébé, né mati mako. Ata abe ne enyú ako.

¹⁷ Membɔ́ Pɔ́l ne nsame ñwe yina ne amu ya. Ge na ne me nnerage mansa bɔ́ ñwe ba, nnó mpye bɔ́ akaá nnó me ne nsame.

¹⁸ Nnenemmye nnó Ata sé Jisɔs Kras álérégé enyú ako galógáló.

N̄we m̄be ayi P̄l ásamé m̄baá Timoti

¹ Me P̄l ne nsame n̄we yina. Me nlú ngbá Kras Jis̄s. Es̄w̄o Menchyé ger̄wá sé ne Kras Jis̄s muú esé déneré met̄ó ne ji nnó achyeḡe esé yéndégenó ne áj̄ó nnó me m̄be ngbá. ² Nt̄ome n̄we yina eta wyeé Timoti. W̄o olú eké maá wa wáwálé gétúḡe esé ne w̄o défyéé met̄ó né dep̄r̄é Jis̄s. Nn̄emmye nnó Nte sé Es̄w̄o ne Ata Kras Jis̄s alerege w̄o galógáló, aḡne w̄o meshwe, ne apye nes̄o ne bw̄o ne be ne w̄o.

Sege gébé ne ánlere gebyó

³ Nkane mb̄o nkpea nya w̄o gébége n̄ȳéé Masedonia, jw̄ole né meló Efes̄s, nnó oḡbege b̄óó bi alárege mb̄o unó bi ulú cha, ebi ula upó f̄s ndere ebi enyú déb̄óó m̄be déwuú eta Es̄w̄o. ⁴ Gare ebw̄o nnó ách̄oge sé gébé mankúḡe mab̄o ukwene ante, ájame ubi né b̄o abya abi átome ne ebw̄o. Gef̄oḡe b̄o abya bina abi alá kw̄yaḡe, achw̄o élé ne m̄beé manyege ne aláregé f̄s b̄óó unó bi b̄óó ákamé ne ubi, ebi Es̄w̄o akelege. ⁵ Men̄o genó ayi me ngarege w̄o né mech̄o ewéna alú nnó, w̄o oḡare lé ebw̄o nnó aboḡe gejeé ne ate. Gejeé eyiḡe na getanege né met̄ó ewe elu p̄óp̄o, ewé ekaá nnó epyéé muú f̄s gabo w̄o, ne ekame wáwálé ne unó Es̄w̄o. ⁶ B̄óó abifo ál̄yaa mamp̄yeḡe mb̄o, alá j̄óó lé unó bi ula upó ne nsa. ⁷ Ebw̄o akelege mamb̄e ánlere mabe Es̄w̄o yémb̄o ákage yé unó bi ebw̄o amb̄óó alárege, ne yé ebelé unó bi ebw̄o áferé nnó ákaá d̄óó ákáḡe yé ubi.

⁸ Esé dekaá nnó ebé elo yémb̄o élé gébége dégbareḡe ewu ch̄án̄éné ne elómé. ⁹ Kaá nnó mabé yina ap̄o f̄s mbaá b̄óó bi alá kwené mabe, alu lé mbaá b̄óó bi ákwene áji, átóó mekp̄o, abi alá nóḡe f̄s Es̄w̄o ne abi ápyéé gabo, abi alá selé dep̄r̄é Es̄w̄o eké genó, áj̄óḡe gabo ne Es̄w̄o, abi áwáné ama ne ante bw̄ó, abi ut̄óó bw̄ó ulú lé manwáné b̄óó. ¹⁰ Abi ánan̄e manan̄é tametame, ande abi ánané ate. Abi ák̄ene ges̄ege m̄mye b̄o, abi ábyoḡe gebyo ne yé abi átenege ntes̄e gebyo ne abi apye yéndégenó cha eyi gela gekene ne unó bi esé dégaré enyú. ¹¹ Unó bina ne ulú unó bi ulú né mmu abya melóméló ayi Es̄w̄o muú apw̄óó amu áfyéé me né amu nnó ngarege.

P̄l atame Es̄w̄o gétúḡe áḡene ji meshwe

¹² Ntamege Ata sé Kras Jis̄s muú achȳe me utó nnó m̄pye ut̄óó bina. Gétúḡe ji aḡené nnó akage nere met̄ó ne me ne afyéé me ut̄óó bina né amu nnó m̄pye. ¹³ Ye élé mb̄emb̄e nj̄óḡe mej̄óó mehomebo ne ji, nchyeḡe b̄óó bií efwyale, mma nlu muú neja, yémb̄o ji age wye me meshwe gétúḡe m̄pye nya unó bina né mmu uken̄k̄ene. Né gébé eyiḡémb̄o nlá nlú dan̄kame ne ji. ¹⁴ Yémb̄o Ata alere me ulóó melu bi gejamégejamé, apye me nfyé met̄ó ne ji, ne mb̄o gejeé ne b̄óó gétúḡe nchome m̄mye ne ji.

¹⁵ Kras Jis̄s áchw̄o fa mme nnó áwéné gemége b̄óó abi ápyéé gabo. Mech̄o ewéna elú wáwálé ne yéndémuú ab̄o manere met̄ó wyeé. Ne né geluage b̄óó abi ápye gabo, me mb̄o mpw̄o amu. ¹⁶ Yémb̄o getú yina ne Es̄w̄o aḡene me meshwe, manlere me nkane Jis̄s Kras akoge met̄ó wuú yé ebe élé ne b̄óó abi ápyéé gabo ayi apw̄óó amu. Nkelege manj̄óó nnó né meti ewéna ne yéndémuú afyeḡe met̄ó ne Jis̄s akage b̄o ger̄wá eyi gélagé byé. ¹⁷ Déchyé nḡo ne matame mbaá Es̄w̄o muú alu mfwa te kw̄yakwya ne kw̄yakwya. Ji agboó f̄s, áḡene f̄s ji ne amé, ji mb̄ií ne alu Es̄w̄o, Amen.

Utōs bi Timōti abōs mampye

¹⁸ Maá wa Timōti, genō eyigé me nkelege mangaré wō nnó òpyege, geke meko ama ne mejōó ewé nya bōó ekpave Ešōwō ajōó atome ne wō. Se mekomejōó yina òmmyege ummye ulōólú mangame depōré Ešōwō etiré esé défyé metōó wye. ¹⁹ Ne gbare metōó wye ewé òfyé ne Ešōwō chancha, òpyege genō eyigé wō òkaá nnó gelú chō. Bōó bifō alya mampyege genō eyigé ákaá nnó gelú chō, gétu eyigémbō depōré Ešōwō etiré ebwō áfyéé metōó wyeé déno nnyi. ²⁰ Né geluage bōó bimbō Aleksanda ebwō ne Hemenōs álu bōó abi me fyé ebwō né amu danchōmelō nnó ebwō ákaá nnó elōme fō manchōgé mabō Ešōwō.

2

Majye ndere bōó Ešōwō ábōs manenémmye

¹ Menō genō ayi me mkpeage enyú nnó dépyege alu nnó, enyú dénenemmye mbaá Ešōwō gétúgé bōó ako, dékpane ji geka nnó agene ebwō meshwe. Nege ji mmye nnó achyege ebwō unó bi ebwō ákelege, ne chyege ji matame né unó bi ji apyeé mbaá bōó ako. ² Negémmye ntó mbaá Ešōwō gétúgé afwa ne ákpakpa melōó abi áwyaá uto né amu bwō nnó ápye esé débe né geñwá eyi gelú pere, débe nesō ne ate. Débegé ne geñwá eyi na délerege nnó dénógé Ešōwō né nnó déwyaá gepō galógáló ne bōó ako. ³ Enyú déké dépyembō elō ne metōó egōó Ešōwō Menchyé geñwá sé. ⁴ Ji ákelege nnó áwené gemége yéndémuú, ákaá wáwálé ayi alu né abya melóméló. ⁵ Wáwálé yimbō alu nnó, Ešōwō alu ama ne muú alu ama ayi áchóme akwaá ushu ne Ešōwō. Muú yimbō elé Kras Jisōs. ⁶ Ji achye gemé jii nnó áwené gemége yéndémuú. Ne Jisōs apyembō né gébé eyigé Ešōwō ákwyéé me ábelé manlere nnó Ešōwō ákelege nnó yéndémuú abōó geñwá. ⁷ Getú eyigé na ne Ešōwō atome me nnó mbe ñgbá Jisōs ne mēnlere mbaá bōó abi alá pō bōó Jus. Njógé mbo mbyōgé fō gebyō. Ji ato me nnó ngarege bōó nkane áfyéé metōó ne Ešōwō ne nnó ákaá wáwálé ayi atome ne ji.

Majyeé mbaá andée ne ande né echomele bōó Kras

⁸ Nkelege nnó yéndé mbaá ande anenemmye. Ebwō abó mambe ne metōó mmu pópó, ábwégé amu mfaá ánenémmye mbaá Ešōwō ewé alá ápó ne metōó usōó, ne ányégé fō mbeé.

⁹ Ne nkelege nnó andée áfyege unó bi ukwanege né ebwō kwanege, ebi upyeé ebwō ábeé ne énogé. Epófō mamfyege densō né manjwe bwō dōó, ye ebele mamfyege mboó unó eyi egenege ne bō ñkpaganere ne mandeé ayi ajame ñka dōó, ¹⁰ ábé lé ne gepō gelógéló. Gé mbo ne andée abi áké ánogé Ešōwō abōó mampyege.

¹¹ Andée ágigé mekomejōó Ešōwō nyame ne áwúgé ne ande abi álerege ebwō. ¹² Nkele fō nnó andée álerege mekomejōó Ešōwō yé nnó áwyaá uto ápwō ánde wō. Abé nyame áwuúge genō eyigé ande álerege. ¹³ Mbō ne ebōó mambe nénde, Ešōwō abō mbe akwyé Adam ne ale kwyé Ife. ¹⁴ Ne danchōmelō abó abwólé nyá fō lé Adam wó, abwólé elé Ife ne Ife apye gabo. ¹⁵ Yémbō Ešōwō abame nyé mendée gébégé nebyéé kpaá te aferenge ji né efwyale mbōgé aké áfyéé wyeé metōó ne Ešōwō, agboó ne ate bō, apyeé unó ne metōó mmu pópó, ne mbōgé abege ne gepō eyi gekwane ne ji kwanege. Melo ñwe ewéna ékágé tene ntó nnó: *

* **2:15** Elú wáwálé nnó: Bōó abifō aké, elé mendée ábyéne nebyéé ne Ešōwō awenege nye gemé jii.

3

Gepo eyige muu kpaá né gepugé Eṣṱwá abe ne geji

¹ Ajó wáwálé aké, “Mbṱge muú akélege mambé muú kpaá né echomele bṱó Eṣṱwá, ebyennó akélege melu utṱó melóméló.” ² Muú kpaá né echomele bṱó Eṣṱwá abó mambé ne gepo eyige muú alá shúlégé ji ndo, abó mambé muú ayi ábané lé mendée ama, muú ayi asele depṱ tii pere, muú yi awya defṱó, enógé, muú yi ánenémané, ne akáge leré bṱó depṱré Eṣṱwá. ³ Abṱó fṱ mambé menyúú mmṱó, ábéé fṱ ntó muú efwyale, abó mambé pere né gejwá jii, abéé fṱ muú yi agboó ne mawáme, abéé fṱ muú yi agboó ne nka. ⁴ Abó mambé muú yi ágbárege ula gepú bii chacha, muú ayi akage gbare baá bii chanchá nnó áwugé ji ne áchyege ji enógé. ⁵ Mbṱgé muú alá káge gbare ulá gepú bii chancha, apyembṱ nnó ne agbare echomele bṱó Eṣṱwá? ⁶ Abe fṱ ntó muú yi afyéé metṱó gakegake ne Eṣṱwá. Abégé mbṱ, akáge be ne nepa, Eṣṱwá afyé ji né efwyale wye ndere afyé dánchṱmeló né efwyale gétúgé nepa. ⁷ Abó mambé muú ayi yéndemuú anógé. Mbṱgé mbṱ fṱ wó akagé kwe né metáá dánchṱmeló, akpa mekpo genṱó.

Gepṱgé bṱó abi apoógé né echomele Eṣṱwá

⁸ Bṱó abi apoógé né echomele Eṣṱwá ntó abó mambé bṱó abi ájoge mejṱó nenṱme nemaá, áwyaá gepṱ gelógéló, ányúú fṱ mmṱó dṱdṱ. Abégé fṱ bṱó bi abṱó gejeé ne nka. ⁹ Abó mambé bṱó bi ágbárege depṱré Jisṱs chánéné etiré mbembé bṱó alá akagé, ne nana Eṣṱwá apye esé dékaá ne defyéé metṱó wyeé ne dékwálegé déti ne metṱó ewé ekaá nnó dépyéé genó eyi gelú cho. ¹⁰ Gemége nnó ásé ebwṱó nnó ábé bṱó abi apoógé né gepúge Eṣṱwá, abó mamua ebwṱó, ágege nnó ákwane mampye utṱó bimbṱó ne áse ebwṱó.

¹¹ Andée abi ápye gefṱge utṱó bina ntó, abó mambé andée ne gepṱ gelógéló, ábé andée bi alá achṱó fṱ bṱó mabṱ, andée abi ágbaregé menyammye bwṱó chánéné, abi alá bwegemmye, ándée abi muú akagé nere metṱó ne ebwṱó né yéndé meti.

¹² Muú ayi apoge né echomele Eṣṱwá abó mamba le mendée ama, abó mangbaré baá bii, ne ula gepú bi chánéné. ¹³ Bṱó abi apoógé chánéné né echomele bṱó Jisṱs abṱó enógé ne akagé jṱó mejṱó tágétágé gétúgé depṱré etiré detome ne Kras Jisṱs.

Gekpekpegé genó eyi apye esé dékad

¹⁴ Mbele mbṱ uméé manchwṱó ngé wṱ mboó ndṱ yi. Yémbṱ nsame mbṱ nwe yina eta wyeé, ¹⁵ nnó nla chwṱó wáwá wṱ, wṱ ókaá nkane bṱó abṱó mampyege né ula gepúge Eṣṱwá. Elé gepú eyige na ne gelú echomele bṱó Eṣṱwá muú álu mebe. Ewú ntó ne elú gekwa ne nebome eni negbaré wáwálé Eṣṱwá meko. ¹⁶ Elú mme gbógónó nnó unó bi Eṣṱwá apye esé dékaá ne dékwálege ulú gekpekpegé genó.

Kras achwṱó fa mme nkane mekwaá,
Mendoó Ukpea eléré nnó ji ápye gabo wṱ.
Makiénné Eṣṱwá ntó ágé ji.
Bṱó ágaré mekomejṱó wuú fa mme.
Gejamegé bṱó áfyéé matṱó ne ji.
Eṣṱwá ase ji afé mfaá né melu nṱó.

4

Sege gébé ne ánlere gebyo

¹ Nana, Mendoó Esɔwɔ egarege gbɔgɔnɔ nnó meso gébé bɔɔ bifo ályage nye depɔré abya melóméló. Akwɔlege nye lé mandoó gebyɔ ne unó bi aló nchye álerege. ² Bɔɔ abifo áselé nye unó bina álerégé eké ebwɔ ágarege unó bi úlú wáwálé, yémbɔ ebwɔ ambɔɔ ákaá nnó élé gebyɔ. Ndere ebwɔ ápyembɔ, matɔɔ bwɔ ákwe kéndé, ákágé sé genó eyi gelú gyéé ne eyi gelú chó. ³ Ebwɔ agarege nnó bɔɔ ábagé fɔ neba, ne nnó ányége fɔ ufɔɔ menyéé ebifo ebi Esɔwɔ akwyéé nnó bɔɔ áchyége ji matame ányége ndere ákamé ne ji ne ákage wáwálé ayi atome ne ji. ⁴ Yénde genó eyigé Esɔwɔ akwyéé gela, muú ashyage fɔ genó mbɔgé aké áselé geji achyége matame mbaá Esɔwɔ. ⁵ Néndé mekomejɔɔ Esɔwɔ ne mmyemenene ápyé geji gela pópó.

Be maá utɔɔ melóméló mbaá Kras

⁶ Ne mbɔgé ogarege áhme unó bina, ɔbéé nye maá utɔɔ melóméló mbaá Kras Jisɔs ne ɔbɔɔ nsa né deparé Jisɔs etiré delu mmu abya melóméló ayi alere wɔ ɔkwɔlegé. ⁷ Ɔfyéé fɔ mekpó mandoge ukenkene abya abi ála pogé fɔ bɔɔ ákwɔlege Esɔwɔ. Pye menyammye wye awúgé ne mampyege unó bi Esɔwɔ akelege. ⁸ Muú aké apyéé menyammye wuú abenege nnó apyege metu elóme, yémbɔ muú aké apye menyammye wuú abenege né mampye genó eyigé Esɔwɔ akelege, elóme epwɔɔ néndé abeé ne nsa né genjwá eyigé nana ne eyi gechwɔ meso gébé.

⁹ Genó eyigé njɔɔ mbɔ gelú wáwálé ne yéndémuú anere metɔɔ wycé. ¹⁰ Ge ula bi esé démmye dépye utɔɔ ne eshye mbɔ. Esé déneré metɔɔ ne Esɔwɔ muú álu mebe. Ji ne alu Menchyé genjwá mbaá esé ako, chacha bɔɔ abi ákamé ne ji.

¹¹ Gé unó bi ɔbɔɔ manlere na ne fyé eshye nnó ápyege ubi. ¹² Ekágé opye genó eyigé bɔɔ áselé wɔ fuú né dembane tye, leré lé gepɔ gelógéló mbaá bɔɔ ako abi áfyéé metɔɔ ne Esɔwɔ, né mejɔɔ wye, né genjwá jyé, né gejeé eyigé ɔbɔɔ ne bɔɔ, né metɔɔ ewé ɔfyéé ne Esɔwɔ, ne né metɔɔ wye ewé elú pópó. ¹³ Chyéé gébé jyéé ɔkúgé mekomejɔɔ Esɔwɔ né echomele bɔɔ Esɔwɔ, ɔfyége bɔɔ eshye ne alere ebwɔ mekomejɔɔ kpaa te me nchwɔɔ. ¹⁴ Ekamegé ɔfeé mekpɔ né eshye ewé wɔ ɔwyaá. Esɔwɔ achyéé wɔ eshye ewémbɔ gébégé ekwɔ bɔɔ kpakpa echomele Esɔwɔ áneré wɔ amu mmye. Esɔwɔ apyéé ebwɔ ágaré eshye ewé Esɔwɔ achye wɔ.

¹⁵ Chye geme jyé opyégé unó bina yéndégébé nnó bɔɔ ágene nkane utɔɔ bye uwene. ¹⁶ Sé gébé ne genjwá jyé ne unó bi wɔ alerege. Pyege wye unó bina néndé ɔke opye mbɔ ɔwenegé nye geme jyé ne eyigé bɔɔ bií áwuú wɔ.

5

Majyéé ndere ɔgbaregé akwi andée

¹ Ɔjógé fɔ mejɔɔ metometo ne mekoó mende, chyege lé ji majye ndere nte wye. Chyege njye usa majyéé ndere ahmo bye. ² Chyege akoó andée majyéé ndere amma bye, chyéé ntó ansɔ andée majyéé ndere ahmo bye abi andée, pyege mbɔ né ebwɔ ne metɔɔ wye mmu pópó.

³ Chyege enoge mbaá andée bi alu ákwí andée wáwálé. ⁴ Yémbɔ mbɔgé mekwi mendée awyaá baá, yele upyáne, genóge mbe eyigé ebwɔ abɔɔ mangi gelú nnó, abɔ apóógé mala upú bwɔ ndere bɔɔ echomele Esɔwɔ abɔɔ mampye ne áshuge ntó úló melu ebi ama bwɔ ne ante ábɔ ápye. Aké apyembɔ, metɔɔ ntó egɔɔ Esɔwɔ. ⁵ Ne mendée ayi alu mekwi mendée wáwálé, élé ayi alá pɔ fɔ ne muú ayi apógé ji, aneregé metɔɔ wuú ne Esɔwɔ ne anenemmye mbaá Esɔwɔ utuú ne ηwɔmese nnó Esɔwɔ apóɔ ji. ⁶ Ne mekwí mendée ayi achyége geme jii manyégé genjwáge mme, agbo me ye élé álú mebe. ⁷ Gárege ahme unó bina, nnó ekágé muú fɔ agé meti ewé ashulé ebwɔ ndo. ⁸ Ne muú ála pele ahme bií,

ushuu chacha ula gepú bíi jimbo ebyennó ashya makwolé deporé Jisós etiré défyé metós wyeé ne abo apwo muú yi alá fyé metós ne Esowo wó.

⁹ Mekwí mendée akwonege usaá anjme uléé ne ogbée mabó mií né geluage akwi abi echomele Esowo epoge ebwó. Ne abó mambé mendée ayi abó ábané elé menó ama. ¹⁰ Obó mange nnó alu mendée ayi bós afege galógáló yi ji apye, aweé baá chancha, anene anjéé, ashwonege uka bós Esowo, apoóge bós abi ágene efwyale, achyée geme ji mampyege galógáló né yende meti.

¹¹ Ofyegé fó akwi andée abi alu ambane né geluage abi abó mampoo ebwó néndé gejeé eyigé ebwó áwyaá né ubele gekulege né matós bwó, getogé gepwógé metós ewé ebwó áwyaá makwolé meti Kras, ákelege nnó ama ábá áno bicha. ¹² Ndere ápyembó, ácho mashu ne Kras gétúgé alá bele menomenyée ewe ebwó ánye ne ji wó. ¹³ Né egbe ewé fó ala ambwa, ákene upú upú. Ewé ekpe chós elu nnó, ábée fó lé ámbwá abiabi, ájógé ntó bós mesomeso, ama áfyéé mano né deporé bó, ájógé depó etiré déla déta ebwó wó. ¹⁴ Ndere elúmbo, majyée ma malu nnó, áso andée abi álu akwi ama ábá áno, ábyé baá, ápele upú bwó, nnó ekágé áchye muú mawame se meti áchógé esé mabó. ¹⁵ Néndé akwi andée abifo ano me mewaá, ákwolé danchomeló.

¹⁶ Ne yénde mendée ayi ákamé ne Jisós, abege mekwi mendée ula gepú bíi ábó mampógé ji nnó metuú ewémbó ebege sé ewé echomele bós Esowo nnó egené meti mampógé lé akwí abi alá pó ne bós abi apoóge ebwó.

Gefó eyigé ogbarege akpakpa né echomele Esowo

¹⁷ Ne ákpakpa abi ápye utós Esowo chancha, ábó manchye ebwó gekpekepege enógé, ushuu chacha abi áfyéé eshye mangarege ne manlerege mekomejó Esowo. ¹⁸ Néndé asa né mekomejó Esowo aké, “Owegé fó meno mpó nnó ányége fó menyé gébégé aké apye utós ne ji mando erise.” Asa ntó nnó, “Muú ayi apye utós abó manse nsa utós bíi.” ¹⁹ Ekáge owuú ndó yi bós ashulege muú kpaá echomele Esowo, ekosé nnó bó ntése ábege apea ye áléé abi ágarege nnó ji alu gyé. ²⁰ Bós aké ápye wye gabo shulege ebwó ndo gbóhónó né echomele bós Esowo nnó bós abifo ábógé efoó.

²¹ Esowo, ne Kras Jisós choncho ne makiénné ayi Esowo ajyaá álu bó ntesé ba, ndere me ngarege wó ne metós wa meko nnó wó obele majye mi me nchyyé mbó wó na. Oké opyée genó mbaá bós aleregé fó angya, se nnó bós ako álu wye janja.

²² Owege mmye manere muú amu mekpo manje ji nnó abe muú utós né echomele Esowo, okpégé fó mbwa ne gabo yi bós bicha ápyéé. Bele genwá jye pópó.

²³ Gétúgé une ebi ummye wó yéndégébé, ómage nyú se le manaá mamímamí. Selé ntó ekeke mmós ónyúgé, opyége mbó ómyéé sé yéndégébé.

²⁴ Gabo yi bós bifo ápyéé alu wáwá mange ne alerege nnó ebwó ákpene nye né unós mpa, yémbó ayi bós bifo ágenege nye gébé geji. ²⁵ Wyembó ntó ne elú né galógáló ayi bós apye. Galógáló ayi bós apye alu wáwá mange, yémbó, yé ebe elé ayi alá ágené fó kókoge, akágé la fó bibíi.

6

Majyée mbaad dfwe

¹ Bós ako abi alu áfwe ábó mange nnó áchyege enógé gbene mbaá bós abi ábó ebwó. Garé ebwó ápyéé wyembó nnó ekágé muú fýe achós mabó Esowo yé elé unó bi ese délerege. ² Afwé abi bós bi ábó ebwó, áfyéé metós ne Kras, ekágé ábyágé bós abi ábó ebwó, elé ebwó ako álu baá Esowo. Ebwó ábó mampye lé utós bwó chancha apwo ndere abó apye mbembe néndé bós abi ágené nsa né

utós bi ebwó apyéé, elé bóó Esowó abi ebwó afwé ábóó gejeé ne ebwó. Lere ebwó unó bina, ofyeye ebwó eshye nnó apyeye ubi.

Majyéé mi matomé ne anleré gebyó ne mmwólé nka

³ Ne muú aké alerege unó bi cha ebi ulá kwane ne mekomejóó Ata sé Jisós Kras, ayi álu wáwálé ne ulá ukene ntó ne unó bi áleré esé ndere dékwólege meti Esowó, ⁴ alu muú ayi mmu agbeé ji ne nepa, ne akáge ye genó ne afye lé mekpo manyége mbeé né ukeke uchu ebi ulú né nwe Esowó. Unó bina ne upyéé bóó aké ábóó unó matós ásóó abifo, ábóó mawáme, áchós bóó mabó, ⁵ ne mbeé ayi ála byéé. Elé bóó abi uferé ebwó ula pó sé mmu cho ne akáge sé ntó genó eyi gelú wáwálé ne áfere nnó meti Esowó elú lé mampye ebwó abó gefwa. Ekágé ogya ye mbaá yi ufós bóó bina ulú.

⁶ Elú wáwálé nnó mankwólé Esowó achwós ne nsa, mbógé unó bi déwyaá ukwane esé metós. ⁷ Nénde, ye genó eyigé ese déchwó ne geji né mme yina gepó, ne elú ntó wáwálé nnó ye genó eyigé dékpane fa mme déjye ne geji gepó. ⁸ Ndere elumbo, mbógé débége ne mandeé ne genó eyigé dénye unó bina úkwáné ne ese. ⁹ Bóó bi ákelege mambé ne gefwa ákrene né mmuameno, ákwene né mmu metaá gejamégé nkekenége uno ne usósó depó tire defyéé ebwó né mmu efwyale ewe echós genwáge ebwó. ¹⁰ Nénde gejege nka ne gepye bóó apye yéndé gefógé gabo. Bóó bifo ályaa mankwólé deporé Jisós etiré esé defye metós wye gétúgé ákelege mambó gejamégé nka. Ndere apyéé mbó áwáne gemége bwó ne gejame mesome ewé kpaá.

Genó eyige Pól akelege nnó Timoti ákad

¹¹ Ne wó, muú Esowó, boó unó bina, mmyege mampyeye genó eyigé gelú cho, nógé wye lé ji, fyeye metós ne ji, bóógé gejeé ne bóó, kóóge metós, selé depó pere. ¹² Myeumye ulúbló ndere muú ayi áfyéé metós ne Kras, nnéré metós mambó genwá eyi gélagé byé. Elé gétúgé genwá eyigé na né Esowó ákuú wó, otene né mbe ushu gejamégé bó ntesé ogaré nya gbóhónó nnó ofye metós ne Kras. ¹³ Me ngarege wó unó bina uko né mbe ushu Esowó muú achyeye genwá mbaá yéndé genó ne né mbe ushu Ata se Kras Jisós muú atene né mbe ushu Póntyós Palet agaré wáwálé ayi atome ne jimbo. ¹⁴ Me ngarege wó nnó abó mampyeye unó bina uko, aké opyéé mbó muú fó áshúlégé wó ndo. Ne pyeye wyembó kpáte Ata sé Jisós Kras amagé chwó. ¹⁵ Kras achwós nyé wye né gébé eyi gekwané Esowó metós. Ji Esowó mbií ne abóó bóó ako. Ji alu mfwa bó afwa ne Ata yi bó áta, ¹⁶ ji mbií ne ála gboó ne ajwólege né mmu gengbó eyigé yé muú alá kágé jye kwókwólé wye. Yé muú alu danje ji ne yé muú akágé ge ji. Enógé ne utó ube ebií te kwyakwya. Amen.

¹⁷ Garé bóó abi awya gefwa fa mme yina nnó ékágé ebwó ábwéagé mmye. Garé ebwó nnó ékágé áneré matós bwó né gefwa genó eyigé déla dékagé mbógé gebéé te kwyakwya, áneré lé metós ne Esowó muú achyegé esé yéndégenó detú nnó dényége ne nechóhó. ¹⁸ Gare ebwó nnó, apyeye galógál, nnó utós ulúbló ne ube gefwage bwó, ánenége amu áchyeye eshye, ápógé ate bóó. ¹⁹ Aké apyembo, ánywérege gefwáge bwó, ne ákwyegé mbó elé nebómé nelónél né genwá bwó eyi gechwóó meso gébé. Ge mbó ne abóó mampye nnó abóó genwá eyi gélu genwá wáwálé.

²⁰ Timoti gbare unó bi Esowó afye wó né amu chancha, okpégé né mejóó ewé éla epó ne nsá. Onyége fó mbeé ne bóó gétúgé depó etiré bóó aké délu denja ewé délá dépó. ²¹ Bóó abifo áferé nnó áwyaá gefógé denja etiré na, gétúgé eyigémbó áno mewaá, ákwólegé sé deporé abya melóméló etiré ebwó áfyéé metós wye. Nnenemmye nnó Esowó alere wó galógál.

¹ Timōti maá wa, beé ne eshye ewé etanege né galógaló ayi Kras Jisós muú alerege ne ese abi déchome mmye ne ji. ² Unó bi ówuú me nlere né mbe ushu gejamégé bós, lere ntó ubi mbaá bós bií muú ákage neré metós ne ebwó.

³ Ndere muú bee melóméló mbaá Kras Jisós óbó makpome mmye mange efwyale ewe bós abi áfyé matós ne Jisós ágene. ⁴ Muú bee ayi apyéé utós bií ne metós wuú mmu ema nnó metós egó muú kpaá ayi asele ji utós, aferege amu né depó etiré bós meló ápyéé. ⁵ Wyembó ntó ne menlome gatele ne ate bós ala aselé nsá mboge alá lome ndere mabe gatele mako aklege wó. ⁶ Ele mampye makós ayi áfyé eshye mampye utós né mekós wuú ne akwane mambé muú yi anyé mbwe yi mbe. ⁷ Fere unó bi menjós mbó, ne Ata apoge nye wó ókaá ubi uko.

⁸ Ojige fó nte nnó Jisós Kras akwilé nya né ngbo. Ojige fó nte nnó ji alu mpyáne mfwa Devid ndere elu mmu abya melomelo ayi me ngare. * ⁹ Abya melóméló ayi me ngarege ne ngene efwyale. Awéle me ne bó mkpokove eke me kwene ebe, yémbó muú ákage we fó mekomejós Esówa ne bó mkpokove. ¹⁰ Ne me nkame mange efwyale we, gétúgé bós abi Esówa ajya, nnó ebwó ntó átáné né efwyale gabo gétúgé áchomé mmye ne Kras Jisós abó ntó ngó ayi alá byéé. ¹¹ Mejós wena elu wáwálé ewé ejós nnó:

“Mbógé esé dégbó ne ji,

debeé nye ntó né genwá déjwale ne ji.

¹² Mbógé esé dekoge metós gétúgé efwyale ewé dégene, déjwalege nye ntó né geluáge enoge ne ji.

Mbógé esé déshyage nnó dékage fó ji, ji ntó ashya nye nnó ákagé fó esé.

¹³ Mbógé esé delá dépye fó unó sé wáwálé, ji apyéé wyeé unó bi wáwálé

gétúgé nnó ji akage kwaré fó abe muú ayi ji alá pó.”

Muú utós ayi Esówa ágbos ne ji

¹⁴ Tegé ebwó unó bina, ókwele ebwó mbeé né mbe ushu Esówa nnó ékágé ebwó anyege mbeé né ucho mejós. Gefógé mbeé yina ayi alá póge ye né meti fó, atyaá bós lé makpo abi áwuú ji. ¹⁵ Mmye lé mangi mekomejós Esówa nnó óbe ne mabó malómáló né mbe ushu wuú, nkane muú utós ayi mmye éla gbos ji. Ji alerege mekomejós Esówa ayi átome ne unó bi ulú wáwálé ne alerege ubi chancha. ¹⁶ Ófyege fó mmye ne bós abi ajógé depó tire dela tanege fó né mekomejós Esówa, néndé dépye bós ajye wye mbe mampyeye unó bi Esówa alá aklege. ¹⁷ Unó bi ebwó alerege ulú eke etukwe gepa eyi genyé muú menyamnye geláge gboó. Né geluáge bós bina Hemenós ebwó ne Filetos alu wye. ¹⁸ Ebwó ályaa meti ewe alerege wáwálé, ala leré le nnó Esówa apye me bós ákwilé né negbo. Nkane ápyembó, áfyé gepwa mbaá bós bifó abi abó áfyéé me metós ne Esówa. ¹⁹ Yémbó, mekomejós Esówa atene wáwálé eke nebame gepú eníne átene né etarave ye genó gekáge nyige ji. Asa wye aké, “Ata akaá bós bi álu abi.” Asa ntó wye aké, “Yéndémuú yi aké alu muú Ata abó manlyáa gabo mampyeye.”

²⁰ Yéndé gepú eyige mfwa, uchwere menyé ube wye, ebi ákwye ne gul ne seleba ubéé wye, mamba, uku, ne bó asele ntó abe wye. Ebifó ulú ebi uwyá enoge, alá nyé menyéé wye tametame ne ebifó ulú ebi ula pó ne enoge, anyé menyé wye gébé geko. ²¹ Wyembó ne yéndémuú ayi alyáage gabo nnó abe

* **2:8** Elú wáwálé nnó: Dékage nnó Jisós alu mpyáne Devid ewena eléré nnó ji alu Muú yi Esówa akweré ji alá gefwa, ayi Esówa anyéméno nnó achwós.

pópó né mbe ushu Eṣṱwá, abeé. Alu nkane uchwere menyé ébi uwya enoge. Abelege gemé jí nnó akpome menyammye wuú nnó mbóó gepú asele jí ápyege utóó ulúúl wyeé.

²² Né getu eyina, bɔ ályáá gepó gebogebo eyi njeusa ne asó abifó áwyaá. Fye lé mekpɔ wye mampye genó eyi gelú cho. Fye metóó wye ne Eṣṱwá. Bɔ gejeé ne ate aṅme. Be ne nesó nkane ákene ne ate aṅme abi ákuú mabɔ Ata ne matóó bwó mmu pópó. ²³ Ochoge mbwa ne bóó abi ányé ukenkene mbeé nende, wɔ ákaá nnó gefágé mbeé yina áchwáó bóó ne mawáme. ²⁴ Ne muú utóó Eṣṱwá abóó fɔ mambé menwáme mawáme, abɔ mambé muú nesó mbaá bóó ako. Abó mambé menlere melómelo ne metóó ela sáó jí wáwá. ²⁵ Ajógé mejóó ne nesó ne achye majye mbaá bóó abi alá káme ne jí wó nnó ákaá mbaá ayi ebwó alu gyeé. Nkane opyembɔ, Eṣṱwá akágé néne ebwó meti akwore metóó bwó ákaá wáwálé ayi atome ne jí. ²⁶ Ne nnó ndéfɔ ákage kere né defore débúw átané né mataá danchómelo muú abɔ apyene ebwó alá wuú lé ne jí.

3

Gepó eyigé bóó abeé nye ne geji né kwyakwya gébé

¹ Ne kaá nnó gébé eyigé mme ake alá chwó kwya, efwyale ejame nye dáo. ² Gébé eyigémbɔ ákwaá abóó nye lé gejeé ne gemenge bwó ambóó, ábɔ nye geje ne nka, ábwenge mmye, áchyege nye sé ate enoge, áshye ate, áwuú nye sé majye ámmá ne ante bwó, ye ɔma pye bwó ndé, matóó ágóó fɔ ebwó, ábeé nye sé pópó né mbe ushu Eṣṱwá. ³ Alomé nye sé melu, agene nye sé meshwe ne ate ákwaá, áchwá nyé ate mabɔ, ábálege matóó, ápyeé efo, ákúú nye sé genó gelúgelú. ⁴ Achyege ate ájeé mankwáá, aláá nye bóó gebyɔ, ápye unó tametame, ágbége nye ne gempoge, ábɔ gejeé manyé genwá, ábóó fɔ gejeé ne Eṣṱwá. ⁵ Gébé eyigé mbɔntó abeé nye eke bóó abi ákwalege depore Eṣṱwá, yémbɔ áshyá nye utóó bí ulú wyeé. Ochoge fɔ mbwa ne ufóó bóó bina.

⁶ Né geluage bwó, abifó ákpene né úpu bó alá ajeé mbaá andée abi apwa ebwó mmye. Andée bimbɔ álu abi gabo ayi ebwó ápye ne ákwalege, áchyege ebwó efwyale né metóó. ⁷ Andée bina áwya gejeé mangi yéndé gefágé genó eyi matóó bwó ágarege, yémbɔ akágé, kwone fɔ mbaá ayi ákaáge genó eyi gelu wáwálé. ⁸ Ne ndere Jens ebwó ne Jambras átene nya ukpene ne Mosis wyembɔ ntó ne bóó bina alá kámege ne genó eyi gelu wáwálé. Ebwó alú bóó abi matóó bwó alá ferege sé depɔ chánéné, ábyɔ gebyɔ nnó áfyé matóó ne Eṣṱwá. ⁹ Yémbɔ ájye nye ye teté ne unó bwó ebimbɔ nénde, ela gachye bóó ákaá nnó ebwó álu ukenkene bóó. Ndere ebo epye nya ne Jannes ebwó ne mejeé wuú Jambres.

Pál achye Timōti kwyakwya majye

¹⁰ Ne nana wɔ Timōti, ákaá unó bí me nlerge, ákaá gepó ya, ne genó eyigé me mferge mampye né genwá ya, ákaá nkane me mfyéé metóó ne Jisɔs, nkógé metóó, gejeé eyi me mbóó ne ate bóó. ¹¹ Ne ákaá nkane ntene janja né gejamégé efwyale ewé ekwalege me, ákaá ndere bóó ámmye amu ne me, ákaá efwyale ewe me ngene, depɔ tiré dépye ne me né melo Antiok, Ikonnyom, ne melo Lystra. Okaá ntó ndere ámmye me amu ne me nkogé metóó, yémbɔ Eṣṱwá apóó me ntane wye ye jya gegoó me mmye wó. ¹² Elú wáwálé nnó yéndemuú ayi áchomé mmye ne Kras Jisɔs ne abóó gejeé mambele genwá jí ndere Eṣṱwá akélege, ate bóó ágóó fɔ manchye jí efwyale. ¹³ Bóó abo, ne bóó gebyɔ bina, gabo ayi ebwó ápyeé, ábeé nye ndere muú, áboó nye debele akwe nnyi. Abwólege nye bóó ne bóó ntó ábwólege nye ebwó. ¹⁴ Yémbɔ wɔ Timōti cho wye mbe ne unó bí áleré wɔ, ne fyéé metóó wye chancha. Wɔ ákaá chánéné ufóó bóó abi áleré wɔ

unó bina. ¹⁵ Ne wó òkaá mé mekomejóó Èsòwò tē dembane ayi achyē wó denḡa etiré depyē wó òtané né efwyale gabo gétúgē òfyéé metáó ne Kras Jisós. ¹⁶ Unó uko bi úlú mmu ḡwe Èsòwò utane lé né uferé Èsòwò jimbo. Unó bina upoge manlerege ese unó bi úlú wáwálé, unyane bóó bi ápye gabo, unyage ese mati yi dela kwále chancha wó, ne alerege ese nkane débóó mambelé ḡenḡáge sé cho ndere Èsòwò akelege, ¹⁷ nnó yéndémuú ayi apyéé utóó Èsòwò abe ne denḡa deko, akwane mampye yéndé utóó ulóló.

4

¹ Me njógé unó bina ngarege wó ne eshye né mbe ushu Èsòwò ne Kras Jisós muú achwágé nye mangbáre gefwa jii ne mansò mpa bóó abi agboó ne abi álu abe, nkpeage wó nnó, ² ògarege bóó mekomejóó yina yéndégébé òpwage. Ye né gébé ḡelḡéló ye gébé ḡebogébo. Pyégé bóó ákaá mati ayi ápye ḡyéé, nyane ébwó nnó ályaa gabo. Fyége ébwó eshye, koógé metáó ne òlerege ébwó unó bina. ³ Néndé gébé géchwó nye eyi bóó ála ákii nye se manwú wáwálé ayi bóó alerege, ála aferé nye le unó bi ébwó ákelege ne ákelege nye le anlere abi álerege ébwó unó bi ulóme ébwó metáó. ⁴ Ne ályage nye manwú ḡenó eyi ḡelú wáwálé ála ákwále lé ukwene bó abya. ⁵ Ne wó Timōti ye ema ébe nnó ḡbarege wye mmye jyéé. Ye ògene efwyale nnó, koóge wye metáó, pye utóó bye ndere mengaré abya melóméló. Pyégé utóó bye ébi Èsòwò achyē wó uko.

⁶ Mbógé né getu ya, nla me meti ḡewúle. Ela gachyéé manóó ma magbele mme nkane mmóó ḡepe. ⁷ Me mmye ummye ulóló, nlome gatele wa abyé. Nḡbare depóré Kras chancha kpa tē nnére. ⁸ Ne nana nsa wa agile me. Nsa yimbo élé ela ḡenḡá ewé muú ayi abéé cho né mbe ushu Èsòwò abóó. Muú yi achyēge nye me ela ewéna né bíi bi mbo élé Ata. Ji asóó nye mpa yéndémuú chancha né bíi mpa. Achyēge nye fí le me mbíi, achyēge nye ntó bóó abi ágilé ji ne ḡejeé nnó ji achwóó.

Mechó ewé etomé Pól jimboó

⁹ Ne kele meti òchwó òbane me wáwá. ¹⁰ Néndé Damas alyaa me afé né melo Tessalonika gétúgē abóó ḡejeé ne unó mme. Kresens ntó afé melo Galasiya ne Titós afé Dalmatya. ¹¹ Wye le Lukase jimbií ne ala fa ne me. Óke òchwóó se Makós enyú ne ji dechwó, néndé ji apoóge me né utóó dáó. ¹² Ntó mbo Tikikós né melo Èfesós. ¹³ Óke òchwóó se nku ḡefwene wa ayi nlyaa mbaá meḡme se Kapus né melo Truus, ne bó ḡwe ba òchwóó ne ébwó, ushu chancha uchancha bó ḡwe ba bimbo òjigé fí nte.

¹⁴ Aleksanda mampye utóó ete, apye me gabo ayi apwóó amu. Ata Èsòwò achyēge nye ji nsa né ḡenó eyi ji apyembó me. ¹⁵ Wó mbóó, kaá nkane òfyé mmye ne ji, néndé atene ukpene ne mekomejóó ayi esé délerege.

¹⁶ Bíi bi me nkpe ne unó mpa bi mbe mashyaa mmye ya né depó tire ámale me mmye, ye muú ama ayi achwó nya wye nnó apóó me apó. Ébwó ako abo me, nene le mmye nnó Èsòwò asagé metáó ne ébwó. ¹⁷ Yémbó Ata abó alu ne me ne achyē me utó nnó ngare mekomejóó wuú ḡbene nnó bóó bi álá pó bóó Jus áwuú. Ne ji afere me né meno genyanya. ¹⁸ Ata Èsòwò aferege nye wye me né yéndé efwyale gabo ewé mkpene, ne apóge nye me mkpe né gefwa ji, eyi ḡelu né mfaánebuú. Matame mabé ne ji tē kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

¹⁹ Tame Priska, ébwó ne Akwila ne ula ḡepú Ónesiforus. ²⁰ Erastus ala né melo Kórent, Trófimós ntó améé nlyaa ji né melo Melitos. ²¹ Mmye òchwó ḡemeḡe nnó neba nekwone. Yubolos, Pudens, Linós, Klodya ne arḡme abi álu we ako áké ntame wó.

²² Nnennemmye nnó Ata abe ne wò, ne nnó álerégé enyú ako galógáló.

N̄we ayi Pól ásamé mbaá Titos

Matame

¹ Elé me Pól maá utóó Èsòwò ne ñgbá Jisàs Kras ne nsamé ñwe yina. Èsòwò achyèé me utóó bina gétúgè bɔ́ɔ́ bi jì ajyaá nnó ábè abií, nnó mpyé èbwó áfyegé wye metóó ne Èsòwò ne nnó mpye èbwó ákaá wáwálé ayi ápogé èbwó ákwòlege deporé Èsòwò chájéné. ² Èwéna epógé nnó èbwó áneré metóó mambò genwá eyi gélágé byé eyi Èsòwò muú ayi alá abyógé gebyò ányéé me meno te ukwene nnó achyegé. ³ Ne gébé eyigé jì ajyaá gekwónégé, jì apye genwá eyina gegené né mekomejòó wuú. Elé mekomejòó yina ne Èsòwò Mempoó sé áfyéé me né amu nnó ngaregé. Ne wye nkane Èsòwò achyèé me majyèé, mbántó ne mpyéé utóó bií.

⁴ Me ntóme ñwe yina mbaá Titos. Me ngboó ne jì ndere esé ako défyéé metóó ne Jisàs.

Me nnemmye nnó Nte sé Èsòwò ne Kras Jisàs Muú áwene gemége sé alere wò galágalá, apye ntó wò òbe né nesò.

Gepò eyigé muú kpaá echomele bɔ́ɔ́ Jisàs abɔ́ɔ́ mambè ne geji

⁵ Ula bi me ntómé wò né meló Kret úlú nnó wò óneré mampye unó bi ulaá, ne nnó ojya ákpákpá né mmú gepúgè Èsòwò ndere me mbá ngare mé wò nnó opye né yéndé melò. ⁶ Muú ayi abeé muú kpaá né gepúgè Èsòwò, abò mambè muú ayi genwá jií gela gepò ne dembyó, ábané ele mendée ama. Baá bií ntó abò mankame ne Jisàs, ábèé ne gepò gelógéló, áchyegé enógé mba bɔ́ɔ́ kpakpa. ⁷ Muú kpaá né mmu echomelé bɔ́ɔ́ Èsòwò alu muú ayi apelé ndere utóó Èsòwò ukene. Ndere elúmbò, abò mambè muú ayi alá ákágé shulé jì ndo, abòó fò mambè muú nenja, muú ayi awyaá gefere, menyuú mmoó, abeé fò memmye mammye, ne abeé fò muú ayi aselegé èbwò. ⁸ Abó mambè muú ayi anene ankeé, agboó ne genó gelógéló, muú ayi akagé gbaré mmye jií, ajógé mejóó wuú gbógónó, abeé cho né mbe ushu Èsòwò ne apyèé genó eyi jì abɔ́ɔ́ mampye. ⁹ Abó ntó mambè muú ayi agbaré mekomejòó Èsòwò ayi alere jì chancha, nnó jì ntó akaá ndere aleregé unó bi bɔ́ɔ́ Èsòwò akwòlegé, nnó áleré bɔ́ɔ́ abi álerége unó èbicha nnó álu gyéé.

Weége anleré gebyò yéndégébé

¹⁰ Njógé mbò mecho ewéna gétúgè gejamégé bɔ́ɔ́ abi átene ukpene ne mekomejòó Èsòwò yina. Èbwó alú bɔ́ɔ́ meno ne bɔ́ɔ́ dembwólé chacha ekwò abi átomé wyeé eshye nnó ábó mansò muú nsò ne atene cho né mbe ushu Èsòwò. ¹¹ Ekamegé wò ojyaá ufóó bɔ́ɔ́ bina ajye mbe ne depoti ne mmu gepúgè Èsòwò. Èbwó ápye me gejamégé mala upú ákwe tametame ndere aleregé unó bi èbwó mambò ne abɔ́ɔ́ nsa, ewé alá ábɔ́ɔ́ fò manleré ubi wó. ¹² Muú ekpávé bwó ama ayi alu muú melò Kret ewéna ajóó ntó ato ne bɔ́ɔ́ bií aké, “Bɔ́ɔ́ Kret alu bɔ́ɔ́ gebyò, bɔ́ɔ́ nchye ne ambwa abi ányéé genò.” ¹³ Mechò ewéna elu wáwálé ne òbò manshulegé èbwó ndo, òwegé èbwó yéndégébé nnó èbwó ákeré ákamé ne genó eyi gelú cho eyi getome ne deporé Jisàs. ¹⁴ Amágé wu nyè se ubi èbi bɔ́ɔ́ Jus ajame yé. ¹⁵ Yéndégenó gelú pópó mbaá bɔ́ɔ́ abi alá apò ne uferé uboubò ne mmu metóó. Yémbò abi álu ne uferé uboubò, èbwó bi alá áfyéé metóó ne Èsòwò wó, yé genó gefò eyi gelú èbwó pópó gepò. Deba etiré dégbéé èbwó mataó dépye uferé bwó úlú wyeé nchyenchyé. ¹⁶ Aké èbwó ákage Èsòwò,

yémba gepogé bwá gelereé nnó áshya ji. Ebwó álu bós abi muú alá ákágé bo gejeé ne ebwó ne áwú fó Eṣṣwá. Ye galógálá ayi ebwó ákágé pye ne bós ápa.

2

Majye ami Titos abós manchye bós echemele jisás

¹ Ne wá Titos, obó manleregé élé unó bi úlú cho ndere mekomejóṣ Eṣṣwá agarege. ² Chyēge bós kpakpa né mmu gepúge Eṣṣwá majyēé nnó abe pere ne bós, ápyegé utós ne ešhye, ákágé genó eyigé ebwó ápye, ákágé ndere ágbaregé mmye bwó, átene chánéné né metós ewé áfyēé ne jisás, abogé gejeé ne bós. Akogé wye metós chánéné gébégeé mmuameno achwógé.

³ Wye ndere alere ákpakpa abi ande, mbántó ne obós manlere abi andée, nnó ebwó ábé ne gepó eyi gechwós ne enógé, áchoge fó bós mabo, áchyegé fó gemēge bwó né mmós manyúgé. Aleregé élé genó eyi gelu cho, ⁴ nnó ebwó ápye áso andée ábó gejeé ne áno bwó ne baá bwó. ⁵ Gare ntó ebwó nnó ákagé genó eyi ebwó ápyeé, ábé bós abi áno bwó, ebwó ebwó ne ákaá désoré bwó. Pye ntó ebwó ákaá nnó abó mampyegé utós né upú bwó. Aleregé ntó ulós melu awugé áno bwó nnó ékágé mekomejóṣ Eṣṣwá abe ne gembya.

⁶ Wye mbá ntó ne obós manlere njyēé usa nnó ákaá ndere ágbaregé mmye bwó. ⁷ Ne wá Titos obó manlere gepó gelógélá né yéndégenó eyi wá ápyeé, ákwilegé manleré ebwó genó, lere né metós wye mmu pópó, ápyegé nselé.

⁸ Mekomejóṣ ayi atanegé wá meno, abe ayi muú awugé alá ákagé shulé wá ndo, nnó muú mawámé wyeé awugé meno egebi ji akpa mekpo unós

⁹ Chyēgé afwe majyēé nnó abó manwúgé ne ante abi ábós ebwó né yéndégenó, ápyegé élé genó eyigé ebwó ákelegé. Ékágé átene ukálo ne ebwó, ¹⁰ yé unó bwó ntó ájogé fó. Ebwó ábé élé bós abi ante bwó ákágé neré metós ne ebwó nnó yéndégenó eyigé ebwó ápyeé gelerege élé ndere mekomejóṣ Eṣṣwá Muú áwene gemēge sé alóme.

¹¹ Eṣṣwá aleré bós ako galógálá wuú ayi ji áwenege gemēge bó. ¹² Ne galógálá yimbá achyegé esé majyēé nnó déféré amu né depó etí delá déchwós fó ne enógé mbaá Eṣṣwá, etí delu élé deporé mmwólé unó mme, nnó dégbarege mmye, debe ne genwá eyi gelu cho ne nnó dépye genó eyigé Eṣṣwá ákelegé fa né mme yina, ¹³ ndere dégilé gekpekpegé genó eyigé esé déneré metós wyeé gelu nnó Eṣṣwá sé ayi apwós amu alerege mmye ne utó gefwá jíí. Eṣṣwá yina élé jisás Kras Mewene gemēge sé. ¹⁴ jisás yina ne achyē gemē ji gétúgé se nnó áwéné esé né yéndé gefogé gabo, ashwáne esé nnó débe bós bíí abi akpané gechyēé mampyē galógálá.

¹⁵ Titos obó manleregé bós unó bina, fyegé ebwó ešhye ne weége ebwó ne uto ebi Eṣṣwá achyēé wá. Ne ákamegé muú abya wá ndere aleregé ubi.

3

Bege ne gepó gelógélá

¹ Titos, tége bós byeé nnó áshúlégé mmye bwó mme mbaá ákpakpa ne bós abi ábós utó né melo. Awugé ne ebwó, ábé ntó téné mampyē genó eyi gechwós ne galógálá mbaá bós ako. ² Ékágé áchogé mabo muú fó, ályaa mawámé, áselé depó peré, ne nnó abe chancha ne bós ako.

³ Néndé mbembe esé débo dekenegé ntó wye ndere ebwó, déwuú nya fó ne Eṣṣwá dépyeé nya gyēé. Dékwe nya eké afwe ndere dépyeé unó bi menyammye sé ákelegé ne ebi ugós esé metós. Déchwós nya gébé se mambalegé matós ne ate. Bós abifó áké ábós unó matós ásoó esé. Bós abifó ápaá esé, esé ntó dépaá ate.

⁴ Yémba gébége Eṣṣwá Muú áwene gemēge sé aleré esé galógálá ne gejeé eyigé

ji abɔɔ ne esé, ⁵ aferé esé né efwyale gabo. Eɔfɔ́ gétúgɛ galógálɔ́ ayi esé dépyéé, ji age lé esé meshwe ne áwene geme gesé. Ji ashwɔné matɔɔ sé nnó débɔ genwá eyi gekɛ ne Mendoó Ukpea epye esé déla bɔɔ akɛ. ⁶ Esɔwɔ afyé esé Mendoó Ukpea ewéna egbeé esé né mmye ndere Jisɔs Kras Mempoó sé achye geme jii gétúgɛ sé, ⁷ nnó gétúgɛ galógálɔ́ wuú, esé détené cho né mbe ushu Esɔwɔ degilé mambɔ ntó genwá eyi gélágé byé. ⁸ Mejɔɔ wena elu wáwálé, ne nkelegé wɔ ɔtome eshye manleregé ewu, nnó yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne Esɔwɔ ágbaré menyamme wuú chanéné, nnó ápyegé galógálɔ́ yéndégébé. Unó bina ebi me ngaré mbɔ wɔ, uló ne upogé yéndémuú.

⁹ Ne ekamege wɔ ɔcho mbwa ne bɔɔ abi anyéé genkenegé mbee yé mbeé mankwé mabɔ ukwene ante ne mammyege gétúgɛ ebe. Unó bina upɔ ne nsa ne ulú elé ubyankwɔ unó. ¹⁰ Yéndémuú ayi ɔgene nnó agboó ne mawámé ne mbeé manyegé, chye ji majyéé dama, ekogé ndɔ epea alá awuú fɔ́, fa mbwa ne ji, ¹¹ néndé ɔkaá nnó gefɔ́gɛ muú eyigé na, alu muú ayi anyéé utuú ne gabo ayi ji apyéé aleré nnó jumbɔɔ achɔ mabɔ mii.

Kwyakwya mejɔɔ

¹² Me nkelegé mbɔ mantɔ Atemas ewú, nla ntɔ ji wɔ, ebyennó ntómé nye lé Tikikɔs, ne yéndémuú bwɔ achwɔgɛ ewú, mmye nnó wɔ ɔchwɔ ɔbane me wena né melɔ Nikapolis néndé nkelegé nnó ne bá nebye me ewú. ¹³ Anme se bina apea, Senas muú ebe ne Apolos ájyéé nye neke, áké ájyéé chyéé ebwɔ yéndégenó eyigé ebwɔ ákelegé ɔkamegɛ ebwɔ ájye amuamu. ¹⁴ Gare bɔɔ se ewúmbɔ né melɔ Krete nnó ági manleregé ulɔ́ melu. Aké apyéé mbɔ, ágene unó manchyéé mbaá bɔɔ abi unó ulii ebwɔ. Gárege ebwɔ nnó ékágé ábe ambwa.

¹⁵ Anmé sé ako abi álu ne me álɔ́ enyú matame. Tame ntɔ ájeé se abi ágboó ne esé ne áfyéé matɔɔ ne Esɔwɔ. Nnɛnɛmmye nnó Esɔwɔ álérégé enyú ako galógálɔ́.

Nwe ayi Pól ásamé mbaá Filemōn

Matame

¹ Me Pól muú nkpe ne deno gétúgé utó Kras Jisós ne nsame ñwe ayina. Nlú fa chónchó ne menme sé Timoti. Ntame ñwe ayina eta wye Filemōn. Wó olú mejeé sé ayi débóó gejeé ne wó dóó ne nte muú utóó ayi dépyéé utóó esówó chónchó.

² Esé délós matame mbaá Apfia menme sé ayi mendée ne Akipus nte menme ayi démmye dépye utóó Kras chóncho éké bóó bee. Délóó ntó matame mbaá échomele bóó Esówó ewe enywérege né gepú jye.

³ Nñenemmye nnó Nte sé Esówó ne Ata Jisós Kras álerégé enyú galógáló, ne apye enyú débé né nseó.

Pól aféé Filemōn

⁴ Menme wa, yéndégébé me nké nñenemmye mfyéé wó ntó né mmyemenene, ne ntamege Esówó wa, ⁵ gétúgé nwuú nnó ofyéé metóó ne Kras ne óbóó gejeé ne ate bóó Esówó ako. ⁶ Nñenemmye nnó mmye eyi ese échome ndere bóó abi ákame ne Jisós, epye wó ókaá chánéné genó eyi getome ne mejé ewé ese déwyaá ndere bóó Jisós Kras. ⁷ Menme wa, gefó gejeé eyigé óbóó ne bóó Esówó gepyeé metóó egóó me, ne gema fyéé me eshye ndere óbóó gejeé ne ébwó mbó epyéé matóó ákwenege ébwó mmu.

Pól anene Filemōn mmye nnó ase Ñnesimós

⁸ Ndere me nlú muú dentóó Jisós Kras nkage garé wó ne utó ba nnó wó pye genó eyigé óbóó mampye, yémbó mpyéé fó mbó. ⁹ Ndere elúmbó, nñene elé wó mmye né gejeé eyigé débóó ne ate. Me Pól nñene wó mmye ndere muú kpaá wye ne muú ayi akpene deno gétúgé Kras Jisós. ¹⁰ Nñene wó mmye nnó wó ogé meshwe ne maá wa Ñnesimus. Nge ji ndere maá wa gétúgé mpye ji afyéé metóó ne Kras gébégé nlú né gepúgé deno. * ¹¹ Mbé mbe ji abó alú gebyan kwógé muú né eta wyeé. Né nana alu muú melóméló né eta wye ne eta wa.

¹² Me ntame ji nnó akere eta wye. Elú me éké mbwíí metóó wa ne ntame mbó eta wyeé. ¹³ Mbó nké mbele ji abe fa ne me, ase melu wye mampógé me ndere nlú né deno gétúgé abya melóméló. ¹⁴ Yémbó nkelegé fó mampye genó gefó eyigé wó óla mbóó mbe ókame wó. Mpyembo, nnó yé óké ópye genó mampóó me, ópye ndere metóó wyeé egarege, ékágé ébe nnó me ne ñmerege wó mekpó mme.

¹⁵ Ndófo Ñnesimós alyaá wó né mboó gébé nnó ji amage kere eta wyeé enyú debe ne ate téé kwyakwya. ¹⁶ Mbé mbe ji abó alú mefwé wye, yémbó nana ajea geme apwó mefwé néndé alá nte menme wye gétúgé ji ntó áfyéé metóó ne Kras. Me mbóó gejeé ne ji dóó, yémbó ushuú gejeé eyigé óbóó nyé ne ji gejamé kpaá gepwó amu néndé ji alú nte mekwaá ne nte menme wye ayi afyéé ntó metóó ne Ata.

¹⁷ Ndere elúmbó, mbógé óse me ndere nte muú utóó Ata, achwógé, se ji amu apea wye ndere me mbó nchwógé ósele me. ¹⁸ Yé apye wó genó gefó gebo, yé anye elé wó ujwóó, gií me. ¹⁹ Elé me mbóó Pól ne nsamé ne ébwó wa ngarege wó nnó nkwalé wó ujwóó bimbó. Mmége fó nnó yé wó mbóó ogbarege me ujwóó né gerwá jyeé. ²⁰ Ndere elúmbó, menme wa, né gétúgé mabó Ata pye me galógáló. Pye metóó egó me ndere nte menme ayi áfyéé metóó ne Kras.

* **1:10** Elú wáwálé nnó: Mabó Ñnesimus matene nnó muú yi áchwóó ne nsa.

²¹ Ne me nkaá wáwálé nnó ndere me nsame ηwe yina opye nye we ndere me njó. Ne opyéé nye yé genó eyi gepwóó eyigé me ngii. ²² Genó eyigé cha eyigé me mmagé gbéé gelú nnó, okwe melu né maá gepúgέ aηkéé bele eta wa. Me nneere metóó nnó Ata awuú nye mmyemenene nyú, apye me ntané deno nkeré eta nyú.

²³ Epafra nte muú ayi akpene deno gétúgέ Kras Jisós alóó enyú matame. ²⁴ Wymbó ntó ne Makós, Aristakós ne Damas ne Lukase alóó enyú matame. Ebwó álú áte aηme abi apyεé utóó Ata.

²⁵ Nnenemmye nnó Ata Jisós Kras alérégé enyú galógaló.

NWE ayi ásamé mbaá bɔ́ Hibrus

Mekomejɔ́ ayi Esɔwɔ apye maá wuu agaré

¹ Nyá mbembɛ Esɔwɔ apye bɔ́ ekpavé bií ágaré ukwené ante sé mekomejɔ́ wuu ndɔ, ndɔ ne ndɔ né mati ufɔ́ ufɔ́. ² Ne nana ayi mme achwɔ byɛ, Esɔwɔ apye maá wuu agaré esé mekomejɔ́ wuu. Maá wuu yina ntó ne ebwɔ́ ne ji akwyyé yéndégenó fa mme chóncho. Ji ne Esɔwɔ ábélé nnó abɛ menyéé geteé unó uko ebi ji awyaá. ³ Elé maá yina ne apyɛé gekpékpé gé ngɔ Esɔwɔ ágenege. Ndere ji alú, mbɔntó ne Esɔwɔ alu né mati mako. Mekomejɔ́ wuu awyaá utó ne elé mekomejɔ́ wuu yina ne apyɛé nnó yéndégenó eyigé akwyyé gekene cháñéné. Ji anerege mampye genó eyi gépyé Esɔwɔ ashwɔ́nége gabo ayi bɔ́ ápyéé, afé mfaánebuú, ne ajwólé né melú énogé né egbe ebwɔ́nye Esɔwɔ Muú aɲéá Apwɔ́ amu.

Maá Esɔwɔ aɲéá geme apwɔ́ makiénné Esɔwɔ

⁴ Ndere elúmbɔ, Esɔwɔ apye maá wuu aɲéá geme apwɔ́ makiénné jíi wye ndere mabɔ́ ami Esɔwɔ achyɛé ji málómé mapwɔ́ ami bɔ́. ⁵ Esé dékaá mbɔ́ néndé Esɔwɔ ajɔ́ fɔ́ ne ekiénné fɔ́ nnó, “Wɔ́ ɔ́lú Maá wa, fina nla Nte wye.” Esɔwɔ ajɔ́ yé ntó ató ne ekiénné fɔ́ nnó, “Me mbéé nye Nte wuu ne ji abéé nye Maá wa.” ⁶ Ne gébége Esɔwɔ atóme maá mbe wuu fa mme ama jɔ́ aké, “Gógé makiénné ya ánogé ji.” ⁷ Ge genó eyigé ajɔ́ atómé ne makiénné Esɔwɔ aké, “Esɔwɔ apyɛé makiénné jíi álu eké mbyo ne apye baá utɔ́ bimbɔ́ álu eké manómé mewe.” ⁸ Yémbɔ́ ajɔ́ ató ne Maá wuu aké, “É é Esɔwɔ, gefwa jyɛ gebéé tɛ kwyakwya ne kwyakwya, ɔgbarege nye gefwa jyɛ né meti ewé elú cho ne melóméló. ⁹ Wɔ́ ɔ́gbɔ́ ne genó eyi gelú cho ne ɔ́paá gepɔ́ge bɔ́́ abi alá ábelegé mabe Esɔwɔ. Ge ula bi me Esɔwɔ, muú nlú Esɔwɔ wye njyaá wɔ́ nnó ɔ́be ne ngɔ yi apye metɔ́ egɔ́ wɔ́ epwɔ́́ atɛ ájéé byéé.” ¹⁰ Ama jɔ́ ntó ne maá wuu aké, “Wɔ́, Ata, né ula ulɔ́ ɔ́kwyyé mme, ne ɔ́kwyyé yéndégenó eyi gelú né mfaánebuú ne ammu jyɛ. ¹¹ Unó bina uchɔ́ge nye né meso gébɛ, ne wɔ́ mbɔ́ ɔ́béé nye tɛ kwyakwya. Ubi uko ugboó nye manaá eké ukwene mandeé, ¹² ne wɔ́ ɔ́kɔ́ nye ubi ntó eké gekwenege nkú ne ɔ́kwórégé nye ubi eké muú akwórégé ukwene mandeé ne ayi make. Yémbɔ́, wɔ́ mbɔ́ ɔ́kwórégé fɔ́ ne genwá jyɛ gebyyé fɔ́ tɛ kwyakwya.” ¹³ Esɔwɔ ajɔ́ fɔ́ ne ekiénné wuu fɔ́ genó eyigé ji ajɔ́ ne maá wuu nnó, “Jwólé fa né egbe ebwɔ́nye wa, kpaá tɛ mpyéé bɔ́́ mawáme byéé akwene eké geluo eyigé ɔ́nérege uká byéé mfaá.”

¹⁴ Ne makiénné Esɔwɔ ako ulú le mandoó ayi ápyéé utɔ́. Esɔwɔ atómé nnó ápɔ́ogé bɔ́́ abi Esɔwɔ áwenege nye gemége bɔ́́.

2

Fyɛgé mekpɔ́ né wáwálé ayi déwuu

¹ Tɛ ndere esé dekaá unó bina debɔ́ mamfyɛge mekpɔ́ né ubi cháñéné nnó ékágé deno mewaa. ² Esé dékaá nnó mekomejɔ́ Esɔwɔ ayi makiénné jíi ágaré ukwene ante sé alu wáwálé, ne bɔ́́ abi alá bélé ji wɔ́ ne abi ató ntó mekpɔ́, agé wye efwyale ewé ekwane ne ebwɔ́. ³ Ndere elúmbɔ́, mbɔ́ge esé abi déwuu gekpékpége mekomejɔ́ Esɔwɔ ayi áwenege gemége bɔ́́, dehyage ji, dépyéé mbɔ́ nnó ne esé débo efwyale? Ata jimboó ne abɔ́́ mbe ágaré bɔ́́ mekomejɔ́ yina, ne bɔ́́ abi áwuu ndere ji ágárege apye esé dékaá nnó alu wáwálé.

⁴ Ne Eṣṱwṱ alere ntó eṣé chánéné nnó mekomejṱ yina alu wáwálé né gepṱgé ufelekpa ebi upyṣé bṱṱ álá mano mekpo fuú ne unó ebifṱ uṱṱ uṱṱ ebi ulerege utó bií. Ne achyṣé ntó uṱṱ uṱṱ eḥyṣe ewé etanege mbaá Mendoṱ Okpea mbaá bṱṱ bií ndere ji ákélé.

Elé Jisṱs ne awenege gemṣge sé

⁵ Ge, genó eyigé eṣé déjṱgé détime ne geji gelu nnó: Makiénné Eṣṱwṱ fṱ wṱ Eṣṱwṱ ábelé nnó ágbare gefwa né mme meke ayi achwṱ wṱ ⁶ Né mbaá melu fṱ né mmu ḡwe Eṣṱwṱ áṣá lé nnó, “E é Ata Eṣṱwṱ mekwaá alú kpe ndé genó ayi oṱéé ji, gebyanjkwṱgé nte mekwaá ayi wṱ okpege alu waá? ⁷ Né mboó gébé, ṱpye fṱ ji aḡea yé gemṣe dṱṱ eké makiénné jyṣe wṱ, yémbṱ ofwa ji ne ḡṱṱ ne énoṱgé eké mfwa. ⁸ Wṱ ṱfyṣe yéndégenó né amu jíí. Áṣá né mmu ḡwe Eṣṱwṱ nnó, Eṣṱwṱ afyṣe yéndégenó né ammu jíí.” Ebyennó yé genó eyigé cha eyi gelaá gepṱ. Yémbṱ eṣé delú danṱge mbo nnó yéndégenó gelu né amu jíí. ⁹ Yémbṱ elé Jisṱs ne eṣé dégene. Né mboó gébé, Eṣṱwṱ ábelé ji né melu ewé eḷa eḡea yé gemṣe eké ewé makiénné jíí wṱ. Eṣṱwṱ apyṣembo nnó gétúgé galṱgál ayi ji alerege, Jisṱs ágeé efwyale agbo gétúgé bṱṱ ako. Gétúgé efwyale ewé Jisṱs agene ne negbo eniné ji agboó, ne Eṣṱwṱ afwa ji ne ḡṱṱ ne enóṱgé ndere mfwa. ¹⁰ Eṣṱwṱ ne akwyṣe unó uko ne ji ne agbaré ubi nnó ukene chánéné. Ndere ji apyṣe nnó gejamégé bṱṱ ábṣe baá bií abṱ ḡṱṱ, eḷú galṱgál nnó ji apyṣe muú ayi ánénege ebwṱ meti áwené gemṣge bṱṱ, ágé efwyale nnó akwane né yéndé meti mambṣe muú ayi ákáṱé pye ebwṱ ábṱ geḡwá.

¹¹ Jisṱs muú apyṣe nnó bṱṱ abe pópṱ chóncho ne bṱṱ abi ji apyṣe ebwṱ álu me pópṱ, ebwṱ ako alu baá Nte ama. Ge ula bi mmye eḷa gboó fṱ ji mankú ebwṱ nnó aḡme bií. ¹² Ajoṱge aké, “Mpye nye aḡme ba akaá gekpékpéṱgé muú ayi wṱ ṱlu. Mfṣge nye wṱ né eḥchomele bṱṱ byéé.” ¹³ Ama joṱ aké, “Elé Eṣṱwṱ ne nliṱge mmye ne ji,” ne ama joṱ ntó aké, “Gé me na ne baá abi Eṣṱwṱ achyṣe me.”

¹⁴ Te mbaá baá bií bimbṱ, ebwṱ ako alu akwaá, getú eyigémbṱ, Jisṱs jimboó abwṱlé mekwaá álá eké ebwṱ nnó ji agbo ake ne negbo nni áchṱ utó muú ayi apyṣé nnó bṱṱ ágbṱ. Ne muú yimbṱ elé danchṱmelṱ. ¹⁵ Ndere ápyṣembo, ápyṣe nnó bṱṱ áṱṱṱgé sé negbo né geḡwáge bṱṱ geko, elé ebwṱ abṱ álu afwe mbaá negbo gétúgé abṱ afṱṱ néni. ¹⁶ Eṣé ako dékaá chánéné nnó Jisṱs achwṱ lé nnó apóṱ upyáne Abraham, achwṱ fṱ mampoṱ makiénné Eṣṱwṱ wṱ. ¹⁷ Ge genó eyigé gepye ji abwṱlé ntó mekwaá álá eké aḡme bií né yéndé meti mbo, nnó abe etukpe ampyṣé upe Eṣṱwṱ, ewé eḡene bṱṱ meshwe, ne muú ákáṱé neré metṱṱ ne ji nnó ji achyṣé gepṱ gétúgé gabo ayi bṱṱ ápyṣé. ¹⁸ Ji akáṱé wené gemṣge bṱṱ abi mmuameno ábánege ebwṱ nana néndé mmuameno abṱ abané me jimboó ne age efwyale.

3

Jisṱs aḡéa gemṣ apwṱ Mosis

¹ Aḡme ba, abi ukpea, muú ayi alu né mfaánebuú akú ntó enyú. Ndere eḷúmbṱ, pege gefṱgé muú ayi Jisṱs alú, ji alú ḡgba ne etukpe né deparé Eṣṱwṱ etiré eṣé défyṣé metṱṱ wyṣe ne déjṱgé. ² Ji apyṣe utṱṱ bi Eṣṱwṱ achyṣe ji metṱṱ ema wyṣe ndere Mosis ntó apyṣé né gepúṱgé Eṣṱwṱ. ³ Yémbṱ, Jisṱs akwáné mambṱ enóṱgé apwṱ Mosis wyṣe ndere bṱṱ ánóṱgé muú ayi áténé gepú apwṱṱ gepú eyigé ji aténé. ⁴ Eḷú wáwálé nnó yéndé gepú muú ne atenege geji, yémbṱ, muú ayi apyṣe yéndégenó elé Eṣṱwṱ. ⁵ Mosis apyṣe utṱṱ bi uko né gepugé Eṣṱwṱ metṱṱ ema, ndere maá utṱṱ Eṣṱwṱ. Utṱṱ bií bimbṱ utene mbaá unṱṱ bi Eṣṱwṱ apyṣé nye nnó bṱṱ ákaá né meso gébé. ⁶ Yémbṱ Kras apyṣe nya utṱṱ bií uko

né gepugé Eṣṳwṳ metṳṳ ɛma ndere Maá Eṣṳwṳ. Eṣé delú bṳṳ gepu eyigémbṳ mbṳṳgé dégbarege mataṳṳ sé chanéné ne dénerere ntó wye metṳṳ tágétágé te kwyakwya né unó bi débṳṳ nye.

Déneáge fṳ mataṳ

⁷ Ge ula bi Mendoó Ukpea ɛjógé eké, “Fina mbṳṳgé ɛnyú déwúgέ meko Eṣṳwṳ ⁸ détoagé fṳ mekpo ndere ukwene ante nyú abṳ ápyeé ne Eṣṳwṳ. Ashya mampye genó eyigé ji ajṳṳ, gébégé ɛbwṳ ákene né mashwṳne, ákpa mekpo metoó bwṳ áfwṳré ji. ⁹ Ewú né mashwṳne, ukwene ante nyú ákpélé me, ágé unó bi me mpyeé né usaá aṅme upea. ¹⁰ Gé ula bi metṳṳ ɛṣṳṳ me ne nje ɛniné mbṳ, ne njṳṳ nké, ‘Matṳṳ bwṳ áferéagé fṳ unó choó yéndégébé ne ákágé fṳ genó eyi me nkelege nnó ɛbwṳ ápye’. ¹¹ Ne ndere metṳṳ ɛṣṳṳ me ne ɛbwṳ mbṳ, nkélé nké, ‘Ebwṳ ákpéné fṳ né melu ugbeé mmye wa.’”

¹² Aṅme ba, ségé gébé nnó, ékágé muú fṳ abe né geluage nyú ayi awya gebobogé metṳṳ ɛwé ji ashya mamfye metṳṳ ne Eṣṳwṳ, ati meso ne Eṣṳwṳ muú alu mebe. ¹³ Genó eyigé ɛnyú debṳṳ mampye gelu nnó, ɛnyú déchyege ate majyeé yéndé bií pyege wye mbṳ te mbaá delu kuú bií ɛbifo nnó fina nnó ékágé yé gabo fṳ ábwólé ɛnyú détoagé mekpo ne Eṣṳwṳ. ¹⁴ Kágé nnó ɛsé ne Jisṳs Kras delú muú ama, mbṳṳgé dégbaré metṳṳ ɛwé débṳṳ mbɛ défyɛ ne ji ne ɛshye kpaá te dékwónégé kwyakwya. ¹⁵ Wye ndere dékuú nye me, déjigé fṳ nte genó eyigé ajṳṳ nnó, “Fina mbṳṳgé déwúgέ meko Eṣṳwṳ, détoagé fṳ mekpo, ndere ukwene ante nyú apye gébégé átoó mekpo ne ji.”

¹⁶ Ndé bṳṳ ábṳ áwuú meko Eṣṳwṳ ne áshyá mampye genó eyi ji ajṳṳ? Elé bṳṳ ako abi Mosis abṳ áferé nya ɛbwṳ né melo Ijip. ¹⁷ Ndé bṳṳ abi metṳṳ ɛṣṳṳ nya Eṣṳwṳ ne ɛbwṳ né usa aṅme upea? Elé bṳṳ bií ápyeé nya gabo ágboó né mashwṳne. ¹⁸ Ndé bṳṳ Eṣṳwṳ abṳ kélé nnó ɛbwṳ ákpéné fṳ né melu ugbeé mmye wuú? Elé bṳṳ bi alá ákamé nya mampye genó eyi ji ajṳṳ wṳ. ¹⁹ Mbṳ ne ɛsé dégéné nnó, ɛbwṳ ákágé kpe fṳ né melu ugbeé mmye gétúgέ alá áfyɛ metṳṳ ne Eṣṳwṳ wṳ.

4

Eṣṳwṳ anyémeno nnó achyege bṳṳ bií ugbeé mmye

¹ Menomenye ɛwé Eṣṳwṳ anyé nya ne ɛsé bi dékpene nye né melu ugbeé mmye wuú élu. Ndere elúmbṳ, ségé gébé nnó ékágé muú nyú fṳ akwe meti, áṳṳ mpa wuú nnó ákágé nkpe fṳ né melu ugbeé mmye ɛwémbṳ. ² Eṣé ntó déwuú abya melómélṳ wye ndere ɛbwṳ abi nya áwuú. Yémbṳ, ɛsé dége nnó mekomejṳṳ Eṣṳwṳ ayi ɛbwṳ áwuú apoó ɛbwṳ wṳ, néndé ndere ɛbwṳ áwuú ji ákamé fṳ genó eyigé Eṣṳwṳ ágaré bwṳ wṳ. ³ Elé ɛsé bi défyɛ metṳṳ ne Eṣṳwṳ ne dékpene né melú ugbeé mmye ɛpṳfṳ abi alá fyɛ metṳṳ ne ji wṳ, néndé Eṣṳwṳ ajṳṳ aké, “Nkelé né metṳṳ usṳṳ wa nnó, ‘Ebwṳ ákpene fṳ né melú ugbeé mmye wa kanja.’” Yélé ji ajṳṳ mbṳ, abṳ annere me utṳṳ bií ne akwyéé melú ugbeé mmye te gébégé ji akwyé mme. ⁴ Eṣé dékaá nnó, melú ugbeé mmye elú wye néndé né melú fṳ né ṅwe Eṣṳwṳ ajṳṳ ato ne ndṳ yi agbeé ekeneama nnó, “Eṣṳwṳ annerege utṳṳ mme mankwye agbeé mmye né utṳṳ bií uko né ndṳ ayi agbeé ekeneama.” ⁵ Né melo ṅwe ɛwé dékuú nye ajṳṳ wye áké, “Ebwṳ ákpéné fṳ né melu ugbeé mmye wa.” ⁶ Ndere elúmbṳ, elú wye mme fuú, nnó bṳṳ bifo ákpene nye né melu ugbeé mmye ɛwémbṳ. Yémbṳ bṳṳ bi ábṳṳ mbɛ áwuú abya melómélṳ yina ákpéé wye wṳ gétúgέ alá ápyeé genó eyi Eṣṳwṳ ajṳṳ. ⁷ Getú eyigémbṳ, Eṣṳwṳ ábélé bií bi fṳ, ne ákuú bií ɛbi mbṳ nnó fina. Ne te nya, Eṣṳwṳ apye Devid ágaré mekomejṳṳ ndere débṳṳ me mbɛ déwuú

né mekomejɔ́ yimbo nnó, “Fina, mbɔ́gɛ enyú déwuúgɛ meko Ɛsɔwɔ détógɛ mekpɔ.”

⁸ Mbɔ́gɛ bɔ́ bi Joshua abó áselé ákpene melo Kanáan abo nyá ugbeé mmye wáwálé mbo Ɛsɔwɔ amá jɔ́ se ató ne bií ebicha wɔ. ⁹ Ɛwéna eléré nnó, bií ugbeé mmye ebifo úlú gilí wye bɔ́ Ɛsɔwɔ. ¹⁰ Yéndémuú ayi akpene né ugbeé mmye Ɛsɔwɔ agbégɛ ntó mmye né utɔ́ bií wye ndere Ɛsɔwɔ agbeé mmye gébégɛ annere mankwɛ mme. ¹¹ Ndere elúmbɔ, démmye ne eshye mankpe né melú ugbeé mmye ɛwémbɔ nnó ɛkágɛ muú se fɔ ató mekpóo ne Ɛsɔwɔ ndere bɔ́ Ɛsrɛli áto mekpɔ ákwéne nyá.

¹² Mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ alú mebe ne awyaá uto. Achyaá apwɔ yéndé aparanja magbe apea ne akpene kpaá akwɔne mbaá genwáge mekwaá géchónene ne mendóo wuú. Akwɔnege mbaá yi ufere ne défɔ́ dechonege. Alerege unó bi úlú cho ne ɛbi úlú gyéé, ɛbi mekwaá aferege né metɔ́ wuú ne ɛbi ji akelege mampyegé. ¹³ Ye genó gefo eyigé Ɛsɔwɔ akwe eyigé gelu bibií né ame Ɛsɔwɔ gepó. Ɛsɔwɔ agene yéndégenó chánéné ne élé eta wuú ne esé dégarégɛ nye yéndégenó eyigé esé dépyéé.

Jisɔs alu gekpékpéégɛ etukpe Ɛsɔwɔ

¹⁴ Esé déwyaá gekpékpéégɛ etukpe muú ajye koó né mfaánebuú ájyéé né mbaá ayi Ɛsɔwɔ alu. Etukpe ɛwémbɔ élé Jisɔs, Maá Ɛsɔwɔ. Ndere elúmbɔ, dégbaré unó bi esé défyɛ metɔ́ wye ne eshye. ¹⁵ Etukpe Ɛsɔwɔ sé epófɔ́ muú yi alá ákágɛ gé fɔ esé meshwe gébégɛ genó geké géjwerege esé mampye ne ji alu muú ayi akpene né yéndé gefogé mmuameno ɛké esé, yémbɔ ji apye gabo wɔ. ¹⁶ Ndere elúmbɔ, déjye tágétágɛ kwókwólé ne gelu eyigé Ɛsɔwɔ ajwólege wye alerege bɔ́ galógálɔ́ nnó ji age esé meshwe ne alerege esé galógálɔ́ yéndégbé eyigé genó geké gelí esé.

5

¹ Ajyaá yéndé etukpe Ɛsɔwɔ né geluage ákwaá nnó ji atene mbe né depɔ́ Ɛsɔwɔ. Achyegé echye ne nnó apyɛge upe mbaá Ɛsɔwɔ gétúgɛ gabo yi ɛbɔ́ ápyéé. ² Akágɛ ndere aselé depɔ́ peré ne bɔ́ abi alá kágɛ ye genó abi anome mewáá né depɔ́ Ɛsɔwɔ néndé jimbó ntó, unó ebifo ujwerege ji mampye. ³ Gé ula bi ji abɔ́ mampyegé upe mbaá Ɛsɔwɔ gétúgɛ gabo awuú jimbó ne ayi bɔ́ ntó. ⁴ Muú ákágɛ jya fɔ geme jii nnó abe etukpe Ɛsɔwɔ gétúgɛ akelege mambɔ énogé etukpe. Elé Ɛsɔwɔ ne abo manjya ji né utɔ́ bina wye ndere ajyaá nya Ɛron.

⁵ Wyémbɔ ntó ne elú, epófɔ́ Kras jimbó ne aselé ngo afye né geme jii nnó abe etukpe wɔ. Elé Ɛsɔwɔ ne ajɔ́ ne ji aké, “Wɔ ɔlu Maá wa, fina me nla Nte wye.” ⁶ Ajɔ́ ntó né melu ewé fɔ aké, “ɔlu mampye upe Ɛsɔwɔ te kwyakwya wye ndere ajɔ́ atome ne Melkisedek.”

⁷ Gébégɛ Jisɔs alu fa mme, annemmye. Akpa Ɛsɔwɔ geka, alilé ne akalege mansé ashulege nnó Ɛsɔwɔ muú ákágɛ fere ji né negbo apoo ji. Ɛsɔwɔ awuú mmyemenene jii néndé Jisɔs ashulege geme mme anógɛ ji. ⁸ Ye élé Jisɔs alú Maá Ɛsɔwɔ agi wye manwuúgɛ ne Ɛsɔwɔ né ɛfwyale ewé ji agéné. ⁹ Ɛsɔwɔ ápyégɛ ji ákwanégɛ mambɛ etukpe wuú, ji alá muú yi apye bɔ́ bi áwuú ne ji ábɔ́ genwá eyigé gela gebye. ¹⁰ Ne Ɛsɔwɔ afye ji nnó abe etukpe wuú gefo eyigé Melkisedek alú.

Ɛkágɛ délya mamfyɛge metɔ́ ne Kras

¹¹ Esé déwyaá gejamége unó bi debɔ́ mangaré enyú gétúgɛ mecho ewé, yémbɔ ejwerege esé mampye enyú dékaá néndé enyú dékágɛ fɔ genó wáwá. ¹² Né gébé eyigé na, enyú debɔ́ delú mambɛ anleré mbaá bɔ́ abifo, yémbɔ elu

wye eké bɔɔ fɔ ábɔ manlerégé wye enyú unó lerégé, ebi muú abɔɔ mbe ágií né mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ. Enyú delu eké bɔɔ abi álu nyuú élé némbɛ depɔ ndere bɔɔ abi ákwane manyé menyɛé mbɔɔ. ¹³ Yéndemuú ayi alú nyuú lé némbɛ apɔ ne défɔɔ mankaá genó eyi gelú cho ne eyi gelu gye. ¹⁴ Menyɛé mbɔɔ alu mbaá ákpakpa néndé ebwɔ ági ne ákaágé genó eyi gelu cho ne eyi gelú gye.

6

¹ Getu eyigembɔ, délyaa yé mampélé lé unó bi debɔɔ me mbe dékaa né depɔré Kras, déjye mbe nnó débené mankaágé unó chanjéné. Débɔɔ sé manselé gébé déjógé unó bi débɔɔ me mbe dékaa né depɔré Ɛsɔwɔ etire défyéé metɔɔ wye ne etire détome nnó muú abɔ mankwɔre metɔɔ wuu alya unó bi uchwɔɔ lé ne negbo. Déké dépyéé mbɔ, elú wye eké démagé fyɛ mbɔ lé nebɔme gepú enine débɔ défyéé me. ² Dekaa me ndere awyage bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ ne ndere annerege muú amu mekpɔ ajé ji. Dekaa nnó Ɛsɔwɔ apyɛé bɔɔ akwilé né negbo ne ndere Ɛsɔwɔ asɔɔ mpa bɔɔ déma te kwyakwya. Délyaa unó bina dépele mbe, mbe. ³ Mbɔgé Ɛsɔwɔ apógé, esé depye nye wyeimbɔ.

⁴ Ula bi debɔɔ manjye mbe ulú nnó, epɔfɔ kɔkɔgé nnó dépye bɔɔ abi átií meso ne Ɛsɔwɔ ama kwɔré metɔɔ bwɔ. Ufɔ bɔɔ bina ame abɔ ákaa me ebwɔ né depɔré Ɛsɔwɔ ne áfwɔré me echye ewé Ɛsɔwɔ achyɛge, Mendoó Ukpea ntó echwɔ ebwɔ mmye. ⁵ Ne age nnó mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ alɔme, ebwɔ ákaa ntó utó bi Ɛsɔwɔ alerege nye né mme meke yi achwɔɔ. ⁶ Mbɔgé ufɔɔ bɔɔ bina átigé meso ne Ɛsɔwɔ epɔfɔ kɔkɔgé nnó apye ebwɔ ama kwɔre metɔɔ bwɔ néndé elú wye eké ebwɔ alú wame wye Maá Ɛsɔwɔ né gekwa ne áchyɛge ji mekpɔ unɔɔ né mbe ushu bɔɔ ako ne áwane mbɔ lé gemɛge bwɔ.

⁷ Manaá akwégé, ne melu mme ényúgé manaá dɔɔ ne mbwe ayi ápéné wye awene chanjéné mbaá muú yi apye utɔɔ wye. Ebyennó Ɛsɔwɔ ajé lé nye melu mme ewémbɔ. ⁸ Ne mbɔgé melu mme ewémbɔ ewéne lé byabya ne meshií, ebyennó elɔme fɔ ne elá gachye Ɛsɔwɔ achɔ ewu ne kwyakwya asɔɔ ewú né mewe.

⁹ Anme sé, ye élé dejógé mbɔ, esé dekaa wáwálé nnó enyú dekéné chanjéné né unó bi dépye ndere bɔɔ abi áwene gemɛge bwɔ. ¹⁰ Ɛsɔwɔ alú cho yéndégébé. Ajigé fɔ enyú nté né utɔɔ ebi enyú dépyéé. Delere nnó enyú dégbɔɔ ne ji ndere enyú depɔɔ ate anme nyú ne delu pye wyeimbɔ. ¹¹ Esé dékelege nnó yéndemuú nyú ámmuámé mampyɛge utɔɔ bíí ne eshye ne akpane gechye wyeimbɔ kpa te kwyakwya. Déké dépyéé mbɔ, dékágé unó bi enyú dénegege metɔɔ wye degilé. ¹² Dékelege fɔ nnó enyú debwalé ebwá. Ségé lé gekágé nékéné bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, akógé ntó metɔɔ ne áselé genó eyigé Ɛsɔwɔ anyémemo nnó achyɛge ebwɔ.

Menomenye Ɛsɔwɔ epyéé esé dénegege metɔɔ né unó bi ji anyémemo

¹³ Ne gébégé Ɛsɔwɔ anyéé nya meno ne Abraham akéléle gemɛ ji nnó ji apye genó eyigé ji anyémemo nnó apyɛé gétúgé muú ayicha álá pɔ sé ayi anɛa gemɛ apwɔɔ ji ayi ji akage kelé ji. ¹⁴ Ɛsɔwɔ anyémemo ne Abraham aké, “Wáwálé, njéle nye wɔ nchye wɔ ntó gejamégé upyáne.” ¹⁵ Mbɔ ne Abraham akógé metɔɔ agilé kpa te agene unó bi Ɛsɔwɔ anyémemo nnó achyɛge ji. ¹⁶ Bɔɔ áke akéléle, áselé mabɔ muú ayi anɛa gemɛ apwɔ ebwɔ ne ákélé. Akelege mbɔ, yéndé mbeé ayi ebwɔ anye asógé ne akamé nnó mechɔ ewémbɔ elú wáwálé. ¹⁷ Ɛsɔwɔ ntó akelege nnó ji apyɛé bɔɔ abi áselé nye unó bi ji anyémemo manchye ebwɔ ákaa chanjéné nnó wáwálé ji akwɔrege fɔ metɔɔ wuu. Ge ulá bi ji akéléle mabɔ amií jimbɔ manlere nnó, ji apye nye genó eyigé ji anyémemo nnó apyɛé. ¹⁸ Mbɔ ne elú, dewyaá unó upea. Unó bina ulú nnó Ɛsɔwɔ anyémemo ne ákélé.

Unó bina ukworege fɔ ne ji ákágé byɔ fɔ gebyɔ. Ubi upye matɔ́ sé ábénége nno, esé bi deboó efwyaale débií ne Esɔwɔ, dégbarege matɔ́ sé, dénérégé matɔ́ né unó bi esé dekaá nnó degene nye né meso gébé. ¹⁹ Unó bi esé dénérege metɔ́ wye ugbarege genwáge sé mbaá ama ndere mkpákové ágbárege ekpe, nnó dépere uka sé mme chánéné. Unó bina ujame esé nnó dekoó ekat dékpe né melu makilé Esɔwɔ. ²⁰ Jisɔs jimbɔ abó me mbé afé ewuú né gétúgέ sé gébégέ ji alá me etukpe sé te kwyakwya gefɔ́ éyigé Melkisedek alu.

7

Depɔ etire Melkisedek alu mempye upe Esɔwɔ

¹ Melkisedek yina alu nya mfwa melɔ Salem, ne mempye upe Esɔwɔ ayi ajea apwɔ amu. Ne gébégέ Abraham atane mewá bee, mbaá awané gejamégé afwa, ndere akerege meso atuú ne Melkisedek. Atugé ne ji Melkisedek ajé ji. ² Ne Abraham akaré unó uko ebi ji afɔ́ né mewáá bee né malu afya, achyéé ji melu ema. Unó úlú upea ebi utome ne Melkisedek. Eyigé mbé gelú nnó, mabo mií matené nnó, “Mfwa ayi apye depɔ etiré delu cho.” Eyigé gepyé unó upea gelu nnó, “Alú mfwa Salem,” ewé eténe nnó, “Mfwa ayi achwɔ́ né nesɔ.” ³ Né mmu ηwe Esɔwɔ, mbaá fɔ́ apó ayi ásámé mabó nte wuú ne mabo mma wuú, yé lé ami ukwene ante bií. Bií bi ábyéné ji ne ebi ji agbo, ye muú fɔ́ akaá wó. Ji alú éké Maá Esɔwɔ ne ji alá wye mempye upe Esɔwɔ te kwyakwya.

⁴ Gege yé gefɔ́ eyigé Melkisedek ajea gema. Abraham muú abó alú gekwenege nte bóó Isréli, achyéé Melkisedek melu unó ewéna ema. ⁵ Né mbaá upyáne Levi ebwɔ́ abi alú ampye upe Esɔwɔ, ebe Mosis ejɔ́ nnó, abó manse melú unó ewémbo mbaá bóó Isréli. Ewéna etene nnó, áse unó bina mbaá bóó melo bwɔ́, yélé elú wáwálé nnó, ebwɔ́ ako alu upyáne Abraham. ⁶ Melkisedek apó fɔ́ muú ntoné Levi, yémbɔ́ Abraham jimbɔ́ akaré unó bií achyéé ji melu ema. Melkisedek ntó ajé ji, muú Esɔwɔ anyéméno ne ji. ⁷ Elú wáwálé nnó muú ayi ajéle nte muú yifɔ́ ajea gema apwɔ́ muú ayi ji ajéle. ⁸ Né mechɔ́ ampye upe Esɔwɔ abi álú upyáne Levi, abi áselé melu ema né malu afya, álú lé akwaá abi agbo. Yémbɔ́, né mechɔ́ Melkisedek muú asélé melu ema né malu afya, ji alú muú yi alá gbɔ́ fɔ́, wye ndere ηwe Esɔwɔ aleré. ⁹ Ndere Abraham achyéé nya melu unó ema né malu afya mbaá Melkisedek. Esé dékágé jɔ́ nnó Levi ntó ne achyéé ewú. ¹⁰ Esé dékágé jɔ́ mbo, néndé, gébégέ Melkisedek atuú ne Abraham, Levi alú né mmu manóó Abraham, gekwenege nte wuú.

Jisɔs alu wye éké Melkisedek

¹¹ Gébégέ Esɔwɔ ajyaá Levi ne upyáne bií nnó abe ampye upe ne ale chye ebe ewé ekene ne utɔ́ ampye upe. Ne, mbɔ́gέ ebó ebé nnó utɔ́ bwɔ́ ukágé pye nnó akwaá akwane ndere Esɔwɔ akelege, mbo Esɔwɔ ama kelesé mempye upe ayi cha ayi alú gefɔ́ éyigé Melkisedek wó. Yémbɔ́ Esɔwɔ ajya gefɔ́ge mempye upe yi cha ayi alá tané fɔ́ né ula gepú Eron, mpyáne Levi wó. ¹² Ne ákwóregé ntóné ampye upe Esɔwɔ, abó mankwaré ntó ebe. ¹³ Muú yi déjgέ unó bina détomé ne ji, atané né ntoó eniné cha. Yé muú fɔ́ né ntoó eníú álu dambé mempye upe Esɔwɔ ayi apyéé upe né geluú. ¹⁴ Esé dékaá chanchá nnó Ata sé atané né ntoné Juda. Mosis ajɔ́ yé genó gefɔ́ átó nnó ampyéé upe Esɔwɔ atanege né ntoó eniné mbo wó.

¹⁵ Genó eyi gepyé gema gepyé esé dégene chanchá nnó ebe ekwɔ́ré lé manchwɔ́ ayi mempye upe Esɔwɔ ayicha ayi alú gefɔ́ éyigé Melkisedek achwɔ́ nana. ¹⁶ Ji alú mempyéé upe, epó́fɔ́ ndere ebe ewé etome ne ntoné ampyéé upe Esɔwɔ ejɔ́. Ji alú mempyéé upe Esɔwɔ gétúgέ utó genwá́ jii eyigé muú alá

kagé chɔ geji. ¹⁷ Wye ndere ajɔɔ atome ne Jisɔs aké, “Wɔ ɔlu Mempye upe te kwyakwya gefɔɔ eyigé Melkisedek alú.” ¹⁸ Até gekwenege ebé alá bábá neídé elú jɔɔ ne epɔfɔ ne ncha. ¹⁹ Ebe ewémbɔ ékágé pye fo bóɔ akwane ndere Esɔwɔ akélege. Nana genó eyi gelome gepwɔɔ gechwɔ. Geji ne esé dénerere metɔɔ wye, ne geji ne gejamé esé deyje kwákwálé ne Esɔwɔ

²⁰ Genó eyigé fɔ eyi dégbége mfaá gelu nnó, gébégé Esɔwɔ apye Jisɔs alaá mempyéé upe, akelé mempye upe yicha apó sé ayi Esɔwɔ akelé. ²¹ Yémbɔ Jisɔs alú mempye upe Esɔwɔ gétúgέ Esɔwɔ akélé ajɔɔ ne ji nnó, “Ata annyemeno wáwálé ne akwené fɔ menomenyéé wuú, ‘Wɔ ɔlu mempyéé upe Esɔwɔ te kwyakwya.’” ²² Ne gétúgέ Esɔwɔ akélé mbo, Jisɔs ne aténé ndere muú ayi alerege nnó menomenyéé meke elome epwɔɔ gétúgέ elú te kwyakwya.

²³ Genó eyigé fɔ gelu nnó, ampýéé upe abi átané né ulaa gepú Leví ája nya dɔɔ neídé negbo nesɔɔ nya ebwɔ, ábeé sé wye mampyege utɔɔ bwɔ. ²⁴ Yémbɔ gétúgέ nnó Jisɔs agboó fɔ, ji apýéé utɔɔ ndere mempye upe Esɔwɔ te kwyakwya. ²⁵ Ndere elúmbɔ, Jisɔs awyaá utó nana mamferé bóɔ ako né efwyale gabo dámaa te kwyakwya abi akoógé né amu jíí ne achwɔɔ mbaá Esɔwɔ. Ji alu mebe te kwyakwya manemmye mbaá Esɔwɔ gétúgέ bwɔ.

²⁶ Ji alú gefógé etukpe Esɔwɔ ayi esé dékelege. Ji alú muú ukpea, muú akágé shulé fɔ ji ndo. Apó fɔ ne gabo né mmye. Ji afa mbwa ne bóɔ ubeé, ji alu né melu enógé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. ²⁷ Jisɔs abɔɔ fɔ mampye upe mbaá Esɔwɔ yéndé bíí ndere matúkpe ampýéé upe apýéé wɔ. Ebwɔ abɔɔ mbe apye upe gétúgέ gabo bwɔ ne apye ntó gétúgέ ayi bóɔ bifo. Yémbɔ Jisɔs apye gepe ejíí mbaá Esɔwɔ damaá mechɔ ebye gébégé ji achýéé game ji agboó. ²⁸ Ebe Mosis eyja lé akwaá, abi akágé pye gye nnó abe matúkpe Esɔwɔ. Yémbɔ mekomejɔɔ ayi Esɔwɔ akele, akele gébégé áfyéé me ebe Mosis. Mekomejɔɔ yimbɔ ne ájyaá Maá nnó akwane te kwyakwya mambe etukpe ampýe upe.

8

Jisɔs ne alu etukpe menomenyéé meke

¹ Memma mechɔ ewé déjógé mbo elú nnó: Esé déwyaá gefógé etukpe ewéna. Ji ajwólé né melu enógé né egbe ebwɔnye Esɔwɔ Muú ajea Apwɔɔ amu né mfaánebuú. ² Eféé ne ji apýéé utɔɔ bíí né mmu mákílé Esɔwɔ né mmu maá geto ayi wáwálé. Ata ne akwyéé maá geto wú epɔfɔ akwaá.

³ Afýéé yéndé etukpe nnó achýéégé ebye, apýege ntó upe mbaá Esɔwɔ. Mbɔntó né etukpe ewé sé abɔɔ mambe ne genó eyigé ji achýéégé mbaá Esɔwɔ.

⁴ Mbógé ji abɔ abe fa mme, mbo ji abɔ abeé yé mempyéé upe Esɔwɔ chácha néndé ampýéé upe álu me abi áchýéégé ebye mbaá Esɔwɔ ndere ebe ekelege.

⁵ Utɔɔ ebi ebwɔ apýéé né melu ewémbɔ ulú elé dendore unó bi apye né mákílé Esɔwɔ né mfaánebuú. Esé dékaa mbo néndé gébégé Mosis alú mantene maá gepúge Esɔwɔ, Esɔwɔ ajɔɔ ne ji aké, “Se gébé nnó apýéé yéndégenó gebe wye gefɔɔ eyigé me nleré wɔ né mfaá mekwe.” ⁶ Yémbɔ utɔɔ Jisɔs unjea game upwɔɔ ebi ukwene ampýéé upe, wye ndere menomenyéé meke wuú ewé echome bóɔ mashu ne Esɔwɔ elome epwɔɔ ewé gekwene. Gétúgέ etene mbaá unó ulúfúfú ebi Esɔwɔ achýege nye.

⁷ Mbógé gekwenege menomenyéé ékágé pye nnó bóɔ ákwane ndere Esɔwɔ akélege, mbo ámagé kele sé ewé chá. ⁸ Yémbɔ Esɔwɔ ágegé nnó bóɔ bíí apýéé gyéé, getú eyigémbɔ ne ji ajɔɔ aké, “Ata aké, gébé gechwɔɔ nye eyigé me nnyéé nye menomenyéé meke ne bóɔ Isrelí ne abi Juda. ⁹ Menomenyéé ewémbɔ ebeé sé ndere ewé me mbɔɔ nnyéé ne ukwene ante bwɔ né bíí bi me nsele ebwɔ ne amu átané né melo Ijip. Ne ndere ebwɔ alá pye sé genó eyigé me nnyéemeno

ne ebwó, me ntó nti meso ne ebwó, me Ata ne njóógé mbo. ¹⁰ Ge menomenyεé ewé me nnyε nyε ne ntoné Isrēli na. Né gébé eyigémbó, me nfyéé nyε mabe ya né makpo bwó, nsa áji né mmu matóó bwó. Me mbeé nyε Eσωωó bwó ne ebwó ntó abeé nyε bóó ba. ¹¹ Ne ye muú bwó amágé lere sé nte menjme wuú, ye muú ula gepú bíí ajógé sé nnó, 'Kaágé Ata' néndé yéndémuú manló ne bóó abi alá nja gemε wó, akwone mbaá abi anja gemε akaáge nyε me. ¹² Ne me ngene nyε ebwó meshwe né gabo ayi ebwó ápyéé ne mmágé te sé gyéé ayi ebwó apyéé cháchá." ¹³ Ndere Eσωωó ajóó atome ne menomenyεé meke, ebyennóó ji ase nnó ewé gekwene egbo gelu. Ne yéndégenóó eyi gegboó gelu, gekwóó ukoo, abelege geji baba.

9

Gekwenegé meti ewé débóó dénógé Eσωωó

¹ Menomenyεé mbe ewé Eσωωó anyéé nya ne bóó, ewyaa mabe ayi álerégé ndere ánogé Eσωωó. Ne bóó ntó ákwyéé maá geto ayi ánogé Eσωωó wyeé fa mme. Akare maá geto yimbó malú apea ne makat apea. ² Né meso ekat ewé mbe akuú ewu nnó melu ukpea. Né melu ewéna geluógé etuleka gelu wyeé ne ekpokogele. Né mfaá ekpokogele ewémbó ánerε ntóó bréd eyi achyéé mbaá Eσωωó. ³ Né meso ekat ewé mmu élé melu ewé akuú nnó melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako. ⁴ Ne melu ewémbó, geluó eyigé asóó elu mbaá Eσωωó gelu wyeé. Akwyéé geji ne gul. Mekwa menomenyεé Eσωωó elu ntó wyeé, afyale ewú ne gul. Né mmu mekwa ewéna maá nkwo ayi akwyéé ne gul alu wyeé. Afyé menyéé yimbó ayi ákuú nnó manaá né mmu. Meto Eρon ewé echíí nya bya elú ntó wyeé ne ubare mataá ebi Eσωωó asame mabe jíí wyeé. ⁵ Unó fó upea eké makiénné Eσωωó ulú né mfaá mekwa ewémbó, ákuú ubi nnó bó charubim. Ubagele bwó ukwere mbaá ayi Eσωωó ajige nté gabo bóó. Yémbó dékage pye bóó akaá unó bina uko nana.

⁶ Akwységé unó bina ábelégé mbo, ampýéé upe Eσωωó akpene né mmu maá gepú ayi mbe yéndé bíí ápyéé utóó bwó. ⁷ Yémbó ekosé etukpe ampýéé upe ne ekpene né maá gepú ayi mmu. Ne ji akpene wye damaá né njme. Ji aké akpene wyeé abó mamkpa manóó menya mampýe upe mbaá Eσωωó nnó Eσωωó ajinte gabo awuú jimboó ne ayi bóó ápyéé dankaa. ⁸ Ndere epýεmbó, Mendóó Ukpea ebó elerege mbo lé nnó, te ndere maá gepú yimbó ayi mbe alú wyeé ne menombi ntó wye gbεgbe, ye meti epóóó ewé bóó ákágé kpe né mmu maá gepú ukpea ayi apwóó malu ukpea ako. ⁹ Unó bi ulumbó élé gepóó eyi gelerege njene esé eniné nnó echye ewé bóó áchyegegé ne upe ebi bóó apye mbaá Eσωωó ukágé pye fó nnó bóó abi ánogé Eσωωó ábé ne ufere ebi ukwane ndere Eσωωó akelege. ¹⁰ Unó bina utome élé ne deporé manyégé ne manyúgé ne ndere muú ashwonege mmye nnó abe pópó né mbe ushu Eσωωó. Ubi ulú élé mabe ayi atome ne deporé menyammýe ne ubyéé nyε gébégé Eσωωó apýégé yéndégenóó gelage gekε.

Meti meke ewe debóó manógé Eσωωó

¹¹ Yémbó Kras achwó me. Ji alu etukpe Eσωωó ayi achwóó ne unó ulúúú ebi ulú mbo esé né gébé eyigé na. Ji apyéé utóó né melu melóméló mbaá ayi akwane apwóó maá geto ayi ampýéé upe abó apyéé nya utóó wyeé. Akwaá fó wó átene ji wó, mmyeke apó fó né geluage unó bi ulú fa mme. ¹² Kras akpe né melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako dama te kwyakwya. Gébégé ji ákpéné wye, ákpa fó lé manóó menya ndere njme ye ami mpó ne ákpe né mmu wó, ji ákpa lé manóó míí jimboó ne ákpéné wyeé. Akpégé ana gemεge sé nnó detane né efwyale te kwyakwya. ¹³ Né menomenyεé ewé gekwene, muú alá

pó fš pópó aselé élé manóó ημε ne ami menó mpó ne matwó maá mpó ayi asóó né mewε ameé ji né mmyε nnó abε pópó ndere Εσωω akelege. ¹⁴ Ne mbógé manóó amií ufóó menya εyina mawyaá uto na, εbyennó ami Kras mawyaá uto kpaá mampwó amu. Né uto Mendoó Ukpea, muú alú τε kwyakwya, Kras achyεé gemε jii mbaá Εσωω gétúgέ sé. Ji apyεmbó nnó ashwóné uferε sé ékágé dépyégέ upwyapwyané unó ne nnó εsé dépyεgέ élé utóó Εσωω muú alú mebe.

¹⁵ Getú εyigémbó ne Kras ala muú ayi áchómé bóó mashu ne Εσωω né menomenyεé meke εwé Εσωω anyεé ne bóó bií. Ji apyεmbó nnó bóó abi Εσωω akuú, abó mejé εwé elá εbyεé fš τε kwyakwya εwé ji anyémeno. Mbó ne elú néndé negbo nú εniné mbó ne nepyεé nnó áferé bóó né gabo ayi nya εbwó ápyé gébégé gekwenege menomenyεé.

¹⁶ Nwe geteé alu wyε eké menomenyεé. Muú aságé ηwe geteé ágáregé ndere ji agbogé akarege unó bií, alyage ubi kpaá τε ji agbogé ne akaré ubi. ¹⁷ Gefógé ηwe yimbó awyaá uto mbógé muú ayi asamé ji agbo. Mbógé muú ayi asame ji álá agboó wó, ηwe yimbó afulé yé genó. ¹⁸ Getú εyigémbó ne manóó malá magbele mme wó, nnó menomenyεé εwé mbεmbε εbefó ne uto. ¹⁹ Mosis agarégé bóó mabe Εσωω ako, ase manóó anó mpó ne ami ημε áchwaré ne manaá, abó eta maá genóó ayi akuú nnó hisóp ne néwú negelé anyua né mmu, ameé né ηwe mabe Εσωω ne menyammyε bóó ako ntó. ²⁰ Ameégé mbó ajóó aké, “Gεgέ manóó ami magbaré menomenyεé εwé Εσωω anyεé ne εnyú, agaré nnó debele na.” ²¹ Wyεmbó ntó ne Mosis ameé manóó mímbo né maá geto ne yéndégenó εyigé asele anógé Εσωω wyεé. ²² Ndere mabe yimbó alerege, elu wáwálé nnó aselé lé manóó ne apyε nnó yéndégenó gebe pópó né mbε ushu Εσωω. Ne mbógé manóó mala machyεé mme wó, ajigé fš nte gabo.

Gepe eyigé Kras apyεé géférege bóó gabo mmyε

²³ Ge ula bi, asele lé manóó menya ne apyε nnó unó bi ulú lé dendoré unó bi ulú né mfaánebuú ube pópó. Yémbó abó manse lé genóge upε eyi gelóme kpaá gepwóó manóó menya ne apyε nnó unó bi mbó né mfaánebuú ube pópó. ²⁴ Kras akpe fš élé né maá geto ayi akwaá akwyεé ne apyε ejii gepe wó. Melú ewémbó elú élé dendoré melu ukpea εwé elú né mfaánebuú. Ji akpe élé né mfaánebuú neni ambóó, atene mbε ushu Εσωω gétúgέ εsé. ²⁵ Ji akpe fš né mfaánebuú nnó apyε gepe jii ndóndó ne ndó ndere etukpe akpene yéndé ημε né melú ukpea εwé epwóó malu ukpea ako manchyεé manóó ami mala mapó fš amií jimboóó né mbaá Εσωω wó. ²⁶ Mbógé εbe nnó mbó ne ji abóó apyεé, mbó ji agé εfwyale ndóndó ne ndó τε ula ulóó mme. Ndere elúmbó, ji achwó ndó gamaá né gébé eyi mme achwóó kwyaa né achyεé gemε jii nnó áneré ne gabo. ²⁷ Elú mε nnó yéndémuú abó magbó demaá, agbogé mbó agilé unóó mpa ayi Εσωω apane. ²⁸ Wyεmbó ntó ne Kras agboó ndere gepe nnó aferé gejamégé bóó né gabo. Ne ji amágé chwó nyε ndó yifó. Né gébé eyigémbó achwóó sé né gétúgέ gabo sé, achwóó élé nnó awεne gemεge bóó abi agilé ji álá mmyεmmyε bwó.

10

Gepe eyi Kras gelú lé damaá τε kwyakwya

¹ Ebe Mosis elú lé dendore unó ulóóló ébi ulú manchwó, epófó unó bimbó ubi ambóó. Getú eyigé mbó bóó aké achwóó mbaá Εσωω upε ébi εbwó anyuarege apyεé yéndé ημε, upyεé fš kánka nnó εbwó akwane chánéné ndere Εσωω akelege. ² Mbógé εbo εbe nnó gefógé upε bina upyεé nnó bóó akwane chánéné ndere Εσωω akelege, mbó bóó ntó ámagé téε sé mechó gabo ne ábo ámagé pyε sé upε bimbó. ³ Yémbó upε bina ébi bóó anyuarege apyε yéndé ημε, upyεé lé

nnó bɔ́ ɔ́tégé gabo ayi ebwɔ́ apyɛé. ⁴ Néndé manó anɔ́ mpɔ́ ne ηme makágé fere fɔ́ bɔ́ gabo né mmye cháchá.

⁵ Ge ula bi gébége Kras alu manchwɔ́ fa mme ajɔ́ ne Eɔwɔ́ nnó, “Wɔ́ ɔ́kelegé sé upe ebi bɔ́ apyɛé eta wyeé ne echye ewé bɔ́ áchyegé. Wɔ́ ɔ́kwyé lé menyammye ayi ɔ́kwyé ɔ́belé nnó me nse mpye upe wye. ⁶ Menya eyi bɔ́ asɔ́ kpógelé né geluwé upe ne echye ewé ebwɔ́ áchyegé gétúgé gabo ayi ebwɔ́ apyɛé ukwane fɔ́ wɔ́ metɔ́ wɔ́. ⁷ Ne njɔ́ nké, ‘Eɔwɔ́ gé me na nchwɔ́ mampye genó eyi wɔ́ ɔ́kelege nnó me mpye wye ndere asamé né mmu ηwe atomé ne me nnó mbɔ́ mampye.’” ⁸ Kras abɔ́ mbe ajɔ́ ne Eɔwɔ́ aké, “Ufɔ́ upe bi bɔ́ apyɛé ndere ebi apyɛé ne menya, yé ebi apyɛé ne umpomé yé ebe lé ebi bɔ́ asɔ́ né geluwé upe mampye upe eta wye ne unó bi bɔ́ achyegé gétúgé gabo bɔ́ ukwané fɔ́ wɔ́ metɔ́ wɔ́.” (Yé élé ebe Mosis eké apyegé mbɔ́.) ⁹ Ne ama ajɔ́ aké, “Ge me na, nchwɔ́ mampye genó eyigé wɔ́ ɔ́kelege nnó mpye.” Ndere elúmbɔ́, Eɔwɔ́ aferé upe bi ukwene nnó apye gepé eyigé Kras gese malu bwɔ́. ¹⁰ Ne gétúgé Jisɔ́s Kras apyɛé genó eyigé Eɔwɔ́ akelege, achyéké menyammye wuu ndere gepé te kwyakwa. Getú eyigémbɔ́ esé dela bɔ́ ukpea né mbe ushu Eɔwɔ́.

¹¹ Né gekwenege menomenyɛé ampɛé upe Eɔwɔ́ apyɛé utɔ́ bwɔ́ yéndé bií. Anyuarege upe bimbɔ́ manjané manjané, yémbɔ́ upe bimbɔ́ ukágé fere fɔ́ bɔ́ gabo né mmye. ¹² Ne Kras awesé mampyɛé upe, apye lé gepé gema eyi gekwane te kwyakwa, manshwɔ́né gabo sé. Apyégémbɔ́ ajwólé né melu enógé né egbe ebwɔ́nye Eɔwɔ́. ¹³ Ne ji ajwɔ́le wye agilé kpaá te Eɔwɔ́ apye bɔ́ mawámé bií álaá eké geluɔ́ eyi ji anerege uka mfaá. ¹⁴ Mbɔ́ ne elú nnó Kras apye élé gepé gemaá nnó bɔ́ abi ji ashwɔ́negé ákwane chánjéné ndere Eɔwɔ́ akelege te kwyakwa.

¹⁵ Mendoó Ukpea ntó egáré esé genó eyina. Abɔ́ mbe ajɔ́ aké, ¹⁶ Ata aké, “Gébé gekwónégé, ge menomenyɛé ewé me nnyɛé nye ne ebwɔ́ na. Me mfyɛé nye mabe ya né mmu matɔ́ bwɔ́ ne nsame nye ájí né mmu défɔ́ré bwɔ́.” ¹⁷ Ne ama agbé aké, “Me nteé sé gabo bwɔ́ ne depɔ́ etiré ebwɔ́ apyɛé gyeé.” ¹⁸ Dékágé ge nnó, ajigénte gabo bɔ́, yé ula fɔ́ ubé sé ebi amágé pɛe upe.

Déchw kwókwólé ne Eɔwɔ́ débégé ne dembyɔ

¹⁹ Anηme ba, ewéna etene nnó esé dékágé kpe tágétágé né melu ukpea ewé epwɔ́ malu ukpea ako, gétúgé manó Kras ami machyɛé mme gébége ji agboó. ²⁰ Jisɔ́s anené me ekat ewé ékaré melu ukpea ne melu ukpea ewé epwɔ́ malu ukpea ako. Anené esé meti meke ewé ewyáá genwá. Ékat ewé Jisɔ́s anené mbɔ́, etene mbaá menyammye wuu gébége ji agboó gétúgé sé nnó esé dekoó wye déjye mbaá Eɔwɔ́. ²¹ Ne te ndere esé déwyáá gekpekepegé etukpe ewé epele gepúgé Eɔwɔ́, ²² déchw kwókwólé ne Eɔwɔ́ ne matɔ́ sé mako ne défyɛé metɔ́ ne ji gefɔ́ eyigé déla dékágé be fɔ́ ne dembyɔ néndé manó Jisɔ́s Kras mameé me né matɔ́ sé alá pópó ne ágaré esé nnó delu cho. Ne áshwɔ́né menyammye se ne manaá ami makpea. ²³ Déténé ne eshye né depɔ́ etiré esé déneré metɔ́ wyeé ne dégaré deti. Ékágé déwé mmye néndé Eɔwɔ́ anyégémeno nnó apyɛé genó, apyɛé geji. ²⁴ Dékelégé meti ewé défyɛé ate anηme eshye nnó ágbógé ne ate ne nnó álerege ulɔ́ melu. ²⁵ Délyagé fɔ́ mankene uchome bɔ́ Eɔwɔ́ ndere bɔ́ abifɔ́ ályáá esé déchome wye mmye, défyɛé ate eshye, ushuú chacha ayi dégene mbɔ́ nnó bií ebi Ata achwɔ́ ula kwókwólé.

²⁶ Néndé mbógé déké dépyɛé wye gabo kpekpé ayi dékaá me wáwálé ayi mekomejɔ́ Eɔwɔ́ álerege, gepé eyigé chá gepɔ́ sé eyi gekagé fere esé gabo né mmye. ²⁷ Genó eyi degile ne efo metɔ́ élé mpa Eɔwɔ́ ne gekpekepegé mewe ewé esɔ́ nye bɔ́ mawáme Eɔwɔ́. ²⁸ Dékaá nnó muú ayi abyáá ebe Mosis,

áwáne ji ágené fɔ meshwɛ mbógé bɔ ntɛsɛ apea yé áléé ágarégé nnó ákpa amɛ agɛ ji ndɛrɛ ápyɛé genó ɛyi geléré nnó ji akwé ɛbɛ ɛwémbo. ²⁹ Ɛbɛgɛ mbɔ, fɛrɛge gekpekpegegɛ ɛfwyale ɛwé ɛbɛé nyɛ ne muú ayi abyaa Maá Ɛsɔwɔ ne aselé manoo mú ami magbaré menomenyɛé Ɛsɔwɔ, nnó mapɔ yé genó yé élé manoo ami na ne mashwɛne ji nnó abɛ pópó, ne ajógé ntó mejóó mebo atome ne Mendoó Ukpea muú alerege bɔɔ galógáló. ³⁰ Ɛsɛ dékaá ji muú ajóó aké, “Me ne nwyaa útó manshuú amu né gabo ayi ɛbwó ápyɛé, ne nshúgɛ nyɛ amu mbaá bɔɔ abi ápyɛé ubé.” Ne ajóó aké, “Ata ne asoo nyɛ mpa bɔɔ.” ³¹ Ɛpyɛé ɛfɔ mankwe né amu Ɛsɔwɔ muú álú mebe.

³² Tégɛ ndɛrɛ elú nya ne enyú gébégɛ enyú debɔɔ mbɛ dékaá depɔrɛ Ɛsɔwɔ. Yé élé enyú dégɛné gejamégɛ ɛfwyale né gébé eyigémbo, détɛné wye ne ɛshye yé genó genyige enyú wó. ³³ Gébé eyigé fɔ bɔɔ ashyeé enyú gbɔhɔnɔ ne ápyɛé enyú déwuú ubalé. Né gébé eyigé fɔ bɔɔ abi agene ntó ɛfwyale mbɔ, enyú déchome défyɔge ɛbwó mmyɛ. ³⁴ Dégene meshwɛ ne bɔɔ abi ákpené deno, ne gébégɛ bɔɔ áfɔɔ unó nyú dékame wye kamegɛ ne metɔɔ megómégó ndɛrɛ dékaá nnó déwyaá unó ulúulú ɛbi upwɔɔ ammu, ɛbi ubɛé nyɛ tɛ kwyakwya. ³⁵ Ndɛrɛ elúmbɔ, délyagɛ fɔ mamfyégɛ metɔɔ ne Ɛsɔwɔ néndé ji achame nyɛ enyú. ³⁶ Enyú débɔɔ mankogé élé metɔɔ dépyɛgɛ genó eyigé Ɛsɔwɔ akelege, ne désɛ unó uko ɛbi Ɛsɔwɔ anyémɛno nnó achyɛgɛ. ³⁷ Néndé Ɛsɔwɔ aké, “Elá gachyɛé muú ayi achwɔɔ nyɛ achwɔ achɔɔ sé gébé. ³⁸ Né bɔɔ ba abi ápyɛé wye genó ɛyi gelú cho, abɛé nyɛ wye mamfyégɛ metɔɔ ne me. Yémbo muú ayi ajame mmyɛ meso, metɔɔ wa ɛgɔɔ fɔ ne ji.” ³⁹ Ɛsɛ depɔ fɔ bɔɔ abi ajame mmyɛ meso geɲwagɛ bwó genó mme detu. Ɛsɛ delú élé bɔɔ abi áfyɛé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ ji awene gemɛge bwó.

11

Gefɔ eyigé bɔɔ áfyɛé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ

¹ Metɔɔ mamfyé ne Ɛsɔwɔ élé ndé? Metɔɔ mamfyé ne Ɛsɔwɔ élé mankaá nnó débɔɔ nyɛ unó bi déneré metɔɔ wyyé ne nnó unó bi ɛsɛ dela delu danɲɛ ulú wyyé wáwálé. ² Bɔɔ abi nya mbɛmbɛ áfyɛé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, getú eyigémbo Ɛsɔwɔ asɛ nnó apyɛ genó gelógéló.

³ Ne élé gétúgɛ ɛsɛ défyɛé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ ne dékaá nnó mekomejɔɔ ayi Ɛsɔwɔ ajóɔ ne akwyɛé mme. Ɛwéna ɛtɛne nnó unó bi ɛsɛ dégene mbɔ fa mme, akwyɛé ubi ne unó bi muú álá gene.

⁴ Gétúgɛ Ɛbel áfyɛé nya metɔɔ ne Ɛsɔwɔ ne ji apyɛé gepe mbaá Ɛsɔwɔ ɛyi gelɛme gepwɔɔ eyigé meɲmo wuú Ken. Ndɛrɛ ji apyɛmbɔ, Ɛsɔwɔ akame nnó ji alú cho, getugé gepe eyige ji apyɛé. Yé élé Ɛbel agboó tɛ nya metɔɔ ɛwé ji áfyɛé ne Ɛsɔwɔ elú ɛjógé mejóɔ tɛ fina.

⁵ Gétúgɛ Ɛnɔk áfyɛé nya metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, ji agbo wɔ. Ɛsɔwɔ asɛ ji afé né mfaánebuú mebe. Yé muú ama agé sé ji wó gétúgɛ Ɛsɔwɔ asélé ji ajye né mfaánebuú. Gemegé nnó Ɛsɔwɔ asé nya ji ajye mfaánebuú alere mɛ nnó gepɔ ɛjii gego ji metɔɔ. ⁶ Elú wáwálé nnó yé muú ákágé pyɛ fɔ metɔɔ ego Ɛsɔwɔ mbógé muú yimbɔ álá fyɛ metɔɔ ne ji wó, néndé yéndémuú ayi achwɔ kwókwóle ne Ɛsɔwɔ, abɔ mankamé nnó Ɛsɔwɔ alú wye wáwálé, ne ji achame bɔɔ abi ákelege ji ne matɔɔ bwó mako.

⁷ Metɔɔ ɛwé Nowa áfyɛé nya ne Ɛsɔwɔ ɛpyɛ ji awú mbeé ayi Ɛsɔwɔ akwélé ji gétúgɛ unó bi upyɛé nyɛ meso gébé. Akwyɛ ɛkpe kpaá ɛwé ji ne ula gepú bíi ákpené mmu nnó ápó negbone ɲgbannyi. Ndɛrɛ ji apyɛmbɔ mfaánebuú ashulé bɔɔ mme né mmyɛ, ne Ɛsɔwɔ apyɛ ji ntó álá cho gétúgɛ ji áfyɛé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ.

⁸ Metoó ewé Abraham afyee nya ne Esowo epye ji awú ne Esowo. Akú Abraham ajoó ne ji nnó akwilé ajyee né gebage mewaá eyigé ji achyegé nye ji meso gébé. Ji alyaa melo wuú afé yé élé ji alá akaá mbaá ayi ji ajyee wá. ⁹ Metoó ewé ji áfyee ne Esowo epye ji ajwolé né mmu baá otó ndere menkeé né mme boó abi cha ayi Esowo anyéméno nnó achyegé nye ji. Mbantó ne maá wuú Asek ne mpyáne wuú Jakób ajwolé. Ebwó álú bóó bí álú mambó ntó genó eyigé Esowo anyéméno nnó achyegé ebwó. ¹⁰ Abraham akó metoó ajwolé né baá otó bimbo néndé ji abó agilé manjwolé né melo ewé ewyaa mabome ayi alá chogé ewé Esowo akwyee atene.

¹¹ Metoó ewé Sara áfyee ne Esowo, ne epyee ji akpane uné. Yé élé ji akwoó me ukoo, ákoó gébé eyigé ji ábyéne maá, ji afyé wye metoó ne Esowo nnó anyegéméno mampyee genó, apye geji. ¹² Yé élé Abraham ábené me alá kágé bye se baá, upyáne bíí uja eké ambe né mfaánebuú ne gesoó né mbale ebéé mega. Yé muú akágé pa fó ubí.

¹³ Bóó bina ako áfyee wye metoó ne Esowo kpaá te agboó. Yé muú bwó fó ase yé genó eyigé Esowo anyéméno nnó achyegé nye ebwó wó. Yémbó áge lé unó bimbo te mbe ne matoó ágoo ebwó. Ebwó akaá nnó ebwó álú élé ankeé boó abi akógé fa mme yina kógé. ¹⁴ Bóó abi ájógé mbó álere chánéné nnó ebwó akélege mbaá ayi abee melo ewé bwó. ¹⁵ Mbogé ebwó abó átégé lé melo ewé ebwó atané wyyé, mbó ebwó akelé meti mankere wyyé. ¹⁶ Yémbó ebwó ashyagé lé melo ewé elomé epwóó ewé ebwó abó álú wyyé. Ne melo ewémbó elú lé né mfaánebuú. Ndere elúmbó, mmye egboó fó Esowo nnó ebwó akúgé ji nnó Esowo bwó néndé ji akwyee me melo ábelé ebwó.

¹⁷ Gébége Esowo amuame Abraham nnó ase maá wuú Asek apye gepe, Abraham ákamé gétúgé áfyee metoó ne ji. Elé Abraham yina ne Esowo anyéé nya meno ne ji nnó abee ne gejamégé upyáne, yémbó ji akpome mmye manse danchi maá wuú apyé gepe mbaá Esowo, ¹⁸ yé élé Esowo ajoó nya ne ji aké, “Gejamegé upyáne ebi wá oboó nye utanege nye lé mbaá Asek.” ¹⁹ Abraham ntó ákamé nnó Esowo akágé pyee boó akwilé né negbo. Ne dékágé jóó nnó elú wye eké Esowo apye Asek akere né genwá Abraham ase ji akere mmu.

²⁰ Elé gétúgé Asek áfyee metoó ne Esowo ne ji ajelé Jakób ebwó ne Esao, agaré ebwó mejé ewé ebwó aboó nye meso gébé.

²¹ Gétúgé Jakób áfyee metoó ne Esowo né gébége ji achwóó gbo ajé lé baá Josef apea abi ande. Né gébé eyigémbó agii né meto wuú anogé Esowo.

²² Gétúgé Josef áfyee metoó ne Esowo né gébége ji áchwó gbo agaré boó Isréli nnó ebwó ályage nye melo Ijip. Ne agaré ntó ebwó ndere ji agbogé ápyee ne ugoó bíí.

²³ Gétúgé mma ne nte Mosis áfyee metoó ne Esowo ne gébége ábyené Mosis ábí nya ji né ámfaa álee, néndé áge nnó ji alú maá ayi alome ulóó. Ne áfo yé mambya ebe ewé mfwa melo afyee nnó áwáné baá boó Isréli né gébé eyigémbó wó.

²⁴ Gétúgé Mosis áfyee metoó ne Esowo né gébége ji awené ashyaá nnó asege fó ji ndere maá ayi maá mfwa Fero ayi mendée ábyené. ²⁵ Ji ákamé mange efwyalé ne boó Esowo ne nnó ji anyégé apogé ne nechóchó né mmu gabo ewé nechóchó eniné na nela newyagé. ²⁶ Ji aferé nnó mange efwyale gétúgé Kras élé gekpekpége gefwa eyi gepwóó gefwa geko eyi gelú né Ijip néndé ji apelé wye né mbe mambó genó eyigé Esowo ácháme nye ji.

²⁷ Gétúgé metoó ewé ji áfyee ne Esowo alyaa melo Ijip abó yé efo wá né genó eyigé metoó esogé mfwa akágé pye wó. Ji akó metoó apelé wye mbembe eké abó age me Esowo muú boó alá gené ji ne amé. ²⁸ Elé gétúgé metoó ewé Mosis áfyee

ne Ɛsɔwɔ, ne ji agaré bɔɔ Isrɛli nnɔ álɔ manyé ɛpaá koó upú, ne nnɔ ase manoo ñme amee né manombi upú bwɔ nnɔ ekiénné Ɛsɔwɔ ewé ewáné bɔɔ ɛchwógé ɛkoó upú bwɔ kógé ɛkágé ewa baá mbe bwɔ, ndere ewáné nye abi bɔɔ Ijip.

²⁹ Gétúgɛ metɔɔ ewé bɔɔ Isrɛli áfyéé ne Ɛsɔwɔ, ne áchyaá ebéé mega ewé ákuú nnɔ ebéé megelé ɛké bɔɔ abi ákéné né mme detu. Ne gébégé bɔɔ Ijip ámuame manchyaá, ebéé ewémbɔ ɛshwya ebwɔ ako.

³⁰ Gétúgɛ metɔɔ ewé ebwɔ áfyéé ne Ɛsɔwɔ, ebwɔ ákégé ágyaágé melo Jeriko né mme ndɔ ekenéama, gebamé mataá ɛyi genɔɔ melo mme gekwe gbarammm. ³¹ Gétúgɛ Rahab mendée enɔ áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ abi bɔɔ Isrɛli abi áchwɔɔ cheré melo ewémbɔ bibií. Getú ɛyigémbɔ ne ji alá agboó fɔ choncho ne bɔɔ abi alá ákamé ne Ɛsɔwɔ wɔ.

³² Me mmagɛ jɔɔ na nnɔ? Unɔ bi bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ apye uja dɔɔ. Gébé ne gela gepɔ sé ɛyi me njógé ntome ne bɔɔ ndere Gidyɔn, Barak, Samsen, Jɛfta, Dɛvid, Samuele ne bɔɔ ekpave Ɛsɔwɔ abifo. ³³ Elé gétúgɛ metɔɔ ewé ebwɔ áfyéé ne Ɛsɔwɔ, ne ebwɔ abifo ámmye bee ne malo kpakpa ápwɔ áji. Agbaré malo ebwɔ chancha, ne ábɔ unɔ bi Ɛsɔwɔ anyémenɔ nnɔ áchyéé ebwɔ. Gétúgɛ metɔɔ ewé ebwɔ áfyéé ne Ɛsɔwɔ ágbe manɔ unyanya nnɔ ɛkágé uwá ebwɔ. ³⁴ Aníí mewe ewé elulé wum, wum, wum, yémbɔ mewe ɛsɔ fɔ ebwɔ wɔ. Abifo ábɔ bɔɔ abi aké áwá ebwɔ ne bɔ aparanja. Abifo apɔ ne ɛshye yémbɔ Ɛsɔwɔ achyéé ebwɔ ɛshye. Abi awyaá ɛshye mamye bee ámmye ábú bɔɔ bee abifo né malo bwɔ. ³⁵ Gétúgɛ metɔɔ ewé andée abifo áfyéé ne Ɛsɔwɔ, áge bɔɔ bwɔ abi ágboó ndere ákwilé né negbo. Abifo átulé ebwɔ kpaá alá mangbomangbo, yémbɔ ákámé negbo áshya mamferé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ bɔɔ ályaa ebwɔ. Ápyembɔ nnɔ meso gébé Ɛsɔwɔ apye ebwɔ abɔ gerwá ɛyi gepwɔɔ amu. ³⁶ Abifo ájwa ebwɔ ne atulé ebwɔ ne otoo, awe abifo ne bɔ mkpɔkɔne áfyé ebwɔ né gepugé denɔ. ³⁷ Ató abifo ne mataá áwa. Agyá abifo ubauba ne ɔɔ. Awá abifo ne bɔ aparanja. Abifo alú ubya bɔ, áfyéé elé meko ñme. Achyéé ebwɔ ɛfwyale, ámmye amu ne ebwɔ. ³⁸ Akéné nya mmu mewaá tametamé ákwome makwe áshulege, ábiígé né mmu maba mataá ne ambu né mme. Mme yina ákwane yé mambɛ mbaá ayi ebwɔ ákágé ájwɔlegé wye wɔ.

³⁹ Gétúgɛ ebwɔ áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, áké ebwɔ ápye gechágéné genɔ. Yé elé elúmbɔ, ebwɔ ásé yé genɔ ɛyigé Ɛsɔwɔ anyémenɔ nnɔ achyége ebwɔ wɔ, ⁴⁰ néndé Ɛsɔwɔ awyaá gechachage genɔ né metɔɔ mampye ɛyi getome ntɔ ne sé. Genɔ ɛyimbɔ gelú nnɔ aselé ɛsé chónchɔ ne ebwɔ apye nnɔ dékwane chánéné ndere ji akélege.

12

Nte sé Ɛsɔwɔ anywɔlege ɛsé mati

¹ Né egbe ewé se, bɔɔ bina ako abi áleré ɛsé ndere áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ álu wyeé, áno ɛsé mme ɛké geko ápelé nnɔ áge genɔ ɛyigé ɛsé dépyéé nye. Ndere elúmbɔ, dékpa yéndégenɔ ɛyi genɔɔ ɛsé ɛyi gépye ɛsé déla dékáge lome dégbe mewaá chónchɔ ne gabo ayi áfwyánege ɛsé. Dékógé metɔɔ délómégé wye gatelé ayi alú ɛsé mbe. ² Ndere délómége dépelé wye ne Jisɔs muú anene ɛsé meti défyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ. Wye elé ji ne akpané nye ɛsé apye metɔɔ ewé défyéé ne Ɛsɔwɔ ekwane chánéné. Ji akamé nya magbo negbone mekpɔ unɔɔ né gekwa. Ji asé yé mekpɔ unɔɔ ewé elú né gefógé negbo eniné mbɔ efú genɔ wɔ néndé ji akaá gekpɛkpɛgé metɔɔ megómégó ewé Ɛsɔwɔ ákwyyéé me ábelé ɛta wuu. Gétúgɛ ji agboó negbo eniné mbɔ, ji ajwólé nana né melu enógé né egbe ebwɔnyé Ɛsɔwɔ.

³ Tégé ndere ji akógé nya metɔɔ agené ɛfwyale né amu bɔɔ ubeé, bɔɔ ápaá ji. Tégé wye ji nnɔ ɛkágé enyú debe ne gepwa metɔɔ deto meti. ⁴ Ummye ebi enyú

démmye manlyaa gabo delú dammye dekwóné mbaá manóó nyú machyegge mme. ⁵Nnó enyú dejíí me nte majyee ami Esowo achyegé enyú ndere baá bíí? Ji ajóó aké, “Maá wa, Esowa ányágé wó gétúgé gye ayi wó apyee, osege fó ewú eké efuú yé genó wó. Ashulégé wó ndo, obége ne gepwa. ⁶Kaá nnó Ata alerege lé chuchu yina mbaá muú ayi ji abóó gejee ne ji. Ne atulegé lé yéndemuú ayi ji aselé nnó alú maá wuú.” ⁷Ndere elúmbó, kógé metóó né chuchu ayi Esowo alerege enyú, manleré enyú genó. Ji apyembo élé ne enyú ndere nte apyee ne baá bíí. Ndé maá ayi apyegge gye nte wuú alá alerege fó ji chuchu? ⁸Mbógé Esowo alá alere enyu chuchu né gye ayi dépye ndere ji apyee ne baá bíí ako wó, ebyennó enyú dépo fó baá bíí wáwálé delú baá uló. ⁹Genó eyigé fó gelú nnó, ante sé fa mme alerege esé chuchu mbógé dépyegé gyeé, denoge ebwó. Ndere elúmbó, elú galógáló nnó esé déwúgé dóó ne nte sé muú abóó mandoó sé, nno debo genwá. ¹⁰Ante sé fa mme alerege ese chuchu né mboó gébé ndere ejigé ebwó gétúgé gyeé ayi esé dépyee, Esowo alerege esé chuchu gétúgé gyeé ayi dépyee né galógáló awé sé, nnó esé debe bóó ukpea ndere ji. ¹¹Né gébége alerege esé chuchu déselé fó nnó élé genó gelógéló. Déselé élé nnó élé genó eyi gepyee esé débée meshwemeshwe. Yémbó ewyagé, efwale ewémbó echwóó ne galógáló mbaá bóó abi ágií genó wyee. Epyee nnó ebwó apyegé genó eyi gelú cho ne nnó ábé neso ne ate bóó.

Majyee ne mbee mekwelege

¹²Ndere dékaá mbó, gbarege unó chancha ne amu nyú ayi abóó gepwa ne tenege ne eshye ne uka nyú ebi uweré. ¹³Chógé wye mbe dékené né mati ayi alú chó nnó ékágé uka nyú ebi ulóó né uferé ubwiré, utógé lé tógé.

¹⁴Mmyegé nnó débé neso ne bóó ako. Mmyegé ntó nnó débé bóó ukpea. Muú alá apó muú ukpea agené fó Ata. ¹⁵Ségé gébé nnó ékágé muú nyú fó apye genó eyigé Esowo alyagé manleré ji galógáló. Ségé gébé nnó ékágé muú nyú abe ne gepó gebogebo. Gefógé gepó eyina gelú eké nchye ayi agbógé unywone bíí uchwóó ne efwale ne uchóó gejamégé unó ebiifó. ¹⁶Ségé ntó gébé nnó ékágé muú nyú fó abe ne gepógé ubelé tametame. Yé eké muú ayi abyaa deporé Esowo ndere Esao apyee. Ji akpo dékpaakpa tíí ndere maá mbe gétúgé némbane menyee. ¹⁷Ebelegé ammye nnó ama abóó dékpaakpa etií nnó nte wuú achyee ji méjé ewuú ndere maá mbe yémbó nte wuú ashya. Akéle meti ne manse ame nnó akwaré mecho ewéna age wó.

¹⁸Féregé mbaá ayi enyú détené mbó nana manchwó kwókwólé ne Esowo. Enyú détene fó né melu ewé bóó Isrelí atene nya wó. Ebwó átené nya kwókwólé ne mekwe ewé akúú nnó Sina mbaá ayi muú ákage ta. Melu ewé mewe ébó elúlé wum, wum, empinya gemua gekwene mbaá alá chendeé ne mbyo ammye ntó wuuuuuuu. ¹⁹Ebwó awú meko emba ewé áfóme. Awú ntó meko muú fó. Genó eyi muú yimbo ajóó gépye ebwó anemmye nnó muú yimbo amágé jóó sé meko yicha ebwó áwú. ²⁰Ebwó ajóó mbó néndé genó eyigé muú yimbo ajóó gepye ebwó abóó efo dóó. Muú yimbo agaré aké, “Yéndé genó eyi getaá mekwe ewéna, yé ebe élé menya, ato ji ne mataá kpaá te agboó.” ²¹Genó eyi ebwó agené né mekwe ewémbó gepyee efo kpaá Mosis jimboó ajóó aké, “Nwere ne efo metóó.”

²²Yémbó enyú détene élé kwókwólé ne Mekwe Sayon. Mekwe ewéna ne elú melo Esowo muú alú mebe. Melo ewémbó élé Jerosale ayi alú né mfaánebuú. Elé né melo ewéna ne makiinné Esowo gejamagejame áchomé wye ne nechóchó. ²³Enyú delú mbó lé né echomele bóó abi Esowo ajyaa ndere baá mbe bíí, ebwó bina ne ásámé mabó bwó né mmu nwe ayi alu né mfaánebuú. Enyú déchwó mbaá Esowo muú asóó mpa bóó ako, ne décho

mbwa ne mandoó bɔ́ mbembe abi álú cho. Eɓwɔ́ bi Eɓwɔ́ apyɛ́é nnó ákwane cháńéné ndere ji akelege. ²⁴ Enyú déchwɔ́ mbaá Jisɔ́s muú áchomé akwaá mashu ne Eɓwɔ́ né menomenye meke. Enyú déchwɔ́ né mandoó mií ami mameé enyú mmye. Mami majógé genó eyigé gelome gepwɔ́ eyigé mandoó Eɓel.*

²⁵ Segé gébé nnó ékágé déshya manwú genó eyi Eɓwɔ́ ajógé ne enyú, néndé bɔ́ abi mbembe abi áshyá manwú ne muú ayi ákwele eɓwɔ́ mbeé fa mme áge meti mambo efwyalé wó. Ndere elúmbɔ́, esé déshyagé manwú genó eyigé Eɓwɔ́ né mfaánebuú agaregé esé, ebyennó dékagé bo nye fɔ́ efwyalé ewé echwɔ́ wáwálé. ²⁶ Meko ayi ji ajɔ́ mbembe anyigé mme. Nana anyémeno nnó, “Né ndɔ́ ayi fɔ́ me nyigé nye sé elé mme jiji, nyigé nye ntó mfaánebuú.” ²⁷ Uchu bi ji ajɔ́ mbɔ́ nnó, “Né ndɔ́ ayi fɔ́” ulere nnó unó bi ji akwyéé uko unyigé nye, utane né malu bwɔ́ nnó ebi alá kágé nyigé ubi ne ulaa té kwyakwya.

²⁸ Ndere elúmbɔ́, te mbaá esé dékpene nye né gefwage Eɓwɔ́ eyigé muú alá kágé nyigé, détamége Eɓwɔ́, défɛge ji né meti ewé egoó ji, dénógé ji ne efo metɔ́ ²⁹ néndé Eɓwɔ́ se alu eké mewɛ ewé esɔ́ yéndégenó.

13

Gepó eyigé baá Eɓwɔ́ abɔ́ mambɛ ne geji

¹ Enyú debɔ́ mamgbógé ne ate ndere ate anɛme agboó ne ate. ² Délyage fɔ́ manene ankeé né mmu upú nyú. Kágé nnó mbɔ́ ne bɔ́ abifo ápyɛ́é ne anene makiénné Eɓwɔ́ dankaa. ³ Tége bɔ́ abi álú né denɔ́. Segé nnó enyú ntó délú né denɔ́ ne eɓwɔ́ chónchó. Tége ntó bɔ́ abi ágené efwyalé. Sége nnó enyú ntó dégené efwyalé eké eɓwɔ́.

⁴ Bɔ́ ako ánogé depɔ́ré neba. Yéndé mendée ne meno abɛ ne ate ndere bɔ́ abi ábané neba ábɛ́, ékágé muú ályaa nte ájye ákelé muú yicha né dafye. Tége nnó bɔ́ abi ákwéné ulɔ́ ne ábelégé ubele tamé tamé, Eɓwɔ́ ásoó nye mpa bwɔ́.

⁵ Débógé fɔ́ mmwólé nka, yémbɔ́ segé yéndégenó eyigé enyú déwyaá gekwané ne enyú kwanége néndé Eɓwɔ́ ajɔ́ aké, “Me nkágé lyaá fɔ́ enyú chacha, ne nlyagé fɔ́ enyú mbya” (Det. 31:6) ⁶ Ndere elúmbɔ́, esé dékágé do eɓwɔ́ ewame déjɔ́ ndere muú fɔ́ ajɔ́ nnó, “Ata álú mempoó wa. Me nfɔ́ fɔ́. Ndé genó muú ákágé pye me?” (Ps. 118:6)

⁷ Tége ákpakpa nyú abi ábɔ́ mbe átií enyú ame né depɔ́ré Eɓwɔ́. Tége galógál ayi eɓwɔ́ alú nya fa mme ápyɛ́é. Gyérege ndere eɓwɔ́ áfyɛ́é metɔ́ ne Eɓwɔ́. ⁸ Jisɔ́s Kras akwɔ́rege fɔ́. Ndere ji alú nya, mbɔ́ ne ji alu fina, ne mbɔ́ntó ne ji abéé nye te kwyakwya. ⁹ Segé gébé nnó ékágé délyaa úfɔ́ úfɔ́ unó bi bɔ́ álerege ubwólé enyú. Genó eyi gelome gepwɔ́, elé galógál ayi Eɓwɔ́ alerege nnó matɔ́ nyú ábénégé, epfɔ́ mankwɔ́lege mabe ayi atome ne depɔ́ré menyéé. Aji ápoógé yé bɔ́ abi ákwɔ́lege aji né meti fɔ́.

¹⁰ Esé déwyaá geluógé upe eyigé ampyɛ́é upe abi ápyɛ́é upe né melú ukpea ála abo fɔ́ manye menyéé ayi atanege wye wó. ¹¹ Etukpe eké epye upe né melu ukpea ewé epwɔ́ malú ukpea ako, áwane menya ákra mandoó manchyéé ndere gepɛ mbaá Eɓwɔ́ géfúgɛ gabo ayi bɔ́ ápyɛ́é. Yémbɔ́ ákpane menya yimbɔ́ jimbɔ́, áfe ásoó ji né mekpɔ́ meti. ¹² Wyémbɔ́ ntó ne gepɛ eyigé Kras apyɛ́é gelu. Ji agbo né mekpɔ́ meti Jerosale nnó ji ase mandoó mií ashwone bɔ́ bíí ábɛ́ bɔ́ ukpea. ¹³ Ndere elúmbɔ́, délyaa melɔ́ dékwólé Jisɔ́s dékpa mekpɔ́

* **12:24** Elú wáwálé nnó: Mandoó Eɓel malilé nya nno Eɓwɔ́ ashúú amu, yémbɔ́ ami Jisɔ́s malilé nnó Eɓwɔ́ agene esé meshwe.

unós eké ji. ¹⁴ Néndé esé depó ne melo fa mme ewé ebéé te kwyakwyaá. Esé dépelé mangé melo ewé echwós nye. ¹⁵ Ndere elúmbó, dékoó né amu Jisós défégé Esówo yéndégébé. Déké défégé ji mbó, elú wye eké gepé ne dépyembo mbaá Esówo. Désé lé mano sé dékwane mabó mií nnó ji ne alu Ata. ¹⁶ Délyage fó mampyegé galógáló ne mampógé ate aḡme ne unó bi déwyaá néndé gé upe ebi ugós Esówo metós mbó.

¹⁷ Wúgé ne ákpakpa nyú ne dépyegé unó bí ebwó ágarégé enyú. Ebwó ápelé enyú né deparé Esówo ndere bós abi bií uma atenege né mbe ushu Esówo agaré ndere ebwó ápelé enyú. Enyú déké dépyéé unó bi ebwó ágarége enyú, ápye nye utós bwó ne metós megómegó. Délá déwuú fó ne ebwó, ábéé ne mesome ndere ápye utós bwó ne ewémbó épógé yé enyú né meti fó. ¹⁸ Négé wye mmye gétúgé sé néndé esé dékaá nnó déwyaá matós mmu pópó mampyegé genó eyi gelú choó yéndégébé. ¹⁹ Me nnene enyú mmye dós nnó enyú dénenemmye mbaá Esówo nnó apye me nge meti mma nkeré eta nyú wáwá.

Mmyemenene ne matame

²⁰ Nnenemmye nnó Esówo muú apyéé bós ábéé né nesó, ábámé enyú. Ji ne apyéé Ata Jisós Kras akwilé né negbo. Jisós ne alú muú kpaá ambame magoḡme muú apelé esé bós Esówo. Mbó ne elú gétúgé manoó mií amií mampyegé nnó menomenyee ewé Esówo anyee ne bós bií ekene te kwyakwya.

²¹ Nnenemmye nnó Esówo achye enyú yéndégenó gelógéló eyigé enyú dékelege, mampyegé unó bi ji akelege nnó enyú dépyegé. Nnenemmye nnó Esówo apyéé Jisós Kras apod esé dépyegé unó bi ugós ji metós. Déchyege ḡgó mbaá Kras te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

²² Aḡme ba, nnene enyú mmye nnó dékoó metós dékú mekomejós ayi me nsámé mbó nchyege enyú majyee néndé nsá ji aja wó. ²³ Nkelegé enyú ntó dékaá nnó meḡme sé Timoti atané denó. Mbógé abanégé me wáwá, nké nchwós ge enyú nchwós ne ji.

²⁴ Tamege ákpakpa nyú chónchó ne bós Esówo ako. Aḡme sé abi atane né Itali alós enyú matame. ²⁵ Nnenemmye nnó galógáló abe ne enyú ako.

Nwe ayi Jemsi asamé

Matame

¹ Me Jemsi, memkpané defwé Esowo ne Ata Jisos Kras ne nsámé ηwe yina eta enyú bɔ́ Jisos abi détyaá déjyέ né mme meko. Ntamege enyú. *

Bége ne nechóchó gebége depɔ́ détomége enyú

² Aηme ba, yéndégébé depɔ́ déké détomége enyú, né eta nyú ébé metɔ́ megomεgɔ́. ³ Tége nnó depɔ́ έtiré détomége mbɔ́ enyú délúlé mamfwɔ́ré mbɔ́gé enyú défyé matɔ́ ne Esowo wáwálé. Depyέ nnó enyú débó eshye mangbárégé matɔ́. ⁴ Ne debɔ́ mangbárégé matɔ́ nyú yéndégébé, pyége mbɔ́ nnó débené né depɔ́ré Esowo né yéndé meti, dékaá cháñéné yéndégenó eyigé enyú dépyέ. ⁵ Mbɔ́gé muú nyú ala kaágé genó eyigé ji abɔ́ mampye, áñemmye mbaá Esowo. Achyégé nye ji majyέ. Esowo achyεge majyέ ne metɔ́ megomεgɔ́ akpege fɔ́ mbaá muú ayi agíge ji.

⁶ Yémbɔ́ muú aké anenemmye, ákamé ne metɔ́ ema ábége fɔ́ ne dembyó. Akaá nnó muú ayi ábé ne dembyó, alu éké ηgbannyi ebeé mega, ayi mbyo nnyi átene ájyέ yéndé égbé. ⁷⁻⁸ Muú ayi áwyaá matɔ́ apea, áférege depɔ́ deyaádeyáá né genó eyigé ji apye. Gɔ́gɔ́gé muú yimbɔ́ ékagé áféré nnó Esowo achyεge nyé ji genó fɔ́ cháchá.

Muú gekpo ne muú gefwa

⁹ Yéndé menímé ayi álú mbya ábé ne nechóchó nnó aηea geme né mbe ushu Esowo, ¹⁰ Wyémbɔ́ ntó ne yéndé menime ayi áwyaá gefwa, abɔ́ mambe ne nechóchó nnó Esowo apye ji alu lé muú ayi aká deko né mbe ushú wuu. Néndé, ábélége nye fɔ́ mamgbó ndere ukó byá mewaá úgbóo. ¹¹ Mηmεé étyεge ne gelu, edo ukó bya mewaá bimbɔ́ úwánese úgboó, ulɔ́ ebwɔ́ unó. Wyémbɔ́ ntó ne muú gefwa ágboó gebége akwólégé mati gefwa jíí.

Mmuameno átánégé fɔ́ mbaá Esowo

¹² Muú ayi ágbárege metɔ́ wuu gebége depɔ́ détomége ji abɔ́ méjé, néndé gebége aténégé ne eshye apwógé depɔ́ έtiré mbɔ́, Esowo achyεge nye ji nsá ayi ji anyémemo manchyέ bɔ́ abi ágboó ne ji. Nsá yimbɔ́ élé genwá eyi gélagé byé. ¹³ Depɔ́ déké détené múu né mmuameno, ékagé ajɔ́ nnó, “Esowo ne ámmuámé ji,” yé genó gépó eyi gékágé té Esowo né mmuameno nnó gété ji ápye gabo. Ne Esowo ntó aténé fɔ́ muú ne mmuameno. ¹⁴ Yémbɔ́ éle úféré uboubou ébi útánege ese matɔ́ ne únyúu esé dékpé né gabo. ¹⁵ Ubi ujágé ese né matɔ́ dɔ́, úténe ese né gabo ne gabo ntó gebége awégé aηeágé achwɔ́ ne negbo.

¹⁶ Aηme ba abi ngboó ne enyú, dékamégé fɔ́ muú ápye enyú déno mewaá. ¹⁷ Yéndé eshye ewé élú melóméló ne cho, étánege mbaá nte esé Esowo ayi ákwyé unó uko ébi úgénége né mfaánebuú. Unó bi úgénége né mfaá úkwórege malu, ne Esowo akwórége cháchá. ¹⁸ Esowo ndere ji ákélege, aké ne mekomejɔ́ wuu ayi álú wáwálé abyέ esé mambye yi meke. Apyεmbɔ́ nnó esé débé genógé mbe, eyige jimboó ajyáá nnó gébé ejíí né geluágé unó uko ébí ji ákwyéε.

* **1:1** Elú wáwálé nnó: Né ukwene bɔ́ ηwe abifó ásá wye nnó Matóo Isrelí 12. Ne elu wáwálé nnó Jemsi ájɔ́ mbɔ́, atome mbɔ́ nto ele ne bɔ́ Jisos ako.

Wúge mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ dépyéǵé unɔ́ bɪ ájɔ́

¹⁹ Aɲme ba, abi ngboɔ ne enyú, tege nnó yéndemuú nyú akpome mmye mánwúge unó, ase gebe ne ajoǵe unó ne asoǵe fɔ metɔ́ wáwá. ²⁰ Néndé matɔ́ áke ásoɔ́ bɔ́, ákágé pye fɔ unó ulúulú ebi Ɛsɔwɔ ákelege nnó ápye. ²¹ Ne manjye mbe gétú eyigémbɔ, lyage yéndé gepɔ gebogebo eyi gétené enyú mampye gabo, ne lyáge ntó ufere uboubɔ bi enyú dewyaá ne ate. Chyége gemege nyú mbaá Ɛsɔwɔ dékámé ne meko mejɔ́ ayi ji afyéé mmu matɔ́ nyú, néndé mekomejɔ́ yimbɔ ne ákage pye enyú dépó negbo.

²² Débɔ́ mambɛ bɔ́ abi ápye genó eyigé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ájɔ́ǵe, délagé fɔ manwúǵe wúú. Deké dewuú délá dépye genó eyigé ajoǵe, ebyennó debwálege gemege nyú. ²³ Ne mbɔǵé muú awúǵe mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ alá pyéé genó eyigé ajoǵ, muú yimbɔ alu eké muú ayi ápéle geme jí né éféé, ²⁴ ageǵé ndere ushu bíi ulú atanéǵe ajeǵé éwyáǵé ajinte ndere ushu bíi úbɔ́ ulú. ²⁵ Né mbaá muú ayi áǵíi mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ chánchá ayi áferege bɔ́ né mmu gabo ne negbo, ne ajeǵé mbe mampyéǵé genó eyi mekomejɔ́ yimbɔ ájɔ́, Ɛsɔwɔ ajéle jí né yéndégenó eyigé jí ápyéé. Alu muú ayi alá wúú mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ wúú, apye genó eyigé ájɔ́.

²⁶ Mbɔǵé muú afere nnó anoge Ɛsɔwɔ chánchá ne alá gbáǵéǵé nénómé níi né mbaá unó bi jí ajoǵe, abwálege lé geme jíi ne yéndégenó eyigé jí ápyéé né mabɔ Ɛsɔwɔ genome mme detu. ²⁷ Unó ebi ulú cho ne pópó né mbe ushu Ɛsɔwɔ Nte esé, ebi jí ákélege nnó ankwále bíi ápyéǵé ulú nnó, ábɔ́ mampoǵé baá ulame ne akwí andé ne éfwyale bwɔ́. Abámé gemege bwɔ́ nnó ékage unó uboubɔ ebi mme úchɔ́ ebwɔ́.

2

Lyáǵe mansélé bɔ́ abifɔ́ nnó áǵeá geme ápwɔ́ abifɔ́

¹ Aɲme ba, te mbaá défyéé matɔ́ nyú ne Ata sé Jisɔs Kras, Ata ayi énoǵé, élmé fɔ́ nnó dékpeǵéǵé bɔ́ abifɔ́ dépwǵéǵé abifɔ́. ² Désé nnó bɔ́ ápeá áchwɔ́ kpe mbaá ayi enyú dégbarege ujwólé. Ama awyá ŋka, afyé mandeé malómál, afyé ntó bɔ́ nkpáǵaneré abi ájamé ŋka dɔ́ né denɔ́ré amu tíí. Ayi fɔ́ alu muú gekpo, afye uchálé mandeé. ³ Enyú désé muú ayi afyéé mandeé malómál ne énoǵé dejɔ́ ne jí nnó, “Ata ǵé geluǵé énoǵé na jwólé fa.” Ne débwalé mmye, mbaá muú gekpo deké, “Téne éwu,” élá pɔ́ mbɔ́ wɔ́, “Chwɔ́ jwólé fa né metɔ́ gepú.” ⁴ Depyéǵé mbɔ́, delere mbɔ́ le áǵyá né geluage nyú ne desɔ́ mpa ne uféré uboubɔ.

⁵ Aɲme ba abi gejeé, nénege matu déwú mechɔ́ éwé nkélege mangaré enyú. Ɛsɔwɔ ajya mé bɔ́ abi áferé nnó álú gekpo, ákwane fɔ́ mambɛ bɔ́ abi áwyaá gefwa né depɔ́re Ɛsɔwɔ wɔ́, nnó ebwɔ́ ne álú abi áfyéé matɔ́ ne Ata Jisɔs wáwálé. Ebwɔ́ ntó ne álú bɔ́ abi anyéé nyé gefwa eyigé jí ábɔ́ anyéé nyá meno nnó achyége bɔ́ ako abi ábɔ́ gejeé ne jí. ⁶ Enyú debyaá bɔ́ gekpo, pɔ́ nnó bɔ́ manɲka ne áfwálege ná enyú? Ebwɔ́ ne ájáme enyú dékpréne unó mpa né máchá eso. ⁷ Pɔ́ nnó wyé ebwɔ́ ntó ne áchɔ́ gechánchágé mabɔ́ Ata nyú ayi enyú délu bɔ́ bíi?

⁸ Mbɔǵé enyú dékelege mampye genó eyi gélú cho, débɔ́ mámbɛle gekpékpéǵé ebé éwé élú né mmu ŋwe Ɛsɔwɔ mfwa sé. Ebé wémɔ́ ejoǵé éké, “Bɔ́ gejeé ne nte menme wye ndere ɔ́bɔ́ ne geme jyéé.” ⁹ Yémbɔ́ deké desele bɔ́ abifɔ́ nnó áǵeá geme ápwɔ́ abifɔ́ dépye gabo, ne ebé ewémɔ́ eǵbaré enyú ndere bɔ́ abi ákwené ebé. ¹⁰ Yé ébélé nnó, muú anogé mabé Ɛsɔwɔ ne ákwegé éma ebyennó akwé mbɔ́ élé ájí mako. ¹¹ Néndé muú ayi ájɔ́ nnó “Ǫkwegé uló” wyé jí ne ájɔ́ ntó nnó “Ǫwagé muú.” Gétú eyímbɔ́, mbɔǵé muú awagé nte akwé ebé

Ἐσωω, γεέ ἐλέ ἀλά kwe ulo wó. ¹² Gétú eyina, ngarege enyú nnó yéndégenó eyi deǝǝgé ne yéndégenó eyi dépyéé, pyége ndere bǝǝ abi ákaá nnó bií uma Ἐσωω asele nye mabe áyina, ayi áferege ebwó né gabo ápa mpa bwó. ¹³ Mbǝǝgé muú ála ge meshwe ne nte menímé wuú wó, Ἐσωω ntó agé né fǝǝ ji meshwe gébégé aké apane mpa bǝǝ. Yémbǝ muú ayi ágéne meshwe ne ate áǝmǝ akpene unǝǝ mpa Ἐσωω táǝtáǝgé.

Metǝǝ mamfyé ne Ἐσωω ne ulǝǝ melu

¹⁴ Aǝmǝ ba, mbǝǝgé muú aǝǝgé mbǝ nnó áfyéé metǝǝ wuú ne Jisǝs Kras ne álá lǝmǝ melu, galǝǝlǝ awuú alu mbǝ fǝǝ? Gefǝǝgé metǝǝ ewé ji áfyé mbǝ nnó ekage pyéé Ἐσωω afere ji né unǝǝ mpa né bií ebi kwyakwya? ¹⁵ Désé nnó aǝmǝ fǝ ápǝ né mandeé ne genó eyigé anyéé yéndé bií. ¹⁶ Ne muú nyú agegé ebwó atamé lé ebwó támege aké, “Deké oo” Ἐσωω áǝé enyú debǝ mandeé ne menyéé ayi dekelege yénde bi. Mbǝǝgé átaméǝgé ebwó mbǝ, álá chyé ebwó genó eyigé ebwó ákélege wó, ápǝǝ mbǝ ebwó né ndé meti? ¹⁷ Gége yé nnó mbǝǝgé muú ake áfyéé wyé metǝǝ éwú éwú ne Kras ne álá lǝmǝ melu, metǝǝ ewé ji aké mbǝ afyé ne Kras élu detú.

¹⁸ Ndǝ fǝ muú fǝ akage jǝǝ aké, “Mfyéé lé metǝǝ wa éwú éwú ne Kras, ne ayifǝ aké me ntó mpye élé ulo melu ebi Ἐσωω akélege”. Né égbé wa, ngige muú ayi mbe nnó léré me gefǝǝ eyigé wǝ ófyéé metǝǝ ne Ἐσωω, olá lǝmǝ melu, ne me ntó nkeré nleré wǝ metǝǝ wé me mfyéé ne Ἐσωω né ulǝǝ melu bi me mpyéé. ¹⁹ Enyú dékamé nnó Ἐσωω alu ama ewémbǝ élǝ, yémbǝ tége nnó aló nchye ntó akamé mbǝ ne épye abi áwére gbagba ne efo.

²⁰ Wǝ muú defǝǝ délá pǝ wǝ, ákelege nleré wǝ nnó muú áfyéǝgé metǝǝ ne Ἐσωω álá lǝmǝ melu, metǝǝ wé ji afyéé mbǝ épǝ yé eké genó? ²¹ Pé gekwénéǝgé nte sé Abraham. Ndé gepyé Ἐσωω asele ji nnó alu cho né mbe ushu wuú? Éle genó eyigé ji ápyé né gébé eyimbo. Ndere ásele Asek maá wuú anere mfaá geluǝ eyigé áchyége gepǝ mbaá Ἐσωω nnó ápye gepǝ eta wuú. ²² Gé yé ndere metǝǝ we ji áfyéé ne Ἐσωω ekene gelua ne genó eyigé ji ápyéé. Genó eyigé ji apyéé gélere chánchá nno metǝǝ ewe ji afyéé ne Ἐσωω ekwane. ²³ Genó eyigé ǝwe Ἐσωω áǝǝ gelu cho nnó, “Abraham áfyéé metǝǝ wuú ne Ἐσωω. Épyégémbǝ Ἐσωω ase ji nnó alu cho né mbe ushu wuú.” Bǝǝ ntó áké, ji alu “Mejeé Ἐσωω.” ²⁴ Gége yé nnó élé né ulǝǝ melu ebi muú apyéé, ebi Ἐσωω akélege ne aséle muú nnó alu cho né mbe ushu wuú, épǝ fǝ metǝǝ mamfyé ne ji éwú éwú.

²⁵ Gǝge mma méé enyú né mechǝ ewé fǝ. Tége Rahab ayi ábǝ álu nya mendée eno. Ji ase nya bǝǝ Isrelǝ fǝ abi átǝme nnó áchwǝ ápe mewaá bibií, ane ebwó, apǝǝ ebwó ábǝ né meti ewé cha ákere. Getu eyigémbǝ Ἐσωω ase nyá ji nnó álu cho né mbe ushu wuú.

²⁶ Wyé ndere mendoǝ étanéǝgé muú mmye alaá genǝkwǝ, wyé mbǝntǝ ne muú afyéǝgé metǝǝ ne Ἐσωω álá pyéé ulǝǝ melu ebi Ἐσωω akélege, metǝǝ ewé áfyé mbǝ élu detú.

3

Gbǝrege mánnǝmé nyú

¹ Aǝmǝ ba, élǝmǝ fǝ nnó esé gejamé démmyéǝgé nnó débé ánléré né gepúǝgé Ἐσωω, néndé dékaá nnó Ἐσωω acherege nye mpa esé abi délérege apwǝ ayi bǝǝ abifo. ² Ese ako depyéé mé gyeé né gejaméǝgé mati. Ne mbǝǝgé élu wáwálé nnó muú akwe fǝ nekwéné meno né meǝǝ wuú wó, ébyeénnǝ apǝ gyeé ne akagé gbǝre menyammye wuú. ³ Démeé mechǝ ewé ná ne mpǝ mekáǝgála. Defyéǝgé ǝkpǝkǝné né meno wuú, depyéé nnó awu ese. Ne dékaǝgé já ji áyǝé

yéndé mbaá yi dekelege. ⁴ Démeé ntó ndere esogeka ewé ekéne né ebéé mega élú. Yé élé éneá, mbyo nnyi akpane éwú. Muú ayi ajíi ekpé akágé sé maá genó nkane nsom ásó éwú éjyé yéndé mbaá ayi ji ákélege. ⁵ Wyémbó ne nénómé mekwaá nélú. Yé élé nélú kóó, né wyaá uto né menyamme mekwaá ne nejóoge depó kpakpa.

Tége ntó ndere mbe mewe akáge só gekpékpégé mewaá wum wum wum. ⁶ Nénómé nélú ntó eké mewe, nélú mbaá ayi gabo mme meko átánege, wye ne ásane achó yéndé mbaá né menyamme mekwaá. Nénómé né lweege mewe ewé esóó geñwágé mekwaá, éls né dembáné kpaá te ágboó. Mewe ewémbó étánege né mbaá danchameló jimbóó. ⁷ Esé akwaá dekage nkane ábélege ufóó menya ufóó ufóó. Debelege me menya eyi mewaá ne eyi nnyi, mmyo ne denywone, depye éjí ewuú esé. ⁸ Yémbó muú akaágé gbare nénómé níí nnó néwuge ji. Nélú genó gebo, muú akaágé gbare fó néní ne nchye ayi néní néwyaá awane muú. ⁹ Esé desele nénómé dechyege matame mbaá Ata ne nte sé Esówó, desele ntó néní deshyéé bóó abi Esówó akwyeé nnó áfú ji. ¹⁰ Meno éwú ne matame ne mashye atanege wyeé. Anmé bá, gefóógé genó eyina gékwané ne esé wó. ¹¹ Manaá manyú ne ami manyáme mátánégé fó né embú nnyi éma. ¹² Anmé bá, dánfelé awómé fó mashu, ne ula ushi úwómé fó ntó dánfelé. Wyémbó ntó ne, embú nnyi ewé éwyaá manaá malómáló élá tánégé né ebéé mega.

Denga tire detanege mbaá Esówó

¹³ Mbógé muú nyú fó ama alu ayi áwyaá dennga, ne akaágé ndere Esówó akélege nnó ese débé, geñwá jíi geko geleré nnó awyaá dengá ne ake alerege ulóó melu bíí, áshúlé mmye jíi mme. Gé gepó yi gélérege nnó muú awyaá dennga mbó. ¹⁴ Yémbó mbógé enyú deke demmye demboó ne ate ne dékelege wye lé nnó áwú enyú ambií, ékagé débhwégé mmye nnó dewyaá dennga. Déségé ntó gebyó dékwéré wáwálé. ¹⁵ Gefóógé dennga etire na détané fó mbaá Esówó wó. Détané fá mme délúlé dengáre akwaá ne etire aló nchye. ¹⁶ Yénde mbaá ayi bóó ábégé áke ámmye demboó ne ate ne áké ákélege nnó ebwó ambií ne ábó unó ápwó abifo, éféé ntó ne mawámé ne yéndé gefóógé gabo abeé. ¹⁷ Yémbó dennga etire détánege mbaá Esówó délú chá. Muú ayi awyaá gefóógé dennga etire na abeé fó ne deba né metóó wuú. Abe ne nesó ne ate anme, abeé muú nyámeé, atóó fó mekpó, agene meshwe ne ate anmé dóó. Alame melu, álerégé fó ánygá ne abeé fó muú dembwólé. ¹⁸ Bóó abi ápye nesó abi ápoóge ntó ate abifo nnó ákéné né mmu nesó, ágene nye galógáló dóó ayi átánege mbaá unó bi ebwó ápyeé.

4

Dényéégé fó dejeé ne geñwáge mme

¹ Ndé genó gepyeé ne enyú déwámege, demmye ne ate? Pó lé gétúgé mmwólé unó mme? Ubi ne ummye ne enyú né matóó. ² Enyú dekelege mamba unó bi dela pó ne ubi, eféé mbó ne dewane ate. Denyeé manwaá, dégéné fó unó úbi enyú dekelege, nkaáwú ne demmyéé, déwámege ne ate. Ne ula bi délá bó unó bi dékélege ulú nnó, degíge fó Esówó nnó achyéé enyú ubi. ³ Ndáfo degíge Esówó nnó achyéé enyú unó himbó, achyégé fó néndé degíge ne uféré uboubo. Dekelege nnó achyégé enyú déché né mmwólé unó mme nnó depye nkane éjí enyú. ⁴ Enyú delu eké andée abi ákwéne malo. Dekaa nnó mbógé muú aké agboó ne unó mme yina alu muú mawámé Esówó wó? Yéndémuú ayi abóó gejeé manyeé dejeé ne unó mme, alu muú mawámé Esówó wáwálé.

5 Asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Εσωω abo gee ne mendoó ewe ji afyεέ εσε ne menyammye dáo.” Nénde alu eke meno ayi alá kelege nnó mendée wuú akwe uló. Déferégé f3 nnó genó eyina gelú detú. 6 Yémbó, Εσωω apóoge ese dáo wyé ndere ηwe wuú ájós aké, “Εσωω ashyaá yéndégenó eyigé bós abi ábwεge mmye ákelege mampye, yémbó apóoge bós abi áshúlege mmye ebwó mme.”

7 Gétú yina, lyaáge Εσωω ábé mfwa nyú. Ténege ukóló ne danchómeló ne aboó nyε enyú. 8 Chwóge kwókwólé ne Εσωω, mbógé dechwóge kwókwólé ne Εσωω, ji ntó achwó kwókwólé ne enyú. Enyú bós abi dépyeé gabo, férege amu né gabo yi enyú depyεε, enyú bós abi dedoó manaá dedoó mawee, tenege meti émá ne matós nyú mmu pópó. 9 Tége gabo ayi enyú depyεé, débé meshwe, désómégé, délilí mánsé áshúlégé. Démagé jwase jwane, somege lé somege. Debεge f3 ne metós megómégó, bégelé meshwemeshwe. 10 Shulégé mmye enyú mme né mbe ushu Ata, depyεgé mbó abwεge nyε enyú ntó mfaá.

Déjóségé f3 depó debodebo ne ate aηmé

11 Aηmé ba, déjóségé f3 depó debodebo ne ate. Mbógé muú ajóségé mejós mebomebo ne nte menme wuú, ye asoge mpa wuú mbó, ebyennó ajoge mbó atome ne ebe Εσωω ne ajóge mbó lé nnó epóf3 cho mánsó mpa. Mbógé ajóge nnó ebe epóf3 cho, ebyennó ji ábélege se ebé, ne asele geme jíi nnó apwó ebé Εσωω. 12 Elé Εσωω mbií ne awyaá utó mánychéé bós ebé ne mámpa mpa bwó. Ji ntó ne awyaá utó mámpye muú atané né unós mpa. Ji ntó ne awyaá utó manwá muú. Wó oferé nnó ólu waá ayi ótenege ójóségé gabo mbaá menme wye?

Lyaáge mmye mebwεge

13 Wúge, enyú bós abi déjóségé nnó, “Waá fina, waá geyana deyyeé nyε gefóségé melo ewe. Debelege éwu genógé ηηme, dekene gese ne debós nyé nsa ηka.” 14 Enyú déjóségé mbó dekaá nnó geyána abeé nnó? Geηwáge nyú gébeé nyε nnó? Geηwáge nyú gelú eké gekógé dondo, eyi géchwóge gelá wyágé mankaá. 15 Enyú déb3 manjós lé nnó, “Mbógé Εσωω ajóségé nnó denyé geηwá, denyé nyε geηwá dépye yéndégenó.” 16 Ndere elúmbó, enyú délú detee wye geηwá ne nsá ηka, débwεge mmye ne dewyaá nepá. Mmye mebwεge eyimbo elome f3.

17 Tége nnó mbógé muú akaá genó gelógél3 eyigé ji abós mampye ne alá pyeé géji wó, apyεé mbó elé gabo.

5

Afwa ηka ágene nyε efwyale

1 Wúge enyú afwa ηka, déb3 manlilí ne dekalege né gekpékprégé efwyale ewé echwós nyε eta nyú bíi f3. 2 Gejamege unó bi enyú déwyáa né mmu upú uchós, ne ugbáge únyεé mandeé nyú. 3 Nférékán achó me ηka nyú. Nférékán yimbo alere nnó, wye nkane áchós ηka nyú, mbóntó ne menyammye nyú áchósge ndere mewε esós genó. Mme achwós byé yémbó enyú denywεrege wye manka nywεrege né mmu upú nyú eké yé genó eyi géchwós pyé enyú gép3. 4 Wúge magbo ayi bós abi ápyeé utós né makós nyú álilí gétúgé manka áyi enyú denyεε ebwó ne délá kélégé manchyeé. Efεé ne ebwó álilí áshúlege enyú ndo. Magbo ayi ebwó álilí gétúgé mbwε ayi ebwó ákyεé, akwone matú Anyátá Εσωω. 5 Enyú denyé geηwá fá mme depye yéndégenó eyigé dékélege. Denyεé, dewene, denjεage eké mp3 mabo eyi ela kaá nnó fina ne áwáne nyé éji wó. 6 Enyú depye ámpané mpa áke bós abi alá pyé gabo wó ákwé mpa. Déwá bós abi álu cho né mbe ushu Εσωω yé mmye ádoré wó.

Kóge matóó degilé Ata Jisós

⁷ Gétú yina aḡmḡ ba, ngarege enyú nnó dékógé matóó, dégilé kpaá te gébége Ata Jisós Kras achwóó nye abané esé fa. Fḡregé ndere mempyé makóó ágilé mambó mbwé melóméló né mekóó wuú. Ajwálege ákoge metóó agilé manaá nnó ákwé, gébége aké akwene ji agilé nnó mbwé áwé. ⁸ Wyé mbántó ne enyú débóó mánkó metóó, dépwagé néndé, gébé eyíge Ata Jisós akéregé nyé géla kwókwólé.

⁹ Ndere dégilé aḡmḡ ba, dénmenégé fḡ humhum deshulégé ate ndo. Depyegé mbó debéé gyé gébége Eḡwá aké apane mpa nyú. Néndé gébé eyíge Jisós gekpékpége mempane mpa achwóó géla kwókwólé. ¹⁰ Aḡmḡ ba, sége gekagé neke né bḡó ekpávé Eḡwá, ebwó ágaré nyá mekomejḡó né mabó Eḡwá. Agé gejamégé efwyale yémbó ájwólé metóó kó. Kóge ntó matóó ndere ebwó ápyéé.

¹¹ Kaáge nnó esé dese ebwó ndere bḡó abi Eḡwá ajéle ebwó, néndé ebwó átene ne eshye kpaá te kwyakwyá. Enyú debó dekaá ndere Job akoge nyá metóó gébége depḡ détone ji. Ne ndere Eḡwá apyé nnó ewuú efwyale ekwyá ne galógáló. Wáwálé, Eḡwá alome melu ne agene esé ako meshwe

¹² Aḡmḡ ba, wúge mechó kpaá ewé me nkélege mangaré enyú. Yéndégébé muú ake akelege mánjḡó genó ásé gébé ékagé ákélé yé genó fḡ. Yé ébḡ élé mabó mfaánebuú yé ele mme. Akelégé yé genó fḡ cháchá. Mechó ébégé ewé ji akámege akámé “eh” ne ébégé ewé ji áshya, ashya “ḡgba.” Mbógé muú apyégémbó, ábḡó fḡ mpa ne Eḡwá.

¹³ Mbógé muú nyú awyaá efwyale ánemmye mbaá Eḡwá nnó ápóó ji. Mbógé muú nyú metóó égḡó ji, ákwá makwa áféé Eḡwá. ¹⁴ Mbógé muú nyú ameeé, ákú ákpákpá echomele bḡó Eḡwá áchwóó áné mmye mbaá Eḡwá gétú ji. Aké anenemmye áwaá ji maweeé ne áne mmye né mabó Ata Jisós Kras nnó Eḡwá ápyé ji átoó. ¹⁵ Mbógé ánegémmye mbó, ne áfyégé metóó ne Eḡwá, mmyemenene yimbó épye nye muú nemée yimbó atóó. Eḡwá apye nyé menyammmye wuú atóó. Mbógé ápyégé unó uboubó Eḡwá ájige nye nte gabo wuú. ¹⁶ Gétú eyína nchyege enyú majyéé nnó mbógé muú nyú apye gyéé mbaá nte menmé, ashu eku né gabo ayi ji ápyé eta wuú ne yéndémuú nyú anenemmye nnó Eḡwá ápyé enyú détoó mbaá mameé nyú. Ne enyú debó mánkaá nnó mbógé muú atenégé cho né mbe ushu Eḡwá, mmyemenene jii ehyá ne ewyaá utó mampye Eḡwá apye yénde gekpékpége genó eyíge agi ji.

¹⁷ Tége Elija. Abó alu mekwaá wyé ndere esé. Ane nyá mmye mbaá Eḡwá ne metóó wuú meko nnó Eḡwá ágbaré manaá. Eḡwá agbaré nyá manaá né gebagé mewaa eyimbó. Mekwéé ákwe kpaá te né aḡme aléé ne geba yé eḡka manaá échyé mme né gebagé mewaa Israeli wó. ¹⁸ Ébélégé, ama anémmye ne Eḡwá ató manaá matané mfaá makwé jegé jegé. Mme ala nywanywa ne unó uló mánwéné.

¹⁹ Aḡmḡ ba, mbógé muú nyú anogé mewaa alyágé meti ewé wáwálé ne muú fḡ apóógé ji akéregé wye, gé mechó melóméló mbó. ²⁰ Kaáge nnó, yéndémuú nyú ayi ájáme muú ayi ápyéé gabo nnó alyaa gabo ákéré meso mbaá Eḡwá, ebyennó aferé ji né negbo. Apye ntó nnó Eḡwá ájinte gejamégé gabo wuú.

Ἡ ἡμεῖς αἰ Pita asamé

Matame

¹ Me Pita, ἡγάβῃ Ἰησοῦ Κρασ ne nsame ἡμεῖς yina. Ntome ji eta nyú bós abi Ἐσωθῶ ajyaá, enyú delú ndere ankeé fa mme. Enyú abi délaá tyatya déjwlege né mme Rom né gebagé mewaaá Póntus, Galasiya, Kapadosia, Ἐsya ne abi ajwlege né Βετινυα. ² Ἐσωθῶ ajya enyú nnó débe baá bíi wye ndere ji abós me mbe aferé nnó ebéé mbo. Ἐσωθῶ apyembó, ne Mendoó wuú epye enyú delu bós ukpea nnó enyú dewúge ne Ἰησοῦ Κρασ. Manóó míí mámmégé enyú mmye, máshwónégé enyú nnó débé pópó. Me nnemmye nnó Ἐσωθῶ aleré enyú galógáló ne nesó gejamé gejamé.*

Ἐφωυαλε επυε nnó dégilé mambó geἠwá eyigé déneré metós wyeé

³ Detame Ἐσωθῶ, ji alu Ἐσωθῶ ne Nte Ata sé Ἰησοῦ Κρασ. Gétúgé gejamégé galógáló ayi ji alerege esé, ábyé esé mambye ayi meke. Ne nana esé dégilé ne matós se mako nnó te ndere ji apyee Ἰησοῦ Κρασ akwilé né negbo, meso gébé ji achyege nye sé yéndé genó eyigé ji ányéméno nnó achyege esé. ⁴ Genó eyigé fó eyigé esé dema nere matós wyeé gelú nnó, ji Ἐσωθῶ achyege nye eyigé sé gefwa. Ne gefwa eyigémbo, géchógé fó, gepó ne deba ne gegboó fó manaá. Ἐσωθῶ ábelé geji chánéné né mfaánebuú gétúgé enyú. ⁵ Enyú défyee wye metós ne Ἐσωθῶ, getu eyigémbo ne ji ábáme enyú né utó bíi kpaá te ji achyege nye enyú yéndégenó eyigé ji ákwyee me ábele agile nnó achyege bós bíi abi ji áfere ebwó né efwyaale gabo né bíi bi kwyakwya.

⁶ Né getú eyigémbo, bege wyeé ne nechóchó, yé lé débeé nye ne mesome né mboó gébé gétúgé mmuaméno ayi achwós nye eta nyú matimati. ⁷ Mmuaméno yina, alú lé nnó afwore mbógé enyú défyee metós ne Ἐσωθῶ wáwálé. Gegé, yé gesége mabó eyigé ákuú nnó gul, genó eyi gekagé chós, áfyee lé ji né mewé ne afwore mbógé alóme. Mbántó ne metós ewé enyú défyee ne Ἐσωθῶ elú melóméló epwó gul ne abó mamfwore ewú. Afworege metós ewé enyú défyee ne Ἐσωθῶ, agegé nnó etene chánéné Ἐσωθῶ afége nye enyú, débe nye ne ἡgó ne enógé né bíi bi Ἰησοῦ Κρασ alerege nye mmye. ⁸ Enyú dégbóo ne Ἰησοῦ, yé lé enyú dela delú danje ji. Ne nana ayi enyú déla dégene ji, défyee wyeé metós ne ji. Ewéna epyennó enyú débeé ne gekpekepegé nechóchó eniné muú alá akagé garé fó. ⁹ Enyú déwyaá gefógé nechóchó enina gétúgé Ἐσωθῶ áfere enyu né efwyaale gabo ewéna, ewe elú genó eyi gépyee enyú défyee metós ne ji nnó debó.

¹⁰ Bós ekpave Ἐσωθῶ abó me mbe, agaré galógáló ayi Ἐσωθῶ ákwyee me ábelé eta nyú. Ne áklele chánéné nnó ákaá mechó ewéna ewe etome ndere Ἐσωθῶ áferege bós né efwyaale gabo. ¹¹ Mendoó Κρασ ewé elú bós ekpávne Ἐσωθῶ né mmye ebó mbe egaré ebwó gefógé efwyaale ewé Κρασ agene nye ne ἡgó ayi ji abós nye gébége efwyaale ewéna ebyege. Ne ebwó ammye nnó akaá gébé eyigé unó bina upyee nye ne gefage muú ayi unó bina upye nye ne ji. ¹² Ἐσωθῶ apye bós ekpávne Ἐσωθῶ bina akaá nnó utós bina ebwó ápyee fó né galógáló ebwó

* **1:2** Elú wáwálé nnó: Né gébé eyigé Ἐσωθῶ ágbárege menomenyee ne bós Isreli, Mosis ase manóó menya ayi awáné abós mbe amee né geluoge upe ne amee bós né mmye nnó ábé pópó. (Ge Ἐsó. 24:8)

ambóó, ápyeé lé né galógáló nyú. Unó bi ébwó ágaré, élé wye ubi ne ágare abya melóméló eta enyú. Ne élé Mendoó Ukpea ewé Ešwó atóme etané né mfaánebuú ne echyéé ébwó utó ágare unó bina. Wye lé unó bina ntó ne makiénné Ešwó ákelege nnó áge ndere upyéé.

Bēge bōó ukpea

¹³ Ndere elúmbó, kpomege mmye mampyēge genó eyigé Ešwó aklege. Gbarege mmye nyú chánéné né yéndé meti ne nerege wye matóó nyú mako né galógáló ayi Ešwó achyēge nyē enyú né bíí bi Jisós Kras achwóó leré nyē mmye. ¹⁴ Wuúgé wye ne Nte nyú Ešwó, ne lyaágé ubobo unó bi ujigé enyú matóó, ébi enyú debó dépyéé nya gébégé enyú debó delu dankaá Ešwó. ¹⁵ Ešwó muú akuú enyú nnó debe bōó bíí, alú muú ukpea, wyembó ntó ne enyú debóó mambe bōó ukpea né gepóge nyú geko. ¹⁶ Néndé asa né mmu ηwe Ešwó nnó, Ešwó aké, “Bēge bōó ukpea me mbōó nlú muú ukpea.”

¹⁷ Ešwó muú deke dénenemmye dékuú ji nnó Nte ese, ji alú muú ayi apane mpa bōó ako. Ji apane mpa ndere yéndémuú apye unó, alerege fó angya. Ndere elúmbó, chyēge wye ji enógé né efo metóó ndere débelege geñwágé nyú geko fa mme eké ankéé. ¹⁸ Enyú dékaá nnó gébégé Ešwó anamé gemēge nyú, detané né gebyankwógé gepó eyigé ukwene ante nyú álere enyú, ase fó genó eyi géchóge ndere ηka ne ana enyú wó. ¹⁹ Ase lé gechachage manóó Kras, ne aname gemēge nyú. Kras alu eké egōme ewé elá epófó gechúchúle, ne gebá né mmye. ²⁰ Ešwó abó mé mbe, ajya Jisós gemēge nnó ji akwyéé mme yina. Ne ji apye Jisós achwó fa mme né kwyakwya gébé eyigé na, nnó áge ji né galógáló nyú. ²¹ Ne élé gétúgé genó eyigé Kras yina apye ne enyú défyéé metóó ne Ešwó. Ešwó apye Jisós akwilé né negbo, abelé ji né melú enógé. Getú eyigémbó, ne enyú déneré metóó ne Ešwó, ne dékaá chanéné nnó ápyeé nyē yéndégenó eyigé ji ájóó.

²² Enyú débó gejeé eyigé wáwálé ne ate nana néndé déwú ne genó eyi gelu wáwálé. Ndere elúmbó, bógé gejeé gbene ne ate ne matóó nyú mako. ²³ Elé mekomejóó Ešwó ayi alu te kwyakwya, alá akworege ne Ešwó aselé ábyené enyú mambye yi meke. Ndere epyembó, enyú dela baá Nte ayi alá gboó fó, epófó ayi agboó. ²⁴ Asa né mmu ηwe Ešwó nnó, “Bōó ako alú eké byaá mewaá. Ne geñwá eyigé ébwó ányéé gebó gelú eké ukoó bya unóó. Byaá mewaá uwanjeségé, ukoó bwó ude ukwe mme. ²⁵ Yémbó meko mejóó Ešwó alu te kwyakwya.” Ne meko yimbó élé abya melóméló ayi ágare enyú.

2

Ntaá eniné Ešwó ajyaá nelú nelónéló eta nyú abi délu bōó ukpea

¹ Ne te mbaá Ešwó ábyené enyú mambye yi meke, lyaáge yéndé gefógé gabo. Débyógé fó gebyó, débwolege fó démbwólé, défyēge fó ame né unó bōó, ne déjógé fó mejóó mebo ne ate. ² Enyú delu baá aké, shyaáge lé manyú nembe nelónéló eniné mendoó echyēge. Nembe eniné mbó, élé menyéé ayi mendoó ayi apyēé nnó enyú déwéné né depóré Ešwó kpaá te dékwanege mambó unó bi ji áferé nyú né efwyale gabo nnó débó. ³ Pyége wyembó, néndé enyú ambóó défwóré me dége nnó, Ata aló melu.

⁴ Chwógé mbaá Ata, ji alú eké ntaá eniné nelu nebe. Akwaá abó áshya ji nnó alome fó, yémbó Ešwó ajya ji néndé, áge nnó ji alu melóméló. ⁵ Enyú ntó delú eké mataá ayi alú abe, Ešwó aselé enyú mantene echa upe wúú né mendoó, nnó enyú debé ampye upe ukpea abi achyēé gemēge ébwó mampye upe ébi ukwané Ešwó metóó gétúgé genó eyigé Jisós Kras apyēé. ⁶ Mbó ne elú, néndé asa né mmu ηwe Ešwó nnó Ešwó aké, “Gégé me mbele ntaá né melo

Sayon, ntaá eniné na ne negbarege ekwó gepú. Me njya néní nelú nelónéló. Ne yéndemuú ayi áfyéé metóó ne ji, abóó fó mekpo unóó.” ⁷ Ne enyú abi défyéé metóó ne ji, ntaá eniné na nelú nelónéló eta nyú yémbó né mbaá bóó abi alá áfyéé fó metóó ne ji wó, alu eta bwó eké, “Ntaá eniné ántené upú áshyaá nnó nelómé, wye lé néní ne nelaá ntaá eniné ne gbare ekwó gepú.” ⁸ Asa ntó nnó, “Ji alú ntaá eniné bóó ákparé wye ne etarave ewé epyéé bóó akwene mfaá.” Bóó ákparé wyeé néndé ebwó áshya manwú mekomejóó Esówó. Ne genó eyigé ebwó ápyéé gelú wye ndere Esówó ákwyé ábelé nnó epye ne ebwó.

⁹ Yémbó enyú delú bóó ntoó eniné Esówó ajyaá, enyú delú ampyéé upé abi apyéé upé mfwa. Enyú bóó ntoné Esówó enyú delú bóó Esówó. Esówó ajya enyú nnó débarege bóó né ukpekpe unó bi ji apyéé. Elé ji ne aferé enyú né mmu gemuá ne dékpane né gekpekpegé genjbo jíí. ¹⁰ Mbe mbe enyú depó yé bóó fó yémbó nana enyú delú. Mbe mbe Esówó agene fó enyú meshwe, yémbó nana agene.

Nogé ákpakpa melo

¹¹ Anme ba abi gejíí, enyú delú bóó abi dékoóge fa mme koóge delú ankéé. Me nene enyú mmye nnó délyaa ubobo unó bi menyammye ákelege ebi bóó ágboó mampyege. Unó bina ne ummyé amu ne mandoó nyú. ¹² Bege ne gepó gelógéló ne bóó abi alá pó fó bóó Jus nnó, yé ebwó aké ashulege enyú ndo nnó dépyéé gabo agene unó ulúúls ebi enyú dépyéé. Deké dépyéé mbó, né bíí bi Esówó áchwóó ge bóó, ebwó afegé nye jí gétúgé galógáló ayi enyú dépyéé.

¹³ Shulegé mmye nyú mme déwúgé ne ákpakpa ako abi ápelé enyú, déké dépyéé mbó dénogé Esówó ne mfwa meló ndere muú ayi abóó meló meko. Deké dépyéé mbó dénogé Esówó. ¹⁴ Yé ebe elé bó gomana, wúgé ntó ne ebwó néndé muú kpaá melo ne atóme ebwó nnó áchwóó afyége bóó abi apyéé gabo né ubale ne nnó afége bóó abi apyéé galógáló. ¹⁵ Pyége wyembo, nnó dégbége mano unkekene bóó, abi ajógé mejóó ewé ebwó alá ákage fó ula. Gegé galógáló ayi Esówó ákelege nnó dépyege mbó. ¹⁶ Bege ndere bóó abi aláá mmyemmye bwó. Ne ékagé dénmage amu dépyege gabo gétúgé délaá mmyemmye nyú. Yémbó begé lé ndere baá défwé Esówó. ¹⁷ Chyegé enógé mbaá bóó ako. Bogé gejeé ne ate bóó Esówó. Bege ne efo Esówó, dénogé mfwa melo.

¹⁸ Enyú baá défwé, shulege mmye nyú mme, déwúgé ne bóó abi abóó enyú ne enógé. Pyége wyembo ne bóó abi asele depó pere alóme melu ne enyú chóncho ne, abi ábálege mmye mampye utóó ne ebwó. ¹⁹ Muú aké atéé Esówó ne akóge metóó ndere bóó áchyéége jí efwyale detú, metóó egóó Esówó ne jí. ²⁰ Muú abo fó nsa mbógé akogé metóó né matule ayi átulege jí gétúgé jí apyéé gyéé, yémbó muú apyéé genó eyigé gelú cho ne bóó ápyéége jí aké áwuú ubalé akogé metóó, Esówó aféége jí.

²¹ Gegé ula bi Esówó akuú enyú mbó. Ne mbóntó ne Kras agene efwyale gétúgé enyú ne alere enyú ntó ndere debóó mangene efwyale ndere jí. ²² Asá né mmu nwe Esówó nnó, “Kras apye yé gabo fó wó ne, yé gebyó jí abyó wó.” ²³ Yé gébége ájuú jí mashye né mmye jí ashuú ebwó meko wó. Ne yé gébége apye jí agene efwyale jí achare fó yé nnó ashuge ebwó wó. Yémbó achye lé geme jíí mbaá Esówó muú apané mpa chánjéné. ²⁴ Kras jimbo akpa gabo ese né menyammye wuú né mfaá gekwa. Jí apyembo nnó esé debe eké bóó abi ágboó ályaa gabo, ama ápéé ákpane né genwá eyi gelu cho né mbe ushu Esówó. Ne upa ebi afyéé jí mmye upye esé détoó. ²⁵ Enyú delú dekene tashetame eké magoñme yémbó, nana dekere dékwólege membamé magoñme muú ábáme mandoó nyú.

3

Majyé mbaá ándée ne áno

¹ Wyembɔ ntó ne enyú andée ano debɔɔ mampyege. Shulegé mmye enyú mme déwúgɛ ne ano nyú. Yé lé ebwɔ abifɔ alá kelégɛ mánwúgɛ abya melómélɔ, déké dépyembɔ yé enyú dela dékpea fɔ ebwɔ wɔ, akágɛ kwɔré matɔɔ bwɔ akame ne Esɔwɔ gétúgɛ gepɔge nyú, ² ndere ágene enyú dénógɛ Esɔwɔ ne ndere geɲwáge nyú gela pɔ ne deba. ³ Ekágɛ ebwɔ ágene nnó enyú delɔ ulɔɔ gétúgɛ unó ulɔ́ulɔ́ ebi enyú defyɛé né mmye ndere gefɔɔ eyige dékwyege manjwe álome, mboó unó eyi ejame ŋka, yé ebé lé mandée malómálɔ ayi defyɛé. ⁴ Ulɔɔ nyú ubɔ matané lé né gepɔ gelógélɔ eyigɛ enyú dewyaá. Gefɔge ulɔɔ bina utanege né mmu metɔɔ. Ubi ukwɔɔ fɔ ukoo ne upyɛé muú abéé nyameé ne álome melu. Gé gefɔge ulɔɔ ebi ulome né mbe ushu Esɔwɔ dɔɔ na. ⁵ Gefɔgɛ ulɔɔ bina ne andée abi alú nya bɔɔ ukpea ánerenge metɔɔ ne Esɔwɔ áwyaá. Ne áwuú ne anɔɔ bwɔ. ⁶ Mbɔntó ne Sara alu nya. Ji awuú nya ne menɔ wuú Abraham ne akuú ji nnó, “Ata wa.” Enyú débéé baá Sara mbɔgɛ déké dépye genó eyigɛ gelú cho ne dela pɔ fɔ ne efɔ metɔɔ.

⁷ Wyembɔ ntó ne enyú ano, débɔ mampyeégɛ. Bege ne gepɔ gelógélɔ ne andée nyú, denógɛ ebwɔ néndé ebwɔ apɔ fɔ ne eshye eké enyú. Tégɛ nnó andée ntó áchónenge nye ne enyú manyé geɲwá eyi gelágɛ byé, eyigɛ Esɔwɔ achyégɛ nye enyú ako gétúgɛ ulɔɔ melu bíí. Déké dépyeé mbɔ Esɔwɔ áwuú mmyemenene nyú.

Majye mbaá bɔɔ Esɔwɔ ndere abɔɔ mambɛ ne bɔɔ abi alá ákágɛ Esɔwɔ

⁸ Ne kwaykwya genó alú nnó enyú ako, bege ne metɔɔ ema ne ate, dégene ate meshwe, dégbógɛ ne ate, délerege ulɔɔ melu ne ate ne shulege mmye nyú mme. ⁹ Muú apyégɛ enyú gabo, deshúgɛ fɔ. Muú ashyege enyú deshugɛ fɔ. Nege elé mmye nnó Esɔwɔ ájé ji néndé ge genó eyigɛ Esɔwɔ akuú enyú mbɔ nnó meso gébé Esɔwɔ ájé ntó enyú. ¹⁰ Pyégɛ wyembɔ néndé asa né mmu ŋwe Esɔwɔ nnó, “Mbɔgɛ muú aké akelege manyé geɲwá gbene, anye neki abɔ mangbare nenome nú, ajógɛ fɔ gabo, abyógɛ fɔ gebyɔ, ¹¹ alyaa gepɔ gebogebo, abe lé ne gepɔ gelógélɔ ne ammye mambɛ nesɔ ne ate bɔ. ¹² Néndé Ata agené bɔɔ abi álu cho ne awuú mmyemenene ebwɔ. Yémbɔ ji abí ushu bíí mbaá bɔɔ abi apye gabo.”

¹³ Mbɔgɛ enyú dékpane gechyéé mampyege unó ulɔ́ulɔ́ bina, yé muú fɔ ayi apyɛé enyú gabo apɔ. ¹⁴ Ne yé ebéle nnó degene efwyale gétúgɛ dépyeé genó eyi gelú cho, Esɔwɔ ajéle enyú. Défógɛ fɔ bɔɔ abi ammyeé amu ne enyú, ne dekamage fɔ afye enyú efɔ metɔɔ. ¹⁵ Yémbɔ, né mmu matɔɔ nyú, nógɛ Kras ndere Ata ne kpomege mmye yéndégébé manshuú meko mbaá yéndémuú ayi akelege nnó enyú degare ula bi enyú déneré metɔɔ ne Kras. Shuge ji meko pere ne énogɛ ¹⁶ Ne yéndégébé, pyégɛ unó bi matɔɔ nyú agarege enyú nnó ulú cho, nnó bɔɔ aké ajógɛ gabo ne enyú ágege gepɔ gelógélɔ eyigɛ enyú bɔɔ Kras déwya, mekpɔ unɔɔ egbare ebwɔ. ¹⁷ Néndé elo nnó enyú dégene efwyale gétúgɛ galógálɔ ayi enyú dépyeé mbɔgɛ nnó mbɔ ne Esɔwɔ akelege, epwɔ nnó dégene efwyale gétúgɛ gabo ayi enyú dépyeé. ¹⁸ Mbɔntó ne Kras agene efwyale agbo gétúgɛ gabo sé. Ji agbo dama ne ámage gbo sé. Ji alu muú melómélɔ yémbɔ agbo gétúgɛ bɔɔ abo, nnó, apye esé dekere meso mbaá Esɔwɔ. Bɔɔ áwá ji agbo né menyammye, yémbɔ Esɔwɔ apye mendoó wuú elú mebe. ¹⁹ Elé né Mendoó wuú ewena ne ji ajye né mbaá ayi mandoó áwu bɔɔ abi alú né gepúge

deno agaré abya melóméló. * 20 Mandóo yina elé ayi bós abi abó alá wuú nya ne Eṣṣwá gébégé Nowa áchomé ékpe wó. Gébégé Nowa achomé ékpe, Eṣṣwá ako metós agile nnó ebwós alyaa gabo, yémbó wyé elé mbeé bós aneé ne apome negbone ngbannyi. 21 Ngbannyi yimbo, alú eké manaá Eṣṣwá ami áwyaá enyú, nana Eṣṣwá aferege enyú né gabo. Manaá Eṣṣwá ami áwyaá mbo ese, mapó fós nnó mafere esé deba né mmye. Malu lé genó eyigé esé désele dékpane Eṣṣwá geka nnó áshwone matós sé débé pópó. Manaá mina ne mapyee nnó Eṣṣwá áferé enyú né efwyale gabo gétúgé Jisós Kras akwilé né negbo. 22 Ji akwilege né negbo afe né mfaánebuú, ajwale né egbe ebwónyé Eṣṣwá. Ji ne abós makiénné Eṣṣwá ako chónchó ne mandoó ayi fós ako ayi awyaá ufoó uto choncho ne ákwaá áwuú lé ne ji.

4

Muú aké akwálege Kras genwá jil gekworege

1 Dékaá nnó Kras age efwyale né menyammye, ndere elúmbó, enyú ntó bege ne gefógé metós ewé ji abó awya, dekpome mmye mangé ntó efwyale ndere ji agene. Néndé muú aké agene efwyale ji alyage gabo. 2 Mbógé ji apyége mbo ndere abelege fa mme apyee sé unó bi ugós akwaá metós, apyee lé ébi Eṣṣwá akélege. 3 Enyú déchós nya gébé dós mampyye unó bi bós abi alá pó bós Jus ápyee. Gébé eyigé enyú dechós mbo gékwáné. Enyú debó déwyaá geboboge genwá, mmwólé mámpyégé ubobo unó, déjyyé mapaá, denyuú mmós mapyyene enyú, dékwene eké manya, ne debó denógé aló uka, unó bi Eṣṣwá ashyaá nnó muú apyee fós. 4 Ne bós abi alá kágé Eṣṣwá alá ne dembyo ndere enyú dela dechome sé mbwa ne ebwó né uboubó unó bi ebwó ápyee. Getú eyigémbó, ajógé mejós mebomebo ne enyú. 5 Yémbó ebwó átenege nyé né mbe ushu Eṣṣwá, muú ákpomé mmye mampa mpa bós ako, abi ágboó ne abi alú abe, agaré ndere ebwó ápye ne genwáge ebwó fa mme. 6 Ge ula bí abó agare abya melóméló yé mbaá bós abi ágboó mbo. Eṣṣwá asó me mpa bós nnó ágbo ndere yéndémuú ágboó fa mme. Agaré ntó ebwó abya melóméló yina nnó yé lé ebwó ágboó né menyammye, mandoó bwós ábós genwáge eké Eṣṣwá.

Yéndémuú agbaré echye ewé Eṣṣwá achye ji chánéné

7 Gébé eyigé yéndégenó fa mme gebyee, géla kwókwólé. Getú eyigémbó gbarege mmye nyú débé pee nnó dékpome mmye manenemmye chánéné. 8 Ne menó genó ayi nkelege nnó enyú dépye alú nnó, boge gejeé ne ate aṅme néndé gejeé gekworege gabo gejamegejame. 9 Ate aṅme áchwógé né upú nyú, negé ebwó, déjógé fós nnó mecho ewé ewuú dós. 10 Eṣṣwá awyaá ufoó ufoó echye, ne achyegé yéndémuú sé gefógé echye ewuú nnó agbaré chánéné. Ne ndere bós abi ágbarege echye ewé Eṣṣwá achyee ebwó chánéné yéndémuú nyú ase gefógé echye ewuú ewémbó apoógé ate aṅme abifo. 11 Yéndémuú ayi agarege mekomejós Eṣṣwá, agarege lé mekomejós ayi atane mbaá Eṣṣwá. Yéndémuú ayi apye genó eyi negoge ate aṅme, apyee né utó bi Eṣṣwá achyeege ji nnó bós áchyeege Eṣṣwá ngo né yéndégenó eyi dépyee gétúgé genó eyi Jisós Kras apyee. Ngo ne utó ube ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Gegé efwyale ndere bós Eṣṣwá

12 Aṅme ba, abi gejeé, débégé fós ne dembyo gétúgé efwyale mesómesó ewé enyú dégené. Ewú echwós mbo lé nnó efware matós enyú. Déferégé fós nnó lé

* 3:19 Elú wáwálé nnó: Bós abifo áferé nnó mandoó yina átene mbaá makiénné Eṣṣwá ayi ályaa malu utós bwós, éla epó mbo wó elé ayi aló nchye, epó fós ayi bós. Ne mejós bós Grek gechuú eyigé na gekáge tene mbaá mandoó bós abi ágboó me, aló nchye, yé aló.

genó eyi gela gebóó f3 mampye wó. ¹³ Bege lé ne nechóch3 nnó enyú ntó dégene efwyale wye ndere Kras agené nnó déb3 ne nechóch3 d3ó gebégé Kras akerege fa ne mme manleré uto bií ebi upw3ó amu. ¹⁴ B3ó aké aj3gé dep3o debo ne enyú gétúgé enyú delu ankw3le Jis3s Kras, bege lé ne met33 meg3mego néndé ewémb3 elere nnó Mendo3 E33w3 ewé epw33 amu elú ne enyú. ¹⁵ Yémb3 ekágé muú nyú agene efwyale gétúgé awane b33, yé nnó alú menj3, yé nnó apye dep3o debodebo ne yé nnó akpene né dep3o etí dela p3o f3 etí. ¹⁶ Mb3gé muú nyú aké agene efwyale gétúgé alu menkw3le Kras, ekágé ab3 ne mekp3o un33. Atamege lé E33w3 gétúgé b33 akuú ji nnó, “Muú Kras.”

¹⁷ Néndé gébé gekw3ne eyigé E33w3 apane mpa. Mpa yina ab3 ne b33 ula gepu bií. Ne mb3gé nnó E33w3 al33 mpa ne esé, ebyenn3 eb3lege nye mmye ne b33 abi álá wuú f3 abya mel3mél3 ayi atané mbaá E33w3. ¹⁸ Wye ndere ásámé né muú nwe E33w3 nnó, “Mb3gé nnó ep3f3 k3k3gé nnó b33 abi álú cho né mbe ushu E33w3 átane né efwyale gabo, eb3é mb3 nye nnó ne b33 abi álá kelegé manwú mekomej3 E33w3 ne b33 abi ápyéé gabo?” ¹⁹ Ne getú eyigémb3, b33 abi ágene efwyale ndere E33w3 aj33 nnó eb3e ájye wye mbe mampyege gal3gál3 ne ate. Wye né meti ewémb3, áchyéé gemege ebw3 mbaá E33w3 muú akwye ebw3. Ji anyégémeno mampye genó, apyeé geji.

5

Majyeé mbaá ákpakpa mel3 ne njeé usa né echomele b33 E33w3

¹ Nkelege manchye enyú majyeé ndere ákpakpa ab3é né echomele b33 E33w3. Me nlú nte muú kpaá ndere enyú ne muú ayi akpane ame agene ndere Kras agené efwyale agboó. Me ntó nlú muú ama ayi E33w3 achyenge nye ji utó Kras, ebi ji apye nye b33 áge. ² Pege b33 abi E33w3 áfyéé enyú né amú chán3né. Ebw3 alú eké mag3nme E33w3. Dépegé f3 ebw3 ndere b33 abi ákpeage ebw3 kpeage. Pége ebw3 ndere b33 abi awyaá met33 mampye ut33 bw3. Dépyéé f3 ndere b33 abi awyaá mmw3lé mamb3ge nsa. Pege lé ndere b33 abi ab33 geji mampye ut33 ebw3. ³ Déjmerégé f3 b33 abi E33w3 áfyéé né amu nyú mekp3o mme. Lerege lé ebw3 gep3 eyigé ebw3 ákage mankw3le. ⁴ Déke depy3mb3, gébége Kras muú alú eké mfwa ámbamé mag3nme achw3ge, apyeé nye débo nge ndere nsa ne nge yina agboó f3 gelu.

⁵ Enyú njeé usa ne ans3 andeé, wye mb3 ntó ne eb33 mamb3 ne enyú. N3gé ákpakpa nyú né machomele b33 E33w3 ne shulege mmye nyú mme mbaá ate anme. Pyégé gep3 eyigé na geba enyú mmye yéndégébé néndé asá né mmu nwe E33w3 nnó, “E33w3 áshya yéndégen3 eyigé b33 abi ábwege mmye ákelege mampye yémb3, alerege gal3gál3 wuú mbaá b33 abi ashulege mmye ebw3 mme.” ⁶ Ndere elúmb3, shulege mmye nyú mme né mbe ushu E33w3 muú awyaá ut3o bi upw33 amu, nnó gébé ji gekw3nege abw3é enyú dékw3 nge. ⁷ Yéndégen3 eyi gechyge enyú efwyale fyéé geji né amu E33w3 néndé, ji atéé enyú yéndégébé.

⁸ Gbarege mmye nyú chán3né, dekpome mmye. Danch3mel3 muú mawame enyú, akene mb3 agyage meno fuú eké genyanya eyi geweége, akelege muú ayi ji anyéé. ⁹ Tenege uk33 ne ji, fyége wye lé met33 ne E33w3 dép3régé uka mme. Kaáge nnó elé wye géf3gé efwyale ewéna ne anme nyú né mme meko ágéne. ¹⁰ Efwyale ewé enyú dégene nye eb3 lé né mbo3 gébé ne efwyale ewémb3 ebyége E33w3 jimbo3 apyeé enyú dékere né amu enyú déténe ne apyeé enyú débo éshye. Ne ji E33w3 muú alerege b33 gal3gál3 matimati ne akuú enyú nnó dechome mmye ne Kras nnó debo nge wuú ayi álá abyéé f3. ¹¹ Uto uko ulú ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

¹² Mɛŋmɛ se Silas ne apoo me nsame maá mboó ηwe yina. Ji alú muú ayi nneere metoo ne ji. Nsá enyú ukεke unó bina nnó nfyεé enyú eshye ne nnó ngare enyú nnó unó bimbɔ ne úlú galógáló Esɔwɔ ayi wáwálé. Tenege ne eshye né unó bina.

¹³ Bɔó εchomele Esɔwɔ né Babilɔn abi Esɔwɔ ajya ntó, aló enyú matame. Makɔs maá wa né εgbe ewé Esɔwɔ aló ntó enyú matame. ¹⁴ Támegege ate aŋmɛ ne gejeé ndere bɔó Esɔwɔ. Nnɛnemmye nnó nesɔ né Esɔwɔ nehe ne enyú ako abi dechome mmye ne Kras.

Ŋwe ayi agbée Ŋwe épeá eyi Pita ásamé

Matame

¹ Me Simun Pita, maá defwe Jisós Kras ne nsame Ŋwe yina. Me nlu ntó ŋgbá wuú.

Nsame Ŋwe yina eta bád abi ágene meti áfyéé metád ne Ešwá wye ndere esé. Elé gétúgé Ešwá ne Mempoó esé Jisós Kras apyéé genó eyi gelú cho ne enyú ntó dégene meti défyéé metád ne Ešwá. Ne genó eyi gelú né mmu metád ewéna ewé esé ako défyéé ne Ešwá gelóó kpáá gepwá amu.

² Nnenemmye nnó Ešwá álere enyú galógáló gejamégejamé ne nnó apye enyú débé ne nesó dád ndere dekage ji chanéné, ji ne Jisós Kras Ata ese.

Bége ne gepó eyi gelerege nnó Ešwá aku ne ajya enyú

³ Uto bíí, nkane Ešwá, upye esé débóó unó uko bi débóó mambé ne ubi, nnó débé debelege gepógé sé eké eyigé Ešwá. Esé débóó unó bina ndere dékagé ji muú akuú esé nnó debóó ntó ŋgá ne galógáló ayi ji awyaa. ⁴ Elé né meti ewéna ne Ešwá achyéé esé unó ulúúl ébi upwád amu ébi ji ányémemo nnó achyége, apye esé debo délyaa mmwólé unó mme ébi uchád gepóge bád, debo ntó gefógé gepó eyigé ji awyaa nkane Ešwá.

⁵ Gétúgé unó bina uko ébi Ešwá apye eta ese, mmyege ne eshye débéé ne gepó gelógéló ndere enyú défyéé metád ne Ešwá. Ndere débéé ne gepó gelógéló, kaáge Ešwá, ⁶ ndere dékage Ešwá, bége ne mmye megbarege, ndere débéé ne mmye megbarege, bége ne metád mekoge, ndere débéé ne metád mekoge, bége ne gepóge Ešwá. ⁷ Ndere débéé ne gepó eyigé Ešwá akelage, bage gejeé ne ate aŋme, ndere débóó gejeé ne ate aŋme bage gejeé ne bád ako. ⁸ Ge ufád unó bi enyú débóó mampyegé na, mbógé déké dépyéé ubi gejamégejamé, dékagé nye Ata sé Jisós Kras né gefóó eyi gepyéé enyú dépyéé unó ulúúl ne unó bi utanegé meti. ⁹ Ne muú ayi alá pyéé fó unó bina, alú eké muú ayi ame atanegé ji, ye eké muú ame nónómé, ne ajíí me nte nnó Ešwá abó ashwáne me ukwenegé gabo ayi ji abó apye.

¹⁰ Ndere elúmbó, aŋme ba, kpagé gechyéé dád mampyége genó eyi gelerege nnó Ešwá akuú enyú ne ajya enyú nnó debe bád bíí wáwálé. Deké dépyembó, dékwené fó né gabo. ¹¹ Ne Ešwá asele nye enyú amu apeá nnó dékpe né gefwa eyigé Ata sé Jisós Kras Kwewené gemége sé ágbárege te kwyakwya ne kwyakwya.

¹² Ndere elúmbó, me nkaá nnó enyú dékaá me unó bina, ne détene ne eshye né wáwálé ayi enyú déwyaá, yémbó me nkelege nnó mma ntege enyú ubi yéndégébé. ¹³ Me mfere nnó elú galógáló nnó téé ndere me nlú mebe, mfyéé enyú eshye detege unó bina. ¹⁴ Néndé Ata sé Jisós Kras apyéé me nkaá chánéné nnó elá gachyéé ngbo. ¹⁵ Ne mmyéé ntó ne eshye mampye nnó gébége me nlyagé mme yiná enyú detege wye unó bina.

Pita jimbóó akpa ame age ŋgá ayi Jisós awyaa

¹⁶ Gébégé esé dégaré enyú gekpekte utó bi Ata se Jisós Kras áleré ne manchwád ayi ji amagé chwó nye, dese fó bó abya abi bád akwyegé ágarégé ne dégaré enyú wó. Esé ambóó dékpa ame ese dégé ŋgá wuú ayi apwád amu.

¹⁷ Gébégé ji asélé enógé ne ŋgá mbaá Ešwá muú alu nte, meko atane né melu

Anyátá ηγο Muú Apwάσ amu aké, “Gé maá wa ayi mboás gejeé ne ji na, metáσ egάσ me ne ji doás.” ¹⁸ Eσé ambάσ déwú meko yina ayi átané né mfaánebuú gébégé delú ne ji né mekwε ukpea.

¹⁹ Getú eyigémbα, eσé dékame ne metáσ ese meko nnό mekomejάσ ayi bάσ Ekpáve Eσάwα ágare alu wáwálé. Ne enyú ntό fyegé mekpo cháηéné né genό eyigé ebwό ásame. Unό bi ebwό ajάσ úlú eké mewε εwé egenege ne mbaá ayi alu gemuagemua kpaá te bií bi mbα uyjage, ne membe gejejege bií muú alú Kras, apye nye mewε wúú egene né mmu matáσ nyú. ²⁰ Menά genό alu nnό enyú débα mankaá cháηéné nnό, yé genό eyigé bάσ ekpave Eσάwα ásame né mmu ηwe Eσάwα, eyigé áferé né mmu matáσ ebwό ne ásame gepό. ²¹ Néndé yé mekomejάσ ayi bάσ ekpáve ágare né utό bi ebwό apό. Elé Mendoό Ukpea ne epyéé bάσ ágare mekomejάσ ayi átanega mbaá Eσάwα.

2

Sege gébé ne anlere gebyo

¹ Nya mbembe bάσ ekpávε Eσάwα abi gebyo alu ntό, wyεmbα ntό ne anlere abi ábyoge gebyό abεé nye né geluage nyú. Achwάgé, ásele nye défyá, álerε unό bi úlú gebyό ebi uchάσ enyu makpo, kpaá te áshyá nye Ata muú ánámé gemége ebwό. Ndere ápyεmbα, ebwό ambάσ ákuu negbό ηware né gemége ebwό. ² Ne gejamégé bάσ ákwolege nye deparé manané etiré anléré bimbo ápyεé. Ne gétúgέ unό bi ebwό apye, bάσ ajάgέ nye mejάσ mebomebo átome ne meti ewé elú wáwálé mankwále Eσάwα. ³ Ne ebwό ásele nye abya gebyo ányua enyú déchyege ebwό unό gétúgέ áwyaá mmwále mambo gejame unό. Yémbα Eσάwα aso me mpa bwό te gachíí ne ji muú awane nye ebwό, geja gekpene fα ji né ame.

⁴ Tégé nnό Eσάwα ályaa nya fό makiénné jíí ayi ápyεé gabo ájye detú wό, awe áji ne bα ηkpάkave afye áji né mmu empinya gemua né mmu ntoné mewε, ágilé bií bi ji apáne mpa bwό. ⁵ Eσάwα ntό alyaa fό bάσ abi nya mbembe ájye detú wό, ji apye nya ηgbannyi áshwa abi álá nógέ Eσάwά ako, ekose Nowa muú agarege genό eyi gelú cho ne apome ne bάσ abifό makpo akene ama. ⁶ Ata Eσάwα ntό asό nya ntό maló Sodom ne Gomαra álá matwámatwá manlere nnό ebwό alu gyeé né gabo ayi ebwό ápyε. Ji apyεmbα nnό alere bάσ genό eyi gepye nye ne bάσ abi álá ánógé ji. ⁷ Yémbα ji awené nya gemege Lot né melo Sodom gétúgέ Lot alu nya muú ayi alu cho né mbe ushu wuu. Ne metáσ egάσ nya fό ji bógebógé gétúgέ ubobo unό bi bάσ abi álá bélégέ mabe Eσάwα ápyεé.

⁸ Ndere Lot muú alu cho né mbe ushu Eσάwα, ajwálege ne bάσ Sodom, agéne unό ubobo ebi ebwό ápyεé yéndé bií, metáσ egάσ fό ji bógebógé. ⁹ Unό bina uko ebi Eσάwα apyεé ulere nnό ji akage ndere ji apógé bάσ abi ánógé ji né gebégé mmuameno. Ne akage ntό ndere abelege bάσ abi álá pyéé fό genό eyi gelu cho né mbe ushu wuu kpaá te bií ebi ji apane nye mpa bwό. ¹⁰ Cháchá ne bάσ abi ápyεé ubobo unό bi menyammye bwό ákelege ebi uchάσ gepogé bwό ne ályaa bάσ kpakpa.

Anlere gebyo bina, áηea matáσ, awyaá nenja ne apo ne efó mánjα mejάσ mebomebo átómé ne utό bi ákpakpa né mfaánebuú. ¹¹ Yé makiénné Eσάwα ayi awyaá utό ne eshye apwάσ utό bina né mfaá, álu dantene yé bií uma né mbe ushu Ata Eσάwα áchógé ebwό mabα. ¹² Yémbα, bάσ bina álu bάσ abi ajάgέ mejάσ mebomebo átome ne depo etiré ebwό álá kage ula. Ebwό álu eké menyá mewaa eyí épyé unό ndere menyammye bwό akélege. Eσάwα akwyéé eji nnό ápyε éji áwá. Ne ndere áwáne menyá, mbanto ne áwáne nye bάσ bina gétúgέ gabo ebwό. ¹³ Nsa bwό abεé nye lé ubalá ebi ebwό apyεé bάσ abifό áwuu. Ebwό aké apye genό eyigé menyammye ebwό ákelege, ye ebe né bií gbάσ matáσ ágόσ

ebwó. Ebwó alu eké upa ne upwyapwiyane unó bi uchyge mekpo unóó né geluage nyú, néndé gébégé deké dénye menyéé né epaa ne ebwó chonchó anyéé lé genwáge bwó. ¹⁴ Ebwó akage gé f3 mendée ayi alá teé f3 mechó ubele. Akelage f3 manlyaa gabo mampyege. Anyua b00 abi mat00 bwó alá bené né depore Esw00 w0, ápye gabo. Alú b00 abi akage ndere apyee né ab0 gen0 eyigé ebw0 ákelege. Ne ebw0 alu b00 abi Esw00 apye nye ebw0 ágé efwyale. ¹⁵ Ebw0 ályaa meti ewé elú cho áno mewaá, akwalé gep0ge Balam maá Bua. Ji agbo0 nya mamb0ge nsa né gabo ayi ji apyee. ¹⁶ Yémb0 Esw00 ashule ji ndo né gabo ayi ji apyee. Apye géjuná jii gejó0 mej00 eké mekwaá. Gejó0gé mb0 Balam muú ekpave Esw00 yimb0 alyaa mampyege mech0 ewé eké muú ayi mekpo ela ekwane ji w0.

¹⁷ B00 bina álú eké ambu nnyi ayi áwame, ne álú ntó eké geko eyigé mbyo ákpáne. Ne melu ujwole ewé Esw00 akwyee egile ebw0 elé empinya gemua. ¹⁸ Ebw0 ájó0gé dep0 kpakpa etiré dela dep0 ne mekpo ne ula, ápye b00 ákpene né gabo, ne ásele depore ubele ányua b00 abi ámuame mamfaá mbwa ne abi ápye gabo, ákerege meso né gabo ayi ebw0 áb0 ápyee. ¹⁹ Ebw0 ágarege b00 nn0 mb0gé aké ápye yéndégen0 eyi gejige ebw0 met00, yé gen0 gef0 eyi gepye ebw0 gep0. Yémb0 meti ep0 ewé ebw0 amb00 akage lyaá gabo mampyege, néndé muú ake apye gen0 gebogebo eyigé jimb00 alá kaágé lyaá, alu mefwe mbaá gen0 eyigémb0. ²⁰ Mb0gé b00 áb0 áb0 me ályaa mampyege ubobo un0 bi ulú fa mme gétúgé ákaá Ata se Jis00 Kras Mewené gemége sé, ne un0 bimb0 umágé b0 ebw0 deba, alá kágé lyaá sé ubi, ebyenn0 eb00 nye ne ebw0 kpaá epw0 ndere eb0 elú mbembe. ²¹ Eb0 elú gal0gal0 nn0 ebw0 akage yé meti ewé muú abe cho né mbe ushu Esw00, epw0 nn0 ákaá ewú ne alyaa mankwalé mabe ayi Esw00 achyee ebw0. ²² Gen0 eyigé ebw0 apyee mb0 gelú wye eké nekane mej00 enina aké, “Mammye aw0 dew0 ama akere anye. Ashw0né mekwende ama akere abulé mmye né utw0twa.”

3

Ata Jis00 akerege nye meso

¹ Añme ba, gégé ñwe ayi apye ñwe épea eyi me nsame eta nyú na. Me nsa enyú b0 ñwe bina nn0 mpye mat00 nyú átege un0 bi ulú cho. ² Me nkelege enyú detege un0 bi b00 ekpavé Esw00 aj00 me te gachii nn0 upye nye, ne tege ntó mabe ayi Ata se Jis00 Kras ne Menchyé genwá, achye ángbá bií nn0 ágarege enyú.

³ Gen0ge mbe eyigé enyú deb00 mankaá gelú nn0, né kwyakwya gébé b00 abi ájwyage enyú né gen0 eyigé défyee met00 wyeé áchw00 nye. Ajwyaáge nye enyú, ne ákw0lege lé un0 bi upye mat00 ág00 ebw0. ⁴ Aj00gé nye aké, “Ata nyú, anyémeno nn0 achw00, ji alé?” Te amu ante sé ágbo0, yéndégen0 gelú wye ndere geji gebo gelú me te gébégé Esw00 akwyee mme. ⁵ Nderé ápyee mb0, ákelege f3 mante nn0 Esw00 ase nya meko wuú akwyee mfaánebuú ne mme, apye mme atané né mmu manaá. Ne gébégé ji akwyeege mme, ase ntó lé manaá ne apye ut00 wye. ⁶ Ne Esw00 ase nya ntó lé manaá mi na ne apye ñgbannyi ashwane b00 abi nya. ⁷ Wye mekomejó0 áwú ne Esw00 asele ábelé mfaa ne mme nn0 áso né mewe. Esw00 ábelé bi nn0 ube kpaá te bií bi ji as00 nye mpa b00 ako, anii mbwe b00 abi alá ákágé ji.

⁸ Yémb0 añme ba, ékágé déjinte gen0 eyigé na. Né mbe ushu Ata, bií uma ulú eké añme dele, ne añme dele álú eké bií uma. ⁹ Ata ap0 f3 jó0 mampye un0 bi ji anyémeno nn0 apye ndere b00 abif0 áferege nn0 Ji alú. Ji akoge lé

metós gétúgέ nýú néndé akélege fós nnó yé muú fós ama ano mme detu. Yémbó akélege lé nnó yéndémuú akwore metós wuu alyaá gabo.

¹⁰ Ne bií bi Ata achwós, uchwós nye mbelepo eke menjo. Mfaánebuú alome nye ne eshye, anomese. Ne mewε εσós nye yéndégenó eyigé gelú né mfaánebuú. Mme ne yéndégenó eyi gelú wye gesoge nye.

¹¹ Te mbaá unó bina uchoge nye gefós eyi, ndé ufós bós abi enyú débéé nye? Enyú debó mambele genwáge nýú pópó, depyεge unó bi Εσώω akélege,

¹² ndere dégile nnó bií Εσώω uchwós myεge nnó uchwós wáwa. Bií bimbo ubéé nye ebi mewε εσós ne echós nyé mfaánebuú mekomeko, ne yéndégenó eyi gelu né mfaánebuú genyuage nye gétúgέ mbaá áσósge dós. ¹³ Yémbó ese bós Εσώω degile mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke nnó achwós ndere Εσώω anyémeno. Ne bós abi abéé wyéé apyε nye lé unó bi úlú cho.

¹⁴ Aηme ba, ndere elúmbó, te mbaá enyú degile nnó unó bina upyε, myεge ne eshye nnó ji abané enyú pópó. Débégé fós ne deba mmyε. Bégé nesó ne ji.

¹⁵ Kaáge nnó metós ewé Ata akoge manchwó, elú lé nnó ji achyéé bós gébé apyε ji afere ebwós né εfwyale gabo. Mbóntó ne meηme sé Pól abó asame agare enyú né denja etiré Εσώω achyéé ji. ¹⁶ Ji ajós depó etiré na né bó ηwe abi ji asame ako. Depó etiré fós né mmu bó ηwe bií déjwεge mankaá. Déti ne bós abi álá kágé ye genó ne bós abi álá bené né depore Εσώω wó, ábwólége amu ne deti,

ágáregé fós genó eyi gelu chó. Wye ndere apyε ne maló ηwe ayifó né mmu ηwe Εσώω. Ndere ebwós ápyεmbó áwane mbó elé gemεge bwós.

¹⁷ Aηme ba, ndere debós me mbe dékaá unó bina sege gébé nnó ekágé bós abi álá belege mabe Εσώω aja enyú dékpe né gabo ayi ebwós apyεé débó gepwa né metós ewé défyéé ne Εσώω. ¹⁸ Yémbó, choge wye mbe mampyεge nnó Ata se Jisós Kras Mewené gemége sé alerege enyú galógaló ne gejeé jii gejamegejame, apyε enyú dewene ndere dékágé ji chánéné. Nnenemmye nnó ηgó abε ne ji nana ne té kwyakwya ne kwyakwya. Amen

N̄wε mbε ayi Jɔn ásamé

Mekomejɔ́ ɔ́ ayi achyεge geɲwá

¹ N̄wε yina átome ne genó fɔ eyi gebɔ gelú mε te nyá gemεge nnó Ɛsɔwɔ akwyéé mme yina. Ɛsé déwú geji, dége geji ne amε, déchere geji, ne déta geji ne amu sé. Genó eyigémbɔ élé mekomejɔ́ ɔ́ ayi achyεgé geɲwá. Ji ne ɛsé désame ɛta nyú. ² Ɛsɔwɔ apye ji ayi alu geɲwá abwólé mekwaá, ɛsé dége ji ne amε. Ne dégarege abya ayi átome ne ji ayi achyεge geɲwá eyi gélagé byé. Ji abɔ alu ne Nte ne nana délé dége ji. ³ Ji ayi ɛsé dégene ne déwú nnó unó bi ji ajɔ ne dégarege enyú nnó enyú ntó décho mbwa ne ɛsé dépyεge unó chóncho. Deké dépyεmbɔ déchome mbwa ne Nte ne Maá wuú Jisɔs Kras. ⁴ Ɛsé désame enyú unó bina nnó ɛsé ako debe ne gejamé gé nechóchó eninéjame nepwɔ́ amu.

Ɛsɔwɔ alu geɲgbɔ

⁵ Ge abya ayi ɛsé dewuú ɛta wuú ne dégarege enyú, nnó Ɛsɔwɔ alú geɲgbɔ, gemua gepɔ ne ji cháchá. ⁶ Mbɔgé ɛsé déjógé nnó décho mbwa ne ji, ne déké dépyε wye depɔ éké bɔ́ abí álú né mmu gemua ebyennó debyɔge gebyɔ. Ne dekwálege fɔ genó eyi gelú wáwálé. ⁷ Yémbɔ mbɔgé ɛsé déké dépyε depɔ éké bɔ́ abí álú né geɲgbɔ, wye ndere Ɛsɔwɔ alú, ebyennó ɛsé décho mbwa ne ate ne manó Maá wuú Jisɔs mashwɔnege ɛsé né yéndé gabo ayi dépyéé.

⁸ Mbɔgé ɛsé déjógé nnó gabo ápɔ́ ɛsé mmye, débwalége élé gemεge sé, ne wáwálé Ɛsɔwɔ apɔ́ ɛsé ne metɔ́. ⁹ Yémbɔ mbɔgé ɛsé deshüge eku mbaá Ɛsɔwɔ, né gabo ayi depyéé ji apye genó eyi gelú chɔ ne dekage lí mmye ne ji nnó ji ajigé nyε nte gabo ayi ɛsé dépyéé, ashwɔne ɛsé né yéndégenó eyi dépyéé eyi gela gepɔ cho né mbe ushu wuú. ¹⁰ Ne mbɔgé ɛsé déjoge nnó dépyε fɔ gabo wɔ, ebyennó déké Ɛsɔwɔ alu muú gebyɔ. Ne mekomejɔ́ wuú ápɔ́ ɛsé né mataɔ́.

2

Kras alu muú geɲga sé

¹ Baá ba abi gejeé, me nsame unó bina ɛta nyú nnó ékáge enyú dépyε gabo. Yémbɔ mbɔgé muú apyεgé gabo, ese déwyaá muú geɲga ayi agame ɛsé né mbe ushu nte se Ɛsɔwɔ. Muú yimbɔ élé Jisɔs Kras muú alu cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ. ² Elé Kras jimɔ́ ne Ɛsɔwɔ asele ndere ηme gepε nnó ajinte gabo sé. Yémbɔ epɔ́fɔ gabo awe sé jiji. Elu ntó gétúgé gabo bɔ́ mme meko.

³ Mbɔge ɛsé déké depyéé genó eyigé Ɛsɔwɔ ajɔ́, ewémbɔ ne elérége nnó dékaá ji wáwálé. ⁴ Muú ayi ajógé nnó ji ákaá Ɛsɔwɔ ne alá apyéé fɔ yéndégenó eyigé Ɛsɔwɔ ajɔ́ alu muú gebyɔ ne wáwálé apɔ́ ji né metɔ́. ⁵ Yémbɔ, mbɔgé muú aké abelege mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, ebyennó gejeé eyigé ji abɔ́ gekwané ndere Ɛsɔwɔ akélege. Ge genó eyi gepye ne ɛsé dékaá nnó décho mmye ne Ɛsɔwɔ mbɔ. ⁶ Muu ayi ajógé nnó ji acho mmye ne Ɛsɔwɔ abɔ mankwále ntó gekagé nekεne Jisɔs.

Gekwenege ebe ewólé ebe meke

⁷ Ajeé ba abi gejeé, Ebe ewé me nsame mbɔ ɛta nyú na, epɔ́fɔ ebe ewe meke. Elé gekwenege ebe ewé enyú déwú mε te gébé eyigé enyú défyéé metɔ́ ne Jisɔs. Ne gekwenege ebe ewémbɔ élé mekomejɔ́ ayi enyú débɔ́ mε mbe déwú. ⁸ Yémbɔ mmage chyéé enyú ebe ewéna éké ewé meke. Geɲwage Kras ne

eyigé nyú ntó geleré wáwálé genó eyigé ebe ewéna elú, néndé gemua gélégé bye ne genḡbɔ eyigé wáwálé gégéné me.

⁹ Muú ayi ajógé nnó ji alu né genḡbɔ ne aké apaá nte meḡme wuú alu né mmu gemua eyi ji abo alú wye. ¹⁰ Mbógé muú aké abóó gejeé ne nte meḡme wuú alu né genḡbɔ. Ne ye genó gepɔ né genwá jii eyi gekágé te ji apye gabo. ¹¹ Yémbɔ muú ayi apaá nte meḡme wuú alu eké muu ayi alu né mmu gemua, akéne né mmu gemua. Ji akágé fɔ mbaá ayi ji ayyéé néndé gemua gegilé ji ame.

Débógé fɔ gejeé ne unó mme

¹² Baá ba abi gejeé, me nsame enyú unó bina neídé Eṣowɔ ajii me nte gabo nyú gétúgé genó eyi Kras apyécé. ¹³ Akpakpa ba, me nsame enyú unó bina, néndé enyú dekaa ji ayi abo alu mé te nyá gemége nno akwye yende genó. Njye usa, me nsame ntó enyú unó bina néndé enyu démmye dépwɔ mfwa aló nchye. ¹⁴ Baá ba abi gejeé, nsame enyú unó bina néndé enyú dékaa ji ayi alu Nte. Anté ba me nsamé unó bina eta nyú néndé enyú dékaa ji ayi abo alú mé te nyá gemége nnó akwye yéndégenó. Njye usa, nsame enyú unó bina néndé enyú détoó né déporé Eṣowɔ, ne mekomejɔ Eṣowɔ alu né mmu matɔ́ enyú. Ne démmye dépwɔ ntó mfwa aló nchye.

¹⁵ Ndere elúmbɔ, ekágé enyú debo gejeé ne gépoge mme yina, ye ebe lé unó mme déboge fɔ gejeé ne ubi. Mbógé muú abógé gejeé ne gepoge mme yina, ebyennó ji abóó fɔ gejeé ne Nte wɔ, ¹⁶ néndé yéndégenó eyi gelu fa mme ndere unó bi menyammye mekwaa ákelege, ebi bɔ́ afye ame wye ne ákelege nnó abóó, ne ebi upyéé bɔ́ abwege mmye gétúgé ubi, unó bina uko útánégé fɔ mbaá Nte sé Eṣowɔ, útánege lé fa mme. ¹⁷ Mme yina abyéé. Yéndé genó jii eyi bɔ́ afye ame wye mambɔ gebye enyú ntó, yémbɔ yéndémuú ayi apye genó eyigé Eṣowɔ ákelege abe te kwakwya.

Muú ayi atené ukolɔ ne Kras achwɔ me

¹⁸ Baá ba abi gejeé, gébé eyigé mmena ábyeé gela kwókwólé. Tege nnó ábɔ me mbe ágaré enyú nnó muú ayi atené ukolɔ ne Kras achwɔ nye. Ne bɔ́ abi álú eké ji áchwɔ me gejame. Ndere elúmbɔ, esé dékaa nnó gébé eyigé mme ábyeé gela kwókwólé. ¹⁹ Bɔ́ bimbɔ áfa mbwa ne esé. Ebwɔ apɔ́ fɔ bɔ́ se. Mbógé ebwɔ abe bɔ́ sé wáwálé, mbɔ alu mbwa ama ne esé. Manlyáá ayi ebwɔ ályáá esé álere nnó ebwɔ apɔ́ fɔ bɔ́ esé.

²⁰ Yémbɔ enyú dépo fɔ nkane ebwɔ, néndé Kras muú ukpea afané enyú Mendoó Ukpea né mmye ne enyú ako dékaa genó eyi gelú wáwálé. ²¹ Ula bi me nsame enyú unó bina, epɔ́fɔ nnó enyú dékagé fɔ genó eyi gelú wáwálé. Me nsame enyú unó bina gétúgé enyú dékaa geji. Ne dékaa ntó nnó yéndégenó eyi gelú gebyɔ gétange fɔ né eyi gelú wáwálé.

²² Né mechɔ ewéna, ndemuú alu muú gebyɔ? Elé muú ayi ashyaá nnó Jisɔs apɔ́ fɔ Muú yi Eṣowɔ akweré ji elá gefwa. Gefógé muú yina ne alu muú ayi atené ukolɔ ne Kras. Ji ne ashyaá Nte ne Maá wuu. ²³ Néndé yéndémuú ayi ashyaá Maá Eṣowɔ ebyennó ákage fɔ Nte wuu. Muú ayi akamege nnó Jisɔs alú Maá Eṣowɔ ebyennó akage Nte wuu.

²⁴ Ndere elúmbɔ, gógé unó bi enyú déwuú té ula uló ube né matɔ́ nyu. Mbógé unó bi enyú dewuú te ula uló ubege enyú né metɔ́, décho wye mmye ne Maá ne Nte wuu ntó. ²⁵ Ne genó eyigé ji anyémeno nnó achyege esé, genó eyigémbɔ elé genwá eyi gélágé byé.

²⁶ Me nsame unó bina eta nyú ntome ne bɔ́ abi ábwólege enyú nnó délyaa genó eyi gelú wáwálé. ²⁷ Kágé nnó Mendoó Ukpea ewé Kras afané enyú né

mmye elú me ne enyú, enyú debɔɔ sé mankele muú ayi cha nnó alerege enyú wó néndé mendoó wuú ewémbɔ elerege me enyú yéndégenó. Ne unó bi ewú elerege enyu ulú wáwálé gebyɔ gepó wyeé. Ndere ewú elerege enyú choge wye mmye ne Kras. ²⁸ Baá gejeé ba, choge wye mmye ne Ji. Dépye ge mbɔ, esé ako débéé fɔ ne efɔ metɔɔ ne mekpo unɔɔ egbarege fɔ esé deja mmye meso né bii ebi ji akerege meso. ²⁹ Te mbaa dékaá nnó Jisɔs alú cho né mbe ushu Esɔwɔ, dékage kaá ntó nnó yéndémuú ayi apye genó eyi gelú cho ala Maá Esɔwɔ.

3

Esé delú baá Esɔwɔ

¹ Pege yé gejamégé gejeé eyigé Nte sé Esɔwɔ abɔɔ ne ese. Getuge gejee eyige na, ji akuú esé nnó baá bii. Mbɔ ne esé delú ntó. Ula bi bɔɔ mme alá akaá fɔ nnó esé delú baá Esɔwɔ, ulú nnó ebwɔ ákágé fɔ ji. ² Anme ba abi gejee esé delú nana baá Esɔwɔ. Ne genó eyi debɔ mankaá gelú nnó Esɔwɔ alu danpye esé dekaá ndere débéé nye meso gébé. Yémbɔ dekaá nnó gébé gé Kras akerege fa mme esé débéé nye wye eké ji, néndé dégene nye ndere ji alu. ³ Yéndémuú ayi ánerere metɔɔ nnó ji abeé nye eké Kras, abɔ mambelege geɲwá jii pópó ndere eyigé Kras gelu.

⁴ Yéndémuú ayi apyeé gabo akwene mbɔ lé ebe Esɔwɔ néndé gabo mampyege elé mankwene mabe Esɔwɔ. ⁵ Enyú dékaá nnó Kras achwɔ fa mme nnó afere esé gabo né mmye. Ne yé gabo fɔ apó ji mmye chá chá. ⁶ Ndere elúmbɔ, yéndémuú ayi áchomé mmye ne Kras amage pye sé gabo. Ne yéndémuú ayi apyee wye gabo, alu danje yé Kras, ne akaá fɔ yé ji wó.

⁷ Baá gejeé ba, dékamege fɔ muú fɔ abwólé enyú. Yéndémuú ayi apye wye genó eyi gelu cho alu cho né mbe ushu Esɔwɔ, wye ndere Kras alu cho né mbe ushu wuú. ⁸ Yémbɔ yéndémuú ayi apye wye gabo pyeé, alu muú danchɔmeló néndé danchɔmeló ne abɔɔ ula mampye gabo. Gétú eyigémbɔ ne Maá Esɔwɔ achwɔɔ fa mme nnó áchɔ utɔɔ danchɔmeló.

⁹ Yéndémuú ayi alaá maá Esɔwɔ apyeé sé wye gabo pye, nénde ji awyaá gepagé Esɔwɔ. Ji akágé pye sé gabo néndé, ji alaá maá Esɔwɔ. ¹⁰ Genó eyi gelerege bɔɔ abi alu baá Esɔwɔ ne abi alu baá danchɔmeló gelú nnó, bɔɔ abi alá apye fɔ genó eyi gelu cho né mbe ushu Esɔwɔ yé ebe elé gejeé alá abɔɔ fɔ ne ate anme, apó fɔ baá Esɔwɔ.

Mekomejɔ Esɔwɔ aké débɔgé gejeé ne ate

¹¹ Mekomejɔ ayi enyú déwuú me te ula ulɔɔ alu nnó esé débɔgé gejeé ne ate. ¹² Ekágé esé debe eké Ken. Ji alu maá danchɔmeló. Ji awá menjmo wuú. Ulanó ji awáne menjmo wuú? Awá ji néndé unó bi Ken jimbɔɔ apye ulú nchynchye ne ebi menjme wuú apyeé ulú cho.

¹³ Baá gejeé ba, ekágé enyú dela mano mekpo fuú mbɔgé bɔɔ mme aké apaá enyú. ¹⁴ Esé dékaá nnó déthane né amu negbo dékpe né mmu geɲwá. Dékaá mbɔ néndé esé debɔ gejeé ne ate anme. Muú ayi alá abɔɔ fɔ gejeé ne nte menjme wó alu né amu negbo. ¹⁵ Muú aké apaá nte menjme wuú, ebyennó alu mewané bɔɔ. Ne dékaá nnó muú ayi awané bɔɔ alú dambɔ geɲwá eyi gélagé byé. ¹⁶ Genó eyi gepye esé dékágé genó eyi gejeé gelú, gelu nnó Kras achye geɲwá jii agbo gétúgé se. Ne mbɔntó ne esé débɔɔ manchyeé geɲwágé sé, yé ebe lé mangbo gétúgé ate anme. ¹⁷ Ne mbɔgé muú abeé ne gefwa ne agegé nte menjme ayi alu mbya, alá agé meshwe apoó ji wó, epye mbɔ nnó ne ji agaré aké ji agboó ne Esɔwɔ? ¹⁸ Baá gejeé ba, ekágé déjógé lé mejɔɔ meno ewú ewú nnó debɔ gejeé ne ate. Délérégé gejeé eyi wáwálé ne ate né mbaá unó bi dépyeé.

¹⁹ Deké debóó gejeé ne ate, mbó ne dékágé nnó détené né egbe ewé wáwálé. Ne ewéna epye matóó abeé esé mmu pere gébégé détenege né mbé ushu Esówo, ²⁰ yéndégébe eyi matóó sé ágarege nnó dépye gye, néndé débó mankaá nnó Esówo añea apwo yéndégenó eyi matóó ágarege esé ne ji akágé yéndégenó. ²¹ Ajeé ba abi gejeé, ndere elúmbó mbógé matóó sé alá agaré esé nnó dépye gye wó, débéé fó ne efo metóó mantene né mbé ushu Esówo. ²² Ne dékágé gii yéndégenó ji achyége esé néndé esé débelege mabe jii ne dépye ntó unó bi ugóó ji metóó. ²³ Ne ebe ewé ji achyéé esé elú nnó défyéé metóó ne maá wuu Jisós Kras ne nnó debó gejeé ne ate wye ndere ji agare esé nnó dépyege. ²⁴ Bóó ako abi abelege mabe Esówo, áchomé wye mmye ne ji ne ji ntó achome mmye ne ebwó. Genó eyi gepyé nnó esé dékaá nnó ji acho mmye ne esé elé Mendoó wuu ewé ji afyéé esé né mmu metóó.

4

Mendoó ewé wáwdlé ne ewé gebyo

¹ Ajeé ba abi gejeé, ékágé dékamege ne yéndégenó eyigé muú ajóógé. Muú ajóógé genó, cherege dége mbógé mendoó ewé etene ji nnó ajóó etané mbaá Esówo, néndé gejamégé bóó ekpávé gebyo achwó ne atyaá né mme meko. ² Genó eyi gepyé ne dékaá mbógé elé Mendoó Esówo ne elú muú né mmye gelú nnó, yéndémuú ayi agarege nnó Jisós Kras achwó fa mme ndere mekwaá ji yimbó ne Mendoó Úkpea elú ji mmye. ³ Ne yéndémuú ayi alá agarege fó nnó Jisós achwó fa mme ndere mekwaá Mendoó Esówo epóófó ji né mmye. Ji yina ne awyaá mendoó muú ayi atené ukóló ne Kras ayi enyú debó dewuu nnó achwóó. Ne nana alu me fa mme. ⁴ Baá gejeé ba, enyú delu baá Esówo ne detoó dépwó bóó gebyo bimbó néndé muú ayi alu enyú né mmye awyaá uto apwo muú ayi alu bóó mme né mmye. ⁵ Bóó gebyo bimbó alu ele bóó mme. Ndere elúmbó, ebwó ajóógé lé dépóré mme ne bóó mme áwuú ne ebwó. ⁶ Esé delu bóó Esówo, ne yéndémuú ayi akágé Esówo áwuú ne esé. Ne muú ayi ála apó fó muú Esówo áwuú fó ne esé. Ge mbó ne dékágé nyé mbógé muú awyaá mendoó ewé wáwálé waá nnó awyaá lé mendoó ewé gebyo.

Esówo elé gejeé ne yéndémuú Esówo abóó gejeé ne bóó

⁷ Ajeé ba abi gejeé, déboge wye gejeé ne ate néndé gejeé getanege né mbaá Esówo. Ne yéndémuú ayi abóó gejeé ne bóó alu Maá Esówo ne akágé Esówo. ⁸ Ne muú ayi alá abóó fó gejeé ne bóó akágé fó Esówo, néndé Esówo elé gejeé. ⁹ Ge na ne Esówo aléré nnó ji abó gejeé ne esé. Ji ató danchi maá wuu fa mme nnó getu jii, esé debó genwá. ¹⁰ Ge genó eyi gejeé gelu mbó. Epóófó nnó esé debóó gejeé ne Esówo. Elú elé nnó ji abóó gejeé ne esé ne atóme maá wuu nnó achwó agbo ndere ñme gepyé nnó ji ajinte gabo ayi esé dépye. ¹¹ Añme ba abi gejeé, mbógé nnó na ne Esówo abóó gejeé ne esé, esé ntó debó mambó gejeé ne ate. ¹² Muú fó alu dange Esówo ne ame, yémbó mbógé debóógé gejeé ne ate, Esówo achome mmye ne esé, ne gejeé eyigé esé débóó ne ate gekwanege ndere Esówo aklege. ¹³ Esówo achyéé esé Mendoó wuu, ge mbó ne dékágé nnó esé décho mmye ne ji ne ji ntó acho mmye ne esé, néndé ji achyéé esé Mendoó wuu. ¹⁴ Ne esé amboó dége ne degarege bóó nnó Nte se Esówo ató Maá wuu fa mme nnó achwó ábéé Menchyé genwá mbaá bóó mme. ¹⁵ Ne yéndémuú ayi akamege nnó Jisós alu Maá Esówo, Esówo achome mmye ne ji ne ji ntó achome mmye ne Esówo. ¹⁶ Ndere elúmbó, esé ntó dékaá ne dékámé nnó Esówo abó gejeé ne esé.

Ɛsɔwɔ abɔɔ gejeé ne bɔɔ, ne yéndémuú ayi abɔɔ wye gejeé achome mmye ne Ɛsɔwɔ ne Ɛsɔwɔ ntó achome mmye ne ji. ¹⁷ Genó eyi gepye esé dékaá nnó gejeé eyi débɔɔ gekwané ndere Ɛsɔwɔ akelege, elé mbɔgé esé débéé fɔ ne ɛfɔ metɔɔ né bii bi Ɛsɔwɔ asɔɔ mpa néndé geɲwáge sé fa mme gelú wye eké eyigé Kras. ¹⁸ Ɛfɔ ɛpɔ né gejeé, gejeé gekwɔnégé ndere Ɛsɔwɔ akelege gebuú ɛfɔ. Geno eyi gepye ɛfɔ elé ɛfwyale. Ne yéndémuú ayi abɔɔ ɛfɔ metɔɔ ebyennó gejeé eyigé ji abɔɔ gelú gawkáne ndere Ɛsɔwɔ akélagé.

¹⁹ Esé debɔɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ ne ate aɲme néndé Ɛsɔwɔ abɔ me mbe abɔ gejeé ne esé. ²⁰ Mbɔgé muú ajógé nnó ji abɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ ne ake alu paá nte meɲme wuú ebyennó alu muú gebyɔ néndé muú alá abɔɔ fɔ gejeé ne nte meɲme wuú ayi ji agene ne ame, epyeɛmbɔ nnó ne ji abɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ muú ji álé gené? ²¹ Ne achyé esé ɛbe ewena aké: Yéndémuú ayi abɔɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ abɔ mambɔ ntó gejeé ne ate aɲme.

5

Esé dewyaá uto ɛbi démmye depwɔ gabo fa mme

¹ Yéndémuú ayi ákamege nnó Jisɔs alu Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elé gefwa, ebyennó alu Maá Ɛsɔwɔ. Ne yéndémuú ayi abɔɔ gejeé ne nte abɔɔ ntó gejeé ne maá wuú. ² Genó eyi gepyeé ne esé dékaá nnó debɔɔ gejeé ne baá Ɛsɔwɔ elé mbɔgé debɔɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ ne debélagé mabe jii. ³ Mambɔ gejeé ne Ɛsɔwɔ elé mambélagé mabe jii. Ne mabé jii ájwerégé fɔ mambelé. ⁴ Néndé yéndémuú ayi alaá maá Ɛsɔwɔ awyaá uto bi ji ammye apwɔ gabo fa mme. Ne mankame ayi esé dékame nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ ne epye nnó esé debɔ uto bi démmye depwɔɔ bɔɔ mme. ⁵ Ndé muú ayi apwɔɔ gabo fa mme? Elé muú ayi ákamé nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ.

Unó bi ulérége nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ

⁶ Elé ji yina ne alú Jisɔs Kras, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elé gefwa. Ji achwɔɔ fa mme, awyaá ji manaá ne manoó miú machye mme gébégé ji agboó. Ji akoó fɔ elé né mmu manaá mamímamí wɔ, akoó né mmu manaá choncho ne manoó. Ne elé Mendoó Ukpea ne ɛtene ntesɛ sɛ nnó mecho ɛwéna elu wáwálé néndé Mendoó Ukpea egarege wáwálé. ⁷ Bɔ ntesɛ alu aléé abi alerégé nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ. ⁸ Bɔ ntesɛ bina elé Mendoó Ukpea, manaa ne manoó. Ɛbwɔ bina aléé, ajógé wye genó gemma. ⁹ Akwaá agaré unó bi ɛbwɔ akaá, esé dekamégé nnó ájógé wáwálé. Yɛmbɔ genó eyigé Ɛsɔwɔ agarége geɲéá gemɛ gepwɔ amu. Ne ji ne agaré esé genó eyi getome ne Maá wuú. ¹⁰ Yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne Maá Ɛsɔwɔ akáge né metɔɔ wuú nnó genó eyigé Ɛsɔwɔ agarege atome ne maá wuú gelú wáwálé. Yéndémuú ayi alá fyéé fɔ metɔɔ ne Ɛsɔwɔ wɔ, ebyennó asele Ɛsɔwɔ nderé muú gebyɔ, néndé ashyá mankame nnó genó eyigé Ɛsɔwɔ ajɔɔ atome ne Maá wuú Jisɔs gelú wáwálé. ¹¹ Ge genó eyigé Ɛsɔwɔ agaré esɛ na: Ji chyé esé geɲwá eyi gélagé byé. Geɲwá eyigé na getanégé mbaá Maá wuú. ¹² Ne yéndémuú ayi áchómé mmye ne Maá Ɛsɔwɔ awyaá geɲwá. Yéndémuú ayi alá cho mmye ne Maá Ɛsɔwɔ wɔ, apɔ fɔ ne geɲwá.

Geɲwá eyi gélagé byé

¹³ Nsame enyú unó bina, enyú abi dékamé nnó Jisɔs alú Maá Ɛsɔwɔ nnó enyú dékaá nnó déwyaá geɲwá eyi gélagé byé. ¹⁴ Esé deténégé né mbe ushu Ɛsɔwɔ né mmyemene debéé fɔ ne dembyɔ néndé dékaá nnó yéndé genó eyi esé degigé ji awuú esé mbógé degigé ndere ji akélagé. ¹⁵ Mbógé esé dekaá nnó ji awuú esé né geno eyi degigé ji, debɔ mankaá ntó nnó ji achyɛ me esé genó eyi degigé ji.

¹⁶ Mbɔgé muú akage nnó nte meɲme apyeé gabo ayi ála atene fɔ muú né negbo, anemmye nnó Eɔwɔ ají ji nte achyee ji geɲwá. Ewéna etome élé ne bɔ́ abi apye gabo ayi ála atene fɔ muú né negbo néndé gabo yifɔ alu ayi atene muu né negbo. Njɔ́ fɔ nnó enyú dénénemmye mbaá Eɔwɔ gétúgé muú ayi apyeé gefógé gabo yina wó. * ¹⁷ Yéndé gyee ayi muú apye élé gabo né mbe ushu Eɔwɔ. Yémbɔ gabo ayifɔ alu ayi ála aténé fɔ muú né negbo.

¹⁸ Esé dekaá nnó yéndémuú ayi alaá Maá Eɔwɔ apyee sé gabo pye néndé Jisɔs Maá Eɔwɔ abame ji ne danchɔmeló ákágé pye fɔ́ ji genó.

¹⁹ Dékaá nnó esé delu baá Eɔwɔ. Bɔ́ mme ako abi ála akage Eɔwɔ alu né amu muú nchye.

²⁰ Eɔse dekaá yé nnó Maá Eɔwɔ achwó fa mme ne apye nnó esé dekaá unó bina ne nnó dekaá Eɔwɔ muú alu wáwálé. Esé decho mmye ne Eɔwɔ muú alu wáwálé ne Maá wuú Jisɔs Kras. Ji ne alu Eɔwɔ muú alu wáwálé. Ji ntó ne achyeege geɲwá eyi gelagé bye fɔ́.

²¹ Nderé elúmbɔ, baá gejeé ba, ngárégé enyú nnó sege gébé nnó ekágé denógé aló uka.

* **5:16** Elú wáwálé nnó: Bɔ́ abi ágií deporé Eɔwɔ dɔ́ áké, gabo ayi atene muú né negbo élé manshya ayi gejamégé bɔ́ áshyaá mankame nnó Jisɔs alu Maá Eɔwɔ.

NWE ayi agbeé ηWE εpea eyi Jón ásamé

Matame

¹ Me muú kpaá echomele bós Esowó ne nsame ηwe yina.

Ntome ji eta wye mma kpaá muú Esowó ajyaa. Ntome ntó ji eta baá byeé. Me mbó gejeé ne enyú ne metós wa meko. Epófs me mbií ne mbós gejeé ne enyu, bós ako abi akaá wáwálé Esowó abós ntó gejeé ne enyú. ² Nénde wáwálé yina alu ese né matós ne abeé nyε ese matós kpa te kwyakwya.

³ Nnenemmye nnó Esowó Nte ese ne Jisós Kras Maá Nte álérégé esé galógaló, agene ese meshwe ne apye ese debe né nesó. Nnenemmye nnó, unó bina ube ebi sé, esé abi dékwolege wáwálé Esowó ne debós gejeé ne ate.

Dékwolege genó eyi gelú wáwálé debógé wye gejeé ne ate

⁴ Metós εγós me dós ndéré nge ne nnó baá byeé abifo akwólégé wáwálé Esowó ne apye wye ndéré Esowó Nte agarege ese nnó dépyege. ⁵ Nderé elúmbó, mma me nkpeage wó nnó debógé wye gejeé ne ate. Epófs ebe meke ne me nchyege mbó wó, elé gekwenége ebe ewé ese dewuú me te ula uló. ⁶ Mambógé gejeé ne ate, atene nnó depyege unó bi Esowó agare esé nnó dépyege. Ge ebe ewe enyu dewuú me te ula uló mbó nnó debógé wye gejeé ne ate.

⁷ Me njógé mbó néndé gejamégé bós dembwóle atyaa mbó fa mme. Ebwó ákame fós nnó Jisós Kras achwó fa mme ndere mekwaá wó. Ufós bós bina alu lé bós muú dembwólé yimbó muú ayi atené ukóló ne Kras. ⁸ Ndere elúmbó, sége gébé nnó ekágé nsa ayi enyú delu mambó gétúgé utós bi esé depye anó mme detu. Mpyege lé nnó debós nsa nyu meko.

⁹ Yéndémuú ayi ála apyeé fós unó bi Kras alere, ne ajye le mbε agbege unó né ebi Kras alere ebyennó após ne Esowó. Ne yéndémuú ayi apyeé unó bi Kras álérégé, ebyennó alu ne Nte chóncho ne Maá wuú. ¹⁰ Ndere elúmbó, mbógé muú achwóge eta nyú alá gárégé fós lé unó bina ebi Kras alere, dekamege fós ji akpe né upú nyú, ye mantame ji detamege kan̄ka. ¹¹ Néndé muú atámégé gefóge muú yina, ebyennó acho mbwa ne ji né ubobo unó bi muú yimbó apyeé.

Kwyakwya mejós

¹² Me nwyaa gejamégé unó mangaré enyú, yémbó nkεlege fós mansa ubi né mme. Nénde me mbele umεé manchwós gé enyú nnó detu ushu ne ate ne njós mejós ewéna nnó esé akó debé ne metós megómege gbene.

¹³ Baá meηme wye ayi mendée muú Esowó ajyaa ntó alós wó matame.

Nɔwe ayi ágbee nɔwe eléé ayi Jɔn ásamé

Matame

¹ Me Jɔn muú kpaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ne nsame nɔwe yina.

Ntɔme ji eta wyeɛ Gayɔs mejeé wa ayi gejeé. Me mbɔ́ gejeé ne wɔ wáwálé.

² Mejeé wa, nnɛnemmye nnó yéndégenó eyigé wɔ ɔpye gekene chanéné, ne nnó wɔ ɔbe metometo wye ndere nkaá nnó né mbɛ ushu Ɛsɔwɔ wɔ pɔ́ fɔ́ ne ɛfwyale né metɔ́ wyeé. ³ Me njógé mbɔ́ nénde metɔ́ ɛgɔ́ me dɔ́ gébégé aɔme fɔ́ atane ewú mbɔ́ agaré ɛsé ndere ɛnyú dékwɔlege wáwálé Ɛsɔwɔ wye ndere wɔ ɔpye me yéndégébé. ⁴ Me mpɔ́ se ne metɔ́ megómégó ɛwe cha ɛwé ɛpɔ́wɔ ɛwéna manwuú nnó baá ba ákwɔlege wáwálé Ɛsɔwɔ.

Aféé Gayɔs

⁵ Mejeé wa, wɔ ɔpyeé utɔ́ ulúulú ne metɔ́ wyeé meko mbaá ate aɔme chacha ne aɔkéé bɔ́. ⁶ Ɛbɔ́ agare echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ɛwé elú wena ndere wɔ ɔlerege gejeé ne bɔ́. Ne elú galógáló nnó wɔ ɔpɔ́ ɛbɔ́ ne genó ndere Ɛsɔwɔ akélege nnó aɔye mbɛ ne nekene bɔ́. ⁷ Ɛbɔ́ akene mbɔ́, elé gétúgé mabɔ́ Jisɔs Kras ne ɛbɔ́ aselé fɔ́ genó mbaá bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus. ⁸ Ndere elúmbɔ́, ɛsé debɔ́ mampogé ufɔ́ bɔ́ ndere bina nnó ɛsé ntó décho amu ne ɛbɔ́ dégarége wáwálé Ɛsɔwɔ.

Dyotrefes akwe mpa

⁹ Me mbɔ́ nsa nɔwe ntó mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ɛwé ewú, yémbɔ́ Dyotrefes muu akélege nnó awu lé ne ji, akamege nye fɔ́ manwú ne me. ¹⁰ Ndere elúmbɔ́, me nchwógé ewú ndyaa nye ji ula né unó bi ji apye. Ji achɔ́ me mabɔ́. Ne mecho ɛwé ɛkpe bɔ́ ɛbɔ́ amu elú nnó ji ashyaá ntó ate aɔme abi achwɔ́ ewú nnó ajwɔlege fɔ́ ne ji. Ne ashyaá ntó nnó bɔ́ abi álú manse ate aɔme bimbo asege sé. Ne ábú ɛbɔ́ né mmu echomele bɔ́ Jisɔs.

¹¹ Mejeé wa, ékágé ɔkwɔlege gabo, kwɔlege lé galógáló néndé muú ayi apye genó eyi gelú cho alu muú Ɛsɔwɔ. Ne muú ayi apye geno eyi gela pɔ́ fɔ́ cho akágé fɔ́ Ɛsɔwɔ.

Aféé Demetrɔs

¹² Yéndémuú afege meɔme sé Demetrɔs. Ne wáwálé alu nnó ji alu muú melóméló. Ne ese ntó dejógé wyeɛmbɔ́, ne ɛnyú dékaá nnó genó eyigé ese dejógé gelu wáwálé.

¹³ Me nwyaá gejamégé unó mangaré wɔ, yémbɔ́ nkelege fɔ́ mansa ubi mme.

¹⁴ Me mbɔ́ mbele uméé manchwɔ́ nge wɔ. Nchwógé detuge nye ushu ne ate déjɔ́ mejɔ́.

¹⁵ Nnɛnemmye nnó ɛnyú debɛ né nesɔ. Ajeé byeé ako alɔ́ wɔ matame. Ne wɔ mbɔ́ ke ɔtame yéndé mejeé se ayi alu ewú.

N̄WE ayi Jud ásamé

¹ Me Jud maá defwe Jis̄as Kras ne men̄mo J̄emsi ne nsame n̄we yina.

Nsame ji mbaá b̄óó abi N̄te sé Ēs̄ow̄o akuú, ebw̄ó abi ji agboó ne ebw̄ó d̄óó ne Jis̄as Kras ntó apele ebw̄ó ch̄án̄jéné.

² Nn̄enemmye nnó Ēs̄ow̄o alere enyú galógáló, nes̄o ne gejeé gejamegejame.

S̄ege gébé ne ubobo unó bi anl̄ere gebȳo alerege

³ Ān̄me ba, me mb̄o mmyeé nnó nsa n̄we yina ḡétúḡé mamfere ayi Ēs̄ow̄o afere esé ako né efwyale gabo. Yémb̄o ngé nnó elú galógáló nnó nsa mpye enyú det̄ene ne eshye né dep̄oré Jis̄as etiré achyeé esé b̄óó bií nnó defye met̄óó ne ji damaá te kwyakwya. ⁴ Njógé mb̄o néndé b̄óó f̄s̄ ákpe mbwa ne enyú mmye defyadefya. Uf̄óó b̄óó bina ne ábw̄alé ul̄óó melu ebi Ēs̄ow̄o alerege esé, ulaá lé genó eyigé ebw̄ó atenege wye ákwérege dep̄ore ubelé tametame etiré ebw̄ó ápyeé. Asa né mmú n̄we Ēs̄ow̄o te gachí nnó, Ēs̄ow̄o achyege nȳe uf̄óó b̄óó bina efwyale abi alá nóge ji. Ebw̄ó ntó ashya Jis̄as Kras, ewé ji ne alu Ata ne muú ayi apw̄o amu.

⁵ Yé lé enyú dékaá me unó bina uko, nk̄elege nnó mpye enyú deté ndere Ata Ēs̄ow̄o ab̄o afere b̄óó Israeli né ámu b̄óó Ijip ne ewyage áwane b̄óó abi alá fyéé met̄óó ne ji w̄ó. ⁶ Ne tége ntó ndere epyeé ne makiénné Ēs̄ow̄o ayi alá jw̄ole né malu utóó b̄w̄ó w̄ó, ályaa malu ujw̄ole b̄w̄ó alá ápyeé lé unó bi cha. Ēs̄ow̄o awé nya aji ne ba mkpokove, abi aláá wyeé wewe te kwyakwya, afye áji né melu empinya gen̄o mukpa ágile gekpekepe bií bi Ēs̄ow̄o asóó mpa b̄w̄ó. ⁷ Wyem̄b̄o ntó ne epye nya ne b̄óó Sodom ne Gom̄ora ne baá mal̄o ayif̄o ayi álu kw̄ókw̄ólé ne áji. Ebw̄ó ábélege nya ubele tametame ne apyeé ubobo unó bi akwaá alá b̄óó f̄s̄ mampye w̄ó. Getú eyigémb̄o, Ēs̄ow̄o alwéé áji ne mew̄e ewé elá énomégé. Ēs̄ow̄o apyem̄b̄o nnó akwélé esé ako mbeé né genó eyi gepye nya ne ebw̄ó.

⁸ Wyem̄b̄o ntó ne b̄óó abi álu bíbí né mbwa enyú ájógé nnó Ēs̄ow̄o alerege ebw̄ó unó né ame geja. Getú eyigémb̄o, ápyeé unó bi uch̄óó menyammye b̄w̄ó. Anógé f̄s̄ b̄óó kpakpa ne ájógé mej̄óó mebomebo ne uto bi ákpakpa né mfaánebuú. ⁹ Yé gébégé ekiénné Ēs̄ow̄o ewé kpaá ewé ekamege nnó Mikel éwamege ne danch̄omeló ḡétúḡé gen̄kw̄ógé Mosis ese f̄s̄ utó né amu j̄i éj̄óó mej̄óó mebomebo ne danch̄omeló w̄ó, éj̄óó lé nnó Ata anya w̄ó. ¹⁰ Yémb̄o b̄óó bina ájógé mej̄óó mebomebo né unó bi ebw̄ó alá ákágé ula. Ne ápyeé unó eké menya mewaá. Yéndégenó eyi gekw̄ome ebw̄ó mekpo apye pye. Ne élé wye unó bina ne uwane ebw̄ó. ¹¹ Eb̄óó nȳe ne ebw̄ó néndé ebw̄ó ákwólé gekage nekene Ken muú ab̄o áwáné men̄mo wuú. Aj̄inte gem̄ge b̄w̄ó ákwólé meti ewé áb̄óó nsa ápye ubobo unó wye ndere Balam ab̄o apyeé. Ebw̄ó áshya manw̄ú ne Ēs̄ow̄o, ndere Kora ab̄o apyeé. Ne ndere Kora ágboó, mb̄ontó ne ebw̄ó ágboó nȳe. ¹² Ebw̄ó álu eké upwapwane unó né geluage nyú gébégé déké dényeé epaá menyé gejeé. Ebw̄ó ányeé menyé gef̄óó eyi gegboó mmye. Alú áteé élé un̄e ebi b̄w̄ó. Alú ntó eké geko eyigé mbyo akpane geji gela gekwene manaá. Ne eké un̄óó ebi ula uw̄ome unpome gébégé un̄óó uko uke uw̄ome. Alú eké un̄óó ebi ágoó ubi ne makaka. Agboó negbo nd̄o epea. ¹³ Ebw̄ó álu eké n̄gbann̄yi ebeé mega. Ne gabo ayi ebw̄ó ápye álu eké gefwene eyi n̄gbann̄yi metometo atene né mapea mewaá ne mmye egboó f̄s̄ b̄w̄ó. Ebw̄ó álu eké b̄o danji abi ályaa malu

bwó ájyée malu ayi cha. Ebwó bina, melu ewé Esòwò ábelé ebwó élé empinya gemua eyi gelá gebye te kwyakwya.*

¹⁴ Enòk ayi agbeé upyáne ukeneama mbaá Adam, abó ajóó me nya ató ne bós bina aké, “Wugé Ata achwós nye ne bó ðele bó ðele makiénné ukpea jíí.

¹⁵ Asóó nye mpa bós ako. Agare bós abi alá kágé ji nnó ákwe mpa gétúgé gabo ayi ebwó ápyéé ne mejóó mehomebo ewé ebwó ájós ne Esòwò.”

¹⁶ Bós bina áshulege bós abifó ndo, ne yé genó eyi gekwanege ebwó metós gepó. Apyé lé ubobo unó bi ugós ebwó matós, álú bós gempóge. Ne áké álogé gélogé mejós ne muú ebyennó akélege nnó ase genó eta wuú.

Pyége wye genó eyigé Esòwò akélege

¹⁷ Yémbò aḡme ba abi gejee, enyú debó mantégé unó bi nya aḡgbá Ata sé Jisós Kras ajós. ¹⁸ Ebwó ájós nya aké, “Né kwyakwya gébé, bós abi ájwane nye enyú gétúgé depóré Esòwò etiré enyú dékwólegé áchwós nye. Ne ápye nye lé ubobo unó bi ugós ebwó metós, ebi Esòwò alá kélege.” ¹⁹ Bós bina ne áchwós nye ne aḡgya né geluage nyú, ebwó ápyéé lé unó bi bós mme ápye, ebi uselé utó bwó néndé Mendóó Esòwò epó ebwó mmye. ²⁰ Yémbò, aḡme ba, pyége nnó metós ewé enyú defye né unó bi Esòwò jimbós alere enyú ewéne. Enyú deké denenmmye, gógé Mendóó Ukpea eleré enyú meti. ²¹ Belege geḡwágé nyú gebe gefós eyigé Esòwò akágé lerege enyú gejeé jíí ndere dégile galógáló ayi Ata sé Jisós Kras nnó achwóge age enyú meshwe, enyú debó geḡwá eyi gélagé byé fó. Ji apye nye mbó gétúgé ji agboó ne enyú.

²² Gege meshwe ne bós abi álú ne dembyó né unó bi ebwó áfyéé metós wyeé.

²³ Póógé abifó, défere ebwó átane né mmu mewé ékágé ásóó. Ne mbaá abifó ntó, gege ebwó meshwe, yémbò sege gébé nnó ékágé gabo bwó áchálé enyú. Págé yé bé élé mandéé ayi bós abi ápye yéndé gabo áfyéé néndé gabo ayi ebwó ápye áchò me mandéé yimbò.

Défége Esòwò

²⁴ Matame mabe ne Esòwò muú akage póó enyú nnó ékágé dékwe né gabo. Ji akage pye enyú détene cho né mbe ushu wuú. Deké degene gekpekpe énogé wuú matós agós enyú mmu. ²⁵ Jimbíí ne alú Esòwò Menchyé geḡwá né gétúgé genó eyigé Ata sé Jisós Kras apyéé. Nnenmmye nnó bós ánogé Esòwò, Esòwò mbíí ne abós ešhye ne uto uko te ula ulóó, nana, ne te kwyakwya Amen.

* **1:13** Elú wáwálé nnó: Danji élé menò membe ayi akle eké gasama akoóge né mfaánebuú.

Nɔwɛ unɔ Jisɔs alɛrɛ Jɔn nɛ amɛ gejya

Jɔn agarɛ unɔ bi ulu nɛ nɔwɛ yina

¹ Nɛ mmu nɔwɛ yina ne ɔsamɛ unɔ bi Jisɔs Kras alɛrɛ. Ɛsɔwɔ apɔyɛ Jisɔs akaá unɔ bina nnɔ alɛrɛ baá dɛfwɛ bií unɔ bi uchwɔ pyɛ nana. Jisɔs Kras atɔ ɛkiɛnnɛ wuu nnɔ ɛjyɛ ɛpyɛ maá utɔɔ wuu Jɔn akaá unɔ bina. ² Ne Jɔn agarɛ unɔ bina uko wɔyɛ ndɛrɛ ji agɛnɛ. Genɔ ɛyigɛ ji asamɛ ɛlɛ meko mejɔɔ ayi Ɛsɔwɔ ajɔɔ ne wáwálɛ ayi Jisɔs Kras alɛrɛ nɛ genɔ ɛyi ji agare. ³ Ɛsɔwɔ ájɛ muú ayi akuú nɔwɛ yina ayi agaregɛ unɔ bi upɔyɛ mbɔ nana ne ɛbi upɔyɛ nyɛ meso gɛbé, ne ájɛ ntɔ yɛndɛmuú ayi awúu unɔ bi ɔsamɛ wɔyɛ ne apɔyɛ ubi. Nɛndɛ gɛbé ɛyigɛ unɔ bi upɔyɛ nyɛ gɛla kwɔkwɔlɛ.

Jɔn alɔ matame mbaá machomele bɔɔ Ɛsɔwɔ akɛnéama

⁴ Me Jɔn ne nsamɛ nɔwɛ ayina ntɔmɛ ɛta nyú machomele bɔɔ Ɛsɔwɔ akɛnéama ayi álú nɛ gebagɛ mewaa Ɛsya.

Nnɛnemmyɛ nnɔ Ɛsɔwɔ alɛrɛgɛ ɛnyú galɔgálɔ, ápyɛ ɛnyú dɛbé nɛ nesɔ. Ɛsɔwɔ muú alu nana, muú abɔ alu mɛ, ne muú achwɔɔ nyɛ ne mandɔɔ akeneama ayi álú nɛ mbe geluɔge gefwage jii chóncho ne ^{*} ⁵ Jisɔs Kras, muú álú tojɛse ntɛsɛ ne maá mbe ayi akwilɛ né negbo, ne muú alú nana, mɔfwa kpaá mbaá afwa mme, alɛrɛgɛ ɛnyú galɔgálɔ, apɔyɛ ɛnyú dɛbé nɛ nesɔ. Matame mabe ne ji muú abɔɔ wɔyɛ gejeɛ ne ɛsɛ ne aferɛ ɛsɛ nɛ gabo gétúgɛ manoó mií ami machyɛɛ mme. ⁶ Ne apɔyɛ ɛsɛ déla bɔɔ abi ágbárege gefwa ne ji ne apɔyɛ ntɔ ɛsɛ déla ampɔyɛ upɛ abi ápyɛ utɔɔ Ntɛ wuu Ɛsɔwɔ. Ngɔ ne utɔ ubɛ ne ji tɛ kwyakwya ne kwyakwya. Amen

⁷ Gɛge, ji achwɔɔ nyɛ nɛ mmu gekógɛ mfaánebuú ne yɛndɛmuú agɛne nyɛ ji. Yɛ ɛbɛlɛ bɔɔ abi ájomɛ ji áwanɛ. Ne bɔɔ mme meko álili nyɛ gétúgɛ ɛfwyale ɛwɛ ji achyɛge nyɛ ɛbwɔ ɛbɛ mbɔ. Amen.

⁸ Ata Ɛsɔwɔ akɛ, “Me ne nlú muú mbe ne ayi kwyakwya.” Me ne alú, “Muú ayi alú nana, ne ayi abɔ alú ne ayi achwɔɔ nyɛ. Ɛsɔwɔ ayi Apwɔɔ amu.”

Jɔn agɛ Maá Ntɛ Mekwaá nɛ amɛ géjya

⁹ Me Jɔn, mejmɛ nyú nɛ ɛchomelɛ bɔɔ Jisɔs, gétúgɛ me ntɔ nchome mmyɛ ne Jisɔs, ne ngɛne ntɔ ɛfwyale wɔyɛ ndɛrɛ ɛnyú. Me nlú ntɔ muú ama wɔyɛ ndɛrɛ ɛnyú nɛ gefwa ɛyigɛ Ɛsɔwɔ ágbárege ne nkógɛ metɔɔ wɔyɛ ndɛrɛ ɛnyú mpwa fɔ. Abɔ ábu me mɔfɛ né melɔ metɔɔ nnyi ɛwɛ ákuú nnɔ Patmɔs gétúgɛ ngárege mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ ne wáwálɛ ayi Jisɔs alɛrɛ nɛ genɔ ɛyi ji agare. ¹⁰ Nɛ bií uwyaá ɛbi ulú bií Ata, Mendoó Ukpea ɛchwɔ me mmyɛ ne nwú gekpɛkpɛgɛ meko fɔ ndɛrɛ atanɛ me nɛ meso ɛkɛ meko mbá. ¹¹ Akɛ, “Sá unɔ uko ɛbi ɔgɛnɛ nyɛ nɛ mmu nɔwɛ, ɔɔ mbaá machomele bɔɔ Ɛsɔwɔ akɛnéama ayi álú nɛ umɛ malɔ yina: Ɛfɛsɔs, Smyna, Pɛgamɔn, Tayatira, Sadis, Filadelfya ne Laodisha.”

¹² Ne mbwólégɛ mmyɛ mangɛ muú ayi ajɔge me mejɔɔ né meso, ngɛ uluɔ mátúlɛkán ukɛnéama ɛbi akwɔyɛ ne gul. ¹³ Nɛ metɔɔ metɔɔ uluɔ ɛbimbɔ, ngɛ muú fɔ ndɛrɛ atɛnɛ ɛkɛ maá ntɛ mekwaá. Afyɛ nku metyɛmetyɛ ayi akwɔnɛ ji uka. Ne ani gebagɛ ndɛɛ ɛyi gɛgɛnege ɛkɛ gul, gɛnɔ ji nɛ gebómɛ. ¹⁴ Mejwɔyɛ wuu ɛlú pɔpɔ ɛkɛ nɛwúnɛ ugoó, yɛ ɛkɛ makanjoma ne amɛ jii agɛnege ɛkɛ nɛnómɛ mewɛ. ¹⁵ Uka bií ushwánege ɛkɛ afyaákó ayi ásoɔ nɛ mewɛ, atilɛ ashwánege manémanɛ. Meko wuu awyale ɛkɛ nekɔnɛ nnyi nekwe ne mbɔ,

* 1:4 Ɛlú wáwálɛ nnɔ: Ɛsya ayi ajógɛ mbɔ ɛlɛ ayi tɛ nya. Fina ákuú nnɔ Turkey.

chuchu. ¹⁶ Agbaré ambe akénéama né eghbe ebwonye wuu ne aparanja ayi achyaá magbe apea atané ji né meno. Ushu bií ugenege eké ñmeé metáó ñwamesé.

¹⁷ Ngege ji, nkwe ji né uka eké muú ayi agboó. Anyaa ebwonye wuu anere me mmye aké, “Ófoge, me ne nlú muú mbe ne ayi kwyakwya. ¹⁸ Me nlú mebe, me mbo ngbo, ne ge menlú mebe te kwyakwya ne kwyakwya. Me nwyaa uto mampye bóó abi ágboó ákeré né genwá wye ndere muú ágbárege bó agbógóló manené melo áwuú bóó.

¹⁹ “Sá yé unó bi wá ogené; ebi upye mbo nana choncho ne ebi upyé nye meso gebé. ²⁰ Ge genó eyi gebó gelu bibií, eyi getome ne ambe akénéama ayi ogene me ngbare né ebwonye wa ne uluó matulékán ukénéama ebi akwyéé ne gul. Ambe yimbo akénéama atene mbaá makiénné Esówa akénéama ayi alú né machomele bóó Esówa akénéama. Ne uluó matulékán ebimbo ukénéama utene mbaá machomele bóó Esówa akénéama.”

2

Nye yi dtame mbaá echomele bóó Esówa né meló Efesós

¹ Muú ayi me ñene né ama gejya aké, “Sá ñwe yina otó mbaá ekiénné Esówa ewé echomele bóó Esówa né meló Efesós.

“Garé ebwó oké, gégé mekomejóó eyi etane mbaá muú ayi agbaré ambe akénéama né ebwonye wuu ne akene né metáó metáó uluó matulékán ukenéama ebi akwyéé ne gul. * ² Me nkaá unó uko ebi enyú dépyéé, mengé utáó bi enyú depye ne eshye ne metáó ewé dékogé délá dépwaa, nkaá nnó enyú dékii f3 bóó abo, ne enyú démuá bóó abi aké alú ángbá Jisós, dégé nnó ápó, alú bóó gebýó. ³ Enyú dekéoge matáó, ne dégéne efwyale né gétú ya, dépwaa f3. ⁴ Yémbó gége genó eyigé nshulege enyú ndo wye na. Enyú débóó sé gejeé ne me ndere depyéé mbembe wó. ⁵ Ferege dégé mati ayi enyú depyéé gyéé. Dékwóré matáó nyú depyéégé unó bi enyú debó mbe depyéé me. Dela depye mbo wó, me nchwó fere nye geluóge etulékán nyú né geluóge machomele bóó Jisós. ⁶ Yémbó, gége genó gelógéló eyigé enyú depye na, enyú dekií f3 ubóbó unó bi bóó ekwá Nikolatan ápye wye ndere me nla nkíí.

⁷ “Muú ayi awya matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejáoge mbaá machomele bóó Jisós.

“Ne yéndemuú ayi ammye kpaá apwáó gabo, me nchyege nye ji ebwónye nnó anyé mpome genóó eyi gechyege genwá eyi gélágé byé. Genóó eyimbo gewene né meló Esówa.”

Nye yi dtame mbaá echomele bóó Esówa né meló Simina

⁸ Ama ajáó aké, “Sa ñwe ayina otó mbaá ekiénné Esówa ewé echomele bóó Esówa né meló Simina.

“Garé ebwó oké, gége mekomejóó eyi etane mbaá muú ayi alú ula ulóó ne kwyakwya, ji ayi abó agboó ne akwilé né negboó. ⁹ Me nkaá efwyale ewé enyú degéne ne gekpo eyi enyú délu yémbó enyú dewyaa gefwa. Nkaá ndere bóó áchóó enyú mabó. Ebwó ájógé ake alú bóó Jus ne ápó, alú lé bóó danchomeló. ¹⁰ Ngarége enyú nnó défógé f3 efwyale ewé enyú déchwáó dége, danchomeló apyéé nye áfyé enyú abifó né denó, nnó ammuá age ufóó bóó abi enyú delú ne degene nye efwyale né ndó efya. Fyége wye matáó ne me yé ebé élé negbo ne enyú degbóó. Ne me nchyege nye enyú nsa ayi alu genwá eyi gélágé byé.

¹¹ “Muú ayi awyaa matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejógé né machomele bóó Esówa.

* ² **Élú wáwálé nnó:** Né mmu ñwe Esówa ayi meke unó bi ji abii élé wáwálé ayi ji ajyaa manlere bóó bií.

“Ne yéndemuú ayi ammye apwóó gabo, agboó f́ negboné ndó epea.”

Nye yi átame mbaá echomele b́óó Esówó né melé Pégamón

¹² Ama ajóó aké, “Sa ñwe ayina otó mbaá ekiénné Esówó ewé echomele b́óó Esówó né melé Pégamón.

“Gare ebwó oké, gege meko mejóó ayi atane mbaá muú ayi awyaá aparanja yimbo ayi achyaá magbe ápeá. ¹³ Me nkaá nnó enyú dejwólege né mbaá ayi danchomeló muú álú mfwa ájwólege, yémbó dénógé wye mabó ma ne déshá f́ó mankamé deporé etiré détomé ne me, yé gébégé áwáne Antipas né geluage nyú, ji muú agaré mekomejóó wa wáwálé kpaá te ji agbóó. ¹⁴ Yémbó gé unó bi me nshulegé enyú ndo wye na; b́óó f́o álú né geluage nyú abi akwólegé unó bi Balam aléré. Ji aléré Balak ndere ápye ne ate b́óó Isrelí ápyéé gabo. Apye ebwó anyéé menyéé upe ayi áchye mbaá aló uka, ne apye ntó ebwó ánane manane tametame. ¹⁵ Ne b́óó abifó ntó álú né geluagé enyú abi akwólegé unó bi b́óó ekwó Nikolatan alérégé. ¹⁶ Kwórege matóó nyú, délyaa gabo, délá dépyéé mbó wó, me nchwóó wáwá mamye umye ne b́óó bimbo ne aparanja yimbo ayi atanégé me meno.

¹⁷ “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyi Mendoó Ukpea ejóógé né machomele b́óó Esówó.

“Muú ayi ammye kpaá apwóó gabo, me nchyege ji menyéé mfaánebuú ayi ábelé bíbí. Me nchyege ji ntó ntaá eníné pópó ne mabo make ami asamé mfaá néní. Ne yéé muú ayi akágé mabo ami b́o apó, ekose muú ayi asele ntaá eníné mbó ne akaáge.”

Nye yi átame mbaá echomele b́óó Esówó né melé Tayatira

¹⁸ Ama ajóó aké, “Sa ñwe yina otó mbaá ekiénné Esówó ewé echomele b́óó Esówó né melé Tayatira.

“Garé ebwó oké, gege mekomejóó ayi atane mbaá Maá Esówó, muú ame ji agenege eké nenomé mewé ne uka bíí ushwanenge eké afaaá ako ayi atilé agenege mané mané. ¹⁹ Me nkaá unó bi enyú dépyéé, nkaá gejeé eyigé enyú debóó ne me, ne metóó ewé enyú défyé ne me. Nkaá ndere enyú depóógé ate ne ndere dékoógé matóó déla dépwá f́ó. Nkaá nnó unó bi enyú dépyéé nana upwó ébi enyú debó dépyéé mbembe gébégé défyéé matóó ne me fyéé. ²⁰ Yémbó, gegé genó eyigé me nshulege enyú ndo wye na: Enyú délyaa Jesebel, maá mendée ayi abyoge gebyo nnó ji alú muú ekpávé Esówó, abwólé b́óó utóó ba né unó bi ji alerege, ánane manané tametame ne anyé menyéé upe ayi áchye mbaá aló uka. ²¹ Me nchye ji gébé nnó akwóré metóó wuú, alyaa éno ewé ji anyéé yémbó ashya manlyaa. ²² Gétú eyigémbó me mpyéé nye ji akwe nemeé, ne b́óó abi ábélege ne ji mpyéé nye ebwó agé efwyale d́óó mbógé alá ákwóré matóó bwó ályaa gabo ayi ebwó ápyéé wó. ²³ Ne me nwáne nye b́óó abi ákwólege unó bi ji alerege, ne b́óó echomele Jisós ako ákage nye nnó me ne nlú muú ayi akágé depóó etire délu akwaa né matóó ne ufere ébi ebwó áferege. Ne ndere muú apye gabo, mbóntó ne nchyege ji efwyale.

²⁴ “Yémbó enyú ako abi délu né melé Tayatira abi déla kwólege unó uboubo bina ébi b́óó abifó akuú nnó anóó unó danchomeló, mpó sé ne metuú ewé cha ewé nnerere enyú mekpo, ²⁵ ekosé mangaré enyú nnó dégbare unó bi défyéé metóó wyeé chánchá kpaá te me nchwóó. ²⁶ Ne muú ayi ammye apwóó gabo, ne apyéé utóó ba ndere nkélege kpaá te kwyakwya nchyege ji uto nnó abe mfwa mbaá maló mme mako. ²⁷ Ne ágbarege nye ebwó ne amu matomato wye ndere Nte wa áchyeé me utó, ne áchógerege nye ebwó ubauba eké unje meséé. ²⁸ Ne nchyege nye ji membe ayi agenege né gejejege bíí.

29 “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejágé mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́.”

3

Nɔwe yi átame mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né meló Sadis

1 Ama ajɔ́ aké, “Sa nɔwe yina ɔ́to mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ́ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né meló Sadis.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ke, gege mekomejɔ́ ayi atane mbaá muú ayi abɔ́ mandó akénéama ayi ápyéé utɔ́ Ɛsɔwɔ́ ne ambe akénéama, nkaá unó bi enyú dépyéé. Bɔ́ ágégé enyú aké délú abe sanji degbo. ² Kwilege téné, défyé eshye mampyege unó bi enyú déle délyaá mampyege nnó ékágé dékpe délyaá kanjka, nénde nge nnó utɔ́ nyú úlú dantene cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ́. ³ Tege yé unó bi alere enyú ne ndere déwuú, kworege matɔ́ nyú dekwalege unó bimbɔ́ chánéné. Mbágé dékwilé tené wɔ́, nchwɔ́ nyé eta nyú eké menjo né gébé eyigé enyú délá kaágé. ⁴ Yémbɔ́ ukeke bɔ́ abifo alú né geluage nyú né meló Sadis abi alá ágilé fɔ́ mawule ebwɔ́ wɔ́, mmyeke ácho fɔ́ menyamnye ebwɔ́ ne gabo wɔ́. Ebwɔ́ afyéé nyé mandée pópó akene ne me nénde ákwane mambe bɔ́ ba. ⁵ Ne muú ayi amnye kpaá ápwɔ́ gabo, áfyéé nyé ji mandée pópó eke ebwɔ́. Ne me mferege fɔ́ mabɔ́ ebwɔ́ né mmu nɔwe ayi asamé mabɔ́ bɔ́ abi awyaá geɔ́wá eyi gélagé byé. Ne me ngarége nyé gbɔ́nɔ́ né mbe ushu Nte wa ne maklénné jí ntó nnó, ji alú muú wa.

6 “Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejágé mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́.”

Nɔwe yi átame mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né meló Filadelfya

7 Ama ajɔ́ aké, “Sa nɔwe yina ɔ́to mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ́ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né meló Filadelfya.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ké, gege mekomejɔ́ ayi atane mbaá muú ukpea ayi muú akage neré metɔ́ ne ji. Ji ne ágbaré agbógóló mfwa Devid ayi achyege ji uto mamgbaré gefwa ndere mfwa Devid. Ne ánénege menombi yé muú ayi akáge gbe ewú apó, agbege ntó menombi yé muú ayi akáge nené ewú apó.

* ⁸ Me nkáge unó bi enyú dépyéé. Gege me nnene mbɔ́ enyú menombi ne yé muú ayi akáge gbe ewú apó. Nkaá nnó enyú dépɔ́ fɔ́ né eshye, yémbɔ́ enyú dékwalege wye unó bi me nlere délú danshyá nnó dékaágé fɔ́ me. ⁹ Wúgé! Bɔ́ danchomeló abi ábyoge gebyo nnó alú bɔ́ Jus ne apó, mpye nyé ebwɔ́ ato mano né mbe ushu nyú, ne ákaá nnó me mbɔ́ geje ne enyú. ¹⁰ Enyú dékwalege wye unó bi ngaré enyú nnó dékoge metɔ́ gétú eyigémbɔ́, mento mpye nyé nnó enyú dékpege fɔ́ ne efwyale ewé echwɔ́ nyé né mme meko. Efwyale ewémbɔ́ elú élé mamua bɔ́ mme meko. ¹¹ Ela gachyéé me nchwɔ́, gbarege unó bi défyéé metɔ́ wyeé chánéné nnó ékágé muú fɔ́ afɔ́ nsa nyú. ¹² Muú ayi amnye apwɔ́ gabo, mampyeé nyé ji alá eké gekwa eyi muú alá akáge nyii né mmu echa upe Ɛsɔwɔ́ wa. Ne alyagé fɔ́ geji te kwyakwya. Nsamé nyé maba Ɛsɔwɔ́ né menyamnye wuú ne ami meló Ɛsɔwɔ́ wa. Meló ewémbɔ́ élé meló Jerosale ayi meke ayi atane mfaánebuú mbaá Ɛsɔwɔ́ ashulé fa mme. Ne nsamé nyé ntó mabɔ́ ma ami make né menyamnye wuú. ¹³ Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejágé mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́.”

Nɔwe yi átame mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né meló Laodisha

14 Ama ajɔ́ aké, “Sá nɔwe yina ɔ́to mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ́ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né meló Laodisha.

* 3:7 Elú wáwálé nnó: Agbógóló Devid élé meti ewé bɔ́ ako abɔ́ makpe né gefwagé Ɛsɔwɔ́.

“Gáre ebwó aké, gége mekomejóó eyi etané mbaá muú ayi ákuú ji Amen, muú ayi muú ákage neré metáó ne ji ne ntésé ayi apyéé bóó ákage wáwálé ayi atomé ne Esówó. Ji alu muú ayi te ula ulóó, unó bi Esówó akwyéé ukene ne ji. ¹⁵ Me nkaá unó bi enyú dépyéé. Nkaá nnó enyú dékwené fó nyuanyua ne désóó fó ntó dugédúgé, me mbó nkelege ebe nnó dékwene nyuanyua yé nnó désóó dugédúgé. ¹⁶ Ne élé enyú délu jwale makwe nyuanyua dékwene mansóó ntó dugé dúgé désóó, gétú eyigémbó, mpame nye enyú ne dafyéé nkane muú akpóó matyéé. ¹⁷ Enyú déké déwyaá gefwa, délu gbene ne dékelege se yé genóge fó. Enyú dékaá mbó fó nnó délu mbyambya, meshwemeshwe, gekpogekpo, ame nónómé ne gejógéné wó. ¹⁸ Ndere elúmbó me nchyege enyú majyéé nnó déchwóó déna gul eta wa ayi ásoó né mewé, álá ápó ne deba, nnó apye enyú débé ne gefwa. Ne naáge ntó mandeé pópó nnó dékwere gejógéné nyú eyi gegboó mmye. Naáge ntó uka ebi défyéé ne ame nnó dégene mbaá. ¹⁹ Bóó abi me ngboó ne ebwó, apyége gyéé, nshulege ebwó ndo, nlelege ebwó chuchu. Gétú eyigémbó, kpage gechyéé dékworege matóó nyú délyaá gabo. ²⁰ Wúgé, me ntene mbó né menombi nyú ndoó nnó dénene me gepú, muú awúgé meko wa, anenege me menombi nnó nkpe mmu, nkpe ne mbane ji denyé menyéé ulua. ²¹ Ne muú ayi ammyéé apwóó gabo, me nchyege nye ji ebwonye nnó ajwóle ne me né geluage gefwa ya, wye ndere me ntó mmye mpwó bóó mawáme ba njwólé ne Nte wa né geluage gefwa jii.

²² “Muú ayi awyaá matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejógé mbaá machomele bóó Esówó.”

4

Jøn age ame geja nkane Esówó ajwóle né mfaá geluage gefwa jii

¹ Unó bina upyége mbó, mma nge ame geja. Nke mpele nge menombi fuú né mfaánebuú. Ne meko muú ayi me mbóó mbe nwuú eké meko mbá, ama ajóó ne me aké, “Kwó chwó wena, me nleere wó unó bi upyéé nye meso gébé.” ² Ténéténé yimbó Mendoó Ukpea echwó me mmye, ékpa me mfe ne mfaánebuú. Nke mpele, nge geluage gefwa ne muú fó ndere ajwólé né mfaá geji. ³ Ne muú ayi ajwólé né mfaá geluó eyigémbó ashwane manémané eké ntaáne nka eniné ákuú jasper ne carnelian. Ne mbya meshu ewe etane enóó geluagé eyigé mbó ne mme elú nshye nhsye eké mataá ayi ákuú nnó éméral. ⁴ Nge ntó uluó gefwa ebifó esaá meso eni ndere unóó geluó eyigémbó né mme. Ne ákpakpa fó esaá meso eni, abi afyéé mandeé pópó, ákwere délaré gefwa né makpo ebwó etire ákwyéé ne gul ajwólé mfaá ubi. ⁵ Né geluó eyigémbó, gasama akele, mamamama, mamfeé ányane, mbaá áwyaale. Né mbe geluó eyigémbó ntó, matúlékán akénéama ágenegé. Ne matúlékán ayimbó akénéama, atene mbaá mandoó akénéama ayi apyéé utóó Esówó. ⁶ Né mbe geluó eyigémbó ntó, nge genó gefó eké ebéé mega.

Gelu eféé eféé, ne njanéjané eké makankomma. Nge ntó ufóó menya uni eyi elú mebe. Etené eno geluó eyigémbó né mme. Menyammye ebwó mekomeko álu ne ame mbe ne ayi meso. ⁷ Né geluage menya yimbó eni, ayi mbe alú eké genyanya, ayi agbeé epea alú eké maá menó mpó, ayi agbeé eléé awyaá ushu eké mekwaá, ne ayi agbeé eni ntó alú eké nenyá eniné nélyenege. ⁸ Né geluage menya yina eni, yé ayi ndé awyaá ubagele ukéné ne gejamégé ame né mmye, ne ame ayifo ntó ne nteé ubagele bíi. Ne menya yina ekwane makwa utúú ne nwanese epwáá. Ekwane eké, “Esówó ukpea, Esówó ukpea, Esówó ukpea, alú Áta Esówó Muú Apwóó amu. Ji abó alú mé, alu nana ne achwóó nye.”

⁹ Eshyegbe ɛgɔ, enógé ne matame mbaá muú ayi ajwólé mfaá geluogbe gefwa, ji ayi alú mebe te kwyakwya. ¹⁰ Akpakpa bimbɔ esaá meso eni ákwe uwyá mme né mbe ushu muú ayi ajwólé né mfaá geluogbe gefwa eyigémbɔ, ánógé ji muú ayi alú mebe te kwyakwya ne kwyakwya, ¹¹ aké, “Áta esé Esɔwɔ, wɔ ɔkwané manse ɛgɔ, enógé ne uto. Néndé wɔ ne ɔkwyé unó uko ndere ejíi wɔ né metáɔ ne ɔkwyéé ubi ne ɔpyéé ubi úlú.”

5

Gebagé ɛwe eyi ápwirépwiré ne maá egɔɛme

¹ Genó eyigé fɔ eyigé me ngené élé gebagé ɛwe eyi ápwirépwiré né ebwɔnye muú ayi ajwólé né geluogbe gefwa. Né gebagé ɛwe yimbɔ, ásá unó wye mbe ne meso ne ádyé geji ne emá né malu akénéama. ² Ne nge ekiénné Esɔwɔ ewé ewyaá ncha, egige kénké eké, “Wáá akwané mambea emá ewé ádyéé né gebagé ɛwe yimbɔ anéné geji?” ³ Ye muú fɔ apó yé né mfaánebuú, fa mme yé né malo áwuú bɔ ayi ákaáge néne gebagé ɛwe yimbɔ akuú genó eyi gélu mmu. ⁴ Ne nɔ manli segé segé néndé yé muú fɔ apó ayi ákwané manené gebagé ɛwe yimbɔ akuú genó eyi gélu mmu. ⁵ Ne muú ama né geluogbe ákpakpa bimbɔ aké ne me, “Óligé sé, gé, muu ayi ákuú ji genyanyagé ntoóné Juda, ji alú ntó mpyáne mfwa Devid ammye apwɔ bɔɔ mawámé bíi. Gétú eyigémbɔ, ji ne akaáge bea emá ewémbɔ malu akénéama ne anéné gebagé ɛwe yimbɔ.” *

⁶ Ajóogbe mbɔ, ngé maá egɔɛme áténé kwókwólé ne geluogbe gefwa eyigémbɔ, alú eké ábá áwá mé ji. Menya eyi élú mebe eni ne ákpakpa bimbɔ, áno ji mme. Ji awyaá ambya akénéama ne amẹ akénéama. Amẹ yimbɔ atené né mandoó akénéama ayi ápye utáɔ Esɔwɔ. Ne Esɔwɔ atá áji né mme meko. ⁷ Ne maá egɔɛme yimbɔ achwɔ se gebagé ɛwe yimbɔ ayi ápwirépwiré ne ebwɔnye muú ayi ajwólé né mfaá geluogbe gefwa. ⁸ Aségé mbɔ, menya yimbɔ eni ne ákpakpa bimbɔ esa meso eni ákwe uwyá mme né mbe ushu wúú. Ne yéndémuú né geluogbe ákpakpa bimbɔ ne menya yimbɔ áwyaá nenke né ebwɔ ne geku eyigé akwyéé ne gul. Yéndé gekú gegbeé ne unó bi unóme gebé gelógélú. Unó ube bina utené mbaá mmyemenene bɔɔ Esɔwɔ. ⁹ Ne ebwɔ ákwa ekwɔ meke ewé yé muú fɔ alá alú danƙwa aké, “Wɔ ɔkwané manse gebagé ɛwe eyi gepwiré obea ema ewé ádyéé wyeé, néndé áwá wɔ, manó mmye amí magbele mana gejamégé bɔɔ nnó abe bɔɔ Esɔwɔ. Bɔɔ bina atané né malo mme mako, ufɔ ufɔɔ bɔɔ. Abi ájógé mejɔɔ ema ne abi ájógé mejɔɔ cháchá. ¹⁰ Ne ɔpye ebwɔ alú ekwɔ ampyéé upé né gefwa eyigé Esɔwɔ se ágbárege. Ne ebwɔ ágbárege nyé gefwa fa mme.”

¹¹ Ne nké mimage pe, nge ne nwu meko gejamégé makiénné Esɔwɔ ayi yé muú alá ákágé pa ndere atene anɔɔ geluogbe gefwa, ne menya eyimbɔ eni ne ákpakpa bimbɔ. ¹² Ne makiénné yimbɔ akálé kenké aké, “Maá egɔɛme ayi abɔ awáne ákwane manse uto uko, ne gefwa, ne denƙa, ne eshye, ne enógé, ne ɛgɔ ne matame.” ¹³ Ne nwu ntó unó uko ebi Esɔwɔ akwyéé, ebi úlú né mfaánebuú, ebi úlú fa mme, ebi úlú né malo aló ne ebi úlú mmu ebeé mega ne unó uko ebi úlú yéndé mbaá, ukwane uké, “Matame, enógé, ɛgɔ ne uto uko ube ne muú ayi ajwólé mfaá geluogbe gefwage maá egɔɛme te kwyakwya ne kwyakwya.” ¹⁴ Ukwage mbɔ, menya yimbɔ eni ekame eké, “Amẹn” ne ákpakpa bimbɔ ákwe uwyá mme ánógé Esɔwɔ ne maá egɔɛme.

* 5:5 Elú wáwálé nnó: Nenké élé genóge ákwelé ubée ne geji.

6

Maá egõhme abea malu ema ayi mbe ákéné né ñwe ayi ápwiré

¹ Ndere mpelé, nge nkane Maá egõhme abea melu ema ewé mbe né geluage malu akénéama ayi adyéé né ñwe yimbo. Ne nwu meko menya ama né geluage menya eyi mebe eni, ndere ajóó ne meko kenké eké néfé aké, “Chwó we.” ² Mpege, nge mpó mekagala pópó. Muú ayi ajwólé mfaá agbare embeé né ebwó ne áchyéé ji ela gefwa ne akene ajye ndere muú ayi ajye mmye me mmye apwó ne amage pwó nye.

³ Ne ji ábeagé melu ema ewe egbeé malu apea nwu meko menya ayi agbeé menya epea ndere ajóó aké, “Chwó we.” ⁴ Ajógé mbo, mpó mekagala megele atane achwó. Ji achyéé muú ayi ajwólé mfaá uto ne gekpékpé gé aparanja mamfere nesó fa mme nnó bóó ámmýege áwané ate.

⁵ Amá ábeagé melu ewé egbeé malú aléé, nwu meko menya ayi agbeé menya eléé, ndere ajóó aké, “Chwó we.” Mpege, nge mpó mekagala megíle ne muú ayi ajwólé mfaá agbare elómé né ebwó. ⁶ Nwú meko ayi alú eké meko muú ndere atane né geluagé menya yi mebe eyimbo eni ajóó aké, “Ekpoko Flawa ema, elú né ñka utóó bíí uma ne makpoko barle aléé alú ntó ñka utóó bíí uma. Ne óchóge fó mbwe mawéé ne mmóó.”

⁷ Ne ji amá ábeagé melu ema ewé egbeé malu ani, nwú menya mebe ayi agbeé menya eni ndere ajóó aké, “Chwó we.” ⁸ Mpege, nge mpó mekagala ayi ala beé ne muú ayi ajwólé né mfaá akamégé negbo. Ne muú ayifó, ayi akwóle ji meso, akamege meló áwuú bóó. Achyéé ebwó uto nnó akare mme meko né malu aní, áwá bóó né melu ema ne bee, mesa, ufóó ufóó mameé ne menyá eyi epyéé efó.

⁹ Maá egõhme ábeagé melu ema ewé egbeé malu ata, nge né ntee geluagé ure Esówo mandoó bóó abi áwané gétúgé mekomejóó Esówo ayi ebwó ágaré. ¹⁰ Ne mandoó bóó Esówo bimbo, ajóó kenké aké, “Eh Anyata Esówo, wó ólú muú ukpea ne bóó ákage áneré metóó ne wó. Ebelege mbo nnó ne wó óso mpa bóó mme abi áwané esé, óshuú ebwó amu manchyéé ebwó efwyale?” ¹¹ Ajóógé mbo, áchyéé yéndemuú bwó ewule pópó, ne ágaré ebwó nnó ákoó metóó, ágíle kpaá téé mpa ate añme ebwó abi ápyéé utóó Esówo, ebwó abi áwané ákwanege ndere Esówo akelege.

¹² Ne maá egõhme ábeagé melu ema ewé egbeé malu akene, nge ndere mme anyigé ne eshye tegetege. Nyméé ebwólé elá megíle eké ndeé nekwi ne mfaá ntó agelé chuú eké manoó. ¹³ Ambe átane mfaá ákwe mme eké umpome genóó fik ebi ula ugelé wó, ukwene gébé mbyo metometo anyigé ubi. ¹⁴ Nebuú neseé eké gebó eyi muú apwiré afeé ne mbaá ayi gebó gélú. Yéndé mekwe kpaá ne mewaa metóó nnyi áferé ewu né melu wuú. ¹⁵ Ne afwa mme meko, bóó kpakpa, ákpakpa bóó bee, bóó abi awyaá gefwa, anóó bóó, ne bóó ako choncho ne áfwe ne abi alá ápó áfwe ábó ájyéé bíí né mmu ambu maba ntaá ne meso matarave ayi álú né mfaá makwe kpakpa, ¹⁶ ákalé ákuú maba ntaá ne makwe kpakpa aké, “Kwege débíí esé nnó ékágé muú ayi ajwólé né mfaá geluagé gefwa age esé ne nnó ékágé maá egõhme achyéé esé efwyale. ¹⁷ Néndé gekpékpé bíí ebi Esówo ne maá egõhme achýege bóó efwyale ukwóne, ne ndémuú ákágé bo efwyale ewémbó?”

7

Afyé geloge Esówo né mampwe usad dele bóó Esówo ukénéama meso eni

1 Unó bina uko ukógé, genó eyi me mma nge, élé makiénné Ɛsɔwɔ ani. Atene né manjú mme ani, agbéé mati mbyo ani, ayi atanege né manku mme yina nnó ékágé mbyo ammyege né mme yé ebé lé né ebéé, ne nnó ékágé amugé unɔ́. 2 Ne nge ntó ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ́, etane né egbe ewé ñmɛ etanege, egbare gelogé Ɛsɔwɔ muú alu mebe eku makiénné Ɛsɔwɔ yimbɔ ani kenké, ayi Ɛsɔwɔ achyɛé áji uto manchɔ mme ne ebéé mega, 3 eké, “Ténégé kpe, désage lyaá mbyo áchɔ mme, ebéé mega, ne unɔ́ mewaá kpaá te esé denerege manlo baá défwɛ Ɛsɔwɔ esé né mampwɛ ne gelogé Ɛsɔwɔ.” 4 Ne nwú nnó mpa bɔ́ Ɛsɔwɔ abi álo ebwɔ né mampwɛ ne gelogé Ɛsɔwɔ eyigé na, alú usaá dele bɔ́ ukénéama meso eni. Bɔ́ bina atane né matoo Isrɛli áfyaneapeá.

5 Né ntoné Juda aló dele bɔ́ áfyaneapea.

Né ntoné Rubɛn aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Né ntoné Gad aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

6 Né ntoné Ashyɛ aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Ntoné Naftali aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Ntoné Manasɛ aló dele ɛfyaneapeá.

7 Né ntoné Simyon aló dele ɛfyaneapeá.

Né ntoné Levi aló dele ɛfyaneapeá.

Né ntoné Isaka aló dele ɛfyaneapeá.

8 Ntoné Sebulɔn aló dele ɛfyaneapeá.

Né ntoné Josef aló dele ɛfyaneapeá.

Né ntoné Benjamɛn aló dele ɛfyaneapeá.

Njuné bɔ́ áténé né mbe ushu Ɛsɔwɔ ne Maá egɔñme

9 Genó eyigé na gekoge, nke mpɛle, nge njuné bɔ́ abi yé muú alá ákágé pa fɔ́. Bɔ́ bina átané né malɔ mme meko, yéndé ntoó ufɔ́ ufɔ́ bɔ́, ne ufɔ́ ufɔ́ mejɔ́. Afyɛ mandéé pópó, ágbaré mame né amu átene né mbe geluoge gefwa ne mbe ushu Maá egɔñme. 10 Ajógé kenké áké, “Ɛsɔwɔ se, wɔ muú ojwólé mfaá geluoge gefwa, enyú ne Maá egɔñme ne déferenge esé né ɛfwyale gabo.” 11 Ajógé mbɔ́, makiénné Ɛsɔwɔ ako áténé áno geluoge gefwa, ákpakpa bimbɔ́, ne menya yimbɔ́ eni eyi élú mebe. Ne ebwɔ ako ákwe uwya mme né mbe geluoge gefwa ánogé Ɛsɔwɔ, 12 áké, “Amɛn, mejé, ne ñgɔ, ne denɔa, ne matame, ne enogé, ne utó ne eshyɛ ube ne Ɛsɔwɔ sé te kwyakwya ne kwyakwya Amɛn.”

13 Muú kpaá ama né geluoge ákpakpa bimbɔ́, agii me áké, “Ndé bɔ́ na áfyéé mawulé pópó, átané ɛfɔ́?”

14 Me nshuú ji meko nké, “Ata nkaá wɔ́, wɔ́ ne okaa mbaá ayi ebwɔ átané.”

Ne agaré yé me áké, “Gé bɔ́ abi ákpɛne né gekpɛkpe ɛfwyale, átene ne eshyɛ kpaá te átané chánéné na. Ebwɔ áshwóné mawulé bɔ́ ne manoo Maá egɔñme, alá pópó. 15 Ne gétú eyigémbɔ́ ne ebwɔ áténé né mbe geluoge Ɛsɔwɔ, ápyéé utɔ́ ndere ampɛé ube Ɛsɔwɔ ne mmu echa ube wuú yéndégébé. Ne ji ayi ajwólé né mfaá geluoge gefwa abéé nyɛ ne ebwɔ, abame ebwɔ. 16 Ebwɔ ábéé se mesa, mmwólé manaá ɛpyɛ sé ebwɔ, ñmɛé edoo sé ebwɔ ne menyammyɛ ntó ásonégé sé ebwɔ. 17 Néndé Maá egɔñme muú alú kwókwólé ne geluogé gefwa eyigé na ne ábame ebwɔ nkane membame magɔñme. Ne ajame nyɛ ebwɔ áfé ne baá anyi ayi awyaá manaá ami machyɛge genwá eyi gélagé byéé. Ne Ɛsɔwɔ ntó atilé nyɛ ebwɔ manse ako né amɛ.”

¹ Ne Maá egɔɔme ábeage melú ema ewé egbeé malu akénéama mbaá meko né mfaánebuú ákwené alá tómeé né genóge gebage nchwa neke. ² Epyege mbo, nge makiénné Eṣṣṣṣ akénéama ndere átené né mbe ushu Eṣṣṣṣ. Achyeé áji mbá akénéama.

³ Ne ekiénné ewé fɔ egbaré maá gekú ayi ákwyéé ne gul echwáá tené né mbe geluó eyigé áṣṣṣ unó bi úwya gebe gelógéló. Achyeé ewú gejamégé unó gebe bina nnó echo ne mmyemenene bóó Eṣṣṣṣ ako, enere mfaá geluó eyigé ákwyéé ne gul eyigé gelú né mbe geluógé gefwage Eṣṣṣṣ áṣṣṣ áchyeé mbaá Eṣṣṣṣ. ⁴ Ndere eṣṣṣ unó gebe ebimbo, amuawe choncho ne mmyemenene bóó Eṣṣṣṣ, átane né amu ekiénné Eṣṣṣṣ ewémbó áfe né mbaá Eṣṣṣṣ. ⁵ Epyege mbo, ekiénné Eṣṣṣṣ ewémbó efere ujenje mewe né mfaá geluó eyigémbó, efye ne mmu maá gekú yimbo efome fa mme. Eṣṣṣṣṣṣ mbo, mbaá áwiyale, mamfeé anyane gbanḡbanḡ, gasama akele mamamama, ne mme anyigé tégé tégé ne eshye.

Makiénné Eṣṣṣṣ ayi mbe ani afɔme mbaá ebwó

⁶ Ne makiénné Eṣṣṣṣ yimbo akénéama ayi ágbaré mbá akénéama, ákpome mmye mamfome.

⁷ Ekiénné ewé mbe éfomege mba áwuú, makankoma ne mewe echware ne manoó ekwe fa mme. Ne mewe ewémbó ekaré mme né malu aléé, eṣṣ melu ema kpákpá choncho ne unó ne byaá mewaá.

⁸ Ekiénné Eṣṣṣṣ ewé egbeé apeá éfomege mbá wuú, áfome genó gefɔ ne mmu ebeé mega eyi gelú eké gekpékpégekwe ewé mewe elulé wye wum wum wum. Genó eyigémbó gekwegekwe ekaré ebeé mega né malu aléé, melu ema elá manoó manoó. ⁹ Ne yéndégenó eyi gelú wyeé gegbo, ne masogeka ayi alú wye áchó.

¹⁰ Ewé egbeé aléé éfomege mbá wuú, gekpékpégekwe membe ayi agenege eké gelógé elwe, atane mfaá akaré manyi mme malu aléé akwe né melú ema choncho ne baá anyi abi kókó. ¹¹ Membe yina ákamege nnó, “Unywone.” Ne melu ema ewé membe yina akwene wye, né geluage malu ayina aléé ela nywone nywonege. Gejamege bóó abi anyuú manaá ami matane wyeé ágbo.

¹² Ne ekiénné Eṣṣṣṣ ewé egbeé makiénné ani, éfomege mbá wuú, akarege ndere ηmeé, mfaá, ne ambe ágenege sé né malu aléé, melu ema ekwe kendeé. Ne akarege gébé eyigé utuú uwyage né malu aléé mfaá ne ambe ágene sé ne melu ema wó. Wyembo ntó ne epyeé ne bíí ne ηwomese.

¹³ Ne mbwe ame nké mpele, nge ndere nenyá nelyenege te mfaá, ne nwu ndere nejóoge kenké neke, “Eboó nye, eboó nye, eboó nye ne bóó abi alú né mme gebégé makiénné Eṣṣṣṣ ayi álaá aléé áfomege mbá bwó.”

9

Ekiénné Eṣṣṣṣ ewé egbeé makiénné ata efɔme mbá wuú

¹ Ne ekiénné Eṣṣṣṣ ewé egbeé makiénné ata éfomege wuú mbá, mma ngé membe fɔ atané mfaá, akwe mme. Achyeé ji agbógóló ayi anenege gepyeé eyi gélagé pó ne kwyakwya. ² Ne membe yimbo anenege meno gepyeé eyigémbó, amuawe atane wye eké amuawe laáwa. Amuawe yina agbe ηmeé né mfaánebuú mbaá akwe gemuagemua. ³ Egome etane né mmu amuawe yimbo ekwe fa mme. Achye ewú uto mantye bóó wye ndere ebi ngat áwyaá fa mme. ⁴ Agaré ewú nnó epyege fɔ genó gebo ne jyage fɔ, yé ebeé lé dambyanja ne yéndé gefógé genó, epye lé genó gebo ne bóó abi alá ápó ne gelogé Eṣṣṣṣ né mampwe bwó. ⁵ Achye fɔ ewú uto nnó éwá ebwó wó, alya elé ewú nnó etye

ɛbɔw né bɔ amfaá áta. Ne ubale ebi ɛbɔw áwuú nyɛ ube wye ndere ebi ngat atyɛɛ muú. ⁶ Né amfaá bimbɔ áta, ákelege nyɛ negbo nnó newa ɛbɔw ágene. Néndé yé lé ɛbɔw áshyage negbo, negbo nebedé fɔ ɛbɔw kwókwólé.

⁷ Egome ewéna, elú eké mpó mekagala eyi áfyɛ eji unó manɣyɛ bee. Akwɛre ewu unó fɔ né makpo, unó bimbɔ úlú eké délaré gefwa ɛtiré ákwyɛɛ ne gul, ne mashu ɛbɔw malu eké mashu akwaá. ⁸ Meɣwe bɔw ɛshya metyɛɛ eké mejwe andée ne manɣéné bɔw álú eké ayi genyanya. ⁹ Akwɛre uɣya yéndé egomé ne gebagé gese eyigé bɔɔ abi ájyɛɛ bee ákwerege né uɣya. Gewya eyigé ubagele bɔw upyɛɛ gélú eké gewyage mboó gese uka upea ayi mpó mekagala ejame ne gatele ejyɛɛ bee. ¹⁰ Egome ewémbo ewyaá magyɛɛ eké magyɛ ngat. Eɣya uto né magyɛ bɔw matyɛɛ bɔɔ né bɔ amfaá áta. ¹¹ Ne muú ayi álú mfwa bɔw, élé ekiénné ɛsɔwɔ ewé egbare agbóóló gepyɛɛ eyi geláge pɔ ne kwyaakwa. Bɔɔ Hibru akú ekiénné ewéna nnó Abadɔn. Ne bɔɔ Grek ákuú ewú nnó Apolyɔn (ula utene nnó menchɔ unó).

¹² Néɣáne ɛfwyale eniné mbe nekoó, wúgé ayifɔ apea alú chwáɔ.

Ekiénné ɛsɔwɔ ewé egbeé makiénné akéné ɛfɔme mbá wuu

¹³ Ne ekiénné ɛsɔwɔ ewé epyɛɛ makiénné akéné, ɛfɔmege mbá wuu, nwú meko muú fɔ ndere atane né mankú ani ayi alú né gelú eyigé ákwyɛɛ ne gul eyigé gelú ne mbe ushu ɛsɔwɔ. ¹⁴ Meko yimbɔ ajɔɔ ne ekiénné ɛsɔwɔ ewémbo aké, “Kaá makiénné ani ayi áfɛné kwókwólé ne ebedé kpa ewé ákuú nnó ebedé Yufretis.” ¹⁵ Ne ekiénné ɛsɔwɔ ewémbo ekaá ayina ani. Elé né nchwónেকে eniné na, né bií ebi na, mfaá ayina ne ɣmɛɛ eniné na, ne ɛsɔwɔ abelé mɛ nnó makiénné ayina ákáré bɔɔ abi álú fa mme malu áléɛ, áwá melu ɛma. ¹⁶ Agare me aké mpa ɛkwɔ bɔɔ abi ákwɔme né mfaá mpó mekagala ájyɛɛ bee aja kpaá apwɔ, alú bɔ dele ne bɔ dele. ¹⁷ Né amɛ geɣja yina, ngé mpó mekagala ne bɔɔ abi ájwólé mfaá eji. Bɔɔ bimbɔ áfyɛɛ uba useé ummyɛ ebi bɔɔ bee ákwerege né uɣya. Ubaá useé bina ugelege eké mewe, uɣyaá ugile nkane genó eyigé ákuú nnó Safaya, ne úlú ntó ɛkwɔɛkwɔ eké genó eyigé ákuú nno solfɔ. Mpó eyina ewyaá makpo eké makpo genyanya. Mewe, ne amuawe, ne solfɔ etanege eji né meno. ¹⁸ Unó bina uléɛ, ebi uwáne bɔɔ ubi utané né mano mpó eyimbɔ, mmyɛ eké mewe, ne amuawe ne solfɔ ukare bɔɔ abi alú fa mme né malu áléɛ uwa melu ɛma. ¹⁹ Néndé ɛshyɛ mpó eyina etanege élé né manó ne magyɛ ɛbɔw. Magyɛ bɔw áwya makpo eké mmyɔ. Elé ne magyɛ ɛbɔw yina, ne ɛchulé bɔɔ.

²⁰ Ne bɔɔ abi unó bina ula uwa wɔ, ályaa fɔ gabo ayi ɛbɔw ápyɛɛ wɔ. Anógé wye aló nchye ne aló uka abi ákwyɛɛ ne gul ne seleba akwyɛɛ ntó ne afyaákó, mataá ne unóɔ. Yé élé aló uka bina, álá áwuú, álá ágené ne álá ákené fɔ, ɛbɔw ánógé wye abi. ²¹ Ne ályaa fɔ ntó bɔɔ manwáné wɔ yé élé mafóɔ manyɛ, manane tametame ne ejo manjo ályaa wɔ.

10

ʝɔn agé ekiénné ɛsɔwɔ né amɛ geɣja ndere egbaré gebagé ɣwe eyi apwiré

¹ Ne mma ngé gekpékpégé ekiénné ɛsɔwɔ ewé fɔ né amɛ geɣja, etane né mfaánebuú ɛshulege mme. Ndere ewú ɛchwáɔ, geko gefyale ewú mmyɛ eké ndéɛ, ne embya meshu eɣyaá ewú né mekpɔ, ushu bií ushwanegé eké ɣmɛɛ ne uka ebií ntó úlú eké ukwa bi mewe elúlú wyeɛ. ² Egbaré gebagé ɣwe ayi abo apwiré, nana gobe fuu né ɛbɔw wuu. Echoó geka jíí eyi ɛbɔwɔnyɛ né ebedé mega ne eyigé ɛbɔwɔbɛ né mewaá. ³ Eɣɔɔ kenkɛ ekále eké meko genyanya. Ekalege mbɔ, néfɛ nnya nekame gbangban ndɔ ekénéama neshuú ewú meko. ⁴ Ne nefɛ enina neyáge mbɔ, nké nsa genó eyigé me nwuú neɣɔɔ, nké nwuú meko

muu fɔ atané né mfaánebuú ajɔ́ɔ́ ne me aké, “Ɔsage fɔ genó eyigé nefe enina nejjɔ́ɔ́, bele geji ne metɔ́ɔ́ wyeé.”

⁵ Ne ekiénné Ɛsɔ́wɔ́ ewémbɔ́ ewé ngene etene né mewaá né ebéé mega, ebwéé ebwɔ́nye wuu né mfaánebuú. ⁶ Ekele mabɔ́ Ɛsɔ́wɔ́, muu alú mebe te kwyakwya, muu akwyéé mfaá, mme, ebéé mega, ne yéndégenó eyi gelú wyeé eké, “Njógé wáwálé nnó gébé gechɔ́ɔ́ gepɔ́ esé. ⁷ Yémbɔ́ ekiénné Ɛsɔ́wɔ́ ewé epyéé makiénné ákénéama efómégé mba awuu, Ɛsɔ́wɔ́ apyéé nyé unó bi ji abɔ́ ábelé bibí upye wáwálé ndere ji agaré bɔ́ɔ́ utɔ́ɔ́ bíí bɔ́ɔ́ ekpávé Ɛsɔ́wɔ́ nnó upye nye.”

⁸ Ne mako ayi me mbɔ́ nwuú atane mfaánebuú ama ajɔ́ɔ́ ne me aké, “Chwɔ́ sé gegbagé ηwe yimbɔ́ né ebwɔ́ ekiénné Ɛsɔ́wɔ́ ewé echoó geke ebéé mega ne geke mewaa.”

⁹ Ajógé mbɔ́, mfe mbaá ekiénné Ɛsɔ́wɔ́ ewémbɔ́, ngii ewu nnó echyéé me gebagé ηwe eyimbɔ́, ejɔ́ɔ́ ne me eké, “Se geji ɔ́nyé, gebɔ́ɔ́ge nye wɔ́ né meno eke nnywɔ́ɔ́ yémbɔ́ gekwónégé wɔ́ une genywónenge nye.”

¹⁰ Ne nse gebagé ηwe eyimbɔ́ né ebwɔ́ wuu nnyé. Gebɔ́ɔ́ge me né meno eke nnywɔ́ɔ́ ne gekwónenge me né une gelá nywɔ́ne nywónenge. ¹¹ Nyége mbɔ́, ágaré me aké, “Ɔbɔ́ maá ma garé genó eyi gepyéé nye ne bɔ́ɔ́ malɔ́ mme meko, ufoó ufoó bɔ́ɔ́, ufoó ufoó mejɔ́ɔ́ ne afwa.”

11

Ɛsɔ́wɔ́ atɔ́ bɔ́ɔ́ ekpávé apea

¹ Unó bina ukogé, áchyéé me meto ewé ámege unó wyeé. Ne Ɛsɔ́wɔ́ ajɔ́ɔ́ ne me aké, “Chó mée écha upé wa ne geluógé upé. Pa ntó bɔ́ɔ́ abi ánogé me wye. ² Yémbɔ́, ɔ́mege fɔ́ dachi écha upé wa, lyaá ji néndé me nlyaaá ji mbaá bɔ́ɔ́ abi alá ápɔ́ bɔ́ɔ́ Jus, nnó ágaré gefwage bwɔ́ né melo ukpea wa né bɔ́ ámfaá usa upea meso epea. ³ Ne ntɔ́me nye bɔ́ɔ́ ba apeá abi ágaregé mekomejɔ́ɔ́ Ɛsɔ́wɔ́, nchyege nye ebwɔ́ uto mangaré bɔ́ɔ́ genó eyi me mpye nye. Ne ágaregé nye geji, áfyéé mandeé nekwi né ndɔ́ dele meso usaá ufya ne eléé.”

⁴ Bɔ́ɔ́ bina apeá ne álu eké unɔ́ɔ́ Olif upeá ne álu ntó eké uluɔ́ matúlékan upea ebi utene né mbe ushu Ɛsɔ́wɔ́ Ata muú ágbáregé gefwa mme. ⁵ Ne mbɔ́gé muú amuagé mampye ebwɔ́ genó gebo, mewe etanege ebwɔ́ né meno Ɛsɔ́ɔ́ muú mawame ebwɔ́ yimbɔ́, mbɔ́ntó ne bɔ́ɔ́ abi amuame mampye ebwɔ́ genó gebo, ábɔ́ɔ́ mamgboó. ⁶ Ebwɔ́ áwyaá uto magbaré manaá nnó ákwegé fɔ́ né gébé eyigé ebwɔ́ ágaregé mekomejɔ́ɔ́ Ɛsɔ́wɔ́. Awyaá ntó uto mambwólé manyi ála manó manó. Ne áwyaá ntó uto mantɔ́ mameé ufó ufoó áchwɔ́ fa mme ndere ebwɔ́ ákelege.

⁷ Anerege mangaré mekomejɔ́ɔ́ Ɛsɔ́wɔ́, menya mebo ayi atané né gepyéé eyi geláge pɔ́ ne kwyakwya achwɔ́ mmye nye ne ebwɔ́ apwɔ́, awá ebwɔ́. ⁸ Ne uηkwó bwɔ́ ulaá nye né metɔ́ɔ́ melɔ́ɔ́, meló kpaá ewémbɔ́ mbaá ayi aselé nya Ata sé áwɔ́me nya né gekwa. Ne mabɔ́ amí ákuú melo ewéna né neka elé Sodom yé nnó Ijip. ⁹ Ufoó ufoó bɔ́ɔ́ yéndé ntóɔ́, ufoó ufoó mejɔ́ɔ́ ne malɔ́ mme mako átane áchwɔ́ɔ́ ágene uηkwó bwɔ́ né ndɔ́ eléé ne geba, ákamegé fɔ́ nnó muú ánií ubi. ¹⁰ Matɔ́ɔ́ ágɔ́ɔ́ nye bɔ́ɔ́ mme meko ndere bɔ́ɔ́ bina ápea ágbɔ́, ne ápyéé nye epaá gétúgé negbóné bwɔ́, áwelé ate mako néndé mekomejɔ́ɔ́ Ɛsɔ́wɔ́ ayi bɔ́ɔ́ bina ágaré ápyéé bɔ́ɔ́ mme áwú ubalé dɔ́ɔ́. ¹¹ Yémbɔ́ ndɔ́ yina eléé ne geba ekogé, Ɛsɔ́wɔ́ atámé gejulé eyi gechyége gerwá gekpe uηkwó bɔ́ɔ́ bina né mmye ákwilé téné. Ákwilé gé mbɔ́ bɔ́ɔ́ ako abi ábɔ́ɔ́ ágené ebwɔ́ efó ekwó ebwɔ́ né matɔ́ɔ́ dɔ́ɔ́. ¹² Ne bɔ́ɔ́ bina ápeá, áwú meko muú fɔ́ ndere ákuú ebwɔ́ kenké né mfaánebuú, aké, “Kwɔ́gé déchwɔ́ wena.” Ne ndere bɔ́ɔ́ mawáme bwɔ́

ápelé, ébwó ákwó áfè né mfaánebuú né mmu gekó. ¹³ Wye né gébé eyigémbo, mme ányígé ne eshye tegetege ákáré meló ewémbo né malú afya, ne upú ebi úlú né melú ema ukwe ne mmye muú ayi ágbóó álú ðele bóó akénéama. Bóó abi alá, éfo ekwó ébwó matóó ánogé Esówo muú olú né mfaánebuú.

¹⁴ Nejáne efwyaie eniné negbée manáne apeá nekoó, wígé eniné negbée áléé nechwáó.

Ekiénné Esówo ewé egbeé makiénné akénéama fómé mbá wúu

¹⁵ Ne ekiénné Esówo ewé egbeé akénéama efómégé mbá wúu, nwú meko makiénné Esówo ndere ájógé kenké áké, “Ata Esówo sé ne muú wúu ayi ji ajyaa nnó ábé mempoó se awyaa uto mangbaré gefwa fa mme nana. Ne Esówo ágbáregé gefwa te kwyakwya ne kwyakwya.” ¹⁶ Ajógé mbo, ákpakpa bimbo, esaá meso eni abi ájwólé mfaá uluó gefwage bwó né mbé ushu Esówo ákwe mashu mme né mbé ushu Esówo áfèé Esówo, ¹⁷ áké, “Ata Esówo, wó Muú Opwóó amu, wó muú olu ne bóó olú, esé déchyege wó matame néndé ðleré gekpékpégé uto bi wó ówyaá ne oló mangbaré gefwa jyéé fa mme. ¹⁸ Ne bóó abi abó alá ápo fó Jus, ébwó ábóó metóó usóó ne wó dáó. Yémbó gébégé eyigé wó ðlerégé metóó usóó wye gekwóné. Ne gébé gekwóné eyigé wó ósóó mpa bóó abi ágbóó. Gébé ntó gekwóné eyigé wó óchyege nsa mbaá bóó utoó byéé, bóó ekpávé Esówo ne bóó ako abi áfóó wó, abi anjea gemé ne abi alá anjea wó. Ne gébé gekwóné eyigé wó ówane bóó abi áwáne bóó ako abi áwáné bóó fa mme yina.”

¹⁹ Aféége Esówo mbo, gepúgé Esówo né mfaánebuú génene. Ne mengé mekwaá menomenyéé ewé etené mbaá menomenyéé ewé Esówo anyéé ne bóó bíi ndere elú né mmu gepúgé Esówo eyigémbo. Ne ngé ndere gasama akelé mamama, nefe nénya gbangban, mbaá áwyaie mme anyíi tegetege, ne makanjoma akwene gejame.

12

Mendée fó ne mmyó ayi ákuú nnó dragón

¹ Né gébé eyigémbo, ngé gekpékpégé genó fó eyi getané né mfaánebuú. Ngé mendée fó ayi ndée eyi ji afyéé elú ñmèé ñmèé, aneré uka bíi né mfaá mfaá. Akwere elá gefwa ewé ewyaa ambe áfyaneápeá. * ² Mendée yina alú ne uné, ne ndere nebyéé némyéé ji ákalege gétúgé awuú ubale nebyéé.

³ Ne mma ngé gekpékpégé genóge fó eyi getané né mfaánebuú, nké mpelé, ngé gekpékpégé mmyó megele, ayi apyéé éfo, awyaa makpo akénéama ne ambya afya. Ne akweré maá elá gefwa né yéndé mekpo wúu. ⁴ Akaregé ambe ayi alú né mfaá né malu áléé, mmyó ayina ase megye wúu ajá melú ema agbe fa mme. Akwilé atene né mbé ushu mendée yimbo ayi alú mambye maá, agile nnó mendée yimbo abyegé maá ji abó ányéé. ⁵ Ne mendée yimbo abyé maá wúu mende. Maá yimbo ne abóó mámbé mfwa né maló mme meko. Agbaregé nye bóó mme meko ne amu matomato. Ndere ábyené maá yimbo, áchwó fóó ji ákpa ji áfè mbaá Esówo né mbaá ayi geluóge gefwa jíi gelú. ⁶ Ne mendée yina jimboó abó afè né mashwone mbaá ayi Esówo ákwyéé ábelé nnó ji abe wyéé, akpe bu né ndó ðele meso usaá ufyaie uléé meso efya.

⁷ Epyegé mbo, ummye ukwe né mfaánebuú. Mfwa makiénné Esówo ayi akuú ji Mikel ne anjba bíi, ámye ne mmyó yimbo ne bóó bíi ntó. ⁸ Yémbó Mikel ne anjba bíi ámmye ápwo mmyó yimbo ne bóó bíi ne ákamé sé nnó mmyó yimbo ne bóó bíi ama abe ne melú manjwólé né mfaánebuú wó. ⁹ Abú

* **12:1** Elú wáwálé nnó: Mfaá ayi ájígembo, elé mfaá ayi ágenegé ne utuí.

gekpékpe mmyo yimbo né mfaánebuú áshulé fa mme chóncho ne makiénné jíí. Mmyo yina ne ákuú nnó danchameló, muú mawáme, ji ne alú mmyo ayi alóó me tété nya mambwólégé boó fa mme.

¹⁰ Ne nwú muú fɔ ajóó kenké né mfaánebuú aké, “Nana Esɔwɔ esé aferé boó né efwyaale gabo, alere boó ako uto bíí ji awyaá né gefwa eyigé ji ágbárege ne Kras, Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa ayi ji atómé alere ntó uto bíí fa mme. Néndé muú ayi aténege né mbe ushu Esɔwɔ sé utuú ne ηwámésé ápye mpa ne aηmé sé ábú ji né mfaánebuú ashulé fa mme. ¹¹ Ne aηmé esé bina ammye ápwɔ ji né uto manóó Maá egóηme ami magbelé mme ne abya melóméló ayi ebwɔ ágarége. Ne ebwɔ áse yé geηwá bwɔ eké genó wó ne átene nnó yé ebe elé negho ebwɔ ághoó. ¹² Mfaánebuú ne boó ako abi ájwólégé wye, beége ne nechóchó. Yémbó ebóó nye ne enyú abi délú né mme ne mabéé mega néndé, danchameló ashulé achwó báne enyú ne metóó usó néndé ji akaá nnó gébé jíí eyi gelaá géjásé wó.”

¹³ Mmyo yimbo agégé nnó ábú ji ashulé fa mme, aló mamfwénégé mendée yimbo ayi ábyené maá mende nnó awá. ¹⁴ Yémbó áchye mendée yimbo ukpékpe ubagele upeá ebi úlú eké ebi nenyá nnó ályéné ájye ábí né mashwone mbaá ayi Esɔwɔ ákwye ábelé nnó ji abéé wye ábelé ji bu né aηme áléé ne geba. ¹⁵ Ne mmyo yimbo awó manaá né meno, majá eké ebeé nnó ηgbannyi ashwa mendée yimbo anó nnyi. ¹⁶ Yémbó mme apóó mendée yimbo, anené meno anyú manaá ami mmyo yimbo awóó mako. ¹⁷ Epyegé mbo, mmyo yimbo metóó esó jí dɔó ne mendée yimbo, alyá ajye ηme ummye ne upyáne mendée yimbo, boó abi ábélege mabé Esɔwɔ ne boó abi ágarégé wáwálé ayi Jisɔs aleré né abya melóméló, nnó ebwɔ ne Mmyo yimbo aténé né mbale ebeé mega.

13

Menya mebo ayi atáne né mmu ebeé mega

¹ Ndere mmyo yimbo atáne ewú, ngé menya mebo fɔ ndere atanege né mmu ebeé mega. Menya yimbo awyaá makpo akénéama, ne ambya afya. Akweré maá ela gefwa né yéndé embya wuú. Né mfaá yéndé mekpo wuú asa mabo wye ami machóó mabo Esɔwɔ. ² Menya yimbo afulé mekwaálá, awyaá uka eké ebi menya fɔ ayi afulé maamyé ákuú ji nnó beé. Ne meno wuú elú eké menó genyanya. Ne mmyo yimbo achyéé menya mebo yimbo, uto ebií ne gekpékpegé eshye wuú nnó, agbaré gefwa. ³ Menya yimbo, mekpo wuú ema, elu eké abó ake gepa wye eyi gelú manwá ji wáne, yémbó gepa eyigémbó, gegbo mé. Ne boó mme meko álá mano mekpo fuú gétúgé genó eyina, áló mankwálege ji. ⁴ Ebwɔ ako ánogé mmyo yimbo gétúgé ji achyéé uto bíí mbaá menya mebo yimbo. Ne ánogé ntó menya mebo yimbo ajóó aké, “Ndémuú alú eké menya yina, ne waá ákágé mmye unye ne jí?”

⁵ Ne ályaa menya mebo yimbo nnó ádógé ebwɔ ewóme áchógé mabo Esɔwɔ, ne ályaa jí ntó nnó aleré uto bíí né usaá bɔ amfaá upeá meso epeá. ⁶ Menya mebo yimbo aló manlwerege Esɔwɔ, achóó mabo míí ne ami boó Esɔwɔ abi álú né mfaánebuú. ⁷ Achyéé ji ntó uto nnó ammye bee ne boó Esɔwɔ fa mme apwɔ ebwɔ. Ne áchyéé ji ntó uto nnó, abe mfwa mbaá matoó mme mako, ufóó ufóó boó, ufóó ufóó mejóó, ne maló mme mako. ⁸ Ne boó ako abi álú fa mme ánogé nye menya mebo yimbo. Ebwɔ bina ne te ula ulóó mme álá ása fɔ mabo bwɔ né mmu ηwe ayi asame mabo boó abi áboó nye geηwá eyi gélagé byé. ηwe yimbo elé ayi Maá egóηme ayi abó awáne.

⁹ Muú ayi awyaá matu áwú. ¹⁰ Yéndémuú ayi Esɔwɔ ajóó mé nnó apye ji, apyene nye ji. Yéndémuú ayi Esɔwɔ ajóó me nnó awá ji ne aparanja, áwané

nye ji ne aparanja. Ewéna elú elé majye mbaá bós Esòwò nnó abò mankogé matós, áfyéé wye metós ne ji.

Menya mebo ayi dtane né mmu mme

11 Ne mma nge menya mebo ayi fò ndere atanege né mmu mme. Awyaá ambya apeá eké maá egòhme, ne ajógé mejós eké mmyò. 12 Ase uto uko ebi menya mebo ayi mbe awyaá apye ukpekre unó né mbe ushu wuú. Apyéé mme ne bós ako abi ájwòlegé wye ánogé menya ayi mbe yimbò, ayi gepa eyi gelu manwá ji gegbóo. 13 Ne menya mebo yimbò, ayi atane né mmu mme, apye ukpekre ufélékpa ebi ye ebélé mewe etane né mfaánebuú ekwe mme bós ako agé. 14 Abwólé bós abi álú fa mme né ufélékpa ebi ályáá ji apyéé né mbe ushu menya ayi mbe. Agaré ebwó nnó ákwyéé melò uka ayi afulé menya ayi abò akelé ji gepa eyi geké gewa ji yémbò alá gbóo wó. 15 Ne ályáá menya ayina nnó ato gejulé mbaá melò uka yimbò nnó abò genwá, ájógé mejós, apye nnó áwá bós ako abi alá ánogé fò ji, 16 apye ntó áfyé bós ako gelo né egbe ebwònyé yé ne mampwe. Abi alá anjea geme wó ne abi anjea geme, ubyá bós, afwa nka, afwé ne abi alá pó afwé, afye ebwó uló mmyé. 17 Apyémbò nnó muú alá pó ne gelo eyigémbò ákpogé fò genó yé ebé elé mana genó anamé fó. Ne gelo eyigémbò geténé mbaá mabò menya mebo ayi mbe, yé ebe elé namba ayi atené mbaá mabò mií.

18 Ewéna elú elé majye mbaá bós ako nnó yéndémuú abe ne denja né mecho ewéna. Ne yéndémuú ayi awyaá defós afere akaá ulaá geloge menya ayina. Geji geténe mbaá mabò mekwaá. Ne gelo jí elé “666”

14

Maá egòhme ne usaá dele bós ukénéama meso eni

1 Ne nké mpélé, ngé maá egòhme ndere aténé né mfaá mekwe ewé ákuú nnó Sayòn ne usaá dele bós ukénéama meso eni. Asa mabò Maá egòhme ne ami Nte wuú né mampwe ebwó. 2 Ne nwú meko muú fò né mfaánebuú, meko yimbò awyale eké meko makòne nnyi ne anyáne ntó kenké eké nefe. Meko ayi nwú mbo alú eké bós ákwelé bò dandyéé ebwó. 3 Ne njune bós bina ákwa ekwa meke né mbe geluoge gefwage Esòwò ne menya eni eyi elú mebe ne ákpakpa. Ne yé muú ayi ákágé ekwò ewéna apó, ekosé ebwó ambós ne ákaá. Ebwó bina ne álú bós abi Esòwò áwené gemége ebwó né gabo fa mme. 4 Ebwó bina ne álú bós abi ábele menyammye ebwó pópó yé andée alá akaá wó, gétúgé álú ubwyene. Ebwó ákwòlege Maá egòhme ájye yéndé mbaá ayi ji ájyéé. Álú bós abi Esòwò áwené gemége bós né gabo né geluage bós ako abi álú fa mme. Ebwó álú ndere mbwe mbe ayi áchyeé mbaá Esòwò ne Maá egòhme. 5 Gebyò gepò fò ebwó né meno néndé ebwó álú pópó apó ne deba.

Makiénné Esòwò dléé agaré mekomejós Esòwò

6 Ne mma ngé ekiénné Esòwò ewé fò ndere elyenege té mfaá. Ekpa abya melóméló ayi álú te kwyakwya mangaré mbaá bós malò mme meko. Yéndé ntoó, ufós ufós mejós ne ufós ufós bós. 7 Ejós ne meko kenké eké “Fogé Esòwò ne nógé ji néndé gébé gekwané eyigé ji asós mpa bós fa mme. Ndere elúmbò, fege ji muú akwyéé mfaá ne mme chónchó ne mabeé mega ne ambu annyi.”

8 Ekiénné Esòwò ewé fò ewé egbeé makiénné apeá echwò ntó, eké, “Babilón ákwe, melò ewé ebo elú melò ngò ekwe ‘burup’ ewó ngma mto. Manane jí ayi ji anané tametame áchó malò mme mako. Manane ji yémbò alu eké elé mmós ne ji achyéé malò ayifò anyuú mapyené ebwó.”

⁹ Ne ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ ewé egbeé makiénné áléé echwɔ ntó, eɟɔɔ ne meko kenké eké, “Bɔɔ abi ánogé menya mebo ne meló uka wuú, ne ákame nnó menya yimbɔ afyɛé ebwɔ gelo jíí né mampwe ebwɔ yé né amu ebwɔ, ¹⁰ Ɛsɔwɔ achyegé nye ntó ebwɔ efwyale. Efwyale ewémbɔ ebé nye eké mmɔɔ matomato amí alá áchwaré ne maná wɔ, amí Ɛsɔwɔ afyɛé né mmu n̄kɔ wuú ayi metɔɔ usɔɔ. Ne Ɛsɔwɔ apye nye ebwɔ áɔɔɔ né mmu mewɛ ewé elulé ne genó eyigé ákuú nnó sɔlfo. Ne ebwɔ áɔɔgɛ nye né mbe ushu makiénné ukpea ne Maá egɔɔnme. ¹¹ Ne amuawe ayi atanegɛ né mewɛ ewé ɛsɔɔ ebwɔ, átanegɛ nye wye tanegɛ té kwyakwya ne kwyakwya. Bɔɔ bina abi ánogé menya mebo yimbɔ ne melo uka wuú ne yendemuú ayi ákame nnó menya yimbɔ afyɛé jí gelo eyi getene mbaá mabɔ miú, ugbeé mmye upó ne ebwɔ utuú ne n̄wɔmesé.”

¹² Mechɔ ewéna elú elé majyɛé mbaá bɔɔ Ɛsɔwɔ nnó ákogé matɔɔ ebwɔ. Ebwɔ bina ne ábélege mabe Ɛsɔwɔ ne áfyɛé wye metɔɔ ne Ɔɔsɔs.

¹³ Ne nwú meko muú fɔ né mfaánebuú nkane ajógé ne me, aké, “Sa meko mejɔɔ eyina: aké elɔ nana eyjyegé mbe metɔɔ megɔmegɔ ebéé ne bɔɔ abi ágbɔɔ ndere ánkwalé Ɔɔsɔs Kras.” Ajógémbɔ Mendoó Ɛsɔwɔ ekamé eké “Ɛeh elú wáwálé. Ebwɔ ágbéegɛ nye mmye né utɔɔ ebwɔ néndé nsa utɔɔ ulúlul ébi ebwɔ ápyɛé akwɔlege nye ebwɔ.”

Ɔɔn agé amɛ geɟya ndere Ɛsɔwɔ aɔɔɔ nye mpa bɔɔ né bií bi kwyakwya

¹⁴ Ne nké mpélé, ngé geko eyi gelu pópó, ne muú fɔ ajwólé né mmu geko eyigémbɔ alú eké maá nte mekwaa, akweré elɔ gefwa ewé akwyɛé ne gul. Agbaré n̄ga mechyamechya né ebwɔ wuú, n̄ga yimbɔ awya geti getyɛ getyɛé. ¹⁵ Ne ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ etane né echa upɛ Ɛsɔwɔ, ekú muú ayi ajwólé né mmu geko kenké eké, “Lɔ mankyɛ mbwe ne n̄ga wye ayi ɔgbaré, néndé gébé eyigé ákyɛ mbwe gekwané ne mbwe ayi álu né mme ákwɔnɛ mankyɛ.” ¹⁶ Ɛjógé mba, muú yimbɔ né mmu geko afu n̄ga wuú né mme, akye mbwe né mme meko.

¹⁷ Epyegé mba, ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ etané né mmu echa upɛ Ɛsɔwɔ né mfaánebuú. Ewú ntó egbaré n̄ga mechya yimbɔ ayi ákuú nnó shékɛl.

¹⁸ Ne ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ, ewé ebɔɔ uto epwɔ mewɛ etané kwókwólé ne geluógé upɛ Ɛsɔwɔ, ekúú ekiénné ewé egbaré n̄ga mechyamechya eɟɔɔ kenké eké, “Gé umpɔme unɔɔ ébi ákuú nnó grɛp, uwɔme né mme ugele. Cho sɔɔ uchóchɔ bɔɔ ne n̄ga ayi wɔ ɔgbaré mba.” ¹⁹ Ɛjógémbɔ, ekiénné Ɛsɔwɔ ewémbɔ, efu n̄ga wuú fa mme, ɛsɔɔ unpomé grɛp ebimbo, eɟu né mmu eɟya ewé anjamege ubi wye. Eɟya ewéna eténe mbaá metɔɔ usɔɔ Ɛsɔwɔ ewé jí álerégɛ nye bɔɔ. ²⁰ Eɟya ewéna epófó né melo. Efembɔ ne ájyale upɔme ebimbo manóɔ matané, makoó byɔgɔlɔgɔlɔ eké ebéé. Metyɛé ebéé manóɔ ewémbɔ elú usaá n̄kpa neke ufya. Ne ugome ebéé ewéna ulú genógɛ matyɛé amu ápeá.

15

Makiénné Ɛsɔwɔ akénéama áchwɔ ne ufɔɔ efwyale ukénéama

¹ Unó bimbɔ ukóógé, mma ngé gekpékpéé genó gefɔ né mfaánebuú eyigé me nlá nkágé garé. Genɛá ne gepwɔ amu. Genó eyigémbɔ elé makiénné Ɛsɔwɔ akénéama ayi akpané ufɔɔ efwyale ukénéama. Efwyale ewéna ne elu ewé kwyakwya néndé elé né ufɔɔ efwyale bina ne Ɛsɔwɔ alerege nnó metɔɔ usɔɔ wuú ebye.

² Ne ngé genógé fɔ eyi gelú eké ebéé mega. Gelú efeé efeé áchwaré ne mewɛ. Ne bɔɔ abi ammyɛé apwɔɔ menya mebo yimbɔ ne meló uka wuú, ne alá akamé fɔ nnó afyɛé ebwɔ gelo né mmye eyi geténe mbaá mabɔ miú wɔ, átené né mapeá ebéé mega ewéna ewé elú efeé efeé. Agbaré manke ayi Ɛsɔwɔ achyɛé

ebwó. ³ Ne ákwa ekwó ewé Mosis muú utoó Eṣowó abó akwané ne ewé Maá egonjme abó akwane, aké, “Ata Eṣowó Muú Ɔpwóó amu, unó bi wó ɔpyéé úlú ukpékpé ne upwóó amu. Wó ɔlu mfwa maló mme mako. Depó etye etiré wó ɔpye délú wáwálé ne cho. ⁴ Ata yé muú fɔ apó ayi alá afadó wó, yé muú fɔ ntó apó ayi alá nógé wó néndé, wó mbiú ne ɔlu muú ukpea. Bóó maló mme meko ánogé wó néndé yéndémuú agé nnó depó etye etire wó ɔpye délú cho.”

⁵ Bóó bina anerege mankwa ekwó ewéna, nké mpelé echa upe Eṣowó né mfaánebuú enené nge maá getoge ukpea Eṣowó né mmu. ⁶ Makiénné Eṣowó akénéama ayi agbaré ufóó efwyale ukénéama átané né mmu echa upe Eṣowó ewémbó. Afye mandée pópó ayi áge nege, ne yéndémuú bwó áni gebagé ndeé genó ji né ewóme. Uba mandéé bimbo uge nege eké gul. ⁷ Ne menya ama né geluage menya eyi elú mebe éni, achyéé makiénné Eṣowó ayina akénéama ukú ukénéama, ebi akwye ne gul, ukú ebimbo ugbeé ne metóó usóó Eṣowó muú alu mebe te kwyakwya ne kwyakwya. ⁸ Ne amuawe ayi alerege ηgo ne utoó Eṣowó, agbeé né mmu echa upe Eṣowó ewémbó. Ne yé muú akágé kpé fɔ né mmu echa ewémbó, kpaá té ufóó efwyale ebi makiénné Eṣowó yimbo achwó ne ubi ekogé.

16

Kwyakwya ufóó efwyale ukénéama ebi Eṣowó achyeye

¹ Ne nwú meko muú fɔ né mmu echa upe Eṣowó ewémbó ndere ajóó kenké ne makiénné yimbo akénéama aké, “Chóge dégbé genó eyi gelú né mmu ukú ebimbo ukénéama ebi ugbeé ne metóó usóó Eṣowó né mme.”

² Ajóóge mbo ekiénné Eṣowó ewé mbe ejye genó eyi gelú né mmu gekú jii fa mme. Egbegé mbo, ubobo dekpa etire denome ne démyéé deshulé né mmye bóó abi áwyaá geloge menya mebo ne ánogé meló uka wuu.

³ Ne ekiénné Eṣowó ewé epyéé makiénné apea ejye gbe genó eyi gelú né mmu gekú jii né ebeé mega, ebwólé éla eké manoó genkwogé muú. Ne yéndégenó eyigé gelú né mmu ebeé mega gegbo.

⁴ Ne ekiénné ewé epyéé makiénné áléé, ejye gbe genó eyi gelú né mmu ejii gekú né mabeé ne ambu nnyi, manaá mako mabwólé mala manoó manoó.

⁵ Epyégé mbo, nwú ndere ekiénné Eṣowó ewé ebóó mannyi mako ejóó eké, “Eeh wó muú ukpea. Wó muú ɔlu ne ɔbo ɔlú, mpa wye yi ɔsáó alú cho. ⁶ Néndé bóó áwá nya bóó ukpea ne bóó ekpave bye, wó achyee ebwó manoó nnó ányú. Abó mbó lé nsa mbaá genó eyigé ebwó ápyéé.” ⁷ Ajóóge mbo, nwú meko muú fɔ ndere atane né geluógé upe Eṣowó ájógé aké, “Ata Eṣowó wó Muú Ɔpwóó amu, mpa wye ayi ɔsáó alú cho, ne wáwálé.”

⁸ Ne ekiénné Eṣowó ewé epyéé makiénné ani, egbe genó eyi gelú né mmu ejii gekú né ηméé, élyaa nnó ηméé edo bóó awú gekpósogé ubalé eké ebi mewe.

⁹ Ubalé bina upyéé bóó álwerege Eṣowó muú efwyale ewéna elú ji né amu, yémbo ákworé fɔ matóó ebwó alyaa gabo ayi ebwó apye, áfége Eṣowó wó.

¹⁰ Ne ekiénné Eṣowó ewé epyéé makiénné ata, egbe genó eyi gelú né mmu gekú jii né mfaá geluoge gefwage menya mebo yimbo. Egbegé mbo, mbaá ayi menya mebo yimbo ágbáregé gefwa jii wye ala gemuagemua. Ne akwaá ányéé manómé gétúgé ubalé ebi ebwó áwuú. ¹¹ Alweré Eṣowó muú alu né mfaánebuú gétúgé ubale ebi ebwó áwuú, ne upa ebi ebwó áwya né mmye. Yémbo ákwore fɔ matóó bwó ályaa gabo ayi ebwó ábó ápyéé wó.

¹² Ne ekiénné ewé epyéé makiénné akéné, egbe genó eyi gelú né mmu gekú jii né ebeé kpaá ewé ákuú nnó Yufretis. Egbegé mbo, ebeé ewémbó ewa meko, mampye nnó afwa abi atane né egbe ewé ηméé etanege agé meti ákoó.

¹³ Ɖpyɛgɛ mbo, ngɛ ubobo mandoo nchye alɛɛ ayi alu ekɛ bo mantwere atanɛ nɛ meno mmyɔ yimbɔ ne meno menya mebo ne meno muu ɛkrɛvɛ ayi gebyɔ. ¹⁴ Mandoo yina elɛ alɔ nchye abi ɔpyɛ ufɛlekpa. Ajyɛ banɛ afwa mme meko nnɔ anywɛrɛ ɛbwɔ mbaa ama ɔkpomɛ mmyɛ mamyɛ bee nɛ gekrɛkrɛgɛ biɪ ɛbi Ɖsɔwɔ Muu Apwɔɔ amu achwɔɔ.

¹⁵ “Wugɛ, me nchwɔɔ nyɛ eta nyu ndɛrɛ menjo achwɔɔ nɛ gɛbɛ ɛyigɛ muu ala akaagɛ. Galɔgalɔ alu ne muu ayi abɛɛ peɛ, abelege mandɛɛ jiɪ chancha nnɔ ɛkage ji ake gejagɛnɛ akpa mekpo unɔɔ.”

¹⁶ Ne mandoo nchye yimbɔ, anywɛrɛ afwa mme ako nɛ melu ɛma. Akuu melu ɛwɛmbɔ nɛ meɔɔ bɔɔ Hibru nnɔ Amagedɔn.

¹⁷ Ne ekiɛnnɛ Ɖsɔwɔ ɛwɛ ɛgbeɛ makiɛnnɛ akɛnɛama, ɛgbe genɔ ɛyi gelu nɛ mmu geku jiɪ nɛ mmu gejulɛ. Ɖgbege mbo nwu meko muu fo ndɛrɛ atane nɛ mmu gepugɛ Ɖsɔwɔ mbaa ayi geluɔge gefwage Ɖsɔwɔ gelu. Ajɔɔ akɛ, “Nnerɛ yɛndɛgenɔ.” ¹⁸ Ajɔgɛmbɔ, gasama ake mamamama, mbaa awyale wyɔwyɔ, mamfɛɛ anya gbanɔban ne mme anyigɛ ne ɛshye. Gefɔɔ ɛyigɛ ɔkwaá alá alu danɔgɛ tɛ mme alɔɔ. ¹⁹ Mme anyigɛ mbo, melɔ kpaá ɛkarɛ nɛ malu alɛɛ, ne malu kpakpa nɛ mme meko akwe. Ne Ɖsɔwɔ ate gabo ayi Babilon ɔpyɛɛ, ɔpyɛ ji anyu mmɔɔ ami malu nɛ mmu nka wuu. Mmɔɔ amibɔ matene nɛ metɔɔ usɔɔ Ɖsɔwɔ. ²⁰ Yɛndɛ melɔ metɔɔ nnyi ne makwe kpakpa áseɛ. ²¹ Ne ukpɛkpe makankoma ayi gema genɔ ekɛ usaá bo poɔn uta atanɛ mfaá akwe bɔɔ nɛ mmyɛ. Bɔɔ álwerɛ Ɖsɔwɔ gétugɛ ubale makankoma ɛbi ɛbwɔ áwu nɛndɛ, ubale bina uja dɔɔ. *

17

Gekrɛkrɛgɛ mendɛɛ eno

¹ Ne ekiɛnnɛ Ɖsɔwɔ ɛma nɛ geluage makiɛnnɛ akɛnɛama ɛwɛ ɛgbarɛ ukú ukɛnɛama ɛchwɔɔ jɔɔ ne me ekɛ, “Chwɔɔ me nɛrege nyɛ wɔ ɛfwyale ɛwɛ Ɖsɔwɔ achyɛge nyɛ gekrɛkrɛgɛ mendɛɛ eno muu ajwɔlɛ nɛ gejamɛgɛ mannyi.

² Afwa mme ana manane tametame ne ji. Ne manane ayi ji ananɛ tametame achalɛ bɔɔ mme ako ekɛ elɛ mmɔɔ ne ji achyɛɛ ɛbwɔ anyuu mapyɛne ɛbwɔ.”

³ Ne Mendoɔ Ukpea ɛchwɔɔ me mmyɛ ne ekiɛnnɛ Ɖsɔwɔ ɛwɛmbɔ ɛkpa me mfɛ nɛ mashwɔne. Njyɛge ɛwu, ngɛ mendɛɛ fo ndɛrɛ ajwɔlɛ nɛ mfaá menya mebo fo. Menya yimbɔ alú megelemegele, awyaá makpo akɛnɛama ne ambya afya. Asa gejamɛgɛ mabɔ wyeɛ amí machɔɔ mabɔ Ɖsɔwɔ nɛ menyammɛ wuu meko. ⁴ Mendɛɛ yimbɔ afyɛ mandɛɛ magele ne mandɛɛ gefwa, akwyɛɛ menyammɛ wuu ne unɔ densɔ ɛbi akwyɛɛ ne gul. Mataá nka ne unɔ ɛbifo ɛbi ujame nka dɔɔ. Akuu ubi nnɔ pɛls. Agbarɛ amo ayi akwyɛ ne gul. Amo yimbɔ agbeɛ ne uboboo unɔ bi utene mbaa manane tametame jiɪ.

⁵ Asá mabɔ nɛ nɛpwɛ niɪ ami matene nɛ genɔ gefɔ ɛyigɛ bɔɔ alá ákaagɛ garɛ. Asá wye akɛ, “Gekrɛkrɛgɛ Babilon, mma andɛɛ eno ako, ne muu ayi ubobo unɔ bi upyɛɛ fa mme utanege ji nɛ amu.” ⁶ Ne ngɛ nnɔ manɔɔ bɔɔ Ɖsɔwɔ ne bɔɔ abi bɔɔ áwane gétugɛ ɔpyɛɛ genɔ ɛyi Jisɔs akelege mamɔpyɛ mandɛɛ yimbɔ ekɛ mmɔɔ.

Ngɛgɛ nla meno mekpo fuu. ⁷ Yɛmbɔ ekiɛnnɛ Ɖsɔwɔ ekɛ, “Ulanɔɔ wɔ ɔlaá meno mekpo fuu?” “Ngarɛge nyɛ wɔ genɔ ɛyigɛ muu alá ákagɛ garɛ ɛyi getome ne mendɛɛ yina ne menya mebo makpo akɛnɛama ne ambya afya ayi akpane ji ákɛne. ⁸ Menya mebo ayi ɔbo ɔgenɛ mbo, abɔ alú nya mebe, yɛmbɔ apɔ sé mebe. Atanege nyɛ nɛ mmu gepyɛɛ ɛyi geláge pɔ ne kwyakwya

* **16:21** Ɖlú wáwálɛ nnɔ: Bɔ poɔn bina anɔɔ wye ekɛ uba simen upea.

akwó ewé. Ne ajye nyé né mbaá ayi awáne nyé ji. Ne bọ́ abí álú fa mme, abí te ula ulọ́ mme Ẹsọwọ́ alá asá fọ́ mabọ́ bwọ́ né mmu ɲwe ayi ásame mabọ́ bọ́ abí ábọ́ nyé gejwá eyi gélágé byé wọ́ ágege menya yimbọ́ aláá nyé mano mekpo fuú, néndé menya yimbọ́ abọ́ alú nya mebe ne nana apósé yémbọ́ amágé chwọ́ nyé.

⁹ “Mechọ́ ewéna ekelege bọ́ ábé ne denğa. Makpo menya yimbọ́ akénéama áténe mbaá makwe akénéama ayi mendée yimbọ́ ajwólé wye. ¹⁰ Makpo yimbọ́ ntó akénéama áténe mbaá afwa akénéama. Né geluage afwa bimbọ́, ata agbo me, ama alú né gefwa nana, ama ayi aláá alú danchwọ́. Achwọ́gé ágbárege nyé gefwa jíí né mboó gébé. ¹¹ Ne menya mebo yimbọ́ ayi ábọ́ alú nya mebe, ne nana alá ápó sé, agbeé mfwa ayi agbeé afwa aneé. Ne ji alú mfwa ama né geluage afwa bimbọ́ akénéama. Ne ajye nyé né mbaá ayi awane nyé ji.

¹² “Ambya yimbọ́ áfya ayi wọ́ ọ́géné mbọ́ áténe mbaá afwa áfya abí alá álú dansé uto mamgbaré gefwa, yémbọ́ áchyege nyé ebwọ́ ne menya mebo uto mamgbaré gefwa né nchwa neke ama. ¹³ Afwa bina áfya, ákamege nyé meko ama, áchyéé eshye ne uto gefwagé bwọ́ mbaá menya mebo yimbọ́. ¹⁴ Ebwọ́ áhmeé nyé ummye né Maá egọ́me. Yémbọ́, Maá egọ́me ne ankwólé bíí abí ápyéé genó eyi ji akélege, ebwọ́ abí Ẹsọwọ́ akuú ne ajya ammye nyé ápwọ́ ebwọ́ néndé ji alú mfwa ayi abọ́ afwa ako ne Ata ayi abọ́ bọ́ Ata ako.”

¹⁵ Ne ekiénné Ẹsọwọ́ ema ejọ́ ne me eké, “Mannyi ayi wọ́ ọ́gene mbọ́, ayi mendée eno yimbọ́ ajwólége wyeé áténe mbaá njune bọ́, ufọ́ ufọ́ bọ́, malọ́ mme meko, ne ufọ́ ufọ́ mejọ́. ¹⁶ Menya mebo yimbọ́ ne ambya afya ayi wọ́ ọ́géné mbọ́, áji ne menya yimbọ́ jimbọ́ ápaá nyé mendée eno yimbọ́. Afọ́ge nyé yéndégenó eyigé ji awyaá, ályáá ji gejọ́géné. Afyeé nyé menyammye wuu ne áso ji ne mewé. ¹⁷ Néndé Ẹsọwọ́ ne áfyeé mechọ́ ewéna né matọ́ afwa bina nnó ákamé meko ama, achyéé utoó gefwage bwọ́ mbaá menya mebo yimbọ́, nnó apye ndere ji Ẹsọwọ́ akélege kpaá té yéndégenó eyigé ji Ẹsọwọ́ ajọ́ gepyeé wawálé.

¹⁸ “Mendée ayi ọ́géné mbọ́, áténe mbaá melọ́ kpaá ewé ewyaá mfwa ayi abọ́ afwa malọ́ mme mako.”

18

Melo Babilon ekwe

¹ Unó bina ukogé, ngé ekiénné ewé fọ́ ndere etané né mfaánebuú éshulé fa me. Ewya gekpékpé uto ne genjọ́ eyi getane ji mmye gepye mme meko agéne.

² Ne ejọ́ kenké eké, “Gekpékpé mélo Babilon ekwé burup, éla lé melú ujwólé aló nchye ne mbaá ayi mandoó nchyeé ne denwọ́ne debodebo ne etiré bọ́ alá akií débígé wyeé. ³ Néndé manane ayi ji ánáne tametame achalé mme meko eké élé mmọ́ ne ji achye ebwọ́ anyú mapyene ebwọ́. Afwa mme ábelé ntó ne ji ne bọ́ abí akene gesé fa mme ákwe gefwa gétúgé gejọ́ge manane tametame jíí.”

⁴ Ne nwú ntó meko ayi fọ́ ndere atane né mfaánebuú. Aké, “Bọ́ ba, tanege délyáá ji ékágé dékpe mbwa ne gabo wuu, ne nnó ékágé dékpe ntó né éfwyale ewé ji agene nyé. ⁵ Gabo ayi ji apyeé mbagé ákwígé jíí né nchwe akwonege né mfaánebuú. Ne Ẹsọwọ́ ate gabo wuu. ⁶ Pyegé ne ji wye ndere ji ápyéé ne enyú. Genó eyigé ji apyeé ne enyú shuge ji amu manáne ápeá. Fyegé mmọ́ né mmu amo magbeé, déchwaré mami matọ́ mapwọ́ ami ji áchwaré achyeé bọ́ anyuú, déchyeé ji anyú mami. ⁷ Ne pyegé ji ágé éfwyale ne ali wye ndere ji áfege geme jíí, ányéé apọ́ge né mmu gabo. Ji adoó ebwọ́ ewome ajọ́gé aké,

‘Me mfwa mendée mpó fò mekwí ne mbéé fò ne mesome kánka’. ⁸ Ne gétú eyigémbò, efwiyale éshúlege nye ji mmye né bíí uma ne mameé, mesome, ne emímí mesa. Ne asóó nye ji né mewé néndé Ata Ésówò ese muú asóó mpa wuú, ajea apwò amú.”

⁹ Afwa mme abi ábélé ne ji, ébwó abi ákpené mbwa ne ji ányéé né mmu gabo ápoge ágéé nye amuawe ayi atanegé né mewé ewé ésoó ji, álílí nye alá ne mesome. ¹⁰ Ébwó átene tete gétúgé áfóó nnó ákpené nye né éfwiyale ne melo Babilón, ájelege mmye ájógé áké, “Ébò ne wò nnó, Babilón gekpekpégé melo ne melo ewé éjea gemé, efwiyale éshulé wò mmye né nchwaneke ama.”

¹¹ Bóó abi ákene gese fa mme álílí nye alá ne masome néndé yé muú ayi áname unó gesege bwó ápò sé. ¹² Yé muú apó sé ayi áname unó bi ébwó ákpóó. Unó bina élé gul ne seleba, mataá malómálé ne unó bi ujame nka dóó ákuú ubi nnó pels, eshyéé ndeé, ndeé afwa, ndeé megele ne gefógé ndeé nka eyi ákuú éji nnó silk ne unó bi akwyéé ne ambya meshuú, unó bi ákwyé ne ufóó ufóó unóó ebi ugóó gebe unó bi ákwyé ne afyaákó, gese, ne gefógé ntaá eniné ákuú nnó mabel. ¹³ Unó ebifóó ntó ebi alá name sé élé mawéé nka ami manome gebe gelógéló, baá unóó abi ápye menyéé agóó ákuú abi nnó sinamum meéry, insent, ne frankinsent. Mmáó greg, mawéé ne menyéé nkane: flawa melóméló ayi apye bréd ne mbeé gefógé nchi eyigé ákuú nnó whit. Ne utu nkane: mpò, magòrme, mpò mekagala, mboó gese uka úpeá ayi mpò mekagala ejame ne ákwaá abi ákpóó nkane afwe. Yé muú apó sé ayi aname unó bina uko. ¹⁴ Bóó abi ákene gese ájógé nye ne ji áké, “Unó ulúúlú uko ebi wò ókelege nnó ube ebyéé upó se. Ne unó uko ebi upyéé nnó wò óbe gbene ebi upyéé ntó nnó wò ókwò ngó ómáge gé sé ubi.” ¹⁵ Ne ébwó bimbó abi abóó gefwa gétúgé ákene gese ne ji áténgé nye tété ne éfóó nnó ákpené nye né éfwiyale ne ji, álílí kenké ne mesome, ¹⁶ ájógé áké, “Ébò nnó, ébò nnó ne Babilón melo kpaá. Babilón alú nyá éké mendée ayi abóó afyéé mashyéé ndeé, mandeé magelé, ne mandeé gefwa. Akwyéé menyammye wuú ne unó desóó ebi akwyé ne gul, mataá malómálé ne unó bi ujame nka dóó ákuú nnó pels. ¹⁷ Né nchwa neke ama gefwa jii geko geno.”

Bóó ákprakpa abi ájeá gemé né masogéka ne bóó abi ákené wye, abi ápye utóó né mmu, ne abi ákene gese né mmu, átenege nye tété, ¹⁸ ákálege gétúgé ágéné amuawe ayi atanegé né mewé ewé ésoó ji, ájelege mmye áké, “Cha oo, ndé melo ewé ékwone gekpekpé melo ewé.” ¹⁹ Ne áchwé matwó ágbé né makpo bwó, álílí nye alá ne mesome metóó ájógé áké, “Ébò nnó, ébò nnó, ne melo kpaá, melo éwéna ne ébò elú meló ewé bóó ako abi awyaá masogéka né ébéé mega ákwene gefwa wyeé gétúgé gefwa eyigé ji awyaá. Yémbò né nchwaneke ama, yéndégenó eyigé ji awyaá genó.”

²⁰ Enyú ako abi délú né mfaánebuú begé ne nechóchó néndé Ésówò acho melo Babilón. Ne enyú bóó Ésówò, ángbá Kras ne bóó ekpávé Ésówò begé ntó ne nechóchó néndé Ésówò asóó me mpa wuú gétúgé gabo ayi ji apyéé eta nyú.

²¹ Ajógé mbò, gekpekpégé ekiénné Ésówò fò ébwéé ntaá eniné nelú éké gekpekpégé ntaá eniné ákwóó unó efome né mmu ebeé mega jegemmmmm ejóó éké, “Wye ndere ntaá eniné na nékwene ne eshye nechógeré, mbóntó ne áfómege nye melo Babilón ne eshye, áchó ewu. Ndere elúmbò bóó ámáge gé nye se ewú. ²² Ne amágé wú sé meko nénke ení ákwele, makwa ayi akwané, ambya ayi áfómege ne mbá né melo Babilón. Ne yé muú deshweé ama ayi amágé be wyeé apó. Ne amágé wú nye sé ndere muú akwóó nchi né ntaá. ²³ Ne yé bíí uma ntó gengbógé etúlékán gegénege sé wyeé. Yé epaá neba muú áwuú

sé wyeé. Bɔɔ bií abi ákɛne gese ne abɔ álu bɔɔ abi áɲɛa gemɛ fa mme yina, ne bɔɔ meɟyaá bií abwólé maló mme mako ne depɔré meɟyaá bwó.”

²⁴ Kwyakwya alu nnó Babilon áwá bɔɔ ekpávɛ bií ne bɔɔ abifɔ ako abi álu bɔɔ Eɛwɔ. Ne manó bɔɔ bina malu ji mmyɛ chónchó ne ami bɔɔ ako abi áwáné né mme meko, ne Eɛwɔ acho melɔ ewéna gétúgɛ gabɔ ewu.

19

¹ Unó bina upyɛgɛ mbɔ, nwú gwyagɛ meko eké, meko gejamégɛ bɔɔ né mfaánebuú. Akálege kenké áké, “Défɛé Eɛwɔ, ji ne aferege bɔɔ né efwyale gabɔ. Ji ne abɔɔ ɲgɔ ne uto ukó. ² Mpa wuu alú cho ne wáwálé. Ji afyɛ gekpékpégɛ mendée eno yina né efwyale. Mendée yina ne achɔɔ bɔɔ mme ne manáné tametame. Eɛwɔ afyɛ ji né efwyale gétúgɛ manó bɔɔ utɔɔ bií abi ji áwané.” ³ Ama kalé kenké áké, “Défɛé Eɛwɔ, amuawɛ ayi átánege né mewɛ ewé eɛɔ ji ákwɔme ájyɛé mfaá té kwyakwya ne kwyakwya.” ⁴ Akálégɛ mbɔ, ákpakpa bimbo eɛsá meso eni ne menya eyimbo mebe eni, ákwe uɟya mme ánogé Eɛwɔ muú ajwólé né mfaá geluɔgɛ gefwa áké, “Amɛn défɛé Eɛwɔ.”

Apyɛ epáá nebane Maá eɟɔɲme

⁵ Né meko muú fɔ, atané né geluɔge gefwagɛ Eɛwɔ ajógɛ áké, “Fégɛ Eɛwɔ se enyú ako abi délu baá defwɛ bií ne dénógɛ ji abi áɲɛa gemɛ ne abi alá áɲɛa gemɛ wó.” ⁶ Ajɔógɛ mbɔ, nwú meko fɔ eké meko gejamégɛ bɔɔ. Alu eké gwyagɛ makóné nnyi ne eké meko gekpɛkɛge néfe. Akálege áké, “Défɛé Ata Eɛwɔ se Muú Apwɔɔ amu, ji alú mfwa. ⁷ Eɛe ako débɛ ne nechócho, débɛnege ji mabɔ ne déchyɛge ji ɲgɔ, néndé bií epáá nebane Maá eɟɔɲme ukwóné ne Mendée neba wuu akpome mé mmyɛ ágilé ji. ⁸ Achyɛé Mendée neba Maá eɟɔɲme eɛshyɛé ndeé nnó afyɛ. Mandeé yimbo ágeɲnege manemane, ne (átɛne mbaá ulɔɔ melú ebi bɔɔ Eɛwɔ álerege).”

⁹ Ne ekiénné Eɛwɔ ewémbɔ, ema eɟɔɔ genó eyigé fɔ ne me eké, “Metɔɔ megɔmegɔ ebe ne bɔɔ abi áɔɔ ebwɔ nnó áchwɔ ányé epáá neba ne Maá eɟɔɲme.” Ne ema eɟɔɔ genó eyigé fɔ eké, “Mekómeɟɔɔ eyina etane mbaá Eɛwɔ jimboɔ.”

¹⁰ Nwúge mbɔ, nkwe ewu uka nnó nnógɛ ewú, yémbɔ eɟɔɔ eké, “Ɔpyɛgɛ fɔ mbɔ, mentó nlu lé maá utɔɔ Eɛwɔ wye ndere wɔ ne ate aɲme byéé abi álu bɔɔ Eɛwɔ abi ákwɔlegɛ wáwálé ayi Jisɔs aleré né genó eyi ji agaré. Nógɛ élé Eɛwɔ néndé élé wáwálé ayi Jisɔs aleré né genó eyi ji agaré ne achyɛé bɔɔ ekpávɛ Eɛwɔ mekomeɟɔɔ ayi ebwɔ ágarége.”

Kras ammyɛ apwɔ menya mebo

¹¹ Nge ndere mfaánebuú alu fuú, nké mpélé nge mpɔ mekagala pópó. Muú ayi ajwólé né mfaá akamege nnó, muú ayi dékágɛ nɛré metɔɔ ne ji, ji ayi apyɛé bɔɔ ákagɛ wáwálé ayi atome ne Eɛwɔ. Aselé mati ayi alú cho mansɔ mpa ne ammyɛ umyɛ ne bɔɔ abi alá akú fɔ ji. ¹² Amɛ ji agɛnege eké nenɛme mewɛ. Akwere gejamégɛ délaré gefwa né mekpɔ wuu. Asá mabo né menyammyɛ wuu ami yé muú alá ákágɛ ekósé wye jimbo. ¹³ Awya nku ayi áfyɛ né mmu manó ne mabo mií makamege nnó, “Mekomeɟɔɔ Eɛwɔ.” ¹⁴ Ne bɔɔ bee abi álu né mfaánebuú áfyɛ mandeé pópó, ayi akpeage, ákwyɛé áji ne eɛshyɛ ndeé. Ajwólé né mfaá mpɔ mekagala eyi elú pópó ákwɔlege ji. ¹⁵ Aparanja ayi achyáá atane ji né menó. Aselé nyɛ élé aparanja yina ne ammyɛ ne bɔɔ malo mme meko apwɔ ebwɔ. Agbarege nyɛ ebwɔ ne amu matomato, Ne aɲamege nyɛ manaá umpomé né mmu eɟya mmi nnó áɲame manaá matane wyeé, ne eɟya ewéna etene mbaá metɔɔ usɔɔ Eɛwɔ Muú Apwɔɔ amu. ¹⁶ Asa mabo né

ndeé eyi elú ji mmye ne melú ewé ekweré ena geka wuú áké, “Mfwa ayi aboó afwa ako ne Ata ayi aboó bɔ Ata ako.”

¹⁷ Ne ngé ekiénné Eṣowo fɔ ndere etene né mfaá ñme, ekú kenké eké denwɔné déko eti delyenege té mfaá ufɔ́ ufɔ́ denwɔne etiré dényéé unkwɔ́ unɔ́ “Chwóge denywere mbaá ama, dényé gekpékpége epaá ewé Eṣowo ágbárege nye. ¹⁸ Chwóge dényé unkwɔ́ afwa, ákpakpa bɔ́ bee ne bɔ́ bee, mpɔ́ mekagala ne bɔ́́ abi ákene né mfaá eji. Chwóge dényé unkwɔ́ bɔ́́ ako, afwe ne abi alá ápɔ́ afwe, ne bɔ́́ abi aŋea geme ne abi alá aŋea geme wɔ́.”

¹⁹ Ejóge mbɔ́, ngé menya mebo ayi atane né mmu ebeé mega, ne afwa mme ako ne bɔ́́ bee bɔ́́ ánywere mbaá ama nnó ammye bee ne muú ayi akene mfaá mpɔ́ mekagala yimbo pópó ne bɔ́́ bee abi. ²⁰ Yémbɔ́ ápye menya mebo yimbo chónchɔ́ ne muú ekpávé gebyɔ́, ji ayi apyé ufelekpa ne mbe ushu menya mebo yimbo. Ufélekpa bina ne ji aselé abwólé bɔ́́ abi awyaá geloge menya mebo yimbo ne ánógé meló uka wuú. Ne áfome menya mebo yimbo ne muú ekpávé gebyɔ́ né mmu gepyeyge mewé ewé elúlú ne genó eyi ákuú nnó solfo. ²¹ Ne muú ayi ajwólé mfaá mpɔ́ mekagala ayi pópó, ase aparanja ayi atane né meno wuú awá bɔ́́ abi alá, denywɔne déko, dényé menya unkwɔ́ bɔ́́ bimbo kaka dépwa.

20

Afyé danchomeló deno aŋme dele

¹ Ne ngé ekiénné Eṣowo ndere etane né mfaánebuú eshulege mme. Egbaré né ebwɔ́ wuú agbɔ́gɔ́ gepyeyé eyi geláge pɔ́ ne kwyakwya ne gekpékpége mkpɔ́kɔ́. ²⁻³ Ekiénné ewémbɔ́, epye gekwenege mmyɔ́ ayi ákuú ji nnó dragɔ́n ji ne ákuú nnó danchomeló ne satan ewe ji, ebwéé efome né mmu gepyeyé eyigémbɔ́, egbe meno gepyeyé eyigémbɔ́ edye ewu. Danchomeló alá né mmu né aŋme dele. Ápye mbɔ́ nnó ji agegé sé meti ewé ji abwólége bɔ́́ mme. Ne dele aŋme yina akógé, aboó manlyáá ji né maá mboó gébé.

⁴ Ne nké mmáge pé, ngé uluɔ́ gefwa, ne bɔ́́ abi ajwólé wye. Bɔ́́ bina elé abi Eṣowo achyeyé ebwɔ́ ebwɔ́ne nnó ágbárege gefwa. Ne ngé ntó mandoó bɔ́́ abi áwáné ebwɔ́ gétúgé ágaregé wáwálé ayi Jisɔ́ aleré né genó eyi ji agaré ne mekomejɔ́ Eṣowo. Bɔ́́ bina ne álú bɔ́́ abi alá nóge fɔ́ menya mebo yimbo yé ebé lé meló uka wuú. Ne yé geloge menya yimbo ebwɔ́ ákáme fɔ́ nnó asa geji né mampwe bɔ́́ yé né amu bɔ́́ wɔ́. Eṣowɔ́ apye ebwɔ́ ákwilé né negbo ágbaré gefwa ne Kras né aŋme dele. ⁵ Gé ndo mbe ayi Eṣowo apyeyé bɔ́́ ákwilé né negbo na. (Ne bɔ́́ abifo ntó abi ágbóo, Eṣowo apye fɔ́ ebwɔ́ ákwilé né negbo wɔ́, kpaá té dele aŋme yina ábyeyé.) ⁶ Metɔ́ megomego ebe ne bɔ́́ abi Eṣowo ayaá, ebwɔ́ abi ji apye nye ákwilé né negbo né ndo ayi mbe, ayi ji apyeyé nye bɔ́́ ákwilé né negbo. Eṣowo apye ebwɔ́ nnó ábé bɔ́́ bií ne ebwɔ́ ágbóo fɔ́ negbone ndo epeá. Abé nye elé ampyeyé upé mbaá Eṣowo ne Kras, ne ebwɔ́ ágbárege nye gefwa ne ji né aŋme dele.

Eṣowo apwo danchomeló

⁷ Ne aŋme dele ayina akoóge, Eṣowo aferege nye danchomeló né deno etiré abó afyeyé ji. ⁸ Atanege, akené nye abwólege bɔ́́ né malɔ́ mme meko. Ákuú umé malɔ́ áyina nnó Gog ne Magɔ́k. Danchomeló anywerege nye ebwɔ́ ako né mbaá ama, nnó ammye bee. Ne bɔ́́ abi ámmye nye ummye bina ájame nye eké gesóge mbale nnyi. ⁹ Atanege nye né malɔ́ mme meko, anɔ́ mbaá ayi bɔ́́ Eṣowo ánywere. Mbaá yimbo elé melo kpaá ewé Eṣowo agboó ne ewú. Anogé melo ewémbɔ́ mme, mewé etanege nye né mfaánebuú elwe ebwɔ́ ako ásoó. ¹⁰ Ne afomege nye danchomeló muú abwólé ebwɔ́ né mmu gepyeyé mewé ewé

elúlé ne genó eyigé ákuú nnó sɔlfó. Mbaá yina ne abó áfome menya mebo ne muú ekpávé ayi gebyó. Ne ebwó áwuú nye ubale wye utuú ne ɲwɔmese tɛ kwyakwya tɛ kwyakwya.

Esɔwɔ asɔ kwyakwya mpa

¹¹ Ne ngé gekpékpé gé geluagé gefwa eyi gélú pópó ne muú ayi ajwólé mfaá. Ne mfaánebuú ne mme áseé né mbe ushu wuu yé muú agé sé ebwó wó. ¹² Ne ngé ntó bɔɔ ako abi ábɔ ágbɔɔ, abi áɲea gemɛ ne abi alá ɲea gemɛ wɔ. Ebwó ako aténé né mbe geluagɛ gefwa eyigémbɔ. Ne anene bɔ ɲwe, anene nto ɲwe ayifɔ ayi awyaá mabɔ bɔɔ abi ábɔɔ nye genwá eyi gélágé byé. Ne muú ayi ajwólé, akwólé dépɔ etiré bɔɔ bina ábɔ ápyéé ndere ásámé né mmu bɔ ɲwe, asɔ mpa bwó. ¹³ Ne ebeé mega elyaá bɔɔ abi abɔ ánonomé wye átané aténé ne geluagɛ gefwa. Wyɛmbɔ ntó ne negbo ne melo áwuú bɔɔ, ályaá áwuú bɔɔ átané aténé né geluɔ gefwa eyigémbɔ. Ne muú ayi ajwólé mfaá geluagé gefwa akwólé dépɔ etiré bwó ábɔ ápye, asɔ mpa bwó. ¹⁴ Apyé gé mbɔ ákpa negbo ne melo áwuú bɔɔ anɲe né mmu gepyegɛ mewɛ. (Gepyé gé mewɛ ewéna élé negbo né ndɔ epea.) ¹⁵ Ne yéndémuú ayi mabɔ amií malá pɔ né mmu ɲwe ayi awyaá mabɔ bɔɔ abi abɔɔ nye genwá eyi gélágé byé afomege ji né mmu gepyegɛ mewɛ.

21

Esɔwɔ akwyéé mme ayi meke ne mfaánebuú ayi meke

¹ Epyegembɔ, ngé mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke. Mfaánebuú ayi mbe ne mme ayi mbe chónchó ne ebeé mega ápɔ sé. ² Ne ngé ntó melo ukpea ewé ákuú nnó Jerosale ayi meke ndere átane né mfaánebuú mbaá Esɔwɔ ashulege áchwɔɔ. Akwyéé ewú ndere mendéé neba akwyé gé menyamnye agilé menɔ wuu. ³ Ne nwú meko muú fɔ, atane né geluagé gefwage Esɔwɔ ajógé kenké aké, “Nana Esɔwɔ achwɔ jwólé ne akwaa. Ji ajwólé nye ne ebwó, ne ebwó ntó ábeé nye bɔɔ bií. Esɔwɔ jimbɔɔ abeé nye ne ebwó ne abeé nye ntó Esɔwɔ bwó. ⁴ Ji atilé nye ebwó manse ako né amɛ. Negbɔɔ nebeé nye sé, ne bɔɔ abeé nye sé ne mesome, ebwó álíli nye sé, ne yé ubalé áwuú nye sé néndé unɔ bi ukwene ukó mé.” ⁵ Ne muú ayi ajwólé né mfaá geluagɛ gefwa ajó aké, “Wúgé, nana mpye unɔ ukó ulaá uke.” Ne ama ajó ne me aké, “Sa unɔ bina mme néndé mekomejɔɔ eyina elú wáwálé, nerege metɔɔ nnó unɔ bi ájɔɔ upyéé nye.” ⁶ Ama ajó ne me aké, “Nnere yéndégenó, me ne nlu muú mbe ne ayi kwyakwya, unɔ uko ulɔ ne me ne ukwyagé ne me. Ne yéndémuú ayi mmwólé manaá epye ji, nchyege ji manaá anyú ewé alá achyege fɔ ɲka. Manaá ami mbɔ matanege né embu nnyi ewé ewyaá manaá ami machyegé genwá. ⁷ Ne yéndémuú ayi amnye apwɔɔ gabo, me nchyege nye ji unɔ bina. Me mbéé nye Esɔwɔ wuu ne ji ntó abeé nye maá wá. ⁸ Yémbɔ, bɔɔ abi áfɔɔ mampyegé unɔ bi me nkélege, abi áshyá mamfyɛ metɔɔ ne me, abi áchwɔ menyamnye bwó ne gabo, abi awané bɔɔ, abi anane manané tametame, abi anyé mafóɔ, abi ánogé aló uka, ne bɔɔ akó abi ábyagɛ gebyó ákpane nye ebwó áfome mmú gepyegɛ mewɛ ewé elúlé ne genó eyi ákuú nnó sɔlfó. Gepyegɛ mewɛ ewéna élé negbone ndɔ epea.”

Jɔn ama agɛ melo Jerosale ewé meke

⁹ Ne ekiénné Esɔwɔ ema, né geluagɛ makiénné Esɔwɔ akénéama ayi agbaré ukú efwyaie ukénéama echwɔ ejɔɔ ne me eké, “Chwɔ me nlerɛge nye wɔ mendéé neba, mendéé ayi Maá egɔɲme ábáne nye.” ¹⁰ Mendoó Ukpea echwɔ me mnye ne ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ ekpa me mfé né mfaá mekwe ewé eɲɔge dɔɔ, eléré me melo Jerosale ewé elú melo ukpea ndere etané mbaá Esɔwɔ né mfaánebuú eshulege mme. ¹¹ Genɲbógé Esɔwɔ gegénege wyeé

manémané, ne melo ewémbò éshwánege ntó eké mataá malómáló ayi ákuú nnó jaspar. Egénege ñanéñané eké makankoma. ¹² Gebame eyi geñogé geno melo ewémbò mme. Gebame eyigémbò gewya mano gebame áfyanéápeá. Né mano gebame yimbo makiénné Esòwò áfyanéápeá áténé wye ábáme. Né mano gebamé yimbo ntó ása mabò matoó bóó Isreli áfyanéápeá wyeé. ¹³ Mano gebamé yina, áléé álu né egbe ebwònye, áléé álu né egbe ebwòbe, áléé álu mbe ne áléé álu meso. ¹⁴ Áténé gebamé eyigémbò né mfaá mabómé áfyanéápeá. Asa mabò áñgbá Maá egòñme áfyanéápeá né mabómé yina. ¹⁵ Ne ekiénné Esòwò ewé ebò ejógé mbò ne me, egbaré meto ewé amege unó wyeé, akwyeé ewú ne gul. Elé meto ewémbò ne ewú ebò emegé melo kpáá ewémbò. Eméé makwóó gebamé chónchó ne manombi. ¹⁶ Metyéé melo ewémbò ne unalé ulú wye janja. Ekiénné Esòwò ewémbò eméé melo ewémbò ne meto ewé egbaré, metyéé melo ewémbò elú ñkpa neke dele ne geba. Wyembo ntó ne unalé ne unogé melo ewémbò ulú. ¹⁷ Ekiénné Esòwò ewémbò, eméé ntó unogé gebamé eyigémbò, gelú matyéé amu usaá uléé meso ekéné ndere akwáá amegé unó. ¹⁸ Áténé gebamé eyigé na ne mataá malómáló ayi ákuú nnó jaspa. Ne yéndégenó né melo ewémbò ákwye geji ne gul. Gul yimbo ápó ne deba, ne agenege eké eféé. ¹⁹ Ne mabómé ayi átene gebame eyigémbò né mfaá, ákwyeé áji ne mataá ñka ufóóufóó. Ntaá né mbe eniné aloó manténe mabómé yimbo nékámege nnó jaspa, eníne gbeé mataá apea nékámege safaya, eníne negbeé áléé nékámege áget, eníne négbeé áni nékámege éméral. ²⁰ Eni négbeé mataá átá nékámege òni, eni négbeé akené nékámege kánelyan, eni négbeé akénéama nékámege krisolite, eni negbeé aneé nékámege berin, eni negbeé aneéneama nékámege tópas, eni negbeé afyaá nékámege krisopreis eníne negbeé afyaneama nékámege jacint, ne eníne negbeé áfyanéápeá nékámege ametis. ²¹ Mano gébámé ayina áfyanéápeá ákwyeé áji ne mataá ñka áfyanéápeá ayi ákamege nnó pels, ne ákwyeé yéndé meno gébámé ne pèl ama, ne ákwyeé metóó melo ewémbò ne gul. Ayi alá pó ne deba, ne agéne eké eféé.

²² Ne ngé fò echa upe Esòwò né melo ewémbò wó néndé, Ata Esòwò jimboó Muú Apwóó amu ne Maá egòñme ne álu echa ewémbò. ²³ Melo ewémbò ekelege sé nnó ñme yé ebe elé mfaá agénege wyeé néndé gengboge Esòwò ne gelú mewe ewé egénege wye ne etulekanj wuú elé Maá egòñme. ²⁴ Bóó malò mme meko ákené nyé né mmu gengbò eyigémbò. Ne afwa mme achwóó nyé ne ñgò bwó né melo ewémbò. ²⁵ Mano gebamé eyigé na, ábéé fuú yéndégébé, néndé utuú ugilé fò wyeé. ²⁶ Ne ebwó áchwóó nyé ne ñgò ne énogé bóó malò mme meko né melo ewémbò. ²⁷ Yémbò, yéndégenó eyigé gélágé pó pópó né mbe ushu Esòwò, gékpené fò né melo ewémbò, yé muú ayi apyeé depò debodebo yé ebé elé muú gebò akpené fò wye. Ekosé bóó abi mabò bwó malu né mmu ñwe Maá egòñme ayi asamé mabò bóó abi abóó nyé genjwá eyi gélágé byé ne ákpené wye.

22

Ebéé ewé ewyaá manáá ami machyége genjwá eyigé gélágé bye

¹ Ne ekiénné Esòwò ewémbò, eleré me ntó ebéé ewé ewyaá manaá ami machyége genjwá eyi gélágé byé, magenege eké eféé meke. Ebéé ewémbò etanege né geluáge gefwage Esòwò ne maá egòñme. ² Eshúlege geyje né metóó melo ewémbò. Né yéndé egbe ebéé ewéna, unóó ebi uchyege genjwá ulú wye. Unóó ebimbo uwómé umpomé ndó efyánéápeá né ñme. Ne yéndé mfaá uwómé ndó gama. Ne bya unóó ebimbo ulú uka ebi apye bóó mameé né mme meko

átoógé. ³ Ne yéndégenó eyigé Ɛsɔwɔ áleré geji ukwekwé amu gebéé fɔ né melo ewémbɔ.

Ne geluage gefwage Ɛsɔwɔ né maá egɔɔme gebéé nye wye ne bɔɔ utɔɔ bii ánogé nye ji. ⁴ Agené nye ushu Ɛsɔwɔ, asamé nye ntó mabɔ mií né mampwe bwɔ. ⁵ Utuu ugilé fɔ né melo ewémbɔ. Ne bɔɔ abi álu wye ákelégé sé genbɔ etulékáj ne ηmɛé néndé Ata Ɛsɔwɔ ne abéé nye genjɔbogé ebwɔ. Ne ebwɔ ágbarége nye gefwa té kwyakwya ne kwyakwya.

Jisɔs aké ji amagé chwɔ nye fa mme

⁶ Ne ekiénné Ɛsɔwɔ ewémbɔ ema ejɔɔ ne me eké, “Mekómejɔɔ eyina elú wáwálé kámege ne eji. Ata Ɛsɔwɔ muú achyége mendoó mbaá bɔɔ ekpávé bii atɔ ekiénné wuu nnó echwɔ eleré baá utɔɔ bii unó bi uchwɔ upyɛé.”

⁷ Ne Jisɔs aké, “Wúgé, ela gachyɛé me nchwɔɔ. Metɔɔ megɔmegɔ ebe ne bɔɔ abi ápye unó bi ásamé né mmu ηwe yina ebi upye nye nana ne meso gébé.”

⁸ Me Jɔn nlú muú ayi nwuú, ne ngené unó bina uko. Nwúgé ne ngége unó bina nkwe uwya mme né mbe ushu ekiénné Ɛsɔwɔ ewé eleré mbɔ me unó bina nnó me nógé ewú. ⁹ Yémbɔ ejɔɔ ne me eké, “Ɔpyegé fɔ mbɔ, me ntó nlú elé muú utɔɔ Ɛsɔwɔ wye ndere wɔ ne ate aηme bye abi álu bɔɔ ekpávé Ɛsɔwɔ ne abifɔ ako abi ábélege mekomejɔɔ ayi ásamé né ηwe yina. Nógé lé Ɛsɔwɔ.” ¹⁰ Ema ejɔɔ eké, “Ɖbigé fɔ mekomejɔɔ yina, ayi ásamé né mmu ηwe yina ayi agarége unó bi upyɛé nye nana ne ebi upye nye meso gébé, néndé gébé eyigé unó bina upye nye gélá kwákwólé. ¹¹ Ndere elúmbɔ, yéndémuú ayi ápyɛé gabo, ápyɛé wye gabo wuu. Ayi ápyɛé ukwenkwe unó ápyɛé wye ukwenkwe unó, ayi ápyɛé genó eyi gélú cho ápyɛé wye genó eyi gélú cho ne ayi álu pópó ábéé wye pópó.”

¹² Jisɔs ama ajɔɔ aké, “Gegé, ela gachyɛé me nchwɔ. Nké nchwɔ, nchwɔ ne nsa ayi nchyege yéndémuú ndere ji apye utɔɔ. ¹³ Me ne nlú genóge mbe ne eyigé kwyakwya, muú mbe ne ayi kwyakwya, unó uko ulú ne me, ne ukwyage ne me.”

¹⁴ “Metɔɔ megɔmegɔ ebeé ne bɔɔ abi áshwɔne mawulé bwɔ akpea pópó. Ebwɔ ne Ɛsɔwɔ achyege nyé ebwɔnye nnó ákoó né meno gébamé ákpe né melo ewémbɔ ányé umpomé genɔɔ eyigé gechyége genjá eyi gélágé byé. ¹⁵ Bɔɔ abi álá ákpe ne fɔ né melo ewémbɔ elé bɔɔ abi álu eké bɔ mammye, bɔɔ abi ányé mafoó abi ánane manané tametame, abi áwane bɔɔ, abi ánogé aló uka, abi ábyɔge gebyɔ ne bɔɔ débwalé.

¹⁶ “Ne me Jisɔs ntó ekiénné wa nnó echwɔ egaré enyú unó bina né machomele bɔɔ Ɛsɔwɔ. Me nlú mpyáne mfwa Devid, me nlú ntó eké membre ayi agenege né gejejegé bii.”

¹⁷ Ajɔɔgé mbɔ, Mendoó Ɛsɔwɔ ne Mendée maá egɔɔme aké, “Chwɔ Ata Jisɔs.” Ne yéndémuú ayi awuu mekomejɔɔ yina, abɔ manjɔɔ ntó nnó “Chwɔ.” Ne yéndémuú ayi mmwólé manaá pyɛé ji, achwɔ ne yéndémuú ayi ákelege achwɔ anyú manaá ami machyége genjá ewé álá chyége ηka.

Kwyakwya mejɔɔ

¹⁸ Ne me Jɔn nkwelege mbeé mbaá yéndémuú ayi áwuú mekomejɔɔ ayi asamé né mmu ηwe ayina. Mekomejɔɔ yina ayi agarege unó bi upyɛé nye nana ne ebi upye nye meso gébé nnó, “Muú ayi agbege genó eyigé chá né unó bi ásamé né ηwe yina, Ɛsɔwɔ agbége nye ntó efwya le wuu ne ufɔɔ mameé ukeneama ebi ásamé né ηwe yina. ¹⁹ Ne yéndémuú ayi aferege genó né unó bi ásamé né ηwe yina ayi agaré unó bi upye nye nana ne ebi upye nye meso gébé, Ɛsɔwɔ ntó aselé nye utɔ ebi abɔ achyɛé ji nnó ákpe né melo ukpea ewémbɔ ányé umpomé genɔɔ eyi géchyége genjá eyi gélágé byé, ndere asamé né ηwe yina.”

²⁰ Ne muú ayi agarége unó bina aké, “Wáwálé elá gachyɛé me nchwɔɔ.”

Jon aké, Amen, chwó Ata Jisós.

²¹ Nnenémmye nnó Ata Jisós álerégé bós Esòwò ako galógáló.